

**ENLARGED
ENGLISH DICTIONARY,
PRONOUNCING,**

SORABSHAW B. L. S.

LATE PERSIAN TEACHER

ASST. PERSIAN TEACHER, E.

AUTHOR OF "PERSIAN PRIMER

PERSIAN," "THIRD BOOK OF P.

ENGLISH-PERSIAN AND "PERS.

DICTIONARIES," "PERSIAN GRAMMAR

PARTS I & II.," &c. &c.

M. A., L. L. B.,

HER MAJESTY'S

LECTURER AT BOMBAY;

EXECUTIVE

OFFICER

BOMBAY;

THE

نگاهت بیفتد اگر بر خطا تو آنرا بپوشان ز لطف و
تو بر من مگیر آه و ای ز بخرد که خالی نباشد بشر از

SURAT :

PRINTED AT THE IRISH PRESBYTERIAN MISSION PRESS

1892.

All Rights Reserved

TO
THE HONOURABLE
HERBERT MILLS BIRDWOOD, C. S., M. A., L. L. B.,
LATE ONE OF THE JUDGES OF HER MAJESTY'S
HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY;
MEMBER OF THE EXECUTIVE
COUNCIL OF HIS EXCELLENCY
THE GOVERNOR OF BOMBAY;
VICE-CHANCELLOR OF THE
UNIVERSITY OF BOMBAY;

THIS WORK
IS DEDICATED,
IN TOKEN OF THE AUTHOR'S
RESPECT AND ESTEEM.

P R E F A C E.

THE present work, which is a great advance on the Compiler's smaller English-Persian Dictionary, is intended to supply the long-felt want of an exhaustive Dictionary of the Persian Language, moderate enough in price to be within the reach of all students of that language. The undertaking has given the Compiler incessant occupation for more than five years, and indeed has been a task of much greater labour than he had calculated from his previous experience of editing such works on a more modest style. In spite of all the pains bestowed by him, the Compiler is conscious that various defects and imperfections, which he would have much wished to avoid, have, as is usual in first editions, escaped him. For these he must ask the indulgence of those who will use the Book, promising amendment should it be given to him to issue a second edition of the Dictionary.

The Compiler is deeply sensible of the encouragement and support which his former works have received from the Director of Public Instruction, Bombay, to whom he takes this opportunity to again tender his respectful acknowledgments. His best thanks are also due to the Rev. J. Shillidy, M. A., of the Irish Presbyterian Mission, who has superintended the mechanical execution of the work, for many valuable suggestions and for the assiduity with which he has endeavoured to secure accuracy of printing.

In conclusion the Compiler must not forget to record his obligations to Francis Johnson's and Richardson's Dictionaries, from which rare and elaborate works the present work has received material assistance.

S. B. DOCTOR.

24th May, 1892.

LIST OF ABBREVIATIONS USED IN THIS WORK.

<i>a.</i>	For	Adjective.
<i>ad.</i>	„	Adverb.
<i>alg.</i>	„	Algebra.
<i>Ar.</i>	„	Arabic.
<i>arith.</i>	„	Arithmetic.
<i>astr.</i>	„	Astronomy.
<i>comp.</i>	„	Composition.
<i>compr.</i>	„	Comparative.
<i>conj.</i>	„	Conjunction.
<i>E.</i>	„	English.
<i>gram.</i>	„	Grammar.
<i>H.</i>	„	Hindustani.
<i>interj.</i>	„	Interjection.
<i>math.</i>	„	Mathematics.
<i>med.</i>	„	Medical.
<i>n.</i>	„	Noun.
<i>p. a.</i>	„	Participial Adjective
<i>p p.</i>	„	Participle passive & perfect.
<i>p. pr.</i>	„	Participle Present.
<i>pl.</i>	„	Plural.
<i>prep.</i>	„	Preposition.
<i>prom.</i>	„	Pronoun.
<i>sing.</i>	„	Singular.
<i>v i.</i>	„	Verb Intransitive.
<i>v.t.</i>	„	Verb Transitive.

A

DICTIONARY

ENGLISH, PERSIAN, AND ARABIC.

A.

A or AN, considered as the article of unity, is expressed in Persian by sub-joining ي to a noun; as, روزي *roze*, 'a day,' 'a certain day.' When a noun ends in * the mark *hamzā* (ا) is used to denote the singular number, as جامه *jāmai*, 'a garment,' فرشته *firishtai*, 'an angel.' Whenever ا is placed before * at the end of a noun, the idea of unity is expressed by ي; as, راهي *rāhi*, 'a way.'

. A, in such expressions as *so much a yurd, gone a hunting, &c.*, may be translated by the particle في *fi*, 'in,' برای *barāyi*, 'for,' بخدمت *budzm*, 'for the purpose'; as, دو درم في گز *do dirum fi gaz*, 'two direms a measure; برای شکار رفتن *barāyi shikār rafta*, 'gone a hunting.'

ABACK, *ad.* (backward) عقب *akab*, پشت *pusht*. The hind part of a saddle, مؤخر *muakhar*.

ABAF, *ad.* (towards the stern) عقب *akab*, دنگال کشتي *akabi-jehāz*, کشتي *kishti*.

ABAISSANCE, *n.* تعظيم *tadzim*, کورنش *kurnish*.

ABANDON, *vt.* ترک کردن *tark-k.*, گذاشتن *guzāshstan*, هجر کردن *hajr-k.*

ABANDONED, *p. a.* (forsaken) گذاشته *guzāshsta*, ترک کرده شده *tark kardā shuda*. *a.* (graceless) بی حرمت *bē-hurmat*, بی شرم *bē-sharm*.—(desolate) ویران *wairān*. To be abandoned, متروک شدن *guzāshsta-sh.*, گذاشته شدن *matruk-sh.*

ABANDONING, } *n.* ترک *tark*
ABANDONMENT, }
گذاشتگی *guzāshtagi*, هجر *hajr*.

ABASE, *vt.* ذلیل کردن *zalil-k.*, خوار *khār-s.*, حقیر *farū-ā.* فرو آوردن *khār-s.*, ساختن *fazihat* فضیحت نمودن *hakir-k.*, کردن *bakhāk-barābar-s.* برابر ساختن *zer kardā-shuda*, زیر کرده شده *hakir-kardā-shuda*. *a.* محقر *zalil* ذلیل *muhakkar*. To be abased, فرو آورده شدن *farū-āwarda-sh.*, خراب شدن *kharāb-sh.*

ABASEMENT, *n.* تذلیل *tazlil*, حقارت *hikārat*, تحقیر *fazihat*, فضیحت *tahkir*.

ABASH, *vt.* شرمسار کردن *sharmsār-k.* خجل ساختن *khajil-s.*

ABASHED, *a.* شرمسار *sharmsār*, شرمندة *sharminde* شرمینان *pashemān*. To be abashed, شرمندة شدن *sharminde-sh.*, خجل شدن *khajil-sh.*, خورده شدن *sharm-kh.*

ABATE, *vt.* (make less) کم کردن *kam-k.*, ناقص نمودن *nākis-n.*—(to become less) کم شدن *kam-sh.*, کمیدن *kamidan.*

ABATED, *a.* کم *kam*, مخفف *mukhaffaf.*

ABATEMENT, *n.* (decrease) کمی *kamī*, کاست *kāst*, تخفیف *tukhfif.*

ABBESS, *n.* (the governess of a nunnery) رئیسۀ دختران، شالووشان *raisui dukhtarāni-shālpushān.*

ABBEY, *n.* خانۀ پادربان *khānkāh*, ادیار *dayar* (pl. *adīār*) خانۀ رهبان *ruhbān khāna.*

ABBOT, *n.* راس الدبر *rāṣud dayar*, اسقف *uskuḥ* (pl. *asāḥif* or *asāḥifat.*)

ABBREVIATE, *vt.* مختصر کردن *mukhtasir-k.*, کوتاه اختصار کردن *ikhṭisār-k.*, کوتاه کردن *koṭāh-k.*

ABBREVIATION, *n.* اختصار *ikhṭisār*, کوتاهی *koṭāhi*. Abbreviation of words, مختصرات *mukhtisārāt*, اختصارات *ikhṭisārāt*.

ABBREVIATED, *a.* مختصر *koṭāh*, کوتاه *mukhtisār.*

ABDICATE, *vt.* عزالت کردن *ʾizlat-k.*, ترک کردن *tark-k.* To abdicate a throne, ترک خلافت کردن *tarki khilāfat-k.*, ترک سلطنت کردن *tarki saltanat-k.*

ABDICATION, *n.* ترک *tark*, عزالت *ʾizlat*, اعتزال *ʾitizāl.*

ABDOMEN, *n.* پای شکم *pāi-shikum*, زرناف *zeri-nāf.*

ABDUCE, *vt.* کشیدن *badīgar* طرف کشیدن *tarf kashidan.*

ABDUCT, *vt.* ربودن *rubūdan.*

ABDUCTION, *n.* ربودگی *rubudagi*, ربایندگی *rubāyandagi.*

ABED, *ad.* بر بستر *barbistar*, بر بستر آرام کردن *palang.* To be abed, بر بستر آرام کردن *bar bistar āram-k.*

ABERRATION, *n.* گمراهی *gumrāhi*, بیه راهی *bī rāhi*, ضلالت *zulālat.*

ABET, *vt.* یاری نمودن *madaḍ-d.*, حمایت *yāri-n.*, پشتیبانی کردن *pushtī-k.*, یاری کردن *himāyat-k.*

ABETMENT, *n.* مددگاری *madaḍgāri*, دستگیری *dastagiri.*

ABETTOR, *n.* مددگار *yāwar*, مددگذار *madaḍgār*, حامی *hāmī*, جانب دار *jānīb-dār.*

ABEYANCE, *n.* ممکن الحصول *mumkin ul husul.*

ABHOR, *vt.* کراهت نمودن *karāhiyat-n.*, نفرت داشتن *naḥrat-d.*, نفرتیدن *naḥridan.*, استکراه کردن *istikrāh-k.*

ABHORRED, *a.* ناپسند *nāpasand*, مکروه *makrūh.*

ABHORRENCE, *n.* نفرت *naḥrat*, استکراه *istikrāh*, عداوت *ʾadāwat*, گریز *gurez*, کراهیت *karāhiyat.*

ABHORRENT, *a.* نفرت نما *naḥrat numā*, ویرانه دار *vīṣu-dār.*

ABHORRER, *n.* مخنفر *mutanaḥfir.*

ABIDE, *vi.* ماندن *māndan*, مکان کردن *makān-k.* *vt.* (to endure) تحمل کردن *tahammul-k.* To abide by one's word or agreement, بر قول خود ثابت بودن *bar koli khud sābit-b.* To abide by a promise, وفادار شدن *bar wāyide wafādār-sh.*

ABIDING, *a.* مستمّر *mustamirr.*

ABILITY, *n.* (power) طاقت *tākat*, قدرت *kudrat*, توانائی *tawānāi*. اقتدار *iktidār*—(faculty of the mind) ادراک *idrāk*, فراست *firāsāt*, عقل *ʾaql*, قابلیت *kābiliyat*, لیاقت *liyākat.*

ABJECT, *a.* ذلیل *zarūmāye*, فرومایه *farūmāye*, ناکس *nākas*, کمینه *kamīne*, دون *dūn*, مخفی *khafīf*, مجتذل *mubtazal.*

ABJECTION, {
ABJECTNESS, { n. خوارى *khā'irī*, تذليل

tazlīl, ناصي *nāhisi*, زلالت *zalālat*,
خرابی *kharābi*, دونی *dūnī*.

ABJUDICATE, *vt.* رَد کردن *rad-k.* ناقبول

nā kabūl-k.

ABJURATION, *n.* برگشتگی *bargashtagi*,
 برگشتگی از دین یا از دین و دین

انحراف *inhirāf*, ارتداد *irtidād*.

inḥarāf-k. *radd-k.*

ABLATIVE, ا. حالت مفعولي *hālati-*

maṣūlī.

ABLAZE, *ad.* درشعله *dar shu'a*, سوزان

suṣān.

ABLE, *a.* (skilful) قابل *hābil*, لائق *lāyiq*,
 قوي *qawī*, قوي *qawī* (strong) قوي *qawī*

توانا *tarwānā*. To be able. توانستم *tarwā-*

nistan, قابل شدن *hābil-sh.*

ABLE-BODIED, *a.* قوي هيكل *karwī*

سکونت *būd bāsh*, بود باش *māwā*, ماوا
sakūnat.

ABOLISH, vt. رد کردن *radd-k.*, باطل کردن

موقوف کردن, *naskh-k.* نسخ کردن, *bātil-k.*

mokūf-k.

ABOLISHED, *p. a.* منسوخ *man-*
sākḥ-sākḥta ب کده شده *radd karda*

shuda, a. mansūkh, mad-

dūm, مذرؤك matrūk. باطل bātil.

ABOLISHER, *n.* مَبْطِل *nāsikh*, ناسخ

mubtil.
ABOLISHMENT = nil: ABOLITION

ABOLITION *n.* باطل *bātīl* كـ-دنه

ABOLITION, n. *ازماندگی* *azmān-dagī* *aboli-*
kardānī. نسخ *naskh*, انهدام *inhidām*.

ibṭāl. اِبْطَال.

ABOMINABLE, *a.* **ማረከ** *mahrūh*, **ቅጥ**

kariya, ناپاک *nāpāk*, نفرت انگیز *nafrat*

غلظت najis, نجس palid, پلید angez,

ghalīz.
ABOMINABLY *ad* مَذْمُومًا *makrūhā-*

عند *ind.*—(concerning) *az*, في *fi*, من *min*, در باب *dar bāb*. About two years, *takhtminan do sāl*.
ABOVE, *pr.ad.* (over) بالا *bālā*, علی *ālā*.—
 (upon) بر *bar*.—(upwards) بام *bām*, فرا *farā*.—(high) بلند *buland*, علی *ulā*.
 Above all بر همه *barhama*, اول *awwalan*.
 Above mentioned, مشار الیه *mashā-runalaihi*, مذکور *mazkūr*, مذكور *mazkūr*.
 Above board (without deceit) بی ربه *bi rev wa rang*, آشکارا *āshkārā*.
 —(living) زنده *zindah*. Above measure, بی حد *bē hadd*.
ABRADE, *vt.* مالیدن *farsūdan*, فرسودن *mālidan*.
ABRASION, *n.* خراش *kharāsh*, (in comp.) دل خراش *Heart piercing*.
ABREAST, *ad.* پهلو پهلو *pahlū ba pahlū*, همکنار *hamkanār*.—
 (on a line with) صفی صفی *saf ba saf*, برابر *barābar*.
ABRIDGE, *vt.* اختصار کردن *ikhtisār-k.* کم کردن *mukhtisar-k.* کم کردن *kam-k.*
ABRIDGED, *a.* مختصر *mukhtisar*, منتخب *muntikhab*, کوتاه *kotāh*.
ABRIDGMENT, *n.* اختصار *ikhtisār*, مجمل *mujmill*, انتخاب *intikhab*.
ABROACH, *ad.* جاری شده *jārī shuda*, کشوده *kashūda*.
ABROAD, *ad.* خارج *khārij*, بیرون *berūn*, بدر *badar*.—(at large) گرداگرد *gardāgar-d.*—(in foreign countries) در ممالک *badar-ā*. To come abroad, بدر آمدن *badar-ā*. To go abroad, بیرون رفتن *berūn-r.*—
 (to travel) سفر کردن *saфар-k.* سیاحت کردن *siyāhat-k.*
ABROGATE, *vt.* رد کردن *radd-k.*, موقوف کردن *mokūf-k.*, منسوخ ساختن *mahv-s.*

ABROGATION, *n.* ابطال *molūfi*, منقوفا *ibtāl*, نسخ *nashk*.
ABRUPT, *a.* (sudden) ناگهان *nāghān*, ناگهانی *nāgāh*, امتیاز *imtiyāz*.—(steep) بی نشیب *nashībālā*.—(unawares) بی خبر *bē-khabar*.—(craggy) گسناخ *gus-tāk*, ناهموار *nāhamavār*.
ABRUPTLY, *ad.* بی خبرانه *bē-khabarāne*, بیکیک *yulāyak*, بی موقع *bē muvakkā*.—(without ceremony) بی تکلیف *bē takallif*.
ABRUPTNESS, *n.* شداید *shitābi*, جلدی *jaldī*.—(steepness) نااهمواری *nāhamavārī*.—(suddenness) بی امتیازی *bē imtiyāzī*.
ABSCISS, *n.* دما میل *dummāl*, (pl. دما میل *damāmīl*), دندل *dumbal*.
ABSCIND, *vt.* vide CUT.
ABSCOND, *vi.* پنهان شدن *penhān-sh.*, روپوش شدن *makhfi-sh.*, فرار کردن *rū push-k.*, فرار شدن *farār-sh.*
ABSENCE, *n.* غییر حاضری *ghair hāzrī*, جدائی *judāi*, دوری *dūri*, هجر *hijr*, عقب *akab*, مفارقت *mufarikat*.
ABSENT, *a.* غییر حاضر *ghair hāzir*, غایب *ghāib*, مهجور *mahjūr*.—(in mind) غایب *ghāfil*. To be absent, غییر حاضر شدن *ghair hāzir-sh.* To be absent (in mind), غایب فکر غرق شدن *bafīl-ghark-sh.* Absent things, غایبات *ghaibāt*.
ABSENT, *vt.* vide WITHDRAW.
ABSENTEE, *n.* غایب *ghāib*.
ABSOLUTE, *a.* مختار *mukhtār*, کامران *kāmran*, سرخود *sarikhud*, مطلق *mutasallit*, مطلق *mahit*.—(complete) تمام *tamām*, مطلق *mutlak*, مطلق *sarāsar*, محض *mahz*. Absolute power, قدرت مطلق *kudrati mutlak*, کُل مختار *kull mukhtār*.

ABSOLUTELY, *ad.* (despotically) با حکم *bā hukm*, مستقلاً *mustiklan*, قهراً *kahran*.—(perfectly) کاملاً *kāmilan*.—(positively) البته *albatta*, خواه مخواه *khāhmakhāh*. Absolutely impossible, محال مطلق *muhāli-mutlak*.

ABSOLUTENESS, *n.* قدرت مطلق *kud-rati-mutlak*, سرخودی *sarkhudī*, مختاری *mukhtārī*.

ABSOLUTION, *n.* بخشش *najāt*, بخشش *bakhshishi* گناه *gunāh*, عفو *āfu*, مغفرت *mughfirat*, معافی *muāfi*.

ABSOLVE, *vt.* معاف کردن *muāf-k.*, بخشیدن *gunāh-b*, عفو نمودن *āfu-n*.

ABSOLVED, *a.* گناه بخشوده *gunāh bakh-shanda*, مغفور *maghfūr*.—(remitted) آزاد *āzād*, خلاص *khalās*.

ABSORB, *vt.* (to drink in) نوشیدن *nushidan*.—(to suck up) مکیدن *makīdan*.—(to imbibe as a sponge) کشیدن *kashidan*, جذب کردن *jazb-k.*—(in meditation) غرق شدن *ghark-sh*.

ABSORBENT, *a.* کشنده *jāzib*, جاذب *kashanda*.

ABSORPTION, *n.* نوشیدگی *noshidagī*, اوبار *aubār*, نشف *nashf*.

ABSTAIN, *vi.* (to be temperate) پرهیز کردن *parhez-k.* پرهیزختن *parhikhtan*, پرهیزیدن *parhizidan*, پارسا شدن *parsā-sh*.—(to shun) اجتناب کردن *ijtināb-k.* امتناع کردن *imtinā-k.* To cause to abstain, باز داشتن *bāz-d.*

ABSTEMIOUS, *a.* پرهیزگار *parhezgār*, پارسا *pārsā*, زاهد *zāhid*, ریاضت *rayāzat*, صوفی *sūfi*, کم خور *kam khor*.

ABSTEMIOUSLY, *ad.* با ریاضت *bā rayāzat*, از روی پرهیز *az rui parhez*.

ABSTEMIOUSNESS, *n.* کم خورگی *kam*

khorākī, ریاضت *rayāzat*, تقوی *takwā*, پارسائی *parsāi*, پرهیزگاری *parhezyārī*.

ABSTINENCE, *n.* پرهیزگاری *parhezyārī*, انکار *inkār*, احتراز *ihtirāz*, اجتناب *ijtināb*.

ABSTINENT, *a.* پرهیزگار *parhezgār* امتناع *imtinād*.

ABSTRACT, *vt* (to draw from) برکشیدن *bar-kashidan*. To make an abstract, مختصر کردن *intikhāb-k.* جدا کردن *mukhtisar-k.*—(to separate) جدا کردن *judā-k.*—(to remove) برداشتن *burdāsh-tan*, واک کردن *wā-k.*

ABSTRACT, *n.* لب لباد *mujmil*, مجمل *lubbilubāb*, خلاصه *khlūsa*. *a.* مختصر *mukhtisar*, انتخا *intikhāb*.

ABSTRACTED, *a.* قطع نظر *katā nazar*.

ABSTRACTION, *n.* حدائی *judāi*, غور *ghor*; تجرد *tujarrud*

ABSTRACTLY, *ad.* از خود *az khud*

ABSTRUSE, *a.* (difficult to be understood) دشوار *dukt*, معلی *mughlak*, غامض *ghāmiz*, باریک *bārīk*.

ABSTRUSELY, *ad.* به دقت *ba dikkat*.

ABSTRUSENESS, *n.* دقت *dikkat*, باریکی *bārīkī*.

ABSURD, *a.* (inconsistent with reason) بیهوده *behūda*, نامعقول *nā mākul*, بی معنی *bī-mānī*.—(opposed to manifest truth) غیر مناسب *ghairi-munāsib*, هرزه *harza*، یاوهگو *yāwagu*.—(contradictory) خلافی *khlāfi*.

ABSURDITY, *n.* بیهودگی *behudagī*, بطلان *abās*، ناسازگاری *nāsāzyārī*، باطلان *butlān*، یاوهگویی *yāwa goī*.

ABSURDLY, *ad.* بیهودانه *bihudāna*.

ABSURDNESS, *n.* vide INCONSISTENCY.

ABUNDANCE, *n.* فراوانی *bisyyārī*

farāwānī, کثرت *kasrat*, افزایش *afzā-yush*, وافر *wāfir* (pl. وافر).

ABUNDANT, *a.* فراوان *bisṣyār*, زیاده *farāwān*, فراخ *furākh*, وافر *wāfir*, زیاده *ziyādu*.

ABUNDANTLY, *ad.* بسیارانه *bisṣyārāne*, به فراط *bafarāt*.

ABUSE, *vt.* (to make an ill use of) بد کردن *bad istīmāl-k.*—(to use with bad motives) دشنام دادن *dush-nām-d.*—(to treat rudely) بد سلوک *bad salūk-k.*—(to revile) بی بی *bad salūk-k.*—(to deceive) حرمت کردن *bihurmat-k.*—(to deceive) فریب دادن *fareb-d.*

ABUSE, *n.* (ill usage) بد سلوکی *bad salūki*, بد استعمالی *bad istīmālī.*—(rude language) دشنام *dushnām*, زبان *zabān*, فحش *zabān darāzī*, فحش *fahsh*.

ABUSED, *p. u.* دشنام داده *dushnām dāda*, بد استعمال کرده شده *bad istīmāl kardā shuda*.

ABUSER, *n.* دشنام دهنده *dushnām dehandā*, معرِب *muftarī*.

ABUSIVE, *a.* خلاف استعمال *khilāfi istīmāl*, بد زبان *bad zabān*, دراز *zabān darāz*.

ABUSIVELY, *ad.* بی اعتبار *bi itibār*, "مجازا" *majāzan*.

ABUSIVENESS, *n.* بد زبان *bad zabān*, بد استعمال *bad istīmāl*.

ABUT, *vi.* vide TERMINATE.

ABUTMENT, *n.* حد *hadd*. The abutments of a bridge, حدود پل *haddudī pūl*.

ABYSS, *n.* غار *ghār*, قعر *qadr*, عمق *dmk*. A bottomless pit, ته جایی بی ته *jāi bi tih*.

ACACIA, *n.* طلع *talh*, اکاکیا *akākiyā*. Acacia tree مغیلاں *maghlān*.

ACADEMIC, *a.* طالب علم *tālībī ilm*.

ACADEMICIAN, *n.* اهل مدرسه *ahli-madrasa*.

ACADEMY, *n.* مدرسه *madrasa*, مکتب *maktab*, دارالعلوم *dars-khāne*, درس خانه *dārul ūlūm*, جماعت علما *jamādti-ūlmā*.

ACCEDE, *vi.* (approach) نزدیک آمدن *nazdīk-ā.*—(to be added) شدن *ziyāde-sh.*—(consent) قبول کردن *kabūl k.*, موافقت نمودن *rāzī-sh.*, راضی شدن *muwāfiqat-n.* To accede to a treaty or alliance, باعهِد راضی شدن *bā āhd rāzī-sh.* To accede to a throne, حلوس *jalūs-k.*

ACCELERATE, *vt.* (to cause to move faster) شتابانیدن *shitābānīdan*, شتابان *shītābī*, بکار کردن *taḍjīl k.*—(to add to) زیاده *ziyād-k.*

ACCELERATION, *n.* شتاب *shitābī*, شتاب *shītābī*, زودگی *zūdagī*.

ACCENT, *n.* حرکت *harakat*, اعراب *ātrāb*, نشان *nishān*.

ACCENT, *vt.* (to pronounce) تلفظ کردن *talaffuz-k.*—(mark with accent) اعراب *nishān-n.* نشان نهادن *ātrāb-k.*

ACCEPT, *vt.* پذیرفتن *kabūl-k.*, قبول کردن *pazīruftan*, پسند کردن *pasand-k.*

ACCEPTABLE, *a.* پسندیده *pasandīda*, مقبول *matbūd*, منظور *manzūr*, خوش آمدن *makbūl*. To be acceptable *khush-ā.*

ACCEPTABLY, *ad.* پسندانه *pasandāne*, قبولاً *kabūlan*.

ACCEPTANCE, *n.* قبول *kabūl*, پسند *pasand*, پذیرایی *pazīrāni*, قبولیت *kabūliyat*, ابرار *ibrār*.

ACCEPTATION, *n.* معنی سخن *maḍni*, کلام *sakhun*, فحوای *fahwāi kalām*.

The received acceptance of a word,
معنی اصطلاح *istilāhi maḍnī*.

ACCEPTED, *p. a.* قبول کرده شده *kabūl kardā-shuda*, پذیرفته *pazīrūftā*.

ACCEPTER, *n.* اجابت کننده *ijābat-kunanda*, گیرنده *gīranda*, قائل *kā'il*.

ACCESS, *n.* (way) راه *rāh*, دخول *dakhūl*, تقرب *dar-āma'l*.—(approach) *takarrub*.—(addition) افزونی *afzūnī*, مزید *ziyādat*, زیادت *mazīd*. To have access, دخول داشتن *dakhūl-d*. Easy of access, دخول آسان *dakhūlī āsān*. The access of a fever, نوبت نوب *nobati tap*.

ACCESSARY, *a.* (additional) زاید *zā'id*.—(uniting in a crime) جرم *jarīm*, همگناه *hamgunāh*. Anything accessary, زایدت *zā'idat*, ضمیمه *zamīmat*.

ACCESSIBLE, *a.* لایق دخول *lāyaki dukhūl*, ممکن الدخول *mumkinud dukhūl*.

ACCESSION, *n.* (to a throne) جلوس *jālūs*, مسند نشینی *masnadnīshīnī*.—(increase) اضافت *izāfat*, افزونی *fazūnī*.

ACCESSORY, *n.* (assisting in a crime) همگنا *hamgunāh*, جرم رفیق *jarīmi-rafīk*.

ACCIDENCE, *n.* کتاب صرف *kitābi sarf*, میزان الصرف *mizānus sarf*.

ACCIDENT, *a.* سرگذشت *sar guzasht*, (calamity) اتفاق *ittifāk*, ماجر *majarā*, حادثه *hādise*, عارضه *ārizah*. Accidents, سرگذشتها *sar guzhashtihā*, حوادث *hawādis*, *hādesāt*.

ACCIDENTAL, *a.* ناگهانی *nāgihānī*, عارضی *ārizī*.

ACCIDENTALLY, *ad.* اتفاقی *ittifākān*, ناگهان *nāgihāna*, عارضاً *ārizan*, از غیب *az ghaib*.

ACCLAIM, *vt.* شاباشی دادن *shābāshi-d*, مرحبا کردن *marhabā-k*.

ACCLAMATION, *n.* شاباشی *shābāshī*, آواز بلند *āwāzi-buland*, مرحبا *marhabā*, تحسین *tuhsīn*, آفرین *āfurīn*.

ACCLIVITY, *n.* (ascent of a hill) فراز کوه *furāzi koh*.—(rising ground) پشته *pushtu*.

ACCOMMODATE, *vt.* (to adapt) موافق کردن *muwāfik-k*, مناسب کردن *munāsib-k*.—(to entertain) مهمانی کردن *mah-mānī-k*, خدمت کردن *khidmat-k*.—(to reconcile) اتفاق باز گردادیدن *nifāk bā ittifāk bāz gardānīdan*. To accommodate one's self to another, زمانه سازی *mutābiāt-k*. To accommodate one's self to the times, زمانه سازی *zamānī sāzī-k*.

ACCOMMODATED, *p. a.* موافق کرده شده *muwāfik kardā shūda*, مناسب ساخته *munāsib sāhhta*.

ACCOMMODATING, *a.* موافق کنان *muwāfik kunān*, مهمانداری *mahmāndārī*.

ACCOMMODATION, *n.* (fitness) موافقت *muwāfiqat*, مناسبت *munāsibat*.—(entertainment) مهمانداری *mehmāndārī*.—(reconciliation) خشدودی *khushnūdī*, اتفاق *ittifāk*.

ACCOMPANIED, *a.* مصحوب مع *mad*, مصحوب *mas-hūb*. Letters accompanied with demonstrations of affection, مکتوب *maktūbi-mohabbat-mas-hūb*. Threatening letters, مکتوب *maktūbi-tahdīd-mas-hūb*.

ACCOMPANY, *vt.* همراه (to go with) *hamrāh-sh*, (to keep company with) رفیق شدن *rafīk-sh*, مصاحب

رفاقت کردن *rafālat-k.*,
 musāhib-b بودن
 صحبت کردن *sohbat-k.*

ACCOMPLICE, n. شریک *rafik*, رفیق *sharik*.

ACCOMPLISH, vt. تمام کردن *tamām-k.*
 بار آوردن *bar-ā.* بر آوردن *basar-b.*
 پرداختن *pardākhtun.*

ACCOMPLISHED, a. (perfect, completed) تمام شده *tamām-shuda*, بار آورده *bar-āwarda*, کامل *kāmil*. Accomplished in mind or person, هنر *sāhib-hunar*, صاحب *ahli-fuzal wa hunar*.

ACCOMPLISHMENT, n. (completion) آخرت *anjām*, انجام *tamāmī*, آخريات *ākhiyat*, انصرام *insirām*. Accomplishment of mind or body, خوبی *khubi*,
 جوهر *javhar*, وصف *wusf*, فضل *fuzl*.

ACCORD, vt. انجاد *ittifāq-k.* اتفاق کردن *ittihād-n.* نمودن *farākhur-ā.* فراخور آمدن

ACCORD, }
 ACCORDANCE, } n. موافقت *muāfikat*,
 مطابقت *mutābikat*. Of his own accord, خود بخود *khud bakhud*, باحسن اراده *bāhṣani-irāde*. With one accord, اتفاقاً *bā ham dilt*, سازگاری *ittifākan*. Accord in music, همناز *ham nawāz*, سازگاری *sāzkārī*.

ACCORDANT, a. رضادهنده *razā dehande*, وفای نما *wafāk-numā*.

ACCORDING, p. a. موافق *muwāfik*, بر وفق *bakadr*, بقدر *bahasb*,
 bar wafk. According to custom, بدستور *hasbur rasm*, اگر رسم *badastūr*. According to his rank, بقدر *bakadri-martabai ū*. According to the signal, حسب الاشارة *hasbul ishārat*. According to order,

حسب الحكم *hasbul hukm*. According to the occasion, حسب التضا *hasbul ihtizā*. According to exigency, حسب حال *hasbi hāl*. According to the commands of the emperor, سلطان فرمان حسب *bar hasbi far-māni sultān*. According to wish, حسب الموعود *hasbul muddaā*. According to promise, حسب الموعود *hasbul-marwūd*. According to fact, حسب واقعه *hasbi-wākt*. According to the produce, حسب الوصولي *hasbul wusūli*.

ACCORDINGLY, ad. بموافقی *bamuwāfik*, بنابرین *lihāzā*, لهذا *bahasb*, بحسب *binābarīn*.

ACCOST, vt. درود *salām-d.* سلام دادن *darūd-k.*-(to address) خطاب کردن *khitāb-k.*

ACCOUCHEMENT, n. تولید *tawlid*.

ACCOUCHEUSE, n. vide MIDWIFE.

ACCOUNT, n. 1 (a reckoning) شمار *shumār*,-(in arithmetic) حساب *hisāb*, اعداد *didād*. To settle accounts, حساب *muhāsibat-k.* محاسبیت کردن *hisāb infisāl-k.* The balance of an account, حساب باقی *hisābi-bākt*, تنمة حساب *tatmai-hisāb*. An auditor of accounts, امین حساب *amīni-hisāb*. To call any one to an account for money, کسی را جهت *kasī rā jehate infisāli hisāb talab-k.* To call to an account for a fault, جهت تصحیر *jehati takstir bahisāb-ā*. To rectify an account, تصحیح حساب *tas-hihi hisāb-k.* To place to account, بحساب در آوردن *To take an*

account, حساب کردن *hisāb-g.* Adjustment of accounts, محاسبه *muhāsabat.* One whose accounts are under scrutiny, محاسبه دار *muhāsab-dār.* One demanding a settlement of accounts, محاسبه طلب *muhāsaba talub.*

2. (information) خبر *khabar*, قصه *kissa*, نقل *nahl.* To give an account, خبر دادن *khabar-d.*, قصه گفتن *kissa guftan.*

3. (value) بها *buhā*, قیمت *kimat*, اعتبار *aitibār.* To make account of, اعتبار التفات نمودن *iltifāt-n.*, اعتبار *aitibār-k.* Of no account, ناکس *nākas*, نا چیز *nāchiz.*

4. (sake) بهر *bahr*, باعث *bāts.* On account of, برای *bābat*, برای *barāi.* On his own account, از خود *az bahri khud.* On what account, از برای چه *az barāi-che.*

ACCOUNTABLE, *a.* واجب الحساب *wājibul-hisāb*, ذمه *zimma.*

ACCOUNTANT, *n.* حساب *hassab*, محاسب *hisāb-nawis*, محاسب *muhāsib*, متصدی *mutasadi.*

ACCOUNT-BOOK, *n.* کتاب حساب *kitābi-hisāb*, دفتر *daftar* (*pl.* دفاتر).

ACCOUTRE, *vt.* آرایش نمودن *ārāyish-n.*, آراسته ساختن *āmāda-s.* To accoutre for war, آلات جنگ مهیا ساختن *ālāt-i-jang muhayyā-s.*, سلاح پوشانیدن *silāh poshānidan.* To accoutre one's self, سلاح پوشیدن *silāh-p.*

ACCOUTREMENTS, *n.* پوشاک *poshāk*, لباس *libās.*—(trappings) ساز *sāzi-sāmān*, ساز و ابزار *sāzi-nab-ard*, سلاح *silāh.*

ACCREDIT, *vt.* vide CREDIT.

ACCURUE, *vi.* (to increase) زیاده گشتن

ziyāde-g.—(to be added, as profit or damage) فایده حاصل شدن *fāyida-hāsil-sh.*, وارد آمدن *wārid.*

ACCUMULATE, *vt.* (to collect) فراهم *farāham* کردن *farāham-ā.* ACCUMULATING, *a.* فراهم آور *farāham-āwar*, جمع کنان *chēn*, *jamd kunān.*

ACCUMULATION, *n.* فراهم *farāham*, جمع *jamd*, جماعی *majmū*, جمع *jumlagi*, ادخار *iddikhār.*

ACCUMULATIVE, *a.* لایق فراهم *lāyah-i-farāham.*

ACCUMULATOR, *n.* جامع *jāmī.*

ACCURACY, *n.* صحت *saḥih*, راستی *rāstī*, درست *durust.*

ACCURATE, *a.* درست *rāst*, راست *durust*, صحت *saḥih.* To be accurate, راست شدن *rāst-sh.* To make an accurate inquiry, جستجو کردن *justa-juk.*, تعقص کردن *tafahus-k.*

ACCURATELY, *ad.* بدست *ba durustī*, کاملاً *ba saḥat*, کاملاً *kāmilan.*

ACCURSE, *vt.* لعنت کردن *ladnat-k.*

ACCURSED, *a.* ملعون *malūn*, مکروه *makrūh.* The accursed devil, شیطان *shayṭāni ladnat maāb.*

ACCUSATION, *n.* شکایت *shikāyat*, اتهام *tuhmat*, نالش *nālsh*, *ittihām.*

ACCUSATIVE, *n.* حالت مفعولی *kālati-mafūli.*

ACCUSE, *vt.* تهمت نمودن *tuhmat-n.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*, گله کردن *gilla-k.*, ملامت کردن *malāmat-k.*, متهم کردن *mutaham-k.*

ACCUSER, *n.* داد خواه *muddaʿi*, فریادی *dād-khāh*, *faryādī.*

ACCUSED, *a.* متهم *muttahim*, مدعی *mudda' dlayhi*.

ACCUSTOM, *vt.* استعمال کردن *istimāl-k.*, آموختن *āmūkhthan*, عادت کردن *ādat-k.*

ACCUSTOMED, *a.* مستعمل *mustadmīl*, آموخته *āmūkhtha*.

ACCUSTOMARY, *a.* عادی *ādātī*, مستعمل *mustadmīl*.

ACE, *n.* فرد *fard*, یکه *yaka*.

ACEPHALOUS, *a.* بی سر *bī-sar*, بغیر راس *baghairi-rās*.

ACERBITY, *n.* (sourness) ترشی *turshī*— (sharpness of temper) تندگی *tundī*.

ACHE, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, وجع *wajd*. The head-ache, درد سر *dardi-sar*, وجع الراس *wajd urrās*. Ear-ache, وجع الاذن *wajd ul āzān*. Tooth-ache, وجع الاسنان *wajd ulasnān*. Back-ache, وجع الظهر *wajd uzzahr*. Belly-ache, درد شکم *dardi-shikam*.

ACHE, *vi.* درد گرفتن *dard-k.*, درد خوردن *dard-g.*

ACHIEVE, *vt.* (accomplish) برداختن *pardākhtan*, اتمام *bajā-ā*, انجام آوردن *itmām-k.*— (to carry to a final close) سر راست کردن *sar rāst-k.*

ACHIEVED, *a.* آماده *āmāda*, کامل *kāmīl*.

ACHIEVEMENT, *n.* (a heroic deed) مهم *muhimm* (*pl.* مهمات *muhimmāt*), کار همای *amrī khatir*, کاری-همای *kārī-humāmī*.

ACID, *n.* ترش *tursh*, حامز *hāmīz*, مضر *mazir*, زست *zust*. Becoming acid, مضر *mazr*. Acid bread soured with vinegar or meat dressed with it, کامه *kāma*.

ACIDITY, *n.* حموزت *turshī*, ترشی *humūzat*, زستی *zusti*.

ACIDULATE, *vt.* ترش کردن *tursh-k.*, مضر کردن *mazir-k.*, تیز کردن *tez-k.*

ACKNOWLEDGE, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, اعتراف نمودن *kabūl-k.*, قبول کردن *attarāf-n*, شکر گزاری کردن *shukr-guzārī-k.*

ACKNOWLEDGED, *a.* مقبول *mahbūl*, قبول کرده شده *kabūl mudtarīf*, معرفی *karda-shu'la*.

ACKNOWLEDGMENT, *n.* (confessor) اقرار *ikrār*, قبولیت *kabūliyat*.— (gratitude) شکر گزاری *shukr-guzārī*, اداری *waḥdānī*— (concession) احسان *ihsān*.

ACME, *n.* سنجیده *muntahā*. The acme of a disease, بحران *buharān*.

ACOLYTE, *n.* vide COMPANION.

ACONITE, *n.* (wolf's-bane) خاتق الذیب *khānikuz-zīb*.

ACORN, *n.* بلوط *ballūt*, مازوی دراز *māzuī-darāz*.

ACQUAINT, *vt.* خبر کردن *khabar-k.*, آگاهی دادن *italā-d.*, آگاهی دادن *āgāhī-d.*

ACQUAINTANCE, *n.* (knowledge) معرفت *maḍrifut*, شناسائی *shanāsāī*.— (familiarity) متاحبت *mueāhbat*, صحبت *sohbat*.— (a friend) آشنا *āshnā*, همدم *hamdam*.

ACQUAINTED, *a.* واقف *wāḥif*, معرفت *maḍrifut*. To be acquainted with, دوستی داشتن *dostī-d.*

ACQUIESCE, *vi.* (to rest satisfied) راضی *rāzī-sh.*, خوش شدن *khosh-sh.*— (to consent) قبول کردن *kabūl-k.*

ACQUIESCENCE, *n.* راضندی *razā-mandī*, قبول خوشنودی *khushnūdī*, قبول *kabūl*, اطاعت *atādt.*

ACQUIRABLE, *a.* قابل الحاصل *kābil-ul-hāsīl*, لایق الحصول *lāyak-ul-husūl*, یافتنی *yāftanī*.

ACQUIRE, *vt.* اندوختن *yāftan*, یافتن *andūkhthan*, ورزیدن *hāsil-k.* حاصل کردن *warzidan*. To acquire science, کسب *kasbi-fuzūl-k.* فاضل کردن riches, مال اندوختن *māl-u.* To acquire strength, قوت یافتن *kuwat yāftan*.

ACQUIRED, *a.* حاصل کرده *yāfta*, یافته *hāsil-karda*, محصل *muhassal*. To be acquired, حصول شدن *husūl-sh.*

ACQUIRER, *n.* یابنده *kuṇanda*, یابنده *yābanda*.

ACQUIREMENT, } *n.* حصول *sūd*, سود
ACQUISITION, } *iktisāb*, اکتساب
husūl, تحصیل *taḥsil*, کسب *kasb*, حاصل *hāsil*.

ACQUIT, *vt.* (to set free) آزاد کردن *āzād-k.*, خلاص کردن *riḥā-s.*, رها ساختن *khalā-s-k.*—(to pardon) معاف کردن *muāf-k.*, عفو کردن *gunāh-b.* گناه بخشیدن *afw-k.*—(to discharge a debt) قرض ادا کردن *karz-ādā-k.*—(to do one's duty) اتمام خدمت *ḥuk-k-ādā-k.* حق ادا کردن *ittimāmi-l-kidmat-n.* نمودن

ACQUITMENT, *n.* عفو *afw*, مغفرت *mughfirat*.

ACQUITTAL, *n.* رهایی *āzādī*, آزادی *ruhāt*, نجات *nijāt*.

ACQUITTANCE, *n.* ابرا نامه *ibrā-nāma*, ابرا نامه *afw nāma*.—(quittance from obligation) ابرا نامه *ibrā-zimma*.

ACRE, *n.* اجربه *jartib*, (pl. اجربه *ajribat* and جربان *jurbān*), کفیز *kafiz* (pl. کفیزات *akfizat* and کفران *kufzān*).

ACRID, *a.* تلخ *tez*, تیز *talkh*.—(of a biting taste) حریص *harrif*, مَر *murr*, (pl. امرار *amrār*).

ACRIDNESS, *n.* تند *tundī*, تیزی *tezī*, ترشی *turshī*.

ACRIMONIOUS, *a.* تند *tundī*, فاسد *fāsīd*.

ACRIMONY, } *n.* درشت *tundī*, تند *tundī*
ACRITUDE, } *durusht*, دل آری *dil-āzārī*, مرت *murrat*, تیزی *tezī*.

ACROBAT, *n.* تماشاگر *bāzī-gar*, بازیگر *tamāshāgar*.

ACROSS, *pr.* از سر بسر *ābūr*, عبور *az sar basar*, از این تا آن جانب *az in tā ān jānīb*. Across a river, عبور دریا *ābūri-daryā*.

ACROSTIC, *n.* موشع *muwashshah*.

ACT, *vi.* کردن *kardan*, ساختن *sākhthan*, نمودن *namūdan*. *vt.* (to assume the office or character of) عمل نمودن *amal-n.*, ادا ساختن *adā-s*. To act a play, نقل کردن *nakl-k.*, تماشا کردن *tamāshā-k.*

ACT, *n.* فعل *fadl*, کردار *kirdār*, کار *kār*, عمل *amal*, امر *amr*.

ACTION, *n.* عمل (pl. افعال *afʿāl*), عمل (pl. اعمال *ʿamāl*), امر (pl. امور *amūr*), تحرک *tahrīk*.—(opposed to rest) مقدمه *mukaddama*, (lawsuit) دادخواست *dādḥwā*.—(decree) حکم *ḥukm*, حرکت *harakat*.—(gesture) دستور *dastūr*, نبرد *jang*, جنگ *harakat*.—(fight) غزاة *ghazāt*, nabard. A heroic action, غزاة *ghazāt*.

ACTIONABLE, *a.* لایق دای *lāyaki-dāt*.

ACTIVE, *a.* (industrious) مجتهد *mih-natī*, کار گذار *kār گذار* *kār natī*, تیز دست *tez dast*, چالاک *chālāk*, متحرک *mutaharrik*.—(not at rest) چست *chust*. An active verb, فعل *fatli mutaddī*. The active voice of a verb, معروف *mdarūf*. A participle active, اسم فاعل *ismi-fāʿl*.

ACTIVELY, *ad.* با چستی *bā chustī*, باشوخ *bā shokh*.

ACTIVENESS, }
ACTIVITY, } *n* تیز دستی *tez dastī*,
چالاکي *chālāki*.

ACTOR, *n.* (agent) کننده *kunanda*, فاعل *fāʿl*, عامل *āmil*. A stage player, تماشاگر *tamāshāgar*, نقل کننده *nahl-kunanda*, نقل *nahlāl*.

ACTRESS, *n.* مقلده *mukallidah*, زن زانی-تماشاگو *zani-tamāshāgo*.

ACTUAL, *a.* حقیقی *hakīqī*, واقعی *hakikat*, دانایی *yaktīnī*, زاتی *zātī*, راست *rāst*, الحق *alhak*.

ACTUALITY, *n.* واقعیت *wāqiyat*, درستی *rāstī*, حقیقت *hakikat*, مدنی *madnī*, *durustī*.

ACTUALLY, *ad.* واقع *fil wāqī*, بقینا *yaktīnan*, بالمعنی *bilmadnī*.

ACTUARY, *n.* vide REGISTRAR.

ACTUATE, *vt.* حرکت دادن *harakkat-d*, جنبانیدن *tahrīk-k.*, متحرک کردن *jumbānīdan*. To be actuated, متحرک شدن *mutaharrik-sh.*, در جنبش شدن *dar jumbish-sh.*

ACUMEN, *n.* تیزی *tezī*.

ACUMINATE, *vt.* (to render sharp or keen) تیز کردن *tez-k.*—*vi.* (to end in. or to come to, a sharp point) انجامیدن *anjāmīdan*.

ACUTE, *a.* (sharp at the end) تیز *tez*, نوکدار *nokdār*.—(ingenious) فهم *tez fahm*, *fahm*, ذهن *zahn*.—(penetrating) تیز عقل *tez taql*, تند *tund*.—(severe) سخت *sakht*, زاویه حاده *zāwiyai hādā*.

ACUTENESS, *n.* تیزی *tezī*, ذهن *zahn*, تیزی فهمی *tez fahmī*, زیرکی *zīrakī*.

ADAGE, *n.* مثل *mīsl*, مقوله *makūla*, قول *karul*.

ADAMANT, *n.* (a name given to the diamond and other substances of extreme hardness) سامور *almās*, آهن کش *āhan kush*.—(loadstone) آهن کش *āhan kush*.

ADAMANTINE, *a.* دواماس *zu almās*, سخت *sakht*.

ADAPT, *vt.* توفیق نسبت دادن *nīsbat-d.*, توفیق کردن *tofik-k.*, لایق شدن *lāyiq-sh.*, پیوستن *pairwastan*.

ADAPTED, *a.* منسوب *mansūb*, نسبت مناسب *nīsbat harda shuda*, مناسب *munāsib*. Adapted to a place, مناسب مقام *munāsibi-mahām*. [bat.

ADAPTABILITY, *n.* مناسبت *munāsibi*.

ADAPTATION, *n.* ترتیب *tartīb*, نسبت *nīsbat*.

ADD, *vt.* زیاده کردن *afzūdan*, اضافه کردن *azdiyād-k.*, میزبان کردن *izāfe-k.* To add accounts, جمله ساختن *jumala-s.*, میزبان کردن *mizān-k.*

ADDENDUM, *n.* ضمیمه *zāmiyat*, تجمیع *tatimmat*.

ADDER, *n.* افاعی *afat* (pl. افاعی *afāt*), حنفیش *hinfish* or حنفیش *hinftish*.

ADDICT, *vt.* مشغول شدن *mashghūl-sh.* To be addicted to evil, بد کردار بودن *bad kerdār-b.* To be addicted to wine, باده پرست شدن *bāde parast-sh.*

ADDITION, *n.* افزایش *afzāyish*, اضافه *izāfa*, ازدیاد *azdiyād*. Addition (in arithmetic) میزبان *mizān*, جمله *jumla*. Additions, مضافات *zāmiyat*, مضافات *muzāfāt*.

ADDITIONAL, *a.* مزید *zīyāda*, زیاد *zāyad*, افزا کننده *afzā kunanda*.

ADDLE, *a.* گنده *ganda*, خاکی *khāki*.

ADDLE, *vt.* گندیدن *gundīdan*.

ADDRESS, *n.* (salutation) عرض *arz*,

التماس *iltimās*, سلام *sulām*—(speech)

گفتار *guftār*, قول *laul* (*pl* اقوال).—

(dexterity) عقل *dhl*, قابلیت *kābīliyat*.

—(title) خطاب *khitāb*.—(manner of

speaking) طرز *tarz*, وجه *waja*.—(peti-

tion) درخواست *darkhāst*.

Address of a letter سرنامه *sarnāma*.

ADDUCE, *vt.* اظهار کردن *izhār-k.*, ثابت

کردن *sābit-k.*

ADEPT, *n.* مرد پر معرفت *mardī-pur-*

madrifut, استاد *ustād*, علما *u'lamā*.

ADEPT, *a.* کامل *hāmīl*, ماهر *māhīr*, حاذق

hāzīk.

ADEQUATE, *a.* یکسان *barābar*, برابر

yaksān, مطابق *mutābīk*, موافق *muwā-*

fīk.—(fully sufficient) بس *bas*, کافی

kāfī. To be adequate, کردن

کفایت کردن *kifāyat-k.*, وفا *wafā-k.*

ADEQUATELY, *ad.* (in proportion)

به اندازه *ba andāza*, برابرانه *barābarāna*.

ADHERE, *vi.* (to stick fast) چسبیدن

chāspīdan, الالتصاق کردن *iltisāk-k.*—

(to become united) پیوسته شدن *pai-*

wasta-sh., مواصلة شدن *marwāsīlat-sh.*

DHERENCE, *n.* چسبیدگی *chāspīdugī*

پیوستگی *paiwastagī*, مواصلة *marwā*

sīlat, رفاقت *rifākat*.

ADHERENT, *a.* پیوند *paiwand*, طرفدار

tarafdār, علاقه دار *ilāqī-dār*.

ADHERENT, *n.* دستگیر *rafīk*, رفیق

dastagīr.

ADHESION, *n.* vide ADHERENCE.

ADHESIVE, *a.* vide TENACIOUS.

ADIEU, *ad.* خدا حافظ *khudā hāfiz*,

والسلام *alwadād*, بدرود *padrūd*, والسلام

wassalām, سلام علیکم *salām-alyakum*.

To bid adieu, الوداع گفتن *alwidād*

وداع کردن *todīd-k.*, گفتن *guftan*,
uīlād-k.

ADIEU, *n.* سلام *salām*, وداع *widād*.

ADIPOSE, *a.* vide FATTY.

ADJACENCY, *n.* قرب *kurb*, نزدیکی
nazdīksh.

ADJACENT, *a.* ملحق *mulhak*, متصل

muttasīl, پیوسته *puīwasta*, نزدیک

nazdīk, پهلوی *pahlūt*.

ADJECTIVE, *n.* صفت *sifat* (*pl.* صفات

sifāt), وصف *wasf* (اوصاف *awsāf*). An

adjective with its noun, صفت موصوف

sifati-musūf. Adjective of quantity,

اسم مقدار *ismi-mikdār*. Adjective of

quality, اسم کیفیت *ismi-kūfiyat*.

ADJOIN, *vt* (to join) پیوستن *paiwastan*,

اتصال کردن *ittisāl-k.*, اممال کردن

imhāl-k. *vi.* (to be in contact) متصل

شدن *muttasīl-sh.*, پیوسته شدن

paiwasta-sh.

ADJOURN, *vt.* موقوف کردن *mokūf-k.*,

تا فردا انداختن *tākhīr-n.*, تاخیر نمودن

tā furdā andākhītan. To adjourn an

assembly, مجلس موقوف داشتن *majlis*

maukūf-d.

ADJOURNMENT, *n.* تاخیر *tākhīr*, در

تعطیل *imhāl*, تعطیل *tadtīl*.

ADJUDGE, *vt.* (to decree) حکم کردن

hukm-k., امر نمودن *amr-n.*

ADJUDICATE, *vt.* انفصال کردن *infisāl-*

k., فتوی دادن *fatwa-d.*

ADJUDICATION, *n.* حکم *hukm*, فیصل

faisal.

ADJUDICATOR, *n.* فیصل کننده *faisal*

kunanda, حاکم *hākīm*.

ADJUNCT, *a.* پیوند *paiwand*, اضافی

izāfe, الحاق *ilhāk*, اضافت *izāfat*.

ADJUNCTION, *n.* ملحق *alhak*, ملحق

mulhak.

ADJUNCTIVE, *a.* پیوسته *paiwasta*.

ADJURATION, *n.* سوگند *sogand*, قسم *kasm*.

ADJURE, *vt.* قسم دادن *kasm-d*, سوگند دادن *sogand-d*.

ADJUST, *vt.* ترتیب *nazm-k.*, نظم کردن *tartīb-n.*, بندوبست کردن *bando-bast-k.*, درست کردن *durust-k.*

ADJUSTED, *p. a.* درست کرده *durust-karda*, منظوم مرتب *murattab*, منظم *man-zūm*, آراسته *ārasta*, برابر *barābar*.

ADJUSTER, *n.* نظم کننده *nazm-kunanda*.

ADJUSTMENT, *n.* انتظام *intizām*, نظم *nazm*, انفصال *infisāl*, ترتیب *tartīb*.

ADJUTANT, *n.* نقیب *nakīb*, میر *mīr*.

ADMINISTER, *vt.* (order) حکم کردن *hukm-k.*, فرمان دادن *farmādan* — (to conduct, as affairs) تدبیر نمودن *tadbīr-n.* — (to govern) سیاست کردن *siyāsāt-k.*, حراست کردن *hirāsāt-k.* To administer justice, عدالت کردن *ādālat-k.*, داد دادن *dād-d.*, داورى کردن *dāwarī-k.* To administer an oath, سوگند دادن *sogand-d*. To administer physic, علاج دادن *ilāj-d.*, چاره نمودن *chāra-n* To administer as guardian, حفظ شدن *hifz-sh*, حامی الذمار بودن *hāmīz zimār-b.* To administer as executor, وصی نمودن *wasī-n.*

ADMINISTRATION, *n.* (government) حکومت *hakumat*, حراست *hirāsāt*, سیاست *siyāsāt*. — (executorship) کاروصی *kāri-wasīy*. — (distribution) حفظ *hifz*. — (guardianship) توضیح *tawzīh*.

ADMINISTRATIVE, *a.* ملکی *mulki*.

ADMINISTRATOR, *n.* (governor) حاکم *hākīm*, فرمان روا *farmān-rawā*. — (guardian) حافظ *hāfez*. — (executor) وصی *wasīy*, fem. وصیه *wasīya*. — (a

minister of state) وزیر *wazīr*, وکیل *wakīlī-saltanat*. — (agent) گماشته *gumāshṭa*.

ADMINISTRATORSHIP, *n.* کاروصی *kāri-wasīy*.

ADMINISTRATRIX, *n.* زن وصی *zanī-wasīy*, حانظه *hāfiza*.

ADMIRABLE, *a.* عجب *ajīb*, نادر *nādīr*, عجا *toḥfa*, radnā. Admirable abilities, عجب شعور *ajab shawūr*.

ADMIRABLY, *ad.* عجبانه *ajībāna*, باعبرت *bā ibrat*.

ADMIRAL, *n.* امیرالبحر *amīrul baḥr*, میر عشکر دریا *mīrī-āshkari-daryā*.

ADMIRATION, *n.* تعجب *ajab*, خود پرستی *tad-jub*. Self-admiration, خود بینی *khud-parastī*, خود بینی *khud-bīnī*.

ADMIRE, *vt.* تعجب نمودن *tad-jjub-n.*, استغراب کردن *istighrāb-k.* — (to prize highly) محبت نمودن *mahabbāt-n.* مودت کردن *mu-waddāt-k.*

ADMIRER, *n.* معجب *mutad-jjīb*, عجب *ajab*, فریفته *farīfta*. — (lover) عاشق *āshīk*, محب *muhīb*.

ADMISSIBLE, *a.* لایق قبول *lāyaki-kubūl*, واجب الاجابت *wājib-ul-ijābat*, واجب *wājībī*, منظور *manzūr*.

ADMISSION, *n.* (entrance) در آمد *dar āmad*, مدخل *dakhāl*, دخول *madkhal*. — (granting) اجابت *ijābat*, رضا *razā*, اقرار *ikrār*, قبول *kabūl*.

ADMIT, *vt.* (to grant entrance to) دخل اجازت *dakhāl-d.*, دخول دادن *dakhli ajāzat-k.* — (to allow) اجابت نمودن *kabūl-k.*, اقرار پذیرفتن *pazīruftan*, اقرار *ikrār-k.*

ADMITTANCE, *n.* پیشامد *pesh-āmad*. vide ADMISSION. — (into court or company), بار یابی *bār-yābī*.

ADMIX, *vt.* vide MIX.

ADMIXTURE, *n.* vide MIXTURE.

ADMONISH, *vt.* (to counsel) نصیحت *nasthat-k.*, پند دادن *pand-l.*
—(to reprove gently) تندیبه نمودن *tambth-n.*

ADMONISHER, *n.* پند دهنده *pand dehandā*, آگاه سازنده *āgāh-sāzanda*.

ADMONITION, *n.* (friendly advice) پند *pand*, نصیحت *nasthat*.—(gentle reproof) تندیبه *tambth*.

ADMONITOR, *n.* نصیحت دهنده *nasthat dahanda*, پند دهنده *pand dahanda*.

ADO, *n.* (bustle) شورشار *shor-shār*, شور شرب *shor-sharr*, شغب *shor-shaghab*.—(trouble) مشقت *mashakkat*.
With much ado, افغان و خیزان *uftān wa khezān*.

ADOLESCENCE, *n.* کودکی *kodakī*, جوانی *javānī*, طفولیت *tafuliyat*, طفلی *tiḡlī*, *javānt*.

ADOPT, *vt.* اختیار کردن *pasand-k.*, اختیار کردن *ikhtiyār-k.* To adopt a son, بجای فرزند قبول نمودن *bajāi farzand kabūl-n.*, پسر تبانی کردن *tabannī-k.*, پسرخوانده ساختن *pisari-khānda-s.*

ADOPTED, *a.* (as an opinion) اختیار *ikhtiyār-karda*, ملحق *malhak*.
—(son) پسرخوانده بجای فرزند گرفته *mutabannā*.

ADOPTED (child), لطیف *lutfī*.

ADOPTED (a word), دخیل *dakhl*.

ADOPTED into use, مسنون *masnūn*.

ADOPTION, *n.* پسر خواندگی *pisari-khān lagī*, تبانی *tabannī*. A deed of adoption, شرط پسر خواندگی *sharti-pisari-khāndagī*.

ADORABLE, *a.* لایق پرستش *lāyaki-parastish*, واجب السجده *wājibus*

sajdat.—(lovely) دلپذیر *dilpazīr*, دلپسند *dilpasand*.

ADORATION, *n.* پرستش *bandagī*, پرستش *parastish*, عبادت *ibādat*, سجده *sajda*.
A place of adoration, عبادتگاه *ibādat-gāh*, پرستش خانه *parastish-hānu*, مسجد *masjid*.

ADORE, *vt.* پرستیدن *parastidan*, سجده کردن *parastish k.*, *sajda-k.*

ADORED, *a.* معبود *masjūd*, معبود *madbūd*.

ADORER, *n.* (a worshipper) عابد *ābid*, زاهد *zāhīd*, پرستنده *parastanda*.—
(a lover) عاشق *āshik*, معشوقه *madshūk*.

ADORN, *vt.* آرایش *ārāstan*, آرایش کردن *ārāyish-k.* *pairāstan*, زیندن *zebdan*.

ADORNMENT, *n.* آرایش *ārāyish*, زینت *zīnat*, زیبایش *zebāyish*.

ADOWN, *prep.* vide DOWN.

ADRIFT, *a.* or *ad.* شناوری *shanāwari*, To be adrift, بالای آب رفتن *bālāi āb-r.*

ADROIT, *a.* تیز دست *tez dast*, تیز فهم *tez fahm*.

ADROITNESS, *n.* تیز دستی *tez dastī*, چالاک دستی *chālāk dastī*.

ADRY, *a.* تشنه *tishna*.

ADULATION, *n.* ریشخند *reshkhand*, خوشامد *reshkhand*, تملق *tamalluk*, چاپلوسی *chāplūsī*, *khūshāmad*.

ADULATOR, *n.* خوشامد کننده *khūshāmad-kunanda*, ریشخند گر *reshkhand-gar*.

ADULATORY, *a.* صاحب لامانی *sāhibi-lāmānī*, اهل چاپلوس *ahli-chāplūs*, تملق گوینده *tamalluk-guyanda*.

ADULT, *a.* بالغ شده *rasīda*, رسیده

bāligh-shuda, کبیر *kabīr*. An adult youth, بالغ *jawāni bāligh*.
ADULT, *n.* vide **ADULTNESS**.
ADULTERANT, *n.* فسق سازنده *fisk-sā-zanda*.
ADULTERATE, *vt.* مغشوش کردن *maghshūsh-k.* ترویر *ālūdan*, آلودن *tazwīr-k.*
ADULTERATION, *n.* آلودگی *ālūdagī*, فساد *fusād*, آلابش *ālāyish*, لوس *los*.
ADULTERER, *n.* زناکار *zanākār*, مرد *mardi fāsiq*, زانی *zāni*.
ADULTERESS, *n.* زن *zani*, زناکار *zanākār*, بدکار *zani badkār*, زوجہ *zujai*, روسپی *rospī*, بدکار *badkār*, زانیہ *zāniyāt*.
ADULTERY, *n.* زناکاری *zanākārī*, فسق و فجور *fisko fujūr*, بد کرداری *bad kirdārī*. To commit adultery, زناکاری *zanākārī-k.* رفتن *baharām-r.*
ADULTNESS, *n.* رسیدگی *rastidagī*, بالغی *bālighī*, بلوغت *bulūgh*.
ADUMBRANT, vide **SHADY**.
ADUMBRATE, *vt.* سایہ کردن *sāye-k.*—(to sketch) رسم نمودن *rasm-n.*
ADUST, *a.* سوخته *sūkhṭa*.
ADVANCE, *vt.* (to bring forward) پیش آوردن *pesk-ā.*—(to raise to a higher rank) افراشتن *afraštan*, ترقی نمودن *tarakkī-n.*—(to supply beforehand) پیش دادن *pesk-l.* *v. i.* (to go forward) استمرار پیش رفتن *pesk-r.* ساختن *istimrār-s.*—(to improve) انفعاع کردن *muntafī-sh*, انتفاع *intifād-k.* بهتر گردیدن *bektar-g.*—(to rise in rank) افراختن *afrahktan*, To advance money, زر پیش دادن *zar pesk-d.* To advance before, (become superior) پیش دستی نمودن *pesk dastī-n.* غالب شدن *ghalīb-sh.*—(to accelerate)

زود ساختن *zūd-s.* To advance in argument, رای دادن *rāi-d.*, ظن کردن *zann-k.* To advance in years, سال خوردن *sāl-lh.*, سال دیدن *sāl-d.*, مکاهلت نمودن *mukahalat-n.*
ADVANCE, *n.* (of money) پیشگی *peskgt.* ترقی *tarakkī*.
ADVANCEMENT, *n.* استحکام *istihkām*, (increase) زیاده *ziyāde*.—(profit) فایده *fāyadah*, سود *sūd*, منفعت *manfidt.*
ADVANCED, (promoted) برداشتن *bar-dāshṭa*, افراشدن *afrašṭa*.—(prominent) ناشع *nāshī*, کابس *kābis*. Advanced in years, سالخورده *sāl khurda*. The advanced guard, پیش لشکر *pesk lashkar*, پیش رو *pesk rau*. Money advanced for merchandise, &c. سلف *salaf*.
ADVANTAGE, *n.* (profit) نفع *naḥ*, فایده *fāidah*, منفعت *manfidt* (*pl.* منافع), سود *sūd*, انتفاع *intifād*.—(superiority) ظفر *zafur*, بزرگی *buzurgī*, استعلا *istidlā*.—(opportunity) دست یافت *dast-yāft*, فرصت *fursat*. The advantages and disadvantages of any affair, نیشب فراز *nishīb-furāz*.
ADVANTAGE, *vt.* فایده کردن *fāyade-k.*, نوا دادن *navā-d.* To reap an advantage, بدست آوردن *badast-ā.*, اندوختن *andūkhtan*. To have the advantage, ظفر گرفتن *dast-y.*, *zafar-g.*
ADVANTAGEOUS, سودمند *sūdmand*, مفید *mufīd*, نافع *nāḥ*. To be advantageous, سودمند شدن *sūdmand-sh.*, شایستن *shāistan*, مفید شدن *mufīd-sh.*
ADVANTAGEOUSLY, *ad.* مفیدانه *mufīdāna*, با فایده *bā fāyedah*.
ADVENT, *n.* (the coming of Christ) مولود حضرت مسیح مقدم *marūḍi hazrat masih mukaddama*.

- ADVENTITIOUS, a.** (accidental) آیدام *āmadāna*, عارضي *ārizi*.
- ADVENTURE, n.** (enterprise) واقع *wāhāt*, ماجرا *n ā-jarā*, اجرا *ijtirā* — (accident) حادث *hādīsa*. — (trade), تجارت *ti-jārat*.
- ADVENTURE, vt.** احرا نمودن *ijtirā-n.*, نصدی ساختن, جسارت کردن *jisārat-k*, *tasadilī-g*.
- ADVENTURER, n** (a hero) غای *ghāzī*, تاجر *pakhalwān*. — (a merchant) تاجر *tājir*. — (one who adventures) احرا *ijtirā-kunanda*. — (a vagabond) مسافر *aubāsh*. — (a traveller) مسافر *musāfar*.
- ADVENTUROUS, a** جگردار *jigurdār*, دلور *dilāwar*, بی باک *bi-bāk*.
- ADVENTUROUSLY, ad.** دلورانه *dilāwarāna*, باجا *bā-jān*.
- ADVERB, n** ظرف *zarf* (pl. ظروف) — (of place) ظرف مکان *mulān* — (of time) ظرف زمان *zumān*. — (of number) ظرف عدد *āda*. — (of interrogation) ظرف استیفاء *istifhām*. — (of manner) حرف طرح *turuk* — (of negation) حرف نفی *nufī*. — (of affirmation) حرف قبول *kabūl*.
- ADVERBIALY, ad.** ظرفانه *zurfāne*.
- ADVERSARY n.** دشمن *dushman*, حریف *harīf*, آدو *ādū* (pl. اعدا), بدخواه *khūsm* (pl. خصما-خسوم), *baḥ khāh*, مدعی *muddaʿī*. A mortal adversary, دشمن کینه خواه *dushmani-kīna khāh*. To be an adversary, اظهار خصومت کردن *izhāri khusūmat-k*. To cite adversaries before a judge, احضار خصماء کردن *ihzāri khusamā-k*.
- ADVERSE, a.** مخالف *mukhālīf*, ناموافق *nāmūwāfīk*, مغایر *mughāyir*. **ADVERSE** accidents, نوازل *nawāzib*, نوازل *nawāzil*. Adverse fortune, ساعت *sādtun sawād*, سیاه *siyāh* *bahht*.
- ADVERSELY, ad.** مخالفانه *mukhālīfāne*, ناسازگارانه *nā sūz kārāne*.
- ADVERSITY, n.** بد بختی *bad bahktī*, مخالفت *mukhālīfat*, بد طالع *bad tālī*, بلا *balā*, نکتب *nakbat*, آسیب *āsib*, ندهی *tabākī*.
- ADVERT, vi.** آگاه شدن *āgāh-sh.*, فکر نمودن *fikr-n.*, نیکو داشتن *neku-d*.
- ADVERTENCE, n.** آگاهی *āgāhī*, غور *ghur*.
- ADVERTENT, a.** فکرمند *fikr manī*.
- ADVERTISE, vt. or i** خبر دادن *khābar-d.*, اعلام نمودن *ishtiḥār-k.*, اظهار کردن *izhār-k*, *ailām-n.*.
- ADVERTISEMENT, n.** (information) خبر *khābar*, (pl. اخبار and اخبار), اعلام *ailām*. — (written notice) اشتهار *ishtiḥār-nāma*.
- ADVERTISER, n.** اشتهار کننده *ishtiḥār-kunanda*, مشیر *mushtukir*, مختبر *mukhabbīr*.
- ADVICE, n.** (counsel) پند *pand*, نصیحت *nasihat*, مصلحت *masliḥat*, صلح *sulh*, رای *rāi*, تدبیر *tadbīr*, مشورت *maṣḥ-wirat*. Bad advice, بد رای *badrāi*, فاسد رای *rāi fāsīd*. Agreeable advice, پند دلپسند *pandi dilpasand*, نصیحت دلپذیر *nashatī dilpazīr*. To give advice, پند گفتن *pand-g.*, رای دادن *rāi-d* — (intelligence, information) خبر *muḥdā*, بشارت *bashārat*, خبر *khābar*.
- ADVISABLE, a** لایق *lāyak*, واجب *wājīb*, معقول *mdkul*.
- ADVISABLENESS, n.** مناسبت *munā-sibat*, صلاح *salāh*.

ADVISE, vt. نصیحت کردن *nasihat-k.*, مشورت دادن *pand-n.*, *mashwirat-d.* — (to send intelligence,) پیام فرستادن *payām-f* اطلاع کردن *italā-k.*

ADVISED, p. a. نصیحت کرده شده *nasihat-karda-shuda*, خبردار *khubar-dār* — To be advised, شنیدن *pindār-sh.* To be informed, خبردار شدن *khābardār-sh.* — (prudent) صاحب تدبیر *sāhibi tadbīr*, دانا *ākalmand*, دل آگاه *dil āgāh*.

ADVISEDNESS, n. عقلمندی *āklmandī*, تدبیر *tadbīr*.

ADVISER, n. پند دهنده *pand dahanda*, مشورت کننده *nasihat kunanda*, ناصیحه دهنده *mashwirat dahanda*, صالح کار *salāh-kār*.

ADVOCATE, vt. طرف گرفتن *taraf-g.*

ADVOCATE, n. وکیل *wakīl*, وکیل الدعوا *wakīlud dadwā*, مباشر *mubāshir*.

ADVOCATION, n. عذر *hujjat*, عذر *ūzr*.

ADZE, n. تیشه *tīsha*.

AERIAL, a. هوایی *hawāī*, هوادار *hawādār*. — (high) بلند *buland*.

AEROLOGY, n. (science of the air) هوا *ilmī-hawā*.

AEROMANCY, n. عیاف روزگار *dyāji-rozgār*.

AEROMETRY, n. قیاس هوا *kīyāsi hawā*.

ETHIOPIA, n. p. حبش *habash*, ملک حبش *mulki habash*.

ETHIOPIAN, n. رنگی *habashī*, حبشی *zangī*.

AFAR, ad. دور *dūr*, بعید *batd*, دوری *bars*.

AFFABILITY, n. لطافت *lutf*, ملائمت *mulāyimat*, مروت *murū'at*.

AFFABLE, a. ملایم *mulāyam*, متواضع

sāhibi mutawāzī, مروت *murū'at*.

AFFABLY, ad. باملائمت *bā mulāyimat*, با سخاوت *bā saḥḥunī-shīrīn*, با لطافت *ba lutf*.

AFFAIR, n. کار *kār* (امور *pl.* *amr*), حاجت *hājat* (اعمال *pl.* *āmal*), معامله *muāmalā* (حاجات *pl.*).

AFFECT, vt. (to produce an effect) تقلید کردن *asar-k.* — (to feign) صورت نمودن *taklīd-k.*, *sūrat-n.* To affect with grief, رنجیده کردن *ranjīda-k.*, زحمت دادن *zuhmat-d.* To affect with joy, شادی آوردن *farah-ā.* To affect disdain, شیوه دادن *shāwī-d.* To affect shew-a-b.

AFFECTATION, n. تقلید ناپسند *taklīdī nāpasand*, مکر *makr*, حیله *kila*.

AFFECTED, a. (tenderly moved) عطفونف *ātufat-karda-shuda*. — (vexed) مسخونی *ranjīda*. — (conceited) ملول *malūl*, *mustaghni*. — (grieved) مغرم *maghmūm*.

AFFECTEDLY, ad. با استغنا *bā istiḡhnā*.

AFFECTEDNESS, n. vide AFFECTATION.

AFFECTING, a. دلآزار *dilāzār*.

AFFECTION, n. دوستی *ishk*, عشق *dostī*, محبت *mahabbat*. Paternal affection, پدری عطفونف *ātufati pidarī*. Mutual affection, محبت مشارکت *mahabbati-mushārikat*.

AFFECTIONATE, a. مهربان *mīhrbān*, صاحب محبت *sāhibi mahabbat*, شفیق *shafīq*, مشفق *mushfīq*.

AFFECTIONATELY, ad. با عشق *bā ishik*, مودتانه *mu'wadattāne*.

AFFECTIONED, a. vide Affected.

AFFECTIVE, a. vide Affecting.

AFFIANCE, *n.* عقد عروسی *dkdi drüst*,
معاقد نکاح *madkidî nikâh*.—(confidence)
اعتماد *attimâd*, اعتقاد *attikâd*.

AFFIANCE, *vt.* (to betroth) عقد نکاح کردن
dkdi nikâh-k., املاک ساختن *imlâk-s.*
—(to give confidence) اعتماد دادن
ttimâd-d.

AFFIDAVIT, *n.* سوگند *sogand*, قسم
kasam, زبان بندی *zubânbandî*.

AFFILIATE, *vt.* صحبت کردن *sohbatî-k*
در صحبت آمیختن *dar sohbat-â.*

AFFINITY, *n.* مناسبت *munâsibat*,
مصارف *musâharat*, علاقه *âlâka*, عقد
dkd, نسبت *nisbat*.

AFFIRM, *vt.* تحقیق کردن *tahkîk k.*,
راست گفتن *tadrîf-k.*, تعریف کردن
râst-goftan.

AFFIRMABLE, *a.* قابل اقرار *kâbili-
ikrâr*, تعریف لای *lâyaki-tadrîf*.

AFFIRMANT, *n.* اقرار کننده *ikrâr-k.*

AFFIRMATION, *n.* اثبات *isbât*, اقرار
ikrâr, تعریف *tadrîf*.

AFFIRMATIVE, *a.* اقراری *ikrârî*, تعریفی
tadrîfî.—(particle) اثبات *harfî-isbât*,
حرف ایجاب *harfî-aijâb*.

An affirmative proposition, موجب
mujîbat.

AFFIRMATIVE, *n.* مثبت *musbit*,

AFFIRMATIVELY, *ad.* اقرارانه *ikrâr-
âna*.

AFFIX, *vt.* (connect) پیوستن *paiwastan*.
—(fasten) مستحکم کردن *mustahkim-k.*,
قائم کردن *muleak-k.*, متصل
kâyam-k.—(to add at the close) متصل
کردن *muttasil-k.*

AFFIX, *n.* (particle) متصل *muttasila*.

AFFIXED, *p. a.* پیوسته *paiwasta*, ملحق
mulsak.

AFFLICT, *v. t.* (to give pain) غم دادن
gham-d., آزار رسانیدن *ranjidan*, آزار
الم

alam-sâ., زحمت دادن *zahmat-d.*—(to
cause distress) جفا نمودن *jafâ-n.*
آزردن *azûrdan*.

AFFLICTED, *a.* غمناک *ghamnâk*,
مظلوم *maẓlûm*, ستم کش
sitam-kash, مغموم *maghmûm*.
Afflicted lovers, عشاق رنجور *ushshâki-
ranjûr*. To be afflicted, غم خوردن
gham-khordan, غمناک گردیدن *gham-
nâk-g.*

AFFLICTER, *n.* غم دهنده *gham dehandâ*.

AFFLICTION, *n.* اندوه *andûh*, دلگیری
dilgiri, رنج *ranj*, درد *dard*, غم *gham*,
شکسته خاطر *shikasta-
khâtir*, درماندگی *dar mândagi*.

AFFLICTIVE, *a.* vide PAINFUL.

AFFLUENCE, *n.* دولت *daulat*, غنا
ghanâ, تونگری *tawangari*, غنیمت
ghanîmat, مال *mâl* (*pl.* اموال).

AFFLUENT, *a.* (wealthy) تونگر *tawangar*,
دولتمند *daulatmand*, غنی *ghanî*.—
(abundant) وافر *wâfar*, فراوان *farâwân*,
کثیر *kasîr*.

AFFLUENT, *n.* (flowing) جاری *jârî*,
روان *rawân*.

AFFORD, *vt.* (to yield) پیداکردن *paidâ-k.*
بخشیدن *dâdan* (give or confer) دادن
bakhshidan.—(to expend) خرج کردن
kharch-k.

AFFRANCHISE, *vt.* فرج دادن *farj-d.*

AFFRAY, *n.* هجوم *hujûm*.

AFFRAY, *vt.* هراس دادن *hirâs-k.*

AFFRIGHT, *vt.* ترسانیدن *tarsânidan*,
تهدید آوردن *hirâs-k.*,
tahdid-â.

AFFRIGHT, *n.* ترس *tars*, هول *haul*,
هیبت *haibat*, بیم *bîm*, خوف *khauf*.

AFFRONT, *vt.* بی عزتی کردن *bi-izzatî-
k.*, دلیل *malâmat-k.*, ملامت کردن
نمودن *salsil-n.*

AFFRONT, n. هجو *hajw*, ملامت *malā-mat*, دشنام *dushnām*, طعن *taḍna*, حقارت *hikārat*.

AFFUSE, vt. ریختن *rikkhtan*.

AFIELD, ad. در میدان *dar mai'lān*

AFIRE, a. or ad. بر آتش *bar ātish*.

AFLOAT, ad. سیاح *sabbāh*.

AFOOT, ad. پیاده *payāda*, مشی *mashī*.

To go afoot, رفتن *payāda-r*.

To set on foot, پیش نهاد کردن *pesh nihād-k*, برپا کردن *barpā-k*.

AFORE, ad. پیش *pesh*, قبل *kabl*.

AFOREGOING, a. vide PREVIOUS.

AFOREHAND, ad. حاضر *hāzir*.

AFOREMENTIOND, ad. مذکور *mazhūr*, مشاواریه *mushār-ilāghī*, مذبور *mazbūr*.

AFORETHOUGHT, a. پیش اندیش *pesh andīsha*.

AFORETIME, ad. سابق *sābīk*.

AFRAID, a. ترسان *tarsān*, سہمگین *sahm-gīn*, خوف *khawf*, ناک *khawfnāk*, زعیق *zaiq*.

AFRESH, ad. از نو *az nau*, باز *bāz*, از سر *az sari nau*.

AFRONT, ad. در پیش *dar pesh*.

AFT, ad. or a. vide ASTERN.

AFTER, pr. ad. (behind) پس *pas*, عقب *ākub*.—(later in time) بعد *baḍd*, بعد *mim baḍd*.—(in pursuit of) از پی *dar pai*, از پی *az pai*.—After all, آخرش *ākhirash*. After this, من این-بعد از این *min ilān*. After that, پس از آن *mim baḍd mā*. After which, گیب ما-بعد از آنکم *gibba mā*. Never after this, بعد هیچ *hech mim baḍd*. The day after tomorrow, پس فردا *pas fardā*. The day after today, روز *roz*, بعد الیوم-پس از این روز *baḍdal yawm*. After the first day, min awal yawm, من اول یوم

—After many days, بعد روز نخست

—After compliments, پس از تسلیار روز

—After consulting, بعد المشورة *baḍdal mashūrat*. After death, پس از وفات

—After another, بعد الموت *baḍdal mauṭ*. To come after, پس آمدن

—Before and after, پی در پی — پس از پس

—Coming after, خلف *khulṭ*. Coming after it happens, بعد الوتوع *baḍdal wukū*. To do after

(imitate) اقتدا کردن *iktīdā-k*. After all, آخرا *ākhiran*, عاقبت *ākibat*, آخر الامر *ākhirat amr*.

AFTER-BIRTH, n. مشیمت *mashimat*, سلا *salā*.

AFTERNOON, n. وقت سه پاس *wakti saḥ pas*, بعد الظهر *baḍdaz zuhr*, دشم *dishum*.

AFTER-THOUGHT, n. فکر کاهل *fikri kāhil*, تامل بعد ارکار *tammul baḍd az kār*.

AFTER-TIME, n. زمان آخر *zamān ākhīr*.

AFTERWARDS, ad. بعد ازان *pas āzan* — بعد *baḍd az ān*, من بعد *mim baḍd*.

AGAIN, ad. (another time) بار دیگر *bār digar*, دیگر بار *digar bār* — (back)

باز *bāz*, واپس *wāpas*. As much again, دوچند *do-chand*, مصاعف *muzādf*.

Again and again, تکرار بکرار *takrār ba takrār*.

AGAINST, prep. (contrary) خلاف *khilāf*, ضد *zi ḍd*, مخالف *mukhālīf*.—(abreast of) علی *ala*. To go against, مقابل *mukābala-r*. To come against, مخالفت آمدن *mukhālīfat-ā*. Over against, مقابل *mukābīl*. Against one's will, بالصرورت *biz zarūrat*.

AGAPE, ad. متعجب *mutadjjīb*.

AGARIC, *n.* اغاریکون *aghārikūn*.

AGE, *n.* عمر *ʾimr*, سال *sāla*.—(period of life) سن *sann*, دهر *dahr*. The infant age, طفلیت *tifliyat*. The stripling age, بلوغت *balūghat*. The youthful age, شباب *shabāb*, جوانی *jawānī*. Advanced in age, سالدار *sāldār*, دراد *darād* *ba zāl bar āmaḥa*. Old age پیری *pirī*, شیوخیت *shuyukhiyat*. Decrepid age, فرنونی *fartūti* From youth to age, من شب الی دب *mi-sh shubba ila' dubba* Of the same age, هم سال *hamsāle*, همزاد *hamzād*.—(whole duration of a being) زمان *zamān*, دور *daur*, روزگار *rozgār*.—(a period of time in history) عهد *ahd* — Ages (duration of life) سالها *sālḥā*, زمانها *sālyān*.— (times) *zamānīā*, آباد *ābād* (*pl of آباد*). After ages, آبخراب *ābāzi ākhriyāt*. Through all ages, ابدالاباد *abadal ābād*. In no age (never), دهرالداهرن *dahrad dāhirīn*.

AGED, *a* سالدیده *sāl-dīda*, سالدار *sāldār*, پیر *pīr*, فزسر *kansar*

AGEDLY, *ad.* پیرانه *pīrāne*, فزسرا *kansarān*.

AGENCY, *n.* کار *kār*, کردار *kirdār*, عمل *ʾamal*, فعل *faʿl*.—(acting for another) گماشتگی *gumāshtagī*, وکیل *wakīlī*, کارگذاری *kārguzārī*.

AGENT, *n.* کارگذار *gumāshṭa*, گماشته *kārguzār*, عامل *āmīl*, فاعل *fāʾl*.

AGGLOMERATE, *vt.* or *vi.* گروه ساختن *giroha-s*.

AGGLUTINATE, *vt.* دوسیدن *dosīdan*.

AGGRANDIZE, *vt.* افراختن *afrahktan*, اشراف کردن *buzurg-k*, اشاره کردن *ashraf-k*.

AGGRANDIZEMENT, *n.* بزرگی *buzurgī*, عظمت *ʾazmat*, بزرگی *tarakhī*.

AGGRAVATE, *vt.* (to make worse) بدتر کردن *badtar-k*, (to exaggerate) زیاده کردن *ziyāle-k*

AGGRAVATION, *n.* نفلت *saklat*, بهظ *bahz*

AGGREGATE, *vt* جمع کردن *zamm-k*, انساق نمودن *ilsāk-n*.

AGGREGATE, *a.* مجعوع *majmūʿ*, ضمیم *zamīm*, انساق *ilsāk*.

AGGREGATION, *n.* مجعوعت *majmūʿat*, ضمیمت *zamīmat*, فراهم آوردگی *farāham au ārdagī*.

AGGRESSION, *n.* هجوم *hujūm*, حمل *hamla*, پیش دسني *preshdasti*

AGGRESSOR, *n.* هجوم کننده *hujūm kunānda*, نقصیروار *taksīrwār*.

AGGRIEVE, *vt.* vide VEX

AGHAST, *a.* or *ad.* حیرت زده *hairat-zada*, شهم *shahm*.

AGILE, *a* چالاک *chālāk*, چست *chust*, عاجل *ʾājil*, شباب *shitāb*, جلد *jald*.

AGILITY, *n.* چالکی *chālākī*, چالکی *chālākī*.

AGITATE, *vt.* حرکت دادن *harakat-d*, جذبانیدن *iztirāb-k*, جذبانیدن *jumbānīdan*.

AGITATION, *n.* حرکت *harakat*, جنبش *jumbish*, جولان *jaulān*.—(perturbation) آشفتگی *ashkufṭagī* اضطراب *iztirāb* — (deliberation) مشاورت *mashāwurat*, تدبیر *tadbīr*, فکر *fikr*.

AGITATOR, *n.* جولان کننده *jaulān kunānda*.

AGNAIL, *n.* (a whitlow) داحس *dāhis*.

AGNATION, *n.* پدری *pidarī*.

AGO, *ad.* or *a.* (past) گذشته *guzashta*, ماضی *māzī*. Long ago, من قبل *min kabl*, زمان *tūl-zamān*.

AGOG, *a. or ad.* To set agog استغصا تیز کردن *istiksā tez-k.*

AGOING, *ppr.* در حرکت *dar harakat*, روان *rawān.*

AGONIST, *n.* پهلوان *pehalwān.*

AGONIZE, *vi.* رنجیدن *ranjidan*, درد کردن *dard-k.*, در حال نزع شدن *dar hālī-nazd-sh.*

AGONY, *n.* رنج *ranj*, درد *dard*, حال نزع *hālī-nazd*. The agony of death, *wukti jān-sipurdan*. To be in the agony of death, جان کندن *jān-k.*, جان نزع شدن *jān nazd-sh.*

AGRARIAN, *a.* مزرعی *mazraʿi*, صحراي *sahrāʿi.*

AGREE, *vi.* راضي شدن *rāzi-sh.*, قبول کردن *kabūl-k.*, اجابت کردن *ijābat-k.*, (to come to terms) شرط بستن *shart-b.*, متفق شدن *muta-fik-sh.*, تسليم نمودن *taslīm-n.*, بلي *bali-g.*

AGREEABLE, *a.* پسندیده *muwāfīk*, موافق *pusandīda*, شایسته *shāyasta*, لایق *lāyāk*, برابر *barābar*, پذیر *pazīr*, منظور *man-zūr*, مرغوب *marghūb*, مقبول *makhbūl*. Agreeable to friends, یاران پسند *yārān pasand*. Agreeable to the heart, دلپسند *dil pasand*. Agreeable to the great, کبار پسندیده *pasandīdai kubār*. Of agreeable manners, خصال پسندیده *pasandīdai khisāl*. To be agreeable, پسندیده شدن *pasandīda-sh*. To be agreeable (suited to) مناسب شدن *munāsib-sh*, لایق بودن *lāyāk-b*. To render agreeable, پسندیده کردن *pasan-dīda-k.*

AGREEABLENESS, *n.* لطافت *latāfat*, نفاست *nafāsat*, خوبی *khūbī*.

AGREEABLY, *ad.* بموجب *ba mūjab*,

بر حکم مطابق *lāyākāna*, متتابع *mutābīk*, بر حکم *bar hukm*, بموافقت *ba muwāfikat*, حسب *hasb.*

AGREED, *a.* قبول *kabūl*, مسلم *musallam*, معهود *mdhūd*, هم آواز *ham āwāz*, کار ساز *kār sāz*.

AGREEMENT, *n.* موافقت *(concord)* *muwāfikat*, مشابهت *musahābihat*.— (harmony) اتفاق *ittihād*, اتحاد *ittihād*.— (compact) شرط *shart*, قول *karul*, اقرار *ikrār*, عهد *āhd*.— (in writing) قرارنامه *karār-nāme*, قبالة *kabāla*.

AGRICULTURE, *n.* زراعت *zarādt*, کشتکاری *kishtkāri*, مزارعت *mazāridt*, فلاحه *falāhat*. A treatise on agriculture, فلاحه نامه *falāhat-nāme*.

AGRICULTURIST, *n.* دهقانی *(farmer)* *dehkāni*, قابل کشتکاری *kābili-kishtkāri*.

AGRIMONY, *n.* غانت *ghāfat*, غانث *ghāfis*.

AGROUND, *ad.* در زمین *bar zamīn*.— (stranded) ممانود *mamnūd*.

AGUE, *n.* تب لرزه *tapi-larka*, تب نوبت *tapi naubat*.

AH, *interj.* آ *āh*, وای *wāi*, دروغا *dari-ghā*, ایها *aiha*, ای *ayā*.

AHEAD, *ad.* (farther advanced) پیش *pesh*, پیش رنده *kabl*, قبل *pesh*, رانده *ravanda*.

AID, *vt.* مدد کردن *yāri-k*, یاری کردن *madad-k.*, یاریدن *yāridan*, نصرت دادن *nusrat-d.*

AID, *n.* مدد یاری *yāri*, مدد *madad*, مددکاری *madadgāri*, دست یاری *dast yāri*, معاونت *muāwinat*, امداد *imdād*, استعانت *istiānat*. By the divine aid, بنصرت الله *ba-nusrati-allāh*, بعون الله *ba-auni-allāh*, بنصر رباني *ba-nusri rabbāni*.

AID-DE-CAMP, *n.* معاحب *musāhib*.

AIDER, *n.* یاری دهنده *yārī dehanda*,
نصرت کننده *nusrat-kunanda*.

AIDLESS, *a.* بی یاری *vide HELPLESS*.

AIL, *vt.* درد کردن *dard-k.*, رنجیدن
ranjidan, مصیبت نمودن *musibat-n.*,
آزار ساختن *āzār-s.* *malūl-sh.*

AIL, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, زحمت
zihmat.

AILING, *a.* خسته *khasta*, مریض *marīz*,
زحمت زد *zihmat zada*.

AILMENT, *n.* ألم *alum*, غم *gham*,
تنگدلی *tang dili*, اندوه *andūh*.

AIM, *vi, vt.* نیت کردن *nayiyat-k.*, قصد
کردن *kasd-k.*, شست کردن *shast-k.*

AIM, *n.* آرزو *ārzū*, مراد *mūrād*, عزیمت
dzimat.—(mark) شست *shast*, هدف
hadaf, نشانه *nishāna*, آماج *āmāj*.

AIR, *n.* هوا *hawā* (*pl.* اهویه *ahwiyat*),
نغمه *nauā*, نوا (a tune) *bād*.—
naghmat. *Airs*, الحان *alhān*, نغمات
naghmat, ترانه *aghānī*, آغانی
lantarānī.—(peculiar look) روب
rui, سیما *simā*.

AIR, *vt.* (to expose to the air), به هوا نهادن
ba hawā-n—(expose to the sun) تشمیس
نمودن *tashmīs-n.*—(to dry before
the fire) پیش آتش تعریض کردن
peshi ālish tadriz-k. To take the air,
سیر کردن *sair-k.*, تفرج کردن *tafarruj-*
k. To take the air (to be published)
اظهار شدن *āshkāra-sh.*, آشکاره شدن
izhār-sh.

AIR-BUILT, *a.* خدایی *khayālī*.

AIR-HOLE, *n.* منفس *manfas*.

AIRINESS, *n.* هواداری *hawādārī*.—(of
a place) لطافت *latāfat*.—(of a person)
سیوه *shohhē*, سیره *shiwa*.

AIRING, *n.* تفرج *tafarruj*, سیر *sair*.

AIRY, *a.* هوادار *hawādār*, هوایی
hawāī.—(gay) لطیف *latīf*.

AKIN, *a.* رشتہ دار *rishta dār*, مشابه
mushābih.

ALABASTER, *n.* مرمر سفید *marmari-*
sufed.

ALACK, *interj.* هیاه *hāyhāt*. Alack-a-
day, هیاهات هیاهات *hayhāt hayhāt*.

ALACRITY, *n.* نشاط *shawk*, شوق *nishāt*

ALARM, *n.* (fright) باک *bāk*, خوف
kharuf, آشفتن *āshuftagī*—(call to
arms) جنگ *jang*, حربی *harbī*.

ALARM, *vt.* (to call to arms) حربی صدا
کردن *harbī-sadā-k.*—(to disturb)
شوریده کردن *tarsānīdan*, ترسانیدن
shorīda-k.—(to rouse) انگیزتن
angīkhtan, تذبذب کردن *tambh-k.*

ALARMING, *ppr.* تذبذب کنای *tambh*
kunān, هراس ساز *hirās-sāz*.

ALAS! *interj.* آه *āh*, دریغ *darīgh*,
دریغ *darīghā*, درد *dardā*.

ALBEIT, *conj. or ad.* اگرچه *agarche*,
همچنین *ham chunin*.

ALBUGO, *n.* بیاض العین *bayāzul dīn*.

ALCAIDE, *n.* (governor) القاید *alkāid*.

ALCAIRO, *n.* (capital of Egypt) القاهرة
al kāhira.

ALCHEMIST, *n.* کیمیاگر *kimiyyāgar*,
اهل کیمیا *ahli kimiyyā*.

ALCHEMY, *n.* الکیمیا *alkimiyyā*, علم
کیمیا *ilmī-kimiyyā*, و سیمیا *kimiyyā wa simiyyā*.

ALCOHOL, *n.* کحل *kuhl*.

ALCORAN, *n.* القرآن *alkorān*.

ALCOVE, *n.* قبه *kubba*, طاق *tāk*.

ALE, *n.* بوزه *boza*.

ALE-HOUSE, *n.* شراب خانه *sharāb*
khāna, بوزه خانه *boza-khāna*.

ALEMBIC, *n.* انبیک *ambik*, انبیک *ambik*.

ALEPPO, *n. p.* حلب *halab*.

ALERT, *a.* هوشیار *hoshyār*. کار گذار *kār gūzār*. چالاک *chālāk*, *hār guzār* بیدار *bedār*, چست *chust*.

ALERTLY, *ad.* با چالاکي *ba chālākī*, *bā chālākī*.

ALERTNESS, *n.* بیداری *bedārī*, چالاکي *chālākī*.

ALEXANDER, *n. p.* سکندر *sikandar*, اسکندر *iskandar* Alexander of Macedonia, رومی اسکندر *rūmī*, اسکندر یونانی *ūnānī*.

ALEXANDRIA, *n. p.* (in Egypt) اسکندریه *iskān tarīya*.

ALGEBRA, *n.* الجبر *aljabr* - الجبر والمقابل *aljabr wa almuqābil*.

ALGEBRAICAL, *a.* اهل الجبر *ahlī-ajabr*.

ALIAS, *ad.* (otherwise) ورنه *uarna*, *illā*. *n.* (a second writ) عرف *urf*.

ALIBI, *n.* دیگر جا *dīgar jā*.

ALIEN, *n.* (foreigner) بیگانه *bigāne*, اخذی *gharīb*, اجنوبی *ajnobi*.

ALIENATE, *vt* (property) حواله دیگر کردن *havāla dīgar-k* از تصرف خود درون دادن *az tāsarrufi khud berūn-d* To alienate the mind, از خاطر راندن *az khātīr rāndan*, نذر نمودن *tanaffur-n*.

ALIENATION, *n.* مفارقت *mufārikat* - حواله *havāla*, نذر *tanaffur*.

ALIGHT, *vi.* پادن *farūd-ā*, فرود آمدن *pāyin-ā*, *nazūl-n*. To alight from a horse, پیاده شدن *piyāde-sh*, از سوار نازل آمدن *az sawār nāzil-ā*.

ALIKE, *a.* برابر *barābar*, یکسان *yaksān*, مثل *misl*.

ALIKE, *ad.* نظیر *mumāsīl*, مماثل *nazīr*.

ALIMENT, *n.* خوردنی *khōrāk*, خراث *khurdanī*, قوت *kūt*. Without aliment (destitute) بی نوا *bī-nawā*.

ALIMENTARY, *a.* اهل طعام *ahlī-taām*, ماکولی *makūlī*.

ALIMONY, *n.* وجه کفاف *waja-kasāf*.

ALIVE, *a* (having life) زنده *zinde*, حی *hai* (cheerful) شاد *shād*, خرم *khurram*. Keeping alive, زنده دار *zinde-dār*. Making alive, زنده ساز *zinde-sāz*.

ALKALI, *n.* حرص *hurz* or *huruz*, اشنان *ushnān* or *ishnān*.

ALKALINE, *a.* حرص *zu hurz*, اهل اشنان *ahl ushnān*.

ALL, *a.* همه *hama*, تمام *tamām*, کُلّی *kullī*, جمیع *jamīd*, جملة *jumla*. All men, هر کس (every one) *har kas*, هر کس *har kas*, کل احد *kullu ahadīn*. All kinds, همه جنس *hama jins*. All things *hama shayyā*. - From all these, اراين جمله *arāyin jumla*. - Des- titute of all, بی کس *bī kas*. Complete in all, مکمل *mukammal*. All together, جمیعاً *jamīdān*. In all, among all, همه در میان همه *filjumla*. All at once, بارگی *ak hārāī*.

واحدة *wāhidatā*, *monmī* *dāyamāne*, همیشه *hamīsha*, *dladdawām*. At all times, هر زمان - وقت *har zaman*. On all sides, هرجانبه *har jāniba*. *ak* events, هراينه *harāyina*. By all events, هر صورت *ba har sūrat*.

پیش *sā-* ALLAY, *vt.* (to pacify) کردن *kin-k*, آرام *takhfīf-d*, تخفیف دادن *ārām-d*.

ALLEGATION, *n.* ابرار *takrīr*, ابرار *irā*, قول *kaul*, دعوی *dadwī*.

ALLEGE, *vt.* ابرار کردن *irād-k*, ابرار نمودن *takrīr-n*, حجت کردن *hujjat-k*.

ALLEGEABLE, *n.* واجب القرب *wājib ultakrīr*, واجب لایق ابرار *lāyaki irād*.

ALLEGIANCE, *n.* فرمان برداری *farmār bardārī*, وفاداری *wafādārī*, استیکامت *istikāmat*.

- ALLEGORICAL, *a.* مجازی *majāzī*, متشابه *mutashābih*, مرادی *murādī*.
- ALLEGORIZE, *vt.* تمثیل کردن *tamsil-k.*, مجاز نمودن *majāz-n.*
- ALLEGORY, *n.* تمثیل *tamsil*, کنایه *kināyat*, معنی مجازی *madnī-majāzī*.
- ALLELUIAH, *n.* الحمد لله *al hamdu l'illāh*.
- ALLEVIATE, *vt.* تخفیف کردن *takhfif-k.*
- ALLEVIATION, *n.* تخفیف *takhfif*, اسوت *iswat* or *uswat*.
- ALLEY, *n.* گذرگاه *kisht-gāh*.—(a narrow passage) خانق *khānīk*, زقاق *zūkāk*.
- ALLIANCE, *n.* اتفاق *ittifāk*, عهد *ahd*, نسبت *nisbat*, خورشاوندی *khishāwandī*, خویشی *khaishī*. An alliance by marriage, معاهدۀ نکاح *muāhadai-nī-kāh*, همخانگی *hamkhānagī*.
- ALLIGATION, *n.* قید *kaid*, بند *band*.
- ALLIGATOR, *n.* نهنگ *nahang*, تمساح *timsāh* (*pl.* تماسیم).
- ALLITERATION, *n.* تَجَنُّيس *tagnīs*, ردیف *radīf*.
- ALLOCATE, *vt.* vide DISTRIBUTE.
- ALLOCATION, *n.* نهاد *nihād*.
- ALLOCUTION, *n.* گفتار *guftār*.
- ALLODIAL, *a.* مستقل *mustakill*.
- ALLOT, *vt.* حصه دادن *hissa-d.*, قسمت *kismat-d.*, توزیع کردن *tawzi-k.*, تقسیم کردن *takṣim-k.*
- ALLOTMENT, *n.* حصه *hissa*, قسمت *kismat*, نصیب *nastib*, توزیع *tawzi*, بهره *bahra*.
- ALLOW, *vt.* (to permit) اجازت کردن *ijāzat-k.*, قبول کردن *kabūl-k.*—(to abate) کم کردن *kam-g.*—(to give) بخشیدن *ba shartike*.
Allowing that, بشرطیکه *ba shartike*.
- ALLOWABLE, *a.* لایق اجازت *lāyiq-i-jāz*
- واجب الرخصت *rawā*, روا *rawā*, واجب *wājibur rukhsat*.
- ALLOWANCE, *n.* دستور *dastūr*, رخصت *rukhsat*.—(portion) بهره *bahra*, حصه *hissa*.—(gift) بخشایش *bakhshāyish*, عطا *atā*.—(diminution) کاهش *kāhish*.—(mitigation) ملایمت *mulāyamat*.
- ALLOWED, *a.* (lawful) جایز *jāyaz*, مریخص *murakhhās*.
- ALLOY, *vt.* مغشوش ساختن *maghshūsh-s.*
- ALLOY, *n.* کاهش *kāhish*.—(mixture) خلط *khilt*, آمیزش *āmīzish*.
- ALLUDE, *vi.* اشاره کردن *ishāra-k.*, تشبیه ساختن *kināyat-k.*, تشبیه *tashbih-s.*
- ALLURE, *vt.* جذب کردن *jazb-k.*, فریب *fareb-n.*, ترغیب دادن *targhīb-d.*, برغلائیدن *barghalānīdan*.
- ALLUREMENT, *n.* جذب *fareb*, فریب *jazb*, اغوا *aghwa*.
- ALLURER, *n.* جذاب *jāzib*, جذب کننده *jazb kunānda*, دل فریب *dil farīb*.
- ALLUSION, *n.* کنایت *kināyat*, اشاره *ishāra*, رمز *ramz*.
- ALLUSIVE, *a.* بکنایت *ba kināyat*, مرادی *murādī*.
- ALLY, *vt.* متصل کردن *mutassit-k.*, ربط داشتن *rabt-d.*
- ALLY, *n.* رفیق *rafīq*, همدم *hamdam*, مددگار *madadgār*, شریک *sharīk*.
- ALMA MATER, *n.* مدرسه *madrasa*.
- ALMANAC, *n.* تقویم *takwīm* (تقاویم), روزنامه *rōz-nāme*.
- ALMIGHTY, *n.* الله تعالی *allāh tadla*, خدای تعالی *hak tadla*, خدای تعالی *khudāi tadla*.
- ALMOND, *n.* بادام *bādām*, لوز *lauz*.—(the kernel) مغز بادام *maghzi bādām*.—(oil) روغن بادام *raughani-bādām*.

- An almond-tree, درخت بادام *pesh az in wakt*,
Sugared almonds, دبله *dubla*. Stuffed
with almonds, ملوز *mulawwaz*.
- ALMONER, *n.* زکات دهنده *zakāt-dehandā*, صدقه کننده *ṣadaka-kunanda*.
- ALMONRY, *u.* زکات گاه *zakāt-gāh*,
تصدق جا *tasadduk-jā*.
- ALMOST, *ad.* (nearly) عذریب *dn karīb*, نزدیک *nazīk*, تقریباً *takriban*.
- ALMS, *n. pl.* خیرات *khayrāt*, صدقه *ṣadaka*, زکات *zakāt*. An alms-giver,
زکات دهنده *zakāt dehandā*.
- ALMS-HOUSE, *n.* vide ALMONRY.
- ALOE, *n.* صبر *sabir*.—(wood) عود *ūd*.
- ALOFT, *ad.* بالا *bālā*, بلند *buland*.
- ALONE, *a.*, (solitary) تنها *tanhā* —
(apart from others,) منجرد *mujarrad*,
منفرد *munfarad*.—(only) وحد *uḥad*,
یکانه *yagāne*.
- ALONE, *ad.* (by itself) بخود *bakḥud*. —
(separately) بدنها *batanhā*. To leave
alone, ترک نمودن *tark-n*. To let
alone, گذاشتن *guzāsthan*, برطرف کردن
bartarf-k.
- ALONG, *ad.* (lengthwise) بدرازی *la-darāzi*, طولانه *tulāna*.—(in company)
باهم *bāham*, همراه *hamrāh*.—(to
gether) مع *mā*.
- ALONG, *prep.* Along the side of the
river, در کنار دریا, Togo along, رفتار کردن,
raftār-k.—استمرار نمودن *istimrār-n*.
- ALLOOF, *ad.* دور *dūr*, بعید *baūd*.
- ALLOUD, *ad.* بلند *buland*. To speak
aloud, با بلند آواز گفتن.
- ALPHABET, *n.* حروف تهجی *hurūfi tahajji*, الف بی *alif be*.
- ALPHABETICAL, *a.* در ترتیب هجا *dar tartībī hijā*.
- ALREADY, *ad.* (before this time)
- پیش ازین وقت *pesh az in wakt*,
همین وقت *hamin wakt*.
- ALSO, *ad.* or *conj.* نیز *nez*, هم *ham*,
ایضا *ayzan*.
- ALTAR, *n.* قبله گاه *kibla-gāh*.—(place of
sacrifice) مذبح *muzabah*, قربان گاه
kurbān-gāh, جای قداس *jāi-kadās*.
- ALTER, *vt.* تغییر نمودن *taghaiyur-n*,
تحويل کردن *tabdīl-k*, تبدیل کردن
tahwīl-k, استبدال کردن *istibdāl-k*.
- ALTERABLE, *a.* واجب التبدیل *wājib-uttabdīl*, قابل تغییر *kābili-taghaiyur*.
- ALTERATION, *n.* تبدل *tabaddul*, تغییر
tagaiyur, تبدیلیات *tabdīl* (*pl.* تبدیلیات).—
(the change made) تغییر حال *taghaiyur hāl*.
- ALTERED, *a.* مبدل *mubaddīl*, متغیر
mutaghaiyur, مضطرب *muztarīb*.
- ALTERCATE, *vi.* مناقشه کردن *munā-
hasha-k*, نزاع برخاستن *nizād-b*.
- ALTERCATION, *n.* مناقشه *munāhasha*,
بحث *munāzidat*, مذاکره *nizād*, نزاع
bahs.
- ALTERNATE, *a.* نوبتانه *naubatāne*.—
(alternate day) روز میان *roz miyān*,
یک روز در میان *yak roz dar miyān*.
- ALTERNATELY, *ad.* نوبت *bā naubat*,
در پی یکدیگر کار کردن *To act alternately*,
نوبت کردن *naubat-k*.
- ALTERNATION, *n.* نوبت *naubat*,
عقب *ākabat*.
- ALTERNATIVE, *n.* انتخاب *intikhāb*,
اختیار *ikhīyār*, چاره *chāra*, علاج *ilāj*.
- ALTHOUGH, *conj.* گرچه *garche*, اگرچه
agarche, ورنه *warche*.
- ALTITUDE, *n.* بلندی *bulandī*, ارتفاع
irtifād, علویت *ālwiyyat*. The altitude
of the pole, قطب ارتفاع *irtifāi kutb*.
To measure an altitude, ارتفاع پیمودن
irtifād-p.

ALTOGETHER, *ad.* بالکل *billkul*, "جميعاً" *jamīyan*, بالجملة *bittamām*, بالجملة *biljumla*, سراسر *sarāsar*.

ALUM, *n.* زاگ *zāg*, شاب *shāb*.

ALUMINOUS, *a.* شابدار *shābdār*.

ALWAYS, *ad.* همیشه *hamīsha*, مدام *mudām*, دایم *har zamān*, هر زمان *dāyam*, علی‌الدوام *dladdawām*, همواره *hamwāra*, ابد *abad*.

AM, (I am) ام *am*, شوم *shawam*.

AMALGAMATE, *vt.* معدن آمیختن *madīlan āmikhthan*.

AMANUENSIS, *n.* نسخ‌کننده *kātib*, کاتب *naakh-kunanda*.

AMASS, *vt.* فراهم آوردن *farāham-ā*, جمع کردن *jamā-k*, چیدن *chīdan*.

AMASSMENT, *n.* فراهمی *farāham*, جمع *jamīdt*, جماعت *jumlagi*.

AMATEUR, *n.* هنردور *hunar parvar*.

AMAZE, *vt.* حیران کردن *hairān-k*, آشفتن *mutaājub-n*, متعجب نمودن *āshuftan*, متعجب کردن *mutahiyur-k*.

AMAZED, *a.* حیران *hairān*, متعجب *mutahiyur*, سراسیمه *sarāsīma*, مدهوش *mad hūsh*, سرگردان *sargadān*. To be amazed, حیران شدن - متعجب بودن *mutaājub-b*.

AMAZEMENT, *n.* حیرت *hairat*, آشفتگی *āshuftagī*, سرگردانی *ājab*, عجب *sar-garīdānī*.

AMAZING, *a.* عجب *ājab*, بدیع *badīd*, عبرت‌نما *ibrat-numā*.

AMAZON, *n.* زن مردانه *zani mardāna*.

AMBASSADOR, *n.* ایلچی *ailchī*, رسول *rasūl*, پیغمبر *paighambar*, قاصد *kāsīd*.

AMBER, *n.* کهربا *kah rubā*.

AMBERGRIS, *n.* عنبر *ambar*, شاه‌بوی *shāh-būi*. Of ambergris, عنبرین *ambarin*, Perfumed with ambergris

معنبر *mudmbar*. Smelling like amber gris, عنبر بو *ambar bu*, سا *ambarā*.

AMBIDEXTER, *n.* ذوالیدین *zu'l yadayn*.

AMBIENT, *a.* vide SURROUNDING.

AMBIGUITY, *n.* شک *shak*, دو معنی *du madnī*, مشابهت *mushābihat*, مز *ramz*.

AMBIGUOUS, *a.* مبهم *mulham*, شک‌دار *shakdār*. Ambiguous expression, سخن مبهم *sakhuni-pechīla*, معنی *sakhuni-mughlak*.

AMBIGUOUSLY, *ad.* باشک *bā shak*, "مبهماً" *mughlakan*. To speak ambiguously, تعریض گفتن *tadrīz-g*.

AMBIT, *n.* vide CIRCUIT.

AMBITION, *n.* حرص *hawā*, هوا *hirs*, طمع *tamd*, هوس *hawas*.

AMBITIOUS, *a.* متکبر *mutakabbir*, جوان *hawast*, هوس *hawast*, حرص *hawast*, جویان *juyān*.

AMBLE, *vi.* خب رفتن *khabb-r*, هروالت *harwalat-n*.

AMBLE, *n.* خب *khabb*, هروالت *harwalat*.

AMBLER, *n.* خب‌کننده *khabb-kunanda*.

AMBULATION, *n.* روان *rawān*, جنبان *jūmbān*.

AMBUSCADE, AMBUSH, *n.* کمین‌گاه *kamīn gāh*. Lying in ambush, مخفی شدن *mudghil*. To lay an ambush, کمین *kamīn-s*.

AMELIORATE, *vt.* بهتر کردن *bikhar-k*.

AMELIORATION, *n.* بهتری *bikharī*.

AMEN, *n.* آمین *āmīn*.

AMENABLE, *a.* جواب‌ده *javāb-dih*.

AMEND, *vt.* درست کردن *durast-k*, صحیح کردن *rāst-k*, راست کردن *sahih-k*. (To become better) شدن *sahih-sh*.

AMENDMENT, *n.* اصلاح *is'āh*, بهتری *bikharī*, تصحیح *tas hih*.

AMENDS, *n.* sing. & pl. مضافات *mu-*

- kāfāt*, عوغز *pādāsh*, جزا *jazā*, (اعواض *pl.* *twaz*).
- AMENITY, *n.* لطافت *farah*, فرح *latāfat*.
- AMERCE, *vt.* vide FINE.
- AMERCEMENT, *n.* جریمه *jarīmāne*.
- AMETHYST, *n.* سنگ مرطس *sang-i-martīs*, یادوت *yākūti-kabūd*, یادوت *yākūti-rummānī*.
- AMIABILITY, *n.* vide AMIABLENESS.
- AMIALE, *a.* نازنین *nāznīn*, محبوب *mahbūb*, صاحب حس *sāhibi husn*.
An amiable woman, زن نازنین *zani nāznīn*.
- AMIABLENESS, *n.* حسن جمال *jamāl*, حسن *husn*, شایستگی *latāfat*, لطافت *shā-istagī*.
- AMIABLY, *ad.* حسنه *jamālan*, جمالا *husnāna*.
- AMICABILITY, *n.* مهربانی *mīhrbānī*, خیر خواهی *khair khāhī*.
- AMICABLE, *a.* نیک *mīhrbān*, مهربان *khair*, خیر اندیش *nek khāh*, اندیش *andīsh*.
- AMICABLENESS, *n.* مهربانی *mīhrbānī*, مهر *mīhr*.
- AMICABLY, *ad.* محبانه *mahabbāna*, خیرخواهانه *khair khāhāna*.
- AMID or AMIDST, *prep.* در میان *dar-mīyān*, اندرون *andarūn*, فیما بین *fīmā bayn*.
- AMISS, *a.* بد *bad*, ناصواب *nāsawāb*, بی سرو سامان *nā farjām*, نا فرجام *bi sar wa sāmān*, بد بدهاد *bad nihād*.
- AMITY, *n.* دوستی *dostī*, مهربانی *mīhr-bānī*, مودت *muwaddat*.
- AMMONIAC, *n.* نوشادر *nawshādur*.
Gum-ammoniac, اشق *ushuk* or *ushshak*.
- AMMUNITION, *n.* اسباب جنگ *asbābi-jang*, رخت *rikhti nabard*, آلت
- رزم *dlāti razm*. Ammunition bread, نان حرب *nāni harb*. Ammunition waggon, عرب حرب *drabai harb*.
- AMNESTY, *n.* عفو نام *dfw nāme*, تسلی نام *muāfi nāme*, تسلی *tasallī nāme*.
- AMNION, *n.* سبایا *sābiyā*, (سوابی *pl.* *sawābi*).
- AMONG, *prep.* در میان *darmīyān*, درون *darūn*, مابین *mā bayn*.
- AMOROUS, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, عاشق *āshik*, باز *tshk-bāz*.
Amorous gestures, شیوه *shewa*. An amorous poem, غزل *ghazal*.
- AMOROUSLY, *ad.* عاشقانه *āshikāne*, شهوت *bā shahwat*.
- AMOROUSNESS, *n.* محبت *mahabbat*, عشق *tshk*.
- AMOUNT, *v.* تعدید شدن *taddīd-sh.*, ترقی کردن *tarakkī-k.*
- AMOUNT, *n.* (sum) جمع *jūmla*, جمع *jamā* حساب *hisāb*, مبلغ *mablagh*. The aggregate amount of the different sources of revenue, جمع مفصل *jamā mufassal*.
- AMOUR, *n.* زنی *harām raftanī*, حرام *tshki harām*, زن *zanā*, بازی *tshk-bāzī*.
- AMPHIBIOUS, *a.* هم آبی هم تابی *ham ābi ham tābi*.
- AMPHIBOLOGY, *n.* (ambiguous dis-course) ایهام *iḥām*.
- AMPHITHEATRE, *n.* معرکه گاه *madraka gāh*, تماشا گاه *tamāshā gāh*.
- AMPLE, *a.* وسیع *bisayār*, بسیار *wāsī*, فراخ *farākh*, وافر *wāfir*, فسیح *fasīh*.
- AMPLENESS, *n.* پهنا *pahnā*, فراخی *farākhī*.
- AMPLIFIER, *n.* بزرگ کننده *buzurg-kunāda*, وغیش ساز *waghesh sāz*.

- AMPLIFY, vt.** فسیح نمودن *fastih-n*, طول و عرض کردن *bisṣār-k.*, بسیار کردن *tawāl wa drēz-k.*
- AMPLITUDE, n.** بسیاری *farākhī*, بسیاری *bisṣārī*, وسعت *wusdt*, وسعت *fus-hat.*
- AMPLY, ad.** فسیحانه *fus-hatāna*, وسعنا *wusdtan*, بزرگانه *buzurgāne.*
- AMPUTATE, vt.** جدا کردن *burīdan*, جدا *judā-k.*, قطع ساختن *katad-s.*
- AMPUTATION, n.** انقطاع *inkitād*, جزم *jazm.* Amputation of the hands and feet, خصل *khabl.*
- AMULET, n.** بازوبند *tadwiz*, تعویذ *bāzū-band.*
- AMUSE, vt.** (delight) حظ کردن *hazz-k.*, فریب کردن (deceive) *siḡā-d.*—*fareb-k.*, فریفتن *fareftan.* To amuse one's self, تفریح نمودن *tafarruj-n.*
- AMUSEMENT, n.** بازی *tamāshā*, تماشا *bāzi*, لهو *lahw.*
- AMUSER, n.** لهو تماشاگر *tamāshāgar*, لهو کننده *lahw-kunanda.*
- AMUSING, AMUSIVE, a.** متفرج *mutaffarij*, تفریح *tafarruj-numā*, تفریح نما *farhat-angez.*
- ANACHRONISM, n.** نروبر حساب زمان *tazwiri-hisābi-zamān*, اختلاف وقتی *ihhtilāf waqtī.*
- ANAGRAM, n.** تحریف *makhlūb*, تحریف *tahrif* (pl. تحریفات *muḥarraf*).
- ANAGRAMMATIST, n.** تحریفات کننده *tahrifāt-kunanda*, محرف *muḥarraf.*
- ANAGRAMMATIZE, vt.** تحریف کردن *tahrif-k.*
- ANALOGICAL, a.** مطابق *mutābik*, مناسب *kayāsī*, موافق *muwāfik*, مناسب *munāsib.*
- ANALOGICALLY, ad.** با تشبیهت *bā tashbihat*, مناسبانه *munāsibāne.*
- ANALOGIZE, vt.** نسبت کردن *ntabat-k.*
- ANALOGY, n.** تشبیهت *tashbihat*, موافقت *munāsibat*, تمثیل *muwāfikat*, تمثیل *tamāsil.*
- ANALYSIS, n.** تفصل *tafṣil*, توزیع *tawz'id.*—(chemical) تجزیه *tajziya.*
- ANALYST, n.** تجزیه کننده *tajziya-kunanda.*
- ANALYZE, vt.** تفریق کردن *tufīk-k.*, تجزیه کردن *tajziya-k.*
- ANARCHY, n.** بی سیاست *bī-siyāsāt*, بد عملی *bad amalī.*
- ANATHEMA, n.** لعنت *ladnat.*
- ANATHEMATIZE, vt.** لعنت کردن *ladnat-k.*
- ANATOMICAL, a.** تشریحی *tashrīhī.*
- ANATOMIST, n.** تشریح کننده *tashrīh-kunanda*, تشریح دان *tashrīh-dān.*
- ANATOMY, n.** علم تشریح *ilmī-tashrīh.*
- ANCESTOR, n.** جد *jadd* (pl. اجداد *āb* (pl. آب *āb* and اجداد *ābā wa ajdād*, پیشینیان *pešhiniyān*, پیشینگان *pešhinagān*, سلال *sullāf.*
- ANCESTRAL, a.** جدی *jaddīy.*
- ANCESTRY, n.** نسل *nasl*, نهاد *niḥād.*
- ANCHOR, n.** لنگر *langar*, مرسات *mirsāt.* To cast anchor, لنگر انداختن *langar-a.* To be at anchor, با لنگر بودن *-To weight anchor*, لنگر برداشتن.
- ANCHOR, vt.** لنگر انداختن *langar-a.* لنگر نهادن *langar-n.*
- ANCHORITE, n.** گوشه نشین *gusha nashīn*, زاهد *zāhid*, اهل تصوف *ahli tusawwuf.*
- ANCIENT, a.** قدیم *pešhīn*, قدیم *kadīm*, سابق *sābik*, دیرینه *derīna.*
- ANCIENTS, n.** اوایل *awāyal*, قدما *kudamā*, باستان *bastān*, پیشینیان *pešhiniyān*, سابقان *sābikān.* Ancients and moderns, اولین و آخرین *awwālīn wa ākhīrīn.*

ANCIENTLY, *ad.* سابقانه *sābikāne*,
قدیمانه *kadīmāna*.

AND, *conj.* و *wa*, زیرا *nez*, هم *ham*, نه *ne*,
fukwa. And so forth و غیره *waghāire*,
بآسره *bi asrihi*.

ANECDOTE, *n.* معرفه نپانی *mdrafi-*
nihānī, داستان *dastān*, نکته *nukta*.

ANEW, *ad.* از سر نو *az sar nau*, باز *bāz*

ANFRACTUOUSNESS, *n.* بیچسب دریا *pech-i-shi-daryā*,
عرقوب *urkūb*, سواجع *zawāji*.

ANGEL, *n.* فرشته *firishta* (*pl.* فرشتگان),
سروش (*pl.* ملائک *malak*),
sarūsh The angel Gabriel, جبرائیل *jibrāil*.
The angel Michael, میکائیل *mīchāil*.
Angel-faced, پری روی *parī-*
rūi. The angel of death, ملائک الموت *malak-ul-mawt*,
قائض الأرواح *kābizu'l-arwāh* The angels supposed by the
Mahomedans to examine the dead in
the tomb, منکر *nakir* و منکر *nakir wa munkur*.

ANGELIC, *a.* ملکم منسوب *malaka-*
mansub, فرشتگانی *firishtagānī*.

ANGELICA, *n.* سفبل خطائی *sumbuli k'latāi*.

ANGELINA, *n.* انگلینم *angiltina*.

ANGER, *n.* خشم *khāshm*, غصه *ghussa*,
قهر *kahr*, کین *kin*. Violent anger, قهر
حمیت *kahri hamit*. A look mingled
with anger, نگاه غضب آلود *nigāhi*
ghazab - alūd. Prone to anger,
خشمناک *khāshmnāk*, غضبناک *ghazab-*
nāk. Provoked to anger, غصبناک
ghazabnāk گردیده *gardīda*, خشم
آلود *khāshm - alūd*. Provoking to
anger, خشم انگیز *khāshm-angez*.

ANGER, *vt.* خشمناک ساختن *khāshm-*
nāk-s., آزرده *āzurdan*.

ANGLE, *n.* گوش *gusha*, کنج *kunj*, زاویه

zāwiya. The angle of a fortification,
طبر *tibr*. The angle of projection,
کرنه *kurnat*. The outward angle of
the eye, زنب العین *zunabul āin*.
The interior angle, موت *mūk*. The
acute angle, زاویه حاده *zāwiyai hādda*.
The right angle, قائم *zāwiyai*
kāima. The obtuse angle, زاویه منفرجه
zāwiyai munfarija. A solid angle,
زاویه مجسمه *zāwiyai mujassima*.

ANGLE, *vi.* ماهی گرفتن *māhi-g.*,
فلم صید کردن *sayd-k* Angling-rod,
ماهی گیر *ka'ami māhi gir*.

ANGLER, *n.* ماهی گیر *māhi-gir*.

ANGRILY, *ad.* خشمناکه *khāshmnāna*,
غصبانه *ghazabāna*.

ANGRY, *a.* بر از غصه *pur az ghussa*,
تیز مزاج *tez* غضبناک *ghazab-nāk*,
mijāz. To be angry, شدن غصه *ghussa-*
sh, قهر گرفتن *kahr-g*, باهم آمدن *bā*
ham-ā.

ANGUISH, *n.* آزردهگی *āzurdagi*, اندوه
anduh, اضطراب *iztirāb*, الم *alam*,
ملال *malāl*. The anguish of jealousy,
آزردگی رشکین *azurdi-rashkīn*.

ANGULAR, *a.* گوشه دار *gūsha-'ār*,
زاویه دار *zāwiya dār*,
xū tibr.

ANGULARLY, *ad.* طبرانه *tibrāna*,
با گوشه *bāgūsha*.

ANGULARITY, *n.* گوشه داری *gusha-*
dārī, زاویه حال *zāwiyai-hāl*.

ANILITY, *n.* پیری زنان *pīrī-zanān*,
شیوخیت النساء *shiyukhiyatun nis-*
wān.

ANIMADVERSION, *n.* (censure) تادیب
tādīb, تعزیر *tadzīr*,— (observation)
و قوف *wukūf*, آگاهی *āgāhi*.

ANIMADVERT, *vi.* تادیب نمودن *tādīb-*
n., آذیناد ساختن *tadzīr-k*,
آذیناد ساختن *intibāh-s.*

ANIMADVERTER, *n.* تعزیر کننده *tadzīr-kunanda*, اندباده سازنده *intibāh-sāzanda*.

ANIMAL, *n.* حیوان *haywān* (pl. حیوانات). جانور *jānwār*, جاندار *jāndār*. The young of any animal, جانه *jāna*. An untamed animal, وحشی *wahshī* (pl. حیوان ناطق). A rational animal, حیوان ناطق *haywāni nātik*. An irrational animal, حیوان غیر ناطق *haywāni ghayr nātik*. A four-footed animal, حیوان چهار پا *haywāni chehār pāya*. Animal spirits, روح حیوانی *rūhi haywāni*.

ANIMALCULE, *n.* جانورک *jānwārak*, جانور خورد *jānwari khurd*.

ANIMATE, *vt.* (to give life) جان دادن *jān-d.*, حیات دادن *hayāt-d.*—(to encourage) انگیزختن *angikhtan*, شوق نمودن *shauk-n.*

ANIMATE, *a.* جاندار *jāndār*, زنده *zindah*.

ANIMATED, *a.* جری *dilāwar*, دلاور *darī*, دلایر *dilayr*.

ANIMATION, *n.* حیات *dilāwarī*, دلوری *hayyāt*.

ANIMATING, *a.* حیات ده *hayyāt dah*, روح افزا *rūh afzā*.

ANIMATOR, *n.* روح دهنده *rūh dehanda*, حیات کننده *hayyāt kunanda*.

ANIMOSITY, *n.* کینه *kīna*, عداوت *ādāwat*, بد خواهی *khasūmat*, خصومت *bad khāhī*.

ANISE, *n.* (herb or seeds) اذیسون *anīsūn*, بادیان رومی *bādyāni-rūmī*, شبث *shibit*, زنیان *zhinyān*.

ANKLE, *n.* کعب *kāb*, اشتانگ *ishtā-lang*. The ankle or pastern of a deer, کاردمان *kardimān*. The ankle-bone of a sheep, کب *kīb*.

ANKLET, *n.* پای برنجن *pāi baranjun*, خلخال *khalkhāl*.

ANNALIST, *n.* راوی *rāwī*, نقل برد *nakl bund*.

ANNALS, *n. pl.* اخبار *akhbār*, نواریخ *tawārīkh*, آثار سنویه *āsāri sanawīya*.

ANNEAL, *vt.* بریان کردن *biryān-k.* گرم کردن *garm-k.*

ANNEX, *vt.* پیوستن *paywastan*, اضافه کردن *izāfut-k.* وصل کردن *wasl-k.* الحاق کردن *ilhāk-k.*

ANNEXATION, } *n.* اضمات *izāfat*,
ANNEXMENT, } مواسله *muwāsila*,
الحاق *ilhāk*, وصال *wisāl*.

ANNEXATIONS, مضافات *muzāfāt*.

ANNEXED, *a.* مضاف *muzāf*, ملحق *mulāham*.

ANNIHILATE, *vt.* معدوم کردن *maddūm-k.* نابود کردن *nābūd-k.* فنا کردن *fanā-k.* To be annihilated, معدوم شدن *maddūm-sh.* سلب شدن *salb-sh.*

ANNIHILATED, *a.* معطل *mudttal*, نابودید *nā padīd*, معدوم *maddūm*.

ANNIHILATION, *n.* نیستی *nīstī*, عدم *ddam*.

ANNIVERSARY, *a.* هرساله *har sāle*, سالیان سنوی *sanawī*, سالیان *sālyāne*.

ANNIVERSARY, *n.* عید بشارت *īdī bashārat*.

ANNOTATE, *vi.* بیان کردن *bayān-k.*, تفسیر کردن *tafsīr-k.*, شارح کردن *sharīh-k.* حاشیه نوشتن *hāshīya-n.*

ANNOTATION, *n.* بیان *bayān*, شرح *sharīh* (pl. تفسیر *tafsīr*), شارح *sharīh* (pl. حاشیه *hāshīya*).

ANNOTATOR, *n.* شرح کننده *sharīh kunanda*, شارح *shārīh*, بیان نویس *bayān-nawīs*, مفسر *mūfassir*.

ANNOUNCE, *vt.* خبر دادن *khabar-d.*,

مژده کردن *bashārat-ā* بشارت آوردن
muzh lu-k., آگاه ساختن *āgāh-s.*
ANNOUNCEMENT, *n.* اشدهار *ishtihār.*
مناذی *munādī.*
ANNOY, *vt.* خلل رسانیدن *khulul-r.*
ضرر دادن *zarar-d.*, سدم کردن *sitam-*
k., زحمت دادن *zihmat-d.*
ANNOYANCE, *n.* زحمت *zihmat*, ضرر
zarar, ستم *sitam*, آید *izā.*
ANNOYER, *n.* زحمت کننده *zihmat-*
kunanda, ستم دهنده *sitam-lehunda.*
ANNUAL, *a.* سالانه *sālāna*, سنوی
sanawī.
ANNUALLY, *ad.* سال بسال *sāl ba-sāl*,
هرساله *har sālāna.*
ANNUITANT, *n.* سالانه گیر *sālāne-gīr*,
وظیفه خور *wazīfu khōr*, تیماردار
tīmārdār.
ANNUITY, *n.* وظیفه *sālāne*, سالانه
wazīfut.
ANNUL, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*, برطرف
نسخه ساختن *naskh-s.*, نمودن *barturf-n.*
ANNULAR, *a.* حلقه سا *halkasā*, دوار
dawwār, حلقه وار *halka wār.*
ANNULARLY, *ad.* حلقه حلقه *halka*
halka.
ANNULET, *n.* خاتم صغیر *khātimi*
saghir.
ANNUMERATE, *vt.* افزودن *afzūdan*,
زیاده کردن *ziyāda-k.*
ANNUNCIATE, *vt.* vide ANNOUNCE.
ANNUNCIATION, *n.* عید البشارت *īd*
u'l bashārat.
ANODYNE, *n.* ملهم *malham*, نوتسکین
zū taskīn, مرهم *marham.*
ANOINT, *vt.* فرسودن *andūdan*, اندودن
farsūdan, روغن طلا کردن *tilā-k.*,
روغن مالیدن *raughan-m.*
ANOINTED, *a.* فرسوده *andūda*, اندوده
farsūda. To be anointed, شدن اندوده

ANOINTING *a.* مسح *mas-h sād*,
دهن نما *duhn-numā.*
ANOMALOUS, *a.* vide IRREGULAR.
ANOMALY, *n.* خرقه عادت *kharkh*
ādat.
ANON, *ad.* فی الحال *filhāl*, شتابان
shitābāne.
ANONYMOUS, *a.* بی نام *bī nām*, اسم
نامعلوم *ismi-nā-mdlūm.*
ANONYMOUSLY, *ad.* با اسم نامعلوم
bā ismi-nā madlūm.
ANOTHER, *a.* دیگر *dīgar*, دگر *dīgar*,
Another world, آخرت *ākhirat*,
Another way, رای دیگر *rāi-dīgar*.
One another, یکدیگر *yak-dīgar*. From
one another, از یکدیگر. In one
another, در یکدیگر.
ANSATED, *a.* نود دستم *zū dasta.*
ANSWER, *vt.* جواب دادن *jawāb-d.*,
اجابت نمودن *pāsukh-d.*, پاسخ دادن
ijābat-n. To answer for money, مال
māl-zāmin-sh. To answer
for the appearance of another, حاضر
hāzir zāmin-sh. To
answer or be security for a person,
تکفل دادن *takafful-d.* To answer a
letter, جواب نامه - جواب خط نمودن
مقابله - To answer, (to oppose) - کردن
در مخالفت گفتن - کردن
یاری *fat-g.*—(to defend, vindicate),
نمودن *yārī-n.*—(To be equivalent),
بدل نمودن *badal-n.*—(To bear pro-
portion) مناسبت داشتن *munāsibat-*
d.—(To succeed) راست افتادن *rāst-*
u.—(To appear before a judge)
حاضر شدن *hāzir-sh.*
ANSWER, *n.* جواب *jawāb* (*pl.* اجود)
پاسخ *pāsukh*. Ready answer, رد
raddī-jawāb, رد کلام *raddī-*

- kalām*, An answer to a letter, جواب *jawāb*, خط *jawābi-khatt*, رجوعت *rajūdt*. A true or just answer, جواب با صواب *jawāb bā sawāb*, جواب مراب نصاب *jawābi sawāb nisāb*. Giving a mild sweet, gentle answer, شکر پاسخ *shakar pāsukh*. An incongruous or impertinent answer, جواب نا صواب *jawābi-nā sawāb*. A categorical answer, جواب قطعی *jawābi katdī*. A clear, positive answer, جواب صاف *jāwābi-sāf*. An answer to a question, جواب خطاب *jawābi khitāb*.
- ANSWERABLE**, *a.* جوابدار *jawābdār*, ضامن *zāmin*.
- ANSWERABLENESS**, *n.* vide **SUITABLENESS**.
- ANSWERABLY**, *ad.* مطابقاً *mutābi-kāna*, با نسبت *bā nisbat*.
- ANSWERER**, *n.* جواب کننده *jawāb-kunanda*, مجاب *mujāwib*.
- ANT**, *n.* مور *mūr* (*pl.* مورها *naml*, (*pl.* نمل). A white ant, دیوک *dewak*. A small ant, مورچه *mūrche*, دنامت *dinnāmat*. An ant-hill, آشیانه مور *āshiyānāi mūr*. Full of ants, پر مور *puri-mūr*. Swarming with ants, مورچه ناک *murcha nāk*.
- ANTAGONIST**, *n.* دشمن *dushman*, حریف *harif*, خصم *khasm*, عدا *ādū*.
- ANTARTIC**, *a.* قطب جنوبی *kutbi janūbi*.
- ANTECEDE**, *vt.* پیش رفتن *pesh-r*.
- ANTECEDENT**, *a.* پیشین *peshīna*, سابق *sābik*, مقدم *mukaddam*.
- ANTECEDENT**, *n.* ماقبل *mākabl*, مقدم *mukaddama*. Antecedent and consequent, مقدم و تالی *mukaddam u tālī* —(in Grammar) اسم ناعل *ismi-fāil*.
- ANTECEDENTLY**, *ad.* سابقاً *sābikā-na*, اول *awwal*, مقدمه *mukaddaman*.
- ANTECESSOR**, *n.* سلف *salaf*, سابق *sābik*.
- ANTECHAMBER**, *n.* پیشتاق *pesh tāk*, پیشگاه *pesh gāh*.
- ANTEDATE**, *vt.* پیش تاریخ نهادن *pesh tārikh-n*.
- ANTEDILUVIAN**, *a.* قبل الطوفان *kablut-tūfān*, پیش سیلاب *peshi sailāb*.
- ANTELOPE**, *n.* آهوپی سیاه *āhūi siyāh*, غزال *ghasāl*.
- ANTEMERIDIAN**, *a.* قبل الظهر *kabaluz zahr*.
- ANTEMUNDANE**, *a.* قبل الدنیا *kābl-udduniyā*, پیش زمان *peshi zamān*.
- ANTEPENULT**, *n.* نزدیک آخر *peshi nazdiki ākhīr*.
- ANTERIOR**, *a.* پیشین *peshīn*, مقدم *mutakaddam*.
- ANTHEM**, *n.* تسبیح *tasbīh*, (*pl.* مزامیر *mazmūr*, (تسبیحات *mazāmīr*).
- ANTHONY'S FIRE**, *n.* سرخباد *surkh-bād*.
- ANTHROPOPHAGI**, *n. pl.* مردم خوران *mardum-khurān*.
- ANTIBILIOUS**, *a.* صفرا شکن *safrā shikan*.
- ANTIC**, *a.* مضحک *gharīb*, مضحک *mushak*, مسخره *maskhara*. To play the antic, مسخره کردن *maskhara-k*.
- ANTICHRIST**, *n.* دجال *dajjāl*.
- ANTICIPATE**, *vt.* اول آمدن *awwal-ā*, مقدم گرفتن *pesh-n*, پیش نمودن *mukaddam-g*, پنداشتن *pindāshkan*.
- ANTICIPATION**, *n.* پیش کردار *pesh kirdār*, مقدمت *mukaddamat*, بذاک *bizāz*. In anticipation, پیش در وقت *pesh dar waht*.

- ANTIDOTE, *n.* دافع الزهر *tiryāk*, دافع الزهر *dāftuz zahr*.
- ANTIMONIAL, *a.* از سرمه *az surma*, راسخت *zū rāsukht*.
- ANTIMONY, *n.* سرمه *surma*, راسخت *rāsukht*, کحال *kihal*.
- ANTIPATHY, *n.* نفرت *badat*, نفرت *nafrat*. A natural antipathy, نفرت *nafrati-zāti*.
- ANTIPODES, *n.* تحت الارض *tahtu'l arz sakn*.
- ANTIQUARY, *n.* مانقده خواه *mā ta-kaddum khāh*, کهنه زمان *kuhna zamān*, جامع العجایبات *jāmtul dajāibāt*.
- ANTIQUATE, *vt.* کهنه کردن *kuhna-k.*, قدیم ساختن *derīna-n.*, قدیم *kadīm-s*.
- ANTIQUUE, *a.* کهنه *kuhna*, قدیم *ka līm*.
- ANTIQUITY, *n.* پیشینگی *kadīmī*, پیشینگی *peshinī*, کهنه زمان *kuhna zamān*. Antiquities, آثار قدیم *āsāri-kadīm*.
- ANTISTROPHE, *n.* ردالعبز علی الصدر *raddul djezi dūs sadr*.
- ANTITHESIS, *n.* مواجعت *muwājahat*, معارضت *muārazat*, اختلاف *ikhtilāf*, ضد *zidd*.
- ANTLER, *n.* شاخ غزال *shālkhī gazāl*, کورن *karni-āhū*.
- ANVIL, *n.* سندان *sindān*, سوه *sūha*.
- ANXIETY, *n.* تشویش *tashwīsh*, پریشان *parishānī*, اضطراب *iztirāb*, رنج *ranj*, فکر *fikr*.
- ANXIOUS, *a.* دلزدگ *dil-tang*, پریشان *parishān*, مضطرب *muztarib*. To be anxious, دلزدگ شدن *diltang-sh.*, پریشان خاطر شدن *parishān khātir-sh.*
- ANXIOUSLY, *ad.* با دلپستگی *bā dīl-bastagi*, مضطربانه *muztaribāne*.
- ANXIOUSNESS, *n.* تشویش *tashwīsh*, دلپستگی *āshuftagi*, دلزدگی *kadū'irat*.
- ANY, *a.* هیچ *hech*, شی *shī*. Any one, کسی *kasī*. Anything, چیزی *hech chīz*, چیزی *chīzī*. Any person, شخصی *shakhsī*, کسی *kasī*. Any where, هیچ جا *hech jā*. Any time, هیچ وقت *hech wakt*. Any how, هر چه *hech waja*, هر چه *bawajāhī*.
- AORIST, *n.* مضارع *muzārī*.
- APACE, *ad.* زود *zūd*, شتابان *shitābān*, سرعتی *surdatan*, عا *dlal faur*. It rains apace, میبارد *shadab* باران میبارد.
- APART, *ad.* جداگانه *judā gāna*, تنها *tanhā*, بخوار *ba khilwat*. Raillery apart, لطیفه بر طرف *latīfa bar taraf*.
- APARTMENT, *n.* خلوتخانه *khilwat khāna*, خوابگاه *khāb-gāh*, حجرت *hujrat*, شبستان *shabistān*.
- APATHETIC, *a.* بی میل *bī mayl*, دھول *sard*. To be apathetic, دھول *zuhūl-n*.
- APATHY, *n.* بی غرض *bī gharaz*, مساهله *musāhalah*, بی پروائی *bī parwāī*.
- APE, *n.* میمون *maymūn*, بوزینه *būzīna*. A she-ape, افة *ilkat*, دحیت *dahyat*.
- APE, *vt.* تمثیل کردن *tamassul-k.*, تقلید *taklīd-k*.
- APERIENT, *a.* سهول *mus hīl*, سهول *sahūl*, ملین *mullayyin*.
- APERTURE, *n.* شکاف *shigāf*, سوراخ *sūrākh*, تیرکش *tīr-kash*.
- APEX, *n.* اوج *auj*, تارک *tārak*.
- APHERESIS, *n.* حذف *hazf*.
- APHONY, *n.* vide DUMBNESS.
- APHORISM, *n.* حدیث *hadīth*, مثل *masal*, تمذیل *tamsīl*.
- APHRODITE, *n.* vide VENUS.

APIARY, *n.* کندوخانه *kandū-khāna*.
 APIECE, *ad.* یک یک *yak yak*, هریک *har yak*.
 APISH *a.* اقددا کنندا *iklīdā kunanda*,
 متابعت *ahli mutābadt*.
 APISHLY, *ad.* اقددانه *iklīlāna*, با موافقت *bā muvāfikat*.
 APISHNESS, *n.* تقلید *taklīd*, متابعت *mutābadt*.
 APOCRYPHAL, *a.* مررب *murīb*, مزور *muzawwar*.
 APOCOPE, *n.* (cutting off a final syllable or a word) حذف *hazf*.—(Cutting off a short vowel) جزم *jazm*.
 APOGEE, *n.* اوج سما *auji-samā*.
 APOLOGETICS, *n.* معذرت *mudzzir*, عذر *ūzr kunanda*, پوش *puzish pazir*.
 APOLOGIST, *n.* عذر خواه *ūzr-khāh*, عذر باز *ūzr-bāz*.
 APOLOGIZE, *vi.* معذرت *ūzr-k*, عذر کردن *mdzīrat-kh*, اعذار کردن *ttīzār-k*.
 APOLOGUE, *n.* مثال *masal*, تمثال *misāl*, تمثیل *tamstīl*.
 APOLOGY, *n.* عذر *ūzr*, معذرت *mdzīrat*, معافی *muāfi*.
 APOPLECTIC, *a.* همدتی *hamdati*, زده *sakta zada*.
 APOPLEXY, *n.* سکته *sakta*, همدت *hamdat*.
 APOSTASY, *n.* ترک دین *irtidād*, انکار دین *tarhi dīn*, انکار دین *inkār-i-dīn*.
 APOSTATE, *n.* مرتد *murtadd*, منکر دین *munkiri-dīn*, ملحد *mulhad*.
 APOSTATIZE, *vi.* ترک دین کردن *tarhi-dīn-k*, ارتداد کردن *irtidād-k*.
 APOSTEME, *n.* ورم *waram*, قرح *karh*, آماس *āmās*.

APOSTLE, *n.* پیغامبر *peghāmbār*, نبی *nabī* (*pl.* انبیا *rasūl*). An apostle of Jesus Christ, حواری *hawārī*.
 APOSTLESHIP, *n.* رسالت *rasālat*, پیغام *paighām*.
 APOSTOLIC, *a.* رسولی *rasūlī*, پیغامبری *paigāmbari*.
 APOSTROPHE, *n.* النعات *iltifāt*, علامت حرفی *dlāmāti-harfī*.
 APOTHECARY, *n.* اجزا فروش *ajzā farūsh*, دوا ساز *dauā-sāz*, دوا فروش *dauā-farūsh*.
 APPAL, *vt.* نرسانیدن *tarsāntdan*, تهریل کردن *tahwīl-k*.
 APPALMENT, *n.* ترس *tars*, هراس *hirās*, هول *haul*.
 APPANAGE, *n.* ملک *milk*.
 APPARATUS, *n.* سرانجام *sāmān*, سرانجام *sar anjām*, آلات *ālāt*, رخت *rikht*. Apparatus for a journey, سفر *ālāti-safar*. Warlike apparatus, ساز *sāzi-jang*, جهاد *jehād*. Household apparatus, رخت *rikhti-khāna*.
 APPAREL, *n.* پوشاک *pushāk*, لباس *labas* (*pl.* لباس-لباس *tanjāme*).
 APPAREL, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, پوشیدن *ilbās-k*, ملبوس نمودن *malbūs-n*.
 APPARENT, *a.* دیدار *hawaidā*, دید *padīd*, ظاهر *āshlār*, آشکار *zāhir*, فاش *wāzih*, واضح *fāsh*. More apparent, از ظاهر *az har*.
 APPARENTLY, *ad* "ظاهراً" *zāhiran*, آشکارا *ashkārah*.
 APPARITION, *n.* نمایش *numāyish*, خیال *khīyāl*, صورت *sūrat*.
 APPARITOR, *n.* سرهنگ *sarhang*, محضر *mukhṣir*.
 APPEAL, *n.* دعا *duā*, مراجعت *murā-*

jidt, طلب *talab*, درخواست *dar khāst*.
Court of appeals, سدر عدالت *sadr adālat*.

APPEAL, *vi.* شکایت کردن *shikāyat-k.*,
مرافعت کردن *dadwat-s.*, ساختن
murāfiāt-k., مراجعت نمودن *murā-*
jizdt-n., رجوع فرمودن *rujū-f.*

APPEALABLE, *a.* لایق رجوع *lāyaki-rujū*

APPEAR, *vi.* پدید آمدن *padīd-ā.*,
نمودن *namūdan*, ظاهر شدن *zāhir-sh.*
To cause to appear, احضار گردانیدن
ihsār-g. To be summoned to appear,
بلند To appear above, احضار کرده شدن
To appear (rise as the sun) طلوع نمودن
tulūd-k. To appear for (befriend),
کردن *tulūd-k.* To appear against
(oppose), یاری کردن *yārī-k.* To appear
against (oppose), مقابل شدن *mukābil-sh.* To
make appear, دلالت نمودن *dalālat-n.*
It appears, ظاهر است *zāhir-ast*, معلوم
است *mdlūm-ast*.

APPEARANCE, *n.* نمایش *sūrat*, نمایش
numāyish.—(similitude) سیما *simā*,
تبدیل *tamsil.*—(shape) شخص *shakhs*,
تن *tan.*—(probability) احتمال *ihti-*
māl.—(concourse) معقولات *madkūlat.*
To appearance, اجتماع *ijtimād.*
zāhirān. صورتا *suratān.*

APPEARER, *n.* ظاهر شونده *zāhir*
shavanda, ظهور کننده *zahūr kunanda*.

APPEARING, *a.* تجلی ساز *tojallī-sāz*
Appearing probable, صوابنما *savāb-numā*

APPEASE, *vt.* تسکین نمودن *taskīn-n.*,
ساکن نمودن *mulāyam-k.*, ملایم کردن
sākin-n.

APPELLANT, *n.* دعو کننده *dadwa*
kunanda, شکایت گر *shikāyat-gar*,
خواه *dād-khāh.*

APPELLATION, *n.* نام *nām*, اسم *ism*,
لقب *lakabī-ism.*

APPELLATIVE, *a. (noun)* اسم جنس
ismi-jins.

APPELLATIVELY, *ad.* بر وجه اسم جنس
bar wajai-ismi jins.

APPELLEE, *n.* ملوم *malūl*, مقدر
muktarif.

APPEND, *vt.* آویختن *awikhtan*, پیوستن
paiwastan, وصل کردن *wasl-k.*

APPENDAGE, *n.* ضمیمه *samīmat.*
لاحق *lahik*, لاحق *luhūk*, الحاق *ilhāk*,

APPENDANT, *a.* آویخته *awikhta*, معلق
mudllak.

APPENDIX, *n.* ضمیمه *samīmat*,
تتمه *tatimmat*, ملحقه *malhakat*,
ذیل *zail.*

APPERTAIN, *vi.* انتساب داشتن *inti-*
sāb-d., دایر بودن *dāyir-b.*, تعلق
نمودن *tadluk-n.*, راجع نمودن *rājī-n.*

APPERTAINMENT, *n.* لوازم *lawāzim*,
متعلق *mutadluk.*

APPETENCY, *n.* اشتها *ishthā*, آرزو
ārzū, هوا *hawā*, هوس *hawās.*

APPETITE, *n.* آرزو *ārzū*, خواهش *khā-*
hish, طمع نفسانی *tamdī nafsānī*,
اشتها *kuwati-sharati*, قوت شهوتی
ishthā. An inordinate appetite,
آرزوی بد *hirs ba harām*, حرص بحرام
ārsūi bad.

APPLAUD, *vt. or i.* ستودن *sitūdan*,
ستایش کردن *madah-k.*, مدح کردن
sitāyish-k., تحسین کردن *tahsīn-k.*,
حمد نمودن *āfrīn-k.*, آفرین کردن
hamd-n. To applaud with the hands,
بدمست نواختن *marhabā-k.*, مرحبا کردن
badast-n. To applaud by shouting,
درخروش آمدن *dar kharūsh-ā.*

APPLAUDER, *n.* ستایش کننده *āfrīn*
kunanda, ستایش دهنده *sitāyish-*
dehanda.

APPLAUDING, *p.a.* تحسین *tahsîn* کنان *kunān*, آفرین گوی *āfrîn-gui*.

APPLAUSE, *n.* تحسین *tahsîn*, آفرین *āfrîn*, نعت *nadt*, وصف *wasf*, مدح *madah*.

APPLE, *n.* سیب *saib*, سبزو *sev*. The apple of the eye (pupil), مردمک چشم *mardumaki chashm*.

APPLIANCE, *n.* اسباب *asbāb*, ساز *sāz*.—(arms) براق *yarāk*.

APPLICABILITY, *n.* شایستگی *shāyis-tagī*, موافقت *muwāfikat*.

APPLICABLE, *a.* شایسته *shāyista*, مخصوص *makhsūs*, لایق *lāyaki*, اتصال *ittisāl*.

APPLICABLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfikat*, با شایستگی *bā shāyis-tagī*.

APPLICANT, *n.* عرض کننده *arz-kun-anda*.

APPLICATION, *n.* (act of applying) توجّه *tawajja*.—(study) تقلید *talay-yud*, اشتغال *ishtighāl*.—(petitioning) طلب *talab*, عرضی *arzī*, خواهش *khāhish*.

APPLY, *vt.* در خواستن *dar khāstan*, نهادن *nihādan*, عرض کردن *arz-k*.—(add) متصل کردن *muttasil-k*.—(study) تفکر نمودن *tafakkur-n*.—(to make use of as relative) مشغول نمودن *mashghūl-n*. موافقت کردن *muwāfikat-k*. To apply medicines, علاج دادن *ilāj-d*. To apply (to any particular use) خاص کردن *khāss-k*.—(to petition) طلب نمودن *talab-n*. سوال کردن *sawāl-k*. To apply a plaster to a wound, مرهم نهادن *marham-n*.

APPOINT, *vt.* مقرر کردن *mukarrar-k*, تعیین *tasmīm-s*. To appoint

to an office, نصب نمودن *nasb-n*. To be appointed to an office, نامرد شدن *nāmzad-sh*.—(to equip) آراستن *arāstan*, ترتیب نمودن *tartīb-n*.

APPOINTMENT, *n.* (office) جاد *jāh*, منصب *mansab*.—(stipulation) شرط *shart*, معاهدت *muāhadat*.—(command) فرمان *farmān*, امر *amr*.—(decree) حکم *hukm*, قضا *kazā*.—(equipment) رخت *rikht*.—(assignation) مهلت *muhlat*, تعیین *tadyyun*.—(allowance) حصت *hissat*, بهره *bahara*.

APPORTION, *vt.* حصه دار کردن *hissadār-k*, افزاز نمودن *ifrāz-n*.

APPOSITE, *a.* لایق *lāyuk*, واجب *wājib*, شایسته *shāyista*.

APPOSITELY, *ad.* لایقانه *lāyakāne*, با مناسبت *bā munāsibat*.

APPOSITENESS, *n.* شایستگی *shāyis-tagī*, سزاواری *sazāwārī*.

APPOSITION, *n.* زباندنی *ziyādatt*.

APPRAISE, *vt.* قیمت نمودن *kīmat-n*, تعیین *tahmīn-s*, نرخ نهادن *nirkh-n*, ساختن *tahmīn-s*.

APPRAISEMENT, *n.* تخمین *tahmīn*, قیمت *kīmat*, تقدیر بها *takdīrī-bahā*.

APPRAISER, *n.* قیمت نماینده *kīmat numāyanda*, سازنده *tahmīn-sāzanda*.

APPRECIATE, *vt.* غنیمت شمردن *ghanīmat-sh*, غنیمت دانستن *ghanīmat-d*, ارزیدن *arzīdan*.

APPRECIATION, *n.* تشخیص *tashkīsh*, بها *bahā*.

APPREHEND, *vt.* در یافتن *daryāftan*, فهمیدن *fahmīdān*.—(seize) گرفتن *girāftan*, کبض کردن *kabz-k*.—(dread) ترسیدن *tarsīdan*.—(suspect) شبهه نمودن *shubhat-n*.

APTLY, *ad.* با موافقت *bā murwāfikat,*

APTFNESS, *n.* vide APTITUDE.

AQUA, *n.* vide WATER.

AQUARIUM, *n.* ماهی خانه māhī khāna.

AQUARIUS, *n.* برج آبی burjī ābī, دلو dalw.

AQUATIC, *a.* آبی ābī, ماهی māī. An aquatic bird, مرغ آبی murghī-ābī.

An aquatic herb, ورتاج wartāj.

AQUEDUCT, *n.* نهر nahr, آبگذر ābguzar,

مماثری-آب mamārī-āb, میزاب mīzāb, ناودان nāwdān.

AQUILINE, *a.* نسری nasrī.

ARAB, *n.* عرب arāb.

ARABIA, *a.* عرب arāb, عربستان arābīstān. Arabia Felix, یمن yaman. Arabia Petroe, حجاز hijāz.

ARABIAN, *n.* عرب arāb. A wild or wandering Arabian, اعراب ārāb. The genuine Arabians, عرب arāb dribat. The mixed Arabians, عرب arāb mustadribat. A black Arabian, کراه arāb karah arāb.

ARABIC, *a.* عربی arābī, تازی tāzī. The Arabic Language, عربی arābī, زبان تازی lasānūl arāb. عربیات zabānī-tāzī. Arabic books, کتب عربی The Arabic Language written in Syriac characters, کرشونی karshūnī—To mark Arabic with vowel points, اعراب کردن arāb kardan.

ARABLE, *a.* زراعت lāyaki-zarādt, ممکن الزراعت mūmkīnūz zirādt.

ARBITER, *n.* vide ARBITRATOR.

ARBITRAMENT, *n.* اختیار ikhtiyār, ارادت irādat.

ARBITRARILY, *ad.* ظالمانه zālīmāna, حاکمانه hākīmāna. To act arbitrarily, ظلم نمودن zulm-n.

ARBITRARY, *a.* ظالم zālīm, مخداری mukhtār, کامران kāmran.

ARBITRATE, *v.* ثالث کردن sālis-k, حکم کردن hukm-k, فیصل فیصل کردن fuṣal-k, حجت کردن hujjat-k.

ARBITRATION, *n.* حکم hukm, فیصل فیصل fuṣul.

ARBITRATOR, *n.* داور dāwar, ثالث sālis, حاکم hākīm.

ARBORARY, *n.* شجره shajrā, درخت dirakht paywand.

ARBORET, *n.* درختک dirakhtak, شجیرت shujayrat.

ARBORIST, *n.* بوستانچی bustānī, باغبان bāghbān.

ARBOUR, *n.* درختستان dirakhtistān, مشجر mushjir, ساه پوش sāya-posh, سایه بان sāya bān.

ARC, *n.* دایره قطعت katā'i-dāira.

ARCADE, *n.* گنبد gumbad, طاق tāk.

ARCADIAN, *a.* گنبدی gumbadī.

ARCANUM, *n.* راز rāz.

ARCH, *n.* محراب mīhrāb, طاق tāk, رف raf. A triumphal arch, خواجه khawāza.-(facetious) لطیفه گو latīfa-go, بزله بازی bazla-goī.

ARCH, *vt or i.* محراب ساختن mīhrāb-s-, رف بنا ساختن raf binā-s.

ARCHANGEL, *n.* سروش sarūsh, ملک malak, عظیم malakī azīm. The Archangel Gabriel, جبرائیل jibrā'īl. The Archangel Michael, میکائیل mīkā'īl.

ARCHBISHOP, *n.* اسقف بزرگ ushufi-buzurg.

ARCHED, *a.* بطاق کرده ba tāk kardā, مقبب mukabbab. An arched building, سف sagh, برآمد barfand.

ARCHER, *n.* تمانکش kamān kash, تیر انداز kamāndār, خبکال khībkāl. A butt for archers, تیر اندازی tīr andāzī.

ARCHERY, *n.* تیر اندازی tīr andāzī, تمانکشی kamān kashī.

ARCHETYPAL, *a.* اصلي *aslī*.

ARCHETYPE, *n.* اصل *asl*, رسم *rasm*, مسوده *musawaddu*.

ARCHITECT, *n.* معمار *mīmār*, بنا *bannā*

ARCHITECTURE, *n.* معماری *mīmārī*, علم عمارت *ilmī imārat*.

ARCHIVES, *n. pl.* روزنامه *roznāma*, دفاتر *dafātir*. A repository of archives, دفترخانه *daftar khāna*.

ARCTIC, *a.* شمالی *shamālī*, قطب *kutbi-shimālī*.

ARDENCY, *n.* vide ARDOUR.

ARDENT, *a.* (hot) گرم *garm*, سوزان *sūzān*.—(vehement) شدید *shadīd*, سخت *sakht*, تند *tund*.—(affectionate) دوستانه *dostāna*, محبانه *mukhibbāna*.

ARDENTLY, *ad.* بگرمی *ba garmī*, باحدا *bā hiddat*.

ARDOUR, *n.* (heat) گرما *garmā*, سوزش *sūzish*.—(zeal) حمیت *hamīyat*, رشک *rishk*, غیرت *ghairat*. The ardour of love, صبا *sabābat*.

ARDUOUS, *a.* دشوار *dushwār*, عسیر *dsīr*.

ARDUOUSNESS, *n.* دشواری *dushwārī*, مشکل *mushkīl*.

ARDUOUSLY, *ad.* مشکلا *mushkīlāna*, دشواری *bā dushwārī*.

ARE, *vi.* We are, ما ایم *mā im*, هستیم *hastīm*. You are, ای *id*, می شود *mi shawid*. They are, اند *and*, هستند *hastand*.

AREA, *n.* (open place) میدان *maidān*.—(court, square) عرصه *drsa*. An area before a house, پیشگاه *peshgāh*. The area or ground which a house covers, طوار *taur*.

ARENA, *n.* میدان *maidān*, عرصه *drsa*.

ARGENT, *a.* سیمین *simīn*, بیاض *bayāz*

ARGIL, *n.* گل *gil*, طین *tin*.

ARGILLACEOUS, *a.* پرگل *puri-gil*, طینی *tinī*.

ARGOSY, *n.* کشتی *kishti*.

ARGUE, *vi.* حجت آوردن *hujjat-ā*, دلیل کردن *dalīl-k*, قیاس کردن *kayās-k*.—(excuse) سرزنش دادن *sar sanīsh-d*, بحث کردن *bahs-k*.

ARGUER, *n.* قیاس کننده *kayās kunanda*.

ARGUMENT, *n.* بحث *bahs*, مباحثه *mubāhasa*, قیاس *kayās*, حجت *hujjat*, دلیل *dalīl*, برهان *burhān*. A clear argument, دلیل اظهر *dalīl-i-azhar*. A convincing argument, دلیل برهانی *dalīl-i-burhānī*.—(subject) مضمون *mazmūn*.—(an abstract) اجمال *ajmāl*, مجمل *mujmāl*.—(argumentation) نزاع *nizā*, اختلاف *ikhtilāf*.

ARGUMENTATAL, } *a.* حجتمند
ARGUMENTATIVE, } *hujjatmand*, دلیلی *kayāsi*, *dalīlī*.

ARID, *a.* خشک *khushk*, سوخته *sūkhta*.

ARIES, *n.* برج حمل *burji hamal*.

ARIGHT, *ad.* راست *rāst*, درست *durust*.

ARISE, *vi.* (as the Sun) برآمدن *bar-ā*, طلوع کردن *tulū-k*.—(from a seat) برخاستن *barkhāstan*, استادن *istādān*.—(proceed from) صدور کردن *sudūr-k*, در آمدن *dar-āmadan*.

ARISTOCRACY, *n.* جمهور *jamhūr*, امرا *umarā*.

ARISTOCRATICAL, *a.* جمهوری *jamhūrī*, جمهوریوند *jamhūrī-paywand*.

ARITHMETIC, *n.* علم حساب *ilmī-hisāb*, علم اعداد *ilmī-aidād*, شمر دگی *shimurdagi*. [حسابی *hisābī*]

ARITHMETICAL, *a.* محاسبی *muhāsibī*.

ARITHMETICIAN, *n.* محاسب *muhāsib*, شمارگیر *shumār-gīr*, اهل رقم *ahl-rakm*.

ARK, *n.* (of Noah) سفینه *safīnai*, صندوق *sandūk*.—(chest) تابوت *tābūt*.

ARM, n. بازو *bāzū*, ساعد *sāād*, دینہ *pīna*. Plumpness of arm, بازو *bāzud*, مضبعت *mazbuḍt*. Strength of arm, بازو *nerūi-bāzū*. A strong arm, بازو *bazūi-dzil*. To support in the arms, کردن اعتضاد *itizād-k*. Having an arm of iron, strong armed, بازو آهنین *āhanīn bāzū*.

ARM, vt. (one's self) کمربستن *kamar-b*, ساز *silāh-p* — (others) پوشیدن *sāzi-jang-p*.

ARMADA, n عسکر بحری *āskari bahri*

ARMAMENT, n نغیر عام *naḡīrī-ām*.

ARMED, p.a. دار سلاح *silāh-dar*, کمربسته *kumar basta*. Armed with a coat of mail, مددع *mutalarrī*. Armed with a sword, سیف دار *saif dār*, سیاف *sayyāf*. Armed with a bow, نامدار *namādār*. Armed with men, اصحاب *as hābi suyūf*.

ARMFUL, n. آغوش *bāz, āghūsh*.

ARMISTICE, n. توقف جنگ *tawakkufi jang*, مهلت *muhlat*.

ARMLET, n. بازو بند *bāzū-band*.

ARMORY, n. جبه خانہ *juba-khāna*, طرب خانہ *tōp-khāna*.

ARMOUR, n. جوشن *jaushan*, درع *dirā*, جبه *juba*. Clad in armour, پوش *juba-posh*, زره پوش *zirih-posh*.

ARMOURER, n. حیش گر *jaysh-gar*.

ARMPIT, n. بغل *baghal*, ابط *ibt* or *ibit*.

ARMS, n. pl. سلاح *silāh* (pl. اسلحة), آلات *ālāt*, ساز *sāz*. — (war) جهاد *jihād*, جنگ *harbīy-z*, جنگ *harb*. To sound to arms, جنگ *jang-sidā-k*. — (ensigns) نشان *ālmāt*, نشان *nishān*.

ARMY, n. لشکر *lashkar*, فوج *faruj*, عسکر *āskar*, جیش *jaysh*, قشون *kushūn*.

سپاه *sipāh*. A victorious army, لشکر طغر رهبر *āskari-mansūr*. A raw undisciplined army, لشکر تازه *lashkari-tāza*. To encamp an army, خیم زد *khūma-z*, لشکر گاه نمودن *lashkar-gāh-n*. To levy or embody an army, لشکر جمع کردن *lashkar-jamūd-k*. The leader of an army, لشکر کش *lashkar kash*, سردار سرهنگ *sardārī-sarhang*. The advanced guard or front of an army, پیش لشکر *peish lashkar*. The wing of an army, آباد لشکر *ayādī-lashkar*. The right wing, میمنت *maymanat*. The left wing, میسرت *maysarat*. The rear, پس لشکر *pasī lashkar*. A great army, عسکر حرار *āskari jarrār*. The whole army, عسکر عامت *āmmati-sipāh*. The rest of the army, بقیه سپاه *bakiyatī sipāh*. Belonging to an army, لشکری *lashkari*, سپاهی *sipāhi*. The review or rendezvous of an army, جمعیت لشکر *jamtātī-lashkar*. To rout an army, ساختن *lashkar munhazim-s*. The army of the faithful, i. e. the Ottomon troops, عسکر اسلام *āskari-islām*. An army numerous as ants, لشکر مور شمار *lashkari-mūr-shumār*. A conqueror of armies, لشکر شکن *lashkar-shikan*. General of an army, سپاهسالار *sipāh-sālār*.

AROMATIC, a. عطر *ātrā*, عطر سا *muḍttar*, خوشبو *khush bu*, مشموم *mashmūm*.

AROUND, pr. or ad. گرداگرد *girdā-gird*, دور *pairāman*, اطراف *atarāf*, حوالی *hawālī*.

AROUSE, vt. بیدار کردن *bedār-k*, انگیزتن *angīzhtan*.

AROUSÉD, *p. a.* بیدار کرده *bedār-kardā*, انگیزته *angīzhta*.

ARRACK, *n.* می اراک *mai arāk*

ARRAIGN, *vt.* شکایت کردن *shikāyat-k.*, مہمہ ساختن *malāmat-z.*, ملامت *muttahim-s.*

ARRAIGNMENT, *n.* شکایت *shikāyat*, ملامت *malāmat*, تہمت *tuhmat*.

ARRANGE, *vt.* ترتیب آراستن *ārāstan*, ترتیب *tartīb*, نظم کردن *nazm-k.*, ساختن *tartīb-s.*, انتظام *intizām-n.*

ARRANGEMENT, *n.* ترتیب *tartīb*, نظم *nazm*, انتظام *intizām*.

ARRANT, *a.* فنا *fanā*, بدترین *badtarīn*, نابکار *nābhār*, An arrant knave, حرامزادہ *harāmzāda*.

ARRANTLY, *ad.* فحشا *fahshan*.

ARRAY, *n.* لباس *libās*, پوشاک *poshāk*, صف *jāma*. Military array, صف *saf saf*.

ARRAY, *vt.* بپراستن *ārāstan*, بپراستن *pairāstan*. To array in order of battle, صف آرای نمودن *saf ārāi-n.*

ARREARS, *n pl* باقی *bālī*, تہمت *tatīmma*, بقایا *balāyā*.

ARREPTITIOUS, *a.* مسلوب *maslūb*, منحوب *manhūb*.

ARREST, *vt.* گرفتار کردن *giriftār-k.*, حبس کردن *habs-k.*, قبض کردن *kabz-k.*, اخذ نمودن *akhz-n.*

ARREST, *n.* حبس *habs*, گرفت *girift*, قبض *kabz*.

ARRIVAL, *n.* رسیدگی *rasīlagi*, ورود *wurūd*, آمدن *āmadan*, انیان *ityān*.

ARRIVE, *vi.* رسیدن *rasīdan*, آمدن *āmadan*, داخل شدن *dākhil-sh.*, واقع شدن *wāqt-sh.*

ARRIVED, *p. a.* رسیده *rasīda*, پیوستہ *paiwasta*.

ARRIVER, *n.* رسندہ *rasandā*, آیندہ *āyanda*.

ARROGANCE, *n.* تکبر *takabbur*, گستاخی *gustākhi*, خود بینی *maghrūrī*, مغرور *maghrūr*, کبر *kibr*, خود غرور *khud bīnī*.

ARROGANT, *a.* منکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*, سرکش *maghrūr*, خود بین *khud bīn*, سرکش *sar-kash*.

ARROGANTLY, *ad.* تکبرانہ *takabburāna*, با گستاخی *bā gustākhi*.

ARROGATE, *vt.* ادعا کردن *iddiā-k.*, سرکشی کردن *dadwī-k.*, سرکشی *sar-kashī-k.*, فخر نمودن *fakhr-n.*

ARROGATION, *n.* ادعا *iddiā*, دعوی *dadwa*.

ARROW, *n.* تیر *tīr*, سهم *sahm*, پرتاب *partāb*, کاد *kādīr*, نشابت *nushshābat*, خدنگ *khadang*. The head of an arrow, پیلہ *pela*. A double-headed arrow, تیر بدخشان *tiri-badkshān*, فیلک *faylak*. A handful of arrows thrown at once, دست تیر یک *tiri yak dast*. The invisible arrow, سهم الغیب *sahmul ghaib*. The arrow of destiny, سهم *sahmi kazā*. An arrow discharged through a tube, تیر ناوگ *tiri-nāwak*. To shoot an arrow, پرتاب کردن *partāb-k.* A barbed arrow, تیر خاردار *tiri-khārdār*. A swift arrow, تیز تیر *tiri-tez-par*. A light, small headed arrow, تیز خاکی *tiri-khāki*.

ARSENAL, *n.* جبہ خانہ *juba khāna*, طوپخانہ *tōp khāna*.

ARSENIC, *n.* سم الفار *sammulfār*, تراب *tarābul*, الہالک *hālīk*.

ART, *n.* (skill) ہنر *hunar*, فن *fann*, صنعت *sandt*, معرفت *madrifat*, —(cunning) حیلہ *hila*, حرفہ *hirfa*.

ARTERY, *n.* شریان *shiryān* (pl. شرابین),
جان *ragi-jān*. The beating of
the artery, the pulse, نبض *nabz*,
راثر *rākis*.

ARTFUL, *a.* هنرمند *hunar-*
mand, صنّعی *sun'iy*.—(Cunning)
باز *hila bāz*.

ARTFULLY, *ad.* هنرمندانه *hunar min-*
dāna, حیلّه بازانه *hila bāzāna*.

ARTFULNESS, *n.* حیلّه بازی *hila bāzī*,
مکاری *makkārī*.

ARTICHOKE, *n.* حَرْشَف *harshaf*, کنگر *kangar*.

ARTICLE, *n.* فصل *fasl*, شرط *shart*.—(of
agreement) قید *kayd*—(of religion)
مذهب *kānūnī mazhab*.—(of
faith), قواعد دین *kawā'idī dīn*. Articles
of peace, موافق صلح *mawā'idī sulh*,
شرط و قید صلح *shart u kaydī sulh*.
An article (in grammar), المعرّف *al*
madrifat.

ARTICLE, *vt.* قَبُود کردن *kayūd-k.*,
شرابط نمودن *fasūl-s.*, فصول ساختن
sharāyat-n.

ARTICULAR, *a.* بند بَود *band pay-*
wand, مفاصلی *mafāsili*.

ARTICULATE, *a.* ممتاز *judā*, منقسم
mumtāz, منقسم *munkasim*.

ARTICULATE, *vt.* تلفظ کردن *talaffuz-k.*,
بعضول کردن *ba fasūl-k.*, حرف زن

ARTICULATELY, *ad.* جَدَانَه *judāna*,
مادّات بمادّات *māddat ba māddat*.

ARTICULATION, *n.* تلفظ *talaffuz*,
معصل *gofīār*, گوی *gōi*.—(juncture)
mafeil.

ARTIFICE, *n.* رُوداد *rubāh-bāzī*,
مکر *makr*, فریب *fareb*.

ARTIFICER, *n.* دَسَنکَار *dast-kār*, اهل

حِرَف *ahli hīrfa*, پیشه کار *pesha-kār*,
صانع *sānā*.

ARTIFICIAL, *a.* (not natural) صنّعی
sun'iy, عملی *āmālī*.—(fictitious)
ساخته *sākhta*, قلب *kalb*.

ARTIFICIALLY, *ad.* باصنعت *bā sandt*,
ساخته *sākhtāna*.

ARTIFICIALNESS, *n.* صنّعت *sandt*,
فَن *ustādī*, فن *fann*.

ARTILLERY, *n.* طَرَبْخَانَه *tōp-khāna*. The
artillery for battering a castle.
طوب قلعہ کوب *tōpī kilā kūb*.

ARTISAN, } *n.* vide ARTIFICER.
ARTIST, }

ARTLESS, *a.* بی هنر *bīhunar*,
بی وقوف *bī-wukūf*.—(simple, graceless)
بی گداه *bī-gunāh*, ساده دل *sūda dil*.

ARUNDINACEOUS, *a.* (like reeds)
نای سا *nai sā*.—(abounding with reeds)
پُر نای *pur nai*, مقصبت *makzabat*.

AS, *ad.* (like) چُون *chūn*, چو *chu*, چُونَاکِه
chunānke, چُونَاکِه *chunānche*, چُونَاکِه
chunānche. As that, چُونَاکِه *chūnān*. As
this, چُونَاکِه *chūnīn*. As (in comp.) وار
wār, واش *wash*, آسا *āsā*, سا *sā*, مانند
mānand. As before, فی الاول *filawwal*.
As long as, تا *tā*, مادام *mādām*. As
above related, کَمَا دَکَر *kamā zukira*.
As it ought, کَمَا هُوَ حَقُّهُ *kamā hūwa*
hakkuhu. As it is said, کَمَا قِيلَ *kamā*
kīla. As you would say or, as if it
were, گویا *goyā*. As above, اِضًا *aizan*.
As if, کَانَ *kāna*, چُون *chūn*. As often
as, کَلَّمَا *kullumā*. As much as, مَا *mā*,
اِیْنَقَدَر *in kadr*. As follows, یَانِی *yanī*.
As far as possible, بِقَدَرِ مَقْدُورِ *la kadri*
makdūr. As soon as, هَمَانِ *hamān*,
هَمَانِ *hamīn*.

ASCEND, *vt.* or *vi.* برآمدن *bar-ā.*,
طلوع کردن *tulūd-k.*, بالا رفتن *bālā-r.*

ASCENDANT, *n.* شرف *sharf*, طالع *tālī*,
فوق *faruk*.

ASCENDENCY, *n.* غلبت *ghalabat*.

ASCENDING, *p.a.* برآنده *bar-āyanda*,
طلوع کننده *tulū kunanda*.

ASCENSION, *n.* معراج *bālā rūi*, معراج *mīrāj*. The ascension of the Lord
Jesus, حضرت عیسی *mīrājī*
hazrat isā.

ASCENT, *n.* معراج *maāraj* صعود *suūd*.—
(slope) فراز *farāz*.

ASCERTAIN, *vt.* تحقیق کردن *tahkīk-k.*,
معین کردن *mukarrar-k.*, مقرر کردن
muyyan-k.

ASCERTAINER, *n.* معین کننده *maādhūd*
kunanda.

ASCERTAINMENT, *n.* تحقیق *tahkīk*,
استقرار *istikrār*.

ASCETIC, *n.* زاهد *zāhed*.

ASCRIBE, *vt.* منسوب کردن *makhṣūs-k.*,
نوصیف کردن *nisbat-s.*, نسبت ساختن
tuwṣif-k.

ASH, *n.* (tree) وشیج *washij*, اهر *ahr*.

ASHAMED, *a.* شرمسار *sharmsār*,
شرمند *sharminda*, خجل *khajil*. To
be ashamed, شرمند شدن *sharmindu-*
sh., شرم داشتن *sharm-d.*

ASHEN, *a.* (wood) وشیجی *washijī*.

ASHES, *n. pl.* خاکستر *khālistar*, رماد
ramāl. Of the colour of ashes, ارمد
arma-l. To reduce to ashes, خاکستر
کردن *khālistar-k.* Bread baked under
the ashes, ملایل *malil*.

ASHLAR, *n.* سنگ ناتراشیده *sangi*
nā tarāshīda.

ASHORE, *ad.* برکنار *bar kanār*, بر ساحل
bar sāhil, در لب دریا *dar lubi daryā*.
Getting ashore, کنار رفتن *kanār-r.*

ASHY, *a.* خاکستر *ba rangī*
khālistar, خاکستری *khālistarī*,
سنباجی *sanjābī*.

ASIDE, *ad.* در کنار *dar kanār*, برطرف
bar taraf. To lay aside, در کنار نهادن
dar kanār-n. To call aside, بر طرف
خواندن *bar taraf-kh.* To speak to
aside, در کنار گفتن *dar kanār-g.* To
throw aside, ترک کردن *tark-k.* To set
aside, قطع رسید نمودن *katī rasīd-n.*
To go aside, در کنار رفتن *dar kanār-r.*

ASININE, *a.* خاری *kharī*, حماری *himāyī*.

ASK, *vt.* پرسیدن *pursīdan*, پرسش کردن
pursī-k., سوال نمودن *savāl-n.*,
استفسار کردن *istifāsār-k.*

ASKANCE, *ad.* عارصه *arizatan*, ملنوی
multawī. Looking askance, کز بین
kazh bīn, نظر *kazh nazir*.

ASKER, *n.* پرسنده *pursanda*,
خواهنده *khāhanda*, سائل *sāil*.

ASKEW, } *ad.* کج *kaj*, کز *kazh*, برطرف
ASLANT, } *bar taraf*.

ASLEEP, *ad.* خفته *khufta*, در خواب
dar khāb, خواب آلود *khāb ālūd*.
Lulling asleep, تهجید *tahjīd*, تنویم
tanwīm.

ASLOPE, *ad.* حاطوط *hatūt*, مایل *māil*.

ASP, *n.* (serpent) مار *mār*.—(tree)
سپیدار *sapedār*.

ASPARAGUS, *n.* اسفراخ *isfirāj*.

ASPECT, *n.* روی *rui*, پیکر *paikar*,
چهره *chehra*, وجه *waja*, شکل *shikal*,
سایما *sīmā*. An angelic aspect, بری
parī rūi. A fortunate aspect of
the planet, اوج شرف *auji sharaf*. An
unfortunate aspect, حسیعی نحوسست
hazīzī nahūsat. Of a bad aspect,
کریه المنظر *karīhul manzar*.

ASPERITY, *n.* خشونت *khūshūnat*,
سختی *tundī*, درشتی *durushtī*,
سخت روی *sakht rūi*, غلظت *ghulzat*.

ASPERSE, *vt.* پاشیدن *tanz-k.*, پاشیدن *buktān-g.* — (to sprinkle) پاشیدن *pāshīdan*, افشاندن *afshāndan*.

ASPERSION, *n.* پاشیدن *īfīrā*, پاشیدن *buktān*, پاشیدن *tanz* — (sprinkling) پاشیدگی *pāshīdagī*.

ASPHODEL, *n.* بروق *barwak*.

ASPIRATE, *vt.* بدمن تمام کلام کردن *ba nāfsi tamām kalām-k.*, بدمن سرشار *ba dum-sarshār-g.*

ASPIRATION, *n.* (an ardent wish) هوس *hawas*, نفس *nāfs*, دیت *naẓẓat* — (in pronunciation) بادام تمام گفتمان *bā dami tamām-guftār*

ASPIRE, *vt.* هوس *jān-d.*, هوس *hawas-n*, طلب کردن *talab-k.*, آرزو داشتن *ārzū-d.*

ASQUINT, *al.* شاف *shanf*, نشاناز *tashāzar*.

ASS, *n.* خور *khar*, خور *hāmār*, خور *darāz-gush*, الاغ *ulājh*. A she-ass, خور ماده *khar mā le*, خور *hāmārat*. A wild ass, خور *khar gor*, خور *khari dashī*. A herd of asses, خور *juralbat*. An ass's colt, خور *khir-kura*. A little ass, خور *khurak*. An assmill, خور *khar-ās*. — (a blockhead) ابله *ablah*, احمق *ahmak*. Stupid as an ass, خور *khar tabī*.

ASSAFŒTIDA, *n.* انگوزه *angūzhu*, انگوان *anguwān*.

ASSAIL, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā*, حمل بردن *hamla-b.*

ASSAILABLE, *a.* ممکن *mumkin*, هجوم شدن *hujūm-sh.*

ASSAILANT, *n.* هجوم کننده *hujūm kunanda*, مقاتل *mukātīl*.

ASSASSIN, *n.* قاتل *khūnī*, قاتل *kātīl*, قاتل *kattāl*, شقی *shukīy*.

ASSASSINATE, *vt.* کشتن *ku-shitan*, خون کردن *khūn-k.*

ASSASSINATION, *n.* قتل *kattāl*, قتل *miktāl*, کشتندگی *kushandugī*.

ASSAULT, *n.* حمل *hamla*, هجوم *hujūm*, دورش *yūrish*.

ASSAULT, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā*, دورش نمودن *hamla-k*, دورش *yūrish-n.*, مقاتله ساختن *mukātala-s.* To assault on the highway, راه زنی *rāh zanī-k.* To assault in the night time, شبگیر کردن *shabgīr-k.*

ASSAY, *n.* (of metals) عیار *īyār*, چاشنی *chāshnī*, عیار *chīshnī*. The assay-office, عیار *darul īyār*.

ASSAY, *vt.* عیار کردن *īyār-k.*, چاشنی کردن *chāshnī-k.*

ASSAYER, *n.* عیارگیر *īyār-gīr*, صاحب *sāhibi-īyār*.

ASSEMBLAGE, *n.* فراهم *jamāi*, فراهم *farāham*.

ASSEMBLE, *vt.* (bring together) فراهم *farāham-ā*, فراهم *jamā-d-k.*, — (to meet together) فراهم *jamā-d-sī*, فراهم آمدن *farāham-ā* — (to call together) خوراندن *khāndan*, دعوت کردن *daʿwat-k.*

ASSEMBLED, *p. a.* فراهم آورد *farāham āvurda*, فراهم *jamāi*, فراهم *majmūd*.

ASSEMBLY, *n.* جماعت *guruh*, مجامع *jamāat*, مجلس *majlis*, انجمن *anjuman*. An assembly of nobles, انجمن *majmāi umarā*. Gracing the assembly, مجلس آرا *majlis-ārā*.

ASSENT, *n.* قبول *kabūl*, پذیرایی *pazīr-ānī*, رضا *razā*.

ASSENT, *vi.* پذیرفتن *pazīrūftan*, قبول کردن *kabūl-k.*, قول دادن *kaul-d.*, بلی گفتن *bali-g.*

ASSERT, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, تقریر *takrīr-k.*, ساختن *takrīr-s.* تحقیق کردن *tahkik-k.*, مدعا کردن *muḥlā-k.*—(to claim) تخصیص *tasarruf-l.* تصرف داشتن *tākhsīs-n.*

ASSERTION, *n.* (affirmation) اقرار *ikrār*, تقریر *takrīr*, مدعی *muḥdā*, تصرف *tadrīf.*—(claim of right) تصرف *tasarruf*, دعو *da'wā*.

ASSESS, *vt.* خراج نهادن *khirāj-n.*, مال گذاری مقرر *dwāriz-k.* قرار دادن *māl guzārī mukarar-k.*

ASSESSMENT, *n.* مال گذاری *māl guzārī*, خراج *khirāj*, حردت *jizyat.* A collector of assessment, تحصیل دار *tahsildār*, دار گبر *bāzh siltān*, باز گبر *bāzh-gīr.* Assessments, تکالیف *takālīf* عوارض *dwāriz*

ASSESSOR, *n.* اهل عدالت *ahli ādalat*, مجلسی *hamnishi*, همدمشین *majlīsī.* (one appointed to assess) خراج نهنده *khirāj nihanda*

ASSETS, *n. pl.* جایداد *jāi-dād*, اموال *amwāl.*

ASSEVERATE, *vt.* تعریف نمودن *tārīf-n.* اعتراف نمودن *itirāf-n.*

ASSEVERATION, *n.* سوگند *sogand*, تعریف *tahkik*, تحقیق *kasam*, قسم *tārīf.* اعتراف *itirāf.*

ASSIDUITY, *n.* شغل *shuḡal*, بقید *takayyul.*

ASSIDUOUS, *a.* مشغول *mashghūl*, مستدام *mustadām*, مواظب *muwāzib.* To be assiduous, ملازم شدن *mulāzim-sh.*, ملازمت کردن *mulāzamat-k.*

ASSIDUOUSLY, *ad.* دایمانه *dāimāna*, الدوام *dladdawām.*

ASSIDUOUSNESS, *n.* مداومت *mudāwimat*, استدامت *islidāmat.*

ASSIGN, *vt.* تعیین کردن *taḍyyun-k.*, عطا کردن *ṣipā'ish-d.*, سپارش دادن *dtā-k.* To assign an estate مال تولیج *tauliḡulmāl-s.* To assign a reason, سبب نمودن *sabab-n.*

ASSIGNABLE, *a.* ممکن تعیین *mumkin-i-taḍyyun.*

ASSIGNATION, *n.* مواعد ملاقات *marwidi mulākāt*, مهلت وصال *muhlāt-i-wisāl.*

ASSIGNEE, *n.* تعیین دار *taḍyyun-dār*, وکیل *wakīl*

ASSIGNER, *n.* تعیین کننده *nirklī*, سپارش دهنده *taḍyyun kunanda*, سپارش *ṣipā'ish-dehanda.*

ASSIGNMENT, *n.* تعیین *taḍyyun*, غصه *ghazr*, سپارش *ṣipā'ish*

ASSIMILATE, *vt.* تمذیل نمودن *tamsīl-n*, تشبیه آوردن *tashbih-ā.*

ASSIMILATION, *n.* تشبیه *tashbih*, تمذیل *tamsīl*, مشابهت *mushābihat*, مواظقت *muwāṣṣhat.*

ASSIST, *vt.* مدد دادن *madad-d.*, یاری *yārī-k.* معاونت نمودن *muāwanat-n*, یار شدن *nāsir-b.*, یاری *yār-sh.* پشتیبانی کردن *pushhtī-k.*

ASSISTANCE, *n.* مدد *madad*, اعانت *ānat*, نصرت *yārī*, عون *āun*, مددگاری *muāwanat*, نصرت *nusrat*, یاور *ma'adgārī*, دستگیری *dastgīrī*, یاور *yāwarī.*

ASSISTANT, *n.* یار *yār*, دستگیر *dastgīr*, مددگار *madadgār*, معاون *muāwin*, ناصر *nāsir.*

ASSISTANT, *a.* معاون *muāwin*, نصور *nusūr.*

ASSIZE, *n.* کلیل *kayl*, حست *hasb*. An assize of provisions fixed by the magistrate, نرخ *nirkh.*—(court of justice) محکمه عدالت *dhālat*, محکمه *mahkamat.*

ASSIZE, *vt.* نقره نهمون *nirkh-n.*, نقره نهمون کردن *takwīm-k.*, نهمون با *bahā-k.*

ASSOCIATE, *vt.* همراهی کردن *ham-rāhī-k.*, رفاقت نهمون *rifākat-n.*, شریک شدن *suhbat-k.*, صحبت کردن *sharīk-sh.*, مراغهت کردن *munāfakat-k.*

ASSOCIATE, *n.* همراه *rafīk*, رفیق *hamrāh*, بار *hamdam*, دوست *dost*, شریک *sharīk*.

ASSOCIATION, *n.* همراهی *hamrāhī*, رفاقت *rafākat*, همسری *hamsarī*, همبازی *hambāzī*.—(union of persons) مجلس *majlis*.

ASSORT, *vt.* vide ARRANGE.

ASSORTMENT, *n.* مجموعه اموال *mojmāi-amūāl*, تبذیر *tabīz*.

ASSUAGE, *vt.* تسکین کردن *tashīn-k.*, آرام دادن *ārām-d.* To be assuaged, فرار داشتن *maskūn-sh.*, مسکون شدن *kurār-d.*

ASSUAGEMENT, *n.* تسکین *tashīn*, تلیم *talīm*, آرام *ārām*.

ASSUAGER, *n.* تسکین کننده *tashīn kunanda*, مصلح *mūslīh*.

ASSUASIVE, *a.* ساکن ساز *sākin sāz*, تسکین بخش *tashīn bahsh*.

ASSUME, *vt.* اخذ کردن *gi'iftan*, گرفتن *akhz-k.*, اخذیار نهمون *ikhliyār-n.* To assume the appearance, صورت پذیر کردن *surat pazīr-k.*—(to claim) ادعا کردن *iddiā-k.*—(to presume) ظن داشتن *zann-d.*, پنداشتن *pindāshstan*.

ASSUMER, *n.* مریغور *mardi-maghrūr*, مرد متکبر *mardi mutakabbir*.

ASSUMING, *p. a.* مغرور *maghrūr*, متکبر *mutakabbir*, خود بین *khūd bīn*.

ASSUMPTION, *n.* اخذ *akhz*, اخذیار *ikhliyār*, قیاس *kayās*.

ASSUMPTIVE, *a.* واجب الاخذ *wājib ul akhḡ*, قابل و باس *kābīli kayās*.

ASSURANCE, *n.* (certainty) تحقیق *tahkīk*, اعتقاد *yahīn*.—(trust) اطمینان *atīkād*, اطمینان *atīmād*.—(impudence) شوخی *bī sharmī*, بی شرمی *shukhī*, بی ادبی *bī adabī*.—(conviction) التام *lẓām*, مبصرات *mabṣarat*.—(intrepidity) بی هراسی *bī hirāsī*, بی پروایی *bī parwāī*.—(testimony) گواهی *gawāhī*.—(promise) عهد *dhd*, امیدوار *paimān*.—(hopeful) امداد *amād*, امداد *amānat*, امان *amān*.

ASSURE, *vt.* (promise) ایمان دادن *paimān-d.*, اقرار کردن *ikrār-k.*.—(secure) عهد و امان دادن *ahd u amān-d.*—(to remove doubt or fear) بی باکت *bī bāk-s.*, زوال شد کردن *zauālī shakk-k.*

ASSURED, *a.* محقق *muha-kkāk*, یقین *bigumān*, یقین *muḡyyan*, بی اشدیاه *bī ishtībāh*.—(impudent) شرم *bīsharm*, شوخ *shokh*.

ASSUREDLY, *ad.* درستی *ba durustī*, یقیناً *yakinan*, فی الحقیقت *filḡhūkīkat*, بالی *bali*.

ASSUREDNESS, *n.* تحقیق *tahkīk*.

ASSURER, *n.* ایمان دهنده *paimān dehandā*.

ASTERISK, *n.* نشان *nishān*, اشارت *ishārat*.

ASTERISM, *n.* ستاره *sitārah*.

ASTERN, *n.* کشیدی *pasi kishīdī*.

ASTHMA, *n.* دما *damā*, ضبق النفس *zīkun nafas*, دم گرفته *giri'fta dam*.

ASTHMATIC, } *a.* دما بر *damā bar*,
ASTHMATICAL, }

دماور *dum-āwar*, ضیق *zūk-nafas*.
ASTIR, a. vide ACTIVE.

ASTONISH, vt. حیران کردن *hairān-k.*,
حیرت انگیز کردن *hai-*
rat-a., عجب کردن *ājab-k.*, متعجب
کردن *mutadjjib-k.*

ASTONISHED, a. متعجب *mutadjjib*,
سرگردان کرده شده *āsūfta*,
gardān hardu-shuda To be astonish-
ed, حیران شدن *hairān-sh.*, متعجب
شدن *mutadjjib-sh.*

ASTONISHING, p a حیرت انگیز *hai-*
rat-angiz, سرگردان کن *sar gardān*
kun.

ASTONISHMENT, n. سرگردانی *sar-*
gardāni, حیرت *āshuftagī*,
hairat, دهشت *dahshat*, وحیر *tahay-*
gur.

ASTRADDLE, ad. فاج *ifjāj*, فح *fajj.*

ASTRAL, a. نجومی *najūmī*, کواکب
کاوākib mansūb.

ASTRAY, ad. گمراه *gumrah*, سرگشته
sar gashta, سرگردان *sar gurdān.*

ASTRICTION, vide CONSTIPATION.

ASTRIDE, ad. فاج *fajj*, افج *afjāj.*

ASTRINGENCY, n. فح *kubz*, فحیت
kubziyat.

ASTRINGENT, n. فاحض *kābiz*, فاضات
kābizāt.

ASTRINGENT, a. فح *takab buz.*

ASTROGRAPHY, n. صفت نجوم *sifati*
nijūm, تصویر کواکب *tasviri-kawākib.*

ASTROLABE, n. استرلاب *usturlāb*,
صلاب *sulāb*, اسطرلاب *usturlāb.*

ASTROLOGER, n. منجم *munajjim*,
سناره *sāhibi kawākib*, شناس
sitāra-shinās, نجوم *najām*,
اخترگو *akhtar go*, نجوم *ahli-nijūm.*

ASTROLOGICAL, a. نجومی *najūmīy*,
معلق علم نجوم *mutadlliki ilmi*
nijūm.

ASTROLOGIZE, vt. علم نجوم عمل کردن
ilmi nijūm āmal-k.

ASTROLOGY, n. علم نجوم *ilmi-nijūm*,
نجات *maārifati salak*, نجات
nijāmat.

ASTRONOMER, n. منجم *munajjim*,
رصاد *rassād*, اهل هیت *ahli hi'at*,
سناره *sitāra-shunās.*

ASTRONOMICAL, a. علم هیت پیوند
ilmi hi'at paiwand. Astronomical
table, جدول *jadval*, زنج *zīj.*

ASTRONOMY, n. علم الهیت *ilmulhiat*,
هیا *hayāt*, علم سناره *ilmi-sitāra.*

ASTUTE, a. vide CRAFTY.

ASUNDER, ad. جدا *judā*, جدا
ālakidda, تنها *tanhā.*

ASYLUM, n. جای پناه *jāi panāh*,
پناهگاه *panāhgāh*, ملجأ *maljā*

AT, pr. نزد *nazd*, سوی *sui*, در *dar*, به *ba*,
علی *āla*. At length, عاقبت *ākibat*,
توصیلان *lājiram*. At full length, لا حرم
tafsilāna. At least, باری *bārī*, و *wa*
law. At hand, حاضر *hāzir*. At
what time? کدام وقت *kuḏām'wakt*.
At how much a yard? فی کز
آنگاه *At that time*, -نیمت چندانست
āngāh, آن وقت *ān wakt* At all
times, دایم ایام *hamisha*,
dāyam ayyām At no time, طول
هیچ *tūlad' dahri*. Not at all
hech, هرگز نه *hargiz na*. Nothing at all,
هیچ اصلاً *hech na*. At no rate,
hech aslan. At present, اکنون *aknūn*,
اولاً *kālā*. At first, *awwalan*,
مقدماء *mukaddaman.*

ATHEISM, n. دهری *dahriya*,
ناخدای *nākhudāi*, الهاد *ilhād.*

- ATHEIST, *n.* ناهدا *dahriya*, ناکھدا *nākhudā*, ملحد *malhad*.
- ATHEIST, *a.* الہاد ناک *ilhād nāk*, زندقت وار *zandakat wār*.
- ATHIRST, *a.* تشنه *tishna*, عطشان *atshān*.
- ATHLETE, *n.* دلیہ *pahlav*, دلیر *dilīr*, کشتیگیر *kushtī-gīr*.
- ATHLETIC, *a.* پہلوانی *pahlawānī*, زور آور *zūr āwar*. An athletic man, پہلوان *pahlawān*.
- ATHWART, *prep. ad.* عبر *ābūr*, از جانب بجانب *az jānīb ba jānīb*.
- ATLAS, *n.* (a rich silk) اطلس *atlas*.— (a collection of maps) جماع خارتی *jimāi khārati*, نقشہ جماع *jimāt naksha*. Mount Atlas, الدرن *ad'daran*.
- ATMOSPHERE, *n.* vide AIR.
- ATOM, *n.* ذرہ *zarra*, شہم *shamma*. Like an atom, ذرہ قدر *zarra kadr*, شہم سا *shamma sā*.
- ATOMIC, *a.* ذریں *zarrīn*, شہم وش *shamma wash*.
- ATONE, *vi.* تکفیر کردن *takfīr-k.*, کفارہ کردن *diyāt-s.*, دیات ساختن *kaffāra-k.*
- ATONEMENT, *n.* تکفیر *takfīr*, کفارہ *kaffāra*, دیات *diyāt*.
- ATOP, *ad.* بالا *bālā*, زہر *zabar*.
- ATROCIOUS, *a.* بد کردار *sharīr*, شریر *bad kirdār*.
- ATROCITY, *n.* شہارت *sharārat*, فساد *fasād*, ظلم *zulm*.
- ATTACH, *vt.* (join together) پیوستن *pairwastan*, چسپانیدن *chaspanīdan*.— (arrest) گرفتن *giriftan*, قبض کردن *kabz-k.* To be attached, گرفتار شدن *giriftār-sh.*— (love) دوست کردن *dost-k.*, خاطر گرفتن *khātir-g.*
- ATTACHE, *n.* وا بستہ *wā basta*.
- ATTACHMENT, *n.* چسپیدگی *chaspti-dagi*, پیوستگی *pairwastagi*.—(affection) محبت *mahabbat*, رغبت *raghbat*, دوستی *dosti*.— (taking prisoner) گرفتاری *giriftārī*, قبض *kabz*.
- ATTACK, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā.*, بورش آوردن *hamla-k.*, حملہ کردن *yūrish-ā.*
- ATTACK, *n.* هجوم *hujūm*, حملہ *hamla*, بورش *yūrish*.
- ATTAIN, *vi. or vt.* یافتن *yāftan*, حاصل *hāsil-k.*, اندوختن *andūkhtan*, ورزیدن *warzīdan*.
- ATTAINABLE, *a.* یافتنی *yāftanī*, ممکن کسب *mumkini kasb*.
- ATTAINED, *a.* یافتہ *yāfta*, موصول *mahsūl*, اندوختہ *andūkhta*.
- ATTAINING, *p. a.* کسب گنان *kasb kunān*, آندوز *andūz*, یاب *yāb*. Attaining one's wishes, کامران *kāmran*.
- ATTAINMENT, *n.* تحصیل *tahsil*, کسب *kisb*, حصول *husūl*.
- ATTAINT, *vt* vide CORRUPT.
- ATTEMPT, *n.* کوشش *koshish*, سعی *saī*.
- ATTEMPT, *vt.* کوشیدن *koshīdan*, کوشش *koshish-k.*, سعی کردن *saī-k.*, اجترآ کردن *ijtirā-k.*, آزمودن *āzmūdan*.
- ATTEMPTABLE, *a.* لاینب اجترآ *lāyaki ijtirā*, واجب السعی *wājibus saī*.
- ATTEMPTER, *n.* کوشش کننده *koshish-kunanda*, اجترآ کننده *ijtirā kunanda*.
- ATTEND, *vt.* (to present) حاضر بودن *hāzir-b.*—(serve) بندگانگی کردن *banda-gī-k.*, ملزمت نمودن *mulāzamat-n.*— (listen) شنیدن *shinuftan*, شنیدن *shantīan*.—(give attention) رو آوردن *rū-ā.*, توجه کردن *tawajja-k.*—(be busied

about) مشغول شدن *mashghūl-sh.*
 To attend a summons, دعوت رام شدن
ba dāwat rām-sh.—(follow) پس رفتن
pas-r.—(remain) ماندن *māndan.*—
 (to be dependant on) تابع شدن *tābī-sh.*
ATTENDANCE, n. (service) خدمت
khidmat, بندگی bandagi.—(train,
 retinue) سوارى *sawārī.*
ATTENDANT, a. خدمت ده *khidmat-*
dah, باندۀ فرمان bandai farmān.
ATTENDANT, n. خدمتگذار *khidmatgār,*
 خدمتگذاران *khādīm.* Attendants. خدمتگذاران
khidmatgārān, حشم hasham.
ATTENTION, n. توجه *tawajja, آگاهی*
āgāhī, اشتغال ishtighāl, تکیده takayyud.
ATTENTIVE, a. متوجه *mutawajja,*
 متفکر *mutafakkir, آگاه āgāh, مشغول mashghūl,*
متفکر mutafakkir.
ATTENTIVELY, ad. با آگاهی *bā āgāhī,*
 تکیده *takayyudan.*
ATTENUATE, vt. رقیق کردن *rakik-k.*
ATTEST, vt. گواهی دادن *gawāhī-d.,*
 ثابت کردن *sābit-k., اقرار کردن ikrār-k.,*
 شاهد شدن *shāhid-sh.*—(to call to
 witness) دعوت کردن *dāwat-k.*
ATTESTATION, n. گواهی *gawāhī,*
 شهادت *shahādat, تصدیق tasdik.* A
 register of attestations, شهادت نامه
shahādat nāma.
ATTIRE, vt. پوشیدن *poshīdan, آراستن*
ārāstan, لباس دادن libās-d.
ATTIRE, n. پوشاک *poshāk, لباس libās,*
 آرایش *arāyash, جامۀ jāma, پارچه pārche.*
ATTITUDE, n. وضع *wazd, وضع wazdt.*
ATTOLLENT, a. بلندنما *buland numā,*
 عالی ساز *ālī-sāz.*
ATTORNEY, n. وکیل *wakil, کارران*
kār-rān, مامور māmūr. A power of
 Attorney, وکالت نامه *wakālat-nāma.*

Attorney at law, وکیل عدالت *wakīlī*
dālat. To act as an attorney, وکیل
wakīl-b., مذاہب manāb-sh.
 To appoint an attorney, وکیل کردن
wakīl-k.

ATTORNEY-GENERAL, n. وکیل مطلق
wakīlī-mutlak.

ATTORNEYSHIP, a. وکالت *wakālat,*
 نایبیت *nāibat.*

ATTRACT, vt. (draw to something)
 کشیدن *kashīdan, بر کشیدن bar-k.,*
 جذب کردن *jazb-k., در کشیدن dar-k.,*
 —(allure) دل بستن *dil-bastan, دل*
درن dil-b.

ATTRACTING, p. a. نشان *kashān,*
 کشنده *kashanda.*

ATTRACTION, n. کشش *kashish, جذب*
jazb, جلب jalb.—(allurement) دل بند
dilbandī, دلفریبی dil-farebī. Attrac-
 tion of straws, جذب گیا *jazbi giyāh.*

ATTRACTIVE, a. جاذب *jāzib, کشنده*
kashanda.—(alluring) دل بند *dil band,*
 دلکش *dil kush.* An attractive quality,
 قوت جاذب *kuwati jāziba.*

ATTRACTIVELY, ad. جذابانه *jazbāna,*
 دلربانه *dil rubāna.*

ATTRIBUTE, vt. نسبت کردن *nisbat-k.,*
 منسوب کردن *hamal-k., منسوب mansūb-k.*

ATTRIBUTE, n. صفت *sifat, وصف wasf,*
 اسم *ism.*

ATTRIBUTIVE, a. ملحق *mul hak,*
 نسبت کرده *nisbat-karda.*

ATTRITION, n. انکسار *inkisār.*

AUBURN, a. اسمر *asmar, سمر samrā.*

AUCTION, n. مزاد *harrāj, مزاد mazād.*
 To bid at an auction, مزاد کردن *ma-*
zād-k. مساومت کردن *musāwamat-k.*

AUCTION, vt. به مزاد فروختن *ba mazād-f.*

AUCTIONEER, n. مبرطش mubartish,
دلال dallāl. هراجي harrajī.

AUDACIOUS, a. گستاخ bi bāk, گستاخ
gustākh, بي حيا bi hayā.

AUDACIOUSLY, ad. گستاخانه gustā-
khāna.

AUDACITY, n. گستاخي gustākhi,
جسارت jisārat, بي شرمي bi sharmi,
شوخى shokhi.

AUDIBLE, a. قابل استماع kābili-istimād,
مسموع masmūd. An audible voice,
بلند بانگ bāngi-buland.

AUDIENCE, n. (sense of hearing) سمع
samī, سماعت samāat. An audience,
مجلس huzārī-mujannas, مستمعان
mūstamīn. The audience
of an ambassador, ایلچی mulāsamatī aylchī. To give audience,
دربار فرمودن darbār-f.—The hall of
audience, بارگاه bār gāh.

AUDIT, n. (examination of accounts)
حساب تفحص tafahhus-i-hisāb.

AUDIT, vt. حساب تفحص کردن hisāb-
tafahhus-k., حساب کردن
amīni-hisāb-k.

AUDITOR, n. (hearer) سامع sāmt,
مستمع mustamd. An auditor of
accounts, حساب امین amīni-hisāb,
دفتر امین amīni daftar.

AUGER, n. برمه barma, پرمه parmāh,
مغتب miskab.

AUGHT, n. چيز chiz, شيء shay.

AUGMENT, n. بيشي afzāyish,
بeshī, زياده ziyāda, ازدیاد azdiyād,
ترقي tarakhi.

AUGMENT, vt. زياده کردن ziyāda-k.,
افزودن afzūdan, اضافت نمودن izāfat-n.

AUGMENTATION, n. افزونی afzūnī,
زياد ziyād.

AUGUR, n. خدگو fālgū, اخدگو akhtar-
gu, طالع نما tāghūt, طالع tād numā.

AUGUR, vi. vt. خدگدن fāl-g., اخدگدن
akhtar-g., زجر نمودن zāj-r-n.

AUGURY, a. فال fāl, رمل ramal.
Augury from the flight of birds,
زجر zāj-r.

AUGUST, a. سعادت مند saādatmand,
همایون humāyūn, مبارک mubārak. The
month of August, اغوستوس aghustus.

AULIC, a. دیوانی diwānī.

AUNT, n. (paternal) اُمّ amma,
خواهر پدر khāhārī-ptdar.—(maternal)
خاله khālā, خواهر مادر khāhārī-mādar.

AURICLE, n. بنا گوش binā-gūsh.

AURICULAR, a. سماع samād, گوش زن
gūsh zin —(whispered) باهسنگي گفتم
ba āhistagi-gufta, با گوش گفت ba gūsh-
gufta.

AURORA, n. فجر fajr, سحر sahr, بامداد
bāmdād, صبح دم subh dam. Aurora
Borealis, شفق شمالی shafakī-shimālī.

AUSPICE, n. فال fāl, طیر tayr.—
Auspices (protection) حمایت himāyat.

AUSPICIOUS, a. نیک اختر nek akhtar,
خجسته فال khujista fāl, برومند barrū-
mand, نیک بخت nek bakht, مایمون maimūn,
فرخ farruk. An auspicious
omen, شگون shugūn.

AUSPICIOUSLY, ad. بالخیر bilkhayr,
بختیارانه bakhtiyārāna.

AUSPICIOUSNESS, n. نیک بختي
nek bakhti, سعادت saādat, طالع tālt.

AUSTERE, a. زشت zisht, ترش tursh,
درشت durūsh. Austere in counte-
nance, تندرو tund rū. Leading an
austere life, رباغت ahli riyāzat.

AUSTERELY, ad. با رباغت bā riyāzat,
درشتانه durūshāna.

AUSTERENESS, } *n.* ریاضت *riyāzat*,
AUSTERITY, }
درستی *salābat*, تندی *tundī*,
durushtī.

AUSTRAL, *a.* جنوبی *junūbi*.

AUTHENTIC, *a.* راست *rāst*, صحیح *sahih*,
اصلی *aslī*.

AUTHENTICALLY, *ad.* راستی *ba*
rāstī, التحقیق *al tahkik*.

AUTHENTICATE, *vt.* ثابت کردن
sābit-k, تصدیق کردن *tasdik-k*.

AUTHENTICITY, *n.* راستی *rāstī*,
درستی *durustī*, حقیقت *hakikat*.

AUTHOR, *n.* مؤلف *musannif*, مصنف
muallif. A classical author, مولف
muallifi aitibār.—(an inventor) اعتبار
paidā kunanda, پدیدار *bādī*.
An author of evil, اهلر فساد *ahli*
fusād, مفسد *mufassad*. At the author,
لغوه *limu'allifhī*. An original
author, مؤلف الاصل *muallifu'l asl*.

AUTHORITATIVE, *a.* صاحب قدرت
sāhibi kudrat, ذو اقتدار *zu iktidār*
قادر *kādir*.

AUTHORITY, *n.* اختیار *ikhliyār*,
قدرت *kudrat*, وقار *wikār*, جاه *jāh*.
Absolute authority, استقلال کلی *istik-*
lālī kullī. By my authority, بحکم من
ba hukmi man.—(testimony) شهادت
shahādat, گواهی *gawāhī*. To quote an
authority, شهادت نمودن *shahādat-n*,
گواهی دادن *gawāhī-d*.—(support)
حمایت *himāyat*.

AUTHORIZE, *vt.* (give power) قدرت
دادن *kudrat-d*, استقلال بخشیدن
istiklāl-b.—(to make legal) مشروع
کردن *mashrū-k*, شرعی نمودن *shara-*
yī-n.—(to give credential letters)
شهادت نامه دادن *shahādat-nāma-d*.

AUTOBIOGRAPHY, *n.* تذکره خود نوشتن
AUTOCRACY, *n.* تصرف مالکانه *tasa-*
rrufi mālīkāna, استقلال *istiklāl*.

AUTOCRAT, *n.* مستقل *mustakill*.

AUTOGRAPH, *n.* دست خط *dast khat*.
The royal autograph, خط شریف
khati-sharīf.

AUTOMATIC, *a.* خود جذبش *khud*
jumbish, خود روان *khud-rawān*.

AUTOMATON, *n.* لعبت خود روان
ladbātī-khud rawān, آلت خود روان
ālātī khud rawān.

AUTONOMY, *n.* استقلال *istiklāl*.

AUTUMN, *n.* خزان *khizān*, خریف
kharīf, مهر جان *mīhrjān*.

AUTUMNAL, *a.* زمان خزان *zamāni-*
khizān, ایام خریف *ayyāmi kharīf*.

AUXILIARY, *a.* رابط *rābit*, معاون
muāwin, ناصر *nāsir*.—(auxiliary
verbs) افعال معاون *afālī-maāwan*.

AUXILIARY, *n.* معاون *muāwin*, ناصر
nāsir, یار *yār*, مددگار *madadgār*,
دستگیر *dastgīr*.

AVAIL, *n.* فایده *fāyade*, نفع *naʿf*, سود
sūd, نوا *nawā*.

AVAIL, *vt.* نفع نمودن *nawā-k*, نوا
naʿf-d, سود داشتن *sūd-d*.

AVAILABLE, *a.* فایده مند *fāyadamand*,
قادر *kādir*, یابندنی *yāftanī*.

AVAILABLY, *ad.* با فایده *bā fāyada*,
قادرانه *kādirāna*.

AVARICE, *n.* حرص *hirs*, آز *āz*, دخل
bukhl, طمع *tamā*.

AVARICIOUS, *a.* طامع *tāmā*, بخیل
bakhīl, حرص *harīs*, طمع کار *tamā-kār*.

AVARICIOUSLY, *ad.* با طمع *bā tamā*,
با خلاء *bākhilāna*.

AVAUNT, *interj.* دور باش *dūr bāsh*,
برو *birao*, ای *aiyā*.

AVENGE, *vt.* انتقام گرفتن *intikām-g.*, سیاست نمودن *kin-g.*, کین گزاردن *sayāsāt-n.*

AVENGER, *n.* انتقام گیرنده *intikām-giranda*, کین کننده *kin kunanda*.

AVENUE, *n.* زقاق, شجره *zūkākī-shujarā*, خیابان *khayābān*.

AVER, *vt.* تعریف مقرر کردن *mukarar-k.*, تعریف ساختن *tadrīf-s.*

AVERAGE, *a.* سویت میان *miyāna*, اندازه *andāza*.

AVERMENT, *n.* دلیل برهان *burhān*, دلیل بیان *bayān*.

AVERSE, *a.* مخالف *mutanaffir*, متغیر *mukhālif*, ضد *zidd*. To be averse, بیزار و نفور شدن *bizār wa nafūr-sh.*

AVERSELY, *ad.* منتزاعانه *muntazaāna*.

AVERSENESS, *n.* بی اختیار *bi ikhtiyār*.

AVERSION, *n.* کراهیت *istikrāh*, استکراه *karāhiyat*, نفرت *nafrat*. To have an aversion, استکراه داشتن *istikrāh-d.*, نفرت داشتن *nafrat-d.*

AVERT, *vt.* گردانیدن *gardānidan*, مدانعت نمودن *wā-d.*, و داشتن *mudā-fadt-n.* To avert the face, رو گردانیدن *rū-g.* May God avert! زکس *zhakas.*

AVIARY, *n.* قفس مرغزار *marghzar*, کافس *kafas*.

AVIDITY, *n.* طمع *tamd*, حرص *hirs*, رغبت *raghbat*.

AVOCATE, *vt.* برطرف خواندن *bartaraf-kh.*, غرض کردن *ghazn-k.*

AVOCATION, *n.* غرض (calling aside) *ghazn*, کار *kār*, پیشه *pesha* (business).

AVOID, *vt.* پرهیز کردن *hazar-k.*, اجتناب کردن *ijtināb-k.*, امتناع کردن *imtinād-k.* To be avoided, منفور شدن *manfūr-sh.*

AVOIDABLE, *a.* ممکن اجتناب *mum-kini*, اجتناب لایق احراز *ijtināb, lāyaki ihtirāz.*

AVOIDANCE, *n.* اجتناب *ijtināb*, حذر *hazar*, احتراز *ihtirāz*.

AVOIDED, *a.* اجتناب کرده *ijtināb kardā*, منفور *manfūr*.

AVOIDER, *n.* اجتناب کننده *ijtināb kunanda*.

AVOUCH, *vt.* vide PROVE.

AVOW, *vt.* آشکاره اقرار کران *ikrār-k.*, آشکاره کردن *āshkāra-k.*

AVOWABLE, *a.* واجب الاترار *wājibul ikrār*, تعریف لایق *lāyaki tadrīf*.

AVOWAL, *n.* تعریف اقرار *ikrār*, تعریف *tadrīf*, اعتراف *attirāf*.

AVOWEDLY, *ad.* با صراحه *bā sarāha*, آشکاره *āmdan*.

AWAIT, *vt.* توقف کردن *māndan*, متوقف شدن *tawakkuf-k.*

AWAKE, *vt.* تنبیه بیدار نمودن *bīdār-n.*, بیدار کردن *tambih-n.*, بیدار *bīdār-k.*

AWAKE, *a.* متنبه بیدار *bīdār*, متنبه *mutanaba*. To lie awake, بیدار ماندن *bīdār-m.*

AWARD, *n.* شریعت فیصله *faisala*, حکم *hukm*, شریعت *shariyat*.

AWARD, *vt.* حجت شرع کردن *shard-k.*, حکم دادن *hukm-d.* *hujjat-g.*

AWARE, *a.* آگاه خبردار *khābardār*, آگاه *āgāh*, بیدار *bīdār*.

AWAY, *ad.* غایب حاضر (absent) *ghāir*, دور *dūr*, غایب *ghāyib*, دور باش *dūr bāsh*, *aiyhā*. begone! رفع کردن *rafē-k.* To be away, غایب شدن *ghāib-sh.* To drive away, راندن *rāndan*. To throw away, برطرف کردن *bartaraf-k.* To get away, سلامت فرستادن *salāmat-sh.* To stand away, و ماندن *firistādan*. *wā māndan*.

AWE, *n.* هیبت *haibat*, خوف *khawf*,

بلک *tars*, بیم *bīm*, هراس *hirās*, بلک
النفات *bāk*,—(respect) احترام *ihtarām*,
iltifāt.
AWE, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*, هراسیدن
harāsīdan. To stand in awe, هيبت
haibat-d. داشتن
AWFUL, *a.* ترسناک *haulnāk*, ترسناک
tarsnāk, سهمگين *sahmgīn*.—(vener-
able) محترم *muktaram*, مکرم *mukar-*
ram.
AWFULLY, *ad.* هيبتوارانه *haybatwārāna*,
با حرمت *bā hurmat*.
AWFULNESS, *n.* وحشت *nafrat*, نفرت
wahshat.
A WHILE, *ad.* مدتي *muddatī*, يك زمان
yak samān,
AWKWARD, *a.* ناشناس *nā-*
shināsh, بي مناسب *bī-munāsib*.—
(inelegant) نا لطيف *nā latīf*.—(un-
handy) ناساز *nā sāz*.—(perverse)
فاسد *fāsīd*.
AWKWARDLY, *ad.* اطفان *ādami-*
lutfāna, بي وقوفانه *bī wukūfāna*.
AWKWARDNESS, *n.* نامناسبت *nā-*
munāsibat, کودني *bī lutf*, لطف
kodanī, فساد *fāsād*, کسل *kasīl*.
AWL, *n.* درفش *dirafsh*, مخرز *mikhraz*,
مخسف *mikhṣaf*.
AWLESS, *a.* بي پا *bī-parwā*, بي پاک
bī-bāk, بي حرمت *bī hurmat*.
AWN, *n.* موي خوش *mūi-khoshā*.
AWNING, *n.* سایبان *shāmyāna*, سایبان
sāybān.
AWRY, *a. or ad.* کج *kaj*, نا راست
nā-rāst, نا هموار *nā hamwār*, نا درست
nā durust.
AXE, *n.* تبر *tabar*, تيشه *tīsha*, برت *bart*.
AXILLARY, *a.* ابط انتساب *ibt intisāb*.
AXIOM, *n.* قاعده *kāida*, مقالعات *makālat*.

—(evident proposition) مطلب ظاهر
matlabi zāhir.

AXIS, *n.* چرخه تير *charkhai tīr*, چوب
chobi drāba.—(pole) قطب *kutb*.
—(of a pulley) محور *mīhwar*.

AXLE, *n.* (tree) چرخه تير *charkha-tīr*.

AY, *ad.* interj. بلي *balī*, اي *ay*, ايها
aiyā.

AYE, *ad.* هميشه *hamīsha*.

AZIMUTH, *n.* السميت *al-samt*.

AZURE, *a.* سماوي *samāwī*, آسماني
āsmānī, کدودي *kabūdī*, نيل فام
nīlfām.

B.

BAAL, *n.* (the idol) بعل *badl*.

BABBLE, *vt.* (chatter) مکتير کردن
mīksīr-k. *vi* —(to make a murmuring
noise) دمدمد و زمزمه ساختن
damdama wa zamzama-s.

BABBLE, *n.* قیل و قال *bas-goy*, گفتگو
kīl u kāl, گفتگو *guftagu*.

BABE, *n.* vide BABY.

BABOON, *n.* میمون *maymūn*.

BABY, *n.* (doll) لعبت *ladbat*.—(child)
بچه *hacha*, طفل *tīfl*.

BABYISH, *a.* vide CHILDISH.

BABYLON, *n. p.* (in Chaldea) بابل
bābul.—(in Egypt) بابليون *bābilyūn*.
Babylonia, عراق عرب *iraki drab*. A
Babylonian بغدادی *baghdādī*. A
Babylonian of Egypt, مصري *misrī*.

BACCATED, *a.* با در مزیي *bā dur*
muzayyan.—(having berries) دانه دار
dāna-dār.

BACCHANALIAN, *a.* مستانه *masāna*,
مسکون *maskūr*.

BACCHUS, *n.* باخوس *pākhus*.

BACCIFEROUS, *a.* دانه دار *dāna bar*.

BACCIVOROUS, *a.* دانه خور *dāna khur.*

BACHELOR, *n.* ناکد خدا *nā kad khudā,*

مجرد *dzab* (*pl.* اعزاب & عزاب) *mujarrad.*

BACHELORSHIP, *a.* ناکد خدای *nā kad khudāi,* مجردی *mujarradi.*

BACK, *n.* پشت *pusht,* ظهر *zahr,* (*pl.* ظهور).

The back of a horse, ass &c. سما *samā.* The back of a sword, knife, &c. کل *kall,* The back of the hand, ظهر الکف *pushti-kaff,* پشت دست *zahrul kaff.* The back of the head or neck, پس گردن *pasi gardan.* Strong in the back, مظهر *mazhar.* Joint bones of the back, شرخوب *shurkhūb.* Crook-backed, کوز پشت *kūz pusht.* Galling the back, عقر *dkr.* Broken backed, مفسو *mafsū,* Sleeping on the back, وسنان *wastān.*

BACK, *ad.* باز *bāz,* واپس *wāpas,* فرا *farā,*

باز آوردن *digar.* To bring back, —To give back, دادن —To come back, باز آمدن —To drive back, جواب خط —To write back, راندن —To look back or behind, پس —To take back, نگریستن —To send back, واپس فرستادن —A back friend, دشمن *dushman.* A back or private staircase, درجه خاس *darajai khās.* A back-yard, آبدشگاه *ābashita gāh.*

BACK, *vt.* (ride a horse) سوار شدن *sawār-sh.* — (break a back) فرس رام کردن *faras rām-k.* — (to assist) پشت دادن *pusht-d.,* تقویت دادن *takwiyat-d.*

BACKBITE, *vt.* غیبت گفتن *ghibat-g.*

BACKBITER, *n.* غمخور *ghammāz,* نماز *chughul-khor,* نام *nammām.*

BACKBONE, *n.* مازه *māza,* استخوان

ustakhāni-pusht. Joints in the back-bone, خنز الظهر *khara zu'z zahr.*

BACKED, *a.* (having a back) پشت دار *pusht dār.* — (assisted) پشت داده *pusht dāda.*

BACKGAMMON, *n.* نرد *nard.*

BACKING, *n.* wide RIDING.

BACKSIDE, *n.* نشستگاه *nishastgāh,* کون *kūn.*

BACKSLIDE, *v.* ارتداد نمودن *irtidād-n.,* مرند شدن *murtadd-sh.*

BACKSWORD, *n.* شمشیر *shamshir.*

BACKWARD, *ad.* (behind) پس *pas,* در عقب *dkab.* — (in past time) در زمان ماضی *dar zamāni māzi.* — (averse to) کند *kund.*

BACKWARD, *a.* (unwilling) بی خاف *bi ikhtiyār.* — (negligent) غافل *ghāfil.* — (past) گذشته *guzashta.*

BACKWARDLY, *ad.* (unwillingly) کره *kurhan.* — (perversely) اگر اهانم *ikrāhāna,* با نفرت *bā nafrat.*

BACKWARDNESS, *n.* اگراه *ikrāh,* تعاعد *takāūd,* کندی *gashtagi.* — (slowness) کاهلی *kāhili.*

BACON, *n.* گوشت گراز *gushti-gurāz,* گوشت خوک نمک زده و خشک کرده *gushti khuk namak zada wa khushk karda.*

BAD, *a.* بد *bad,* فاسد *fāsid,* شربر *sharir.* Whether good or bad, اگر صالح و اگر *agar tālih wa agar tālih* — (sick, ill) بیمار *bimār.*

BADGE, *n.* نشان *niśhān,* علامت *dlāmat.*

BADGER, *n.* (animal) شغور *shugūr.* — (a corn merchant) غله فروش *ghalla farūsh.*

BADLY, *ad.* (wickedly) شر *sharran.* — (difficulty) کره *kurhan.* — (sickly) در خست *dar khasta hāl.*

BADNESS *n.* بدی *badī*, خرابی *kharābī*,
فاجوشی *nākhūshī*, فساد *fasād*.

BAFFLE, *vt.* محروم کردن *mahrūm-k.*,
حیرت دادن *hairat-d.*, آشفتن *āshuftan*. To be baffled, آشفته حال شدن *āshufta hāl-sh.*

BAFFLED, *a.* مایوس *māyūs*, محروم *mahrūm*.

BAG, *n.* (purse) کیسه *kīsa*, خردطه *kharīta*
(*pl.* خرابطه), جوال *juwāl*.—(large corn-
sacks) جوالی *juwālīk*. A tailor's bag
for needles, thread and thimble, تل *tul*. A travelling bag, مفرش *mifrash*,
مشک *mashk*.

BAG, *vt.* در جوال نهادن *dar juwāl-n.*
vi. ورم شدن *waram-sh.*

BAGATELLE, *n.* شی قلیل (trifle) *shayī-i-kalīl*.—(game) نرد *nard*.

BAGGAGE, *n.* سامان *sāmān*, رخت *rikht*,
اسباب *asbāb*, Military bag-
gage, رخت جنگ *rikht-i-jang*. Tra-
velling baggage, سفر اسباب *asbāb-i-*
safar. Bag and baggage, و انواب *asbāb wa aswāb*.

BAGNIO, *n.* (bathing house) حمام *hamām*,
گرمابه *garmāba*.—(brothel)
خانه *bābul-khāna*, خرابات *kharābāt*.

BAGPIPE, *n.* نی انبان *naysha*, نی *nay-ambān*.

BAGPIPER, *n.* نیش باز *naysha bāz*,

BAIL, *n.* ضامن *zāmin*, کفیل *kafil*,
zāminī, کفالت *kafālat*. Bail for ap-
pearance, حاضر ضامن *hāzīr zāmin*,
کفالت بالنفس *kafālat bi'nafs*. Bail
for the debt, مال ضامن *māl zāmin*,
کفالت بالمال *kafālat b'il māl*. To
give or become bail, ضامنی دادن *zāminī-d.*,
ضامن شدن *zāmin-sh.* To
take bail, کفالت گرفتن *kafālat-g.* Bail

for whatever may happen, کفالت
بالدرك *kafālat bid dark*.

BAILABLE, *a.* لایق کفالت *lāyaki*
kafālat, واجب الضمن *wājibuz zamn*.

BAILIFF, *n.* محضر *muhzir*, چاروش
chāwūsh.—(a steward) وکیل خرج
wakīli kharch.—(chief of a village)
 سردار *sardārī dih*.

BAIT, *n.* (meat or food) غذا *ghazā*,
طعام *taām*.—(allurement) دانه *dāna*,
چینه *china*.

BAIT, *vt.* جذب دانه نهادن *dāna-n.*, جذب
فزل کردن *jazb-k.* To bait (at an inn)
فزل کردن *nazūl-k.* To bait (provoke and
harass) آزار کردن *āzar-k.* To bait with
dogs, باسگان حمل کردن *bā sagān*
hamla-k.

BAKE, *vt.* در تذر پختن *dar tannūr-p.*,
در آتش سخت کردن *nān-p.*, نان پختن
dar ātish sahkt-k. Baked bread,
نان پخته *nāni-pukhta*.

BAKER, *n.* نان باز *nān paz*, نان *nānwā*,
خباز *khabbāz*. A baker's rolling pin,
چوب نان باز *chobi nān paz*. A baker's
peel, نان چین *nān chīn*. A baker's
kneading board, نان تخت *takhtai nān*.
A cloth at the end of a pole with
which bakers damp their ovens, کاسو
kāsū.

BAKING, *n.* خبازت *khibāzat*, خبازی
khabbāzī.

BALANCE, *n.* ترازو *tarāzū*,
میزان *mizān* (*pl.* موازين *mawāzīn*),
معادلت *kabān*.—(equilibrium) قبان
maādalat. — (comparison) تشبیه
tashbīh, تمثیل *tamsīl*. Eye of the
balance, *i. e.* the perpendicular bars
between which the tongue vibrates,
عین میزان *dyini-mizān*. The tongue

- of the balance, لسان الميزان *lisānu'l mīzān*. The scale of a balance, ترازو دان *tarāzū dān*. The beam of the balance, چوب ترازو *chobi-tarāzū*.
- BALANCE**, *vt.* (weigh) وزن کردن *wazn-k.*, سنجیدن *sankhtan*, سنجیدن *sanjīdan*.—(hesitate) شکیب نمودن *shubhat-n.* To balance accounts, تامل حساب کردن *tamsīli hisāb-k.*
- BALCONY**, *n.* بالاخانه *bālā khāna*, کاخ *kākh*, طاق *tāk*, شاهنشین *shāh-nishīn*.
- BALD**, *a.* کل *kal*, اصلح *asld* (*pl.* صلح and and صلعان *akrd* (*pl.* فرع and قرعان *dagh sar*.—(inelegant) بی نراکت *bī nazākat*. To make bald, کل کردن *kal-k.*, اصلح کردن *asld-k.* To be bald, دغ سر شدن *dagh sar-sh.*
- BALDNESS**, *n.* صلعت *saldt*, کلي *kalī*.
- BALE**, *n.* بسته *basta*, پرونده *parwanda*. A bale of linen, طری *tawīy*. A bale of silk, کز *kazh*.
- BALE**, *vt.* (to make up in a bale) بستن کردن *basta-k.*—(to throw out water from a boat) آب از اندرون جهاز بیرون کردن
- BALE**, *n.* vide MISERY.
- BALEFUL**, *a.* غمگین *gham-gīn*, ملول *malūl*—(mischievous) شریر *sharīr*, بد اندیش *bad andīsh*.
- BALEFULLY**, *ad.* با غم *bā-gham*.
- BALISTA**, *n.* بلکن *balkān*,
- BALK**, *vt.* محروم کردن *mahrūm-k.*, مایوس کردن *māyūs-k.*
- BALL**, *n.* گوی *gūy*, گولی *golī*. To bear away the ball, to excel, گوی بردن *gūy-b.* A cannon ball, گوله *gola*, کره *kura*, تیر طوپ *tīri tōp*. A play ball, تیر کلاعت *kulādt*. A musket ball, تیر بندوق *tīri bandūk*. The eye-ball, مردمک *mardumi chashm*, مردمک *mardamak*.
- BALL**, *n.* (dance) رقص *raks*, زفن *zafn*, خروس *khuros*.
- BALL**, *vi.* رقصیدن *rakstān*.
- BALLAD**, *n.* vide SONG.
- BALLAST**, *n.* صبرة *sabrat*.
- BALLAST**, *vt.* صبرة نهادن *sabrat-n.*
- BALLOT**, *n.* فرعة *kurd*.
- BALLOT**, *vi.* فرعة دادن *kurd-d.*
- BALM**, *n.* (balsam) بلسان *balasān*.—(the herb) باد رنگبوم *bādrang-būy*. The balm-tree, بلسان *balasān*.
- BALM**, *vt.* اندودن *tilā-k.*, طلا کردن *andūdān*.
- BALMY**, *a.* تلین *talayyun*—(odoriferous) بویان *būyān*, مشموم *mashmūm*.—(like balm) بلسان آسا *balasān āsā*.—(producing balm) باد رنگبو انگیز *bādrang bū angez*
- BALSAM**, *n.* روغن بلسان *rawyhanī balasān*.
- BALSAMIC**, *a.* بلسانی *balasānī*.
- BAMBOO**, *n.* نی، هندی *nayī hindī*, خیزران *khayzurān*.
- BAN**, *n.* (edict) حکم *hukm*, فرمان *far-mān*.—(curse) لعنت *ladnat*.
- BAN**, *vt.* لعن کردن *ladn-k.*
- BAND**, *n.* 1 (tie) بند *band*, عقد *dqd*, پیوند *paywand*. 2 (union) اتحاد *ittihād*, خیل *ittifāk*. 3 (company) خیل *khayl*, گروه *guruh*, طایفه *tāifa*. 4 (of music) موسیقیان *mūsikīyān*. Bands (troops) افواج *afwāj*, خیل *khayl*. In bands, فوج *farj* *farj*. The band of a book، سجا *sihā*. A swaddling-band، نطاط *himāt*. A head-band، گریبان *sar band*. A neck-band، گریبان *garibān*.
- BAND**, *vt.* بستن *bastān*, انفاق کردن *ittifāk-k.*, اتحاد دادن *ittihād-d.*

BANDAGE, *n.* رفاة *rifāda*, بند *band*, بستگی *bastagi*. A bandage for a wound, عصابت زخم *isābati zakhm*. A bandage for a broken bone, اسدخوان *asdukhān*, بند *ustukhān-band*, نیام *niyām*. A bandage for trussing a woman's breast, سماخچہ *samākhcha*.

BANDIT, *n.* قاطع الطريق *rah zan*, راهزن *kāltut tarik*. Banditti, طایفہ دربان *tāifai duzdān*, راهزنان *rah zanān*.

BANDROL, *n.* علم رایت *rāyat*, رایت *ālum*.

BANDY *n.* خم *kaj*, خم *hham*.

BANDY, *vt.* (words) رد بدل کردن *radd badal-k.*

BANDY-LEGGED, *a.* عجلج *asallaj*.

BANE, *n.* (poison) زهر *zahr*, سم *samm* — (ruin) خراب *kharāb*, تباہ *tubāh*.

BANEFUL, *a.* (poisonous) زهر ناک *zahr-nāk*, سم آلود *samm ālūd* — (destructive) مہلک *muhlik*, رمداد *rimdad*.

BANG, *n.* لطمہ *latma*, عرب *carib*.

BANG, *vt.* کوئتن *zarb-k.*, ضرب کردن *kūftan*.

BANISH, *vt.* راندن *badar-k.*, بدر کردن *rāndan*, اخراج بلد کردن *ikhrāji-lalud-k.*, جلائی وطن کردن *jalāi watan-k.* To be banished, رانده شدن *rānda-sh.*, جلائی وطن کردن *jalāi watan-k.*

BANISHED, *p. a.* رانده *rānda*, خارج *khārij*.

BANISHER, *n.* نافی بلد کننده *nafīyi balad kunānda*.

BANISHMENT, *n.* طرد *tarad*, جلا *jalā*, اخراج بلد *ikhrāji-balad*.

BANK, *n.* 1 (bench) کرسی *kursi*, نشیمن *nashīman*. 2 (ridge of earth) تودہ *toda*, رو *rabw*. 3 (shoal) پشتہ *pushta*. 4 (side of a river or lake) کنارہ *kanāra*, لب دریا *lubi-daryā*, ساحل *sāhil*. 5 (place where money

is deposited) خانہ صراف *sarrāf khāna*. 6 (a banking company) صرافان *sarrāfān*. A bank-bill or a bill of exchange, خط صراف *khatti sarrāf*, ہندوی *hundwi*, ہندی *hundī*.

BANK, *vt. or i.* (inclose with banks) بندرود ساختن *bandurūgh-s* — (put money in a bank) نقد در صراف خانہ *nakd dar sarrāf khāna-n.*

BANKER, *n.* صیوف *sarrāf*, صراف *sayraf*, زر شناس *kistār*, قسطار *zur shanās*, نقاد *nakkād*. A banker's counter, دستگاہ *dast-gāh*.

BANKRUPT, *n.* نادار *nādār*, مفلس *muflis*, منفل *mutlif*.

BANKRUPT, *a.* بی نوا *muflis*, مفلس *binawā*. To become bankrupt, انالاس *iflās-sh.* To make bankrupt, مفلس کردن *muflis-k.*

BANKRUPTCY, *n.* ناداری *nādārī*, شکستہ حال *shikusta hāl*, انالاس *iflās*, پردشانی *parishānī*.

BANNER, *n.* نشان *nishān*, علم *ālam*, رایت *rāyat*, لوا *lawā*.

BANQUET, *n.* میهمانی *ziyāfat*, ضیافت *mihmānī*, مزہ بازی *mezbanī*. A marriage banquet, عروسی *mihmānī-i ārūs*. A royal banquet, مجلس پادشاہانہ *majlisi pādshāhāna*, شیلان *shīlān*. A banqueting house, میهمانسرا *ziyāfat gāh*, میهمان *mihmān sarā*. To give a banquet, میهمانی دادن *mihmānī-d.*

BANQUET, *vt.* عیش و عشرت کردن *āish u āshrat-k.*

BANTER, *n.* مزہ *mazh*, خندہ *khanda*, تسخر *taskhar*.

BANTER, *vt.* مزہ کردن *mazh-k.* استہزا *istihzā-n.* خندیدن *khandidan*.

BANTLING, *n.* (little child) بچه *bahe*,
پسرک *pisarak*.

BANYAN, *n.* (tree) درخت بنف *dirikhti*
banan.

BAPTISM, *n.* معمودنه *ma'mudīyat*,
صبغ *sibgh*, تعمید *taamīd*.

BAPTISMAL, *a.* معمودنی *ma'mūdi-*
yati پیوند *sibghat-paywān*

BAPTIST, *n.* معمد *mudmīl*.—(the
person baptised) معمودانی *māmūdā-*
nīy. St. John the Baptist, یحیی
yahiyā

BAPTIZE, *vt.* تعمید کردن *taamīd-k*,
صبغ کردن *sibgh k*, شستن *shustan*
To be baptized, تعمید شدن *tāmmūl-*
sh, منصوب شدن *munsabigh-b*.

BAR, *n.* (of a door) دیریسرد *tīri-pasi-*
dar, زرفین *zurfin*, شیر *shih tīr*.
—(obstacle) مانع *mand*, مانع *mānā*,
تعرض *taadrūz*.—(the place in court)
بارگاه *bārgāh*.

BAR, *vt.* (a door) سد ناب نمودن *sāldī*
bāb-n, نقل کردن *tabūful-k*.—(obs-
truct) مانع کردن *mānt-k*, سد کردن
sāld-k.

BARB, *n.* (a horse) اسب مغربی *aspi-*
maghrībī.—(of an arrow) خارنیر
khari-tīr.—(of a book) خارچنگل
khāri-changhul.

BARBARIAN, *n.* (foreigner) اعجمی
adjamī, غریب *gharīb*.—(cruel man)
روستا *mardi zālīm*.—(rustic) زاده
rūstā-zāda. Barbarians, رباب
rikābi'l mazāwīd.

BARBARISM, *n.* (in speech) غلط
ghalat, عجمت *ajmat*.—(ignorance)
نادانی *nā'lānī*, جهالت *jahālūt*. Gross
barbarism, جهل مرکب *jehālī-murak-*
kub. Notorious barbarism, مشهور
ghalūtī mashhūr.

BARBARITY, *n.* ظلم *zulm*, بی مروتی
bī muruwatī.

BARBAROUS, *a.* (language) اعجم
ajam, عروا *āwā*, وحشی *wahshī*.—
(ignorant, rude) نادان *nādān*, بی ادب
bī adab.—(cruel) بی رحم *bī rahm*,
ظالم *zālīm*.—(foreign) غریب *gharīb*.

BARBAROUSLY, *ad.* (speaking) ناغلط
bī ghalat, طعنا *tabahan*, اجذب
ajnah.—(rudely) بی ادبانه *bī adabāna*.
—(cruelly) ظالمانه *zālīmāna*.

BARBARY, *n p.* (in Africa) بربره
barbarīya

BARBED, *a* ریشدار *risālār*, خاردار
khārdār. A barbed arrow, تیرخاردار
tīri-khārdār. A barbed book, چنگل
خاردار *changulī-khārdār*

BARBER, *n* مو تراش *hajjām*, حجام
mu tārāsh, سرتراش *sar tārāsh*, دلاک
dallāk, مزین *muzayyin*.

BARBERRY, *n.* زرشک *zīrīshk*, بربری
barburī.

BARD, *n.* شاعر *shāīr*.

BARE, *a.* 1 (naked) برهنه *barahna*,
عریان *āryān*. 2. (without covering)
ناپوشیده *nāposhīda*. 3. (destitute)
بی کس *bīkās*. 4. (exposed). معروض
madrūz.

BARE, *vt.* برهنه کردن *barahna-k*, اعلا
ساختن *imlās-s*.

BAREFACED, *a.* (impudent) شوخ چشم
shūkh chashm, گستاخ *gustākh*.—(un-
masked) روی باز *ruīū āz*, آشکار *āsikār*.

BAREFACEDLY, *ad.* (openly) پید
payda, آشکاره *āshkāra*.—(shamelessly)
بی شرمانه *bī sharmāna*.

BAREFACEDNESS, *n.* جسارت *jasārat*,
بی شرمی *bī sharmī*.

BAREFOOT, *a.* محف *muhfi*, پای
برهنه *barahna pāi*.

- BAREHEADED**, *a.* سر برهنه *barahna sar*, سروا *sarwā*, سر عربان *ūryāni-sar*.
- BARELY**, *ad.* فقیرانه *barahnāna*, فقیرانه *fakīrāna*.—(only) مجرد *mujarrad*, فقط *fakt*.
- BARENESS**, *n.* برهنگی *barahnagi*, فقری *fakīrī*, لاغری *lāghirī*.
- BARGAIN**, *n.* 1. (agreement) وعده *wa'da*, قرار *karār*, قول *kaul*. 2. (stipulation) معاهده *mu'ahadat*. 3. (a purchase) خریدگی *kharīdagī*. 4. (a gainful transaction) کمبها *kambahā*.
- BARGAIN**, *vi.* عهد کردن *bāzār-k*, عهد *ahd*-*n.* شرط ساختن *shart-s*. *To strike a bargain* عهد بستن *ahd-b*.
- BARGE**, *n.* کشتی *kishti*, سفینه *safina*, زورق *zaurak*.
- BARGE-MAN**, *n.* نوتی *mallāh*, نوتی *nūtiy*.
- BARK**, *n.* (of a tree) پوست درخت *postī-dirakht*, کشرت *kishrat*.—(boat) سفینه *safina*.
- BARK**, *vt.* or *i.* (peel) پوست کندن *post-k*. *To bark (as a dog)* علف علف کردن *df df-k*, لاندن *lāndan*.
- BARKING**, *n.* (stripping) کشر کردن *kishr-k*.—(as a dog), صوت الكلب *sawtu'l kalb*.
- BARLEY**, *n.* جو *jaw*, شعیر *shāir*. A barley bread, نان جون *nānī-jawīn*. Barley corn, جو *jaw*, شعیرت *shāirat*. Barley sugar, آب دندان *ābdandān*. Barley water, جو آب *jaw āb*.
- BARN**, *n.* انبار *ambār*, مخزن *makhzan*.
- BARON**, *n.* بگزاده *beg-zāda*, زعیم *zaim*, میرزا *mīrzā*.
- BARRACK**, *n.* خانه سپاهی *kāna-sipāhī*, سر باز خانه *sarbāz khāna*.
- BARREL**, *n.* برمیل *barmīl*, دن *dann*, خمره *jarra*. A barrel of wine, خمره *khamra*, جرّه شراب *jarrai-sharāb*.—(cylinder) اسطوانه *ustuwāna*. Barrel of a gun, لوله *lola*.
- BARREL**, *vt.* در برمیل نهادن.
- BARREN**, *a.* عقیم *akīm*, بی بی *bi bar*, ویران *wairāna*. A barren woman, سترون *suturwan*, زن عقیم *sani dktma*. A barren season, سال قحط *sāli kaht*. Barren ground, شور بوم *shūri būm*. Partly barren and partly fruitful, بیهوده *bakā*.—(dull) بیهوده *bihūda*, احمق *ahmak*.
- BARRENNES**, *n.* سترونی *suturwanī*, عقیم *akīm*, بی حاصلی *bihāsīlī*. Barrenness of a woman, عقرا لمرات *akr al mar'at*.
- BARRICADE**, *n.* سد *sadd*, چنبد *chumba*.
- BARRICADE**, *vt.* مقبض کردن *mīhbas-k*, مهافظت *muhāfizat-k*, مهارست کردن *muhāfizat-n*.
- BARRIER**, *n.* در بند *dar band*, سد *sadd*, حدود *hadūd*.
- BARRISTER**, *n.* وکیل *wakīl*.
- BARROW**, *n.* عراة کرجک *drābi-kūchak*.
- BARTER**, *n.* معاوضه *mu'awaza*, مبادلہ *mubādala*, تجارت *tijārat*.
- BARTER**, *vt.* معاوضہ کردن *mu'awazat-k*, تجارت کردن *mubādala-k*, تجارت *tijārat-k*.
- BASE**, *a.* (mean) پائین *pāyīn*, کمین *lamīn*, دون *dūn*, فرومایه *farūmāya*, حقیر *hakīr*, سفلہ *sifla*, Base-born, حرامزاده *harām zāda*. Base money, قلب *kalb*. Base-minded, فرومایہ *farūmāya*, دون همت *dūn himmat*.
- BASE**, *n.* (bottom) بنیاد *pāya*, بنیاد *bun-yād*. The base in music, بم *bamm*.

The base of a column, پایه ستون *pāyai satūn*.
BASE, *vt.* فنا ساختن *hakir-k.*, حقیر کردن *fanā-s*.
BASELY, *ad.* نامردانه *hakirāna*, ناهردانه *nā mardāna*,
BASENESS, *n.* نامردی *hakarat*, حقارت *nā mardī*, مذلت *bad dilt*, بد دلی *mazallut*, دونی *dūnī*.
BASHFUL, *a.* شرمنده *sharmanda*, شرمسار *sharmsār*, خجیل *khajil*. To be bashful, شرم داشتن *sharm-d.*, شرمیدن *sharmidan*, خجیل شدن *khajil-sh*.
BASHFULLY, *ad.* باشرم *bā sharm*, باشرمی *khajilāna*.
BASHFULNESS, *n.* شرمندگی *sharman-dagi*, شرمساری *sharm sārī*, خجالت *khijālat*, عار *ār*.
BASIL, *n.* (sweet herb) ریحان *rayhān*, ناز نوبی *nāz-būy*.
BASILIC, *n.* 1. (palace) سرای *sarāya*, پادشاهی *sarāya pādshāhī*. 2. (church) جامع *jāmi*. 3. (court of justice) درگاه *dargāh*, بازگاه *bārgāh*.
BASILISK, *n.* (serpent) افعی *afai*.
BASIN, *n.* لگن *lagan*, تاش *tasht*.—(of a river) مجرا *majra*.
BASIS, *n.* پایه *pāya*, اساس *asās*, بن *bun*, بنیاد *bunyād*.
BASK, *vt.* نهمیدن *zakyān-n*.
BASKET, *n.* سبد *sabad*, زنبیل *zambil*, سبد *sapad*, کندو خان *kandū-khāna*. A basket-maker, سله باف *salla-bāf*, سبدگر *sapad-gar*. A basket-bearer, سبد دار *sapad dār*.
BASON, *n.* لگن *tās*, تاست *tast*, تاش *lagan*. A table-bason, تاش خوان *tasht-khān*. A wash-hand bason, دست شویی *dasht-shūy*. A bason-maker, تاشگر *tāshgar*, تاسس *tāssās*.

The art of bason making, طساست *tisāsut*. The bason of a fountain, حوض *hawz*, بازن *bāzān*. An earthen bason, کاسه سفالین *kāsai sifālīn*. The bason or scale of a balance, ترازو *tāsi tarāzū*.
BASS, *n.* (in music) بم *bamm*, A bass-viol, رباب *rubāb*. A bass voice, string or sound, ادم *abamm*.
BASTARD, *a.* (spurious) حرامزاده *harām-zāda*, دای *day*, خشوک *khashūk*.
BASTARDY, *n.* حرامزادگی *harām-zādagi*.
BASTE, *vt.* (beat) زدن *zadan*, کوفتن *kūftan*.—(stitch) مال کردن *mall-k.*, دوختن *dukhtan*.
BASTINADO, *n.* ضرب شلاق *zarbi-shalāk*.
BASTINADO, *vt.* ضرب شلاق کردن *zarbi-shalāk-k.*, تازیانه دادن *tāzyāna-d*.
BASTION, *n.* برج *burj* (*pl.* بروج).
BAT, *n.* (animal) شپره *shappara*, خفاش *khuffāsh*, ووط *watwāt*.—(a club) چوب *chub*, لخت *lahkt*, کدین *kudīn*, چمان *chumāk*.
BATCH, *n.* دسته *dasta*.
BATE, *vt.* کم کردن *kam-k.*, کاستن *kāstan*.
BATH, *n.* (hot) تابخانه *tāb-khāna*, گرمابه *garmāba*, گرمابه *garmāwa*.—(hot or cold) حمام *hammām* (*pl.* حمامات), غسلخانه *ghusul-khāna*. The keeper of a bath, حمامی *hammāmi*, گرمابان *garmābān*.
BATHE, *vt.* شستن *ghusul-k.*, غسل کردن *shustan*.
BATON, *n.* سرد ستم *asā*, عصا *chub*, چوب *sar dasta*.
BATTALION, *n.* E. پلانی *paltan*, پیراق

- bayāḥ*. The colonel or commander of a battalion, کرنل *karnel*
- BATTEN, *vt.* (make fat) درم نمودن *farba-n.*, (to become fat) چربی کشیدن *(harbi-g., parwarda-sh.*
- BATTER, *vt* دق *salik-k.*, دق *salik-k.*, To batter down, ساختن *dahk-s.* To bar *rui zamīn-a.*
- BATTER, *n.* (paste) عجین *ājīn.*
- BATTERY, *n.* مورچه *mūrcha*, مورچه *mūrcha* *tōpkhāna*, دمدام *damdama.*
- BATTLE, *n.* جنگ *jang*, کارزار *kārzār*, نبرد *nabard*, رزم *razm*, پیکار *paykār*, حرب *harb* (*pl.* حروب). A field of battle, میدان جنگ *maidāni-jang*, نبردگاه *nabard gāh*. A battle of two, a duel, وقعت الانین *wakīatul isnayn.* To give battle, جنگ کردن *jang-k.* To excite to battle, غولانیدن *golānīdan.* A sea battle, نزال البحر *kitālu'l bahr.* Battle array, صف آرای *saff ārāyu.*
- BATTLE-AXE, *n.* تبر *tabar*, تور *tawar*, فأس *fā's.*
- BATTLEMENT, *n.* کنگره *kungura*, بارو *bārū*. The battlements of a castle, فصیل *fasīl* *kildu.*
- BAWD, *n.* قرمساق *kurram sāk*, دلال *dallāl*. A female bawd, دلاله *dallāla.*
- BAWDY, *a.* زشت *fāhish* فاحش *fāhish* *zisht.*
- BAWL, *vi.* بانگ زدن *nāra-z.*, نعره زدن *nāra-z.* *bāng-z.*
- BAWL, *n.* آواز بلند *āwāzi buland*, نعره *nāra.*
- BAY, *a* (horse) کاهیت *kamayt*, سرخندیده *surkh-tira.*
- BAY, *n.* (of the sea) خلیج *khulūji* *daryā*, خور *khaur* — (laurel tree) دهمست *dahmast*, رند *rind.*
- BAY, *vi.* (bark) نجح کردن *nalh-k.* To hold at bay, بغاوت داشتن *batasfawad-d.* To be kept at bay, بغاوت با *bā tafāwat dāshta-sh.*
- BAYONET, *n.* سنگین *sungīn.*
- BAY-WINDOW, *n.* شاه نشین *shāh-nishīn.*
- BAZAAR, *n.* بازار *bāzār.*
- BE, *vi.* شدن *shudan*, بودن *būdan*, هستن *hastan*, باشیدن *bāshīdan*. To cause to be, دانی *hastī-d.* Not to be, نابد شدن *nābūd-sh.* Let it be, بادا *shavā l*, باد *bād*, باش *bāsh*, بادا *bādā*. Let it be as it may, بادا *harche bādā bād.*
- BEACH, *n.* کنار دریا *kanārai daryā*, ساحل *sāhil* (*pl.* سواحل) *labi daryā.*
- BEACH, *vt.* برکنار دریا *bar kanāri daryā-d.*
- BEACON, *n.* علامت *ālāmat*, منارت *manārat*. A beacon on a hill, منارت *manārat* *bar kuh.* A beacon in the sea, نشان در دریا *nishān dar daryā.*
- BEAD, *n.* دانه *dāna*, مهره *mukhra*, مورش *mūrish*.—(a rosary) تشبیح *tashbīh.*
- BEADLE, *n.* سرهنگ *sarkhang*, محضر *mukhẓir*, شرطی *shuratt.*
- BEAGLE, *n.* صیود *sayūd.*
- BEAK, *n.* منقار *minkār*, نوک *nōk*
- BEAKED, *a.* منقاردار *minkār dār*, نوکدار *nōkdār*
- BEAM, *n.* تیر *tir*, شتیر *shah tir*, جابر *jāiz*. The main beam of a house, سهم *sahm*. A transverse beam, شتیر خان *pālārī*. Roof beam, پالاری *pālārī*. The beam of a balance, چوب ترازو *chūbi-tarāzū.*

The main beam of a water-mill, ناوسار *nāwsār*. 2 A beam of ray or light, پرتو *partau*, شعله *shāla*. Sun-beams, دیغ شمس *shiāi-āftāb*. teghi-shams.

BEAM, *vt.* پرتو انداختن *partau-a.*, درخشیدن *darakhshidun*.

BEAMY, *a.* پرتو انداز *partau andāz*, شعله دار *shāla-dār*

BEAN, *n.* نقلت *bāki'ā*, باغله *baklat*.

A French bean, زن لوبیا *zinn lūbiyā*.

A bean-shell, بقلته *k. shratī baklat*. A vendor of beans, باغله انداز *bākillāntiy*.

BEAR, *vt. or i.* برداشتن *bardāshstan*,

بردن *burdan*, حامل شدن *hāmīl-sh.*

صبر نمودن (suffer) *humal-b* حمل بردن

sabr-n., تحمل داشتن *takmmul-d.*

To bear indignantly, بیخود شدن

bihuzūr-sh. To bear a repulse, محروم

mahrūm-m. To bear a loss, ماندن

ziyān-k., ضرر یافتن *zarar-y*, زبان کشیدن

khāsūrat-n. To bear away, دفع و رفع کردن

dafū wu rafū-k., ستادن *sitālan*. To bear arms, سلاح

silāh-d. To bear a child, زادن

zādan, تولید کردن *taulid-k.* To bear

fruit, حمل میوه نمودن *mewa-n.*

گذاشتن *hamal-g.* To bear an office,

جاء داشتن *mansab-d.*, منصب داشتن

jāh-d. To bear the expense, خرج

kharch-n. To bear company,

رفیق شدن *ham rāhī-k.*, همراهی کردن

rafīk-sh. To bear date, تاریخ داشتن

tārīkh-d. To bear down, بر باد کردن

barbād-k., ظلم نمودن *zulm-n.* To bear

down in argument, الزام کردن *alzām-k.*

To bear a grudge, کین گرفتن *kīn-g.*

To bear in mind, ذکر ساختن *zīkr s.*

داد داشتن *yād-d.* To bear for a

harbour, سر جهاز بسمت مدبرل کردن

sari jshāz ba sumti manzūl-k. To

bear a price دادن گران *giān buhā-b.*

To bear with, رخصت نمودن *ruhshat-*

n. To bear an affection, محبت داشتن

mahabbat-d., عاشق شدن *āshik-sh.*

To bear, or stand off, وا ماندن *wā-m.*,

واپس رفتن *wāpas-r.* To bear or lean

upon, اعتماد ساختن *ttimād-s.* To

bear rule or sway, سلطنت کردن *sal-*

tanat-k., حکم نمودن *hukm-n.* To bear

a resemblance, مانند شدن *mānistān.* To

bear up against, مقاومت کردن *muhā-*

womat-k., مخالفت کردن *mukhālīfat-*

k. To bear patiently, صبر داشتن

sabr-d. To bear witness, شهادت کردن

shahādat-k., شاهد شدن *shuhūd-sh.* To

bear out, حراست کردن *hirāsāt-k.*

حفظ نمودن *hafs-n.*

BEAR, *n.* دب *dubb*, خرس *khirs*,

هجرس *hijris*. The constellation of

the Greater Bear, دب اکبر *dubbi*

akbar, هفت و رنگ مهن *haft warangi*

mihīn. The lesser Bear, دب اصغر

dubbi asghar, هفت و رنگ کهن *haft-*

warangi kihīn.

BEARD, *n.* ریش *rīsh*, لحيه *lihyat*.

The beard and mustachios, محاسن

mahāsīn. Having a large beard,

مکنف *zu hillawf mukannaf*.

Having a thin beard, کوسه *kosa*. A grey-

beard سفید ریش *rīsh-afed*. (Asse's-

beard) The plant maiden's hair,

لحيه التيس *lihyat ul himār*. Having

the beard of a goat, لحيه التيس

lihyatut-tays.

BEARD, *vt.* ریش گرفتن *rīsh-g.*

BEARDED, *a.* ریش دار *rīsh-dār*, صاحب

خوشه دار *sāhibi rīsh*, —(corn) خوشه دار

khosha dār.

BEARDLESS, *n.* بی ریش *bi rish*, امر *amr*.

BEARER, *n.* (porter) بار بردار *bār bar-dār*, حامل *hamāl*. The bearer of a letter, ناصد *kāsid*, آور *nāma āwar*. The bearer of the royal commands, دارندۀ فرمان *dāran-dai farmāni ālishān*. The bearer of presents, حامل *hāmili wara-kut*. A bearer at funerals, مردگان *murdagāni bār kash*. A standard-bearer, علم بردار *alam-bardār*.

BEARING, *n.* باربرداری *bār bardārī*, بارکشی *bārkhāshī*.—(situation of one place in respect to another), وضع *mu'awad*, وضعت *wazdt*.—(suffering) *subūr*, بدبار *burd bār*.—(behaviour) وضع *wazd*.

BEAST, *n.* حیوان *haywān* (pl. حیوانات), چاربا *bahimat* (pl. بیاهم), *chārpā*, جانور *jānwār*, سبوح *sutūr*. A wild beast, وحشی *wahshī*, سبع *sabī*. A beast (brutal man) اهلر نعدی *ahli tadī*.

BEASTLINESS, *n.* حیوانیت *haywā-nīyat*, وحشت *wahshat*—(lewdness) فاحش *fahsh*, شهوت *shukwat*.—(nastiness) نجاست *najāsat*.

BEASTLY, *ad.* حیوان خصلت *haywān khaṣlat*, وحشی *wahshī*.—(lascivious) فاحش *fāhish*.—(nasty) نجس *najis* غلیظ *ghalīz*.

BEAT, *vt.* 1. (strike) زدن *zadan*, ضرب کردن *zarb-k*, کوفتن *kūftan*. To be beaten, زده شدن *zada-sh*.—(overcome) غالب شدن *fath-k*, غلبیدن *ghālīb-sh*. To beat (as the pulse) رگ حرکت نمودن *rag harakat-n*. To beat or dash against, مصادمت کردن

musādamat-k. To beat to arms, زدن *harabī-z*. To beat on an anvil, برسدان کوفتن *bar sandān-k*. To beat back, باز داشتن *bāz-d*, رفع کردن *raft-k*. To beat the breast, سینۀ زدن *sina-z*. To beat a drum, دبداب زدن *dabdāb-z*. To beat down, خراب ساختن *hadm-k*, خراب کردن *kharāb-s*. To beat down a price, قیمت کوس کردن *kīmat kawṣ-k*. To beat the hoof, پیاده رفتن *xiyāda-r*. To beat up (attack suddenly), هجوم آوردن *hujūm-ā*. To beat up (as hunters for game), خشکامار کردن *khushkāmār-k*. To beat (mix ingredients) آمیختن *āmīkhtan*, سرشتن *sarishtan*.—(to throb) وجف کردن *wajf-k*, برجستن *bar jastan*.

BEAT, *n.* ضرب *zarb*. A beat of the pulse, پنبوش *panyūsh*, نبض *nabṣ*, خج خج *khakh khakh*. Beat of drum, آواز تبل *āwāzi tabl*.

BEATEN, *a.* زده *zada*, ضرب کرده شده *zarb karda shuda*. A beaten path, ذل الطریق *zillu't tarīk*.

BEATER, *n.* زننده *zananda*, ضرب کننده *zarb-kunanda*. A gold beater, زر ساي *zar-sāy*, زنک زن *tanka zan*.

BEATING, *n.* ضرب کنان *zarb kunān*, زنان *zanān*.

BEATIFIC, *a.* مبارک *mubārak*, سعادت مند *saādatmand*.

BEATIFICALLY, *ad.* باسعادت *bā saā-dat*, مبارکانه *mubārakāna*.

BEATIFICATION, *n.* دولدمندی *daul-atmandī*.

BEATIFY, *vt.* مسعود کردن *masūd-k*.

BEATITUDE, *n.* سعادت *saādat*, دولت *daulat*.

BEAU, *n.* نازنین *mardi nāznīn*.

BEAUTEOUS, } *a.* خوب صورت *khūb*
 BEAUTIFUL, } *sūrat*, حسین *hasīn*,
 جمال *jāmāl*, صاحب جمال *sāhibi*
 جمال *jāmāl*, حسن *husn*, نیک منظر *nek*
 manzar, رعنا *radnā*.

BEAUTIFULLY, *ad.* با جمال *bā jāmāl*,
 جمیلانه *jāmīlāna*, در حسن حال *dar husn hāl*.

BEAUTIFY, *vt.* زیباستن *payrāstan*.

BEAUTY, *n.* خوب صورتی *husn*, نکات *khūb sūratī*, جمال *jāmāl*, نزاکت *nazākat*, رونق *raunak*, زیبائی *zibāyī*, فروغ *farūgh*.—(lovely woman) زن *zanī khūbsūrat*, صنم *sanam*, دل آرام *dīl ārām*, دلدار *dīldār*. Incomparable beauty, بی نظیر *husnī bī nazīr*. A miracle of beauty, عجب *ājibā*.

BEAVER, *n.* سگ آب *sagābī*, سگابی *sagī āb*.

BECALM, *vt.* ساکن کردن *furū-k*, تسکین نمودن *taskīn-k*.

BECAUSE, *conj.* بنابر *zīrāke*, بنابر *banābar*, از برای *az barāya*.—(on this account) از این سبب *az īn sabab*, از این جهت *az barāya īn*, از این جهت *az īn jehat*, بنابرین *banābarīn*.—(on that account) از آن سبب *az ān sabab*, از آن جهت *az ān jehat*.

BECK, *n.* اشاره *ishārat*, کرشمه *kirishma*.

BECK, } *vi.* اشاره کردن *ishārat-k*,

BECKON, } رمز نمودن *ramz-n*.

BECOME, *vi. or vt.* شدن *lāyak-sh*,

مناسب شدن *shāyīstan*, مناسب *munāsib-sh*.—(to be or be made) گشتن *gashan*, گردیدن *gardīdan*, شدن *shudan*, بودن *būdan*.

BECOMING, *a.* لایق *munāsib*, مناسب *lāyak*, شایسته *shāyista*.

BECOMINGLY, *ad.* لایقانه *lāyahāna*, ادبانه *adabāna*, بانزاکت *bā nazākat*.

BED, *n.* خوابگاه *khāb gāh*, بستر *bistar*, فراش *farrāsh*, شبستان *shabistān*. The marriage bed, دست پیمان *dast pay-mān*. A bed of state, سریر *sarīr*, مسند *masnad*. The bed of a river, رودخانه *rūd-khāna*, مجرای نهر *majrāyē nahr*. To make a bed گستردن *farrāsh-g*, مهتد ساختن *mahd-s*. A bed-maker, گستر فراش *farrāsh-gustar*. A manufacturer of beds, نجاد *najjād*, همخواب *bistar gar*. A bed-fellow, همخواب *hamkhāba*. To go to bed, رفتن *ba khāb-r*. To be in bed, در بستر بودن *bar palang-b*, در خواب شدن *khāb-sh*. Lying on a bed, بستر نشین *bistar-nishīn*. To be brought to bed, ولادت نمودن *tawlid-k*, ترلید کردن *wiladat-n*. Upon the bed of ease and pleasure, در بستر عیش و حضر *bar bistari tsh u huzūr*. Bed-sheet, چادر *chādar*, پلنگ پوش *palang-posh*.

BEDAUB *vt.* نگین کردن *ālūdan*, نامگین *nam-gīn-k*.

BEDAZZLE, *vt.* چهر کردن *jahar-k*.

BED-CHAMBER, خوابخانه *khāb khāna*, سروفت *khalwat khāna*, خلوت خانه *sar-wakt*.

BEDDING, *n.* خوابگاه *jāmai khāb*.

BEDREW, *vt.* تلخیص کردن *zholīdan*, تلخیص *talsik-k*.

BEDIM, *vt.* کسف کردن *kasf-k*, تکسیف نمودن *taksif-n*.

BEDLAM, *n.* دیوانه خانه *dīwāna khāna*.

BEDLAMITE, *n.* مرد دیوانه *mardī dī-wāna*.

BEDRENCH, *vt.* از آب پر کردن *az āb pur-k*.

BED-RIDDEN, *a.* بستری *bistarī*.

BEDROOM, *a.* خوابخانه *khāb-khāna*, خوابگاه *khāb-gāh*.

BEDROP, *vt.* چکیدن *chakidan.*

BEDSTEAD, *n.* چارپایه *palang*, چارپایه *chār pāya.*

BED-TIME, *n.* ساعت خواب *sālti khāb*, وقت هجوع *wakti hujūd.*

BEE, *n.* زنبور *zumbūr*, مگس شهد *magasi shahad*, مگس انگبین *magasi angubīn*, زنبور عسل *zumbūri āsal*. A bee-hive, کندو *kandū khāna*. A black bee, زنبوره *zumbūra*. Bees-wax, موم *mom*, شمع عسل *shamat āsal*. The king (or queen bee) جمل *jahl*. A bee's sting, نیش *ntsh*, ناک *nāwak*. A swarm of bees, جمع زنبور عسل *jamd zumburi āsal*. A gad-bee, نمرت *nūdrat*—The bee-eater, (a bird) کاسکینه *kāshīna*, زنبوردار *khōl*. A bee-master, زنبوردار *khōl*.

BEEF, *n.* گوشت گاو *gāvgusht*, گوشت گاو *gushti-gāu*, گوشت گاو *lahmi gāv*. Beef-eater, گوشت خوره *gusht khura*.

BEER, *n.* بوزه *boza*, جعد *jidd*.

BEET, *n.* (root) سلی *salk*, بازو *pāzhū*.

BEETLE, *n.* (insect) زنبور سیاه *zumburi siyā*, جمل *jahl*, خورده *khūzila*.—(a mallet) میخ چوب *mekh chōb*. A paver's beetle, میطدات *mtālat*. A fuller's beetle, چنب *chamba*. A bleacher's beetle, کدین *kudīn*.

BEFALL, *vt.* نازل شدن *wāhī-sh*, نازل شدن *nāzil-zh*, ظهور آمدن *bazākūr-ā*, عروض کردن *ārūz-k*.

BEFIT, *vt.* مناسب شدن *munāsib-sh*, شایسته *shāyistan*, لایق شدن *lāyāk-sh*, واجب بودن *wājib-b*.

BFFITTING, *a.* لایق *lāyāk*, مناسب *munāsib*, واجب *wājib*.

BEFOOL, *vt.* vide DECEIVE.

BEFORE, *prep.* پیش *pesh*, پیشتر *pesh-*

tar, اولاً *awwalan*, قبل *kabl*, سابق *sābik*. To be before or opposite, روبرو *rubarū-sh*, مقابل شدن *mukābil-sh*. Before this, پیش از این *pesh az in*. Before that, پیش از آن *pesh az ān*, پیش از آنکه *pesh az ānke*. Before and after, پیش و پس *pas u pesh*. Right before, پیشا پیش *peshā pesh*. Before all things, قبل من *min kabl*, مقدمه *mukaddaman*. Before the time, پیش زمان *peshi-zamān*, قبل *kabalan*, قبل الزمان *lablaz zamān*. Before dawn, قبل الصبح *kabla's subh*. Before entering, قبل الدخول *kabla'd dukhūl*. Before the mark, قبل العدید *bi kublil ādaf*. Before arrival, قبل وصول *kabli wusūl*. Before some people, قدام البعض *kuddāma'l badz*. Before God, عندالله *ind a'llāh*. Before you (in your presence) در حضور شما *dar huzūri-shumā*. Before him, پیش او *peshi u*. Before the eyes, پیش نظر *pesh nazir*. To come before, پیش آمدن *pesh-ā*. To bring before, پیش آوردن *pesh-ā*. To go before (precede) پیش رفتن *pesh-r*. As before, کما فی الاول *kamā fi'l awwal*. Before-mentioned, مزبور *mazbūr*, مذكور *mazkūr*, مشارالیه *mushār ilayhi*. Before all things (firstly) مقدمه *mukaddaman*. Before (sooner) زودتر *zūd tar*.—(superior) اعلی *dlā*, برتر *barīn*. Before time, سابق *sābik*, مقدم *mukaddam*.

BEFOREHAND, *ad.* اولاً *awwalan*, قبل *kabalan*.

BEFOUL, *vt.* غلط کردن *ghaltz-k*, ناپاک کردن *nāpāk-k*, آلودن *ālūdan*.

BEFRIEND, *vt.* vide AID.

BEFRINGE, *vt.* با طراز *bā terāz-p*, طرازیدن *terāzidan*.

BEG, vt. (entreat) درخواست کردن *dar-khāst-k.*, التماس نمودن *iltimās-n.*, گدایي *khāstun*. To beg alms, گدایی کردن *gadāi-k.*, درپوزه کردن *daryūza-k.*

BEGET, vt. پیداکردن *paydā-k.*, زادن *zādan*, تولید کردن *tavlid-k.*—(produce) برآوردن *lar-ā.*, ظهور کردن *zahūr-k.* To begot esteem, اعتبار جلب کردن *attibār jalb-k.*

BEGGAR, n. گدا *gadā*, فقیر *fukīr*, سایل *sāil*, مغلس *muḡlis*, درویش *darvīsh*, فلندر *kalandar*. A beggar's wallet, توبره *tūbra*. A beggar in streets and markets, بازار, جزار کوچک و بازار *jarrāri leucha u bāzār*.

BEGGAR, vt. مغلس ساختن *muḡlis-s.*, حاجتمند کردن *fakīr-k.*, فقیر کردن *hājatmand-k.*

BEGGARLINESS, n. فقری *fukīri*.

BEGGARLY, a. گدایی *gadāi*, حاجتمند *hājatmand*, مسکین *miskīn*, تنگدست *tang dast*, خسته *khasta*.

BEGGARY, n فقر *fukr*, بی‌نوازی *bī nawāi*, فقری *fakīri*, تنگدستی *tangdastī*, افلاس *iflās*.

BEGGING, n درپوزه‌گری *daryūza giri*.

BEGIN, vi. آغاز کردن *āghāz-k.*, شروع کردن *shurū-k.*, ابتدا کردن *ibtidā-k.*, آغازیدن *āghāzīdan*.

BEGINNER, n. شروع کننده *shurū-kunanda*.—(an inexperienced man) نوآموز *nuāmūz*, مرد بی‌تجربه *mard bī-tawḡūf*

BEGINNING, n. آغاز *āghāz*, ابتدا *ibtidā*, (اوایل *awl*) *awwal* شروع *shurū*, سر *sar*, دیباجه *dībācha*. In the beginning, در ابتدا *fi'l-awwal*, در ابتدا *fi'ibtidā*, فی قبل *fi kabl*. The beginning and the end, اول و آخر *awwal u ākhir*. From beginning to end, سراسر *az awwal tā ākhir*, از آغاز تا انجام *az āghāz tā anjām*.

BEGIRD, vi. احاطه کردن *bastan*, بستن *ahāta-k.*, حصار ساختن *hisār-s*. To begird with a belt, با میان‌بند بستن *bā miyānbānd-b*. Begirt with a sword, مسیف *musīf*. A town begirt, حصار *hisār*.

BEGONE, interj. vide AVAUNT.

BEGOTTEN, a. زائیده *zāida*, مولود *mawlūd*.

BEGRIME, vt. تسويد کردن *taswīd-k.*, سیاه فام ساختن *siya fām-s*.

BEGUILE, vt. فریب دادن *farīb-d.*, غدر *shifṭan*, فریفتن *farīṭan*, ساختن *ghadr-s*.

BEGUN, a. آغاز شروع کرده *shurū kardū*, آغاز شده *āghāz kardā shuda*, مشروع *mashrū*.

BEHALF, n. واسطه *wāsata*, خاطر *khāṭir*, در حق تو *hakki tu*. In his own behalf, در حق خود *dar hakki khud*.—(for) برای *barāya*, بهی *bahar*.

BEHAVE, vt. (manage) عمل نمودن *āmal-n*, حرکت کردن *harakat-k.* To behave respectfully, ادب بجا آوردن *adab hajā-ā*. To behave elegantly, عمل نظرف نمودن *tazarruf-n*. To behave carelessly, غافل شدن *ghāfil-sh*. To behave well, نیک کردار کردن *nek kirdār k.*, نیکوکاری بجا آوردن *nek-ukārī bajā-ā*.

BEHAVIOUR, n. عمل حرکت *harakat*, آئین طریق *tarīq*, وضع *āmal*, آئین *āyīn*, سلوک *saiūk*. Good behaviour, مروت *āzaram*, ادب *adab*, مروت *muruwat*, لطف *lutf*. Bad behaviour, ادب ترک *tarkī adab*.

BEHEAD, *vt.* گردن زدن *gardan-z.*,
سر صاف کردن *sar sāf-k.*

BEHEMOTH, *n.* برنقی *birniq.*

BEHEST, *n.* حکم *hukm*, فرمان *farmān*, امر *amr.*

BEHIND, *prep. ad.* پس *pas*, در پس *dar pas*, بعد *badd*, من بعد *mim badd*, عقب *dar dīab*, من آخر *min ākhir*. To remain behind, پس ماندن *pas-m.* To go behind, در پس رفتن *dar pas-r.* To come behind, عقب آمدن *dīab-ā.* Behind the curtain, پس پرده *pasi parda.* Behind the wall, پس دیوار *pasi diwar.* Behind and before, پس و پیش *pas u pesh.*—(a little behind) فاستارک *fāstarak.*—(out of sight) غایب *ghāyib.*—(inferior) فروتر *farūtar*, کمتر *kamtar.* To be behind hand, مغلس و فقیر شدن *muflis u fakīr-sh.*

BEHOLD, *vt.* نگریستن *nigrīstan*, نگاه *nigāh-k.*, نظر کردن *nazar-k.*, متعالع شدن *mutālī-sh.* To behold attentively, ایمان نظر کردن *īmān nazar-k.* To be beheld, منظور شدن *manzūr-sh.*

BEHOLD, *interj.* اینک *īnak.* Behold me, اینکم *īnakam*, لایک *lubbayk.*

BEHOLDEN, *a.* احسانمند *ihsān manīd*, ممنون *mamnūn.*

BEHOLDER, *n.* ناظر *nāzir.*—(witness) متفرج *shāhid.*—(spectator) متفرج *mutafarrīj.*

BEHOLDING, *p. a.* نگران *nigarān*, مشاهد *mushāhid.*

BEHOOF, *n.* نوا *nawā*, فایده *fāyada*, نفع *naḥd.*

BEHOOVE, *vt.* مناسب بودن *munāsib būdan*, شایسته بودن *shāyest būdan*, شایسته بودن *shāyest būdan*, شایسته بودن *shāyest būdan*. It

behooves, مناسب است *munāsib ast*, شاید *shāyad*, رواست *rauā ast.* It does not behoove, نالایق است *nā-lāyik ast*, نه شاید *na shāyad.*

BEING, *n.* (existence) هستی *hasti*, وجود *wujūd*,—(condition) حال *hāl*, شان *shān.*—(creature) مخلوق *makhluq.* Beings, آفریدگان *khālāyik*, آفریدگان *āfaridagān.*—Being (existing) شونده *shawanda*, موجود *marujūd.*

BELABOUR, *vt.* زدن *zidan*, ضرب دادن *zarb-d.*

BELAY, *vt.* vide BLOCK.

BELCH, *vt.* فراخیدن *farākhidan*, آروغ *ārūgh-k.*, آروغ دادن *ārūgh-d.*

BELCHING, *n.* آروغ *ārūgh.*

BELDAM, *n.* درد بیس *fīr zan*, درد بیس *durdubīs.*

BELEAGUER, *vt.* vide BLOCKADE.

BELFRY, *n.* مانوس خانه *manārat*, ناکوس *nākūs khāna.*

BELIE, *vt.* تقلید کردن (counterfeit) *taklīd-k.*, صورت معامله نمودن *sūrat muāmalā-n.*—(calumniate) بهتان *iftirā-k.* ساختن *buktān-s.*

BELIEF, *n.* باور *bāwar*, اعتماد *attimād.*—(in religious matters) ایمان *īmān*, مذهب *mazhab* دین *dīn.*

BELIEVABLE, *a.* لایق اعتبار *lāyik attibār.*

BELIEVE, *vt.* اعتماد کردن *aitimād-k.*, باور کردن *bāwar-k.* *vi.* (imagine) اندیشیدن *andīshidun*, پنداشتن *pīndāshun.*

BELIEVER, *n.* (one who credits) اعتماد کننده *aitimād-kunānda*,—(in religious matters) ایماندار *īmāndār*, دیندار *dīndār.* The believers, اسلام *islām*, مسلمین *muslimīn.*

BELIKE, *ad.* شاید *shāyad*, مگر *magar*.

BELL, *n.* ناقوس *jaras*, (pl. نواقیس *pl.*).

A small bell, زنگوله *zangūla*. Bells hung round the necks of cattle, &c., جلاجل *julājil*. To bear away the bell, ظفر گرفتن *saḡar-g.* گوی بردن *gui-b.* Bell-fashioned ناقوس آسا *nākūs-āsā*.

BELLE, *n.* زن خوبصورت *khīrām*, خرام *zani khūb sūrat*.

BELLES-LETTRES, *n. pl.* علم و هنر *ilm u hunar*, فضل و علم *ilm u faẓl*, تادیب *tāḡīb*.

BELLIGERENT, *n.* جنگی آور *jang āwar*, جنگی *jangī*, نبرد ساز *nabard sāz*, رزم کن *razm kun*.

BELLOW, *vi.* وهرهت زدن *wahwuhāt-z.*, نعره زدن *nadra-z.*

BELLOW, *n.* وهرهت *wahwuhāt*, نعره *nadra*.

BELLOWS, *n. sing. and pl.* منفاخ *minfākh*, منفع *minfākh* (pl. منایخ *manāḡikh*).

BELLY, *n.* شکم *shikam*, بطن *batn*, شکمبه *shikamba*, جوف *jawf* (pl. اجواف *ajwāf*). The lower belly, تهیکاه *tiht-gāh*, پای شکم *pāya shikam*. The belly-ache, پیچش *pechish*, درد شکم *dardi-shikam*, فولنج *kulanj* Loosing the belly, شکم ران *shikam rān*, مسهل *mus hal*. Having a large belly, شکمدار *shikamdār*, مبطن *mubattan* Big-bellied, حامله *hāmala*, باردار *bārdār*. A belly-band, میانبند *miyān band*. A belly full, سیری *sayri*, شبع *shabd*. Burst in the belly, بعیج *baij*, شکم شکسته *shikam shikasta*. A slave to his belly, an epicure, شکم بنده *shikam banda*, شکم پرست *shikam parast*. Empty-bellied, شکم تهی *tiht-shikam*.

BELLY, *vi.* (out) بارز نمودن *bāriz-n.*, ناف شدن *nawf-sh.*

BELONG, *vi.* مدعی شدن *matadlik-sh.*, انتساب کردن *intisāb-k.*, بوسن *pay-wastan*, نسبت داشتن *nisbat-d.*, منسوب بودن *mansūb-b.*

BELONGING, *n.* مدعی *mutadlik*, نسبت دار *nisbat-dār*, منسوب *mansūb*, مدفرع *mutafarrḡ*.

BELOVED, *a.* معشوق *mahbūb*, محبوب *mudshūkh*.

BELOW, *prep. or ad.* زیر *zer*, فرو *farū*, فرود *farūd*, تحت *taht*,—(inferior) اسفل *asfal*, فروتر *farūtar*, پست *pasat*. —(unworthy) نالایی *nālāyuk*. Above and below, زیر و زبر *zer u zabar*, بالا و فرود *bālā u farūd*.

BELT, *n.* کمربند *kamar band*, میانبند *miyān band*.—(girdle) تنگ *tang*, برشک *barshak*. A sword-belt, بند دوال *bandi shamshir*, سیف *durvālī-sayf*.

BEMIRE, *vt.* در با گل آلودن *bā gil-ā.*, در حل پلید کردن *dar wahl palid-k.*

BEMOAN, *vt.* افسوس کردن *afsūs-k.*, نالیدن *nālidan*, زاری کردن *zāri-k.*, غم خوردن *gham-kh.*

BENCH, *n.* (tribunal) محکمه *mahakmat*, دیوانخانه *diwān khāna*, عدالت *adālat*, محفل قضا *mahfuli kazā*, بارگاه *bārgāh*. —(a seat) نشیمن *nisheman*, مصطبات *mistabat*.

BEND, *vt.* کج کردن *kham-k.*, خم کردن *kaj-k.*, پیچیدن *pechidan*.—(subdue) غالب شدن *ghālib-sh.* To bend or string a bow, کمان را زدن *kamānrā zih-k.* To bend the knee, زانو زدن *zānū-z.* To bend the brow, بر چین نمودن *pur chin-n.* To

- bend one's endeavours, اقدام کردن *ikdām-k.*
- BEND, *n.* خم *kham*, کجی *kaji*, پیچ *pech*. The bend of a river, صحنیه *mahnīyat*.
- BENEATH, *prep. or ad.* زیر *zer*, فرو *farū*, شیب *sheb*.
- BENEDICTION, *n.* نیایش *duā*, دعا *duā*, نیاایش *nayāyish*, برکت *barakat*.
- BENEFACCTION, *n.* بخشش *bakhshish*, کرم *karam*, احسان *ihsān*, کرامت *karāmat*, نعمت *nadmat*.
- BENEFACCTOR, *n.* کریم *karīm*, نعم *muntm*, نیکوکار *neku kār*, ولی نعمت *wali nīmat*.
- BENEFACRESS, *n.* ولایت النعم *wali-yatun nadm*, نیکوکار زن *zani neku kār*.
- BENEFICE, *n.* vide BENEFIT.
- BENEFICENCE, *n.* نیکوکاری *neku kārī*, خیر *khair*, فضیلت *khūbi* خوبی *fazilat*, کرم *karam*, نعمت *nadmat*.
- BENEFICENT, *a.* نیکوکار *neku kār*, منعم *sāhibi karam* صاحب کرم *muntm*, کریم النفس *karīm un nafs*. Most beneficent, کریم الشان *karīmush-shān*. A beneficent prince, سلطان *sultān* نفع رسان *sultāni nafā rasān*.
- BENEFICENTLY, *ad.* کریمانه *karīmāna*.
- BENEFICIAL, *a.* فایده مند *fayādu mand*, نافع *nafā* سودمند *sūdmand*, مفید *mufed* نفع *nāfi*.
- BENEFICIALLY, *ad.* با نفع *bā nafā* فایده مندانه *fāyada mandāna*.
- BENEFIT, *n.* نیکوکاری *neku kārī*, نعمت *nīamat*, احسان *ihsān*, انعام *inām*, نفع *nafā* سود *sūd* فایده *fāyada*.
- BENEFIT, *vt.* (do good) نیکو کردن *neku-k.*, احسان *khair-k.* خیر کردن *ihsān-k.* بخشیدن *bakhshidan*, نافع شدن *manfād-t-s.* منفعت ساختن *nāfi-sh.*—(to gain advantage) اندفاع *intifād-k.* مدافع شدن *muntafid-sh.*
- BENEVOLENCE, *n.* خیرخواهی *khair khāhī*, خیراندیشی *khair andeshī*, نیکخواهی *neku-khāhī*, نیکوئی *nekuī*, شفقت *shafakat*, لطف *lutf*.
- BENEVOLENT, *a.* خیر خواه *khair khāh*, نیک اندیش *neku-andesh*, صاحب *sāhibi* مروت *murwat*, کرامی *karā mī*, منعم *muntm*.
- BENEVOLENTLY, *ad.* از خیر خواهی *az khair khāhī*, با لطف *bā lutf*, لطفاً *lutfan wa karaman*.
- BENGAL, *n. p.* بنگال *bangāla*, جنت البلاد *jannat al bilād*.
- BENIGHT, *vt.* تاریک شدن *shab-b.* شب بودن *tārīk-sh.*
- BENIGN, *a.* کریم النفس *karīm*, مکرّم *karīm un nafs*, مکرّم *mukarram*, خوش طبع *shafik*, شفیق *khush-tabd*, مهربان *mīhrbān*.
- BENIGNANT, *a.* vide KIND.
- BENIGNITY, *n.* مهربانی *shafukat*, شفیقت *mīhrbānī*, لطف *lutf*, کرم *karām*, ملاطفت *mulātifat*.
- BENIGNLY, *ad.* مشفقانه *bā lutf* با لطف *mushfikāna*.
- BENT, *n.* کج *kaj*, کژ *kazh*, خم *kham*, قصد *māyil*—(of the mind) مایل *mayl*—(addicted) مشغول *mansūb*—(declivity) منسوب *shīb* شیب *hadūr* حدور.
- BENUMB, *vt.* بیوش *āfseurdan* افسردن *bī-hūsh-n.* نمودن
- BENZOIN, *n.* بارزد *bārzad*.
- BEQUEATH, *vt.* وصیت کردن *wasyyat-k.* هب کردن *hiba-k.*
- BEQUEST, *n.* هب *hiba* اندرز *andaraz*,

wasyyat. A bequest for pious uses, وقف *wakf*, تعهد *tahbis*.
BEREAVE, *vt.* برور گرفتن *ba zūr-g.*, برداشتن *mukrūm-k.*, *bardāsh-tan*. To bereave of life, کشتن *kushtan*, قتل ساختن *katl-s.* To bereave of hope, ناامید کردن *nā umed-k.* To bereave of dignity, معزول نمودن *mudzūl-n.* To bereave of offspring, اقبال کردن *ihbāl-k.*, متکمل ساختن *muttaka-k.* To bereave of a husband, موایم کردن *muayyim-k.*
BEREAVEMENT, *n.* vide Deprivation.
BERRY, *n.* دانه *dāna*, حب *habb* (*pl.* حبوب). A blackberry or mulberry, ترمش *tarmush*. Nightshade berries, حب اللہف *habbul lahf*. Myrtle berries, حب فطس *futs*. Turpentine berries, حب البطم *habbul butm*. Laurel-berries, حب الغار *habbul ghār*. The berries of grapes, دانه انگور *dānai angūr*.
BERRY, *vi.* دانه آوردن *dāna-ā.*
BERYL, *n.* برادی *bazādī*, زبرجد *zabarjad*.
BESCREEN, *vt.* پوشیدن *pūshīdan*, حفظ کردن *hafz-k.*,
BESEECH, *vt.* التماس کردن *iltimās-k.*, درخواست نمودن *arz-k.*, درخواست دریافتن *darkhāst-n.*, نیازیدن *nayāzīdan*.
BESEECHING, *a.* نیازکار *nayāz kār*, محتاج *mubtahil* نیاز *nāzu nayāz*.
BESEEM, *vt.* مناسب روا بودن *ravā-b.*, مناسب شدن *munāsib-sh.*, شایستن *shāyēstan*, واجب شدن *wājib-sh.*, لایق بودن *lāyiq būdan*.
BESET, *vt.* احاطه کردن *ahāta-k.*, شامل شدن *shāmil-n.*,
BESETTING, *a.* مشمول *mashmūl*, محاط *muhāt*.
BESIDE, *prep.* نزدیک *nazīk*, قریب *karīb*, نزد *nazd*.
BESIDES, *ad.* (over and above) مگر

magar. جز *juz* بغیر *baghuyr*.— (more over) علاوه *ildāwa*. جز آن *juz ān*— (more than that) زیاده *ziyāda az ān*.
BESIEGE, *vt.* محاصره گرد کردن *girī-k.*, محاصره نمودن *muhāsira-k.*, احاطه نمودن *ahāti-n.*, گرداگرد کردن *girda gird-k.*
BESIEGED, *p. a.* محصور *muhāsir*, محاصر *hisār* کرده شده *hisār karda shuda*.
BESIEGER, *n.* محاصر *muhāsir*, محاصر کننده *hisār kunāda*.
BESIEGING, *a.* محاصر *hisār*, محاصره *muhāsira*.
BESMEAR, *vt.* vide BEDAUB.
BESMOKE, *vt.* آلودن با دود *bā dūd-ā.*, دود کردن *dukhnā-k.*
BESOM, *n.* خاک روب *jārūb*, جاروب *khāk rūb*. Besoms for granaries, چوب *chob* پاره *pāra*, محروق *mahvukat*. A besom maker, جاروب گر *jārūb gar*.
BESOT, *vt.* مدهوش کردن *madhūsh-k.*, دیهوش کردن *sarshār-k.*, سرشار کردن *bi kūsh-k.* To be besotted with drinking, خمیر شدن *khimmīr-sh.*, مست بودن *must-b.*
BESPANGLE, *vt.* با صیقله پیراستن *bā safīha-p.*, تانک افشاندن *tanka-a.*
BESPATTER, *vt.* (with mud) گل افشاندن *gil a.*, با نرمط پاشیدن *bā suramīt-p.*— (slander) بختان ساختن *buhlān-s.*, افترا کردن *afīrā-k.*.
BESPEAK, *vt.* حکم نمودن (order) *hukm-n.*, امر کردن *amr-k.*— (address) گفتن *khilāb-k.*, خطاب کردن *guftan*.— (forebode) فال گفتن *fāl-g*— (betoken or show) اظهار کردن *izhār-k.*, نمودن *namūdan*.
BESPREAD, *vt.* گسترده کردن *gustardan*, فراش کردن *farrāsh-k.*
BESPRINKLE, *vt.* پاشیدن *pāshīdan*, افشاندن *afshānīdan*.

BEST, a. Superlative بهترین *bahṭarīn*,
خوبترین *khūb tarīn*, نیکترین *nīk arīn*,
افضل *afṣal*, احسن *aḥsan*, اشرف *aṣṣaraf*,
بسیارخوب *biṣṣar khūb*. The best of
kings, گزیده شاهان *guẓīdai shāhān*.
The best book, کتاب مستطاب *kitābi*
mustatāb. Of the best qualities or
disposition, نیک اوصاف *nīk awṣāf*.
The best precepts, وصایای حسنه *wa-ā-*
yāyi ḥasana. To have the best (to
excel) غالب شدن *ghālīb sh*. To do
the best, جهد کردن *jūd u jīhad-k*,
تکدیر و اقدام دادن *takayyud wa*
ikdām-d. Best of all, اولاً *awwalan*,
بی نظیر *bī nazīr*.

BESTEAD, vt. vide ASSIST.

BESTIAL, a. حیوان سیرت *haywān*
sīrat, وحشی *wahshī*.

BESTIALITY, n. حیوانیت *haywāniyat*

BESTIR, vt. بذل همت *bazli*
himmat-z.

BESTOW, vt. بخشیدن *dādan*, دادن
bakhsīdan, عطا کردن *ātā-k*,
صرف کردن *ināyat-k*.—(expend)
sarf-k, بذل ساختن *bazl-s*.—(place)
nihādan, نسکین کردن *tashkīn-k*.
To bestow in marriage, عقد نکاح کردن
akdi nikāh-k, ازدواج ساختن *azdawāj-s*.
To bestow attention or endeavour,
بذل همت کردن *bazli himmat-k*,
بذل مقدور و سعی مؤثر دادن
mukdūr u saʿī mauṭūr-d.

BESTREW, vt. vide SCATTER.

BESTRIDE, vt. فوج سوار شدن *fujisawār-sh*.

BET, n. شرط *shart*, سببی *sabk*, بحث
bahs, گرو *giraw*.

BET, vt. گرو بستن *shart-k*,
گرو کشیدن *giraw-b*, (گرو دادن)
murākha-na-n, (گرو نهادن)
murākha-na-n.

BETAKE, vt. نزدیک رفتن *nāzīk-r*,

نزدیک رسیدن *nāzīk-r*, To betake
one's self to a thing, بذل سعی
بذل *bazli sayi jamīl-d*. To betake
one's self to arms, صلاح گرفتن
silāh-g. To betake one's self for protection or
flight, حمایت زیار کردن *himāyat*
niyāz-k, گریختن *gurīkhtan*.

BETEL-NUT, n. فوفل *faufal*.—(leaf)
تاندول *tāmbūl*.

BETHINK, vt. فکر نمودن *fikr-n*, اندیشه
اندیشا کردن *andīsha-k*.

BETIDE, vt. واقع شدن *wāqī-sh*. Woe
betide thee! وای *wāi*.

BETIMES, ad. بر مهل *bar mahl*, بر وقت
bar wakt.—(soon) زود *zūd*, علی الفور
ālal faur.—(dawn) بامداد *bāmdād*,
سحر *sahr*.

BETOKEN, vt. نمودن *namūdan*, اشارت
آگاه ساختن *ishkārāt-k*, آگاه *āgāh-s*.

BETRAY, vt. بردست دادن *bar dast-d*,
خیانت نمودن *ghadr-k*, غدر کردن
khayānat-n, افشا کردن *ifshā-k*.

BETRAYER, n. غدر کننده *ghadr kunanda*,
خائن *khāyin*.

BETROTH, vt. منسوب کردن *mansūb-k*,
املاک ساختن *nāmzād-k*, نامزد کردن
imlāk-s, دست پیمان کردن
paymān-k.

BETROTHAL, n. vide ESPOUSALS.

BETTER, a. ad. بهتر *bahṭar*, خوبتر
khūbṭar, افضل *afṣal*, اصلاح
aslah, نیکتر *nektar*.

BETTER, vt. بهتر کردن *bahṭar-k*,
ترقی نمودن *khūbṭar-n*.—(improve)
استحکام ساختن *tarakkī-k*, غالب شدن
istihkām-s.—(surpass) *ghālīb-sh*.

BETTOR, n. شرط کننده *shart kunanda*,
گرو کننده *giraw kunanda*.

BETWEEN, pr. میان *miyān*, در میان

- darmiyān*, بین *bayn*, مابین *mā bayn*. Between themselves, درمیان یکدیگر *dar miyāni yak diyar*. Between equals, بین الاقران *buynā'l akrān*. To place between, درمیان نهادن *dar miyān-n*. To interpose between, توسط نمودن *tawassut-n*.
- BETWIXT, *pr.* vide BETWEEN.
- BEVEL, *n.* هنجاره *hunjāra*.
- BEVERAGE, *n.* شربت *sharbat*, شرب *shurb*, هنج *hanj*.
- BEVY, *n.* (company) فوج *fauj*, گروه *gurūh*.—(of birds) گنج *ganj*, طيور *tayūr*.
- BEWAIL, *vt.* افسوس کردن *afsūs-k.*, زاریدن *zāridan*, گریه کردن *giriya-k.*, نالیدن *nālidan*.
- BEWARE, *vi.* پرهیزگشتن *parhižhtan*, حذر کردن *ijtināb-k.*, اجتناب کردن *hazar-k.*, آگاه بودن *āgāh-b.*, مطلع شدن *mutillī-sh.*
- BEWILDER, *vt.* سرگردان کردن *sargar-dān-k.*, گمراه ساختن *gumrah-s.*, پربشان *parishān-n.*, آزارد بردن *azrah-b.*
- BEWITCH, *vt.* جادو کردن *jādū-k.*, سحر *sahr-k.*, انسون کردن *afsūn-k.*—(charm) نواختن *nawākhitan*.—(affect) ملایم کردن *mulāyām-k.*
- BEWRAY, *vt.* عذر کردن *āzr-k.*—(show) نمودن *namūdan*.
- BEYOND, *pr. ad.* (on the further side of) طرف *ān taraf*, عبور *ubūr*.—(before, farther) پیش *pesh*, پیشتر *peshtar*, گذشته *guzashta*. Beyond bounds, از حد گذشته *az hadd guzashta*. Beyond measure, فوق الحد *fauk alhadd*. Beyond the river, ماورالنهر *mā warā'un nahr*. Beyond hope, بلا امید *bilā umed*, فوق المأمول *faukal māmūl*.
- BEZEL, *n.* نگین خاتم *nagīni khātim*.
- BIAS, *n.* عطف *dtf*, میل *mayl*.
- BIAS, *vt.* تافتن *mā'il-k.*, میل کردن *tāftan*, *mayl-k.* To be biassed, میل شدن *mā'il-sh.* To put one out of his bias, اضطراب کردن *iztirāb-k.*
- BIB, *n.* طفل دوشوان *doshvāni tīfl*.
- BIBBER, *n.* بکری *bukerty*, می پرست *mai parast*.
- BIBLE, *n.* توریت *tarvit*, کتاب مقدس *kitābi-mukaddas*. The Mahomedan bible, القرآن *al korān*.
- BIBULOUS, *a.* جاذب *jāzib*, کاغذ نشاف *kāghazi nashshāf*.
- BICIPITAL, *a.* دوسری *du sarī*, صاحب *sāhibi du sar*.
- BICKER, *vi.* غمزه کردن *ganaz-k.*, سندیز *sitiz-k.*
- BICORPORAL, *a.* اهل دو تن *ahli do tan*
- BID, *vt.* (order) فرمودن *farmūdan*, حکم *hukm-n.*, امر کردن *amr-k.* To bid one go, اذهب کردن *izhāb-k.* To bid one make haste, شتابانیدن *shitā-bānidan*.—(invite) دعوت کردن *da'wat-k.* To bid for, بیع نمودن *ba'i-n.*—(at a sale) سوام کردن *suwām-k.* To bid adieu, الوداع گفتن *al widā'ad-g.* To bid good day, سلام دادن *salām-d.*, خیرباد گفتن *khairbād-g.*
- BIDDER, *n.* خریدار *khairidār*, سوام کدنده *suwām kunanda*.
- BIDDING, *n.* فرمان *furman*, امر *amr*, فرمایش *farmāyish*.
- BIDE, *vt.* vide ENDURE.
- BIENNIAL, *a.* دو ساله *do sāla*, سننین *sanatūin*.
- BIER, *n.* جنازه *janāza*, تابوت *tābūt*.
- BIFARIOUS, *a.* دوتا *dwā*, مضاعف *muzādf*, دو قسم *du kism*.

BIFEROUS, *a.* هر سال دوبار مبروه دار *har sāl dū bār mewa dār.*

BIFORM, *a.* صاحب دو صورت *sāhibi du sūrat.*

BIFURCATED, *a.* دو شاخه *do shākha.*

BIG, *a.* بزرگ *kalān*, جسيم *jasim*, بزرگ *buzurg*, عظيم *āzim*. Big with child, حامله *hāmala*, باردار *bārdar*. Big with pride, مغرور *maghrūr* متکبر *mutakabbir*.

BIGAMIST, *n.* صاحب وسنى *wasnī*, صاحب دو عورت *sāhibi du dūrat*.

BIGAMY, *n.* دو عورت داری *du dūrat dārī*.

BIGLY, *ad.* با کبر *bā kibr*.

BIGNESS, *n.* بزرگى *jasāmat*, حسامت *buzurgī*, تراخي *fas hat*, فسحت *farākhī*.

BIGOTED, *a.* متعصب *mutaḍṣīb*.

BIGOTRY, *n.* عبادت تعصب *taḍṣub*, وسوسه *waswasa*, باطل *ibādlati-bātil*, ایمان باطل *īmāni bātil*.

BILE, *n.* صغرا *safrā*, زهرة *zahra*.

BILGE, *vt.* غرق شدن *ghark-sh*.

BILINGUAL, *a.* صاحب دو زبان *sāhibi du zabān*.

BILIOUS, *a.* صفراوی *safrāwī*.

BILK, *vt.* vide CHEAT.

BILL, *n.* (of a bird) نوک *nōk*, منقار *minkār*.—2 (hatchet) داس *dās*, داس *dāsa*.—3 (an account) حساب *hisāb*.—4 (note of hand) دستاویز *daṣṭāwīz*.—5 (bond) تمسک *tamassuk*.—6 (assignment or order for the payment of money) تنخواه *tankhāh*. Bill of parcels or invoice, سیاه *siyāha*. Bill of exchange, حواله نامہ *barāt*, هندی *hundī*. Bill of sale, بیعنامہ *bai'nāma*, قبالة *kabāla*.

BILLET, *n.* نامه *rukḥ*, خط *khat*, نامه *nāma*, کاغذ *lāghaz*.

BILLOW, *n.* موج *mauj*. The dashing of the billows, تلاطم امواج *talātami amwāj*.

BILLOW, *vi.* متلاطم نمودن *mutalāṭim-n*.

BILLOWY, *a.* موجدار *mauwāj*, متلاطم *mutalāṭim*.

BIN, *n.* کلبه *ambār khāna*, انداز خانه *kulba*.

BIND, *vt.* بستن *bustan*, بند کردن *band-k*, وا بستن *wā bustan*, کاید کردن *kayd-k*.

To bind hard or firmly, بستن *basakht*, سد ساختن *sadd-k*, عقد ساختن *ākd-s*.

To bind and oblige, بنده و *banda wa basta-k*.

To bind in chains, بستن زنجیر کردن *bustai zanjir-k*.

To unloose and then bind, گاه حلّ *gāh hall*.

To bind a book, گاه شد ساختن *gāh shadd-s*.

To bind round, میچلد کردن *mujallid-k*.

To bind over, مصرور ساختن *masrūr-s*.

To bind an apprentice, کویل کردن *kafil-k*.

To bind over, شاگرد کردن *shāgird-k*.

BINDER, *n.* بند کننده *band kunanda*.

A binder of books, جلد گر *jild gar*, میچلد *mujallid*.

BINDING, *n.* بستگی *bāstagi*, بند *band*.

The act of binding a book, جلد بندی *jild bandī*.

BIND-WEED, *n.* سرند *sirand*, لبلاب *lablāb*.

BINOCULAR, *a.* اهل دو چشم *ahli du chashm*, دور بین *dūrbīn*.

BIOGRAPHER, *n.* راوی *rāwī*, ناقل *nākil*, مورخ *muwarrikh*.

BIOGRAPHY, *n.* نقل *nahl*, روایت *rawāyat*, تذکره *tārīkh*, تاریخ *tazkara*.

BIPARTITION, *n.* مناصفة *munāsafat*, تنصیف *tanṣif*.

BIPED, *n.* اهل دو پا *ahl do pā*, دو پای *do pāya*.

BIPENNATED, *a.* اهلر دو بال *ahli du bāl*.

BIPETALOUS, *a.* دو درگی *du bargi*.

BIRCH, *n.* غوش *gūsh*, غوش *gūsha*.

BIRD, *n.* پرنده *parandā*, طایر *tāyir*, مرغ *murgh*. A rapacious bird, طایر جارح *tairi-jārihat*. Birds of passage, طوابع *kawātī*. The bird of paradise, هما *humā*. A singing bird, گونا *guyā*. Abounding in birds, مطار *matārāt*. A flock of birds, طایر مبادی *tayrimutāwī*. A dealer in birds, طایوری *twyūrī*. An aquatic bird, مرغ آبی *murghī ābī*. Belonging to birds, طایردی *tayrānī*. A bird's bill, منقار *minhār*. A bird-cage, قفس *kafas*. A bird-call, نای *nay*. طایر نای *tayri nāi*. A bird's comb, تاجک *tājak*. A bird's talon, چنگ *chang*. Bird's dung, بحال *yukhāl*. A bird catcher, صیاد الطیور *sayyāt al-tuyūr*. Bird-lime, دبی *dibh*. A bird's nest, آشیانه *āshiyāna*.

BIRTH, *n.* پیدایش *paidāyish*, مولود *maulūd*, ولادت *wilādāt*, تولد *tawallūd*. The pangs of child-birth, وضع حمل *wazd hamal*.—(lineage) اصل *asl*, نسل *nasl*, نسب *nasb*, خاندان *khān-dān*, شرفیت *nizhād* نژاد *nizhād*. Noble birth, پاک نژاد *sharfiyat*. Of noble birth, پاک نژاد *pāk nizhāl*. Of mean birth, بد نژاد *bad nizhād*.

BIRTHDAY, *n.* روز ولادت *rūzi wilādāt*, روز میلاد *rūzi milād*, سالگره *sālgirih*.

BIRTHPLACE, *n.* وطن اصلی *watani aslī*, مولد *maulūd*.

BIRTHRIGHT, *n.* سلسلت *salsalat*, میراث *mīrās*, آبائی *ābāi*.

BISCUIT, *n.* کاک *kāk*, بشماط *bishmāt*.

BISECT, *vt.* دو پاره کردن *du pāra-k*, تنصیف کردن *tansīf-k*.

BISECTION, *n.* تنصیف *tansīf*, مناصفت *munāsafat*, مشاطرت *mushātarat*.

BISHOP, *n.* مجتهد *mujtahid*, اسقف *uskuf*.

BISHOPRIC, *a.* اسقفیت *uskūfiyat*.

BISON, *n.* گاو دشتی *gāwi dashtī*.

BISSEXTILE, *n.* سال کدیس *sālī kabīsa*.

BIT, *n.* پاره *pāra*, پارچه *pārche*, ریزه *reza*, ذره *zarra*, قطعه *kataḍ*. A bit of gold, ذره *zarra*, قطعه *kataḍ*. A bit of bread, ذره *zarra*, قطعه *kataḍ*. A bit of cloth, رفته *rukāt*, پینه *pina*. Bit by bit, پاره پاره *pāra pāra*, قطعه قطعه *kataḍ kataḍ*. A bit of mouthful, ذره *zarra*, لقمه *lukma*. The bit of a bridle, لکام *lagām*, چماخ *chamākh*.

BITCH, *n.* سگ ماده *sagi mādah*, کلبه *kalbat*.

BITE, *vt.* گزیدن *gazīdan*, با دندان گرفتن *bā dandān-g*.—(cheat) فریفتن *furīf-tan*, غدر کردن *ghadr-k*. To bite (as frost) بار شدن *bārīd-sh*.—(reproach) سرزنش کردن *sarzanish-k*.—(to be pungent to the taste) زان گزیدن *zabān-g*, حاض شدن *hūmiz-sh*.

BITE, *n.* گزندگی *gazandagi*, لکه *lakā*, شکیم *shakīm*. The bite of a serpent, گزندگی *gazīdai mār*, لکه *lakā*.—(a sharper) فریبنده *furībānda*.—(a trick) حیل *hīla*, فریب *farīb*.

BITTER, *a.* تلخ *talkh*, مر *murr*, علقم *ālqam*.—(severe) بی رحم *bī rahm*, ظالم *zālīm*.—(reproachful) سرزنش نما *sarzanish numā*.—(calamitous) مصیبت *sāhibimusiibat*. Bitter words, سخن طعن آمیز *sakhuni tadn āmīz*.

BITTERLY, *ad.* تلخانه *talkhāna*, مرارتانہ *marāra tāna*.—(severely) ظالمانه *zālīmāna*, شدت *ba shiddat*.

BITTERN, *n.* ماهی خواره *māhī khāra*,
بوتیمار *butīmār*.

BITTERNESS, *n.* تلخی *talkhi*, مرارت
marārat, مر *murr*.—(severity) سختی
sakhtī, ظلم *zulm*.—(reproach) سرزنش
sarzanish—(calamity) آفت *āfut*, بلا *balā*.

BITUMEN, *n.* فیر *kīr*, نفت *naft*.

BITUMINOUS, *a.* نفتی *kīrī*, قیری *naftī*.

BIVOUC, *vt.* پاس داشتن *pās-d*.

BLAB, *vt.* پردہ در پی فاش کردن *fāsh-k.*,
parda dari-k.—*vi.* مکنیز شدن *mikhsir-*
sh., پورگویی نمودن *purgui-n.*

BLACK, *a.* سیاه *siyāh*, سیم *siyah*, اسود
aswad, تیره *tīra*, تاریک *tārīk*, شوم
shūm, شبگون *shabgūn*. Black in the
face, سیاه روی *siyāh-rui*. A black
man, حبشی *habashī*. Clad in black,
سیاه پوش *siyāh-pūsh*. Black and white,
اسود و ابيض *aswad wa abiyaz*.

BLACK, *n.* سیاهی *siyāhī*.

BLACK, }
BLACKEN, } *vt.* سیاه کردن *siyāh-k.*

اسود نمودن *aswad-n.*—(to become
black) سیاه گشتن *siyāh-g.*—(to dark-
en) تاریک کردن *tārīk-k.*

BLACKGUARD, *n.* مردام *mirdām*,
ویش *wabash*, حرام زاده *harām-zāda*.

BLACK-LEAD, *n.* کحل *kuhl*, کحال *kīhāl*.

BLACKNESS, *n.* سیاهی *siyāhī*, سواد
sawād, حمت *hummat*.

BLACKSMITH, *n.* آهنگر *āhangar*,
بکار *bakkār*, حداد *haddād*. A black-
smith's hammer, سحم *suhum*.

BLADDER, *n.* مثانه *masāna*, آبدان *ābdān*.

The bladder of an ox, فوف *fawf*.

The bladder of a fish, نفاخت *nuffa-*
khat. The gall-bladder, مراره *marāra*.

BLADE, *n.* (the leaf) ساق *sāk*, برگ
barg. Blade of grass, گیا *giyāh*.

shākchāi giyāh. A sword blade, تیغ
tegh, صیحت *safīhat*.

BLADE-BONE, *n.* شان *shāna*, شنه
pushta.

BLAIN, *n.* آب *ābilah*.

BLAMABLE, *a.* جرم *jarīm*, گناه
gunāhgār, نقصیروار *taksīr wār*, مذموم
mazmūm.

BLAMABLY, *ad.* جرمیانه *jarīmāna*.

BLAME, *n.* گناه *gunāh*, تقصیر *taksīr*,
خطا *khatā*, جرم *jirm*.—(censure)
زباندرازی *zabān darāzī*, غیبت *ghībat*.

BLAME, *vt.* ملامت *ilzām-k.*, الرام کردن
malāmat-k., نم دادن *zamm-d*.
To be blamed, مذموم بودن *mazmūm-*
b., ملامت کرده شدن *malāmat kardā-*
sh.

BLAMEFUL, *a.* جرمی *pur jarīmat*.

BLAMELESS, *a.* بی تقصیر *bi taksīr*,
پاک *bi gunāh*, معصوم *madsūm*, بی گناه
pāk, آزاد *āzād*.

BLAMEWORTHY, *a.* واجب الذم *wājib*
wājibuz zamīm.

BLANCH, *vt.* بیاض کردن *bayāz-k.*, سپید
ساختن *suped-s.*, سپید گشتن *suped-g.*

BLAND, *a.* شیرین *shirīn*, ملایم *mulā-*
yam, نازک *nāzūk*.

BLANDISH, *vt.* vide CARESS.

BLANDISHMENT, *n.* ناز *nāz*, شیوه
sheva, تملق *tamalluk*, کرشمه *kīrīsh-*
ma, خاطر نوازی *lhātīr narwāzī*.

BLANK, *a.* (white) سفید *sufed*, ابيض
abyāz, زمرد *pashmurda*.—(unwrit-
ten) ساده *sāda*, نامکتوب *nā maktūb*.
—(vacant) خالی *khālī*, تهی *tihī*.

BLANK, *n.* (void space) فراغ *farāgh*,
خوار *khawā*.—(an unwritten paper)
کاغذ نا مکتوب *kāghazi nā maktūb*.

BLANKET, *n.* گلیم *gīlīm*, عبا *abā*,
شادگون *shād gūna*.

BLANKLY, *ad.* سفیدانه *sufedāna*.

BLASPHEME, *vt.* کفر گفتن *kuf-r-g*.

BLASPHEMOUS, *a* کفور *kufūr*, کفرگويان *kuf-r-guyān*.

BLASPHEMY, *n.* کفر *kuf-r*, کفرگوي *kuf-r-gū*.

BLAST, *n.* (of wind) درر *dīrar*, نفخت *nafhat*. The blast of a trumpet, نفير *naghmai nafir*. A contagious blast, ساری *nafhati-sārī*.

BLAST, *vt.* (blight) پژمرده کردن *pa:zhm-urda-k*, برقان نمودن *yarkān-n*. To blast a design, قصد محروم کردن *kasd mahrūm-k*. To blast one's reputation, رسوای نمودن *riswāi-n*.

BLAZE, *n.* شعله زدن *shulā-z* — (to be conspicuous) ظاهر شدن *zāhir-sh*. — (to publish) اظهار کردن *izhār-k*.

BLAZON, *n.* (coat of arms) علامت *dlāmat*, نشان *nishān*. — (celebration) اشتیهار *ishtihār*, شهرت *shahurat*.

BLAZON, *vt.* علامت کردن *dlāmat-k*. — (embelish) آراستن *ārāstan*. — (celebrate) اشتیهار کردن *ishtihār-k*.

BLEACH, *vt.* صاف کردن *sāf-k*, سفید *sufed*. سفید کردن *sufed-k*, مجبض ساختن *mubiz-s*.

BLEACHER, *n.* سفیدگر *gāzur*, گازر *gāzur*. سفید فام دهنده *sufed fām dehandā*, جامه شوی *jāmai shuī*.

BLEAK, *a.* (cold) سرد *sard*, بارد *bārid*, بر *bard*.

BLEAKNESS, *n.* سردی *sardi*, سرما *sarmā*.

BLEAR, *vt.* رمد کردن *ramad-k*.

BLEAR-EYE, *n.* رمد *ramad*.

BLEAT, *vi.* نواج کردن *su'āj-k*, لدس *lads*. ساختن *lads-s*.

BLEAT *n.* نواج *su'āj*, ناج *sā'j*, لدس *lads*.

BLEED, *vi. vt.* (shed blood) ریختن خون *khūn-r*, افشاندن خون *khūn-a*. — (to

open a vein) رگ زدن *rag-z*, فصد کردن *fasd-k*. — (to lose blood) خون ریزان *khūn rizān-n*. — (to die) مردن *murdan*.

BLEEDING, *n.* خون ریزی *khūn rezī*, افشانی خون *khūn afshānī* — (flowing of blood) خون جاری *khūn jāri*, نغار *nuār*. — (letting blood) فصد *fusd*, رگ *rag* زدن *rag zanī*. Bleeding at the nose, خون جاری از بینی *khūn jāri az binī*, رعب *ru'āf*.

BLEMISH, *vt.* عیب دادن *dāgh-n*, عیب رسوای *dīb dār-k*. — (defame) رسوای *riswāi-s*, ساختن *dush-nām-d*.

BLEMISH, *n.* عیب *dīb*, آهر *āhū*, داغ *dāgh*. — (reproach) رسوای *riswāi*, دشنام *dushnām*.

BLEND, *vt.* سرشتن *āmikhtan*, آمیزش کردن *sarishktan*, آمیزش *āmizish-k*.

BLESS, *vt.* دعا بخیر *du'āi khair-g*, دعا مبارک *mu-bārakī-d*. — (consecrate) خاص کردن *khāss-k*, فدا نمودن *fidā-n*. — (praise) ستایش کردن *tahsin-k*, شکر گفتن *shukr-g*. — (to bless God) فیروز کردن *firūz-k*.

BLESSED, *a.* مبارک *mubārak*, مسعود *mas'ūd*, خجسته *khujasta*, میمون *mai-mūn*, بخندیار *bakhti-yār*. The blessed, اهل جنت *ahli jinnat*.

BLESSEDLY, *ad.* مبارکانه *mubārakāna*, بالخیر *bil'khair*.

BLESSEDNESS, *n.* سعادت *sa'adat*, بخت *bakht*, دولت *daulat*, مبارکی *mubārakī*, اقبال *ikbal*, برکت *barakat*, نصیب *nastib*. Eternal blessedness, خلد *khalī*. — (sanctity) تقدیس *takdīs*, طهارت *taharat*.

BLESSING, *n.* دعای خیر *barakat*, ندرکت *duāi khair*, ندرکت *tabrik*, آفرین *āfrīn*.

BLEST, *a* خجسته *khujastu*.

BLIGHT, *n.* سرما *sarmā-burd*, سر *sarr*, آفت *āfat*, حس *hass*.

BLIGHT, *vt.* برزده کردن *pazhmurda-k*.

BLIND, *a.* کور *kūr*, نابینا *nābinā*, ضرر *zarir*. Blind of an eye, چشم یک *yak chashm*, آوار *adwar*.

BLIND, *vt.* بی نور کردن *kūr-k*, نور ساختن *lūr-k*.—To be or become blind, *bī nūr-k*.—*kūr-sh*, ضرر شدن *zarir-sh*. To be blind at night or purblind, شب کور شدن *shab kūr-sh*.—(to deceive) غدن کردن *ghabn-k*.

BLIND, *n* (screen) پرده *parda*.—(pretence) بهانه *bahāna*, مکر *mukr*.

BLINDFOLD, *a.* چشم پوشیده *chashm پوشیده* *chashm dākhta*, چشم دوخته *poshida*.

BLINDFOLD, *vt.* چشم پوشیدن *chashm-p*, چشم نابینا کردن *chashm nābinā-k*.

BLINDLY, *ad.* علی العمی *kūrāna*, کورانه *alul dmyā*.

BLINDNESS, *n.* کوری *kūrī*, نابینایی *nābināi*, ضرارت *zarārat*.

BLIND-SIDE, *n.* ضعف *zabūnī*, زویدی *zaūf*, غفلت *ghaflut*.

BLINK, *vi.* غمر *chashm-z*, چشم زدن *ghamzi dīn-n*, عین نمودن.

BLISS, *n.* عیش *āshrat*, عشرت *dīsh*, سعادت *saādat*, مبارکی *mubārakī*, فرخندگی *farkhundagi*.

BLISSFUL, *a.* مسعود *masūd*.

BLISSFULLY, *ad.* مبارکانه *mubārakāna*.

BLISTER, *n.* نفت *nafta*, آبله *ābilah*.

BLISTER, *vt.* غدنک *ābilah-k*, آبله کردن *ghadang-k*.

BLITHE, *a.* شاد *shād*, خرم *khurram*, خوش دل *khush dil*.

BLITHELY, *ad.* شادمانه *shālmāna*, با نشاط *bā nashāt*.

BLITHENESS, *n.* نشاط *shāli*, شادی *nashāt*.

BLOAT, *vt.* حطاط نمودن *katāt-n*, درج داشتن *darj-d*.

BLOCK, *n.* (of wood) تیرۀ درخت *tīri-dīrakht*, کدۀ هیزم *kundai hizom*. A butcher's chopping block, کوفچول *kafjūl*.—(an obstacle) پابند *pā band*, مانع *māni*.

BLOCKADE, *n.* محاصره *hasr*, حصر *muhāsara*, احاطه *ahāta*.

BLOCKADE, *vt.* سد کردن *sadd-k*, احاطه *girā girā-k*, گرداگرد ساختن *ahāta-k*, محاصره کردن *muhāsara-k*.

BLOCKHEAD, *n.* بی وقوف *ahmak*, احمق *bī wukūf*, نادان *ablak*, نادان *nādān*.

BLOCK-HOUSE, *n.* vide FORT.

BLOKISH, *a.* کد *kund*, کودن *kaudan*, باحر *bāhīr*.

BLOKISHNESS, *n.* احمقی *ahmakī*.

BLOOD, *n.* خون *khūn*, دم *dām*, خوبشی *surkhāb*.—(relation) خورشیدی *kheshī*, قرابت *kurābat*.—(lineage) نسب *nasb*, نژاد *nizhād*.—(temperament of mind) مزاج *mizāj*, سرشت *sarisht*. Blood (murder) قتل *katl*, حیات *kushtanī*.—(life) حیات *hayāt*.—(offspring, ولد) To shed blood, *katl-k*, خون ریختن *khūn-r*, قتل کردن *rag-z*, فصد کردن *fasd-k*. To besmear with blood, باخون *bā khūn-ā*. Stained with blood, *khūn ālūda*. Of noble blood, پاک نژاد *pāk nizhād*, شریف *sharīf*.

BLOOD, *vt.* باخون آلودن *bā khūn-ā*.

BLOODINESS, *n.* خون آلودی *khūn ālūdi*, خون آلودگی *khūn ālūdagi*.

BLOODLESS, *a.* بی خون *bi khūn*,
دما *bi damā*.

BLOODSHED, *n.* خون ریزی *katāl*,
khūn rezī.

BLOOD-SUCKER, *n.* زو *zulu*, زو *zaru*,
خونی *dercha*.—(murderer) خون
khūnī, جاد *jallād*.

BLOOD-THIRSTY, *a.* خون خوار *khūn*
khār, ظالم *zālīm*.

BLOODY, *a.* خونی *khūnīn*, دما *damnā*,
دماوی *damawīy*, آلود *khūn ālūda*.
Of a bloody colour. خون رنگ *khūn*
rang.—(sanguinary) خون آسام *khūn*
āshām, خون خوار *khūn khār*.

BLOOM, *n.* شگون *shīgūfa*, غنچه *ghuncha*,
ورد *ward*.—(of youth) جوان *ānfauān*.

BLOOM, *vi.* شگون کردن *shīgūftan*,
شگون *shīgūfa-k*.

BLOOMING, *a.* شگون دهنده *shīgūfu*
kunanda, زهر دما *zahr numā*.

BLOOMY, *a.* گل دار *gul lār*, شگون دار *shī-*
gūfa dār, پر گل *pur gul*.

BLOSSOM, *n* or *vi.* vide BLOOM.

BLOT, *n.* (obliteration) محو *mahw*, و *afw*,
داع *rakm-kash*.—(spot) داع *dāgh*,
ناموس *āib* — (disgrace) ناموس *namūs*,
رسوایی *risuwāi*. Blot of ink,
داع *dāghi-siyāhī*.

BLOT, *vt.* رقم کش کردن *rakm kash-k*,
محو *mahw-s*.—(disgrace) ناموس
رسوای ساختن *risuwāi-s*, ناموس *nāmūs-k*.

BLOTCH, *n.* داغ *dāgh*.

BLOTTING-PAPER, *n.* کاغذ نشاف *kā-*
ghazi nushshāf.

BLOW, *n.* ضرب *zarb*, مشت *mushṭ*,
طپانچه *kūb*, مصادمت *musādamat*,
طپانچه *tapāncha*. To strike a blow, ضرب
زدن *zarb-z*.

BLOW, *vi.* (as wind) وزیدن *wazīdan*,
نفع کردن *nafih-k* —(with the mouth)
دمیدن *damīdan*, بگ دادن *mafi-d*.—
(breathe) دم زدن *dam-z*, تنفس
کردن *tanaffus-k*—(fill with wind) باد
زدن *purbūd-k*, مافوخ ساختن *manfakh-s*.
To blow the nose, خمیدن *khumīdan*.
To blow up or swell, آما سیدن
āmāsīdan.—(sound an instrument)
نواختن *nawā-* نای زدن *nāyi-z*,
khtan. To blow a horn, نفع
کردن *nafkhī sūr-k*. To blow upon,
با دم گرم کردن *bā dam garm-k*.—(treat with
contempt) حقارت ساختن *hikārat-s*

BLOWER, *n.* بانیخ *nājīh*, بکند
nafkh kunanda. A blower of glass,
قداح *kudlāh*. A blower of the flute,
&c. نایزن *nāya zan*.

BLOWING, *p. a.* بانیخ *nājīh*, ورن
warzān—ن وزیدگی *wazīdagī*,
شگون *shīgūftagī*.

BLOW-PIPE, *n.* نای *nāe*.

BLUBBER, *vi.* گریستن *girīstān*,
نالیدن *nālīdan*.

BLUDGEON, *n.* بقاری *bakkārī*, چوب
chōb.

BLUE, *a. n.* کبود *kabūd*, نیلی *nīlī*,
نیلگون *nīlgūn*, لاجورد *lājward*, ارزاق
arzak. Of a deep blue, کبود
kabūdī, زرقم *zurkum*. The blue gem,
(turkoi) پیروزه *pīrūza*.

BLUE, *vt.* نیل کردن *nīl-k*, کبود
ساختن *kabūd-s*.

BLUENESS, *n.* نیلی *kabūdī*, نیلی
nīlfām, لاجوردی *lājwardī*.

BLUFF, *a.* متکبر *mutakabbir*, گستاخ
gustākh, تند *tund*, درشت *durusht*.

BLUNDER, *n.* سهو *eahw*, خطا *khatā*,
تقصیر *kusūr*, غلط *ghalat*.

BLUNDER, *vi.* غلط کردن *ghalat-k.*,
خطا کردن *khutā-k.*, تصور کردن *kasūr-k.*

BLUNDERHEAD, *n.* خطا کننده *khutā-kunādu*, ابله *ablūh*, احمق *ahmaq.*

BLUNT, *a.* (not sharp) کند *kund*, نا تیز *nā tez*, ناشناس *nāshanas* (dull) بی عاقل *bī āql*, نادان *nālān*, بی عقل *bī āql*, (ill bred) بی نزاکت *bī nazākat*, نا لطیف *nā latīf*.

BLUNT, *vt.* کدد ساختن *kaṭil-k.*, کدلعل کردن *kund-s.* (to weaken appetite) صبط کردن *zabt-k.*

BLUNTLY, *ad.* با ترک *kalilāna*, کلایلانم *bā turkī adab*. To behave bluntly, ادب نمودن *tarki adab-n.* To speak bluntly, در وجه مستخ گفتن *dar wajai gustāk-h-g.*

BLUNTNESS, *n.* بلادت *kunīti*, کندی *balādat*, کودبی *bi āqlī*, بی عقلی *ku-dantī*, احمقی *ahmaqī*.

BLUR, *n.* لکه *luka*, لکه *luka*, عیب *āib*, داغ *dāgh*.

BLUR, *vt.* لکه ساختن *āib-k.*, عیب کردن *luka-s.*

BLURT, *vt.* گستاخانه گفتن *gustākhlāna-g.*, غافلانه کلام نمودن *ghāfilāna-kulām-n.*

BLUSH, *vi.* خجالت کردن *khajlat-k.*, شرم داشتن *khajal-sh.*, خجل شدن *sharm-d.*, ننگ داشتن *nang-d.*

BLUSH, *n.* سرخ روی *khajlat*, حجاب *hajāb*, شرم *sharm*, سرخ روی *surkh rūt*. At the first blush or sight, بنظر اول *ba nazari auwal*. Over spread with blushes, خجالت کش *khajlat lash*. Raising blushes, خجالت انگیز *khaj-lat-angiz*.

BLUSHING, *n.* خجالت نما *khajlat numā.*, شرمینده *sharminda*.

BLUSHINGLY, *ad.* با شرم *bā sharm*, خجالت با *bā khajlat*.

BLUSTER, *n.* (noise) هنگام *gaugā*, هنگام *hangāma*, نهات *nuhāt*.—(boasting) لاف *lāf*, فخر *fakhr*.

BLUSTER, *vi.* (roar) نهات کردن *nuhāt-k.*, —(as the wind) باد روزگار زیدن *bādi rozyār-b*—(as the sea) لاجب ساختن *lahb-s*—(boast) لاف زدن *lāf-z.*

BOAR, *n.* خوک *khankār*, خوک *khukī nar*. A wild boar, گراز *gurāz*.

BOARD, *n.* (plank) لوح *takhta*, لوح *luh*. —(a court of jurisdiction) عدالت *ādālat*. —(table) سفره *sufra*. —(food)

خوراک *khōrāk*. A shoe maker's cutting-board, کفشگر *takhtaī kashgar*.

BOARD, *vt.* (cover with boards) تخت *takhta* بندی کردن *bandī-k.* To board a ship, در جهاز محول کردن *dar jehāz, mahwal-k.*

BOARDING-SCHOOL, *n.* مدرسه *mad-rasa*

BOARISH, *a.* حیوانی *khankāri*, خنزیری *huiwānī*. —(brutal) بی رحم *bī rahm*, ظالم *zālim*, نا تراشیده *nā tarāshīda*.

BOAST, *n.* خود دروشتی *lāf*, لاف *khud farūshī*, بارنام *bār nāma*.

BOAST, *vi.* لاف زدن *lāf-z.*, لاف زدن *lāwīda*. To boast of wealth, نازیدن *nāzīdan*.

BOASTER, *n.* خود کام *lāf zan*, لاف زن *khud kām*.

BOASTFUL, پر تصلف *pur tasalluf*, فخرت *fakhrat*.

BOASTING, *n.* فخر *lāf zanān*, فخر *fakhr kunān*.

BOAT, *n.* سفینه *kishti*, کشتی *safina*, کشتی زورق *zaurak*. A ferry boat, کشتی معبر *kishti guzāra*, *madbar*.

BOATMAN, *n.* خلاصی *mallāh*, کشتی بان *khalāsi*, کشتی *kishti-bān*.

BOB, *n.* (blow) ضرب *zarb*, زخم *zakhm*.

—(flout) وشبه *washya*.— (ear-ring) گوشوار *gūshwār*.—(any thing pendulous) آونگ *āwang*, آون *āwā*.
BOB, *vt.* ضرب کردن *zarb-k.*—(cheat) غدر ساختن *ghadr-s.*—(hang loose) آویخته شدن *āwikhta-sh.*—(ridicule) خنده ریش کردن *khanda rīsh-k.*
BOBBIN, *n.* ماسوره *māsūra*.
BODE, *vt.* فال نمودن *fāl-n.*, اختر گفتن *akhtar-g.*, شگون دادن *shugūn-d.*, دلالت کردن *dulālat-k.*
BODILY, *a. ad.* بدنی *jismānī*, جسمانی *badant.* — (essential) دانی *zātī*, حقیقی *hakiki*. Bodily food, غذای جسمانی *ghazāi jismānī*.
BODING, *n.* شگون *shugūn*, فال *fāl*, اختر *akhtar*.
BODKIN, *n.* درفش *dirafsh*, رفش *rafsh*.
 A bodkin for the hair, سر خار *sar-khāra*.
BODY, *n.* بدن *badan* (*pl.* ابدان *tan* (*pl.* تنها), *جسد* *jasad* (*pl.* اجساد or جسود), *جسم* *jism* (*pl.* اجسام *andām*, اندام *wujūd*, وجود *shakhs*, شخص *lāsha*, لاش *murdār*, مردار. A body corporate, حرفت *hirfat*, عرفت *urfat*. To be one body and one soul with another, باکسی همجنس و همجان شدن *bā kasi hamjins wa hamjān-sh.* Natural bodies, اجسام طبیعت *ajsāmi tabīdt.* To nourish the body, نرور *tan parwar-k.* A collective body, جمع *jamād*, طایفه *tāyifa*. A great body, جمع کثیر *jamādi kastir*. To assemble a body of troops, لشکر *lashkar jamā-k.* A body of armed men, سپاه *sipāh*, عامت *āmat*. Any body, کسی *kasi*, فرد *fard*. Somebody, فلان *fulān*, یکی *yaki*.

Nobody, هیچکس *hech kas*. There is nobody, کسی نیست *kasi nīst*. Every body, هرکس *har kas*, هر یکی *har yaki*. A busy body, فزولی *fuzūli*. Strong of body, زور آور *zōr āwar*, پهلوان *pahelwān*. Bigness of body, جسمات *jismāt*.
BOG, *n.* گلاب *gil-āb*, اجم *ajm*.
BOGGLE, *vi.* (hesitate) شبیهت داشتن *shrubhat-d.*, شک نمودن *shak-n.*— (start) جولان کردن *jaulān-k.*, جهیدن *jahīdan*.

BOIL, *vi. vt.* جوشیدن *jūshīdan*, جوش *jūsh-k.* To boil food, پختن *pukhtan*. To cause to boil, جوشانیدن *jūshānīdan*. To boil (as the blood), نواران الدم شدن *sawarānuddam-sh.*
BOIL, *n.* دندل *dumbal*.
BOILER, *n.* جوش کننده *jūsh kunan la.* — (kettle) هرکاره *har-kāra*, دنگ *deg*.
BOILING, *n.* جوشش *jūshish*, پازان *pazān*, جوشان *jūshān*. Boiling, ناصخ *nazkh*. (A pot) boiling over, نفوت *nafūt*.

BOISTEROUS, *a* سخت *sakht*, تیر *tez*, تند *tund*, شدید *shadīd*, ضربی *zarbī*, حربی *harbīy*.
BOISTEROUSLY, *ad.* از زور *az zūr*, ضربانه *zarbāna*. To behave boisterously, جفا کردن *jafā-k.*, زور کردن *zūr-k.*
BOISTEROUSNESS, *n.* شدت *shiddat*, سختی *sakhtī*, قهر *kuhr*, غضب *ghazab*, حرب *harb*, ضرب *zarb*, جبر *jabr*.

BOLD, *a.* بی باک *bī bāk*, بهادر *bahādur*, شیر مرد *sher mard*, شجاع *shujād*, دلیر *dilīr*, دلور *dilāwur*.—(impudent) بی شرم *bī sharm*. To make bold (inspire with courage), دلور ساختن *dilāwar-s.*—(speak freely) عرض کردن *iltimās-k.*, عرض *arz-k.* To be bold, شیرمرد شدن *sher mard-sh.*

- BOLDLY**, *ad.* بهادرانه *bahādurāna*, دایرانه *dilirāna*, پهلوانانه *pahelwānāna*.
 —(impudently) گستاخانه *gustākāhāna*, باشوخ چشم *bā shūkh chashm*.
- BOLDNESS**, *n.* دلیری *dilirī*, دلوری *dalūrī*, جرأت *shujāāt* شجاعت *dilāwarī*, اقدام *jarāat*. Boldness and timidity, احجام *ikdām u ihjām*.—(impudence) شوخی *shukhī*, بی شرمی *bī sharmī*.
- BOLE**, *n.* گل ارمني *gili armanī*, گل سرخ *gili surkh*.
- BOLSTER**, *n.* بالش *bālīsh*, بالین *bālīn*, تکیه *takya*.
- BOLSTER**, *vt.* تکیه کردن *takya-k*.
- BOLT**, *n.* (of a door) دربند *darband*, نرماده در *chumba*, چنبه *piishkila* *nar mādaī dar*.—(arrow) تیر *tīr*, پارتاب *partāb*.—(fetter) زولانه *zawlāna*, صاعقه *pā band*. A thunderbolt, آذرکش *sāika*, آذرکش *ādrakhsh*.
- BOLT**, *vt. vi.* (of a door) سد باب نمودن *saddi bāb-n.*, بند کش نهادن *bund-kasha-n.*—(fetter) در زنجیر نهادن *dar sanjīr-n.*—(sift) پیچیدن *pīkhtan*. To bolt out (sally forth), خروج کردن *khurūj-k*. To bolt one out of doors, کسی را از بیرون در کردن *kasīrā az birūni dar-k*.
- BOLTER**, *n.* غربال *girbāl*.
- BOLUS**, *n.* لقمه *lukma*.—(a large pill) حب *habb*, قرص *kurs*.
- BOMB**, *n.* غبار *ghubāra*.
- BOMBARD**, *vt.* غبار انداختن *ghubāra-a*.
- BOMBARDMENT**, *n.* هجوم با غبار *hujūm bā ghubāra*.
- BOMBAST**, *n.* مبالغه *mubālagha*, لاف *lāf zani*.
- BOMBASTIC**, *a.* منفوخ *manfūkh*.
- BONA FIDE**, *a. or ad.* راست *rāst*, صادق *sādik*.
- BOND**, *n.* (for debt, &c.) تمسک *tamas-suk* (*pl.* تمسکات *dastāwīz*).
 —(ligament) بند *band*, قید *kayd*.—(union) رشت *rishta*, سلسله *salsala*, اتفاق *ittifāk*.
- BOND**, *a.* مقبوض *girifta*, گرفته *malbūz*.
- BONDAGE**, *n.* بندگی *bandagī*, غلامی *ghulāmī*, قید *kayd*, اسیری *asirī*, گرفتاری *giriftārī*.
- BONDSMAN** *n.* غلام *ghulām*, عبد *dbād*.
 —(security) ضامن *zāmin*, کفیل *kafil*.
- BONE**, *n.* استخوان *ustukhān*, عظم *azm* (*pl.* عظام). A piece of bone, استخوان *ustukhān pāra*. The jaw-bone, لهزمت *lihzimāt*. The two jaw-bones, لهزمتان *lihzimātān*. Joint-bones (of the heel), کعب *kadb*.—(of the hands and feet) کعب *kads* (*pl.* کعباس).—(of the elbow) کعبرت *kudburat*.—(of the back) شرخوب *shurkhūb*, خرازاظهر *khārazu'z zhahr*. The bones of the arm, انقاء *ankā*. The bones of the fingers, العا *alā*. The shank-bone, شیتالنگ *shitālung*. The hip-bone, ور *warr*. The neckbones, نضی *naziy*. The collar-bone, ترقوت *tarkuwat*. The knee-bone or pan, سر زانو *sarizā-nū*. A broken bone, شکسته *ustukhāni shikasta*. A bandage for a broken bone, استخوان بند *ustukhān band*. A bone with meat upon it, عرق *ark*. A bone or die, کعبت *kadbat*. A carious bone, ریمت *rimmat*, رمیم *ramim*. Small boned, رخود *rikhwadd*.
- BONE-SETTER**, *n.* شکسته بند *shikasta band*, مجبور کننده *majbūr kunanda*, جابر *jābir*, واجر *muajir*.

BONFIRE, *n.* آتش باري *ālīsh bāst*,
پروازه *parwāza*.

BONITO, *n.* (fish) بینیت *bayntē*.

BONMOT, *n.* مزه *maʿi*, بذله *buzlu*.

BONNET, *n.* کلاه *kulāh*, تاج *tāj*.

BONNILY, *ad.* بالطف *bā lutf*.

BONNY, *a.* vide HANDSOME.

BONUS, *n.* (advantage) فایده *fāyada*.

— (premium) بخشش *bahhshish*,
پاداش *pādāsh*.

BONY, *a.* استخوان پر *puri ustukhān*,
استخواندار *ustukhāndār*.

BOOBY, *n.* سر بیسامان *sari bi sāmān*.

BOOK, *n.* کتاب *kitāb* (*pl.* کتب *namā*,
نامه *nāma*, دفتر *daftar* (*pl.* نسخ *nuskha*,
سفر *sifr* (*pl.* جلد *jild*), (دفتر *daftar*),
asfār (*pl.* اسفار *asfār*). The most excellent
book, مستطاب *kitābi mustalāb*.
The book of God, الكتاب الله *al kitāb
allāh*. An account-book, دفتر *daftar*.
A day-book, روزنامه *rūz nāma*. A cash-
book, آورجه *āwarja*. The book of life,
دفتر اعمال *daftari atmāl*. Various
books, کتب گوناگون *kutubi gunāgūn*.
The title of a book, کتابت *kitābat*.
The original or first copy of a book,
اصل کتاب *asli kitāb*.

BOOKBINDER, *n.* مجلد *mujallid*,
جلدگر *jild gar*.

BOOK-BINDING, *n.* جلدگری *jildgarī*.

BOOK-CASE, *n.* کتب دان *kutub dān*,
ضمامت *zammāmat*, رف *raff*.

BOOKISH, *a.* طالب علم *tālibi ilm*,
مدرس *mudarris*.

BOOK-KEEPING, *n.* حساب نویسی *hisāb
nawīst*, شمردگی *shumurdagī*.

BOOK-KEEPER, *n.* شمارگیر *shumārgīr*,
محاسب *muhāsib*.

BOOKSELLER, *n.* کتب فروش *kutub-
farūsh*, سفار *saffār*, صفاف *sahhāf*.

BOOK-SHOP, *n.* کتب خانہ *kutub khāna*.

BOOKWORM, *n.* کدابی *kuttābi*.

BOON, *n.* بخشش *bahhshish*, انعام *inām*.

BOON, *a.* vide GAY ; MERRY.

BOOR, *n.* vide CLOWN.

BOORISH, *a.* بی ادب *bi adab*, ناشناس
nā shanās.

BOORISHNESS, *n.* بی ادبی *bi adabī*,
روستایی *rūstāiy*.

BOOT, *n.* موزه *mūza*, خف *khuff*, تساخین
tasākhīn. Upper boots, موق *mūk*.
The toe of a boot, چنگ *changī*, موزه
mūza. The lining leather of boots,
صلال *silāl*. The upper leather of boots,
سر موزه *sari mūza*. Old or patched
boots, نقل *nahl* (*pl.* نقال *naqāl*). To put on
boots, موزه پوشیدن *mūza-p*, تحف
tahhaffuf-sh.

BOOT, *n.* (advantage) فایده *fāyada*,
سود *sūd*.

BOOT, *vt.* فایده نمودن *fāyada-n*, سود
دادن *sūd-d*. To boot (over and above)
با فایده *bā fāyada*, علاوه *dlāwa*.

BOOTH, *n.* خیمه *khaima*, سایبان *sāya-
bān*, خرگاه *khargāh*.

BOOTLESS, *a.* بی فایده *bi fāyada*,
بی معنی *bi madnī*.

BOOTY, *n.* غنیمت *ghanimat* (*pl.* غنائم *ghanām*),
غارت *ghārat*, یغما *yaghma*.

BORAX, *n.* تنگار *tangār*, بورق *būrak*.

BORDER, *n.* کنار *kanār*, کناره *kanāra*,
جانب *dāman*, حاشیه *hāshīya*, دامن
jānab. The border of a country, سرحد
sarhadd, سرزمین *sar zamīn*. One liv-
ing on the borders, سرحد نشین
sarhadd nishīn. Hostile borders, غور
sughūr. A governor of the borders,
مرزبان *marzbān*.

BORDER, *vi.* در سرحد شدن *bar sur*

- hadd-sh. vt.*—(to ornament with a border) *bā razha-p.*
- BORE, *vt.* سوراخ کردن *suftan*, سوراخ *surākh-k.*, سغلیدن *siftidan*.
- BORE, *n.* سوراخ *sūrākh*, رخنه *rakhna*.
- BOREAL, *a.* شمالی *shimālī*.
- BOREAS, *n.* باد شمال *bādi shimāl*, نسیم شمال *nasimi shimāl*.
- BORER, *n.* سوراخ کن *minkab*, سوراخ *sūrākh-kun*.
- BORN, *p. p.* پیدا شده *payda shuda*, زاده *zāda*, مولود *maulūd*. Born to great fortune, بلند کوب *buland kaukab*. To be born, زادن *zādan*, پیدا شدن *paydā-sh*. Base born, زاده حرام *harām-zāda*.
- BOROUGH, *n.* شهر *shahr*, قصبه *hasba*.
- BORROW, *vt.* عاریت گرفتن *āriyat-g.*, قرض گرفتن *istiārat-k.*, وام گرفتن *wām-g.*
- BORROWER, *n.* استعارت کننده *istiārat kunanda*.—(debtor) *karzdār*.
- BOSH, *n.* گداز *gazāfi bihoda*, بیخود *biyūd*, سخا *sakhuni nā farjām*.
- BOSOM, *n.* سینه *sina*, بر *bar*, بغل *baghal*, آغوش *āgūsh*. The upper part of the bosom, سرسینه *sari-sina*. A bosom friend, وفادار *wafādār*, یارخار *yārighār*.
- BOSOM, *vt.* در بغل گرفتن *dar baghal-g.*, آغوش کردن *āghūsh-k.*—(inclose in the bosom) *dar sina-n.*
- BOSS, *n.* (stud) پشیزه *pishīza*.—(nail) میخ *mekh*. The boss of a shield, ناف *nāfi sipar*. A boss-seller, فالس *fallās*.
- BOTANIC, *a.* چمن پیوند *chaman paywand*, منسوب نبات *nabāt mansūb*.
- BOTANIST, *n.* اهل چمن *ahli chaman*, نبات دان *nabāt dān*, نباتی *nabāṭīy*.
- BOTANY, *n.* علم نبات *ilmi nabāt*, اهلیت چمن *ahlīyati chaman*.
- BOTCH, *n.* (mark) داغ *dāgh*.—(sore) دنبل *dumbal*.—(patch) پینه *pīna*.
- BOTCH, *vt.* با دنبل آوردن *bā dumbal-ā*.—(patch clothes) پینه دوختن *pīna-d*.—(do unskillfully) نادانی نمودن *nādānī-n.*
- BOTH, *a. & pron.* هر دو *hardu*, همدیگر *hamdīgar*. Both hands, هر دو دست *har du dast*, بدان *yadān*. Both worlds, هر دو عالم *hardū ālam*, دارین *dārain*, کونین *kaunain*. Both the seas, هر دو جانب *bahrin*. Both sides, هر دو طرف *hardu jānīb*, *hardu taraf*. From both sides, از هر دو طرف *az har du taraf*, از جانبین *az jānabīn*.—Both (as well as), با *bā*, مع *mā*.
- BOTHER, *vt.* vide TEASE, PERPLEX.
- BOTTLE, *n.* شیشه *shīsha*, صراحی *surāhī*, آبکش *ābkash*, ظرف *zarf*. The stopper of a bottle, وفاق *wifād*. A bottle of hay, ابالت *ibālat*.—(fly) عنتر *āntar*.
- BOTTLE, *vt.* در شیشه نهادن *dar shīsha-n.*
- BOTTOM, *n.* زیر *zer*, تخت *takt*, پائین *pāyīn*, ته *tih*, اصل *asl*, بن *bun*. The bottom of hell, قعر جهنم *katri jahan-nam*. The bottom of the sea, river, &c. شنا *shinār*. A bottom (ship) چهار *jehāz*. The bottom or keel of a ship, انبار چهار *ambāri jehāz*.—(profundity) عمق *īmāk*, غور *gawr*.—(limits) حد *hadd*, سرزمین *sar za-mīn*. Bottom (last resort), امید پستورین *umedi pastarin*.—(dregs) درد *durd*. The bottom of a mountain, بن کوه *buni kūh*. The bottom of a street, وشبعت *pazhan*. A bottom or clew, واشدت *washīdt*. To the bottom (completely),

بالمقام *bēi tamām*. At the bottom, *ba pāyīn*, في القعر *fil'kadīr*. From top to bottom, *az* بالا تا پائین, *bālā tā pāyīn*, از سر تا پا *as sar tā pā*, سراسر *sarāsar*.

BOTTOM, *vt.* (found upon) بنا کردن *banā-k.*, بنیاد نمودن *bunyād-n.*—(to wind a clew) توشیع کردن *tawshīd-k.*

BOTTOMLESS, *a* بی پائین *bēi tih*, بی *bēi pāyīn*. The bottomless abyss, *ghamr*.

BOUGH, *n.* شاخ *shākh*, فرع *fard* (*pl.* فروع *fāj*).

BOUNCE, *vi.* ضربه کردن *surt-k.*—(boast) لاف زدن *lāf-z.*

BOUNCE, *n.* (noise) ضربه *sart*, غوغا *ghaughā*, هنگامه *hangāma*.—(sudden blow) ضربه ناگهانی *zarbi nāgihānī*.—(boast) لاف *lāf*.

BOUND, *n.* (boundary) حد *hadd*, مرحد *sar hadd*, سرزمین *sar zamīn*. Beyond bounds, از حد بیرون *as hadd berun*. To go beyond bounds, از حد گذشتن *as hadd-g.*—(a spring) حستان *justān*. Bounding (a doe) نوزان *nafazān*.

BOUND, *a.* ممنوع *mamnūn*.

BOUND, *vt.* (limit) حد کردن *hadd-k.*, تحدید نمودن *tahdīd-n.*—(spring) جستن *jastan*, نوزان کردن *nafuzān-k.* To be bound, بند شدن *band-sh.*, بستن *basta-b.* To be bound in chains, زنجیر شدن *bastai zanjir-sh.* With hands and neck bound, با دست و با *bā dast wa gardan basta*. Tongue-bound, بستن زبان *bastai zabān*. Having the feet bound, پابستن *pā basta*.

BOUNDARY, *n.* حد *hadd*, سرحد *sar hadd*, منزل *man-sul*, سرزمین *sar zamīn*, Hostile boundaries, مرز نوم *marz-*

būm, مرز زمین *marzi samīn*. A boundary stone, ارف *urfat* (*sing.* ارف). **BOUNDLESS**, *a.* بی نهایت *bēi nahāyat*, از حد بیرون *as hadd berun*.

BOUNDLESSNESS, *n.* بی پایی *bēi pāyānī*.

BOUNTEOUS, *a.* جوانمرد *jawānmard*, سخا *sakht*, عطا بخش *dtā bakhsh*, کریم *karīm*, فیض رز *fais riz*.

BOUNTEOUSLY, *ad.* جوانمردانه *jawānmardāna*, با سخاوت *karīmāna*, با *bā sakhawāt*.

BOUNTIFUL, *a.* vide **BOUNTEOUS**.

BOUNTIFULLY, *ad.* vide **BOUNTEOUSLY**.

BOUNTY, *n.* بخشش *bakhshish*, عطا *dtā*, کرم *karam*, بذل *basl*, سخاوت *sakhāwat*, سخا *sakhā*.

BOURN, *n.* vide **BOUND**; **TORRENT**.

BOUT, *n.* (turn) بار *bār*, نوبت *narubat*, یک بارگی *martaba*. At one bout, *yak bārgī*, دافعت *dafadt*.

BOW, *n.* کمان *hamān*, کوس *kūs*. The string of a bow, شراع *shirād*. The rainbow, کمان سام *hamāni sām*, کوس *kusi kusa*, قزح *sām*. A cross-bow, کمان گروها *hamāni guruhā*. A bowmaker, کمان گر *hamān gar*, کمان ساز *kumān sās*. A bow for a fiddle or other instrument, زخم *sakhma*. A bow used in dressing cotton, مند *mindaf*. To shoot with bow and arrow, تیر انداختن *tir-a*. The notch for the string at the end of a bow, گوشه کمان *goshah kamān*. To bend a bow, کمان کشیدن *kumān-k.*—(noose) کماند *kumand*, خم *kham*. A bow used by turners, واج *wākh*.

BOW, *n.* (reverence) کورنش *kurnish*, رکعت *rakadt.*—(salutation) سلام *salām*, تکریم *takrīm*.

BOW, *vt.* (bend) کج کردن *kaj-k.*, خم *kham-k.*, خمیدن *khamīlan.* To make a bow, سر نهادن *sar-n.*, سلام دادن *salām-d.* To bow the knee, زانو زدن *sānū-z.*—(subdue) صبط نمودن *sabt-n.*, تسخیر کردن *tashkhīr-k.*—(sink under pressure) با مال شدن *pāyamāl-sh.*

BOW-BENT, *a.* معطوفه *mdtūfut.*

BOW-CASE, *n.* کماندان *kurbān* کمان *hamān jola.*

BOWEL, *n.* روده *rūda*, حگر بند *jigar-band.* *n. pl.*—(compassion) مهربانی *mīhrbānī*, شفقت *safakat.* A pain in the bowels, برنس *barnus.* Wind in the bowels. حجیف *hajif*

BOWEL, *vi.* vide **PIERCE.**

BOWER, *n.* گلستان *gulistān*, گلگشت *gulgasht.*

BOW-HAND, *n.* دست راست *dastī rāst.*

BOWL, *n.* پیاله *payāla*, جام *jām*, ساغر *sāghir*, قدح *ka'lah.*

BOWL, *vt.* غلطانیدن *ghaltānidan.*

BOW-LEGGED, *a.* طرقا *lām-sāk*, لام ساق *tarkā.*

BOWMAN, *n.* کمانگیر *kamāndār*, کماندار *kamāngīr.*

BOX, *n.* 1 صندوق *sandūk*, تپنگو *tapangū* A small box, صندوقچه *sandūkcha*, حقه *hukka.* A box inaker, صندوقگر *sandūk-gur.* A tinder-box, قداح *kaddāh*, آتش زن *ātīsh-zan.* A sugar-box, شکرستان *shakristān.* A snuff-box, مسعط *musut.* A drug-box, قفدان *kafadān.* An ointment-box, قرز *kours.* A dice-box, پشک *pishk.* 2 (a blow) طپانچه *latmat*, مشت *musht* *tapāncha.* A box on the ear, چپله *chapla.*

BOX, *vi.* (fight with the fist) مشت زدن *musht-z.*

BOXER, *n.* مشت زن *musht zan*, سوت *sūk kunanda.*

BOX-TREE, *n.* بکس *baks*, شمشاد *shimshād.*

BOY, *n.* پسر *pisar*, کودک *kūdak*, طفل *tift*, صبی *sabty*, بچه *bacha.* A servant boy, خادم *khādim*, ملازم *mulāzim.* A mulatto boy, خلّاسی *khilāst.*

BOYHOOD, *n.* پسری *pisari* طفلیت *tiftiyat*, طفلی *tift.*

BOYISH, *a.* پسری *pisari*, بچه *bacha wash*, طفل *tift sā.*

BOYISHLY, *ad.* طعلانه *tiftāna*, پسرانه *pisarāna.*

BOYISHNESS, *n.* کودکی *kūdakt*, طفولت *tufūlat*, پسری *pisari.*

BRACE, *vt.* بستن *bustan*, بند کردن *band-k.*, قابض کردن *kābiz-k.*—(strain up) کشیدن *kashidan.*

BRACE, *n.* (bandage) بند *band*, بستگی *bastugi.*—(tension) شدت *shiddat*, سختی *sakhti.*—(a pair) جفت *juft*, اثنائی *isnānī.*

BRACELET, *n.* بازو بند *bāzūband*, دست *dast-faranjan*, دستیار *dast-yārā*, دست بند *dast band.*

BRACHIAL, *a.* بازویی *bāzūī.*

BRACKET, *n.* اسباده *istāda.*

BRACKISH, *a.* نمکین *namakīn*, شور *shūr*, مملوح *mumlūh.*

BRAG, *vi.* افتخار نمودن *lāf-z.*, لاف زدن *iftikhār-n.*, مباحثه ساختن *mubāharat-s.*

BRAG, *n.* خود فروشی *lāf*, لاف *khud furūshī*, فخر *fakhr.*

BRAGGART, *n.* لاف زن *lāf-zan*, خود فروش *khud farūsh.*

BRAGGING, *n.* لاف کنان *lāf-kunān*, متکبر *mutakabbir.*

BRAHMIN, *n.* برهمن *barhaman*, برهمند *barhamand.*

BRAID, vt. (weave) بافتن *bāftan*, لف کردن *dar pechtīlan*, *laff-k*. To braid hair, مو بافتن *mū-b*, زلف در پیچیدن *zulf dar-p*.

BRAID, n. vide TEXTURE.

BRAIN, n. دماغ *dimāgh*, (pl. ادمغت), مغز *maghṣ*, مغز سر *maghṣi sar*. The brain of an elephant, ارؤن *arūn*. The brain of a horse, نعامت *naāmat*. The membrane of the brain, ام الدماغ *ummu'ddimāgh*.

BRAIN-FEVER, n. سوز دماغ *sosi dimāgh*.

BRAINLESS, a. بی دماغ *bī dimāgh*.

BRAIN-PAN, n. کاسه سر *kāsa sar*.

BRAIN-SICK, a. بی قرار *bī karār*, سبکسر *sabuk-sar*.

BRAKE, n. خار *khār*.

BRAKY, a. خاردار *khārdār*.

BRAMBLE, n. خار *khār*, ترمس *tarmus*. A red bramble, خاکشی *khākehi*.

BRAN, n. سبوس *sapūs*, نخاله *nukhāla*.

BRANCH, n. شاخ *shākh*, غصن *ghusn*.

شعبت (فروع *farā* (pl. فروع *fōj*), شاخ راست *shudbat*. A straight branch, شاخ *shākh*, شاخه *khāla*. From branch to branch, از شاخ تا شاخ *az shākh tā shākh*, شاخ *shākh ba shākh*. In branches, شاخ شاخ *shākh shākh*. Having two branches, دو شاخ *du shākh*. A small branch, شاخچه *shākhcha*. Shooting forth branches, شاخ *shākh afzāi*, تشعيب *tashīb*. A branch of a river, طبع *tībā*, جدول *jadwāl*. A branch of a family, علامت *ālāmat*, نسب *nasb*. Loppings of branches, شاخ ریزه *shākh reza*. The branch or horn of a deer, شاخ *shākh*, آهو *āhu*.

BRANCH, vi. شاخ داشتن *shākh-d*, غصن *ghusn*, اراختن *arākhān*.

BRANCHY, a. شاخ دار *shākhdār*, پر شاخ *purishākh*, شعوا دار *shadwā dār*.

BRAND, n. داغ *dāgh*, لدعت *ludāt*.

A fire-brand, آتش پاره *ātish pāra*.

آتش افروز *ātish afrūz*, آتشگیره *ātishgīra*.

BRAND, vt. داغ زدن *dāgh-z*, داغ نهادن *dāgh-n*.—(to render infamous) رسوا سازدن *risuwāt-s*.

BRANDED, a. داغ دار *dāghdār*.—(marked with infamy) اهل رسوا *ahli risuwā*, صاحب بدنام *sāhibi badnām*.

BRANDISH, vt. (a sword) تیغ افشانی *tegh afshānī-k*.

BRANGLE, vi. vide DISPUTE.

BRANNY, a. سپوس دار *sapūsār*.

BRASS, n. برنج *birinj*, روی *roy*, نحاس *nahās*. Melted brass, قطر *kitr*. Rust of brass, زنجار *zinjār*. A melter of brass, ریختهگر *rehkhtagar*.

BRASSY, a. برنجی *birinjī*, روی آسا *roy āsā*, روی *royīn*.

BRASSINESS, n. روینی *royīnī*.

BRAT, n. طفل *tifl*, بچه *bacha*.

BRAVADO, n. لاف *lāf*.

BRAVE, a. دلیر *dilāwar*, دلور *delir*, سر باز *sar bāz*, بهادر *bahādur*, پهلوار *pahlāv*.—(magnificent) بزرگوار *buzurgwār*, عزیز *azīz*. A brave man, شیر مرد *sher mard*, غازی *ghāzī*. Brave soldiers, انصار جلادت شعار *ansār jalādat-shīār*.

BRAVE, vt. (challenge) دعوت کردن *dād-wat-k*, دعوت جنگ نمودن *dād-wati jang-n*.

BRAVELY, ad. دلورانه *dilāwarāna*, بهادرانه *bahādurāna*.—(magnificently) بزرگانه *buzurgāna*.

BRAVERY, n. دلیری *delirī*, دلور *dilāwarī*, شجاعت *shujādī*.—(magnificence) بزرگواری *buzurgwārī*, دولت *dawlat* و اقتبال *u ikbāl*.

BRAVO, *n.* خوشی *khūnī*, تامل *kātīl*.

BRAVO, *interj.* شاهباش *shābāsh* واه *wāh wāh*.

BRAWL, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.*,
فتنه انداختن *fitna-a*, شور کردن *shor-k.*

BRAWL, *n.* فتنه *ghaughā*, فتنه *fitna*,
غریزه *gharev*, عریضه *dibada*.

BRAWN, *n.* بازو *bāzū*, ساعد *sādd*.

BRAWNY, *a.* عضل *dzal*, فعم *fadm*, وزام *wazām*. To be brawny, عضل شدن *dzal-sh*.

BRAY, *vt. or vi.* (as an ass) جلاجل کردن *julājil-k.*

BRAY, *n.* جلاجل *julājil*.

BRAZEN, *a.* روین *burinjīn*, برنجین *royīn*, نجاس *nihās*.—(impudent)
شوخی *shokh*, گستاخ *gustākh*.

BRAZEN, *vi.* گستاخی کردن *gustākhī-k.*,
بی ادب بودن *bī adab-b*.

BRAZEN-FACED, *n.* گستاخ *gustākh*.

BRAZIER, *n.* مسگر *misgar*.

BREACH, *n.* شکاف *shigāf*,
ریخته *rikhna*, کشایش *kushāyish*,
شکستگی *shikastagī*. A breach of faith,
بی وفایی *bī wafāī*. A breach of friend-
ship, مفارقت *mufārakat*,
ناسازگاری *nāsāzgarī*. A breach of peace,
شکستگی صلح *shikastagī-i-sūlh*.

BREACH, *vt.* مغاره ساختن *mughāra-s*.

BREAD, *n.* نان *nān*, خبز *khubz*. Dry
bread, نان تهی *nānī tihī*. Thin bread,
نان تنک *nānī tunuk*. Burnt bread, نان سوخته
nānī-sukhta. An instrument
for drawing bread from the oven, نان
چین *nān chīn*. Bread given in charity,
نان وقف *nānī wakf*. A piece of bread,
نان پاره *nān-pāra*. A slice of bread,
نان ریزه *nān rezā*. Bread and salt
(hospitality) نان و نمک *nān u namak*.
Stale bread, نان تلخ *nānī talkh*. Bread

twice baked, (biscuit) بشماط *bisīmāt*.

Bread given in monasteries, نان رباط *nānī*

ribāt. Bread baked with sugar, butter,

&c. نان روغنی *nānī raughanī*. Bread

baked under the ashes, امطکمت *istak-*

mat. Bread baked upon the coals,

انگشتر *angishtavā*. Unleavened

bread, نان فطیری *nānī fatīrī*. Leaven-

ed bread, خمیری نان *nānī khamīrī*.

Bread made of millet, زغاره *zaghāra*.

Bread made of bean-meal, barley-meal

and wheaten-flour, نان کشکی *nānī-*

kashkīn.

BREAD-CORN, دانه *dāna*.—(wheat)
گندم *gandum*.

BREADTH, *n.* پهنا *pahn*, پهنا *pahnā*,

کشادگی *wasāt*, وسعت *arz*, عرض

kushādagī, نسیم *fas-h*. According to

the breadth, "عرضا" *ārzan*. That has

breadth, پهناور *pahnāwar*.

BREAK, *vt.* گسیختن *shikastan*, گسیختن

gusikhthan, شکافتن *shigāftan*. The break

of day, صبح *subh*. To break faith,

شرط شکستن *shart-sh*. To break the

neck, مقلط کردن *gardan makt-k*. To

break an oath, قسم شکستن *kasam-sh*.

To break (tame and subdue), رام کردن

rām-k. مطیع کردن *matīd-k*. To break

in pieces, پاره پاره کردن *pāra pāra-k*. To

break (ruin), بر باد ساختن *bar bād-s*. To

break the heart, دل شکستن *dil-sh*. To

break the strength, قوت شکستن *kuwat-*

sh. To break the law, شرع کردن

khlāfi-shard-k. To break an agree-

ment, عهد فسخ کردن *dhd fashk-k*. To

break in upon (assault), هجوم آوردن

hujūm-ā. To break up (dissolve) جدا

کردن *judā-k*. To break up an assembly,

مجلس موقوف داشتن *maylis mokuuf-d*.

To break up (open), کشادن *kushādan*.

To break wind, تیزیدن *tezīdan*. To break off, باز استادن *bāz-i*. To break (melt as frost), گداختن *gudākhtan*. To break with (friendship), محبت شکستن *mahubāt-sh*. To break out (in eruptions), دمیدگی نمودن *damīdagī-n*. To break out (become known), مشهور شدن *mash hūr-sh* — (become dissolute) نابکار شدن *nābalār-sh*. To break a horse, اسب فرجام کردن *asp farjām-k*.
BREAK, *n.* (a pause) فنود *fanūd*, وقف *wakf*, To make a break, وقف کردن *wakf-k*.
BREAKER, *n.* شکننده *shikananda*. — (a wave broken by rocks, &c.) موج شکسته *mauji shikasta*. A breaker of horses, سلاخ شور *silāh shor*.
BREAKFAST, *n.* چاشت *nāshlā*, ناشتا *chāshl*, حاضری *hāzirī*.
BREAKFAST, *vt.* or *i.* ناشتا شکستن *nāshlā-sh*, حاضری خوردن *hāzirī-khurdan*.
BREAST, *n.* سینه *sīna*, بر *bar*, صدر *sadr*. The breast and ribs, جشم *jusham*. — (a woman's breast) پستان *pistān*. Having full plump breast, دوشیده *doshīda*. Bandages for trussing women's breasts, سماخچه *samākhcha*. Upon the breast, بر *bar bar*. In the breast or bosom, در *dar bar*. The breast of a garment, جیب *jaib*. Beating the breast and clothed in mourning, سینه زنان و ماتم کنان *sīna-zanān u mātām kunān*.
BREAST, *vt.* پیش آمدن *pesh-ā*.
BREAST-BONE, *n.* رهابت *ruhābat*, زور *zawr*.
BREAST-PIN, *n.* vide BROOCH.
BREASTPLATE, *n.* (armour) جب *juba*, چار آینه *chār āyina*.

BREASTWORK, *n.* فسیل *fasīl*.
BREATH, *n.* دم *dam*, نفس *nafas* (*pl.* انفاس). The sound of the breath, ه *hah*. — (an instant) دم *dam*, لحظه *lah-za*, دقیقه *dakikat*. The last breath, نفس آخر *nafasi ākhir*, نزع *nazd*. To draw breath, نفس کشیدن *nafus-k*, دم زدن *dam-z*. Shortness of breath, دماور *damābar*, دماور *damāwar*, ضیق النفس *zīkun nafas*. A breath of air, رامق *ramak*, باد *bād*.
BREATHE, *vt.* نفس زدن *nafas-z*, شخلیدن *shakhlīdan*. To breathe in the face of another, ه کردن *hah-k*. To breathe odours, عطرسا زدن *dtarsā-z*. — (to exercise) ادمان کردن *idmān-k*. — (to move by the breath) بدم جنبیدن *ba dam-j*.
BREATHING, *n.* دم زدن *dam zadagī*, تنفس *tanaffuz*. Breathing forth the soul, تفیظ *tafayyuz*.
BREATHLESS, *a.* بی نفس *bi nafas*, دم بسته *dam basta*.
BREECH, *vt.* تسرول کردن *tasarwul-k*.
BREECHES, *n. pl.* پاجامه *izār*, ازار *pāy jāma*, سروال *cerjāma*, سِرْوَال *sirwāl*. Short breeches (drawers), بادره *bādra*, وِز *wusr*. Long breeches, تومان *tūmān*. The waist band of the breeches, میان بند *miyān band*. The fastenings of the breeches, ازار بند *izār band*.
BREED, *vt.* (procreate) پیدا کردن *paydā-k*, تولید کردن *tawlīd-k*. — (produce) پیدا کردن *paydā-k*, در آوردن *bar-ā*. — (contrive) ساختن *paydā-s*. — (bring up) پروردن *parwardan*, تربیت کردن *tarbiyat-k*.
BREED, *n.* نسل *zāt*, نیا *nihād*, نسل *nasl*. — (species) اصل *asl*.

BREEDER, n. (prolific female) *والدة wālidat*. A breeder of horses, *سوار پرور sawār parwar*. A breeder of cattle, *گلابان gallabān*.

BREEDING, n. (education) *پرورش parwarish*, *تعلیم tadlīm*.—(nurture) *تیمار timār*.

BREEZE, n. نسیم *nasīm*, بادِ صالح *bādī sabāḥ*, *هواي خنک harwāi khunuk*.

BREEZY, a *هوايي harwāi*.

BRENT, a. vide, **BURNT, HIGH, STEEP.**

BRETHREN, n. pl. برادران *bīrādarān*, *همچنان hamjinsān*.

BREVET, n. vide **DIPLOMA.**

BREVIARY, n. vide **ABRIDGMENT.**

BREVITY, n. اختصار *kutāḥi*, *اجمال ajmāl*, *ikhtisār*.

BREW, vt. (beer) بوزه کشیدن *boza-k.*, *سرشتن (mix) jīd-k.*—*جمع کردن sarishtan*, آمیختن *āmikhtan*.

BREW, n. بوزه *boza*, *جمع jīd*.

BREWER, n. بوزه کش *boza-kash*, *جمع jīd kunanda*.

BRIBE, n. رشوت *rishwat*, *پاره pāra*, *اتارت itāwat*.

BRIBE, vt. رشوت دادن *rishwat-d.*, *برآگنده ساختن barāganda-s.* To take a bribe, *رشوت گرفتن rishwat-g.*

BRIBERY, n. رشوت *rishwat*, *اتارت itāwat*.

BRICK, n. خشت *khisht*. A burnt brick, *خشت پخته khisht-i pukhta*. Painted bricks or tiles, *کاشي kāshī*. To make brick, *خشت زدن khisht-z.* A brick-maker, *خشت ساز khisht-paz*, *خشته khishtara*. A small brick, *خشتک khishtak*.

BRICKBAT, n. خشت پاره *khisht-pāra*.

BRICK-KILN, n. خشت پزازه *pazāwa*, *خشت تابه khisht tāba*.

BRICK-LAYER, n. راز *rāz*, *بناکر banāqar*.

BRIDAL, a. مناسب عروس *ārūsī mu-nā-sib*.

BRIDAL, n. vide **NUPTIAL.**

BRIDE, n. عروس *ārūs*, *نامزد nāmza-l*.

BRIDE-CHAMBER, n. دست بیمان *dast paymān*, *کاه جلوه jāwa gāh*.

BRIDEGROOM, n. داماد *ārūs*, *داماد dāmād*.

BRIDESMAID, n. پیرامی *zani pe-rāyī*.

BRIDGE, n. پل *pūl*, *جسر jīsir*. The bridge of a nose, *مرس مرسین marsin*. The bridge of a musical instrument, *خرک kharak*.

BRIDLE, n. عنان *inān*, *لگام ligām*, *لیجام lijām*, *امسار afsār*, *زمام zimām*. The bit of a bridle, *لگام دهنه dahnai-l*.

BRIDLE, vt. لگام دادن *ligām-d.* To bridle the passions, *نفس ضبط کردن nafas zabt-k.*—(hold up the head) *سر افراختن sar-a*.

BRIEF, a. کوتاه *kutāh*, *مختصر mulhta-sar*, *خورد khurd*.

BRIEF, n. (writing) نوشته *navishta*, *رقم rukm*, *خط khatt*.—(epitome) *ایجاز ijāz*.

BRIEFLESS, a. غیر مذیب *ghair munīb*.

BRIEFLY, ad. القص *al-kissa*, *بالجمله bal-jumla*, *فی الجمله fil-jumla*.

BRIEFNESS, n. کوتاهی *kutāhī*, *اجمال ajmāl*, *اختصار ikhtisār*.

BRIER, n. خار *khār*.

BRIERY, a. خارزار *khār-zār*.

BRIG, n. کشدی دو دلی *kishdī i du dakalī*.

BRIGADE, n. قشون *kushūn*.

BRIGADIER, n. میر لواء *mīrī liwa*.

BRIGAND, n. vide **ROBBER.**

BRIGANTINE, *n.* vide SHIP.

BRIGHT, *a.* روشن *roshan*, تابدار *tābdār*,
جللی *jalīy*, آبدار *āb lār*, شعلدار *shaālādār*,
تابان *tābān*, منور *munaūwar*.

BRIGHTEN, *vt.* روشن ساختن *roshan-s.*,
زدودن *za lūdan*, نصوبت کردن *tazwī-*
yat-k.—(to make gay) نشاط نمودن *na-*
shāt-n.—(to make witty) تیز فم کردن *tez fahm-k.*—(to make illustrious)
مشهور کردن *mashūr-k.*—(to be or grow
bright) روشن شدن *roshan-g.*

BRIGHTLY, *ad.* با روشنا *bā roshnā*.

BRIGHTNESS, }
BRILLIANCY, } *n.* تابداري *tābdārī*,

روشنی *roshanī*, رونق *raunak*.

BRILLIANT, *n.* (diamond) الماس آبدار *almāsī ābdār*.

BRILLIANT, *a.* vide BRIGHT.

BRIM, *n.* لب *lab*, کناره *kanāra*. To fill
to the brim, لبال کردن *labālab-k.*

BRIM, *vi.* (to become full) پرگشتن *pur-g.*,
اباشتن *ambāshatan*.

BRIMFUL, *a.* لبال *labālab*, مالا مال *mālāmāl*,
تالاب آباشتم *tā lal ambāshata*.

BRIMSTONE, *n.* کبریت *gūgird*, کبریت *kibrīt*.

BRINDED, *a.* پلنگ رنگ *palang rang*,
حارم *ārim*.

BRINE, *n.* تلخاب *ābi shūr*, شور *shūr*,
تالکتاب *talkhāb*. A brine-pit, نمکار *namakzār*.

BRING, *vt.* آوردن *āwurdan*. 1. To
bring about (effect, do) کردن *kardan*,
عمل کردن *gardānidan*, گردآیدن *āmal-k.* 2. To bring back (recall),
باز خواندن *bāz khāndan*. 3. To bring
down (lessen), کاستن *kāstan*, نقصان
نمودن *nuksān-n.* To bring down
from a high place, زیر آوردن *zer-ā.*
4. To bring forth (produce) پدید
آوردن *paydā-n.*, ظاهر کردن *zāhir-k.*

To bring forth children, زادن *zādan*,
تولید کردن *tarīd-k.* To bring forth
flowers, شگوفه کردن *shigūfa-k.* To bring
forth fruit, میوه نمودن *mewa-n.* 5. To
bring forward, (promote) ترقی ساختن
tarakkī-s. 6. To bring in (reduce),
بار آوردن *bāz-ā.*, اعادت کردن *ayādat-k.*
—(afford gain) سود آوردن *sūd-ā.* منفعت
نمودن *munfiāt-n.* 7. To bring off
(disengage), رها کردن *rihā-k.*, آزاد کردن
āzād-k. —(dissuade) منع کردن *manī-k.*
8. To bring on (bring to action),
آغاز بکار آوردن *bakār-ā.*—(to begin)
آغاز کردن *āghāz-k.* 9. To bring out,
بر آوردن *bar-ā.*, بیرون کردن *berūn-k.*
10. To bring over (persuade),
نصیحت کردن *nasthat-k.* 11. To bring
to an agreement, با تفاق آوردن *ba itti-*
fāk-ā. To bring to destruction, در
ویرانی انداختن *dar mahālahat-a.*
12. To bring under (subdue), تابع کردن
tābī-k. 13. To bring up (educate),
تربیت دادن *tarbiyat-d.*—(nurse)
پرورده *parwardan.*

BRINJAL, *n.* بادنبجان *bādinjān*.

BRINK, *n.* کناره *kanāra*, لب *lab*. The
brink or bank of a river لب *labi*
nahr. The brink of a whirlpool, کناره
kanārai girdāb. On the brink
of destruction, در ویرانی جان *dar bīmī*
jān.

BRISK, *a.* (quick) تیز *tez*, جلد *jald*,
چالاک *chālāk*.—(ingenious) زیرک
zīrak.—(cheerful) شاد *shād*, شادمان
shālmān, خرم *khurram*.

BRISKLY, *ad.* چستانه *bā tezi*,
چوستانه *chustāna*.

BRISKNESS, *n.* چالاکي *chālākī*, زیرکي
zīrakī.—(gayity) شادی *shādī*, نشاط
nashāt.

BRISTLE, *n.* کاسموی *kās-mūi*, هلب *hulb*.

BRISTLE, *vt.* فراشیدن *farāshīdan*.

BRISTLY, *a.* اهلل *aklab*, خشن *khashan*.

BRITTLE, *a.* نازک *nāzuk*, هشیم *hashīm*, تنک *tunuk*.

BRITTLENESS, *n.* نازکی *nāzuki*, تنکی *tunuki*, ضعف *zudf*.

BROACH, *vt.* (pierce) سفتن *suftan*, منشرج کردن *siftīdan*.—(split) *munsharij-k*.—(publish) *ishthihār-k*. To broach a vessel, خم وا کردن *khum wā-k*. To broach reports, آوازه گفتن *āwāza-g*.—(let run out) صادر کردن *sādir-k*.

BROAD, *a.* (wide) پهنا *pahn*, پهن *pahnā*, فراخ *farāk*, وگیش *wagish*, عرض *ariz*. As broad as long, مربع *murrabbā*. Broad and long, "عرضاً و طولاً" *arzan wa tulān*.

BROADCLOTH, *n.* H. بنات *banāt*.

BROADNESS, *n.* vide BREADTH.

BROADSWORD, *n.* شمشیر *shamshir*.

BROADWISE, *ad.* عرضانه *arzanā*.

BROCADE, *n.* کیمخاب *kimkhāb*, زر بفت *zar baft*.

BROCK, *n.* vide BADGER.

BROIL, *n.* حببت *hujjat*, قضیه *kazīya*, غوغا *gaugā*.

BROIL, *vt.* (grill) بریان کردن *biryān-k*, خوشیدن *khushīdan*.

BROKEN, *a.* شکسته *shikasta*, کسیر *kasir*. Broken backed, مغفور *mafūr*. Broken off or asunder, منقطع *mankat*. Broken in pieces, ریزه ریزه شده *reza reza kardā shuda*. Broken (tamed), منقض رام کرده *rām kardā*.—(violated) *muntakaz*.

BROKEN-HEARTED, *a.* دلشکسته *dil shikasta*.

BROKER, *n.* دلال *dallāl*, سمسار *simsār*, (pl. سمسارت *samāsirat*), بیاع *bayyād*.

To act as broker, دلالی کردن *dallāli-k*.

A female broker, دلاله *dallāla*. Vendor of small wares, خرده فروش *khurda farūsh*.

BROKERAGE, *n.* دلالی *dallāli*, دلات *dallālat*.

BRONZE, *n.* vide BRASS.

BROOCH, *n.* بند کردن *gardan band*.

BROOD, *n.* نسل *nasl* (pl. انسال *ansāl*). A brood of chickens, ایشانه *ishāna*.

BROOD, *vi.* (as a hen) مرخم شدن *mur-khim-sh*, تلبد ساختن *talabbud-s*. To brood over any thing, اندیشیدن *andīshīdan*.

BROOK, *n.* جوی *jūi*, جدول *judwal*.

BROOK, *vt.* برداشت کردن *bardāsh-k*, صبر نمودن *tahammul-k*, تحمل کردن *sabr-n*.

BROOM, *n.* جاروب (besom) *jārūb*, خاکروب *khāk rūb*.

BROTH, *n.* شوربا *shurbā*, شوربا *shūrbā*, مرق *mark*. Jelly of broth, خامیز *khāmīz*, سفیدبا *sufed-bā*. Rice-broth, شیل *shīla*.

BROTHEL, *n.* زناخانه *zunā khāna*.

BROTHER, *n.* برادر (pl. برادران *pl. akhw*). A brother uterine, (pl. اخوان *akhw*). *birādar andar*, برادر اندر *sinw*. A brother by the father, پسندر *pusandar*. The father's brother, برادر پدر *birādari pidar*, عم *ām*. A mother's brother, برادر مادر *birādari mādar*, برادرزاده *khālī*. A brother's son, *birādar-zāda*, پسر برادر *pisari birādar*. The wife's brother, برادر زن *birādari zan*. An adopted brother, برادر خوانده *birādari khānda*, A foster brother, برادر رضاعی *birādari rizāi*. A brother-

- in-law, *خوس khaws*, برادر نسبت *birādar nisbat*.—(a husband's brother) برادر شوهر *birādari shauhar*. Own brother, full brother, برادر حقیقی *birādari hakiki*. A younger brother, برادر خورد *birādari khurd*, برادر کچتر *birādari kahtar*. An elder brother, برادر میتر *birādari mihtar*. A half brother, برادر دد *birādaranda*.
- BROTHERHOOD**, *n.* برادری *birādarī*, اخوت *ukhūwat*, موآخات *muākhāt*.
- BROTHERLY**, *a.* برادری *birādarī*, برادر *birādar āsā*.
- BROW**, *n.* (eye-brow) ابرو *abrū*, حاجب *hājib* (*pl.* حواجب *hawājib*). The brow of a hill, فله کوه *kullu kuh*.
- BROWN**, *a.* اسمر *asmar*, گندمگون *gandūm gūn*, قهوت رنگی *kahwat rangi*.—(dark) تارک *tārik*, دحمس *dihmis*.
- BROWNESS**, *n.* سمرت *sumrat*, گندمگونی *gandūm gūnī*.
- BROWSE**, *vt.* چریدن *charīdan*, رعی *raī* کردن *raī-k*.
- BRUISE**, *n.* آسیب *āsīb*, هرس *hars*, صدمه *sadma*.
- BRUISE**, *vt.* صدمه دادن *sadma-d*.—(beat) کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*.—(bray) ساویدن *sāwīdan*.
- BRUISED**, *a.* هربس *harīs*, کوفته *kūfta*. Bruised in a mortar, کنده *kunda*. Bruised to powder, ساویده *sāwīda*, دک *dak*. Bruised under foot, پاخوست *pākhust*. Bruised with a stone, زده با سنگ *bā sang zada*.
- BRUIT**, *n.* vide REPORT, NOISE.
- BRUMAL**, *a.* vide WINTERY.
- BRUNT**, *n.* vide SHOCK, VIOLENCE.
- BRUSH**, *n.* لیف *laif*.
- BRUSH**, *vt.* (to move with haste) شتابان روان شدن *shatābān ravān-sh*. To brush clothes, &c., با لیف پاک کردن *bā laif pāk-k*.
- BRUTAL**, *a.* حیوانی *haywānī*, بیابم *bahāyam makhūs*. A brutal man, اهل تعدی *ahli tadāī*, صاحب مظلمت *sāhibi maz'umat*.
- BRUTALITY**, *n.* ظلم *zulm*, بی رحمت *bī rahmat*, تندی درشده *durushtī*, تندی *tundī*.
- BRUTALIZE**, *vt.* (grow savage) ظالم شدن *zālīm-g*, بی رحم شدن *bī rahm-sh*.—(make savage) ظلمکار *zulmgār-s*.
- BRUTALLY**, *ad.* ظالمانه *zālīmāna*, درشتانه *durushtāna*.
- BRUTE**, *n.* بهیم *bahīma* (*pl.* بهایم), حیوان *haywān* (*pl.* حیوانات).—(a rude man) چیل *jahl*, جاهل *jāhil*.
- BRUTISH**, *a.* (resembling a beast) حیوان آسا *haywān āsā*,—(carnal) ناشناس *nafusānī*.—(ignorant) نادان *nādān*.—(rough) تند *tund*, درشت *durusht*.
- BRUTISHLY**, *ad.* حیوانانه *haywānāna*, با طریقی حیوان *bā tarīqi haywān*.
- BRUTISHNESS**, *n.* vide BRUTALITY.
- BUBBLE**, *n.* (of water) غنچه آب *ghunchai āb*, فقاعت *fakkāt*, حباب *habāb*. Bubbles on wine, فراش *farāsh*. A bubble (trifle), هزه *harza*, ترهت *turrahāt*.—(fraud) فریب *furīb*, زیرنگ *zayrang*, مکر *makr*.—(the person cheated) ابله *ablah*.
- BUBBLE**, *vt.* (cheat) فریفتن *farīftan*, غدر کردن *ghadr-k*.—(flow as water from a fountain) نبع نمودن *nabā-n*, صدور کردن *sudūr-k*.

BUBBY, *n.* vide BREAST.

BUBO, *n.* (owl) خول *khul*—(inflammation in the groin) دندل *dumbal*.

BUCK, *n.* آهوی *āhūi nar*. A buck rabbit, پرنگره *pazhangara*.

BUCK, *vt.* شکستن *shustan*, پاک کردن *āk-k*.

BUCKET, *n.* دلو *dalw*, آبریز *ābrez* A water-wheel with buckets, صهور *suūmār*.

BUCKLE, *n.* تکه *tula*. A belt buckle, لمار کمر ساز *lamar sār*—(lock of hair) رلف *jald*, زلف *zulf*.

BUCKLE, *vt.* (fasten) بستن *bā* تکه *tuka-h*.—(curl) زلف نمودن *zulf-n*.

BUCKLER, *n.* سپر *sipar*, ترس *turs*. Armed with a buckler, سپردار *sipar-dār*.

BUD, *n.* شگوه *shigūfa*, غنچه *guncha*. An unblown bud, برعم *burām*. A rose-bud, گل غنچه *ghunchai gul*. A vine-bud, سنان *sitāna*. Buds, عیون *ūyūn*. Buds of palm-trees, طلع *talā*.

BUD, *vi.* شکوفیدن *shigūftan*, غنچه کردن *guncha-k*, شکفتن *shiguftan*.

BUDGE, *vt.* vide MOVE.

BUDGET, *n.* (bag) حوال *juwāl*.

BUFF, *n.* جلد جاموس *jilbi jāmus*.

BUFF, *vt.* کوتن *kūftan*

BUFFALO, *n.* گاومیش *gāumīsh*, جاموس *jāmūs*, هرمیس *hirmīs*.

BUFFET, *n.* مشت *musht*.

BUFFET, *vt.* مشت زدن *musht-z*.

BUFFLE-HEADED, *a.* vide STUPID.

BUFFOON, *n.* مسخره *maskhara*, بارول *pārūla*, مستهزی *mustahzi*.

BUFFOONERY, *n.* بذله *bazla*, مسخرگی *maskhargi*.

BUG, *n.* ساس *sās*, فسافس *fasāfis*.

BUGBEAR, *n.* خیال *khayāl*, هول *haul*.

BUGGY, *n.* (full of bugs) ساس دار *sās dār*, فسافس *fasāfis*.

BUGLE, *n.* بوق *būk* (*pl.* ابوق *būrū*).—(glass-bead) خضض *khazaz*

BUGLOSS, *n.* لسان النور *lisānus saur*, گاوران *gāw-zabān*.

BUILD, *vt.* بنا کردن *binā-k*, عمارت کردن *īmārat-k*, میبني *mabnī-s*. To build cities, تمدين کردن *tamdīn-k*.—(to depend on) اعتماد نمودن *itimād-n*, توکل ساختن *tuwakkul-s*.

BUILDER, *n.* بناگر *bināgar*, معمار *mīmār*, بنا *binnā*, عمارت گر *īmārat-gar*. Builder and workman, با و کارگر *bannā u kargar*. Architect and builder, با و معمار *bannā u mīmār*.

BUILDING, *n.* بنا *binā* (*pl.* ابنیت *īmārat*), میبني *mabnī* (*pl.* مبنای *īmārat*). A stone-building, کارگر بنا *kārgir binā*. A public building, مبدت *mabarrat*, رباط *ribāt*.

BUILT, *p.p.* بنا کرده شده *binā kardā shuda*, میبني *mabnīy*, معمر *madmūr*.

BULB, *n.* بصل *basul*.

BULGE, *vi.* (founder as a ship), نشز (jut out) غرق شدن *ghark-sh*, نشز شدن *nashz-sh*.

BULK, *n.* (magnitude) بزرگی *buzurgī*, عظمت *āzmat*, کلانی *kalānī*.—(mould of the human body) کالبد تن *kālbudi tan*, قامت *hāmat*.

BULKINESS, *n.* بزرگی *buzurgī*, جسامت *jasāmat*.

BULKY, *a.* تداور *tan-āwar*, جسيم *jasīm*, دهمج *dahmaj*.

BULL, *n.* نر گاو *nargāw*, ثور *saur*, بقر *bukur*. A wild bull, ذب *zabb*. The constellation of the Bull, برج ثور *burjī saur*. A place abounding in bulls,

مخوڑة *masīwarat*. A bull's pizzle,
 سوط *sawt*. A bull or blunder, غلط *ghalat*.
BULLET, *n*. گولہ *gola*, کرہ *kura*, گولی *goli*.
BULLION, *n*. زر سیم *sim u zar*.
BULLOCK, *n*. تاول *tāwal*, بسم *basna*.
BULLY, *n*. پارولہ *pārūla*, لب زن *lāf zan*.
BULLY, *vt*. تحریف کردن *takhrīf-k*,
 تهدید ساختن *tahdīd-s*.
BULRUSH, *n*. اسلہ *aslat*, اسنوم *ustīm*.
BULWARK, *n*. حصار *hisār*, بارو *bārū*,
 قلہ *kalā*.
BUMP, *n*. آماس *sām*, آمور *amūr*, آماس *āmās*.
BUMP, *vt*. تہزم *tasalsul-k*, متصل کردن *tahazzum-s*.
BUMPER, *n*. پیالہ لبالب *payālai lubālab*,
 جام لبریز *jāmi labrez*. A bumper
 health, دوستگانی *dost-kānī*.
BUMPKIN, *n*. vide PEASANT.
BUNCH *n*. خوشہ *khosha*, دسمہ *dasta*.
 A bunch of flowers, گلدسمہ *gulidasta*.
 A bunch of azhar, ازہار دسمہ *azhār dasta*. A bunch of
 grapes, خصلت *khuslat*, جفت *juft*.
 A bunch of dates, عسقبہ شہراخ *ʿisqibāṭi shimrākḥ*. A bunch or handful
 of corn, شمال *shimāl*. A camel's bunch,
 کوهان *kohān*, مائلت *māilat*.
BUNCH, *vi* (swell) آماسیدن *āmāsīdan*.
 —(gather) جمع کردن *jumā-k*.
BUNCH-BACKED, *v*. کوزہ پشت *kūzh pusht*,
 احداہ *ihlāb*, کوزہ پشت *koh pusht*.
BUNCHY, *a*. دلا *danā*.
BUNDLE, *n*. دسمہ *dasta*, بستہ *basta*,
 تنگ *tang*, پشمارہ *pushtāra*, بار *bār*.
 A bundle of papers, کاغذ *dastai*
kāghaz. A bundle of wood, ہزمت *hiz-*
mat. A bundle of grass, اباالت *ibālat*.
 A bundle of reeds, طن *tunn*. A bundle
 of rods, برن *barn*.

BUNDLE, *vt*. بستہ ساختن *basta-s*,
 دسمہ کردن *dasta-k*, بار ساختن *bār-s*.
BUNG, *n*. وناغ *wifāṭ*, صمام *simām*,
 سداہ *sudāh*.
BUNG, *vt*. وناغ نہادن *wifāṭ-n*.
BUNG-HOLE, *n*. منفس *manfas*.
BUNGLE, *vi*. نادانی کردن *nādānī-k*,
 بی وقوف شدن *bī wukūf-sh*.
BUNGLER, *n*. نا آزمودگار *nā āzmūda*
 بی وقوف کنندہ *bī wukūf kunanda*,
 جاہل *jāhil*.
BUNGLINGLY, *ad*. جاہلانہ *jāhīlāna*,
 نا آزمودانہ *nā āzmūdāna*.
BUNTER, *n*. فاحش *fāhish*, مطرب *mītrīr*.
BUOY, *n*. لنگر نما *langar numā*, نشان
 لنگر *nishāni langar*.
BUOY, *vi*. شنا کردن *shinā-k*, شناوری
 کردن *shināwarī-k*.
BUOYANCY, *n*. شنا *shinā*, شناوری
shināwarī.
BURDEN, *n*. بار *bār* (*pl*. بارہا *hā*), حمل
himl, تنگ *tang*, غاشیہ *ghāshīya*.
 Weighing burdens, بار سنج *bār sanj*.
 Of equal burdens, ہمبار *hambār*,
 عدل *ādīl* —(tax) خراج *khirāj*. Free
 from burdens, سبکبار *sabuk bār*. A
 beast of burden, داریگر *dārgīr*, حملات
hamulat.
BURDEN, *vt*. زیر بار کردن *zerī bār-k*,
 ظلم کردن (oppress) *himl-k*. —
zulm-k. To lay down or unload a
 burden, وضع حمل کردن *vazī himl-k*.
BURDENSOME, *a*. گران *garān*, سنگین
sangīn.
BUREAU, *n*. درج *durj*, حکمہ *hukka*.
BURGESS, *n*. ہم شہری *ham shahrī*,
 رئیس *ra'īs*.
BURIAL, *n*. دفن *dafn*, زبرخاک نہادن
zerī khāk-n.

BURIER, *n.* دفن کننده *dafn kunanda.*

BURLESQUE, *n.* لغ *lāgh.*

BURN, *vi. t.* سوختن *sūkhtan*, آفرودن *af-rūkh-tan*, سوزانیدن *sūzānīdan*.—

(to be on fire) سوختن *sūkhtun*, محروق *mahrūk-g.* To burn with thirst,

گشتن *mahrūk-g.* To burn with rage, حرارت داشتن *harārat-d.* To burn

with rage, خشم گرفتن *khashm-g.* To

burn with love, سوز و ساز نمودن *sūz u sāz namudan.*

BURNER, *n.* سوزنده *af-rūzgar*, آفرودگر *sūzanda.*

BURNING, *n.* سوختگی *sūkhtagi.*

سوزش *sūzish*, آفرودندگی *af-rūkh-tagi.*

BURNISH, *vt.* صیقل کردن *sayhal-k.*,

آفرودن *af-rūkh-tan*

BURNISHER, *n.* جلا دهنده *jalā dahan-*

da, آفرودنده *af-rūzanda.* A burnisher

of arms, صیقلگر *sayhalgar*, سلاح شور *silāh shor.*

BURNT, *p. p.* سوخته *sūkhta*, آفروده *af-rūkh-ta.*

BURROW, *n.* قصبه *kasba*, شهر *shahr*

A rabbit's burrow, نقب *nakb.*

BURROW, *vi.* سوراخ کردن *sūrākh-k.*—

(as rabbits) نقب زدن *nakb-z.*

BURSAR, *n.* خزانه دار مدرسه *khazāna*

dāri madrasa.

BURSE, *n.* (exchange) بازار *bāzār.*—

(purse) کیسه *kīsa* —(fund for college)

مابه مدرسه *māyai madrasa.*

BURST, *vi.* ترقیدن *tarāhīdan*, چاک

شدن *chāk-sh.*, شکافه کردن *shigāfta-k.*

BURY, *vt.* مدفن کردن *dafn-k.*, دفن کردن *maḥfūn-k.*, زبر خاک نهادن *zeri khāk-n.*,

زبر زمین دفن کردن *zeri zamīn dafn-k.*,

dar kabr-n. To be buried,

مدفن شدن *maḥfūn-sh.*

BURYING, *a.* تدفین *tadmīn*, تدفین *tadāfun.* A burying ground, رمس *rams.*

BUSH, *n.* خار *khār.* A rose-bush, گلبن *gul-bun.*

BUSHY, *a.* خار آور *khār-āwar.*

BUSINESS, *n.* کار و بار *kār u bār*, عمل *amal*, معامله *muāmalat*, امر *amr*

(شغل *maslihat*, مصلحت *pl.* (اشغال *shughl* (pl. *hāl* (pl. *bābat*: Important busi-

ness, مهم *muhimm* (pl. *amri khatir.* A necessary

business, حاجت *hājat* (pl. *kāri bad.*

An infamous business, کار بد *kārdān,*

Expert in bussines, کار دان *kārdān,*

کار گزار *kārguzār.* A man conversant

in business, اهل کار *ahli kār.* To do

business, معامله کردن *muāmalat-k.,*

کار گزار نمودن *kār guzār-n.* To protract

business, کار دور و دراز کشیدن *kār dūr u*

darāz-k. A contemptible business,

کار سفساف *kāri safsāf,* امر رامت *amri*

rāmik. Business in which many are

concerned, مپاآت علیہ *dlayhi mukā-*

yāt. Intrusted with business, وشکرده *washkarda.* Unrewarded business,

شاکار *shākār.* A manager of business,

مباشر *wakil,* وکیل *kār guzār,* کار گزار

mubāshir. To appoint one to do

business, مباشر کردن *mubāshir-k.,*

وکیل نشاندن *wakil-n.* To superintend

business, مصلحت مباشر و حواله شدن *maslihati mubāshir u hawāla-sh.*

To finish business, کار تمام کردن *kār tamām-k.* Public business, امور عموم *umūri amūm.* سرکار *muā-*

malāti-sarkār. Private business,

معامله مخفی *muāmalat makhfi.* To

settle business, کار را رفع کردن *kār rā*

rafā-k. On necessary business, بجهت *ba jehati kārī zarūr.*

کار ضرور

BUSKIN, *n.* نعل *nadl*. A buskin-maker, نعل تراش *nadl turāsh*.

BUSS, *n.* بوسه *bosa*, بوسه *bosa*.

BUSS, *vt.* بوسیدن *bosidan*.

BUST, *n.* نیم قد *nīm kadd*.

BUSTARD, *n.* کاردن *karwdan*.

BUSTLE, *n.* شمات *hangāma*, شمات *shamāt*, گیر و دار *dār u gir*, گیر و دار *gir u dār*, دامدما *damdama*, شوخا *ghaughā*, آشوب *āshub*, فتنه *fitna*.

BUSTLE, *vi.* سعی نمودن *saī-n*, مقید شدن *mukayyad-sh*.

BUSY, *a.* مشغول *maashgūl*, مشغول *mush-taghīl*, مقید *mukayyad*. A busy body, فضولی *fuzūliy*, منفه *minfah*.

BUSY, *vt.* شغل کردن *shugl-k*. To be busy, مشغول شدن *maashgūl-sh*, اشتغال *ishtighāl*, داشتن *ishtighāl-d*.

BUT, *prep. & conj.* لیکن *lekin*, اما *ammā*, بلکه *balke*.—(except) بغیر *baghair*, الا *illā*, مگر *magar*. Butif, اما *immā*, والا *wa illā*.

BUTCHER, *n.* قصاب *kassāb*, ذابح *zābih*, مشقه *mushakkis*. A butcher's shop, خانه قصاب *kassāb-khāna*. A butcher's knife, ساطور *sātūr*.

BUTCHER, *vt.* ذبح کردن *zabh-k*, قصب کردن *kasb-k*.

BUTCHERLY, *a* قصاب آسا *kassāb āsā*, ظالمانه *zālimāna*.

BUTCHERY, *n.* قصابت *kassābat*, قتل *katl*.

BUTLER, *n.* خانسازان *khān-sāmān*.

BUTT, *n.* هدف *hadaf*, نشان *nishāna*, آماج *āmāj*.—(a barrel) برميل *barmil*.

BUTTER, *n.* مسکه *masaka*, زبد *zubda*, خام *raughani khālis*. Butter milk, دوغ *dogh*, نمیر *samīr*. Salted butter, عجوز *ajūz*. A butter dish, شیرزن *shīr-zāna*.

BUTTER, *vt.* باروغن اندودن *bāraughan-a*.

BUTTERFLY, *n.* پروانه *parwāna* (*pl.* پروانهجات *wāsa*), چراغ *charāgh* *para*.

BUTTOCK, *n.* کوزه *kūna*, شست *nishast-gāh*, گونسنه *gūnasta*. The buttocks of a horse, عزیزی *ūzayza*.

BUTTON, *n.* گره *giriḥ*, تکه *tuka*, تکه *tukma*. A button-maker, گره *giriḥ* *band*, تکه *tukma* *gar*. A button-hole, جوشک *jūshak*, کوزه *kūzh-giriḥ*. The shank of a button, زبان *zabān*, وعالت *wadlat*.

BUTTON, *vt.* بستن *bā giriḥ-b*.

BUTTRESS, *n.* پشت *pushta*, عمود *dmūd*.

BUXOM, *a.* خرم *khurram*, شاد *shād*, خوش دل *shpdmān*, دل *lhush dil*. To be buxom, بسیم *basim-b*.

BUXOMNESS, *n.* شوخی *shokhī*, شوق *shauk*.

BUY, *vt.* خرید کردن *kharīd-k*, خریدن *kharīdan*, اشترا نمودن *ishtirā-n*, بیع و شرا *kharīdārī-k*, خریداری کردن *bayi u sharā-k*. To buy dear, ارهان خریدن *irhān-lh*.

BUYER, *n.* خریدار *kharīdār*, مشتری *mushtarī*, بیع *bat*.

BUYING, *n.* خریداری *kharīdārī*, اشترا *ishtirā*. Buying and selling, خرید و بیع *kharīd u farokht*, شرا *bat u sharā*.

BUZZ, *vi.* (as flies) غزرت ساختن *dnarat-s*, غمت کردن *ghunnat-k*, غلغل *ristan*.—(as a crowd) غلغل ساختن *ghulghul-s*.

BUZZ, *n.* غنر *dnar*, غمت *ghunnat*, غلغل *ghulghul*, دندنت *dandanat*.

BUZZER, *n.* vide WHISPERER.

BY, *pr. ad.* (with) از *az*, ز *ze*, با *ba*, فی *fi*,

min. By another, از دیگر *az digar*.
 2. (near) نزد *nazl*. By your authority,
 با حکم شما *ba hukmi shumā*. By God,
 بالله *bi'llāh*. By chance, عرضاً *āraza*.
 By force, جبراً *jubran*. By degrees,
 رفتہ رفتہ *rafta rafta*. By all means,
 البته *albatta*, بالعجله *bi'ljumlā*. By and
 by (immediately) سرعۃً *surdan*. By
 much, غالباً *ghālībān*. By how much,
 فکیف *fakayf*. To be by or present,
 حاضر شدن *hāzīr-sh*. To set by (aside),
 بر طرف نهادن *bar turaf-n*. — (place
 near) نزد بک نهادن *nazlīk-n*. To sit by
 (near) همنشین شدن *hamnashīn-sh*.
 To stand by (aid), मदد کردن *madaad-k*.
 BY-GONE, *a*. گذشته *guzashta*.
 BY-GONE, *n*. (past-event) رفت گذشت
raft guzasht.
 BY-PATH, *n*. راه تنها *rāhi tanhā*.
 BY-STANDER, *n*. نزد استاد *nazl*
istāda, مشاهد *mushāhid*.
 BY-WORD, *n*. مثل *masul*.

C.

CABAL, *n*. مصلحت مخفی *maslihati*
makhfi, معاهدت نهان *muāhadati*
nihān.
 CABAL, *v*. معاهدت نهان کردن *muā-*
hadati nihān-k, مصلحت کردن *mas-*
lihat-k.
 CABALA, *n*. مهر سلیمان *muhri sulaymān*,
 خاتم جم *khātimi-jam*.
 CABALISTIC, *a*. پوشیده *nihān*, پوشیده
poshida, نهفته *nihufta*, مخفی *makhfiy*.
 CABARET, *n*. vide TAVERN.
 CABBAGE, *n*. کلم *karamb*, کلم *kalam*.
 CABIN, *n*. (of a ship) دپوس *dabūsa*,
 دپوس *dabūs*. — (a cottage) خراگه *khar-*
gāh, کوخ *kukh*.

CABIN, *vi*. مانند *māndan*, در دپوس
 مانند *dar dabūsa-m*.
 CABINET, *n*. (box) درج *durj*, حقه
hukka. — (private apartment) خلوت
khilwat khāna, حجرت خاص *hujratī-khāss*.
 CABINET-COUNCIL, *n*. دیوان خاص
diwānī-khāss.
 CABINET-MAKER, *n*. نجار *najjār*,
 دروگر *darūlgar*, حقه گر *hukka-gar*.
 CABLE, *n*. قلس *kals*, جمل *jummāl*.
 CABLE, *vt*. با قلس بستن *bā kals-b*.
 CACKLE, *vi*. (as a fowl, &c.) نطقه کردن
naknakā-k. — (to giggle) نطقه نمودن
kahkah-n.
 CACKLE, *n*. نطقه *naknakā*, نطقه *kahka*.
 CACKLER, *n*. نطقه کننده *naknakā*
kunānā.
 CACOPHONY, *n*. لحن *lahn*, لحن *luhūn*.
 CADAVEROUS, *a*. متعفن *mutadffin*,
 مردار *murdār*.
 CADENCE, *n*. (of verses or periods)
 تراروی کلام *tarāzū-i-kalām*. — (tone)
 لحن *lahn*, صدا *sadā*, آواز *āwāz*.
 CADENT, *a* سقوط *sakūt*.
 CADET, *n*. (younger brother) برادر
 برادر خورد *birādari kūchak*,
birādari-khurd. — (a volunteer)
 پیشاهنگ *pesh-āhang*.
 CADI, *n*. (judge) قاضی *kāzī*.
 CAFTAN, *n*. قفان *kaftān*.
 CAFE, *n*. vide COFFEE-HOUSE.
 CAGE, *n*. قفس *kafas* (*pl*. اقفاص), پنجره
 قفسی گر *panjara*. A maker of cages,
kafas-gar.
 CAGE, *vt*. در قفس نهادن *dar kafas-n*,
 در قفس محبوس ساختن *dar kafas*
mahbūs-s.
 CAITIFF, *n*. vide CAPTIVE.

CAJOLE, *vt.* نواختن *nawākhthan*,
خاطر نواز کردن *khāṭir nawāz-k.*,
دم بازی *mulātīfat-k.*, ملاطفت کردن
dam bāzi-k.

CAJOLER, *n.* دوازنده *dambāz*, نوازگر
nawāzanda, نوازشگر *nawāzish gur*,
ریشخند *rīsh khand*.

CAKE, *n.* نان خطائی *nāni khatāi*,
کلیچه *kalīcha*, شیرمال *shīr-māl*.

CAKE, *vt.* لزی کردن *lāzik-k.*

CALABASH, *n.* کاشکول *kashkūl*.

CALAMITOUS, *a.* بد بخت *bad bakht*,
صاحب مصیبت *kam bakht*, کم بخت
sāhibi musibat, آفت زده *āfat zadu*.

CALAMITY, *n.* بد بختی *āfat*, آفت
bad bakhti, مصیبت *āsib*, آسیب
musibat, صدمه *sadma*, بلا *balā*.

CALASH, *n.* هودج *harvaj*, کجابه *kajāba*.

CALCINE, *vt.* خاکستر کردن *khākistar-k*,
کشتن کردن *kushṭa-k.*

CALCULATE, *vt.* شمردن *shumurdan*,
اندازه کردن *andāza-k.*, عدد نمودن
add-n., حساب کردن *hisāb-k.*

CALCULATED, *p. p.* اندازه کرده *andāza-*
karda, حساب ساختن *hisāb-s.*

CALCULATION, *n.* شمار *andāza*, شمار
shumār, شمردگی *shumurdagi*, حساب
hisāb, عدد *add*, تعداد *taʿdād*.

CALCULATOR, *n.* اندازه کننده *andāza-*
kunanda, حساب سازنده *hisāb sāzan-*
da, محاسب *muhāsib*, مختسب *muh-*
tasib, شمار گیر *shumārgir*.

CALCULOUS, *a.* سنگین *sangin*, ریگ
rīg, آمیز *rīg āmiz*.

CALCULUS, *n.* (stone in the bladder)
سنگ مثانه *sangi masāna*.

CALDRON, *n.* دیگ *deg*, هرکاره *harkāra*.

CALEFACTOR, *n.* vide STOVE.

CALIFY, *vi.* گرم کردن *garm-k.*

CALENDAR, *n.* تقویم *takwīm* (تقاویم),
—(a day book) روزنامه *roz nāma*.

CALENDAR, *vt.* در تقویم نوشتن *dar*
takwīm-n.

CALENDER, *n.* (mahomedan monk)
فلاح *kalandar*.

CALENDER, *vt.* (smooth cloth, paper,
&c) مطرا کردن *mulra-k.*, منبره کردن
mutarra-k.

CALENTURE, *n.* بیمار سیاه *bīmāri-*
siyāh, سوز *soz*.

CALF, *n.* گوساله *go-sāla*, عجل *ijl*. The
calf of a wild cow, درع *zard* (*pl.*
درعان)

CALICO, *n.* چیت *chit*, نلکار *kalamkār*.

CALIGRAPHY, *n.* خوش خط *khush*
khatt, خوب نویسی *khūb nawīsiy*,
قلم کشی *kalam kushī*.

CALIPH, *n.* خلیفه *khālīfa*, (*pl.* خلیف
and خلافا).

CALK, *v.t.* فدیله کاری نمودن *fatīla kāri-n.*

CALL, *vt.* 1 (invite or command to come)
طلبیدن *talabīdan*, طلب کردن *talab-k.*,
نام دادن *khāndan*. 2 (name) نام زدن
nām-d. 3 (proclaim) آشکاره کردن
ishlāhār-k., اشهار کردن
āshhāra-k. To call back, (revoke) اعاده
کردن *āda-k.*, منکر شدن *munkir-sh.*—
(recall) باز طلبیدن *bāz-t.* To call for help,
معاونت طلب کردن *muāwanat talab-k.*
To call in question, شک زدن *shak-k.*,
در گمان شدن *dar gumān-sh.* To call
one in question, سوال کردن *sawāl-k.*
To call to memory, یاد کردن *yād-k.*
To call out (challenge), میدان دعوت
ماجدان *maydān dadwat-s.* To call
over a muster-roll, دتر خواندن
daftar-kh. To call together (convoke),
جمع کردن *jumā-k.* To call a council,

دیوان کردن *diwān-d.*, دیوان داشتن *diwān-k.*
CALL, *vi.* 1. (speak in a loud voice), *آواز دادن* *āwāz-d.*, *بانگ زدن* *bāng-z.*
 2. (visit) *تشریف آوردن* *tashrif-ā.*, *زبارت کردن* *ziyārat-k.* To call in debts, *وام خواستن* *wām-kh.* To call upon God, *دعا ساختن* *duā-s.*, *مناجات کردن* *munājāt-k.*
CALL, *n.* *طلب* *talab*, *دعا* *da'wat*, *نیاز* *nidā*, *فرباد* *faryād.*—(demand), *طلب* *talab*, *نیاز* *nayāz.*—(nomination) *تسمیت* *tasmiyat*, *نام زد* *nām zad.*—(order) *حکم* *hukm*, *امر* *amr.* Obedient to a call, *حکم بردار* *hukm bardār.*
CALL-BIRD, *n.* *طیور نای* *tuyūr nāi.*
CALLED, *pp.* *طلب کرده* *talab kardā*, *طلبیده* *talabīda*, *مطلوب* *matlūb.*—(named) *مسمی* *musamma.* To be called, *مطلوب شدن* *matalūb-sh.* (to be named) *نام داشتن* *nām-d.*—(to be invited) *خوانده شدن* *khānda-sh.*, *دعا* *da'wat-sh.*
CALLIGRAPHY, *n.* *خوشخط* *khūsh khatt*, *رسم الخط* *rasmul khatt.*
CALLING, *n.* *طلب* *talab.*—(a naming) *نام زدن* *nām zadagī.* A calling (profession), *دیش* *pesha*, *کار و بار* *kār u bār.* Calling aloud, *فرباد* *faryād.*
CALLOSITY, *n.* *دانه* *dāna.*
CALLOUS, *a.* (hard) *سخت* *sakht.*—(insensible) *بلا حس* *bilā hass*, *بی جان* *bī jān.*—(unfeeling) *سنگدل* *sang dīl.*
CALLOUSNESS, *n.* *سختی* *sakhti*, *شغ* *shagha.*—(insensibility to suffering) *دورسختی* *durushhti*, *ظلم* *zulm.*
CALLOW, *a.* (unfledged) *بی بال و پر* *bī bāl u par*, *افز* *afazz.*
CALM, *a.* (placid) *آسوده* *āsūda*, *ملایم*

mulāyam, *ساکن* *sākin.*—(undisturbed) *نا مضطرب* *nā muztarib.*—(not stormy) *بی هوا* *bī hawā.* Calm weather, *کشاده هوا* *kushāda hawā.*, *انجماد* *injmād hawā.*
CALM, *n.* (tranquility) *آرام* *ārām*, *راحت* *rāhat*, *آسودگی* *āsūdagī.* A calm at sea, *دربا* *darbā*, *وعدت* *wadāt.*
CALM, *vt.* *ساکن کردن* *sākin-k.*, *آرام کردن* *ārām-k.*, *دلایم* *dalām.*, *تسلطی دادن* *tasallī-d.*, *دلایل* *dilāli.*, *آسودن* *āsūdan.* To be calm, *آسوده شدن* *āsūda-sh.*, *فراغ شدن* *furāgh-sh.*
CALMED, *pp.* *آسوده* *āsūda*, *مسکون* *maskūn.*
CALMLY, *ad.* *ملایمانه* *mulāyamāna*, *باسکون* *bā sakūn.*
CALMER, *n.* *ملایم کننده* *mulāyam kunanda.*
CALMNESS, *n.* *آسودگی* *āsūdagī.*, *راحت* *rāhat*, *ملایمت* *mulāyamāt*, *سکونت* *sakūnat.* Calmness of mind, *اطمینان* *itmīnān*, *خاطر* *khāṭir.*, *آسوده حال* *āsūda hāl.*
CALOMEL, *n.* *جیوه* *jiwa*, *زیت* *zībaky.*
CALTROP, *n.* *خشک خار* *khashk-khār.*
CALUMNIATE, *vt.* *تهمت کردن* *tuhmat-k.*, *افترا کردن* *iftirā-k.*, *طنز نمودن* *tanāz-n.*, *ساختن* *bukhtān-s.*
CALUMNIATOR, *n.* *مفتري* *muftarī.*, *تهمت کننده* *tuhmat kunanda*, *نام* *nammām.*
CALUMNIOUS, *a.* *مفتري* *muftarī.*, *مفسد* *muftid.*, *بختانی* *bukhtānī.*
CALUMNY, *n.* *تهمت* *tuhmat*, *افترا* *iftirā.*, *غیبت* *ghibat.*
CALX, *n.* *خاکستر* *khākistār.*

CAMBRIC, n. شبنم *shab-nam*.

CAMEL, n. شتر *shutur*, شتر *ushtur*, جمال *jamal* (pl. جمال *ibl* (pl. شتر ماده *lakūh*. A she-camel, شتر ناقه *shutur-i māda*, ناقه *nākat*. A camel for riding, ركب *rikāb*. A large body of travellers riding on camels, ركب *rakb*. A smaller body, ركب *rakabat*. A camel-driver, ساربان *sārbān*, شتر بار *shutur bār*, A camel's load, شتر بار *shutur bār*. Camel-butcher, شتر کُش *shutur kush*. Camel's hair, شتر وار *ushturwār*, شتر ديل *zibān*. Camel-hearted, شتر دل *shutur-dil*.

CAMELEON, n. بوفلمون *bukalamūn*, حربا *hīrbā*.

CAMELOPARD, n. شتر گاو *shutur gāw*, گاو پلنگ *ghāw palang*.

CAMOMILE, n. بابونه *bābūna*. Camomile-flowers, بابونه *bābūna-i gāv*.

CAMP, n. معسكر *lashkar gāh*, لشکرگاه *lashkar may-dān*. A royal camp, لشکرگاه شاهي *lashkar gāh-i shāhī*. To pitch a camp, نزول ساختن *khayma-z*. خیم زدن *nusūl-s*. To move a camp, کوچ کردن *kūch-k*. A camp-master, خیم زن *khayma-zan*.

CAMP, vt. اردو قرار دادن *urdu karār-d*.

CAMPAIGN, n. (plain) میدان *maidān*, صحرا *sahrā*. A military campaign, سفر *safar*, غزاة *ghuzāt*. To make a campaign, سفر کردن *dāmi safar-k*.

CAMPESTRAL, a. دیابانی *bayābānī*, صحراوي *sahrāīy*.

CAMPHOR, n. کافور *kāfur*. A very fragrant sort of camphor, کافور جوانه *kāfur-i jawdāna*. A camphor candle, شمع کافوري *shamd kāfurī*.

CAN, n. آگینه *ājīna*, جام *jām*, کاس *kās*.

CAN, vi. (تواند, aorist) توانستن.

CANAILE, n. کامینہ *kanīnī*, پواج *puwāch*.

CANAL, n. آبگذر *ābriz*, نهر *nahr*, ناردان *nārdān*, ناو *nāv*, آبگذر *ābguzar*, فركن *furkan*.

CANARY, n. هزار دستان *hazār dustān*.

CANCEL, vt. نابود کردن *nābūd-k*, نیست کردن *nīst-k*, محو کردن *mahw-k*, نسخ نمودن *nashh-n*.

CANCELLATION, n. حكت *hakk*, محو *mahw*, خط بطلان *khutti butlān*.

CANCELLED, ppr. خط بطلان شده *khatt butlān shuda*, تراشیده *tarāshīda*, محكوت *mahkūk*.

CANCER, n. (disease) سرطان *saratān*, خوره *khaw-ra* — (a crab) خرچنگ *khār chang*, سرطان *saratān*. — (the celestial sign) سرطان *saratān*.

CANCEROUS, a. متاكل *mutākkil*, سرطاني *saratānī*.

CANDID, a. اديف *pāk*, صاف *sāf*, پاک باز *sādik* — (sincere) صادق *sāf dil*, مخلص *mukhlis*.

CANDIDATE, n. امیدوار *umed wār*, طالب *tālīb*, خواستگار *khāstgār*, رقيب *rakīb*, همخو *hamkhāh*.

CANDIDLY, ad. مخلصانه *mukhlisāna*, پاک باز *bī rayāna*, بالصدق *bil siddk*, صاف با *bā sāf dil*.

CANDLE, n. شمع *shamd* (pl. شموع), فندیل *kindil* (pl. قنادیل). A lighted candle, شمع افروخته *shamd afrokhta*. A candle maker, شمع گر *shamd gar*, شمع *shammād*. A candle illuminating the night, شمع شب افروز *shamd shab afroz*.

The wick of a candle, فندیل *fatīla*. The snuff of a candle, فراط *kirāt*. To snuff a candle, گل تراشیدن *gul-t.* Candle-snuffers, گل گیر *gulgīr*, گل تراش *gul turāsh*, شمع مقررصر *mīkrāsī shamā*, To light a candle, شمع افروختن *shamā-u.* To put out a candle, شمع خاموش کردن *shamā-n.* A candlestick, شمعدان *shamādān.*

CANDOUR, *n.* راست بازی *rāst bāzī*, خلوص *khalūs*, صاف دلی *sāf dilī*, صداقت *sadākat*, صدق *sīdk*, اخلاص *ikhlas.*

CANDY, *vt.* با شکر تردیت ساختن *bā shakr tarbiyat-s.*, قندی کردن *kandīy-k.*—(form into congelation) تجمید کردن *tajmīd-k.*—(to grow congealed) انسریدن *afsurdan*, منجمد شدن *munjamīd-sh.*

CANE, *n.* قنات *kanāt*, نی *nai*, فیلگون *faylakūn.*—(walking staff) عصا *āsā* چوب *chūb.*

CANE, *vt.* چوب زدن *chūb-z.* To be caned, چوب خوردن *chūb-kh.*

CANINE, *a.* سگ آسا *sag āsā.* A canine tooth, سگدندان *sag dandān.*

CANISTER, *n.* جوئت *junat*, جم *julla*, زنبیل *zambīl.*

CANKER, *n.* (worm) چهار پا *chēhār pā*, سرما درد *sad pāya*—(blight) زنگار *sarmā burd.*—(rust) زنگار *zankār.*—(corruption) فساد *tabāh*, فنا *fanā.*

CANKER, *vt.* تباه ساختن *tabāh-s.*, لاش کردن *lash-k.*—(to grow corrupt) بوسیدن *bosīdan*, تباه شدن *tabāh-sh.*

CANNIBAL, *n.* مردم اوار *mardum aubār.* آدم خوار *ādam khār.*

CANNON, *n.* مدف *tōp*, مدفع *midfā* (pl. مدافع *medāf*). Two pieces of

cannon, دو ضرب طوب *du zarbāi tōp.*

A battery of cannon, طوب مورچه *murīhāi tōp.*

CANNONADE, *n.* طوب رعد انداختن *tōpī rad-d-a.* To cannonade a fort, با طوب قلعه کوب کردن *bā tōpī kulā kūb-k.*

CANNON-BALL, *n.* گول *gūla*, گره *kura.*

CANNONIER, *n.* گول انداز *gūla anīdāz*, طوبچی *tōpchī.*

CANON, *n.* قانون *kānūn*, طریق *tarīk*, وضع *wazā*, ماحده *kāyada*, دستور *dastūr*, بارناما *bārnāma.* To frame canons, وضع ساختن *kānūn-k.* قانون کردن *wazā-s.* A book of canons, قانون نامه *kānūn-nāma.* A writer of canons, قانون نویس *kānūn nawīs.* An expounder of the canons, قانون گو *kānūn-gu.*

CANONICAL, *a.* قانونی *kānūnī.*

CANOPUS, *n.* سهیل *suhayl.* Relating to canopus, سهیلی *suhaylī.*

CANOPY, *n.* سایبان *sāyabān*, شامیان *shāmyāna.*

CANOPY, *vt.* با سایبان پوشیدن *bā sāyabān-p.* زین گستردن *zīf-n-g.*

CANOROUS, *a.* vide MUSICAL.

CANT, *n.* غلط *ghalat.*—(hypocrisy) ریا *rayā.*—(angle) زاویه *zāwiya.*

CANT, *vt.* رباکار شدن *ghalat-g.*, ریاکاری *rayākār-sh.*

CANTER, *n.* متدحی *mutadahhi.*

CANTHARIDES, *n.* دروسک *zurāk*, دروسک *drusak.*

CANTICLE, *n.* تسبیح *tasbīh*, مزمور *mazmūr.*

CANTO, *n.* مقاله *kāṭā*, قطعه *kāṭā.*

CANTON, *n.* قبیله *kābīlat*, قوم *kaum.*—(a parcel of land) عقر *akr.*

CANTON, *vt.* تقسیم کردن *takīm-k.* در قبیله نهادن *dar kābīlat-n.*

CANTONMENT, *n.* لشکرگاه *urdū*, لشکرگاه *lashkar gāh*.

CANVAS, *n.* (cloth) پارچه *pārchā kunav*, پرسیش *pa'ās*.—(enquiry) پرسش *pursish*, تغذیش *tuftish*.—(solicitation) طلب *talab*, خواهش *khāhish*.

CANVASS, *vt. i.* (examine) تفحص کردن *tufahus-k.*, پرسیدن *pursīdan*.—(solicit) خواستن *talab-n.*, نمودن *khāstan*.—(sift) پیکندن *pekhtan*.

CANVASSER, *n.* پرسنده *pursanda*, طلب نماینده *talab numāyanda*.

CAP, *n.* کلاه *kulāk*, سرپوش *sarposh*. Caps worn by Dervishes کلاه وولوی *kulāhi mawlawī*, واشامه *wāshāma*. A Moorish cap, برنس *burnus*. A Tartar cap, تاتاری *kulāhi tātarī*. A felt cap or hat, نم‌دین *ku'āhi namadīn*. A European cap or hat, کلاه فرنگی *kulāhi farangī*. A judge's cap, قاضی *kulāhi kāzī*. A scull cap, زره *kulāhi zirih*. A night-cap, شبکلاه *shab kulāh*. Gold caps worn by certain officers belonging to the Persian Court, زارین کلاه *zarrīn kulāhā*. A cap maker, کلاه سازنده *kulāhgar*, کلاه فروش *kulāh sāzanda*. A cap seller, کلاه فروش *kulāh furūsh*.

CAP, *vt.* تار *sarposh-k.*, سرپوش کردن *tār-p.*—(salute) سلام دادن *salām-d.*

CAPABILITY, *n.* قابلیت *kābiliyat*, استعداد *kudrat*, قدرت *istidād*.

CAPABLE, *a.* قابل *kābil*, قادر *kādir*, لایق *lāyak*, مستعد *mustatīd*.—(intelligent) دانشگر *dānishgar*. Capable of business, کارگذار *kār guzār*, صاحب *sāhibi tadbīr*. Capable of learn-

ing, سجدیل علم مستعد *burāya tah·īlī ilm mustatīd*, To be capable, قابل بودن *kādir-sh.*, قادر شدن *kādir-s.*, قابل کردن *kābil-k.*

CAPACIOUS, *a.* کشاده *kushāda*, پهناور *pahnāwar*, واسع *uāsī*, عریض *dris*, فراخ *farākh*.

CAPACITATE, *vt.* قادر ساختن *kādir-s.*, قابل کردن *kābil-k.*

CAPACITY, *n.* قدرت *kudrat*, قابلیت *kābiliyat*, قوت *kuwat*. The intellectual capacity, مدرکت *murakat*, قوت *kuwat*, عقل *dhl*. A good capacity, مهارت *maharat*, نیز فهم *tez fahm*.

CAP-A-PIE, *ad.* سراپا *sarāpā*.

CAPARISON, *n.* رخت *rikht*.

CAPARISON, *vt.* اسپ تیار ساختن *asp tayyār-s.*

CAPE, *n.* (head land) تیغ کوه *tegħi koh*, کوه راس *rās-i-jabal*, بینه *bīn-i-koh*.—(collar of a garment) گریبان *garībān*.

CAPER, *n.* جست *jast*, زفن *zafn*, رقص *ruks*.—(pickle) کبر *kubar*.

CAPER, *vi.* جستیدن *justan*, رقصیدن *rahsīdan*.

CAPILLARY, *a.* موی آسا *mūi āsā*.

CAPITAL, *a.* (chief) اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*.—(criminal) لایق سیاست *lāyaki siyāsāt*,—(chief city) دارالسلطنت *dārul saltanat*, دارالحکومت *dārul hukumat*, پای تخت *takht gāh*, پای تخت *pāya takht*. A capital stock, سرمایه *sar māya*, اصل *asl*. A capital crime, جرم لایق سیاست *jurmi lāyaki siyāsāt*.

CAPITAL, *n.* (of a pillar) ستون *tāj*, ستون *tōji sutun*, سر عمود *sarī dmūd*.

CAPITALIST, *n.* صاحب دولت *sāhibi daulat*.

CAPITALLY, *a. l.* vide CHIEFLY.

CAPITATION, *n.* خراج *poll-tax* سر *khirāji sar*, جزیت *jazīyat*.

CAPITULATE, *vi.* (surrender on conditions) در عهد و پیمان تسلیم کردن *bar āhd u paymān tuslim-k.*, مصالحت *masālihat-s* — (divide into chapters) فصل و باب ساختن *fusl u bāb-s*.

CAPITULATION, *n.* صلح بشرط *sulh basharat*, شرط و شروط *shart u shurūt*, شروط و عهد و پیمان *āhd u paymān*, شروط فیود *shurūt u kuyūd*.

CAPON, *n.* خروس آخته *kharūsi ākhta*, خصی *khasy*.

CAPRICE, *n.* بی قراری *bī karārī*, خود سری *sabuk mizājī*, سبک مزاجی *khud sarī*, وهم *wahm*, خیال *khayāl*.

CAPRICIOUS, *a.* بی قرار *bī karār*, خود اندیش *khud andīsh*.

CAPRICIOUSLY, *ad.* خود سرانه *khud sarāna*.

CAPRICORN, *n.* برج جدی *burji jady*.

CAPTAIN, *n.* جماعه دار *sardār*, سردار *jamātdār*, سر گروه *sari gurūh*, کپتان *kaptān*. The captain of a ship, ناخدا *nākhudā*. A Captain general, امیرالامرا *amīrul umrā*.

CAPTION, *n.* قبض *kabz*, گرفت *girift*.

CAPTIOUS, *a.* نکت مزاج *tunuk mizāj*, کج بخت *kaj bakht*, معترض *muḍtariz*, حیلت باز *sarkash*. — (insidious) *hīlat bāz*.

CAPTIOUSLY, *ad.* سرکشانه *sarkishāna*.

CAPTIVATE, *vt.* قید کردن *giriftan*, گرفتن *kayd-k.*, قبض کردن *astir-k.*, قبض *kabz-k.*

CAPTIVE, *n.* اسیر *asir*, قیدی *kaydī*, گرفتار *mahbūs*, برده *barda*, گرفتار *giriftār*. To be made captive, گرفتار شدن *giriftār-sh*, برده شدن *barda-sh*.

CAPTIVITY, *n.* حبس گرفتاری *giriftārī*, *habs*, بند *band*, قید *kayd*, قبض *kabz*, بندگی *bandagī*.

CAPTOR, *n.* گیر *gīr*, گیرنده *giranda*, فاتح *fālih*, اسیر سازنده *asir sāzanda*.

CAPTURE, *n.* گیر *gīr*, تسخیر *tashhīr*, گرفتاری *giriftārī*.

CAR, *n.* عرا *drāba*.

CARACK, *n.* چهار عظیم *jahāzi dzīm*.

CARAVAN, *n.* کاروان *kārwan*, راحت *rāhilat*, قافل *kāfilah*, (pl. قوافل). The chief of a Caravan, باشی *kārwan bāshī*.

CARAVANSARY, *n.* کاروانسرای *kārwan-sarāy*, خان *khān*.

CARAWAY, *n.* کربا *karawayā*. Caraway-seeds or plant, کربیا *karwīya*.

CARBON, *n.* زغال *nughāl*, فحم *fahm*.

CARBUNCLE, *n.* گوهر شبچراغ *gohari shab chirāgh*. — (pimple) باد *bādīsh*, دنبل *dumbal*.

CARBUNCLED, *a.* با شبچراغ مرصع *bā shab chirāgh murrasd*. — (pimpled) دابل دار *dumbal dār*.

CARCANET, *n.* پَرگ *pargar*.

CARCASS, *n.* لاش *lāsha*, مردار *murdār*, جنازه *janāza*, میت *mayyit*.

CARD, *n.* ورق *wark*, فرد *fard*. A pack of cards, گنجیف *ganjīfa*. Different games at cards, تاس *tās*, سوخت *sokht*. A card for cotton محالچ *mihlāj*.

CARD, *vt.* حلج کردن *halj-k*. To card cotton, حلجی کردن *pumba-z*, *hallāji-k*. To play at cards, با گنجیف *bā ganjīfa-b*.

CARDAMOM, n. شوشمیر *kākullat*, قاتله *shūshmīr*, هیل *hel*.

CARDED, a. مزدوف *mandūf*.

CARDER, n. حلبچگر *pumba-zan*, زن *huljgar*.

CARDINAL, a. اصلی *asli*, مطلق *mutlak*.

CARE, n. (attention) شغل *shughl*, فکر *fikr*, خبرداری *āgāhi*.—(caution) خبرداری *khābardāri*, هوشیاری *hūshyārī*.—(anxiety) اندوه *andūh*, اضطراب *iztirāb*.—(regard) میل *mayl*, اعتبار *ittibār*, محبت *mahabbat*.

CARE, vi. هوشیار بودن *hūshyār-b.*, بصیرت *khābardār-b.*, خبردار بودن *basīrat-n.*, فکر کردن *fikr-k.*, احتیاط کردن *ihitiyāt-k.* To care for (regard) محبت نمودن *mahabbat-n.*, میل داشتن *mayl-d.*—(provide for) تدارک کردن *āgāhi-n.*, آگاهی نمودن *tadārūk-k.* To have a care (to be cautious) حذر بودن *hazar-b.*, انتباه نمودن *intibāh-n.* To be affected with care, غم خوردن *ghamgin-sh.*, غمگین شدن *gham-kh.*

CAREER, n. میدان (race ground) *maydān*.—(full speed) چالاکي *chālāki*.—(a race) شرف *sharaf*.—(course) رواج *riwāj*, روان *rawān*, طریقه *tarīka*.

CAREFUL, a. خبردار (provident) *khābardār*, عاقبت *hūshyār*, هوشیار *ākibat andīsh*, عاقل *ākīl*.—(cautious) صاحب *sāhibi*, هوشیاری *hūshyārī*.—(full of anxiety) غمناک *ghamnāk*, پرالم *pur alam*.

CAREFULLY, ad. از هوشیاری *az hūshyārī*, عاقلانه *bā basīrat*, با بصیرت *ākīlāna*.

CAREFULNESS, n. خبرداری *khābardārī*, بصیرت *hūshyārī*, هوشیاری *basīrat*, آگاهی *ihitiyāt*, احتیاط *āgāhi*.

CARELESS, n. بی خبر *bī khabar*, بی پروا *bī parwā*, غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*, بی احتیاط *bī ihtiyāt*.

CARELESSLY, ad. بی پروانه *bī parwāna*, با اهمال *bā ihmāl*, غفلتانه *ghaflatāna*.

CARELESSNESS, n. بی خبری *bī khabarī*, بی پروایی *ghāfilī*, غافلگی *bī parwāyī*, غفلت *ghaflat*, تغافل *tughāful*.

CARESS, vt. نواختن *nawākhān*, نوازش *nawāzish-k.*, ناز کردن *nāz-k.*, شفقت نمودن *shafakat-n.*

CARESS, n. شفقت *shafakat*, ناز *nāz*, نوازش *nawāzish*, دلنوازی *dīl nawāzī*, شیوه *shewa*.

CARGO, n. بار *bārī*, بارجهاز *jahāz*, حمل *himli*, کشدی *kishti*.

CARIOUS, a. بوسیده *bosīda*, ریحده *rekhta*.

CARMAN, n. عرابه ران *ārāba rān*.

CARMINE, n. سرخ *shinjār*, شنبجار *surkh*.

CARNAGE, a. قتل *katl*, کتال *kitāl*, مقاتلت *makātālat*.

CARNAL, a. جسمانی *jismānī*, نفسی *nafsi*, نفسانی *nafsānī*.—(sensual) شهوتی *shahwatī*.

CARNALITY, n. نوقان *tawakān*, دوس *nafsi ammāra*, اماره *nafsi ammāra*.

CARNALLY, ad. از شهوت *az shahwat*, نفسانه *nafsāna*.

CARNATION, n. گلزاری *innābī*, عبادی *karānful*, رنگ *gulnārī rang*.

CARNEOUS, a. گوشت دار *gushtdār*, گوشتی *gushti*, لحمی *lahmī*.

CARNIVOROUS, a. گوشت خور *gusht khur*, لحم *lahm*.

CAROB, n. خرنوب *kharrūb*, خرنوب *kharnūb*.

CAROL, n. vide HYMN.

CAROUSAL, n. جشن *jashan*, شادی *shādi*, عید *ziyāfat*, میادت *shādi*.

CAROUSE, *vi.* جشن کردن *jahan-k.* —
(drink) خورده خوردن *bāda-kh.*
CARP, *vi.* نکتہ چیدن *nukta-ch.*
CARP, *n.* ماهی کول *māhī-i-kol.*
CARPENTER, *n.* دروگر *darūdgar*, نجار *najjār.*
CARPENTRY, *n.* دروگری *darūdgarī*,
نجارت *najjārat.*
CARPER, *a.* نکتہ گیر *nukta gir*, چین *nukta chīn.*
CARPET, *n.* گلیم *gilīm*, جاجم *jājīm*,
قالی *kālī*, بساط *bisāt.*
CARPET, *vt.* فرش نمودن *farsh-n.*
CARRIAGE, *n.* (of loads) بار برداری *bār*
bardārī, بارکشی *bārkashī*.—(conduct)
کونه *āmal*, وضع *wazū*.—(air) *gūna*,
عادت *ādat*.—(coach) عراد *ārāba*,
مركب *markab*, گردون *gurdūn.*
CARRIER, *n.* بار بردار *bārbardār*, دارنده
dāranda, بارکش *bārkash*, حامل
hamāl A letter carrier, ناصد *kāsid*,
پیک *payk.*
CARRION, *n.* مردار *murādār*, لاش *lāsh.*
CARROT, *n.* شوندر *shawandar*, گزر
gazar, زردک *zardak*
CARRY, *vt.* حمل کردن *burdan*, بردن
haml-k., زن کردن *zakn-k.*—(trans-
port) نقل کردن *nakl-k.* To carry on
war, جنگ کردن *jang-k.* To carry or
behave one's self, نمودن *harakat-n.*,
عمل کردن *āmal-k.* To
carry one's self honourably, مردانه
mardānaharakat-n. To
carry in competition, دانه گردن *dana-g.*
To carry about, صابر و دایر بردن *sāir*
u dāir-b. To carry off or away,
رفع کردن *rafā-k.* To carry off (murder)
کشتن *kushtan.* To carry with a high
hand, متکبر شدن *mutakabbir-sh.*

To carry on, استلزام کردن *istilzām-k.*
To carry all before one, غالب شدن
ghālīb-sh. To carry a meaning, معنی
داشتن *madnī-d.* To carry one's self
prudently, بصیرت داشتن *basīrat-d.*
To carry one's self carelessly, غافل
شدن *ghāfil-sh.*
CART, *n.* عراب *ārāba*, ارابه *arāba*, گردون
gurdūn, عجلت *ājlat.* A corn-cart,
چرخ غله *charkhī ghalla.* A child's
go-cart, گردنا *gardanā*, گردون *gurdūn.*
CARTER, *n.* عراب ران *ārāba rān.*
CARTILAGE, *n.* غضروف *ghuzrūf*, گروچه
gurūcha. The cartilage of the nose,
خیشوم *khayshūm.*
CARTILAGINOUS, *n.* غضروفي *ghuz-*
rūfi.
CARVE, *vt.* (in stone, wood, &c.) کندن
handan, نقاشی کردن *nakkāshī-k.*, نگار
nigār-k. تراشیدن *tarāshīdan*,
قلمکاری نمودن *kalam kāri-n.* To carve
meat, قطع کردن *katī-k.*, بریدن *burīdan.*
To carve (choose for one's self), گزیدن
guzīdan, اختیار کردن *ikhtiyār-k.*
CARVED, *a.* تراشیده *tarāshīda*, منقش
muntakash. A carved image, تراشش
tarāshish.
CARVER, *n.* کندگر *kanda gar*, قلمکار
kalamkār, نقاش *nakkāsh.*—(in stone)
سنگ تراش *sang tarāsh.*
CARVING, *n.* (sculpture) نقاشی *nakkā-*
shī, سنگ تراشی *kulam kāri*,
sang tarāshī.
CASCADE, *n.* خورآب *āb shār*, آب
khurāb, آب شیب *āb-shīb.*
CASE, *n.* 1. (box) صندوق *sandūk*,
تپنگو *tapangu.*—2. (sheath) دان *dān*,
نیا *niyām*, غلاف *ghilāf*. A book-case,
قلم دان *zimāmat*. A pen-case, قلم دان

kalamlān, خامه دان *khāmādān*. A bow-case, کاماندار *kamāndār*.—(quiver) نام دان *tīr-dān*. A letter case, نامه دان *nāma dān*, شش تخته *pesh takh'a*. A comb-case, شانه دان *shāna dān*. A needle-case, سوزندان *sozan dān*. A case for a musical instrument, حصیر *hasir*. 3. (An event or circumstance), حال *hāl*, امر *amr*, کسسه *kissa*. The truth of the case, حقیقت حال *hikikati hāl*. The essence of the case, اگر نفس الامر *nafsu'lamr*. In case, اگر *agur*. In no case, هیچ *hech*. In good case, پرورده *parvarda*, سامن *sāmin*. The statement of a case in writing, محضر *mahzar*, صورت حال *sūrat hāl*.

CASEMATE, *n.* گمبد *gumbad*, کمر *kamar*.
CASEMENT, *n.* نفیس *lafis*, روزن *rozan*.
CASEOUS, *a.* پدیرآسا *panīrī*, پدیر *panīr* آس *ās*.
CASH, *n.* زار *zar*, نقد *nakd*, درهم *dirham*.
A cash-book, آوریجه *āvarja*, فندان *fundāk*.
CASHIER, *n.* تجرولدار *tahwīlār*, خزانهچی *khazānchī*, نقاد *nakkād*, نسطار *kistār*.
CASHIER, *vt.* از منصب برطرف کردن *az mansab bartaraf-k*.
CASHMERE, *n. p.* کشمیر *kashmīr*.
CASK, *n.* برميل *barmīl*, دن *dann*, خنبه *khumba*.
CASKET, *n.* صندوقچه *sandūkcha*, درج *dunj*, حقه *hukku*.
CASQUE, *n.* (helmet) کلاه *zirih kulāh*.
CASSIA, *n.* (of Arabia) سلیخه *salikha*.—
(fistularis) خیارچنبر *khīyār chambar*.
CASSOCK, *n.* کرتک *kurtak*.
CAST, *vt.* 1. To send or drive by force, انداختن *andāktan*, انداختن *afgandan*.

2. To throw, direct, or turn, as the sight, نظر انداختن *nazar-a*. 3. To throw on the ground, بر زمین انگندن *bur zamīn-a*. 4. To throw off or shed, ریختن *rekhtan*, افشاندن *afshāndan*. 5. To throw out or emit, اخراج کردن *ikhraj-k*. 6. To compute, reckon شمردن *shumurdan*, حساب کردن *hisāb-k*. 7. To form into a particular shape, تصویر *sūrat band-k*, بند کردن *taswīr-n*. 8. To fix or distribute, معین کردن *muyyan-k*. 10. To communicate; spread over, ظاهر کردن *zāhir-k*, بیان کردن *bayān-k*. To cast anchor, لانگر انداختن *langar-a*. To cast aside, ترک کردن *tark-k*. To cast away, برطرف انداختن *hajr-k*, bartaraf-a — (wreck) شکستن *shikastan*. To cast by, to reject, برطرف کردن *bartaraf-k*. To cast down, پست کردن *pasut-k*, سرفرو ساختن *sar farū-s*. To cast forth flames, شعله انگندن *shud-la-a*. To cast off, (reject) دور کردن *dūr-k*.—(drive away) راندن *rāndan*. To cast out, (reject) نادر *nā kabūl-k*. To cast up, (compute) حساب *kai-k*, قی کردن *hisāb-k* — (vomit) *istifarāgh-k*. To cast on, (refer, resign) نسبت داشتن *nisbat-d*, ترک کردن *tark-k*. To cast young, (miscarry) اسقاط حمل داشتن *ishāli hamal-d*. To cast in the teeth, سر زدن *sar zanish-k*.

CAST, *vi.* 1. To turn or revolve in the mind, خیال کردن *khīyāl-k*. 2. To receive form or shape, شکل کردن *shī-kl-k*. 3. To wrap, پیچیدن *pechīdan*.
CAST, *n.* 1. (a throw) اندازی *andāzi*, رمی *ramī*. 2. (a throw of dice) اقرار *ikrād*. 3. (manner or quality of ap-

pearance) چهره *chehra*, سيما *simā*.
 4. (mould) قالب *kālīb*. 5. (glance) رمزي *ramzī dāyn*.
CASTE, *n.* قوم *kaum*, فرقه *firka*.
CASTER, *n.* انداز *andāz*, رمي کننده *ramī kunanda*.
CASTIGATE, *vt.* (punish) سزا کردن *sazā-k*, تعذيب ساختن *tadzīb-s*.—(correct) ادب کردن *tādīb-k*, ادب ساختن *adab-s*.
CASTIGATION, *n.* (chastisement) سزا *sazā*, تعذيب *ākūbat*, *tadzīb*.—(emendation) تاديب *tādīb*, تعزير *tadzīr*.
CASTLE, *n.* قلعه *kald* (*pl.* قلاع *hisār*). The bastion of a castle, برج قلعه *burjī kald*. Castles high as heaven, کيلات-سپهر-يرتيفاد *kilāt-sipih-r-irtifād*. A strong or impregnable castle, قلعه کيلد دوشوارگير *kild dushvār gir*. To besiege a castle, قلعه بکالده چسپيدن *bakald-ch*. قلعه کالده کيلد *kald hisār-k*. To take a castle, کيلد مافتوہ کردن *kild maftūh-k*. The garrison of a castle, اهل حصار *ahli hisār*.
CASTOR, *n.* بيدانجير *bīd-anjīr*.
CASTOR-OIL, *n.* روغن بيدانجير *roghani bīd anjīr*.
CASTRATE, *vt.* خصي کردن *khasīy-k*, ساده کردن *sāda-k*.
CASTRATED, *a.* ساده کرده *sāda-karda*, مجبوب *majbūb*, آخته *ākhta*.
CASTRATION, *n.* کندن خايه *kandani khāya*.
CASUAL, *a.* عارض *āriz*, اتفاقي *ittifākī*, بي قصد و اختيار *bī kasd u ikhtiyār*.
CASUALLY, *ad.* عارضانه *ārizāna*, اتفاقا *ittifālan*.
CASUALTY, *n.* سرگذشت *ittifāk*, اتفاق *sarguzasht*, نصا *hazā*.

CAT, *n.* گربه *gurba*, هر *hīrr* (*pl.* هررت *hīrrat*).
 A she-cat, هر *hīrrat*. A wild cat, گورباي دشتي *gurbai dashtī*. The mew-ing of a cat, نعا *nuā*.
CATALOGUE, *n.* فهرست *fihrist*, فردر *fardī tafsil*.—(of men) اسم *ism nawīst*. To make a cata-logue, فهرست کردن *fihrist-k*.
CATAMITE, *n.* ملوط *mulūt*, مخنث *mukhannas*.
CATAPLASM, *n.* ضماد *zamād*, مرهم *marhum*.
CATARACT, *n.* خور آب *ābshār*, آبشار *khur āb*. A cartaract in the eye, فاخنه چشم *zafarai chashm*, زافاره چشم *nākhūnai chashm*.
CATARRH, *n.* سردی *sardī*, زكام *rukām*, نزل *nazla*.
CATASTROPHE, *n.* عاقبت *ākibat*, بلا *balā*.
CATCH, *vt.* اخذ کردن *giriftan*, گرفتن *akha-z-k*, قبض کردن *kabz-k*, بودن *rubūdan*. To catch cold, سردی خوردن *sardī-kh*, نزلت داشتن *nazlat-d*. To catch the pestilence, وبا خوردن *vabā-kh*, وعايت شدن *vabāāt-sh*. To catch (to be contagious) سرايت کردن *sirāyat-k*. To catch fire, آتش گرفتن *ātish-g*.—(to fly in a passion) گشتن *ātishīn-g*. To catch with a trap, با دام گرفتن *bā dām-g*. To catch an opportunity, فرصت گرفتن *fursat-g*. To catch hastily, زودى گرفتن *ba zūdī-g*.
CATCH, *n.* (seizure) گرفتن *giriftugī*, تزوير *talbī*, تلبیس *kabz*.—(trick) سرايت *tazwīr*.—(contagion) وبا *vabā*, *sirāyat*. The catch of a door, بند کشي *band kashī*.

CATCHER, *n.* گیرنده *gīrandā*, ناض *kābiz*.

CATECHISE, *vt.* سوال نمودن *sawāl-n*, سوال تادیب نمودن *ba sawāl tādīb-n*. محاسب ساختن *muhāsib-s*.

CATECHISM, *n.* سوال نامه *sawāl nāma*.

CATEGORICAL, *a.* صاف *sāf*, شافی *shāfi*, حتمی *ham'iy*. A categorical answer, جواب شافی *jawābi shāfi*, قطع جواب *fawābi kātī*. To give a categorical answer, قطع جواب دادن *kātī jawāb-d*.

CATEGORICALLY, *ad.* از صفاتی *az safāi*, حتمیانه *hamliyāna*.

CATEGORY, *n.* جنس *jins*, تبیل *kabīl*.

CATENATE, *vt.* در زنجیر کردن *dar zanjir-k*.

CATENATION, *n.* تسلسل *silsila*, تسلسل *tasalsul*.—(regular connection) علاقه *ilāka*, مناسبت *munāsibat*.

CATER, *vi.* اکل خردن *ākl-kh*, طعام بازار کردن *taāmi bāzār-k*.

CATERER, *n.* خاں *bāwarchī*, خاں سالار *khāna sālār*.

CATERPILLAR, *n.* کرم سد باد *kirmi sad pāya*, شروع *yasrūd*.

CATERWAUL, *vi.* نعا کردن *nuā-k*.

CATES, *n. pl.* vide FOOD, VIANDS

CATHARTIC, *a.* مسهل *mus-hil*. A cathartic medicine, حلاب *jullāb*. To take a cathartic, حلاب گرفتن *jullāb-g*.

CATHEDRAL, *a.* اسقف منسوب *uskuf mansūb*.

CATHEDRAL, *n.* مسجد جامع *masjidi jāmad*.

CATHOLIC, *a.* عمومی *āmūmi*.

CATHOLICON, *n.* علاج عمومی *ilōji āmūmi*.

CATTLE, *n.* (of the larger kind) حیوان *haywān*, سبور *sutūr*, دواب *dawābb*.

—(of the smaller kind) غنم *ghanam*, حلام *halām*.

CAUL, *n.* (a net for the head) کلم پوش *kalla pūsh*, بدد *gisū-banī*.—(a membrane covering the lower intestines) حگر آگند *jigar-āgind*.—(the membrane enveloping the foetus) الردن الغرس *arradanul' ghirs*.

CAULDRON, *n.* دیگ *deg*, نیان *tiyān*.

CAULIFLOWER, *n.* قنبیط *kimbīt* or *kunnabīt*, کلم *kalam*.

CAUSAL, *a.* فاعلی *fāili*, ساز *sāz*.—(verb) مجبور فعل *fāili majbūr*.

CAUSE, *n.* سبب *sabab* (*pl.* اسباب), باعث *bāts*, جهت *jehat*, واسطه *wāsuta*, علت (*موحیات* *pl.*), مقدمه *illat* (*pl.* علل)—(a lawsuit) دعوی *mukaddama*, قضیه *kaziya*, اصل اصول *dudwi*. The cause of causes, اصل اصل *asli usul*. The cause and effect اصل و فرع *asl u farā*. The particular cause, سبب خاص *sababi khāss*. The legal cause, موجب شرعی *mūjibi shara'iyy*. The evident cause, سبب ظاهر *sababi zāhir*. The material cause, علت *illati māddiyat*. The apparent cause, سبب صورت *sababi sūriyya*. The efficient cause, موجب فاعلیت *mūjibi fāiliyyat*. The final cause, اصل غایت *asli ghāyat*. The first and second cause, علت اول و ثانی *illati awwal u sānī*. To carry on a cause at law, مراعات کردن *murāfaāt-k*. To decide a cause, فیصله فیصل کردن *mukaddama faysal-k*, نزاع قطع کردن *nizā katī-k*. Without a cause, بی سبب *bī sabab*, بلا موجب *bilā mūjib*.—

(pre-text) بهانه *bahāna*, علت *illat*. To seek a cause, بهانه جستن *bahānu-j*. To be the cause, سبب شدن *sabab-sh.*, موجب بودن *mūjib-b*. To give cause, داعی کردن *takrīb-d*, داعی *dāi-k*. To examine into the true cause, اکتفاء سبب ساختن *iktināf-sabab-s*.

CAUSE, *vt.* نامودن *namūdan*, ساختن *sāhtan*, عمل نمودن *faāl-k.*, عمل الم دادن *āma'-k.* To cause sorrow, الم دادن *alam-d*. To cause to do, کنانیدن *kunā-nīdan*.

CAUSELESS, *a.* بی اصل *bī asl*, بلا موجب *bilā mūjib*.

CAUSEWAY, *n* سنگ راه *sang rāh*, شاهراه *shāh rāh*.

CAUSTIC, *n.* مفرج *muharrar*, حاد *hāld*, نیز *tez*.

CAUTERIZE, *vt.* داغ کردن *dāgh-k.*, داغ ساختن *ābāgh-s*. Cauterizing instruments, میکوات داغیده *dāghīna*, میکوات *mikuāt*.

CAUTERY, *n* داغ *dāgh*, اباع *ābāgh*, سوز *sūz*, دمع *dumā*.

CAUTION, *vt* پند دادن *pand-d.*, نصیحت کردن *nasihat-k.*

CAUTION, *n.* تدبیر *tadbīr*, خردداری *khābardārī*, دامن *tāmmul*, نگاه *nigāh*.—(security) صامدی *zāmi-nī*, پند *kafālat*.—(warning) پند *pand*, تنبیه *tambīh*.

CAUTIONARY, *a.* زهدانه *zimnāna*.

CAUTIOUS, *n.* هوشیار *hūshyār*, آگاه *āgāh*, خرددار *khābardār*, دور اندیش *dūr andish*, عاقبت اندیش *ākibat andish*. To be cautious, خرددار شدن *khābardār-sh.*, بصیرت نمودن *basīrat-n*.

CAUTIOUSLY, *ad.* با هوشیاری *bā hūshyārī*, با احتیاط *bā ihtiyāt*.

CAVALCADE, *n* حشمت سواری *sawārī*, رکاب *hishmat*, موکب *rilāb* *maukib*.

CAVALIER, *n.* (horseman) سوار *sawār*, اسپ سوار *asp sawār*, فارس *jāris*.

CAVALIER, *a.* (gay) شاد *shād*, شوخی *shawkīy*.—(brave) دلور *dilāwar*, دلیر *dī'er*.—(haughty) معرور *maghrūr*, گستاخ *gustākh*.

CAVALIERLY, *ad.* با غرور *bā gharūr*, تکبران *gustākhāna*, تسخاخانه *takabburāna*.

CAVALRY, *n.* سواران *sawārān*, خیل *khayl*, موکب *maukib*.

CAVE, *n.* غار *ghār*, مغارت *maghārat*, کواکب *kuāb*. A companion in the cave, یار غار *yārī ghār*.

CAVERN, *n.* vide CAVE.

CAVIL, *vi.* نکم چیدی کردن *nukta chīnī-k.*, اعتراضی بی معنی کردن *iltirāzi bī madnī-k*.

CAVIL, *n* نکم چیدی *nukta chīnī*, طعن نا سازگار *harf gīrī*, طعنی *taāni nā sāzgār*.

CAVITY, *n.* حوب *jauf*, دلت *kalt*.

CAW, *vi.* (as a crow) عیب زدن *naāb-z*, کوا *kā* کوا *kā*.

CEASE, *vi.* (leave off) موقوف کردن *maukūf-k.*, فراغت کردن *farāghat-k.*, دست برداشتن *tark-k.*, آرام کردن *āram-k.*—(rest) راحت داشتن *rāhat-d.*—(to be extinct) منعدم شدن *munādam-sh.*, منقطع بودن *munkatā-b.*—(to put a stop to) باز داشتن *bāz-d*.

CEASE, *n.* فراغت *farāgh*, فراغت *farāghat*.

CEASELESS, *a.* دایم *dāyam*, مدام *mudām*, پایدار *pāydar*.

CEDAR, *n.* سرو آزاد *sarī āzād*.

CEILING, *n.* بام *bām*, سقف *sakf*.

CELEBRATE, *vt.* ta'arīf-k. تعریف کردن ,
 بوعیاف کردن madah-k. مدح کردن
 ta'wīf-k., مشهور کردن mashhūr-k., ذکر
 کردن zikr-k.

CELEBRATED, *a.* nām-dār. نامدار,
 نامدار nāmavār, معروف mad'rūf, مشهور
 mashhūr, ممدوح mam-dūh. To be celebrated, نامدار شدن
 nām-lār-sh., مشهور شدن mashhūr-b.

CELEBRATION, *n.* (solemn perform-
 ance) عید شریف zikrī āzīm, ذکر عظیم
 ʿīdī sharīf.—(praise) ستایش sitāyash,
 حمد hamd. تعریف ta'arīf, ثنا sanā.

CELEBRITY, *n.* shoh-rat, شهرت, نام nām,
 ناموری nāmavārī.—(a person of
 mark) عظمت āzmat.

CELERITY, *n.* چستی chālākī, چستى
 chustī, زودی zūdī, شباب shīṭāb, نیرى
 tezī.

CELESTIAL, *a.* firdūsī. جندى
 jannatī, بهشتى bahushtī, فلکى falakī.

CELIBACY, *n.* mujarradi. مجردى.

CELL, *n.* hujra. حجره. The cell of a
 monk, گوشه gusha, کرح kirk. A cell
 in a honey comb, فخرى nakhl-ūb.

CELLAR, *n.* tih khāna, گرم خانه,
 garm khāna, نوات nawālat. An ice
 cellar, یخ خانه yakh khāna. A wine-
 cellar, شراب خانه sharāb khāna,
 خمخانه khamkhāna

CELLULAR, *a.* hujrat āsā, حیرت آسا,
 خانه خانه khāna khāna.

CEMENT, *n.* sarīsh. سربش. —
 (for building) مهرق دیوار muhrai
 dīwār, ریخته rekhta, نواش nawāsh.
 —(union) پیوند paywand, وحدت
 wahdat, ایقاع ittīfāk.

CEMENT, *vt.* (unite) پیوستن paywastan,
 ملحقى wasl-k.—(cohere) ملحقى

mulhak-sh. پیوستن بودن paywan-
 ta-b —(to cement or plaster) با نواش
 با نواش bū nauāsha-a.

CEMETERY, *n.* qanar, گورستان
 gūristān, مقبره makbara

CENOTAPH, *n.* mazār. رار.

CENSER, *n.* bakhūdān, بخوردان,
 میجر mijmar.

CENSOR, *n.* ahli khibrat, اهل خدوت,
 مناسب tālibkunanda, مناسب
 mohtasab.

CENSORIOUS, *a.* ʿayb atb-jū., عیب
 zabān darāz, زباندراز dush-
 nām-gu.

CENSORIOUSLY, *ad.* با ملامت bā
 malāmat, زباندرازی bā zabāndarāzī.

CENSORIOUSNESS, *n.* عیب گوئی ʿayb
 guī, ملامت malāmat.

CENSURABLE, *a.* kākīl ilzām, قابل الزام,
 واجب الذم wājibuz zamm.

CENSURABLY, *ad.* دمیماذ samīmāna.

CENSURE, *n.* ملامت malāmat, الزام
 ilzām, شکایت shikāyat, ذم zamm,
 بیهان buhtān, لوم laum.

CENSURE, *vt.* الزام دادن ilzām-d.,
 طعن نمودن taʿn-n., ذم دادن zamm-d.,
 ملامت دادن malāmat-d.

CENSURED, *a.* mazmūm, مذموم,
 ملامت زده malāmat zada shuda.

CENSUS, *n.* سرشماری sar shumārī.

CENT, *n.* sad. Per cent, فی صد fi sad.

CENTPEDE, *n.* sadpā. صدپا.

CENTRAL, *a.* mutawassit, متوسط, میان
 miyān paywand, مرکزی markazī.

CENTRE, *n.* markaz, مرکز, میان miyāna,
 واسط wasat, ماب maāb. The centre
 of the earth, خضیعی نعر زمین hazizi
 kaʿdī zamīn. The centre of a circle,
 مرکز دایره markazi dāyira.

CENTRE, *vi* در میان نهادن *darmi-yān-n*
 To be placed in the centre, در میان
 نهادن *dar miyān nēlādu-sh*. To
 centre or rest upon, منحصر شدن *mu-*
khussar-sh, قائم بودن *kāyan-b*.
CENTRIFUGAL, *a*, از میان گرد *az mi-*
yān gurez.
CENTRIPETAL, *a* به میان در بک کبان
ba miyān nuzlīk kunān.
CENTRY, *n*, نوبت *nawbat*, پاسبان *pās-bān*.
CENTUPLE, *a*, صد چندان *sad chandān*,
 صدنا *sad tā*.
CENTURY, *n*, صد ساله *sad sāla*, صدی
salī, قرن *karn*.
CEPHALIC, *a*, مقوی دماغ *mukhawwī*
dimāgh. A cephalic medicine, صوط *saūt*.
CERECLOTH, *n*, موم جامه *momjāma*,
 ویروٹی *kayrūtī*.
CEREMONIAL, *a*, تکلف منسوب *taka-*
lluf mansūb, رسمی *rasmī*.
CEREMONIOUS, *a*, صاحب نوازش *sāhibi*
nawāzish, استدعا *istighnā*. Ceremoni-
 al letters, نوازش نامه *nawāzish nāma*.
 To be ceremonious, تکلیف کردن *taklīf-*
k, استغنا کردن *istighnā-k*.
CEREMONIOUSLY, *ad*, با تکلف *bā*
takallūf, ادبانه *adabāna*.
CEREMONY, *n*, تکلیف *taklīf* (*pl*.
 تکلفات *nawāzish*, ادب *adab*,
 رسم *rasm*. Religious ceremonies,
 خدمت و آداب دین *ādābi dīn*, عبادت اله
khidmat u ibādati allāh.
 Without ceremony, بی تکلف *bī takalluf*.
CERTAIN, *a*, بی گمان *yukīn*, یقین *bī*
gumān, محقق *muhakkak*, عیان *āyān*,
 واضح *wāzih*. A certain person, فلان
fulān. Certain intelligence, خبر صحیح
khabari saḥīh. A thing certain, چیز
 معهود *chizi māhūd*. Things certain,

مسلمات *musallamāt*. It is certain
 that, مقرر است که *mukarar ast ke*.
 From certain knowledge, از عین الیقین
az diynul yakīn. For certain, علی
alal tahkik, تحقیقا *tahkikan*.
 To hold for certain, تحقیق داشتن
tahkik-d, مقرر گرفتن *mukarar-g*. On
 a certain time, در باری *dar bārī*.
CERTAINLY, *ad*, البته *albatta*, تحقیقا
tahkikan, بلاشک *bilā shak*, حقا *hak-*
kan, فی الحقیقت *fil hukikat*.
CERTAINTY, *n*, یقین *yakīn*, حق *hakk*,
 گمانی *bī gumānī*.
CERTIFICATE, *n*, راضی نامه *rāzī nāma*,
 شهادت *shahādat*, گواهی *gawāhī*,
 سفارش نامه *si'ārish nāma*.
CERTIFIED, *a*, تحقیق کرده *tahkik*
karda, معهود کرده *māhūd karda*.
CERTIFY, *vt*, ثابت کردن *sābit-k*,
 گواهی دادن *gawāhī-d*, شهادت کردن
tahkik-k.
CERTITUDE, *n*, vide CERTAINTY.
CERULEAN, *a*, آسمانی رنگ *kabūd*,
 لاجوردی *lājwurdī*, آسمانی رنگ
āsmānī rang.
CESS, *n*, خواب *abwāb*, خراج *khirāj*.
CESSATION, *n*, توقف *tawakkuf*, مهلت
muhlat, فراغت *farāghat*.
CESSION, *n*, تفویض *tafū-*
yaz, وا گذار *wā guzār*.
CHAFE, *vt*, (warm) گرم کردن *garm-k*.
 —(rub) مالیدن *mālidan*. —(vex)
 خشمناک *ranjīdan*. —(rage) رنجیدن
hashm-nāk-sh, بجوش آمدن *ba jūsh-ā*.
CHAFER, *n*, جعل *judl*.
CHAFF, *n*, سبوس *sabos*, حنارت *husārat*.
CHAFFER, *vi*, خریدن *bāzār-k*, خریدن
kharīdan.
CHAFFINCH, *n*, دانه *dār-para*, موش
mūsh.

CHAGRIN, *n.* اندوه *andūh*, غم *gham*,
خفگی *khafgi* آزردهگی *āzurdagi*.

CHAGRIN, *vt.* آزدان *āzurdan*, آزرده
کردن *āzurdak*.

CHAIN, *n.* زنجیر *zanjir*, سلسله *silsila*
An iron chain, سلسله آهنین *silsila āhnīn*. A gold chain, زنجیر زرین
zanjiri zarrīn.

CHAIN, *vt.* زنجیر کردن *zanjir-k.*,
مستند ساختن *musalsal-s.*

CHAINED, *a.* مستند *musalsal*.

CHAIN-SHOT, *n.* زنجیری گوله *zanjiri-yola*.

CHAIR, *n.* صندلی *kursi* کرسی *sandult*.
مسند *masnad*. تخت *takht*.

CHAIRMAN, *n.* میر مجلس *miri majlis*.

CHAISE *n.* ارابه *arāba*, ارابه *arāba*.

CHALICE, *n.* جام *jām*, کاسه *kāsa*.

CHALK, *n.* سفید گل *gili safed*, تباشیر
tabāshir.

CHALKY, *a.* گل سفید دار *gili safeddār*.

CHALLENGE, *vt.* مدارز خواندن *mubā-
riz-kh.*, با جنگ دعوت کردن *ba jang
dudwat-k.*—(to a duel) دونیعت الازدین
ba wakīdtul isnanyn-kh.—
(claim) دادوا کردن *dadwa-k.*

CHALLENGE, *n.* دعوی *dadwa*, دعوت
dadwat.

CHALYBEATE, *a.* با آهن آمیز *bā āhan āmez*.

CHAMBER, *n.* حجره *hujra*, اوطاق
utāk. A bed chamber, شمسنان
shabistān. A summer chamber,
تابخانه *tābkhāna*. The chamber of
justice, دیوان خانه *diwān khāna*,
محکمت *mahkamah*. The treasury
chamber, بیت المال *baytul māl*. The
council chamber, دیوان خانه *diwān
khāna*, سرای خراج *sarāyakhārāj*. The
chamber of the archives, دفترخانه
daftarkhāna.

CHAMBERLAIN, *n.* حاجب *hājib*,
خاصگی *khāsagi*.—(The office of first
chamberlain) حجب *hijbat*—(of the
household) ناظر *nāzir*.

CHAMELEON, *n.* vide CAMELEON.

CHAMOIS, *n.* آهوی کوهی *āhūi kohi*.—
(soft leather) پوست آهو *pusti āhū*.

CHAMP, *vt.* گزیدن *gazidan*, لوک کردن
lawk-k., خاییدن *khāīlan*.

CHAMPAIGN, *n.* میدان *sahrā*, صحرا
maglān.

CHAMPION, *n.* پهلوان *pahalwān*, بهادر
bahādur, غازی *ghāzi*. The champions
of the field of battle, شمسوار مضمار
shah suwāri mizmāri maghāzi.

CHANCE, *n.* (fortune) بخت *bakht*,
روزی *rozi*, زمان *zamān*, نصیب *nasīb*.
—(accident) سرگذشت *sarguzasht*,
حادث *ittifāk*, ماجرا *mājarā*, اتفاق
hālis.—(possibility) امکان *imkān*,
احتمال *ihitmāl*. By chance, ناگاه
nāgāh, اتفاقاً *ittifākān*.

CHANCE, *vi.* سرزدن *ākhī-sh.*, واقع شدن
sar-z., روی دادن *rūi-d.*, ظهور کردن
zohūr-k.

CHANCEL, *n.* حرم *haram*.

CHANCELLOR, *n.* صدر صدور *sadrī
sudūr*, قاضی القضاة *kāzīl kuzāt*,
رأس الديوان *rāsu'd diwān*.—(of the
Exchequer) دیوان خالص *diwāni
khālisa*.—(the office of) صدارت *sadūrat*.

CHANCERY, *n.* صدر عدالت *sadr ādālat*.

CHANDELIER, *n.* چراغ *chirāgh* چراغ *para*.

CHANDLER, *n.* شمع ساز *shamīl sāz*,
شماع *shammād*.

CHANGE, *vt.* بدل کردن *badal-k.*, تغیر
taghayyur-n., تبدیل کردن *tab-
dīl-k.* To be changed, مبدل شدن
mubdal-sh. To be changed for the

- worse, مضطرب *āshufta-sh.*, *muztarib-g.* To change clothes, *tabdīlī poshāk-k.* To change appearance, *tabdīlī poshāk-k.* To change residence, *taghaiyuri sūrat-n.* To change one's mind, *tarkī dayār-k.* To change feathers, (as a bird) *taghaiyuri zamīn-s.* *insāl-n.*
- CHANGE, n.** بدل *badal*, تغییر *taghaiyur*, تبدیل *tabdīl*, صرف *sarf*. Change of constitution, اخذلال *ikhtilālī mizāj*. A change (succession) *khilāfat*, سلسله *silsilat* — (novelty) نوی *navī*, حدوث *hudūs*. The change of the moon, تحول *hawl*, لیل *līl*.
- CHANGEABLE, a.** قابل تغییر *lābīlī taghaiyur*, تبدیل *lāyaki tabdīl*. — (inconstant) بی قرار *bī karār*, ناپایدار *nāpāyadār*.
- CHANGEABLENESS, n.** بی قراری *bī karārī*, هفت رنگی *haft rangī*.
- CHANGELING, n.** پسر و سیمت *pisari wazīdt*, — (idiot) جاهل *jāhīl*, مرد *mard*, قرار *mardī bī karār*.
- CHANNEL, n.** رودبار *majra' rūd bār*, رودخانه *rūd khāna* — (a strait or narrow sea) دریای تنگ *daryāi tang*.
- CHANNEL, vt.** vide GROOVE.
- CHANT, vt.** سرآیدن *sarāyīdan*, سرود *sarūd-k.*
- CHANTER, n.** سراننده *sarāyanda*, سرود کننده *sarūd kunanda*.
- CHAOS, n.** (empty) مرج *harj marj*.
- CHAP, n.** (fissure) شکاف *shigāf*. — (jaw) حلقوم *halqūm*, دهن *dahna*. — (a youth) پسر *pisar*.
- CHAP, vt.** شگافتن *shigāftan*, شفی کردن *shakk-k.* — (as the lips) خوشیدن *khoshīdan*.
- CHAPEL, n.** عباد نگاه *ibādāt gāh*, معبد *ma'bad*, مسجد *masjid*.
- CHAPLET, n.** (rosary) تسبیح *tasbīh*.
- CHAPMAN, n.** خریدار *khārīdār*, بیع *bat*, تاجر *tājir*.
- CHAPTER, n.** باب *bāb* (pl. ابواب), فصل *fasl* (pl. فصول), قطع *katī*.
- CHARACTER, n.** (letter or sign) حرف *harf*, خط *khatt*, اشارت *ishārat*, علامت *ālamat*. — (discription) *kitābat*, صورت *sūrat*. — (quality) صفت *sifat*, توصیف *tausīf*. — (reputation) نیک نامی *nek nāmī*, شهرت *shahrat*.
- CHARACTERISTIC, a.** وصف کننده *wasf kunanda*, اوصاف *ittisāf dehanda*.
- CHARACTERIZE, vt.** اوصاف نمودن *ittisāf-n.*, خط تصویر کردن *taswīr-k.*, خط کردن *khāt-k.*
- CHARCOAL, n.** زغال *fahm*, زغال *zughāl*.
- CHARGE, n.** امانت *amānat*, حواله *hawāla*, نگاهبانی *nigāhbānī*. — (mandate) امر *amr*, فرمان *farmān*. — (office) منصب *mansab*, جاه *jāh*. — (agency) وکالت *wakālat*. — (accusation) تهمت *tuhmat*, شکایت *shikāyat*. — (expense) خرج *kharch*, مصرف *masraf*. — (attack) هجوم *hujūm*, حمل *hamla*. The charge of a gun, بندون *toda bandūk*.
- CHARGE, vt.** (commission) مباشرت *mubāsharat-n.*, وکالت دادن *wakālat-d.* — (impute) اسناد کردن *is-nād-k.*, شکایت نمودن *shikāyat-n.* — (challenge) در میدان دعوت کردن *dar maydān-dadwat-k.* — (command)

- فرمودن *farmūdan*, حکم دادن *hukm-d.*—(attack) هجوم کردن *hujūm-k*, انداشدن *hamla-ā.*—(fill) حمل آوردن *ambāshtan*, پر کردن *pur-k*. To charge a gun, بددوق نیار کردن *bandūk tayyār-k*.
- CHARGEABLE, *a.* (imputable) لایق *lāyaki shikāyat*, ممکن *mumkin*, گران بها *zamm.*—(costly) گران *garān bahā.*
- CHARGED, *pp.* (ordered) فرموده *farmūda*—(commissioned) وکالت دار *wakalat-lār.*—(accused) ملوم *malūm.*—(attacked) هجوم کرده شده *hujūm karda shuda.*—(filled) انباشتم *ambāshsta.*
- CHARGER, *n.* (large dish) طاس *tās*, اسپ جنگ *kāsa.*—(a war-horse) *aspi jang.*
- CHARILY, *ad.* vide CAUTIOUSLY.
- CHARINESS, *n.* vide CAUTION.
- CHARIOT, *n.* ارابه *arāba*, عجلت *ājalat*, گردون *gardūn.*
- CHARIOTEER, *n.* عرابه ران *ārāba rān.*
- CHARITABLE, *a.* (liberal to the poor) سخا گسندر *sadkat bakhsh*, خیر *sakhā gustar.*—(benevolent) نیک *khair khāh*, اندیش *nek andesha.*
- CHARITABLENESS, *n.* صدقت بخشی *sadkat bakhshī*, نیک خواهی *nek khāhī.*
- CHARITABLY, *ad.* محبانه *mahabbāna*, مهربانی *bā mahrbānī.*
- CHARITY, *n.* محبت *mahabbat*, خیرات *khairāt*, دوستی *dostī.*—(alms) صدقت *sadakat.*
- CHARLATAN, *n.* عیار *dyār.*
- CHARM, *n.* (amulet) تعویذ *tādūwiz.*—(enchantment) سحر *sahr*, جادوگری *jādūgarī.*—(allurement) نواز *nawāz*, کشاکش *kashākash.*
- CHARM, *vt.* (bewitch) جادوگری کردن *jādūgarī-k.*, سحر ساختن *sahr-s.*—(please highly) نواختن *nawākhitan*, نوازش نمودن *nawāzish-n*.
- CHARMER, *n.* جادوگر *jādūgar*, سحر باز *sahr bāz.*—(a beloved object) محبوب *mahbūbi nāznin*, صنم *sanam.*
- CHARMING, *a.* (delightful) خوشنما *khushnumā*, خوش آیدده *khush āyanda.*—(enchanted) جادو کدان *jādū kunān.* Having a charming face, پری پیکر *parī paykar.* A charming form, پاک صورت *pāk sūrat.* A charming voice, خوب آواز *khūb āwāz.* A charming woman, نازنین *zanī nāznin.* A charming mouth, شیرین *shirīn dehan.*
- CHARMINGLY, *ad.* خوشانه *khushāna*, خوب *khūb.*
- CHARMINGNESS, *n.* خوبی *khūbī*, خوشدلی *khush dilī*, نوازش *nawāzish*, شیرینکاری *shirīn kāri.*
- CHARNEL-HOUSE, *n.* تربت *turbat*, ستودان *satudān.*
- CHART, *n.* نقش *naksha.*
- CHARTER, *n.* عهد نام *sanad*, اقرار نام *ahd nāma*, اقرار نام *ikrār nāma*, برات *barāt.* A charter of immunity, مسلم نام *musallam nāma.* A charter of liberty, برات آزادی *barāti-āzādī.* Royal charters, توفیع بادشاه *taufīa pādshāh*, برات عالیشان *barāti ālīshān.* Against the stipulation of the royal charter, عهد نام همایون *khilāfi ahd nāma humāyūn.*
- CHARTERED, *a.* سنددار *sanad dār*, سرپرست *musallam*, سرپرست *sarbasta.*

CHARY, *a.* vide CAUTIOUS.

CHASE, *n.* شکار *shikār*, صید *sayd*,
نخچیر *nakhchir*.—(ground to which
game resorts) شکار گاه *shikār gāh*,
نخچیر گاه *nakhchir gāh*. Belonging to
the chase, شکاری *shikārī*, نخچیری
nakhchirī.

CHASE, *vt.* شکاریدن *shikār-k.*, شکار کردن
shikārīdan, صید کردن *sayd-k.*, تعاقب
کردن *ta'akub-k.*

CHASED, *pp.* (hunted) شکار کرده شده
shikār karda shuda, شکریده *shikrīdu*.
—(put to flight) منزه *munhazim*.

CHASM, *n.* درز *darz*, رخنه *rakhna*,
شکاف *shigāf*, شق *shakk*, شقیقت
shakikat.

CHASTE, *a.* پاکدامن *pāk dāman*, پاکیزه
pākīza, پارسا *pārsā*, پرهیزگار *parhīzgār*.
A chaste woman, زن پارسا *zani pārsā*.

CHASTEN, } *vt.* تنبیه کردن *tambīh-k.*,

CHASTISE, } سیاست کردن *siyāsāt-k.*,
سرا دادن *ta'āzīb-k.*, تعذیب کردن
sazā-d.

CHASTISEMENT, *n.* سیاست *siyāsāt*,
سزا *sazā*, تنبیه *tambīh*, عذاب
āzāb

CHASTITY, *n.* عصمت *asmat*, پاکدامنی
pāk dāmanī, پارسایی *pārsāiy*,
پرهیزگاری *parhīzgārī*, پاکیزگی *pākīzgi*.

CHAT, *n.* دیل و قال *guftagū*, گفتگو
kīl u kāl, گپ *gap*.

CHAT, *vi.* دیل و گفتگو کردن *guftagū-k.*,
دیل و قال کردن *kīl u kāl-k.*, گپ کردن
gap-k.

CHATTEL, *n.* اشیا *ashbā*, اسباب *ashiyā*,
متاع *matā'at*. Goods and chattels,
مال و اموال *māl u matād*, مال و متاع
māl u amwāl.

CHATTER, *vi.* پرگویی شدن *pūrgoi-sh.*,
مزمار و دمدمه کردن *ibkāk-k.*, مزمار
zamzama u damdama-k.

CHATTER, *n.* امراع *imrāgh*, دمدمه
zamzama damdama.

CHATTERER, *n.* باوه گو *yāwa gu*,
بیهوده گو *bihūda gu*.

CHEAP, *a.* ارزان *arzān*, کم بها
ham bahā, کم قیمت *ham kīmat*, سبکمایه
subuk-māya.

CHEAPEN, *vt.* قیمت کردن *kīmat-k.*,
بیع کردن *baī-k.*

CHEAPLY, *ad.* بکم قیمت *ba kam kīmat*,
بکم بها *ba kam bahā*.

CHEAPNESS, *n.* ارزانی *arzānī*, کم
کساد *kam kīmatī* کساد *kasād*.

CHEAT, *n.* دغا *daghā*, دغابازی *daghā-
bāzi*, مکر *makr*, حیل *hīla*, فریب *fareb*.

CHEAT, *vt.* فریب دادن *farīftan*, غدر کردن
ghadr-k., حیل کردن *hīlu-k.*

CHEATED, *a.* فریبده *farīfta*, مغبون
mughbūn. To be cheated, فریبه شدن
farīfta-sh.

CHECK, *n.* (curb) ضبط *zabt*, منع *man'at*,
سرزنش *takhlīl*.—(reprimand) سرزنش
zur zanīsh, عتاب *atāb*, *atāb*.
(counter register) مقابل *mukābala*,
کشت *shah* (in chess) *shah* حانزه
kīsh.—(bill) حواله نامه *hawāla nāma*,
هدی *hundi*.

CHECK, *vt.* (repress) ضبط کردن *zabt-k.*,
سرزنش *man'at-k.*.—(reprove), سرزنش
sar zanīsh-k., عتاب کردن *atāb-k.*
—(at chess) کشت *shah-k.*, کشت
kīsh-k. To check when speak-
ing, نؤف کردن *takarwuf-k.*

CHECKED, *a.* ممتنع *mumtan'at*, محصر
muhṣar.—(reprehended) ممتنع
mu'atāb. To be checked, ممتنع شدن
mumtan'at-sh.

CHECKER, *n.* دورنگی *du rangī*, تعیین
tadīn.

CHECKERED, *a.* رنگین کردن *rangīn kardā*, معین *mudīyan*.

CHECKMATE, *n.* شمات *shah māt*, شاه مات *shāhmāt*. To give check-mate, مات کردن *māt-k*.

CHEEK, *n.* رخ *rukh*, رخسار *rukhsār*, عارض *āriz*, خد *khadd*, عذار *tzār*. The two cheeks, دباحان *dibājatān*, خدود *khudūd*. The most prominent part of the cheek, افراز رخ *afrāzi rukh*. Tulip cheeked, لاله رخ *lāla rukh*. Rosy cheeked, گل عذار *gul tzār*. Ruby cheeked, لعل رخسار *ladl rukhsār*. Having the cheeks of an angel, پری رخسار *pari rukhsār*. Plump cheeked, رخسار دار *rukhsār dār*. To paint the cheeks red, تورد کردن *tawrid-k*. To kiss the cheek, بوس *bos*, رخسار کردن *bosi rukhsār-k*. A cheek tooth or grinder, آسیا دندان *dandā-ni āsiyā*.

CHEER, *n.* (gayety) عیش *āish*, عشرت *ashrat*, شادمانی *khurramī*, شادمانی *shādmānī*.—(entertainment) نفایس *nafāi's*, خوان *khān*.

CHEER, *vt.* خوش خاطر کردن *khūsh khātir-k*, دل و جان دادن *dil u jān-d*, شاد ساختن *shād-s*. To cheer up (become gay) شاد گشتن *shād-g*, شادمان شدن *shādmān-sh*.

CHEERFUL, *a.* مسرور *khūsh*, مسرور *masrūr*, شاد دل *shād dil*, شادمان *shādmān*, خوش حال *khush hāl*, خرم *khurram*, فرح *farah*. To be cheerful, مسرور شدن *khush-sh*, دلشاد *masrūr-sh*. To make cheerful, دلشاد *dil shād-s*.

CHEERFULLY, *ad.* شادمانه *shādmāna*, خرمانه *khurramāna*.

CHEERFULNESS, *n.* خوشی *khushī*, شادمانی *shādmānī*, سرور *sarūr*, فرح *shālī*, خرمی *khurramī*, شاد *farah*, نشاط *nashāt*.

CHEESE, *n.* پنیر *panīr*, جبن *jubbun*. Cream-cheese, لور پنیری *lori panīrī*.

CHEESE-CAKE, *n.* رز *rez*, تونک *tunuk*, رنق *rukāk*.

CHEESE-MONGER, *n.* پنیر فروش *panīr farūsh*, جبان *jabbān*.

CHEMICAL, *a.* (belonging to chemistry) علم کیمیا *ilmī kīmīyā*, پانواند *payvand*.

CHEMIST, *n.* اهل کیمیا *ahli kīmīyā*, کیمیاگر *kīmīyāgar*, مهندس *muhawwis*.

CHEMISTRY, *n.* علم کیمیا *ilmī kīmīyā*, کیمیاگری *kīmīyā girī*.

CHEQUE, *n.* درات *barāt*.

CHERISH, *vt.* (protect) حمایت دادن *himāyat-d*.—(nurse) پروردن *parwar-dan*, پرورش کردن *parwarish-k*.—(caress) نواختن *nawāhtan*, محبت نمودن *mahabbat-n*.

CHERISHER, *n.* پرور *parwar*, حمایت *himāyat* دهنده *dehanda*, نواز *nawāz*.

CHERRY, *n.* وشن *wishna*, شاه دانه *shāh-dāna*. Wine made of cherries, وشن آب *wishna-āb*. Cherry-coloured, وشن فام *wishna fām*.

CHERUB, *n.* کروبین *karūbin*.

CHERUBICAL, *n.* کروبینی *karūbinī*.

CHESS, *n.* شطرنج *shatranj*, صد رنج *sad ranj*, شترنگ *shatrang*, نرد *nard*. A chess board, بساط شطرنج *bisāti shatranj*. Chess-man, مهر *mukhra*. The king, شاه *shāh*. The queen, وزیر *wazīr*, فرزند *farsīn*. The bishop, فیل *fil*. The knight, اسب *asp*, فراس *faras*. Tower or Castle, رخ *rukhh*. A pawn, پیاده

piyāda (pl. پیادگان). A chess player, شاطر *shatir*, شطرنج *shatranj* بازی.

CHEST, *n.* صندوق *sandūk*, پرده *par-wanda*, تپنگو *tapangu*.—(breast) سینه *sina*, بر *bar*.

CHESTNUT, *n.* شاه بلوط *shāh balūt*, فستول *kustul*.

CHEVALIER, *n.* بهادر *bahādur*.—(a knight), میرزا *mīrzā* —(horseman), اسب سوار *asp savār*.

CHEW, *vt.* خائیدن *khāidan*, لوت *lok*-s., خسیدن *hasidan*.

CHICANE, *n.* غدر *ghadr*, حیل *hīla* غبن *ghabn*.

CHICKEN, *n.* بچه *bacha*, چوزہ *chūza*.

CHICKEN-HEARTED, *a.* استردل *ustur dil*, سہمگین *sahmgīn*.

CHICKEN-POX, *n.* زبرک *zabrak*.

CHIDE, *vt.* (reprove) سرزنش کردن *sar zanish-k*, الزام دادن *ilzām-d*.—(quarrel) ستیزیدن *sitizidan*, غوغا کردن *ghaugā-z*.

CHIEF, *a.* مقدم *mukaddam*, صدر *sadr*, اول *awwal*, اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*, پیشگاه *sharīf*. The chief seat, پیشگاه *peshgāh*, پیشبن *peshīn*. The chief part (of any thing), سر *sar*, اصل *asl*.

CHIEF, *n.* سردار *sardār*, سالار *sālār*, رئیس *rai's*, امیر *amīr*, پیشوا *peshwā*. The chief of a village, ده خدا *dah khudā*.

CHIEFLY, *ad.* اکثر *aksar*, "اولا" *awwalan*, بغایت *ba ghāyat*, خصوصاً *lhasūsan*, اغلب *aghlab* با وجود *ba wajūd*.

CHIEFTAN, *n.* vide CHIEF.

CHILD, *n.* بچه *bacha* (pl. بچگان *bachgān*), فرزند *farzand* (pl. فرزندان *farzandān*), کودک *kodak*, معصوم *maḍsum*, صبی *sabī*, طفل *tifl*. A new-born child, سلیل *salīl*. A sucking-child, رضیع *rafī*, طفل *tiflī* رازی *razi*.

شیر خواره *tiflī shīr khāra*. To bring up children, مربب کردن *murabbab-k*. To be with child, حامله شدن *hāmala-sh*, آبستن شدن *ābistan-sh*. Child-bearing, بچه کشی *bacha kashī*. Child-birth, وضع حمل *wazd haml*, آبستنی *ābistī*.

CHILDHOOD, *n.* کودکی *bachagī*, کودکی *kodakī*, طفولیت *tufūliyāt*, طفولیت *tiflīyat*.

CHILDISH, *a.* کودکی *kodakī*, نادان *nādān*, جهلت *jehalat*, باطل *bātil*, باوه *yāwa*.

CHILDISHLY, *ad.* با جهل *bā jahl*.

CHILDISHNESS, *n.* طفل مزاجی *tiflī mizājī*, نادانی *nādānī*, جهالت *jehālāt*.

CHILDLESS, *a.* بی بی *bī pisar*, بی طفل *bī tifl*.

CHILL, CHILLY, *a.* سرد *sard*, برد *bard*, سرما *sarnā*.

CHILL, } *n.* سردی *sardī*, برد *bard*,
CHILLNESS, } درودت *burūdat*.

CHIME, *n.* آهنگ *āhang*, وفاق *wifāk*, صدا *sadā*.—(suitableness) نسبت *nīsbat*, مناسبت *munāsibat*, لایقت *lāyakat*.

CHIME, *vi.* آهنگ کردن *āhang-k*, وفاق *wifak*-s. —(correspond) هما ساختن *hamā āhang-sh*.

CHIMERA, *n.* وهم *wahm*, خیال *khīyāl*, خیال باطل *khīyālī bātil*.

CHIMERICAL, *a.* وهمی *wahmī*, خیالی *khīyālī*, باطل *bātil*.

CHIMNEY, *n.* دود دان *dūd dān*, دود کش *dūd kash*.

CHIN, *n.* زرخدان *zanakhdān*, چان *chāna*.

CHINA, *n. p.* چین *chīn*, صین *sīn*.—(porcelain) چینی *chīnī*, ظرف چین *zarfī chīn*. The emperor of China, فغفور *faghfur*, یافر *yafir*. China-root, چوب چینی *chobi chīnī*.

CHINE, *n.* خورالظفر *kharzu'z zahr*,
مازه *pusht māza*.
CHINK, *n.* درز *darz*, ترک *tarak*, شکاف
shīgāf.
CHINK, *vi.* طدین ساختن *tanīn-s*.
CHINKY, *a* رخه *pur rakha*.
CHINTZ, *n.* چیت *chit*.
CHIP, *vt.* تراشیدن *tarāshīdan*, ردیدن
randīdan, تراش کردن *tarāsh-k*.
CHIP, *n.* رد *rund*, شگفت *shikkut*,
چوباره *chōb pāra*, تراش *tarāsha*.
CHIROGRAPHY, *n.* دست خط *dast khat*.
CHIROMANCY, *s.* علم کف *ilmī kaf*,
علم سیمیا *ilmī sīmiyā*.
CHIRP, *vi.* زمره کردن *zakzaka-k.*, سر
کردن *sarr-k*.
CHISEL, *n.* مدر *mibrā*.
CHISEL, *vt* مدر بردن *bā mibrā-b*.
CHIT, *n.* vide BABY; NOTE.
CHIT-CHAT, *n.* نیل و فال *kal u kāl*,
گپ *gap*.
CHIVALRY, *n.* سپاهی *sipāhī*, تقدم
شهبازان *tabakai shah savārān*.
CHOICE, *n.* پسند *pasand*, گزین *guzīn*,
اختیار *ikhtiyār*, انتخاب *intikhāb*,
سندج *sanj*.
CHOICE, *a.* پسندیده *pasandīda*, گزیده
guzīda.
CHOKE, *vt.* خف کردن *dam-b.*, خف
khafu-k, تسکیر کردن *taskīr-k.*—(ob-
struct) مانع کردن *mānī-k*.
CHOLER, *n.* (bile) صفرا *safrā*, زهره *zahra*.
—(anger) کین *kīn*, غضب *ghazab*.
CHOLERA, *n.* وبا *wabā*.
CHOLERIC, *a.* تیز مزاج *tez*, تند
mizāj, تند *tund*.
CHOOSE, *vi.* پسندیدن *pasandīdan*,
گزیدن *guzīdan*, اختیار کردن *ikhtiyār-k*.
CHOP, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*,

CHOP, *n.* بریدن *burīdan* قطع کردن *kutī-k*.
dan.—(exchange) بدل کردن *budal-k*.
—(dispute) قضایه کردن *kaziya-k.*—
(a slice of meat) پاره گوشت *pāra*
gusht.
CHOPPING-KNIFE, *n.* ساطور *sātūr*.
CHORD *n.* (string of a musical instru-
ment) تار *tār*, روده *rūda* The deepest
chord of a musical instrument, بم
bamm, ام *abamm*.
CHOROGRAPHY, *n.* نقشه‌ی بلد *takh-*
tīlī balāl.
CHORUS, *n.* (of singers) طالع نواگران
tāifūi nawā garān, مطرب جماعت
jamā'ati mutrib, جمع معدی *jamai*
maghannī.
CHOUSE, *vt* غبن کردن *ghabn-k.*, غدر
ساختن *ghadr-s*.
CHRIST, *n.* عیسی *isā*, مسیح *masīh*.
CHRISTEN, *vt* vide BAPTIZE
CHRISTIAN, *a.* نصرانی *nusrānī*, عیسوی
isavi, مسیحی *musīhī*.
CHRISTIAN, *n.* ملت عیسوی *millat-i*
isaviya, ارباب کلیسا *arbābi kalīsā*.
CHRISTIANITY, *n.* مذهب عیسوی
mazhab-i isaviy.
CHRISTMAS, *n.* مولود عیسی *maulūd-i isā*.
CHRONIC, *a.* زمانی *zamānīy*, مزمن
muzmīn.
CHRONICLE, *n.* اخبار و تابع *vakā'id*, اخبار
akhbār, روزنامه *tārīkh*, *roz-nāma*.
CHRONICLE, *vt.* در دفتر فید کردن *dar*
daftar kayd-k., نقل بسنن *nakl-b.*,
تاریخ *dar daftar-n.*, در دفتر نوشتن
tārīkh-n.
CHRONICLER, *n.* اهل تواریخ *ahli ta-*
wārīkh, روزنامه نویس *roznāma nawīs*,
اخبار نویس *muwarrikh*, *akhbār*
nawīs.

CHRONOLOGICAL, *a.* علم نظم زمن *ilmi nazmī zaman paywand.*

CHRONOLOGIST, *n.* مورخ *muarrikh*, باسیره *bāstira*.

CHRONOLOGY, *n.* علم تواریخ *ilmi tawārīkh*, علم نظم زمان *ilmi nazmī zamān*.

CHRYSOLITE, *n.* زبرجد *zabarjād*, عقیق زرد *dhikhi zard*.

CHUBBY, *a.* کلند *kalsamat*.

CHUCKLE, *vt.* (laugh vehemently.) نکهه کردن (cluck) — تیه زدن *nakhaka-k*.

CHUFF, *n.* خورباد *khuryād*.

CHUFFY, *a.* فربه *farba*.

CHUM, *n.* همخوان *ham khāba*, همخویره *hamkhujra*.

CHURCH, *n.* کلیس *kulīsa*, جامع *jāmī*, کنشت *kunīsh*.

CHURCHMAN, *n.* خطیب واعظ *wāīz*, خطیب *khātīb*, علیم *ālīm*.

CHURCH-YARD, *n.* مزارستان *mazārīstān*, مقبره *mīkharat*, گورستان *gūristān*.

CHURL, *n.* (rustic) روسداده *rustāzāda*, دهقان *dalkhān* — (a rude morose fellow) گستاخ *gustākh*, اهل تند *ahli tundī*. — (a miser) بحیل *bakhīl*, شوم *shūm*.

CHURLISH, *a.* درشت *durusht*, گستاخ *gustākh*, ظالم *zālīm*, بی ادب *bī adab*. — (avaricious) طمعکار *tamīkār*, ناکس *nākas*.

CHURLISHLY, *ad.* درشتانه *durushtāna*, باخلانه *bākhilāna*.

CHURLISHNESS, *n.* سخا *sakhtī*, درشتی *durushti*, گستاخی *gustākhī*.

CHURN, *n.* شیر زن *shīr zana*.

CHURN, *vt.* مسکه بر آوردن *maska bar-ān*, زد کردن *zud-k*.

CHYLE, *n.* کش سفید *kash sufed*.

CICATRICE, *n.* اثر زخم *dāgh*, داغ *asari zuhm*.

CIMETER, *n.* شمشیر *shamskīr*, تیغ *tegh*.

CINCTURE, *n.* (belt) میانبند *miyān-band*, کمربند *kamarband*. — (inclosure) حصار *hisār*, حیطه *hītat*.

CINDER, *n.* خاکستر *khākistar*, رماد *ramāl*.

CINNABAR, *n.* شنکرف *shangarf*, شنجرف *shinjiraf*.

CINNAMON, *n.* دارچینی *dārchīnī*, ارماک *armāk*, ارمال *armāl*.

CIPHER, *n.* (in arithmetic) صفر *sifr* (صیغرات *pl.*), رقم *rakim*. — (an occult manner of writing) رمز *ramz* (رموز *pl.*). — (a private alphabet for the transmission of secrets) رمز نویسی *ramz nawīsī*. — (a person of no character) مردک *marlak*.

CIPHER, *vi.* (practise arithmetic) حساب کردن *hisāb-k*. — (write in cipher) رمز نویسی کردن *ramz nawīsī-k*.

CIRCISSIAN, *n.* چرکس *charkas*.

CIRCLE, *n.* دایره *dāira*, دور *daur*, مدار *maḍār*, حلقه *halka*. A circle round the sun, سراج آفتاب *sarāchai āftāb*. A circle round the moon, سراج ماه *sarāchaimāh*, شادورد *shāward*. The centre of a circle, مرکز دایره *markazi dāira*. A circle of friends, حلقه دوستان *halkai dūstān*, کنارگیر *majlis*. — (a ring, hoop) بندیان *bun-yān*. — (inclosure) بند *band*. A mathematical circle, شکل *shakl*, مستدیر *mustadīr*.

CIRCLE, *vt.* دور کردن *gard-s*, گرد ساختن *daur-k*, دایره نمودن *dāira-n*. — (move in a circle) در دور روان کردن *dar daur rawān-k*. — (inclose) حصار ساختن

- hisār-s.*, حیطه کردن *hitat-k.*—(keep together) باهم داشتن *bāham-d.*
- CIRCUIT, n.** گردش *gardish*, دور *daur*, پیرامن *payrāman*, دایره *dā'ira*. The circuit of a road, حوال *hawāl*, کوفان *hawfān*. A circuit of country, حوالی *hawālī*, ناحیه *nāhiyat*. To make a circuit, گرد کردن *gard-g.*, دور نمودن *daur-n.*, طواف کردن *tawāf-k.*
- CIRCULAR, a.** مدور *mudawwar*, حلقه دار *halqa dār*, دور *diwār*, گرداگرد *girdā gird*. A circular motion, حرکت *harakati istidāra*. A circular line, خط مدور *khatī mudawwar*.
- CIRCULAR, n.** داری *dawwārī*, مدور *mudawwar*.
- CIRCULARITY, n.** شکل داری *shiklī dawwārī*.
- CIRCULARLY, ad.** در دوران *dar daw-rān*, تدویرانه *tadwīrāna*.
- CIRCULATE, vi.** در دور رفتن *dar daur-r.*, گردانیدن *gardānīdan*, گردش کردن *gardish-k.*, گشتن *gashtan*.—(as the blood) سوران کردن *sourān-k.*—(disperse) منتشر کردن *muntashir-k.*
- CIRCULATION, n.** گردش *gardish*, جنبش در *dar daur-r.*, در دور رفتن *jumbish dar dā'ira*.—(of the blood) سوران *sourān*.
- CIRCUMAMBIENT, a.** محیط *muhīt*, دور *girdāgird*, مدور *mudawwar*.
- CIRCUMAMBULATE, vi.** گردیدن *gardīdan*, گرداگرد سیر کردن *girdāgird sair-k.*
- CIRCUMCISE, vt.** سنت کردن *sunnat-k.*, ختن نمودن *khatn-n.*, بریدن *burīdan*, ختنه کردن *khutna-k.*
- CIRCUMCISED, a.** مختون *makhtūn*, بریده *burīda*. To be circumcised, سنت یافتن *makhtūn-sh.*, سنت داشتن *sunnat-y.*
- CIRCUMCISION, n.** خدانت *khitānat*, سنت *sunnat*, ختنه *khutnat*.
- CIRCUMFERENCE, n.** (of a circle) محیط دایره *mukhtī dā'ira*, پیرامن *payrāman*, دایره *dā'ira*.
- CIRCUMFLUENT, a.** محیط *muhīt*, گرداگرد روان *girdāgird rawān*.
- CIRCUMFUSE, vt.** گرداگرد ریختن *girdā-gird-r.*, منتشر کردن *muntashir-k.*
- CIRCUMGYRATION, n.** گردش *gardish*, طواف *tawāf*.
- CIRCUMJACENT, a.** متصل *muttasil*, اطراف *atrāf*, قریب *karīb*—(places) اطراف *atrāf*, حوالی *hawālī*.
- CIRCUMLOCUTION, n.** عبارت *ibārat*, ابداع کلام *ifālai kalām*.
- CIRCUMNAVIGATE, vt.** گرداگرد دریا رفتن *girdāgirdi daryā-r.*, گرداگرد ابحار کردن *girdāgird ibhār-k.*
- CIRCUMSCRIBE, vt.** حد کردن *hadd-k.*, تحدید ساختن *tahdīd-s.*
- CIRCUMSPECT, a.** هوشیار *hūshyār*, مدبر *mudabbir*.
- CIRCUMSPECTION, n.** احتیاط *ihtiyāt*, بصیرت *basīrat*, تدبیر *tadbīr*.
- CIRCUMSPECTLY, ad.** از هوشیاری *az hūshyārī*, با احتیاط *bā ihtiyāt*.
- CIRCUMSTANCE, n.** حقیقت *hakikat*, سرگذشت *sar guzasht*, کیفیت *kaif-iyat*.—(adjunct) متعلق *mutadlluk*.—(accident) سرگذشت *sar guzasht*, حال *hāl*, سرانجام *saranjām*.—(condition) حالت *hālat*.
- CIRCUMSTANTIAL, a.** (accidental) اتفاقی *ittifāqī*, عارضی *ārizī*.—(full) مفصل *mufasssal*.
- CIRCUMSTANTIALLY, ad.** (according to circumstances) در وقتی متعلقات *bar wafki mutadlikāt*.—(exactly) باتمامت

bā dikkat, کمال مرند *kumāl martaba*.
 — (accidentally) انعاماً *iltifāhan*,
 عارضانه *ārizāna*. — (fully) معصلاً *mu-*
fassalan, مشروحاً *mashrūhan*
 CIRCUMSTANTIATE, *vt.* بدقت بیان *ba tafsīl bayān*.
 نقطه بنقطه بیان *nukta banukta bayān-k*.
 CIRCUMVALLATION, *n.* محاصره *muhāsara*.
 CIRCUMVENT, *vt.* دغا کردن *dughā-k*,
 راه بستن *rāh-b*, فریبیدن *fariflan*.
 CIRCUMVENTION, *n.* فریب *farīb*,
 دغا *daghā*, غدر *ghadr*.
 CIRCUS, *n.* میدان *maidāna*, مہمار *mizmār*,
 عرصہ *ārṣa*,
 CISTERN, *n.* حوض *hawz*, برک *birka*,
 آبگیر *ābgīr*.
 CITAD^{UL}, *n.* شہر پناہ *kalī*, شہر *shahr*
 پناہ *panāh*.
 CITATION, *n.* طلب *talab*, اعلام *aīlām*,
 دعوت *da'wat*.
 CITE, *vt.* اعلام کردن *talab-k*,
 اعلام *aīlām-k*, دعوت کردن *da'wat-k*.
 ابرار *ī āl-n* To cite before a judge,
 دعوت *ī āl-n* پیش قاضی طلبیدن
poshī kāzī-t.
 CITIZEN, *n.* اہل شہر *shahrī*, شہر
 اہل *ahli shahr*, ساکن شہر *sākinī shahr*
 (ساکنان شہر)
 CITRON, *n.* لیمون *laymūn*, نرنج *turunj*.
 CITY, *n.* شہر *shahr*, مدینہ *madīnat*,
 بلد *balad*, مصر *misr*. A celebrated
 city, شہر مشہور *shahrī mashhūr*. A
 garrisoned city, محروسہ *muh'rūsa* The
 walls of a city, شہر بند *shahr-band*.
 To besiege a city, شہر چسبیدن *ba*
shahr-ch. It is published through the
 city, شہر شہر *shuhrai shahr shud*.
 Disturbing the city, شہر آشوب *shahr*
āshob, The friend or chief of the city,
 شہر بار *shahr-yār*.

CIVET, *n.* زباد *zabād*, غالیہ *ghāliya*,
 مہزون *maznūn*.
 CIVIL, *a.* صاحب ادب *kha'ik*, صاحب
 ادب *sāhibi adab*, مروت *ahli muruwat*,
 ملاطف *mulātif*. Civil or political
 affairs, امور دولت *umūri daulat*,
 احوال مملکت *ahwālī mumlikat*.
 CIVILIAN, *n.* (not military) اہل قلم
ahli kalam.
 CIVILITY, *n.* خلوص *khalk*, سلوک *salūk*,
 لطیف *adab*, آرم *āzarm*, لطیف *lutf*,
 مروت *murūwat*, ملائمت *mulāyamat*.
 CIVILIZATION, *n.* آدمیت *ādmiyyat*,
 تربیت *taibīyat*.
 CIVILIZE, *vt.* آرم کردن *āzarm-k*, ادب
 ملایف نمودن *mulātif-n*, دان *adab-d*,
 تربیت کردن *taibiyat-k*.
 CIVILIZED, *a.* مودب *muaddab*, معلم
muallam, مربی *marbīy*.
 CIVILLY, *a.* ادبانه *adabāna*, با لطف
bā lutf, با آرم *bā āzarm*.
 CLACK, *vi.* قیل قال نمودن *kilhāl-n*,
 لعلی نمودن *lal-lak-n*.
 CLACK, *n.* قیل قال *kil kāl*, مقال
kāl-muhāl.
 CLAD, *a.* پوشیدہ *poshīda*, ملبوس
malbūs.
 CLAIM, *n.* درخواست *da'dwa*, د
darhkāst, طلب *talab*, پرسش *pursish*,
 انتصاب *iktizā*.
 CLAIM, *vt.* ادعا *da'dwa-k*, دعوی کردن
idīā-s, طلب نمودن *talab n*,
 پرسیدن *darhkāst-k*, درخواست کردن
pursīan.
 CLAIMABLE, *a.* ممکن دعوی *mumkinī*
da'dwa, لایق طلب *lāyiki talab*,
 واجب درخواست *wājibi darhkāst*.
 CLAIMANT, *n.* مدعی *muddad*, دعوی
 دان *da'dwa kunanda*, خواہ *dād khāh*.

CLAMBER, *vi.* vide CLIMB.

CLAMMINESS, *n.* چسپیدگی *chaspid-agī*, التسان *iltisāk*, التراق *iltizāk*.

CLAMMY, *a.* ملئسی *mulazik*, ملئسی *multasik*.

CLAMOROUS, *a.* شورى *shorīy*, آوازى *āwāz zan*, شوغاى *zahkhābat*, شوغاى *ghughāty*

CLAMOUR, *n.* فریاد *faryād*, لنگ *lāng*, آواز *āwāz*, شور *ghughā*, شور *shor*

CLAMOUR, *vi.* شوغا کردن *ghughā-k*, فریاد و دعان کردن *shor-k*, فریاد و دعان کردن *faryād u fighān-k.*, نعره ردن *nadrī-z*

CLAN, *n.* دات *zāt*, قوم *kaum*, خاندان *khāndān*, توبلیت *tabilat*.

CLANDESTINE, *a.* پوشیده *nihufā*, پنهان *poshida*, پنهان *panhān*, مخفی *khuf y*

CLANDESTINELY, *a.* پنهان *nahān*, پنهان *nihufā*, مخفی *mak'fiy*. Clandestinely and openly, "سرا و علانیه", *sirr-un wa ānīyat-un*.

CLANG, *n.* صغیر *safir*, نروغ *tarwīd*, نقیض *nakiz*.

CLANK, *n.* طدین *tanīn*, صدا *sadā*, طدند *tantana*.

CLAP, *n.* (a loud noise) رعد *ratl*, رزم *zamzama*.—(venereal infection) آشک *ālīshuk*, سوزش *suzīsh*.—(striking of hands to express approbation) دست *dast* افشانی *afshānī*, تصدیق *tasdiyat* —(a stroke) ضرب سبک *zarbī sabuk*

CLAP, *vt.* (strike together), باهم زدن *bāham-z*, باهم نهادن *bāham-n*. To clap the hands, مرحداکردن *marhabā-k*, دست افشادن *dast-a*.

CLARIFICATION, *n.* تصفییت *tasfiyat*, اخلاص *ikhlas*, تهذیب *tahzīb*.

CLARIFY, *vt.* تصفییت *sāf-k.*, اخلاص *tasfiyat-s.* نمودن *ikhlas-n.*, تهذیب کردن *tahzīb-k.*

CLARION, *n.* سوری *sūr-nāy*, بوق *būk* (*pl.* ابواق & ابواقان), بوری *būrī*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z.*, چسپیدن *chaspidan*, تصادم *tasālam-k* — (oppose) مخالفت کردن *mukhālifat-k*, ضد کردن *zidd-k*.

CLASH, *n.* تصادم *tasālam*, —(rustling) نجیس *tahā-hus*. — (opposition) مخالفت *mukhālifat*, ضد *zidd*.

CLASP, *n.* چپ و راست *chap u rāst*, پاورچین *pāwarangan*, دخت *dujat*.

CLASP, *vt.* با دخت بستن *bā dujat-b*. —(embrace) در دل گرفتن *dar baghal-g*, آغوش کردن *āghūs-k*. To clasp the hands, دست بدست ردن *dast-ba dast-z*.

CLASP-KNIFE, *n.* چاکو *chākū*.

CLASS, *n.* درجه *daraja*, نردن *tafrīk*, دات *zāt*, صف *saff*, مرتبه *marṭaba*, طبقت *tabakat*, سلسله *silsila*.

CLASS, *vt.* ترتیب کردن *tartīb-k.*, در نظام کردن *dar tabakat-n.*, ترتیب *nizām-k*

CLASSICAL, *a.* مولف, اعنذار *muallif*, اعنذار *aitibār*, حافظ *hāfiz*.

CLASSIFICATION, *n.* ترتیب *tartīb*, تقسیم *takṣīm*.

CLASSIFY, *vt.* ترتیب نمودن *tartīb-n.*, تقسیم کردن *takṣīm-k*.

CLATTER, *n.* تصادم *tasādum*, هنگامه *hangāma*, شوغا *ghughā*.

CLATTER, *vi.* زق زق کردن *zak zak-k.*, هنگامه نمودن *tasādum-k.*, تصادم کردن *hangāma-n*.

CLAUSE, *n.* فصل *fakra*, فصل *fasl*, طعم *kitā*, شرط *shart*.

CLAW, *n.* چنگل *changal*, چنگ *chang*, پنجه *panja*.

CLAW, *vt.* خراشیدن *kharašidan*, پنجه ملامت کردن *panja-s*. To claw off, سرزنش کردن *malāmat-k.* *sarzanish-k.*

CLAY, *n.* گل *gil*, طین *tin*, خلاب *khalāb*, وحل *wahā*. A kind of clay with which women wash their heads, گلی پارسه *gili pārse*. A kind of yellow clay brought from the neighbourhood of Constantinople, زرد گلی *gili zard*. Samian clay, گل شاموشی *gili shāmūshi*. Cyprus clay, گلی قبرسی *gili kubrūsi*. Egyptian clay, گل مصری *gili misri*. A kind of clay used as sealing-wax, طبعان *tubān*. Clay or mud prepared with straw for plastering walls, کگل *kah-gil*. To patch or plaster over with clay, باکل اندودن *bā gil andūdan*. Bedaubed with clay, گلی آلوده *gil-ālūda*. Full of clay, پر گلی *pur gil*. A basket used in carrying clay, باروچ *bārūcha*.

CLEAN, *a.* پاکیزه *pākīze*, پاک *pāk*, صاف *sāf*, پاکیزه *pākīza*, صافی *sāfi*, ساده *sāda*.

CLEAN, *vt.* پاکیزه کردن *pāk-k*, پاک کردن *pākīza-k.*, صاف کردن *sāf-k.*

CLEANLINESS, *n.* صفائی *pāktī*, پاکیزگی *pākīzagi*, طهارت *tahārat*, وضاعت *wazāat*.

CLEANSE, *vt.* vide CLEAN.

CLEAR, *a.* (transparent) شفاف *shaffāf*. —(bright) روشن *roshan*, تابدار *tābdār*, آشکاره *ashkāra*, ظاهر *zāhir*, هوددا *hawidā*. A clear proof, بینه *bayīnat*. A clear consequence, نتیجه *natīja*, ساریه *sarih*. —(innocent) گناه بی *bī gunāh*, معصوم *madsūm*. A clear character, نام ذبکو *nāmi nekū*. —(unmixed) ساده *sāda*, محلول *sāf*. —(vacant)

mahlūl, نا مسدود *nā masdūd*. —(safe from danger) امین *amīn*, سلامت *ba salāmat*. —(sounding clear) خوش آهنگ *khush āhang*. To make clear, منور کردن *sāf-k.* —(bright) روشن کردن *munawwar-k.* روشن ساختن *roshan-s*. —(evident) ظاهر کردن *zāhir-k*. To be clear (manifest) هوددا شدن *hawidā-sh.*, ظاهر شدن *zāhir-sh.*

CLEAR, *ad.* هرچاناب *harjānab*, تماماً *tamāman*.

CLEAR, *vt.* (absolve) معاف کردن *muāf-k*, گناه بخشیدن *gunāh-b.* —(justify) ترکیب کردن *tarkīb-k.* —(cleanse) پاک نمودن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-k* —(polish) جلا دادن *jilā-d.*, زدودن *zadūdan*. To clear from obscurity, تاریکی واک کردن *tārīki wā-k.* —(gain) اندوختن *andūkhtan*, حاصل روشن کردن *hāsil-k.* —(become bright) روشن شدن *roshan-sh.*, تابان گشتن *tābān-g.*

CLEARLY, *ad.* روشمانه *roshanāna*, ظاهراً *zāhīran*, هوددا *hawidā*. To demonstrate clearly, مبصرت کردن *mabsarat-k.*

CLEARNESS, *n.* رونق *safā*, روشنایی *roshnāi*. —(distinctness) تبیین *tabyīn*, امتیاز *imtiyāz*.

CLEAR-SIGHTED, *a.* دور بین *dūr bīn*, تیز نظر *tēz nazar*.

CLEAVE, *vt.* شکافتن *shigāftan*, چاک کردن *chāk-k.*, شل شدن *shak-s*. To cleave in two, دو نیم کردن *do nim-k.*, شکیف کردن *shaktī-k.* —*vi.* (adhere) پیوسته *muwāsalat-sh.*, ملازمست بودن *paywasta-b.*, ملایمت کردن *malāzamat-k.* —(unite in concord) یگانه شدن *yagāna-sh.*, اتفاق کردن *ittifāk-k.*

CLEAVER, *n.* ساطور *sātūr*.

CLEFT, *pp* شکافته *shigāfta*, چاک کرده شده *chāk karda shuda*.

- CLEFT**, *n.* شکاف *shigāf*, شق *shakk*, چاک *chāk*.
- CLEMENCY**, *n.* رحمت *rahm*, رحمت *rahmat*, شفقت *shufakht*, حلم *hilm*, کرم *karam*.
- CLEMENT**, *a.* صاحب رحم *rahim*, صاحب *sāhibi riḥm*, کریم *karīm*, حلیم *halīm*, شفیق *shafīq*.
- CLERGYMAN**, *n.* vide **CHURCHMAN**.
- CLERK**, *n.* مدعوی *nawīsanda*, نویسنده *mūtasaddi*, محبر *muharrir*, کاتب *kātib*.
- CLEVER**, *a.* دست آروز *kār sāz*, دست *dast āmūz*, دانای *chust*, دانا *dānā*, دانشمند *dānishmand*, کارآموز *kār āmūz*, کارگذار *wakūfīlār* و وف دار *āmūz*, خوشنما *guzār*.—(well proportioned) خوش اندام *khush numā*, خوش اندام *khush andām*.
- CLEVERLY**, *ad.* کارسازانه *kār sāzāna*, با چسبندگی *bā kābīliyat*, با قابلیت *bā chustī*.
- CLEVERNESS**, *n.* قابلیت *kābīliyat*, کارسازگی *kār sāzī*, کارگذاری *kār guzārī*, دانش *dānish*.
- CLEW**, *n.* دست *dasta*, کندش *kandush*, واشیت *washīdt*, داجوت *dajōjut*. A clew of silk, کر *kāsh*. The clew of a silk-worm, کره *karh*. A clew or direction, دلالت *dalālat*, رهبری *rahbarī*.
- CLIENT**, *n.* موکل *muwakkil*, منیب *munīb*.
- CLIFF**, *n.* صخرت *sakhrat*, کوه *kuh*, رادات *radāt*.
- CLIMATE**, *n.* سرزمین *ilīm*, سار *sar*, هفت خط *khutta*. The seven climates, هفت کشور *haftkīshwar*.—(weather) هوا *hawā*.
- CLIMB**, *vt.* or *i.* سوار *bālā-r.*, بالا رفتن *sawār-sh.*, صعود کردن *sawād-k.*, بار آمدن *bar-ā*.
- CLINCH**, *vt.* دست جمع کردن *dast jamā-k.*, دست بهم زدن *dast baham-z.* To clinch a nail, سرپیخ برچیدن *sar mekh barchīdan*. To clinch a bargain, عهد و پیمان قرار *shart-k.*, شرط کردن *ahd u paymān karār-s.* To clinch an argument, ثابت کردن *sābit-k.*, دلیل واضح کردن *dulīl wāzih-k.*
- CLING**, *vi.* مواسلت شدن *muwāsalat-sh.*, چسپیدن *paywasla-b*, چسپیدن *chaspīdan*. To cling together, داهم *bāham chaspān-b.*, بهم آمدن *baham-ā*.
- CLINICAL**, *a.* صاحب فراش *sāhibi farāsh*, بستر نشین *bistar nishīn*.
- CLINK**, *vt.* طنین نمودن *tanīn-n.*, طعنه ساختن *tantuna-s.*
- CLIP**, *vt.* بردن *tarāshīdan*, تراشیدن *burīdan*, قطع کردن *katt-k.* To clip or sheer sheep, پشم کردن *pashm-k.*
- CLOAK**, *n.* فرغل *farghul*, لباد *libādah*, بالابوش *bālā pūsh*.—(concealment) پرد *parda*, پنهانی *pinhānī*.
- CLOAK**, *vt.* بپوشانیدن *zeriparda-n.*, مخفی داشتن *pinhān-k.*, پوشیدن *makhfi-d.*, پوشیدن *poshīdan*.
- CLOAK-BAG**, *n.* جامه دان *jāma dān*, خورجین *khurjīn*.
- CLOCK**, *n.* ساعت *sādt*. An alarm clock, منب *munulbih*. What o'clock? کدام ساعت است *kudām sādt ast*. At twelve o'clock, بونست *ba waktī du pās*. A clock-maker, ساز ساعت *sādt gar*, ساعتکار *sādt kārī*.
- CLOD**, *n.* کلوخ *kulūkh*, عدلات *atalat*, احمق *madar*.—(stupid fellow) احمک *ahmak*.
- CLOG**, *n.* مانع *manī*, سد *sadd*, مانع *mānt*.

CLOG, *vt.* مایع نمودن *manī-k.*, مایع کردن *mānī-n.*, سد کردن *sadd-k.*

CLOGGED, *a* مماند *mamānī*, مماندگی *mamānūd.*

CLOISTER, *n.* (monastery) رهبانخانه *ruhānkhāna*, نکیه *tahya*, صومعه *sauma.*

CLOSE, *vt.* 1. (shut) بند کردن *band-k.*, سد کردن *masdūd-s.*, سد کردن *sadd-k.* To close a door, دروازه بند کردن *darwāzī band-k.* 2. (conclude) تمام *tamām-k.*, آخر کردن *ākhir-k.*, ختم کردن *khatam-k.* 3. (inclose) حسن کردن *ahāta-k.*, احاطه کردن *habs-k.* *vi.* 1. (unite) وصل کردن *vast-k.* 2. (end) تمام شدن *tamām-sh.* — (to be consolidated) متحد کردن *majbūr-k.* To close with (to make an agreement with) شرط کردن *shart-k.*, معطوع کردن *ahd-s.*, قبول کردن *maqtū-k.* — (to consent) قبول کردن *labul-k.*

CLOSE, *n.* (conclusion) تمام *tamāmī*, انجام *anjām*, خاتمه *khātima.* — (pause) استراحت *istirāhat*, فترت *funūd.* — (inclosure) حصار *hisār*, دایره *dār bazīn.*

CLOSE, *a.* 1. (shut fast) بسته *basta*, مغلق *maghlūk*, مسدود *masdūd.* 2. (secret) خاس *khāss*, مخفی *malh-sūs.* 3. (stagnant) ناروان *nā rawān* 4. (near) نزدیک *karīb.*

CLOSELY, *ad.* (adhering) لبدان *labadan.* — (near) نزدیک *karīb.* — (secretly) تنها *tanhā*, سرا *sirran.*

CLOSENESS, *n.* (narrowness) تنگی *tangī*, — (nearness) نزدیکی *nazdīkī*, طمع *takrīb.* — (parsimony) تمسک *tamā*, بخل *bukhl* — (reservedness)

busīrat, اندباه *intibāh.* — (retiredness) تنهایی *tanhāī.* — (density) سنگینی *sabtārī*, هنگفتی *hanguftī*

CLOSET, *n* خلونگاه *khulwatgōh*, گوشه *gūsha*, خلونخانه *khulwat khāna.* A water-closet, ادبخانه *adab khāna.*

CLOSET, *vt.* (put in a closet) خلوت کردن *khulwat-k.*, در درج نهادن *dar darj-n* — (to have a private conference) مشاورت خاص داشتن *mushāwarat khāss-d.*

CLOT, *vi.* منجمد شدن *munjamīd-g.*, فاسد شدن *fusurda-sh.*

CLOTH, *n* پارچه *pārcha.* — Cloth of silk and gold, کیمخاب *kīmkhāb*, زربفت *zarbaft.* Cotton cloth, پنبه *pārchai pumba*, نسج نطن *narja kutn.* Woolen cloth, پارچه پشمین *pārchai pashmīn*, لبد *labad.* Broad cloth, بانات *bānāt.* Cloth with warp and woof of different colors, دوزوده *dupūda.* The warp of cloth, پود تاره *pūd tārah.* White cloth, پارچه سفید *pārchai sufed.* A table-cloth, دسترخوان *dastarkhān*, سفره *sufra.* A floor cloth, نمدر *farsh.* A saddle cloth, نمدر زین *namadi zīn*, زین پوش *zīn pūsh.* To mark cloth, نوشبع کردن *taushīd-k.* Cloth-merchant, برار *bazāz.*

CLOTHE, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, لباس *albās-k.*, پوشانیدن *poshānīdan*, ملبس نمودن *mulabbas-n* To clothe one's self, پوشیدن *poshīdan*, پوشیده *poshīda-b.*, پوشیدن *albās-k.*

CLOTHED, *a.* پوشیده *poshīda*, ملبس *malabbas.* Clothed in green, سبز پوش *sabz posh.* Clothed in red, سرخ پوشیده *sarkh poshīdu.*

CLOTHES, *n.* پوشاک *poshāk.* لباس

libās, پوشش *poshish*, جامه *jāma*. A clothes press, برنده *barfānda*, رخت *rakht khāna*. A washer of clothes, گازر *gāzur*. Bed-clothes, خواب جامه *jāmāi khāb*, منامت *manāmat*.

CLOUD, *n.* ابر *abr*, میغ *mīgh*, سحاب *sahāb*. A black cloud, ابر سیاه *abri siyāh*. A thick cloud, ابر غلیظ *abri ghaliz*. Clouds full of lightning, سحاب سحاب *sahāb sāyika dār*.—(obscurity) ظلمت *zulmat*

CLOUD, *vt.* تارک کردن *mughlil-k.*, تارک کردن *tārik-k.*, سیاه کردن *siyāh-k.*

CLOUDILY, *ad.* با ظلمت *bā zulmat*, با سیاهی *bā siyāhi*.

CLOUDINESS, *n.* تارکی *tāriki*, ظلمت *zulmat*, میغ داری *mīgh-dāri*.

CLOUDLESS, *a.* بی سحاب *bī abr*, بی تارکی *bī tāriki*.

CLOUDY, *a.* میغ دار *abr numā*, میغ دار *mīgh dār*, سحاب دار *sahāb dār*. A cloudy or dark day, بهار ظلمات *nihāri zulmāt*. A cloudy or dark night, شب تارک *shabi tārik*. Cloudy minded, تیره ضمیر *tīra zamīr*. Cloudy coloured, تیره گون *tīra gūn*, سیاه نام *siyāh fām*.—(unintelligible) نامعقول *nā madkūl*, نامعلوم *nā madlūm*.

CLOUT, *n.* پاره *paywand*, پاره *pāra*, پینه *pīna*.

CLOUT, *vt.* پینه دوز کردن *pīna dūz-k.*, تارک کردن *tārik-k.*

CLOUTERLY, *ad.* بی ادب *bī adab*, بی خودی *bīkhūda*.

CLOVE, *n.* میخک *karanful*, درنفل *mekhak*.

CLOVER, *n.* ترنیل *tarfil*, سبزه *supust*. To live in clover (luxuriously) زندگانی *zindagāni ba āish-b.*

CLOWN, *n.* روسای *dahkān*, روسای *rūstāi*, خور باد *khuryāi*, روسای *rūstāzāda*—(buffoon) بی ادب *bī adab*, مسخره *maskhara*.

CLOWNISH, *a.* ناشناس *nā shunās*, گستاخ *nā tarāshīda*, گستاخ *gus-tākh*, بی مروت *bī muruwwat*.

CLOWNISHLY, *ad.* بی ادب *bī ada-bāna*, گستاخ *gustākhāna*.

CLOWNISHNESS, *n.* خوربادی *khuryāi*, روسای *rūstāiy*.

CLOY, *vt.* سیر کردن *sair-k.*, بی مروت *bī maza-k.* To be cloyed, سیر شدن *sair-sh.*

CLUB, *n.* (stick) چوب *chūb*, دست چوب *dast chūb*, سر داس *sar dasta*, عصا *dsā*.—(assembly) مجلس *majlis*, صحبت *suhbat*.

CLUB, *vt.* شراکت کردن *sharākat-k.*, امداد کردن *imdād-k.* Club-footed, حنف *hanaf*, اعصل *adsal*.

CLUCK, *vi.* (as a hen) نطق کردن *nak-naka-k.*

CLUMP, *n.* کدغ *kundai hezam*.

CLUMSILY, *ad.* بی وقوف *bī wukūfāna*, بی آرزوگی *bī āznūlagi*.

CLUMSINESS, *n.* ناشی *nā tarāshīdagi*, بی لطف *bī lutf*, بی قابلیت *bī kābiliyat*, بی استعداد *bī istiṭād*.

CLUMSY, *a.* ناشی *nā tarāshīda*, بی ادب *bī munāsib*, بی وقوف *bī wukūf*.

CLUSTER, *n.* خوشه *khusha*, قطف *litf*, داس *dasta*. A cluster of grapes, خصلت *khushlat*, جفت *jafta*. A cluster of dates, شمرخ *shamrakh*, خرما *shūshai khurmā*.—(a heap) جمع *jama*, آغالش *aghālīsh*.

CLUSTER, *vi.* جمع کردن *jamt-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā.*

CLUTCH, *n.* گرفت *girift*, ددسه *kab:a*.

—(talons) چنگ *chang*

CLUTCH, *vt.* (grasp) درگرفته کردن *dar*

k:ba-g., درمشت گرفتن *dar musht-g.*

CLUTTER, *n.* ذوغا *gaughā*, هنگامه *hangā-*

ma, دمدسه *damdama*, دار و گیر *dār u gir.*

CLUTTER, *vt.* ذوغا رن *gaughā-z.*

نمودن هنگامه *hangāma-n.*

CLYSTER, *n.* حقنه *hukna*, اماله *imāla*.

To give a clyster, دادن حقنه *hukna-d.*

To receive a clyster, احتقان اخذ کردن

ihlikān akhiz-k.

COACH, *n.* عراد *drāba*.

COACHMAN, *n.* عجلت ران *djalat rān*.

COACTION, *n.* اضطرار *zarūrat*, ضرورت

iztirār.

COADJUTOR, *n.* vide ASSISTANT.

COAGULATE, *vt.* بسدم شدن *basta-sh*,

انسردن *munjumid-sh.*, منجمد شدن

absurdan.

COAGULATION, *n.* بستگی *bastagi*,

انجماد *injimād*, تجمید *tajmīd*.

COAL, *n.* انگشت *angisht*, حمم *humam*.

فحم *fahm*. A live coal, آهگر *ahkgar*,

معادن زغال *zughāl*. Coal-mine, معدن زغال

mādanī zughāl.

COALESCE, *vi.* آمیختن *āmīkhtan*,

ملازق شدن *pairwastan*, پیوستن

multazik-sh.

COALESCENCE, } *n.* پیوستگی *pairwa-*

COALITION, } *stagi* آمیزش *āmī-*

shish, اتفاق *ittifāk*, اختلاط *ikhtilāt*.

COARSE, *a.* گنده *gunda*, درشت

durusht, غلیظ *nāfj*, نافع *ghalīz*.

COARSELY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*.

COARSENESS, *n.* گندگی *gundagi*.

COAST, *n.* کنار *labi daryā*, لب دریا

kanār, ساحل *sāhil*, سیف *sīf*.

COAT, *n.* بغداد *kubā*, جامه *jāma*, نغدان

kaftān, کت *kurtā*. A waistcoat, زیربغا

zir kubā. A great coat worn when

raining, بارانی *bārāni*, لباده *lubāda*.

A coat button, حورگره *jawz-girih*. A

coat of mail, حبه *jubba*, جیش *jaish*.

COAT, *vt.* vide COVER.

COAX, *vt.* دم بازی کردن *dam bāzi-k.*

نوازش کردن *chāplūsh-k.*, چاپلوسی کردن

nawāzish-k., ملاطفت ساختن *mulāti-*

fat-s, رشخند ساختن *rishkhand-s.*

خاطر نواختن *khātir-n.*

COBBLE, *vt.* تردم کردن *taraddum-k.*

کفش دوزی کردن *talbid-s.*, ناپدید ساختن

kafsh dūzi-k.

COBBLER, *n.* کفش دوز *kafsh-dūz*,

هملاخت دوز *hamlahkt-duz*.

COBWEB, *n.* عنکبوت *pardai*

ankabūt, نسج عنکبوت *nasji ankabūt*.

COCHINEAL, *n.* قرمز *kirmiz*.

COCK, *n.* خروس *kharos*, دیش *dish*.—

(male bird) مرغ *murg*. A cock's comb,

ناج خروس *tāji kharos*. The spur of a

cock, زمعت *zamadt*. The crowing

of a cock, بانگ خروس *bāngi kharos*,

سربند *sarband*. The cock of a cistern, زو

zakw. The cock of a cistern, دسام

disām.

COCK, *vt.* (sit up right) قایم نمودن

kāyam-n., منصوب نهادن *mansūb-n.*

—(strut) خرامان شدن *kharāmān-sh.*

—(hold up the head) سرافراختن *sar-a.*

COCKER, *vt.* vide FONDLE, CHERISH.

COCKSCOMB, *n.* تاج خروس *tāji kharosh*.

COCOA-NUT, *n.* نارگیل *nārijil*, فاقه

kākāwa, جوز هندی *javzi hindī*.

COCOON, *n.* پیله کرم *pīla kirm*.

COD, *n.* (pod) خرنوب *kharnūb*.

CODE, *n.* کتاب *kitāb*, قانون *kānūn*,

نظام *nizām*.

CO-EQUAL, *a.* همسر *hamsar*, چشم

ham chashm.

COERCE, *vt.* vide RESTRAIN; CHECK.

COETANEOUS, *a.* همزاد *hamzād.*

COEVAL, *a.* هم عمر *ham āmr,* هم عهد *ham āhd.*

CO-EXISTENCE, *n.* همذاتی *hamzātī,* اجتماع *ijtimāʿ.*

CO-EXISTENT, *a.* همذات *hamzāt.*

COFFEE, *n.* قهوه *kahva,* بون *bunn.*

COFFEE-HOUSE, *n.* قهوه خانه *kahva khāna.* A coffee-house keeper, قهوه جی *kahwajī.*

COFFEE-POT, *n.* قهوه دان *kahva dān.*

COFFER, *n.* صندوق *sandūk,* درج *durj.*

COFFER, *vt.* در صندوق نهادن *dar sandūk-n.*

COFFIN, *n.* کفن *kafan,* تابوت *tābūt,* ستودان *satūdān.*

COFFIN, *vt.* جیف در تابوت نهادن *jiyaf dar tābūt-n.,* تکفین کردن *takfin-k.*

COG, *vt.* vide DECEIVE.

COGENCY, *n.* قوت *kuwat,* زور *zor,* قدرت *kudrat,* ضرورت *zarūrat.*

COGENT, *a.* قوئی *kawī,* زورآور *zorāwar,* ضرور *zarūr.*

COGITATE, *vi.* vide REFLECT.

COGITATION, *n.* اندیشه *fikr,* اندیش *andīsha.*

COGNATION, *n.* vide RELATION.

COGNITION, *n.* vide KNOWLEDGE.

COGNIZABLE, *a.* vide ADMISSIBLE.

COGNIZANCE, *n.* باز پرس *ārf,* عرف *ārf,* باز پرس *bāz pursī,* فریاد *faryād rasi,* استماع *istimād,* خواست *bāz khāst.*

COHABIT, *vi.* همخانگی کردن *ham khānagī-k.,* همسجری شدن *ham hujra-sh.,* همآغوش شدن *ham āgūsh-sh.*

COHABITATION, *n.* همخانگی *ham khānagī,* صحبت *suhbat.*

COHERE, *vi.* ملحق بودن *mulhak-b.,* چسپانیدن *chaspānīdan,* چسپیدن *chaspīdan,*

pānīdan, مواصلت شدن *muwāsalat-sh.—(suit)* لابق شدن *lāyak-sh.,* شایستن *shāyīstan.*

COHERENCE, *n.* چسپیدگی *chaspīdagī,* الحاق *ilhāk,* پیوستگی *payvastagī,* ربط *rabt.*

COHERENT, *a.* چسبان *chaspān,* پیوسته *paiwasta,* محقق *malhak,* لایی *lāyak,* واجب *wājib.*

COHERENTLY, *ad.* با پیوست *bā paywast,* لایقانه *lāyakāna.*

COHESION, *n.* vide COHERENCE.

COHORT, *n.* رساله *risāla,* گروه *guruh.*

COIF, *n.* سرپوش *sar posh.*

COIL, *vt.* حلقه ساختن *halqa-s.,* پیچیدن *pechīdan,* توشیح کردن *tarvshīd-k.*

COIL, *n.* (of rope) حلقه رسن *halkai rasan,* جبل گروه *guruhī habl.—(noise)* هنگامه *hangāma,* غوغا *ghaughā.*

COIN, *n.* سکه *sikka,* ضرب *zarb,* درهم *dirham,* پول *pūl.* A die for coining, میخند درهم *mekhī dirham.* Adulterated coin, فلج *kalb akha,* سکه *zuyūfi sikka.* Leather coin, هبرزی *shah rawā* A new gold coin, هبرزی *hibrizi.*

COIN *vt.* سکه ضرب کردن *sikka-z.,* سکه *sikka zarb-k.*

COINED, *a.* سکه زده *sikka zuda,* مضروب *mazrūb,* مسکوک *maskūk.*

COINAGE, *n.* سکه *zadani sikka,* ضرب *zarbi sikka.*

COINCIDE, *vi.* برادر شدن *barābar-sh.,* یک دل شدن *muwāfik-sh.,* راضی بودن *rāzī-b.,* yak dil-sh.,

COINCIDENCE, *n.* موافقت *muwāfikat,* اتفاق *ittifāk.*

COINCIDENT, *a.* متفق *muwāfik,* مطابق *mutābik,* یکسان *yak sām.*

COITION, *n.* معاشرت *jimād*, معاشرت *mu-bāsharat*, اجتماع *wasl*, اجتماع *ijtimād*.

COLANDER, *n.* پالودگی *pālūna*, پالودگی *pālūdagi*, غربال *girbāl*.

COLD, *a.* سرد *sard*, سرما *sarmā*, بارد *bārīl*. Cold by nature, بارداالعلاج *bārīd ulmizāj*. A cold wind, باد سرد *bādi bard*, صرصر *bādi sard*, سرد *sarsar*. Hot and cold, گرم و سرد *gurm u sard*. Cold and wintry, سرد *bard u shītā*. Cold water, آب سرد *ābi khunuk*.

COLD, *n.* سردی *sardi*, سرما *sarmā*, سرد *bard*, برودت *burūdat*.—(disease) زکام *zūkām*, دره *nazla*. Heat and cold, گرم و سرد *harr u bard*, گرمی و سرما *garmā u sarmā*. Intense cold, زمهریر *zamharir*. To catch cold, بافیدن *sardi-y*. To be cold, مبرد شدن *mubarrīd-sh*. The cold fit of an ague, تپ لرز *tapi larza*. To tremble with cold, لرزیدن *larzīdan*.

COLDLY, *adv.* سردانه *sarmāna*, بی گرمی *bī garmā*.

COLDNESS, *n.* سردی *sardi*, برودت *burūdat*.

COLIC, *n.* شکم درد *dardi shikam*, وجع بطن *pech*, کولنج *kulinj*, درن *baras*.

COLLAPSE, *vi.* باهم ناکم افتادن *bāham nāgah-u*.

COLLAR, *n.* (of a garment) گردبان *giri-bān*, حرنان *jurubbān*.—(something worn round the neck) بند گردن *bandi gardan*. A dog's collar, ساحور *sājūr*, حلقه *halqa*. A horse collar, بربند *barband*.

COLLAR, *vt.* گردبان گرفتن *giri-bān-g*.

COLLAR-BONE, *n.* ترقوت *tarkūt*.

COLLATE, *vt.* مقابله کردن *mukābala-k*, برابر کردن *muwājah-k*.

barābar-k, روبرو ساختن *rū ba rū-s*. To collate a book, کتاب مقابل نمودن *kitāb mukābala-n*.

COLLATERAL, *a.* جانبی *jānibi*, مساوی *barābar*, برابر *bu jānib*, مساوی *masāwī*, متوازی *mutawāzī*.

COLLATERALLY, *adv.* از برابری *az barābari*, جانب *bar wajāi jānib*.

COLLATION, *n.* روبرو *rū bu rū*, مقابل *mukābala*, مواجعه *muwājah*.—(a gift) احسان *dād*, احسان *ihsān*.

COLLATOR, *n.* روبرو کننده *rū ba rū kunanda*, مقابل دهمایده *mukābala numāyanda*.

COLLEAGUE, *n.* رفیق *sharīk*, همپای *hampāyān*, همساز *rafīk*, همنشین *ham nishīn*.

COLLECT, *vt.* جمع کردن *jamā-k*, گرد کردن *farāham ā*, گرد کردن *gard-k*, تحصیل کردن *tahsīl-k*. To collect rent, مالگذاری تحصیل کردن *māl guzārī tahsīl-k*. To collect in a sum total, جمع کردن *jumla-k*. To collect from observation, نیکو داشتن *neku-d*, رعایت کردن *raāyat-k*. To collect revenues, وصول کردن *tahsīl wasūl-k*.

COLLECTED, *a.* جمع کرده شده *jamā kardā shuda*, فراهم آورده *farāham āwarda*, مجموع *mujammā*, جمع کرده شدن *jamā kardā shudan*.

COLLECTION, *n.* اجتماع *ijtimād*, تحصیل *jamā*, جمعیت *jamāyat*, دیوان *divān*.—(of poems) دیوان *divān*.—(compilation) مجموعه *majmū*, مجموعه *majmūdt*. A collection of things, اشیا *ittifāki ashya*.

COLLECTIVE, *a.* مجموع *majmūdt*.—(noun) اسم جدهس *ismī jins*.

- COLLECTIVELY, *ad.* جمع در *dar jamā*, بالجمع *bil junū*.
- COLLECTOR, *n.* جمع کننده *jamā* *kumanda*, جامع *jāmā*. A collector of revenue, دار تحصیل *tahsīl-dār*, معصیل *muhassil*, باژ گیر *bāzh gir*.—(of port duties) مدیر بحر *mīri bahr*.
- COLLEGE, *n.* مدرسه *madrasa* (*pl.* جماعت علما, *jamā'at-i-ūlmā*, مدارس).
- COLLEGIAN, *a.* مدرسه اهل *ahli mad-rasa*, طالب علم *tālīb-i-ilm*.
- COLLISION, *n.* تصادم *musādamat*, تصادم *tasādum*, بهم زدگی *baham zadagī*.
- COLLOCATE, *vt.* نهادن *niḥādan*.
- COLLOQUIAL, *a.* روزمره *roz marra*, محاوره *mahāwara*.
- COLLUDE, *v.* حیله ساختن *hīla-s.*, فریب دادن *ba farīftan ittī-fāk-k.*
- COLLUSION, *n.* دزدش *sāzish*, سازش *bandish*, حیله ساز *hīla sāzī*, فریب *ittīfāk*.
- COLLUSIVE, *a.* غدار *ghaddār*, تلبیس *talbīs*, حیله ساز *hīla sāz*.
- COLLUSIVELY, *ad.* با حیله *bā hīla*, بازانه *hīla bāzāna*.
- COLLYRIUM, *n.* سرمه *surma*, کحل *kuhl*.
- COLOCYNTH, *n.* حنظل *hanzūl*.
- COLONEL, *n.* پشاهنگ *sālār*, سالار *peshāhang*.
- COLONIZE, *vt.* حای ویران آباد کردن *jāi wairān ābād-k.*, نو آباد کردن *nau ābād-k.*, معمور ساختن *ma'mūr-s.*
- COLONY, *n.* نو آباد *nau ābād*.—(colonies) منصرفات *mutasarrafāt*.
- COLOSSAL, *a.* مثل شکل دو *mīstī shiklī dev*, عفریت آسا *āfryat āsā*.
- COLOSSUS, *n.* شکل کلان *shiklī kalān*, بزرگ عظیم *butī āzim*.
- COLOUR, *n.* رنگ *rang*, لون *laun*. (in composition) گون *gūn*, گود *guna*, فام *fām*. A white colour, سفید *sufed*, ابدیض *abiyaz*. A black colour, سیاه *siyāh*, اسود *aswad*. A red colour, سرخ *surkh*, احمر *ahmar*. A yellow colour, زرد *zard*. A green colour, سبز *sabz*, اخضر *akhzar*. A brown colour, کدوم گون *kahwa rangī*, رنگی *gandūm-gūn*, اسمر *asmar*. A blue colour, کدوب *labūdī*, دیلغام *nīlfām*, سمدی *sumālī*. A fine scarlet colour, ارغوانی *kānī*. A purple colour, ارغوانی *arghwānī*. A ruby colour, لعل گون *ladī gūn*. A tulip colour, لاله فام *lāla fām*. A rose colour, گلگون *gulgūn*. Of various colours, گوناگون *gūnāgūn*. رنگا رنگ *rangā rang*. A high or full colour, رنگ بالا *rang-bālā*. A weak diluted colour, رنگ کشاده *rang kushāda*. Of one colour, هم رنگ *hmrang*. Mixing colours, رنگ آمیز *rang āmīz*. Of all colours, در تمام *bū kalamūn*. Of a changing colour, متغیر *mutalawwin*. To change colour, متغیر کردن *muhammij-k.* To change a colour, دیگر گون کردن *dīgar gūn-k.*
2. (palliation) بهانه *bahāna*, پوشش *poshish*.—(appearance) صورت *sūrat*, وجه *waja*. 3. (a flag) رایت *rāyat*, علم *ūlam*.
- COLOUR, *vt.* رنگ کردن *rang-k.*, متغیر کردن *mutalawwin-k.*—(excuse) معذور کردن *ma'zūr-k.*—(to give an appearance) صورت دادن *sūrat-d.*, شکل رنگ شدن *shikl-n.*—(blush) شرم داشتن *rang-sh.*, شرم داشتن *sharm-d.*
- COLOURABLE, *a.* صورت دار *sūrat dār*, معقول *madhūl*.

COLOURABLY, *ad.* معقولانه *madkūlāna*.

COLOURED, *a.* رنگین *rangīn*, ملون *malawwan*, رنگ زده *rang zada*.

COLOURLESS, *a.* بی رنگ *bī rang*, صاف *sāf*.—(transparent) شفاف *shaffāf*.

COLT, *n.* کُرّه *kurra*.

COLUMN, *n.* ستون (ارکان) *rukni*, ستون *sutūn*, عمود *āmūd*, عماد *īmād*. A large column, عظم *dmūdī āzam*, A strong column, رکنی *rukni rakīn*. The base of a column, پایه *pāyai satūn*. The column of a state, رکن دولت *rukni dawlat*. A column in a book, جدول *jadwal*.

COLUMNAR, *a.* در وجه ستون *dar wajai sutūn*.

COMB, *n.* شانه *shāna*, مشط *masht*.

COMB, *vt.* شانه زدن *shāna-z*, شاندن *shāndan*, مشط کردن *misht-k*.

COMBAT, *n.* جنگ *jang*, کارزار *kārzār*, مبارکه *muāarakat*, مبارزت *mubārazat*, رزم *razm*.

COMBAT, *vi.* جنگ کردن *jang-k*, مقابل *jangīdan*.—(oppose) جنگیدن *jangīdan*, تعرض کردن *taḍrīz-k*, مبارزه کردن *mukābala-k*.

COMBATANT, *n.* غارِب *ghāzi*, مبارز *mubāriz*, مقاتل *mukātīl*.

COMBINATION, *n.* اتفاق *ittifāk*, موافقت *rafākat*, اتصال *ittisāl*, پیوستگی *paywastagī*, موافقت *muwāfikat*, توافق *muttawāfīk*, موافقت *muwāfikat*, توافق *muttawāfīk*, موافقت *muwāfikat*, توافق *muttawāfīk*.

COMBINE *vt. & vi.* پیوستن *paywastan*, موافقت *muttawāfīk*, موافقت *muttawāfīk*, موافقت *muttawāfīk*, موافقت *muttawāfīk*, موافقت *muttawāfīk*, موافقت *muttawāfīk*, موافقت *muttawāfīk*, موافقت *muttawāfīk*, موافقت *muttawāfīk*.

COMBUSTIBLE, *a.* سوزنده *suzandā*, ممکن *mumkinī*, آتشگیر *ātishgīr*, آتشگیره *ātishgīra*.

COMBUSTION, *n.* سوزش *sūzish*, سوختگی *sūkhtagī*, آفرودگی *afrūkh-*

tagī, تخریب *tahrīb*.—(tumult) هکامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

COME, *vi.* آمدن *āmadan*, رسیدن *rasīdan*.

To come and go, آمد و شد کردن *āmād u shud-k*, آمدن و رفتن *āmadan u raftan*. To come into the mind, یاد آمدن *dar khātir āmadan*.

To cause to come, رسانیدن *yāl-ā*. To come to misfortune, گردانیدن *rasānīdan*, گردانیدن *gardānīdan*.

To come to misfortune, از پای افتادن *az pāya-u*. To come again (return) باز *rajūā-k*. To come after (follow), پس رفتن *pas-r*.

To come at or come by (gain), اندوختن *andūkhtun*, حاصل کردن *hāsil-k*. To come in (enter) در آمدن *dar-ā*, داخل *dākhil-sh*.

To come in (enter) در آمدن *dar-ā*, داخل *dākhil-sh*.—(comply) راضی بودن *rāzī-b*, مطیع شدن *matīd-sh*. To come into, (assist) مددگار شدن *madadgār-sh*.

To come near, نزدیک آمدن *naz-dīk-ā*, تقریب نمودن *tahrīb-n*. To come of, از اصل آمدن *az asl-ā*. To come off (escape), نجات یافتن *najāt y*.—(to be brought to a close) عاقبت *ākibatul amr-n*. To come off well, خیر داشتن *ākibat khair-d*. To come off badly, بی فروغ *bī furūgh-sh*. To come on (make progress), پیش آمدن *pesh-ā*, استمرار *istimrār-k*.—(thrive) بخندار *bakhtiyār-g*.—(attack) هجوم *hujūm-ā*. To come over (pass) گذاردن *guzārdan*, ظاهر *dhūr-s*. To come out (become public), ظاهر *zāhir-sh*. To come out with one's opinion, رای *rāi zāhir-k*. To come to (consent), راضی شدن *rāzī-g*, جمع حساب *rāzī-sh*.—(amount to) هکامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

To come at or come by (gain), اندوختن *andūkhtun*, حاصل کردن *hāsil-k*. To come in (enter) در آمدن *dar-ā*, داخل *dākhil-sh*.

To come in (enter) در آمدن *dar-ā*, داخل *dākhil-sh*.—(comply) راضی بودن *rāzī-b*, مطیع شدن *matīd-sh*. To come into, (assist) مددگار شدن *madadgār-sh*.

To come near, نزدیک آمدن *naz-dīk-ā*, تقریب نمودن *tahrīb-n*. To come of, از اصل آمدن *az asl-ā*. To come off (escape), نجات یافتن *najāt y*.—(to be brought to a close) عاقبت *ākibatul amr-n*. To come off well, خیر داشتن *ākibat khair-d*. To come off badly, بی فروغ *bī furūgh-sh*. To come on (make progress), پیش آمدن *pesh-ā*, استمرار *istimrār-k*.—(thrive) بخندار *bakhtiyār-g*.—(attack) هجوم *hujūm-ā*. To come over (pass) گذاردن *guzārdan*, ظاهر *dhūr-s*. To come out (become public), ظاهر *zāhir-sh*. To come out with one's opinion, رای *rāi zāhir-k*. To come to (consent), راضی شدن *rāzī-g*, جمع حساب *rāzī-sh*.—(amount to) هکامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

To come of, از اصل آمدن *az asl-ā*. To come off (escape), نجات یافتن *najāt y*.—(to be brought to a close) عاقبت *ākibatul amr-n*. To come off well, خیر داشتن *ākibat khair-d*. To come off badly, بی فروغ *bī furūgh-sh*. To come on (make progress), پیش آمدن *pesh-ā*, استمرار *istimrār-k*.—(thrive) بخندار *bakhtiyār-g*.—(attack) هجوم *hujūm-ā*. To come over (pass) گذاردن *guzārdan*, ظاهر *dhūr-s*. To come out (become public), ظاهر *zāhir-sh*. To come out with one's opinion, رای *rāi zāhir-k*. To come to (consent), راضی شدن *rāzī-g*, جمع حساب *rāzī-sh*.—(amount to) هکامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

To come off (escape), نجات یافتن *najāt y*.—(to be brought to a close) عاقبت *ākibatul amr-n*. To come off well, خیر داشتن *ākibat khair-d*. To come off badly, بی فروغ *bī furūgh-sh*. To come on (make progress), پیش آمدن *pesh-ā*, استمرار *istimrār-k*.—(thrive) بخندار *bakhtiyār-g*.—(attack) هجوم *hujūm-ā*. To come over (pass) گذاردن *guzārdan*, ظاهر *dhūr-s*. To come out (become public), ظاهر *zāhir-sh*. To come out with one's opinion, رای *rāi zāhir-k*. To come to (consent), راضی شدن *rāzī-g*, جمع حساب *rāzī-sh*.—(amount to) هکامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

To come off well, خیر داشتن *ākibat khair-d*. To come off badly, بی فروغ *bī furūgh-sh*. To come on (make progress), پیش آمدن *pesh-ā*, استمرار *istimrār-k*.—(thrive) بخندار *bakhtiyār-g*.—(attack) هجوم *hujūm-ā*. To come over (pass) گذاردن *guzārdan*, ظاهر *dhūr-s*. To come out (become public), ظاهر *zāhir-sh*. To come out with one's opinion, رای *rāi zāhir-k*. To come to (consent), راضی شدن *rāzī-g*, جمع حساب *rāzī-sh*.—(amount to) هکامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

To come off badly, بی فروغ *bī furūgh-sh*. To come on (make progress), پیش آمدن *pesh-ā*, استمرار *istimrār-k*.—(thrive) بخندار *bakhtiyār-g*.—(attack) هجوم *hujūm-ā*. To come over (pass) گذاردن *guzārdan*, ظاهر *dhūr-s*. To come out (become public), ظاهر *zāhir-sh*. To come out with one's opinion, رای *rāi zāhir-k*. To come to (consent), راضی شدن *rāzī-g*, جمع حساب *rāzī-sh*.—(amount to) هکامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

To come on (make progress), پیش آمدن *pesh-ā*, استمرار *istimrār-k*.—(thrive) بخندار *bakhtiyār-g*.—(attack) هجوم *hujūm-ā*. To come over (pass) گذاردن *guzārdan*, ظاهر *dhūr-s*. To come out (become public), ظاهر *zāhir-sh*. To come out with one's opinion, رای *rāi zāhir-k*. To come to (consent), راضی شدن *rāzī-g*, جمع حساب *rāzī-sh*.—(amount to) هکامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

To come over (pass) گذاردن *guzārdan*, ظاهر *dhūr-s*. To come out (become public), ظاهر *zāhir-sh*. To come out with one's opinion, رای *rāi zāhir-k*. To come to (consent), راضی شدن *rāzī-g*, جمع حساب *rāzī-sh*.—(amount to) هکامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

To come out (become public), ظاهر *zāhir-sh*. To come out with one's opinion, رای *rāi zāhir-k*. To come to (consent), راضی شدن *rāzī-g*, جمع حساب *rāzī-sh*.—(amount to) هکامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

To come out with one's opinion, رای *rāi zāhir-k*. To come to (consent), راضی شدن *rāzī-g*, جمع حساب *rāzī-sh*.—(amount to) هکامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

To come to (consent), راضی شدن *rāzī-g*, جمع حساب *rāzī-sh*.—(amount to) هکامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

جمع حساب *rāzī-sh*.—(amount to) هکامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

- کردن *jamā hisāb-k.* To come to pass, رسیدن *furāz-r.* جاری بودن *jārī-b.* سر زدن *sur-z.* To come up, (-pring) کردن *tulūd-k.* بر آمدن *bar-ā.* To come up to (to rise to), برابر گشتن *barābar-g.* To come up with (overtake), واصل بودن *vāsīl-b.* To come upon (attack), حمل آوردن *hamala-ā.* Come hither, بیا بیا *biyā biyā.* Come quick, زود بکن *zūd bikun,* بشتاب *bishitāb.* The time to come, زمان *zamānī mustakbīl.*
- COMEDIAN, *n.* اهل تقلید *ahli taklīd,* نقال *nakkāl,* تماشا گو *tamāshā go.*
- COMEDY, *n.* نقل *nahl,* تقلید *taklīd,* تماشا *tumāshā.*
- COMELINESS, *n.* خوبصورتی *khubsūratī,* خوشدمائی *khushnumāī,* حسن *husn,* جمال *jumāl.*
- COMELY, *a.* خوشدما *khushnumā,* خوبصورت *khubsūrat,* حسین *hasīn,* جمیل *jamīl.*
- COMET, *n.* سناره دم دار *sitārai dum-dār,* جوزهر *jūwzahr.*
- COMFORT, *n.* (solace) دلاسا *dil āsā,* تسلی *khātīr jumaīy,* تسلی *tasallī,* آسایش *āsāyash.*—(assistance), عون *yārī,* باری *āun.*
- COMFORT, *vt.* دلاسا کردن *dilāsā-k.,* دل نواختن *tasallī-k.,* دل شاد کردن *dil shād-k.*
- COMFORTABLE, *a.* آسوده حال *āsūla hāl,* نسکین *farh bakhsh,* بخشش *tashīn bakhsh.*
- COMFORTABLY, *ad.* باخوشی *bā khushī,* باتسلی *bā tasallī.*
- COMFORTED, *a.* خوشنود *khushnūd,* محظوظ *mahzūz.* دل خوش *dil khush.* To be comforted, متسلی شدن *mutasallī-sh.,* خاطر جمع شدن *khātīr jamād-sh.*
- COMFORTER, *n.* خاطر نواز *khātīr navāz,* مدسلی *mutasallī.*—(a woollen tippet or scarf) خفیر *khafīr.*
- COMFORTLESS, *a.* بی تسلیت *bī taslīyat,* نا مراد *nā murād,* بیچاره *bīkhāra,* دلشکسته *dil shikasta.*
- COMICAL, *a.* (exciting mirth) شادی *shādī,* اندساز *shādī angez,* اندساز ساز *imbisāl sās,* مسخره *mashkhara,* ظریف *zarīf.*
- COMICALLY, *ad.* مضحکانه *mushkhānā,* با سرور و نشاط *bā sarūr u nishāt.*
- COMING, *n.* آمدن *āmadan,* آمدنی *āmadanī.* Coming and going, آمد و شد *āmad u shud.*
- COMMAND, *n.* فرمان *farmān,* حکم *hukm* (احکام) *amr* (pl. اوامر). By the command of God, بامر الله تعالی *bā amr allah taālā.* The royal command, فرمان پادشاه *farmāni pādshāh.* A command under the king's sign manual, خط شریف *khātī sharīf,* خط هماون *khātī humāyūn.* To obey commands, فرمان امثال کردن *farmān imtisāl-k.* To execute commands, فرمان بردن *farmān-b.* Who issues commands, فرمان ده *farmān dih.* According to the king's commands, بموجب فرمان پادشاه *ba mūjabī farmāni pādshāh,* حسب فرمان سلطان *hasbi farmāni sultān.* Absolute commands, (تعارفات *pl*) تعارف *tasārif*—(supreme authority) فرمانی *farmāni farmāni,* فرمان گذاری *farmān guzārī,* حکومت *hakumat,* سلطنت *sultanat,* داوری *dāvarī.*—(government, regulation) تدبیر *tadbīr,* ضابطه *zābīlat.*
- COMMAND, *vt.* فرمودن *farmūdan,*

حکم نمودن *farmān-d.*, فرمان دادن *hukm-n* ارشاد کردن *amr-k.*, *irshād-k*

COMMANDED, *a.* فرموده *farmūda*, مامور *māmūr*, محکوم *mahlūm*.

COMMANDER, *n.* فرمانروای *farmān farmāi*, گذار *farmān guzār*, حاکم *hakūmat ān*, *hākīm*. The commander of an army, سردار *sardār*, سالار *sālār*, سپهسالار *sepah sālār*, پيشاهنگ *peshāhang*. The commander of a garrison, قلعه دار *kild dār*, محافظ *muhāfiz*. The commander of the faithful, اميرالمومنين *amir ul momanin*.

COMMANDMENT, *n.* vide COMMAND; PRECEPT. The ten commandments, الوصایى *wasāyāi u'llāh*, اَشْرَاحُ کَلِمَاتِ *āshara kulimāt*.

COMMEMORABLE, *a.* قابل یاد *kābil-i yād*, تذکیر ممکن *mumkin-i tazkir*.

COMMEMORATE, *vt.* یاد گرفتن *yād-g*, ذکر کردن *zikr-k*, تذکیر داشتن *tazakkur-d.*, یاد داشت کردن *takrīr-k.*, یاد داشت *yād dāsht-k*.

COMMEMORATION, *n.* یاد داشت *yād-dāsht*, ذکر *ziker*, تذکیر *tazkir*, حکایت *hikāyat*.

COMMEMORATIVE, *a.* ذکری *zikeri*, یاد نما *yād numā*.

COMMENCE, *vt.* آغاز کردن *āghāz-k.*, مباشرت ساختن *shurūd-k.*, شروع کردن *mubāsharat-k.*

COMMENCEMENT, *n.* آغاز *āghāz*, شروع *shurūd*, ابتداء *ibtidā*, اوایل *au āil*.

COMMEND, *vt.* ستودن *satūdān*, آفرین دادن *sitāyash-k.*, ستایش کردن *āfrīn-d.*, توصیف کردن *tadrīf-k.*, تعریف کردن *tarwsif-k.*, تحسین کردن *tahsīn-k.*

وصف کردن *wasf-k*—(commit to) سپردن *sipurdan*, حواله کردن *huvāla-k.*, تسلیم کردن *taslīm-k.*—(recommend) سفارش کردن *sifārish-k.*

COMMENDABLE, *a.* ممدوح *mamdūh*, حمید *hamīd*, لایق ستایش *lāyaki sitāyish*, قابل تحسین *kābili tahsīn*, موصوف *mosūf*.

COMMENDABLY, *ad.* ممدوحانه *mamdū hāna*, بوجه موصوف *ba waja'i mosūf*, بطور حمید *ba tauri hamīd*.

COMMENDATION, *n.* مدح *madh*, حمد *hamd*, ستایش *sitāyash*, آفرین *āfrīn*, توصیف *wasf*, تعریف *tarwsif*, تحسین *tahsīn*.

COMMENDATORY, *a.* ستایش دار *sitā-yish dār*, حمد نما *hamd numā*.

COMMENSURATION, *n.* vide PROPORTION.

COMMENT, *vi.* تفسیر نمودن *tafsīr-n.*, تاویل کردن *sharh-s.*, شرح ساختن *tāwīl-k.*

COMMENTARY, *n.* تفسیر *tafsīr* (*pl.* تعبیر, (شروح *sharh* (*pl.*), تفسیرات *tadbīr*, حاشیه *hāshīya*, تاویل *tāwīl*, بیان *bayān*.

COMMENTATOR, *n.* اهل تفسیر *ahl-i tafsīr*, شارح *shārḥ*, شارح *sharrāḥ*, مفسر *mufasssīr*, بیان نویس *bayān nawīs*.

COMMERCE, *n.* (trade) سوداگری *sodā-garī*, داد و ستد *dād u sitad*, معاملات *muāmalat*—(intercourse) آید و رفت *āmad u raft*, عیاللات *ilāḥat*, اختلاط *ikhtilāt*, صحبت *suhbat*.

COMMERCIAL, *a.* تجارت منسوب *tijār-at mansūb*, بازارى *bāzārī*, داد و ستد *dād u sitad paywand*.

COMMISERATE, *vt.* رحم کردن *rihm-k.*, مرحمت *shafakat-n.*, شفقت نمودن *marhamat-k.*

COMMISERATION, *n.* رحم *rihm*, شفقت *shafakat*, ترحم *tarahhum*, تطف *tadtuf*, مرحمت *marhamat*.

COMMISSARIAT, *n.* مباشره *mubāshara*

COMMISSARY, *n.* داروغه *dārogha*.—(delegate) وکیل *wakil* گماشته *gumāshtha*, مباشر *mubāshir*. To appoint a commissary, داروغه کردن *dārogha-k.*, مباشر کردن *mubāshar-k.*

COMMISSION, *n.* (warrant, patent) سند *sanad*, فرمان *farmān*.—(delegation, full power) وکالت نام *wakālat nāma*, مباشرت *mubāsharat*.—(perpetration) ارتکاب *irtikāb*. The commission of a crime, گناه ارتکابی *irtikābi gunāh*, ارتکاب معاصی *irtikābi maāsī*. The commission of adultery, ارتکاب زنا *irtikābi zanā*.—(office) منصب *mansab*, خدمت *khidmat*, رتبه *martaba*. Commission on goods, &c رسوم *rusūm*, دستور *dastūr*.

COMMISSION, *vt.* سند دادن *sanad-d.*, نصب کردن *nasb-k.* نامرد کردن *nām-zad-k.*, منصب دادن *mansab-d.*

COMMISSIONER, *n.* داروغه *dārogha*, امین *amīn*, موکل *muwakkal*.

COMMIT, *vt.* (intrust) سپردن *sipurān*, حواله کردن *hawāla-k.*, سفارش کردن *sifārash-k.*—(deposit) ساختن *hawāla-k.*—(do, perpetrate) ارتکاب کردن *kardān*, ارتکاب *irtikāb-k.* To commit a crime, گناه ارتکابی *irtikābi gunāh-k.*, ارتکاب معاصی نمودن *irtikābi maāsī-n.* To commit to prison, در زندان نهادن *habs-k.*, زندان کردن *dar zindān-n.*, فید کردن *hayd-k.* To commit or intrust one's self, خود را *khudrā* اعتماد کردن *itimād-k.*

COMMITMENT, *n.* (to prison) حبس

habs, زندان نهادن در زندان *nihādan dar zindān*, ندیس *tahabbus*.

COMMITTED, *a* (to prison) محبوس *mahbūs*, مسجون *marjūn*. To be committed to prison, محبوس شدن *mahbūs-sh.*

COMMITTEE, *n.* مجلس *majlis*, پنجابست *panchāyat*

COMMODIOUS, *a.* (convenient) مناسب *munāsib*, سزاوار *sazāwār*, لای *lāyak*, فایده مند *maākul*.—(useful) مفید *fāyada mand*, سودمند *sūdmand*, معید *muḥid*.

COMMODIOUSLY, *ad.* با موافقت *muwāfiqat*, لایقانه *lāyahāna*.

COMMODIOUSNESS, *n.* مناسبت *munāsibat*, موافقت *muwāfiqat*, فایده *fāyada*.

COMMODITY, *n.* (convenience) شایستگی *shāyistagi*, سراواری *sazāwārī*.—(goods, wares) جنس *jins*, مال *māl*, چیز *chīz*, مناع *matād*.

COMMODORE, *n.* سردار چهارها *sardārī jehāzhā*.

COMMON, *n.* عام *ām*, عموم *āmūm*, وافر *maḍrūf*.—(plenty) معروف *maḍrūf*, بسیار *bisṣār*.—(mean) فرومایه *farū-māya*, ناکس *nākas*, حقیر *hakīr*. Common property, حدوی *jadwā*. Common law, مالکیت عامی *mālīkiyati āmiy*. Common sense, حاسه عامه *hāssa āmma*, حس مشترک *hissi musharık*. A common or vulgar idiom, زتائی زبان *zūkāhiy zabān*. Common people, عام *ām* (pl. عوام *āwāmī-nās*).

COMMON, *n.* میدان *maydān*.

COMMONLY, *ad.* (universally) عموماً *āmūman*, علی وجه *dla'* واکثر *wojith'il āmūm*.—(frequently)

- اوقات *aksar aukāt*. بسیار *bisjār* بار *bār*, کثیرا *kasīran*.
- COMMONS, *n. pl.* عوام *āwām*, خلق *khalk*.—(provisions) خراک *khōrāk*, طعام *taām*. House of commons, دیوان *diwāni ām*.
- COMMONWEALTH, *n.* جمهور *jamhūr*. (جمهوریه)
- COMMOTION, *n.* حرکت *harakat*, جنبش *jumbish*.—(tumult) فتنه *fitna*, اضطراب *shūr*.—(perturbation) شورش *shūr*.—(disturbance) فساد *fisād*.
- COMMUNE, *vi.* vide CONVERSE; CONFER.
- COMMUNICABLE, *a.* ممکن *munakkin*, حصه دار *hissa dār*, آشکار *āshkārah*, آشکارا *āshkārah*.
- COMMUNICATE, *vt.* (impart, reveal) بیان کردن *bayān-k.*, ظاهر کردن *zāhir-k.*, افشا کردن *āshkārah-k.*, افشا کردن *ifshā-k.*.—*vi.* (share or participate) حصه بخش نمودن *hissa d.*, حصه بخشیدن *hissa bakhsh-n.*.—(consort with) علانہ داشتن *ilāku-d.*, مصاحبت داشتن *musāhibat-d.* To communicate (as the pestilence, &c.) سرایت کردن *sarāyat-k* To communicate a secret, بیوستن اسرار *isrār-n.*.—(join) پیوستن *payvastan*.
- COMMUNICATION, *n.* (revealing) اظهار *izhār*, افشا *ifshā*, اسرار *isrār*.—(participation) مشارکت *ilākat*, علانہ مشارکت *mashārikat*.—(conversation) معاشرت *mukāwarat*, اخلاط *ikhtilāt*, جواب *javāb sawāl*.
- COMMUNICATIVE, *a.* فیاغی *fayyāz*, اسرار نما *isrār numā*.
- COMMUNION, *n.* (intercourse) صحبت *suhbat*, صاحب *musāhibat*, صاحب *sāhibul kudās*.

- COMMUNITY, *n.* جمهور *jamhūr*, رعایا *raāyā*, خلق *khalk*, جماعت *jamāāt*.
- COMMUTATION, *n.* بدل *baḍl*, تبدیل *tadbīl*, مبادلت *mubādalat*.
- COMMUTE, *vt.* تبدیل کردن *tadbīl-k.*.
- COMPACT, *a.* منجمد *munjamid*, سنگین *sangīn*.—(firm) برقرار *bar karār*.—(brief) مختصر *mukhtasar*, کوتاه *sukhuni kutāh*.
- COMPACT, *n.* اتعاق *ittifāk*, عقد *āqd*, شرط *shart*.
- COMPACT, *vt.* vide CONSOLIDATE; JOIN.
- COMPACTNESS, *n.* انجماد *injamād*, سنگینی *sangīnī*, بستگی *bastagī*.
- COMPANION, *n.* همدم *hamdam*, رفیق *rafīq*, دوست *dost*, یار *yār*, همگسار *ghamgusār*.
- COMPANIONABLE, *a.* یاران *yārān*, همزان *hamzānū*.
- COMPANIONSHIP, *n.* همدمی *hamdamī*, رفیقی *rafīqī*, همسری *hamsarī*.
- COMPANY, *n.* (society) مصاحبت *musāhibat*, همگساری *ghamgusārī*, رفاهت *rafākat*.—(a party for social entertainment) مجلس *majlīs*, محفل *maḥfil*.—(partners in the firm) شراکت *sharākat*, اشتراک *ashṭarāk*. A company of soldiers, فرقه سپاهیان *firka-i sipāhīyān*. To keep company, رفیق و همراه *suhbat-k.*, رفیق و همراه *rafīq u hamrāh-sh*.
- COMPARABLE, *a.* معادل *maādīl*, ممکن تمذیل *munakkin tamzīl*.
- COMPARABLY, *ad.* در وجه تمذیل *bar wajai tamzīl*, معادلانہ *maādālāna*.
- COMPARATIVE, *a.* قابل مقابله *kābilī*, تمذیل نما *tamzīl numā*. A comparative degree, اسم تفضیل *ismi tufzīl*.

COMPARATIVELY, *ad.* با نسبت *bā nisbat*, متعديلاً *tamestlāna*, روبرو *rū bā rū*, بمقابل *bā mukābala*.

COMPARE, *vt.* مقابل کردن *mulābala-k.*, معادل نمودن *tamestl-k.*, معادل کردن *masal-n.*, منظره کردن *munāzara-k.*

COMPARISON, *n.* تشبیه *tashbih*, مشابهت *mushābihat*, مقابل *mukābala*, متشابه *muttashāba*, اشتباه *ishtibāh*. Beyond comparison, بالاتشبی *bilā tashbih*, بی نیاس *bī kiyyās*.

COMPART, *vt.* جدا کردن *judā-k.*

COMPARTITION, *n.* هجران *hijrān*, جدا *judā*.

COMPARTMENT, *n.* قسم *kism*.

COMPASS, *n.* (circle) دایره *dāira*, دور *daur*, گردش *gardish*.—(space) مقدار *mikdār*. — (extent) افزای *afzāi*, امتداد *imtidad*. A pair of compasses, پرگار *pargār*. The mariner's compass, قطب نما *kutb numā*, کبله نما *kibla numā*, The compass of the voice, قوت آواز *kuwati āwāz*. Within compass, (moderately) اعتدالانه *bā insāf*, اعتدالانه *attilālāna*.

COMPASS, *vt.* (encircle) احاطه کردن *ahāta-k.*, دور کردن *daur-k.*, گردا گرد *girdā gird-k.*—(to go about or round) دور رفتن *daur-r.*, دیرامین روان *payrāman rawān-sh.*—(besiege) محاصره کردن *mukāsara-k.*—(embrace) در آغوش گرفتن *dar āgūsh-g.*—(attain) حاصل کردن *hāsil-k.*

COMPASSION, *n.* شفقت *shafakat*, مهربانی *mehrbāni*, نرم دلی *narm dilt*, رحمت *rahmat*, مهربانی *marhamat*. Without compassion, بی شفقت *bī shafakat*, بی مهربانی *bī marhamat*.

Worthy of compassion, لایق رحمت *lāyaki riḥm*.

COMPASSIONATE, *a.* مهربان *mahrabān*, غفور *rahīm*, مشفق *mushfak*, غفور *ghafūr*. The most compassionate of the merciful, ارحم الراحمین *arḥamū'r rāḥimīn*.

COMPASSIONATE, *vt.* رحم کردن *riḥm-k.*, ترحم ساختن *tarahhum-s.*, آرزویدن *shafīk-sh.*, شفیق شدن *āmur-zidan*.

COMPASSIONATELY, *ad.* با رحمت *rahmat*, با لطف *bā lutf*, شفیقانه *shafīkāna*.

COMPATIBLE, *a.* مناسب *munāsib*, لایق *lāyak*, شایسته *shāyista*.

COMPATIBLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, با شایستگی *bā shāyistagi*.

COMPATRIOT, *n.* هموطن *ham watan*, همشهری *ham shahrī*, همجای *hamjāi*.

COMPEER, *n.* همدم *hamdam*, همپهلوی *ham pahlū*, همسر *hamsar*.

COMPEL, *vt.* رور نمودن *zor-n.*, زور *zor*, اجبار کردن *ba zor-k.*, اجبار کردن *iljā-k.*, لزوم کردن *iktizā-s.*, اجبار کردن *luzūm-k.*

COMPELLABLE, *a.* ممکن، اضطرار *mum-kini iztirār*.

COMPELLATION, *n.* تسمیت *tasmiyat*, لقب *lakab*.

COMPELLED, *a.* مجبور، کنازیده *ba zor ku-nāntda*, جبری *jabrī*, ملزم *mulṭazim*.

COMPEND, } مختصر *mulḥṭasar*,
COMPENDIUM, } اقتصار *iktisār*, مجمل *mujmal*.

اجمال، کلام *ijmāl*, اجمال *ijmāl*, اجمال، کلام *ijmāl*, اجمال، کلام *ijmāl*. To make a compendium, اجمال کردن *iktisār-k.*, اجمال کردن *ijmāl-k.*

COMPENDIOUS, *a.* مختصر *mulḥṭasar*, مجمل *mujmal*. A compendious discourse, کلام موجز *kalāmī mūjaz*.

COMPENDIOUSLY, *ad.* در وجه اجمال *bar waju' ijmāl*, القصص *alkissa*.

COMPENSATE, *vt.* عوض دادن *iwaz-d.*, مکافات کردن *talāfi-k.*, mukāfāt-k., جزا دادن *jazā-d.*

COMPENSATION, *n.* جزا *iwaz*, مکافات *talāfi*, mukāfāt, پاداش *pādash*.—(fine, damage) جریمه *jarīmāna*, گناهگار *gunāhgār*.

COMPETE, *vi.* مسابقت کردن *musābakat-k.*

COMPETENCE, *n.* فراغت *farāghat*, حساب *ḥasb*, رمانی *ramāk*.—(power, capacity) قدرت *kudrat*, قابلیت *kābiliyat*.

COMPETENT, *a.* فاضل *kābil*, لائق *lāyuk*, کافی *wājib*, واجب *munāsib*, مناسب *kāfi*, سزاوار *sazāwār*. To be competent, *kābil-b.* To render competent, *munāsib-k.*

COMPETENTLY, *ad.* لابقاد *lāyahāna*, به مناسبت *ba munāsibat*.

COMPETITION, *n.* (rivalry) مقابلات *mukābalat*.—(contest) منازعت *munāzarat*, نزاع *nizād*

COMPETITOR, *n.* حریف *harif*, مقابل *mukābil*, رقیب *rakib*.

COMPILATION, *n.* تالیف *tālif*, جمع *jamā*, مجمود *majmūd*, فراهم *farāham*

COMPILE, *vt.* جمع کردن *jamā-k.*, مجموع کردن *majmūd-k.* To compile a book, کتاب تصنیف کردن *kitāb tasnif-k.*, تالیف ساختن *tālif-s.*

COMPILER, *n.* جمع کننده *jamā kunanda*, تالیف کننده *tālif kunanda*.

COMPLACENCY, *n.* خاطر جمعی *khātir jamā'i*, دلجویی *dil ju'i*, دلآسای *dilāsāy*, رضامندی *dilāwizī*, دلورزی *razāmandī*. Self-complacency, خود بخود *khud pasandī*.

COMPLACENT, *a.* ملایم *mulāyam*, اهل *latif*, موداع *muttawāz*, مروت *ahli muru'at*.

COMPLAIN, *vi.* نالish کردن *nālīsh-k.*, نالیدن *nālīdan*, فریاد *faryād-k.*, شکایت *shikāyat-k.* گله کردن *gilla-k.*, زاری کردن *zārī-k.* To complain or demand justice, داد و فریاد کردن *dād u faryād-k.* To complain of an injury, اظهار نظم کردن *izhār-i tazallum-k.* To weep and complain, گریان *girjān u nālān-b.*

COMPLAINANT, *n.* فریادی *faryādī*, دادخواه *dād khāh*.

COMPLAINT, *n.* فریاد *faryād*, شکایت *shikāyat*, نالish *nālīsh*, و فغان *faryād u fighān*.—(malady) بیماری *īmārī*, آزار *āzār*, درد *dard*, رنج *ranj*.

COMPLAISANCE, *n.* اهلیت *ahliyat*, صاحب ادب *sāhibi adab*, مروت *mulāyamat*.

COMPLAISANT, *a.* صاحب مروت *sāhibi muru'at*, خلیق *khāliq*, ملایم *mulāyam*, نرم *nurm*.

COMPLAISANTLY, *ad.* ادبانه *adalāna*, با لطف *ba lutf*.

COMPLEMENT, *n.* (fulness) تمام *tamām*, ندم *tatama*.—(number) تعداد *tādād*, شمار *shumār*. The complement of a circle, منتمم *mutammim*.—(appendage) ملحق *zāmīmat*, ملحق *mulhak*

COMPLETE, *a.* (without defect) تمام *tamām*, کامل *kāmil*, درست *durust*, بی عیب *bi dīb*.—(finished) سرآمد *sar āmad*, پرداخت *pardāht*, منتهی *munkazī*, منتهی *muntahā*.

COMPLETE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, برآوردن *pardākhtan*, برآوردن *basar-ā*.

COMPLETED, *a.* کامل *kāmil*, تمام *tamām*.

To be completed, بسر آمدن *basar-ā*,

پرداختن شدن *parākhṭa-sh*.

COMPLETELY, *ad.* کاملاً *kāmīlāna*,

تماماً *tamāman*.

COMPLETENESS, } *n.* انجام *anjām*,

COMPLETION, } آخرت *ākhirat*,

تمامی *tamāmī*, مودعا *muntahā*,

کمال *kamāl*

COMPLEX, *a.* پیچ در پیچ *pech dar*

pech, لا بر لا *lā bar lā*. Complexing

affairs, درج *duraj*.

COMPLEXION *n* (of the face) رنگ

rang, چهره *chahra* —

(constitution) مزاج *mizāj*, جبلت

jibillat, طبیعت *tabīyat*

COMPLIANCE, *n.* راضامندی *razāmandī*,

انفاق *habūl*, قبول *marziy*

ittifāk, موافقت *muwāfakat*.

COMPLIANT, *a.* ملایم *mulāyami*, مطیع

mutia, حلیم *halīm*.

COMPLICATE, *vt.* درج کردن *darj k*,

پیچ در پیچ کردن *pechidan*,

pech dar pech-k.

COMPLICATED, *a.* پیچ در پیچ *pech*

dar pech, پیچیده *pechīda*, مطوی

matwī. To be complicated, پیچیده

شدن *pechīda-g*.

COMPLICATION, *n.* پیچش *pechish*,

خلط *khalt*, زعفر *zafar*

COMPLIMENT, *n.* نکلف *takalluf*, سدارا

mudārā, خوش آمدی *bandagi*,

khush āmadī, تعظیم *salām*, *tudzīm*.

COMPLIMENT, *vt.* سلام دادن *salām-d*.

نواضع *rishkhand-s*, رشخند ساختن

tarwāzū-n, نوازش نمودن *nawā-*

zish-n.

COMPLY, *vi.* راضی شدن *rāzī-sh*,

قبول *muwāfakat-n*, موافقت نمودن

habūl-k, قول دادن *kaul-d*,

اتفاق *ittifāk-k*.

COMPONENT, *a.* ترتیب ساز *tartīb-sāz*,

مولف *mualif*, نظام *intizām*

numā.

COMPOSE, *vt.* (arrange) ترکیب کردن

tarkīb-k, انتظام نمودن *intizām-n*,

ترتیب نمودن *nazm-k*, نظم کردن

tartīb-n. To compose a difference,

مصالحت نمودن *salāh-k*, صلاح کردن

mu-sālihat-n. To compose musical

airs, ساز کردن *naqlma sāz-k*, To

compose a book تصنیف کردن *tasnīf-k*,

کتاب نوشن *kutāb-n*. To compose

verses, نظم ساختن *nazm-s*, نظام

آسودن *nizām-n*.—(set at rest) آسودن

āsūdan, خاطر جمع کردن *khātir*

jāmd-k.

COMPOSED, *a.* (arranged) ترتیب کرده

tartīb karda shuda.—(formed)

مركب ساختن *murakkab sākhta* —

(calm) ساکن *sākin*. ملایم *mulāyami*.

COMPOSEDLY, *ad.* از اسنغلا *az istikh-*

lāl, با ملایمت *bā mulāyamat*.

COMPOSER, *n.* مصنف *musannif* نقل

nakl band.

COMPOSITION, *n.* (formation) جدل

jabl, خلل *khalk*.—(compounding,

mixing) ترتیب *tarbiyat*,

ترکیب *tarkīb*, آمیزش *āmīzash*.—(union)

یگانگی *yugānagī*.—(arrangement)

ترتیب *tartīb*, انتظام *intizām*. Literary

composition, انشا *inshā*, منشا *monsha*,

شایستگی *tasnīf*.—(consistency)

شایستگی *shāyistagī*, مطابقت *mutābakat*.

COMPOSURE, *n.* آرام *ārām*, ملایمت

mulāyamat, اخلاص *itmināni*

khātir, آسوده حال *āsūda hāl*.

COMPOUND, *vt.* آمیختن *amīkhtan*,

میرشدن *sirishstan*, ترکیب کردن *tarkīb-k.*, خلط کردن *khalt-k.*
COMPOUND, *a.* آمیخته *āmīkhta*, مرکب *murakkab*, مخلوط *makhlūt*. A compound word, لفظی مرکب *lafzi murakkab*. A compound participle, وصفی ترکیب *wasfi tarkīb*.
COMPOUNDABLE, *a.* ممکن آمیزش *mumkini āmīzish*.
COMPOUNDER, *n.* آمیزش کننده *āmīzish kunanda*, ساز *dawā sāz*.
COMPREHEND, *vt.* (conceive) در یافت *daryāft-k.*, معلوم کردن *mdlūm-k.*, در یافتن *daryāftan*, پنداشدن *pīndāsh-tan*.—(comprise) شامل کردن *shāmīl-k.*, اشتغال کردن *ishtimāl-k.*
COMPREHENDED, *a.* مدرک *mudrak*, مرکوز *markūz*.
COMPREHENSIBLE, *a.* قابل دریافت *kābili daryāft*, ممکن فهم *mumkini fahm*, معقول *maklūl*, هوبداسخن *hawidā sakhun*.
COMPREHENSIBLY, *ad.* معقولانه *madkulāna*.
COMPREHENSION, *n.* (intellect) دریافت *daryāft*, فهم *fahm* (*pl.* افعام), ادراک *idrāk* (*pl.* عقول), احاطه *shumūl* (containing) متضمن *mutazammīn*.
COMPREHENSIVE, *a.* (conceiving) طبع *sāhibi tabi*, ذهن *zahīn*, مدرک *mudrik*.—(containing) مشتمل *mushtamīl*, شامل *shāmīl*. The comprehensive or intellectual power, مدرک *kuwati mudrika*.
COMPREHENSIVELY, *ad.* با شمول *bā shamīl*.
COMPREHENSIVENESS, *n.* جولانی *jawlāni*.

COMPRESS, *vt.* انشردن *afshurdan*, شکنجیدن *shikanja-k.*, سفلیدن *sift-dan*, تنگ ساختن *tang-s*.
COMPRESS, *n.* vide **BANDAGE**.
COMPRESSED, *a.* انشرد *afshurda*, در شکنج کشیده *dar shikanja kashida*, محصور *mahsūr*.
COMPRESSIBLE, *a.* ممکن همس *mumkini hams*.
COMPRESSIBILITY, *n.* قوت تضیق داری *kuwati tazik dāri*.
COMPRESSION, } فشردگی *fashurda*.
COMPRESSURE, } غتی *afshur-dagi*, همس *hams*.
COMPRISE, *vt.* اشتغال کردن *ishtimāl-k.*
COMPROMISE, *n.* مصالحه *musālahat*, شرط *shart*, عهد *ahd*.
COMPROMISE, *vt.* مصالحه کردن *musālahat-k.*, شرط کردن *shart-k.*, نظم ساختن *nazm-s.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*
COMPTROL, *vt.* vide **CONTROL**.
COMPULSION, } ظلم *zor* *s.*
COMPULSIVENESS, } جبر *jabr*, *zulm*, زبردستی *zabardasti*, زورآوری *zorāwari*, تعدی *taddi*.
COMPULSIVE, *a.* زبردست *zabardast*, ظالم *zālīm*.
COMPULSIVELY, *ad.* زور *ba zōr*, جبرا *jabran*, از زبردستی *azzabardasti*, ضرورتاً *zarūratan*.
COMPUNCTION, *n.* تأسف *afsoṣ*, توبه *toba*, شمیمانی *shīmāni*, ندامت *nadāmat*, پشیمانی *pashimāni*.
COMPUTATION, *n.* اندازه *andāza*, حساب *hisāb*, شمار *shumār*, عدد *add*, محاسبه *muhāsabat*.
COMPUTE, *vt.* حساب کردن *hisāb-k.*, شمردن *shimurdan*.
COMRADE, *n.* vide **COMPANION**.

CON, *vt.* اهتمام کردن *ihitimām-k.*, شغل دادن *shughl-d.*

CONCATENATE, *vt.* سلسله کردن *silsila-k.*, زنجیر بندی کردن *zanjirbandi-k.*

CONCATENATION, *n.* سلسله *silsila*, (pl. سلسله) زنجیر بندی *zanjirbandi*.

CONCAVE, *n.* مجوف *mujawwaf*, احوف *ojwaf*, منحنی *munhazim*. To make concave, تجويف کردن *tajwif-k.*

CONCAVITY, *n.* حوف *jawf*, قعر *hār*, غار *ghār*. The concavity of the breast, *bahr*. The concavity of the eye, چشم خانه *chashm khāna*. The concavity or hollow of the hand, روی دست *rūi dast*.

CONCEAL, *vt.* نهان *nihustan*, پنهان کردن *pinhān-k.*, پوشیدن *poshidan*, رو پوش کردن *makhfiy-k.*, رو پوش *rū posh-k.*

CONCEALABLE, *a.* ممکن پوشش *mumkini poshish*.

CONCEALED, *a.* پوشیده *poshida*, نهان *nihusta*, مخفی *makhfiy*.

CONCEALMENT, *n.* روپوشی *ru poshi*, پوشیدگی *poshidagi*, پنهانی *pinhāni*, نهانگی *nihustagi*.

CONCEDE, *vt.* قبول کردن *kabul-k.*, اجازت کردن *ijāzat-k.*

CONCEIT, *n.* (conception) ادراک *idrāk*, فکر *fikr*, اندیشه *andisha*, رای *rāi*.—(fancy) خیال *khiyāl*, وهم *wahm*, تصور *tasawwar*.—(favourable opinion) مظهرت مسعود *mazinnati masūd*.—(vanity) کراف *gizāf*.

CONCEIT, *vt.* خیال کردن *khiyāl-k.*, وهم نمودن *wahm-n.*, فکر کردن *fikr-k.*

CONCEITED, *a.* متکبر *khudbin*, خودبین *khud pasand*, متکبر *mutakabbir*.

CONCEITEDLY, *ad.* با خود بینی *bā khud binī*.

CONCEITEDNESS, *n.* خود بینی *khud binī*, خود پسندی *khud pasandi*.

CONCEIVABLE, *a.* متصور *mutasawwar*, ممکن فهم *mumkini fahm*.

CONCEIVE, *vt.* (comprehend) دربانست *daryāft-k.*, فهمیدن *fahmidan*, معلوم شدن *maḍlūm-sh*. To conceive in the womb, حمل گرفتن *kaml-g.*, حامله شدن *hāmala-sh*. To conceive resentment, غضب شدن *ghazaba-sh*.

CONCENTRATE, *vt.* جمع کردن *jamt-k.*

CONCENTRIC, *a.* هم مرکز *ham markiz*.

CONCEPTION, *n.* (pregnancy) حمل *haml*, حبل *habal*.—(apprehension, idea) فهم *fahm*, دربانست *daryāft*, خیال *khiyāl*.

CONCERN, *vt.*, (belong to) متعلق شدن *mutadallik-sh.*, منسوب بودن *mansūb-b.*, معامل (interest) *ā'id-b.*—(make uneasy) علامه داشتن *tlāka-d.*, دلبرسته *muztarib-k.*, مضطرب کردن *dilbasta-s*. It concerns me, علاقه من است *tlākai man ast*.

CONCERN, *n.* کار *kār*, عمل *amal*, علاقه *tlāka*, معامل *muāmala*, شغل *shughl*.—(care) اندیشه *andisha*, فکر *fikr*, دلگیری *dilgiri*.—(affliction) تیمار *tīmār*.—(affection) محنت *mahnat*.—(affection) محبت *mohbat*, مهر *mahr*.—(importance) گران *girānī*, دشواری *dushwārī*. Of great concern, مهم *muhim*.

CONCERNING, *pr.* منسوب *mansūb*, از *az* *ze*, باری *bārāy*, من *min*, فی *fi*.

CONCERT, *vt.* نظم کردن *nazm-k.*, بندوبست ساختن *bandubast-s.*, ترتیب نمودن *tartīb-n.*

CONCERT, *n.* (agreement) عقد *dkd*, عهد *dhd*, شرط *shart*.—(harmony)

آهنگ *āhang*, ساز *sāz*. A concert of vocal and instrumental music, **آهنگ** *āhang* سازنده و خواننده *āhangī sāzanla wa khānanda*.

CONCESSION, *n.* اجابت *kabūl*, قبول *ijāzat*. **مهری** *murzi*, احسان *ihsān*.

CONCESSIVE, *a.* در وجه اجابت *dar waja-i ijāzat*.

CONCESSORY, *a.* *waja-i ijāzat*.

CONCILIATE, *vt.* (gain) حاصل کردن *hāsil-k.*, اندوختن *andokhtan*, نصیب کردن (reconcile) *anlūkhtan* — *tunlik-k.* To conciliate affection, دلدوار داشتن *dil nawākhshan*, محبت اندوختن *dil nawākhshan*, دل گرفتن *dil giriftan*.

CONCILIATION, *n.* مصالحت *sulh*, مسالحت *musālahat*, دلکشی *dil nawāzi*, دلدواری *dil hashi*.

CONCILIATORY, *n.* صلح مدسوب *sulh mansūb*.

CONCISE, *a.* مختصر *kūtāh*, کوتاه *kūtāh*, **بجمل** *mujmil*.

CONCISELY, *ad.* القصر *alkissa*, از اختصار *az ikhtisār*.

CONCISENESS, *n.* کوتاهی *kūtāhi*, اختصار *ikhtisār*, اجمال *ijmāl*.

CONCLAVE, *n.* (private apartment) نهانخانه *niḥān khāna*,—(a cabinet council) دیوان خاص *diwāni khāsa*.

CONCLUDE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, آخر کردن *ākhir-k.*, ختم نمودن *khatam-n.*, انمام نمودن *ittimām-n.* To conclude an alliance, عقد کردن *akd-k.*, عهد ساختن *ahd-s* — (to reason for an opinion) قیاس کردن *kiyās-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*

CONCLUSION, *n.* آخرت *ākhirat*, انتها *intihā*, عاقبت *ākibat*, انجام *anjām*, سرانجام *saranjām*.—(result) نتیجه *natija*. Drawn undeniable premises, لازم الاحتیاج *lazim al-ḥtiyāj*

natija li lāzimu'l ḥtiyāj An evident conclusion, نتیجه صریح *natijai surih*. True conclusions, نتایج تحقیق *natāij-i tahqiq* — (decision) فیصل *faisul*.

CONCLUSIVE, *a.* قاطع *kāṭi* شافی *shāfiy*.

CONCLUSIVELY, *ad.* قاطعاً *kāṭidn*.

CONCOCTION, *n.* هضم *hazm*, تحلیل *tahlil*. The first concoction, هضم اول *hazmi awal*.

CONCOMITANCY, *n.* پیوستگی *paywastagi*, اصاف *izāfat*.

CONCOMITANT, *a.* لازم *lāzim*, لایق *lāyiq*, پیوسته *paywasta*.

CONCOMITANT, *n.* پیوند *izāfiy*, اصافی *paywanl*.

CONCOMITANTLY, *ad.* با اصاف *bā izāfat*, معاً *mdan*.

CONCORD, *n.* موافقت *muwāfiqat*, اتفاق *ittifāk*, یگانگی *yagānagi*, **معاهدت** *muāhadat*.—(harmony of sounds) **آهنگ** *āhang*, نغمه *naghma*, **دمساز** *damsāz* Concord in Grammar, ربط *rabt*.

CONCORDANT, *a.* ملائم *mulāyam*, هم آواز *mutābik*, مطابق *mutābik*, موافق *muwāfiq*, هم آواز *ham āwāz*, کارساز *kār sāz*.

CONCOURSE, *n.* مجمع *majma*, جمع *jum*, اجتماع *jum'at*, اندوه *ambūh*, مجلس *majlis*.

CONCRETE, *vi.* جمود کردن *jumūd-k.*, بسند شدن *munjamid-sh*, منجمد شدن *basta-sh.*, فشردن *fishurdan*.

CONCRETE, *a.* (noun) جامد *jāmid*, فسرده *basta*, منجمد *munjamid*, فشورده *fishurda*.

CONCRETION, *n.* انجماد *injamād*, جمود *jumūd*, بستگی *bastagi*.

CONCUBINAGE, *n.* زنشودی *zan-shūyi*.

CONCUBINE, *n.* مدخوله *madkhula*, سریت *wasni*, و سنی *zan shūyi*, زنشوی *sariyat*.

CONCUPISCENCE, *n.* مستی *masti*,

هواي نفس *tamt*, شهوت *shahwat*,
huwāi nafs, نافر *nafsi amnāra*

CONCUPISCENT, *a.* شهواني *shahwatt*,

مست *mast*, شهوت پرست *shahwat*
parast, آرزومند *ārzūmand*.

CONCUR, *vi.* بکدل و بک جهت شدن

yakdīl wa yak jahat-sh., انفاق کردن
ittifāk-k., موافق شدن *muwāfīk-sh.*

CONCURRENCE, *n.* یکدلي *yak dīl*,

یکجهتي *yak jehit*, موافقت *muwāfikat*,
 وحدت *wahdat*.—(help) مدد *madad*,
 ياری *yārī*.—(consent) قبول *kabūl*,
 مرضی *marzī*.

CONCURRENT, *a.* موافق *muwāfīk*,

یکدل *yak dīl*, دفعه *muttāfak*,
 پیوسته *paywasta*.

CONCUSSION *n.* حرکت *harakat*,

جذبش *jumbish*, مصادرت *masā'larat*.

CONDEMN, *vt.* (sentence) فدوي دادن

fatwa'-d., حکم کردن *hukm-k.*, قضا
kazā-s. To condemn to death,
 حکم فذل فرمودن *hukmi kall-f*. To
 condemn to an infamous punishment,
 حکم سياست *siyāsāt-k.*, سياست کردن
hukmi siyāsāt-n.—(blame)
 الزام کردن *ilzām-k.*, دم کردن
samm-k., ملائت کردن *mulāmat-k.*

CONDEMNATION, *n.* فدوي *fatwa*,

لوم *zamm*, دم *kazā*, قضا *hukm*,
 سياست *siyāsāt*.

CONDENSABLE, *a.* ممکن تکذيف

mumkin-i takṣīf.

CONDENSATE, } *vt.* منجمد کردن *mun-*

CONDENSE, } تکذيف *jamid-k.*

مختصر کردن *mukhtasar-k.*,
takṣīf-k. کردن

CONDENSATION, *s.* تکذيف *takṣīf*,

اختصار *ihktisār*, هنگفتی *hangufti*

CONDENSE, *a.* هنگفت *kasīf*, هنگفتی

hanguft.

CONDESCEND, *vi.* فروندي کردن *furū-*

tanī-k, قبول *tawāzu-n.*, نواضع نمودن
kabūl-k

CONDESCENDINGLY, *ad.* فروجه نواضع

bur wajai tawāzū.

CONDESCENDENCE, } *n.* نواضع *tawā-*

CONDESCENSION, } فروندي *zū*,

furūtant, قبول *kabūl*.

CONDIGN, *a.* لای *lāyak*, لازم *lāzim*,

ماسب *munāṣīb*, واجب *wājib*,
 روا *raiwā*, سازوار *sazāwār*. Condign
 punishment, عذاب *ḍazāb*, سزا
sazā, مجازي *majāzī*.

CONDITION, *n.* (state) حالت *hālat*,

صورت *ahwāl*, كيفيت *kāfiyat*,
 منزلت *sūrat*, وضع *wazd*.—(rank)
 درجه *daraja*, مرتبه *martaba*,
 —(stipulation) شرط *shart*, عقد *dh*,
 وصف *wasf*, —(attribute) عهد
 اعتدال *ṣifat*—(temperament) *ḍitidāl*,
 مزاج *mizāj*.

CONDITION, *vt.* (stipulate) شرط کردن

shart-k., عهد ساختن *dh-k*,
 عهد *ahd-s*.

CONDITIONAL, *a.* شرطي *shartīy*,

غیر محقق *bā shart*.—(uncertain)
 مجهول *nā madlūm*, *ghair muhakik*.

CONDITIONALLY, *ad.* بشروط *ba sharāt*,

بدر عقد *ba dh*, با عهد *bā ahd*.

CONDOLE, *vi.* مانم برسي کردن *mātam*

pursī-k., تعزيت کردن *tadziyat-k.*,
 اشفاق نمودن *ishfāk-n.*

CONDOLENCE, *n.* تعزيت *tadziyat*

اشفاق *mātam pursī*, مانم برسي
ishfāk, عزا *dzā*. A letter of condol-
 ence, تعزيت نامه *tadziyat nāma*,
 شفق نامه *shufulat nāma*. The days
 of mourning or condolence, عزا
ayyāmi dzā.

CONDOLER, *n.* تہرت گوندہ *tdziyat gonyanda*, ماتم پرس *mātam pūra*.

CONDUCE, *vi.* مدد کردن *maḍad-k.*, امداد کردن *kūwat-d.*, املاک کردن *mulād-k.*, شایستن *shāyistun*.

CONDUCTIBLE, *a.* معاون *madwīn*.

CONDUCTIVE, *a.* ممکن بایع *mumkīni nūfi*.

CONDUCTIVENESS, *n.* معاونت *maāwanat*.

CONDUCT, *n.* (guidance) رهدمای *rah-numāty*, دلدات *kayālat*, دلالت *dalālat*, هدایت *hidāyat*.—(administration) اجرا *ijrā*, اهتمام *ihtamām*, وازد *wazd*, وضع (behaviour) *tadbīr*—(behaviour) نذیر *tadbīr*, حرکت *harakat*, عمل *amal*.

CONDUCT, *vt.* (lead) دلالت کردن *dalālat-k.*, هدایت ساختن *hidāyat-s.*, راهنمایی کردن *rāhnumāy-k.* To conduct an army, لشکر کشیدن *lashkar kashīdan*, فایدا العسکر شدن *kāidul-askar-sh*. To conduct an affair, سربراهی *sarbrahi*, عمل کردن *amal-k.*, *sar ba rāh-k.*, بکار آوردن *ba kār-ā.*, فرمودن *farmūdan*.

CONDUCTOR, *n.* راهنما *rāhnumā*, راهبر *rāh bar*, پیشرو *peshrao*, مرشد *murshid*.—(director) مرنب *murattib*, مقرر *mukarrar*.

CONDUCTRESS, *n.* دلال *dallāla*.

CONDUIT, *n.* آب ریز *āb-āh*, آب راه *āb-āh*, آب گذر *āb-guzar*.

CONE, *n.* مخروط *makhṛūtāt*, گاو دم *gāw-dum*.

CONEY, *n.* پزنگره *pazhangara*.

CONFECT, *vt.* مرید ساختن *murabba-s.*, با شکر تربیت ساختن *bā shakar tarbiyat-s.*

CONFECTION, *n.* مرید *murabba*, شیرینی *shirīni*, حلوا *halwā*, معجون *madjūn*.

CONFECTIONER, *n.* حلوائی *halwāy*, ساز *kannād*, مرید *murabba sāz*.

CONFEDERACY, *n.* معاهده *maāhada*, عهد *dhul*, انفاق *ittifāk*, عقد *akd*.

CONFEDERATE, *vt.* معاهده کردن *maāhadu-k.*, انفاق ساختن *ittifāk-s.*, عقد کردن *akd-k.*

CONFEDERATE, *n.* رفیق *rafīk*, شریک *sharik*, مدفی *muttafik*, تعاهد *taāhud*, ناصر *nāsir*.

CONFEDERATE, *a.* هموائی *ham-wisāk*, متحد *muttahid*.

CONFER, *vt.* جواب سوال کردن *jawāb sawāl-k.*, مکالمه کردن *mukālama-k.*, معاورت نمودن *muhāwarat-n.*—عطا (grant) *ināyat-k.*, عطا کردن *dtā-k.*, بخشیدن *bakhshīdan*, دادن *dādan*. To confer an office, منصب تکلیف کردن *munsab taklīf-k.*

CONFERENCE, *n.* جواب سوال *jawāb sawāl*, مشورت *mashwarat*, مکالمات *mukālamat*, معاورت *muhāwarat*, مذاکرات *muzākaraat*.

CONFESS, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, اعتراف *attirāf-k.*, تعریف کردن *tadrīf-k.*

CONFESSED, *a.* معترف *mūdtarīf*, مقرر *mukarrar*.

CONFESSEDLY, *ad.* یقناً *yaktan*, بی گمان *bīgumān*, بی شکی *bīshubhat*.

CONFESSION, *n.* اقرار *ikrār*, اعتراف *attirāf*, تصدیق *tahkīk*, نسیب *tasdīk*, Confession of sins, اقرار گناه *ikrārī gunāh*.

CONFESSOR, *n.* (of his own faults) اقرار کننده *ikrār kunanda*.—(one who hears the confessions of others), مستمع گناه دیگران *mustamt gunāhi dīgarān*.

CONFIDE, *vi.* اعتبار داشتن *ttibār-d.*, باور کردن *ttimād-k.*, اعتماد کردن

- bāwar-k.*, ایمان *itikād-b.*, اعتقاد بردن *imān-d.* داشتن
- CONFIDANT, *a.* همراز *dam sās*, همراز *ham rās*, محرم *mahram*, همدم *ham dam*.
- CONFIDENT, *n* (trust) اعتقاد *itikād*, باور *bāwar*, اعتماد *itimād*, اعتبار *ittibār*, دلیری (boldness) *tawakkul* — *diləri*, غییرت *ghairat* — (rashness) *shokh*, گستاخی *gustākhī*, بی شرمی *bī sharmī*
- CONFIDENT, *a.* اعتماد دار *itimād-dār*, متوکل *mutawakkil*, معنقد *mudtikād*. — (impudent) شوخ *shokh*, بی شرم *bī sharm*, بی گستاخ *gustākh* — (rash) بی تدبیر *bī tadbīr*.
- CONFIDENTIAL, *a.* مخفی *malhfi*
- CONFIDENTLY, *ad.* (with firm trust) اطمینان *itimān*, اطمینان *itimādāna*. — (without doubt) عدم شبهت *adamī shubhat*, بی شک *bī shak*. — (without fear) بلا بیم *bī bāk*, بی باک *bilā bim*.
- CONFIGURATION, *n.* تشکیل *tashkīl*, ترتیب *tartīb*.
- CONFINE, *n* سرحد *sarhadd*, حدود *hulūd*, مرزبوم *marzbūm*.
- CONFINE, *vt.* در زندان کردن *dar zindān-k.*, محبوس ساختن *habs-s*, محبوس کردن *mahbūs-k.*, بند کردن *band-k.* — (restrain) تصدیق کردن *tazayyak-k.*, قهر نمودن *kasr-n.*
- CONFINED, *a.* در زندان کرده شده *dar zindān kardā shuda*, محبوس *mahbūs*. — (narrow) تنگ *tang*. To be confined, در زندان *mahbūs-sh.*, در زندان بودن *dar zindān-b.*
- CONFINEMENT, *n.* (imprisonment) اسیری *habs*, گرفتاری *giriḡtārī*, اسیری
- asīrī*. — (restraint) قید *kayd*, اقدصار *iktisār*.
- CONFIRM, *vt.* مقرر ساختن *muharrar-s.*, تحقیق کردن *karār-k.*, قرار کردن *tahkik-k.*, ثابت کردن *sābit-k.*, یابدار نمودن *pāyadār-n.*
- CONFIRMABLE, *a.* ممکن اقرار *mumkin ikrār*, قابل استعقرار *kābili istiḡrār*.
- CONFIRMATION, *n.* اقرار *ikrār*, اذانت *isbāt*, استحكام *istiḡkām*, استعقرار *istiḡrār*.
- CONFIRMATIVE, *a.* مقوی *muhawwiz*, شهادت *shahādat*, گواهی *gawāḡidāh*.
- CONFIRMED, *a.* قرار کرده *karār kardā*, موكد ثابت *sābit*, مقرر *muharrar*, موكد *muakkad*, To be confirmed, موكد شدن *muakkad-sh*, اقرار کرده شدن *ikrār kardā shudan*, ثابت شدن *sābit-sh*.
- CONFISCABLE, *a* لای دبیس *lāyaki kabz*, واجب الفرق *wājibul furq*, ضبط شونده *zabt-shuwanda*.
- CONFISCATE, *vt.* ضبط کردن *zabt-k.*, کذب کردن *kabz-k.*
- CONFISCATED, *a* ضبط کرده *zabt kardā*.
- CONFISCATION, *n.* کذب *kabz*, فرق *furq*.
- CONFLAGRATION, *n.* آتش زدگی *ātish zadagi*, آتش *ātish*, دژیم *dżīm*.
- CONFLICT, *n.* (battle) حرب *harb*, رزم *razm*, نبرد *nabard*, پیکار *paykār*, و نیعت الذنب *mārika* — (duel) *wakīdtu'l isnayn* — (pang) رنج *ranj*, دلا *dilāz* — (struggle) *dard* — (violent collision) مصادمت *muṣādāmat*, مصادمت *mahāraāt*, صدمت *sadmat*.
- CONFLICT, *vi.* vide FIGHT, STRUGGLE.
- CONFLUENCE, *n.* (junction of several streams) مجمع النهرین *majmaun nahrayn* — (crowd) انبوه *ambūh*, جماع *jamā*, کثرت *kasrat*.

CONFLUENT, *a.* مجتمع *mujmūʿ*, مجموع *mujmūʿ*.

CONFORM, *vt.* (make conformable) موافقت کردن *muwāfak-k.*, موافقت کردن *muwāfakut-k.*, موافق سازیدن *mulāyam-*
s — (comply with) قبول کردن *kubūl-k.*, ملائمت گشتن *rāzi-sh.*, ملائمت *mulāyamat-g.*

CONFORMABLE, *a.* موافق *muwājak*, عاقد *barābar*, برابر *yaksān*, یکسان *mānawī*, منل *misl*, لائق *lāyak* — (obsequious) فرمان بردار *farmān bardār*, بردار *burd hār*, حلیم *halīm*, باندای فرمان *bandai farmān*

CONFORMABLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfakat*, مطابقه *mutābikāna*, تاشیه *tashihāba*.

CONFORMATION, *n.* (formation) ترکیب *tarkīb*, تشکیل *tashkīl*. — (producing conformity) موافقت ساز *muwāfakat sāz*.

CONFORMITY, *n.* موافقت *muwāfakat*, مطابقه *mutābikat*, مشابیه *musābihat*, تشبیه *tashbih*.

CONFOUND, *vt.* درهم زدن *barham-z.*, شوریدن *tashwīsh-n.*, تشویش نمودن *shorīdan*, درهم کردن *darham-k.* — (disturb) اضطراب کردن *iztirāb-k.*, آشفتن *āshuftan*, آسودن *rangīdan*. To confound by, خلط کلام کردن *khalt kalām-k.* To confound business, مشحوت مشوش کردن *maslihut mushawwash-k.*

CONFOUNDED, *a.* درهم زده *barham zada*, مخلوط *makhlūt*, سرگشته *sar gashla*. — (detestable) ملعون *malūn*, مکروه *makrūh*. To be confounded, پریشان خاطر شدن *pareshān khātir-sh.*

CONFOUNDER, *n.* درهم رنده *barham zanaṇda*, مخلوط کننده *makhlūt kunāṇda*.

CONFRONT, *vt.* روبرو آیدادن *rubaru- is/ā'idan*, مقابله کردن *mukābalat-k.*, مواجهت ساختن *muwājahat-s*

CONFUSE, *vt.* درهم ردن *barham-z.*, تحلیط پریشان *pareshān-s*, تخلیط کردن *takhliṭ-k.*

CONFUSED, *a.* درهم زده *barham zuda*, مختلط *mukhtalīt*, مغرق *mutafarrik*, شوریده *shorīda*, پریشان *pareshān*, درهم *barham*, درهم *darham* Confused in mind, حیران *hayrān*, پریشان *pareshān khātir*. The confused murmur of a crowd, آواره *āwāza*. Confused in countenance, سیه روی *siyāh rūi*. Confused speech, خشرخه *khushrafut*. Confused writing, مشوش *mushawwashu'r rukūm*. Confused papers or leaves, اوراق پریشان *awrākī pareshān*.

CONFUSEDLY, *ad.* با آشفتگی *bā āshuftagī*, مشوش *mushawwashun*. To speak confusedly, مشوش کلمات *mushawwashī kulamāt-k.*

CONFUSION, *n.* (irregular mixture) تشویش *tashwīsh*, پریشانی *pareshānī*, خلط *khalt*, سرگردانی *tashwīsh*. — (astomishment) آشفتگی *āshuftagī* — (tumult) هنگامه *hangāma*, غوغا *ghau-ghā*, آشوب *āshūb*.

CONFUTABLE, *a.* ممکن نسخ *mumkinī nashk*, قابل رد *kābili radd*.

CONFUTATION, *n.* بطلان *bullān*, رد *radl*, کلام *radlī kalām*.

CONFUTE, *vt.* جواب کردن *lājawāb-k.*, رد کردن *radd-k.*, منسوخ کردن *mansūkh-k.*, قایل کردن *kāyul-k.*

CONFUTED, *a.* جواب کرده *lā jawāb karda*, رد کرده *radd karda*, منسوخ *mansūkh*, مردود *mardūd*.

CONGE, *n* سلام *salām* نکریم *talrīm* —
(leave) رخصت *rukḥ-at*, اجازت *ijāzat*
—(adieu) الوداع *al-wuḍāʿ*.

CONGE, *vi*. رخصت گرفتن *rukḥsat-g*.

CONGEAL, *vt* منجمد کردن *munjamid-k*,
افسردن *t-jmīl-k*, تجمید کردن *afsurdan*.—(freeze) یخ بستن *yakh-b*.

CONGEALABLE, *a*. ممکن تجمید *mumkinī tajmīd*.

CONGEALED, *a* منجمد *munjamīd*,
افسرده *afsurda*.

CONGEALMENT, } *n* افسردگی *afsur-*

CONGELATION, } *dagī* تجمید *taj-*
mīl, بستگی *ba-stagī*.

CONGENIAL, *a* موافق *muwāfīq*, هم
جنس *ham jins*, همجو *hamjū*.

CONGLOMERATE, *vt* پوشید کردن *tawshī-k*.

CONGRATULATE, *vt* مبارکباد گفتن *mubārakbād-g*,
مبارکی گفتن *mubāraki-g*, تبریک کردن *tahnīyat-k*.

CONGRATULATION, *n*. مبارک دادی *mubārak bādī*,
مبارکی *mubāraki*, تبریک *tahnīyat*. To receive con-
gratulations. بهائی پذیرفتن *tuhānī-p*. Con-
gratulatory letters, تبریک نامه *tah-
nīyat nāma*.

CONGREGATE, *vt* جمع کردن *jamd-k*.

CONGREGATION, *n* جماعت *jamādt*,
مجمع *majmūd*, مجلس *majlis*, انجمن *anjuman*.

CONGRESS, *n*. مجلس *majlis*, محفل *mahfil*,
جمعیت *jamiāt*.

CONGRUENCE, } *n* موافقت *muwā-*
CONGRUITY, } *fakat* شانسزدگی *shā-*
yīslagī, لیاقت *layāqat*, مناسبت *munāsibat*.

CONGRUOUS, *a*. سزاوار *lāyāk*, لائق *lāyāq*,
مستحق *muttāḥiq*, موافق *muwāfīq*, مناسب *munāsib*.

CONGRUOUSLY, *ad*. لایقانه *lāyālāna*,
بامناسبت *bā munāsibat*.

CONIC, *a*. مخروطه منسوب *makhṛūtati*
mansūb.

CONJECTURABLE, *a*. ممکن تخمین *mumkinī takhmīn*.

CONJECTURAL, *a*. قیاسی *kiyāsi*,
وهمی *wahmī*.

CONJECTURALLY, *ad*. تخمیناً *takh-*
mīnan, با گمان *bā gumān*.

CONJECTURE, *n* گمان *kiyās*, قیاس *gumān*,
اندازه *andāz*, ظن *ẓann*, وهم *wahm*.

CONJECTURE, *vt* قیاس کردن *kiyās-k*,
وهم کردن *unlāz-k*, اندازه کردن *wahm-k*,
گمان داشتن *gumān-d*.

COJECTURER, *n*. وهم گر *wahm gar*,
تخمین کننده *takhmīn kunānda*.

CONJOIN, *vt* پیوستن *paywastan*, وصل
کردن *wasl-k*, متصل نمودن *muttasil-n*,
جمع کردن *jamd-k*.

CONJOINT, *a*. پیوند *paywand*, متصل
muttasil, معطر *muttafak*, معنی *muttūf*.

CONJOINTLY, *ad* مدوالة *mutawāsi-*
lan, معا *māʿan*, اشتراک *azshurākat*.

CONJUGAL, *a*. نکاحی *nikāhī*, عروس
مونسوب *drūs mansūb*.

CONJUGALLY, *ad* نکاحانه *nikāhāna*.

CONJUGATE, *vt* پیوستن *paywastan*.
To conjugate a verb, تصریف کردن *tasrīf-k*.

CONJUGATION, *n*. هم پیوستگی *ham*
paywastagī—(of a verb) تصریف *tasrīf*,
گردان *gardān*.

CONJUNCTION, *n*. پیوند *paywand*,
پیوستگی *paywastagī*, اتحاد *ittihād*,
اتصال *ittisāl*, وصل *wasl*, جمع *jam*,
نگار *yagānagī*. A conjunction,

عطف *dtf*. A copulative conjunction, بیان عطف *dtf bayān*. An explicative conjunction, تفسیر عطف *dtfi tafsīr*.

A conjunction of the planets, اندران *iktirān*, فران *kirān*. The greatest conjunction (in astrology), فران اعظم *kirāni dẓam*. Conjunction of the two beneficent planets (Jupiter & Venus) قران سعدین *kirāni saddayn*. Conjunction of the two malignant planets (Saturn & Mars), فران نحسین *kirāni nahsāyn*.

CONJUNCTIVE, *a*. وصلی *waslī*.

CONJUNCTIVELY, *ad*. در انجاء *dar ittihād*, "انعاما" *ittifākan*.

CONJUNCTURE, *n*. (occasion) اتفاق *ittifāk*, فرصت دست یافت *dast yāft*, فرصت *fursat*. — (connection) عقد *dkd*, مناسبت *munāsabat*.

CONJURATION, *n*. (conspiracy) معاهده *mdāhada*, اتفاق *ittifāk*. — (enchanting), جادویی *jādūīy*, جادوگری *jādūgarī*, افسون *afsūn*, سحر *sahr*.

CONJURE, *vt*. (treat with earnestness) زیار نمودن *nashd-s.*, نثار نمودن *niyāz-n.* — (conspire) هم‌وثنای کردن *ham wisāk-k.*, منعی ساختن *muttajik-s.* — (practise enchantment) جادویی کردن *jādūī-k.*, جادوگری کردن *jādūgarī-k.*, سحر کردن *afsūn-s.*, سحر *sahr-k.* I conjure thee for Gods sake! نشدکم بالله *nashdaka billāh*.

CONJURER, *n*. جادوگر *jādūgar*, افسون گر *afsūngar*, ساحر *sāhir*.

CONNASCENCE, *n*. (community of birth) هم‌زادی *ham wilād*, هم‌زادگی *hamzādī*.

CONNATURAL, *a*. هم طبیعت *ham tabīyat*. — (suitable nature) وجود *barwujūdī shāyista*.

CONNECT, *vt. vi.* پیوستن *paywastan*, وصل کردن *wasl-k.*, اتصال کردن *alsāk-k.*, ربط نمودن *rabt-n*. To be connected, پیوسته شدن *paywasta-sh*.

CONNECTED, *a*. پیوسته *paywasta*, متصل *mutassil*, متصلی *mutallik*, معطوف *madtūf*, وصلی *waslī*. — (in a connected series) در سلسله مسلسل *dar sanadi musalsal*, با پیوستگی *bā paywastagī*. Connected by relationship, وشیع *washīj*.

CONNECTION, *n*. پیوستگی *paywastagī*, اتصال *ittisāl*, علاقه *tlāka*, وصل *wasl*, عقد *dkd*, نسبت *nīsbat*.

CONNIVANCE, *n*. اغماض *ighmāz*, چشم پوشی *chashmpūshī*, غمز *ghamz*, تعافل *taghāful*.

CONNIVE, *vi.* اغماض نمودن *ighmāz-n*, چشم پوشی کردن *chashm pushī-k.*, بی‌جاهل کردن *tajāhul-k.*

CONNOISSEUR, *n*. وائف کار *wākf gār*, اهل خبرت *māhir*, ماهر *ahli khabrat*.

CONNUBIAL, *a* نکاحی *zījī*, زوحي *nikāhī*.

CONQUER, *vt* غلبه کردن *fat-h-k.*, شکست دادن *shikast-d*, غالب شدن *zufar-y.*, ظفر دادن *ghālīb-sh.*, پیروز کشادن *kushādan*, پیروز شدن *pirūz-sh*. To conquer or die, تخت یا بخت دادن *takht yā bahkt-y*. To conquer one's passions, نفس ضبط *nafs zabt-k.*, پرهیز کردن *parhez-k.* To conquer in argument, در بحث *dar bahs* غالب شدن *ghālīb-sh.*, در مناظره ظهور کردن *dar munāzara-zahūr-k.* To conquer one another, تغالب کردن *taghālub-k.* Accustomed to conquer, مغر *muzaffir*.

CONQUERED, *a.* مغلوب *maghlūb*,
مفتوح *maftūh*, مغضوم *mughzūm*.

CONQUEROR, *n.* غالب *pīrūz*, غالب
ghālīb, مظهر *muzaffar*, ظفر *zafar*
yāb, غاری *ghāzī*, کامگار *kāmgār*. Con-
querors, غلبه *arabī taghlīb*.
A conqueror of regions, کشور کشای
kishwar kushāi, کشور گیر *kishwar gīr*.

CONQUEST, *n.* فتح *fat-h*, ظفر *zafar*,
غلبه *ghalaba*, پیروزی *pirozī*, ناکامی
yagānugī, دسدر *dast burd*.

CONSANGUINEOUS, *a.* قریب *karīb*

CONSANGUINITY, *n.* قرابت *karābat*,
تعلق *ta'alluk*, خویشاوندی *khishā-*
wandī, خویشی *kheshtī*.

CONSCIENCE, *n.* ضمیر *zamīr*, دل
dil, قلب *kalb*. Remorse to conscience,
دلاری *dilāzārī*.

CONSCIENTIOUS, *a.* (scrupulous)
ایمان دار *īmān-dār*, واهمناک *wahmnāk*
dār. — (just) دبانست دار *diyānatdār*,
خدانرس *khudā-tars*.

CONSCIENTIOUSLY, *ad.* موافق ضمیر
muwāfaki-zamīr.

CONSCIENTIOUSNESS, *n.* دبانست داری
diyānat-dārī, ایمان داری *īmāndārī*,
خدانرسی *khudā-tarsī*.

CONSCIONABLE, *a.* معقول *mdkūl*.

CONSCIONABLY, *ad.* معقولانه *mdkūlāna*.

CONSCIOUS, *a.* آگاه *āgāh*, واقف
wākif, مطلع *muttalt*. To
be conscious, واقف بودن *wākif-b.*,
خبردار شدن *muttaltī-shudan*, مطلع شدن
khābardār-sh. Conscious of a secret,
سردار *rāz-dār*, رازدار *sirr-dār*.

CONSCIOUSLY, *ad.* از وفاق *az wukūf*,
از خبرداری *az khābardārī*.

CONSCIOUSNESS, *n.* وفاق *wukūf*,
خبرداری *āgāhī*, آگاهی *itlād*, اطلاع
khābardārī.

CONSECRATE, *vt.* مخصوص کردن *makhk-*
sūs-k., تقدس کردن *takrīs-g*, دها کردن
fidā-n., خاص کردن *khāss-k.*

CONSECRATED, *a.* مقدس *muhaddas*,
موقوف *mutawūf*.

CONSECRATION, *n.* تقدس *takrīs*,
وفاق *wukūf*, فدای *fidā*. Consecrations
of temples, دکرستان جوامع *takrīsā-i-*
javāmd.

CONSECUTIVE, *a.* (successive) خلعتی
khulafī, منوالی *pai-ilar-pai*, در پی *mutawālī*,
ردیف *radif*.

CONSECUTIVELY, *ad.* طبقاً عن طریقی
tabakan-dn-tabukin, ردیفانه *radifan*.

CONSENT, *n.* قبول *kabūl*, مرغی *ma'zī*,
حوشی *khūshī*, رضامندی *razāmundī*,
موافقت *muwāfakat*, اجابت *ijābat*.

CONSENT, *vi.* قبول کردن *kabūl-k.*,
راضی شدن *razī-shudan*, پیروی کردن
pa'izī-rujtan, موافق شدن *muwāfuk-sh.*,
انعام کردن *ittifāk-k.*

CONSENTANEOUS, *a.* موافق *muwāfuk*,
کارساز *kār-sāz*.

CONSEQUENCE, *n.* (effect of a cause)
نتیجه *natija*, (pl. نتائج *natāyij*,)
ماحصل *mā-hasul*, اثر *asr*. — (end)
انجام *anjām*, آخرت *ākharat*. — (con-
catenation) سلسله *silsila*. — (tendency)
نیت *naiyat*, عرض *arz*. — (importance)
لزیم *lazīmat*, مهم *muhimmī*.
Certain consequences, نتائج حقیقت
natāyaji-hakikat. An affair of
consequence, مهمه *muhimmi*
maslihat. A matter of little consequence,
امر جزوی *kāri-nāchiz*, کار ناچیز
amri juzwi. It is of no consequence,
هیچ *hich*-muzāyala
nist. To be of great consequence,
مهمه *muhimm-wa-lazīm-sh*.

CONSEQUENT, *a.* منتهج *muntiḡ*,
متالی *mutāli*, مؤخر *mūakhar*, or *khir*.
The antecedent and consequent,
مقدم و تالی *mukaddim wa tāli*,
مقدمت و مؤخرت *mukaddamat -*
wa-mūakharat.

CONSEQUENTLY, *ad.* لهذا *lihāzā*,
لاحرم *lāḡiram*.

CONSERVATION, *n.* نگاهداشت *nigāh-*
*dāsh*t, حفاظت *hiḡfāz*at, محافظت
*muhāfaz*at

CONSERVATIVE, *a.* محافظ *muhāḡiz*
حافظ *hāḡiz*.

CONSERVATOR, *n.* راعی *hāḡiz*, حافظ
rdi.

CONSERVATORY, *n.* حفاظگاه *hiḡz-gāh*.

CONSERVE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d-*
رعایت کردن *hirāsat-k*, مردم ساختن
rudyat-k — (fruits, &c.), مردم ساختن
murraba-sākhtan.

CONSERVE *n.* مردم *murraba*. Conserve
of roses, گل شکر *gul-shakar*, گنقد *gul-*
kand.

CONSESSION, *n.* هم نشیمنی *ham-*
naslini.

CONSIDER, *vt.* اندیشیدن *andishidan*,
اندیشه *andisha-k*, پنداشدن *pin-*
*dāsh*tan, نظر کردن *tāmil-k*, نظر کردن
tufukur-k, غور کردن *ghaur-k*.

CONSIDERABLE, *a.* معبر *maḡtibar*,
لایق *lāyaki* لازم *lāzim*,
مهم *muhimm*, صاحب اعتبار *sāhibi-*
attibār.

CONSIDERABLENESS, *n.* مهمی
muhimmī, لازم *lāzim*, معبر
mudtabarī.

CONSIDERABLY, *ad.* معبراً *mudli-*
biran, زیادت *bā lāzim*at, زیادت
ba ziyādat,

CONSIDERATE, *a.* صاحب تدبیر *sāhibi*
tadbīr, صاحب امتیاز *sāhibi imtiyāz*,
هوشمند *hūshmand*, عاقلمند *āqlmand*,
عاقل *ākil* — (having a respect for)
بر المقات *hurmat dār*, پر
pur illifāt — (not rigorous) ناشدید
nā shadīd.

CONSIDERATELY, *ad.* بتدبیر *botadbīr*,
عاقلانه *ākilāna*, باتامل *batāmil*.

CONSIDERATENESS, *n.* بصیرت
basīrat, هوشیاری *hūshyārī*.

CONSIDERATION, *n.* (mature thought)

اندیشه *andīsha*, فکر *fiḡr*, تدبیر *tadbīr*,
عقل *āql*, تامل *tāmil*, بصیرت *basīrat*.

— (importance) مهمی *muhimmī*,

معتبری *lijākat*, لزوم *lāzim*at, لیاقت

mudtabarī, — (compensation) عوض

īwaz, (عواض *saḡā*, سزا

mukāḡāt. — (motive) سبب *sabab*,

باعث *juhāt*, موجب *mujāb*

bāis. Worthy of consideration,

واجب العکر *lāyaki andīsha*, و

wāḡib'ul fiḡr Without consideration,

بی تامل *bī tāmil*, بی فکر

bī fiḡr.

CONSIGN, *vt.* (give in charge) سپردن

sīpurdan, حواله کردن *hawāla-k*,

امانت داشتن *tafūyaz-k*, نمودن

amānat-d, تسلیم ساختن *taslīm-s*.

— (appropriate) مخصوص ساختن

mahsūs-s, تخصیص نمودن *takhsīs-n*.

CONSIGNATION, *n.* سپردن *sīpurd*,

سپاریش *sīpārīsh*, سپردگی *sīpurdogī*,

تسلیم *taslīm*. — (the

writing) هبه نامه *hiba nāma*,

CONSILAR, *a.* مانند *mānand*, همنا

hamtā, همسر *hamsar*.

CONSIST, *vi.* (to be composed of)

مشتمل *murakkab-sh*, مرکب شدن

mushtamil-sh, مخلون شدن

makhlūk sh.

CONSISTENCE, }
CONSISTENCY, } *n* { suitability

مناسبت *munāsibat*, توانست *nauwā-fakat*, شایستگی *shāyistagi*, لایقت *lāyikat*. — (existence) وجود *wujūd*, *zāt* ذات *hastī*. — (density) بستگی *bastagi*, کثافت *husūfat*

CONSISTENT, *a.* (not contradictory, suitable), لا و *nā khilāfat*, لایق *lāyik*, مناسب *munāsib*, توانی *nauwā-fak*, شایسته *shāyista*. — (firm, solid) بست *basta*, سخت *sikht*, کثیف *husif*, منجمد *munjamid*.

CONSISTENTLY, *ad.* لایقانه *lāyahāna*, مناسب *bā munāsibat*, شایستگی *bā shāyistagi*.

CONSOLABLE *a.* ممکن تسلی *mun-kini tasalli*, لایق *lāyaki dilāsā*

CONSOLATION, *n* تسلی *tasalli*, دل *dilāsā*, خاطر جمع *dilnawāzi*, دلخوازی *khātir jamdī*, تسکین *tashīn*, نزعیت *tuāziyat*.

CONSOLATORY, *a* تسکین بخش *taskin bakhsh*, مطمئن *mutmainn*. Consolatory letters, تعزیت نامه *taūziyat nāma*

CONSOLE, *vt* تسلی دادن *tasalli-d.*, خاطر جمع کردن *khātir jamt-k.*, دل دواختن *dil-d.*, دل دواختن *dilāsā-k.*

CONSOLIDATE, *vt.* (make firm) سخت *sakht-k.*, منجمد کردن *munjamid-k.*, مستحکم کردن *muḥkum-k.*, استیلا *istiḥkām-s.* — (grow firm) منجمد شدن *basta-sh.*, مستحکم شدن *jamit-sh.*, مستحکم گشتن *muḥkum-g.*

CONSOLIDATED, *a.* بسته شده *basta shuda*, منجمد شده *munjamid-shuda*, مستحکم کرده شده *muḥkum kardā shuda*.

CONSOLIDATION, *n.* انجماد *injamād*, همبستگی *hambastagi*.

CONSONANCE *n* (of sound) همآوایی *ham āwāzi*, صدای هموار *āhang*, ساز *sa'āi ham-ār*, نغمه *naymai*, *dam-āz.* — (congruence) وفای *wafak*, متابقت *mutābilat*, شایستگی *shāyistagi*.

CONSONANT, *a.* (agreeable to) لایق *shāyista*, موافق *muwāfik*, *lāyik* — (according in sound) هم آهنگ *hamāhang*, هم آواز *hamāwāz*

CONSONANT, *n.* حرف صحیح *harfi sahīh*.

CONSONANTLY, *ad* شایستگی *bā-shāyistagi*, مناسب *munāsibāna*.

CONSONOUS, *a.* هم آواز *ham āwāz*, موافق *muwāfik*.

CONSORT, *n.* همدم *ham dam*, همپهلو *ham pahlū*, همونانی *ham u isāk*, رفیق *rafik*, شریک *sharik*.

CONSORT, *vi.* رفیق و همراه شدن *rafik u hamrah-sh.*, انبازی کردن *anbāzi-k.*

CONSPICUITY, *n.* نموداری *ākhirī*, ناموری *namūlārī*, شهرت *shaurat*, *nāmwarī* — (brightness) روشنی *roshni*.

CONSPICUOUS, *a* دید *padid*, هودا *hawidā*, مشهور *mashhūr*, آشکاره *āshkāra*, روشن *rū shanās*, معروف *maārūf*. Conspicuous for excellence, *muwajjah*. To be or become conspicuous, ظاهر شدن *zāhir-sh.*, دید *padid-ā.*, هودا شدن *hawidā-sh.* To render conspicuous, ظاهر نمودن *zāhir-n.*, منجلی کردن *munjalī-k.*

CONSPICUOUSLY, *ad.* ظاهرانه *zāhirāna*.

CONSPIRACY, *n.* بندش *bandash*, سازش *sāzish*, درهم شدگی *burhum*, شغل *shudagi*, اتفاق *ittifāk*.

CONSPIRATOR, *n.* بندشی *bandashī*, رفیق *rafik*, قرب *karin*.

CONSPIRE, *vi.* متفق شدن *muttafik-sh.*, همونانی کردن *ittifāk-k.*

ham wisāk-k, *muāhah-k* — (agree with) *شدن و یکجاست شدن*
yak dil u yak jihat-sh.

CONSPIRING, *a.* *همدانی* *ham wisāk*,
مذفی *mu'tajik.*

CONSTANCY, *n.* *استواری* *ustuwārī*,
ایستمرار *istimrār*, *ثبات* *karār*, *پایداری*
ḡāya-lārī. Constancy in religion,
دینداری *dīndārī*. Constancy (in
 love or friendship) *در محبت و وفاداری*
dar mohbat wafādārī.

CONSTANT, *a.* *برقرار* *barkarār*, *پایدار*
ḡāy-lār, *استوار* *ustuwār*, *دام* *kāyam*,
ثابت *sābit*, *مستقیم* *mustakīm*. A
 constant friend, *یار وفادار* *ḡāyī wafā-*
dār. A constant lover, *وفادار* *wafā-*
dar, *مشتوق* *moṣṭaq*, *مشتاق* *moṣṭaq*.

CONSTANTLY, *ad.* *برقرار* *barkarār*,
کایمان *kāyaman*, *على الدوام* *āladda-*
wām, *همیش* *hamīsha*, *دایمان* *dāyaman.*

CONSTELLATION, *n.* *ستاره* *burj*, *درج*
sitāra, *کوکب* *kaukab*. A constellation
 of a happy ascendant, *طالع مسعود المعطالع*
tālī masūd al matālī. The predomi-
 nant constellation or star at a person's
 nativity, *طالع* *tālī*. The constellation
 Aries, *حمل* *burji hamal*, *برج* *bur-*
ura. Taurus, *ثور* *burji sawr*, *درج*
burji siyūn. Cancer, *سرطان* *sartān*, *برج*
burji hīlāl. Leo, *اسد* *asud*. Virgo,
میزان *mīzān*. Scorpio, *عقرب* *akrab*,
سجده *sagḡatari*, *قوس* *kaus*. Capri-
 corn, *جدی* *jady*. Aquarius, *آبی* *ābi*,
برج *burji ābi*, *دلو* *dalw*. Pisces,
حوت *hut*.

CONSTERNATION, *n.* *حیرت* *hayrat*,
آشفتهگی *āshuftagi*, *سرگردانی* *sargar-*

dānī, *پریشان* *parīshānī*. To be in
 great consternation, *دلشده شدن*
munkabiz u dil basta-sh.

CONSTIPATE, *vt.* *بند کردن* *band-k.*,
مقبض کردن *kabz-k.*, *مقبض* *mun-*
kabiz-k.

CONSTIPATED, *a.* *مقبض* *munkabiz*,
مقبوض *makbūz*. To be constipated,
مقبض شدن *munkabiz-sh.*

CONSTIPATION, *n.* *قبضیت* *kabz*,
قبضیت *kabziyat*, *بندوست* *yabūsāt.*

CONSTITUENT, *a.* *دانی* *zātī*, *اصلی*
asli, *جوهری* *jauharī*.

CONSTITUENT *n.* *اصل* *zāt*, *دات* *asl*,
جوهر *jauhar*, *نفس* *nafs*.—(one that
 deposes another) *مندی* *munīb*, *موکل*
muwakkal, *مباشر* *mubāshir.*

CONSTITUTE, *vt.* *نصب کردن* *nasb-k.*,
تعیین کردن *mukarrar-n.*, *تعیین*
tāyin-k.

CONSTITUTED, *a.* *منصوب* *mansūb*,
مأمور *muhkam*, *معیود* *mdhūd*,
مأمور *māmūr*. One constituted or appointed
 to an office, *منصب دار* *mansīb-dār*,
صاحب *sāhibi-jā.*

CONSTITUTION, *n.* (establishment)
دستور *dastūr*, *نصب* *nasb*.—(law,
 institution) *قانون* *kānūn* (*pl.* *قوانین*),
امر *amr* (*pl.* *اوامیر*), *شرط* *shart* (*pl.*
شرع *sharā*, (*pl.* *شروع*)).—
 (system of government) *تدبیر* *tadbīr*
حراست *hiraṣat*, *ملک و ملت* *mulk u millat*.—
 (natural qualities) *طبیعت* *tabīāt*, *دات* *zāt*,
وجود *wujūd*. The constitution of the
 body, *مزاج* *mizāj*, *هاد* *nihād*,
طبع *tabā.*

CONSTITUTIONAL, *n.* (inherent in
 constitution) *دانی* *zātī*, *خالقی* *khalkiy*,

جلبلی *jibilliy* — (legal) مشروع *mashrū*,
شرعی *shardīy*.

CONSTITUTIVE, *a* دانی *aslīy* اصلی
zālī

CONSTRAIN, *vt* (compel) حذر کردن
jabar-k, زبردستی *zūlm-k*, ظلم کردن,
غصب نمودن *zabar-dastī-k*, کردن
gazaḥ-n, — (restrain) باز داشتن *bāz-d*,
دید کردن *zabt-u-rabt-k*, ضبط کردن
kuyd-k — (press) افشاردن *afshārdan*.

CONSTRAINABLE, *a*, ممکن *mumkin*, مع
mumkin-i-mand

CONSTRAINED, *a*, مجبور *majbūr*,
ملازم *multazim*, مضبوط *mazbūt*. To
be constrained, مجبور شدن *majbūr-*
sh, ملازم بودن *multazim-b*.

CONSTRAINER, *n*, لزوم کننده *lazūm-*
kunanda.

CONSTRAINT *n*, (compulsion) مزاحمت
muzākimat, زور *zūr*, بردستی *zabar-*
dastī, ظلم *zulm*, — (confinement) زند
kayl, حبس *habs*, گرفتاری *giriftārī*.

CONSTRICION, *n*, فشار *fishār*.

CONSTRINGENT, *a*, درهم گیر *darham-*
gir, فراهم کش *farāham kash*.

CONSTRUCT, *vt*, (build) بنا کردن
binā-k, — (form) تدبیر کردن *tadmīr-k*,
صورت بستن *sūkhlan*, ساختن *sūrat-b*.

CONSTRUCTION, *n*, (building) بنا
binā, تدبیر *tadmīr*, — (arrangement)
ārāyish, ترتیب *tartīb*. The
construction of one noun with another,
معنی (meaning) *izāfat*, —
madni, توضیح *fahwa'*, — (explanation)
sharh, تفسیر *tafsīr*, — (judgment)
عقل *dhl*, ذهن *zihn*.

CONSTRUE, *vt*, ربط دادن *rabt-d*,
توضیح کردن *izāfat-k*, — (explain)
تعبیر کردن *bayān-s*, بیان ساختن

taḍbīr-k, نظرد کردن *takrīr-k*, — (sup-
pose) پنداشدن *pindāshlan*

CONSUL, *n* حاکم شهر *maulā*,
hākimi shahr. A merchantile consul,
وکیل *wakīl*, نائب *nāyab*

CONSULT *vt*, (ask advice) مشورت
mashwarat talab-k, رای طلبیدن
nashāt-g, نصیحت گرفتن
rāi-t. To consult together, مشورت
mash, مشورت نمودن *maslihat-k*,
warat-n. To consult a book, مطالعه
mutālad kitāb-n. A
person consulted, مستشار *mustashār*.

CONSULTATION, *n* مشورت *mas-*
lahat, مشورت *mashwarat*, — (an
assembly or council) دیوان *dīwān*,
مجلس *majlis*. After consultation,
بعد از مشورت *baḍl ul mashwarat*.

CONSUME, *vt*, (spend, waste, destroy)
خرچ کردن *kharch-k*, ضایع کردن
zāya-k, اصراف کردن *barbād-k*,
israf-k, — (waste away) ضایع شدن
zāif-sh, نابود گردیدن *nābuwān-g*. To
consume time, اتمام وقت کردن *ayyān*
talaf-l

CONSUMED, *a* مضاء *mutāḥḥal*,
مصرف *masrūf*.

CONSUMABLE, *a*, ممکن *mum-*
kini itlāf.

CONSUMER, *n*, مدافع *mutlif*,
مصرف *itlāf kunanda*, مصرف *masrūf*.

CONSUMMATE, *vt*, تمام کردن *tamān-*
l, اتمام *anjāmīdan*, بسر بردن
basar-b. To be consummated, بسر آمدن
basar-ā. To consummate marriage,
نکاح کردن *nikah-k*

CONSUMMATE *a*, کامل *kamīl*,
puḥḥa

CONSUMMATION, *n.* اتمام *ittimām*, آخرت *ākhirat*, سرانجام *saranjām*, عاقبت *ākibat*, انصرام *ensirām*.

CONSUMPTION, *n.* خرچ *illāf*, هزج *kharch*, صرف *sarf*. The consumption, نفس *suhāf*, سيل *sill or sull*, نفوس *nafsuddam*.

CONSUMPTIVE, *a.* هلاک ساز *halākh sāz*.—(having a consumption) مسلول *maslūl*.

CONTACT, *a.* اتصال *ittisāl*

CONTAGION, *n.* سرایت *srāyat*, وبا *wabā*, اصابت *isābat*.

CONTAGIOUS, *a.* ساری *muḍdī* معی *sārī*.

CONTAIN, *vt.* گنجیدن *dāshtan*, گنجیلان *gunjilan*, اشتمال کردن *ishtimāl-k*.—(refrain) رهبر کردن *purh-z-k*.

CONTAINABLE, *a.* ممکن احداً *mumkin-i ihtiva*.

CONTAINED, *a.* داشته *dāshta*, گنجیده *gunjila*, مشمول *majmūd*, داشته شدن *mashmūl*. To be contained, داشتن *dāshta-sh*, محاط شدن *muhāt-sh*, بسند شدن *basta-sh*.

CONTAMINATE, *vt.* آلودگی *nā-pāk-k*, آلوده کردن *ghaltz-k*, آلودگی *palt-d-k*, آلودن *ālūdan*.

CONTAMINATED, *a.* غلیظ *ghaltz*, آلوده *ālūda*.

CONTAMINATION, *n.* آلودگی *nāpāki*, آلودگی *ālūdagi*.

CONTEMN, *vt.* حقارت نمودن *hikārat* *n.*, تاذیل کردن *tazlīl-k*.

CONTEMNED, *a.* ذیحق *muḥakhar*, دانی *dani*.

CONTEMPLATE, *vt.* اندیشیدن *andīshīdan*, فکر کردن *fikr-k*, تصور کردن

tasawwur-k, تأمل کردن *tāmmul-k*, مشاهده کردن *mushāhada-k*.

CONTEMPLATION, *n.* اندیشه *andīsha*, تأمل *tāmmul*, تصور *tasawwur*, فکر *fikr*.

CONTEMPLATIVE, *a.* متفکر *mutafak-kir*, متأمل *muta'ammil*, اهل *ahli tasawwuf*. The contemplative sciences, معارف *maārif* *mad-naṭiya*.

CONTEMPLATIVELY, *ad.* با فکر *bā fikr*, در وجه صوفی *bar wajai sūfi*.

CONTEMPORARY, *n.* هم عصر *ham ulmr*, هم زمان *ham zād*, هم وقت *ham wakt*, هم عهد *ham ehl*.

CONTEMPT, *n.* مذمت *mazammat*, استیلا *tadn*, طعن *hakr*, تحقیر *istihzā*, تحقیر *tahkīr*.—(vileness) حقارت *hikārat*, مذلت *mazallat*.

CONTEMPTIBLE, *a.* مذموم *mazmūm*, ذلیل *zalīl*, لایق تحقیر *lāyaki tahkīr*, فرومانده *farūmāya*, دن *dūn*, سیف *siḥf*. A contemptible dwelling, نکبت خانه *nakbat khāna*.

CONTEMPTIBLENESS, *n.* دونی *dūnī*, حقارت *hikārat*.

CONTEMPTIBLY, *ad.* حقیرانه *hakiran*, با حقارت *bā hikārat*.

CONTEMPTUOUS, *a.* مغرور *maghrūr*, متکبر *muttuhabir*, گستاخ *gustākh*.

CONTEMPTUOUSLY, *ad.* از حقارت *az hikārat*, با مذمت *bā mazammat*.

CONTEMPTUOUSNESS, *n.* مغروری *maghrūrī*, گستاخی *gustākhī*.

CONTEND, *vt.* منازعت کردن *munāzid-k*, بحث کردن *baḥs-k*, ستبر کردن *sitiz-k*, منافست کردن *munākasha-k*.—(vie with) درباری کردن *burābarī-k*, هم

غیرت ham chashmī-k., چشمی کردن
ghairat-n. نمودن
CONTENT, n. رضا razā, خوشنودی khush-
nūdi, بدعتی khūshdīti, بدعتی
kanādi, شادمانی khursandi
shādmāni.
CONTENT, vt. راضی کردن rāzi-k.
CONTENTS, n. pl. (whatever is con-
tained) مضمون mazrūf, مضمون mas-
mūn, ضمن zimn. The contents of a
book, مضمون کتاب mazmūni kitāb
A table of contents, فهرست fuhrist.
The contents of a letter, خط مضمون
mazmūni khat, مضمون نامه majhūm
nāma. The substance of the contents
of the letter, مضمون نامه khulāsai
mazmūni nāma.
CONTENTED, a. راضی rāzi, خوشی
khushi, خوشنودی khushnūd, قانع kānt,
شادکام shādkām. To be contented,
راضی شدن bi niyāz-b., راضی شدن
rāzi-sh.
CONTENTION, n. (strife) خصومت
khasūmat, مناقشه munākasha, سبذ
sitez, اختلاف ikhtilāf.—(emulation)
برابری barābarti, هم چشمی ham
chashmī, غیرت ghairat, حسرت
hasrat.
CONTENTIOUS, a. جنگجو jangju, ندد
tund, خصیم khasim.
CONTENTIOUSLY, ad. از روی خصومت
az rūi khasūmat, با سبذ bā sitez.
CONTEST, n. vide CONTENTION.
CONTEST, vt. vide CONTEND.
CONTESTABLE, a. ممکن بحث mum-
kini bāsh.
CONTEXT, n. متن main, متنی matn.
CONTIGUITY, n. پیوستگی paywastagi,
وصل wasl, اتصال ittisāl.

CONTIGUOUS, a. پیوسته paywasta,
موصول harib, متصل muttasil.
CONTINENCE, n. پارسائی pārsāty,
پاکدامنی pākdamāni, احداپ ijtināb,
پرهیز parhiz, زاهدی zāhidī, ریاضت
rayāzat.
CONTINENT, n. زاهد zāhid, پرهیزگار
parhizgār, پاکدامن pākdamān, پارسا
parsā.—(the main land) اقلیم iklim.
CONTINGENCY, n. عارضه ārizā, مروع
muwakhā, واقعه uqā, اتفاق ittifāk.
CONTINGENT, a. حادثه hādīsa,
جاری jāri
CONTINGENT, n. vide SHARE.
CONTINUAL, a. همیشه hamisha, مداوم
mudām, دایم dāyam, پایداری pāydar,
مغایب mukayyad. Continual motion,
دور ویر.
CONTINUALLY, ad. همیشه hamisha,
دایم dāyam, علی الدوام dlad'dawām,
پیوسته paywasta, همواره hamwāra.
CONTINUATION, n. همیشگی hamish-
gi, پایداری pāylāri, مداومت mud-
āwamat, استمرار istimrār, استقامت
istikāmat.
CONTINUE, vi. ماندن māndan, پایداری
pāydar, مداومت کردن pāydar-sh. vt.
مداومت ساختن mudāwamat-k., استمرار
mudāwamat, پیوستن paywastan, ملایمت
mulāzimāt-n.
CONTINUED, } a. مقرون mahrūn,
CONTINUOUS, } پیوسته paywasta,
ملایم mulāzim.
CONTORTION, n. پیچش pech, پیچشی
pechish. Contortion of the bowels,
سکام pechishi shikam, شکم
sihāf. A contortion of the navel,
پیچش ناف pechāi nāf.

CONTRABAND, *n.* ممنوع *harīm*, حریم *harīm*, مانع *mamnūḍ*. Contraband trade, تجارتِ حرام *tajāratī harām*.

CONTRACT, *vt.* (draw together) فراهم *farāham*
 جمع آوردن *jamʿ āوردن* *jamʿ-ā* — (abridge) اختصار کردن *ikhtisār-k.*,
 کُناه کردن *kūtāh-k.* — (shrink up) کُناه کردن *kūtāh-k.* — (betrotte) کشدن
 کُناه *koṭāh-g.* — (betrothe) نکاح سازدن *dkdi nikāh-s.*, نکاح سازدن
nāmāzad-k., نشان نهادن *nishān-n.*
 To enter into a contract, عهد و پیمان
 شرط نمودن *dhd u paymān-s.*, شرط نمودن
shart-n., معاهده کردن *muāhadat-k.*
 To contract the visage, روی کشیدن
rūi-k. To contract the wings (as a
 bird), بال کردن *sammī par u bāl-k.* To contract acquaintance or
 friendship, دوستی داشتن *dostī-d.*,
 آشنایی کردن *āshnāyi-k.* To contract
 a habit, عادت انداختن *ādat-a.* To
 contract a distemper, بیماری گرفتن
bimāri-g., خستیدن *khasta-g.* To
 contract rust, صدأ کردن *sadā-k.* To
 contract debt, وام گرفتن *wām-g.*, مدین
 شدن *madīn-sh.*

CONTRACT, *n.* عهد *kaul*, عهد *dhd*,
 اقرار *ikrār*, پیمان *paymān*, شرط *shart*.
 A contract of marriage, عقد نکاح *dkdi nikāh*,
 معاهدت *maāhadatī nikāh*. A contract of peace, صلح
 عقد *dkdi sulh*. A written contract, اقرار
 عهد *dhd nāma*, اقرار نامه *ikrār nāma*.

CONTRACTED, *a.* مقبوض *makhbūz*,
 درهم گرفته *darham girifta* — (agreed)
 upon) مشروط *mashrūt*. Contracted in
 marriage, کرده شده *dar dkdī nikāh kardā shuda*.

CONTRACTIBLE, *a.* ممکن *mumkin*, اختصار
 قابل انقباض *ikhtisār*, قابل انقباض *kābīlī*
 انقباض *inkibāz*.

CONTRACTION, *n.* اختصار *ikhtisār*,
 کُناهی *kutāhi*. Contraction (of the
 eye-brow, &c.) فراهم *farāham*, تارمست
tarmasat, انقباض *inkibāz*. — (spasm)
 تده *tads*.

CONTRACTOR, *n.* منعقد *mutdhad*, عهد
 و پیمان کننده *dhd u paymānkunanda*.

CONTRADICT, *vt.* در خلاف گفتن *bar*
khilāf-g., رد کلام کردن *raddi kalām-k.*,
 مناقضت *mukhālafat-k.*, مخالفت کردن
munākazat-k.

CONTRADICTION, *n.* تناقض *tanākuz*,
 کلام *raddi kalām*, بخلاف *takhā-*
luf, نقیضت *nakīzat*. — (incongruity)
 ناموافقت *nā munāsibat*, نامناسب
nā muwāfiqat.

CONTRADICTORY, *a.* مخالف *mukhā-*
līf, ناموافق *bar dks*, برعکس *nā mu-*
wāfiq, نامناسب *nā munāsib*, نا
 درست *nā durust*.

CONTRADISTINCTION, *n.* تفصیل
 اوصاف مخالفات *tafsīl i aṣṣāfi mukhā-*
lafāt.

CONTRAPOSITION, *n.* مقابله *mukā-*
bulat.

CONTRARIETY, *n.* مخالفت *mukhā-*
lafat, اختلاف *khilāf*, اختلاف *ikhtilāf*,
 با موافقت *zidd*. — (inconsistency)
 ناموافقت *nā muwāfiqat*, ناهمواری *nā hamwārī*.

CONTRARILY, *ad.* در خلاف *bar* *khilāf*
 برعکس *bar dks*, ضد *ziddan*.

CONTRARY, *a.* مخالف *mukhālif*,
 واژگون *wāzh*, ضد *zidd*, خلاف *khilāf*,
 مغایر *mughāyir*, مقابل *mukābil*,
 Contrary to friendship and good faith,
 موالات و مصافات مغایر *muwālāt u*
musāfātī mughāyir. Contrary to
 the peace, خلاف صلح و صلح *khilāfi su-*
lh u salāh, مغایر صلح *mughāyirī sulh*.

Contrary to justice, *khilāfī* خلافی *hak*. Contrary to law, *khilāfī shari'* خلافی شریف. Contrary to reason, *khilāfī ahl* خلافی عقل. Contrary to truth, *khilāfī nafsu'l amr* خلافی نفس الامر. Contrary to nature, *khilāfī tabīyat* خلافی طبیعت. Contrary to custom, *khilāfī mudtāl* خلافی عباد. A contrary wind, *bālī mukhālīf* بالی مخالف. To be contrary, *mukābil-sh* مقابل شدن. *sidd-b* سید بودن. *mukhālīfat-k* مخالفت کردن.

CONTRARY, n. *khilāf* خلاف *zidd* ضد *dks*. On the contrary, *bar dks* برعکس *bar khilāf* در خلاف.

CONTRAST, n. *mukābalat* مقابلهت. *mukhālafat* مخالفت.

CONTRAST, vt. *mukāba-lat-k* مقابلهت کردن.

CONTRAVENTE, vt. *mahrūm-d* محروم داشتن. *bāz-d* باز داشتن. *mukhālīf-sh* مخالف شدن.

CONTRIBUTE, vt. *taklīf* تکلیف نمودن *khirāj-d*—(assist or bear part in any thing) *mada-k* مدد دادن. *imādāt-s* امداد ساختن.

CONTRIBUTION, n. (tribute) *khirāj* خراج *taklīf* تکلیف *bōj* بوج. —(assistance) *yārī* یاری *dastgīrī* دستگیری. *madad* مدد *dun* دون. Extraordinary contributions, *taklīfī urfiyat* تکلیفی عرفیت *rusūmi urfiyat* رسوم عرفیت.

CONTRIBUTIVE, a. *bakhshin-da* بخشنده *khirāj dah* خراج ده.

CONTRIBUTOR, n. *muḥadgār* مددگار *bakhsh* بخش *taklīf dahanda* تکلیف دهنده.

CONTRITE, a. (much worn, bruised) *hāfīf* هافیف *sāwīda* ساویده *mas-hūk*—(worn with sorrow) دلشکسته *munkasir dil* منکسر دل.

CONTRITION, n. *tāsu'* تاسف *naḥamat* ندامت *jazd* جزا *dil shikastagī* دل شکستگی.

CONTRIVANCE, n. *ījād* ایجاد *paydāyish* پدیدایش *ikhtirā'* اختراع *tadbīr* تدبیر.

CONTRIVE, vt. *ījād-k* ایجاد کردن *ikhtirā'-k* اختراع کردن *andīshidan* اندیشیدن.

CONTRIVER, n. *mubdlī* مددعی *mubtadt* مدد *paydā-kunanda* پیداکندنده.

CONTROL, n. *mukābala*—(check) *zabt* ضبط *tadbīr* تدبیر. —(authority) *hudrat* قدرت *jāh* جاه. A book of control, *mukābala nāma* مقابل نامه.

CONTROL, vt. (accounts) *mukābala-k* مقابل کردن. *mukābala-n* مقابل نمودن. —(govern) *sabt u rabt-k* ضبط و ربط کردن *tadbīr-n* تدبیر نمودن.

CONTROLLABLE, a. *mum-kini* ممکن ضبط *zabt*.

CONTROLLER, n. (of accounts) *mukābala kunanda*—(superintendent,) *dārūghai amīn* داروغه امین. —(a ruler) *āmīl* عامل *mudabbir* مدبر *hākīm* حاکم.

CONTROLLERSHIP a. *man-abi mukābala* منصب مقابل.

CONTROVERSIAL, a. *nizāt* نزاع *paywan l* پیوند *bahsi man-sūb* بحث منسوب.

CONTROVERSY, n. *nizād* مبارزهت *munāzidat* منازعت *bahs* بحث *ikhtilā'* اختلاف.

- lāf*, مناظره *muyādalāt*, *munāzarat*. A place of controversy, *mablas*, مجلّس *nizādghāh*.
- CONTROVERT, *vt.* مباحثه کردن *mubāhisat-k.*, *munāzarat-k.* *nizād-n.*
- CONTROVERTIBLE, *a.* ممکن نزاع *mumkin-nizād*
- CONTUMACIOUS, *a.* سرکش *sarkash*, گردنکش *gardan kash*.
- CONTUMACY, *n.* سرکشی *sarkashi*, گردنکشی *gardan kashi*.
- CONTUMELIOUS, *a.* مذمت *mazammat numā*, تخفیف کننده *takhfif kunanda*.
- CONTUMELY, *n.* طعن *tanz*, مذمت *mazammat*, دشنام *dushnām*.
- CONTUSION, *n.* کوفتگی *hars*, کوفتی *kufagi*, سحی *sahk*.
- CONUNDRUM, *n.* معما *muamma'*, لغز *lughz* (pl. العاز).
- CONVALESCENCE, *n.* شفا *shifā*, ایفاقت *ifakat*.
- CONVALESCENT, *a.* منتقم *muntakih*, ایفاقت بخش *ifakat bakhsh*, نام *nākih*.
- CONVENE, *vi* (bring together) جمع کردن *jamd-k.*, مجلس کردن *majlis-k.*, گرد کردن *gird-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā.*—(come together) گرد آمدن *gird-ā.*—(call together) جمع شدن *jamd-sh.*—(call together) دعوت کردن *dadwat-k.*
- CONVENIENCE, *n.* لایقمت (suitableness) *lāyakat*, سزاواری *sazāwārī*, مناسبت *munāsabat*, موافقت *muwāfakat*.—(ease) آسایش *asāyish*, آسودگی *āsūdagī*.
- CONVENIENT, *a.* لایق *wājab*, واجب *munāsib*, سزاوار *lāyak*, مناسب *munāsib*, موافق *muwāfak*.
- CONVENIENTLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, موافقانه *muwāfakāna*.
- CONVENT, *n.* خانقاه *khānkhāh*, صومعه *sawmā* (pl. صوامع).
- CONVENTION, *n.* مجلس *majlis*, جماع *jamā*—(contract) انعاق *ittifāk*, عهد و پیمان *ahd u paymān*.
- CONVERSABLE, *a.* لایق صحبت *lāyaki suhbat*, شیرین گفتار *shirīn guftār*.
- CONVERSANT, *a.* مطلع *muttālā*, واقف کار *wākfīgār*. Conversant with the world, جهان‌دید *jehāndīda*.
- CONVERSATION, *n.* جواب سوال *jawāb sawāl*, مکالمات *mukālamat*, گفت و شنید *guftagu*, گفت *guft u shanīd*, معارف *muārafat*. Cheerful conversation, مباحثه *mubāsātāt*, عشرت *ishrat*. Obscene conversation, عرابه *trābat*. A man agreeable in conversation, صاحب لطیف *sāhibi latīf*, مرد شرین زبان *mardī shirīn zabān*.
- CONVERSE, *vi.* گفتگو نمودن *guftagu-n.*, جواب سوال کردن *jawāb sawāl-k.*, مصاحبت کردن *musāhabat-k.*, صحبت *suhbat-s.*, محبت *mohbat-s.*, معاشرت نمودن *muāshīrat-n.*
- CONVERSELY, *ad.* vide RECIPROCALLY.
- CONVERSION, *n.* تبدیل *takallub*, گردش *gardish*—(in a religious sense) توبه *tawbat*, توجّه *tawajjuh*.
- CONVERT, *vt.* (change) گرداندن *gardānīdan*, بدل کردن *badl-k.*, تبدیل کردن *tadghayyir-k.*, تبدیل *tubīl-k.*—(to a religion or better life) به اسلام علق *ba islām alj-k.*, بدین دخیل

توبه نمودن *ba dīn dakhil s.*, ساختن *toba-n.*—(to be changed) مبدل گشتن *mubāḥilal-g*, متغیر شدن *mutaghayyir-sh.*

CONVERT, *n.* مبدل *madlūj*, *علج* *ilj*, دخیل *dakhil.*

CONVERTED, *a.* گردیده *gardīda*, بازگشت *bāz gashtu*, مقلوب *maklūb*, مصروف *masrūf*, معضوف *maḍṭūf*. To be converted, دخیل شدن *ba dīn-ilj-b.*

CONVERTIBLE, *a.* ممکن *mūm-kini* گردش *gurdish*, قابل القلب *kābil ul kalb.*

CONVEX, *a.* دایره دار *kubba dār*, نور *kūz*, خورشید *khar pūshā.*

CONVEXITY, *n.* دایره *kubba dārī*, قوس *kūsi.*

CONVEY, *vt.* بردن *burdan*, نقل کردن *nakl k.*, رسانیدن *rasānīdān*, انتقال کردن *intikāl k.*, گذاریدن *guzarānīdān*. To convey from one to another, آرکت *az yak tā dīgar tas-lim-k.* To convey an estate, غرض کردن *ghazr-k.*, تعیین نمودن *tayīn-k.*

CONVEYANCE, *n.* (carrying) نقل *nakl*, برد *burd*—(passage) گذار *guzar*, رهگذار *rah guzār*, عبور *dbūr*, مرور *marūr*.—(assigning) سپارش *sapāri-sh*, تعیین *tadīn*, معامله *kabāla*.—(deed of sale) خط *khatī* خریدگی *kharīdagī.*

CONVICT, *vt.* (of guilt) گناه ثابت کردن *gunāh sābit-k.*, الزام کردن *ilzām-k.*, اثبات نقض آوردن *isbātī takstīr-ā.* گناه نمودن *gunāh-n.*—(confute) کلام ساختن *radlī kulām-s.*

CONVICT, *n.* تقصیروار *gunahgār*, گرفتار *takstīrwār.*

CONVICT, *a.* معذور *mullazim*, ملزم *maghlūb.*

CONVICTION, *n.* الزام *ilzām*, اثبات *asbāt*, حجت *hujjat*. Conviction of guilt, انجم اثبات *isbātul jurm*, بقدر الزام *ilzām i takstīr*

CONVINCE, *vt.* الزام کردن *ilzām-k.*, معلوم ساختن *asbat-n.*, مغلوب *maghlūb-s.*

CONVINCIBLE, *a.* ممکن *mūm-kini* الزام *ilzām.*

CONVINCING, *a.* الزام آور *ilzām āwar*, مابست *mabsurat* دما *numā*. A convincing proof, حجت واصله *hujjati wāzīhat.*

CONVINCINGLY, *ad.* برو واضح *bar wajai uāzīh*, بطور الزام *ba tauī ilzām*

CONVIVIAL, *a.* همدم *ham bazm*, گرم *hunkadah*, مجلس *majlis*, باز *bazm* پیوند *paywand*. Convivial entertainment, گرم *bazm*, مهمانی *mah-mānī*, میزبانی *mīzbānī*, ضیافت *ziyāfat*. A convivial companion, هم سفر *ham sufra*, همدم *hambazm*, همقدح *ham kadah.*

CONVIVIALLY, *ad.* دوستانه *ba wujai ziyāfat.*

CONVOCATE, *vt.* دعوت کردن *dad-dān*

CONVOKE, *v.* خواندن *khān-dan*. To convoke an assembly or council, مجلس خواندن *majlis-kh*, دیوان دعوت کردن *dīwān daduat-k.*

CONVOCATION, *n.* خواندگی *khāndagī*, دعوت *dadwati* جماعت *jamīdt*. A convocation, مجلس *majlis*, جمعیت *jamīdt*, دیوان *dīwān*. A place of convocation, جمعیتگاه *jamīdt gāh.*

CONVOLVE, *vt.* vide ROLL.

CONVOY, *n.* (road-guide) رهبر *rahbar*, راهنما *rahnumā*, راهگذار *rahguzār*.—(a travelling guard) فوج رهبان *fauji rahbān*, بدرقه *badroku.*

CONVOY, *vt.* راجدهای کردن *rāh namā-i-k*, راجدهای کردن *rā'i bān-k*, محافظت کردن *muhāfaẓat-k*. To convoy by sea, در بحر حمايت کردن *bar bahr himāyat-k*.

CONVULSE *vt.* تشنج شدن *tashannuj-k*, تشنج شدن *pīchish-n*.

CONVULSED, *a.* تشنجیده *mutashannuj*, تشنجیده *pi hān*, تشنجیده *mads*. To be convulsed, تشنج داشتن *tashannuj-d*, تشنج دادن *pīchān-b*.

CONVULSION, *n.* تشنج *tashannuj*. Dying convulsions, تشنج روح *naẓī ruh*, تشنج فواید *fuwāk*.

CONVULSIVE, *a.* تشنجیده *mutashannuj*, تشنجیده *tashannuj dah*.

CONY, *n.* پازلنگره *pazlangura*. A cony-burrow, نقب *nakh*.

COO, *vt.* (as a dove) کزک کردن *kāk-k*, کزک کردن *karhara-k*.

COOK, *n.* پادشاه *bāwarchi*, پادشاه *tab-bāh*, پادشاه *khāngur*, پادشاه *āghān*. The chief cook, سردار پادشاهی *sardāri bāwarchi*. A cook's shop, طبع خانه *tabkh khāna*, آشخانه *āsh khāna*.

COOK, *vt.* پختن *pukhtan*, پختن کردن *tabkh-k*.

COOKED, *a.* پخته *matbakh*, پخته *pukhta*, پخته *mutabakh*.

COOKERY, *n.* پادشاهی کاری *bāwarchi*, پادشاهی کاری *ga'i*, طبع *tabkh*. Any cooking instrument as a spit or pot, مطبخ *mitbakh*.

COOL, *a.* سرد *sard*, خنک *lhunuk*, خنک *bārid*, خنک *bāridū'l mizāj* — (unaffectionate) بی محبت *bi mohbat*, غیر دوست *ghair mawadat*. A cool friend, دوست خنک

dosti khunak — (deliberate) فیکر *fik-lir*, فیکر *fiker numā*.

COOL, *vt.* سرد کردن *sard-k*, سرد کردن *bārid-k*, خنک کردن *lhunuk-k*. To cool passions, خنک کردن *ihlāl-i nafs-k*. — (become cool) تقریب *takrīs-g.*, تروپ شدن *larūd-sh*. To become cool or indifferent in any thing, بدش گشتن *bansh-g.*, سست شدن *sust-sh*.

COOLED, *a.* (grown cold) سرد گردیده *sard gardida*, سرد *mubarrad*, بارک *bārid shuda* — (become remiss) کاهل شده *ghāfil gashu*, کاهل *lāhīl shuda*.

COOLY, *ad.* (without heat) خنکی *lhunuki*, سردی *sardi*. — (want of affection) غیر دوستی *bi mohbati*, *ghayri mawaddati*. — (freedom from passion) بی نفسی *bi nafari*, ناغزابی *nā ghazabi*.

COOP, *n.* مرغدان *kafasi murghān*.

COOPER, *n.* درهیلگر *barmil gar*, درهیلگر *dann kār*.

CO-OPERATE, *vi.* هم کردن *bāham-k.*, همکاری *ittifāk-k*.

CO-OPERATION, *n.* اتفاق *ittifāk*, همکاری *yak jahadi*.

CO-OPERATIVE, *a.* همکاری *yak jahadi numā*.

CO-OPERATOR, *n.* شریک *rafik*, شریک *sharik*, همکاری کننده *yakjahadi kunanda*.

CO-ORDINATE, *n.* همسر *hamsar*, هم *ham martaba*, هم *ham kadr*, هم *ham pāya*.

CO-ORDINATELY, *ad.* در هم مرتبه *darham martaba*, همسران *hamsarāna*.

COPARTNER, *n.* انبار *sharik*, انبار *ambāz*, مشارک *musharak*.

COPARTNERSHIP, *n.* انبازی *ambāzī*, شراکت *shurākut*

COPE, *n.* سرپوش *sar posh* Under the cope of heaven (throughout the world) اطراف و آفاق *atrāfu āfāk*.

COPE, *vi.* (enter into competition) اختلاف نمودن *sitiz-k.*, دوچار شدن *ikhhtilāf-n - vt.* (encounter) *du chār-k.*

COPIED, *a.* نقل کرده شده *nahl kardā shuda*, مدسوخ نمودده *mankūl, muntasikh nūmūda.*

COPING, *n.* (of a wall) تاج دیوار *tājī dīwār*, کنگر *kungura.*

COPIOUS, *a.* کثیر *kasīr*, بسیار *bis-yār*, فراوان *furāwān*, وافر *wāfar*, فراخ *farākh*

COPIOUSLY, *ad.* بسیارانه *bis-yārāna*, کثیرانه *kasīran*, وافر وافر *wāfar wāfar*

COPIOUSNESS, *n.* بسیاری *bis-yārī*, فراوانی *furāwānī*, کثرت *kasrat*, زیادتی *zayādātī*, فصاحت *fazlat.*

COPPER, *n.* مس *mis*, نحاس *nahās*, معدن مس *sāil*, Copper mines, مس معدن *maḍlanī mis*, نحاس *nihās.*

COPPERAS, *n.* راج *zāj*, فلقدیس *kul-kalīs.*

COPPERSMITH, *n.* مسبگر *mis-yār*, صاغر *sālgar*, صاف *saffār.*

COPPERY, *a.* مسین *misīn*, مسین *sāil*, مسین *misīn*, مسین *misīn*

COPPICE, *n.* جنگل *jangal.*

COPULA, *n.* حرف صل *harfi sila.*

COPULATE, *vi.* پیوستن *paywastan*, مباشرت کردن *paywand-k.*, مباشرت کردن *mubāsharat-k.*, عطف کردن *ātī-k.*

COPULATION, *n.* اجتماع *jimād*, اجتماع *ijtimād*, وصل *wasl*, پیوستگی *pay-wastagi*, نکاح *nikāh.*

COPULATIVE, *a.* وصلی *waslī*. A copu-

lative conjunction, حرف صل *harfi sila*, حرف عطف *harfi ātf.*

COPY, *n.* (not an original) نقل *nahl*, مدقول *mankūl*, نسخ *nusha*. A copy-book, مشقی نامه *mashk nāma*. —(exemplar) دستور *dasṭūr*, اصل *asl*. —(rough draft) مسوده *musawwada*. —(fair copy) نقل صاف *nahlī sāf.*

COPY, *vt.* نقل کردن *nahl-k*, تامل کردن *tamassul-k.*, ابداء کردن *ikhhtilā-k.*, نقل نویسی کردن *nahl nawīsi-k.* —(exercise to copy from) مشق *mashk.*

COPYIST, *n.* نقل کننده *nahl kunawnda*, تامل *kātib*, کاتب *kātib*, نسخ *nāsil*, نسخگر *nashk gar*.

COQUET, *vt.* بازی کردن *nāzīdan*, کوشش *kirishma-k.* —شود نمودن *shīa-n.*

COQUETRY, *n.* کوشش *kirishma* بازی *nāz*, شوی *shīwah*, بازی *dil farīb.*

COQUETTE, *n.* بازی *dil farīb*, بازی *nāzīna.*

COQUETTISH, *a.* کوشش *kirishma* بازی *nāzīna*, شوی *shīwah*, شوی *shīwah*, شوی *shīwah*.

CORAL, *n.* مرجان *marjān*, بس *basadl*. A coral bead, مرجان *marjān dana*, بازی *mukra*. Black coral, شاد *shaba.*

CORD, *n.* ریمان *rīsmān*, رسن *rasan*, تابل *tār*, رسن *rishta*, حبل *habl*, تابل *tanāb*. Cord-Maker, رسن *rasan* تابل *tāb.*

CORD, *vt.* با حبل بستن *bā habl-b.*

CORDAGE, *n.* vide CORD.

CORDIAL, *a.* (sincere) دال و جان *dāl u jān*, صافی دل *sāfī-dil*, دلکش *mukhlis*. —(invigorating) دلکش *dil kushā*, قوت بخش *kuwat bahsh.*

CORDIAL, *n.* (medicine) علاج *ilāj*, حان مغرغ *ilājī jānī mufarīh*, مغرغ *farrah kalb* —(anything comforting)

کشا *jān kashā*, کلب دواز *kalb nawāz*, دل‌سازى *dil āsāyī*.
CORDIALLY, *ad.* (heartily) دال و جان *bā dil u jān*, مخلصانه *mukhlisana*,
 "کلبانه" *kalbhan*.
CORIACEOUS, *a* (made of leather) از چلد ساجم *az jild l sākhla* — (like
 leather) چلد آسا *jild āsā*.
CORIANDER, *n.* گشدر *gushdr*: نمشک *namshak*.
CORK, *n* (of a bottle) سدک *sidāk*, صام *simām*.
CORK *vt.* سد کردن *sadāk kardan*, صام زدن *simān-zan*.
CORKSCREW, *n.* پیچ *pīch*.
CORN, *n* غله *ghalla* دانه *dāna* حدود *hubūb*. A cornfield, مزارعت *ma'arāt*,
 کشتزار *kashṭar*. A reaped field of
 corn سارمات *sarimat*. A corn-thresher,
 کرب *khirman kab*. A corn-
 mill, آسای غله *āsāyī ghalla*. A
 corn-merchant, غلات‌فروش *ghallafarush*.
 A corn-sack, کاندو *kanḍu*. An ear of
 corn, گوشه *ghusha* داسه *dasā*. A stack
 of corn, کدس *kuds*. A braid of corn
 دار *dāz*. Corn-floor, دختبرد حاتم *zakhīra khāna* کاد *khirman-*
ghā. A corn pipe, سرخند *sirghn*. A
 corn on the feet (disease) چرم *charmi* سبخت
saḥṭ.
CORNELIAN, *a* عقربی *ākhīl*.
CORNEOUS, *a*. قرن آسا *karn āsā*.
CORNER, *n.* گوشه *ghusha*, کنج *kanj*,
 زاویه *zāwiya*. The corner of a house,
 دیوار *dihlāz*. A retired corner, زاویات
zāwiyat. The corner of the eye,
 چشم گوشه *ghushai chashm*. The
 exterior corner of the eye, دلب *zanabul āyn*. The interior

corner of the eye, زوئ *amk*, گوشه
maḥk. The corner of the mouth,
 گوشه *ghushai dahn*. A corner
 stone, سنگ گوشه *sangī ghusha*. From
 corner to corner, گوشه گوشه *ghusha*
ghusha. Sitting in a corner (retired)
 گوشه نشین *ghusha nishīn*. The corner
 of a street or road, گوشه راه *ghushai*
rah, سر راه *sari rāh*.
CORNET, *n* (trumpet) بوق *būk* (*pl.*
 بوقی *būrī*). — (a standard-bearer)
 علم بردار *ālam bardār*, میر لوا *mīr-i*
lawā.
CORNICE, *n* فرس *kīrnīs*, کنگرد *kan-*
gura, آبنوی *ābnawī*.
COROLLARY, *n.* نتیجه *natīja*, اتمام
itmām.
CORONAL, *a*. تاج منسوب *tāj mansūb*.
CORONATION, *n.* جلوس *julūs*.
CORONER, *n.* کشای *kashshāf*.
CORONET, *n.* تاج *tāj*.
CORPORAL, *a*. (relating to the body)
 بدنی *badanī*, جسد منسوب *jasad*
mansūb — (material) جسمادی *jīsm-*
manī, جواهری *jaubharī*.
CORPORAL, *n* دافع دار *daḥī lār*.
CORPORALLY, *ad* جسدی *jasadī*.
CORPORATE, *a* مجتمع *mutajassim*,
 متهموم *maṭmūm*.
CORPORATION, *n* مجلس *majlis*, فرقه
maḥal, جماعت *jamā'at*.
CORPOREAL, *a*. جسمادی *jīsmānī*,
 بدن دار *tanāwar*.
CORPS *n.* رساله *rasāla*, گروه *gurūh*.
CORPSE, *n* مرده *murda*, لاشه *lāsha*,
 جنازه *janāza*, میت *mayyit*.
CORPULENCE *n.* بدآوری *tanāwarī*,
 فربهی *farbahī*, جسمامت *jīsmat*.
CORPULENT, *a* جسمیم *jasīm*, بدآور
tanāwar, فربه *farba*.

دماه *bosīlagī* عفوشت *āfūnat*, رشوت *tabāh*, دغل *daghl*.—(bribery) رشوت *rishwat*, اتاوت *atāwat*.—(matter in a soie) ردم *rīn*, ریش *resh*.
 CORRUPTIVE, *a.* مفسد *mutafassikh*, مغل با فساد *magl ba fasād*.
 CORRUPTLY, *ad.* فاسدانه *fāsīdāna*, با فساد *bā fasād*.
 CORSELET, *n.* خوش *joshan*.
 CORTICAL, *a.* شرت منسوب *kishrat mansub*.
 COSMETIC, *n.* خوب دما *khūb numā*, حسن کنان *husn kunān*.
 COSMICAL, *a.* جپان بدود *jhān paywand*, عالم منسوب *ālam mansub*.
 COSMOGRAPHER, *n.* خطاط الدنیا *khattāt u'l dunyā* هیئت دنیا دما ند *hiati dunyā numāyandā*.
 COSMOGRAPHY, *n.* هیئت دنیا *hiati dunyā*.
 COST, *n.* (charge) خرج *kharch*, متصرف *masraf*.—(price) قیمت *kīmat*, بها *bahā* -- (loss) نقصان *nuksān*, زیان *zīyān*.
 COST, *vt.* دیمت داشتن *kīmat-d*.
 COSTIVE, *a.* منقدس *munkabiz*.
 COSTIVENESS, *n.* کبصیت *kabziyat*, انقباض *inkibaz*.
 COSTLINESS *n.* بیش قیمتی *bīsh kīmat*, گران بها *girān bahā*.
 COSTLY, *a.* گران بها *girān bahā*, بیش قیمتی *bīsh kīmat*.
 COTEMPORARY, *n.* همرا *hamzād*, هم عهد *ham āhd*, داندش *yāshdāsh*, هم وقت *ham waht*.
 COTTAGE, *n.* خرگاه *khargāh*, کاخ *kākh*.
 COTTAGER, *n.* اهل خرگاه *ahli khargāh*, دهقان *dahkhān*.
 COTTON, *n.* پنبه *pumba* تطن *kutn*.

The seed of cotton, دانه *pumba dāna*. The cotton pod, بیل *baylam* (pl. دیالم). A cotton plantation, پنبه زار *pumba zār*, مقطد *maktanat*. A cotton tree, رطل *zādūl*. To dress cotton, پنبه زن *pumba-z*, مزع *kutn mazā-k*. A cotton dresser, پنبه زن *pumba zan*, حلاج *hallāj*. The art of dressing cotton, حلاجت *hilājat*. Made of cotton, قطعی *kutnīy*. Cotton cloth, پنبه *pārcha* *pumba*. A cotton reel, کندش *kandush*. The smell of burnt cotton, شیطا *shiyāt*. To take the cotton from the ear, (to be attentive) پنبه از گوش — To put cotton into the ear, (to be inattentive to what is said) پنبه در گوش نهادن — To be soft as cotton, پنبه شدن
 COUCH, *n.* بلنگ *palang*, زردی *zibīy*, فرش *farsh*. A travelling couch, تخت روان *takhti rawān*. An ornamented couch, زردیت *zarbiyat*.
 COUCH, *vt.* (recline) مبرک کردن *mubtarik-k*, (comprise, imply) محتل کردن *muhassul-k*, (tazammun-k). To couch for cataract, ظاهر ار چشمان *zafra az chashmān wā-k*.
 COUGH, *n.* سله *sulfa*, خم *khafa*, سعال *suāl*, سرفه *surfa*. A violent cough, سعال سائل *suālī sāil*, جار *jāriz*. A slight cough, سعال *sa'arat*.
 COUGH, *vi.* خفیدن *khafidan*, سعال *suāl-k*, سرفیدن *surfidan*. The noise made when coughing, ناهنا *nahnah*.
 COULTER, *n.* سنت *sannat*.

COUNTERFEIT, *n* رباکار *malakar*, رباکار *rayākhār*, عیار *ayyār*, دغاچار *daghā baz*.

COUNTERFEIT, *a*, صاحب کلب *kalb*, صاحب *sahibi talbīs*, معشوش *magh-shūsh*. Counterfeit money, زر کلب *zarī kalb*, یا روان *nā rawān*.

COUNTERFEIT, *vt*, نقل کردن *nalb-k*, تامل کردن *tamāssul-k*. To counterfeit coin, زر کلب زدن *zarī kalb-z*, مایع کردن *malh-k*.

COUNTERFEITLY, *ad*, با حیله *bā hīla* خدرا *ghadrā*.

COUNTERMAND, *n*, فرمان خلاف *furmāni khilāf*, حکم معاض *hukm munākiz*.

COUNTERMAND, *vt*, فرمان خلاف دادن *furmāni khilāf-d*, حکم را رد کردن *hukm rā radd-k*.

COUNTER-MARCH, *n*, مراجعت *mur-rājāt*, بار رفتن لشکر *bāz raftani lashkar*.

COUNTER-MARCH, *vt*, مراجعت کردن *mur-rājāt-k*, بار رفتن *bāz-z*.

COUNTER-MARK, *n*, نشان مشارکت *nishāni mushārak*.

COUNTER-MINE, *n*, نقب در دغ *nalb bar nalb*, سمع اسدغال *samj īstihbālī samj*.

COUNTERMINE, *vi*, دغ در نقب *nalb zari nalb-k*.

COUNTERMOTION, *n*, حرکت مخالف *harakati mukhālaf*.

COUNTERPANE, *n*, بلنگ پوش *palang pūsh*.

COUNTERPART, *n*, قطعه *nalb*, نقل *namāna*, کاتبی *katī mauāyak*.

COUNTERPLEA, *n*, گفت مدافس *gofti munākiz*, جواب *raddi jawāb*.

COUNTERPLOT, *n*, تحالف علی مخالف *tahāluf āla tahāluf*.

COUNTERPLOT, *vt*, ملع اسدغال *malā istihbālī malā-k*.

COUNTERPOISE, *n*, سدبج *sanja*, درسدبج *bar sang*.

COUNTER-PRESSURE, *n*, فوت مخالف *kuvati takhalluf*, قدرت علی قدرت *kudrati āla kudrat*.

COUNTER-PROJECT, *n*, قصد موافق *kasbi muwāfaq*.

COUNTER-SECURITY, *n*, ضمن مشارکت *zamani mushārak*.

COUNTING-HOUSE, *n*, دفتر خانه *daftar khāna*, شمار خانه *shumār khāna*.

COUNTLESS, *a*, بی شمار *bī shumār*, بی حساب *bī hisāb*.

COUNTRY, *n*, (region) ملک *mulk*, ولایت *wilāyat*, کشور *kishwar*, دایر *ddiy-gūr*, مملکت *munlakat*, اقلیم *iklīm*.

Love of country, حب الوطن من الايمان *habbu'l watan min il imān*. Belonging to one's country, وطنی *watanīy*.

—(opposed to town) اطراف *atrāf* سواد *sawād*—(rural parts) مدور *mabdarw*.

—(people) اهلی ولایت *ahli wilāyat*. A native country, وطن اصلی *watani aslī*, مولد *maulid* موطن *mautin*. The law of the country, باد هوا *bādī hauā*.

To abandon one's country, ترک وطن *tarkī watan-k*.

COUNTRY, *a*, (rustic) صحرای *sahrā*, ناشناس *rustāyī*—(ignorant) ناشناس *nāshunās*, بی ادب *bī adab*—(far from town) دور از شهر *dūr az shahr*.

COUNTRYMAN, *n*, دهقان *dahkān*, روستا زاد *rustā zāda*, فالج *fallāh*. A fellow countryman, هم ملک *ham*

هموطن *ham watan* هم وطن *mulh*,
ham wilāyat

COUPLE, *n.* جفت *juft*, زوج *zawj*
 ایدان *isnāni*. In couples, دو دو *du du*,
 دوگان *duḡān*. ایدان ایدان *isnāni isnāni*.

COUPLE, *vt.* وصل کردن *wasl k*, پیوستن
paywustan, جفت کردن *juft-k*, بستن
bastan.—(many) عدد بستن *ākd-o*

COUPLED, *a.* وصل کرده شد *wasl kard*
shuda, معطوف *maḡtūf*, و وصل *man-*
sūl. Coupled in matrimony, مزوج
muzawwaj.

COUPLET, *n.* بیت *bait* (۲ ل. ادیات).

COURAGE, *n.* مردانگی *mardānagī*,
 دلیری *dilerī*, بهادری *bahādurī*,
 شجاعت *shujāʿat*, همت *himmat*
 حرارت *jurāʿat*. A man of courage,
 مردار *mardi dīlāwar*, دلاور
mubāraʿ.

COURAGEOUS, *a.* دلاور *dīlāwar*, شجاع
shujāʿ, مردانه *mardāna*, بهادر
bahādur.

COURAGEOUSLY, *ad.* دلاورانه *dīlāwa-*
rāna, دلیرانه *dilerāna*, بهادرانه
bahādurāna, مردانه *mardāna*, بی
 باک *bī bāk*.

COURIER, *n.* پیک *kāsid*, نامه
nāma bar, نامه در *harkāra*,
 مکدوب *hāmili mahtūb*

COURSE, *n.* (race) باز *tāz*, شرف *sharaf*,
 حضر *hazr*.—(race-ground) میدان *may-*
dān, تاخندی *tākhāni*—(progress)
 روانی *rawānī*, سیر *sair*, رفتار *raftār*
 —(succession) خلعت *khilfat*, بی
 در *pai dar pai*—(custom)
 عادت *ādat*, سیرت *sīrat*, خوی *khvī*
 —(method) أسلوب *uslūb*, طریق
tarīk, نظام *nizām*. A water-course,

طریق ماء *āb-an-zar* آب آبراک *ābrak*,
 راه حیار *tarīk* ماء. A ship's course
 راه *rānī j hāz*, سیدی کشی *sabīlī kashī*.
 The sun's course, شمسیه *shamsīya*,
 طریق *tarīk* شمسیه *shamsīya*.

COURSE, *vt.* (hunt) شکار کردن *shikār-*
k, باحق *tākhān*, سید نمودن *sayd-n*.

COURSER, *n.* سمد *samand*, بوسن
tursan, بادب *bādīq*.

COURT, *n.* (palace) بازگاه *dargāh*, بازگاه
bārgāh, دربار *darbār*, سراپ *sarāya*,
 باب *kasr*. The august court, باب
bābī humāyūn. A court of
 justice, عدالت *ādālat*, محکم *maha-*
kuma—(of public audience) دیوان
dīwān khāna, دیوان همانون
dīwānī humāyūn. A court before
 a house, صحن خانه *sahn khāna*, پیش
 گاه *peshgāh*, دهلیز *dahlīz*. A court
 yard, آبدشگاه *ābīshā gāh*. The court
 or retinue of the prince, حشم و خدم
husham u khadam, سلطان
mulāzimāni sultān. Court (art of
 pleasing) ناز *nawāzish*, ناز *nāz*.
 روز *dīlāwīz*. A court-day,
 عدالت *rozi ādālat*. A court or levee-
 day, روز دربار عام *rozi darbārī ām*.
 Court favour, بخشش *nawā-*
zishi khusravāna.

COURT, *vt.* (flatter) خوشامد کردن *khush-*
shāmal-k, نوازش کردن *nawāzish-k*.
 To court a woman, عشق بازی کردن
ishk bāzī-k. To court or solicit
 ناز و نیاز *dar khāst-k*, درخواست کردن
khāstan, خواستن *nāz u nagāz-k*.

COURTEOUS, *a.* نیک *nek* *nihād*,
 خوشدها *khushnumā*, لطیف
latīf, نازنین *nāznīn*.

COURTEOUSLY, *ad.* در حسن حال *dar hasan hāl*, با لطف *ba labf*, با سخاوت *bā saḥḥawī shurīn*.

COURTESAN, *n.* روسدی *rospī*, فحش *fahsh*, کاهش *kahbat*, فاحش *fahishu*.

COURTESY, *n.* راکت *rahkat*, اہلبیت *ahlīyat*, لطافت *latāfat*, نزاکت *nazakat*, تواضع *tawāʿuṭ*, مودعی *modʿī*, مردمی *mardumī*.

COURTIER, *n.* حشوری *dar bārī*, درباری *dar bārī*, حشوری *hazārī*, ملزم *mulāzīmī*, سلطان *sultān*.

COURTLY, *a.* سراى مدسوب *sarāyī mansūb*.

COURTSHIP, *n.* ناز و ديار *nāz u nayāz*, عشق بازی *ishkī bāzī*.

COUSIN, *n.* ابن عم *ibn ʿamm*, عم زاده *ibnī ʿamm* — (aunt's son) خاله زاده *khāla zāda*, پسر خاله *pisarī khāla*. — (relation) خویشاوند *khishāwand*, خویشاوند *khishāwand*.

COVENANT, *n.* عہد *ahd*, عقد *ahd*, شرط *shart*, پیمان *paymān*. — (in writing) عہد نامہ *ahd nāmā*.

COVENANT, *vi.* عقد کردن *ahd-k.*, پیمان نمودن *ahd u paymān-n*.

COVER, *n.* پوشش *poshish*. — (of a dish, &c.) سرخشم *sar posh*, سرخشم *sar khum* — (for the head) کلاه پوش *kalla posh*. The cover of a wine-jar, لعاب *karānat* — (of a letter) غلاف *ghulāf*. — (of a book) دفتی *duftī*. — (pretext) بھانہ *bahāna*, عذر *ʿẓr*, حیلہ *hila* — (defence) حمایت *hīmāyat*.

COVER, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, سرپوش *sar posh-n.*, پنهان کردن *pinhān-k.*, مخفی کردن *mukhfi-k.* — make pretence) پناہ کردن *bahānā-k.* — (shelter)

محفوظ داشتن *panhā-k*, حمایت کردن *himāyat-k.*

COVERING, *n.* پوشش *poshish*, پوشاک *poshāk*.

COVERLET, *n.* بالابوش *bālā posh*, لپاف *lihāf*, پوش *palang posh*.

COVERT, *n.* تاکہ *takya*.

COVERT, *a.* پوشیده *poshīda*.

COVET, *vt.* طمع کردن *tamā-k.*, حرص *hirs-n.*, رغبت کردن *raghbat-k.*, آرزو مند شدن *ārsūmand-sh.*

COVETABLE, *a.* آرزوی *lāyaki ārsū*, واجب الحرس *wājib ul hirs*.

COVETOUS, *a.* طمعکار *tamākhār*, طامع *tāmī*, حرص *haris*, آرزو مند *ārsūmand*, باخل *bākhil*.

COVETOUSLY, *ad.* باختلانہ *bākhilāna*, با طمع *bā tamā*.

COVETOUSNESS, *n.* حرص *hirs*, طمع *tamā*, داکسی *nā kasī*.

COVEY, *n.* (a flock of birds) انیل *ibbil*.

COW, *n.* گاو *gāw*, گاو مادہ *gāwī māla*, خنسا *bāhārat* A wild cow, خنسا *khansā*. A cow's horn, سگ *sagh*. A cow-head, گاوبان *gāubān*. Cow-dung, سرگین *sargīn*.

COW, *vt.* ناکس کردن *nākas-k.*

COWARD, *a.* شردل *shutur dīl*, بزدل *buz dīl*, نامرد *nāmard*.

COWARDICE, *n.* شردلی *shutur dīlī*, نامردی *nāmardī*.

COWARDLY, *a.* بزدل *buz dīl*, ناکس *bī dīl*, وھمناک *wahmnāk*, ناکس *nākas*, شردل *shutur dīl*.

COWL, *n.* دود کش *dūd kash*.

COXCOMB, *n.* خودبین *lāf zan*, تاجر *khud bīn*, خودنما *khud numā*, خروس *tāje khurūs*.

COY, *a.* شرمسار *sharmsār*, شرمگین

- sharmgin*. To be coy, وفار نمودن *wikār-n*.
- COYNES^s, *n*. شرمندگی *sharm-andagi*, حیا *hayā*, حجاب *hiyāb*.
- COZEN, *vt* فریفتن, دغا دادن *daghā-d*, فریفتان *fariftan*.
- COZENAGE, *n*. دغا *daghā*, فریب *fareb*.
- CRAB, *n*. خرچدگ *sartān*, سرطان *kharchang*.
- CRABBED, *a*. (peevish) ترش رو *tursh rū*, درشت *durushl*, تند *tund* — (difficult) مشکل *mushkil*, دشوار *dush-wār* — (unpleasing) ناخوش *nā khush*, ناپسندیده *nā pasandīda*.
- CRABBEDLY, *ad*. درشمانه *durushitāna*, مشکلا *mushkilan*.
- CRACK, *vt*. (split) شکافتن *shigāftan*, لب زدن *chāk-k*. — (boast) لاف زدن *lāf z*. — (to utter a sharp sudden sound) صدای تیز زدن *sadāi tez-z*.
- CRACK, *n*. (chink) شکاف *shigāf*, شن *shalk*, چاک *chāk*, رخ *rahna*. Full of cracks, شاخ شاخ *pur chāk*, رخ *shākh shākh*. Having cracks, رخ *rukhna dār*. Cracks in mountains, *durat*. — (sudden, sharp sound) ترک *turāk*. — (defect) نقصان *nuksān*, لاف *lāf* — (boast) فصور *kusūr*, عیب *ātib*.
- CRACK-BRAINED, *a*. خشک مغز *khushk maghiz*.
- CRACKED, *a*. چاک رده *shigāfta*, شکافته *chāk-zuda*. A cracked crust of clay, قلنغ *kilfil*.
- CRACKER, *n*. (of gunpowder, &c) آتش دوانی *mushki dawāni*, لاف زدن *ātish bāzi*. — (boaster) لاف زان *lāf zan*.
- CRACKLE, *vi*. حرارت کردن *harāt-k*, صدا کردن *sudā-k*.
- CRADLE, *n*. گهواره *ghawāra*, مهد *mahd* (pl. مهد).
22
- CRADLE, *vt*. گهواره جنبانیدن *ghawāra-j*.
- CRAFT, *a*. (trade, art) پیشه *pesha*, کسب *kusb*, هنر *fann*, *hunar*. — (fraud) مکر *mahr*, فریب *fareb*, دغا *daghā*, حیله *hila*.
- CRAFTILY, *ad*. از روی فریب *az rūi fareb*, با حیله *bā hila*.
- CRAFTSMAN, *n*. کاربگر *kārfgar*, اهل هنر *ahli hunar*, پیشه کار *pesha kār*.
- CRAFTY, *a*. دغا باز *hila bāz*, حیله دار *daghā bāz*, مکر *ghudlār*, ماکر *makkār*.
- CRAG, *n*. وعر *wdr*, ورطه *warta*. — (a steep) صخرت انزلی *sakhrat afrāsi*. — (the neck) گردن *gardan*, عنق *ūnk*.
- CRAGGED, } *a*. با هموار *nā hamuār*,
CRAGGY, } غلیظت *ghalīzat*.
- CRAM, *vt*. انباشتن *ambāshstan*, بر کردن *pur-k*, ملا کردن *malā-k*. To cram one's self, الوان خوردن *ulwān-kh*.
- CRAMP, *n*. (spasm) تشنج *tashannuj*, پیچش *pechish*. — (shackle) بند *band*, قید *kayd*.
- CRAMP, *vt*. قید کردن *kayd-k*, فصر ساختن *kasr-s*. — (to afflict with cramp) نکت *fukak-z*, تعس دادن *tads-d*.
- CRANE, *n*. (bird) کلنگ *kulang*, کرکی *kurkiy*, گاز *gāz*. — (a machine for raising great weights) منجذیق *manjunlik*.
- CRANIUM, *n*. کاسه *kāsa*.
- CRANNY, *n*. vide CRACK.
- CRASH, *vi*. *vt*. نقص زدن *nukz-z*, نرائ *tarāk-n*. — (break to pieces violently) بجزور شکستن *ba jaur shikastan*, مرفوت نمودن *marfut-n*.
- CRASH, *n*. نقص *nakz*, هدت *haddat*.
- CAVE, *vt*. خواستن *khāstān*, طلبیدن *talabūlan*, آرزو داشتن *ārzu-d*, طلب کردن *ta'ab-k*.
- CRAWL, *vi*. دب کردن *dabb-k*, خزیدن *khazīdan*.

CRAWLER, *n* خزنده *khazanda*.

CRAZE, *vt*, آشفته کردن *āshufta-k*, آشفته کردن *āshufta-k*, آشفته کردن *āshufta-k*, آشفته کردن *āshufta-k*.

CRAZINESS, *n*, (of mind) دیوانگی *dīwānagi*, دیوانگی *dīwānagi*.

CRAZY, *a*, دیوانه *dīwāna*, دیوانه *dīwāna*, دیوانه *dīwāna*, دیوانه *dīwāna*.

CREAK *vi* سر زدن *sar-zan*, سر زدن *sar-zan*.

CREAM, *n* سر شیر *sar-i shīr*, سر شیر *sar-i shīr*.

CREASE, *n*, (fold) شکن *shikan*, شکن *shikan*, شکن *shikan*, شکن *shikan*.

CREASE, *vt*, شکن کردن *shikan-k*, شکن کردن *shikan-k*.

CREATE, *vt* پدید آوردن *āfrīdan*, پدید آوردن *āfrīdan*, پدید آوردن *āfrīdan*, پدید آوردن *āfrīdan*.

CREATED, *a*, پدید آمده *āfrīda*, پدید آمده *āfrīda*, پدید آمده *āfrīda*, پدید آمده *āfrīda*.

CREATION, *n* پیدایش *āfrīsh*, پیدایش *āfrīsh*, پیدایش *āfrīsh*, پیدایش *āfrīsh*.

CREATIVE, *a* (having the power of creation) خلاق *khāliq*, خلاق *khāliq*, خلاق *khāliq*, خلاق *khāliq*.

CREATOR, *n*, آفریدگار *khāliq*, آفریدگار *khāliq*, آفریدگار *khāliq*, آفریدگار *khāliq*.

world, خالق *khāliq*, خالق *khāliq*, خالق *khāliq*, خالق *khāliq*.

CREATURE, *n*, مخلوق *makhluq*, مخلوق *makhluq*, مخلوق *makhluq*, مخلوق *makhluq*.

CREDENCE, *n*, اعتماد *aitimād*, اعتماد *aitimād*, اعتماد *aitimād*, اعتماد *aitimād*.

CREDENTIAL, *a*, شهادت *shahādāt*, شهادت *shahādāt*, شهادت *shahādāt*, شهادت *shahādāt*.

CREDIBILITY, *n*, اعتماد *aitimād*, اعتماد *aitimād*, اعتماد *aitimād*, اعتماد *aitimād*.

CREDIBLE, *a*, معتبر *maʿtbar*, معتبر *maʿtbar*, معتبر *maʿtbar*, معتبر *maʿtbar*.

CREDIBLY, *ad*, اعتماداً *aitimādān*, اعتماداً *aitimādān*, اعتماداً *aitimādān*, اعتماداً *aitimādān*.

CREDIT, *n*, (honor, reputation) عزت *ʿizzat*, عزت *ʿizzat*, عزت *ʿizzat*, عزت *ʿizzat*.

Of no credit, بی اعتبار *bi-ʾitibār*, بی اعتبار *bi-ʾitibār*, بی اعتبار *bi-ʾitibār*, بی اعتبار *bi-ʾitibār*.

Of no credit, بی اعتبار *bi-ʾitibār*, بی اعتبار *bi-ʾitibār*, بی اعتبار *bi-ʾitibār*, بی اعتبار *bi-ʾitibār*.

Of no credit, بی اعتبار *bi-ʾitibār*, بی اعتبار *bi-ʾitibār*, بی اعتبار *bi-ʾitibār*, بی اعتبار *bi-ʾitibār*.

Of no credit, بی اعتبار *bi-ʾitibār*, بی اعتبار *bi-ʾitibār*, بی اعتبار *bi-ʾitibār*, بی اعتبار *bi-ʾitibār*.

- buy upon credit, وام گرفتن *wām-g.*
To ask credit, استدانت کردن *i-ti lā-nat-k.*
- CREDIT, *vt.* (believe) اعتقاد بردن *iti-kāl b.*, باور کردن *bāwar-k.*—(trust) فرص اعمداده کردن *itīmā-l-k.*—(lend) وام دادن *karz-d.*, وام دادن *wām-d.*—(give credit) التفات کردن *iltijāt-k.*
- CREDITABLE, *a.* معتبر *mudtībar* کردم *karīm*, صاحب رعایت *sāhibi ra'iyat.*
- CREDITABLENESS, *n.* اعمداده *atībār*, نیک نامی *noh nāmī.*
- CREDITABLY, *ad* با اعتبار *bā atībār*, به رعایت *ba ra'iyat.*
- CREDITOR, *n.* وام خواه *wām khāh* وام سنان *wām sītān*, مدائن *mudāyin.*
- CREDULITY, *n.* ساده دلی *ālu dīlī* زود اعتقادی *zūd atīkādī.*
- CREDULOUS, *a.* صاحب ایمان *sāhibi imān*, ساده دل نما *sāda dīl numā.*
- CREED, *n.* کلام *kalama*, شهادت *shahādāt.*
- CREEK, *n.* کنج دریا *kunji daryā*, خلیج *khalij.*
- CREEK, *vt.* صرف کردن *sarīf-k.*, سر ساختن *sarr-s.*
- CREEKY, *a.* پر خلیج *pur khalij.*
- CREEP, *vi.* خردیدن *dabb-k.*, با عجز روان *khazīdan.*—(move feebly) *bā'iz-ravān-sh.*—(move clandestinely) نهانی رفتن *nihānī-n.*—(move timidly) از دلی نمودن *buz-dīlī-n.*—(come or steal upon unexpectedly) علی انوار واقع شدن *nāgāh-ā.*, *ālalfaur wākī-sh.*—(behave with servility) ذلالت نمودن *zalālat-n.*—(fawn) ریشخند نمودن *rishkhind-n.*
- CREEP-HOLE, *n.* دولج *kunām*, *dawloj.*
- CREEPING *a* خزان *khizān*, خزنده *khazānda*, دب *dabb* (creeping animals, حشرات *hasharāt.*
- CRESCENT, *n.* (new moon) ماه نو *māhi nau*, هلال *hilāl*—(growing) نامی *nāmī*
- CRESS, *n.* ترخه *tara tezuk*, وند *wanda*
- CREST, *n* تپه *turra*, تاج *tāj.*—(plume) سروش *sarkūj.*
- CRESTED *a* تاج دار *tāj-dār.*
- CREST-FALLEN, *a.* دل دنگ *dil tang*, دل شکسته *dil shikasta.*
- CREVICE, *n* رخ *rakhna*, درز *darz*, شکاف *shigāf.*
- CREW, *n* جماعت *jamā'at*, وانست *mā'inasat*—(of a ship) اهل *ahli-jehāz*, ملاحان *mallaḥān*
- CRIB, *n.* آگوده *āgunda*—(ox-stall) معلف *mu'allaf.*—(cottage) خرگاه *khargāh.*
- CRICK, *n.* رنج گردن *ranji gardan*, درد در *dardī dard.*
- CRICKET, *n* (insect) چرغند *charghad*, شادگیر *shahgīr.* To chirp like a cricket, گو ناری *sarr-k.*—(game of) *gu bāzī*, گوی چوگان *gūi chūgān.*
- CRIER, *n.* دلال *dallāl*, بانگ زن *bāng-zan*, نودن *munazzin.*
- CRIME, *n* نقصیر *taksīr*, گناه *gunāh*, خطا *khatā*, عیب *āib.* A capital crime, گناه عظیم *gunāhi āzim.* Past crimes, جرائم سابقه *jarāyimi sābuka.* Guilty of a crime, گناهگار *gunāhgār.* To commit a crime, نقصیر کردن *taksīr-k.*, گناه کردن *gunāh-k.* To accuse of a crime, اسناد نمودن *buktān-g.*, بیان کردن *asnā-l-n.*, متهم نمودن *muttāham-k.*
- CRIMINAL, *a.* تقصیر وار *taksīrwār*, معجزم *sāhibi fusād*, صاحب فساد *muḥrīm*, حرم *jarīm*, Criminal Court, عدالت فوجداری *ādālati farjdarī.*

CRIMINAL, *n* گناه گار *gunāhgār*, صاحب *sāhibi buhtān*, پنهان *sāhibi fasād*, عاصي *āst*.

CRIMINALLY, *ad.* از روی تقصیر *az rui takstir*, مجرم *ba wujai mujrim*.

CRIMINATE, *vt.* شکایت کردن *shikāyat-k.*, مساوی کردن *masāwī-k.*

CRIMINATION, *n.* شکایت *shikāyat*, پنهان *buhtān*.

CRIMSON, *n.* ارغوانی *kirmazī*, قرمزی *arghwānī*.

CRINGE, *vt.* چاپلوسی کردن *chāplūst-k.*, خوشامد *zill-n.*—(fawn) دل نمودن *khushāmad-k.*

CRINKLE, *vt.* چین نمودن *chīn-n.*

CRIPPLE, *a.* لنگ *lang*, عرج *urj*.

CRIPPLE, *n.* مقعد *mukadd*, لنگی *langī*.

CRIPPLE, *vt.* لنگ کردن *lang-k.*, اعرج *adraj-k.*

CRISIS, *n.* (of a disease) بحران *buhrān*, هنگام *yūmi buhrān*, یوم بحران *han-gāma*, معرکه *madrakā*.

CRISP, *a.* پختدار *pechdār*, تاخمد *tākhta*.

CRISP, *vt.* پیچیدن *pechīdan*, در پیچ نمودن *pech dar pech-n.*—(twist) تافتن *taftan*.

CRITERION, *n.* نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, قاعده *kāyida*.

CRITIC, *n.* نكده *nukta chīn*, نكده *nukta dān*, صاحب تمیز *sāhibi tamīz*.—(censurer) ذم گو *zamm gu*.

CRITICAL, *a.* (accurate) مکلف *mukal-laf*, نقاف *nikāf*.—(relating to criticism) دقت شناس *daqqīyat-shanās*.—(captious) ذم گویان *zamm gūyān*.

CRITICALLY, *ad.* با دقت *bā dikkat*, با دقت *ba wujai dakik*.

CRITICISE, *vt.* (judge accurately) نكده

با دقت رای *nukta, chīdan*, با دقت رای دادن *bā dikkat rāi-d.*—(correct) تادیب کردن *tādīb k.*—(comment upon) بیان ساختن *bayān-s.*, تفسیر *sharh-n.*, شرح نوشن *tafsīr-n.*—(censure) ذم دادن *zamm-d.*

CRITICISM, *n.* تادیب *tādīb*, نكده *nukla sanjī*, بیان *bayān*, تفسیر *tafsīr*.

CROAK, *vi.* نعب کردن *nadb-k.*

CROCKERY, *n.* سفال *sifāl*, سفالین *sifālīn*.

CROCODILE, *n.* سوسمار *nahang*, ننگ *sūsmār*, تمساح *tameāh*.

CROOK, *n.* (shepherd's staff) پاشو *pāshū*, عصای چوپان *dsāi chopān*.

CROOK, *vt.* کج کردن *kham-k.*, کج کردن *kaj-k.*, مایل کردن *māyīl-k.*, پیچیدن *pechīdan*.

CROOK-BACKED, *a.* کوزه پشت *kūza pusht*, احدهب *ahdab*.

CROOKED, *a.* خم *kham*, کج *kaj*, کوز *kūz*. A crooked stick, کیوس *kīyos*, توک *tūk*.

CROOKEDLY, *ad.* کوزانه از کجی *az kajī*, کوزانه *kūzhāna*.

CROOKEDNESS, *n.* خمی *khamī*, کج *kaj*, پیچ *pech*.

CROOK-LEGGED, *a.* لام ماق *lām sāh*.

CROP, *n.* فصل *fasl*, خرمن *khirman*, محصول *mahsūl*, غله *ghalla*.

CROP, *vt.* چیدن *tarāshīdan*, تراشیدن *chīdan*.

CRORE, *n.* صد لک *sad lak*.

CROSS, *n.* صلیب *chalīpā*, صلیب *salīb*. The Christian Cross, خاج *khāj*—(gibbet) دار *dār*.—(vexation) تصدیع *tasdīc*, آزار *āzār*.

CROSS, *a.* (transverse) معترض *mud-*

- tariz*.—(adverse) مخالف *mukhālīf*, فاسد *bī rozī*.—(perverse) فاسد *fāsid*, شیطان *shaytān*.—(contradictory) منافی *munākiz*, مخالف *mukhālīf*. A cross bar, عرفوت *arkuvāt*. A cross blow, صدمت *sarīmat*. A cross-bow, قذاف *kazzāf*. A cross-wind, باد مخالف *bādī mukhālīf* باد نسیج *bādī nasījāt*.
- CROSS, *ad.* عِدور *ūbūr*, از جانب بجانب *az jānīb ba jānīb*.
- CROSS, *vt.* (move obliquely) ملتوی *multawī-r*.—(mark with a cross) معر *taslīb-k*.—(cancel) خط بطلان نمودن *makw-k.*, خط بطلان نمودن *hāt bullān-n*.—(pass over) عبور کردن *ūbūr-k*, عبور گذر کردن *guzar-k*. To cross a ferry, معبر مرور کردن *midbar mur-ūr-k*, To cross a river, دریا ردن *ūbūrī daryā-r*. To cross the sea, عبور مرور علی البحر کردن *murūr dīl' bahr-k*.—(counteract) مخالف شدن *mukhālīf-sh*.—(obstruct) سد کردن *sadd-k.*, رد کردن *radd-k*.—(to be inconsistent) ناهموار *nā muwāfīk-sh*, نا موافق شدن *nā hamwār-b*. To cross examine, mukābil tafhūs- mukābala-k. مقابل گرفتن *mukābala-k*.
- CROSS-GRAINED, *a.* vide CROSS.
- CROSSLY, *ad.* (athwart) عِدور *ūbūr*.—(oppositely) بر عکس *bar dks*, "ضدا" *ziddan*, برخلاف *bar khilāf*.
- CROSSNESS, *n.* (transverse) عرضی *drz*, تاتاررک *tatarruk*.—(perverseness) عدا *īnād*, سدیز *sitiz*.
- CROSS-WAY, *n.* (a bye path) مشعب *mashāb*.
- CROW, *n.* زاع *zāgh*, غراب *ghurāb*, کلاغ *kalāgh*. A iron crow, آهن *putlāli āhan*. The crow of a cock, بانگ خروس *bāngī khuros*. A scare-crow, هراس *hirās*.
- CROW, *vi.* (as a cock) زدن *bāng-z*.—(as a hen) صداح کردن *sudāh-k*.—(boast) لاف زدن *lāf-z*.
- CROWD, *n.* جماعت *jumād*, اندوه *am-būh*, هنگامه *hangāma*, گروه *gurūh*, طایفه *tāyafa*.
- CROWD, *vt.* تصاعط نمودن *ta-zāghat-n*.
- CROWN, *n.* تاج *tāj*, انسر *afsur*, کلاه *kulāh*. A crown of glory, تاج مغنرت *tāji mafkhirat*. A golden crown, زرین کلاه *zarin kulāh*. Wearing a crown, تاجدار *tājdār*. A little crown, تاجک *tājak*. The crown of the head, انسر سر *afsari sar*. The crown or top of a mountain, سرکوه *sari koh*.—(accomplishment) اخیتام *ikhītām*, تمام *tamām*.
- CROWN, *vt.* (a king) تاج نهادن *tāj-n*, تشریف *taklīl-k*.—(dignify) نکلیل کردن *tashrif-k*, اکرام نمودن *ikrām-n*.—(adorn) آرایش *payrāstan*, آرایش *ārāyish-k*.—(complete) تمام کردن *tamām-k*, پاداش دادن *pardākhān*.—(reward) مکافات کردن *mukāfāt-k*, جزا دادن *jazā-d*.
- CROWNED, *a.* تاجدار *tājdār*, منوج *mutawwaj*. A crowned head, شاه *shāh bā afsar*. To be crowned, منوج شدن *mutawwaj-sh*.
- CRUCIBLE, *n.* پوت *pūta*, بوت *bota*.
- CRUCIFIER, *n.* صلب سازنده *salb-sāzanda*.
- CRUCIFIX, *n.* صلیب *salīb*.
- CRUCIFIXION, *n.* صلب *salb*, صلیب *taslīb*.
- CRUCIFORM, *n.* خاج آسا *khāj āsā*.

CRUCIFY, *vt* تصلیب کردن *tas'īb k.*,
بر دار کردن *bar khāy-k.*,
bar dār-k., صلب کردن *salb-k.*

CRUCIFIED, *a.* چارمخیج *mas'ūb*, مخلوب
کشیده *chār mekh kashīda.*

CRUDE, *a.* (raw) خام *khām*, ناپخته
nā pukhta.—(ill-arranged) بی ترتیب
bī tartīb, بی نظم *bī na:zm.*

CRUELY, *ad.* خایمانه *khāmāna*, بی
هدام *bī hangām.*

CRUDENESS, *n.* خامی *khāmī*, نا
پختگی *nā pukhtagī.*

CRUEL *a.* بی رحمت *bī rahm*, بی شفقت
bī shafakat, ظالم *zālīm*, سنگدل *sangdil*,
خونریز *khūn rez*, درشت *durusht.*

CRUELLY, *ad.* با سدم *bā sitam*, از
ظالمانه *az sang dilī*, سنگ دل
zālīmāna.

CRUELTY, *n.* ظلم *zulm*, سدم *sitam*,
بی مروتی *bī muruwatī*, سنگدلی
sangdilī.

CRUISE, *n.* سفر دریا *safari daryā.*

CRUISE, *vi.* سفر دریا کردن *safari daryā-k.*

CRUISER, *n.* چهار جنگی که سیر دریا
میکنند در تلاش چهار های دشمن
jahāz ke saqrī daryā mikhunad dar
talāshī jahāz hāi dushman.

CRUMB, *n.* پاره *pārcha*, ریزه *rizā.*
نان *futāl.* Crumbs of bread, نان ریزه
nāni reza, خرده نان *nāni lhurda.*

CRUMBLE, *vt.* ریزه ریزه کردن *reza reza-*
k., پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*

CRUMMY, *a.* فئات ریزه دار *futāli reza*
dār.

CRUMPLE, *vt.* شکن دادن *shikan-d.*,
چین کردن *chīn-k.*, پیچ نمودن *pech-n.*

CRUSADE, *n.* جهاد *jihād*, غزاه *ghazāt*,
اجدهاد *ijtihād.*

CRUSH, *vt.* (bruise) کوفتن *kāftan*,

mas'khā-k-s —(depress,
ruin) پست کردن *pāyānmāl-k.*,
پست *pašt-k.*, زدن *sarfārū-z.*
—(to be condensed) هذگفت
hanguf. g.

CRUSH, *n.* بکم زندگی *bakam zadagi*,
هرس *hars.*

CRUSHED, *a.* مسخوق *mas khūk*, کوفته
kūfta.

CRUST, *n.* قشر *kishr* (پل قشور) —Crust
of bread, نان پوست *pūsti nān*,
فرص *kurs.* The crust or scab of a wound,
khushk resha. The crust
or plastering of a wall, آزند *azhand*,
اندود *andūd.* The crust or the sur-
face of clay, نشع *lashd.*

CRUST, *vt.* قشر کردن *kishr-k.*,
اندوده ساختن *andūda-s.*

CRUSTY, *a.* پوست دار *pūst dār*,
اندوده *andūd.* —(peevish)
durusht, تند *tund.*

CRUTCH, *n.* سردستم *sardasta.*

CRY, *vt.* (aloud) بانگ بر زدن *bāng bar-*
z. شور کردن *shor-k.*, غوغا کردن
ghuughā-k. —(lament) شکایت کردن
shikāyat-k., فزاد و فغان کردن
faryādū figān-k., گریستن
zārī-k. —(weep) گریستن
giristan —(proclaim) منادی
munādi-s. اشهار کردن *ishtihār-k.*,
آشکاره کردن *āshkāra-k.* To cry down
(defame) رسوای نمودن *ruswāi-n.* —
(prohibit) نهي نمودن *nahī-n.* To
cry out for help, معاونت طلب کردن
muāwanat talab-k. To cry up (ap-
plaud) ستودن *afrīn-g.*, آفرین گفتن
satūdan.

CRY, *n.* نعره *faryād*, بانگ *bāng*,
نادره *naāra*, فغان *fughān.* —(lamentation)
گریه *nālīsh*, زار *zār.* —(weeping)

- gīr-gā. — (a squall) غریب و اوبلا *ad-wilā*.
gharer.
- CRYSTAL, *n.* بلور *billawr*, نبات *mahīt*.
- CRYSTAL, *u.* بلورین *billawerīn*.
- CRYSTALLIZE, *vt.* vide CONGEAL.
- CUB, *n.* بچه *bucha*, قطره *kutrah*. A fox's cub, عروس *anfās*.
- CUBE, *n.* مکعب *kadb* مستطیس *musaddas*.
- CUBEB, *u.* (drug) کدایت *kabābat* کباب چیدی *kabāb chīnī*.
- CUBIC, *u.* مکعب *makāb*, آسا *kadb āsā*.
- CUBIT, *n.* گز *gaz*, دست *dast*.
- CUCKOLD, *n.* الدس *alyas*.
- CUCKOO, *n.* کنوک *kubūk*.
- CUCUMBER, *n.* بادنگه *khiyār*, خیار *bāt-rang*. A cucumber bed حدار *khiyār zār*. Cucumber-seed, غاوش *ghāwash*.
- CUD, *n.* نشخوار *nishkhār* or *nushkhār*.
- CUDGEL, *n.* چوب دستی *chūb*, چوب دستی *chūb dastī*, بقاری *bakkārīg*.
- CUDGEL, *vt.* چوب زدن *chūb-z*.
- CUE, *n.* (tail) دم *dumbāl* دم *dum*. — (hint) اشاره *ishārah*.
- CUFF, *n.* (blow) ضمت *latmat*, طپانچه *tapāncha*.
- CUFF, *vt.* طپانچه زدن *tapāncha-z*, مشت زدن *musht-z*.
- CUIRASS, *n.* جوشن *joshan*, جب *juba*.
- CUIRASSIER, *n.* جب پوش *juba posh* جوشن پوش *joshan posh*.
- CULINARY, *n.* مطبخ *matbakh* متبعی *mansūb*, مطبخی *matbakhīy*.
- CULL, *vt.* انتخاب کردن *intikhāb-k*, گزیدن *guzīdan*, چیدن *chīdan*.
- CULLY, *n.* فریبده *farībunda*, خبن *mardī ghabn*.
- CULLY, *vt.* غدر کردن *farīfian*, غدر *ghadr-k*.
- CULPABILITY, *n.* گناهکاری *gūnah gārī*, خطا *khata* گری.
- CULPABLE, *a.* مجرم *mujrim*, ملزم *malzam*.
- CULPABLY, *ad.* ذمیه *zamīmānān*.
- CULPRIT, *n.* گناهکار *gūnahgār*, عاصی *āsī*.
- CULTIVATE, *vt.* (the earth) زراعت *zarā'at-k*, کشتکاری *kisht-kārī-k*, فلاحت *fulāhat-k*. — (fertilize) آباد کردن *ābād-k* — (to meliorate anything) خودر کردن *khūb-tar-k*, بهتر کردن *bah-tar-k*, قوی کردن *turakkī-k*.
- CULTIVATED, *a.* مزروع *mazrū'ā* زراعت *zarā'āt* کرده شده *zarā'āt kar'du-shuda*, معمور *ma'mūr*, آباد *ābād*. A cultivated country, ملک آباد *mulki ābād*, آبادی *ābādānī*.
- CULTIVATION, *n.* کشتکاری *kishthārī*, معموری *zarā'āt*, فلاحت *fulāhat*, آبادانی *ābādānī*. — (improvement in general) زودبان *turakkī*, زودبان *azhīgād*.
- CULTIVATOR, *n.* حارث *hārīs*, دهقان *dahkān*, آباد کننده *ābād kunārda*.
- CULTURE, *n.* تربیت *tarbīyat* — vide CULTIVATION.
- CUMBER, *vt.* vide ENCUMBER.
- CUMBERSOME, { *a.* رنج آور *ranjāwar*.
vide BURDEN-
CUMEROUS, { SOME.
- CUMIN, *n.* زرد *zīra*, کمون *kammūn*.
- CUMULATE, *vt.* vide ACCUMULATE.
- CUNEAL, { *a.* فام صورت *fāma sūrat*.
CUNEIFORM }
- CUNNING, *a.* حیله *hila*, باه *bāz* دغا *daghā* فریبده *farīb* *bāz*, خدار *ghudār*. — (intelligent) هوشیار *hūshgār*, هنرمند *hunarmān*, دانا *dānā*, فراست *sāhibī firāsat* — (artifice) روبا *rubāh bāzī*, حیله *hila* باه *bāzī*, خدار *ghudr*.

- funn.—(art) هنر *hanar*, معرفت *madrifat*.
- CUNNINGLY, *ad* از روی فریب *az rā'i farīb*, خدرا *ghadrān*.
- CUP, *n* پیاله *payāla*, ساغر *sāghir*, فدح *faḥ*, کاس *kāsa*, پیغام *paymāna*. A silver cup, جام سیم *jāmi sim*. A horn cup, بالغ *yāligh*. A wooden cup, زحافت *liḥf*. A glass cup, زجاج *zujājūt*. A crystal cup, نلور *naḥlūr*, *sāgiri billawr* A porcelain or earthen cup, سفالین کاس *kā'ai sifālīn*. A cup turned down, سرنگون *sarnagūn*. A new cup, انث کاس *ka'si unuf*. A cup-maker, کاسه گر *jām gur*, کاسه بند *kāsa band*.
- CUP, *vt.* (to bleed with a cupping-glass) حجامت کردن *hojāmat-k*.
- CUP-BEARER, *n* سادی *sādi*, شراپدار *sharāb-lār*, سقا *sakkā*.
- CUPBOARD, *n* انبار خاند *ambār khāna*, آدشته *ākishta*.
- CUPIDITY, *n* رغبت *shahvat*, شهوت *shahvat*, رغبه *rughbat*.
- CUPOLA, *n* گنبد *gumbad*, کبر *kītr*.
- CUPPING, *n* حجام *hājīm*, حجامت *mukhtajīm*.
- CUPPING-GLASS, *n* معجمت *mih-jumut*.
- CUR, *n* سگ *saḡ*, کلب *kalb*.
- CURABLE, *a*, ممکن معالجه *mumkin-i mu'ālaḡa*, قابل شفا *kābīli shifā*, علاج *ilāj* پذیر *ilāj pazīr*.
- CURATE, *n* امام *imām*.
- CURATOR, *n* کارگذار *wakīl*, وکیل *hār-guzār*, ابلق *atālīk*.
- CURB, *n* (of a bridle) حکمت *haka-mat*—(cheek) مزاحمت *muzāhimat*, ضبط *zabt*, بند *manī*, تانبه *tumbīk*.
- CURB, *vt.* (a horse) انجام کردن *iljām-k*, تلبیس *tulīm-s*—(restrain)
- صبط *muzāhimat-k*, مزاحمت کردن *zabt-u rabt-n*, ضبط و ربط نمودن *zabt-u rabt-n*.
- CURD, *n* شیر مایه *māyui-shir*, حالوم *hālūm*, دوق *dogh*.
- CURDLE, *vi*, شیر را منجمد کردن *shir rā munjamid-k*, فسردان *fusurdan*.
- CURDY, *a*, منجمد *munjamid*, فسرده *fusurda*.
- CURE, *n*, علاج *ilāj*, چاره *chāra*, شفا *shifā*, معالجه *mu'ālaḡa*.
- CURE, *vt*, شفا کردن *shifā-k*, تیمار کردن *timār-k*, چاره دادن *chāra-d*, علاج نمودن *ilāj-n*.
- CURIOSITY, *n* (accuracy) درستگی *durusti*, صحت *sakt*—(inquisitiveness) تجسس *tajassus*, نفحص *tafuhus*, طلب *talab*, تلاش *tulāsh*—(novelty) تبحر *tuhfa*, نادره *nādīra*.
- CURIIOUS, *a* (inquisitive) رازجو *rāzju*, متجسس *mutajassīs*, طالب *tālib*—(elegant) خوشنما *khush numā*, نازک *nāzūk*, ظریف *zarīf*—(rare) نادر *nādīr*, عجیب *djīb*.
- CURIIOUSLY, *ad*, با استقصا *bā istikṣā*, متعجبانه *mutadjjībāna*.
- CURL, *vt*, زلف نمودن *zulf-n*, پیچ دادن *pech-d*, تاب دادن *tāb-d*.
- CURL, *n*, زلف *zulf*, گیسو *gayṣū*, جعد *jūd*.
- CURRENT, *n*, موج *marwiz*.
- CURRENCY, *n* (of money) روانی *rawānī*, رواج *ruwāj*.
- CURRENT, *a*, رایج *rāyīj*, جاری *jārī*, رایج *rāyīj*, درهم *rawān*. Current coin, رایج *dirhami rāyīj*, جاری *nakdi jāri*. The current price, نرخ *nirakh*. The current year, سال *līm-sāl*—(common) مشهور *mash hūr*, عمومی *dmūmī*.

To be current, رایج شدن *rāyij-sh.*,
 از دست بدست رفتن *az dast badast-r.*
CURRENT, *n.* روان آب *ābi rawān*,
 سبیل *sayl*, چشمه *chushma*.
CURRENTLY, *ad.* با روانگی دایم *bā rawāngi i dāyam*, بی محالفت *bī mukhālifat*.— (generally) عموماً *āmūman*, علی العموم *alal amūm*.
CURRICULUM, *n.* دور تعلیم *dauri tadlim*.
CURRIER, *n.* چرم ساز *dabbāg*, دباغت *chirm sāz* The currier's art, دباغت ساز *dabbāghat*, چرم سازی *chirm sāzi*.
CURRISH, *a.* vide **BRUTAL**.
CURRY, *vt.* (leather) دغ کردن *dabgh-k.*, دباغت دادن *dibāghat-d.* To curry a horse, تیمار کردن *asp timār-k.* To curry favour, نوازش یافتن *nawā-zish-y.*
CURRY-COMB, *n.* خرخره *kharkhara*, اسپ شانه *shānai asp*.
CURSE, *n.* (malediction) لعنت *laānat*, نفرین *nafrīn*, بد دعا *bad duā*.—(severe affliction) رنج *ranj*, عذاب *āzāb*.
CURSE, *vt.* بد دعا *ladnat-k.*, نفرین دادن *bad duā-d.*, نفرین دادن *nafrīn-d.*—(afflict) رنجیدن *ranjīdan*.
CURSED, *a.* ملعون *malūn*, مکروه *mokrūh*.
CURSORYLY, *ad.* (hastily) با شتاب *bā shītāb*, "سرعتاً" *surdān*, "عجالة" *ijā-latan*.—(carelessly) بی پروایی *ba wojai bī parwāi*, غفلان *ghaflatāna*.
CURSORY, *a.* (hasty) شتابان *shītābān*, غافل *bā suāt*.—(careless) گاهل *ghāfil*, کاهل *kāhil*. A cursory view, نظری اجمالی *nazari ijmalī*.
CURTAIL, *vt.* مختصر کردن *mulhtasar-k.*, کوتاه کردن *kūtāh-k.*, دم بریدن *dum-b.*
CURTAIN, *n.* پرده *parda*, حجاب *hijāb*.

A curtain before the door of a house, سرپرده *sarā parda*. Behind the curtain, زبر پرده *zeri parda*, در پس *dar pasi parda*. Sitting behind the curtain, پرده نشین *parda nishīn*. To draw the curtain, حجاب کردن *hajāb-k.*—(to inclose as with curtains) با حواص احاطه کردن *bā hāwājib ahāta-k.* Bed-curtains, پرده ننگ *pardai tang*.

CURVATED, *a.* مایل *māyil*, کج *kaj*.
CURVATURE, *n.* عوج *dwoj*, پیچ *pech*.
CURVE, *a.* خم *kham*, کج *kaj*. A curve line, خط منحنی *khatī munhanī*.
CURVE, *vt.* کج کردن *māyil-k.*, پیچیدن *pechīdan*.
CURVET, *n.* جست *jast*, طفرت *tafrat*, وکری *wakara*.
CURVET, *vi.* جست کردن *justan*, وکری کردن *wakara'-k.*
CUSHION, *n.* بالش *bālīsh*, تکیه *takya*, مسند *masnad*, مٹکا *mut-takā*. A leather cushion, مسورت *miswarat*. The stuffing of cushions چغبت *chaghbūt*.
CUSTODY, *n.* حفاظت *hifāzat*, نگهداری *nigahbānī*.—(confinement) قید *kayd*, بند *band*, حبس *habs*. To be in custody, در زندان شدن *dar زندān-sh.*
CUSTOM, *n.* رسم *rasm*, دستور *dastūr*, عادت *kāyada*, قانون *kānūn*, آداب *ādat*, خوی *khwi*. Ancient custom, رسم قدیم *rasmī kadīm*. A collector of the customs, تحصیلدار *tahsildār*, باجدار *bājdar*.

CUSTOMABLE, *a.* vide **CUSTOMARY**.
CUSTOMARILY, *ad.* عادتاً *sawābi*, عادت

muwāfiki ādat, اکدر اودات *aksar ankūt*.
CUSTOMARY, *a.* دستور موافق *muwāfiki dastūr*, رسمی *rasamī*.
CUSTOM-DUTIES, *n.* خراج *khirāj*, محصول *mahsūl*.
CUSTOMER, *n.* مشتری *mushtarīy*, خریدار *kharīdār*.
CUSTOM-HOUSE, *n.* حریت خانه *jiz-yat khāna*, سائر *sāir*.
CUT, *vt.* دریدن *burīdan*, تراشیدن *tarā-shīdan*, قطع کردن *katī-k*. —(reap) مغلوب دارو کردن *darv-k*. —(overcome) مغلوب کردن *maghlūb-k*. To cut in pieces, پاره پاره کردن *pāra pāra-k*. To cut off (separate) جدا کردن *jūdā-k*. —(extirpate) بر کنیدن *bar kundan*. —(kill) وکیل ساختن *kushtan*, قطع کردن *kutī-k*. —(intercept) منقطع کردن *munkatī-k*. —(put an end to) انجمیدن *anjāmīdan*. —(withhold) سد کردن *bazāl*. —(preclude) کوتاه کردن *sadīl-k*. —(abbreviate) سر بردن *kutāh-k*. To cut off the head, وارث را از *sar-b*. —To cut off an heir, براند کردن *wāris rā az mīrās mahrūm-k*. To cut out (form) صورت *sūrat-k*. —(shape) شکل نمودن *shīl-n*. —(contrive) پدیدآوردن *paydā-k*. —(adapt) لایق کردن *munāsib-n*. —(debar) مانع *lāyak-k*. —(prevent) ممانعت *maḥ-rūm-k*. —(prevent) رت کردن *radī-k*. —(excel) فاضل بودن *fāzil-b*. To cut short (interrupt) قطع نمودن *kasr-n*. To cut up (as a butcher) دبح کردن *zabī-k*. —(overcome in argument) دایر آوردن *dalīl madkūl-ā*. To cut across, قطع کردن *katt-k*. To cut (engrave), نقش کردن *kundan*, نقش ساد *naksh-s*. —(circumcise)

ساده کردن *sunnat-k*. —(castigate) دو نیم کردن *sāda-k*. —To cut in two, *du nīm-k*.
CUT, *p.p* or *a.* بریده *burīda*, منقطع *mun-katā*, تراشیده *tarāshīda*. —(half-drunk) مست *nīm mast*, مجروح *mukham-mar*. —(wounded) زخم حورده *zakhm khurdu*, مجروح *majrūh*. —(smoothed by a joiner's plane) رانده *randīda*.
CUT, *n.* (piece, part) قطعه *katt*, قطعت *katāt*, پاره *pāra*. —(canal) آبگذر *ābguzar*. —(fashion) صورت *sūrat*, تصویر *taswīr*. —(wound) زخم *zakhm*, جراحت *jirāhat*. A short cut or passage, راه *rāhi akrah*.
CUTANEOUS, *a.* کشت و مسوب *kish-rat mansūb*.
CUTICLE, *n.* پوست، دیرون *pūsti birūn*, کشت *kishrat*.
CUTLASS, *n.* شمشیر *shamshīr*, سیف *saif*.
CUTLER, *n.* سکین گر *sukhān*, سکین *sikhān gar*, سکاک *sukhāk*.
CUTLERY, *n.* سکاکی *sakkāki*.
CUTTER, *n.* قاطع *kāṭī*, برنده *buranda*. —(a vessel) بک دلی *jahāzi yak dūhālī*.
CUT-THROAT, *n.* رهن *rahzan*, قاطع *kāṭī u'ttarīk*.
CUTTING, *n.* کلام *kalam*, شاخ *shākh*.
CYCLE, *n.* (a period of time) دور *daur* (pl. دور زمان *dauri zamān*). The cycle of the sun, دور شمس *dauri shamsh*. The cycle of the moon, دور قمر *dauri kamr*.
CYCLONE, *n.* طوفان *tūfān*.
CYCLOPEDIA, *n.* فرهنگ، هنر و فن *farhangi hunar u fann*.
CYGNET, *n.* (a swan) چوچ *chūcha*.

CYLINDER, *n.* استوانه *ustuwāna* — (rolling-stone) منج *samnuj*.

CYLINDRICAL, *a.* استوانه منسوب *ustuwāna manṣūb*.

CYMBAL, *n.* زنگه *zungala*.

CYNICAL, *a.* درشت *tursh i ū*, ترش رو *durusht khū*.

CYPHER, *n.* هندسه *hindisa*, صفر *sifr*.

CYPRESS, *n.* سرو *sarv*, سرو آزاد *sarvī āzād*. Straight as a cypress, سرو سوسه *sarvī sahi*. The tall cypress, سرو بلند *sarvī bulnd*.

CZAR, *n.* قیصر *kaisar*, پادشاه روس *pādshāhī rūṣ*.

D

DAB, *n.* (slap) تپانچه *tapāncha*.

DAB, *vt.* زدن *zadan*, ضرب دادن *zarb-d*.
To dab a sore, زخم را از اسفنج محو کردن *zakhm rā az asfanj mahw-z*. To dab with mud, با گل آلودن *bā gil-ā*.

DABBLE, *vt.* (to play in water) در آب بازی کردن *dar āb bāzī-k*.—(smear) آلودن *ālūdan*.

DABBLER, *n.* آب باز *āb bāz*—(superficial meddler), هرزه گو *hirza gu*.

DAFFODIL, *n.* خندقی *khunsa'* بروق *barwak*.

DAFT, *a.* احمق *ahmak*, معجون *majnūn*.

DAGGER, *n.* خنجر *khanjar*, دشمه *dashma*, دهره *dakra*.

DAHLIA, *n.* گل کوکب *guli kawhab*.

DAILY, *a.* روزانه *har roza*, روزینه *rozīna*.
ad. روز هر روز *har roz*, روز بروز *roz baroz*,
یومی *yawmīy*. Increasing daily, روز افزون *roz afzūn*. Daily pay, روزینه *rozīna*, یومی *yūmī*.

DAINTILY, *ad.* نراکت با *bā nazākat*.

DAINTINESS, *n.* نراکت *nazākat*, لطافت *latāfat*, نفاست *nafāsat*.

DAINTY, *a.* نازک *nāzūk*, لطیف *latīf*, مسنغدی *nafīs*.—(fastidious) مستغنی *mastaghni*, حادف *khānif*.

DAINTY, *n.* نفاست *nafāsat*, تکه *tukha*.

DAIS, *n.* شاهدشین *shāh-nashīn*.

DAISY, *n.* هزاردان *hazār dāna*.

DALE, *n.* وادی *wādī*, دره *darra*.

DALLIANCE, *n.* (interchange of caresses) بوسه بازی *ishk bāzī*, عشق بازی *ishk bāzī*, کیشم *kirishma*.—(procrastination) در پی *derī*, تاخیر *tākhīr*, تواف *tawakkuf*.

DALLY, *vi.* (fondle) نوازش کردن *nawā-zish-k*, عشق بازی کردن *ishk bāzī-k*, تاخیر *tamalluk-k*.—(delay) تاخیر کردن *tākhīr-k*, در پی کردن *derī-k*.—(trifle) دیتودد شدن *bihūda-sh*.

DAM, *n.* (mother) مادر *mādar*, ام *imm*.
—(a mole) ددی *bandrugh*, آب بندی *āb bandī*.

DAM, *vt.* سد کردن *sadd-k*, ساختن *bandrugh-s*, مسدود ساختن *masdūd-s*.

DAMAGE, *n.* زیان *ziyān*, آسیب *āsīb*, نقصان *nūksān*, خسارت *khasārat*.—(retribution) گناهکاری *tāwān*, گناهکاری *gunāhgārī*.

DAMAGE, *vt.* زیان کردن *ziyān-k*, خسارت کردن *khasārat-k*.—(receive damage) ضرر کشیدن *zarar-k*, زیان یافتن *ziyān-y*.

DAMAGEABLE, *a.* قابل زیان *kābilī ziyān*, ممکن ضرر *munshīni zarar*.

DAMASCUS, *n.* دمشق *damashk*, شام *shām*.

DAMASK, *n.* (silk) دبیقی *dabīki*, کمخاب *kankhāb*.

DAMASK, *vt.* در نقش و نگار کردن *pur naksh u nigār-k*. The Damask rose, گل سوری *guli sūri*.

DAME, n. بېگم begam, خانون khātūn, صاحب sālība.

DAMN, vt. لعنت کردن laḍnat-k., ملعون malūn-k. کردن

DAMNABLE, a. لعنتي laḍnati, جهنمي jahannami.

DAMNATION, n. لعنت laḍnat, عقوبت akūbatī dūzakh.

DAMNATORY, a. عقوبت دوزخ akūbatī dūzakh numā.

DAMNED, a. ملعون malūn, دوزخي dūzakhī, لعنتي laḍnati.

DAMNIFY, vt. vide To damage, injure, impair.

DAMP, a. نر tar, نمناک namnāk, آبدار āb-lār.—(dejected) دلنگ dil tang.

DAMP, n. نر tar, نم nam, رطوبت rutubat.

DAMP, vt. (m oisten) تر ساختن tar-s., نم کردن nam-k.—(become damp) نمکین شدن khūsidan, خوشیدن namgīn-sh.—(deject) تیره کردن tīra-k., دلشکستن dil-sh.

DAMPNESS, n. نم nam, طراوت tarāwat.

DAMSEL, n. کنیز kanīz, کدیزک kanīzak.

DAMSON, n. آلو بخارا ālū bukhārā.

DANCE, n. رقص raks, زفن zafn, سماع samād.

DANCE, vi. رقصیدن raksidan, رقص raks-k., جهیدن jahīdan.

DANCER, n. پاکوب rakās, رقص پا kūb. A rope-dancer, رقصمان rīs-mān bāz, جانباز jān-bāz.

DANCING-MASTER, n. رقص آموزگار raks āmūzgār.

DANCING-SCHOOL, n. رقص خانه raks khāna, سماع گاه samād gāh.

DANDELION, n. رطل الغراب riḍul' gh'urāb.

DANDLE, vt. زتراق کردن zikzāk-k., بچه حوالن ساختن bacha jūlān-s.—(fondle) نوازش نمودن nawāzish-n.

DANDLER, n. نوازش گر nawāzish gar.

DANDRUFF, n. ادرت abriyat.

DANGER, n. خطر khatar, خوب khauf, هول haul, بیم bim. Dangers, معونات makhūfāt, بیمها bimhā. The danger of life, بیم جان bīmi jān. To expose one's self to danger, خود را در خطر khudrā dar khatar-a To be in danger, در معرض خطر افتادن dar madrizi khatar-u., مضطر بودن mukhtir-b.

DANGEROUS, a. خطرناک khatar nāk, پرخطر muhlīk, هولناک pur khatar. A dangerous affair, امر خطیر amri khatir. A dangerous place, مهلكه mahlakat (pl. میاهک). A dangerous road, راه پر خطر rāhi pur khatar.

DANGEROUSLY, ad. بالخطر bil khatar, بیم با bā bim.

DANGLE, vi. (hang loosely) معلق شدن mudllak-sh., آویختن āwikhtan.

DANGLER, n. باز نره zam-pāra, باز باز bāz baza.

DANK, a. vide DAMP.

DAPPER, a. vide, LIVELY, SMART.

DAPPLE, a. دلو رنگی durangī, دلنگ palang rang, ابرش abrash.

DAPPLE vt. گوناگون کردن gunā gūn-k., ابلق ساختن ablak-s.

DARE, vi. دلیری himmat-d., دلیری dilerī-n., زهره داشتن zahra-d., جسارت نمودن bībāk-sh, بی باک شدن jasārat-n.—vt. (defy) مبارزت خواندن mubārazat-kh.

DARING, a. دلیر bī bāk, دلیر diler, دلور bahādur. n. دلوروی dīlāwari.

DARINGLY, ad. مردانه mardāna, دلیرانه dilerāna, گستاخانه gustākhāna.

DARK, a. (destitute of light) تاریک tārik, سیاه siyāh, مظلم

muslim.—(blind) کور *kūr*, نابینا *nābīnā*.—(ignorant) جاهل *jāhīl*, نادان *nādān*.—(not cheerful) نیره *tīra*. A dark night, شب تاریک *shabi tārik*, شب دسجور *shabi dījūr*. Dark coloured, تیره گون *tīra gūn*. Having a dark mind, صاحب نیره *sāhibi tīra zamīr*. A dark corner, گوشه تاریک *gūshai tārik*. Growing dark, غشاشا *ghashshāshan*. To be in the dark, در تاریکی شدن *dar tārikī-sh*.—(to be ignorant of any thing) بی خبر شدن *bī khabr-sh*, ناشناس بودن *nā shinās-b*. To keep in the dark, در پنهانی ساختن *dar pinhāni-s*.

DARKEN, *vt.* (make dark) ظلم کردن *zulm-k*, تاریکی نمودن *tārikī-n*, با ظلمت پوشیدن *bā zulmat-p*—(grow dark) ظلمت اندوختن *zulmat -a*,—(perplex) تاریک گشتن *tārik-g*.—(perplex) مشوش شدن *mutaraddid-sh*, بلباید کردن *mushawwash-sh*.—(sully) پالید کردن *palid-k*, آلودن *ālūdan*.

DARKLING, *a.* در تاریکی *dar tārikī*.

DARKNESS, *n.* تاریکی *tārikī*, ظلمت *zulmat*, طفل *dajw*, دجو *dajw*, سمر *samar*, طغل *tafl*.

DARLING, *a.* معشوق *mahbūb*, محبوب *madshūk*, دلپسند *dilāwez*, دلونز *dilāwez*, دلکش *dil kash*.

DARLING, *n.* محبوب *mahbūb*, (fem. معشوقه) *madshūk* (fem. معشوقه), دلبر *dilārām*, دلام *dilārām*, جانان *jānān*, دلبار *dil dār*, نگار *nigār*.

DARN, *vt.* رفو کردن *rafu-k*.

DARNEL, *n.* جلیف *talikh-dāna*, تلخ دانه *talikh-dāna*, جلیف *jalif*.

DARNER, *n.* رفوگر *rafūgar*.

DART, *n.* نیزه *neza*, پیکان *paykān*.

DART, *vt.* پرتاب کردن *tīr-a*, پرتاب کردن *partāb-k*.

DARTER, *n.* رامی *tīr andāz*, نیز انداز *rāmī*.

DASH, *vi. vt.* (together) بهم زدن *baham-z*, مصادمت نمودن *tasādum-n*, مصادمت کردن *musādamat-k*—(rush through the water) مخر کردن *makh-r-k*.—(abash) شرمسار کردن *khajl-k*, خجل ساختن *sharmsār-k*—(erase by a stroke) نوشتن *nawishta mansūkh-s*, مدسوخ ساختن *khāt butlān-n*.—(form with haste) بزودی کردن *ba zudī-k*. To dash (as the waves), موج زدن *mauj-z*, تلاطم امواج *talātami amwāj-z*. To dash one's hopes, ناامید کردن *nā umīd-k*.

DASH, *n.* (collision) بهم زدگی *bahamsadagī*, مصادمت *musādamat*, صدمت *sadmat*—(a blow) ضرب *zarb*, کوب *kūb*.—(agitation) جوش *jūsh*, جولن *jawlān*.—(infusion) آمیزش *āmtzish*.—(a line in writing) خط *khatt*. A straight dash, خط مستقیم *khatti mus-takīm*. A curved or circular dash, خط *khatti mustadīr*. The dashing of the waves, تلاطم امواج *talātami amwāj*.

DASHED, *a.* زده *baham zada*.

DASTARD, *n.* vide COWARD.

DASTARDLY, *a.* Cowardly, mean.

DATE, *n.* تاریخ *tārikh*, ارخت *arj* (epoch).—(duration) استمرار *istimrār*, *urkhat*.—(end) عاقبت *ākibat*, سرانجام *saranjām*.—(the fruit of the date-palm) خرما *khurmā*, تمر *tamar* (pl. تمر). On this date, فی التاريخ *fi't*

tārīkh. Out of date, معطل *mudttal*, کمز *kuhna*.

DATE, *vt.* تاریخ نوشدن *tārīkh-n*, مورخ کردن *muwarrukh-k*.

DATED, *a* مورخ *muwarrukh*.

DATIVE *n.* (case) حالات *hālātī mafūlī*, مغول فیه *mafūlī fihu*.

DAUB, *vt.* (besmear) آلودن *ālūdan*.— (paint coarsely) بی هنر نگردن *bi hunar-n*.—(flatter grossly) چاپلوسی *chāplūst-k*. To daub with gold, زر اندودن *zar-a*, طلا کردن *mutalla'-k*.

DAUGHTER, *n.* دختر *dukhtar*, بنت *bint* (*pl.* بنات), دختر *dukht*, نایب *nāfiyat*. A daughter-in-law, دختر زن *dukhtar zan*, فرزند زن *zani farzand*, دوت *devak*. A nobleman's daughter, دختر پاک *dukhtari pāk alhtar*. The word بنت is frequently employed with other substantives in forming the rhetorical figure metonymy. The daughter of the earth (clay) بنت الارض *bintu'l arz*. The daughter of the sea (mermaid) بنت البحر *bintu'l bahr*. The daughter of the mountain (echo) بنت الجبل *bintu'l jabal*. The daughter of the lip (speech) بنت الشفة *bintu'sh shafat*. The daughter of the grape (wine) بنت العنب *bintu'l inab*, دختر *dukhtari raz*. The daughter of the eye (tears) بنت العين *bintu'l āyn*. The daughter of reflection (prudence; advice; poetry), بنت الفکر *bintu'l fikr*. The daughter of death (fever) بنت اجل *binti ajal*. A step daughter, دختر اندر *dukhtar andar*, ربیب *rabibat*.

DAUNT, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*, بیم دادن *bim-d*, هراس کردن *hirās-k*.

DAUNTLESS, *a.* بی باک *bi-bāk*, بی پروا *bi parzā*.

DAWN, *n.* (the break of day) فجر *fajr*, صبح *subh*, صبح *sabāh*, بامداد *bāmdād*, پگاه *pagā*, سحر *sahar*.— (the beginning of any thing) آغاز *āghāz*, ابتدا *ibtidā*. At dawn, علی الصبح *ala's sabāh*, پگاه *pagā*. The time of dawn, هنگام سحر *hangāmi sahar*. To travel about dawn, مبکر سفر کردن *mubkiri safar-k*.

DAWN, *vi.* صبح نمودن *sabh-n*, ظهور کردن *zahūr-k*, روشن شدن *tulū-k*, روشن کردن *raushan-g*.

DAY, *n.* روز *roz*, یوم *yūm* (*pl.* ایام), شب و روز *shab u roz*, Night and day *nahār*. شب و روز *shab u roz*, لیل و نهار *layl u nihār*. By night and day, شب و روز *ba shabu roz*, لیل و نهار *laylan wa nahāran*. The space of a day and night, شب و روزی *shābārozi*. From day to day, روز بروز *roz ba roz*, روزی *rozi*, یوم *yawman* fa *yawman*. One day; on a certain day, روزی *rozi*, یوم *yawman*. A fast day, روز *roza*. A day of judgment, روزی *rozi rastakhīz*, یوم القیام *yawm al kiyām*. Some days, روز *chand roz*. Every day, هر روز *har roz*. Each day, یوم *yawma yawma*, A happy day, روز اسعدناح *rozi istiqlāh*. Good day (to you), روز با عیش *roz bā dysh*, صباح الخیر *sabāh u'l khayr*. A hot day, روز گرم *rozi garm*. A festival day, روز عید *rozi id*. New years' day, نو روز *naw roz*. A day's journey, روز راه *roz rāh*, منزل *mansil*. Several days, روزی چند *rozi chand*. A day of battle, روز میدان *rozi maidān*, روز ننگ *rozi nangu nabard*.

DAY-BOOK, *n.* روزنامه *roz-nāma*, روزنه *rozina*.

DAY-BREAK, *n.* صبح صادق *sub hi sālik*, دم سپیده *sapeda-dam*. روز تراخ *rozi furākh*.

DAYDREAM, *n.* خواب *khāb*, خیال *khuyāl*.

DAY-LABOUR, *n.* مزدوری *mazlūri*, کار و کسب *kār u kusb*.

DAY-LIGHT, *n.* وشنایی روز *roshnāi-roz*, روز روشن *rozi roshan*.

DAY-TIME, *n.* بهار وقت روز *wakti roz*, بهار *nahār*.

DAZE, DAZZLE, *vt.* چهر کردن *jahr-k.*, کمر ساختن *kumar-s*.

DEACON, *n.* شماس *shammās* (*pl.* شماسه).

DEAD, *a.* (deprived of life) میت *mai-yit*, مرده *murda*, فوت شده *faul-shuda*.— (inanimate) بی جان *bi jān*, ناروان *nā rawān*.— (motionless) بی حرکت *bi harakhat*.— (languid) کاهل *kāhil*, سست *sust*.— (gloomy) تیره *tira*.— (useless) بی فایده *bi fāyda*, نافرجام *nāfurjām*.— (frigid) سرد *sard*.— (withered as a vegetable) پژمرده *pazhmurda*, نامعمور *afsurda*.— (uninhabited) نامعمور *nā ma'mūr*, نامسکون *nā mashūn*. A dead market, کساد *kasād*, ضروخ *zurūh*. Pretending to be dead, منمات *mutamāwit*. The dead, مردگان *mur-dagān*, اموات *amwāt*. Half-dead, نیم جان *nīm jān*. In the dead of winter, زمستان *darmiyāni zamistān*. In the dead of night, فی لیل *fi nisfu'l layl*.

DEAD DRUNK, *a.* بهرست *bad mast* سرشار *surshār*.

DEADEN, *vt.* کم زور کردن *ham zur-k.*

DEADLY, *a.* مهلک *halāhal*, مہلک *muhlik*, فانیل *kātil*. Deadly weapons, آلات *ālāti kitāl*. Deadly poison, زهر فانیل *zahr-i kātīl*—(hostile) برعداوت *pur dā'wat*.

DEADLY, *ad.* مرده آسا *murda āsā*, کاتیلان *kātīlan*, باسیدم *bā sīda* پر کینه *pur kīna*, باعداوت *bā dā'wat*.

DEADNESS, *n.* (want of ardour) عدم غیر غیبت *ādami humiyat*, غیبت *ghayri ghayrat*.— (weakness) زوئی *zabūni*, عجز *ijz*.— (frigidity) برودت *barūdat*.

DEAD-WATER, *n.* ماء جامد *māi jāmid*, آب استاده *ābi istāda*.

DEAF, *a.* کر *kar*, صم *sumn*, اصم *asamm*. To be or become deaf, کر گشتن *kar-g*. Deaf and dumb persons, صم بکم *summun bukmun*.

DEAFEN, *vt.* صم کردن *kar-s*, کر ساختن *asamm-k*.

DEAFLY, *ad.* با کری *asammāna*, با کری *bā karī*.

DEAFNESS, *n.* کران *karī* گوشه *girān gūshī*, طرش *turash*. A slight deafness, طرشه *turshat*. Feigned deafness, تطارش *tassāmum*, تطارش *tatārush*.

DEAL, *n.* (fir-tree) صنوبر *sanawbar*, گیز *giz*.— (quantity) قدر *kadr*, چندی *chandī*. A great deal, بسیار *bisayār*, کثیر *kasīr*.

DEAL, *vt.* *vi.* (distribute) حصه کردن *hissa-k*, توزیع کردن *taksim-k*, توزیع کردن *tawzīd-k*.— (scatter) پاشیدن *nīsār-k*, پاشیدن *afshāndan*, پاشیدن *āshāndan*.— (traffic) تجارت کردن *tijārat-k*.

کار و کسب نمودن *bāzār-k.*, *hār u kasb-n.* To deal by or with (to treat well), رعایت کردن *raāyat-k.*, معاملات نمودن *muālārāt-n.*,—(to treat ill) ستم ساختن *sitam-s.*—To treat or contend with, سمیره کردن *sitiza-k.*, معامله نمودن *munākaṣha-n.* To deal in (practice), معامله عمل کردن *āml-k.*, معامله نمودن *muāmalu-k.* To deal at cards, *kumārīkhāghazī hissa-d.* To deal between (act as mediator) سفیر شدن *safir-sh.*

DEALER, n. (trader) سوداگر *saudāgar*, بازرگان *bāzurgān*, تاجر *tājir.*—(shop-keeper) دکان دار *dukān dār*, خرده فروش *khurda farūsh.*—(one that has to do with anything) کارگذار *kārguzār*, عامل *āmil.* A dealer at cards, قاسم *kāsim*, در قمار بازی حصه کدیده *dar kumār bāzī hissa kunanda.* A plain dealer, مرد بی ربا *mardumi bi rayā.* A double dealer, رباکار *rayākār*, مکار *makkār.*

DEALING, n. (trade) سوداگری *saulāgarī*, خرید و فروش *khurīd u farūkh.*—(business) کاربار *kār bār*, معامله *muā-mala.* Plain dealing, حقیقت *hakikat*, صداقت *sadākat.* Double dealing, ربا *rayā*, غدر *ghadr.*

DEAR, a. I. (precious) گران *girān*, عزیز *girān bahā*, نادر *nādīr*, عزیز *āzīz*, قیمت دار *kīmatdār.* 2. (beloved) محبوب *mahbūb*, معشوق *maāshūk*, جانی *jānī.* My dear, جانم *jānam.* Oh my dear son, پدر جان *ai jāni pidar.* 3. (scarce) کم باب *kamyāb*, ناکند *nā kasir*, گران *girān bahā.*

DEARLY, ad. با بکران *ba girān bahā.*—(fondly) عاشقانه *bā āshk,* عاشقانه *āshkāna.*

DEARNESS, n. (scarcity) جدب *jidabb*, حریمت *julifat*, گرانی *girānī*, عزیز *azīzī.*

DEARTH, n. قحط *laht*, تنگی *tangī.* A year of dearth, هلاکت *halakat.*

DEATH, n. مرگ *marg*, اجل *ajal*, رحلت *wafāt*, موت *maut*, راحلت *rahlut*, نسا *kazā.* Universal death, جالف *halakat halka*, جالف *jālīf.* Sudden death, مفاجات *margi mufājat*, موت انفوات *maut u'fawāt*, قضای ناگهانی *kazāi nāghānī.* A violent death, موت ماییت *mauti māit.* Natural death, اجل طبیعی *ajalī tabaī.* At the point of death, *ajal girifta.* The agonies of death, نزع روح *nazī rūh*, فرع جان *nazī jān.* Predestined death, اجل *ajali marwūd.* To cause death, قتل کردن *tāmūt-s.*, ستم ساختن *kutl-k.* To condemn to death, حکم *hukmī katl-f.* After death, پس از الموت *baddu' l maut*, پس از مرگ *pasi marg.*

DEATH-BED, n. بستر مرگ *bistari marg.*

DEATHLESS, a. بی زوال *bi sawāl.*

DEATH'S-DOOR, n. نشوع *nushūd.*

DEATH-STROKE, n. مرگ *sadmai marg.*

DEATH-WARRANT, n. فرمان قتل *far-māni katl*, پیام مرگ *payāmi marg.*

DEBAR, vt. محروم کردن *mahrūm-k.*, رد ساختن *sadd-k.*, رد کردن *radd-s.*, تردد نمودن *taraddud-n.*

DEBARRED, a. محروم *masdūd*, محروم *mahrūm.*

DEBASE, vt. حقیر کردن *farū-k.*, فرو کردن

- hakt-r-k.*, دایل sar farū-z., سرفرویدن *zalt-s.* ساجدن
 DEBASED, *a* مدهوم mazmūm, محقر mukakkhar.
 DEBATE, *vt* (dispute) بحث کردن *bahs-k.*, براع کردن *kaṣṭy-k.*, مشورت کردن *nizād-k.*—(deliberate) *mashwarut-k.*, رای ردن *rāya-z*
 DEBATE, *n.* مباحثه munāẓira, مباحثه mu-bāḥasa, مباحثه kaṣṭya, مباحثه mu-nāziyāt, بحث bahs.
 DEBAUCH *vt.* (corrupt) حراب کردن *kharāb-k.*, تباهی کردن *tubāhī-k.*—(to live intemperately) شهوت برست *shahwat parast-sh*, ارفاش نمودن *irfāsh-n*—(a woman) نحرام ردن *ba ha-ām-r.*, آلوده کردن *alūdu-k.*
 DEBAUCH, *n* شهوت *hawās*, ارفاش *shuhwat*, ارفاش *irfāsh*.
 DEBAUCHED, *a* (dissipated) هوا وهوس *harwā u hawās bāz*, بی سرو سامان *bī sar u sāmān*.
 DEBAUCHEE, *n.* دوس شهوت *rind*, رند *na'isi shahwat parast*, فاجر *fājir*, فاسق *fāsik*.
 DEBAUCHERY, *n.* هوس *rendī*, رندی *hawās bāzī*, فحش و فجور *fisk u fuḡūr*.
 DEBILITATE, *vt* کم زور کردن *kam zūr-k.*, ناتوان کردن *nātanān-k.*
 DEBILITATED *a.* ضعیف *nuẓaf*, ناتوان *nā tanān.*, ضعیف *ẓa'if*.
 DEBILITY, *n.* ناتوانی *hamizari*, کم روی *nā tanānī*, ضعیفی *ẓayifī*.
 DEBIT, *n.* حساب خرج *hisābi kharch*.
 DEBT, *n.* دین وام *wām*, وام گرفتن *dayn*. To get into debt, *wām-g.*, قرض گرفتن *karz-g* To pay a debt, *karz a lā-k.*, ادای دادن

- adāi dayn-n* To delay paying a debt, *nasāat-k.* نساع کردن
 To demand a debt, *wām-ḥh*, وام خواستن *dayn talab-s.* طلب ساختن
 To give a discharge for debt, *tabriati wām-d.* تبریت دادن
 debt, *mughram*, معرج *mufrah*, مفرح
maḍyūn. A balance of debt, *talāwati dayn*, تالوت دین
bakiyati wām. بقیه وام
 DEBTOR, *n.* وام دار *harzār*, وام دار *wāmdār*, مدین *madīn*, داین *dāyīn*. Debtors, *muḍāyīn*. مداین
 DECADE, *n* ده *dah*, عشر *dshar*.
 DECADENCE, *n.* زوال *zawāl*.
 DECAGON, *n.* معشر *muashshar*.
 DECALOGUE, *n.* ده کلام *dah kalama*, عشر کلمات *dshra kalimāt*
 DECAMP, *vi.* رحلت کوچ *kūch-k*, رحلت کردن *rahlat-k.*
 DECAMPMENT, *n.* کوچ *kūch*, رحلت *rahlat*.
 DECANT, *vt.* نقل ساختن *nahl-s.*, تصفیه کردن *tasjīk-k*
 DECANter, *n.* آبدکیده *ābḡina*, قدخت *lantat*.
 DECAPITATE, *vt* سر بریدن *sar-b.*
 DECAY, *n* زوال *farsūdagi*, فرسودگی *zawāl*, نقص *nahs*, تلف *tulaf*.—(fall from a prosperous state) از دولت بد بدهی *az daulat uftādagi*, بد بالختی *bad balḥtī*.
 DECAY, *vt.* کاستن *farsūdan*, فرسودن *kāstun*, بهلک رفتن *ba halk-r*
 DECEASE, *n.* مرگ *marg*, موت *maut*.
 DECEASED, *a* مرحوم *marhūm*, مغفور *maghfūr*.
 DECEIT, *n.* دغا *fareb*, دغا *dagha*, حیل بازی *hila*, حیل *maḥr*, حیل *hila*, بهانه *bahāna*, ربا *rayā*.

DECLARATIVE, a بیان ساز bayān-sāz.
تدبیر نما tadbīr numā.

DECLARE, *vt.* اشتهار کردن *ishtihār-k.*, بیان کردن *bayān-k.*, تدبیر ساختن *tad-bīr-s.*, آشکاره نمودن *āshkārah-n.*, اقرار کردن *tāfīr-n.*—(affirm) *ikrār-k.*

DECLENSION, *n* گردان *taswīf*, *gārlan*

DECLINABLE, *a.* منصرف *mutasarrif.*

DECLINATION, *n* (descent) *n* نزول *nazūl*, شیب *nashīb*—(bending) *kajī*, میل *mayl*.—(variation) *dnūd.*

DECLINE, *vt* (bend) میل کردن *mayl-k.*, رهزیر *nazūl-n.*—(shun) *parhīz-k.* احداث کردن *jtīnāb-k.*—a noun اسم تصرف کردن *ism taswīf-k.*—(decay) زوال پذیرفتن *zauāl-p.*, تضعیف شدن *tasghīr-sh.*

DECLIVITY, *n.* شیب *paštī*, شیب *shīb*, *nashīb* A steep declivity, *nashīb gāh.* The declivity of a mountain, کوه *dāmani kūh* Aclivity and declivity, شیب و فراز *nashīb u farāz* A slippery declivity, زلج *zalkh*, زحلوت *zuhlūkat.*

DECLIVIOUS, *a* مایل *hatūt*, *māyīl.*

DECOCT, *vt* جوشیدن *jūsh-k.* جوشیدن *jushīdan*, پختن *pukhtan.*

DECOCTION, *n* جوشانده *jushānā.*

DECOLLATION, *n* صاف کردن *sāf kardani sar.*

DECOMPOSITION, *n* انحلال *inhilāl*

DECOMPOUND, *vt.* بار آمیختن *bāz āmīkhtan.*

DECORATE, *vt.* زینت دادن *zīnat-d.*, پیراستن *payrāstan*, زینیدن *zebīdan*, آراستن *ārāstan*, طراز کردن *tīrāz-k.*

DECORATED, *a* پیراسته *ārāsta*, پیراسته *payrāsta.*

DECORATER, *n* طرازگر *z-bandā*, *tīrāz gar*

DECORATION, *n* زینت *zīn*, زینت *zīnat*, آرایش *ārāyīsh*, پیرایش *payrāyīsh*

DECORTICATE, *vt* کشر کردن *kīshr-k.*, خراط کردن *kharr-k.*

DECORUM, *n* مبادست *munāsabat*, لیاقت *layīkat*, شکوهمندی *shukoh-manī*

DECOY, *vt* جذب کردن *jazb-k.*, چیدم *chīna-n.*, فریب دادن *fūyīb-d.*

DECOY, *n.* چیدم *chīna*, دانه *dāna.*

DECREASE, *vi* (make less) کم کردن *kam-k.* کاستن *kāstan*, تضعیف کردن *takhfīf-k.*—(grow less) کم شدن *kam-sh.* معسر گشتن *mukassar g*

DECREE, *n* حکم *hukm* (pl. احکام), امر *amr* (pl. اوامر), انضال *infisāl*, *kazā*. The decrees of God, خدا *farmū-lai khudā*, قسمت *kismat* The divine decrees, تقدرات *takdīrāt*, *tahdīr.* A judicial decree, حکم شرع *hukmi sharī*, دستور *dastūr*

DECREE, *vt* فرمان کردن *hukm-k.*, فرمان *farmūdan*, امر *amr-n.*, قضا *hujjat-k.* حاجت کردن *hazā-s.* حاجت

DECREED, *a* فرمانده *farmūda*, مأمور *māmūr*, مقدر *mukaddar.*

DECREMENT, *n.* vide DECREASE.

DECREPIT, *a.* ضعیف *zūf*, فرسوده *far-nās*, *dshabat*. A decrepit old man, پیر زال *pīrī zāl*, فرزند *farzūt*. An old decrepit woman, فرزند *farzūta*, عجوزه *djūza.*

DECREPITUDE, *n.* فرتونی *farzūtī*, پیری *pīrī.*

DECRESCENT, a. *کُصُور نما kusūr numā.*—(in comp.) *کاه kāh.*

DECRETAL, a. *حکم پيوند hukm pay-wand,* *امر دار amr dār.*

DECRY, vt. *ذم دادن zam-d.,* *غيب غيب dib-n.,* *بازگير زدن bāng bar-z.*

DECUPLE, n. (tenfold) *ده مره dah-marra,* *ده dah tā,* *عشر dāshr.*

DEDICATE, vt (consecrate) *تقدیس کردن takdis-k.,* *مخصوص ساختن mukhsūs-s*
To dedicate temples, *نکربسات کردن tākrisāt-k* To dedicate a book, *مدح madh-k.,* *موشیح کردن mūwash-k.*

DEDICATED, a. *مقدس mukaddas,* *مقرر mukarrar,* *موقوف maukūf.*

DEDICATION, n. *تقدیس takdis,* *وقف waqf.*—(of a book) *توشیح taushih.* Dedications (of temples), *نکربسات takrisāt.*

DEDUCE, vt *حاصل کردن bar-ā,* *بر آوردن hāsīl-k.,* *نتیجه نمودن natija-n.*

DEDUCEMENT, n. *حاصل حاصل natija,* *نتیجه hāsīl.*

DEDUCT, vt. *وضع نمودن wazt-n.,* *نفرز nafiz-k.,* *کم کردن kam-k.*

DEDUCTION, n. *مغناات wastat,* *وضیعت masnāt,* *استدلال istiḍlāl.*

DEED, n. 1 (action) *کار kār,* *کردار kirdār,* *عمل amal,* *فعل fuḍl* — 2 (exploit) *کار kār,* *هبه hāba* *کلاه kabāla*

3. (a written contract or agreement) *تمسک tamassuk.* Deed of gift, *نام نام hāba nāma.* Deed of sale, *قباله kabāla*

4. (reality) *حقیقت haqqat,* *معدی madni.* A villainous deed, *نفسیت nafsiyat,* *کُزْیاتی nā kuziyati* *مارسیات marṣiyat.* Words and deeds, *قول و فعل kaul u faḍl.* Illustrious deeds, *حمیده afāli hamida.*

DEEM, vt. *پنداشتن pindāshstan,* *فایس فایس kayās-n.,* *دانستن dānistun.*

DEEP, a. *عمیق dmik,* *ژب zharf* — (gloomy) *ظلمانی zulmānti,* *سياه siyāh.*—(not obvious) *غامض ghāmiz,* *نا آشکار nā āshkāra.*—(sagacious)

اهل sāhibi firāsāt, *نیز فهم tez fahm.*—(full of stratagem) *حیل باز hi'a bāz.*—(mournful) *دلنگ diltang,* *غمخوار ghamkhār.*

A deep well or pit, *چاه chāhi dmik,* *مغاک maghāk.*

A deep cavern, *غیابت ghayābat,* *دب kudb.*

A deep or base sound, *دب bumm,* *نرم narm.* A deep or dark colour, *سياه چرده siyāh charda,*

قهوه رنگ kahwa rang. A deep wound, *زخم زخم zakhmi dmik.*

A deep dish, *دوران kadārān.* To dig deep, *نویط کردن taghwit-k.*

To sink deep, *نویط ساختن tagharwut-s.*

DEEP, n. (ocean) *دریای شور daryāi shūr,* *بحر محیط bahri muhīt.*

DEEPEN, vt. *عمیق کردن dmik-k.,* — (cloud) *ظلمانی کردن zulmānt-k.,*

تاریک ساختن tārik-s. To deepen a colour, *نویط رنگی کردن kahwa rangi-k.*

سياه چرده کردن siyāh charda-k.—(to make gloomy or sad), *دلنگ diltang-s.,*

ملول کردن malul-k.

DEEPLY, ad. *عمیقاً dmikan.*—(with great study) *با اشتغال bā ishtigāl*

غمخوارانه ghāli azim.—(sorrowfully) *با جان آزاری bā jān āzārī.*

To be deeply in love, *مجنون majnūn-g.* To be deeply in debt, *بسیار قرضدار بودن bisyār karz-dār-b.,*

مدیون بودن madyūn-b. To be deeply coloured, *رنگ داشتن rang dāshstan.*

kukwa rang-d., سیداد چرود *siyāh char-la-b.*

DEEPNESS, *n.* عمق *dmk*, عمامت *dmā-kut.*

DEER, *n.* گور *ghazāl*, خزال *āhū* آهو *ghazān*, گور *ghazān*, گاو دشتی *gaw dush-ti*. The covert of a deer, کداس *kindās*, عار *maghār*.

DEFACE, *vt* حراب کردن *kha-ā-h*, نسخ (erase) کردن *kabih-n*, محو کردن *naskh-k.*, محو کردن *mahw-k.*

DEFAACEMENT, *n.* تحریب *takhrīb*, محو *mahwa*.

DEFALCATION *n.*, vide DIMINUTION

DEFAMATION, *n.* بدنامی *bad nām*, بدگویی *bad gu*, عیب گوئی *dib gu*, بخت *bukhtān*, تهمت *tuhammat*.

DEFAMATORY, *a.* بدنام *badnām*, بدنامی *bukhtān gū*, عیب *dib jū*.

DEFAME, *vt.* بدنام کردن *badnām-k.*, نام کشیدن *ba'nām-d*, بدنامی *bukhtān-s*, افترا کردن *iftirā-k.*, ساختن *bukhtān-s*.

DEFAMER, *n.* بدنام کننده *mustar*, بدنامی *bukhtān gu*, همار *hamnāz*.

DEFAULT, *n.* گناه *gunāh*, خطا *khatā*, نقص *defect* *kusūr*, عیب *dib*, نقص *takst*, نقصان *nukṣān*.

DEFEASANCE, *n.* ابطال *ib'āl*, نسخ *naskh*, محو *mahv*.

DEFEASIBLE, *a.* ممکن ابطال *mum-kini ibtāl*.

DEFEAT, *vt* شکستن *shikastan*, شکست *shikast-d.*, و مار کردن *munhazim u tār u mār-k* — (frustrate) محروم کردن *mahrūm-k.*, حرمان *hirmān-s*, ساختن *hirmān-s*.

DEFEAT, *n.* شکست *shikast*, هزیمت *hazimat*, کسر *kasr*. A feigned defeat or retreat, صوری *inhiẓāmi surt*.

DEFEATED, *a.* شکست *shikasta*, مغلوب *munhazim*. To be defeated, مغلوب شدن *munhazim-sh.*

DEFECT, *n.* (deficiency) روال *zawāl*, نقص *ku-ūr*, نقص *takst* — (fault) ذلت *lha.ā*, خطا *āhū* آهو *dib* عیب *zillat*. Without defect, بی عیب *bi dib*, کامل *kāmil*, تمام *tamām*.

DEFECTION, *n.* (apostacy) ارتداد *iti-dād*, ترک *bar gushtagi*, نا فرمانی *tarkī din* — (revolt) *nāfarmāni*, عیان *dsiyān*.

DEFECTIVE, *a.* نام *nā tamām*, ناقص *takst-rūār*, عیب دار *dib dār*, ناقص *nākis*, نام *lamina*. To be defective, عیب داشتن *dib-l.*, ناقص *nākis-g*. To render defective, کم کردن *nā tamām-k.*, نام *kam-k.*, ناقص وار کردن *takst-r wār-k*.

DEFENCE, *n.* حمایت *himāyat*, پوشش *pusht*, پناه *panāh*, دسگیری *dastgiri*, دسگیری *dastgiri*, عذر *hifāzat* — (apology) *ūzr*, معذرت *madzurat* — (prohibition) *manṭ*, نفی *nah* — (resistance) *muzāhimat*, مقاومت *kāramat*, رد *raidl*. Defence of the kingdom, مملکت پناهی *mam'lukat panāhi*.

DEFENCELESS, *a.* بی حمایت *bi himāyat*, نام *nā mahmi*, غیر *ghayr muzāharat*.

DEFEND, *vt.* حمایت دادن *himāyat-d.*, نصرت کردن *nusrat-k.*, دسگیری *dastgiri*, نگاه کردن *niḡāh-k.*, پناهی *pusht* — (uphold) *ikrār-k.*, اقرار کردن *ikrār-k.*, تدریس *tadrif-n* — (fortify)

استحکام ساحه, *ah/ā-n-k*, احکام کردن
i-tihkām-s — (prohibit) منع و منع کردن
mānt wadāst k, احتیاط, *hāṭr-d*
 To defend a castle, حفظ کردن, *hifāzati kild-k*. To defend one's
 self, خود را نگاه داشتن, *khudrā nigāh*
d, مدافعت کردن, *mulāfiḍt-k*
DEFENDABLE, *a* vide **DEFENSIBLE**.
DEFENDANT, *n*, مدعی *mulḍat* مدعی
mulḍat dlayhi
DEFENDED, *a*, محفوظ *madsūm*, محفوظ
mul'fūz, مدعور *man'sūr*.
DEFENDER, *n* (of another) نگهبان
nigāhibān, حامی *hāmī*, محافظ *muhā-*
fiz, دسنگیر *dastgīr*, فریاد رس *faryā*
ras, مظاهر *muẓāhir* The defender
 of the faith, دین پناه *dīn panāh*,
 دین پرور *dīn parwar*, غازی الدین *ghāzī*
ul' dīn 'The defender of the kingdom,
 مملکت پناه *mamlikat-panāh*.
DEFENSIBLE, *a* ممکن, عصمت *mum-*
kinī tsamat.
DEFENSIVE, *a* حمایت ده *himāyat*
dah, عصمت بخش *tsamat-bal'kh*,
 دسنگیری نما *dastgīrī numā*
DEFENSIVELY, *a*, در وجه عصمت *bar*
vajai tsamat, مدافعت, *bar*
hā'i mulāfiḍt
DEFER, *vt*, درنگی *der-t-k*, درنگی
 کردن *dīrangt-k*, توقف نمودن, *tawak-*
kuf-n, اهمال کردن, *ihmāl-k*.
DEFERENCE, *n* (respect) ادب *adab*,
 اللغات *iltifāt*. — (complaisance)
 شیرینکاری, *mulāyamat*, ملائمت
ritn kārt, ملاطفت *mulāṭīfat*.
DEFIANCE, *n*, دعوت جنگ *dudwati*
jang. — (challenge to produce proofs)
 استبداز *istibāz*, طلب ابراز *talabi ibrāz*
 — (contempt) مذمت *mazammāt*, طعن
tadn.

DEFICIENCY, *n*, کمي *kamī*, زوال
zawāl, قصور *kuṣūr*, نقصان *nukṣān*,
 عاجزی *ājizī*, درمآندگی *darmāndagi*.
DEFICIENT, *a*, کم *kam*, نایم *nāhis*,
 فرومانده *ājiz*, عاجز *ājiz*, نایم
faymānda.
DEFICIT, *n*, کسر *hasr*.
DEFIER, *n*, طعن گو *tadn gu*, تدلیل
taz'īl numāyanīda — (chal-
 lenger) میدان کدنده *dudwati*
mulān kunūda, مدعی *mulḍat*,
 مدارج *marārij*
DEFILE, *vt* (contaminate) ناپاک کردن
nāpāk k, پلید کردن *pal'īd-k*, غلیظ
 ملوث *ghulīz-k*, آلودن *ālūdān*,
 ملوث کردن *mulawwas-k*. — (to corrupt chas-
 tity) بکارت گرفتن *bukārat-g*,
 مفسد شدن *mafsat-sh*.
DEFILE, *n*, (narrow passage) گورچ
kūch, راه تنگ *tang āh*, شعب *shab*.
DEFILED, *a*, ملوث *ālūda*, آلود *ālūda*,
 ملوث *mulawwas*, ناپاک *nāpāk*.
DEFILEMENT, *n*, ناپاکی *nāpākī*,
 مرداری *murḍārī*, پلیدی *al'īdī*, آلاش *ālāyish*,
 آلودگی *ālūdagī*
DEFINABLE, *a*, ممکن, تعریف *mum-*
kinī tudrīf, قابل وصف *kābili wasf*.
DEFINE, *vt*, (mark the limit) حد
hazm سازدن *hazm-s*, سازدن *hazm-s*,
 قطع کردن *kat-k*. To define and
 mark the boundaries, تحدید و ترسیم
tahdīd u tarsīm-k. — (to ex-
 plain a thing by its qualities) وصف
tadrīf-k, تعریف کردن *tadrīf-k*,
 To define logically, تحدید کردن *tah-*
dīd-k.
DEFINED, *a*, (limited) محدود *mahdūd*,
 مرسوم *mukaddar*. — (explained) مرسوم
mosūf. — (appointed) مافروض *mafrūz*.

DEFINER, *n.* موصوف mosūf
kunanda.

DEFINITE, *a* (certain) مقرر mukarrar,
مؤمن muyyan, محقق muhakkak,
محدود madhūl. A definite or fixed
time, ساعت ماضوت sādti mā'mūt
Restricted to a definite time, وقت
مواکلات muwaklat, موقوف maukhūt.

DEFINITELY, *ad.* یقیناً yakinan.
تأکد tahakkuk.

DEFINITENESS, *n.* یقین yakin,
تحقیق tahkik.

DEFINITION, *n.* وصف wasf, تعریف
tadrif, تفسیل tafseel.

DEFINITIVE, *a.* قطعی katdī, شامی
shāfi, محدود mahdūd, مؤمن muyyan,
محدود madhūl. To give a definitive
answer, جواب دادن jāvāb dādan.

DEFINITIVELY, *ad.* به وجه یقین bar
wajai muyyin, به طور محدود ba tauri
madhūl.

DEFLECTION, *n.* vide DEVIATION.

DEFLOUR, *vt.* زبانی کردن zifāf-k.

DEFLUXION, *n.* زکام nazla, زکام zukām.

DEFORM, *vt.* بد شکل کردن bad shikl k.,
کرم روی کردن karih-k, کرم روی کردن
karīya rui-k, زشت پیکر کردن zisht
pay'ar-k.

DEFORMED, *a.* زبون کبیه kabih zubūn,
زشت nā sāz, زشت zisht, بد شکل
shikl. Deformed in countenance,
زشت رو kari huil munzar, زشت
zisht rū.

DEFORMEDLY, *ad.* کبیهه kabihāna,
زشتانه zishtāna.

DEFORMEDNESS, *n.* کبیهه kabih,
زشتی zishti, زشتی shanīdt.

DEFRAUD *vt.* فریب دادن farīftan, فریب
farīb-n, غبن دادن ghabn-s.,
خیل بازی کردن hila-k, خیل کردن

hila bāzī-k. To defraud one another,
تغایب کردن taghābun-k

DEFRAUD, *vt.* (pay the expense) بزل
baz'-k, بخر ادا کردن khar-k
adā-k, مضارب دادن masārif-d.

DEFUNCT, *a.* مرده murda, فوت شده
faut-shuda, مرحوم marhūm, مغفور
maghfūr.

DEFUNCT, *n.* (person deceased) مرحوم
marhūm, وفتل mawta

DEFY, *vt.* (battle) میدان کردن
dūdwan maidān-k., دعوت جنگ
dūdwanī gang k, مبارزت طلبیدن
ba mubārazat-t — (athlet) ورزش کردن
mazammāt-k.

DEGENERACY, *n.* (from ancestral
virtue) از نسب ادمانگی az nasb adman-
dagi — (meanness) بی ادبی bi adbi,
نامردی nāmardī, دودنی dūdnī.

DEGENERATE, *a.* ناحکف nā khalf,
جفس bi as', ناکس nākas, جفس
jifs.

DEGENERATE, *vi.* ناخلف شدن nā
khalf-sh, از اصل افتادن az asl-u, دون
dūn-sh

DEGRADATION, *n.* معزولگی madzūlī,
از جاه معزولی az jāh madzūlī.

DEGRADE, *vt.* از جاه معزول کردن az jāh
madzūl-k, وضع کردن wazī-k, ذابل
zālīl-n.

DEGRADED, *p. a.* معزول madzūl, معزول
madzūl

DEGREE, *n.* 1 (rank) درجه daraja, جاه
jāh, منزلت manzilat, مرتبه martaba,
پایه pāya, طبقات tabakat. A high
degree of dignity پایه مرتبه pāyai barīn,
پایه عالی jāhi āla. The lowest degree,
درکته darakū, ذویل martabai
nazūl. The higher and lower degrees
of men, وضع و شرف shurfu wazī,

- درجه و درجه *ammau barāya* ' 2. Degree (order of lineage) نسب *nasb*, اصل *asl*. The ascending and descending degrees of kindred, اصول و ذرورع *usul u furū* 3. (proportion) تناسب *munasibat*, اداره *andāza*, مواضع *muwāfaqat* An astronomical degree, درجه *darajat*, دایره *dahlat* Degrees of infernal punishments, درجات درکات *darakātī dūzak* By degrees, قدم بقدم *kadam ba kadam*, درجه بدرجه *daraja ba daraja*
- DEIGN, *vi.* (condescend) نازل کردن *tan-azzul-k.*, قبول کردن *kubūl-k.*—(think worthy) واجب پنداشدن *wājib-p.*, مستحق فکر کردن *mustahakkī fikr-k.*
- DEISM, *n.* تصوف *tasawwuf*.
- DEIST, *n.* اهل تصوف *ahli tasawwuf*.
- DEITY, *n.* اله *allāh*, الاهییت *ilāhiyat*, خدا *khudā*.
- DEJECT, *vt* دلنگ کردن *diltan-p-sh*, شهادت ساحل *rang-d.*, گمان *ghamāh-s*
- DEJECTED, *a.* دلنگ *di'tang*, دلگیر *dilgīr*, غمگین *ghamgīn*, تیرا زان *tira zant*.
- DEJECTEDLY, *ad.* با درد *bā dard*, ملولانه *malulāna*, با غم *bā gham*.
- DEJECTEDNESS, *n.* انسردگی *afsur-dagī*, رنج *ranj*, درد *dard*, غم *gham*
- DELAY, *n.* دیری *derī*, تاوکی *tawakkuf* تاخیر *tākhīr*, درنگی *dirangī*, بهیئت *muh'at*. Without delay, بی تاوکی *bī tawakkuf*, بلا تاخیر *bilā tākhīr*, لا مهل *lā mahl*.
- DELAY, *vt.* تاخیر کردن *derī-k.*, تاوکی کردن *tawakkuf-k.*, درنگی کردن *dirangī-k.* To grant a delay, مهل کردن *muhl-k.* درنگی

- درنگیدن *dirangī-b* To ask delay, مهلت طلب کردن *muhlat talab-k.*, دیری خواستن *derī-kh*
- DELECTABLE *a.* vide DELIGHTFUL.
- DELEGATE, *vt.* روانه کردن *ruāna-k.*, فرستادن *firīstādan*, گماشتن *gumāsh-tan*, ارسال کردن *irsālī-k.*—(to send an envoy or appoint an agent) ابلیجی کردن *ilkhī mursal-k.*, وکیل کردن *wakīl-f*
- DELEGATE, *n.* وکیل *wakīl* (pl وکلا), گماشته *gumāsh-ta*, ناب *nāyab*, مباشر *mubāshir*, پیشکار *peškār*
- DELEGATION, *n.* سپارش *sipārish*, مباشرت *mubāsharat*, وکالت *wakālat*, نایابت *nayābat*, مباشرت *mubāsharat*.
- DELETE, *vt* (blot out) محو کردن *mah-k.*, خط زدن *khatt-z.*—(destoy) تیراژ کردن *tīrāj-k*
- DELETERIOUS, *a.* مضر *muzīr*, زیان وار *ziyān war*
- DELETION, *n.* vide DESTRUCTION.
- DELIBERATE, *vt* مامل کردن *tāmul-k.*, پنداشدن *pindāsh-tan*, فکر کردن *fikr-k.*, مشورت کردن *andēsha-k.*, تدبیر داشتن *tadbīr-s.*
- DELIBERATE, *a.* (circumspect) بیدار *bedār*, دوراندیش *durandīsh*, آگاه *āgāh*, آهسته *āhi-sa*, کند *kāhl*.
- DELIBERATELY, *ad.* (cautiously) با احتیاط *bā ihtiyāt*, از باطل *az tāmul*, عمد *ma'abbarāna*—(with design) با غرض *bā gharz*, قصد *ba kasd*.
- DELIBERATION, *n.* تأمل *tāml*, تدبیر *tadbīr*, تأمل *tāmmul*, فکر *fakr*, اندیشه *andīsha*, رای *rāi*, قصد *kasd*.
- DELIBERATIVE, *a.* فکر نما *fikr numā*,

نما *rāi numā*, نديبر منسوب *tad-*
bīri mansūb.

DELICACY, n. (in eating, &c.) ذوق *zauk*, جمال *naḍmat.*—(beauty) جمال *jamāl*, حسن *husn.*—(tenderness) ملاهت *mulāyamat.* نازكي *nāzuki*, طهارت *malātīfat.*—(neatness) نراكت *tahārat*, پاکيزگي *pākīzagī*, شفقت *nazākat.*—(gentle treatment) رحمت *shafukkat*, (elegance of dress) پيرایش لباس *payrāyishi libās*, زينت حياء *zīnati jāma.*—(tenderness of constitution), باركي وجود *nazukī wujūd*, عجز حسد *ijzi jasad.* زديفي جسمان *zudfi jismān.* Delicacies, ذوق و صفا *zauk u safā*, گوناگون نعم *naḍmi gunā gūn.* نفايس *nafāis.*—(enjoying delicacies) ذوق و نعم صاحب *sāhibi zauk u naḍm.*

DELICATE, a. (to the palate) مزه *khush maza*, صفا بخش *safā bakhsh*, نازک *nafis.*—(soft, amiable) نازک *nāzuk*, نازنين *nāznīn*, نازپرور *nāz-parwar.* A delicate woman, نازنين زاني *zani nāznīn*, دلبر پاکيزه *pakīza rūi*, دلبر *dilbar.* Of a delicate constitution, نازک وجود *nāznīn mizōj*, نازک وجود *nāzuk wujūd.* Of a delicate temper, حلیم النفس *nāzuk khulk.*, نازک خلق *halīmun nafs.* Delicate fingered, رخصت *rukhsat.* Having a delicate taste, صفا اهل *ahli zauk u safā.*

DELICATELY, ad. ملاهانه *mulāyama-*
māna, نازکانه *nāzukāna*, ملاهت *bā mulāyamat.*

DELICATENESS, n. vide DELICACY.

DELICIOUS, a. نفايس *nafīs*, لطيف

latīf, لذت *laziz*, مردار *mazadār*, دلکش *khush zāyika*, دایقه *dilkush.*

DELICIOUSLY, ad. vide DELIGHT-
FULLY.

DELIGHT, n. خوش مزگی *khush mazagī*, شادمانی *shād-*
māni, لطيف *lutf*, لذت *lazzat*, خرمي *khurramī*, تفرج *tafarruj*, عیش *dish*, دلوزی *dilāwizi.* Sensual delight, نفس امارة *nafsi ammāra*, ذوق جسماني *zauki jismāni.*

DELIGHT, vt. (give pleasure) خوش کردن *khush-k.*, مسرور کردن *masrūr-k.*, عیش و عشرت *dilāwiz-k.*, دلوز کردن *dish u dshrat-k.*—(have pleasure in) عیش و عشرت داشتن *dish u ash-rat-d.*, سرور يادن *sarūr-y.*, دلخوش بودن *dilhush-b.*

DELIGHTED, p a. مسرور *khush*, خوش *masrūr*, خرم *khurram*, شاد *shād*, شادمان *shādmān.*

DELIGHTFUL, a. دلخوش *dilhush*, خوشنما *masrūr*, دلوز *dil āwiz*, دلپسند *khush numā*, دلوار *dil nawāz*, دلجو *dil jū.* A delightful place, تفرج گاه *tafurruj gāh*, گلشن *gulshan.*

DELIGHTFULLY, ad. مسرورانه *masrūr-*
rāna, عیش و عشرت *bā dish u dshrat*, با حضور *bā huzūr.* Singing delightfully, خوش خوان *khush khān*, خوشنوا *khush narwā.*

DELINEATE, vt. نقش کردن *naksha-k.*, رسم کردن *rasm-k.*, روم کردن *rahm-k.*, —(to paint) نقش کردن *naksh-k.*, نگار ساختن *nigār-s.*

DELINEATED, p. a. مرسوم *marsūm*, مستور *mastūr*, مقید *mulayyad.*

DELINEATION, n. خط *khat*, رسم

- rasm*, نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, نقش *naksha*.
- DELINQUENCY, *n.* گناه *gunāh*, نقصیر *taksīr*, حرم *jurm*, خطا *khatā*
- DELINQUENT, *n.* گناه کار *gunāhgār*, مجرم *mujrim*, نقصیروار *taksīrwār*.
- DELIRIOUS, *a.* مدهوش *madhūsh*, مجنون *farānās*, بی هوش *bi hūsh*, مجنون *majnūn*. Delirious in speech, هذر *hazr*, بی هوش *bihūda gu*.
- DELIRIUM, *n.* بی هوشی *bi hūshī*, سرسام *maihūshī*, هذر *hazr*, سرسام *sarsām*, آشوبگی *āshuftagi*. The delirium of one in a fever, هذیان *hazayāni mahrūr*.
- DELIVER, *vt.* (give in charge) حواله *hawāla-k.*, سپردن *s-purdan*, تسلیم کردن *taslīm-k.*, (give) دادن *dādan*, بدست رسانیدن *budast rasānīdan*. — (set at liberty) آزاد کردن *āzād-k.*, رها کردن *rahā-nīdan*. — (relate) بیان کردن *bayān-k.*, کلام گفتن *kalām-g*, خبر دادن *khābar-d*, نقل کردن *nahl-k.* To deliver a woman with child, وضع حمل کردادیدن *wasī hamal-g*
- DELIVERANCE, *n.* (from captivity, &c.) نجات *najāt*, رهای *rahāiy*, آزادی *rastgārī*, خلاص *khalās*, گوناوار *āzādī*. — (utterance, speaking) سخن *kalām*, گفتار *guftār*, سخن *sakhun*. — (giving or consigning to another) سپارش *taslīm*, تسلیم *taslīm*, نفع *wasī*, اطاعت *atādt*.
- DELIVERED, *p a.* خلاص کرده *khalās kardā*, رستگار *rastgār*, رستگار *rastgār*, آزاد کرده *āzād kardā*. To be delivered, آزاد شدن *āzād l-sh*. — (con-
- signed) متسلم *mutusallam*, داده *dādu*, موندن *munduft*.
- DELIVERER, *n.* (rescuer) مخلص *mu-khallis*, خلاص *khalās*, رهای بخش *rahāi bak'ish*. — (relater) مقرر *mukarrar*, نقل کننده *nahl kunanda*.
- DELIVERY, *n.* (surrender) سپارش *sīpārish*, تسلیم *taslīm*. — (child-birth) وضع *wasī*, وضع حمل *wasī haml*, تولد *tawallud*. — (speaking) تقریر *takrīr*.
- DELL, *n.* vide DALE.
- DELUDE, *vt.* گمراه کردن *gumrah-k.*, مسخره کردن *maskharak.*, حیل بازی نمودن *hila bāzī-n*.
- DELUDED, *a.* فریفته *farīfta*, مغرور *maghrūr*.
- DELUDE, *n.* vide DECEIVER.
- DELUGE, *vt.* طوفان نمودن *tufān-n.*, سیلاب ساختن *ghar-k.*, غرق کردن *saylāb-s*.
- DELUGE, *n.* طوفان *tufān*, سیلاب *saylāb*.
- DELUSION, *n.* (deceit) رنگ *rang*, حیل *hila*, فریب *furīb*, غدر *ghadr*, غبن *ghabn*
- DELUSIVE, *a.* فریب ساز *farīb sār*, رنگ نما *rang numā*.
- DELVE, *vt.* vide DIG.
- DELVER, *n.* بیل دار *bīldār*.
- DEMAGOGUE, *n.* عامت *muktadāyi āmmat*.
- DEMAND, *n.* (claim, requisition) درخواست *dar khāst*, خواهش *khāhish*, طلب *tulab*, پرسش *purish*, دعوی *dudwā*. An absurd demand, سوال *sawāl*, بیجهال *bi-māl*. A demand for goods, ترویج *tarwīj*.
- DEMAND, *vt.* دعوی کردن *dadwa-k.*

طلب کردن *talab-k.*, خواستن *khāstan.*
 اقتضا ساختن *iktizā-s.*

DEMANDABLE, *a.* طلب لایق *lāyahi talab.* واجب الدعوی *wājibud dadwa.*

DEMANDANT, *n.* طالب *ddt.* طالب *talib.* دعوہ کنندہ *dād khāh.*, دادخواہ *dādwa kunanda.*

DEMANDED, *p. a.* طلبیدہ *talbida.*, مطلوب *maillūb.*, رسیدہ *puraida*

DEMARICATION, *n.* خط فاصل *khati fāsīl.*

DEMEAN, *vt.* (carry one's self) وضع نمودن *wazd-n.*, حرکت کردن *harakkat-k.*—
 حقیر *salil-k.*, دلیل کردن (debase) *hakir-n.*

DEMEANOUR, *n.* وضع *wazd.* چہرہ *chakra.* وچہ *stīdā.* وچہ *uaja.*

DEMENTATE, *vt.* معجون کشدن *maj-nūn-g.*, دیوانہ شدن *diwāna-sh.*

DEMERIT, *n.* حقارت *hikārat.* مذات *mazallat.* ناکسی *nā kusī.*

DEMERIT, *vi.* سزاوار بودن *sazāwār-b.*, لایق عقوبت بودن *lāyahi dkūbat-b.*

DEMERSION, *n.* vide DROWNING.

DEMI, *n.* نیم *nīm.* نصف *nisf.*

DEMISE, *n.* vide DECEASE, DEATH.

DEMISE, *vt.* vide BEQUEATH.

DEMOCRACY, *n.* جمہور *jumhūr.*

DEMOLISH, *vt.* خراب کردن *kharāb-k.*, ویران کردن *pāyamāl-k.*, ویران کردن *wairān-k.*

DEMOLISHED, *p. a.* تاراج شدہ *tārāj shuda.* مخروب *makhrrūb.* ویران *wairān.* To be demolished, خراب گردیدن *kharāb-sh.* ویران *wairān-g.*

DEMOLISHER, *n.* خراب کننده *kharāb-kunanda.*, ویران کننده *wairān kunanda.*

DEMOLITION, *n.* ویرانی *wairānt.* پامالی *pāyamālī.* خرابی *kharābt.* خرابات *kharābāt.*

DEMON, *n.* جن *jinn.* ابلیس *iblis.* شیطان *shaytān.* عفریت *ifrīt.* دیو *dēv.* A sylvan demon, غول *ghūl.* A demon supposed to guard treasure buried in the earth, موکل *muwakkal.* Haunted by demons, دیوسمان *dev-astan.* دیو لاکھ *dev lākh.* The voice of demons, عزیف *dzif.* هدد *hadad.* Father of demons, ابو حاتم *abū jānn.*

DEMONIAC, *a.* معجون *janūn.* معجون *majnūn.* دیوسار *shaytānt.* دیوسار *devsār.*

DEMONIAC, *ad.* دیوی *diwī.* دیوانہ *diwāna.* سعادت *saḍdt.*

DEMONSTRABLE, *a.* ممکن دلالت *mumkinī dalalat.* قابلِ دہان *kābīlī burhān.*

DEMONSTRABLY, *ad.* بطور برہانی *batauri burhānt.* عین الیقین *dynu'l yakin.* ظاہرا *zāhīran.*

DEMONSTRATE, *vt.* بیان نمودن *ba-yān-n.*, آشکارہ نمودن *iz-kār-n.*, آشکارہ *ashkāra-k.* برہان نمودن *burhān-n.*

DEMONSTRATED, *a.* نمودہ *namūda.* مدلول *maḍlūl.* مبرہن *mubārhan.* مستحسن *mustahsan.* Excellently demonstrated, مستحسن المدلول *mustahsanu'l maḍlūl.* Badly demonstrated, فساد المدلول *fāsīdu'l maḍlūl.*

DEMONSTRATION, *n.* دلالت *dalālat.* استدلال *istidlāl.* برہان *burhān.* نمایش *numāyish.* An evident demonstration, بیضت *bay-ytnat.* (pl. بیضات). Evident demonstrations, براہین *barāhīn.*

sātidāt Demonstration of affection,
دلداري دلداري و دوازش
dildārī wa nawāzish,
دلنامودگي *dilnamudagi*.

DEMONSTRATIVE, *a.* برهاني *bur-*
hānī, دلالت *dalālat* نمای *numā*,
مذبت *musbit*. A demonstrative cause, سبب
ظاهرالدلیل *sababi zāhiru'd dalil*.

DEMONSTRATIVELY, *ad.* بروجه برهاني *bur-*
hajai burhānī, "ظاهرا" *zāhīran*.

DEMONSTRATOR, *n.* دلالت کننده *dal-*
ālat-kunanda, نماینده *numāyanda*.

DEMULCENT, *a.* vide ASSUASIVE.

DEMUR, *vi.* گمان بردن *gumān-b.*,
شک بردن *shak-b*.

DEMURE, *a.* صاحب ادب *sāhibi*
adab, شرمسار *sharmsār*, محبوب
mahbūb.—(grave, austere) درشت
durusht, تند *tund*.

DEMURELY, *ad.* (modestly) ادبانه
adabāna, با شرم *bā sharm*, خجالت
khajalāna.—(gravely, austere)
دانشانه *bā tundī*, درشتانه *durushtāna*.

DEMURENESS, *n.* شرمساري *sharmsāri*,
حجاب *wikār*, ومار *khajalat*, خجالت
hijāb.—(austerity) عینف *ūnf*,
تندی *tundī*.

DEMURRAGE, *n.* بومي تعطیل *ya-*
wmi-i-tadtīl.

DEN, *n.* I. (cave of a wild beast)
مغار *ghār*, کمینگاه *kamīngāh*,
maghārat. A lion's den, نامور *tāmūr*.
The den of a hyena, رجمت *rujmat*.
The den or hole of a fox, جر *jarr*,
خندل *khittl*. 2 (a valley) وادی *wādī*,
خور *khawr*. 3 (a woody place)
درخستان *dirakhistān*, بیش *bīsha*.

DENIABLE, *a.* ممکن انکار *mumkīni*
inkār.

DENIAL, *n.* انکار *nakār*, نفی *nafī*,
امتناع *imtinād*, رد کلام *raddi kalām*,

To give a flat denial, تکذیب کردن
takzīb-k.

DENIED, *a.* منفی *manfī*, محروم *mah-*
rūm.

DENIER, *n.* نفی کننده *nafī kunanda*,
منکر *munkir*.

DENIZEN, *n.* vide CITIZEN.

DENOMINATE, *vt.* نامیدن *namīdan*,
نام دادن *nām-d.*, اسم دادن *ism-d.*

DENOMINATED, *a.* مسامي *musammā*,
منسوب *mansūb*, نامیده *namīda*,
مذنب *muntasib*.

DENOMINATION, *n.* نام *nām*, اسم
ism, لقب *lakab*, نسب *nasb*. Deno-
minations, مسامات *musammāt*.

DENOMINATIVE, *a.* نام ساز *nām sāz*,
اسم ده *ism dah*.

DENOMINATOR, *n.* نسب نما *nasb*
numā.—(in Arithmetic) مضروب
mazrūbi fih.

DENOTE, *vt.* دلالت ساختن *dalālat-s.*,
مرفوم زدن *ālāmat-n*, علامت نمودن
markūm-z., نشان کردن *nishān-k.*

DENOTED, *a.* مرفوم *markūm*.

DENOUNCE, *vt.* اعلام کردن *atlām-k.*,
اظهار نمودن *khābar-d.*, اظهار
iz-hār-n. To denounce war, اظهار
خصومت کردن *izhāri khasūmat-k.*,
جنگ ندا ساختن *jangi nidā-s.*

DENOUNCEMENT, *n.* اعلام *āilām*,
اشعار *ishār*, اظهار *iz-hār*.

DENSE, *a.* کثیف *kasīf*, منجمد *mun-*
jamīd, سنگین *sangīn*, هنگفت *hanguft*.
DENSELY, *ad.* هنگفتانه *hanguftāna*.

DENSITY, *n.* انجماد *injimād*, کثافت
kaāfat, سنگینی *sangīnī*, هنگفتی
hanguftī.

DENTAL, *a.* دندان *dandān*, پیوند
dandān paywand, منسوب
dandān mansūb.

DENTIFRICE, *n.* مطهرت *mit-harat*,

سنون *sanūn*. *H.* منجن *manjan*.

DENTIST, *n.* دندان سار *dandān sār*.

DENTISTRY, *n.* صنعت دندان ساری
sundte dandān sārī.

DENUNCIATION, *n.* vide DEN-
OUNCEMENT.

DENY, *vt.* انکار کردن *inkār-k.* منکر

شدن *munkir-sh.* نافی نمودن *nafi-n.*

سلب *raddi kalām-g.* رد کلام گفتن

salb-n. محروم ساختن *mah-*

rūm-s. 2 (contradict) خدای نمودن

khilāf-n. 3 (refuse) دریغ نمودن *dariḡh*

n. 4 (withhold) باز داشتن *hāz-d.*

5 (abjure) دریغ داشتن *darīḡh-d.*

با سوگند کذب و انکار کردن *bā sogand*

kazb u inkār-k. To deny God, کافر

شدن *kāfir-sh.*

DEPART, *vi.* رفتن *raftan*, کوچ کردن

kūch-k. رها کردن *rawāna-k.* رحلت

rahlat-s. هجر کردن *hajr-k.* ساختن

tār-k-n. گذاشتن *guzāsh-tan.*

—(apostatize) ارنداد کردن *irtidād-*

k. مردن *murtadd-sh.*—(die) مردن

murdan. تسلیم روح کردن *taslimi rūh*

-k. فوت شدن *faut-sh.*

DEPARTMENT, *n.* (office) توضیع

تذیب *tarwizi maāmalat*, نصیب

hisṣaiḡār, حصص کار *nasibi āmal* عمل

khidmat, عهده *dhda.*—(Ed-

ucational) تعلیم سررشته *sar rishtai*

tadlīm.

DEPARTURE, *n.* کوچ *kūch*, روانگی

rawānagī, رحلت *rihlat*, فراق *farāk*,

هجرت *hijrat.*

DEPASTURE, *vt.* اتلاف کردن *iltāf-k.*

DEPAUPERATE, *vt.* فقیر کردن *fakīr-k.*

DEPEND, *vi.* (have a relation to)

نسبت *mutadlak-sh.* متعلق شدن

nisbat-d.، علاقه داشتن *ilāka-d.*

متافارر *mutafārri-n.*—(to be

in a dependent or servile state)

داده شدن *mutadlak-b.*، معنی بودن

banda-sh.—(to be in a state of ex-

pectation) امیدوار شدن *umedwār-*

sh, منتظر بودن *muntazir-b.*—(to hang

from) آویخته بودن *āwīkhta-b.*، معنی

شدن *mudllak-sh.* To depend upon

(trust to) اعتماد نمودن *itimād-n.*,

اعتقاد *itikād-b.*

DEPENDENCE, DEPENDANCE, *n.*

(relation of one thing to another)

تعلق *tudlluk* (pl. *ilāka*, (ملاقات

ilāka, سلسله *munāsabat*, عقد *dhā*،

silasila، پیوند *paywand.*—(being sub-

ject to another) فرمانبرداری *farmān*

bardāri، اطاعت *bandagī*،

itād.—(trust) اعتقاد *itikād*، اعتماد

itimād. Dependencies (persons or

things over which any man has dom-

inion) نواب *tawāb*، ملاقات *mutad-*

llikāt، لواحق *lawāhik.*

DEPENDENCY, DEPENDANCY, *n.*

(state of being dependent) تعلق *tad-*

lluk، علاقه *ilāka.*—(a colony) محال

mahāl.

DEPENDENT, DEPENDANT, *a.* (re-

lative) متعلق *mutualluk*، منسوب

mansūb، موقوف *mokūf*، متافارر *muta-*

fart.—(subject) فرمانبردار *farmān*

bardār، بده *bandai farmān.*

—(hanging from) معلق *madlik*, (pl.

ملاقات) *āwizān.*

DEPENDENT, *n.* تابع *tāb*، دامن گیر

dāman gīr، فرمانبردار *farmān bardār.*

DEPILATORY, *n.* نورا *nūrā*، جمش

jamūsh.

DEPILOUS, *a.* بی موی *bī mūi.*

DEPLORABLE, *a.* دردمند *dardmand*,

حقیر *parīshān*، پریشان *hakīr*,

مجبکی *mubakkā*.— (contemptible)
 واجب‌الاهانت *wūjibul' ahānat*,
 مذموم *mazmūm*. Deplorable nonsense,
 مجذول ترهات *turrahāti multazal*.
 DEPLORABLENESS, *n* حال مجبکی
hālī mubkī, درد‌مندی *dardmandī*,
 تنگی *tungī*.
 DEPLORABLY, *ad*. بدگذشتہ حالانہ *bar*
gashtu hālāna, درد‌مندانہ *dardman-*
dāna, بشدت *ba shiddat*.
 DEPLORE, *vt*. نالیدن *nālidan*, ناله زدن
nālu-z., زاریدن *gīristan*, زاریدن
zārīdan, حسرت کردن *hasrat-k.*
 DEPLORED, *a*. مجبکی *mubakka'*, نالیده
nālīda.
 DEPLORER, *n*. رای‌کننده *sāri kunan-*
da, ناله‌زننده *nāla zananda*.
 DEPLUME, *vt*. (deprive of feathers)
 ریش‌نزع کردن *raysh nazi-k.*
 DEPONENT, *n*. گواه *shāhid*, گواہ
gawāh, مہیمن *muhaymin*.
 DEPOPULATE, *vt. vi*. ویران کردن *way-*
rān-k., ناخست و تاراج کردن *tākht u*
tārāj-k., بگما ساختن *yaghmad-s.*,
 غارت و خسارت کردن *ghārt u khasā-*
rat-k.
 DEPOPULATED, *a*. مخروب *makh-rūb*,
 ویران کرده شده *wayrān harda shuda*,
 پایمال *pdymāl*.
 DEPOPULATION, *n*. ویرانی *wayrānī*,
 بگما *kharābī*, غارت *ghārat*, بگما
yaghmad.
 DEPOPULATOR, *n*. ویران‌کننده *wayr-*
ān kunanda, غارت‌کننده *ghārat ku-*
nanda, مغروب *mukhrūb*, مغاور *mughā-*
wīr.
 DEPORTMENT, *n*. (conduct) اطوار
atwār, رفتار *rafiār*.—(management)
 تدبیر *tadbīr*, کار گذاری *kār gusārī*.—

(behaviour) وضع *wazd*, آیین *āyīn*.—
 (carriage) حرکت *harakhat*, عمل *dmal*.
 DEPOSE, *vt*. (degrade) خارج کردن
khārij-k., معزول کردن *madzūl-k.*,
 تغییر کردن *taghayyur-k*.—(from an
 office) از منصب عزل کردن *az mansab*
dzi-k., از جہ معزول ساختن *az jāh*
madzūl-s.—(from a throne) از مسند
 وضع کردن *az masnad wazi-k.*—(to
 give testimony) شہادت کردن *shahād-*
at-k., گواہی نمودن *gawāhi-n.* To
 depose upon oath, سوگند خوردن *sog-*
and-kh., شہادت دادن *shahādāt-d.*,
 گواہی نمودن *gawāhi-n.*
 DEPOSED, *a* معزول *madzūl*.
 DEPOSIT, *n*. امانت *amānat*, وضع
wazt, رهنیت *wazīdt*, رهن *rahi-*
nat.—(pledge) گرو *giru*, رهن *rihn*.
 By way of deposit, بطریق امانت *ba*
tarīkī amānat.
 DEPOSIT, *vt*. امانت دادن *amānat-d.*
 رهن کردن *rahi-n-k.*, وضع کردن
hawāla-k., سپردن *sip-*
urda. To deposit bets (at a horse
 race, &c.) مواضعت کردن *muwāzaat-k.*
 DEPOSITARY, *n*. امانت‌دار *amānat*
dār, مستودع *mustawdad*.
 DEPOSITED, *a*. مستودع *marwūd*, مستودع
mustawdt.
 DEPOSITION, *n*. شہادت *shahādāt*,
 گواہی *gawāhi*, بیعت *buyyinat*,
 مشاہدت *mushāhadāt*, تقریر *takrīr*.
 DEPOSITOR, *n*. امانت‌دار *amānat-dār*.
 DEPOSITORY, *n*. امانت‌گاہ *amānat-*
gāh, وضع‌نگاہ *wazīdtgāh*, مخزن *makh-*
zan.
 DEPOT, *n*. ذخیرہ *sakhtā*. Book-depot,
 کتب خانہ *kutub khāna*.
 DEPRAVATION, *n*. خرابی *kharābī*,
 تباهی *tabāhi*, فساد *fasād*.

DEPRAVE, *vt* تباہی کردن *tabāhī-k.*
خرابی کردن *kharābī-k.*

DEPRAVED, *a.* خراب *kharāb*, مخلف *mukhlaf*, مفسد *mufsid*, بیا *tabāh*.

DEPRAVITY, *n.* vide DEPRAVATION

DEPRECATE, *vt.* استدعای کردن *istighfār-k.*, استعذار *ūzr-kh.*, عذر خواستن *istitizār-k.*, To deprecate the wrath of God, از خدا استدعای کردن *az khudā istighfār-k.*—(implore mercy of) شفاعت کردن *shifādt-k.*

DEPRECATION, *n.* استغفار *istighfār*, شفاعت (intercession) *ūzr.*—درخواست *khāhish*, خواهش *dar khāst*. By way of deprecation, عذر خواهی *ūzr khāhāna*.

DEPRECATOR, *n.* مستغفر *mustaghfir*, ضایع (mediator) *ūzr-khāh.*—شافع *shāfi*, شعی *shafī*.

DEPRECATORY, *a.* استدعای ساز *istighfār sās*.

DEPRECIATE, *vt.* حقارت کردن *hikārat-k.*, تذلیل *hakīr-n.*, حقیر نمودن *ahānat-k.*, اهانت نمودن *tazlīl-s.*, ساختن *at-n.*

DEPREDATE, *vt.* بجا کردن *yagmā-g*, غارت کردن *nuhib u ghārat-k.*, تاراج کردن *tārāj-k.*

DEPREDATION, *n.* تاراج *tārāj*, بجا *yagmā*, غارت *ghārat*, غنیمت *ghanimat*.

DEPREDATOR, *n.* راهزن *rāhsan*, قطاع‌الطریق *kattā at'tarīk*.

DEPRESS, *vt* فروتن کردن *farūtan-k.*, ست *tahkīr-k.*, حقیر کردن *past-d.*, ذلیل نمودن *zalīl-n.*—(press down) افشردن *afshurīdan.*—(cause to sink) غرق کداندن *ghark-k.*

—(deject) محروم کردن *mahrūm-k.*—(cheapen) کم بها نمودن *lam bihā-n.*

DEPRESSED, *a.* فروتن *farūtan*, ست *past*, و با در گل *arnagūn*, در گل *dar gil*, غمگین *ghamgīn*, خوار *khār*

DEPRESSION, *n.* فروندی *farūtan*, تذلیل *tazlīl*, حقارت *hakārat*. Depression of the head, سر فرو *sar farū*. Depression of the voice, صدا تذلیل *tazlīlī sadā*.

DEPRESSOR, *n.* تذلیل گر *tazlīl gar*.

DEPRIVATION, *n.* عدم *adam*, رفع *raft*, دفع *daft*, حرمان *hurman*.

DEPRIVE, *vt.* عدم نمودن *adam-n.*, جدا *raft wa daft-k.* و دفع کردن *judā-n.*, محروم ساختن *mahrūm-s.* To deprive of an office, منصب *mansub dāl-k.* To deprive of victuals and sleep, خواب و خورد *khāb u khurd adam-k.*

DEPRIVED, *a.* محروم *mahrūm*, عدم *adam*, جدا *judā*. To be deprived, بی نصیب *mahrūm-sh*, شدن *bī nasīb-sh*.

DEPTH, *n.* عمق *dmk*, عمامت *amākat*, معنی *madk*, وادی *wadī*. The immense depth, زو غنیف *zū ghīnaf*. The depth of the sea, وادی دریا *wadī daryā*, عمق البحر *dmk'ul bahar*. In the depth of winter, زمستان درمیان *darmiyāni-zamistān*.

DEPUTATION, *n.* وکالت *wakālat*, نیابت *nayābat*, مباشرت *mubāsharat*.

DEPUTE, *vt.* نصب ساختن *nasb-s.*, نشانیدن *nishāndan.*

DEPUTED, *a.* متمعن *muta'in*, مرسل *mursal*, نائب *nāyab*.

DEPUTY, *n.* وکیل *wakil*, گماشته *gum-āšta*, موکل *muwakkal*, حواله *hawāla*, مباشر *mubāshir*. A deputy vested

with full powers, وکیل مطلق *wakīl-i mutlak*

DERACINATE, *vt.* درکندن *bar kandan*

نزع کردن *nazī-k.*

DERELICTION, *n.* ترک *turk*, هجر *hijr.*

DERIDE, *vt.* مسخره کرس *maskhara-k.*, استهزا نمودن *istihzā-n.*

DERIDED, *a.* مضحک *maz-hak.*

DERIDER, *n.* مسخره گر *maskhara gar*, ضحاک *zuhāk*, مسخره *mustahzī.*

DERISION, *n.* استهزا *istihzā*, مزه *mazu*, صحت *zahk.*

DERISIVE, *a.* مسخره نما *maskharah numā*, استهزا ساز *istihzā sāz.*

DERIVABLE, *a.* قابل صادر *kābili sādir*, ممکن *mumkini mukhtira.*

DERIVATION, *n.* مصدر *masdar*, مصدر *sadūr*, ابدعاس *iktibās.*

DERIVATIVE, *a.* فرعی *farīy.* A derivative noun, اسم مشتق *ismi mushtak.*

DERIVE, *vt.* از مصدر آوردن *az masdar ā-*, استخراج نمودن *sādir-n.*, استخراج کردن *mukhtard-k.*, نسب کردن *nasb-k.* To derive descent, از اصل آمدن *az asl-ā.*, به دست آوردن *intisāb-k.* To derive advantage, حاصل کردن *hāsib-k.*, کسب *kasb-a.*

DERIVED, *a.* مصدر *masdūr*, مشتق *mushtak*, متفرع *mutafarrī.* To be derived, مصدر شدن *masdūr-sh.*, مشتق بودن *mushtak-b.*

DERIVER, *n.* از مصدر آور *az masdar āwar.*

DERNIER, *a.* پستترین *pastarīn.*

DEROGATE, *vt.* (act contrary to) ابطال *ibtāl-k.*, مخالف ساختن

mukhālif-s., مغایر نمودن *mugāyir-n.*—(disparage) غیبت کردن *ghibat-g*, کمتر نمودن *kumtar-n.*

DEROGATION, *n.* ابطال *ibtāl*, نسخ *naskh*, محو *mukw*—(disparaging) غیبت کردن *ghibat guī*, بختان *bukhān*, ملام *mulām.*

DEROGATORY, *a.* ملام نما *mulām numā*, کمتر ساز *lamtar sāz.*

DERVIS, *n.* درویش *derwish.*

DESCANT, *n.* vide COMMENTARY, DISCOURSE.

DESCEND, *vi.* فرود آمدن *farūd-ā.*, فرو رفتن *farū-r.*, بزر آمدن *ba zer-ā.*, نازل شدن *nāzil-n.*, نازل کردن *nāzil-k.*, انزال کردن *tanzil-s.*, نازل ساختن *inzāl-k.*—(tight) درخت را در نبرد گاه رفتن *maydānu dukhūl-k.*, در نبرد گاه رفتن *dar nabard gāh-r.* To descend (from ancestors) نسب اجداد نمودن *nasbi ajdād-n.*, از اصل آمدن *az asl-ā.* To descend from a noble family, پاک نسل شریف *pāk nizhād-b.*, براد بودن *nasbi sharīf-d.* To descend from a mean or unknown race, بد نژاد بودن *bad nizhād-sh.* To descend by inheritance, ارث بردن *az mīrās-r.*

DESCENDANT, *n.* نسل *nasl* (*pl.* انساب *nasb*), نسب (انساب), خلف *khalf* (*pl.* اخلاف).

DESCENDED, *a.* منسل *munsal.*

DESCENDENT, *a.* نسل اجداد نما *nasli ajdād namā.*

DESCENDIBLE, *a.* ممکن نزول *mum-kini nazūl.*

DESCENT, *n.* نزول *nazūl*, نشیب *nashīb*, نزول *nazl.* A sloping descent, نشیب *nashībī zamīn.* A steep descent, نشیبگاه *nashīb-gāh.* Ascent and

descent, نَشِيب و فرار *nashīb u farār*.
 Ascent and descent of kindred, و اصول
asūl u farū — (lineage) اصل *asl*
 (نسل), نَسْل *nasl* (pl. نَسَل), نَسَب
nashb (pl. نَسَاب), نِزَاد *nizhād*. The
 steps of descent, درجَاتِ نَزول *darajāt*
ti nazūl.

DESCRIBE, *vt.* نَوِشْتَن *nawishān*, بَيَان
 کردن *bayān-k.*, تَوْصِيفِ سَاخْدَن *taṭ-*
sīf-s, وَصَفِ نَمُودَن *wasf-n*. To describe
 boundaries, تَحْدِيدِ كَرْدَن *tahdīd-k*

DESCRIBED, *a.* نَوِشْتَا *nawishā*, مَسْغُور
mastūr, مَوْصُوفِ مَرْفُوم *markūm*,
 مَكْتُوب *maktūb*. To be described,
 مَسْغُورِ شَدَن *mastūr-sh*.

DESCRIBER, *n.* بَيَانِ كُنْدَا *bayān*
kunān la, نَاسِخ *nāsikh*, کَاتِب *kātib*.

DESCRIPTION, *n.* بَيَان *bayān*, نَقَر
takrīr, تَعْدِيل *tadbīr*, تَفْسِير *tafsīr*,
 وَصَف *w asf*. Description of a country,
 تَحْطِيطِ بِلَاد *takhtīti bilād*. Descrip-
 tion of the world, دُنْيَا *haiyālī*
duniyā.

DESCRY, *vt.* دِدَن *dīlan*, نَظَرِ كَرْدَن
nazir-k. — (announce) خَبرِ كَرْدَن *kha-*
bar-k., آگَاہِ دَاَدَن *āgāh-d.* — (detect)
 تَجَسُّسِ كَرْدَن *tajassus-k.*

DESERT, *n.* بِيَابَان *biyābān*, دَشْت
dasht, جَنْگَل *jangal*, صَحْرَا *sahrā*,
 وَادِي *wāḍi*, وَادِي *bāḍi*, وَايِرَانَا *wai-*
rāna. The wild beasts of the desert,
 وَحُوشِ بِيَابَان *wuhūshi biyābān*. An
 inhabitant of the desert, نَشِيب *nashīb*,
 صَحْرَا *sahrā*, نِشِين *nishīn*, وَايِرَانَا
wairāna.

DESERT, *a.* وَايِرَان *wairān*, خَالِي *khālī*,
 وَحْش *wahsh*, بَطَال *battāl*.

DESERT, *n* (merit) فَضْل *fazl*, كَدْر *kadr*,
 لِيَاظَت *liyākat*, اِسْتِعْدَاد *istidlād*.

DESERT, *vt* گُذَاشْتَن *guzāshān*, هَجْر
hijr-k., نَرَكِ كَرْدَن *tark-k.* To
 desert one's country, دَبَارِ كَرْدَن *tarki*
deyār-k. — To desert relations,
 طَافِ رَحْمِ نَمُودَن *katt rahim-n.* — (run
 away) گُریختَن *gurikhtan*, فرارِ شَدَن
farār-sh.

DESERTED, *a.* گُذَاشْتَا *guzāshā*, مَهْجُور
mahjūr, مَرْکُوت *matrūk*, نَرَكِ كَرْدَا
tark kardā shūla. A deserted
 place, اَرَضِ نِيَهَا *arzi tayhā*, بَلَدِ
 اِسْمَت *buladi ismat*.

DESERTER, *n.* تَارِك *tārik*, مِجَانِي
mujlī. A deserter to the enemy,
 مَنجَاوِز *munjawiz*.

DESERTION, *n* هَجْر *hajr*, نَرَك *tark*,
 گُریختَن *guzārish*, فرار *farār*, گُریختَن
gurīkhtagī.

DESERVE, *vt.* (good or ill) لَایِنِ شَدَن
lāyik-sh, سَزَاوارِ شَدَن *sazāwār-sh*,
 مَسْتُوح *mustahak-sh.*, مَسْتُوحِ شَدَن
mustawjib-b, وَاجِبِ شَدَن *wājib-sh*.
 Deserving reward, مَسْتُوح *mustawjib*,
 الدَّوَاب *mustawjibu's sarwāb*. To
 deserve honor or respect, وَاجِبِ شَدَن
wājibur riāyat-sh., اِرْعَايَتِ شَدَن
lazimul takrīm-k. To deserve rank or
 promotion, سَزَاوارِ شَدَن *sazāwār*,
 مَرْبُود *martaba-b*. Deserving death,
 وَاجِبِ الْقَدْلِ *wājibul latl*. To deserve
 to be hanged, مَسْتُوحِ الصَّلْبِ شَدَن
mustawjibu'l salb-b. To deserve
 compassion, وَاجِبِ رَحْمِ شَدَن
wājibi tarham-sh. To deserve
 to be beloved, سَزَاوارِ مَحَبَّتِ شَدَن
sazāwār muhabbat-b. To deserve
 obedience, وَاجِبِ الْاِتِّبَاعِ شَدَن
vājibil ittibād-b.

DESERVED, *a.* لَایِن *lāyik*, وَاجِب *wājib*.

سزاوار *sazāwār*, مستوجب *mustawjab*,
مستحق *mustahakk*.

DESERVEDLY, *ad.* لایق *lāyukāna*,
وافتی عدالت *muwāfiki adālat*,
واجب *wājiban*, واجب *bīl wājib* بالواجب.

DESERVER, *n.* سزاوار *sazāwār*, مستوجب *mustawjab*,
مستحق *mustahakk*, *mastūjabu's sawāb*.

DESERVING, *a.* لایق *lāyak*, سزاوار *sazāwār*,
فاضل *fāzil*.

DESICCATE, *vt* خشک کردن *khushk-k*.

DESIDERATUM, *n.* لزمت *lāzimat*,
حاجت *hājat*.

DESIGN, *n.* I. (intention) قصد *kasd*,
آهنگ *āhm*, عزم *āzū*, آرزو *irāda*,
آهنگ *āhang*, مراد *murād*, کام *kām*,
نیت *niyat*. With design, باغرض *bā gharaz*,
با قصد *ba kasd*, "بدان *āmdan*. Without
design, بی غرض *bī gharaz*, بی قصد *bī kasd*,
غیر مقصود *ghayri maksūd u ikhtiyār*.
According to the design, حسب المرام *hasbū'l murām*. To have a design,
نیت داشتن *niyati-d*. 2. A design
(of an artist) نقش *naksha*, رسم *rasm*. 3. (plot) بدش *bundish*,
دغا بازی *daghā bāzi*, حیل بازی *hila bāzi*,
سازش *sāzish*.

DESIGN, *vt.* (purpose) اراده کردن *irāda-k*,
نیت ساختن *kasd-d*, قصد داشتن *niyat-s*.—(plot)
مکر و حیل کردن *makr u hila-k*, بدش *bundish*,
دغا بازی *daghā bāzi*, حیل بازی *hila bāzi*,
سازش *sāzish*.—(delineate) نقش کشیدن *naksha-k*,
علامت نشان نمودن *dlāmat-s*, نشان نمودن *nishān-n*.

DESIGNABLE, *a.* ممکن الارادات *mumkin
ul irādat*, قابل رسم *kābili rasm*, ممکن
اشارات *mumkini ishārat*.

DESIGNATION, *n.* نشان *nishān*,
اشارات *ishārat*, علامت *dlāmat*, رسم
rasm.

DESIGNED, *a.* (purposed) مقصود *mok-
sūd*, مقصود *mdhūd*, مقصود *muyyin*,
مقصود *māmūr*.—(delineated) مقصود
marṣūm, مقصود *mastūr*, مقصود *mu-
layyud*.

DESIGNEDLY, *ad.* بقصد *ba kasd*, قصد
kasdan, با نیت *bā niyat*, دانسته *dānista*,
dīdu u dānista.

DESIGNER, *n.* رسم کننده *rasm kun-
anda*, کارنامه ساز *kar nāma sāz*.—(plot-
ter) مکار *habbāl*, مکار *makkār*.

DESIGNING, *n.* رنگ آمیز *rang āmīz*,
رنگ آمیز *faribanda*, رنگ آمیز *ghadīr*.

DESIRABLE, *a.* دلپذیر *dilpazīr*, دلپذیر
dilpasand, مرغوب *marghūb*, نفعی
nafsi. Any thing desirable, دلخواه
dil khāh, خاطر خواه *khātir khāh*.

DESIRE, *n.* I. (passion, wish) خواهش
khāhish, آرزو *ārsū*, کام *kām*, مراد *mu-
rād*, نفس اماره *irādat*, ارادت *irādat*,
نفس اماره *ammāra*, رغبت *raghbat*. 2. (request)
طلب *talab*, درخواست *dar khāst*,
خواهش *khāhish*, پرسش *pursish*. A
humble desire, نیاز *niyāz*, تمنی *tam-
anna'*, تضرع *tazarad*. A longing desire
to see any person or thing, اشتیاق
ishtiyyāk, انتظار *intizār*. To excite
desire, ترغیب کردن *targhib-k*. To
have a strong desire, اشتیاق نمودن
ishtiyyāk-n, آرزو مند بودن *ārzūmand-
b*. To indulge one's desires, نفس غلبه
nafs ghalaba-n. Carnal desires,
مشتیهات *mushtahiyyāti naf-
sāntiya*. Agreeable to one's desire,
موافق *hasba'l marām*, حسب المرام
muwāfaki dillkhāh. According
to desire or request, حسب الطلب
hasba'l talab, وافتی داعیت *muwā-
fuki dātyat*.

DESIRE, *vt.* آرزو *khāstan*, خواستن *khāstan*, اراده کردن *irāda-k.*, داشتن *ārzū-d.*, mushtāk-b. — (request) طلبیدن *dar khāst-k.*, درخواست کردن *talbidan*.

DESIRED, *p.a.* (wished for) مرغوب *mar-ghūb* — (asked for) مطلوب *matlūb*, خواسته *khāsta*.

DESIROUS, *a.* آرزومند *ārzūmand*, طمعکار *hawāṣṣ*, mushtāk, مشتاق *tamīkār*. Desirous of war, راغب به جهاد *rāghibijehād*, خواهش *khāstju*. Desirous of peace, صلح اندیش *salāh andīsh*. To be desirous, آرزومند بودن *ārzūmand-b.*, مشتاق بودن *mushtāk-b.*

DESIROUSLY, *ad.* vide EAGERLY, FONDLY.

DESIST, *vi.* موقوف باز ایستادن *bāz-t.*, موقوف کردن *mokūf-k.*, توقف کردن *tawakkuf-k.*, دست بردار شدن *dast bardār-sh.*, ماندن *wā māndan*.

DESISTANCE, *n.* دست برداری *dast bardārī*, باز ایستادگی *bāz istādagi*, فراغت *ārām*, آرام *ārām*, توقف *tawakkuf*, فراغت *furāghat*.

DESK, *n.* راف *rāf*, پیشختم *push takhta*.

DESOLATE, *vt.* خراب نمودن *kharāb-n.*, ویران کردن *wairān-k.*, ناخست *tākht u tāraj-k.*, ویرانه کردن *pāymāl-k.*

DESOLATE, *a.* مخروبه *wairān* ویران *wairān*, A desolate place, ویرانه *wairāna*, وحشت *wahshat*.

DESOLATELY, *ad.* بر وجه *bar wajai wairān*, ویرانه *wahshāna*.

DESOLATER, *n.* مخرب *mukhrīb* ویران *wairān* کننده *wairān kunanda*.

DESOLATION, *n.* ویرانی *wairānī*, ناخست *tākht* و تاراج *kharābī* خرابی *u tāraj*.

DESPAIR, *n.* ناامیدی *nā umedī*, ناامیدی *naumedī*, درماندگی *darmān-dagi*, اضطراب *iztirār*.

DESPAIR, *vi.* ناامید شدن *nā ūmed-sh*, ناامید شدن *nā ūmed-sh*, مایوس گشتن *māyūs-g.*, انکسار *inkisār-n.*

DESPAIRING, *a.* ناامید *nā umed*.

DESPAIRINGLY, *ad.* ناامیدانه *nā umedāna*.

DESPATCH, *n.* vide DISPATCH.

DESPERATE, *a.* (hopeless) ناامید *nā umed*, مایوس *māyūs*. — (irretrievable) بی چاره *bī chāra*, غایب *ghayr ilāj*. — (rash) بی تدبیر *gumrāh*, *bt tadbīr*.

DESPERATELY, *ad.* از بی باکی *az bī bākī*, از تهور *az tahawwur*. — (in a great degree) به نهایت *ba shiddat*, به نهایت *ba nihāyat*, به نهایت *ba ghāyat*.

DESPERATION, *n.* تهور *tahawwur*, بی باکی *bī bākī*, گمراهی *gumrāhī*, بی تدبیری *bī tadbīrī*.

DESPICABLE, *a.* خوار *khār*, ذلیل *zalīl*, کمین *kamīn*, مذموم *mazmūm*, حقیر *hakīr*, سبک *subuk*.

DESPICABLENESS, *n.* حقارت *hakārat*, خوار *khārī*, ذلالت *zalālat*, حقیری *hakīrī*, دونی *dūnī*.

DESPICABLY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, با حقارت *bā hakārat*, با ذلالت *bā zalālat*.

DESPISE, *vt.* تذلیل کردن *tazlīl-k.*, تحقیر نمودن *hakīr-n.*, تحقیر نمودن *tahkīr-d.*, استحقار نمودن *istihkār-n.*, سبک گرفتن *subuk-g.*

DESPISED, *a.* محقر *muhakkar*, حقیر *hakīr*, مبذول *mubtazal*.

DESPISER, *n.* محقر *muhkīr*, تذلیل کننده *tazlīl kunanda*.

DESPITE, *n.* عداوت *fasā'il*, فساد *dulā-wat*, بدادندشی *bad andishī*, بد خواهی *badkhāhī*, کینه *kīna*.

DESPITE, *prep.* مد *zidd*, عکس *dk*.

DESPITEFUL, *a.* بد خواد *bad khāh*, کینه خوا *kīna khāh*, عیب جو *dīb jū*.

DESPITEFULLY, *ad.* باغرض *bāgharaz*, فاسدانه *fāsīlāna*.

DESPOIL, *vt.* بچا کردن *yaghmā-g.*, دزدیدن *duzdidan*.

DESPOND, *vi.* نا امید شدن *nā umed-sh.*, دلگیر شدن *dilgīr-sh*.

DESPONDENCY, *n.* ناامیدی *nā umedī*, دلگیری *dilgīrī*, دلتنگی *dil tangī*, غم *gham*, مانوسی *māyūsī*.

DESPOT, *n.* ظالم *zālīm*, جفاکار *jafākār*, جابر *jābīr*.

DESPOTIC, *a.* مستقل *mustakīl*, خود *khud*, مختار *mukhtār*.

DESPOTISM, *n.* تسلط *tasallut*, ظلم *zulm*, ستم *sītam*.

DESSERT, *n.* (fruit) میوه *mewa*, میوهایی *mewuhāi*, گوناگون *gunāgūn*.

DESTINATION, *n.* (appointment) قصد *nāmzudī*, مراد *murād*, مرجع *kasd* — (appointed place) مقر *mukar*.

DESTINE, *vt.* مقرر کردن *mukarrar-k.*, تقدیر کردن *mukaddar-k.*, نیت کردن *niyat-k.*

DESTINED, *a.* مقرر *mukarrar*, مقدر *mukaddar*, معین *muyyin*.

DESTINY, *n.* نصیب *nasīb*, مقدر *mukaddar*, قسمت *kismat*, سر نوشت *kudrat*, قدرت *takdir*, سرنوشت *sar nawisht*, طالع *tālī*.

DESTITUTE, *a.* (in want of) بیچاره *bīchāra*, بی لاجار *bī lawā*, بی مال *bīmāl*, فروزانده *farūmān*.

متروک *ājīz* — (abandoned) *matrūk*, گزاشته *guzāšta*, Destitute of strength, بی طاقت *bī tākat*, عاجز *ājīz*.

DESTROY, *vt.* (consume) تلف نمودن *talf-n.*, انلاف کردن *ittāf-k* — (lay waste) برباد کردن *barbād-k*, بایمال کردن *pāyamāl-k*. To destroy buildings, تخریب بنیان کردن *takhrīb bun-yān-k* — (kill) کشتن *kushtan*, قتل کردن *katl-k*.

DESTROYED, *a.* تلف *talf*, خراب *kharāb*, بایمال *pāyamāl*, منهدم *munhadīm*, زیست نابود *nīst nābūd*, زبر *zer*, زار *zabar*, خراب *kharāb*, خست *khasta*.

DESTROYER, *n.* محرب *makhrib*, خراب کننده *kharāb-kunāda*.

DESTRUCTION, *n.* بایمالی *pāyamālī*, تباهی *tabāhī*, انهدام *inhidām*.

DETAIL, *n.* دقیق *dakīka*, شرح *sharīh*. In detail, علی التفصیل *allat tafsīl*, مشروحاً *mash rūhan*.

DETAIL, *vt.* تفصیل کردن *tafsīl-k.*, شرح *sharīh-k*.

DETAIN, *vt.* واپس داشتن *wāpas-d.*, بازداشتن *bāz-d.*, To detain in custody, حبس کردن *habs-k.*, در زندان نهادن *dar زندān-n.*

DETAINED, *a.* محبوس *mahbūs*, گرفتار *giriftār*. Detained in prison, اهل زندان *ahli زندān*.

DETECT, *vt.* آشکاره کردن *āshkāra-k.*, کشادن *kushādan*, اظهار کردن *izhār-k.* To detect a crime, گناه آشکاره کردن *gunāh āshkāra-k*. To detect a fraud, غدر اظهار نمودن *ghadr izhār-n*.

DETECTED, *a.* کشاده *kushāda*, مشکوف *mashkūf*.

DETECTION, *n.* افشا *ifshā*, ظهور *zahūr*, کشف *kashf*, فاش *fāsh*, اظهار *izhār*.

DETENTION, *n.* گرفتگی *giriftagī*,

- دید *tuwkiḥ*.—(confinement) *tuwkiḥ*, حبس *habs*.
- DETER, *vt.* چشم نمازی کردن *chashm numāi-k*, تحریف ساختن *takhiwif-s*.
- DETERIORATE, *vt.* (to make worse) بدتر کردن *badtar-k*.—(to grow worse) بدتر گردیدن *badtar-g*.
- DETERMINATE, *a.* (established) مقرر *mukarrar*, معین *tahkik*, معیود *mu-yyan*.—(limited) محدود *mahdūd*, معهود *madhūd*.—(conclusive) قاطع *kāṭi*.—(resolute) دلیر *diler*, حگروار *jigar-dār*.
- DETERMINATELY, *ad.* از استقلال *az istiklāl*, بالقصد *bil kasd*.
- DETERMINATION, *n.* قصد *kasd*, عزم *āzm*, عزمیت *āzimat*.—(resolution) استقلال *istiklāl*.—(decision) امر *amr*, حکم *hukm*, فتوی *fatwa*. A fixed determination, قصد مصمم *kusdi musammam*, عزم بالجزم *āzm bil jazm*.
- DETERMINE, *vt.* حد کردن *hadd-k*, تحدید نمودن *tahdīd-n* — (fix) برقرار ساختن *sābit-k*, ثابت کردن *bar karār-s*.—(conclude) ختم کردن *khatam-k*, انعام کردن *itmām-k*.—(decide) قضا نمودن *rāi-d*, رای دادن *kazā-n*.—(define) قطع کردن *katt-k* — ترتیب نمودن *nazm-k*, نظم کردن *adjust* *tartīb-n*.—(resolve) عزمیت نمودن *āzimat-n*, تصمیم *larār-k*, قرار کردن *tasmīm-n*.
- DETERMINED, *a.* مستقل *mustakīl*, مضبوط *mazbūt*.
- DETEST, *vt.* حقارت کردن *hikārat-k*, استحقار نمودن *istikhrāh-k*, استیکراه کردن *istihkā-r-n*.
- DETESTABLE, *a.* مکروه *makrūh*, کرب *karīh*, ناگوار *nāgawār*, پلید *palid*.
- DETESTABLY *ad.* مکروهان *makrūhāna*.
- DETESTATION, *n.* عداوت *naḥrat*, کراهیت *karāhiyat*, استیکراه *istikhrāh*, نفرت *nafiṭn*.
- DETHRONE, *vt.* از مسند وسمع کردن *az masnad wasiḥ-k*, از تخت دفع ساختن *az takht daft-s*.
- DETHRONED, *a.* از مسند معزول *az masnad madzūl*.
- DETRACT, *vt.* زاری کردن *zārī-k*, از دراز کردن *iftirā-z*, ضم کردن *zum-k*, ملائت کردن *malāmat-k*.
- DETRACTION, *n.* عیب گوئی *dīb guī*, تهمت *tahammut*, بهتان *buhlān*, غیبت *ghibat*.
- DETRACTOR, *n.* عیب گو *dīb gu*, غمار *ghammāz*, مفتار *muftar*.
- DETRIMENT, *n.* نقصان *nuksān*, ضرر *zarar*, زیان *ziyān*, ضرر *kusūr*, زیان *kabāhut*.
- DETRIMENTAL, *a.* مضر *mazarr*, مفسد *mufsid*, زیان ساز *ziyān sāz*.
- DEUCE, *n.* دو *dū*.
- DEVASTATE, *vt.* تاراج کردن *tārāj-k*, غارت نمودن *ghārat-n*.
- DEVASTATION, *n.* تخریب *takhrīb*, تاراج *ghārat*, تخریب *kharābī*, تاراج *ghārat*, تخریب *ghāyat*.
- DEVELOP, *vt.* کشف کردن *kashf-k*, آشکار کردن *paydā-k*, واضح کردن *wāzih-k*, آشکار کردن *āshlār-k*.
- DEVELOPMENT, *n.* شکوفا *shigufta-gī*, ترقی *tarakkī*.
- DEVIATE, *vi.* گمراه بودن *gumrāh-b*, انحراف نمودن *bī rāh-sh*, رو گردان شدن *inhirāf-n*, To deviate from a purpose, از قصد بی راه شدن *az kasd bī rāh-sh*.
- DEVIATION, *n.* بی راهی *bī rāhī*,

- گمراهی *gumrāhī*, ضلالت *zalālāt*.—
(improper conduct), ناهای *tabāhī*,
بغی *bughī*.
- DEVICE, *n* (contrivance) مبدع *mabdd*,
حکمت *hikmat*, تصور *tasawwur*, توجیز
tajwīz. A device (on a shield) علامت
dlāmat, نشان *nishān*.
- DEVIL, *n*, شیطان *shaytān* (pl. شیاطین),
ابلیس *iblis* (pl. اباليس), *jinn*
(pl. جن), *dēv*.—(a wicked person)
شرر *sharīr*, بد کردار *bad kirdār*.
- DEVILISH, *a*, جهنمی *jahannamī*,
شیطانی *shaytānī*, دوشیطان *zū shay-*
tān.—(horrible) هولناک *haulnāk*,
مکروه *makrūh*.—(excessive) زیادت
nihāyat,
- DEVIOUS, *a*, گمراه *gumrāh*, بد راه
badrāh.
- DEVISE, *vt*, پیداکردن *paydā-k*, نظر
وصیت کردن *nazar-k*.—(bequeath)
wasīyat-k, عهد ساختن *uhd-s*.—
ایجاد کردن *tadbīr-k*, تدبیرکردن
ījā-l-k.
- DEVISE, *n*, وصیت نامه *wasīyat nāma*,
اندرز *andaraz*.
- DEvised, *a*, پیداکرده *paydā karda*
مندی *mutadabbir*.
- DEvisER, *n*, مخترع *mūjīd*, موجد
mukhtarī.
- DEvisOR, *n*, وصیت کننده *wasīyat*
kunanda, وصی *vasī*.
- DEVOID, *a*, تهی *tihī*, محلول *mahlūl*,
خالی *khālī*. Devoid of good qualities,
غیر نیکو صفت *ghayr neku sifat*.
- DEVOLVE, *vt*, گردیده شدن *gardīda-sh*,
گذشتن *guzashtan*, سپردن *sipurdan*.
- DEVOTE, *vt*, تقدس کردن *takaddus-k*,
قربان کردن *kurbān-k*, فدا ساختن
k.—(curse) لعنت گفتن *ladnat-g*.—
(appropriate) مخصوص کردن *makhṣūs-k*.
- DEVOTED, *a*, (to God) نذیر *nazīr*,
دلپسند *kurbānī*.—(affectionate)
dīl basta, مخصوص *makhṣūs*. Devoted
servant, فدوی *fidvī*, بند *banda*.—
(appropriated) مشخص *mushakḥḥas*,
مغروق *mukarrar*.—(addicted) معرور
masrūf, مانل *māil*.
- DEVOTEDLY, *ad*, با اختصاص *bā iḥtisās*.
- DEVOTEE, *n*, عابد *ābid*, پارسا *pārsā*,
زاهد *zāhid*.
- DEVOTION, *n*, (piety) عبادت *ibādāt*,
ریاضت *rayāṣat*, زهد *zuhd*, تقوی *tukwā*,
بندگی *bandagī*, پرستش *parastish*.—
(prayer) نماز *namāz*.
- DEVOTIONAL, *a*, قنوت مذسوب *kunūt*
mansūb.
- DEVOUR, *vt*, خوردن *khurdan*, آواریدن
awbāridan, اکل ساختن *akl-s*, آواشتن
awbāshtan, بلع کردن *balī-k*.
- DEVOURED, *a*, خورده *khurda*, مبتلع
mubtalā.
- DEVOUT, *a*, معتکف *mudtakīf*, زاهد
zāhid, خدا ترس *pārsā*, تروی *khudā*
tarsi, متعبد *mutadabbid*.
- DEVOUTLY, *ad*, زاهدانه *zāhidāna*,
با تقوی *bā tukwā*,
- DEW, *n*, نم *nam*, زاله *zhāla*, شبنم
pashak. Night dew, شبدم *shabnam*.
Day dew, ندلی *nada'*. A dew drop,
قطره شبنم *katratī shabnam*.
- DEW, *vt*, نم کردن *nam-k*.
- DEWLAP, *n*, غبغب *ghabghab*.
- DEWY, *a*, شبنمی *shabnamī*, دامج *dāmt*.
- DEXTER, *a*, راست *rāst*, یمن *yamīn*.
- DEXTERITY, *n*, دستکاری *dastkārī*,
صنعت *sandī*, تیز دستی *tesdastī*,
ظرافت *zarāfat*, کارسازی *kārsāzī*.
- DEXTEROUS, *a*, قابل *kābīl*, دستکار
dastkār, چست *chust*, کارساز *kārsāz*.

DEXTEROUSLY, *ad.* از فادلیت *az fādīyat*,
کابلیت *kābīlyat*, باظرافت *bā zarāfat*.

DIABETES, *n.* سلس البول *sulasu-l-
buul*, دیابتیس *ziyābītus*.

DIABOLICAL, *a.* vide DEVILISH.

DIACRITICAL, *a.* معجم *mudjām*.

DIADEM, *n.* تاج *tāj*, کلاه *kulāh*.

DIAGNOSIS, *n.* تشخیص *tashkhis*.

DIAGONAL, *n.* از گوش تا گوش *az gusha
tā ba gusha*.

DIAGRAM, *n.* vide FIGURE.

DIAL, *n.* دایره هندی *dāirai hindī*,
ساعت شمس *sādti shams*, درجات *darajāt*.

DIALECT, *n.* زبان *zabān*, لسان *lisān*.
A speaker of the Himyaritic dialect,
مذهم *mutahmmir*. The court lang-
uage of Persia, زبان دری *zabāni
darī*. The ordinary dialect of Persia,
فارسی *zabāni fārsī*. The old
dialect of Persia, زبان پهلوی *zabāni
pahlavī*.

DIALECTICAL, *a.* منطقی *mantikī*.

DIALECTICS, *n.* علم منطق *ilm-i
mantik*.

DIALOGUE, *n.* جواب سوال *jawāb
sawāl*, گفتگو *guftgu*, مکالمه *mukāla-
mat*, گفت و شنود *masākarut*, گفت
guft u shanūd.

DIAMETER, *n.* قطر *kutr*.

DIAMOND, *n.* الماس *almās*, سامور *sāmūr*,
sāmūr.

DIAPHANOUS, *a.* شفاف *shaffāf*.

DIAPHRAGM, *n.* پرده *parda*, حجاب
القلب *hijābu'l kalb*.

DIARRHŒA, *n.* اسهال *is-hāl*, جربان
شکم *jiryāni-shikm*, شکم جاری
shikm jāri.

DIARY, *n.* دفتر نامه *safar nāma*, روزنامه
roz nāma, آوریج *āwarija*.

DIBBLE, *n.* دیلچه *bilcha*, حدات
hada'ut.

DICE, *n.* (game at) دمار بازی *kimār
bāzi*, ششدر بازی *shashdar bāzi*.—(a
die) کعبه *hadbut*. A dice table,
تخته نرد *takhtai nard*. To play at
dice, دمار کردن *kimār-b.*, فخر کردن
takummur-k. To win at dice, فخر کردن
kamr-k. تاخم کردن *takummur-s*. To
lose at dice, باختن *bākhtan*. Unfair
play at dice, مسنگ *masang*. A pla-
yer at dice, دمار باز *kimārbāz*, ششدر
shashdar bāz. An antagonist at dice,
همیر *kanir*.

DICTATE, *vt.* (prescribe) فرمودن *far-
mūdan*, حکم کردن *hukm-k.*, مشی
کردن *mask-k.* To dictate (a letter,
&c.) املا کردن *ibārat-g.*, املا کردن
imlāl-k.

DICTATE, *n.* فرمان *farmān*, امر *amr*,
حکم *hukm*. The dictates of the heart,
اوامر قلب *awāmiri kalb*.

DICTATION, *n.* املا *imlā*, هجا *hijā*.

DICTION, *n.* گفتگو *guftagu*, گفتار
*guf-
tār*, عبارت *ibārat*, سخن *sakhun*,
کلام *kalama*, زبان *zabān*, لغت
lughat, لفظ *lafz*.

DICTIONARY, *n.* لغت *lughat*, فرهنگ
farhang.

DIDACTIC, *a.* معلم *muallim*, مودب
muiddib.

DIE, *vi.* I. (expire) مردن *murdan*,
جان تسلیم شدن *faut-sh.*, جان
تسلیم روح نمودن *jān taslim-k.*,
وفات یافتن *wasfāt-y.*,
تارک دار البوار ساختن
*tarki dāru'l
bawār-s*. To die a martyr, شهید شدن

- shahīd-sh.* To die suddenly, مرگ *margi mafājāl-g.* 2. (to become extinct) شدن *bi hūsh-sh.* 3. (to wither as a plant) افسردن *afsurdan*, پژمردن *pazhmurdan*. 4. (to become vapid, as liquors) تشعشع شدن *fishjish-g* 5. (to fade away) غایب شدن *ghāyab-h.*, نابود شدن *nābūd-sh.*
- DIE, n.** (a small cube) کعبه *kaāb*, ششدر *shashdar*. A die used in coining, سکه *sikka*, درم *mekhi diram*.
- DIET, n.** (food) خوراک *khōrāk*, طعام *taām*, مکول *mākūl*, غزا *ghazā*, نعمت *naāmat* — (course of food selected with reference to health) اعتدال اکل *ʔtidālī akl u shurb*.
- DIET, vt.** (feed) خوراک دادن *khōrāk-d.*, باعث شدن *naāmat-b.* — (to cause to eat or drink sparingly) اعتدال *ʔtidālī akl u shurb-n.*
- DIFFER, vi.** (to be or stand apart) جدا شدن *mutafarrak-sh.*, جدا بودن *julā-b.*, تفاوت نمودن *tafāwat-n.* — (to be at variance) ناموایی بودن *nā muwāfak-b.*, اختلاف داشتن *ikhṭilāf-d.*, معارضت کردن *munāziat-k.*, مختلف شدن *mukhtalif-sh*
- DIFFERENCE, n** (distinction) تفاوت *tafāwat*, اختلاف *ikhṭilāf*, معالفت *tafrīk*, فرق *farāk*. — (variance) معالفت *munāziat*, نا *nā muwāfikat*, اعتراض *attirāz*. To make a difference, فرق کردن *farāk-k.*, تمیز نمودن *tamīz-n.* To cause a difference, فتنه انگیزیدن *fitna-a.*, آشفتن *āshuftan*.
- DIFFERENT, a.** جدا *judā*, علیحدده

- dlahidda*, منفرد *mutafarrik*, نا موایی *nā muwāfak*. — (Of different qualities), مختلف *sāhibi ausāfi mukhtalif*. Different sorts, انواع *aksām*, انواء *anwād*. In-different manners, مختلف *ba isnāfi mukhtalif*.
- DIFFERENTLY, ad.** با تفاوت *bā tafāwat*, در وجه متفرق *farrakan*, بار واجوئی *mutafarrak*.
- DIFFICULT, a.** دشوار *mushkil*, بی سهولت *sakht*, دبار *bī sahūlat*. A difficult pass, دشار گذار *dayāri dushwār guzār*. A castle difficult to be taken, قلعه *kilai dushwār gīr*. A difficult affair, امر مشکل *amri mushkil*. Difficult things, مشکلات *mushkilāt*. Amidst a thousand difficulties, با هزار *bā hazār zor u zār*.
- DIFFICULTLY, ad.** مشکلا *mushkilāna*, بادشواری *bā dushwārī*.
- DIFFICULTY, n.** (opposition) اعتراض *ʔtirāz*, دشواری *mukhālifat*, صعوبت *sakhtī*, زحمت *zahmat*, — (distress) مصیبت *musibat*.
- DIFFIDENCE, n.** شبهت *wahm*, اطمینان *shubhat*, بی اطمینان *bī ʔtīmādī*, گمان *gumān*
- DIFFIDENT, a** اندیشناک *andeshnāk*, بی اطمینان *bī ʔtīmādī*. — (uncertain) نامقرر *nā mukarar*, نامعلوم *nā maālūm*. To be diffident, در شبهت بودن *dar shubhat-b.*, گمان داشتن *gumān-d.*
- DIFFIDENTLY, ad.** با شبهت *bā shubhat*, با گمان *bā gumān*, بی ʔttihāl.

DIFFUSE, *vt.* پاشیدن *pāshīdan*, گستردن *gustardan*, افشاندن *afshāndan*, رزیدن *rezīdan*, مدشر کردن *mun-tashir-k.* To diffuse odours, اناحت *ifāhat-k.*, نفع زدن *naḥh-z*, روشن کردن *ishādti ulūm-k.* To diffuse light, پاشیدن *ziyā-p.* To diffuse rays. پرتو انداز شدن *partau andāz-sh.* To diffuse itself widely, پهن و شدن *pahn wā-sh.*

DIFFUSE, *a.* پاشیده *pāshīda*, مدشر *muntashir*, منشر *manshūr*, مفصل *mufussal*, گسترده *gustarda*. To be diffused, مدشر شدن *muntashir-sh.*

DIFFUSEDLY, *ad.* بطول *batūl*, معصلا *mufussalan*, مدشرانه *muntashirāna*.

DIFFUSEDNESS,
DIFFUSION,
DIFFUSIVENESS, } *n.* انتشار *intishār*,
پاشیدگی *pā-shīdagī*, اشاعت *ashātt*. Diffusiveness of speech, تفصیل *tafsīl*. Diffusion of light, پاشی *ziyā pāshī*. Diffusion of odours, فایحت *fāihat* نفع *naḥh*.

DIG, *vt.* کندن *kandan*, کاften *kāftan*, کاویدن *kāwīdan*. To dig a canal, فرکندن *farhandan*. To dig a grave, زار کردن *zarh-k.*, گور کردن *gūr-k.* To dig up, بر کردن *bur kandan*, واکار *wā kardan*.

DIGEST, *vt.* (in the stomach) هضم کردن *hazm-k.*, تحلیل کردن *tahlīl-k.*—(to reduce to order) نظم کردن *nazam-k.*, ترتیب نمودن *tartīb-n.*

DIGESTED, *a.* هضم *munhazim*, گواریده *gawārīda*, تحلیل *tahlīl*.—(arranged) مرتب *murattab*, منظم *munṭuzam*.

DIGESTER, *n.* گوار کننده *hāzim*, گوار *gawār kunāda*.

DIGESTIBLE, *a.* ممکن گوار *munakini* *gawār*, قابل هضم *kābili hazm*.—(capable of being arranged) قابل *kābilu'l intizām*

DIGESTION, *n.* (of food) هضم *hazm*, تحلیل *tahlīl*. Hard or slow of digestion, درگوار *der gawār*, ناخوشگوار *nākhush gawār*. Easy of digestion, خوشگوار *khush gawār*. Medicine or any thing assisting digestion, گوارش *gawārish*, هضم *hazzām*

DIGESTIVE, *a.* هاضم *hāzima*, دو قوت *tū kuwati hazim*.

DIGGER, *n.* بیدار *beldār*, کاونده *kāwānda*.

DIGNIFIED, *a.* سراز شده *sar farāz shu'la*, مشرف *mushraf*, صاحب مرتبه *sāhibi martaba*, دوانقدر *zu'l kadr*.

DIGNIFY, *vt.* بلند کردن *bulānīl-k.*, شرف دادن *manzalat-d.*, مشرف کردن *sharaf-b.*, مشرف کردن *mu-sharaf-k.*, در مرتبه رساندن *ba martaba-b.*, درختی دادن *tarakkīl-d.*

DIGNITY, *n.* مرتبه *martaba*, جاه *jāh*, سرفرازی *sarfarāzi*, منصب *munsab*, مقام *daraja*, منزلت *manzalat*, حلال *jāh u jalāl*.—(of behaviour) لیاقت *layākat*, حلال *jalāl*, شرف *sharfāt*. The Royal dignity, سلطنت *saltanat*. شهرباری *shahr-gārī*. Supreme dignity, صدارت *sudārat*. Exalted dignity, رفیع *mahāni rafiā*. The dignity of a magistrate, فقاوت *nikābat*, منصب *mansabi kazzā*. Of exalted dignity, رفیع الشان *rafiu'l kadr*, رفیع *rafiushshān*. Of the same dignity, همپا *hampāya*, همقدر *ham kadr*. High in dignity, جلجل *jolilu'l*

ka li, اهل مقامات. *ahli m'kāmāt.*

Dignities, **مَشْرِعَات** *taḥrīfāt*.

DIGRESS, *vi* کردن *garīz-h.*, اصول
کردن *fasūl-h.*

DIKE *n* (ditch) **حَدِي** *hhandak*.—
(bank) **بُشَم** *pushita*.

DILAPIDATE *vt.* انهدام شدن *inhiidūm-sh*, تالان کردن *tahharb-h*

DILATE, *et* مَبْسُوطٌ *mabsūt-h.*

DILATORINESS, *n.* آهستگی *āhistaḡī*,
 سستی *susti*, دیری *derī*, کاهلی *kāhīlī*.
 دنگ *durang*, مہلت *muhlāt*,

DILATORY, *a* سست *sust*, درنگ
dirang, در *der*, آهسته *āhista*, کاهل
kāhil.

DILEMMA, *n* كَلَامٌ *kha'āt*, رُكْبَةٌ *ruḥma*,
 عَصَا *aswād*.

DILIGENCE, *n.* کوشش *kushish*, دقت *takayyid*, تبحر *jahd*, سعی *sau*, توهم *tawajjah*, شغل *shughl*.

DILIGENT, *a* متواصي *mutavajji*, مقيد *mukayyad*, صاحب *mahnatī*, سعي *sa'ibi* جدل *jaddu* جهد *jihad*. Diligent in business, مقيد در کار *mukayyid dar kār*. To be diligent, ملازم شدن *mukayyā l-b*, متلازم *mutāzim-sh*, ملازمه گرفتن *mutāzim-mat-k*.

DILIGENTLY *ad.* با کوشش *bā kuhshish*,
 با اتمام *bā jadid u jahd*, با جد و جهد
bā ikhlām, مخفیانه *mukhayyānān*.

DILUCIDATE, *vt.* بایان نمودن *bayān-*
n., شرح کردن *sharh-k.*

DILUTE, *vt.* حل کردن *hall-k.*, رقیق کردن *rakik-k.* To dilute milk with water, شیر بسخ کردن *shir nasigh-k.* To dilute wine with water, شراب آمیزش کردن *sharāb mamzūj-k.*

DILUTED, *a.* حَزْجٌ *mamsūj*, مَقْطَعٌ
maqtī.

DIUTER, *n.* حل کننده *hall-kunanda*,
رفعی *marakkik*.

DILUTION, *n* حل *hall*, ترقیق *tarkik*.

DILUVIAN, *a.* طوفان *tūfān*
مانسūb.

DIM. *et* CLOUD, DARKEN.

DIM, *a.* (obscure) تیره *tīra*, تاریک (*tārik*,
 ظلمانی *zulmānī*—(dark, cloudy)
 غیریور *ghayrī nūr*, بی نور *bī nūr*,
 نا روشن *nā raushan*. Dim-sighted,
 تاریک چشم *chashmi tār*, چشم
tārikhi chashm. دوالین *nabū u'dāin*.
 Dim-sightedness, روز کوری *roz-kūrī*,
 ابلار *iflār*.

DIMENSION, n. پیمایش *paymāyish*,
میکدار *miklār*, عرسه *ārsa*, اندازه *andāza*,
واحد *wa-ḥd*. To take dimensions,
اندازه گرفتن *andāza-g. rēftan*, پیمایش کردن *paymā-*
dan.

DIMINISH, *vt.* (make less) کم کردن
kam-k., کوتاه کردن *kuṭāh-k.*, کاستن
kāstan, اعمار کردن *iṣḡār-k.*, بضرع
 ساختن *taṣghīr-s.*—(to grow less)
 کم شدن *kam-ēh*, کاهیدن *kāhīdan*.

DIMINISHED, *a.* کم *ham shu'la*,
مقصور *mankūs*, مقصور *maksūr*. Di-
minished in price or value, کم بها
ham bahā, منحط *munhatt* Not
diminished, لا کاسته *nā kāsta*

DIMINUTION, n. نقص *lotāhī*, کوتاهی
na'is, کاست *kāst*, تضرع *tasghīr*,
 زوال *sawāl*, کاهش *lāhish*, تنخیف
tal.hif.

DIMINUTIVE, *a.* خورد *khurd*, کوناه *lutāh*, کوچک *kuchuk*, صغیر *saghīr*.
A diminutive noun, اسم مصغیر *ismi tasghīr*, اسم مصغیر *ismi musaghghar*.

DIMINUTIVELY, *ad.* روجم قلیل *bar*
wajai kalil.

DIMINUTIVENESS, *n.* کوچکی *kūchakī* کامتری *kamtarī*.
DIMLY, *ad.* ظلمانه *zulmāna*, روز کوان *roz kūrāna*.
DIMMISH, *a.* اندک نارنگ *amlak tārik*, تیره *tira*.
DIMNESS, *n.* سیاهی *zulmat*, تاریکی *siyāhī*, تاریکی *tārikī* — Dimness of sight, تاریکی چشم *tārikī-i-chashm*, روز کوری *zulmatu'l basar*, روز کوری *roz kūrī*.
DIMPLE, *n.* نوبت *nūnat*, چاه *chāh*. — (of the chin) چاه زنج *chāhi zanakh*.
DIMPLED, *a.* نوبت دار *nūnat dār*.
DIN, *n.* هنگامه *āwāz*, شور *shūr*, هنگامه *hangāma*, غوغا *ghauḡā*.
DIN, *vt.* شور کردن *āwāz-k*, شور کردن *shor-k*, هنگامه کردن *hangāma-k*.
DINE, *vt. vi.* چاشت خوردن *chāsh-t-kh*, طعام خوردن *ta'am-kh*.
DING, *vi* ردن *zulan*.
DING-DONG, *n.* طبله *tantanat*.
DINING-ROOM, *n.* چاشت گاه *chāsh-t ghāh*, طعام گاه *ta'am ghāh*, غرضت *gharfat*.
DINNER, *n.* چاشت *chāsh-t*, طعام *tā'am*, عصر *dsar*. Dinner and supper, عصران *dsarān*.
DINNER-TIME, *n.* وقت طعام *wakti ta'am*, ساعت چاشت *sā'ati chāsh-t*.
DINT, *vt.* نشان دادن *nishāna-k*, زور آوردن *zor-ā*.
DINT, *n.* (impression) نشان *nishāna*. — (contusion) هرس *hars*. — (blow) ضرب *zarb*. — (force, power) زور *zor*, فوت *kuwat*.
DIP, *vt.* غوطه خوردن *ghark-k*, غوطه خوردن *ghūtā-kh*.
DIPHTHONG, *n.* لغیف *lafifi* مکررون *makrūn*.

DIPLOMA, *n.* سند *sana'd*, دستاویز *dastāwiz*, نامه *rāma*, برات *larāt*.
DIPPED, *a.* غرق کردن *ghark-kurda*, در آب نهادن *dar āb nihāda*.
DIRE, *a.* محسوب *makhūf*, هولناک *hawl-nāk*, دشت دشت *dahshat nāk*.
DIRECT, *a.* راست *rāst*, مدلول *maḍlūl*, مستوی *mustawī*. — (not ambiguous) نا مشکوک *bi shūbhat*, نا مشکوک *nā mashkūk*.
DIRECT, *vt.* تربیت کردن *tarbiyat-k*, رسم دادن *adab-d*, رسم نمودن *rasm-n*. — (to point out the way) رهنمای کردن *rahnumāi-k*, راه نمودن *rāh-n*, ارشاد کردن *irshād-k* — (to aim in a straight line) نشان زدن *nishāna-z*, حکم شست کردن *shast-k*. — (prescribe) حکم نمودن *hukm-n*, فرمودن *farmūdan*. — (adjust) نظم کردن *nazm-k*. To direct a letter, سر نامه نوشتن *sar-nāma-n*.
DIRECTED, *a.* راه نموده شده *rāh namūda-shuda*, مددل *mundall*. — (regulated) مرتب *murattab*, مسدود *musa'lat*. — (prescribed) فرموده *farmūda*, امر شده *amr shuda*.
DIRECTION, *n.* راه نمایی *dalālat*, راه *rāh* نمودن *rāh numāi* — (precept) رسم *rasm*, فرمان *marsam*. — (command) فرمان *farmān*, امر *amr*, حکم *hukm*. — (path) قصد *kasd*, راه *rāh*, تری *tarīk*. — (aim) نشان *nishān*. The direction of a letter, سر نامه *sarnāma*, کتابت *kitābat*, سرمکتوب *sar maktub*.
DIRECTIVE, *a.* رهنما *rahnumā*.
DIRECTLY, *ad.* (in a straight line) مستقیم *dar lhatti mustakim*. — (immediately) فوراً *fi'l faur*, فی الحال *filhāl*. — (without ambiguity) بی دودعی *bi domadnī*.

- DIRECTNESS**, *n.* راستی *rāstī*. — (nearest way) راد، اکراب *rāhi akraḥ*.
- DIRECTOR**, *n.* (guide) راهنما *rāhnumā*. — (instructor) مرشد *murshid*, مشیر *mushir*, مربوب *muwaddab*, مرتب *murattib*. A director in common affairs, کارکن *kārkun*, کارنا *kār-nu-mā*. A director of state affairs, وزیر اعظم *wasīri dām*, صدراعظم *sadri dām*.
- DIRECTORY**, *n.* راهنما *rāh numā*.
- DIREFUL**, *a.* مهیب *hawlāk*, هولناک *muhtāb*.
- DIRGE**, *n.* اغنیت میت *ughniyati ma'yīl*, مرثیه *marṣiya*.
- DIRK**, *n.* خنجر *khanjar*.
- DIRT**, *n.* چرک *chirk*, خراب *khalāb*, تشنبح *ālāyish*. To throw dirt, نختدل کردن *tashnīd-k*, نختدل *takhzīl-s*. To throw dirt at, نختدل زدن *takhzīl-z*.
- DIRT**, *vt* چرکین کردن *chirkīn-k*, غلیظ *ghalīz-k*, ناپاک کردن *nāpāk-k*, پلید کردن *palīd-k*.
- DIRTILY**, *ad.* با نجاست *bā najāsāt*, نا (meanly) *mulawwasan* — مردانه *nā mardāna*, حقیرانه *hakīran*.
- DIRTINESS**, *n.* غلاظت *ghalāzat*, پلیدی *ālūdgī*, ناپاکی *nāpākī*, ناکسی (meanness) *nāhasī palīlī*.
- DIRTY**, *a.* چرکین *charkīn*, غلیظ *ghalīz*, نجس *najis*, ناپاک *nāpāk*, پلید *palīd*, آلوده *ālūda*, ملوث *mulawwas*. A dirty fellow, سیاه کاس *siyāh kāsā*, زنی *zanīm*. A dirty action, ناسزا *faṭlī nāsazā*, کار نا پسندیده *kāri nā pasandīda*.
- DIRTY**, *vt.* نجس *ghalīz-k*, چرکین کردن *najīs-k*, ناپاک کردن *nāpāk-k*, ملوث ساختن *mulawwas-s*.
- DISABILITY**, *n.* ناتوانی *nāṭawānāi*, بی مقدوری *bī mukilūri*, مانع *manā*, تعرض *tadrūz*. — (impediment) مانع *manā*, تعرض *tadrūz*.
- DISABLE**, *vt.* ناتوان کردن *nāṭawān-k*, بی قدر کردن *bī kaḥār-k*, عاجز شدن *zabūn-k*, بیجیز *ājiz-sh*.
- DISABUSE**, *vt.* سگالش واکردن *sigālīsh wā-k*.
- DISADVANTAGE**, *n.* زیان *ziyān*, خسارت *zarar*, نقصان *nukṣān*, هلاکت *ḥasārat*.
- DISADVANTAGEOUS**, *a.* بی فایده *bī-fāyada*, زیاندار *ziyān-dār*, نامفید *nā mafīd*, لا حاصل *lā ḥāsil*.
- DISADVANTAGEOUSLY**, *ad.* بر وجه *bar wajai muzirr*.
- DISAFFECTED**, *a.* منفر *mutanaffir*, معرض *maḍruz*, بد گمان *bad gumān*.
- DISAFFECTION**, *n.* اعراض *atīās*, نفر *tanaffir*.
- DISAGREE**, *vt.* نا موافق شدن *nā muwāfik-sh*, مخالف شدن *mukhālīf-sh*, اخلاف *tadrīz-k*, معارض کردن *ikhtilāf-k*, آشوب کردن *āshūb-k*.
- DISAGREEABLE**, *a.* نا پسند *nā pasund*, نا موافق *nā muwāfik*, نا گوار *nāḡawār*, نا مقبول *nā malbūl*, مکروه *makrūh*, غیر مطلوب *ghayr malbūd*. — (contrary) مخالف *mukhālīf*, مناقض *munāḡiz*. A disagreeable countenance, زشت روی *zishṭ rūi*, کرب منظر *karīh manzar*.
- DISAGREEABLENESS**, *n.* نا پسندگی *nā pasandgī*, نا خوشی *nā ḥushī*, — (unsuitableness) مخالفت *mukhālīfat*, بی لیاقت *bī layāqat*.

- DISAGREEMENT**, *n.* نا توافق *nā naṭāfāt*, *murwāfakat*. نا خوشی *nā khushī*, اختلاف *ikhtilāf*, مبارعت *munāziāt*.
- DISALLOW**, *vt.* نا قبول کردن *nā kabūl-k.*, رد ساختن *inkār-k.*, *radd-s.*
- DISALLOWABLE**, *a.* نا روا *nā rawā*, واجب الحرم *wajibul harm*.
- DISALLOWANCE**, *n.* انکار *inkār*, منع *manṭ*.
- DISANNUL**, *vt.* vide ANNUL.
- DISAPPEAR**, *vi.* غایب شدن *ghāyib-sh.*, نا پدید بودن *nā padīd-b.*, نابود *nābūd-sh.*, واشدن *wā-sh.*
- DISAPPOINT**, *vt.* نا امید کردن *nā umed-k.*, نا مراد کردن *nā murād-k.*, مأیوس کردن *māyūs-k.*, *mahrūm-k.*
- DISAPPOINTED**, *a.* نا مراد *nā murād*, مأیوس *mahrūm*, مخذول *malhzūl*. To be disappointed, نا امید شدن *nā umed-sh.*, مأیوس شدن *mahrūm-sh.*, نا مراد شدن *nā murād-sh.*
- DISAPPOINTMENT**, *n.* نا امیدی *nā umedī*, مأیوسی *nā murādī*, نا مرادی *nā mārādī*, *māyūsī*. حرمان *harmān*.
- DISAPPROBATION**, *n.* نا پسند *nā pasand*, نا قبولی *nā kabūlī*, انکار *inkār*, نا پسندگی *nā pasandagī*.
- DISAPPROVE**, *vt.* نا پسند کردن *nā pasand-k.*, نا منظور کردن *nā manzūr-k.*, طعن کردن *malāmat-k.*, *tadn-k.*
- DISARM**, *vt.* سلاح را کردن *salāh wā-k.*, کمر کشادن *kamr-k.*
- DISASTER**, *n.* مصیبت *āfat*, آفت *āfat*, *musibat*, آسب *āsib*, *hādīsa*, بدبختی *bad bakhtī*.
- DISASTROUS**, *a.* بدبخت *bad bakht*, نا مساعد *nā masūd*, مانحوس *manhūs*, بد اختر *bad akhtar*, آفت رسیده *āfat-rasīda*, حادثه *hādīsa*, *dāda*.
- DISASTROUSLY**, *ad.* ار بد اختر *ar bad akhtar*, بلا کش *barwānī*, *balā kash*.
- DISAVOW**, *vt.* انکار نمودن *inhār-n.*, نفی کردن *nafi-k.*, *mukir-sh.*
- DISAVOWAL**, *n.* انکار *inhār*, نفی *nafi*.
- DISAUTHORISE**, *vt.* قدرت را کردن *kudrat wā-k.*
- DISBAND**, *vt.* برطرف کردن *bartarf-k.*, برافکنده ساختن *parāgunda-s.* To disband an army, لشکر بر طرف کردن *lushkar bartarf-k.*
- DISBANDED**, *a.* برطرف شده *bartarf shuda*.
- DISBELIEF**, *n.* بی اعتدالی *bī ātibārī*, کفر *kufṛ*, *bī imānī*.
- DISBELIEVE**, *vt.* بی اعتدال شدن *bī ātibār-sh.*, انکار کردن *inhār-k.*, کفر *kufṛ-sh.*
- DISBELIEVER**, *n.* منکر *munḵir*, بی اعتدال *bī ātibār*, کافر *kāfir*.
- DISBURDEN**, *vt.* حمل رفع کردن *haml rafī-k.*, سبک بار کردن *subuk bār-k.*, مخفک کردن *mukhaffaf-k.* To disburden the mind, دلآسائی دادن *dilāsāī-y.*
- DISBURDENED**, *a.* سبک بار گردیده *subuk bār-gardīda*, مخفک *makhfūf*, نا محمول *nā mahmūl*.
- DISBURSE**, *vt.* خرج کردن *kharch-k.*, صرف کردن *sarf-k.*
- DISBURSEMENT**, *n.* خرج *kharch*, صرف *sarf*, مصرف *masraf*.
- DISBURSER**, *n.* صرف کننده *sarf kunanda*, خرج بردار *kharch bardār*.
- DISC** *n.* قرص *kurs*.
- DISCARD**, *vt.* برطرف کردن *bartarf-k.*, دفع کردن *daft-k.*

DISCERN, *vt* (see) نظر دیدن *dīdan*, نظر کردن *nazar-k.*, نگریدن *nigriṭan.*—(distinguish) امتیاز کردن *imtiyāz-k.*, تمیز نمودن *madlūm-k.*, *tanīz-n* To discern the true from the false, حق از باطل فرق کردن *hak az bātil furh-k* To discern perfectly. تشخیص کردن *nihū-d.*, تشخیص *tashkhis-k.*

DISCERNED, *a.* دیده *dīda*, منظور *manzūr*, نگریده *nigriṭa*

DISCERNER, *n.* (observer) ناظر *nāzir*, بیننده *binanda*, نظر ساز *nazr sāz*—(distinguish) امتیاز کننده *imtiyāz kunanda*, ظاهر *zāhir*

DISCERNIBLE, *a.* ممکن، نظر *mumkin-i nazar*, منظور *manzūr*, آشکاره *āshkara*, هویدا *hawīdā*

DISCERNIBLENESS, *n.* منظوری *manzūrī*, ظهوری *zahūrī*

DISCERNIBLY, *ad.* ظاهرانه *zāhirāna*, آشکاره *āshkara*.

DISCERNING, *a.* اهل نظر *āhl-i nazar*, هوشمند *hūshmand*, آگاه *ākil*, هوشیار *hūshyār*, صاحب عقل *sāhib-i āhl*, *hūshmand*, عقلا *ākilāna*, *ad* عقلا *ākilāna*, با عقل و فراست *bā āhl u firāsāt*.

DISCERNMENT, *n.* امتیاز *imtiyāz*, عقل *āql*, ادراک *idrāk*, دریافت *daryāft*, فراست *firāsāt*, ذهن *zihn*. A judicious discernment, عقل دوربین *āqli dūrbīn*.

DISCHARGE, *vt.* (dismiss) بر طرف کردن *bartarf-k.*, آزاد کردن *āzād-k.*, رخصت کردن *rukhsat-f.*—(release) راهائی دادن *rahāi-d.*—(break up) جدا شدن *judā-sh.*—(evacuate) خلوت کردن *khilwat-k.*—(perform) عمل کردن *amal k.*

ادا *adā-k* To discharge a debt, فرض ادا کردن *harz adā-k*. To give a discharge for debt, وام دادن *tubriyati wām-d.* To discharge a soldier, سپاه در طرف کردن *siy āh bartarf-k* To discharge humours, تفرج *tukarrah-k* To discharge from an office, معزول کردن *madzūl-k.*, از منصب عزل کردن *az manāb āzl-k.*

To discharge or acquit of a crime, گناه بخشیدن *gunāh-b.* To discharge a gun, بندوق رمی کردن *bandūk ramī-k.* To discharge one's duty, خدمت بجا آوردن *khidmat bajā-ā.*

DISCHARGE, *n.* (dismissal) نغیر *tughyyur*, برطرفی *rahāi*, *bar-tarfī*, خلاص *khalās*.—(leave, license to depart) رخصت *rukhsat*, اجازت *ijāzat*, دستور *dastūr*, اذن *izm*.—(receipt for money, &c.) صافی نامه *sāfi-nāma*, داکله *dākhila*.—(absolution from a crime) عفو جرم *dfwū-jarīm*, گناه بخش *gunāh buhsh.*—(an exemption on privilege) کُشاد *kushād nāma*, آراد نامه *barāt*, *āzād nāma*.—(performance) عمل *āmal*, ادا *adā*, اجرا *ijrā*.—(ransom) خلاص *khalās* The discharge of a gun, رمی بندوق *rami-i-bandūk*, طرح نعدگ *tarha tufung*.

DISCHARGED, *a.* خلاص کردن *khalās kardan*, مختل *mukhlis*, آزاد کرده *azād larda*.

DISCIPLE, *n.* شاگرد *shāgird*, تلمیذ *talmīz*, مرید *murīd*, معلم *mudllim*, طالب علم *tālīb-i ilm*. A disciple of Christ, حواری *hawārī*.

DISCIPLINE, *n.* تربیت *tarbiyat*, تادیب *tādīb*, تعلیم *tadlīm*.

--(regulation) آراستگی *ārāstagī*, رباط *rabt*, ضبط *zabt*. Military discipline, رباط لشکر *rabt u rabtī lashkar* — (chastisement) سبایست *siyāsāt* — (mortification) رباعست *riyāzat*, زهد *zihād*.

DISCIPLINE, *vt.* (educate) آموزانیدن *āmūzānidan*, تربیت کردن *tarbiyat-k.*, تادیب کردن *taḍlīm-k.*, تادیب کردن *tālib-k.* — (chastise) سبایست کردن *siyāsāt-k.*, تادیب دادن *tambih-d* — (to hold in subjection) رباط کردن *rabt-k.*, ضبط ساختن *zabt-s*. To discipline an army, لشکر ضبط و رباط کردن *lashkar zabt u rabt-k*

DISCIPLINED, *a.* مصدوط *mazbūt*.

DISCLAIM, *vt.* انکار کردن *inhār-k.*

DISCLOSE, *vt.* کشادن *kushādan*, اظهار کردن *āshkārā-n.*, آشکاره نمودن *iz-hār-k.*, افشا کردن *ifshā-k.*, To disclose a secret, کشف راز کردن *kashfi rāz-k.*

DISCLOSED, *a.* کشاده *kushāda*, مکشوف *makshūf*.

DISCLOSER, *n.* اظهار کننده *iz'hār kunāda*, کاشف *kāshif*

DISCLOSURE, *n.* کشادگی *kushādagi*, اظهار *iz'hār*.

DISCOLOUR, *vt.* رنگ خراب کردن *rang khurāb-k.*, دگرگون دادن *dīgar gūn-d*, رنگ بددل کردن *rangtablil-k.*

DISCOLOURATION, *n.* بددل رنگ *tablil rang*.

DISCOMFIT, *vt.* شکست دادن *shikast-d.*, مغلوب کردن *maghlūb-k.*

DISCOMFIT, *n.* شکست *inhizām*, شکست *shikastagi*, هزیمت *hazimat*.

DISCOMFORT, *n.* صودا *earvāda*, غم *gham*, غصه *g'assā*.

DISCOMPOSE, *vt.* (the mind) حیران کردن *hayrān-k.*, پریشان کردن *parishān-k.*, اضطراب *iztirāb-k.*, آشوبان *āshūtan* — (to put out of order) مشوش *bī tartīb-k.*, بی ترتیب کردن *mushawwash-n.*, شوریدن *sho-rīdan*.

DISCOMPOSED, *a.* حیران *hayrān*, پریشان *parishān*, آشوبان *āshūta*.

DISCOMPOSURE, *n.* پریشانی *parishānī*, حیرانی *hayrānī*, آشوبگی *āshūtagī*, اضطراب *iztirāb*.

DISCONCERT, *vt.* خلل دادن *khalal-d.*, رعب اخلال ساختن *kusd-sh.*, رعب *rāi ikhlāl-s.*

DISCONCERTED, *a.* مضطرب *muztarib*, محروم *mahrūm*.

DISCONFORMITY, *n.* ناسازگاری *nāsāz-kārī*.

DISCONSOLATE, *a.* دلگیر *dilgīr*, دلشکسته *dilshikasta*, دلتنگ *diltang*.

DISCONSOLATELY, *ad.* بددلشکستگی *bā dil shikastagi*.

DISCONTENT, *n.* بی رضایت *bī lan-ādt*, ناخوسود *nā-rāzi*, ناراضی *nā-rāzi*, بی صبری *bī sabrī*.

DISCONTENT, *vt.* ناراضی کردن *nā-rāzi-k.*, بی قناعت ساختن *bī kanā'at-s.*

DISCONTENTED, *a.* بی صبر *bī sabr*, رنجیده *ranjīda*, بی قناعت *bī kanā'at*.

DISCONTINUANCE, *n.* توقف *tawak-kuf*, فراغت *farāghat*, اهمال *ihmāl*, تعطیل *taḍlīl*, جدائی *jūdāi*.

DISCONTINUE, *vt.* نوزوب کردن *tawak-kuf-k.*, منقطع شدن *fāriḡh-sh.*, منقطع کردن *munkatī-k.*

DISCONTINUITY *n.* عدم پیوستگی

ālamī chuspīdagī, حدائی *judāī*,
بی بدو سدی *bī paywastagī*.

DISCORD, *n.* نا موافقت *nāmuwāfakat*,
اختلاف *ikhtalāf*, آشوب *āshūb*,
درد *utna*, بی ادبائی *bī ittīfāk*,
دل-
آوات. To excite discord, اختلاف
انگیختن *ikhhtilāf-a*. Discord (in
music) بی هماواری *nā āhangī*,
bī ham āwāzī.

DISCORD, *vt.* نا موافق شدن *nāmunā-
fak-sh.*, مخالفت نمودن *mukhālīfat-n.*

DISCORDANCE, *n.* نا سازگاری *nāsāz-
kāri*, بی آهنگی *bī āhangī*,
منارعت *munāziddt*.

DISCORDANT, *a.* نا موافق *nā muwā-
fak*, نا هموار *nāsāz* یا ساز,
nā hamwār, مخالف *mukhālīf*,
نا درست *nā durast*.

DISCORDANTLY, *ad.* از نا موافقت *az
nā muwāfakat*, نا بدسبام *nā munā-
sibāna*, نا مخالفت *bā mukhālīfat*.

DISCOUNT, *n.* (abatement in a bar-
gain) و صیعت *wazīdt*, نقصان *nuksān*,
کاهش *kāhish*.

DISCOUNT, *vt.* و صیعت کردن *wazīdt-k.*,
نقصان دادن *nuksān-d.*

DISCOURTENANCE, *vt.* مدح کردن *manī-k.*,
شرم سار ساختن *sharmsār-s.*

DISCOURAGE, *vt.* بدوئی کردن *tukh-
wif-k.* برسانیدن *ursānīdan*, بهول
و صغ کردن *tukhīl-n.*—(press) *wa-
zī-k.*, دلشکستن *tangdīl-k.*,
دلشکستان *dil shikastan*.

DISCOURAGED, *a.* (deterred) نخبوئیف
نرسیده *tukhwīf kardā shuda*,
tarsīla—(depressed) ننگدل *tang-
dīl*, دلشکسته *dil shikasta*.

DISCOURAGEMENT, *n.* نخبوئیف *taḍrīz*
مدح *manī* و زجر *zījir*.

DISCOURAGER, *n.* نخبوئیف کننده *tu-
khwīf kunānda*.

DISCOURSE, *n.* گفت *khatāb*,
مکالم *mukā-
luma*, مذاکره *muzākara*.—(a harian-
gue) کلام *kalām*, سخن *sakhun*.—(a
treatise) فقل *nakl*, رسالت *rusālat*,
حکایت *hikāyat*, تاریخ *tārīkh*. A
short nervous discourse, وجیز *khawāz*,
khawāzī. Prolix in discourse,
سخن ران *sakhun rān*. Idle discourse,
توراهات *turrahāt*, سخن بدوئیف
تکرر خطاب *tukrīrī khatāb-s.*

DISCOURSE, *vi.* مکالم کردن *mukā-
luma-k.*, جواب سوال کردن *juwāb
suwāl-k.*, قیل و قال کردن *kīl u kāl-k.*,
مذاکره *muzākara-s.*

DISCOURTEOUS, *a.* بی ادب *bī adab*,
کسمان *sakht*, درشت *aurusht*,
بی مروت *bī mu-
rawat*.

DISCOURTEOUSLY, *ad.* بی ادبانه
adubāna.

DISCOURTESY, *n.* بی ادبی *bī adabī*.

DISCOVER, *vt.* ظاهر کردن *zāhir-k.*,
کشادن *izhār-k.*, اظهار کردن *izhār-k.*,
کشف *kushādān*, فاش کردن *fāsh-k.*,
یافتن *yāftan*—(find out) *ka-
shīf-k.* پیدای کردن *paydā-k.*,
جاسوسی *jāsūsī-k.*

DISCOVERABLE, *a.* قابل اظهار *kābil
ul izhār*, یافتنی *yāftanī*.

DISCOVERED, *a.* ظاهر کرده شده *zāhir-
kardā shuda*, مکشوف *kushāda*,
یافتن *yāfta*.—(found out) *ma-
kshūf*.

DISCOVERER, *n.* ظاهر کننده *zāhir-
kunānda*, کشاف *kashshāf*,
پیدا کننده *paydā kunānda*.

DISCOVERY, *n.* (revealing) اظهار *iz-hār*, اسرار *isrār*, آشکارا *āshkāra*, ناش *fāsh*, کشف *kashf*.—(finding out) باب *yāb*.

DISCREDIT, *n.* بدنامی *bad nāmī*, رسوائی *ruswāi*, بی حرمتی *bī hur-matī*.

DISCREDIT, *vt.* (not to believe) غیر *bī tlikād-sh.*, بی اعتقاد شدن *ghayri imān-n.*—(to deprive of credibility) رفع و دفع (disgrace) *aitikādraft u dafī-k.*—(disgrace) بی حرمت کردن *bī hurmat-k.*, بی آبرو *ruswāi-k.*, رسوائی کردن *bī ābrū-k.*

DISCREDITED, *a.* غیر اعتماد *ghairi-ditimād*, نا اعتقاد کرده *nā ditikād kardā*.

DISCREET, *a.* (prudent) صاحب تدبیر *sāhibi tadbīr*, هوشمند *hūshmand*, عاقلمند *dhlmand*, بصیرت *ahli-basīrat*.—(modest) مظلوم *mazlūm*, صاحب ادب *sāhibi adab*.

DISCREETLY, *ad.* با عقل و بصیرت *bā dhl u basīrat*, هوشیارانه *hūshyārāna*

DISCREETNESS, *n.* هوشیاری *hūsh-yārī*, بصیرت *basīrat*, عقل *dhl*.

DISCREPANCY, *n.* اختلاف *ikhtilāf*, فرق *fark*, تفاوت *tafāwat*.

DISCRETION, *n.* (prudence) امتیاز *imtiyāz*, بصیرت *basīrat*, هوشیاری *hūshyārī*, احتیاط *ihtiyāt*. To act with discretion, بصیرت نمودن *basīrat-n.*, هوشیار شدن *hūshyār-sh.*—(liberty of acting at pleasure) خودکامی *khud kāmī*, اختیار *ikhtiyār*, مرضی *marzī*. To surrender at discretion, بی عهد و پیمان تسلیم کردن *taslim-k.*

DISCRETIONARY, *a.* بی بید *bī bayd*, اختیار *bī iktisār*, نا بسد *nābastā*, کامگذار *kām guzār*.

DISCRIMINATE, *vt.* فرق نمودن *farq-n*, امتیاز *wāhida-k.*, تمیز کردن *imtiyāz-k.*

DISCRIMINATE, *a.* معروف *mafrūh*.

DISCRIMINATION, *n.* امتیاز *imtiyāz*, تفاوت *tafāwat*, تعریف *tafīk*, تمیز *tamīz*.

DISCRIMINATIVE, *a.* فرقی *farkī*.

DISCURSIVE, *a.* (proceeding by process of argument) قدم بندی *az mukaddm banatīja ka-dam bakadam rafta*.—(rambling) روان *rawān*, پویان *poyān*.

DISCUSS, *vt.* تحقیق کردن *tahkīk-k.*, پژوهش کردن *tajwīz-k.*, بررسی کردن *pizhūhash-k.*, تفحص نمودن *tafahus-n.* To discuss (medically) تحلیل کردن *tahlil-k.*

DISCUSSED, *a.* پژوهش کرده شده *piz-hūhish kardā shuda*.

DISCUSSEER, *n.* سخنور *tajwīz kun-anda*, جستجو کننده *justaju kunanda*, متفحص *mutafakhis*.

DISCUSSION, *n.* تحقیق *tajwīz*, بررسی *tahkīk*, پژوهش *pizhūhish*, تعقیب *taftish*, مباحثه *munāzara*.

DISDAIN, *n.* کراهیت *hikārat*, اهانت *karāhiyat*, اهانان *ahānat*, مذمت *mazammāt*, استیکراه *istikrah*.

DISDAIN, *vt.* اهانت بودن *ahānat-b.*, نا لابی *istihkār-n.*, پنداشتن *nālāyak-p.*

DISDAINFUL, *a.* مسخه *musta-ghnī*, گستاخ *takhfīf*, بی مروت *bī muruvat*.

DISDAINFULLY, *ad.* با مذمت *bā mazimmat*, از حقارت *az hikārat*.

DISEASE, *n.* مرض *maraz*, (*pl.* امراض), بیماری *bimārī*, درد *dard*, رنج *ranj*. A disease from nature, مرض جبلي *marazi jibillī*, مرض داني *marazi zātī*. An accidental disease, مرض عارض *marazi āriz*. A disease in the eye, شرباک *sharnāk*, داسور *nāsūr*. A disease in the throat, خرباز *khizbāz*, حلق *hulāk*. A corroding disease, خورا *khūrā*. An epidemic disease, طاعون *tāūn*. Pestilential diseases, امراض مابيه *amrāzi mābiya*. Phlegmatic diseases, امراض بلعيت *amrāzi balghamiyat*. Various diseases, امراض مختلفه *amrāzi mukhtalifa*. The disease of the liver, کداح *kubād*. The crisis of a disease, بحران *buhrān*. To cure a disease, علاج کردن *ilāj-k*.

DISEASE, *vt.* vide AFFLICT.

DISEASED, *a.* خسته *khas̄ta*, مريض *mrīz*, عليل *dlīl*, بیمار *bimār*.

DISEMBARK, *vt.* از جہاز بساحل آمدن *az juhāz ba sāhil-ā*.

DISEMBOGUE, *vt.* در بحر سیلان شدن *dar buhr saylān-sh*.

DISENABLE, *vt.* بی مقدور کردن *bī makdūr-k*, بی قدرت کردن *bī kud-rat-k*.

DISENCHANT, *vt.* از جادوگری آزاد کردن *az jādūgarī āzād-k*.

DISENCUMBER, *vt.* حمل رفع کردن *hamal rafī-k*.

DISENGAGE, *vt.* جدا کردن (*separate*) *judā-k*, مغایرت *fark-k*, جدا کردن *judā-k*, مفاصحت *fahāshat-k*, (liberate) ساختن *mufārakat-s*, رها کردن *rahā-k*, خلاص کردن *khalās-k*.

k, آزاد نمودن *āzād-n* — (*extricate*) حل مشکل کشادن *mushkil-k*, حل کردن *halli mushkil-k*.

DISENGAGED, *a.* فرق کرد *fark-karda*, جدا کرده *judā-karda*. — (*at leisure*) بی کار *bī kār*, فارغ *fārigh*.

DISENGAGEMENT, *n.* فراغت *farā-ghat*, آزادی *āzādī*, خلاصی *khalāsi*.

DISENTANGLE, *vt.* وک کردن *fukk-k*.

DISESTEEM, *n.* vide DISFAVOUR.

DISFAVOUR, *n.* ناپسندیدن *nā mehr-bānī*.

DISFIGURE, *vt.* قبیح کردن *kabīh-k*, تبدیل *bad sūrat-k*, بد صورت کردن *tabdīli sūrat-k*.

DISFRANCHISE, *vt.* کسی را حقوق معدوم کردن *hukūki kastirā maddūm-k*, سلب آزادی شکستن *sanadī āzād-agī-sh*.

DISFRANCHISEMENT, *n.* عدم آزادی *ddami āzādī*, نقصان حقوق *nuk-sāni hukūk*.

DISGARNISH, *vt.* از زینت عدم کردن *as zināt ddam-k*.

DISGORGE, *vt.* رد کردن *radd-k*, استغراق *istifarāgh-k*.

DISGRACE, *n.* بی آبرو *bī ābrū*, بی عزتی *bī izzatī*, رسوائی *ruswātī*, ناموس *nāmūs*, فضیحت *fuzīhat*, بد نامی *bad nāmī*, عار *ār*, ننگ *nang*.

DISGRACE, *vt.* رسوائی کردن *ruswātī-k*, بی فضیحت کردن *fuzīhat-k*, بی حرمت کردن *bī hurmat-k*. — (*put out of office or favour*) منزل ساختن *mandazal-s*, عدم همت کردن *ddamī himmat-k*. To disgrace one another, یک دیگر takhāzul-k, تخاذل کردن *takhāzul-k*, ملامت زدن *yak digar malāmat-z*.

DISGRACED, *a.* بی آبرو *bē ābrū*,
بی عزت *bē īzzat*, بی حرمت *bē hurmat*, رسوا *rusuā*.—(turned out of favour or office) مجزول *madzūl*.

DISGRACEFUL, *a.* معیوب *mdyūb*,
فشیخ *fazīh*, نكندی *nahbatī*.

DISGRACEFULLY, *ad.* فضیحة *fazī-*
hāna, بی رسوائی *bē ruswāi*.

DISGRACER, *n.* بی حرمت کننده *bē hurmatkunanda*, ملامت کننده *malā-*
mat kunanda.

DISGUISE, *vt.* صورت ساختن *sūrat-s*,
تبدیل صورت کردن *tabdīlī sūrat-k.*,
پنهان کردن *pinhān-k.*, مست کردن *ikhfā'-k.*—(make drunk) *mast-k.*

DISGUISE, *n.* تبدیل صورت *sūrat*,
tabdīlī sūrat, تزویر *tāzwīr*, حیله بازی *hila bāzī*, پوشیدگی *poshidagi*.

DISGUISED, *a.* صاحب صورت *sāhibi sūrat*, مسخره *maskhara*, مبذل *mu-*
baddal.

DISGUISER, *n.* صورت باز *sūrat bāz*,
حیله نما *hila numā*.

DISGUST, *n.* نفرت *nafrat*, کراهیت *karāhiyat*, بد خواهی *bad khāhī*,
استکراه *khafagī*, کین *kin*, استیکراه *istikrah*.

DISGUST, *vt.* منذفر کردن *mutanaffir-*
k., گستاخی *nafrat-a.*, انگیزدن *gustākhi-n.*,
استکراه کردن *istikrah-k.*, نفرت دادن *nafrat-d.*

DISGUSTED, *a.* منذفر *mutanaffir*, بیزار *bizār*, نفرت پذیر *nafrat pasīr*.

DISGUSTFUL, *a.* مستکراه *mustakrah*,
مکروه *makrūh*, ناپسند *nā pasand*.

DISGUSTFULNESS, *n.* مکروهی *mak-*
rūhī, خاطر ماندگی *khātīr māndagī*.

DISH, *n.* رکابی *rakābī*, طباق *tabak*,

صحنک *sahnak*. A wooden dish, *طباق*
tabla, خلیج *khalīj*. A dessert-dish,
مقطره *mikturat*.

DISH, *vt.* در طباق به دادن *dar tabak-n.*

DISHEARTEN, *vt.* تنگدل کردن *tang-*
dil-k., شکسته دل کردن *shikasta dīl-k.*,
دلشکستن *dīl-shikastan*.

DISHEVEL, *vt.* زلف پریشان نمودن *sulḥ*
pareshān-n., آشفتن موی کردن *āshufta*
mu-i-k.

DISHONEST, *a.* بد دبان *bad diyā-*
nat, بی ایمان *bē īmān*, مکار *makkār*,
غدار *ghaddār*, باز حیله *hila bāz*.

DISHONESTLY, *ad.* غدارانه *ghaddā-*
rāna, بی حیله *bā hila*.

DISHONESTY, *n.* خیانت *khīyānat*,
فباحت *nā rāstī*, راستی *kabāhat*,
بد دلداری *bad diyānatī*, حیله *hila*,
مکر *ghadr*, مکر *makkār*.

DISHONOUR, *n.* عدم حرمت *ādami*
hurmat, بی حرمتی *bē hurmatī*,
رسوائی *bē ābrūi*, رسوائی *rusuāi*,
ذنگ *dīb*, بد نامی *bad nāmī*,
ذنگ *nang*, ذلت *zillat*.

DISHONOUR, *vt.* بی حرمت کردن *bē*
hurmat-k., بی آبرو کردن *bē ābru-k.*,
بی عزت کردن *bē īzzat-k.*, رسوائی دادن *bad nāmī-d.*,
رسوائی کردن *rus-*
wāi-k.—(violate chastity) بهرام رفتن
ba harām-r. To dishonour one's self,
خود را حقیر ساختن *khudrā hakīr-s.*
One who dishonours his family, خانه
دغل *khāna daghal*.

DISHONOURABLE, *a.* معیوب *mdyūb*,
صاحب بدنامی *ahli dīb*, اهل عیب
sāhibi badnāmī, بی اعتبار *bīūtibār*.

DISHONoured, *a.* بی حرمت کرده *bē*
hurmat-karda, رسوا کرده *ruswā*
karda, رو سیاه *ru siya*.

DISINCLINATION, *n.* (want of affection) عدم محبت *ādami mahabbat*.
— (dislike) نفرت *nafrat*, استکراه *istikrah*.

DISINGENUITY, *n.* عدم اخلاص *ādami ikhlās*, حیله بازی *hila bāzi*.

DISINGENUOUS, *a.* حیله باز *hila bāz*,
راکار *rayākār*, غدر *ghadīr*.

DISINGENUOUSLY, *ad.* با نفاق *bā nafāk*,
با حیله *bī ikhlās*, بی اخلاص *bā hila*.

DISINHERISON, *n.* عدم میراث *ādami mīrās*.

DISINHERIT, *vt.* از میراث محروم کردن *as mīrās mahrum-k.*

DISINTER, *vt.* از خاک کاویدن *az khāk-k.*

DISINTERESTED, *a.* بی غرض *bī gharaz*,
خالص *khālis*, صادق *sādik*, بی طمع *bī tamt.*

DISINTERESTEDNESS, *n.* بی غرضی *bī gharazī*,
بی طمعی *bī tamt.*

DISJOIN, *vt.* جدا کردن *judā-k.*, علجده کردن *alahada-k.*, وصل کردن *fasl-k.*,
تفرینی ساختن *tafrīk-s.*

DISJOINED, *a.* جدا *alahida*, علجده *judā*,
مفصل *mufaṣṣal*, معروق *mafrūk*, منقطع *munkatt.*

DISJOINT, *vt.* پاره پاره نمودن *pāra pāra-n.*,
قطع کردن *katt-k.*

DISJUNCTION, *n.* جدائی *judāi*,
هجران *hijrān*, انقطاع *inkitād*, افتراق *iftirāk*.
A disjunctive particle, حرف تردید *harfi tardīd*.

DISJUNCTIVE, *a.* جدائی دما *judāt numā*.

DISJUNCTIVELY, *ad.* جداگانه *judā gāna*,
با تفریق *bā tafrīk*.

DISK, *n.* گرده *girda*, قرص *kurs*.

DISLIKE, *n.* ناپسندگی *nāpasandagī*,
نفرت *nafrat*, استکراه *istikrah*.

DISLIKE, *vt.* ناپسند کردن *nāpasand-k.*,
مکروه داشتن *nafrat-d.*, مکروه *makrūh-d.*

DISLOCATE, *vt.* فسخ کردن *faskh-k.*,
تکنیع ساختن *taknī-s.* To dislocate the foot, پای فسخ کردن *pāyi faskh-k.* To dislocate the shoulder, شانه فسخ کردن *fakak-k.* To dislocate the arm, بازو فسخ کردن *bāzū faskh-k.*

DISLOCATED, *a.* منزعج *munkhart*,
منفک *munfakk.*

DISLOCATION, *n.* فسخ *faskh*.

DISLODGE, *vt.* دور کردن *rāndan*, دور *dūr-k.*,
اخراج کردن *ahhrāj-k.*, بدر *badar-k.*

DISLOYAL, *a.* نامک حرام *namak harām*,
بی ایمان *bī imān*, بی وفا *biwafā*.
A disloyal man, اهل خیانت *khāyān*,
بدر *badar*, غدر *ahli ghadr*, بد نیت *bad nihād*.

DISLOYALLY, *ad.* از نامک حرامی *as namak harāmī*,
با خیانت *bākhāyānāt*.

DISLOYALTY, *n.* نامک حرامی *namak harāmī*,
خیانت *sar kashī*, سرکشی *harāmī*,
غدر *khayānat*.

DISMAL, *a.* هولناک *hawnāk*, وحشت *wahshat*.
مکروه *makrūh*.— (mournful) مستمند *mustamand*,
غمگین *ghamgīn*, اندوهگین *andūhgin*,
دلدادگ *diltang*, تیره دل *tīra dil*. A dismal night, شب تیره *shabi tīra*.
A dismal mind, ضمیر تیره *tīra zamīr*.
A dismal place, وحش *wahsh*. A dismal countenance, روی غمگین *rūi ghamgīn*.

DISMALLY, *ad.* (horribly) مکروهان

makrūhāna, هولناک *bar wajai*
haulnāk,—(sorrowfully) با غم *bā*
gham, ملول *malolā*.

DISMALNESS, *n.* (horror) و هورت و *nafrat wa wahshat*, هول
haul, اندوه *khauf*,—(sorrow) اندوه
andūh, غم *gham*, الم *alam*.

DISMANTLE, *vt.* برهنه کردن *barhana-*
k., شهر شکستن *mujarrad-n.* To dis-
mantle a town or castle, دیوار کندن *shahr-sh.*,
shahr-sh., دیوار کندن *diwārī*
kild-k.

DISMASK, *vt.* رفع نقاب کردن *raft na-*
kāb-k., صورت برهنه ساختن *sūrat bar-*
hana-s.

DISMAY, *vt.* ترسانیدن *tarsāntidan*,
نخوبت نمودن *shorīda-k.*, شوریده کردن
takhtīf-n., تهدید کردن *tahdīd-k.*

DISMAY, *n.* ترس *tars*, هراس *hirās*,
آشوب *dahshat*, هول *haul*, دهشت
deshūb, دلزدگی *diltangī*.

DISMAYED, *a.* ترسناک *tarsnāk*,
مخوف *mukhawwaf*.

DISMEMBER, *vt.* پاره پاره زدن *pāra*
pāra-s., نشریح ساختن *tashrīh-s.*,
تفصیل کردن *tafsīl-k.*

DISMISS, *vt.* (permit to go) رخصت
کردن *rukhsat-k.*, اجازت دادن *ijāzat-*
d.—(send away) وداع کردن *widād-k.*,
گذاشتن *gumāshtan*, گذاشتن *guzāsh-*
tan.—(discard) برطرف کردن *bar-*
tarf-k., معزول نمودن *dūr-k.*, دور کردن
madzūl-n., وا کردن *wā-k.* To dismiss
from an office, تغیر کردن *taghayyir-*
k., خارج کردن *madzūl-k.*, معزول کردن
khārij-k. To dismiss an army, لشکرا
برطرف کردن *lashkarrā bartarf-k.*

DISMISSED, *a.* مرخص *murakhhhas*,
برطرف کرده *ijāzat yāfta*, اجازت یافته

bartarf kardā, گماشته *gumāshta-*
—(deprived) معزول *madzūl*, معزول
mahrūm. To be dismissed, آزاد شدن
āzād-sh., رستن *rustan.*

DISMISSAL, *n.* رخصت *rukhsat*,
DISMISSION, *n.* وداع *widād*, برطرفی
bartarfi, اجازت *ijāzat*, راهائی *rahāī*.

DISMOUNT, *vi.* (alight from a horse)
از اسب نازل کردن *az asp nāzil-k.*—
(to come down) فرود آمدن *farūd-ā.*,
نزل کردن *nazūl-k.* To dismount a
cannon, توپ از عراده فرود آمدن *top az*
drābu farūd-ā.

DISOBEDIENCE, *n.* نافرمانی *nā far-*
mānt, سرکشی *sarkashī*, مخالفت
mukhālifat, عدم اطاعت *ādami*
atādt.

DISOBEDIENT, *a.* نافرمان *nā farmān*,
سرکش *sar kash*, منکبر *mutakabbir*,
بی اطاعت *bī mukhālif*, مخالف
atādt, گردنکش *gardankash*. A dis-
obedient man, صاحب مخالف *sākhībī*
mukhālif, طغیانی *tāghī*. A dis-
obedient woman, عورت گردنکش *du-*
ratī gardankash. A disobedient
horse, اسب سرکش *aspi sarkush*.

DISOBEY, *vt.* گردنکشی نمودن *gardan-*
kashī-n., بی اطاعت شدن *bī atādt-*
sh., مخالف شدن *mukhālif-sh.*

DISOBLIGATION, *n.* بیحضوری *bī*
hazūri, آزارش *āzārih*, رنجش *ranjish*.

DISOBLIGE, *vt.* بیزار کردن *bizār-k.*,
رنجیدن *āzārdan*, رنجیدن *ranjīdan*,
بیحضور گستاخی نمودن *gustākhi*
n., بیحضور *bī hazūr-n.*

DISOBLIGING, *a.* گستاخ *gustākh*, تند
tund, بی مروت *bī muruwat*.

DISOBLIGINGLY, *ad.* گستاخانه *gus-*
tākhāna, بطور نا پسندیده *ba taurī*,
nā pasandīda.

DISOBLIGINGNESS, *n.* بی‌محصولی *bi hazārī*, عدم ادب *gushtākhī*, کسداخی *delami adab u arkān*.

DISORDER, *n.* (irregularity) بی‌ترتیبی *bi tartībī*, درِ نشان *parishānī*, خلل *khalal*, آشوب *tashwīsh*. — (confusion) هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna* — (perturbation) آشفتگی *āshuftagī*, سرگردانی *sar gardānī*, اصطرابی *iztirābī*, آسب *āsib* — (indisposition) بیماری *bimārī*, مرض *marz*, رنج *ranj*. To labour under a disorder, بیمار شدن *bimār-sh*.

DISORDER, *vt.* (confuse) درِ نشان کردن *parishān-k.*, خلل ساختن *khalal-s.*, رنج دادن *barham-z.* — (ruffle) رنج دادن *ranj-d.*, اصطراب نمودن *iztirāb-n.* — (make sick) بیمار کردن *bimār-k.*, نامریض ساختن *tamrīz-s.*

DISORDERED, *a.* (in his senses) دِوانه *dīwāna*, مجنون *majnūn*, آشسته *āshufta*. Disordered papers, اوراقِ درِ نشان *aurākī parishān*.

DISORDERLY, *a.* بی‌ترتیب شده *bi tartīb sh uda*, درهم زده *barham zaḍa*, آواره *āwāra*, درِ نشان *parishān*, مداخله *makhṭalat*. — (tumultuous) فتنه انگیز *hangāma gīr*, هنگامه گیر *fitna angīz*. — (lawless) خلافِ شرع *sharī*, غیر دین *ghayrī dīn*, اهلِ عیب *bi zabt*. — (vicious) اهلِ دِیب *ahli dīb*, بدخو *bad khū*, فاسد *fāsid*.

DISOWN, *vt.* انکار کردن *inkār-k.*, منکر شدن *munkar-sh.*, دریغ ساختن *darīgh-s.*

DISOWNED, *a.* منکر *munkar*, مردود *mardūd*, مجرور *mahjūr*.

DISPARAGE, *vt.* ملامت زدن *malāmat-z.*, بدنام کشیدن *nām-k.*, گفتن

buhlān-g., ذم نمودن *zum-n.*, طعن *tadn-s.* To disparage by comparison, تشبیه معیوب کردن *tash-bīhi mayūb-k.*, تمذیل نکبت ساختن *tamsīlī nakbat-s.* To disparage by an unequal marriage, نکاح معیوب و *nikāhi mayūb u nāhamwār-s.*

DISPARAGEMENT, *n.* طعن *tadn*, ملامت *malāmat*, ذم *zamm*. — (injurious comparison) تشبیه معیوب *tash-bīhi mdyūb* — (unequal marriage) نکاح معیوب و *nikāhi mdyūb u nāhamwār*.

DISPARITY, *n.* نامِ همواری *nā ham-wārī*, نامِ موافقت *nā muwāfakat*, تفاوت *tafāwat*, اختلاف *ikhtilāf*, فرق *fark*.

DISPASSIONATE, *a.* سلیم الطبع *salīm mutṭab*, حلیم *halīm*, اهلِ اعتدال *ahli atīlāl*.

DISPATCH, *vt.* I. (send) فرستادن *firis-tālan*, روان کردن *irsāl-k.*, شتاب کردن *rawāna-k.*, 2. (expedite) تعجیل *shī'āb-k.*, زودی نمودن *zūdi-n.*, 3. (accomplish) برِداختن *tadjīl-k.*, 4. (kill) قتل کردن *kushtan*, 5. (send out of the way) شهر بدر *shahr badar-k.*, نفی بلد کردن *nafi balad-k.* To dispatch an ambassador, ارسال *ailchī-f.*, 6. (send) ارسال *irsāl-k.* To dispatch with great expedition, تیز کار شدن *tez kār-sh.*, خیش العمل کردن *khiṣhu'l amal-k.*

DISPATCH, *n.* روانگی *rawānagī*, ارسال *irsāl*, پیغام *payghām*. — (expedition) شتاب *shītāb*, تعجیل *tadjīl*, شتاب زدی *shītāb za-dagī*.

- DISPATCHED, *p. a.* (sent) فرستاده *firis-tāda*, رسول *marsūl*.—(expedited) معجل *mu'ajjal*, شتابیده *shitābtāda*.—(finished) تمام کرده *tamām kardā*, منقضی *munkaza*.
- DISPEL, *vt.* دفع کردن *daft-k.*, رفع کردن *rafē-k.* دور کردن *dūr-k.* To dispel grief, صما گذار کردن *sammā gudāz-k.*
- DISPELLED, *p. a.* دور کرده *dūr kardā*. Dispelled (as the clouds) آسمان از ابر وا شدن *āsmān az abr wā shudan*. To be dispelled (as darkness) تاریکی وا شدن *wā shudani tārikī*.
- DISPENSARY, *n.* شربت خانه *sharbat khāna*, شفاخانه *shifā khāna*.
- DISPENSATION, *n.* (distribution) تقسیم *taksīm*, بخشش *bakhshish*, معافی *tafrīk*.—(exemption) تفریق *tafrīk*, براتی آزادی *barāti āzādī*.
- DISPENSE, *vt.* بخشیدن *bakhshidan*, قسمت کردن *taksīm-k.*, توزیع کردن *tauzīd-k.* To dispense with, اجازت دادن *ijāzat-d.*, معافی دادن *ma'afi-d.*
- DISPEOPLE, *vt.* vide DEPOPULATE.
- DISPERSE, *vt.* پراکنده کردن *parāganda-k.*, پاشیدن *pāshidan*, پراشیدن *parishān-k.*, تار و مار کردن *tar u mār-k.*, نثار نمودن *nisār-n.*
- DISPERSED, *a.* پراکنده *parāganda*, پاشیده *pāshida*, مندرش *muntashir*, تار و مار *tār u mār*, بر باد داده *bar-bād-dāda*. To be dispersed, پراکنده شدن *parāganda-sh.*, ریخته شدن *rīkhta-sh.*, پراشیدن *parishān-b.*, مندرش شدن *muntashir-sh.*
- DISPERSEDLY, *ad.* جابجا *jā ba jā*, بطور پراشیدن *ba tauri parishān.*, مندرش *muntashirāna*.
- DISPERSION, *n.* پراکندگی *parāgan-dagi*, انتشار *intishār*, پراشیدن *parishānī*.
- DISPIRIT, *vt.* آزرده کردن *āzurda-n*, دلشکستن *dilshikastan*, دلزدگی کردن *diltang-k.*, بیزار کردن *bizār-k.*
- DISPIRITEDNESS, *n.* آزرده گی *āzurda-gi*, دلزدگی *diltangī*.
- DISPLACE, *vt.* (put out of place) بیجا کردن *bijā-n.*, بر موقوف نهادن *bī muqt-n*—(remove from office) تغییر کردن *ta'ghayir-k.*, عزل کردن *dzl-k.*, معزول کردن *madzūl-k.*
- DISPLANT, *vt.* (trees, &c.) غرس در کردن *ghars bar kandan*, نشاءدگی وا کردن *nishāndagi wā-k.*—(remove people from a country) رفع و خلی از ولایت *khālī az wilāyat raft u daft-k.*
- DISPLAY, *vt.* (spread wide) کشادن *kushādan*, گستردن *gustardan*, فراش نمودن *firāsh-s.*—(exhibit) آشکاره *āshkāra-k.*, اظهار کردن *izhār-s.*
- DISPLAY, *n.* اظهار *ishār*, نمایش *nu-māyish*.
- DISPLAYED, *a.* کشاده *kushāda*, مغروش *mafrūsh*. To be displayed, کشاده شدن *kushāda-sh.*, مغروش بودن *mafrūsh-b.*
- DISPLEASE, *vt.* ناخوش کردن *nā khush-k.*, رنجیدن *ranjidan*, آزرده کردن *āzurda-n*.
- DISPLEASED, *p. a.* ناخوش شده *nā khush kardā shuda*, رنجیده *ranjida*, آزرده *āzurda*. To be displeased, تیره شدن *nā khush-sh.*, تیره شدن *tira-sh.*
- DISPLEASING, *a.* نا پسند *nā pasand*, مکروه *makrūh*.

DISPLEASINGNESS, *n.* مکروهی *muk-rūhī*, حاضرمندگی *khātir māndagī*.

DISPLEASURE, *n.* نا خوشی *nā khushi*, رنج *ranj*, آزردهگی *āzurdagī*, رنجشادی *parishānī*, خفگی *khafgī*.

DISPOSAL, *n.* آرایش *ārāyish*, ترتیب *tartīb*, انتظام *intizām*.—(distribution) تفریق *tafrīk*, تفصیل *tafsīl*.—(power) اختیار *ikh-tiyār*. At his own disposal, در اختیار خود *dar ikhtiyāri khud*.—(government) تدبیر *tadbīr*, حراست *hirdasat*.

DISPOSE, *vt.* 1. (arrange) آراستن *arāstan*, نظم نمودن *tartīb-k.*, نظم نمودن *nazm-n.*, نهادن *nihādan*. 2. (settle) برقرار کردن *mukarrar-k.*, برقرار کردن *bar karār-k.*, نصب ساختن *nasb-s.* 3. (sell) فروختن *farūkhtan*, بیع *bat-s.* To dispose of (bestow) دادن *dādan*, بخشیدن *bakhshidan*. To dispose of by legacy, وقف کردن *wakf-k.*, وصات ساختن *wasāyat-s.* To dispose of in marriage, نامزد کردن *nāmzad-k.* To dispose of (destine to any use) تعیین کردن *takdīr-k.*, تعیین کردن *tayyīn-s.* To dispose of in the hands of another, وضع کردن *wazī-k.* To dispose the mind to any thing, مراد *khātir mayl-k.*, مراد دادن *murād-d.* To dispose to sleep, خوابناک کردن *khābānīdan*, خوابناک کردن *khābnāk-k.*

DISPOSER, *n.* عطا کننده *dtā-kunanda*, بخشنده *bakhshanda*.—(a governor) حاکم *hākim*, مدبر *mudab-bir*, والی *wālī*.

DISPOSITION, *n.* آراستگی (order) *ārāslagī*, انتظام *intizām*, ترتیب

tartīb, تدبیر *tadbīr*.—(temper of mind) مزاج *mizāj*, طبعیت *tabīyat*, خوی *khui*. An amiable disposition, لطیف مشرب *khush khui*, لطیف مشرب *latif-mashrab*. A bad disposition, بد خوی *bad khui*.

DISPOSSESS, *vt.* بی دخل کردن *bī dakhil-k.*, خارج کردن *khārij-k.*, رد کردن *radd-k.*, راندن *rāndan*.

DISPOSSESSED, *a.* بی دخل کرده *bī dakhil karda*, رانده *rānda*, مردود *mardūd*.

DISPRAISE, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*

DISPROPORTION, *vt.* بی اندازه کردن *bī andāza-k.*, غیر مسدوب کردن *ghayr mustawī-k.*, بی موافقت ساختن *bī muwāfiqat-s.*, نا هموار نمودن *nā hamwār-n.*

DISPROPORTION, *n.* بی اندازهگی *bī andāzagī*, نا همواری *nā hamwārī*, نا مستوی *ādami layākat*, نا مستوی *nā mustawī*.

DISPROPORTIONABLE, } بی اندازه *bī andāzu*,
DISPROPORTIONATE, } نا هموار *ghayrī mustawī*,
نا هموار *bī munā-sibat*,
بی مناسبت *nā muwāfik*.

DISPROPORTIONABLY, *ad.* بر وجه *bar wajai nā hamwār*, بطور *ba tauri nā munāsibat*.

DISPROVE, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*, رد کلام *mukhālīfat-n.*, رد کلام *raddi kalām-k.*

DISPUTABLE, *a.* ممکن بحث *mum-kini baks*, لایق مناظرت *lāyaki munāzīdt*.

DISPUTANT, *n.* بحث کننده *baks ku-nanda*, مباحث *mubāhis*.

DISPUTATION, *n.* بحث *kazīya*, قضیه

bahs, مباحثه *mubāhasa*, نزاع *nizād*,
 مخالفت *munāziāt*, اختلاف *ikhtilāf*
 DISPUTE, *vi.* فحش کردن *kazīya-k.*,
 بحث کردن *munāziāt-k.*, مدارعت کردن
bahs-k., مناظره *nizād-k.*, نزاع کردن
munāzarat-s. To dispute a
 point of right, مجاد کردن *mijād-k.*
 DISPUTE, *n.* نصیبه *kazīya*, خصوصیت
khasūmat, مخالفت *munāziāt*, بحث
bahs, مباحثه *mubāhasa*, جدال *ja-*
dāl, مجادلت *majādalat*.
 DISQUALIFICATION, *n.* ناقابلیت *nā*
kābiliyat, عدم لیاقت *adamī*
liyaqat.
 DISQUALIFY, *vt.* ناقابل گردانیدن *nā*
muwāfiq-g., ناقابل کردن *nālāyik-*
k., شایسته کردن *nā shāyista-k.*
nā kābil-k. ناقابل کردن
 DISQUIET, { *n.* بی آرامی *bī āra-*
 DIQUIETUDE, { *mī* اضطراب *iztirāb*,
 تصدیق *tasdiq*, شوش *tashwīsh*, رنج
ranj, آشفتگی *āshuftagī*.
 DISQUIET, *vt.* مضطرب کردن *muzta-*
rib-k., تصدیق دادن *tasdiq-d.*, رنجیدن
ranjidan.
 DISQUISITION, *n.* امتحان *imtihān*,
 تعقیب *pursish*, تفحص *tafhus*, تعقیب
taftish.
 DISREGARD, *n.* غفلت *ghaf-*
lat, تعادل *taghāful*, مذمت *mazam-*
mat.
 DISREGARD, *vt.* تعادل کردن *taghāful-*
k., بی اعتنا بودن *bī iltifāt-b.*,
 اهانت کردن *ihānat-k.*
 DISRELISH, *n.* نفرت *nafrat*, عدم
 لذت *adamī lazzat*, بی مزه *bī maza*,
 ناپسند *nā zāyika*.
 DISRELISH, *vt.* نفرت داشتن *nafrat-*
d., استیکراه نمودن *istikrah-n.*

DISREPUTE, *n.* بدنامی *bad nāmī*,
 رسوائی *ruswāi*.
 DISRESPECT, *n.* بی ادبی *bī adabī*,
 بی حرمتی *bī hurmatī*.
 DISRESPECTED, *a.* محقر *muhakkir*.
 DISRESPECTFUL, *a.* بی ادب *bī*
adab, غیر احقر *ghayr ahtirām*.
 DISRESPECTFULLY, *ad.* بی ادبانه
bī adabāna, بی احترامی *bilā takrīm*.
 DISROBE, *vt.* دبا زدن کردن *kabā*
tark-k.
 DISSATISFACTION, *n.* نارضامندی
nārazāmandī, ناخشنودی *nākhush-*
nūdī, آشفتگی *āshuftagī*, پریشانی
parīshānī, آزارش *āzārish*.
 DISSATISFACTORY, *a.* ناپسندیده *nā*
pasandīda.
 DISSATISFIED, *a.* ناراضی *nā-rāzi*,
 ناخشنود *nā khushnūd*.
 DISSATISFY, *vt.* ناراضی کردن *nā rāz-*
k., آزاریدن *āzārdan*, رنجیدن *ranjidan*.
 DISSECT, *vt.* (cut in pieces) بریدن
burīdan, انفصال کردن *infisāl-k.*,
 تقصیع کردن *tash rīh-s.*, تشریح
taktīd-k. — (examine minutely)
 با دقت و تعقیب *bā dikkat taf-*
tīsh-k.
 DISSECTED, *a.* بریده *burīda*, مقطوع
maktūd.
 DISSECTION, *n.* تشریح *tashrīh*, تقطیع
taktīd, تفصیل *tafsīl*.
 DISSEMBLE, *vt. vi.* ربا کردن *rayā-k.*,
 صورت معامله کردن *sūrat mudmala-*
k., تعادل ساختن *taghāful-s.*, تعادل
tajāhul-n.
 DISSEMBLED, *a.* مستور *mastūr*, مخفی
muktatim.
 DISSEMBLER, *n.* رباکار *rayākār*, مذاق
munāfiq, دلال *dallāl*, اهل نفاق
ahli nafaq. — (coquet) دانهن *nāznīn*.

DISSEMBLINGLY, *ad.* با مدارا *bā mudārā*, مستدورانه *mastū'āna*.

DISSEMINATE, *vt.* ظاهر کردن *zāhir-k.*, اشدتهار کردن *mash hūr-k.*, اشتتهار کردن *ishtihār-k.*

DISSEMINATED, *a.* ظاهر *zāhir*, شایع *shā'id*, مشهور *mashhūr*.

DISSEMINATION, *n.* اشتتهار *ishtihār*, اعلام *ailām*.

DISSENSION, *n.* خصومت *haziyā*, اختلاف *ikhtilāf*, ناموافقت *hasūmat*, عدم موافقت *nā muwāfaqat*, عدم موافقت *munāziyat*, مخالفت *mukhālifat*.

DISSENT, *n.* رای مخالف *rā'i mukhālif*, تدبیر نامساکار *tadbiri nā sāzkār*.

DISSENT, *vi.* رای مخالف دادن *rā'yi mukhālif-d.*, بدار با موافق نمودن *pindāri nā muwāfaq-n.*

DISSENTER, *n.* رای مخالف نمادنده *rā'yi mukhālif numāyanda*, رای مخالف گوینده *rā'yi mukhālif guyanādu*.

DISSERTATION, *n.* رساله *nahl*, نقل *rasālu*.

DISSERVICE, *n.* ضرر *nuksān*, نفعنا *zarar*.

DISSIMILAR, *a.* با وافی *nā muwāfiq*, برعکس *bar āks*, مختلف *mukhtalif*.

DISSIMILARITY, *n.* ناموافقت *nā muwāfaqat*, با برابری *nā barābari*, اختلاف *nā hamwāri*, اختلاف *ikhtilāf*.

DISSIMULATE, *vt.* بهانه کردن *bahāna-k.*

DISSIMULATION, *n.* رباکاری *rayā*, دغا *rayākārī*, نفاق *daghā*, نفای *nafāk*, تزویر *tazwīr*, مدارات *mudārat*.

DISSIPATE, *vt.* پراگنده کردن *parāganda-k.*, برطرف ساختن *bar taraf-s.*, پراگنده کردن *parāganda-k.*, پراگنده دادن *parāganda-d.*

bād-d. To dissipate a fortune, مال دوات برداد *māl sarf-k.*, دوات دادن *daulat bar bād-d.*

DISSIPATED, *a.* پراگنده *parāganda*, پراگنده *pāshidu*, پراگنده *barlād-karda*. To be dissipated شدن پراگنده *parāganda-sh.*, پراگنده شدن *pari-shān-sh*, پراگنده شدن *barbād-sh.*

DISSIPATION, *n.* اوباشی *aubāshī*, پراگندگی *parāgandī*, تفریق *tafrīk*.

DISSOLUBILITY, *n.* امکان نفع *imkāni nahz*, آسانی حل *āsāni hall*.

DISSOLUBLE, *a.* قابل گداز *kābili gudāz*, ممکن نفع *mumkinī nahz*.

DISSOLUTE, *a.* بی قید *bī kuyd*, اوباش *aubāsh*, بی سرو سامان *shohh*, نابکار *nābikār*. A dissolute man, نفس شهوت پرست *najsi shahwat parast*.

DISSOLUTELY, *ad.* با شهوت *bā shahwat*, از بی قیدی *az bī kuydi*.

DISSOLUTENESS, *n.* آوارگی *āwāragi*, فسق *shahwat*, سوخی *shohh*, فسق *fask*, ارفاش *arfāsh*.

DISSOLUTION, *n.* (breach) نفع *nahz*, گداز *hall*, رخد *rakhna*.—(melting) گداز *gudāz*—(destruction) خرابی *kharābi*, مرگ *takhrīb*.—(death) مرگ *mārg*, موت *maut*. The dissolution of assembly, برخاست مجلس *barkhāsti majlis*, مجلس توافقی *tawakkufi majlis*. A dissolution of marriage, فسخ نکاح *faskhi nikāh*.

DISSOLVE, *vt.* گداختن *gudākhtān*, جدا کردن *judā-k.*, حل کردن *hall-k.* To dissolve (an assembly) موثوق برخاست کردن *mokūf-k.*, برخاست کردن *bar-khāst-k.*, برطرف ساختن *bartarf-s.* To dissolve a marriage, فسخ نکاح *faskhi nikāh*.

ساختن *nikāh fashk-s.* To dissolve ice, بخی گداز کردن *yakh gudāz-k.* To dissolve an agreement, بقیس بیمان کردن *nakzi paymān-k.* To dissolve an enchantment, سحر جدا کردن *sahr judā-k.* To dissolve in pleasure, با دوش گدار کردن *bā zauk gudāz-k.* To dissolve or separate two things, تافیک کردن *tafiik-k.* To dissolve (to be melted), گداخته شدن *gudākhta-sh.*, حل گشتن *hall-g.*

DISSOLVED, *a.* گداخته *gudākhta.* حل کرده *hall kardā*, محلول *mahlūl*, مفسوخ *mafsūkh.*

DISSOLVENT, *n.* گدار کننده *gudāz kun-anda*, گدارنده *gudāzanda*, حل کننده *hall kunanda.*

DISSUADE, *vt.* منع کردن *manī-k.* مانع شدن *mānī-sh.*, باز دامن *bāz-d.*

DISSUASION, *n.* بازداشت *bāz dāsh*, امتناع *imtinād*, ممانعت *mumānāt*

DISSUASIVE, *a.* مانع *mānī*, سار *sār*, مانع ساز *mānī sāz.*

DISTAFF, *n.* دوکدان *dūkdān.* The spindle of a distaff, میبرم *mibram.*

DISTANCE, *n.* دوری *dūri*, مسافت *masāfat*, فاصله *fūsila*, تفاوت *tāfāwat*, باطل *batl*, دوری *mahjūri*, فارق *farh.* The distance between the East and West, باطل المشرق *batūl mashrik* From a distance, از دور *az dūr.* Distance (of time) مدت زمان *muddati zamān.* Some distance of time, مدت چاند *muddati chand*, مدت *muddat hā.* Distance (respect) ادب *adab*, احترام *ahtarām.*—(reserve, want of affection) برودت *barūdat*

کدورت *kadwarat*, عدم مودت *ādami muwaddat.*

DISTANCE, *vt.* (place at a distance) دور کردن *dūr-k.*, بعد بپاشدن *ba'id-n.*—(excel another) اتصال نمودن *a, zāl-n.*, غالب شدن *ghālib-sh.* To distance in a race, دور و عدور *dūrma'itāna murūrwābūr-k.*

DISTANT, *a.* دور *dūr*, بعد *ba'id*, دورات *mutafāwīt*, مددق *mutafarrik.* Very distant, دورا دور *dūrā dūr.* A distant place, مدام *manāt*, عدوا *alawā*—(cold, cautious) حذر *hazar*, درود *barūd.*

DISTASTE, *n.* نفرت *nafrat*, کراهیت *karāhīyat*

DISTASTE, *vt.* نفرت داشتن *nafiat-d.*, بیزار و نفور شدن *bizār u nafūr-sh.*

DISTASTEFUL, *a.* مسکوره *mustahra*, مکروه *mahrūh*, با پسند *nā pasand.*

DISTEMPER, *n.* آزار *āzār*, بیماری *bī-māri*, درد *dard*, رنج *ranj*, علت *illat*, خستگی *khasagī.* To cure a distemper, بیمار کردن *tīmār-k.*

DISTEMPER, *vt.* vide Disease, disorder.

DISTEMPERATE, *a.* با مبدل *nā ma-atadil*, با اعتدال *bilā ātādāl.*

DISTEMPERATURE, *n.* بی اعتدالی *bī ātādālī.*

DISTEMPERED, *a.* بیمار *bīmār*, خسته *khasa*, رنجور *ranjūr*, مریض *mariz.*

DISTEND, *vt.* پهن کردن *pahn-k.*, فراخ کردن *farākh-k.*

DISTENDED, *a.* فرغ *farigh*

DISTENTION, *n.* بشت *bust*, نشر *nashr.*

DISTICH, *n.* بیت *bait* (پل. ابیات).

DISTIL, *vi.* (drop) چکیدن *chakidan*, تراویدن *tarāwīdan*—(distil spirits) عرق گرفتن *āblārī-k.*, عرق کردن *ārak-g.*

DISTILLATION, *n.* آبکاری *ābkārī*, استقطار *istiktār*.

DISTILLED, *a.* مصعد *musadd*. Distilled water, آب مقطر *ābi mukattar*. Distilled wine, شراب مصعد *sharābi musadd*.

DISTILLER, *n.* عرق کش *drak kash*, آبکار *ābkār*.

DISTINCT, *a.* جدا *judā*, علحده *dlahida*, متمايز *mutafarrik*, متميز *mumtāz*, منفصل *munfasal*.—(clear) ظاهر *zāhīr*, هويدا *hawidā*, واضح *wāzī*.—(specified) معین *moyyin*, نشانده *nishānda*.

DISTINCTION, *n.* تمیز *imtiyāz*, تمیز *tamīz*, تشریح *tashkhiṣ*, تفصیل *tafsīl*, تفریق *tafrīk*, تشریح *tashrīh*. Without distinction, بلا فرق *bilā fark*. A mark of distinction, علامت *dlāmat*, فراست (discernment) *nishān*—*farāsat*, عقل *āql*. To make a distinction (give the preference) مقدم کردن *mukaddam-k*.

DISTINCTIVE, *a.* امتیازکننده *imtiyāz kunānda*, فصل کدان *fasl kunān*.

DISTINCTLY, *ad.* با امتیاز *bā imtiyāz*, مفصلاً *mashrūhan*, مفصلاً *mufassilāna*. To relate distinctly, حکایت کردن *mufassalan hikāyat-k*.

DISTINCTNESS, *n.* امتیاز *imtiyāz*, vide DISTINCTION.

DISTINGUISH, *vt.* شناختن *shanākh-tan*, تمیز کردن *imtiyāz-k*, تمیز کردن *tamīz-k*, تفصیل نمودن *tafsīl-n*, فرق کردن *fark-k*.—(make conspicuous) هويدا کردن *nāmwar-k*, هويدا کردن *hawidā-k*.

DISTINGUISHABLE, *a.* (capable of

being distinguished) امتیاز *mumkīni imtiyāz*.—(worthy of regard) واجب النظر *wājibu'n nazar*.

DISTINGUISHED, *a.* نامدار *(eminent)* *nāmdār*, نامور *nāmwar*, ممتاز *mumtāz*.—(separated) مفروق *mafrūk*, مجزور *mahjūr*.

DISTORT, *vt.* خم کردن *kaj-k*, خم کردن *kaj-k*, پیچیدن *pechīdan*, پیچش *pechish-k*. To distort the countenance, روی درهم کشیدن *rui dar ham-k*.

DISTORTED, *a.* کج *kaj*, کز *kazh*, پیچیده *pechīda*, ناراست *nā rāst*, ناموار *nā hamwār*.

DISTORTION, *n.* پیچش *pechish*, پیچ *pech*.

DISTRACT, *vt.* مضطرب آشفتن *āshuftan*, مضطرب کردن *muztarib-k*, پریشان کردن *parishān-k*, تشویش نمودن *tashwīsh-n*, سرگردان کردن *shorīdan*, سرگردان *sar gardān-k*.

DISTRACTED, *a.* مضطرب *muztarib*, پریشان *parishān*, حیران *hayrān*, آشفته *āshufta*, مجنون *majnūn*, سرگشته *sar gardān*, سرگردان *gashta*. A distracted situation, آشفته حال *parishān hāl*, آشفته حال *āshufta hāl*. One distracted with love, شوریده و عاشق مجنون *ashaki majnūn*, شیدا *shorīda wa shuydā*. To be distracted, مضطرب شدن *muztarib-sh*, آشفته شدن *āshufta-sh*, مجنون شدن *majnūn-g*, پریشان خاطر شدن *parishān-khātir-sh*.

DISTRACTION, *n.* اضطراب *iztirāb*, حیرت *hayrat*, پریشانی *parishānī*, آشفته گری *āshuftagī*, بیقراری *bī karārī*, تشویش *tashwīsh*, خلل *khalal*, آشفته حال *āshufta hāl*.

DISTRESS, n. (misery) آزار *ranj*, رنج *āzār*, دلشکستگی *tangdastī*, دلشکستگی *dilshikastagī*, مصیبت *musibat*. — (seizure) گزیر *giriftagī*, گرفتگی *gīr*.

DISTRESS, vt. پریشان کردن *parīshān-k.*, حیران کردن *tasdiā-d.*, تصدیع دادن *hayrān-k.*, رنجانیدن *ājiz-k.*, عاجز کردن *ranjānidan*. — (seize) گرفتن *giriflan*, قبض کردن *kabz-k.*

DISTRESSED, a. پریشان *parīshān*, مضطرب *muztarib*, دنگدست *tangdast*, غم ناک *gham nāk*, رنجیده *ranjida*, مظلوم *mazlūm*. Distressed in mind, دل شکسته *shikasta dīl*, پریشان خاطر *parīshān khālir*.

DISTRESSFUL, a. پر مسکنت *pur maskanat*.

DISTRIBUTE, vt. تقسیم کردن *taksīm-k.*, حصه *tismat-d*, قسمت دادن *hissa-b.*, توزیع نمودن *tawzīd-n.*

DISTRIBUTED, p. a. تقسیم کرده شده *taksīm karda shuda*, حصه کرده شده *hissa karda shuda*. **a.** مقسوم *maksum*.

DISTRIBUTION, n. توزیع *tauzīd*, تقسیم *taksīm*, قسمت *kismat*, تفریق *tafrīk*, تفصیل *tafsīl*.

DISTRIBUTIVE, a. قاسم *kāsim*, از توزیع *tūzīd-sāz*. Distributive justice, عدالت قاسم *ādālati kāsimā*.

DISTRIBUTIVELY, ad. (by distribution) قاسمانه *kāsimāna*, از توزیع *az tauzīd*, به تقسیم *ba taksīm*. — (singly) یکی یکی *fardan fardan*, جدا جدا *yaki yaki*.

DISTRIBUTER, n. حصه بخش *hissa bakhsh*, قاسم *kāsim*, مقسم *mukasim*, بخشنده *bakhtshanda*.

DISTRICT, n. ضلع *zillā*, محال *mahāl*, ديار *dayār*, ارض *arz*.

DISTRUST, vt. گمان داشتن *gumān-d.*, و هم شک داشتن *shakk-d.*, و هم بی اعتقاد بودن *bi itilād-b.*

DISTRUST, n. گمان *gumān*, شبهت *shubhat*, عدم اعتقاد *wahm*, و هم *ādamī atikāl*.

DISTRUSTFUL, a. بدگمان *bad gumān*, بی اعتماد *bi itimād*.

DISTRUSTFULLY, ad. ناگمان *bā gumān*, و هم *bar wajai wahm*.

DISTURB, vt. آشفتن *āshuftan*, اضطراب *iztirāb-k.*, تشویش کردن *tash-wīsh-k.*, شوریده کردن *shorīda-k.* — (interrupt) قطع کردن *mānī-k.*

DISTURBANCE, n. پریشانی *parīshānī*, اضطراب *iztirāb*, خلل *lhalal*, آشفندگی *āshuftagī*, هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*. To raise a disturbance, هنگامه کردن *hangāma-k.*, فتنه انگیزیدن *fitna-a.*

DISTURBED, a. مضطرب *muztarib*, پریشان *parīshān*, آشفته *āshufta*, خلل پذیر *lhalal pazīr*.

DISTURBER, n. فتنه انگیز *fitna angīz*, آشوب *āshūb*.

DISUNION, n. جدایی *judāī*, هجران *bi ittīfāk*, خیانت *hijrān* — (breach of concord) اختلاف *ikhtilāf*, بی آهنگی *bi āhangī*.

DISUNITE, vt. جدا کردن *judā-k.*, بی اتعاق *dlāhida-k.*, جدا کردن *bi ittīfāk-k.* — (fall asunder, become separate) جدا شدن *judā-sh.*, مفروق گشتن *mafrūk-g.*

DISUNITED, a. جدا *judā*, مفروق *maf-rūk*.

DISUSAGE, n. بی استعمالی *bi istīd-*

- mālī*, نرگس بی دستور *bī dastūrī*, ترک *tarکی khui*.
- DISUSE, *vt.* استعمال نا کردن *istīmāl nā-k.*, عادت ترک کردن *ādātī tarh-k.*
- DITCH, *n.* خندق *khundak*, نه *na-ghāk*, زرف *zhurf*. A ditch carried through fields or gardens, چوغ *chūgh*
- DITCH, *vt.* خندقی کاویدن *khandak-h.*, کند کردن *kunda-k.*, فرکاندن *farikadan*.
- DITCHER, *n.* دیکدار *bildār*, کندکار *kandagar*.
- DITTO, *ad.* "ا. *aizan*, هم *hum*, نیز *nez*.
- DIURETIC, *a.* ادرار کننده *idrār kuna-nla*, مدر *mudīr*.
- DIURNAL, *a.* (daily) روزانه *rozīna*, یومی *yumīya* - (relating to the day) روز میوند *yūm mansūb* بوم منسوب *roz paywand*.
- DIVAN, *n.* دیوان *dīwān*.
- DIVARICATE, *vi.* ابداع کردن *ifjāj-k.*
- DIVE, *vi.* غوطه خوردن *ghuta-kh.*, غوص *ghawwās*, غیاص رن *ghiyās-z.* To dive deep (into any question or science) غوص کردن *ghaus-k*, غور کردن *ghaur-k.*
- DIVER, *n.* غواص *ghuta khur*, غواص *ghawwās*, دماس *himās*.
- DIVERS, *a.* بعضی *bad zi*, چند *chand*, اکثر *aksar*.
- DIVERSE, *a.* متغیر *mutafarrīk*, رنگارنگ *rangā rang*, گوناگون *gūnā gūn*.
- DIVERSELY, *ad.* با اختلاف *bā ikhtilāf*, اختلافانه *ikhtilāfāna*.
- DIVERSIFICATION, *n.* تبدل *tabād-dul*, نوع *taghayyir*, تبدل *tabdīl*, ناه *naū*.
- DIVERSIFY, *vt.* تبدل کردن *tabdīl-k.*, گوناگون ساختن *taghayyir-k.*

gūnāgūn-s., رنگارنگ کردن *rangā-rang-k.*

DIVERSION, *n.* (amusement) شادی *shādī*, تماشا *tamāshā*, تفریح *tajarruj*, بازی *bāzi*, بازی کردن *bazīchu*. To take diversion, تفریح *bāzī-k.*, تماشا کردن *tamāshā-k.*, بازی کردن *tajarruj-k.*—(act of turning aside) انحراف *inhirāf*—(in war) محالطه *mughālata*.

DIVERSITY, *n.* تفاوت *ikhtilāf*, تنوع *tafāwat*, رنگارنگی *rangā rangī*, تفصیل *tafsīl*. A diversity of opinions, اختلاف رای *ikhtilāfi rāi*.

DIVERT, *vt.* گردانیدن *gar-dānīdan*, بیزاد کردن *bī rāh-k.*—(please) مشاور کردن *masrūr-k.* شاک *shād-k.*—(draw away) متوجع کردن *mutawajja-k.*

DIVERTED, *a.* مشور *masrūr*.

DIVEST, *vt.* پاک کردن *pāk-k.*, برهنه کردن *barahna-k.*

DIVIDE, *vt.* تقسیم *hissa-k.*, حصه کردن *taksīm-k.*, قسمت دادن *kismat-d.*, توزیع *maksūm-n.*, مقسوم نمودن *tawzī-k.*, فصل کردن *fasl-k.*, مفروق کردن *mafrūk-k.* To divide in two, دو نیم کردن *du nīm-k.*—(part from) منفصل شدن *judā-sh.*, جدا شدن *munfasīl-sh.*

DIVIDED, *a.* مقسم *mukassam*, مفروق *mafrūk*, جدا *judā*. Divided into different kinds, متنوع *mutanawwī*.

DIVIDEND, *n.* قسمت *hissa*, نصیب *nastīb*, پاره *pāra*, *kismat*—(in arithmetic) منقسم *munhasam*.

DIVIDER, *n.* قاسم *kāsim*, بخش *bakhsh*, مقسم *mukassim*.

DIVINATION, *n.* علم غیب *fāl*, فال *ilmī ghayb*, رمل *ramal*.

DIVINE, a. الهی *ilāhī*, خدائی *khudāi*, ربانی *rabbānī*, غیبی *ghaybī*. The divine

favour, الهی عنایت *ināyat-i ilāhī*.

Divine knowledge, الهی علم *ilm-i ilāhī*.

The divine prohibition, رحرو منع *rahru wa manʿ*.

The divine inspiration, الهی *zīr u manʿ ilāhī*.

The divine inspiration, الهام ربانی *ilhām-i rubbānī*.

—(excellent) افضل *afzal*, اعلیٰ *adlā*.

DIVINE, vt. غیب نمودن *ghayb-n.*, فال گفتن *fāl-g.*

DIVINELY, ad. الهی *ba wajai ilāhī*.

DIVINER, n. فالگو *fāl gu*, فالگیر *fāl gir*, رمال *rumāl*.

DIVINITY, n. بت *but*, الهیة *ilāhīyat*. —(theology) الهی علم *ilm-i ilāhī*.

DIVISIBILITY, n. قسمت *kismat*.

DIVISIBLE, a. حصه پذیر *hissa pazīr*, قابل قسمت *kābīl-i kismat*.

DIVISION, n. تقسیم *taksīm*, انقسام *inkisām*, تفرق *tafarruk*. —(in arithmetic) قانون قسمت *kānūn-i kismat*.

Division of an inheritance, میراث *iktisām-i mirās*.

—(disunion) جدائی *jūdāi*, اختلاف *ikhtilāf*.

—(distinction) فصل *fasl*. —(class) فرقه *firku*.

DIVORCE, n. طلاق *talāk*, تخیلیت *takhliyat*. A bill of divorce, طلاق نامه *talāk nāma*.

کتاب انطلاق *kitāb-i talāk*. Irregular divorce, طلاق بدعت *talāk-i bidʿat*.

Laudable divorce, طلاق حسن *talāk-i hasan*.

DIVORCE, vt. طلاق کردن *talāk-k.*, هجر کردن *hajr-k.*

DIVORCED, a. مخدول *mukhalla*, مهجور *mahjūr*. A divorced woman, مردودت *marḍūtat*.

مطلوکه *matlūka*.

DIVORCER, n. طالق دهنده *talāk dahar nda*, طالق *tālīk*.

DIVULGE, vt. آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*

DOCKED, *a.* مَقْطُوع *maktūd*, دریده *burī-da*, محذَر *muhhtasur*.

DOCKET, *n.* فهرست *fahrist*.

DOCKYARD, *n.* کارخانه *kārkhāna*.

DOCTOR, *n.* (a learned man) دانا *dānā*, عالم *ālim*, حکیم *hakīm*.—(physician) طبیب *tabīb*. A very learned doctor, عالم *āllāma*. A doctor of laws, فقیه *fakih*. To confer a doctor's degree, تَشَیخ کردن *tashay-yukh-k*, تَفْهِیم مَاحِض *tafhih-s*. Doctors, علما *ilumā*, حکما *hukmā*, فضلا *fuzalā*, اطبا *utibbā*.

DOCTRINAL, *a.* علمی *ilmī*, علم منسوب *ilm mansūb*.

DOCTRINE, *n.* علم *ilm*, دانش *dānīsh*, معرفت *ma'rifat*, هنر *fann*, هُنَر *hunar*.—(religious doctrine) مذهب *mazhab*.

DOCUMENT, *n.* (precept) تعلیم *tadlīm*, نصیحت *nasihat*, پند *pand*.—(deed) دستور *dastāwīz*.

DODGE, *vi.* حیلہ داندن *hila-b*.

DODGE, *n.* تَرَدَد *turaddud*, تَمَنُّع *tam-hīl*, حیلہ *hila*.

DOE, *n.* غزال مادہ *āhūi māda*, غزال مادہ *ghazālīmāda*, گورہ *gawzana*. A young doe, عزت *āzzat*.

DOER, *n.* کار *kār*, گر *gar*, گار *gār*, کننده *kunanda*, سازنده *sāzanda*.

DOFF, *vt.* نرگ نمودن *libāstark-n*.

DOG, *n.* سگ *sag*, کلب *kalb* (کلاب *pl*), سگ *dirwās*. A hunting dog, سگ *sagi shikārī*, صیو *sayūd*.—(a greyhound) سگ *sagi tāzī*. A lap dog, سگ *sagcha*. A tame, gentle dog, سگ *sagi anūs*. A biting dog, کلب *kalbi dirbās*. A mad dog, سگ *sagi dīwāna*. A snarling dog, سگ

هر *sogi harīr*. A barking dog, سگ *sagi nabbāj*. A dog keeper, سگبان *sagbān*, کلاب *kallāb*. A pack of dogs, کلب *kalīb*. A dog kennel, سگخانه *sag khāna*. To go to the dogs, بارباد شدن *barbād-b*, زربشان شدن *parīshān-sh*.

DOGMA, *n.* قانون *kānūn*, تعلیم *tadlīm*.

DOGMATIC, } *a.* (authoritative)
DOGMATICAL, } صاحب حکم *sāhi-bi hukm*.—(obstinate) عناد نما *inād numā*, سندره *sīṭiza*.—(magisterial) حاکم مستقل *bar wajāi hākīm, mustakilan*.

DOGMATICALLY, *ad.* سندرانہ *sīṭizāna*, تفرداد *tafarrudan*.

DOGMATIZE, *vi.* قانون گفتن *kānūn-g*, حکم کردن *hukm-k*.—(teach new opinions) ابتداء کردن *ibtidād-k*.

DOING, *ppr.* کمان *kunām*, فاعل *fāil*, فعل *āmil*.—(action) کار *kār*, فعل *fāil*, عمل *āmal*. Great doings, اعمال *afāli hamīdat*. Unworthy doings, کارهای با سرا *kārkhāi nā sazā*, کارکات *harakkāt* نآ *nā shāyista*. Saying and doing, گفت و گو *gūft u kār*.

DOLEFULLY, *ad.* با غم *bā gham*, اندوه *bā andūh*.

DOLEFULNESS, *n.* غمگینی *ghamgī-nī*, ملالت *malālat*, رنج *ranj*.

DOLL, *n.* نامور *tāmūr*.

DOLPHIN, *n.* دلفین *dalfīn*, ماهی *sangī māhī*.

DOLT, *n.* کند *kund*, دغمل *daghmal*, کورده *kaudan*.

DOMAIN, *n.* vide DOMINION.

DOME, n. گنبد *gumbaz*, کعبه *kuḥba*.

DOMESTIC, n. خانگی *khānagī*, خوردار *khurdār*, مدسوب *khānaimansūb*.
Domestics, عیال *dyāl*, خورنده *khuranda*.

DOMESTIC, a. (familiar) خانگی *khānagī*, انسی *unsi*. — (private) خاکی *khāsi*, تانیا *tanhā* — (not foreign) *durūnī*. A domestic animal, جانور خانگی *jānvarī khānagī*, حیوان رام *haywānī rām*.

DOMESTICATE, vt. خانگی کردن *khānagī-k.*, رام کردن *rām-k.*

DOMICILE, n. جای باس *jāibāsh*.

DOMINANT, a. مسلط *ghālīb*, غالب *mustaulī*.

DOMINEER, vi. جور نمودن *jaur-n.*, جبر کردن *jubr-k.*

DOMINION, n. پادشاهی *pādshāhat*, سلطنت *saltanat*, حکومت *hakūmat*, فرمانروایی *farmān rawāyī*. Absolute dominion, فرمانبرمائی *farmān farmānī*, استقلال *istīqlāl*. To hold dominion, پادشاهی کردن *pādshāhī-k.*, داوری کردن *dāwarī-k.*

DONATION, n. داد *dād*, دهش *daha-sh*, انعام *inām*, بخشش *bakhshish*, عطا *dtā*.

DONKEY, n. ابله *abluh*, احمق *ahmaq* — (ass) حمار *himār*, خر *khār*.

DONOR, n. دهنده *bakhshanda*, دهنده *dehanda*, معطی *muḍī*.

DOOM, n. (judicial sentence) نسا *kazā*, فتوی *fatwa*, حکم شرع *hukmī sharī*. — (end) عاقبت *ākibat*, آخرت *ākhirat*. — (ruin) هلاک *halāk*, تباهی *tabāhī*.

DOOM, vt. حکم کردن *hukm-k.*, نسا دادن *kazā-d.*, فتوی دادن *fatwa-d.*

DOOMSDAY, n. روز نپایمت *rozi kayāmat*.

DOOR, n. در *dar*, دروازه *darwāza*, باب *bāb*. To bar or bolt a door, سد باب *saddi bāb-k.* The ring of a door, حلقه *halqa*. To shut a door, صک کردن *dar band-k.*, ساختن *sakk-s.* To knock at the door, در زدن *dar-z.*, حلقه زدن *halqa-z.* Out of doors, بیرون *berūn*, بدر *badar*. To come out of doors, بدر آمدن *badar-ā*, بیرون آمدن *berūn-ā*. To go out of doors, بیرون رفتن *berūn-r.*, بدر رفتن *budar-r.*

DOORKEEPER, n. دربان *darwān*, حاجب *darbān*, بواب *barwāb*, *hājīb*.

DORMANT, a. خفته *khufta*, در خواب *dar khāb*, محجود *muhjūd*.

DORMITORY, n. خوابگاه *khābgāh*, محبت *mabīt*.

DORMOUSE, n. راب *zabāb*.

DORSER, n. برداعت *bardāat*.

DOSE n. شربت *sharbat*.

DOSE, vt. شربت دادن *sharbat-d*.

DOT, n. نقطه *nukta*, محط *muhatt*.

DOT, vt. نقطه کردن *nukta-k.*, محط ساختن *muhatt-s.*

DOTAGE, n. (for age) خرافت *khirāfat*, طعنی *tiflī*. — (on a mistress) عشق *ishk*.

DOTAL, a. چهار پیوند *jahāz paywand*.

DOTARD, n. خرافتگو *khirāfut gu*.

DOTATION, n. چهار بخشش *jahāz bakhsh*.

NOTE, vi. آشنه شدن *abla-sh.*, آشنه شدن *āshufta-sh.*, بسیار آشنه نمودن *bisjār ish-k-n.*

DOTINGLY, ad با عشق نهامت *bā ishki nihāyat*, آسما *mojnūn āsā*

DOUBLE, vt. مضاعف کردن *muzādf-k.*, دوپا کردن *du tā-k.*, ضعف کردن *mu-*

zudf-k., *دو زو دانه* *du ziyāda-n.*
—(act deceitfully) *دو زو* *du*
rū-n.

DOUBLE, *n.* *دوتا* *du tāi*, *دوب* *sanī*,
تازیف *tazīf*.

DOUBLED, *a* *مضاعف* *mūsanna'*,
مضاعف *mizāāf*, *دو* *du tāh*. To be doubled,
دو *du tāh-sh*.

DOUBLE-DEALER, *n.* *دو گان* *rang-*
āmiz, *دو گان* *rayākār*, *دو* *hīla*
bāz, *دو گان* *makhār*.

DOUBLE-DEALING, *n.* *دو گاری* *rayā-*
kārī.

DOUBLET, *n.* *دو* *zer kabā*—(pair)
دو *juft*, *دو* *du*.

DOUBLY, *ad.* *دو* *bā mizāāf*,
دو *muzāāf*.

DOUBT, *n.* *شک* *shubha*, *گمان* *gumān*,
شک *shakk*, *وهم* *wahm*. No doubt,
دو *bilā shubha*, *گمان* *gumān-nīst*. To remove a doubt,
دفع *sakk-dūr-k.*, *دفع* *duft* *shubha-k*. To have doubts,
دو *dar gumān-u*, *دو* *shubha-d*. The solution of
a doubt, *دفع* *duft* *shubhat*,
حل *halli mushkil*.

DOUBT, *vi. vt.* *دو* *dar gumān-*
b, *دو* *shakk-b*, *دو* *shubha-d*,
دو *andīsha-k*.

DOUBTED, *a.* *مشکوک* *mashkūk*.

DOUBTFUL, *a.* *دو گمان* *mubham*,
دو گمان *dar gumān*, *وهمی* *wahmī*. Doubtful
things, *مشکلات* *mushkilāt*,
مشتبهات *mutashābihāt*. A doubtful expres-
sion, *دو گمان* *gufti muraḥḥam*. A
doubtful proposition, *مشکلت* *mush-*
kīlat.

DOUBTFULLY, *ad.* *دو گمان* *bā gumān*,
دو *shakk*, *مشکلات* *mushkilāna*.

DOUBTLESS, *ad.* *دو* *bī shakk*,
دو *bilā shubha*.

DOUGH, *n.* *خمیر* *hamīr*.

DOVE, *n.* (turtle) *دو* *fāhḥta*, *دو*
kumrī.—(pigeon) *دو* *abūtar*, *دو*
hamām.

DOVECOT, *n.* *دو* *abūtar*,
دو *khāna*, *دو* *timrād*.

DOWAGER, *n.* *دو* *bewa*, *دو*
shūi dīda.

DOWER, *n.* *دو* *mahr*, *دو* *kābīn*,
دو *jahāz*, *دو* *rakhti drūs*.
To give a dower, *دو* *kābīn-k*.

DOWERED, *a.* *دو* *mujahhiz*,
دو *mamhūrat*.

DOWERLESS, *a.* *دو* *bī kābīn*.

DOWN, *n.* (soft feathers) *دو* *parī*
shakk, *دو* *zaghub*.

DOWN, *pr. ad.* *دو* *farū*, *دو* *farūd*, *دو* *zer*.

Up and down, *دو* *zer u bālā*,
دو *zer u zabar*. To turn upside
down, *دو* *zer u zabar-s*,
دو *sar nagūn-k*. To bring
down, *دو* *zer-k*, *دو* *furūd-ā*. To go down (as the sun,
&c.) *دو* *farū-r*, *دو* *gharīb-k*. To fall down, *دو* *nashī-*
stan. Down to this time, *دو* *tā in zamān*.

DOWNFALL, *n.* *دو* *tabākī*,
دو *kharābī*.

DOWNFALLEN, *a.* *دو* *parīshān*,
دو *munhadīm*.

DOWNHILL, *a.* *دو* *shīb*, *دو*
nashībghāh.—(sloping) *دو* *hatūt*,
دو *māil*.

DOWNRIGHT, *ad.* (perpendicularly)
دو *dar khattī dmūd*.—(with-

out ambiguity) بی دو معنی *bī du madnī*.—(completely) کاملاً *lāmi-lāna*, تماماً *tamāman*.—(plain) راست *rāst*, ساده *sāda*.—(without disguise) بی صورت *bī sūratī maāmala*.—(directly to the point) در خط مستقیم *dar khatī mustakīm*.—(without ceremony) بی تکلف *bī takalluf*.

DOWNWARD, a. (towards the centre) از بالا به سوی مرکز *ba sūi markiz*.—(from a higher to a lower situation) از بالا *az bālā*, من علی *min āla'*.—(in a course of lineal descent) علی التوالي *āla't tawālī i nasl*.

DOWNY, a. (covered with down) با زغابت *parī shahī dār*, پوشیده *bā zaghabat پوشیدا*.

DOWRY, n. کابین *kābīn*.

DOZE, vi. غمگون *ghanūdun*, نایم خواب *nīm khāb-sh*.

DOZEN, n. دوازدهی *duwāzdahī*, ادا عشر *isnā āshara*.

DRACHM, DRAM, n. درهم *dirham*.

DRAFF, n. درد *durd*.

DRAFT, a. (for money) برات *barāt*.—(rough copy) مسرود *musarada*.

DRAG, vt. کشیدن *kashīdan*, جذب کردن *jazb-k.*, جر کردن *jarr-k.* To drag with violence, جبراً کشیدن *jabran-k.*, عذل کردن *āll-k.*

DRAGGED, a. کشیده *kashanda*, منجذب *munjazib*. To be dragged, کشیده شدن *kashīda-sh.*, منجذب شدن *munjazib-sh.*

DRAGGLE, vt. بلید کردن *ālūdun*, پالتد *paltā-k.*

DRAGGLETAILED, a. کل آلوده دامن *gil ālūda dāman*, نا پاک دامن *nā pāk dāman*.

DRAGON, n. اژدها *azhdahā*, دعت سر *haft sar*.

DRAGON'S-BLOOD, n. دم الاخون *damul akharayn*.

DRAGOON, n. ترک سوار *turk sarār*.

DRAIN, vt. پالودن *pālūdan*.—(drain water) آب را آهسته *āb-p*, آهسته کشیدن *ābrā āhista āhista-k.*

DRAIN, n. آبراه *ābrāh*, آبگذر *ābguzar*.

DRAINAGE, n. فادون آبراه *lānūnī ābrāh*, طریق آبگذر *tarikī āb guzar*.

DRAKE, n. اوز *iwaz*, بط *batt*.

DRAMA, n. تماشای *tamāshā*, بازی *bāzī*.

DRAPER, n. درویش *pārcha farūsh*, بازار *bozzāz*.

DRAPERY, n. بازی *bazzāzī*.

DRAUGHT, n. (of water) دمر شرب *dami shurb*, جرعه *jurī*, نوش *nosh*, شربت *shurbat*.—(sketch) مسود *musa wada*, رسم *rasm*.—(detachment) وصدمت *wazimat*. The game of draughts, دریس بازی *dirīs bāzī*.—(of wine) شرب شراب *shurbi sharāb*.

DRAW, vt. 1. (pull along) کشیدن *lashīdan*. آهییدن *jazb-k.*, جذب کردن *āhīkhtan* 2 (attract) در کشیدن *dar-k*, ترا پیش کشیدن *farā pesh-k.*—3. (allure) دلکشیدن *dil-k.*, جذب ساختن *jazb-s* 4. (gain or receive) ادوختن *andukhtan*, اخذ کردن *akhz-k* 5. (extort) بزرگ کردن *bazor-g.* 6. (suck up) مشرب کردن *mashrab-k.* 7. (pull or tear out) بدر آوردن *badar-ā*, اخراج *ikhrāj-s.* 8. To draw in (contract) کشیدن *farāham-k.*, کوتاه کشیدن *taḡ-k.*—(shrink) گمراه ساختن *kutā-g.*—(inveigle) از سر کردن *gumrah-s.*, نقش کردن *naksh-k.* 9. (delineate)

نگاریدن *nigāridan*. To draw a curtain (close) *hajāb-k*, پرده بند کردن *parda band-k*.—(open) پرده وا کردن *hajāb-k*, *parda wā-k*. To draw an argument, ندیجه کردن *natija-k*. To draw or embowel, پرداختن *pardākhtan*, از شکم گرفتن *az shikam-g*. To draw water, نرع کردن *āb-k*, خط کشیدن *nazd-k*. To draw a line, افراع کشیدن *khat-k*. To draw lots, *ikrāā-k*.

(a) To draw out (by degrees) ابشا کردن *ishā-k*.—(to draw out a secret or confession) سر وا کشیدن *sirr wā-k*, اقرار بیرون کردن *ikrār berūn-k*.—(to call out to arms) حربی زدن *har-bīy-z*. To draw out or draw up in order of battle, لشکرا صف صف *lashkhar rā saf saf-k*. To draw up in writing, کتب کردن *katb-k*, مستطور نمودن *mastūr-n*.

(b) To draw in or draw back, قطع باز کشیدن *kati-k*.—(to pull back) *bāz-k*, ضبط کردن *zabt-k*.

(c) To draw off (by distillation) استغطار *istiktār-k*.—(carry off) رفع ساختن *raft-s*.

(d) To draw back, باز کشیدن *bāz-k*, اجتناب کردن *ijtināb-k*.

(e) To draw on, (advance) پیش رفتن *pešh-r*, استمرار کردن *istimrār-k*.—(to cause by degrees) قدم بقدم ساختن *kadam ba kadam-s*.—(to bring to action) آغاز دادن *bakār-ā*, *āghāz-d*.

(f) To draw over (persuade to rebel) عصیان گردانیدن *asyān-g*. To draw a sword, شمشیر آختن *shamshīr-ā*.

DRAWER, n. کشنده *kashanda*, کش *kash*.

DRAWERS, n. پای حامه *pāy jāma*, ازار *shulwār*, *izār*.

DRAWING, n. نگار *naksh*, نقش *nigār*, رسم *rasm*.—(pulling) کشیدگی *kashī-dagi*, جذب *jazb*.

DRAWN, pp., a. کشیده *kashīda*, آهیدخته *āhikhta*.—(equal, as in betting) برابر *barābar*, منل *misal*. Drawn open, کشاده *kushāda*, وا کرده *wā karda*. Drawn close, حجاب کرده شده *hajāb karda shuda*. A drawn sword, سیف *sīf āhikhta*.—(extracted) مستخرج *mus-takhraj*, بر آورد *bur āwarda*.

DRAY, n. دره *drāba*.

DREAD, a. دهشت *dahshat*, هول *haul*, بائ *bīm*, ترس *tars*, خطر *bāk*, *khutar*, خوف *khauf*.

DREAD, vt. ترسیدن *tarsīdan*, هراسیدن *hirāsīdan*, دهشت داشتن *dahshat-d*, هول داشتن *haul-d*, بیم داشتن *bīm-d*.

DREADFUL, a. ترسناک *tarsnāk*, خطرناک *haulnāk*, *khatar nāk*, مرهوب *pur bīm*, *marhūb*. Most dreadful, هول *ahwal*. A dreadful war, سحر بر احوال *safr pur ihwāl*. A dreadful accident, واقعه *wā-kidīkhāila*. Dreadful demons, عفاریت *āfārīt*. A dreadful voice, نوزان *nūzhān*.

DREADFULNESS, n. ترسناکی *tars-nāki*, وحشت *wahshat*.

DREADFULLY, ad. بشدت *ba shid-dat*, با وحشت *bā wahshat*.

DREAM, n. خواب *khāb*, روبا *royā*, مزام *manām*. An idle fancy, خیال

باطل *khayālī bātil*, وهم *wahm*. An interpretation of a dream, تعبیر خواب *tadbīrī khāb*.

DREAM, *vi.* خواب دیدن *khāb-d*, احلام کردن *ih'ām-k*, مدام دیدن *ma-nām-d* — (imagine, think idly) وهم *wahm-k*, خیال داشتن *khayāl-d*. — (to be sluggish) نا کار شدن *nā-bakār-sh*, کاهل بودن *kāhīl-b*.

DREAMER, *n.* خواب بین *khāb bīn*, — (an idler) بی کار *bī kār*, آواره *āwāra* یا *nā ba kār*. — (a fanciful man) مرد بیهوده *mardī bihūda*, صاحب خیال *sāhibī khayāl*.

DREAMLESS, *a* بی رویا *bī ruyā*.

DREAMT, *pp.* خواب دید *khāb dīda*.

DREAR, DREARY, *a* vide DISMAL.

DREGGY, *a.* در در *pur durd*, مکدر *mukaddar*.

DREGS, *n. pl.* در در *durd*, کدورت *kudūrat*.

DRENCH, *n.* شرب *sharabat*, بالود *pālūda*.

DRENCH, *vt.* (physic) جلاب دادن *jullāb-d*, شربت دادن *sharabat-d*. — (soak) نمکین کردن *namgīn-k*, خیسیدن *khīsīdan*.

DRESS, *n.* پوشاک *poshāk*, لباس *libās*, پارچه *pārcha*. — (a dress of honor) خلعت *khildt*.

DRESS, *vt.* (clothe) پوشیدن *poshīdan*, آراستن *ilbās-k*. — (adorn) آراستن *ārāstan*, زینت کردن *zīnat-k*. To dress a wound, جراحت علاج کردن *jarāhat ilāj-k*, مرهم نهادن *marham-n*. To dress a horse, اسب نیدار کردن *asp timār-k*. To dress victuals پختن *pukhtan*, طبخ کردن *tabkh-k*. — (adjust, trim) نظم *tahzīb-k*, تهذیب کردن *nazm-k*.

DRESSED, *pp. or a.* (adorned) آراسته *payrāsta*, نگارنده *nigārīda*, آراسته *ārāsta*, مزین *muzayyan*, زینا *zībā*.

DRESSER, *n.* آراسته *ārāyanda*, مزین *muzayyin*, طراز *tirāz* *payrāya*.

DRESSING, *n.* نظم ساز *nazm sūz*, تهنیب کنان *tahzīb kunān* — (of a wound) مرهم *marham*, صماد *zumād*. A dressing glass, آئینه *āīna*, نام *nāma*.

DRIED, *pp.* خشک کرده شده *khushk kardā shuda*, کادیل *kadīl*.

DRIFT, *n.* (purpose) نیت *niyat*, مراد *murād*, غرض *gharaz* — (impulse) غلبه *ghalaba*. — (a storm of rain) هما *hamā*.

DRIFT, *vt.* راندن *rāndan*, دفع کردن *daft-k*.

DRILL, *vt.* سفتن *suftan*, سوراخ کردن *sūrākh-k*. — (soldiers) فواید کردن *kauā-īd-k*, تعلیم کردن *taālīm-k*.

DRILL, *n.* برماهم *barmāha*.

DRINK, *n.* نوش *nosh*, شرب *shurb*, مشرب *mashrab*.

DRINK, *vt. vi.* نوشیدن *noshīdan*, آشامیدن *āshāmīdan*, شرب کردن *shurb-k*, تناول کردن *āb-kh*, آبله *tanāwal-k*. To drink up or drink in, خردن *khazīdan*, بلع کردن *balt-k*.

DRINKABLE, *a.* واجب المشرب *wājībul mashrab*, قابل نوش *kābīlī nosh*.

DRINKER, *n.* نوشنده *noshanda*, شارب *shārib*, نشه خور *nisha khor*. A habitual drinker, دائم الحمر *dāyamul khamr*.

DRINKING, *p. a.* نوشان *noshān*. A drinking glass, آبکیده *payālāi ābgīna*.

DRIP, *vi.* چکانیدن *chakīdan*, چکانیدن *chakānīdan*.

DRIVE, *vt.* راندن *rāndan*, دفع کردن *daft-k.* To drive out of doors, بدر دادن *badar-r.*, اطراد کردن *itrād-k.* To drive on, شتاب کردن *shitāb-k.*, تیز رفتن *tez-r.* To drive to a conclusion, در عاقبت نتجه‌بل کردن *dar ākibat taājil-k.* To drive or rush with violence, عدل کردن *āt-k.* To drive piles or stakes, وند کردن *watād-k.* To drive a carriage, عربه راندن *āraba-r* To drive by in a carriage, در عربه گذار کردن *dar āraba guzār-k.*

DRIVEL, *vi.* لعاب کردن *loāb-k.*

DRIVEL, *n.* نادان *jāhil*, جاهل *nādān.*

DRIVEN, *p. p.* رانده *rānda*, مدفع *madfi.*

DRIVER *n.* راننده *rānanda*, دافع *dāfi.*

The driver of a carriage, ران عربه *ārba-rān.* The driver of a plough, ران فلج *kalba rān.*

DRIZZLE, *vi.* سست باران کردن *sust bārān-k.*

DRIZZLE, *n.* سست باران *sust bārān*, حدل *hatl.*

DROLL, *a.* سادی انگیز *ājib*, عجیب *shāli angiz.*

DROLL, *n.* (buffoon) مسخره *maskhara*, لعبتباری *pārūla*.—(a farce) *ladbat bāzi.*

DROLL, *vt.* لعبتباری نمودن *ladbat bāzi-n.*

DROLLERY, *n.* مسخرگی *maskharagi*, لعبتباری *ladbat bāzi*, بذله *bazla*

DROMEDARY, *n.* شدرباد *bukhti*, بخذی *shuturbād.*

DRONE, *n.* (bee) زنبور عسل *zambūri* *āsl.*—(a lazy fellow) آواره *āwāra*, مجبؤل *majhūl.*

DRONE, *vi.* سست شدن *sust-sh.*, آواره شدن *āwāra-sh*

DROOP, *vi.* ضعیف بودن *za'if-b.*, زبون *zabūn-g.*, پژمرده شدن *pazh-murda-sh.*

DROP, *n.* قطره *katra* (*pl.* قطرات), حباب *chakidagi*, چکیدگی *habāb.*

DROP, *vt.* (as water, &c.) قطره قطره افتادن *katra katra-u*, چکیدن *chakīdan*, نارویدن *tarāwīdan*.—(fall) افتادن *uftādan*, وانع شدن *wākī-sh.*, افتادنیدن *sākit-b.*—(let fall) فراغ شدن (intermit) *uftānidan*.—ترک نمودن *tark-n.*—(vanish, sink into silence) وافتادن *wā-sh.*, نا پدید بودن *nāpadīd-b.*—(come to nothing) نا پدید گردانیدن *nā padīd-g*, خاموش کردن *khāmūsh-k.* To drop a companion, همدم ترک کردن *hamdam tark-k.* To drop or utter casually, بی قصد و احتیاط گفتن *bī kasl u ihtiyār-g.*—(to die) مردن *murdan*, جان نسلیم کردن *jān taslīm-k.* To drop in or upon, ناگاه در آمدن *nāgāh dar-ā.*

DROPPED, *pp.* چکیده *maktūr*, معطور *chakīda*, افتاده *uftāda.*

DROPPING, *p. a.* چکان *chakān*, افشان *uftān.*

DROPSICAL, *a.* مسندسقی *mūstaski.*

DROPSY, *n.* اسندسقا *istiskā*, حبن *haban.* To have the dropsy, اسندسقا داشتن *istiskā-d.*, مسندسقی شدن *mustaski-sh.*

DROSS, *n.* کدورت *kudurat*, فضله *fuzla.*

DROSSY, *a.* مکدر *muhaddar.*

DROUGHT, *n.* (want of rain) امساک *imsāki*, خشک سالی *bārān khushk sāli*.—(thirst) تشنگی *tishnagi*, حرارت *hararat.*

DROUGHTY, *a.* تشنه *khushk*, تشنگ *tishna.*

DROVE, *n.* (of cattle) گله *galla*.—(of elephants) هلكه *halika*.—(of camels) كتار *katār*.—(a body of people) جماع *jumāʿ*, گروه *gīruh*.

DROVER, *n.* گله بان *gallabān*, چوپان *chopān*.

DROWN, *vt.* (suffocate in water) غرق کردن *ghark-k*.—(immerge) غوطه خوردن *ghūta-kh*.—(overflow) سیلاب نمودن *saylāb-n*. To be drowned, غرق شدن *ghark-sh*, غوطه خوردن *ghuta-kh*.

DROWSILY, *ad.* خواب گذران *khāb gu-zurāna*.—(sluggishly) کاهلان *kāhī-lāna*.

DROWSINESS, *n.* خواب آلودگی *khāb ālūdagī*, خواب گذاری *khāb guzārī* — (indolence) سستی *sustī*, کاهیلی *kāhīlī*.

DROWSY, *a.* خواب آلوده *khāb ālūda*, سست *sust*, خوابناک *khābnāk*,—(slothful) سست *sust*, آواره *āwāra*.

DRUB, *n.* کوب *kūb*, ضرب *zarb*.

DRUB, *vt.* زدن *zadan*, کوفتن *kuftan*, ضرب کردن *zarb-k*.

DRUDGE, *vi.* کار حقیر کردن *kār hakīr-k*.

DRUDGE, *n.* خاکسار *mazlūr*, دردور *ksār*.

DRUDGERY, *n.* خدمتکاری حقیر *khid-matgārī i hakīr*, جد و جهد مجذول *ja lūl u jehdī mubtazil*.

DRUG, *n.* دوا *dawā* (*pl.* ادویات *ʿilāj*, اجزا *ajzā*).

DRUGGIST, *n.* دارو فروش *dārū farūsh*, عطار *attār*, اجزا فروش *ajzā farūsh*.

DRUM, *n.* طبل *tabl*, دهل *duhul*, دف *daf*. A kettle-drum, نقره *naklāra*, طبلک *kos*. A small drum, طبلک *tablak*. The sound of drums, طبلخانه *tablkhāna*.

DRUM, *vi.* دف زدن *daf zan*, طبل زدن *tabl-z*, دهل زدن *duhul-z*.

DRUMMER, *n.* دف زن *daf zan*, طبل باز *tabl bāz*, طبلچی *tablchī*.

DRUMSTICK, *n.* چوب دهل *chobi duhul*.

DRUNK, *a.* مست *mast*, سرشار *sar shār*, سر مست *sar mast*. Half drunk, نیم مست *nīmmast*, مخمر *mulhammar*. Dead drunk, مست خراب *masti kharāb*.

DRUNKARD, *n.* نادمه *bāda ʿar-rast*, می خوار *may khār*, خمار *khammār*.

DRUNKENLY, *ad.* مستانه *mastāna*, بار و جامه نادمه *bar waja i bāda purast*.

DRUNKENNESS, *n.* مستی *mastī*, سر مستی *sar mastī*, می خوری *mai khārī*.

DRY, *a.* (not moist) خشک *khushk*, جامه *jamād*.—(without rain) بی نشن *bī bārān* — (thirsty) تشنه *tishna*, عطش *ʿtsh*.—(reserved, severe) دند *tund*, درشت *durush*. Dry and moist, تر خشک *khushk u tar*.

DRY, *vt.* (free from moisture) خشک کردن *khushk-k*. To dry garments, تجفیف کردن *tajfif-k*. To dry in the sun, تشریف کردن *tashrif-k*.

DRYLY, *ad.* (without moisture) بی نم *bī nam*, غیر ندی *ghayri nady*.—(frigidly) با برودت *bā burūdat*.—(flatly) نا لطیفانه *nā latīfāna*.

DRYNESS, *n.* بیبوستی *khushkī*, عدم لطافت *yabūsāt*,—(flatness) عدم لطافت *ʿadamī latāfat*.—(want of sensibility) برودت *burūdat*.

DUAL, *a.* دمی *musannū* The dual number, تعداد *tasūya*.

DUBIOUS, *a.* vile DOUBTFUL.

DUCAT, *n.* دینار *dinār*, درهم *dirham*

DUCK, *n.* بط *batt*, از *iwazz*.—(inclination of the head) رگمت *rahāt*.

BUCK, *vt.* غوطه *taghrīk-k*, غریز کردن *ghūta-kh*.

DUCTILE, *a.* نرم *narm*, لایم *mulāyīm*

DUCTILITY, *n.* ملایمت *mulāyimat*, نرمی *narmī*.

DUDGEON, *n.* خنجر *khanjar*.—(indignation) کین *kīn*, کف *khafāḡ*.

DUE, *n.* حق *hakk*.—(custom, tribute) ناح *dastūr*, خراج *kharāj*, باج *bāj*.

DUE, *ad.* لایق *lāyāq*, سراوار *sezāwar*, مناسب *munā'ab*.

DUEL, *n.* وفیعت الاندن *wahīdāt ul is-nayn*, دراز *birāz*.

DUG, *n.* پستان *pistān*, ندی *sadī*.

DULCIFY, *vt.* شیرین کردن *shirīn-k*, خوش نمودن *khush-n*

DULCIMER, *n.* چدنگ *zantūr*, زناو *zantūr*, چنگ *chang*, سناو *silār*.

DULL, *a.* (stupid) ابله *abla*, احمق *ahmaq*, کد *kud*, کدون *kudan*.—(blunt) کد *kud*, دگر *dīl*, نا *nā* *tez*.—(sad) دگر *dīl-gīr*, غمناک *ghamnāk*.—(sluggish) غمناک *ghamnāk*, کاهل *kāhil*.—(not exhilarating) نا شادمان *nā shādmān*, نا مفرح *nā mufarrīh*.—(not bright) سیاه *nā raushan*, ناروشن *tārīk* تاریک *siyāh*.—(drowsy) خواب *khāb* *ālūda*, خواب ناک *khābnāk*. A dull market, بازار غرار *bāzārī ghīrār*.

DULL, *vt.* (stupify) کند ساختن *kunl-s*, کند کردن *khīra-s*.—(blunt) کند کردن *kunl-k*, کلین کردن *kulīl-k*.—(sad-

den) غمناک کردن *ranj-d*, رنج دادن *ghanīnāk-k*.—(weaken) ناتوان ساختن *nā tawān-s*, ضعیف نمودن *zuīf-n*.—(sully brightness) رونق آوردن *rau-nak-ā*.

DULLY, *ad.* کددام *kundāna*, کاهلان *kāhilāna*.—(sluggishly) کاهلان *kāhilāna*, از سستی *az sustī*.—(not gaily) نا مسرورام *nā masrūrāna*.—(without vigour) بر وجه *bar wajai nā tandurustī*, بدرستی *ghayri kuwat*.—(not brightly) نا روشنان *zūlmāna*, نا روشنان *nā raushanāna*.

DULNESS, *n.* حماقت (stupidity) حماکت *hamākat*, سستی *sustī*.—(sluggishness) کاهلی *kāhili*.—(drowsiness) خواب *khāb* *ālūdagī*.—(dimness) ظلمت *zulmat*, تاریکی *tārīkī*. A dulness of sight, تاریکی چشم *tārīkī i chashm*. Dulness of hearing, گران گوش *garān gūshī*.

DULY, *ad.* بدرستی *badurustī*. vide DUE

DUMB, *a.* (silent) گنگ *gung*, بکم *bukm*, بی زبان *bī zabān*. To be dumb, بی زبان بودن *bī zabān-b*.

DUMBLY, *ad.* با خاموشی *bākhāmūshī*, بکما *bukman*.

DUMBNESS, *n.* گنگی *gungī*, بکم *bukm*, بی زبانی *bī zabānī*.

DUN, *a.* سمند *samund*, سیاه چرده *siyā charda*.

DUN, *n.* وام خواد *wām khāh*.

DUN, *vt.* وام خواستن *wām-k*, دن *dayn talab-k*, تقاضا کردن *tahāzā-k*.

DUNCE, *n.* نادان *bī wukūf*, احمق *ahmaq*, کد *kund*, نا *nā*.

DUNG, *vt.* دمال *sargin-k.*, سرگین کردن *damāl-n.*

DUNG, *n.* چرکین *sargin*, چرکین *chir-kin*, دمال *damāl*.

DUNGEON, *n.* حبس *zindān*, زندان *habs*, سیاه چاه *siyāh chāh*.

DUNGHILL, *n.* مزدل *mazbala*.

DUNNING, *n.* تقاضا *tahāzā*.

DUPE, *n.* غبن *mardi ghabn*, مرد *farifta*, فریفتد *abla*, کند *kund*.

DUPE, *vt.* غدر کردن *fariftan*, فریفتن *ghadr-k.*

DUPLICATE, *a.* دوتا *dotā*, مضاعف *muzā'if*.

DUPLICATE, *n.* نقل *nakl*, مثنوی *mu-sanna*, مواظف *kitāi muwā'fak*.

DUPLICATE, *vt.* دوتا کردن *dotā-k.*, تشدید نمودن *tashdīd-n.*

DUPLICATION, *n.* دوتا ساری *dotā sāzi*, تضاعف *tazā'if*, نذی *san'i*.

DUPLICITY, *n.* ربا *rayā*, غدر *ghadr*, حیل بازی *hila bāzi*.

DURABILITY, *n.* پایداری *pāydārī*, استواری *ustuwārī*, استقامت *istihāmat*, بقا *bakā*.

DURABLE, *a.* پدار *pāydār*, استوار *ustuwār*, قائم *kāyim*. Not durable, فانی *fānī*.

DURABLY, *ad.* با بقا *kāyaman*, پایمان *bā bakā*.

DURANCE, *n.* بقا *bakā*, پایداری *pāydārī*.—(custody) زندان *zindān*, حبس *habs*.

DURATION, *n.* بقا *bakā*, پایداری *pāydārī*, استمرار *istimrār*. Duration of life, درازی عمر *darāzi i umr*, طول *tūl*.

DURING, *pr.* در میان *dar miyān*, ادام *mādām*, اندا *asnā*. During

the battle, در اندای رزم *dar asnāi razm*, هدام *hungāmi nabard*.

DUSK, *n.* سیاه چردگی *siyā chardagī*, تاریکی *tārīkī*. The dusk of the evening, شفق *shafak*, شبانگاه *shabāngāh*.

DUSK, *vt.* ظلم کردن *zulm-k.*—(grow dusky) تیره گشتن *tīra-g*.

DUSKILY, *ad.* ظلامد *zulmāna*, سیاه *siyā chardāna*.

DUSKY, *a.* سیاه چرده *siyā charda*, تاریک *tārīk*, سیاه فام *siyāfām*, تیره *tīra*.

DUST, *n.* غبار *gubār*, گرد *gard*, خاک *khāk*. A heap of dust, گرد پشت *gard pushta*, رملت *ramlat*. The dust (death) مرگ *marg*.—(a mean abject state) خاکساری *khāksārī*.

DUST, *vt.* غبار آلودن *ghubār-ā.*, گرد *gard-r*—(free from dust) ریختن *az ghubār pāk-k.*

DUSTY, *a.* پر غبار *pur ghubār*—(covered with dust) گرد آلوده *gard ālūda*.

DUTEOUS, *a.* فرمانبردار *furmān bar-dār*, تابع *tābi*.

DUTIFUL, *a.* بندد فرمان *bandai far-mān*, مطیع *mutiā*, حلال *namak halāl*.—(respectful) با نکردم *bā takrīm*.

DUTIFULLY, *ad.* با طاعت *bā tādt*.—(respectfully) با حرمت و عزت *bā hurmat u izzat*.

DUTIFULNESS, *n.* طاعت *tādt*, اطاعت *atādt*, حکم برداری *hukm bar-dārī*, نمک حلالی *namak halālī*.

DUTY, *n.* کار (حقوق) *hakk* (*pl.* حقوق *kār*—(obligation) فرض *farz*.—(office) خدمت *khidmat*.—(an act of reverence) سلام *salām*. To do one's duty, ادای خدمت کردن *adāi khidmat-k.*

The duty of an office, منصب *mansab*, خدمت *khidmat*. To return to one's duty, نمودن *tahawwud-n*. The duty of friendship, میزبانی *mezbanī*, میهمانداری *mih-māndāri*. The duties of a Secretary, آداب الکاتب *adāb ul kātib*. The duties of a judge, آداب القاضی *adāb ul kāzī*—(tax) محصول *khurāj*, مخزن *mahsul*. To lay a duty, نرخ کردن *nirakh-k*. A collector of duties, تحصیلدار *tahsil-dār*, باجدار *bāj-dār*. The minor duties of life, آداب سنت *ādābi sunnat*.

DWARF, *n*. کوتاه *kutāh kud*, غناش *nughāsh*, نیار *tayyāz*.

DWARFISH, *a*. کوچک *kūchak*, صغار *sughār*.

DWARFISHLY, *ad*. کوچکانه *kūchakāna*, خوردانه *khurdāna*.

DWARFISHNESS, *n*. کوچکی *kūchaki*, صغر *sighar*.

DWELL, *vi*. ماندن *māndan*, سکونت داشتن *sakūnat-d.*, ساکن شدن *sākin-sh.*, میهمان شدن *mutumakkīn-sh.*, اقامت کردن *akāmat-k*.

DWELLER, *n*. باشنده *bāshanda*, میزبان *mutuwattin*, میهمان *mukīm*, ساکن *ākin*.

DWELLING, *n*. بیت *bayt*, مکان *ma-hān*, خانه *khāna*, مقام *mukām*, مسکن *maskan*, عمارت *imārat*.

DWINDLE, *vi*. (consume away) کم شدن *kam-sh.*, ایلاف کردن *ilāf-k*.

DYE, *n*. رنگ *rang*, لون *laun*. vide COLOUR.

DYE, *vt*. رنگ کردن *rang-z.*, رنگ *rang-k*. To dye the beard, nails, &c., خضاب کردن *khizāb-k*. To dye grey hairs, شیب و شمع کردن *shayb washak-k*.

To dye yellow, هرد ساختن *hard-s*. To dye red, زرد ساختن *zard-s*. To dye green, سرخ زدن *surkh-z*, آهمر نمودن *ah-mar-n*. To dye black, اسود زدن *aswad-z.*, سیاه نمودن *siyāh-n*. To dye green, سبز نمودن *sabz-n.*, اخضر کردن *akhzar-k*. To dye blue, نیل کبودی کردن *nīl fām-s.*, نام ساختن *kabūdī-k*. To dye purple, ارغوانی کردن *arghawānī-k*. To dye many colours, گوناگون کردن *gūnāgūn-k*, ملون ساختن *mulawwan-s*.

DYEING, *a*. رنگ ریزی *rang rezī*, رنگ سازی *rang sārī*.

DYER, *n*. رنگرز *rangrez*, زن رنگ *rang san*, صباغ *subbāgh*.

DYNASTY, *n*. نژادشاهان *nazhādī shā-hān*, نسل ملوک *nasli mulūk*, آل سلطان *ālī sultān*.

DYSENTERY, *n*. اسهال خونی *ishālī khūn*, جربان شکم *jaryānī shikm*.

DYSPEPSY, *n*. بد هضمی *bad hazmī*.

E.

EACH, *a*. هر *har*, بک *har yak*, یکدیگر *yak yak*. Each other, *yak dīgar*.

EAGER, *a*. (ardent) آرزومند *ārzūm-anī*, مشتاق *mushtāk*.—(vehement) تیز مزاج *tez mizāj*, تیز طبیعت *tez tabīyat*.—(sharp, sour) توش *tursh*, حامض *hāmīz*.

EAGERLY, *ad*. (earnestly) از شوق *az shauk*, آرزومندانه *ārzūmandāna*.—(quickly) سریعاً *sarīdān*.—(impetuously) با هجوم *bā hujūm*.

EAGERNESS, *n*. (ardour) آرزومندی *ārzūmandī*, غیرت *ghayrat*.—(vehemently) غضب *ghazab*, کین *kīn*.—

(severity) درشدی *durushitī*, نندی *tundī*.
EAGLE, *n.* عقاب *ākāb*, (*pl.* اعقاب *ansur* and نسر *nusūr*).
EAGLE-EYED, *a.* صاحب ایمان *sāhibi imān*, نیز بین *tez bīn*.
EAGLET, *n.* صرم *zarīm*, نند *tuld*.
EAR, *n.* گوش *gush*, آدن *uzn* (*pl.* آدان *āzān*), سمع *samā*. A long ear, گوش *goshi darāz*. The lobe of the ear, گوش *binā gosh*. To lend an ear, گوش *gosh-d.*, سمع *samā-d.* To pick up the ear, گوش زن *gosh-z.* To twist the ears, گوشمال کردن *goshmāl-k.* An ear of corn, *khosha* داس *dā-a.*—(a plant) گوش *goshi mūsh*. The ears of the understanding, گوش *goshi hosh*. Boxed on the ears, گوش *gosh khurda*. What strikes the ear (hearsay), گوش زد *gosh zad*.
EAR, *vi.* (form ears) خوشه کردن *khosha-n.*—(plough) زراعت کردن *zarādt-k.*
EAR-ACHE, *n.* وجع آدن *wajī uzn*.
EARING, *n.* حلقه گوش *goshwār*, *halika gosh*.
EARL, *n.* امیر *amīr*, خان *khān*.
EARLY, *ad.* (in the morning) علی *ālā's sabāh*, سحرگاه *sahar gāh*. Early rising, سحرخیزی *sahar khizī*—(quickly) با زودی *ba zūdī*, علی *ālā'l faur*. To rise early, سحرگیزی کردن *shabgīrī-k.* Very early, سحرگاه *saharan*. Early in the spring, در اول فصل بهار *dar auwal fasli bahār*.
EARN, *vt.* پدید آمدن *paylā-k.*, حاصل

اجر اندوختن *hāsil-k.*—(wages) *ajr-a.*, کسب کردن *hasb-k.*
EARNEST, *a.* دلسوز *mustaād*, مشغول *dilsūz*, عاشق *marshghūl*—(zealous) صاحب *ahli ghayrat*, اهمیت *sāhibi hamīyat*.—(importunate) صاحب *sāhibi ik lām*.
EARNEST, *n.* پیشگی *batāna*, دیندار *peshgī*. To give earnest, دیندار *batāna-d.*, تمسک *tamistik-s.* In earnest, "جدا *ji lān*", حقیقت *hak-ikatan*, فی الحقیقت *fi'l hakikat*. To be in earnest, جد و جهد *jadd u jehd-n.*
EARNESTLY, *ad.* (with attention) باشغل *marshghulan*, با *bā shughl*.—(zealously) از شوق *az shauk*, با *bā hamīyat*.—(importunately) با اصرار *ba ikdām*, با *bā ibrām*.
EARNESTNESS, *n.* (fixed attention) شغل *shughl*, جد و جهد *jadd u jehd*.—(zeal) سرگرمی *sargarmī*, دلسوزی *dil-sūzī*.—(importunity) اصرار *ibrām*, اقدام *iklām*.
EARNING, *n.* کسب *hasb*, تحصیل *tahsil*.
EAR-RING, *n.* گوشواره *goshwāra*, حلقه گوش *halika gūsh*.
EARTH, *n.* زمین *zamīn*, ارض *arz*, (دنيا *dunyā*, در *bar*.—(*pl.* اراضات) *khāk*. The inhabitants of the earth, جهانیان *jahāniyān*, اهالی زمین *ahālī zamīn*. The surface of the earth, روی زمین *ruī zamīn*, وجه ارض *wajhi arz*.
EARTH, *vt.* (cover with earth) با خاک *bā khāk-p.*—(hide in the earth) زبرخاک نهادن *zeri khāk-n.*, دفن کردن *dafn-k.*—(creep under ground) زبر زمین رفتن *zeri zamīn-r.*

EARTH-BORN, *a.* بی سرو سامان *hi sar u sāmān*, خاکسار *khāksār*.

EARTHEN, *a.* سفالی *sifālī*, گلی *gilī*, ترابی *turābī*. An earthen vessel, سفالین *sifālīn*.

EARTHENWARE, *n.* سفال *sifāl*, خرف *khazaf*.

EARTHINESS, *n.* تراب *turāb*, خاک *khāk*.

EARTHILY, *a.* (belonging to this world) ارضی *arzī*, جهانی *jehānī*.—(corporeal) جسمانی *jismānī*—(not spiritual) نأرو حانی *nā rūhānī*.

EARTHQUAKE, *n.* زلزل *zalzala* (*pl.* زلزله *zalzal*), زمین جنبش *zamin jumbish*. The explosion of the earthquake, آواز تزلزل *āvāzi tazul-zul*.

EARTH-WORM, *n.* خراطین *kharātīn*.

EARTHY, *a.* خاکی *khākī*, ترابی *turābī*. —(terrestrial) اهل دنیا *ahli dunyā*—(relating to earth) تراب منسوب *turāb mansūb*

EAR-WAX, *n.* ریم گوش *rimi gosh*, زهر گوش *zahri gosh*.

EAR WIG, *n.* گوشخیز *gosh khaya*, سخن چین *sakhun chin*.—(whisperer) *gosh khaba*.

EAR-WITNESS, *n.* گوشچی *goshchi*, سامع *sāmī*.

EASE, *n.* راحت *rāh-at*, آرام *ārām*, آسایش *āsāyish*.—(freedom from pain) بی رنجی *bī ranjī*. Ease of mind, خوش دلی *khushdilī*.—(facility) آسانی *asānī*, سهولت *sahulat*.—(carelessness) مساهلت *musāhalat*. ملائمت *ghaflat*.—(gracefulness) *mulāyamat*, ملاطفت *mulātifat*.

EASE, *vt.* (give rest) آرام دادن *ārām-dān*,

آسایش دادن *āsāyish-dān*.—(relieve from pain) درد وا کردن *dard wā-k*, علاج نمودن *ilāj-n*.

EASILY, *ad.* (without difficulty) بی دشواری *bī dushwārī*, با آسانی *bā āsānī*. Going easily, نرم رو *narm raw*.—(without pain) بی درد *bī dard*, بی رنج *bī ranj*.

EASINESS, *n.* آسانیت *āsānīyat*, ملائمت *mulāyamat*, نرمی *narmī*.

EAST, *n.* مشرق *mashrik*, (مشارق *pl.* مشارق), خاور *khā-war*. The east and west, مطلع شمس *matlāi shams*, مشرق و *mashrik u maghrib*. The east wind, ابر *ayr*, هوائی مشرق *hawāi mashrik*.

EASTER, *n.* عید شریف *īdī sharīf*, فصح *fash*.

EASTERLY, } *a.* مشرقی *mashrikī*, EASTERN, } شرقی *sharqī*. Eastern countries, مشارق *mashārik*.

EASTWARD, *ad.* بسوی مشرق *ba sūi mashrik*.

EASY, *a.* (not difficult) آسان *āsān*, نا دشوار *nā dushwār*, سهل *sahl*.—(gentle) ملاطف *mu-lātaf*.—(at rest) آسوده حال *āsūda hāl*, خوش دل *khush dil*.—(without pain) بی رنج *bī ranjīda*, نا رنجیده *nā ranjīda*.—(credulous) ساده دل *sāda dil* نما *nā mān*.—(not refractory) صاحب ایمان *sāhib īmān*.—(contented) راضی *rāzī*, شادمان *shādmān*. To render easy, آسان کردن *āsān-k*.

EAT, *vt.* اکل کردن *akl-k*, خوردن *khurdan*, طعم کردن *tanāwul-k*, تناول کردن *taam-k*. To eat and drink, اکل و شرب

ساختن *ahl u shurb-s*. To eat not to excess, کردن تعجیف *tadjif-k*.
 EATABLE, *a*. خورش *lāyahī khurish*, ممکن *mumkini ahl*.
 EATEN, *p.p.* خورده *khurda*, ماکول *mākūl*. To be eaten, خوردن *khurda-sh*.
 EATER, *n*. خورنده *khuranda*, مکرل *mu-akkil*, خوار *khār*.
 EATING, *p.a.* خورن *khurān*, خورش *khurish*. Eating and drinking, و اکل و شرب *ahl u shurb*.
 EAVES, *n*. قابول *kābūl*.
 EAVESDROPPER, *n*. سخن چین *sa-khun chin*.
 EBB, *n*. جزر *jazr*, وزن *wazn*. Ebb-tide, آبجور *ābjar*. The ebb and flow (of the tide) جزرو مد *jazru madd*.—(decline) نقص *naks*, تصغیر *tasghir*.
 EBB, *vi.* (flow back) آب جری شدن *āb jar-sh*, باز روان شدن *bāz rawān-sh*.—(decay) بهلاک رفتن *ba halāk-r*.
 EBONY, *n*. سائسم *ābnūs*, سائسم *sa'sam*.
 EBRIETY, *n*. سرمستی *mastī*, سرمستی *sarmasti*, سرشاری *sarshārī*.
 EBULLITION, *n*. جوشش *jūsh*, جوشش *jūshish*.
 ECCENTRIC, *n*. از میان گریز *az may-ān gurez*, خارج مرکز *khārijī markiz*.—(irregular) فاعده *khilāfi hāy-ada*.
 ECCENTRICITY, *n*. از میان گریزی *az mayān gurezi*.
 ECCLESIASTIC, *n*. خطیب *fakih*, خطیب *khatib*, واعظ *wāṭz*.
 ECHO, *n*. آواز باز *raddi sadā*, رد صدا *āwāzi-bāz gash*.
 ECHO, *vt.* توفیدن *nofīdan*, رد صدا کردن *raddi sadā-k*.

ECLAT, *n*. روشنائی *raunak*, روشنائی *ra-ushnāi*.—(applause) حمد *hamd*, تحسین *tahsin*.
 ECLIPSE, *n*. کسافت *kasāfat*.—(of the sun) گردنگی آفتاب *giriftagī āflāb*, گردنگی *kusūf*—(of the moon) خسوف *giriftagī māhtāb*, خسوف *khusūf*.
 ECLIPSE, *vt.* (the sun) کسف کردن *kusaf-k*, تکسیف ساختن *taksif-s*.—(the moon) منکسوف نمودن *munkhasif-n*.
 ECLIPSED, *a*. (as the sun) منکسف *munkhasif*, کسوف *kusūf*.—(as the moon) منکسف *khusūf*, خسوف *munkhasif*. To be eclipsed (sun) منکسف شدن *munkasif-sh*.—(moon) منکسف شدن *munkhasif-sh*.
 ECLIPTIC, *n*. راه آفتاب *rāhi āflāb*, مدقات *tarikī shams*, طریق شمس *mintakatul burūj*.
 ECONOMICAL, *a*. خانه دار *khānadār*, معادل *kifāyat*, کم خرج *shīār*, کم خرج *kam khār-k*.
 ECONOMY, *n*. (frugality) اعدال *ti-dāl*, خانه داری *khāna dārī*.—(arrangement) ترتیب *ārāstagī*, آراستگی *tartīb*, نظم *nazm*.
 ECSTASY, *n*. وجد *wajd*, بی خودی *bī khudī*, آشفتهگی *āshuftagī*.
 ECSTATIC, *a*. مجنون *majnūn*, آشفته *āshufta*, بی هوش *bī hūsh*.
 EDDY, *n*. گرداب *girdāb*, دوران *daurān*.
 EDDY, *vt.* گردیدن *garlīdan*.
 EDGE, *n*. حداث *hiddat*, حرف *harf*, لب *lab*. The edge of a sword, نهاب *zubāb*, سرشمشیر *sarī shamshīr*. The edge of a knife, لب کار *labī kārad*. The edge of an axe, دهن برت *dahani-burt*.—(border) کناره *kināra*, حاشیه

hāshīya.—(acrimony) نددی *tundī*, نیزی *tezī*.
 EDGE, *vt.* ادخال کردن *idhlāl-k.*, در آوردن *dar-ā*.—(give an edge to) نيز کردن *tez-k.*, حدود نمودن *tahdīd-k.* —(border) طرازیدن *torāzīdan*.—(exasperate) آزار کردن *āzār-k.*
 EDGED, *a* نیز *tez*, قاطع *kālī*, آبدار *āb dār*. To be edged, دز شدن *tez-sh.*
 EDGELESS, *a.* بی دیر *nā tez*, بی حرف *bi harf*, کدد *kund*.
 EDGE-TOOL, *n.* آلت دمدار *ālātī danīdār*.
 EDGING, *n* سدیاب *sanjāf*, تراز *tirāz*.
 EDIBLE, *a.* خوردنی *khurīdanī*.
 EDICT, *n.* فرمان *farnān*, حکم *hukm*, امر *amr*.
 EDIFICATION, *n.* ترتیب *tartīb*, تعلیم *taālīm*, تادیب *tādīb*.
 EDIFICE, *n.* عمارت *īmārat*, بنا *binā*, بنیان *bnayān*.
 EDIFY, *vt.* تادیب کردن *tādīb-k.*, تعلیم نمودن *taālīm-n.*
 EDIT, *vt.* تصدیف کردن *tasnīf-k.*
 EDITION, *n.* تصدیف *tasnīf*, تالیف *tālīf*, ترویج *tarwīj*.
 EDITOR, *n.* مؤلف *muallīf*, محرر *mu-harrīr*, مصنف *musannīf*.
 EDITORIAL, *a.* مؤلفی *muallīfī*.
 EDUCATE, *vt.* تربیت دادن *tārbi-yat-d.*, پروریدن *taālīm-k.*, پروراندن *parwardan*, آموزانیدن *āmūzānīdan*.
 EDUCATED, *a.* پرورده *parwarda*, مربی *murabbī*, مودب *muaddab*. Delicately educated, ناز پرور *nāz par-war*.
 EDUCATION, *n.* تربیت *tārbi-yat*, علم *ilm*, ترتیب *tartīb*, پرورش *parwarish*, تعلیم *taālīm*.
 EDUCATIONAL, *a.* تعلیمی *taālīmī*.

EDUCE, *vt.* بر آوردن *bar-ā*, دانستن *dānistān*, پند آشن *pindāshlan*.
 EFFACE, *vt.* محو کردن *mahv-k.*, تلم کشیدن *halām-k*.
 EFFACEMENT, *n.* محو *ibhtāl*, ابطال *mahv*.
 EFFECT, *n.* تأثیر *tāsīr*, اثر *asar*, نتیجه *natīja*, عمل *āmal*. The cause and effect, اصل و فرع *asl u farḡ*.—(force, power) قوت *kuwat*, توانایی *tuwānāī* —(purpose) نیت *niyat*, غرض *gharaz* —(success) وقوع *wakūḡ*, انجام *ākhīr* —(completion) تمام *ta-mām*, تکمیل *tukmīl*. Effects, مال *māl* (مال), رزق *rizk*, (رزاق *pl*). Private effects, اموال خاصه *amwālī khāssa*. Having valuable effects, مالدار *māl-dār*.
 EFFECT, *vt.* برداختن *pardākhtan*, بکار بردن *ba kār-ā*, انجام کردن *ittimām-k*, تأثیر نمودن *bajā-ā*, بجا آوردن *tāsīr-n.*
 EFFECTED, *a.* برداخته *pardākhta*, تمام کرده *tamām karḡa shudā*. To be effected, صورت پذیر بودن *sūrat pazīr-b.*, کارگر شدن *kārgar-sh.*
 EFFECTIBLE, *a.* ممکن *mumkīnī*, برداز *pardāz*, قابل انجام *kābil ul ikht-itām*.
 EFFECTIVE, } کارگر *kār sāz*, ساز *α*.
 EFFECTUAL, } مؤثر *kār gar*, موثر *muas-sar*.
 EFFECTIVELY, } با قوت *bā ku-wat*,
 EFFECTUALLY, } قادرانه *kāda-rāna*.—(completely) کاملاً *kāmīlā-na*, تماماً *tamāman*.
 EFFECTUATE, *vt.* برداختن *kardan*, برداختن *pardākhtan*, تمام کردن *tamām-k*.
 EFFEMINACY, *n.* نرمی *narmī*, ملایمت *mulāyamat*, نازکی *nāzūkī*.—(un-

- manliness) نا مردی *nā marī*.—(lasciviousness) شوخی *shahwat*, شوخی *shokhī*, فسق *fask*.
- EFFEMINATE**, *a.* (soft) نرم *narm*, نازک *nāzūk*.—(unmanly) نا مرد *nā marī*.—(lascivious) شوخی *shokhī*, فاسق *fāsih*.
- EFFEMINATE**, *vt.* نا همت کردن *nā himmat-k.*, نا مرد ساختن *nā marī-s.*
- EFFERVESCE**, *vt.* جوشیدن *joshidan*, غلیان شدن *ghalyān-sh.*
- EFFERVESCENCE**, *n.* جوش *josh*, جوشیدگی *joshidagī*.
- EFFICACIOUS**, *a.* کارگر *muassar*, موثر *kārgar*, فایده مند *fāyida mand*.
- EFFICACY**, *n.* vide **FORCE**, **ENERGY**
- EFFICIENCY**, *n.* فادلیت *idīlāk*, لیاقت *kābilīyat*, عقل *ahl*, لیاقت *liyākat*.
- EFFICIENT**, *a.* فابل *dānā*, فابل *kābil*, کاردان *kārdān*.
- EFFICIENTLY**, *ad.* فادراد *kādirāna*, فابلاد *kābilāna*.
- EFFIGY**, *n.* صورت *sūrat*, شکل *shīkl*, نمذبل *pāykar*, تصویر *taswīr*, نمذبل *tamsil*.
- EFFLORESCENCE**, *n.* شگفتگی *shīguf-tagī*.
- EFFLUVIA**, *n.* بخار *bukhār*, دوی *bū*.
- EFFLUX**, *n.* ریزش *rez*, ریزش *rezish*.
- EFFORT**, *n.* سعی *saī*, کوشش *kushish*, عزم *chm*, جهد *feh*.
- EFFRONTERY**, *n.* شوخی *shokhī*, بی ادبی *bī sharmī*, بی ادبی *bī adabī*.
- EFFULGENCE**, *n.* vide **SPLENDOUR**.
- EFFUSION**, *n.* ریزش *rizish*, سفت *safk*. The effusion of blood, دم سفت *safkī dam*, خون ریزی *khūn rezī*.
- EFFUSIVE**, *a.* رزان *rezān*, افشان *afshān*.
- EGG**, *n.* تخم مرغ *tukhmi murg*, ریخ *bayza*. To sit upon eggs, رخم کردن *rukham-k.*, وکن ساختن *uakn-s*. To lay eggs, حام کردن *khāya-k.*, دبسم *bayza-n*, ورش کردن *warz-k.* The yolk of an egg, زرد خانه *zard khān*, زرد *zard*, زرد *khāya*, زرد *zahab*. The white of an egg, سپیدد *sapedu*, ماح *māh*.
- EGLANTINE**, *n.* دسرن *nīsrīn*.
- EGOTISM**, *n.* ادایت *anānīyat*, خود *khud*, پرسنی *parastī*.
- EGOTIST**, *n.* خود پرست *khud parast*.
- EGREGIOUS**, *a.* سخت *sakht*, اشد *ashad*, درخت *buzurj*.
- EGREGIOUSLY**, *ad.* بسیار *biyār*, بشدت *bushiddat*.
- EGRESS**, *n.* خروج *khurūj*, بر آمد *bar āmad*.
- EIGHT**, *n.* هشت *hisht*. Eight each, هشتمان *hishtayān*. The eighth, هشتم *hishtum*, دامن *sāmin*.
- EIGHTEEN**, *n.* هجده *hijda*.
- EIGHTY**, *n.* هشتاد *hashad*.
- EITHER**, (*a* or *pron.*) یا *yā*, خواد *khāb*. Either the one or the other, یا دک *yā duk*, یا احد *yā ahad* یا آخر *yā ākhar*. Either of you, *yā ahad yā ākhar*. Either side, یکی از شما *yakī az shumā*. Either side, هر جادب *har jānīb*, جادبین *jānībāyn*.
- EJACULATE**, *vt.* اداختن *andākhlan*, رمی کردن *ramī k.*, گستن *gustan*.
- EJACULATION**, *n.* انداز *andāz*, رمی *ramī*—(short or sudden prayer) دعا *da'awati*, دعا *nāgah*.
- EJECT**, *vt.* (drive out) راندن *rāndan*, بر طرف کردن *badar-k.*—(cast) ترک نمودن *tark-n.*—(void from the mouth) استغراغ کردن *istifarāgh-k.*, فی کردن *lay-k.* To eject from a

- possession, *بی دخل کردن* *bī dahl-k*,
از تصرف بدر کردن *az tasarrufbadar-k*.
 To eject from an office, *منصب معزول کردن* *mansab madzūl-k*.
- EJECTION, *n.* *اخراج* *ikhraj*, *طرد* *tarad*.
- EJECTION, *n.* *بی دخلی* *bī dakhālī*,
اخراج از میراث *ikhraj az mīrās*,
طرد *tarad*.
- EKE, *vt.* *افزودن* *afzūdan*.
- ELABORATE, *vt.* *مکمل کردن* *mukhammal-k*,
نظم داند *tartīb-d*.
- ELABORATE, *a.* *مشکل* *mushkil*, *دقیق* *dakik*,
مغلی *mughlak*.
- ELABORATELY, *ad.* *مکملانه* *mukhammalan*,
با بصیرت *bā basīrat*.
- ELAPSE, *v.* *گذشتن* *guzashtan*, *گذر کردن* *guzār-k*.
- ELASTIC, *a.* *دمدار* *dam dār*, *چهار* *jehān*,
چهارده *jahanda*.
- ELASTICITY, *n.* *قوت چیدن* *kuwati-jahādan*, *دم* *dam*.—(of the air) *هوار* *hawāzad*.
- ELATE, *a.* *مغرور* *maghrūr*, *متکبر* *mutakabbir*.
- ELATE, *vt.* *متکبر کردن* *mutakabbir-k*.
- ELATION, *n.* *متکبری* *mutakabbārī*,
مغروری *maghrūrī*.
- ELBOW, *n.* *مرفعی* *mirfak*, *آرنج* *āranj*.
 —(a projection) *قوس* *kurnat*.
- ELBOW, *vt.* (jut out) *قوس نمودن* *kurnat-n*.
- ELDER, *a.* *مهرین* *mihīn*, *اول زاده* *awwal zāda*. An elder brother, *برادر کلان* *birādari kalān*, *مهرین* *akhkh-mihīn*.
- ELDER, *n.* *شایخ* *shaykh*, *پیر* *pīr*, *خواجه* *khāja*, *مهر* *mahtar*. Elders, *شیوخ* *shuyūkh*, *بزرگان* *buzurgān*, *اکابر* *akābar*.
- ELDER, *n.* (tree) *اکتلی* *aktī*.
- ELDERLY, *a.* *سالخورده* *sāl khurda*,
سالدار *sāldār*.
- ELDERSHIP, *n.* *شیوخیت* *shuyūkhīyat*,
کهنگی *kuhnagī*.
- ELDEST, *a.* *نخست زاد* *nakhust zād*,
بزرگترین *buzurg tarīn*. The eldest son, *فرزند اول* *farzandi awwal*,
فرزند بزرگ *farzandi bikr*.
- ELECT, *vt.* *اختیار کردن* *ikhitiyār-k*,
بسیار کردن *pasand-k*, *چیدن* *chīdan*.
- ELECT, *a.* *گذیده* *guzīda*, *مقبول* *malbūl*.
- ELECTION, *n.* *اختیار* *ikhitiyār*, *بسیارگی* *pasundagī*,
انتخاب *intikhāb*, *مقبولیت* *malbūliyat*.
- ELECTOR, *n.* *مختار* *mukhtār*, *منتخب* *muntakhīb*.
- ELECTIVE, *a.* *قوت اختیار دار* *kuwati ikhti-yārdār*, *مختاری* *mukhtārī*.
- ELECTIVELY, *ad.* *با اختیار* *bā ikhti-yār*, *مقدمانه* *mukaddamāna*.
- ELECTOR, *n.* *اختیار کننده* *ikhitiyār kunanda*, *منتخب* *muntakhīb*.
- ELECTRE, *n.* *کاه ربا* *kāh-rubā*.
- ELECTRICAL, *a.* *کشده* *kashanda*,
جاذب *jāzib*.
- ELECTRICITY, *n.* *کاه ربائی* *kāh rub-āī*, *جذب کشش* *kashish*, *جذب* *jazb*.
- ELECTUARY, *n.* *مخمر* *madjūn*, *ربحار* *rīchār*.—(intoxicating) *هوشکش* *hūshkash*.
- ELEEMOSYNARY, *n.* *صدقه پذیر* *sīdkat pazīr*, *صدقه خور* *sadaka khor*.
- ELEGANCE, *n.* *زینت* *zīnat*, *زیبائی* *ze-bāī*, *لطافت* *latāfat*, *نراکت* *nazākat*,
حسن *husn*, *جمال* *jamāl*, *رونی* *raunah*. Elegance in speaking or writing, *بلاغت* *balāghat*, *فصاحت* *fusāhat*.

ELEGANT, *a.* لطیف *latif*, نازک *nāzūk*,
 ظریف *ẓarīf*, حسن *husn*, جمیل *jāmīl*
 خوشنما *khūsh numā*. Elegant writ-
 ing or language, جوهر سخن *jauhari*
sakḥun, جوهر کلمات *jauhari kala-*
māt. An elegant writer, خوش نویس
khush nawīs. Most elegant, احسن
aḥsan.

ELEGANTLY, *ad.* با لطافت *bā latāfat*,
 با ذکاوت *khub*, خوش *khush*,
bā nazākat. Walking elegantly,
 خوش رفتار *khush raftār*.

ELEGIAC, *a.* قصیده منسوب *kasida man-*
sūb—(mournful) اندوهگین *andūh-*
gīn, مستمند *mustumand*.

ELEGY, *n.* (poem) قصیده *kasida* (*pl.*
 مرثیه *marṣiya*).—(funeral song) مرثیه
 To recite an elegy, مرثیه گفتن *mar-*
siya-g.

ELEMENT, *n.* عنصر *ʾunsur* (*pl.* عناصر).
 The four elements, عناصر اربع *anāstri*
arbt.—(an ingredient) سرشت *sarisht*,
 جزوی *juzvī*. The elements or letters
 of a language, حروف الیفا *harūful*
hiyā. The elements or rudiments of
 science, علم شروع *shurūʾ ʾilm*. The
 proper element, گاه جا *gāh*. The
 elements of Euclid, نحرر اولیوس
tahrīri ikhlidas.

ELEMENTAL, *a.* عنصر منسوب *unsar*
mansūb.—(uncompounded) غیر مرکب
ghayri murakkab.

ELEMENTARY, *a.* ابتدای *ibtidāʾiy*,
 عنصری *ʾunsurī*, اصلی *asli*.

ELEPHANT, *n.* فیل *fil*, پیل *pīl*. A she
 elephant, تلخام *tilkhām*. An elephant
 keeper, فیلبان *filbān*. A castle or
 turret placed on an elephant, حوده
hauḍa, عماری *ʾimārī*.

ELEPHANTIASIS, *n.* فیلیا *fil pā*,
 داء الفیل *dāʾ ul-fil*.

ELEPHANTINE, *a.* فیلی *filī*—(big)
 بزرگ *buzurg*, کلان *kalān*.

ELEVATE, *vi.* برداشتن *bardāshṭan*,
 ارتفاع کردن *irtifād-k*,
 بلند کردن *buland-k*.

ELEVATED, *a.* بلند کرده *buland kardā*,
 برداشته *bardāshṭa*, مرفوع *marfūḍ*.

ELEVATION, *n.* ارتفاع *irtifād*, انرایی
afriāzī, بلندی *bulunī*, سرفرازی
sarfā-rāzī, رف *rafī*.

ELEVATOR, *n.* رفع کننده *rafī kunanda*,
 انرازنده *afriāzanda*.

ELEVEN, *n.* یازده *yāzda*, احد عشر
ahad-dshara. The eleventh, یازدهم
yāzda hum, حادی عشر *hādīya āshar*.

ELF, *n.* صبیان ام *ummu's sibyan*, غول
ghol.

ELICIT, *vt.* جذب کردن *jazb-k*, کشیدن
kashīdan, اسندراک نمودن *istidrāk-n*.

ELIGIBILITY, *n.* لیامت *liyākat*,
 پسندگی *pasandagi*.

ELIGIBLE, *a.* لایق *lāyak*, واجب
wājib, لایق اختیار *lāyoki ikhtiyār*.

ELIMINATE, *vt.* محذوف کردن *mahzūf-k*.

ELISION, *n.* حذف *hazf*, جزم *jazm*.

ELIXIR, *n.* اکسیر *iksīr*, مغر *mufarraḥ*.

ELK, *n.* گوزن *garzan*.

ELL, *n.* اندازه *andāza*, گز *gaz*.

ELLIPSE, *n.* شکل بیض *shakli bayza*,
 کره *kurrah*.

ELLIPSIS, *n.* مقدر *muhaddar*, حذف
hazf.

ELM, *n.* (tree) ناه *nāgh*.

ELOCUTION, *n.* سخنوری *sakḥunwarī*,
 فصاحت *fasāhat*, گفتگو *guftagu*.

ELONGATE, *vt.* طول کردن *twīl-k*,
 دراز کردن *darāz-k*.

ELOPE, *vi.* فرار کردن *gurīkhlan*, فرار کردن *farār-k*

ELOPEMENT, *n.* فرار *farār*, گریز *gurīz*.

ELOQUENCE, *n.* فصاحت *fusāhat*,
ردان آوری *sakhun rānī*, سخن رانی
sabān āvarī.

ELOQUENT, *a.* بلیغ *balīgh*, ردان آور
sabān āwar.

ELOQUENTLY, *adv.* فصیحانه *fasīhāna*.

ELSE, *a.* دیگر *dīgar*, *ad* اگر نه *agar na*,
حر *juz*.

ELSEWHERE, *adv.* جای دیگر *dīgar jā*

ELUCIDATION, *n.* بیدخت *bīnat*, اظهار
ishār, تفسیر *tafīr*, شرح *sharih*.

ELUDE, *vt.* حیل نمودن *hīla-b.*, غدر
ghabn-k.—(avoid) پرهیز کردن *parhīz-*
k., دفع کردن *dafī-k.*

ELUDIBLE, *a.* امکان پذیر *mumkinī*
ihlīzār, ناممکن *kābīlī iytināb*.

ELUSION, *n.* حیل *hīla*, فن *fann*, فرار
farār, گریز *gurīz*.

ELUSIVE, *a.* حیل نمودن *hīla band*, اجتنابی
ihlīzārī.

ELYSIAN, *a.* جنتی *bahishtī*, جنتی
jinnatī, فردوس *firdos*.

ELYSIUM, *n.* جنت *bihisht*, جنت
jinnat.

EMACIATE, *vi.* (make lean) لاغر کردن
lāghīr-k., نحیف کردن *nahīf-k.*—
(become lean) لاغر شدن *lāghīr-g.*

EMACIATED, *a.* لاغر شده *lāghīr*,
lāghīr shuda, نحیف *nahīf*.

EMACIATION, *n.* لاغری *lāghīrī*, نجات
nahāfut.

EMANATE, *vt.* صادر شدن *sādīr-sh.*

EMANATION, *n.* بذر *bazī*, ظهور *zuhūr*.

EMANCIPATE, *vt.* آزاد کردن *āzād-k.*,
خلاص کردن *khalās-k.*

EMANCIPATED, *a.* معتنی *mudlak*,
آزاد شده *āzād-shuda*.

EMANCIPATION, *n.* آزادی *āzādī*,
نجات *najāt*, اطلاق *ilāk*.

EMASCULATE, *vt.* خصی کردن *khasī-*
k., ضعیف کردن *zūf-k.*

EMBALM, *vt.* مومیای ساختن *munīyā-s.*

EMBANKMENT, *n.* پشته *pushka*,
دمد *damdama*.

EMBARGO, *n.* منتهای *manhāī*.

EMBARK, *vt.* (go on board) پیروز
ba jahāz dar-r.—(put on board)

در جهاز وضع نمودن *dar jahāz wazd-n.*,

بالای کشیدن *bālāyī kishīd-n.*

—(engage in any affair) بکار در آمدن

bakār dar-ā., معامله ساختن

kludrā maāmala-s.

EMBARKATION, *n.* (going on boardship)

رفتن در جهاز *kistī sarwār*, کشیدی سوار

raftan dar jahāz.—(putting on

board) نهادن در جهاز *nīhādun dar*

jahāz.

EMBARRASS, *vt.* آشفتن *āshuftan*,

پریشان *muztarīb-k.*, مضطرب کردن

parīshān-k., حیران کردن *hairān*

-k., مشوش نمودن *mushawwash-n.*

EMBARRASSED, *a.* آشفته *āshufta*,

پریشان *mushawwash*, *parī-*

shān To be embarrassed, شدن

آشوده *muztarīb-sh.*, مضطرب

āshufta-sh.

EMBARRASSMENT, *n.* پریشانی *parī-*

shānī, آشفتگی *āshuftagī*, اضطراب

iztirāb, تشویش *tashwīsh*.

EMBASSADOR, *n.* ایلچی *ilchī*, رسول

rasūl, فرستاده *firistāda*.

EMBASSY, *n.* پیام *paighām*, پیام *pa-*

yām, ارسال *irsāl*. To send an em-

bassy, ایلچی فرستادن *ilchī-f.*

EMBATTLE, *vt.* صف آراستن *saff-ā.*,

جنگ آماده کردن *jang āmadā-k.*

EMBAY, *vt.* در خلیج آوردن *dar khalij-ā.*

EMBELLISH, *vt.* آرایش *z bīdan.* زینت دادن *zīnat-d.* *ārāyish-n.* زینت نمودن

EMBELLISHMENT, *n.* زیبایش *z-bā-yish.* زینت *zīnat.* آرایش *ārāyish.*

EMBERS, *n.* مالت *mallbat.* اخگر *akhgar.*

EMBEZZLE, *vt.* خیانت کردن *khīyā-nat-k.* اسراف کردن *isrāf-k.*

EMBEZZLEMENT, *n.* خیانت *khīyānat.* دزدی *duzdi.*

EMBLAZON, *vt.* آراستن *arāstan.* رونق بخشیدن *raunak-b.*

EMBLEM, *n.* علامت *ālāmat.* نشان *nishān.*

EMBLEMATICAL, *a.* کدانه دار *kināya-dār.* رمزی *ramzi.* علامتی *ālāmati.*

EMBLEMATICALLY, *adv.* بطور عبارت *ba tauri ibārat.* بطرفی *ba tariki ramz.*

EMBODY, *vt.* مجسم ساختن *mujas-sam-s.* جمع کردن *jamā-k.*

EMBOLDEN, *vt.* دلیر ساختن *dilīr-s.* بی داک کردن *bī dāk-k.*

EMBOLISMAL, *a.* کبیده *kabīsat.*

EMBOSS, *vt.* نقش کردن *naksh-k.* مذهب کردن *mukabbab-k.*

EMBOSSMENT, *n.* کوبه کاری *kubba kāri.* تقبیب *takbīb.*

EMBOWEL, *vt.* روده بیرون کردن *rūda berūn-k.* دفن کردن *dafn-k.*

EMBRACE, *vt.* بغلگیری کردن *baghulgī-rī-k.* در برگردن *āghūsh-k.* آغوش کردن *dar bar-g.* کنار گرفتن *kinār-g.* To embrace one another, تعانف کردن *ta-ānuk-k.*—(comprise) اشتمال کردن *ishtimāl-k.*—(admit) پذیرفتن *pazīruf-tan.* قبول کردن *kabūl-k.* To embrace an opportunity, فرصت گرفتن *fursat-g.*

EMBRACE, *n.* بغل *baghul.* آغوش *āghūsh.* کنار *kinār.*

EMBRACER, *n.* بغل گیر *baghulgīr.* بغل *baghul kunandu.* با *bārū*

EMBRASURE, *n.* کنگره دیوار *kungarai dīwār.*

EMBROCATION, *n.* مالش *tilā.* طلا *mālīsh.*

EMBROIDER, *vt.* زردوزی کردن *sardūzi-k.* چکن دوزی کردن *chikin dūzi-k.*

EMBROIDERER, *n.* زردوز *zar dūz.* چکن دوز *chikin dūz*

EMBROIDERY, *n.* زردوزی *zar dūzi.* چکن دوزی *chikin dūzi.*—(diversity of colours) رنگارنگی *gūnāgūnī.* رنگها *bukalamūn.*

EMBROIL, *vt.* درهم انداختن *jitna-a.* درهم زدن *bur-ham-z.* پریشان نمودن *parīshān-n.*

EMBRYO, *n.* جنین *janīn.* حامل *hamal.*

EMENDABLE, *a.* ممکن اصلاح *munakkinī islāh.* پذیر اصلاح *islāh pazīr.*

EMENDATION, *n.* اصلاح *suhl.* صحت *islāh.* تادیب *tādīb.*

EMENDATOR, *n.* مصلح *muslah.*

EMERALD, *n.* زمرد *zumurrud.* مینا *mīnā.*

EMERGE, *vi.* ظهور کردن *zahūr-k.* صدور *sudūr-g.* پدید آمدن *paydā-sh.*

EMERGENCY, *n.* ضرورت *hādīsa.* حادثه *zarūrat.*

EMERGENT, *a.* (sudden) ناگهانی *nāgī-hānī.*—(rising into view) ظهور نما *zahūr numā.* صادر *sādīr.*

EMEROIDS, *n.* باسور *bāsūr.* (pl. بواسیر).

EMETIC, *a.* مسهقرغ *mustafarigh.* مقیی *mukhayī.*

EMETIC, *n.* دبو *ilāji kai.* علاج *la-yū.* استفراغ *istifragh.*

EMETICALLY, *ad.* اقیانه *ikyāna*.

EMIGRANT, *n.* نارت وطن *tārīki watan*.

EMIGRATE, *vi.* وطن گذاشتن *watan-g.*,
دیار کردن ترک *tarkī diyār-k.*,
هجر نمودن *hijr-n.*

EMIGRATION, *n.* ترک وطن *tarkī watan*,
هجرات *jilāi watan*, جلاى وطن *hijrān*.

EMINENCE, *n.* سرفرازی *sarfurāzi*,
زرگی *buzurgī* و حلال *jāh u jalāl*.—(height) بلندی *bulandī*, ارتفاع *irtifād*.—(high ground) جای بلند *jāi buland*, پشته *pushta*.

EMINENT, *a.* بلند *buland*, سرفراز *sarfurāz*, بزرگ *buzurg*, عالی *ālī*, رفیع *rafīd*. Very eminent, صاحب دولت *sāhibi dawlat*, عالی مقام *ālī mukām*, عالی شان *ālī shān*, ارباب *ashraf*, اشرف *arbābi maānī*. To be or become eminent, تفضل شدن *tafaazzul-sh.*, نامور *rafī.b.*—(conspicuous) معروف *ma-drūf*, مشهور *mashhūr*.

EMINENTLY, *ad.* در وجه عالی *bar wajai ālī*, شریفانه *sharīfan*.

EMISSARY, *n.* جاسوس *jāsūs*, هرکاره *harkāra*, خبر گیر *khabar gīr*.

EMISSION, *n.* اخراج *ikhraj*, فرت *fart*.

EMIT, *vt.* اظهار *ikhraj-k.*, اظهار نمودن *ishār-n.*

EMMET, *n.* مور *mūr*, نمل *naml*.

EMOLLIENT, *a.* ملین *mulayyin*.

EMOLUMENT, *n.* پیدایش *paydāyish*, حاصل *hāsīl*, سود *sūd*, فایده *fāyada*.

EMOTION, *n.* آشفتگی *āshuftagī*, اضطراب *iztirāb*, کدورت *kudūrat*.

EMPALE, *vt.* خورزند کردن *khausakat-k.*, بردار کشیدن *bardār-k.*

EMPEROR, *n.* شاهنشاه *shāhanshāh*,

سلطان *sultān* The Emperor of Rome, کایسر *kaisar*. The Emperor of China, خانان *faghfūrī chīn*, فغفور چین *khākān*.

EMPHASIS, *n.* تاکید *tākīd*.

EMPHATIC, *a.* باتاکید *bā tākīd*, مؤکد *muakkad*.

EMPHATICALLY, *ad.* بطور قطعی *bā taurī qatī*.

EMPIRE, *n.* (command) حکم *hukm*, فرمان *farmān*.—(the imperial dignity) سلطنت *pādshāhī*, پادشاهی *saltanat*, شهر یاری *hakūmat*, حکومت *shahr yārī*.—(kingdom) مملکت *mu-mlakat*, پادشاهی *pādshāhī*.

EMPLOY, *vt.* مشغول کردن *kār-s*, کار و بار دادن *mashghūl-k.*, کار و بار دادن *u bār-d.*, پرداختن *pardākhtan*. To employ oneself, خود را مشغول کردن *khudrā mashghūl-k.*, کار گذاردن *kār-g.* To employ one another, تشاغل ساختن *tashāghul-s.*—(use as an instrument) استعمال کردن *istiāmāl-k.*

EMPLOYABLE, *a.* واجب الاستعمال *wājib ul istīmāl*, لایق تصرف *lāyakitassaruf*.

EMPLOYEE, *n.* کار گذار *wakīl*, وکیل *kār guzār*.

EMPLOYED, *a.* مشغول *mushtagīl*, مشغول *mashghūl*.

EMPLOYER, *n.* کار فرما *ākā*, استعمال *farmā*.—(one who employs) مستعمل کننده *istīmāl kunanda*, مستعمل *mu-stdmil*.

EMPLOYMENT, *n.* کار *kār*, شغل *shughl*, منصب *amr*, امر *dmal*.—(office) خدمت *khidmat*.—(service), نوکری *naukarī*, خدمت *khidmat*.

EMPOISON, *vt.* زهر دادن *zahr-d.*

EMPORIUM, *n.* بازار *bandar*, بندر *bāzār*.

EMPOVERISH, *a.* مفلس کردن *muflis-*

- k.*, گدا کردن *kharāb-k.*, خراب کردن *gadā-k.*, کم زور کردن *hamzor-k.*
- EMPOVERISHMENT**, *n.* افلاس *iflās*, فقری *fakīrī*, گدائی *gadā'iy.*
- EMPOWER**, *vt.* قدرت دادن *kudrat-d.*, فرمان مختار کردن *mukhtār-k.*, فرمان دادن *furmān-d.*
- EMPRESS**, *n.* ملکه *malaka*, سلطانہ *sul-tāna*, قیصرہ *kaisara.*
- EMPTINESS**, *n.* خالی *khālā*, تهی *tihī*.
- EMPTY**, *a. (void)* تهی *tihī*, خالی *khālī*, بی بار *bī bār*, (unburdened) معطل *mu'tīl*, سبکبار *sabukbār*. Empty handed, دست تهی *tihī dast.*
- EMPTY**, *vt.* خالی کردن *tihī-k.*, تهی کردن *khālī-k.*, خلوت کردن *safr-k.*, صغر کردن *khilwat-k.*
- EMPYREAN**, *n.* فلک *falak*, عرش *ārsh.*
- EMULATE**, *vt. (without envy)* رقیب شدن *rakīb-sh.*, حسرت کردن *hasrat-k.*, (with envy) حسد بردن *hasad-b.*, غیرت نمودن *ghayrat-n.*
- EMULATION**, *n.* غیرت *hasrat*, حسرت *ghayrat*, حسد *rashk*, رشک *hasad*—(rivalry) مقابلہ *mukābala.*
- EMULATIVE**, *a.* حسد بر *hasad bar*, اهل غیرت *ahli ghayrat.*
- EMULOUSLY**, *ad.* با حسرت *bā hasrat*, با غیرت *bā ghayrat.*
- ENABLE**, *vt.* توانا کردن *kurvat-d.*, توانا کردن *tawānā-k.*, دست دادن *dast-d.*, ساختن *kābil-s.*
- ENACT**, *vt.* امر فرمان کردن *furmān-k.*, حکم نمودن *hukm-n.*, (make into law) اجرا نمودن *ijrā-n.*
- ENACTMENT**, *n.* قانون *kātda*, فاعده *kānūn.*
- ENAMEL**, *n.* مینا *mīnā*, میناکاری *mīnā-kārī.*
- ENAMEL**, *vt.* مینا کاری *mīnā-k.*, مینا کردن *mīnākārī-k.*
- ENAMOUR**, *vt.* عاشق کردن *āshik-k.*, آشفه کردن *āshufta-k.*, فریفتن *shaydī-n.*
- ENAMoured**, *a.* عاشق شده *āshik shuda*, شیفته *shorīda*, شوریده *shīfta.*
- ENCAMP**, *vi.* حایم زدن *khayma-z.*, نزول کردن *mu'dshar-k.*, اردو زدن *nuzūl-k.*, اردو *urdu-z.*
- ENCAMPMENT**, *n.* لشکرگاه *lashkargāh*, اردو *khayma gāh*, حایم گاه *urdu.*
- ENCHAIN**, *vt.* بستن *bastan*, زنجیر کردن *zanjīr-k.*
- ENCHANT**, *vt.* افسون کردن *afsūn-k.*, سحر بازی نمودن *jādūī-k.*, دلکشیدن *dil-k.*, (delight) شاد کردن *dilāwīz-k.*, دلاویز کردن *shād-k.*
- ENCHANTED**, *a.* مسحور *mashūr*, (delighted) شادمان *shādmān*, دلشاد *dīlshād.*
- ENCHANTER**, *n.* ساحر *jādūgar*, افسونگر *āfsūngar.*
- ENCHANTINGLY**, *ad.* مسرورانہ *masrūrāna*, با دلاویزی *bā dīlāwīzī*—(by enchantment) مسحورانہ *mas-hūrāna.*
- ENCHANTMENT**, *n.* (magic charms) افسونگری *afsūn-garī*, سحر بازی *sahr bāzī*, (irresistable influence) دلستانی *dīlsitānī*, دلاویزی *dīl āwīzī.*
- ENCHANTRESS**, *n.* ساحره *sāhirat*, زن جادوگر *zanī jādūgar*, (a beautiful woman) زن نازنین *zanī nāznīn*, زن دلکش *zani dil lash.*
- ENCHASE**, *vt.* در زدن *dar-z.*, نصب نمودن *nasb-n.*
- ENCIRCLE**, *vt.* گرد ساختن *gard-s.*

دایره کردن *gardāgard-n.*, دایره کردن *dāyira-k.*, محاصره کردن *muhāsara-k.*
ENCLOSE, vt. (surround) احاطه کردن *ahāta-k.*, محاصره کردن *muhāsara-k.*
 —(confine) سد کردن *kayd-k.*, سد کردن *sadd-k.* To enclose (a letter) لفافه کردن *lifāfa-k.*, ملغوب کردن *mal-fūf-k.*
ENCLOSURE, n. حصار *ihāta*, احاطه *hisār*. An enclosure of pales, دار دزن *dār bazin*.—(of a letter) لفافه *lifāfa*
ENCOMIAST, n. وصاف *mādhik*, مدح *wasāf*.
ENCOMIUM, n. مدح *silāyish*, ستایش *madh*, آفرین *sanā*, وصف *wasf*, آفرین *āfrīn*, تحسین *tuhsīn*.
ENCOMPASS, vt. احاطه نمودن *ihāta-n.*
ENCORE, ad. بار دیگر *bār idigār*, بار *bāz*.
ENCOUNTER, n. (battle) جنگ *jang*, نبرد *nabard*, رزم *razm*.—(accidental meeting) ملاقات *mulākāt*, مصادفت *musādāfat* —(casual incident) وتعبث *wakaāt*, مقابله *mukābala*.
ENCOUNTER, vt. (combat) وقعت کردن *wakaāt-k.*, جنگیدن *jangīdan*.—(meet face to face) دو چار شدن *du chār-sh*, رود کردن *rūbarū-k.*, مقابله *mukābala-k.*—(oppose) مخالفت کردن *mukhālifat-k.*, مانع کردن *mānū-k.*
ENCOURAGE, vt. (animate) دلیر کردن *diler-k.*, اسدما لیت *tasallī-k.*, انگیزش *angīkh-tan*, جرأت دادن *jura't-d.*—(exhort, advise, incite) پند دادن *pand-d.*, نذیب *tambīh-s.* To encourage to fight, کتالت تحریر نمودن *kutālat tahrīz-k.* To encourage an insurrection, فتنه تحریر کردن *fitna tahrīk-k.*, فتنه ایگیزختن *fitna-a.*

ENCOURAGED, a. محرک *muharrak*. —(favoured) صاحب همت *sāhibi himmat*, عزت پذیر *ināyat pazīr*.
ENCOURAGEMENT, n. تقویت *takwīyat*, نسلی *tasallī*.—(countenance) حمایت *himāyat*, مهربانی *mehrbānī*, عداوت *ināyat*.
ENCOURAGER, n. تحریرکن نماینده *tahrīk numāyanda*, حمایت دهنده *himāyat dahanda*, مددگار *mutasallī*.
ENCROACH, vi دست درازی کردن *dast darāzi-k.*, تجاوز *tatāwul-k.*, تجاوز *nāhak dāhl-k.*
ENCROACHMENT, n دست درازی *dast darāzi*, تجاوز *tatāwul*.
ENCUMBER, vt. حمل نمودن *haml-n.*, بار کردن *bār-k.* To encumber with debts, مدیون کردن *madīyūn-k.*
ENCUMBERED, a. باردار *bārdār*, مملوع *mamnūd*.
ENCUMBRANCE, n. (impediment) مانع *manā*, تعارض *tādrīz*, زجر *zījr*.—(burden) بار *bār*, حمل *haml*.—(debt) کارز *karz*, وام *wām*, دین *dayn*.
ENCYCLOPEDIA, n. جوامع العلوم *jarwām ulūm*.
END, n. (conclusion) انجام *akhīr*, عاقبت *anjām*, سر انجام *saranjām*, اکیبات *akhībat*, ختم *intihā*, خاتمه *tamāmat*.—(of a book) نیت *khātima*.—(aim, intention) نیت *niyat*, قصد *hasd*, مراد *murād*, اجل *marḡ*, مرگ *natīja*.—(deth) ابطال *ibtāl*.—(abolition) سر *sar*, نوک *nauk*. The end or consummation of time, انقراض الزمان *inkhīrāzu'z zamān*. To the end of life, تا آخر حیات *tā ākhīrī hayyāt*. The end of a sentence or

period, محط *mahatt*. The end of a verse, فایه *kāfiya*. To contemplate the end, اندیش کردن *ānīsha-k*. The end of a speech or a letter, ختم کلام *khatami kalām*. Brought to an end, منتهی *muntahī*, منقرض *munkhariz*. At the end of his reign, در آخر دولتش *dar ākhiri daulatash*. About the end of the book it is mentioned, در خاتم کتاب *dar khātimai kitāb*. At the end, در آخر *dar ākhir*. Without end, بی حد و غایت *bī hadl u ghāyat*. A good end, محب فرجام *khūb farjām*. A bad end, بد فرجام *bad farjām*. In the end, عاقبت الامر *fi'l-jumla*, فی الجملة *ākibatul amr*. To what end? چه *chi maāni*. To the end that, آنکه *barāyi ānki*. To gain one's end, مراد حاصل کردن *murād hāsil-k*. To no end, بی معنی *bī maāni*, دیبوده *bihūda*. From beginning to end, از ابتدا تا آخر *az āwval ta ākhir*, از ابتدا تا انتها *az ibtidā tā intihā*. The end of time, the last day, آخر زمان *ākhir zamān*.

END, *vt.* (bring to an end) آخر کردن *ākhir-k*, انجام دادن *anjām-k*, ختم کردن *khatam-k*, تمام نمودن *tamām-k*. —(come to an end) با انجام آمدن *ba anjām-ā*, تمام شدن *tamām-sh*, آخر *ākhir-sh*, منتهی شدن *muntahī-g*. —(put to death) قتل کردن *katl-k*, کشتن *kushtan*.

ENDAMAGE, *vt.* زیان کردن *ziyān-k*, ایذا کردن *izā-k*.

ENDANGER, *vt.* در خطر انداختن *dar khatar-a*.

ENDEAR, *vt.* دلنواختن *dāziz-k*, عزیز کردن *dīl-n*.

ENDEARMENT, *n* دلنوازی *dil nawāzi*, محبت *mohabbat*, نوازش *nawāzish*.

ENDEAVOUR, *n*, جهاد *jehād*, کوشش *kushish*, سعی *sai*. A great endeavour, سعی بلیغ *saiyi baligh*. With every endeavour, با جمله قوت *bā jumlai kuwat*, با سعی جم *bā saiyi jamil*.

ENDEAVOUR, *حدا و جهاد کردن* *ja'ldu jehād-k*, سعی نمودن *saiy-n*, کوشش کردن *kushidan*, کوشیدن *kushish-k*, محنت کردن *mahnat-k*.

ENDEAVOURER, *n* محنت کننده *mahnat kunanda*, سعی کننده *saiy kunanda*.

ENDED, *a*, تمام *tamām*, منتهی *muntahī*, منقضي *munkuzū*.

ENDITE, *vt.* (write) نوشتن *navishtan*, انشا کردن *in-shā-k*, تصدیق کردن *tasnīf-k*, الزام کردن *ilzām-k*, شکایت کردن *shikāyat-k*.

ENDICTMENT, *n*, شکایت *shikāyat*, غمز *ghumz*.

ENDIVE, *n*, کاسنی *kāsnī*, کرو *kirar*.

ENDLESS, *a* (not terminated) بی نهایت *bī nihāyat*, بی حد *bī hadl*. —(infinite in space or number) بی حد و شمار *bihadd wa shumār*. —(infinite in time) ابدی *abadī*, مدام *mudām*.

ENDLESSLY, *ad.* دایما *dāyiman*, همیشه *hamīsha*.

ENDLESSNESS, *n* همیشگی *hamīshgi*, استمرار *istimrār*, دوام *dawām*.

ENDORSE, *vt.* بر پشت نوشتن *barpusht-n*, امضا کردن *rahm-k*, رقم کردن *imzā-k*.

ENDORSEMENT, *n*, بر پشت *bar na-visht*, ظهور نویسی *zohr navisht*.

ENDOW, *vt.* (with a portion) چیزی دادن *chizi dādan*.

- ja'iz-d.*, مهر دادن *wakf-k.*, وقف کردن *mukr-d.*
- ENDOWMENT, *n.* (portion) مهر *mahr*, اوقاف *lābīn.*—(for pious uses) *aukhāf*, خیرات *khayrāt.*—(quality) وصف *wasf*, (pl اوصاف).
- ENDUE, *vt.* دادن فضیلت *fazīlat-d.*, عقل و دهر بخشیدن *akl u hunar-b.*
- ENDURANCE, *n.* استقامت *bahā*, برداشت *istimār.*—(patience) برداشت *bardāsh*, صبر *sabr*, طابت *takat.*
- ENDURE, *vt.* (bear) برداشت کردن *bardāsh-k.*, تحمل کردن *sabr-d.*, ماندن *tahammul-k.*—(last, remain) ماندن *māndan*, نایم شدن *kāyam-sh.*
- ENEMA, *n.* حقنه *hukna*, اماله *imāla.*
- ENEMY, *n.* دشمن *dushman*, عدا *ādū*, خصم *khasm.* A mortal enemy, خصم جان *khasmī jān.*
- ENERGETIC, *a.* دار قوت *kuwaidār*, متجاهد *mutajāhid.*
- ENERGY, *n.* قدرت *kuwat*, شوق *shauk*, احیاء *ijlāhād.*
- ENERVATE, *vt.* زبون کردن *zabūn-k.*, کمزور کردن *zāif-s.*, ضعیف ساختن *zār-k.*, ناتوان کردن *nātuwān-k.*
- ENFORCE, *vt.* اضطرار نمودن *izlirār-n.*, فوی زور دادن *zor-d.*—(invigorate) محکم کردن *kawī-k.*—(strengthen) زور (constrain) کردن *mahkum-k.*—(put in force) برداختن *zor-ā.*—(put in force) آوردن *pardākhtan*, بر آوردن *bar-ā.*
- ENFORCEMENT, *n.* (act of enforcing) تأکید *takīd*, تکیه *takviyat*, زور *zor*, تدبیر *tadbi.*—(putting into execution) تکمیل *takmil.*
- ENFRANCHISE, *vt.* آزاد کردن *āzād-k.*, خلاص کردن *khalās-k.*
- ENFRANCHISEMENT, *n.* آزادی *āzādī*

- ENGAGE, *vt.* (fight) جنگیدن *jangīdan*, مقابل کردن *hitāl-k.*, مهارت کردن *mahāraba-k.*—(employ) درکاری معین کردن *dar kām rimudyān-k.*, مقرر کردن *mullarrar-k.*—(embark in any affair) در امر مشغول گشتن *bakār dar-ā.*—(bring over to a party) بطرف کشیدن *ba taraf-k.*—(engage the attention) مشغول ساختن *mashghul-s.*, آگاهی بر کشیدن *āgāhi-bar-k.*—(contract to do any thing) عهد و پیمان کردن *shurt-k.*—(be security for a debt) مال ضامن شدن *ālul u paymān-k.*—(stake) گرو نهادن *māl-zāminī-d.*—(stake) رهن دادن *gīru-n.*, رهن *rahn-d.*
- ENGAGED, *a.* مشغول *mashghul.*
- ENGAGEMENT, *n.* (conflict) جنگ *jang*, نبرد *nabard*, پیکار *paykār.*—(to pay debt) مالصامنی *māl-zāminī*, کفالت *kafālat.*—(adherence to a party) دامن گیری *ham wisākī*, قول *dā-mangirī.*—(contract) شرط *shart*, قرار *karār.*—(of the attention) اشتغال *ishṭighāl*, شغل *shughl*, فکر *fikr.*
- ENGENDER, *vt.* (beget) تولید کردن *taulīd-k.*, تناسل نمودن *tanāsul-n.*—(to be generated) مولود شدن *marūbid-sh.*—(bring forth) زایده بودن *zāida-b.*—(bring forth) وضع حمل کردن *wazī hamī-k.*, پیدای کردن *paydā-k.*
- ENGINE, *n.* (for raising water from rivers, &c.) دولا *dol-āb*, منجنیق *manjanūn.*—(for throwing stones, &c.) پرتکائی *manjanīk*, فن *pīr-kānī.*—(device) فن *fann*, غرض *gharaz*—(an agent for another) وکیل *wakīl*, کارگذار *kārguzār.*

ENGINEER, n. (director of artillery) *توپ انداز* *top andāz*.—(a director of buildings or works) *معمار* *midmār*, *مهندس* *mulhandis*—(player of fire-works) *آتشباز* *ātishbāz*

ENGLISH, a. *انگریز* *ingriz*, *انگلیس* *inglis*. To translate into English, *dar zabā-ni ingrizi tarjuma-k*.

ENGLISHMAN, n *انگریز* *ingriz*.

ENGLUT, n *اوباشدن* *āwbāshdan*, *اوباریدن* *āwbāridan*.

ENGORGE, vt. vide SWALLOW.

ENGRAIN, vt. *رنگ بالا و ثابت دادن* *rang balā u sābit-d*.

ENGRAPPLE, vt. *بلعیدن* *balidan*, *گرفتن* *giriftan*, *قبض کردن* *kabz-k*.

ENGRASP, vt. *گرفتن* *giriftan*, *بودن* *rabūdan*, *قبض کردن* *kabz-k*, *بصرف آوردن* *ba tasarruf-ā*.

ENGRAVE, vt. *نقش کردن* *kandan*, *نکاش-k*, *کلام کارب کردن* *kalam kāri-k*.

ENGRAVER, n. *کندۀ کلام کار* *kalam-kār*, *مهر کن* *kandagar*.—(a seal engraver,) *مهر کن* *mohr kan*.

ENGROSS, vt. (attention) *مشغول کردن* *mashghul-k*, *تحریر نمودن* *tahrir-n*. (commodities) *جمع اجداس انداختن* *jamid ajnās-a*.

ENGULPH, vt. *غرق کردن* *ghark-k*.

ENHANCE, vt. (a price) *قیمت زیاده* *zayāda-k*, *افزودن* *afzūdan*.—(raise in esteem) *در اعتبار پیش بردن* *dar attibār pesh dasti-k*.

ENHANCEMENT, n. *زیادت قیمت* *zayādat kimat*.—(aggravation) *نفات* *sakalat*, *باز* *bahz*.

ENIGMA, n. *رمز* *ramz*, *لغز* *lughz*, *معما* *mua'mmā*.

ENIGMATICAL, a. *رمزآمیز* *ramz āmiz*, *مرموز* *marmūz*.

ENIGMATIST, n. *رماز* *rammāz*, *لغزگو* *lughsgu*.

ENJOIN, vt. *فرمودن* *farmūdan*, *امر کردن* *amr-k*, *حکم نمودن* *hukm-n*.

ENJOY, vt. (live in happiness) *در خورداری* *bar khurdāri-g*, *عیش و عشرت* *dish u dshrat-k*, *کامرانی داشتن* *kāmranī-d*. To enjoy the possession or property of any thing, *منصرف بودن* *mutasarraf-b*, *متمتع شدن* *mutama-ttī-sh*. To enjoy the possession of wealth, *مغتنم شدن* *mughtanam-sh*. To enjoy company, *رفیق و همراه شدن* *rafik u hamrah-sh*, *صحبت کردن* *sokbat-k*. To enjoy an office, *منصرف منصب شدن* *mutasarrafi mansab-sh*. To enjoy health, *در صحت شدن* *dar saht-sh*, *تندرست بودن* *tandurust-b*.

ENJOYMENT, n. *کامرانی* *kāmranī*, *تمتع* *dish u dshrat*, *عیش و عشرت* *tamattī*, *تذمت* *tandm*, *کامیابی* *kāmyābī*.

ENKINDLE, vt. *انروختن* *afrukhtan*.

ENLARGE, vt. *زیاده کردن* *zayāda-k*, *وسیع کردن* *wasid-k*, *فراخ کردن* *farākh-k*.—(amplify) *عبارت کردن* *ibārat-k*, *مبالغت ساختن* *mubālaghat-s*. To enlarge eloquently, *تطویل کلام کردن* *tatwili kalām-k*. To enlarge or set at liberty, *آزاد کردن* *āzād-k*, *خلاص کردن* *khalās-k*, *رها کردن* *rahā-k*.

ENLARGED, a. *ممدود* *mamdūd*, *دراز کشیده* *darāz kashīdu*.

ENLARGEMENT, n. *توسیع* *tausi*, *کشادگی* *kushādagi*, *فراخی* *farākhī*, *ازداد* *zayādatī*, *زیادت* *tarakhī*, *ازداد* *azdiyād*.—(magnifying representation)

مبالغه *mubālagha*, تفریط *tafrīt*.—(release from confinement) آزادی *āzādī*, نجات *nujāt*.

ENLIGHTEN, *vt.* روشن کردن *raushan-k.*, منور کردن *munawwar-k.*—(instruct) تعلیم دادن *tarbiyat-k.*, تربیت کردن *tadlīm-l.*

ENLIGHTENED, *a.* روشن کرده *roshan kardā*, منور *munawwar*.

ENLIST, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, دفتر در دفتر لشکری نوشتن *daftar-k.*, *dar daftarī lashkarī-n.*

ENLIVEN, *vt.* (give life) حیات دادن *hayāt-d.*, نفس و حرکت بخشیدن *nafs u harakat-b.*—(rouse, give vigour) انگیزدن *angīzdan*, زورک نمودن *zī-rak-n.* شادمان کردن *shādmān-k.*, خورسندی کردن *khursandī-k.*

ENMITY, *n.* دشمنی *ādāvat*, دشمنی *dushmanī*, کینه *khasūmat*, خصومت *khāsūmat*, اظهار خصومت *līna*. To shew enmity, اظهار خصومت *izhārī khasūmat-k.* To be at enmity, خصومت نمودن *khasūmat-n.*, دشمنی *ādāvat-k.*

ENNOBLE, *vt.* سرفراز کردن *sarfarāz-k.*, مشرف کردن *buland-k.*, بلند کردن *mushrīf-k.*, تشریف کردن *tashrīf-k.*

ENNOBLED, *p. a.* سرفراز کرده *sarfarāz kardā*, مشرف *musharraf*. To be ennobled, مشرف بودن *musharraf-b.*

ENORMITY, *n.* (depravity) شدت *shiddat*, شرارت *sharārūt*, ستم *sitam*, ظلم *zulm*.—(excess) زیاده *ziyādātī*.

ENORMOUS, *a.* شدید *shadīd*, شرر *sharīr*, مغسد *mufsid*.—(excessive) کبیر *bisṡār*, نهایت *nihāyat*, بسیار *kabīr*. To be enormous, از حد گذشتن *az hadī-g.*

ENORMOUSLY, *ad.* بشدت *bashiddat*, بی حد *bī hadd*.

ENOUGH, *ad.* بس *bas*, وافر *wāfirān*. *n.* وافر *wāfir*, کفایت *kifāyat*. It is enough, کفایت است *kifāyat ast*. It is enough for me, مرا بس است *marā bas ast*. Be it enough for you, شما را کافی باشد *shumārā kāfī bāshad*.

ENQUIRE, *vt.* تعحصص کردن *tafahkus-k.*, نفیض کردن *taftīsh-k.*, پرسیدن *pur-sūlan*.

ENQUIRY, *n.* تعحصص *taftīsh*, نفیض *tafahkus*, پرسش *pur-sūsh*.

ENRAGE, *vt.* غضبناک کردن *ghazabnāk-k.*, تعغیظ ساختن *taghayyuz-s.*

ENRAGED, *a.* غضبناک *ghazabnāk*, خشم آلود *khashm ālūl*.

ENRAPTURE, *vt.* وجد کردن *wajd-k.*, لذت دادن *lazzat-d.*

ENRICH, *vt.* تونگر کردن *tawangar-k.*, مال دولت مند کردن *daulatmand-k.*, مال اغنا کردن *īghnā-k.*

ENRICHED, *a.* تونگر کرده *tawangar kardā*, دولت مند کرده *daulatmand kardā*.

ENROL, *vt.* اسم نویسی کردن *ism navī-sī-k.*, دفتر کردن *daftar-k.*

ENROLMENT, *n.* اسم نویسی *ism navī-sī*, دفتر *daftar*.

ENSHRINE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, حفظ کردن *hifz-k.*

ENSIGN, *n.* نشان *nishān*, علم *alam*, رایت *rāyat*, لوا *livā*. The victorious ensign, رایت نصرت *rāyati nusrat sarāyat*, لوی ظفرالتوا *livāi zafar illivā*. The imperial ensign, رایت *alamī pādshāhī*, دولت *rāyati daulat*.

ENSIGN-BEARER, *n.* نشانبردار *nishān-*

میرلوا *dlambardār*, علم بردار *bardār*,
miri liwā.

ENSLAVE, *vt.* غلام کردن *ghulām-k.*,
تابع کردن *tābī-k.*, بذلیل کردن
tazīl-k., اسنعباد کردن *tarkī-k.*, نزدیک کردن
istiābād-k., اسیر کردن *asīr-k.*

ENSUE, *vt.* در پس *ibād-k.*, انباع کردن
dar pas, آمدن *dar pas-ā*.

ENSNARE, *vt.* بدام آوردن *badām-ā*,
بکمند آوردن *ba kamand-ā*.

ENSUE, *vt.* پیروی کردن *pay-r.*, پی رفتن
payravī-k.

ENSURE, *vt.* امان دادن و عهد *ahd u*
amān-d., در سلامت نهادن *dar sa-*
lāmat-n.

ENTAIL, *n.* تخصیص کردن *takhsīs-k.*,
اقتطاع کردن *iktāḍ-k.*

ENTANGLE, *vt.* درهم زدن *barham-z.*,
پیچانیدن *parīshān-k.*, پیچش کردن
pechānīdan, پیچش کردن *pechīsh-k.*,
(bewilder) اضطراب کردن *iztirāb-k.*,
پیچش کردن *parīshān-n.*

ENTANGLEMENT, *n.* پیچش *pechīsh*,
خلط *khalt*, درهمی *barhamī*.—(per-
plexity) سرگردانی *parīshānī*,
sargardānī.

ENTER, *vt.* درون آمدن *dar-ā.*, داخل
darūn-ā., داخل *dakhl-k.*, داخل شدن
dākhil-sh., در رفتن *dar-r.*, وضع
wazī kadam-s. To enter
in and go out, بدر رفتن *dar-ā.*
wa badar-r., ولوح و خروج کردن *wu-*
lūj u kkurūj-k. To enter without
leave, بی اجازت در آمدن *bī ijāzat*
dar-ā. To cause or force to enter,
در آمدن *dar-k.*, داخل شدن *tadakh-*
khul-s. To wish to enter, مستدخل
mustadkhil-sh. To enter upon
business, بکار در آمدن *ba kār dar-ā.*

To enter by force, بزور داخل کردن *ba-*
zor dukhl-k., هجوم آوردن *hajūm-ā.*

To enter into partnership, مشارکت
ادبازب ساختن *mushārakat-k.*,
ambāzī-s. To enter into an agree-

ment, معاہدت کردن *muāhadat-k.*, انعاق
عهد و پیمان ساختن *ittifāk-n.*, نمودن

ahd u paymān-s. To enter into a
treaty of peace, عقد صلح کردن *ākdī*
sulh-k. To enter into intimacy,

همدمی نمودن *dostī-d.*, دوستی داشتن
hamdamī-n. To enter upon office,

منصب گرفتن *mansab-g.* To enter
in writing, مندرج کردن *mundarīj-k.*

ENTERED, *p. a.* داخل کرده *dākhil*
karda, مدخول *madkhūl*, در آمده
dar āmada. Entered in a book,
در کتاب نوشته *dar*
kitāb nawīshla.

ENTERPRISE, *n.* کار همایی *kāri hu-*
māmī, مهم *muhimm*, عزم *āzimat.*

ENTERPRISE, *vt.* کوشیدن *loshīdan*,
عزم کردن *āzī-*
mat-k.

ENTERTAIN, *vt.* (receive hospitably)
میزبانی کردن *mihmānī-k.*, میزبانی
کردن *mezbanī-k.*, ضیافت کردن
ziyā-
fat-k., میهمانداری کردن *mihmāndārī-*
k.—(talk with) گفتگوی نمودن *guft-*
guī-n., جواب سوال کردن *javāb sa-*
wāl-k.—(amuse) تماشا نمودن *tamā-*
shā-n., صفا دادن *safā-d.*—(admit,
اعتماد *bāwar-d.* باور دادن (believe)
itihād-b. To entertain or keep
in mind, یاد کردن *yād-k.*, یاد داشتن
dar khātir nishān-d.

ENTERTAINER, *n.* میزبان *mezban*,
صاحب ضیافت *sāhibī ziyāfat.*—
خوش خاطر سازنده (one who amuses)
khush khātir sāzanda.

ENTERTAINMENT, *n.* (hospitable reception) مهمانداری *mihmānī*, مهمانداری *mehmāndārī*, غریب روزی *gharib parwarī*. An entertainment, ضیافت *ziyāfat*, مهمانی *mehmānī*. A place of entertainment, مهمان سرا *mehmān sarā*, مسافر خانہ *musāfir khāna*, کاروانسرا *kārwānsarā*.—(amusement) تماشا *tamāshā*, حظ *hizz*.

ENTHRONE, *vt.* بر مسند نهادن *bar masnad-n.*, بر تخت سلطنت نشاندن *bar takhti saltanat-n.*, جلوس دادن *julūs-d.*

ENTHUSIASM, *n.* (inspiration) الهام *ilhām*.—(vain confidence in divine favour) توکل بیهوده *tawakkuli bihūda*.—(vain belief of divine inspiration), اعتقاد باطل در الهام ربانی *attikādi bātil dar ilhāmi rabbānī*.—(foolish imagination) خیال باطل *khayālī bātil*, خیال بیمعنی *khayāl bi madnī*.—(warmness of temper) آتش مزاجی *ātish mizājī*.—(elevation of fancy) ارنفاع خیال *irtifāi khayāl*.—(ecstasy) وجد *wajd*.

ENTHUSIAST, *n.* (visionary) اهل توکل *ahli tawakkuli bihūda*.—(a man of elevated ideas) صاحب خیال *sāhibi khayāl*.—(man of warm temper) آتش مزاج *ātish mizāj*.

ENTICE, *vt.* دل آویختن *dil-ā.*, دل فریفتن *dil-f.*, دل ربودن *dil-r.*

ENTICEMENT, *n.* دل‌و‌زنی *dil āwīzī*, دل‌فریبی *dil farībī*, نوازش *nawāzish*.

ENTICING, *a.* دل‌و‌ز *jāzib*, جادب *dil āwiz*, دل‌ریا *dil rubā*.

ENTIRE, *a.* تمام *kāmil*, کامل *tamām*, پاک *pāk*, درست *durust*.

ENTIRELY, *ad.* کاملاً *sarāsar*, سراسر

kāmīlāna, "تماماً" *tamāman*, فی الجمله *fil'jumla*, دقیقاً *bī kasūr*.

ENTIRENESS, *n.* تکمیل *takmil*, درستی *tamāmī*, تاممی *durustī*.

ENTITLE, *vt.* (confer titles of honour) القاب بخشیدن *alkāb-b.*—(denominate) نام دادن *nām-d.*—(give a claim to) مستحق کردن *mustahakk-k.*, دعوی *dadwa takhsīs-d.*

ENTITLED, *a.* مسمی *musamma'*, متلقب *mutalakkib*.

ENTITY, *n.* هستی *hastī*, ذات *zāt*.

ENTOMB, *vt.* (deposit in a tomb) در گورخانه نهادن *dar gor-khāna-n.*—(bury) دفن کردن *dafn-k.*

ENTRAILS, *n. pl.* روده‌ها *rudahā*.

ENTRANCE, *n.* در آمد *dar āmad*, مدخل *madkhal*, داخل *dakhl*.—(commencement) شروع *shurūd*, ابتدا *ibtidā*.

ENTRANCE, *vt.* غشایان گردانیدن *ghishk-yān-g.*, ممنون کردن *mamnūn-k.*, مسرور *masrūr-n.*

ENTRAP, *vt.* در دام آوردن *dar dām-ā.*, گزندار کردن *giniftār-k.*

ENTREAT, *vt.* التماس کردن *iltimās-k.*, نیاز کردن *neyāz-k.*, عرض کردن *arz-k.*, در خواست کردن *dar khāst-k.*

ENTREATY, *n.* درخواست *talab*, طلب *dar khāst*, عرض *arz*, خواهش *khāhish*, التماس *iltimās*.

ENTREE, } *n.* دخول *dukhūl*, داخل
ENTRY, } مدخل *madkhal*, داخل *dakhl*.

—(a passage) باب *bāb*. *dar*. An entry in a register, دفتر نوشتہ *nawīsh-tai daftar*.

ENTRENCHMENT, *n.* استحکامات *istihkāmāt*.

ENUMERATE, *vt.* شمردن *shumurdan*, عدد بنمودن *add-k.*, تعداد کردن *taaddād-k.*, حسب کردن *hasb-k.*

ENUMERATION, *n.* شمردنی *shimur-dagi*, تعداد *taddād*, حساب *hisāb*.

ENUNCIATION, *n.* اشتهار *ishtihār*, اعلان *ilān*, شرح *sharh*.

ENUNCIATIVE, *a.* لفظی *lafziy*.

ENVELOP, *vt.* لعانہ کردن *lifāfa-k*, ملفوف پوشیدن *malfūf-k*, پوشیدن *posh-idan*.

ENVELOPE, *n.* لفافہ *poshish*, لفافہ *lifāfa*, (پل. لفافے) *lifāfai* نامہ *nāma*.

ENVENOM, *vt.* زهر دادن *zehr-d*, زهر *zehr*, سم دادن *summ-d*.

ENVIABLE, *a.* واحب الحسد *wājibul hasad*, رشک *rashk*, لایق رشک *lāyaki rashk*.

ENVIED, *a.* محسود *mahsūd*, رشک *rashk*, رشک شدہ *rashk-shuda*.

ENVIER, *a.* حاسد *hāsīd*, صاحب حسد *sāhibi hasad*.

ENVIOUS, *a.* حسود *hasūd*, رشکین *rashkīn*, بدخواہ *bad khāh*.

ENVIOUSLY, *ad.* با حسد *bā hasad*, حسودانہ *hasūdāna*.

ENVIRON, *vt.* احاطہ کردن *ihāta-k*, گرداگرد کردن *muḥāsara-k*, گرداگرد *girdāgird-k*.

ENVIRONS, *n pl.* اطراف *atrāf*, پیرامون *payrāman*, حوالی *nawāhi*, حوالی *hawāli*.

ENVOY, *n.* وکیل *wakīl*, ایلچی *ailchī*, پیغامبر *payghāmbar*.

ENVY, *vt.* حسد بردن *hasad-b*, رشک *rashk*, رشک بردن *rashk-b*.

ENVY, *n.* حسد *hasad*, غیرت *ghayrat*, رشک *rashk*.

EPERGNE, *n.* ظرف زینت *zarfi zinati mez*.

EPHEMERIS, *n.* روزنامہ *roz nāma*, تقویم *takwīm*.

EPIC, *a.* شعر حکایت *shu'ri hikāyat* *gu*.—(poetry) شعر رجز *shu'ri rajaz*.

EPICURE *n* عیاش *ayyāsh*, شکم پرست *shikam parast*.

EPICUREAN, *a.* عیاشی *ayyāshi*.

EPIDEMIC, *a* دایر و سایر *dāyar u sāyar*, مرض عمومی *marzi umūmī*.—(contagious) معدی *muddī*.

EPIGRAM, *n.* لطیفہ *latīfa*, مرثعہ *murab-bā*, نکتہ *nukta*.

EPIGRAPH, *n.* عنوان *unwān*.

EPILEPSY, *n.* صرع *sarī*, خدل *khabal*.

EPILEPTIC, *a.* مصروع *masrūd*.

EPILOGUE, *n.* خاتمہ *khātimat* (پل. خواتم *maktūb*).

EPIPHANY, *n.* تجلی *tajallī*, ہوشان *hūshān*.

EPISCOPACY, *n.* اسقفیت *uskuḫfiyat*.

EPISODE, *n.* حادثہ *hādīsa*, واقعہ *wāqī*.

EPISTLE, *n.* خط *khat*, نامہ *nāma*, رعبہ *ruḥd*, مکتوب *maktūb*.

EPISTOLARY, *a.* لائق نامہ *lāyaki nāma*, خط پیوند *khat pairwand*, مکتوبی *maktūbī*.

EPISTROPHE, *n.* ترجیع بند *tarji'ī band*.

EPITAPH, *n.* کتابة *kitābat*, میت *mayyit* تاریخی *tārīkhī*.

EPITHET, *n.* صفت *sifat*, وصف *wasf*, لقب *laqab*, نعت *na'at*.

EPITOME, *n.* مختصر *mukhtasar*, منجملہ *muntalhab*, مجموعہ *mujmal*.

EPITOMIZE, *vt.* اختصار کردن *ikhṣār-k*, مختصر کردن *mukhtasar-k*.

EPOCH, *n.* تاریخ *tārīkh*, سہ *sana*, ارخت *urkhat*, زمان *zamān*.

EQUAL, *a.* برابر *barābar*, یکسان *yaksān*, مساوی *masāwī*, مثل *misal*, ہمنا *ham-tā*.—(even) هموار *hamwār*.

- mustāci*, برابر *barābar*.—(uniform) بخندل *mutābik*—(unanimous) مطابق *yakdīl*, یکجهد *yak jehd*.—(impartial) درست *durust*, عادل *ādīl*. Equal in quantity, عدل *ādīl*. Equal in age, هم عمر *ham umr*. Equal in height, هم سر *ham sar*. Equal in weight, هم سنگ *ham sang*, هم وزن *hamwazn*. Bearing an equal burden, هم بار *ham-bār*. Equal in price, هم قیمت *ham-kīmat*.
- EQUAL, *n.* هم قدری *hamzādī*, هم قدم *hamla lam*, هم پهلوی *hampahlū*. Without an equal, غیر معادل *ghayri mu-ādīl*, بی نظیر *bī nazīr*.
- EQUAL, *vt.* (make equal) برابر کردن *barābar-k.*, مساوی کردن *masāwī-k.*—(be or become equal) برابر شدن *barā-bar-sh*, مثل گشتن *misī-g*. To be equal to, لایق شدن *lāyuk-sh*.
- EQUALITY, *n.* تمیز *barābarī*, مساوات *tamsīl*, همواری *hamwārī*, مساوات *masāwāt*, اعتدال *attīdāl*.—(of the same dignity) همسری *humsarī*, همزادگی *hamzādagī*.
- EQUALIZE, *vt.* برابر کردن *barābar-k.*, مساوی کردن *masāwī-k.*, بسیط کردن *basīt-k.*.
- EQUALLY, *ad.* هم *ham*, سر بسز *sar basar*, مغلام *peeshā pesh*, بدیشاپدیش *peeshā pesh*, میسلانا *misīlāna*.
- EQUANIMITY, *n.* سنجیدگی *sanjīdagī*, صبر *barābarī*, سبَر *sabr*.
- EQUATION, *n.* تسویه *barābarī*, مساوات *tas-wīya*.—(in Arithmetic) مساوات *masāwāt*.
- EQUATOR, *n.* خط استوا *khatī istīwā*.
- EQUATORIAL, *a.* خط استوا منسوب *khatī istīwā mansūb*.—(line) خط وتر *khatī watar*.
- EQUERRY, *n.* سردار سواران *sardārī sawārān*, چابک سوار *chābuk sawār*.
- EQUESTRIAN, *a.* سوار *sawārī*, اسپ *asp paywand*.—(riding on horse back) سوار *sawār*, راکب *rākīb*.
- EQUIDISTANT, *a.* هم فاصله *hamfāsila*.
- EQUILATERAL, *a.* منساوبة الاضلاع *mu-tasāwiyat ul azlād*, هم پهلوی *ham pahlū*.
- EQUILIBRATE, *vt.* برابر ساختن *barā-bar-s.*, عدل نمودن *dāl-n*.
- EQUILIBRIUM, *n.* تعدیل *taddīl*, اعتدال *attīdāl*, معادلات *muādalāt*.
- EQUINOCTIAL, *n.* اعتدال النهار و الليل *attīdāl u' n nahār wa' layl*.
- EQUINOX, *n.* (vernal) نو روز *nauroz*, ربیعی *attīdālī rabīyī*.—(autumnal) خرفی *attīdālī kh-arfī*, مهرگان *mīhrjān*.
- EQUIP, *vt.* تیار کردن *tayyār-k.*, آماده آراستن *āmādah-k.*, آراستن *ārāstan*, آمادان *āmādan*.—(furnish with arms) کمر بستن *musalla-k.*, تجهیز کردن *jamīlī jehāzhā-a*.
- EQUIPAGE, *n.* سوار *tayyārī*, رکاب *sawārī*, حشم *hasham*.—(carriage) عرابه *ārāba*.
- EQUIPMENT, *n.* سازگاری *tayyārī*, اعداد *sāzkārī*, اعداد *at-lād*.
- EQUIPOISE, *n.* مساوات *musāwāt*, استوا *istīwā*.
- EQUIPOLLENCE, *n.* قوت اعتدال *kuwātī attīdāl*.
- EQUITABLE, *a.* عادل *ādīl*, اهل انصاف *ahli insāf*, دادگر *dādgar*, لایق *lāyak*.
- EQUITABLY, *ad.* از روی عدالت *ādīlāna*, لایقانه *lāyakāna*.
- EQUITY, *n.* انصاف *ādālat*, عدالت *ineāf*, معادلات *maādalāt*, داد *dād*, حق *hakk*.

EQUIVALENCE, } *n.* همقدمت *ham-*
EQUIVALENT, } *kimat* هم پیا *hum-*
bahā, مساوی *masāwī*.

EQUIVALENT, *a.* عوض *iwaz*, بدل *bad-*
la. To give an equivalent, بدل دادن *badla-d.*, عوض دادن *iwaz-d.*

EQUIVOCAL, *a.* دو معنی دار *du maʿ-*
nīdār, مشکوک *mashkūk*, مبهم *mub-*
ham. An equivocal expression, سخن
کهنگری *sakhuni dumadnī*, دو معنی
مغلفی *guftagūi mughluk*.

EQUIVOCALLY, *ad.* با دو معنی *bā du*
maʿnī, با شک *bā shak*.

EQUIVOCATE, *vi.* دو معنی نمودن *du-*
maʿnī-n, با حیل گفتن *bā hīla-g*.

EQUIVOCATION, *n.* دو معنی گوی *du*
maʿnī guī, ابهام *ibhām*, شک *shakk*.

EQUIVOCATOR, *n.* دو معنی گوینده *du*
maʿnī goyānda, مبهم گو *mubham gu.*

ERA, *n.* تاریخ *tārīkh*, عصر *ʿasr*, زمان *zu-*
mān.

ERADICATE, *vt.* از دیخ بر کردن *az bekhe*
bar-k, نزع کردن *nazʿ-k*.

ERADICATED, *a.* از دیخ بر کیده *az bekhe-*
bar handa, منزوع *mansūʿ*.

ERADICATION, *n.* استیصال *istīṣāl*,

ERASE, *vt.* تراشیدن *nashk-k.*, نسخ کردن
tarāshīdan, محو کردن *mahv-k*.

ERASED, *a.* محکوک *tarāshīda*, تراشیده
mahkūk.

ERASEMENT, *n.* حک *hakk* (حکوک *pl.*),
محو *mahv*.

ERASER, *n.* محوکن *māhi*, ماحی *māhv*
kun.

ERE, *ad.* پیش از آنکه *pesh az ān ki*.

ERECT, *vt* بر داشتن *buland-k.*, بلند کردن
bardāshtan, افراشتن *afrašhtan*, برپا
کردن *barpā-k.*, نشانیدن *nishāndan*,
انعامت کردن *akāmat-k*.

ERECT, *a.* افراشته *afrašta*, قائم *kājam*,
مختوب *munsub*.

ERECTION, *n* افراختگی *afrašhtagī*,
استادگی *istādagi*, انعامت *akāmat*,
نصب *nashb*.

ERECTNESS, *n.* استقامت *istikāmat*,
درستی *durustī*.

ERELONG, *ad.* بروی *bā zūlī*. عن
علی الغور *ʿin karīb*, در برب *alw'l fawr*.

EREMITE, *n.* گوسه نشین *gusha nashīn*.

ERMINE, *n* سنجاب *sinjāb*, قائم *kājam*.

ERR, *vi.* سهو کردن *sahv-k.*, غلط
شدن *ghalat-n.*, خطا کردن *khatā-k.*, گناه

بی راه *gunāh-n.*—(wander) راه
گمراه بودن *gumrāh-b.*

ERRAND, *n* پیغام *payghām*, پیام *payām*.

ERRANT, *a.* بی راه *bīrah*, گمراه
gumrāh, صاع *zāyī*.

ERRATUM, *n* غلط *ghalat*, سهو *sahv*.

ERRONEOUS, *a* خلاف قاعده *khalāfi*
kāyada, ناراست *nārāst*, پیرسوه *pur*
shav, گمراه *gumrāh*.

ERRONEOUSLY, *ad.* "غلطاً" *ghalatān*,
سهواً *sahvan*, غلطان *ghalatāna*.

ERRONEOUSNESS, *n.* عدم حقیقت *ʿadam*
ḥaqīqat, نارسائی *nā rāstī*.

ERROR, *n.* غلط *ghalat*, سهو *sahv*, خطا
khatā, تقصیر *taksīr*, تهور *kusūr*.

ERST, *ad.* پیشین *arwāl*, پشیم *peshīn*.

ERUCT, *vt.* افراختن *farākhīdan*,
آروغ کردن *ārūgh-k*.

ERUCTION, *n* آروغ *ārūgh*.

ERUDITION, *n.* تعلیم *dānīsh*, دانش
تادیب *tadīb*, عرف *ʿadrafat*.

ERUPTION, *n.* جوش *tashakkuk*, نشقن
jūsh—(hostile excursion) خروج *khu-*
rūj, هجوم *hujūm*—(pimples)

دמידگی *damīdagī*, حسب *hasab*.

ESCAPE, *n.* نجات *naṣāt*, رهایی *rahāī*,
خلاص *khalās*.

ESCAPE, *vt.* گریختن *gurī-*, رستن *rastan*, *khtan*, فرار نمودن *rahāi-y.*, سلامت یافتن *farār-n.* To escape safe, سلامت یافتن *salāmat-y* To escape from prison, از زندان گریختن *az zindān-g.* To escape from danger, از خطر رها شدن *az khatar rahā-sh.* To escape with impunity, بی عقوبت رفتن *bī dākūbat-r.* To escape unnoticed, بی معرفت شدن *bī mādrifat-sh.*

ESCAPED, *p. a.* رها شده *rasta*, رها شده *rahāyi yāfta.*

ESCHAR, *n.* خشک رشم *khushk resha.*

ESCHEAT, *n.* بار داشت *bāz dāshūt*, برگشت *bargasht.*

ESCHEW, *vt.* vide AVOID, SHUN.

ESCORT, *n.* بدره *būtraka.*

ESCORT, *vt.* محافظت کردن *muhāfazat-k.*

ESCUICHEON, *n.* علامت *ālāmat*, نشان *nishān.*

ESPECIAL, *a.* مخصوص *makhṣūs*, اخص *akhas.*

ESPECIALLY, *ad.* خصوصاً *khasūsan*, علی الخصوص *alā' al-khasūs.*

ESPLANADE, *n.* میدان *maydān*, تفرجگاه *tajarrujgāh.*

ESPOUSALS, *n.* شادی *nikāh*, شادی *shādī*, عروسی *drūsi.*

ESPOUSE, *vt.* عروسی کردن *drūsi-k.*, عقد نکاح ساختن *shādī-k.*, بشنیدن کردن *akdīnikah-s.*—(maintain) *pushtī-k.*, حمایت دادن *himāyat-d.*

ESPY, *vt.* (see at a distance) از دور دیدن *az dūr-d.*—(watch) نظر کردن *nazar-k.*, نگرستن *nigrīstan.*

ESQUIRE, *n.* سلاح بردار *salāh bardār.*—(gentleman) *mīrzā*, *ashrāf zāda.*

ESSAY, *vt.* جد و جهد *ajtra-k.* اجترأ کردن

jāldu jehd-n.—(make an experiment) آزمودن *āzmūdan*, امتحان نمودن *imtīhān-n.*

ESSAY, *n.* جهد *jehd*, جد *jadd*, رساله *rasāla*, آزمایش *āzmāyish.*

ESSENCE, *n.* جوهر *jauhar*, ذات *zāt*, نفس *nafs*, وجود *wajūd*, هستی *hastī*, کجبات *mojūdāt*, و حودات *mojūdāt*, عطر *dhūl*, بوی *būi*,—(perfume) *kāyīnāt.*

ESSENCE, *vt.* معطر کردن *mudttar-k.*, خوشبو کردن *khushbu-k.*

ESSENTIAL, *a.* ذاتی *zātī*, جوهری *jauharī*, اصلی *aslī*—(necessary) ضرور *zarūr*, واجب *wājib.*

ESSENTIAL, *n.* ضرورت *zarūrat*, لزمت *lāzimat.*

ESSENTIALLY, *ad.* بذات *bizātihi*, کلی *la kullī*, کاملاً *kāmilān.*

ESTABLISH, *vt.* (settle firmly) قایم کردن *kāyam-k.*, برپا کردن *bar pā-k.*, پادار کردن *mukarrar-k.*, مقرر کردن *pāyālār-k.*, در فرار کردن *bar karār-k.*—(make) ساختن *sākhtan*, کردن *karādan.* To establish an office, در منصب نصب کردن *dar mansab-nasb-k.*, نمکین کردن *tamkīn-k.* To establish peace, صلح منعقد ساختن *sulh mu-nākad-s.*

ESTABLISHED, *a.* برپا ساخته *barpā sākhta*, قایم *kāyam*, مقرر *mukarrar*, در فرار *barkarār*, منصوب *mansūb.* To be established, مقرر شدن *mukarrar-sh*, در فرار شدن *bar karār-sh.*

ESTABLISHMENT, *n.* قیام *kiyām*, بند و بست *nasb*, دسب *pāydarī*, استواری *ustuwārī*, ثبات *band u bast*, دستور *dastūr*,—(form, model) *sībāt.*—(foundation) بنیاد *lānūn.*—(allowance) سالیانه *bunyād.* اصل *asl.*—(allowance) *sālīyāna*, روزگاری *rozgārī*, طلب *talab.*

ESTATE, *n.* (state, the public) سرکار *sarkār*, جمع *jamī*.—(condition of life) حال *hāl*, وضع *wazī*.—(fortune, possession) مملکت *māl* (pl. اموال), مملکت *mumlikat*, (pl. ممالک). A hereditary estate, میراث *mirās*, ملک *mīlk*. A landed estate, عمار *dkār*.—(rank, quality) درجہ *martabā*, جاد *jāh*, داروہ *daraja*. A landed estate held as a pension, جاگیر *jāgīr*.

ESTEEM, *vt.* (prize) عزیز داشتن *dsts-d.*, iltifāt *n.*—(estimate) محترم شمردن *shimurdan*.—(respect) اندیشہ *muhtaram-d.*—(think) کردن *andīsha-k.*, پنداشتن *pindāshlan*.
ESTEEM, *n.* عزت *īzzat*, iltifāt *n.*, تکریم *ruāyat*, رعایت *raghbat*, محبت *takrīm*, mahabbat.

ESTIMABLE, *a.* عزیز *āzīz*, صاحب اعتبار *sāhibi aītibār*, مکرم *mukarram*.

ESTIMATE, *vt.* اندازه کردن *andāza-k.*, حساب نمودن *hisāb-n.*, شمردن *shimurdan*, تصور *kimat-k.* قیمت کردن *tasawwur-k.*, پنداشتن *pindāshlan*, ارزیدن *arzdān*.

ESTIMATE, } *n.* (computation) اندازه
ESTIMATION, } تشخیص *ta-shkīsh*, محاسبه *mahāsabat*, حساب *hisāb*, شمار *shumār*.—(value) *add*, بها *bahā*, قیمت *kimat*.—(opinion) اندیشہ *andīsha*, پندار *pindār*.—(regard, honour) اعتبار *dītibār*.

ESTIMATED, *a.* اندازه کرده *andāzu kardā*, شمرده *mushakkkhas*, شمردہ *shimurda*, معدود *madūd*.

ESTIMATOR, *n.* اندازه کننده *andāza kunanda*, محاسب *muhāsib*.

ESTRANGE, *vt.* (keep at a distance) دور شدن *dūr-sh.*, بیگانه شدن *bigānash.*—(alienate) از تصرف خود گردانیدن

az tasarrufi khud-g.—(withdraw) باز داشتن *bāz-d.*

ESTRANGEMENT, *n.* بیگانگی *bigānagī*, دوری *dūrit*.

ESTRAY, *n.* گم راه *gumrah*.

ETCÆTERA, *n.* و غیره *waghairah*, با سرة *bi asrihi*.

ETERNAL, *a.* همیشه *hamīsha*, دایم *dāyam*, ابدی *abadī*, جاویدان *jāwīdān*, سرمدی *sarmadī*.—(without beginning) ازل *azal*.—(without end) ابد *abad* بی آخر *bī akhīr*.

ETERNALLY, *ad.* ابداً *abadan*, دایماً *dāyaman*, جاودانه *jāwīdāna*.

ETERNITY, *n.* همیشگی *hamīshgī*, مداومت *mudāwamat*.—(without beginning) ازلیت *azalīyat*.—(without end) ابد *abad*, بقا *bakā*.

ETERNIZE, *vt.* دایم کردن *dāyim-k.*, پایدار کردن *jāwīdān-k.*, فایم نمودن *pāydar-k.*, کایم *kāyim-n.*

ETHER, *n.* ائیر *harwā* هوا *astir*.

ETHEREAL, *a.* سماوی *samāwī*, هوائی *hawāī*, آسمانی *āsmānī*.

ETHIC, *a.* عادی *adatī*, خلقی *khalkī*.

ETHICS, *n. sing.* علم اخلاق *ilmī*, اکھلاک *akhlāk*, عادات *ādāt*.

ETIQUETTE, *n.* آداب *ādāb*, رسوم *ru-sūm*.

ETYMOLOGICAL, *a.* اصلی *aslī*, اشتقاقی *ishtikākī*.

ETYMOLOGY, *n.* اشتقاق *ishtikāk*, اصل *asl*.—(in Grammar) صرف *sarf*.

EUCLID, *n.* اقلیدس *uklidus*.

EULOGIST, *n.* تعریف کننده *tadrīf kunanda*, ستایش کننده *sītāyish kunanda*.

EULOGIUM, *n.* مدح *madh*, ستا *santā*, ستایش *sītāyish*.

EULOGIZE, *vt.* ستایش کردن *sitāyish-k.*

sitūdan, حمد کردن *hamd-k.*

EULOGY, *n.* ستایش *sanā*, ستایش *sitāyish*, مدح *madh*, حمد *hamd*.

EUNUCH, *n.* خواجم سرا *khāju sarā*, خصی *khāsiy*.

EUPHONY, *n.* آوایی *khūsh āwā-zī*, خوش ادایی *khūsh adāi*.

EUROPEAN, *n.* فرنگی *farangī*.

EVACUATE, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*

—(by a purgative) شکم جاری کردن *shikam jārī-k.*

—(by vomit) اسهراغ *istifrāgh-k.*

—(a town or castle) کردن *istifrāgh-k.*

شهر را رحلت کردن *shahr rā rahlat-k.*

خالی نمودن *kilārā khālī-n.*

EVACUATION, *n.* تخلیه *tafrāgh*, تخلیه *takhliyat*.

—(by stool) شکم جاری *shikam jārī.*

—(by vomit) اسهراغ *istifrāgh.*

EVADÉ, *vt.* vide, ESCAPE, AVOID, DECEIVE.

EVANESCENT, *a.* فانی *fānī*, زایل *zāil*.

EVANGELICAL, *a.* انجیلی *anjilī*, بشارتی *bashāratī*.

EVANGELIST, *n.* انجیلی *anjilīy*.

واعظ انجیل *wāizi anjil*.

EVANISH, *vi.* غایب شدن *ghāyab-sh.*

EVAPORABLE, *a.* ممکن *mumkinī* نذخ *nāth*.

EVAPORATE, *vi.* بخار ساختن *bukhār-s.*, خشک کردن *khushk-k.*

EVAPORATION, *n.* بخار *bukhār*, شفق *nashf*, نذخ *nāth*.

EVASION, *n.* (excuse) بهانه *bahāna*, حیل سازي *hila*.

—(artifice) عذر *ūzr.* پس و پیش *pas u pesh.*

EVASIVE, *a.* حیل باز *hila bāz*, بهانه *bahāna* آمیز *āmīz*.

EVE, *n.* شام *shām*, عشا *ashā*, مسا *masā*.

EVE, *n.p.* حوا *hawwā*.

EVEN, *a.* (level) هموار *hamwār*, یکسان *yaksān*.

برابر *barābar*, مستوی *mustawī*.

(calm) ساکن *sākin*—(alike) برابر *barābar*,

معدل *maādil*—(straight) راست *rāst*.

Odds or evens, تک یا جفت *tak yā*

juft, تاق یا جفت *tāk yā juft*. To

make an odd number even, شفع کردن *shaft-k.*

—(not odd) جفت *juft*, زوج *zūj*.

EVEN, *vt.* (make equal) برابر کردن *ba-*

rābar-k., هموار کردن *hamwār-k.*

مستوی *mustawī-n.*, جفت کردن *juft-k.*

—(to be equal) برابر شدن *barābar-sh.*,

هموار شدن *hamwār-sh.*

EVEN, *ad.* هم *ham*, نیز *nez*, انضا *aizan*.

EVENING, *n.* شام *shām*, شامگاه *shām-*

ghāh, مسا *masā*, عشا *ashā*. In the

evening, بوقت شام *ba wakti shām*,

شامگاه *shāmgāh*. Morning and evening,

صبح و شام *sabh u shām*. Evening

prayer, نماز شام *namāzi shām*. To

wish a good evening, تمسیه کردن *tamsiyat-k.*

Yesterday in the even-

ing, دیروز بوقت مسا *masā amsi*.

دروز *dīroz ba wakti shām*.

EVENLY, *ad.* (equally) بایکسانی *bā*

yaksānī, سر بر سر *sar ba sar*, با اعتدال *bā*

itilāl—(without inclination to either

side) بی میل *bī mayl*.

EVENNESS, *n.* همواری *barābarī*, برابری *hamwārī*,

راستی *rāstī*—(impartia-

lity) اتساف *ittisāf*, عدالت *ādālat*

—(calmness) آسودگی *āsūdagi*, ملایمت *mulāyamat*.

EVENT, *n.* سرگذشت *sar* *guzasht*, واقعه *wāqā*, اتفاقی *ittifāk*,

انجام *hādīsa*—(consequence) حادثه *anjām*,

نتیجه *natīja*, عاقبت *ākibat*.

The events of former times, ماجربیات

- mā jarayāt*. In such an event, عند الوصول *inda'l wusūl*. At all events, با هر حال *ba har hāl*.
- EVENTFUL, *a.* اتفاقات *pur ittifā-kāt*, با سرگذشت *bā sar guzasht*.
- EVENTILATE, *vt.* افشاندن *afshāndan*, مناظره کردن (discuss) *bād-d.*—*munāsara-k.*
- EVENTUAL, *a.* عارضی *ittifāki*, آریزی *ārizi*, آخرین *ākhirin*.
- EVENTUALLY, *ad.* عندالوصول *inda'l wusūl*, انعاقبت *ākibatul ākibat*, انعاق *ittifākan*.
- EVENTUATE, *vi.* مدتهی شدن *mun-talī-sh.*, انجامیدن *anjāmīdan*.
- EVER, *ad.* همیشه *hamīsha*, هر زمان *har zamān*, دایما *dāyaman*, هر وقت *har wakt*, همیدون *hamidūn*.
- EVERGREEN, *n.* همیشه تازه *hamīsha tāza*, سبزی *sabzi*.
- EVERLASTING, *a.* ابدی *lā zarwāl*, زوال *abadi*, ازلی *azali*.
- EVERLIVING, *a.* حی لا بموت *hay lāya-mūt*, حی و قیوم *hayi u kayyūm*.
- EVERMORE, *ad.* vide EVER.
- EVERT, *vt.* معذوم *nā būd-k.* نا بود کردن *maddūm-k.*, فنا کردن *funā-k.*
- EVERY, *a.* هر *har*, کل *kull*. Every one, هر یک *har yak*, هر فرد *har fard*. To every one, هر *bahar*. Every one who, هر آنکه *har ānke*. Every one that, هر آنچه *har ān che*. Every day, هر روز *har roz*. Every time that, هر گاه که *har gāh ke*. Every time, هر بار *har bār*. Every moment, هر کس *har kas*, جملة *jumla*. Every where, هر جا *har jā*, همه جا *hama jā*.
- EVICT, *vt.* بی دخل کردن *bī dakhil-k.*,

- دفع *rāndan*, الزام کردن *ilzām-k.* دفع کردن *dafi-k.*
- EVICITION, *n.* منع *manē*, دفع *dafi*.
- EVIDENCE, *n.* گواهی *ga-wāhi*, شهادت *shahādat*—(manifestation) ظاهر *zāhir*, اظهار *izhār*, عیان *āyān*.—(witness) شاهد *shāhid*, گواه *guwāh*. Contradictory evidence, نهایر *tahātir*. To give evidence, شهادت *shahādat-d.*, گواهی دادن *ga-wāhi-d.*
- EVIDENCE, *vt.* (give testimony) شهادت *shahādat-k.*, گواهی دادن *garwā-hi-d.*—(shew) نمودن *namūdan*.
- EVIDENT, *a.* آشکارا *āshkāra*, ظاهر *zāhir*, واضح *wāzih*, روشن *raushan*, هر بد *ha-widā*. Any thing evident, امر مبین *amri mabīn*. An evident reason, ظاهر *bīnat*. To make evident, آشکاره کردن *āshkāra-k.*, ظاهر شدن *zāhir-sh.*
- EVIDENTLY, *ad.* ظاهراً *zāhirāna*, ظاهراً *zāhiran*.
- EVIL, *a.* بد *bad*, زبون *zabūn*, فاسد *fāsīd*.
- EVIL, *n.* بدی *badī*, روزی *zabūnī*, فساد *fasād*.—(misfortune) آفت *āfat*, بلا *balā*, مرض (disease) *khatā*.—*marz*, بیماری *bīmārī*. Evil speaking, بدنام *badnām*, تهمت *tuhmat*. An evil doer, بدکار *badkār*, اهل فساد *ahli fasād*, مکار *malakār*. Evil minded, *bad and-ish*. Evil eye, بد چشم *bad chashm*, زشت نظر *zisht nazar*.
- EVINCE, *vt.* vide PROVE, SHOW.
- EVINCIBLE, *a.* دایل بردار *dalīl bardār*, ابات پذیر *isbāt pazīr*.
- EVINCIVE, *a.* مثبت *musbit*.

EVITABLE, *a.* قابل اجتناب *kābili ijtī-nāb*.

EVOLUTION, *n.* ظهور *zuhūr*, خروج *khurūj*.

EVOLVE, *vt.* ظاهر کردن *kushādan*, کشادن *zāhir-k*.

EWE, *n.* ماده میش *nadjat*, نعجت *māda mīsh*.

EWER, *n.* آبگیر *ibrik*, آبناه *āftāba*, ابرق *ābgir*, آب‌دست *ābdast*.

EXACT, *a.* درست *durust*, راست *rāst*, خبردار *khabardār*, کامل *kāmil*, صحیح *saḥiḥ*, هوشیار *hūshyār*, باقاعدہ *bā-kāyada*.

EXACT, *vt.* تقاضا طلب کردن *talab-k*, تکاضا کردن *tukāzā-k*, انزام ساختن *ilsām-s*. To exact debt, تقاضی نمودن *takāzā-n*, اداي قرض کنانیدن *adāi kurz-k*.—(extort) بزور گرفتن *bazor-g*.

EXACTED, *a.* مطلوب *muktazā*, مقتضا *matlūb*.

EXACTER, *n.* طلب *muktazī*, مقتضی *talab kunanda*.

EXACTION, *n.* طلب *mutālaba*, مطالبه *talab*, تکلیف *taklīf* (pl. تکالیف *saḥhtgīrī*).

EXACTLY, *ad.* بدورستی *ba durustī*, با دقت *bā dikkat*, کاملاً *kāmilan*.

EXACTNESS, *n.* راستی *durustī*, دورستی *rāstī*, برابری *barābarī*.

EXAGGERATE, *vt.* مبالغه کردن *mubālagha-k*, افراط کردن *tafrīt-n*, تقریب نمودن *ifrāt-k*.

EXAGGERATION, *n.* تغلیط *taghlīt*, مبالغه *mubālagha*, افراط *ifrāt*.

EXALT, *vt.* سرافراشتن *afraštan*, سرافراز کردن *sar afrāz-k*, بلند نمودن *buland-n*, برداشتن *bardāsh-tan*, تکریم کردن *takrīm-k*.

EXALTED, *a.* برداشته *marfūd*, مرتفع *bardāsh-ta*, مشرف *mushraf*, عالی *ālā'*, سرافراز کرد *sar afrāz kardā*. Exalted in dignity, عالی جناب *ālī janāb*, مقام عالی *ālī mukām*, شان *shān*.

EXALTATION, *n.* ارتفاع *bulandī*, بلندبندی *irtifād*, سرافرازی *afrašī*, ترقی *tarakkī*.

EXAMINATION, *n.* امتحان *imtihān*, تجسس *tajassus*, تفدیش *taftīsh*. Cross-examination, جواب و سوال *javāb u sawāl*, مسئله *mas'ala* پرسشی *purshī*.

EXAMINE, *vt.* تفدیش کردن *taftīsh-k*, تفحص نمودن *tajwīz-k*, تجویز کردن *tafahhus-n*, تجسس کردن *tajassus-k*, تلاش کردن *talāsh-k*, آزمودن *āzmūd-an*.

EXAMINED, *a.* تجویز کرده شده *tajwīz kardā shuda*, تفدیش کرده شده *taftīsh kardā shuda*, آزموده *āzmūda*.

EXAMINER, *n.* تجویز کننده *tajwīz kunanda*, امتحان کننده *mufattīsh*, امتحان *imtihān kunanda*.

EXAMPLE, *n.* کارنامه *namūna*, نمونه *kār nāma*, رسم *rasm*, مانند *mānand*, دستورالعمل *tamsil*, تمثیل *mīsl*, دستور *dastur ul dmal*.—(applied to punishment) عبرت *ibrat*, چشم نمائی *cha-shm numāī*.—(precedent) تمثیل پیشین *tamsilī peshīn*, قدیم *dastūrī kadīm*.—(person proposed as a model) پیشوا *peshwā*, دستور *dastūr*. An illustrious example, کیدوالاترآن *kidwatu'l akrān*. To propose (any person) as an example, پیش نهاد کردن *pesh nihād-k*. To punish as an example, سیاست کردن *siyāsāt-k*.

EXASPERATE, a. خشمناک *khashm nāk*, آزردہ *āzurda*.

EXASPERATE, vt. کندن *ghussa-k.*, رنجیدہ *ghuzabnāk-k.*, مضطرب کردن *ranjīla-k.*, آزاردن *āzārdan*.

EXASPERATION, n. آزار *āzār*, اضطراب *iztirāb*, مضطرب *muztarib*.

EXCAVATE, vt. کاویدن *kāwīdan*, خالی کردن *khālī-k.*, نقب کردن *nakb-k.*

EXCAVATION, n. کاو *kāv*, احتفار *ihṭifār*.

EXCAVATOR, n. کاوندہ *kāwanda*, حفار *hiffār*.

EXCEED, vt. گذشتن *guzashtan*, در از حد گذشتن *dar guzāshtan*, از حد گذشتن *az hadd-g.*, بیرون شدن *berūn-sh.*—(to be larger) کلانتر بودن *kalāntar-b.*, افزون تر شدن *buzurgtar-sh.*, افزون تر شدن *afzūntar-sh.*

EXCEEDING, ad. ما فوق *mā fauk*.

EXCEEDINGLY, ad. بسیار *bisyyār*, نهایت *nihāyat*, بغایت *ba ghāyat*. Exceedingly good, بسیار خوب *bisyyār khūb*, حسان *hisān*.

EXCEL, vt. فضیلت *fāzil-sh.*, فاضل شدن *fāzilāt-d.*, غالب شدن *ghālīb-sh.*, بهتر بودن *bahtar-b.*

EXCELLED, a. مغلوب *maghlūb*, معزول *mafzūl*.

EXCELLENCE, n. فضل *fazl*, فضیلت *fazilat*, بزرگواری *buzurgwārī*, عزت *izzat*, کمال *kamāl*.

EXCELLENT, a. فاضل *fāzil*, فاخر *fā-khir*, صاحب فضیلت *sharīf*, شریف *sākibifazilat*, بسیار خوب *bisyyār khūb*, احسان *ahsan*. Of an excellent disposition, ذات شریف *zāṭ sharīf*. Excellent in any art, استاد *ustād*.

EXCELLENTLY, ad. با فضل *bā fazl*, نفیلاً *tafazzulan*, بخوبی *ba khūbī*.

EXCEPT, vt. فرو گذاشتن *farū guzashtan*, بیرون کردن *istisnā-k.*, بردن *berūn-k.*

EXCEPT, prep. or conj. سوا *siwā*, جز *juz*, بجز *baghayr*, مگر *magir*, الا *illā*.

EXCEPTED, a. مستثنی *mustasni*, فرو گذاشته *farū guzāshṭa*.

EXCEPTION, n. استسنا *istisnā*, نذیت *sanīyat*. Without exception, بی *ghayr sanīyat*, غیر نذیت *bi istisnā*, نذیت *ghayr sanīyat*.

EXCEPTIONABLE, a. ممکن استسنا *mumkinī istisnā*, لایق نذیت *lāyaki sanīyat*, قابل اعدراض *kābili attirāz*.

EXCEPTIONAL, a. مخرج *mukhrīj*, مستثنی *mustasni*.

EXCESS, n. (superfluity) زیادت *ziyādat*, فراوانی *farāwānī*, مبالغه *mubālagha*, فضول *fuzūl*, افزونی *afzūnī*.—(intemperance) پرهیزی *adami parhezī*, عدم اعتدال *adami aitidāl*.—(violence of passion) غضب *ghazab*, کهر *kahr*.

EXCESSIVE, a. از حد بیرون *az hadd berūn*, بی حد *bi hadd*, زیاد *zāyid*, بی قیاس *bi kayās*. Excessive love, فرتی محاببت *furti mohabbat*. Excessive heat, فوران *fuwarān*.

EXCESSIVELY, ad. فوق الحد *faukul hadd*, از حد زیاده *az hadd ziyāda*, بی حد *bi hadd*.

EXCHANGE, vt. تبدیل کردن *tabdīl-k.*, بدل کردن *badl-k.*, عوض دادن *twaz-d.*, تغییر کردن *taghayyir-k.*

EXCHANGE, n. بدل *tabaddul*, بدل *badl*, عوض *twaz*.—(difference of money) فرق *fark*. An exchange (where merchants meet) بازار کاد *bāzār gāh*. A bill of exchange, حوالہ برات *hawāla barāt*, هندی *hundi*.

EXCHANGED, *a.* تبدیل کرده شده *tab-dil kardā shuda*, مبدل *mubaddal*.

EXCHANGER, *n.* مبادلت کننده *mubād-dilut kunanda*, مبدل *mubaddil*.—
(a money changer) صراف *sarrāf*.

EXCHEQUER, *n.* خالص *khālisa*.

EXCISE, *vt.* باج نهادن *bāj-n*.

EXCISE, *n.* محمول *mahsūl*, اخراج *ikhraj*.

EXCITE, *vt.* انگیزانیدن *angīkhtan*, تحریک کردن *tahrīk-k*. To excite desire, *targhīb-s*. To excite disturbance, *fitna* انگیزانیدن *fitna-a*., *fitna wa fusād* انگیز کردن *angez-k*.

EXCITEMENT, *n.* انگیزش *angizish*, تحریز *tahriz*, ترغیب *targhib*.

EXCITING, *a.* انگیز *angiz*. Exciting discord, *fitna angiz*.

EXCLAIM, *v.* فریاد کردن *faryād-k*., غریو کردن *ghariv-k*., بانگ *bāng* زدن *z*., شور کردن *shor-k*., گفتن *guftan*, حرف زدن *harf-z*.

EXCLAIMER, *n.* فریاد کننده *faryād kunanda*, غوغا کنان *ghaughā kunān*.

EXCLAMATION, *n.* فریاد *faryād*, بانگ *bāng*, شور *shor*, فغان *fughān*.

EXCLUDE, *vt.* بیرون کردن *khārij-k*., محروم کردن *berūn-k*., محروم کردن *mahrūm-k*., مانع کردن *radd-k*., مانع کردن *mant-k*.

EXCLUDED, *a.* مردود *mardūd*, محروم *mahrūm*.

EXCLUDING, *a.* استثناء *istisnā*, مانع *mant*.

EXCLUSION, *n.* بیرونی *ikhraj*, اخراج *berūnī*, رد *radd*.

EXCLUSIVE, *a.* نا شامل *nā shāmīl*, بدون *badūn*, استثنائی *istisnāyī*.

EXCOMMUNICATE, *vt.* اخراج کردن *ikhraj-k*., راندن *rāndan*, محروم کردن *mahrūm-k*.

EXCOMMUNICATION, *n.* طرد *tard*, اخراج *ikhraj*, محروم *mahrūm*.

EXCORIATE, *vt.* پوست بر آوردن *post bar-ā*., چرم بر کشیدن *chirm bar-k*., جلد کردن *jild-k*.

EXCORIATION, *n.* نقش *takashshur*, پوست کنی *post-kanī*.

EXCREMENT, *n.* نجاست *chirk*, چرک *najāsāt*, گندگی *gandagī*.

EXCRESCENCE, *n.* تلد *talad*, بر آمدگی *bar āmadagī*.

EXCRUCIATE, *vt.* شکنجه ساختن *shik-kanja-s*., آزار کردن *dzāb-d*., آزار دادن *āzār-k*., جفا دادن *jafā-d*.

EXCRUCIATING, *a.* شکنجه ساز *shik-anja sāz*, دردمند *dardmand*.

EXCULPATE, *vt.* بی گناه کردن *bī gun-āh-k*., از خطا آزاد کردن *az khatā āzād-k*.

EXCURSION, *n.* (of pleasure) سیر *sayr*, فصول *tafurruj*.— (digression) فصول *fusūl*. A hostile excursion, تاخت *tākh*.

EXCURSIVE, *a.* سیر کنان *sayr kunān*, راه روان *bī rāh rawān*, آواره *āwāra*.

EXCUSABLE, *a.* عذر کردنی *ūzr kardānī*, مستوجب *wajīb ul ūzr*, واجب العذر *kā-bili dfu*.

EXCUSE, *vt.* معذور کردن *mdsūr-k*., عذر قبول ساختن *ūzr kabūl-s*. To receive an excuse, پوشش پذیرفتن *puzish paziruftan*. To excuse one's self, پوشش کردن *ūzr-k*., عذر نمودن *bahāna-n*.

EXCUSE, *n.* عذر *ūzr*, معذرت *mdsirat*, پوشش *bahāna*, پوش *puzish*. A fri-

volous or weak excuse, عذر نامعقول *ūzri nā madkūl*, دلیل، تعلیل *tadlīlī ālil*. By way of excuse, بطریق، تعلیل *ba tarīkī-tadlīlūl*. To make a false excuse, معذرت کردن، *madzirut-k.*، معذرت ساختن *tadzīr-s.* Worthy of excuse, معذر *mudzīr*. Making mutual excuses, معذرت، *muāzarat*.

EXCUSED, *a.* معذور *mdzūr*، معاف *muāf*.

EXCUSER, *n.* (maker of apologies) معذرت کننده *mutadzīr*، معذرت کننده *ūzr kun-anda*.—(a pardoner of offences) معاف کننده، خطا بخش *lhatā bukhsh*، معاف کننده *muāf kunanda*.

EXECRABLE, *a.* مکره *makrūh*، ذرئت *nafrat angīz*، ملعون *malūn*.

EXECRABLY, *ad.* مکره، در وجه *bar wajai*، مکره، ذرئت *makrūh*، ذرئت *banaftrat*.

EXECRATE, *vt.* نفرین کردن *nafrīn-k.*، لعن گفتن *istīkrāh-s.*، استکراه ساختن *ladn-g.*، لعنت کردن *ladnat-k.*

EXECRATION, *n.* استکراه *nafrīn*، نفرین *istīkrāh*، لعنت *ladnat*.

EXECUTE, *vt.* بسر *bajā-ā.*، بجا آوردن *basar-b.*، بکار آوردن *bakār-ā.*، بهام *kardan*، ساختن *sākhtan*، بهام *tamām-k.*، ادا نمودن *adā-n.* To execute a criminal، قتل کردن *katl-k.*، کشتن *kushtan*.

EXECUTION, *n.* (performance) عمل *amal*، ادا *adā*، کار *kār*. To put in execution، جاری کردن *jārī-k.* To put the laws in execution، اجرای حق *ijrāi hakk-k.* The execution of a criminal، قتل گناهکار *katli gunāh-gār*، سیامت *siyāsāt*. A place of execution، قتل گاه *kāil gāh*، قتل *maktal*.

EXECUTIONER, *n.* حلال *jallād*، سعاد *samāl*.

EXECUTIVE, *a.* عمل دار *āmuldār*، کارگذار *kār guzār*، عاملی *āmīlī*. The executive power، حکم حکومت *huk-mī hukūmat*، فرمان دهده *furmān dahandā*.

EXECUTOR, *n.* کارکن *āmīl*، کارکن *kār kun*، کار روا *kār rawā*. The executor of commands، فرمانبردار *farmānbar-dār*. The executor of a last will، وصی *wasīy*.

EXECUTORSHIP, *n.* کار وصی *kārī wasīy*.

EXECUTRIX, *n.* زن وصی *zani wasīy*، وصیه *wasīyat*.

EXEMPLAR, *n.* نمونه *namūna*، اصل *asl*، دستور العمل *bārnāma*، دستور العمل *dastur'ul amal*.

EXEMPLARILY, *ad.* موجب عبرت *mūjabī ibrat*، مستوجباً *mastūjuban*، پیشوا بانه *pešvāyāna*.

EXEMPLARY, *a.* عبرت نما *ibrat numā*، عبرت انگیز *ibrat angīz*، اکتدای *iktīdāy*، معقول *madkūl*.

EXEMPLIFICATION, *n.* تمثیل *tamsīl*، مثل آوری *mīsl āvarī*.

EXEMPLIFY, *vt.* تمثیل کردن *tamsīl-k.*، اثبات آوردن *isbāt-ā*.

EXEMPT, *vt.* آزاد کردن *āzād-k.*، مسلم *musallim-n.*، معاف کردن *muāf-k.*، خلاص کردن *khālās-k.*

EXEMPT, *a.* معاف *muāf*، مسلم *musallim*، آزاد *āzād*.

EXEMPTION, *n.* معافی *muāfi*، آزادی *āzādī*، رخصت *rukhsat*، امین *amīnī*.

EXEQUIES, *n.* کفن و دفن *kafn u dafn*.

EXERCISE, *n.* اشتغال *isthmāl*، ارمان *armān*.—(work, labour,

exertion) کار *kār*, عمل *amal*, محنت *mahnat*, کوشش *kushish*.— (recreation) تفریح *tafarruj*, صفا *saftā*, نماشا *tamāshā*. Literary exercise, تعلیم *tadlīm*, درس *daras*. Military exercise, فواعد *kuwā'id*, مشق سرباز *mashki sar-bāz*. A place for gymnastic exercises, جاولان *jaulān gāh*, میدان *maydān*.

EXERCISE, *vt.* ورزشیدن *warzidan*, صنعت نمودن *islimāl-k.*, استعمال کردن *sunāt-n.*, بها *amal-g.*، عمل گردانیدن *amāl-g.*، باج آوردن *bajā-ā*. To exercise a horse, اسب ریاضت کردن *aspi rayāzat-k.* To exercise authority, حکم راندن *hakm-r.* *hakūmat-k.* To exercise jurisdiction, داورى کردن *dā-varī-k.* To exercise in military art, فواعد کردن *kavā'id-k.* To exercise or take exercise, سیر کردن *sayr-k.*، فرج *tafarruj-k.*—(on horse back) سوار بودن *savār-b.*

EXERCISED, *a.* ورزشیده شده *varzīda shuda*, معود *mudawwad*.

EXERT, *vt.* (endeavour) جد و جهد کردن *jadd u jahd-k.*، کوشیدن *koshidan*، قصد کردن *saī-k.*، سعی کردن *ikhrāj-k.*، اخراج کردن *sarf-n.*

EXERTION, *n.* جهد *saī*، سعی *jahd*، کوشش *koshish*.

EXHALATION, *n.* بخار *bukhār*.— (breathing) تنفس *tanaffus*.

EXHALE, *vt.* بخار نمودن *bukhār-n.*— (breath) نفس کشیدن *dam-z.*، دم زدن *nafas-k.*

EXHAUST, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*، صرف کردن *kharch-k.*، خرچ کردن *ērf-k.* To exhaust the strength, بی طاقت بی *bī tākat-k.*، خستہ کردن *khashtā-k.*

EXHAUSTED, *a.* خالی شده *khālī shuda*.—(penniless) مفلس *mufliṣ*، ملوئ *malūl*.

EXHIBIT, *vt.* نمودن *namūdan*، اظهار *ishār-k.*، ظاهر کردن *zāhir-k.*

EXHIBITION, *n.* نمایش *numāyish*، اظهار *ishār*.

EXHILARATE, *vt.* خوش خاطر کردن *khush khātir-k.*، شاد کردن *shād-k.*، مسرور ساختن *shādmān-k.*، شادمان کردن *masrūr-s.*

EXHILARATION, *n.* شادی *shādī*، فرحت *farhat*، خوشی *khūshī*.

EXHORT, *vt.* نصیحت *pand-d.*، پند دادن *nasihat-d.*، وعظ کردن *watṣ-k.*، تحریک کردن *tahrīk-k.*

EXHORTATION, *n.* نصیحت *pand*، پند *nasihat*، وعظ *tāmbih*، تنذیر *vadz.*

EXIGENCE, } *n.* ضرورت *zarūrat*،
EXIGENCY, } احتیاج *hājat*، حاجت *ihtiyāj*، تقاضا *takāzā*. The exigency of the occasion, time or place, انتصاب *iktizāi mahl*. On account of the exigency of the affair, حسب *hasbul iktizā*. According to the exigency, بقدر احتیاج *ba kadri ihtiyāj*.

EXILE, *n.* نفی *shahr badarī*، شهر بدری *nafi*، طرد *tarad*، اخراج *ikhrāji balad*. An exile, مطرود *matrūd*، اجلا یافتہ *ijlā yāfta*، شهر بدر *shahr badar*، صاحب *mardi rānda*، راندہ *oāhibi nafi*.

EXILE, *a.* نازک *nāzūk*.

EXILE, *vt.* شهر بدر کردن *shahr badar-k.*، از شهر راندن *az shahr-r.*

EXILED, *a.* منفی *manfiy*.

EXIST, *vi.* شدن *shudan*، بودن *budan*، هستن *hastan*. To cause to exist,

موجود کردن *mojūd-k.*, *hastī-d.* هستی دادن *hastī-d.*

EXISTENCE, *n.* وجود *hastī*, *wu-jūd*. To give existence, *وجود دادن wujūd-d.*

EXISTENT, } *a.* موجود *mojūd*, هست
EXISTING, } *hast*, بودنی *bulanī*.

EXIT, *n.* مخرج *makhraj*, خروج *khurūj*

EXODUS, *n.* هجرت *hijra*, خروج *khurūj*.

EXONERATE, *vt.* از بار خلاص کردن *az bār khalās-k.*, حمل رفع کردن *haml raft-k.*, بیگناه ساختن *āzād-k.*, بیگناه *bigunāh-s.*

EXONERATION, *n.* خلاص کردن از بار *khalās kardan az bār*, آزادی *āzādī*, حمل دور کردن *dūr kardanī haml*.

EXORBITANCE, *n.* زیادتی *ziyādāt*, افراط *afzūn*, فضولی *fuzūlī*.—(extravagance) غیر *bī haddī*, بی حدی *ghayr kayāsī*—(enormity, depravity) تعدی *taʿaddī*, تجاوز *tajāwuz*.

EXORBITANT, *a.* (enormous in size) *bī hadd*, بی نهایت *bī nihāyat*, بی حد *bī hadd*, بی قیاس *bī kiyās*.—(viciously irregular) اهل طغیان *ahlī taghyyān*.

EXORBITANTLY, *ad.* از حد بدر *az hadd badar*, از اداره بیرون *az andāza berūn*.

EXORCISE, *vt.* افسون کردن *afsūn-k.*, پاك کردن *āzimat-s.*, عزیمت ساختن *pāk-k.*

EXORCISER, *n.* جادوگر *nīranj*, زیرنج *jādūgar*.

EXORCISM, *n.* جادو *jādū*, افسون *afsūn*, جادوگری *jādūgarī*, دعوت *dadwat*.

EXORDIUM, *n.* مقدمه *dībācha*, دباج *mukuddama*.

EXOTIC, *a.* غریب *ajnaḥ*, اجنب *gharīb*.

EXPAND, *vt.* (open, spread) کشادن *ku-shādan*, گستران *gustardan*, گشاده *ku-shāda-k.*, بسط کردن *bast-k.* To

expand the wings, بسط جناح کردن *basti jannāh-k.* To expand (as a flower) شگوفتن *shigofstan*, گشاده شدن *ku-shāda-sh.*

EXPANDED, *a.* گشاده *ku-shāda*, مبسوط *mabsūt*, مغروش *mafrūsh*.—(as a flower) شگفته *shigofsta*. The expanded hand, گشاده دست *ku-shāda dust*.

EXPANSE, } *n.* گشادگی *ku-shādagi*,
EXPANSION, } بسط *bast*, گستری *gus-tarī*.

EXPANSIBILITY, *n.* امکان *imkān*, بسط *āni bast*, امتداد بابی *intidād yābī*.

EXPANSIBLE, *a.* بسط ممکن *mumkinī*, بسط *bast*, قابل گستردگی *kābili gūstardgi*.

EXPANSIVE, *a.* بسط پذیر *bast pazīr*.

EXPATiate, *vi.* بیان کردن *biyān-k.*, تشریح کردن *tashīr-k.*, تفسیر کردن *tafsīr-k.*

EXPECT, *vt.* انتظار کردن *intizār-k.*, نظر کردن *muntazir-sh.*, توفیق *nazar-k.*, نگران شدن *nigrān-sh.*, امید (hope for) کردن *tawakkuf-k.*, چشم داشتن *chashm-d.*, انتظار نمودن *umēd-d.* To expect impatiently, انتظار مشتاق شدن *intizār-n.* مشتاق شدن *mushtāk-sh.*

EXPECTANT, } *a.* ممدظر *muntazir*,
EXPECTER, } امیدوار *nigrān*, ممدونف *umūdwar*, ممدونف *mutawakkif*.

EXPECTATION, *n.* نگرانی *intizār*, انتظار *nigrānī*, چشم داشت *tawakkuf*, داشت *chashm dāsh*.

EXPECTED, *a.* انتظار *muntazir*, منتظر *intizār* کرده شده *karda shuda*.

EXPEDIENCY, *n.* ضرورت *zarūrat*, سزاواری *liyākat*, لیاقت *shāyistagi*.

EXPEDIENT, *a.* واجب *lāyak*, لایق *wājib*, سزاوار *munāsib*, مناسب *sazāwār*.

wār, شایسته *shāyista*. It is expedient, لایق است *lāyik ast*.

EXPEDIENT, *n.* چاره *taḍbīr*, نذیر *chāra*. To be expedient, واجب *wājib-sh.*, لازم *lāzim-sh.*, مستوجب *munāsib-sh.*, گشون *mustarjab-g*.

EXPEDIENTLY, *ad.* لایقانه *lāyikāna*, واجباً *vājiban*.

EXPEDITE, *vt.* تعجیل کردن *taḍjīl-k.*, شتابانیدن *shī-tābānīdan*.—(despatch) ارسال کردن *īrsāl-k.*, فرستادن *fīristādan*.—(facilitate) آسان کردن *āsān-k.*

EXPEDITION, *n.* زودی *zūdī*, شتابی *shītābī*, چالاکي *chālākī*.—(journey) سفر *safar*. A warlike expedition, عزمیت *āzīmat*, غزا *ghazā*.—(against infidels) جهاد *jehād*. A nocturnal expedition, شبخون *shub-khūn*, شبگیر *shabgīr*. To go on an expedition, عزم سفر گرفتن *āzmi safar-g*, عزمیت نمودن *āzīmat-n*.

EXPEDITIOUS, *a.* (expedite) جلد *jald*, سبکسار *shītāb*. (disencumbered) *sabuksār*, بی حمل *bī haml*.

EXPEDITIOUSLY, *ad.* درودی *ba zūdī*, شتابان *shītābān*.

EXPEL, *vt.* راندن *rāndan*, دفع کردن *dafi-k.*, بدر کردن *radī-k.*, بادر کردن *badar-k.*, اخراج ساختن *ikhraj-s.*

EXPEND, *vt.* خرج کردن *kharch-k.*, صرف نمودن *sarf-n.*, تصارف کردن *tasar-ruf-k.* To expend profusely, مجذری *mubazzari-s.*, بی اندازہ خرج ساختن *bī andāza kharch-k.*

EXPENDED, *a.* خرج کرده شده *kharch karda shuda*, مصروف *masrūf*.

EXPENDITURE, *n.* خرج *kharch*, اخراج *akhraj* (pl. اخراجات).

EXPENSE, {

صرف *sarf*, (pl. اصراف).—(price) قیمت *kimat*. Necessary expenses, اخراجات ضرورت *akhrājātī zurūrīyat*. To defray the expenses of living, نفقه کردن *nafaka-k.* At his own expense, خود *az kīshū khud*, از مال خود *az mālī khud*.

EXPENSIVE, *a.* (extravagant) مصرف *musraf*, تلف *talaf*, مبذر *mubazzar*.—(costly) گرانبه *girān bahā*, قیمتی *kimatī*.

EXPENSIVELY, *ad.* با گران خرج *bā girān kharch*, مبذرانه *mubazzarāna*.

EXPENSIVENESS, *n.* (costliness) گرانگی *girānī*, به *bahā*.—(extravagance) تلف *talf*, خرج گران *kharchī girān*.

EXPERIENCE, *n.* آزمایش *āzmāyish*, امتحان *āzmūdāgī*, امتحان *imtihān*, وکوف *wukūf*. A man of experience, صاحب وکوف *sāhibi wukūf*.

EXPERIENCE, *vt.* آزمودن *āzmūdan*, تجربه کردن *tajarabat-k.*

EXPERIENCED, *a.* کار آموز *kār āmūz*, وکوفدار *ākhil*, عامل *āmūzgār*, وکوفدار *wakūfdār*. An experienced agent, تجربه کار *tajarabat kār*.

EXPERIMENT, *n.* آزمایش *āzmāyish*, تجربه *tajaribat*, امتحان *imtihān*.

EXPERIMENT, *vi.* تجربه کردن *tajaribat-k.*, آزمودن *āzmūdan*.

EXPERIMENTAL, *a.* (belonging to experiment), منسوب *imtihān mansūb*, آزمایش پیوند *āzmāyish paywand*.—(discovered by experiment) از خبرت کشاده *az khibrat kushāda*.

EXPERIMENTALLY, *ad.* از خبرت *az*

khibrat, با تجربه *ba tajribi imtihan*,
hān, از روی آزمودن *az rūi-ā*.

EXPERT, a. چالاک *chust*, چالاک *chālāk*,
 وقوفدار *wakūfdār*, کار گذار *kār guzār*,
 کار آزموده *kār āzmūda*. Expert in war,
 جنگ آزموده *jang āzmūda*. Expert
 men, روزگار *rozgār*, تجربه کاران *tajriba kārāni*
rozgār.

EXPERTLY, ad. با ظرافت *bā zarāfat*,
 وافی *vākifan*.

EXPERTNESS, n. مهارت *mahārat*,
 هوشیاری *hūshyārī*, وانگاری *wālīfgārī*,
 کارساری *kārsārī*, ظرافت *zarāfat*.

EXPIABLE, a. ممکن نکیر *mumkinī*
takfir.

EXPIATE, vt. کفارت دادن *kaffārat-d*,
 نکیر کردن *gunāhgārī-d*, گناهکاری دادن
takfir-k.

EXPIATION, n. کفارت *kaffārat*, نکیر
takfir.

EXPIATORY, a. کفارت پیوند *kaffārat*
paywand.

EXPIRATION, n. (conclusion of any
 limited time) سرانجام *sar-anjām*,
 انتهای *intihā*, آخرت *ākhirat*.—(the last
 breath) تسلیم روح *nafsi ākhir*, آخر (respiration)
taslimi rūh.—نفس *nafs*, تنفس *tanaffus*.

EXPIRE, vt. (breathe the last) نفس
 نسلیم روح *nafsi ākhir-z*, آخر زدن
 جان دادن *taslimi rūh-k*, *jān-d*.—(breathe out)
 دم زدن *dam-z*,—(exhale) بخار نمودن *bukhār-*
n.—(conclude) منقطع شدن *munkatī-*
sh, آخر شدن *ākhir-sh*.

EXPLAIN, vt. بیان کردن *bayān-k*,
 تعبیر کردن *tad-bīr-k*, تفسیر کردن
 ظاهر کردن *sharāh-k*, شرح کردن

zāhir-k, روشن کردن *tadrīf-k*, تعریف کردن
raushan-s, روشن کردن *wā-n*,
 کشف نمودن *kashaf-n*.

EXPLAINED, a. بیان کرده *bayān*
karda shuda, مشروح *mashrūh*, مبین
mubayyin, مفصل *mufasssal*. In the
 manner explained, مشروح *bar mīnvālī*
mashrūh. It cannot
 be explained, ممکن نیست *mum-*
kinī taadbīr nīst. A word difficult
 to be explained, کلام منعسر *kalāmī*
mutadssir, تعسر *sakhsunī tadssir*.
 Clearly explained, توضیلاً *tafsīlan*, علی
 الصل *alat tafsīl*.

EXPLANATION, n. تفسیر *bayān*, بیان
tafsīr, تفسیر *tadbīr*, تفسیر *tāwīl*,
 توضیف *tausif*, توضیل *tafsīl*. The
 explanation of words, افادع کلام *afā-*
dai kulām. The explanation of a
 dream, تعبیر رویا *tadbīri royā*.

EXPLANATORY, a. تعبیر کنان *taadbīr*
kunān, شرح نما *sharah numā*, معسر
mufassar, مبین *mubayyin*.

EXPLETIVE, n. کلام زائد *kalāmī zāyid*,
 زاید *ziyād*.

EXPLICABLE, a. ممکن تعبیر *mum-*
kinī taadbīr, تفسیر *kābili sharah*.

EXPLICATION, n. vide EXPLANA-
 TION.

EXPLICIT, a. ظاهر *zāhir*, واضح *wāzih*,
 کشاده *kushāda*, منتشر *muntashir*,
 مبین *mubīn*, هویدا *havīdā*.

EXPLICITLY, ad. ظاهراً *zāhīran*,
 آشکارا *āshkāra*, با تفصیل *ba tafsīl*.

EXPLODE, vi. با دمست برطرف کردن
bā mazammāt bar taraf-k, با آواز رمی
bā āwāz rami-k, آتش کردن *ātish-k*,
 هوا رفتن *ba hawā-r*.

EXPLOIT, n. مهم *muhimm*, غزا *ghazā*,
 کردار *kirdār*, کار *kār*.

EXPLORE, *vt.* تفدیش کردن *taftīsh-k.*,
تفحس کردن *tajassus-k.*,
تفاهس کردن *tafahhus-k.*

EXPLORATION, *vide* EXAMINATION.

EXPLOSION, *n.* آواز تصادم *tasādum*, آواز
آب و آتش *āwāza*, آتش گیری *ātīsh gīrī*. The
explosion of cannon, آواز توپ *āwāzi tōp*. The explosion of a mine, آواز
آب و آتش *āwāzi nakb*. The explosion of
an earthquake, آواز تزلزل *āwāzi ta-*
zulzal.

EXPLOSIVE, *a.* آواز زن *āwāzi zan*,
آب و آتش زن *bā āwāzi ramī kunān*.

EXPORT, *vt.* از ملک بردن *az mulk-b.*,
از کشور اخراج کردن *berūn-f.*,
از کشور اخراج کردن *az kishwar ikhrāj-k.*

EXPORTATION, *n.* نقل *nakl*, روانه
اچناس *ravana* تجارت بملک دیگر
ajnāsi tijārat ba mulki digar,
اخراج *ikhrāj az kishwar*.

EXPOSE, *vt.* (lay open) ظاهر کردن *zā-*
hīr-k., عرض نمودن *arz-n.*, اخراج
اخراج *ikhrāj-s.* To expose to the
sun, تشمیس کردن *tashmīs-k.* To
expose to danger, خطر انداختن
dar khatar-a., خطرناک کردن *khatar-*
nāk-k. To expose the face, عرض دیدار
کردن *ārzi دیدار-k.* To expose a child,
بچه میدون کردن *bacha mambūz-k.* To
expose to infamy, طعن نمودن *taḍn-*
n., ملامت زدن *malāmat-z.*

EXPOSED, *a.* اظهار کرده *mashrūh*,
اظهار شده *izhār karda shuda*.

EXPOSITION, *n.* بیان *hikāyat*, بیان
تعبیر *bayān*, تعبیر *tadbīr*.

EXPOSITOR, *n.* مفسر *shāriḥ*, شارح
بیان کننده *bayān kunanda*.

EXPOSTULATE, *vt.* نزاع ساختن *nizād-*
s., منازعت نمودن *munāzidat-n.*,

سگالش کردن *sagālīsh-k.*—(complain)
شکایت کردن *shikāyat-k.*

EXPOSTULATION, *n.* دعوی *dadwī*,
نزاع *nizād*, اختلاف *ikhtilāf*, شکایت
شکایت *shikāyat*, و شدید گفت *guft u shand*.

EXPOSTULATORY, *a.* دعوا نما *dadva*
numā, اعتراض آمیز *itirāz āmīz*.

EXPOSURE, *n.* اظهار *izhār*, درج
پرداداری —(situation) موضع *muzd*,
محل *mahl*.

EXPOUND, *vt.* بیان نمودن *bayān-n.*,
تفسیر نمودن *tajseir-n.*, تفسیر نمودن
īr-k.

EXPRESS, *vt.* (by language) حرف زدن
harf-z., تلفظ کردن *talaffuz-k.*, ادا نمودن
adā-n., گفتن *guftan*.—(denote) نشان
نشان *nishān-k.*, نصب نمودن *nasb-n.*,
دلالت کردن *dalālat-k.*

EXPRESS, *a.* (clear, plain) هوبدا *hawī-*
ashkārā, ظاهر *zāhir*.—(not
an of e) شک *bi shakk*, نامشکوک
bi wuqūf.—(for a particular pur-
pose) با غرض *bā gharaz*.

EXPRESS, *a.* تلفظ کرده شده *talaffuz*
karda, لفظی *lafzī*.

EXPRESSIBLE, *a.* ممکن تلفظ *mum-*
kini talaffuz, ممکن اظهار *mumkinī*
izhār.

EXPRESSION, *n.* (by language, &c.)
وصف *lafz*, لفظ *kalām*, تلفظ
talaffuz, فشردگی (squeezing) *fashur-*
dagī. The expression and significa-
tion, لفظ و معنی *lafz u madnī*.

EXPRESSIVE, *a.* لفظی *lafzī*, صاحب
فوت *sāhibi kuwātī talaffuz*.—
(descriptive) وصف ده *vasfīdah*,
نما *ittisāf numā*.

EXPRESSIVELY, *ad.* بطور *lafzan*, لفظاً
وصف *ba tawrī vasf*.

EXPRESSIVENESS, *n.* کلام قوت *ku-wati kalām*, وصف قوت *kuwati wasf*, اتصاف *ittisāf*.

EXPRESSLY, *ad.* بی دومیعی *bi du madni*, "مخصوصاً" *mukhṣṣan*, "قصداً" *kasdan*.

EXPULSION, *n.* اخراج *rāndagī*, راندگی *ikhraj*, طرد *tard*, دفع *dafi*, رد *radl*.

EXPULSIVE, *a.* قابل راندن *labil rāndan*, دافع *dāfi*. The expulsive power, دفع قوت *kuwati dafi*.

EXPUNGE, *vt.* رقم کشیدن *rakm-k.*, ظلم *hakk-s.*, حک ساختن *kalām-z*, زدن *bātil-s*, باطل ساختن *mahv-k.*, محو کردن

EXPURGATE, *vt.* پاک کردن *pak-k.*, پاک کردن *sāf-k.*

EXQUISITE, *a.* بسیار خوب *bis-yār khūb*, لطیف *latif*, نفیس *nafis*, بدیع *badīd*, خالص *khālis*. Of exquisite beauty, بدیع الجمال *badīul jamāl*. Words exquisitely arranged, کلام بدیع الانظام *kalāmi badīul intizām*. Exquisite things, نفاس *nafāis*.

EXQUISITELY, *ad.* نفیسانه *nafisāna*, "خالصاً" *khālisān*.

EXQUISITENESS, *n.* لطافت *latāfat*, نفاست *nafāsat*, دقت *zauk*, کمال *ka-māl*.

EXSUDATION, *n.* ترشح *tarashshuh*, عرق *arak*.

EXTANT, *a.* موجود *maujūd*, باقی *bākī*.

EXTEMPORE, *ad.* ناگهانی *nāgahānī*, فور *filfaur*, بدیهي *badīhi*. An extempore speech, اندراج *iktirāh*.

EXTEMPORIZE, *vi.* بی اندیشه گفتن *bi andisha-g.*, بدیهي گفتن *badīhi-g.*

EXTEND, *vt.* طول دراز کردن *darāz-k.*, طول *tawil-k.*, کشیدن *kashīdan*, مد *madd-s.*—(bestow) بخشیدن

bakhshīdan, دادن *dādan*. To extend the limits, توسیع بلاد کردن *taw-sid bilād-k.* To extend the hand towards any thing, دست درازی کردن *dast darāzi-k.* To extend the tongue, اطالت زبان نمودن *itālātī zabān-n.*

EXTENDED, *a.* کشیده *kashīda*, کشاده *kushāda*, طول *tawil*, وسیع *wasid*.

EXTENDIBLE, *a.* ممکن اسدطاله *mum-lini istiālāt*, مد یابندگی *madd yā-flanī*.

EXTENSIBILITY, *n.* اسدطاله قوت *ku-wati istiālāt*.

EXTENSION, *n.* درازی *darāzī*, طول *tūl*, وسعت *wasidd*, فراخی *farāhkhī*, مد *madd*, عرض *araz*, پهن *pahn*. Extension of the hand, دست درازی *dast darāzī*. Extension of the foot, پا درازی *pā darāzī*.

EXTENSIVE, *a.* vide EXTENDED.

EXTENT, *n.* گرفت *giriift*, قبض *kabz*.

EXTENUATE, *vt.* (make thin) کم کردن *kam-k.*, محفف کردن *mukhaffuf-k.*, رقیق *rakīk*, رقیق کردن *rakīk-k.*, لاغر *lāghir-s.*, ساختن *mdzūr-k.*—(palliate) معذور کردن *mdzūr-k.*, عفو کردن *afu-k.*

EXTENUATED, *a.* کم کرده شده *kam karda shuda*, لاغر *lāghir*.

EXTENUATION, *n.* کمی *kamī*, رقیق *rakīk*—(palliation) عذر *puzish*, عذر *ūzr*.

EXTERIOR, *a.* بیرون *berūn*, خارج *khārij*, ظاهر *zāhir*. The exterior part, ظاهر *zāhir*, روی *wajah*, رو *ru*.

EXTERMINATE, *vt.* استیصال کردن *is-tisāl-k.*, اصل قطع کردن *asl katī-k.*, ویران کردن *maddūm-k.*, ویران کردن *wairān-k.*

EXTERMINATION, *n.* استیصال *istī-sāl*, خراب *kharāb*, نزع *nuzī*.

EXTERNAL, *a.* vide, EXTERIOR.

EXTERNALLY, *ad.* از بیرون *az berūn*, ظاهرانه *zāhirāna*.

EXTINCT, *a.* معدوم *munddam*, منقطع *maddūm*, منطفي *muntafī*.

EXTINCTION, *n.* نابودی *inkirāz*, انقراض *nā būdi*, اطفاء *itfā*.

EXTINGUISH, *vi.* اطفاء *itfā-k.*, نشان دادن *nishāndan*. To extinguish fire, اطلاع آتش کردن *itfāi ātish-k.*, خاموش نشان دادن *ālīsh nishāndan*. To extinguish a lamp or candle, خاموش چراغرا پف کردن *khāmūsh-k.*, شمع نشان دادن *chirāghrā paff-k.*, shamī-*n.*—(annihilate) نابود کردن *nābūd-k.*, معدوم کردن *maādūm-k.*

EXTINGUISHABLE, *a.* ممکن اطفاء *mu-mkini itfā*.

EXTINGUISHED, *a.* منطفي *muntafī*, منقطع *munkatī*, معدوم *munddam*.

EXTINGUISHER, *n.* مطفئ *mutfi*, مبيخ *mubikh*.

EXTIRPATE, *vt.* درانگيختن *bar-k.*, برکندن *bar-a.*, استیصال *istīsāl-k.*

EXTIRPATED, *a.* مستأصل *mustāsil*, بارکانده *bar kanda*. To be extirpated, بارکانده آمدن *bar kanda-ā*.

EXTIRPATION, *n.* استیصال *istīsāl*, قلع *kald*.

EXTOL, *vt.* توصیف *tadrīf-k.*, تعریف کردن *tausīf-k.*, حمد کردن *hamd-k.*, ستودن *stūdān*, تحسین کردن *tahsīn-k.*, مدح کردن *madh-k.* To extol one's self, خود پسند شدن *khud pasand-sh.*, لاف زدن *lāf-z.* To extol one another, یکدیگر مدح کردن *yak dīgar madh-k.*

EXTOLLED, *a.* وصف شده *vasf shuda*,

ستوده *sitūda*, موصوف *mosūf*, ممدوح *mukmūd*, حمید *hamīd*, ممدوح *mumad-dah*.

EXTOLLER, *n.* ممدوح *mādah*, واصف *vā-sif*, حامد *hāmīd*.

EXTORT, *vt.* از زبردستی گرفتن *az zabar-dastī-g.*, زور گرفتن *ba zor-g.*, ستم کردن *sitam-k.*, ظلم کردن *zulm-k.* To extort by torture, شکنجه کردن *ishkanja-k.*

EXTORTED, *a.* زور گرفته *ba zor girifta*, از رای زبردستی گرفتن *az rāi zabardus-tī-girifta*.

EXTORTION, *n.* گرفتن زور *giriftan* دراز دسني *zabardastī*, زبردستی *bazor darāz dastī*, ستم *sitam*, ظلم *zulm*, زور *zor*. Oppressive extortions, تکالیف *takālīfi* انضیات *ānfiyat*.

EXTORTIONER, *n.* زور گیرنده *ba zor giranda*, ظالم *zālim*, زبردست *zabar-dast*, باغي *bāghī*.

EXTRACT, *vt.* بیرون کشیدن *birūn-k.*, بار آوردن *bar-k.*, کشیدن *badar-ā.*, اخراج کردن *wā-k.*, واکردن *ikhrāj-k.*—(select) انتخاب کردن *intikhāb-k.*, گزیدن *guzīdan*, اختیار کردن *ikhtiyār-k.*

EXTRACT, *n.* انجمل *ijmāl*, تلخیص *talkhīs*, انتخاب *intikhāb*.

EXTRACTED, *a.* بر آورده *bar āwarda*, کشیده *birūn kashīda*.

EXTRACTION, *n.* اصل *asl*, نسل *nasl*, نسب *nasb*, ذات *zāt*.—(act of extracting) کشش *kashish*.—(essence) عرق *āraq*.

EXTRACTOR, *n.* بیرون کشیده *birūn kashīda*, انجمل کننده *ijmāl kunan-da*, بر آورنده *bar āranda*.

EXTRAJUDICIAL, *a.* خارج ترتیب *khilāfi tartībī* شریعت *sharīat*.

EXTRAMUNDANE, *a.* از جهان بیرون
az jahān birūn.

EXTRANEOUS, *a.* بیگانه *biḡāna*,
اجنب *ajnaḡ*, غریب *gharīb*.

EXTRAORDINARILY, *ad.* بطور غیر
بر وجه *ba tauri ghayri mākhūd*, معجز
عجیب *bar vajai ājīb*.

EXTRAORDINARY, *a.* غیر معهود *gha-
yri mākhūd*, نادر *nādar*, فوق العادت
fauku'l ādat, عجیب *ājīb*.

EXTRAORDINARY, *n.* نادره *nādara*,
کرامت *karāmat*.

EXTRAVAGANCE, *n.* خرج بی اندازه
khurchi bi andāza, تلف اسراف *israf*, تلف
talaf.—(irregularity) بی ترتیبی *bi*
tartībī, خلل *khilāfi kāyada*, فاعده
—(outrage) جور *jaur*, جبر *jabr*, زور
zur.—(bombast) سخن هرزه *sakhuni*
harza, کلام بیهوده *kalāmi bihūda*.

EXTRAVAGANT, *a.* (in expense) مجذر
mubazzir, تلف صاحب *sāhibi talaf*,
خلل *musrif*.—(irregular) خلل
khilāfi kāyada, بی ترتیب *bi*
tartīb, راه *bi rāh*, گمراه *gumrāh*.

EXTRAVAGANTLY, *ad.* مجذرانه *mu-
bazzirāna*, با تلف *bā talaf*.

EXTRAVAGATE, *vt.* بلا حد رفتن *bilā*
hadd-r., بی راه شدن *bi rāh-sh*.

EXTREME, *a.* (last) آخر *ākhir*, اقصا
akzā.—(greatest) اعظم *adzam*, اکبر
akbar, بزرگترین *buzurgtarīn*.—(highest)
بلندترین *bulandtarīn*, *Ex-*
treme misery, اضطراب *iztirār*. To
arrive at extreme old age, عمر آخر
umr ākhir-sh.

EXTREME, } *n.* انجام *ākhir*, آخر
EXTREMITY, } *anjām*, غایت *ghāyat*,

از حد *hadd*, منتهی *muntahī*, انتهای *intihā*,
عاقبت *ākibat*. The extreme of any
thing, چوشت *qoshai chizi*. From
one extreme of the globe to the other,
از فاف تا فاف *az kāf tā kōf* Reduced
to extremity, بی چاره *bi chāra*, بی
درمان *bi darmān*.

EXTREMELY, *ad.* بنهایت *ghāyat*, غایت
ba nihāyat.

EXTRICATE, *vt.* خلاص کردن *khalās-k.*,
رها کردن *āzāl-k.*, آزاد کردن
rahā-k.

EXTRICATED, *p.p.* خلاص کرده شده
khalās karda shuda, آزاد کرده شده
āzāl karda shudu.

EXTRICATION, *n.* رهایی *rahāiy*,
آزادگی *āzādagi*.

EXTRINSIC, *a.* ظاهری *zāhiri*, عوری *sūriy*.

EXTRINSICALLY, *ad.* "صورتاً" *sūratan*,
ظاهراً *zāhīran*.

EXUBERANCE, *n.* کثرت افزونی *afzūnī*,
کسرت *kasrat*, زیادتی *zīyādatī*,
توفیر *taufīr*.

EXUBERANT, *a.* مسنعدی *mustaghni*,
کثیر *kasīr*, وافر *vāfir*.

EXUBERANTLY, *ad.* فاضلان *fāzilāna*,
وافر *vāfir* وافر *vāfir*.

EXUBERATE, *vi.* وافر بودن *vāfir-b.*,
بسیار شدن *biyār-sh*.

EXUDATION, *n.* vide EXSUDATION.

EXULT, *vi.* شاد دل بودن *shād dil-b.*,
شادکام نمودن *shādkām-n*.

EXULTATION, *n.* شادمانی *shādī*, شادمانی
shādmānī, تهلل *tahlīl*.

EXULTING, *a.* شاد *shād*, خوش *khūsh*,
مسرور *masrūr*.

EXULTINGLY, *ad.* تام با ابتهاج *bā ibt-*
ihāji tām, مسروراً *masrūran*.

EYE, *n.* چشم *chashm*, عین *ayn* (*pl.*
دیده) *nāzara*.—(sight) عینان
dīda, بصر *basar*. The two eyes, عینان

dinān The socket of the eye چشمخانه *chashm khānā*. Deceiving the eyes, (a juggler) نظرباز *nazar bāz* To fix the eyes upon, نظر کردن *nazar-k.*, نگریستن *nigristan*. A wink, glance of the eye, طرقت العین *ramiz, ghamsa, tarftu'l āyn*. To wink the eyes, رمز کردن *rāmz-k* چشم درهم زدن *chashm barham-z* The eye of prudence, (fore-sight) بصیرت چشم *chashmi basīrat*. To shut the eyes, چشم بند کردن *chashm banī-k.*, میزگان بستن نمودن *mizh-gān basta n*. As far as the eye can reach, قدر مد البصر *kadru maddil ba sar*. Oh light of my eyes! نور ای چشم *ay nūri chashm*. To turn away the eyes, قطع نظر کردن *kat'i nazar-k.* چشم پوشی کردن *chashm پوشی-k.* To place before the eyes, در میان و دیان کردن *āyān u bayān-k*. A quick eye, برآش *burāshim*. A malignant eye, چشم شری *chashmi shurra*. Fascination of the eyes, چشم بند *chashm band*. Squint-eyed, کج بین *kaj bīn*, لولچ *lūch*. One-eyed, چشم یک *yak chashm kūr*, آوار *āwar*. A mote in the eye, عوار *dwār*. To take a mote out of the eye, نقدیت کردن *tukziyat-k.* The corner of the eye, چشم گوشه *gushai chashm*. The eye of a needle, سوراخ سوزن *surākhi sozan*, چشم سوزن *chashmi sozun*. An evil eye, بد چشم *chashmi bad*. His eyes twinkled or winked, چشمش پرید *chāshmath parīd*. To veil the eyes, چشم پوشیدن *chashm پوشیدن*. Eyes tinged with blood, چشم خورن آلود *chashmi khūn ālūd*. A rolling eye, چشم سماعیل *chashmi samā'il*. A tear-

shedding eye, چشم میل زن *chashmi sayl zan*. A large open eye, چشم گاوانه *chashmi gāwāna*. To be all eye and ear, (give strict attention to) چشم و گوش شدن *chashm u گوش-sh.* Gentle, soft eyed, آهو چشم *āhū chashm*. Kissing the eye, چشم بوس *chashm-bos*.

EYE, *vt* نگریستن *nigristan*, دیدن *didan*.

EYEBALL, *n*. مردمک *mardumak*, انسان العین *insānu'l āyn*.

EYEBROW, *n* حاجب *hājib*, ابرو *abrū*.

EYEGLASS, *n*. چشمک *chashmak*, دوربین *dūrbīn*.

EYELASH, *n*. پلک *palak*.

EYELESS, *a* بی چشم *bī chashm*, غیر *ghayri āyn*, کور *kūr*.

EYELID, *n* جفن *jafn* (*pl.* اجفان), میزگان (*pl.* میزگان).

EYE-SERVANT, *n*. عبد عین *abdī āyn*.

EYESIGHT, *n*. نور چشم *nūr chashm*, دیدار *dīdār*.

EYE-SORE, *n*. رمه *ramad*.

EYE-WITNESS, *n*. شاهد *shāhid* (*pl.* شهود), گواه *gawāh*.

F.

FABLE, *n*. قصه *kissa*, (*pl.* قصص), سخن *E*

dāstān, حکایت *hikāyat*, مثل *nāsc* (امثال). Fables and fictions, و سانه *afsāna wa afsūn*.

FABLE, *vt. & vi.* افسانه گفتن *afsāna-g.*, ایجاد کردن *iād-k.* قصه گفتن *kissa-g.*

FABRIC, *n*. (building) بنا *bīnā* عمارت *imārat*, بنیان *bunyān*.—(texture) قماش *kumqash*.

FABRICATE, *vt.* (construct) ساختن *sākhtan*, بنا کردن *binā-k.*—(devise falsely) رنگ آمیختن *hila-b* حیلہ بسنن *rang-ā.*

FABRICATION, *n.* ساختن عمارت *sākhtani imarat*, بنا سازی *binā sāzi*, تعمیر *tadmīr.*—(falsehood) ایجاب *ijād*, افترا *iftirā.*

FABULIST, *n.* مخترع *mukhtar*, قصہ گو *kissa gu*, نقل بدد *kissa khān*, نفل *nahl band*, نائل *nākil.*

FABULOUS, *a.* افسانہ ور *afsānā wār*, دروغ *musawwar*, دوروغ *durogh.*

FABULOUSLY, *ad.* بوجہ ساختن *ba wajai sākhtan*, بطور قصہ *batauri kissa*, صورتانہ *suratānā.*

FACADE, *n.* پیش رو *peshrū*, ظاهر *zāhir.*

FACE, *n.* رو *rū*, چہرہ *chihra*, رخ *rūkh*, وجه *vajh*, دیدار *dīlār*, نظر *nazar*, سیمہ *simā*, صورت *sūrat*, پیکر *paykar*, طلعہ *talāt*, ہیكل *haykal*.

A beautiful face, طلعت حسنا *talāti hasanā*, روی جمال *rūi jamāl.*

A frightful face, صورت مکروہت *sūratī mahrūhat*, سیمای ملعون *simāyi malūn.* One faced, روی یک *yak rūi.* Two faced, روی دو *du rūi.*

To unveil the face, and display its beauties, چہرہ کشادن و جلوہ نمودن *chihra-k. wa jalwī-n.* To change the face, صورت تبدیل کردن *sūrat-tadbīl-k.*

To turn the face, رو گردانیدن *rū gar-dānīdan.* To distort the face, رو کشیدن *rū kashīdan.* A cheerful face, روی خند *rūi khand.* Having a beautiful face as the moon, ماہ پیکر *māh paykar.* Having the face of an angel, مہبارہ *pari paykar*, چہرہ زرد *chah-mahpārah.* A pale face,

rai sard. Rosy-faced, گل روی *gul rūi.* Face to face, رو برو *rū ba rū*, مقابل *mukābil.* To look at face to face, مشاهده کردن *muśhāhda-k.*—(impudence), شوخی *shokhi*, گستاخی *gustākhi.*

FACE, *vt.* (meet face to face) مقابلہ کردن *rū ba rū-ā.*, *mukābala-k.*—(oppose with boldness) با غیبت مقابلہ کردن *bā ghayrat mukābala-k.*—(oppose with impudence) با گستاخی تعرض کردن *bā gustākhi tadriz-k.* بی ادب مقابلہ نمودن *bī adab mukābala-n.*—(to have a false appearance) صورت معاملہ داشتن *sūratī muāmala-d.*

FACETIOUS, *a.* خوش طبع *khush tabī*, لطیف شوخ *latīfa gu*, شوخ *shokh*, لطیف *latīf.*

FACETIOUSLY, *ad.* باشوخی *bā shokhi*, بطور ظرافت *ba tauri zarāfat.*

FACETIOUSNESS, *n.* لطافت *latāfut*, بذل *bazla*, شوخی *shokhi.*

FACIAL, *a.* صورتی *rūi*, صورتی *sūratī.*

FACILE, *a.* (easy) آسان *āsān*, سهل *sahl.*—(pliant, flexible) ملایم *mulā-yim*, حلیم *halīm.*

FACILITATE, *vt.* آسان کردن *āsān-k.*, سهل کردن *tashīl-s.*, تسهیل ساختن *sahl-k.*

FACILITATED, *p.p.* آسان کرده شده *āsān karda shuda*, میسر *muyassar.*

FACILITY, *n.* سهولت *āsānī*, سهولت *sahūlat.*—(ductility) ملایمت *mulā-yimat*, نرمی *narmī.* With facility, با سهولت *bā sahūlat*, باسانی *ba āsānī.*

FACING, *n.* مقابلہ *rū ba rū*, مقابلہ *mukābil.*—(collar or lappet of regimen-

- tal uniform) نشان علامت *dlāmat*, نشان *nishān*.
- FAC-SIMILE, *n.* شکل *shakl*, صورت *sū-rat*, نقل *nakl*.
- FACT, *n.* (deed) کار *kār*, کردار *kirdār*, حقیقت *fudl*, امر *amr*.—(reality) حقیقت *hakikat*, معنی *madnī*. In fact, فی الواقع *fil wāqē*, الحق *al hak*, فی الحقیقت *fil hakikat*.
- FACTION, *n.* (confederacy) اتحاد *it-tihād*, اتفاق *ittifāk*, معاهده *muāhada*.—(machination) حیل بازی *hīla bāzī*, فساد *fasād*.—(tumult) هنگام *hangā-ma*, فتنه *fitna*, غوغا *ghauḡhā*.
- FACTIONOUS, *a.* صاحب فتنه *sāhibi fitna*, همو باقی فتنه انگیز *fitna angīz*, hamvisāk.
- FACTIONOUSLY, *ad.* بوجه مکر *ba wajai māk*, از روی اختلاف *az rūi ikhtilāf*.
- FACTIONOUSNESS, *n.* فتنه انگیزی *fitna angīzī*.
- FACTITIOUS, *a.* تقلیدی *āmali*, عملی *takhlīlī*.
- FACTOR, *n.* (agent) گماشته *gumāsh-ta*, کارگذار *kār guzār*, پیش کار *pesh kār*.—(in arithmetic) عدد ضرب *ādadī zarb*.
- FACTORAGE, *n.* وجه وکالت *wajih wa-kālat*.
- FACTORY, *n.* تجارت خانہ *tajārat khāna*, کارخانہ *kār khāna*.
- FACTOTUM, *n.* گماشته *harkāra*, هرکاره *gumāsh-ta*.
- FACULTY, *n.* (ability) توانایی *tawānāi*, قدرت *kudrat*, قوت *kuwat*, قابلیت *kābīliyat*, طاقت *tākat*.—(powers of the mind, capacity) قابلیت *kābīliyat*, علم *ilm*, عقل *akl*, ادراک *idrāk*.—(a body of men to whom any specific right or privilege is granted) اطبا *atibbā*, نقیبه *fukh*.
- FACUNDITY, *n.* بلاغت *balāghat*, فصاحت *fasāhat*.
- FADDLE, *vi.* تغافل کردن *taghāful-k*.
- FADE, *vi.* (grow weak) ضعیف شدن *zā-if-sh*. عاجز بودن *ājīz-b*.—(wither as a vegetable) پژمردن *pazhmurdan*, بی افسردن *afsurdan*.—(loose colour) زایل رنگ شدن *zāil rang-sh*, کشتن *bī rang-sh*, زایل رنگ *zāil rang-g*.
- FADED, *a.* پژمرده *pazhmurda*, افسرده *afsurda*.
- FADELESS, *a.* پایدار *pāydar*, بی زوال *bī zawāl*.
- FADGE, *vi.* مناسب بودن *munāsib-b*, لایق شدن *lāyiq-sh*.
- FADING, *n.* پوشیدگی *fanā*, پوشیدگی *posīda-gī*, زوال *zawāl*.—(color) باز رنگ *rang bāz*.
- FAG, *n.* زحمت کش *mahnatī*, زحمت کش *zahmat kash*.
- FAG, *vi.* عذاب مانده شدن *mānda-sh*, عذاب *āzāb-d*, آزاردن *āzārdan*.
- FAG-END, *n.* انقضا *ākhīr*, آخر *inkizā*.
- FAGOT, *n.* بسته چوبان *bastai chobān*, دسته *dastai hizam*.
- FAGOT, *vt.* بسته بستن *dasta-b*, بسته بستن *bāka-b*.
- FAIL, *vi.* (become deficient) کم شدن *kam-sh*, ناقص شدن *zāil-g*, کم شدن *nā-lis-sh*. To fail of a promise, بی وفا *bī wafā-sh*, وفادار *ghadrī* کردن *wafā-k*. To fail striking fire, کایل کردن *kayl-k*.—(not to succeed) نامیوس شدن *nā muyassar-sh*, بر نیامدن *bar na āmudan*.—(desert) دست از حمایت *dast az hamāyat bās-d*.—(to disappoint) محروم کردن *mahrūm-*

k. نا امید شدن *nā umīd-sh.*—(decay)

کاستن *kāstan* فرسودن *farsūdān.*—

(decline) زوال یافتن *zawāl-y.*—(become

bankrupt) گدا شدن *gadā-sh.*

FAIL, n. (want of success) عدم عاقبت

خیر *ādami ākibati khayr.*—(deficiency)

کمی *kamī* کوناهی *kūtāhī* قصور *ku-*

sūr زوال *zawāl* نقصان *nuksān.*—

(omission) غفلت *ghaflat.*—(extinc-

tion) اطفا *itfā* نابودی *nā būdī.* Without

fail, بی نقصیر *bī kusūr* بی قصور *bī*

taksīr.

FAILING, n. قصور *sahv* خطا *khatā* قصور

kusūr نقصیر *taksīr* عیب *dīb*.

FAILURE, n. درماندگی *darmāndagī*,

قصور *taksīr.*—(deficiency) کمی *ku-*

sūr کمي *kamī.*—(bankruptcy) افلاس

iftlās اِدبار *idbār.*

FAIN, ad. (wishful) آرزومند *ārzūm-*

and مجبور *shokht.*—(compelled) شوخ

majbūr بی اختیار *bī ikhtiyār.*

FAIN, vi. آرزومند *khāstan* خواستن

ārzūmand-sh.

FAINT, a. (feeble) رن *zabūn* بی ثروت

bī kuwat کم نور *kamzor* ضعیف *zaif.*

—(not bright) نا روشن *nā raushan*,

نا بلند *bī tābān.*—(not loud) نا بلند

nā buland.—(not active) نا جلد *nā*

jald بی شوخی *bī shokht.*—(dejected)

دلنگ *diltang* تیره ضمیر *tīra zumīr.*

A faint color, رنگ زایل *rangī zāil.*

FAINT, vi. (become feeble) کاهل بودن

kāhil-b.—(grow de-

jected) دلنگ شدن *diltang-sh.*—(swoon)

بی هوش *ghamnāk-g.*—(swoon)

شدن *bī hūsh-sh.*—(swoon)

شدن *ghash-sh.*

FAINT-HEARTED, a. بزدل *buz dil*,

ناکس *nākas.*

FAINTING, n. بی هوشی *bī hūshī*,

غش *ghash.*

FAINTISH, a. کمزور *kamzor* سست *sust.*

FAINTISHNESS, FAINTNESS, n.

ضعیفی *zabūnī* کاهلی *kāhīlī* ضعیفی

zūfī.

FAINTLY, ad. کاهلان *kāhilāna* ضعیفانه

zaifāna باعجز *bā t̄jz.*—(without light)

بی ضیا *bī ziyā.*

FAIR, a., ad. خوب صورت *khūbsūrat* خوش

جمال *khūsh numā* حسن *husn* جمیل

jamīl رعن *radnā.*—(clear)

raushan آبدار *ābdār.*

—(honest, just) عادل *ādīl* راست

rāst بی حیل *bī hīla.*—(mild, not

severe) نا درشت *nā durusht* ملایم

mulāyīm.—(prosperous) بخندیار *ba-*

khīyār دولتمند *davlatmand* فرخنده

farkhunda.—(commodious) مناسب

munāsīb.—(civil) ادب

sāhibi adab. Fair spoken, شیرین گو

shīrīn gu. A fair wind, باد شرط

bādī shart با موافق *bādī mu-*

wāfīk. A fair character, نیک نامی

nek nāmī نیکو نام *nek nāmī neku.* Fair

weather, هوا کشاده *kushāda havā.*

Fair dealing, راست بازی *rāst bāzī*,

مردم صداقت *sadākat.* A fair dealer, مردم

mardumi bī rayā. Fair de-

meanor, انسانیت *insānīyat* ادب

adab. To transcribe fair, در خوش

dur khush khat nālīk.

FAIR, n. خوبان *khūbān.*—(stated

meeting of buyers and sellers) دِبع

bāi u sharā. بازار *bāzār.*

FAIRLY, ad. (beautifully) جَمیلان *ja-*

mīlāna خوب *khūb.*—(commodi-

ously) با موافقت *bā muwāfakat* لایقانه

lāyakāna.—(honestly) و ربا *ādīlāna.*—

bī rang u rayā. عادلانه

bī dib.—(without a blot) بی عیب

(not wrested) بي پيچ *bi pīch*—(completely) کاملاً *kāmilāna*, "تماماً" *tamāmān*.

FAIRNESS, *n.* خوب صورتی *khūbsūrati*, خوبی *khūbi*, جمال *jumāl*, حسن *husn*.—(honesty) راستی *rāsti*, عدل *ād*, خلوص *khalūs*.

FAIRY, *n.* پری *pari*, جان *jānn*.

FAIRY, *a.* مانند پری *pari mānand*, جنی *jinnī*.

FAITH, *n.* دین *dīn*, مذهب *mazhab*, ملت *millat*, ایمان *īmān*. The faith of Muhammad, اسلام *islām*.—(trust) اعتقاد *attikād*, اعتبار *attibār*.—(fidelity) حقیقت *hakikat*, استقامت *istikāmat*, وفا *wafā*.—(promise) قول *kaul*, قرار *karār*, عهد *dhād*.

FAITHFUL, *a.* ایماندار *īmāndār*, صادق *dīndār*.—(honest) صادق *sālik*, معتقد *muḍtakid*, امین *amīn*, وفادار *wafādār*.

FAITHFULLY, *ad.* از دیانت *az diyānat*, بی رنگ *bā hakikat*, با حقیقت *bi rang u riyā*.

FAITHFULNESS, *n.* وفاداری *wafādārī*, حقیقت *namak halālī*, نامک *hakikat*, صداقت *sidakat*.

FAITHLESS, *a.* بی وفا *bi wafā*, بی حقیقت *bi hakikat*, نامک حرام *namak harām*, اهل غدر *ahli ghadr*.—(unbelieving) کافر *kāfir*, بی دین *bi dīn*.

FAITHLESSNESS, *n.* بی وفایی *bi wafāi*, بد دیاندگی *bi imāni*, نامک حرامی *bad diyānati*, نامک *namak harāmī*.

FAKIR, *n.* فقیر *fakīr* (*pl.* فقرا).

FALCATE, *a.* کمانی *kamānī*, کج *kaj*.

FALCHION, *n.* شمشیر *shamshīr*.

FALCON, *n.* باز *bāz*, زهدم *zahdam*. A

large royal falcon, شاه باز *shāh bāz*, شاهین *shāhin*.

FALCONER, *n.* باز بام *bāz bām*.

FALCONET, *n.* توپ کوچک *tupi kūchak*.

FALCONRY, *n.* باز شکاری *bāzi shikārī*.

FALL, *v.* افتادن *uftādan*, ساقط شدن *sākit-sh.*, از پی در آمدن *az pay dar-ā*.

(a) To fall away, (become lean) لاغر شدن *lāghīr-sh.*, ضعیف گردیدن *za'if-g.*—(revolt) عصیان *taghyān-k.*, ارتداد *dsiyān-n.*—(apostatize) برباد شدن *irtidād-k.*—(perish) زایل گردیدن *zāyil-sh.*

(b) To fall back, (recede) باز رفتن *bāz-r.*, پس رفتن *pas-r.*

(c) To fall down (prostrate one's self in worship) رومال *sajūd-k.*, سجود کردن *rūmāl-sh.*—(come to the ground) دحض کردن *dahz-k.*

(d) To fall in (coincide) اتفاق نمودن *ittifāk-n.*, موافق شدن *muwāfīk-sh.*

—(comply) راضی بودن *rāzi-b.*

(e) To fall off (separate) منقطع شدن *munkatī-sh.*, جدا بودن *judā-b.*—(decline) کاستن *kāstan*.

(f) To fall on (begin suddenly and eagerly) با رشک آغاز کردن *bā rashk āgāz-k.*, با حمیت ابتدا کردن *ba hamīyat ibtidā-k.*—(assault) هجوم آوردن *hājūm-ā.*, حمل کردن *hamala-k.*

(g) To fall out (quarrel) سکیزه کردن *sitīza-k.*, نزاع کردن *nizād-k.*—(happen, befall) صادر شدن *wālek-sh.*, صادر شدن *sādir-sh.*

(h) To fall to (begin hastily and eagerly) شروع کردن *āghāz-k.*, آغاز کردن *shurūd-k.*

(i) To fall under (to be subjected) فرمان بردار شدن *farmān bardār-sh.*

بندد فرمان شدن *bandai farmān-sh.* —
(to be ranged with) نمودن *dar nizām-n. (j)* To fall upon (attack)
حمله کردن *hamala-k.* — (attempt)
سعی نمودن *saī-n.*, قصد کردن *kasd-k.*
1. To fall, drop, ساقط بودن *sā-
kūt-b.*, واقع آمدن *wāqt-ā.*, To let fall,
گذاشتن *guzāsh-tan*, هشدن *hishtan.*
2. (diminish, lessen) کم بها گشتن *kam
bahā-g.*, ارزان شدن *arzān-sh.*
3. (bring forth young) وضع حمل کردن *wasī
hamal-k.* — (descend from a
higher position to a lower) ار پاه
از جاه معزول شدن *az pāy-u.*, افتادن
az jāh madzūl-sh.
4. در بحر سیلان (attain a final level) شدن
dar bahr silān-sh.
5. (die away) موقوف شدن *maktūl-
sh.*, معاجات یافتن *margi
mufōjāt-y.*
6. (descend in character or reputa-
tion) فرو افتادن *ba xer-u.*, فرو آمدن
farū-ā.
7. (become ensnared and embarrassed)
مضطرب شدن *mustarib-sh.* To fall
into difficulties, اندادن *dar
kamīn-u.*
8. (become or appear dejected) دلنگ
شدن *diltang-sh.* To fall below (in com-
parison) نا معادل شدن *na muādil-sh.*
— (come unexpectedly) رسیدن *nāgāh-r.* To fall to one's lot,
حصه دار شدن *hissadār-sh.* To fall
to one by inheritance, مبراث خور شدن
mīrās khor-sh. To fall in love, عاشق
شدن *āshik-sh.* To fall asleep, در خواب
افتادن *dar khāb-u.* To fall a sacri-
fice, فدا بودن *fidā-b.* To fall into a
passion, قهر گرفتن *kahr-g.* To fall
into an error, سقط کردن *sakt-l.*, سقوط

نمودن *sakūt-n.* To fall a-laughing, قهقهه
کردن *kahkah-k.* To fall into a snare,
در دام افتادن *dar dām-u.*

FALL, *n.* سقوط *sukūt*, افتادگی *uftādagi.*
— (the injury received by a fall) هرس
hars, شکستگی *shikastagi.* — (ruin)
خرابی *kharābi*, هلاک *halāk.* — (degra-
dation) ار پاه افتادگی *madzūlī*,
az pāyi uftādagi. — (diminution)
نقص *naks*, کاست *kāst.* — (diminution
of price) ارزانی *arzānī*, کم بها
kam bahā. — (declivity) شیب *shīb*,
نشیب *nashīb.* — (cascade) آبشار *ābshār*,
خوراب *khurāb.* The fall of the leaf,
برگ ریزان *barḡ rīzān.*

FALLACIOUS, *a.* دروغ آمیز *darūgh
āmtz.*, حیل با *hila bāz.*

FALLACIOUSLY, *ad.* حیل با *bā hila*,
غدارانه *ghaddārāna.*

FALLACIOUSNESS, *n.* فریبی *farībī*,
حیل بندی *hila bandī.*

FALLACY, *n.* دروغ *durūgh*, سهو *sahv*,
ضلالت *zulālat.*

FALLIBILITY, *n.* امکان غبن *ikmāni
ghabn*, ضلالت پیشه *zulālat pēsha.*

FALLIBLE, *a.* ممکن غبن *mumkīni
ghabn*, ضلالت پیشگی *zulālat pēshgi*,
قابل خطا *kābili khatā.*

FALLING, *a.* ساقط افتادن *uftān*, ساقط
sākit. Rising and falling, و خیزان *uf-
tān wa khayzān.*

FALLING-SICKNESS, *n.* سرسام *sar-
sām*, صرع *sarī.*

FALLOW, *a.* بایر زمین *zamīni bāir*,
حقیر *kīsr.*

FALLOW, *vt.* عمارت کردن *īmārat-k.*,
بایر گذاشتن *bāir-g.*

FALLOWDEER, *n.* آهوئي كوچڪ *āhūt kūchak*.

FALSE, *a.* (not true) دروغ *durogh*, باطل *nā rāst*, نا حق *nā hakk*, *bātil*.—(deceitful) فریبنده *farībānda*, بد نهاد *ghadīr*. False-hearted, بد نهد *bad nihād*, بد ذات *bad zāt*. False testimony, دروغ شهادت *shahādati durogh*, گواهي نا حق *garāhī nā hakk*. A false appearance, صورتِ معامله *sūrati muāmala*. A false report, خبرِ دروغ *khābari durogh*. A false reporter, ناقلِ کاذب *nākili kāzib*. A false syllogism, کاذبِ قیاس *kayāsi kāzib*.

FALSEHOOD, FALSENESS, *n.* دروغ *durogh*, کذب *nā hakk*, *kizb*.

FALSELY, *ad.* بدروغ *ba durogh*, برعکس *bur āks*. To accuse falsely, اسناد کردن *isnād-k*, تهمت زدن *tuhmat-n*, بهتان نمودن *buhātān-n*.

FALSIFICATION, *n.* تکذیب *takzīb*, تلبیس *talbīs*.

FALSIFIED, *a.* مزور *muzawwar*.

FALSIFIER, *n.* مزور *muzawwār*, فریبنده *farībānda*, مکذب *mukazīb*.

FALSIFY, *vt.* تزویر کردن *tazwīr-k*, تکذیب کردن *muzawwar-s*, مزور ساختن *takzīb-k*, خلاف عرض کردن *khilāf ārz-k*.—(prove to be false) رد کلام کردن *raddi kalām-k*.

FALSITY, *n.* کذب *nā rāstī*, ناراستی *kizb*.

FALTER, *vi.* (stammer) لکنت پیدا کردن *luknat paydā-k*.—(hesitate) تردید داشتن *tardīd-d*.

FALTERINGLY, *ad.* بد دلانه *bad dīlāna*.

FAME, *n.* نام *nām*, شهرت *shukrat*, ناموری *nāmī*, نیک نامی *nek nāmī*.

warī, ناموس *nāmūs*.—(report) خبر *khubar*, آواره *āwāza*.

FAMED, *a.* نامور *nāmwar*, مشهور *ma-shhūr*, نامدار *nāmdār*.

FAMILIAR, *a.* (domestic) خانگی *khā-nagī*, اهل بیت *ahli bait*.—(intimate) همدم *mutāallif*, آشنا *āshnā*, صاحبِ مروت *hamdam*.—(affable) ملایم *sāhibi muruwat*, حلیم *halīm*, ملائم *mulāyīm*.—(accustomed) مألوف *ma-'laf*, آموخته *āmukhta*.

FAMILIAR, *n.* (acquaintance) آشنا *āshnā*, دوست *mushārak*, مصاحب *hamdam*. To render familiar, مصاحب کردن *musāhib-k*, رام نمودن *rām-n*. To be familiar, مصاحب بودن *āshnā-sh*, *musāhib-b*.

FAMILIARITY, *n.* آشنائی *āshnāī*, الفت *ulfat*, مصاحبت *musāhibat*, همدمی *hamdamī*, انس *uns*.

FAMILIARIZE, *vt.* مألوف نمودن *mu-'lif-n*, متانس کردن *āsān-k*, متانس کردن *muta'annis-k*, انس گرفتن *uns-g*.

FAMILIARIZED, *a.* متانس مألوف *mu-'lif*, متانس *muta'annis*, آسان کرده شده *āsān karda shuda*.

FAMILIARLY, *ad.* (unceremoniously) بی تکلف *bī takkaluf*.—(commonly) چاندبار *chandbār*, بسیار بار *bisayār bār*.—(easily) آسان *āsāna*, بی دشواری *bī dushwārī*.

FAMILY, *n.* خان *ahli khāna*, قبیله *khāna*, خورده *dyāl*, عیال *khuranda*, نسب *nasb*, اصل *khāndān*. The father or master of a family, صاحب خان *sāhibi khāna*. The mistress of a family, ام المنزل *ummu'l manzil*. Of a good family, شریف *sharīf*, انساب *ansāb*. Of a mean

family, بد نژاد *bad nizhād*.

FAMINE, *n.* قحط *kaht*, جوع *jūd*
Famine and pestilence, قحط و طاعون
kaht u tāūn. A year of famine, قحط
سال *kaht sāli*. To perish by famine,
از قحط مردن *az kaht-m*.

FAMISH, *vt.* (kill with hunger) از گرسنگی
کشتن *az gursanagi-k.*, تاجوع کردن *taj-*
wid-k.—(die of hunger) از گرسنگی مردن
از گرسنگی جاع بودن *jāi-b.*

FAMISHMENT, *n.* گرسنگی *gursanagi*,
جوع *jūt*.

FAMOUS *a* نامدار *nāmdār*, نامور *nām-*
war, معروف *mārūf*, مشهور *mashhūr*.

FAMOUSLY, *ad.* مشهورانه *mashhūrāna*,
"مأدرفان *mādrūfan*, با شهرت *bāshaukrat*.

FAN, *n.* باد کش *bād kash*, باد زن *bād*
zan, مروحت *mīrwahat*.

FAN, *vt.* باد کشی کردن *bād kashī-k.*,
باد زن *bād-z.*, ترویح کردن
tarwih-k., مروح گردانیدن
mīrwaha-g.

FANATIC, *n.* متعصب *mutaḍṣīb*,
وسواسی *wiswāsi*.

FANATICALLY, *ad.* متعصبانه *muta'as-*
sibāna.

FANATICISM, *n.* تعصب *tadṣṣub*, عصبیه
ḍsabīya.

FANCIFUL, *a.* (imaginative) متخیل
mutakhayyul, متصور *mutasawwar*,
خیالی *khīyālī*, وهمی *wahmī*.—
(capricious) خودسر *khud sar*, قرار
bī karār, خود خو *khud khu*. A
fanciful humourist, خود رای *khud*
rāy.

FANCIFULLY, *ad.* با خیال *bā khīyāl*,
بر وجه *bar vajhi wahmī*.

FANCIFULNESS, *n.* اندیشه و رای بی تدبیر
andisha wa rāi bī tadbīr.

FANCY, *n.* (imagination) خیال *khīyāl*,

تصور *tasa-*
wwur.—(conception, opinion) فکر
fikr, ظن *ẓann*, پنداری *pīndārī*, فهم
خود *fahm*, قیاس *kiyās*.—(caprice)
عدم قرار *khud sarī*, *ḍdamikarār*.
Following his own fancy, خود کام
khud kām.—(inclination) خواهش
khāhish, شوق *shauk*, رغبت *raghbat*.
The power of fancy, خیال قوت *ku-*
watī khīyāl, متخیلت *mutakhayyilāt*,
خیالات *takhayyulāt*, نخیلات
khīyālāt.

FANCY, *vi.* (imagine) خیال نمودن *khī-*
yāl-n, تصور کردن *wahm-d.*,
tasawwur-k., پنداشتن *pīndāshstan*.—
(like) محبت داشتن *mohabat-d.*,
پسندیدن *pasandīdan*.

FANE, *n.* معبد *maḍbad*, کنیسه *kanīsa*,
مسجد *masjīd*.

FANG, *n.* (tusks of wild bear) دندان
سگدندان *dandāni jānwar*,
dandān.—(talons) چنگ *chung*.

FANG, *vt.* چنگ در زدن *chung dar-z.*,
با چنگال گرفتن *bā chungāl-g.*

FANGLESS, *a.* بی دندان *bī dandān*,
بی نیش *bī nīsh*.

FANNER, *n.* بادزن *bād zan*.

FANTASM, *n.* خیال *khīyāl*, هوس *hawas*.

FANTASTICAL, *a.* متخیل *mutakhay-*
yul, بی قرار *khīyālī khām*,
bī karār.

FANTASTICALLY, *ad.* از قوت خیال
az kuwatī khīyāl, بر وجه *bar*
vajhi wahmī.

FANTASY, *n.* شوق *rasvās*, وسواس
shauk.

FAR, *a.* دور *dūr*, بعید *baīd*, بی *barī*.
To remove far off, دور کردن *dūr-k.*,
بعید کردن *baīd-k.* To be far off,

FAR, *ad.* دور *dūr-sh.*, بعید *baīd-b.*
To go far off, دور رفتن *baīd-r.*,
غیر رفتن *dūr-r.* Not far off, بعید
ghayr baīd. Very far off, دورا دور
dūrā dūr. From afar, از دور *az dūr*,
من البعید *minal baīd.*
FAR, *ad.* دور از دور *az dūr*, بعيدا *baīdan.*
FARCE, *n.* حیل *hila*, بیهودگی *bihūdagi*.
—(play) بازی *bāzi*, نقل *nakl.*
FARCE, *vt.* آگندن *ambāshdan*, انباشتن
āgandan.
FARCICAL, *a.* بازی گر *bāzi gar*,
لعب انگیز *ladb angiz.*
FARE, *vi.* (feed) خوردن *khurdan*, اكل
کردن *akl-k.*—(go) گذشتن *guzaashdan.*
FARE, *n.* (food) خوراک *khoraḳ*, خوردنی
khurdanī, کُوت *kūt*, غذا *ghazā*. Deli-
cate fare, نعلب و صفا *taḍmī zavk*
u safā. Scanty fare, نوت لاهوت *kūti*
lāyamūt. A bill of fare, خط خوردنی
khatī khurdanī, طعام نامه *taām nāma*
—(for crossing a river) نول *nawl*,
عبور *bāj* *bāji ābur*.—(hire) کرایه *kirāya*,
muzd.
FAREWELL, *n.* وداع *widāi*, الوداع *al*
wilā, خدای حافظ *khudā hāfiz*, پدای
panāhi khudā, سلام علیک *salām*
dlīk. To bid farewell, الوداع گفتن *al*
widā-g, سلام دادن *salām-d.*, بدرود
کردن *paṭrūd-k.*, تودیع نمودن *taudī-n.*
—(leave to depart) رخصت *rukhsat*,
اجازت *ijāzat*. To take leave,
or farewell, مجازت گرفتن *ijāzat-g.*
FAR-FETCHED, *a.* دور و دراز *dūru darāz*,
از دوری کشیده *az dūr āwarda*,
az dūrī-kushīda. A far-fetched com-
parison, تمذیل بعید فهم *tamsīlī baīd*
fahm.
FARINA, *n.* آرد *ārd*, دقیق *dakīk.*

FARM, *n.* اجاره *ijāra*, مزرعه *mazraʿ*, کشت
kisht.—(a great landed estate) زمینداری
zāmīndārī.
FARM, *vt.* (let a farm) اجاره دادن *ijāra-*
d., بکرایه دادن *ba kirāya-d.*—(take
or hire a farm) اجاره گرفتن *ijāra-g.*,
کرایه کردن *kirāya-k.*—(cultivate the
ground) زراعت کردن *zarādt-k.*, کاشتن
kāshdan.
FARMER, *n.* (one who rents lands, &c.)
مستأجر *mustājir*, اجاره دار *ijāra dār*.
—(husbandman) فلاح *falāḥ*, دهقان
dahlān.—(a great land-holder) زمیندار
zāmīndār.
FARMING, *n.* اجاره داری *ijāra dārī*,
زراعت *zarādt*.
FARMOST, *a.* دور ترین *dūr tarīn*, اقصى
aksā.
FARRAGO, *n.* خلط *khilt*.
FARRIER, *n.* نعلبند *nadlband*.—(horse
doctor) دیطار *baytār*.
FARRIERY, *n.* نعلبندی *nadl bandī*.
FARROW, *n.* خنوص *khinnaws*.
FARROW, *vt.* ترکیدن *tarkīdan*.
FAR-SIGHTED, *a.* دور اندیش *dūr an-*
dīsh, عاقبت اندیش *ākibat andīsh*.
FARTHER, *a.* دورتر *dūrtar*, پیشتر *pesh-*
tar.
FARTHER-MORE, *ad.* دیگر *dīgar*, دگر
dīgar, هم *ham*, پس *pas*.
FARTHEST, *a.* دور ترین *dūr tarīn*, ابعد
abād.
FASCINATE, *vt.* جادو کردن *jādū-k.*,
شیفتن *shīftān*, افسون کردن *afsūn-k.*,
چشم بستن *chashm-b.*
FASCINATING, *a.* دلربا *dilrubā*, دلپذیر
dīl pazīr, بند چشم *chashm band*.
FASCINATION, *n.* افسون *afsūn*, جادو
jādū, زبان بند *zabān band*, سحر *sīhr*,
نیرنگ *nīrang*, دلفریبی *dīl farībī*.

FASHION, n. (form) صورت *waja*, *sūrat*, رسم *rasm*, شکل *shakl*.—(custom) دستور *dastūr*, عادت *ālat*, طریق *tarik*, پیشه *pesha*. A fashion of dress, کسوت *kiawat*.—(rank) شان *shān*, شرافت *sharāfat*, مرتبه *martaba*. According to the fashion. موافق دستور *muwāfiki dastūr*.

FASHION, vt. صورت کردن *sūrat-k.*, تشکیل کردن *shakl-n.*, *taahkil-k.*, صورت بند شدن *sūrat band-sh.*, موافق کردن *muwāfiki-k.*

FASHIONABLE, a. (established by mode or custom) موافق دستور *muwāfiki dastūr*, رایج *rāyaj*, مناسب *munāsib*, بموجب *ba mūjabī kātda*.—(not vulgar) شریف *sharīf*, کریم *kurīm*. To become fashionable, در عادت *dar ālat-ā*.

FASHIONABLENESS, n. ظرافت *zarāfat*.

FASHIONABLY, ad. بوجہ ظریف *ba wajai zarīf*, رسماً *rasman*.

FASHIONED, a. مصنوع *masnūd*, متشکل *mutashakkul*.

FAST, vt. روزه داشتن *roza-d.*, روزه کردن *parhez-k.*, فایه کردن *fāku-k.*

FAST, ad. (firm, fixed) مضبوط *masbūt*, محکم *mustahkam*, پایم *kāyim*, محکم *muhkam*, پایدار *bar karār*, استوار *ustuwār*, ثابت *sābit*.—(swift, quick) زود *zūd*, شتاب *shitāb*, جلد *jald*, تیز رو *tez rau*. To run fast, زود رفتن *zūd-r.* To stand fast, بی فرار *pā-m*. Fast and loose, بی پایداری *bi karār*, ناپایداری *nā pāyadar*. Fast by, نزدیک *nazīk*, قریب *karīb*.

FAST, n. روزه *roza*, صوم *saum*, روزهی *parhez*. To break a fast, روزه خوردن *roza-kh.*

FASTEN, vt. مضبوط کردن *masbūt-k.*, بستن *bastan*, برقرار کردن *bar karār-k.*, استحکام کردن *istihkām-k.*—(conjoin) پیوستن *payuastan*, بهم نمودن *baham-n.*, متصل نمودن *mutassal-n.*

FASTENED, a. مستحکم *mustahkam*, مقرر *band kardā shuda*, برقرار *mukarrar*, برقرار *bar karār*.

FASTENING, n. بند *band*, عقد *akd*.

FASTIDIOUS, a. مستغنی *mustaghni*, مغرور *maghrūr*, گستاخ *gustākh*.

FASTIDIOUSLY, ad. با مذمت *bā mazammāt*, با اهانت *bā ihānat*.

FASTING, n. روزه داری *roza dārī*, صوم *saum*.

FASTNESS, n. استوارب *istihkām*, استواری *ustuwārī*, پایداری *pāyadārī*.—(security) امان *amān*, امانی *aminī*.—(a strong place) حصین *hasīn*, حصار *hisār*.—(speed) شتاب *shitāb*, سرعت *surdāt*.

FAT, a. چرب *farba*, چرب *charb*, سمن *samīn*, چسبیم *jasīm*.—(greasy, oily) چربی دار *raughan dār*, چربدار *charb-bidār*. Fat and lean (meat), چرب و لاغر *charb-nizār*. Fat meat, وری *wary*.

FAT, n. چربی *charbī*, پیل *pīl*, شحم *shahm*. A bit of fat, شحم *shahmat*.

FAT, vt. چرب شدن *farba-s*, چرب شدن *farba-sh*.

FAT, n. (vessel) حوض *hawz*, دان *dān*.

FATAL, a. هلاک *halāhal*, مہلک *muhlik*, قاتل *kātil*.—(inevitable, destined) مقدر *mukaddar*, تقدیر *takdir*.

FATALISM, n. حذر *jabr*.

FATALIST, n. جدی *jabrī*.

FATALITY, n. (death) موت *maut*, وفات *vafāt*, مرگ *marg*.

FATALLY, ad. از تقدیر *bā kāzā*, از حکم خدا *az hukm-i*

khudā.—(mortally) مهلكانه *muhlakā-na*, هلاکانه *halā halāna*.

FATE, *n.* نصیب *taḥlīr*, تقدیر *kazā* رضا *nastib*, قسمت *kismet*, طالع *tāl*, سر *sar nawisht* نوشت.

FATED, *a.* سر نوشت *mukaddar* مقدر *sar nawisht*.

FATHER, *n.* پدر *pidar*, ابو *abū*, ابا *abā*, والد *wālīl*. Father and mother, پدر و مادر *pidar u mālar*, والدین *wāladayn*. A step father (mother's husband) خسر *khusur* پدر اندر *pidar andar*.

FATHER, *vt.* (own as a child) بجای فرزند کردن *bajāi furzand kabūl-k*.—(supply with a father) پدر دادن *pidar-d*, والد بخشیدن *wālīd-b*—(impute anything to another) حمل ساختن *hamal-s*, (adopt or own any thing) اعتداف کردن *dilī-rāf-k*.

FATHERHOOD, *n.* اوت *pidarī* پدری *ubūwat*.

FATHER-IN-LAW, *n.* پدر زن *pidar zan*, خسر *khusur*.

FATHERLAND, *n.* وطن *watan*.

FATHERLESS, *a.* بی پدر *bī pidar*.

FATHERLY, *a.* پدرانه *pidarāna*.

FATHOM, *n.* باژ *bawd*, نوع *yāz*.

FATHOM, *vt.* (measure with a fathom) اندازه گرفتن *bābwī-p* *bābwī-g*—(embrace) در آغوش گرفتن *dar āgūsh-g*.—(take the depth) عمق بدین *dīm-k*—(master, acquire) اندوختن *rasīdan* رسیدن *yāftan* یافتن *andūkhtan*.—(penetrate, find out) دربانست کردن *daryāft-k* فهمیدن *fahmidan*.

FATHOMABLE, *a.* پیمایش پذیر *pay-*

māyish pazir, مدرك *madkūl*, معقول *mudrak*.

FATHOMLESS, *a.* بی اندازه *bī tih* بی *bt andāza*.—(embraceless) بلا آغوش *bilā āgūsh*.

FATIGUE, *n.* تعب *māndagī* ماندگی *taīb*, خستگی *khasatī*.

FATIGUE, *vt.* مانده کردن *mānda-k*, انکار نمودن *itāb-k*, انکار کردن *afgār-n*, خسته شدن *dar māndan*, خسته *khasa-sh*.

FATIGUED, *a.* مانده *mānda*, انکار *afgār*, ملول *malūl*, عاجز *ājiz*, تعب *taīb*. To be fatigued شدن *mānda-sh*, انکار شدن *afgār-sh*.

FATIGUING, *p pr.* مانده کنان *mānda kunān*, منتهک *muntahik*.

FATLING, *n.* پرواری *parwārī*.

FATLY, *ad.* با چرب *bā charb*, به *bā pih*.

FATNER, *n.* فرم کننده *farba kunanda*, سامن کننده *sāmin kunanda*.

FATNESS, *n.* فره *farbī*, سمن *sīman* *farbahī*.

FATTEN, *vt.* چرب کردن *farba-k*, چرب کردن *charb-k*.

FATTINESS, *n.* فره *farbahī*.—(grossness) چربی *charbī*.

FATTY, *a.* سمن *sāmin*, جسم *jasīm*.

FATUITY, *n.* حماقت *hamākat*, کودلی *kodanī*.

FATUOUS, *a.* حمت *lahmak* کردن *kodan*.

FAULT, *n.* خطا *khatā*, عیب *dib*, قصور *kusūr*, گناه *gunāh*, زلت *zillat*. To commit a fault, خطا کردن *khatā-k*, غلط کردن *ghalat-k*. To find fault with, سرزنش کردن *ilzām-k*, انزام کردن *sar zanish-k*.

FAULT, *vt.* vide ACCUSE, FAIL.

FAULTILY, *ad.* از خطا *az khatā*, عیب *as dib*.

FAULTINESS, n. عیب داری *dibdāri*,
تقصیر واری *taksīr wārī*, گناهکاری *gun-*
āhgārī, بدی *budī*.

FAULTLESS, a. بی عیب *bī dib*, لا
تقصیر *bilā taksīr*, بی نقصان *bī nuk-*
sān, بی گناه *bī gunāh*.

FAULTLESSNESS, n. بی تقصیری *bī*
taksīri, بی عیبی *bī gunāhi*, بی گناهی *bī*
dibi.

FAULTY, a. جرم تقصیروار *taksīrwār*,
جرم *jarīm*, گناهکار *dib-lār*,
gunāh-gār.—(defective) مقصر *mukassar*.

FAVOUR, n. (kind regard) مهربانی
mehr bānt, توجه *tawajja*, لطف *lutf*,
شفقت *shafakat*, فضل *fazl*, یاری *yārī*,
مدد *madad*.—(benefit) انعام *inām*,
نعمی *nar-mi*.—(mildness) احسان *ihsān*.—
mulāyamat. By favour, حمایت
az rūi-mihrbānt. By the favour of God,
از لطف خدا *az lutfi khudā*. In
favour, از برای خاطر *az barāi khātir*.
—(a letter) خط *khat*, رعه *rukt*. Divine
favour, توفیق الهی *taufiki ilāhi*.
Personal favour, الفتات خاص *iltifāti*
khāss. In his favour, با طرف او *ba*
tarfi ū To ask a favour, عنایت کردن
tnāyat-k, منت نهادن *mīnnat-n*.

FAVOUR, vt. عنایت لطف کردن *lutf-k*,
غذایت *ināyat-k*, بخشیدن *balakshidan*,
حمایت *mulātafat-k*, ملاطفت کردن
himāyat-d, ارزانی کردن *arzā-*
nī-k, مددگار شدن *madadgār-sh*,
توجه کردن *yārī-k*, یاری کردن

FAVOURABLE, a. مهربان *mihrbān*,
مبارک *mubārak*.—*farkhunda* (propitious)
مساعد *masūd*, موافق *mu-*
wāfik.—(advantageous) مغید *muftd*.
A favourable wind, باد موافق *bādi*
muwāfik, باد مراد *bādī murād*.

FAVOURABLENESS, n. مهربانی *mihr-*
bānt, شفقت *shafakat*.

FAVOURABLY, ad. مهربانانه *ba waja-*
mihrbān, لطیفانه *latifāna*, مشفقانه
mushfakāna, با لطیف *bā latif*, بطور
خوبی *ba tauri khubi*.

FAVOURED, p p. مهربانی کرده شده
mihrbānt kardā khuda, ماحظون *mah-*
sūz, ماحظول *mahbūl*. Well-favoured, خوب
دیدن *khūb rū*, نیک منظر *nek manzar*. Ill-
favoured, زشت رو *zishī rū*, المنظر *kariulmanzar*.

FAVOURER, n. مهربانی کننده *mihrbā-*
nt kunānda, مشفق *mushfak*, عنایت
مددگار *tnāyat farmāyanda*, مددگار
madadgār, حامی *hāmīy*.

FAVOURITE, n. دلخواه *dil khāh*, دلبر
dilbar, جانان *jānān*, یار غار *yāri*
ghār, مصاحب *musāhib*.

FAVOURITE, a. محبوب *mahbūb*,
پرگذیده *bar guzida*.

FAVOURITISM, n. الفتات *iltifāt*.

FAWN, n. غزال آهوبره *āhū barra*, غزال
ghuzāl.

FAWN, vi. چاپلوسی کردن *chāplūst-k*,
تملی *rishkhand-s*, ریش خند ساختن
کردن *tamalluk-k*.

FAWNINGLY, ad. با ریشخند *bā rish-*
khand, از روی چاپلوسی *az rūi chāplūst*.

FAY, n. جن *parī*, جین *jinn*.

FAY, vt. موافقت داشتن *muwāfikat-d*,
مناسب شدن *munāsib-sh*.

FEALTY, n. وفاداری *wafādārī*, نمک
حلائی *namak halālī*.—(obedienc e
farmān bardārī).

FEAR, n. خوف *tare*, باکت *bāk*, خوف
مهابت *khāuf*, بیم *bīm*, هراس *hirās*,
mahāb it. The fear of God, ترس
tareī khudā. The fear of death,

حان *bimi jān*. In fear of ruin,
 هلاک در بیم *dar bimi halāk*.
FEAR, vt. ترسیدن *tarśidan*, خوف و هراس
 داشتن *khauf u hirās-d.*, هراسیدن
hirāsīdan, در بیم بودن *dar bim-b.-vi.*
 (to be afraid of) ترسانیدن *tarsānīdan*.
 —(to be anxious) دلنگشتن *dīl-*
tang-g.
FEARFUL, a. ترسناک *tarsnāk*, در بیم
pur bim, سهمگین *suhmgīn*, تر دل
buz dīl.—(awful) هیدودار *haybatwār*,
 مخوف *mukharwaf*, خطرناک *khatar*
nāk.
FEARFULLY, ad. (timorously) از ترس
az tars, از دهشت *az dahshat*, با خوف
bā khauf.—(awfully) با حرمت *bā*
hurmat, با هیدت *bā haybat*.
FEARFULNESS, n. vide FEAR.
FEARLESS, a. بی باک *bī bāk*, ترس
bilā tars, دلیر *dīlēr*, بهادر *bahādūr*.
FEARLESSLY, ad. از بی باکی *az bī*
bākī, از بی پروایی *az bī parwāī*,
bī parwāī.
FEARLESSNESS, n. بی باکی *bī bākī*,
 عدم پروا *ādami parwā*.
FEASIBILITY, n. امکان *imkān*, تیسر
tuḡassūr.
FEASIBLE, a. شدنی *shudanī*, میسر
muyassar, ممکن الحصول *mumkinu'l*
husūl.
FEAST, n. ضیافت *ziyāfat*, مهمانی
mihmānī, جشن *jashan*, —(holiday) عید
īd. To make a feast, مهمانی دادن
ziyāfat-k., عیش *mihmānī-d.*—(fare
 sumptuously) عیش و عشرت کردن
dīsh u āshrat-k.
FEAST, vi. مهمانداری کردن *mihmāndārī-*
k., ضیافت نمودن *ziyāfat-n.*
FEASTER, n. مهماندار *mihmāndār*,

کننده *ziyāfat kunanda*.—
 (epicure) شکم پرست *shikam parast*,
 عیاش *dyāsh*.
FEAT, n. (deed) کار *kār*, کردار *kirdār*,
 عمل *amal*.—(trick) بند *band*, بازیچه
bāzīcha.
FEATHER, n. پر *par*, ریش *rīsh*. Feather
 and wing, پر و بال *par u bāl*. A plume
 of feathers, سرخوچ *sarkūch*. The
 first feathers on young birds, پر شاهی
par shahī. To change feathers, قرنست
karnasat-s.
FEATHER, vt. (adorn with feathers)
 با پر آراستن *bā sar kūch-ā.*, با پر
 آراستن *bā par-ā*.
FEATHERED, a. (covered with feathers)
 با پر پوشیده *bā par poshīda*.—(adorned
 with feathers) آراسته *bā sar*
kūch-ārāsta.
FEATHERLESS, a. بی پر *bī par*, بی
 پر و بال *bī par u bāl*.
FEATHERY, a. پردهار *pardār*, ریشی
rīshī.
FEATURE, n. سیمای *chehra*, سیما *simā*,
 صورت *sūrat*, شکل *shakl*, روی *rūi*.
FEBRIFUGE, n. دواي تب *dawāi tap*.
FEBRILE, a. حمای *humāi*, تپ *tapī*.
FEBRUARY, n. سپندارمز *sapīndār-*
maz, ماه فبروي *māhi fabravī*.
FECAL, a. نجاستی *nijāsati*.
FECULENCE, n. کدرت *ghalīzī*, غلیظی
kudrat.
FECULENT, a. مکدر *mukaddar*, غلیظ
ghalīz.
FECUNDATE, vt. برومند کردن *barūm-*
and-k., حامله گردانیدن *hāmala-g.*
FECUNDATION, n. آبستنی *ābistānī*,
 بار برداری *bār bardārī*.
FECUNDITY, n. برومندی *barūmandī*,
 باروری *bārvarī*.

FEDERAL, *a.* عقد منسوب *dkd mansūb*.

FEDERATE, *a.* متفق *muttafik*, معاند *muākid*.

FEDERATION, *n.* عهد *ahd*, عقد *dkd*, پیمان *paymān*.

FEE, *n.* (reward) عوض *tiwaz*, مزد *muzd*, پاداش *pāilāsh*, مخدانه *mahnatāna*. The fee of a judge for deciding a partition of inheritance, رسم قسمت *rasmī kismat*. A broker's fee, دلالی *dallālī*, دستوری *dastūrī*. Fee of office, رسوم *rusūm*.

FEE, *vt.* دادن عوض *tiwaz-d.*

FEEBLE, *a.* کمزور *kamzor*, ناتوان *nālawān*, ضعیف *zāif*, بی قوت *bī kuwat*, عاجز *ājiz*. To make feeble, ناتوان کردن *nā lawān-k.*, بی قوت کردن *bī kuwat-k.* To be or become feeble, ضعیف شدن *zāif-g.*, کمزور شدن *kamzor-sh.*

FEEBLENESS, *n.* ناتوانایی *nālawānāi*, کمزوری *kamzori*, بی قوتی *nā kuwattī*, ضعف *sustī*, سستی *zāif*.

FEEBLY, *ad.* ضعیفانه *zāifāna*, عاجزانة *ājizāna*.

FEED, *vt.* (supply with food) پروریدن *parwardan*, خورش *taām-d.*, خوراک دادن *khurīsh-d.*, ماکول نمودن *mākūl-n.*, خوراندیدن *khurānīdan*. *vi.*—To take food, خوردن *khurdan*, اکل کردن *akl-k.*—(pasture) چریدن *charīdan*, رعی *rai-k.* To feed cattle on hay, grass, علف کردن *ālf-k.* To feed with hope, امیدوار کردن *umedwār-k.*, امید دادن *umed-d.*

FEEDER, *n.* (an eater) خورنده *khuran-da*, مطعم *mildm.*—(giver of food) خوراندنده *khurānanda*, پرورنده *parwaranda*.—(in composition) خور *khur*,

خوشخور *khār*. A nice feeder, خوشخور *khūsh khur*. Who feeds for nothing, مفت خوار *muft khār*.

FEEL, *vt.* (touch) لمس کردن *lams-k.*, درآس کردن *parwās-k.*—(perceive) درآفدن *dar-yāftan*, ادراک ساختن *idrak-k.* To feel the pulse, نبض دیدن *nabz-d.*—(to be gentle) نرمدل بودن *narm-dil-b.*, ملایمت داشتن *mulāyamat-d.* To feel pleasure, دوق و صفا داشتن *zawku safā-d.* To feel pain, رنجیده *dar-d-d.* درد داشتن *ranjīda-b.*

FEEL, *n.* (touch) لمس *lams*, لامسه *lām-isa*. The power of feeling, قوت *kuwati lāmisa*—(perception) احساس *ihsās*, ادراک *idrak*, فهم *fahm*, درآفت *daryāft.*—(sensibility, tenderness) نرمدلی *narmdilī*, ملایمت *mulāyamat*, رحمت *rahmat.*—(mild) ملایم *mu-lāyim*, لطیف طبعیت *latīf tabīyat*.

FEELER, *n.* حساس *hassās*.

FEELING, *a.* دلانگیز *dilsūz*, دلدرد *dard angīz*.

FEELING, *n.* قوت لامسه *hiss*, دلسوزی *kuwati lāmisa.*—(compassion) دلانگیزی *dilsūzī*, درد انگیز *dard angīz*.

FEELINGLY, *ad.* باشفقت *bā shafakat*, مکرمانه *mukrimāna*.

FEET, *n.* پاان *pāyān*, اقدام *akdām*. The two feet, رجاان *rijlān*, دو پا *du pā*. A man maimed in the feet, چنگلوک *changalok*.

FEETLESS, *a.* بی پایان *bī pāyān*, غیر اقدام *ghayrī akdām*.

FEIGN, *vt.* (feign) حیاه کردن *hila-k.*, ربا کردن *rayā-k.*, باهانه کردن *bahāna-k.* To feign ignorance, تهاهل کردن *tajāh-k.*

hul-k. To feign sickness تمارض کردن
tamārus-k. To feign (anger, as lovers) نازیدن *nāsidan*, دلالت نمودن *dalālat-n.*—(make a false show of) اظهار کردن *izhār-k.*

FEIGNED, *p.p.* مزور *sākhta*, ساخته *muzawwar.*

FEIGNEDLY, *ad.* از بهانه *az bahāna*,
 معامله *bā sūratī maāmala.*

FEIGNER, *n.* ربا کار *kāla bāz*, حیله بار *riyā kār.*

FEINT, *n.* (false appearance) بهانه *ba-hāna*, حیله *kāla*, صورت *sūratī* معامله *maāmala.*—(a mock assault) هجوم *hujūmi sūrt*, حمل *hamala* ساختن *sākhta.*

FELICITATE, *vt.* مبارکي گفتن *mubārakī g.*, مبارک باد گفتن *mubārak bād g.*—(render happy) بهره مند نمودن *bahra mand-n.*, خوش کردن *khūsh-k.*

FELICITATION, *n.* مبارکي *mubārakī*, تهنیت *tahnīyat.*

FELICITOUS, *a.* نیک بخت *nek bakht*, کامران *kāmrañ*, فرخنده *farikhunda.*

FELICITOUSLY, *ad.* کامکارانه *kāmgar-āna*, سعیدانه *sa'idāna.*

FELICITY, *n.* خوشي *furhat*, درخت *lhu-shi*, برکت *barakat*, سعادت *saadat*, اقبال *ikbāl*, طالع *tālī.*

FELINE, *a.* منسوب گرد *gurbā mansūb.* مانند گرد *hirr āsā* هر آسا *mānandē gurbā.*

FELL, *n.* جلد *jild*, پوست *pūst.*—(a rocky mountain) کوه *kūh.*

FELL, *a.* بی رحم *sangdil*, سنگدل *rahm*, ظالم *zālim.*

FELL, *vt.* (cut down) بریدن *buridan*, قطع کردن *kat-k.*—(knock down) در زمین انداختن *bar zamīn-a.*

FELLOW, *n.* (companion) مصاحب *mu-sāhib*, همنشین *ham ni-shin.* A fellow-traveller, همراه *ham-rāk.* A fellow student, هم درس *ham daras.* A fellow creature, انبای *abnāi jins.*—(one of a pair) حرامزاده *harāmzāda.* A fine fellow, صاحب *sāhibi fazl.* A jolly fellow, بارش *yār bāsh*, همشراب *ham sharāb.* A bed fellow, همخواب *ham khāba*, همبستر *ham bistar.* A fellow-citizen, همشهر *ham shahar.* A school fellow, همکلاس *ham talim.* A fellow artist, همپیش *ham pesha.* A fellow soldier, همجنگ *ham jang.* A fellow servant, همخدمتکار *ham khidmatgār.* A play fellow, همبازی *ham bāzi.* A fellow-labourer, همکار *ham kār.* Fellow feeling, همحس *ham hiss*, همدردی *ham dardī.*

FELLOWSHIP, *n.* (companionship) همدمی *ham damī*, شراکت *sharakat*, دوستی *mu'ānisat*, صحبت *suhbat.*—(equality) برابری *barābarī*, همچشمی *ham chashmī.*—(festivity) عیش و عشرت *dish u dshrat.*

FELLY, *n.* دایره چرخ *dāira charkh.*

FELON, *n.* 1 (criminal) گناهکار *gunāhgār*, مجرم *mujrim*, غدار *ghaddār.*—2 (a whitlow) داحس *dāhis.*

FELONIOUS, *a.* (malicious) زبون *za-būn*, بد *bad*, فاسد *fāsīd*, کینه شعار *kina shi'ār.*

FELONIOUSLY, *ad.* بوجرم *ba wajai mujrim*, مفسدانه *mufsidāna*, دمیمنانه *zamīmāna.*

FELONY, *n.* گناه عظیم *gunāhi āzim*, گناهکاری *gunāh gārī.*

- FELT, n.** (cloth) نماد *namad*.—(skin) پوست *pūst*, جلد *jild*.
- FELT, vt.** مالیدن *mālīsh-k.*, مالیدن *mālīdan*.
- FELTING, n.** نماد *namad*, مالش *mālīsh*.
- FELUCCA, n.** فلوقه *falūka*.
- FEMALE, n.** (opposed to male) ماده *mādh*, مونث *muannas*.—(belonging to the female sex) زن *zan*, عورت *durat*.
- FEMININE, a.** (soft) نازک *nāzūk*, نازنین *nāznīn*.—(effeminate) نامرد *nāmard*, ناکس *nāhas*. The feminine gender, تانیث *tāntis*, مونث *muannas*.
- FEMORAL, a.** رانی *rānī*, فکذی *fukhizī*.
- FEN, n.** کلاب *gilāb*.
- FENCE, n.** (defence) حمایت *himāyat*, احاطه *ahāta*, حفظ *hafz*.—(enclosure) احاطه *ahāta*, پرد *parda*, حصار *hissār*. A fence or lattice work, دار برن *dār-bazīn*.
- FENCE, vt.** دادن *himāyat-d.*, تحفظ نمودن *tahaffuz-n.*—(enclose) دار برن ساختن *ahkta-k.*, احاطه کردن *dār bazīn-s.* To fence (with thorns) برخیدن *barkehīdan*.
- FENCED, p.p.** (defended) محفوظ *mahfūz*, محاط *masūn*.—(enclosed) محاط *muhāt*, احاطه کرده شده *ahāta-karda shuda*, مسدود *masdūd*.
- FENCELESS, a.** بی حمایت *bī himāyat*, غیر محفوظ *bī hissār*, بی حصار *ghayī mahfūz*.
- FENCER, n.** جنگجو *sayyāf*, سیاف *janggū*.
- FENCIBLE, a.** ممکن *mumkīni* صیانت *siyānat*, قابل حفظ *kābili hafz*.
- FENCING, n.** حفظ داری *tahsīn*, تحصین *hifz dārī*.
- FEND, vt.** دور کردن *daft-k.*, دفع کردن *dūr-k.*
- FENNEL, n.** شبت *shibt*, رازانه *rāz-*
- yāna*, Fennel (herb) لاریا *larhī-liyā*. Hogs' fennel, مرم *bakhūrī maryam*.
- FENUGREEK, n.** شنبلیلت *shambalīt*.
- FEOD, n.** (feud) جاگیر *jāgīr*, قطیعت *katīdt*.
- FEODAL, a.** طایعت منسوب *katīdt mansūb*, زمینداری *zamīndārī*.
- FEODATORY, n.** جاگیردار *jāgīrdār*.
- FERINE, a.** درنده *darandu*, جنگلی *jangalī*, وحشی *wahshī*.
- FERMENT, vt.** بجوش آمدن *ba jūsh-ā.*, تحریک نمودن *tahrīk-n.*—(as liquors) جوش خوردن *jūsh-kh.*—(leaven) خمیر کردن *khamīr-k.*
- FERMENT, n.** جوش *jūsh*, تخمر *takha-mmur*.—(tumult) هنگامه *hanjāma-fitna*.
- FERMENTABLE, a.** ممکن *mumkīni* خمیرت *khamīrat*, جوش پذیر *jūsh pazīr*.
- FERMENTATION, n.** جوشش *jushish*, خمیر *khamīr*, آشور *āshūr*.
- FERMENTATIVE, a.** مخمر *mukham-mīr*, خمیر ساز *khamīr sāz*.
- FERN, n.** سرخس *sarakhs*, سرخم *sar-khum*.
- FERNY, a.** از سرخس *pur az sarakhs*.
- FEROCIOUS, a.** وحشی *wahashī*, درنده *daranda*, سنگدل *shangdīl*, ظالم *zālim*, خونخوار *khūn khār*.
- FEROCIOUSLY, ad.** خونخوارانه *khūn-khārāna*.
- FEROCITY, n.** وحشت *wahashat*, خونخواری *khūn-khārī*, درندگی *darandagī*, تند *tundī*, درشتی *durushtī*.
- FERREOUS, a.** آهنی *āhanī*, حديدی *hadīdī*.
- FERRET, n.** راسو *rāsū*.

FERRËT, *vt.* اخراج کردن *rāndan* راندن *ikhraj-k.*

FERRUGINOUS, *a.* آهن دار *āhan dār*, آهن *āhan* آلود.

FERRULE, *n.* نعل *nadī*.

FERRY, *vt.* (cross over) گذر کردن *guzar* *ar-k.* عبور *ūbur-r.*—(carry over) عبور *ūbur-k.* گذرانیدن *ūbur-g.*—(bring over) عبور آوردن *ūbur-ā.*

FERRY, *n.* گذرگاه *guzargāh*, معبر *mad-bar*. A ferry-boat, معبر *madbar*, کشتی گذاره *kishī guzāra*.

FERTILE, *a.* برومند *barūmand*, خصیب *khazīb*, مسمر *musmir*, مدمور *mādmūr*.

FERTILITY, *n.* برومندگی *barūmandagī*, باردار *bār-dārī*, برکت داری *barkat dārī*.

FERTILIZE, *vt.* برومند کردن *barūmand-k.*, منبت ساختن *mumbit-s.*, زمین پروردن *zamīn-p.*

FERULE, *n.* نی *nay*, ترک *tarka*.

FERULE, *vt.* با نی زدن *bā nay-z.*

FERVENCY, *n.* حرارت *garmī*, گرمی *harārat*, دلسوزی *hamīyat*, اشتیاق *ishīyāk*, شوق *shauk*, دلسوزی *dīlsūzī*.

FERVENT, *a.* گرم *garm*, سوزان *sūzān*, تابدار *tābdār*, با رغبت *bā raghbat*.

FERVENTLY, *ad.* از شوق *az shauk*, گرمی *bā garmī*, گرمانه *garmāna* از حرارت *az harārat*.

FERVID, *a.* گرم *garm*.—(zealous) مایل *māil*, مشتاق *mushtāk*.

FERVIDLY, *ad.* طالبانه *tālibāna*.

FERVOUR, *n.* vide FERVENCY.

FESTAL, *a.* مسرت انگیز *īdī*, عیدی *masrat angiz*, شادمان *shādmān*, خوش *khūsh*.

FESTIVAL, *a.* (pertaining to feasts) خوش حال *īl mansūb*, عید منسوب *khūsh hāl*, شادمان *shādmān*, مسرور *masrūr*.

FESTIVAL, *n.* عید *īl* (عیاد *pl*) روز جشن *rozi jashn*. The grand festival (Faster) عید شریف *īlī sharīf*.—(Poverty's feast) A ceasing from man, and the union of the soul with the Supreme Spirit, عید فقر *īdī fakr*. The festival of sacrifices at Mecca, عید اضحی *īdī azha'*, عید قربان *īdī kurbān*.

FESTIVE, *a.* vide FESTAL.

FESTIVITY, *n.* شادی *khūshī*, شادی *shādī*, عیش و عشرت *dīsh u dshrat*, نشاط *nīshāt*, طرب *tarb*.

FETCH, *vt.* (go and bring) بردن آوردن *rafta-ā*—(derive) از مصدر آوردن *masdar-ā*, صادر نمودن *sādir-n.* To fetch a great price, گران شدن *gir-ān-sh.*, بگران بها فروخده شدن *bahā farūkhīta-sh.* To fetch a low price, ارزان شدن *arzān-sh.* To fetch breath, دم بر آوردن *dam bar-ā.*

FETCH, *n.* بهانه *bahāna*, فریب *fareb*, دغا *daghā*, حیل *hīla*.

FETE, *n.* عید *īl*, روز جشن *rozi jashn*.

FETID, *a.* گنده *ganda*, گندیده *gandīda*, منفعن *mutadffin*. To render fetid, منفعن کردن *mutadffin-k.* To be or become fetid, گندیدن *gandīdan*.

FETOR, *n.* عفونت *ūfunat*, بد بو *bad bū*.

FETTER, *n.* زنجیر *pāy band*, زنجیر *zanjīrī* پایی *pāy* قید *jolāna kayd*.

FETTER, *vt.* مقید کردن *mukayyad-k.*, پایی *dar sanjīr-b.* در زنجیر بستن *pāy-b.*, پایی *pāy* قید کردن *kay-k.*

FETTERLESS, *a.* بی قید *bī kayd*, بی زنجیر *bī zanjīr*, آزاد *āsād*.

FETUS, *n.* جنین *janīn*.

FEUD, n. **خسومت** *klasūmat*, **جنگ** *jang*, **هنگامه** *hangāmū*, **فد** *jitna*, **فساد** *fasād* — (stipendiary estate in land)
جگیر *jāgīr*.

FEUDAL *α.* vide **FEODAL**.

FEUDATORY, *vide* **FEODATORY**.

FEVER, *n.* **حمى** *tap, bukhar*, **نپ** *hummā*. A hectic fever, **نپ** *tapi dikk*. Quantan fever, **نپ** *tapi rabī*. Tertian fever, **نپ** *tapi ghubb*. Ague **نپ** *tapi lar-zi*. Ardent fever, **نپ** *tapi muhrak*. Quotidian fever, **نپ** *tapi muwāzabat*. Intermittent fever, **نپ** *tapi naubat*. A contagious fever, **نپ** *wabā*.

FEVER, vi. (catch a fever) نپ گرفتن
tup-g.—(throw into a fever) حمیم کردن
hamīm-k.

FEVERISH, *a.* **نپ گریفند** *hamīm*, **تپ گریفند** *tap girinfā*, **گرم و سرما** *garimā wa sarimā*.

FEVERISHNESS, *n.* ماحمی *mahm-*
ūmī, تپداری *tapdārī*.

FEW, a. کم *ham*, اندک *an-luk*, ذلیل *kalil*
 لخت *lahkt*, ددری *had-i*.

FEWNESS, *n.* اندکی *andakī*, کمی *kamī*, قلت *killut*.

FIBRE, n. ریشہ *rīsha*, لیف *līf*, مار *lār*.

FIBROUS, *a.* ریش دار *rīsha dār*, لیبی *līfī*.

FICKLE, a. سبک مزاج *subuk mizāj*,
بی کاروار *bī karār*, نا پایدار *nā pāyidār*,
متردد *mutaraddud*.

FICKLENESS, *n.* سبک و راجی *sabuk*
mizājī, بی قراری *bī karārī*, نا
nā pāy lārī.

FICTION, *n.* (fabrication) **ايجاد** *ijād*,
اختراع *ihklirād*, **صورت** *sūrat* -(false-

hood) فاردب *nā āstī*, با راسدی *fareb*.

FICTITIOUS, *α.* ساختہ *sākhta*, تقلیدی *tahlidī*, نقلی *nahlī*.

FICTITIOUSLY, *ad.* حيلة *hā hila*,
مزاوارانه *musawwarāna*, دروغ *ba du-*
rūgh.

FIDDLE, *n.* رباب *rubāb*, سار *sār*, چغامه *chaghāna*.

FIDDLE-FADDLE, *n.* بیدودہ گوئی *bē*
hūda gūi, واهیات *wāhīyūt*.

FIDDLER, *n.* ساز باز *sāz bāz*, سازنده *sāzanda*, چنگی *changī*.

FIDELITY, *n.* **نامک حلالی** *namah-hal-*
ālī, **وفاداری** *wafādārī*, **صدف** *siddk*

FIDGET, *v i* **دې زړوځي تربيت لادن** *tez*
wa bi tarbiyat-l.

FIDUCIARY, *n.* امدوار *umedwār*
امانتدار *amānūt dār.*

FIEF, n. زمینداری *zamīndārī*, جاگیر *jāgīr*, تعلقہ *ta'alluqa*

FIELD, *n* میدان *maidān*, دشت *dasht*.

A cultivated or sown field, کشت

kisht, مزرع *mazra'*, راز *kisht zār*.

A barren field, زامین داطل *zamīn-i dāṭal*

bātil. An uncultivated field, حاد

biddh (pl. بدای) A large field, فسای

فَازٍ *fazā'i wāsi*. A pasture field,

charāyāh, ماری mari. A

field of battle, میدان * *maidān*, ذبرگاه

naḥard qāh To challenge to the

field, میداد دعوت کردن *mandāna*
dādurat-k. To take the field, میدان.

FIELD-MARSHAL, *n* سردار لشکر *sar-*

dāri lashkar.

durushat, شدید *tez mizāj*, نیز مزاج *shadīd*, مودی *mūzī*.

FERCELY, *ad* بدی *as tundī*, بدی *balezī*, ضالم *zālīmāna*.

FERCINESS, *n.* وحشت *tundī*, بدی *wahshat*, دسوی *tezī*, نیز *sulm*, ظلم *durushatī*, سجدی *sakhtī*.

FERINNESS, *n.* گرمی *hūwarat*, آتش *ālish mizājī*, گرمی *garmī*.

FIERY *a.* آتشی *ātishī*, ناری *nārī*, آتش *ālish mansūb*, آتش *ālish mizāj*.

FIFE, *n* مریار *nāī*, نای *nay*.

FIFTEEN, *a.* پانزده *pānzla*.

FIFTEENTH, *n* پانزدهم *pānzlahum*, عشر *khāmīs āshr*.

FIFTH, *n* پنجم *panjum*.

FIFTHLY, *ad* پنجمان *panjumāna*, خمس *khāmīsan*.

FIFTIETH, *a* پنجاهم *panjāhum*.

FIFTY, *a.* پنجاه *panjāh*, خمسون *khamsūn*.

FIG, *n.* انجیر *anjīr*, دین *tīn*. A fig-tree, درخت انجیر *dirakhtī anjīr*.

FIGHT, *vt, vi.* مبارزت *jangīlan*, جنگیدن *mulārizat-k*, پیکار کردن *paykār-k*, رزم ساختن *kitāl-k*, وصال کردن *razm-s*, جنگ و جدال کردن *jang u jidāl-k*. To fight with fists, مشت *mush-t*. To fight a duel, و دیعت *walādu'l isnayn-k*.

FIGHT, *n.* جنگ *jang*, نبرد *nabard*, رزم *razm*, سببر *sūtīz*, مبارزه *muārizah*, کارزار *kāzār*, پیکار *paykār*.

FIGHTER, *n.* جنگ آور *mubāriz*, مبارز *jangāwar*, مبارز *muhārib*.

FIGMENT *n.* vide FICTION.

FIGURABLE, *a.* ممکن شکل *mumkinī shakl*, صورت *sūrat gīr*.

FIGURATE, *a.* صاحب شکل *sūkhilī tashkīl*.

FIGURATIVE, *a* (typical) عبرت نمون *ibrat-namūn*, حکمت آمیز *hikmat āmīz*—(not literal) مرادی *majāzī* عبارات آمیز *murāṭī*—(metaphorical) عبارات نشدهی *tashbīhī*.

FIGURE, *n.* شکل *shakl*, صورت *sūrat*, تصور *haikul*, نقش *na' sha*, ترتیب *tar-tīb*—(arrangement) اندظام *intizām*—(distinguished appearance) شکوه *numāyish*, نمایش *shukoh*. A figure in Arithmetic, رقم *rahām*, عدد *ādād*. A rhetorical figure, کدات *kanāyat*, مثال *misāl*. A figure of speech, طرز دیان *istilāh*, شکل *shakl* موازی *mutawāzī*. A circular figure, شکل دوازی *shaklī dawārī*. A square figure, شکل دربع *shaklī tarbī*.

FIGURE, *vt.* شکل کردن *shakl-k*, صورت *sūrat-n*—(in painting, embroidery &c.) تصویر *nuksh-k*, کشیدن *taswīr-k*—(represent) نامودن *namūdan*.

FILAMENT, *n* رشته *riṣha*, تار *tār*.

FILBERT, *n.* (nut) ددنی *fandak*.

FILCH, *vt.* vide STEAL, PILFER.

FILE, *n.* سوهان *suhān*—(row) فطار *katār*. A file for papers, رشنه *riṣhtā*, کاغذ *kāghaz*, دستم *dustai kāghaz*. A file or catalogue, دفتر *daftar*.

FILE, *vt.* ساهیدن *suhān-k*, ساهیدن *sāidan*. To file papers, رشنه *kāghaz riṣhtā-k*.

FILE-CUTTER, *n.* سوهانگر *suhāngar*.

FILIAL, *a.* فرزندی *farzanī*, پسر *pi-sarī*, بنوی *banavī*.

FILIATION, *n.* بنوت *bunuwat*, پیوندگی *pieari khāndagī*.

FILINGS, n. براده *burālat*. —(of gold) ساوه *sāwa*.

FILL, vt. پر کردن *pur-k*, انباشتن *am-bāshtan*. —(stuff) آگدن *āgan lan*. To fill (a pot) to the brim, پر لبال *lūbal* کردن *lūbal pur-k* —(sate) سیر کردن *sayr-k*. To fill an office, ممدسدار کردن *mansabdar-sh*. To be filled, پر شدن *pur-sh*.

FILL, n. سیری *sayrī*, میله *mīlā*.

FILLED, p.p. پر شده *pur shuda*, آگده *āganla*.

FILLET, vt. سر بریدن *sar band-b*.

FILLET, n. بند *band*, عصبه *asābat*, سر بند *sarband*, کلاه *kulāh* —(the fleshy part of the thigh) لوله گوشت *lūlai gusht*, ران *rān*. —(the ridge between the flutings of a column) خط زر *khatti zir*.

FILLY, n. اسبچه *aspcha*, کورگه *kurrai māla*.

FILM, n. پرده *parda*, فوف *fāf*.

FILTER, vi, vt. آلودن *ālūdān*, آب صاف کردن *āb sāf-k*.

FILTER, n. پالونه *pālūna*.

FILTH, n. چرک *chirk*, نجاست *najāsat*, غلاظت *ghalāzat*.

FILTHILY, ad. نا پاک *bā nā pākī*, ملووانه *mulawāsāna*.

FILTHY, a. چرکین *chirkīn*, غلیظ *ghuliz*, ناپاک *nāpāk*, نا شایسته *nā shāyista*.

FIN, n. حجاج اندوت *pari māhi*, ماهی *janāhu'l hāt*.

FINABLE, a. واجب الدان *wājibul tāwān*, سزاوار عقوبت *sazāwārī ākūbat*.

FINAL, a. آخر *ākhīr*, پسین *pasīn*, ناطع *ākhīrīn* —(conclusive) ختمی *khutāmī*.

FINALLY, ad. آخر الامر *ākhīr al amr*,

حاصل *ākhīran*, عاقبت *ākibat*, حاصل الکلام *hasulul kalām*.

FINANCE, n. ارنفاع *mā hasal*, مال گداری *ir'ifāi mulk*, مال گزاری *guzārī*.

FINANCIAL, a. دولی *pūlī* بغدی *nahdī*.

FINANCIER, n. عامل پیشه *āmil pīshā*, تاحسبلدار *tahsībldār*.

FINCH, n. دار در *dār para*.

FIND, vt. میسر کردن *yāftān*, در نظر داشتن *yassar-k* —(perceive) دیدن *dīdan*, در نظر کردن *nazār-k*, چشم داشتن *chushm-d*. —(acquire) اندوختن *andukhtān*, حاصل کردن *hāsil-k*. To find a verdict, حکم شرع *fatwā'-i*, وروی دادن *hukmī shari-k*. To find out, در یابیدن *daryāftān*. To find the way, راه یاب کردن *rāh yāb-k*. To find an opportunity, فرصت یابیدن *fursat-y*. To find fault with, ملامت *malāmat-z*. To find an excuse, بانه یابیدن *bahāna-y*.

FINDING, n. (verdict) حکم *hukm*, کشف *fatwa'* —(discovery) یابانلاغی *yābandlagī*, استیکشاف *istikshāf*.

FINE, a. (not coarse) در بیک *bārīk*, صاف *nīzūk*. —(clear, pure) پاک *pāk*, ناب *nāb*. —(handsome) جمال *nāzūn*, لطیف *latīf*, شادمانه *jamīl*. —(splendid) صاحب *sāhibi āzmat*. —(thin) شفاف *shāff*. —(subtile) دکی *dakīk*, نرم *bārīk*. —(soft, smooth) درم *narm*, ملایم *mulāyīm*. —(sharp) تیز *tez*. —(dexterous) کار ساز *kār sāz*, قابل *kābīl*. —(sly) حیله باز *bīla bāz*.

FINE, n. توان *javān māna*, توان *tāwān*.

FINE, vt. گناه کاری گرفتن *gunāhgārī-y*, جریمه کردن *jarīmāna-k*. —(pay a

fine) ادای حریف کردن *a lāi jarīma-k* —(refine) صاف کردن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-k*

FINELY, *ad.* با لطافت *jumilāna*, با نازاکت *bā lutāfut*, با نازاکت *bā nazākat*.

FINENESS, *n.* نازاکت *khūbī*, نازاکت *na-zākat*, حسن *husn*, جمال *jamāl*. — splendour) عظمت *āzmat*, درخوارى *buzurgwārī*. —(purity) پاکیزگی *pākī-zagī*, سادگی *sālagī* —(without coarseness) باریکی *bārīkī*.

FINERY, *n.* زینت *zīnat*, زینت *zibāyish*, طراز *turāz*, زینت *zīnat*.

FINESSE, *n.* مکر *mākr*, بهانه *bahāna*, حیل *hila*, حیل *bāzī*.

FINGER, *n.* انگشت *angusht*, بیان *ba-nān*, اصبع *asbā*. The fore-finger, انگشت شهادت *angushti shahādat*, انگشت *sabbāba* The middle finger, انگشت *angushti miyāna*, وسطی *wasatī*. The ring finger, بدسر *binsir*. The little finger, خدسر *khinsar*. The five fingers, پنج انگشت *panj angusht*. The tip of the finger, بنامت *banānat*. The joint of a finger, مفصل *māfsul*. The first joint of the finger, راجت *rājib-at*. The middle joint of the finger, درجعت *darjumat*.

FINGER, *vt.* چنگال کردن *changāl-k.*, دزدیدن *dast-z.* —(steal) *dazdīdan*.

FINICAL, *a.* ظریف *zarīf*, نازک *nāzūk*, خود پرست *khud parast*.

FINICALLY, *ad.* بوجہ *ba wajai*, زبانه *zanāna*, ظریفانه *zarīfāna*.

FINISH, *vt.* انجام دادن *tamām-k.*, انجام دادن *anjām-k.*, پرداختن *pardākhtan*, ختم کردن *khatam-k.*, انجام میدن *anjā-mīdan*, آخر کردن *ākhir-k.*

FINISHED, *pp.* تمام کرده شده *tamām-kurda shuda*, پرداخته *pardākhta*, منقصی *munkazu*. To be finished,

تمام شدن *tamām-sh.* بسر آمدن *basar-ā.*

FINISHER, *n.* تمام کننده *tamām kunānda*, مضمم *mutammim*.

FINITE, *a.* محدود *mahdūd*, منتهی *muntahī*.

FINITELY, *ad.* محدودانه *mahdūdāna*, بدری *kalrī*.

FINITENESS, *n.* محدودیت *hadd*, محدودیت *mahdūliyat*.

FINNY, *a.* ججاج دار *janāh dār*.

FIR, *n.* صدور *sanaubar*.

FIRE, *n.* آتش *ātish*, نار *nār*. Kindling fire, آتش افروز *ātish afrūz*. — (conflagration) آتش زدگی *ātish zadagī*. Casting out fire, آتش انداز *ātish andāz*, آتش افشان *ātish afshān*. A spark of fire, اخگر *akhgar*. A fire grate, آتش دان *ātish dān*. To strike fire, آتش زن *ātish-z.* A temple of fire, آتش گاه *ātish gāh*, آتش گاه *ātish kadah*. A worshipper of fire, آتش پرست *ātish parast*, گد *gabr*. —(ardour) گرمی *garmī*, تاب *tāb*, رغبت *raghbat*. — (ardour of love) عشق *tābi tshk*. — (imagination) خیال *khīyāl*. To extinguish the fire, آتش نشاندن *ātish-n.* Playing with fire, بازی *ātish bāz*. A place abounding in fire, آتش لاه *ātish lākh*. A fire of faggots, آتش نهال *ātish nihāl*.

FIRE, *vt.* (set on fire) آتش نهادن *ātish-n.*, در آفرختن *ātish-z.* آتش زدن *bar-a.* —(take fire) سوزان شدن *sūzān-sh.*, سوختن *sūkhtan*, آتش گرفتن *ātish-g.* —(animate) دلیر کردن *dīler-k.*, آنگیزیدن *angī-jurāt-d.*, جرأت دادن

khtan.—(to be fired) خضبات شدن *ghazabnāk-sh*, لاهر گرفتن *lahr-g*. To fire a cannon, توپ سر کردن *tōp sar-k*, توپ اندازی کردن *tōp andāzī-k*. To fire a musket, بندوق سر دادن *bandūk sar-d*.

FIRE-ARM, *n.* توپ *top*.—(musket) بندوق *bandūk*

FIRE-BRAND, *n.* سوختن *sūkhla*, آتش *āsh*, آتش داغ *ātīsh pāra*, آتش داغ *ātīsh dāgh*.

FIRE-BRIGADE, *n.* فوج آتش کس *fauji ātīsh kush*, گروهی اطلاعاتی *garuhī itfāi*

FIRE-ENGINE, *n.* آله آتش کش *ālāi ātīsh kush*.

FIREMAN, *n.* مرد آتش کش *itfāi*, اطعائی *marli ātīsh kush*.

FIRE-PAN, *n.* آتش دان *ātīsh dān*.

FIRE-WOOD, *n.* هیزم *hizam*, وید *vahid*

FIREWORK, *n.* آتش بازی *ātīsh-bāzī*, پاروازه *parwāza*, نفت *naft*.

FIRE-WORSHIP, *n.* آتش گبری *gibrī*, آتش پرستی *ātīsh parastī*.

FIRM, *vt.* vide FIX.

FIRM, *a.* (fixed) در قرار *barharār*, نام *kāyim*, مستقیم *mustakīm*, استوار *ustuwār*, محکم *maḥkum*.—(solid) سنگین *sangīn*, منجمد *munjamid*, استوار ساختن *hawī*. To make firm, استوار کردن *ustuwār-s*, مستحکم کردن *mustahk-ūm-k*, پایدار نمودن *pāyadār-n*.

FIRMAMENT, *n.* آسمان *āsmān*, فلک *falak*.

FIRMLY, *ad.* با استواری *bā ustuwārī*, پایدارانه *pāyadārāna*

FIRMNESS, *n.* پایداری *pāyadārī*, قرار *karār*, ثابت ثابت *sābit ḥadām*.

FIRST, *a.* نخست *nakhust*, اول *awwal*, نخستین *nakhustīn*. The first place or chief station, صدر عظیم *sadrī azīm*. The first step, اولی *darajai*

awwalī. From first to last, اول و آخر *az awwal tā āḥir*, "اولاً و آخراً" *awwalan wa āḥiran*. At first, ابتدا *ibtidān*, در ابتدا *dar ibtidā*. From the first, اول *az awwal*, از ابتدا *az ibtilā*—(first person) متکلم *mu-takallim*.

FIRST-BORN, *n.* فرزند *farzandī* بزرگ *buzurg*, اول *farzandī awwal*.

FIRST FLOOR, *n.* طبقه اول *tabakkī awwal*.

FIRST-FRUIT, *n.* نخستگی *nakhustā-gī*, باکوره *bākūrah*.

FIRSTLING, *n.* درمچ *barfanj*, اول *baḥi awwal*.

FIRSTLY, *ad.* اولاً *awwalan*, مقدمه *muhaddaman*.

FIRST-RATE, *a.* خیلی خوب *khailī khūb*, احسن *ahsan*.

FISCAL, *n.* خزانچی *khazānchī*, صاحب خزان *sāhibi khazāna*.

FISH, *n.* ماهی *māhī*, حوت *hūt*, سمک *samak*. The scale of a fish, فلس *fals*. A fishing-net, باحت *bayyāḥat*.

FISH, *vt.* گرفتن ماهی *māhī-g*, صید کردن *suydī samak-k*.

FISHERMAN, *n.* ماهی گیر *māhīgīr*, صیاد *sayyād*.

FISHERY, *n.* (practice of catching fish) ماهی گیری *māhī gīrī*—(a place for catching fish) جای ماهیگیری *jāi māhīgīrī*.

FISHHOOK, *n.* شست *shast*, کلاب *kulāb*.

FISHING, *n.* ماهی گیری *māhīgīrī*, صید *sayd*.

FISH-MARKET, *n.* بازار ماهی فروش *bāzārī māhī farushī*.

FISH-MONGER, *n.* ماهی فروش *māhī farūsh*.

FISHY, *a.* (consisting of fish) از ماهی *az māhi sākhā*.—(having the qualities of fish) صاحب اوصاف ماهی *sāhibi awṣāfi māhi*.

FISSILE, *a.* ممکن اشدغاف *mumkīni inṣ'ihāk*

FISSURE, *n.* چاک *chāk*, شکاف *shigāf*, (نعور *sh'ek*, نعر *saghr* (pl) *sh'ek*).

FIST, *n.* مشت *musht*. A blow with the fist, لکمه *lakmat*, چدگ *chang*. To clench the fist, مشت نمردن *musht-n*, دست بدم زدن *dast baham-z*. To strike with the fist, مشت زدن *musht-z*.

FISTULA, *n.* (abscess) ناسور *nāsūr*, نواسبر *narāsīr*.—(reed, pipe) نای *nay*, نای *nāi*.

FIT, *n.* (paroxysm) فوبت نوب *naubatī tap*.—(a sudden and violent disorder) هجوم *hujūm*, خروش *khurūsh*. A fainting fit, ضعف *zadf*, غش *ghash*. A fit of anger, غضب *ghazab*. (convulsion) نزع روح *naz' rūh*, فواق *fuwāk*.

FIT, *a.* (proper) لایق *lāyāk*, واجب *wājib*, روا *rawā*, سزاوار *sazāwār*.—(prepared) نایار *tayyār*, مهیا *muhayyār*, شایسته *shāyistun*. To be fit, آماده *āmāda*.

FIT, *vt.* سازوار ساختن *lāyāk-k.*, لایق کردن *sazāwār-s*.—(to be adapted) لایق شدن *lāyāk-sh.*, موافق بودن *muwāfīk-b*.—(adapt) منسوب کردن *mansūb-k.*, موافق نمودن *muwāfīk-n.*

FITLY, *ad.* موافقت *lāyākāna*, لایقانه *bā muwāfīkat*, با سزاواری *bā sazāwārī*, با طور شایستگی *bā taurī shāyīstagī*.

FITNESS, *n.* موافقت *muwāfīkat*, لایقیت *lāyākat*, سزاواری *sazāwārī*, شایستگی *shāyīstagī*.

FITTER, *n.* درست کن *durust kun*, مناسب ساز *munāsīb sār*.

FITTINGS, *n. pl.* آلات *ālāt*, اسباب *asbāb*.

FIVE, *n.* پنج *panj*, خمسة *khamṣa*. One of five, پنج یک *panj yuk*. Fivefold, پنج بار *panj bār*, خمس *mukhammas*.

FIX, *vt.* مقرر کردن *mukarrar-k.*, ثابت *nāst*, سبب کردن *sābit-k.*, محکم کردن *malikum-k.*, نشان دادن *nishān-dan*, نصب کردن *nash-n.* To fix the foot, وضع قدم کردن *wazī kalām-k.*, پای بنیاد *pāya-n*. To fix one's habitation, تمکن کردن *tama-lhun-k.*, قرار گرفتن *karār-g.* To fix the eyes, نظر نشان دادن *nazar-n.*

FIX, *n.* vide EMBARRASSMENT.

FIXED, *a.* نشان داده *nishān-dā*, در قرار *bar karār*, قائم *kāyīm*, ثابت *sābit*, مستحکم *mustahkim*. Fixed in a place, مقیم *mukīm*.

FIXEDLY, *ad.* با استواری *bā ustuwārī*, با دوام *sābīlāna*.

FIXEDNESS, } *n.* استواری *ustuwārī*,
FIXTURE, } قرار *pāyādārī*,
قرار *karār*.

FLABBINESS, *n.* نرم اندامی *narm andāmī*, ناملطه *samlatut*.

FLABBY, *a.* روانده *zholidā*, نرم *narm*.

FLACCID, *a.* خدث *khunas*, هشیم *hāshīm*.

FLAG, *vt.* (lose vigour) کمزور کردن *kam-zor-k.*, معیف شدن *zāf-sh.*.—(become dejected) دلنگشت شدن *diltang-sh.*, فروتن آمدن *farūtan-ā*.

FLAG, *n.* نشان *nishān*, علم *ālam*, لرا *lirā*, رایت *rāyat*.

FLAGELLATION, *n.* تازیانه زنی *tāzyā-na z'nī*, شلاق *shalāk*.

FLAGGINESS, *n.* افتادگی *uftālagī*, سستی *sustī*.

FLAGITIOUS, *a.* زبون *zabūn*, شرور *sharīr*, فاسد *fāsiḍ*, بد *bad*.

FLAGITIOUSNESS, *n.* شرارت *sharārat*, فساد *fāsād*, فجور *fajūr*.

FLAGON, *n.* کوزه صراحی *surāḥī* *kūza*.

FLAGRANT, *a.* (notorious) ظاهر *zāhir*, شدید *madrūf*.—(enormous) شدید *shadīd*, مسرب *musrif*.

FLAIL, *n.* مدوس *mīlwas*.

FLAKE, *n.* صعبه *saḥīḥat*, نه *nah*.

FLAM, *n.* (falschood) دروغ *durugh*, کذب *kizb*.—(pretext) بانه *bahāna*.

FLAMBEAU, *n.* مشعل *mashāl*, مصباح *misbāḥ*.

FLAME, *n.* شعله *shu'ala*, باد *zibāna*.—(passion) رغبت *rughbat*, عشق *ishk*.

FLAME, *vi vt* شعله *shu'ala*-z. بلطبی *bulṭabī*, *talazzi-k*.—(to be angry) خشم کردن *khushm-g*. Flame coloured, آذر رنگ *āzur rang*, شعله گون *shu'ala gūn*.

FLAMING, *a.* شعله دار *shu'ala dār*, شعله زن *shu'ala zan*, تابدار *tāb lār*.

FLANK, *n.* پهلو *pahlū*, کنار *kīnār*. The flank of an army, بغل لشکر *baghali lushkar*, ایمل لشکر *ayālī lushkar*. The right flank, میمنه *maymanat*. The left flank, میسر *maysarat*.

FLAP, *n.* آویز *āwīz*, دامن *dāman*.

FLAP, *vt.* زدن *zulan*.—(flies) دباب *zubāb-r*.—(move the wings) زدن بال *bāl-z*.

FLARE, *n.* روشنی کم *ham raushnī*.

FLASH, *n.* (of fire or lightning) درخشندگی *darakhshandagi*, برق *bark*. A flash of water, آب پاشی *āb pāshī*. A flash of wit, بذله *bazla*.—(transitory state) شان فانی *hālī tez-guzār*, تیز گذار *shānī fānī*.—(sudden impulse) هجوم ناگهانی *hujūmī nāgihāna*.

FLASH, *vi.* ناویدن *tāflan*, درخشیدن *darakhshidan*, بک *bark-z*, بک *zakhak-n*. To flash with wit or merriment, بزم *bazla-g*, مزه مزه *mazah-n*.

FLASHING, *n.* درخشان *darakhshān*, لامع *lāmā*.

FLASHY, *a.* (dazzling for a moment) خوشدما *barrāk*.—(showy) *khushnumā*.

FLASK, *n.* سرایه *surāḥī*, شیشه *shīsha*, کوزه *kūzih*. A leathern flask, مدار *malāra*. An earthen flask, دسلی *dastī*. A stone flask, اجنات *ijjānat*. The stopple of a flask, وفاق *wifāq*, سداد *saḥād*.

FLAT, *a.* (level) هموار *hamwār*, برابر *barābar*.—(not elevated) نابلند *nābuland*, بغیر ارتفاع *ghayri irtifā*.—(without protuberance) دی شرف *bāsharf*, دسستمال *dastmāl*.—(dull) کاسد *kāsīd*.—(level with the ground) نارمین *bā zamīn barābar*.—(down right) بی مصلی *bi mutlak*, بی محابا *bi muhābā*.—(insipid) بی نمک *bi namak*, بی جان *bi naza*.—(unanimated) غمناک *bi jān*, ضعیف *zu'if*.—(dejected) *ghamnāk*. A flat roof, طابت *tāyat*. A flat discourse, ناهو حام *sakh-unī nā furjām*, گویاری دب *guflānī bi naza*.

FLAT, *n.* (even ground) بسیط *basit*, ابله *maylān*.—(a dull fellow) احمق *ahmak*.

FLATLY, *a.* (horizontally) هموارانه *hamwārāna*, مسدوبانه *mustawwīyan*.—(without prominence) دسستمالانه *dastmālāna*.—(insipidly) بی کوروت *bi kurwat*, ضعیفانه *za'ifāna*. To deny flatly, بی

- بیداد *bī tajnīs raddī* *halam-d.*
- FLATNESS, n** (levelness) همواری *hamwārī*, تسوی *taswīyat*, برابری *barabari.*
—(deadness) عدم ثوت *alamī kuwat*, درودت *barūdat.*—(dejectedness) سودا *saulā*, دلزدگی *diltangī.*
- FLATTEN, vt** هموار ساختن *hamwār-s.*, برابری برادر کردن *ba zamīn barābar-k.*—(make vapid) بی مزگی کردن *bī mazgī-k*, بی ثوت نمودن *bī kuwat-n.*
—(depress) دلزدگی کردن *diltang k*, خمیدگی ساختن *ghumnāk-s.*—(grow flat or level) هموار شدن *hamwār-sh.*
—(grow vapid) مسخ بودن *maskh-b.*
- FLATTER, vt.** خوشامد کردن *khushāmad-k.*, چاپلوسی کردن *chāplūsī-k.*, بملی کردن *rishkan-d-n*, رشخند نمودن *tumalluk-k.*
- FLATTERER, n.** خوش آمد *khushāmad*, رشخند *rishkhand*, بملی *mutamallik*, چاپلوسی *chāplūsī.*
- FLATTERY, n** خوشامدی *khushāmādī*, رشخندی *rishkhandī*, بملی *tamalluk.*
- FLATULENCY, n** باد در شکم *bād dar shikam*, نفخ *naflkh*, ریخ *riyuh.*
- FLATULENT, a** بادی *bādī*, نفاخ *naflkh.*
- FLAVOUR, vt** دانه دار کردن *zūika dār-k.*
- FLAVOUR, n.** (odour) خوشدو *khū-ikhū*, رائحه *rāiha*—(agreeableness of taste) لذت *lazzat*, مزه *maza*, ذوق *zauk.*
- FLAW, n.** (crack) درز *darz*, رخد *rakhna*, چاک *chāk*, شکاف *shigāf.*—(defect) عیب *āib*, خطا *khatā*, نقص *naks*—(blast of wind) نفخت *naflhat.*
- FLAW, vt.** شکافتن *shikāstan*, شکافتن *shigāftan.*

- FLAX, n.** کنان *kattān.* H. سن *san.*
- FLAY, vt.** پوست درکشیدن *pūst tar k.*, نقشیر کردن *jil bar-g.*, تالشیر کردن *tulshīr-k*, پوست کندن *pūst-k.*
- FLEA, n.** کیک *kīk*, شگیز *shubgiz.*
- FLEA-WORT, n.** اسپرول *ispagūl.*
- FLEE, vi.** (run away) گریختن *gurīkh-tan*, فرار کردن *gurīz-k.*, فرار شدن *farār-sh* To flee in terror, رمیدن *ramīlan.* To flee from another, قنار کردن *tanāfur-k.* To flee in disorder, تانالی کردن *tanālī l-l.*
- FLEDGE, vt.** پال دادن *par u bāl-d.*
- FLEECE, vt** سدرن *siurdan*, بشم *pashm-b.*—(to b) دزدیدن *duz-dīdan*—(whiten) سفید ساختن *sufed-s.*
- FLEECE, n.** صوف *sūf*, بشم *pashm.*
- FLEER, n.** رشخند *rishkhand*, مسخره *maskhara.*
- FLEER, vi** (deride) استهزا کردن *istihzā-k*, مسخرت نمودن *maskharat-n.*
- FLEET, n** جمعیت چهار *jamīdī jahāz.* سگهار *sangār.* To fit out a fleet, جمعیت چهار *jamīdī jihāz* تیار کردن *tayyār-k.*
- FLEET, a** رود *zūd*, سرعت *surat.*
- FLEET, vi.** شتافتن *shitāftan*, نزدی *ba zūdī-p*
- FLEETING, a** نابادار *nā pāyadār* فانی *fānī*, عارضی *ārizī.*
- FLEETLY, ad** روداد *zūdāna*, سریعاً *sarīdan*
- FLEETNESS, n.** رودی *zū lī*, جلدی *juldī*, سرعت *surat*, چالاکي *chālākī.*
- FLESH, n.** گوشت *gūsh*, لحم *lahm.* To sell flesh, فروختن *gūsh-t-f.* Fat flesh, لحم سمین *lahmi samīn.* Lean flesh, گوشت هرهار *harhār.* A flesh market, گوشت دار *gūsh-t-dār* Full of flesh, گوشت آویز *gūsh-t-dār.* A piece of flesh, گوشت

- پار *gūsh̄t pāra*. Living on flesh, *gūsh̄t khār*, گوشت خوار *lāhīm*.
—(carnal desire) نفس *nafs*, شهوت *shahrut*.
- FLESHY, *a*. گوشت دار *gūsh̄t dār*, ملحم *mulukham*, حسیم *gasim*, فر *farba*.
- FLETCH, *vt*. پر نشاندن *par-n*.
- FLEXIBILITY, *n* نرمی *narmi*, ملاهت *mulāyamat*, دمداری *dumdārī*, میل *mayl*, رغبت *raghat*.
- FLEXIBLE, *a*. نرم *narm*, ملایم *mulāy-am*, سلیم *salim*.
- FLEXION, *n*. دوج *duj*, پیچ *pech*, میل *mayl*.
- FLEXUOUS, *a*. مایل *māil*, پر چین *pur chīn*.
- FLICKER, *vi*. پر ردن *par-z*, اضطراب *iztarāb-n*.
- FLIER, *n*. گریزنده *gurīzanda*, فراری *farārī*.—(in the air) پر رنده *parunda*, طائر *tāyār*.
- FLIGHT, *n* (from danger, &c) گریز *gurīz*, فرار *farār*, هزیمت *hazimat*. To take flight, گریختن *gurīkhtan*, To put to flight, فرار شدن *farār-sh*, (defeat) گریزانیدن *gurīzānīdan*, هزیمت ساختن *huzimat-s*. To feign a flight or retreat, اظهار فرار کردن *izhāri furār-k*—(flying through the air) طبران *purwāz*, تایران *tayrān*.
- FLIGHTINESS, *n* طیرت *layrat*, آشفتهگی *āshuftagī*, پریشانی *parīshānī*.
- FLIGHTY, *a*. هر دم خیالی *hardam khīyālī*, پریشان *parīshān*.
- FLIMSY, *a*. (weak) نازک *nāzūk*, بانوان *nātawān*,—(vain) سبک *sabuk*, خفیف *khafif*.
- FLINCH, *vi*. تردید نمودن *taraddud-n*, رامیدن *ramīdan*, واپس دویدن *wāpas-cl*.
- FLING, *n*. انداخت *ramī*, رمی *and-ākht*.—(gibe) سرزنش *sar zanish*.
- FLING, *vt*. افکندن *afgundan*, انداختن *andākhtan* *vi*.—(kick) لگزدن *la-kad-z*—(flounce) دست و پا زدن *dast u pā-z*.
- FLINT, *n*. سنگ ریزه *kaddāh*, قداح *sang rīza*, چاقمانی *chakmāk*.
- FLIPPANT, *a*. شوخ *shōkh*, گستاخ *gustākh*.
- FLIRT, *vt*. حایجادور رفتن *jūbajā dūr-r*, بشاهی انداختن *ba shītābī-a*—(play the coquette) عشی بازی کردن *ēshī bāzī-k*, ناز و غمزه نمودن *nāz u ghamza-n*.
- FLIRT, *n*. عشوت زن *ishwat zan*, شو *shō*, شفا باز *shīva bāz*.
- FLIRTATION, *n* کرشمه *kirishma*, شیوه *shīva*.
- FLIT, *vi*. از منزل نقل کردن *az manzul nakl-k*.
- FLOAT, *vi* (swim) بالای آب رفتن *bālāi āb-r*, غفو کردن *ghafu-k*.—(overflow) سیلاب کردن *saylāb-k*, متماوج کردن *mutamawwij-k*.
- FLOAT, *n*. (raft) رست *ramas*, عمد *amad*.
- FLOCK, *n*. گله *galla*, رما *rama*, حلقه *hal-ka*. A flock of sheep, رما گوسفندان *ramai guspandān*, غنم *ghanam*. A flock of people, جماعت *jamāat*, گروه *gurūh*. A flock of birds, انام *ibāla*. A keeper of flocks, چوپان *chopān*, گله بان *gallabān*. An inclosure for flocks, امیدت *asīdat*. To feed flocks, چریدن *chārīdan*. To flock (together) جمع *jamī-sh*, آهم آوردن *farāham-ā*.
- FLOG, *vt* تازبان زدن *tāziyāna-z*, چابک *chābuk-z*, قمعچی زدن *kamchī-z*.
- FLOOD, *n* (deluge) طوفان *tūfān*, سیلاب

- sailāb*, جوار *jūwār*.—(high water) مد *madl*. The flood and ebb of the tide, جزر و مد *madl u juzr*.
- FLOOD, *vt.* سيلاب کردن *ghark-k.*, سيلاب کردن *sailāb-k.*
- FLOOD-GATE, *n* راه سيل *rāhi sayl* آب در *darī āb*.
- FLOOR, *n* صحن *sahn*.—(boarded) تخته *takhtā*.—(ground) زمین *zamin* Earthen floor, بلاط *balāt*. A floor or story, طين *tabak*, بام *bām*. The upper and lower floors, و نخبادی طينى فونادی *tabaki fuukānī wa tuhtānī*
- FLOOR, *vt.* بلاط باندی کردن *bandī-k.*, بلاط کردن *balāt-k.*
- FLORAL, *a.* گل منسوب *gul mansūb*, گلی *gulī*
- FLORID, *a.* گلرنگ *gulrang*, گلفام *gulfām*, سرخ *surkh*. A florid orator, ران *sakhun rān*. A florid complexion, گلزار *gulzār*.
- FLORIDNESS, *n.* گلرنگی *surkhi*, گلرنگی *gul rangī*.
- FLORIST, *n.* گل چین *gul chīn*.
- FLOUNCE, *vi.* دست *taptīlan*, طپیدن *dast pā-z*.—(plunge about in water) در آب غلطیدن *dar āb-gh*.
- FLOUNCE, *n* تیر *tīr*, دامن *dāman*.
- FLOURISH, *vi., vt.* (as a plant) نرو ناز *taru tāza-k.*, سیراب شدن *sīrāb-sh*.—(to be prosperous) معبر شدن *muttabar-sh.*, بهره‌مند بودن *bakra-mand-b.*, دولت یافتن *daulat-y*. To flourish in discourse, سخن ران بودن *sakhun rān-b.*, سخن آرای بودن *sakh-un ārai-b*.—(boast) لاف زدن *lāf-z.*, افتخار نمودن *iftikhār-n.*—(adorn) آراستن *ārāstan*, پیراستن *payrāstan*.
- FLOURISH, *n.* رونق *ārāyish*, آرایش *raun ik*, سخن آرای *sakhun ārai*.
- FLOURISHING, *a* کامران *kāmran*, سعادتمند *sadlatmand*, آباد *ābād*.
- FLOUT, *n* خنده *khanda*, استهزا *istihsā*.
- FLOW, *vi.* (as water, &c.) جاری شدن *jārī-sh.*, روان *jarāyān-k.*, روان *rawān-sh.* To flow from a source, صادر شدن *sādīr-sh.*, صدور کردن *sudūr-k.*—(as tears) ابلال کردن *in-hilāl-k.*, جمع کردن *ramī-k.*—(through a fissure in a rock, &c.) تعري کردن *tafarri-k.* To flow rapidly, سيلان شدن *saylān-sh* To flow as sweat, گداختن *drk-r.*—(melt) *gudākhtan*. To flow as the tide, مد کردن *maid-k* To ebb and flow, جزر و مد کردن *juzr u madd-k.* To flow as the waves, موج زدن *muuj-z.*—(to be fluent in speech) زبان آوری *zabān āwarī-n.*—(abound) نمودن *wāfar-sh.*, وافر شدن *bisyy-ār-b.* To flow round, جاری *atrāf-jārī-sh.* To flow back (ebb) باز رفتن *jazr-k.*, *bāz-r.* To cause to flow, نسيل کردن *tasyīl-k.*
- FLOW, *n.* بالا آمدن *bālā-ā*, مد *madd*, دیر *nahar*—(current) کثرت *kasrat*, جاری *jūi*.
- FLOWER, *n* گل *gul*, شگون *shagūfa*. The flower of youth, عنوان *dnfawān*, ریان *rai-yān*. A bunch of flowers, گلدسته *guldasta*. A flower garden, گلشن *gulistān*, گلزار *gulzār*, گلشن *gulshan*, چمن *chaman*.
- FLOWER, *vi.* شگفتن *shiguftan*, شگون کردن *shigūfa-k.*
- FLOWERINESS, *n.* (of speech) سخن فصاحت *sakhun ārai*, آرای *fasāhat*.
- FLOWERY, *a.* رنگین *rangin*, فصیح *fasih*, خوش عبارت *khush ibarat*.

FLOWING, *a.* جاری *jārt*, روان *rawān*, جریان *jarayān*. Flowing of water, آب جاری *ābi jārt*, روان آب *ābi rawān*.

FLUCTUATE, *vi.* (move as a wave) متماوج *tamawwij-s.*, متماوج شدن *mutamawwij-sh.*—(to be irresolute) بی قرار شدن *bi karār-sh.*, بی ثبات شدن *bi sabāt-sh.*

FLUCTUATION, *n.* (of the waves) تَمَوج *tamawwij*—(uncertainty) بی قراری *bi karārt*, بی ثباتی *bi sabāti*.

FLUE *n.* (vent) منفس *manfas*, دود کشی *dūd kashī*—(fur) گنده سوب *gundai mūt*.

FLUENCY, *n.* فصاحت *fusāhat*, زبان سخن آوری *zabān āwarī*, سخن آوری *sakhun āwāy*, گویایی *goyāyī*.

FLUENT, *a.* زبان آور *zabān āwar*, سخن آرا *sakhun ārā*, زبان دراز *zabān darāz*.

FLUENTLY, *ad.* فصیحانه *fusḥāna*, روانی *bā rawānī*.

FLUID, *n.* آب *āb*, سیال *sayyāl*, آب نام *āb, nam*.

FLUIDITY, *n.* روانی *sayyālī*, روانیت *rawānī*, رقت *rikkat*.

FLUSH, *vt.* (redden) سرخ رو نمودن *surkh rū-n.*—*vi.* (blush) خجوش نمودن *khūn ba jūsh-n.*—(elate) دلشاد کردن *dilshād-k.*

FLUSH, *ad.* کثیر *kastīr*, بسیار *bisayār*.

FLUSH, *n.* میل *surkh rūī*, سرخ روی *mayl bu surkhī*.

FLUTE, *n.* نای *nay*, نای *nāyī*, نای *būk*. To play the flute, نای زدن *nāy-z.* سفلیدن *siftidan*. A player on the flute, نای زن *nay zan*, نای باز *nāy bāz*. The art of playing the flute, قصابت *kisābat*.

FLUTTER, *vi.* (the wings) بال زدن *bāl-z.*, برانساندن *par-a.*—(vibrate)—لرزیدن *larzidan*, جنبیدن *jumbidan*.—(disorder) بریشان کردن *parishān-k.*

FLUTTER, *n.* (vibration) جنبش *jumbish*, حرکت *harakat*—(hurry of mind) خاطری *parishān khā-tīrt*, اضطراب *izlīāb*.

FLUX, *n.* (flowing) جریان *jarayān*, سیلان *sailān*. Flux and reflux of the tide, مد و جزر *ma'ld u jazr*—(dysentery) شکم *jarayāni shikam*, اسهال *is-hāl*. To have a flux, اسهال داشتن *is-hāl-d*—(state of being liquid) گداز *gudāz*.

FLUX, *vt.* گدازیدن *gudākhthan*, آب کردن *āb-k.*

FLUXION, *n.* vide FLUX.

FLY, *vi., vt.* پرواز *parwāz*, پرواز ساختن *parwāz-s.*, پرواز کردن *tayarān-k.* To cause to fly, پرواز کردن *tayrān-k*—(run) گریختن *gurihktan*—(move rapidly) بزدی گذشتن *bazūdi-g.* شدن *shilābān rawān-sh.* To fly at, حمله کردن *humala-k.* To fly asunder, پاره پاره کردن *pāra pāra-k.* To fly in the face, طعن ردن *tad-na-z.* To fly in a passion, گرم شدن *garm-sh.*, قهر نمودن *kahr-n.* To fly off, عصیان نمودن *asiyān-n.* To fly abroad, ظاهر شدن *zāhir-sh.*, آشکاره *āshkāra-sh.*—(abandon) ترک *tark-k.*, هجر کردن *hajr-k.* To let fly, (discharge) رمی کردن *ramī-k.*, سر دادن *sar-d.*

FLY, *n.* مگس *magas*, ذباب *subāb*. A dog fly, شذات *shazāt*. A black fly, نقیر *nakīr*. A blue fly, عنبر *anīr*. A gad fly, خرش *khar pashsha*. The

humming of flies, خاز باز *khāza bāza*,
معن *muglinn*.

FLYING, *n.* پاران *parān*, طایر *tāyir*,
گوزان *gurtzān*.

FLY-WHEEL, *n.* چرخ پاران *charkhi*
parrān.

FOAL, *n.* کُرِه *kurra*, اسپچه *aspcha*.

FOAM, *n.* کف *kaf*, نَفش *tafish*. The
foam of the sea. زبادِ دریا *zabadī*
daryā, کفِ دریا *kaf daryā*.

FOAM, *vi.* کف بر آوردن *kaf-z.*, کف
kaf bar-ā.—(to be agited with rage
or passion) بجوش آمدن *ba jūsh-ā*,
گرفتگی *kahr-g*.

FOAMY, *a.* کفدار *kafilār*, پرکف *pur kaf*

FOB, *n.* خورج *khurd*, جیب *jibi khurd*.

FOB, *vt.* فریبستن *hila-b.*, حیلہ بستن *far-*
iflan

FOCUS, *n.* وسط *wasat*, مرکز *markaz*.

FODDER, *n.* علف *ālaf*, گیاه *giyā*.

Fed with fodder, معلوف *madlūf*.

FODDER, *vt.* با علف پرورتن *bā ālaf-p.*,
چرانیدن *charānīdan*.

FOE, *n.* دشمن *dushman*, حریف *harif*,
عدو *ādū*.

FŒTUS, *n.* حمل *hamal*, جنین *janīn*.

FOG, *n.* نِزم *nizhm*, صبابت *zabābat*, هور
hor.

FOGGY, *a.* صبابت دار *zabābat dār*.

FOH, *int* وای *wāy*, وای های *wāy*, واه *wāh*.

FOIBLE, *n.* عیب *āib*, قصور *kusūr*, خطا
khattā, نقصان *nuk-ān*.

FOIL, *vt.* محروم ساختن *mahrūm-s.*,
حرمان کردن *shikast-d.*, شکست دادن
hirmān-k.

FOIL, *n.* حرمان *hirmān*, هزیمت *hazī-*
mat.—(blunt sword) سبیل کند *saifi*
kunīl.

FOIST, *vt.* از تزویر در کردن *az tazwīr*
dar bar-k.

FOLD, *n.* (flock of sheep) صیرت *sirat*,
کمر *kamrā*.—(doubling) تَه *tah*, چین
chīn, نود *navard*. Two-fold, دوتا
du tā, مضاعف *muzādf*. The fold of
a garment, نای جامه *tāi jāma*.

FOLD, *vt.* (sheep) نهادن *ghanam dar sirat-n.*—(cloth, &c.)
tā-k, تا کردن *tah-k*. To fold
up, پیکیدن *pekhīdan*. To fold up a
letter, لفافه کردن *lifāfa-k*.

FOLDED, *a.* مطوی *matwiy*.

FOLIACEOUS, *a.* اوراق دار *awrāk dār*,
برگ دار *barg dār*.

FOLIAGE, *n.* اوراق *awrāk*, برگ *barg*.

FOLIO, *n.* ورق *wark*, دو صفحه *du safa*.

FOLK, *n.* قوم *kaum*, طایفه *tāyafa*,
قبیله *kubila*.

FOLLOW, *vt.* (go after) پس رفتن *pas-*
r., از پی رفتن *taākub-k*, پیروی کردن
pay-avi-k.—
(imitate) موافقت کردن *muwāfikat-k*,
نقل (copy) *takassus-k*—نقص کردن
nakl-k—(attend) پس رو شدن
pas ru-sh. متعقب شدن *mutadhib-sh.*
—(obey) اطاعت نمودن *atādt-n*. To fol-
low as a consequence, نتیجہ ہون *na-*
tīja-b., پیروی نمودن *payrawī-n*.

FOLLOWER, *n.* پس رو *pas rau*, متعقب
mutadhib.—(disciple) شاگرد *shāgird*,
مربوط *murtl*.—(copier) آخذ *ākhiz*,
متتبع *mutatubbī*.

FOLLOWING, *a.* (going after) پس روان
pas rawān. Following one another,
پی در پی *pay dur pay*.

FOLLY, *n.* بیخونی *bi wukūfi*, ابله
ablakī, نادانی *nādānī*, حماقت
himākat.

FOMENT, *vt.* (affect by heat) تکمید
takmīd-k, کما د کردن *kamād-k*.

- (apply warm lotions to) با شست *bā shust* گرم غسل کردن *bā shusti garm ghu-sal-k.*—(encourage) دامن حمایت *himāyat-d.*, انگیزختن *angizkhtan*.
- FOMENTATION**, *n.* نکمید *takmīd*.
- FOMENTER**, *n.* محرک *muharrik*, فتنه انگیز *fitna angīz*.
- FOND**, *a.* مایل *māil*, عاشق *āshik*, شایق *shāik*, پسند *pasand*, در محبت *pur mohabbat*.
- FONDLE**, *vt.* نواختن *nawākhtan*, در آغوش گرفتن *dar āgūsh گرفتن*.
- FONDLER**, *n.* نوازنده *nawāzanda*, در آغوش گیرنده *dar āgūsh گیرنده*.
- FONDLY**, *ad.* با عشق *az shauk*, از شوق *bā tshk*, عاشقانه *āshikāna*.
- FONDNESS**, *n.* عشق *tshk*, شوق *shauk*, نوازش *narāzish*, خواهش *lhāhish*.
- FOOD**, *n.* خوراک *khōrāk*, فوت *kūt*, طعام *taām*, خوردنی *khuridanī*.
- FOOL**, *n.* بیوقوف *bī wukūf*, ابله *ablah*, احمق *ahmuk*, نادان *nādān*.—(jester) مسخره *maskhara*, نادم *nadīm*.
- FOOL**, *vt. vi.* (trifle) شدن *bihūlida-sh.*, بازی کردن *harza-k*—(toy) ناز کردن *nāz-k*, شو به کردن *shūba-k*—(make a fool of) مره *istihzā-k*, استهزا کردن (cheat) فریفتن *far-īftan*.
- FOOLERY**, *n.* بازی *bīhūlagī*, هزیه *harzi*, گداز *gazāf*.
- FOOLISH**, *a.* نادان *nādān*, بیوقوف *bī wukūf*, دیوانه *dīwāna*, احمق *ahmak*, ابله *ablah*, بی عقل *bī dhl*. A foolish prating fellow, هزیه گو *harza gu*, هزیه خوار *harza lhār*. A foolish expression, بازی *yāwa*, گداز *gazāf*, بیهودی *bī hūdi* *bī gūi*.
- FOOLISHLY**, *ad.* بی عقلانه *bī dhalāna*, از حماقت *az himākat*.
- FOOLISHNESS**, *n.* بیوقوفی *bī wukūfi*, حماقت *ablahī*, بیعقلی *bī dhalī*, حماقت *himākat*.
- FOOT**, *n.* پا *pā* قدم *kudam*, ریج *rijl*. The foot of the throne, پای تخت *āyī takht*. The foot of a mountain, کوه دامن *dāmani kuh*. The foot of any thing, پا *pāya*, پای *pāyīn*. To kiss the foot, پا بوسیدن *pā-b* To fix the foot, وضع قدم کردن *wazī kudam-k*. To stand on foot, پا ایستادن *bar pā-t.*, پا رفتن *rijl-sh*. To go on foot, پا پیاده رفتن *piyāda-r* To tread under foot, پا بمال کردن *pāymāl-k*. The sole of the foot, پا کف *kaḥī pā*, پاشنه *pā-shna*. The foot of a door, پا پاشنه در *pāshnai dar*. A foot in verse, جز *juz*, وند *vatal*.
- FOOT**, *vi.* (walk) رفتن *raftan*, سیر کردن *sayr-k*—(dance) رقصیدن *raksīdan*. *vt.*—(kick) لگد زدن *lahad-z*.
- FOOT-BALL**, *n.* گلوله *pā gulūla*.
- FOOT-BOY**, *n.* غلام *ghulām*, خادم *khālim*, فاسد *kāsid*.
- FOOTING**, *n.* پای *pāydārī*, بنیاد *bunyād*.—(condition) حال *hāl*, شان *shān*, وضع *wazī*. To get footing, پایدار شدن *pāydār-g*, پا بر دار شدن *bar harār-sh*.
- FOOTMAN**, *n.* پیاده *piyāda*—(in door) خدمتکار *khidmatgār*.
- FOOT-PATH** *n.* راه *rāhi* پیاده روی *piyādu rawī*.
- FOOTSTEP**, *n.* نشان پا *nishāni pāy*, قدم *kadam*, گام *gām*. To follow his footsteps, پا در پی او رفتن *dar py ā-r*.
- FOOT-STOOL**, *n.* نشیمن *nashīman*, پا *pāya*.
- FOP**, *n.* خود بین *khud bīn*, مغز *bi* *magh*, هودار *hawādār*.

FOPPERY, *n.* (vanity) بی‌بودگی *bī hud-*
agī, هوا داری *hawā-lāri*.—(trifles) باوه
yāwa, هزّه *harza*.

FOPPISH, *a.* بی‌بوده *bī kūda*, هوای *ha-*
wāsy, هوا پرست *hawā purast*, باطل
bātil.

FOPPISHLY, *ad.* بطور خودنمائی *ba ta-*
urī khud numāt, روزگاری *bar*
wajai rozgārī.

FOR, *conj.* (on account of) برای *barā-*
ya, بهر *bahr*, از جهت *az jahat*.—(be-
cause) چراکه *cherāka*, زیرا که *zitrāka*.

FOR, *prep.* (instead of) بجای *bajāi*,
از سبب *ba twaz*—(by reason of) به‌عوض
az sabab, برای *barāya*.

FORAGE, *n.* علف *ālaf*, گاه *gāh*.

FORAGE, *vt. vi.* بهجت خوردنی جستجو *ba*
jīhati khurdanī جستجو کردن *ba jīhati khurdanī*
justojū-k., تاراج کردن *tārāj-k.*

FORBEAR, *vt. vi.* (abstain) پرهیز کردن
parhez-k., بازداشتن *bāz-d.*—(delay)
دیر واداشتن *wāpas-d.*, واپس داشتن
dīr wā-d.—(to be patient) صبر
داشتن *sabr-d.*, مدور شدن *sabūr-sh.*—
(to be merciful) مشغی شدن *mushfik-*
sh., رحمت داشتن *rahmat-d.*—(re-
frain from proceeding) دست برداشتن
dast-b., توفیق کردن *tawakkūf-k.*

FORBEARANCE, *n.* (abstinence) امتناع
imtinād, احتراز *ihtirāz*, پرهیزی
parhezī.—(intermission) توقف *tuw-*
akkuf, فراغت *farāghat*.—(patience)
شکیبایی *shakībānī*, بردباری *burdbāri*, صبر
sabr, رحم (mercy) *rahm*, شفقت
shafukkat.

FORBID, *vt.* بازداشتن *mant-k.*, بازداشتن
bāz-d., تنبیه *hirmān-n.*, حرمان نمودن
tambīh wa tākid-k. و تاکید کردن

FORBIDDEN, *p. p.* باز داشته شده *bāz*

dāshla shuda, منع کرده شده *mant*
karla shuda, ممنوع مانده *manūd*, ممنوع
mumtāt.

FORBIDDER, *n.* مانع *mant*, منع کننده
mant kunanda.

FORBIDDING, *a.* محرم *mahram*, مانع
mant.—(disagreeable) ناگوار *na-*
frin angiz, منفور *manfūr*.

FORCE, *n.* (strength) قوت *zor*, قوت
kuwat, مجال *majāl*, طاق *tākat*—
(unlawful violence to person or pro-
perty) زبردستی *zubar da-*
stī, جور *jaur*, ستم *situm*, قهر *kahr*.
—(necessity) ضرورت *zarūrat*.—(des-
tiny) مقدر *mukadḍar*, سر نوشت *sar*
nawisht.—(body of troops) فوج *fauj*,
لشکر *lashkar*, عسکر *dekar*. By force,
بی اختیار *jabran*, اجبار *jabran*, ضرورت
ba zarūrat, *ihhtiyār*.

FORCE, *vt.* ظلم کردن *zor-k.*, مجبور کردن
zurm-k.—(compel) مجبور کردن *majb-*
ūr-k.—(drive) دفع کردن *daft-k.*—
(capture) گرفتن *giriftan*.

FORCED, *a.* (compelled) مجبور *majbūr*,
رانده شده *rān-* *da shuda*.—(driven) *jabrī*.—
(violated) اتموم *atwam*.—
(overpowered) مغلوب *maghlūb*.

FORCELESS, *a.* بی قوت *bizaur*, غیر قوت
ghuir kuwat.

FORCEPS, *n.* کلبغان *mikrāz*, مقراض
kalbatān.

FORCIBLE, *a.* (strong) زورآور *zorāwar*,
فوج *kawt*, توانا *tawānā*.—(violent)
جفاکار *jafākār*, قهری *kahrī*, جبری *jabrī*.

FORCIBLY, *ad.* زورآورد *zor āwarāna*,
جبرا *jabran*, با قوت *bā kuwat*.

FORD, *n.* گذرگاه *pāyāb*, باب *gusar-*
gāh, ماب *ma'bar*.

- FORD**, *vt.* معبر , پāyāb-r رفتن , گذشتن *ma'bur-g*
- FORDABLE**, *a.* ممکن گذار *mumkīni guzār*, عبور کردنی *ūbūr kardani*.
- FORE**, *a.* پیش *pešh*, پیشین *pešhīn*
- FORE-ARM**, *n.* ساعد *sā'id*.
- FORBODE**, *vt.* غایب , فال گفتن *fāl-g*, پیش گفتن *ghāyib-g*, پیش گفتن *pešh-g*.
- FORECAST**, *n.* پیش بندی *pešh bandī*, عاقبت دور اندیشی *dūr andeštī*, عاقبت اندیشی *ākibat andeštī*.
- FORECAST**, *vi. vt.* عاقبت اندیشی کردن *ākibat andeštī-k.*, بصیرت نمودن *bast-rat-n.*
- FORECASTLE**, *n.* صدر - هاز *sadrī jehāz*.
- FORECITED**, *a.* مذکور *mazkūr*, مذبور *mazbūr*, مستأور *mastūr*.
- FORECLOSE**, *vt.* پیش بندی کردن *pešh bandī-k.*
- FOREDOOM**, *vt.* وصال و قدر نمودن *kazā va kadr-n*, سر نوشت کردن *sar na-wisht-k.*
- FOREFATHER**, *n.* پیشدیم *pešhīna* (*pl.* (احداد *jadd*, (*pl.* پیشینگان).
- FOREFINGER**, *n.* سبابه *sabbāba*.
- FOREFOOT**, *n.* قدم *kadam*, پای پیشین *pāyi pešhīn*.
- FOREGO**, *vt.* دست گذاشتن *guzāsh-tan*, دست بردار شدن *dast bardār-sh.*
- FOREHEAD**, *n.* پیشانی *pešhānt*, جبین *jabīn*, ناصیه *nāsiya*.
- FOREIGN**, *a.* غریب *bigāna*, بیگانه *gharīb*, اجنب *ajnab*.—(not appropriate) ناموافق *nā muwāfīk*, نامناسب *nā munāsīb*.
- FOREIGNER**, *n.* غریب *bigāna*, بیگانه *gharīb*, اجنبی *ajnabi*, سیاح *sayyāh*, مسافر *musāfar*. To pretend to be a foreigner, تهرب نمودن *tughor-rub-n.* To
- speak like a foreigner, استعجاب کردن *istijām-l.*
- FOREJUDGE**, *vt.* تصا پیشدن کردن *haz-zā pešhīn-k.*
- FOREKNOW**, *vt.* از پیش دانستن *as pešh-d.*, تعقل کردن *tadkhul-k.*
- FOREKNOWLEDGE**, *n.* علم غیب *ilmī ghāib*, تعقل *tdakhul*, پیش دیدی *pešh bīnī*.
- FORELEG**, *n.* مانکب *manhīb*, زراع *zurād*, پای *pāyi* پیش *pešh*.
- FORELOCK**, *n.* موی پیش *mūi pešh-ānt*, گیسو *gīsū*.
- FOREMAN**, *n.* پیشوا *pešhwā*, رئیس *rāis*.—(of a jury) مدیر مجلس *mti majlis*.
- FOREMAST**, *n.* اول تیر چهار *awwal tīrī jehāz*.
- FOREMOST**, *a.* پیشترین *pešhtarīn*, اول *awwal*, مقدم *mukaddam*. First and foremost, اول *awwalan*, قبله *kabalan*. To go foremost, پیش *ar ham pešh* از هم پیش *az hama pešh-r* رفتن
- FORENAMED**, *a.* مذكور *mazkūr*, مرسوم *mursūm*.
- FORENOON**, *n.* وقت صبحی *waktī su-hā*, روز *hā*, پیش از دو پاس *pešh az dū pāsi rōz*
- FORENSIC**, *a.* منسوب عدالت *adālat mansūb*, محکمت *mahkumat* بودند *paywānī*.
- FORE-ORDAIN**, *vt.* vide PREDESTINATE.
- FOREPART**, *n.* مقدمت *mukaddamat*, پیشین *pešhīn*.
- FORERUN**, *vt.* پیش رفتن *pešh-r*, سبقت کردن *sabkut-k.*
- FORERUNNER**, *n.* پیشرو *pešhraw*.
- FORESEE**, *vt.* پیش دیدن *pešh-d.*

- ākibat an'leshī-k., عادت اندیشی کردن
 dūr an'leshī-k., دور اندیشی کردن
 sab'ik-ut-k., سبقت کردن
FORESHOW, vt. پیش نمودن *pesh-n*
FORESIGHT, n. بصیرت (*prudence*) *basīrat*, عادت اندیشی *ākibat an'leshī*, دور بینی (*prescience*) *dūr binī*, دور اندیشی *dūr andeshī*, غیب بینی *gha'ib binī*
FORESKIN, n. غلعت *ghul'fat*, رلعت *ru'lat*
FOREST, n. جنگل *jang'al*, بیش *bīshā*, بیابان *biyābān*, دشت *dash't*
FORESTALL, vt. پیش بندی کردن *pesh bandī k.*
FORESTER, n. (an inhabitant of a forest) جنگل ساکن *sākinī jang'al* — (officer of a forest) امین صیدگاه *amīnī sayd gāh*
FORETELL, vt. عادت گفتن *ākibat-g*, پیش فال گفتن *pesh-g*, فال گفتن *fāl-g*
FORETELLER, n. غیب فالگو *fālgu*, غیب دان *gha'ib lān*
FORTELLING, ppr. فالگوان *fālguyān*, کاهن *kāhīn*
FORETHOUGHT, n. عادت اندیشی *ākibat andeshī*, بصیرت *basīrat*, آگاهی *āgāhī*
FORETOKEN, n. نشان سابق *nishānī sābīk*
FOREVER, ad. علی الدوام *al'ddawām*, ابدی *abadad*, دوست *paywasta*
FOREWARN, vt. خبردار کردن *khabar-dār-k.*, آگاه کردن *āgāh-k.*, نصیحت نمودن *nasīhat-n.*
FORFEIT, n. نوان *tāwān*, گناهکاری *gu-nāhgārī*, کفارت *kafārat*, جریمه *jarīma*
FORFEIT, vt. نوان دادن *tāwān-d.*, از دست دادن *jarīma-y.*, جریمه بابتن *az dast-d.*
FORFEITABLE, a. نوان ممکن *mum-kini tāwān*
FORFEITURE, n. نوان *tāwān*, حرام *harām*, نقصان *nukhsān*, ضبطی *zabtī*
FORGE, n. آهن دور *an'ūrī āhan*, آهنگر *āhangar*, کوره *kūra*
FORGE, vt. در سندان گرفتن *bar sīndān-k.*, باخاسک کردن *bā khāyisk-k.* — (falsify) تقلید کردن *tazwīr-k.*, تکیه کردن *taklīl-k.* لباس کردن *libās-k.* — (make) کار *kar*, ساختن *sākhān*, کار کردن *karān*, دروغ بابتن *hār-k.* To forge a lie, *darūgh-b.* To forge a deed, تمسک *tamassuk muzawwar-k.* مزور کردن *dust khut taklīl-k.* دست خط تقلید کردن
FORGER, n. سازگار *sāzgār*, زور *muzawwir*, سارنده *sāzanā*
FORGERY, n. (falsification) تقلبیس *tulbīs*, تقلید *tahlīd*, تزویر *tazwīr* — (smiths' work) آهنگر *kāri āhangar*
FORGET, vt. فراموش کردن *farāmūsh-k.* دسیان نمودن *farāmūshīdan*, فراموشیدن *nīsyān-n*
FORGETFUL, a. فراموشکار *farāmūshkār*, ناسی *nāsi*
FORGETFULLY, ad. ار فراموشی *az farāmūshī*
FORGETFULNESS, n. فراموشی *farāmūshī*, دسیان *nīsyān*
FORGIVE, vt. معاف کردن *muāf-k.*, بخشیدن *madzūr-d.*, معذور داشتن *bakhshīdan*, آمرزیدن *āmurzīdan*, عفو *afū-k.*, در گذر کردن *dar guzar-k.*
FORGIVEN, pp. مغفور *maghfūr*, معذور *madzūr*. To be forgiven, آمرزیده شدن *āmurzīda-sh.*, بخشیده شدن *bakhshīda-sh.*
FORGIVENESS, n. آمرزش *āmurzish*, عفو *afū*, مغفرت *maghfarat*

FORGIVER, *n.* بخشنده *bakhshanda*, آمرزگار *āmūzgar*, غفور *ghafūr*.

FORK, *n.* چنگال *chungāl*. The prong of a fork, شاخه *shākha*.

FORK, *vi.* در گزشتن *bā shilgha bur-g*.

FORLORN, *a.* ترک کرده شده *tark kar-da shu-la*, گذاشته *guzāsh-ta*, تنها *tanhā*, نفعی *nafī*, متروک *matrūk*. The forlorn hope, پیش افتاد *pesh uftād*, شاهدی *pesh āhung*.

FORM, *n.* 1 (figure) شکل *shakl*, صورت *sūrat*, پیکر *paykur*, هیکل *haykal*. 2 (order) مداول *minwāl*, طور *taur*, دستور *dastūr*, قاعده *kātila*. Exterior form, ظاهر صورت *sūrat-i zāhīr*. Interior form, باطن صورت *sūrat-i bāṭin*. 3. (mould) قالب *kālīb*, کالبد *kālbud*. To assume the form, صورت پذیر کردن *sūrat pazīr-k*. 4. (long seat) نشیمن *nashīman*, تخت *takhta*.

FORM, *vt.* 1. (make) ساختن *sākhtan*, کردن *kardan*. 2. (shape) شکل دادن *shakl-d.*, صورت پذیر کردن *sūrat band-k*. 3. (train) تربیت دادن *tarbiyat-d.*, تالیف *tālīb-k*. 4. (arrange) ترتیب کردن *tartīb-k*, آراستن *ārāstan*, نظم کردن *nazn-k*. 5. (contrive) اندیشیدن *andeshidan*, فکر کردن *fikr-k*. 6. (plan, scheme) قصد کردن *hasd-k*. 7. (constitute) ساختن *sākhtan*, انبیا نمودن *mukurrar-k*, *isbāt-n*. 8. (establish) نصب کردن *nasb-k*. 9. (enact) فتوا دادن *fatwā-d.*, اجرا نمودن *ijrā-n*.

FORMAL, *a.* (methodical) مطابق دستور *mutābiki dastūr*, موافق قاعده *muwāfiki kātila*, رسم *rasm*.—(precise) درست *durust*, کامل *kāmil*.

FORMALITY, *n.* تکلف *takalluf*, ترتیب *tartīb*, ظاهر داری *zāhīr dārī*.

FORMALLY, *ad.* (in a formal manner) مطابق دستور *mutābiki dastūr*, موافق قانون *muwāfiki kānūn*—(ceremoniously) در وجه *bar wajai*, تکلف *takalluf*.

FORMATION, *n.* سرشت *sarisht*, ترکیب *tarkīb*, ساخت *sākh-t*, تشکیل *tashkīl*.

FORMATIVE, *a.* تشکیل ساز *tashkil sāz*, صورت بند *sūrat band*.

FORMER, *a.* پیشین *peshīn*, سابق *sābīk*, مقدم *mukaddam*, قدیم *kaṭīm*. Former times, ايام پیشین *ayyāmi peshīn*, زمان سابق *zamāni sābīk*.

FORMERLY, *ad.* گذشتہ ايام *dār ayyāmi guzash-ta*, پیش ازین *pesh azīn*, قدیم *kaṭīmāna*, دیر *min kabl*.

FORMIDABLE, *a.* هولناک *mahīb*, مخوف *hauṭnāk*, سهمگین *suhmgīn*, مخموف *mukhawwif*.

FORMIDABLENESS, *n.* هبوت *hai-bat*, مهابت *mahābat*.

FORMIDABLY, *ad.* با هیبت *bā hai-bat*, مهیbane *mukhibānu*.

FORMLESS, *a.* بی صورت *bī sūrat*, غیر شکل *bī shakl*, *shahl*.

FORMULA, *n.* صابطه *zābīta*, قاعده *kātila*, نسخه *nushka*, اظهار *ichār*.

FORMULARY, *n.* دستور العمل *dastur-ul-mal*, نامه قانون *kānūn nāma*.

FORNICATE, *vi.* زنا کردن *zanā-k*, با حرام رفتن *ba harām-r*.

FORNICATION, *n.* زناکاری *zanākārī*, حرام کاری *harām kārī*.

FORNICATOR, *n.* فاسق *zanākār*, زانی *fāsik*, بدکار *bad kār*.

FORSAKE, *vt.* ترک کردن *tark-k*, رو

هجران نمودن *rūgardān-sh.* گردان شدن
hajrān-n , گذاشتن *guzāsh-tan.*

FORSOOTH, *ad.* در حقیقت *dar hakikat*,
الحقیقت فی *fi'l hakikat.*

FORSWEAR, *vt.* قسم دروغ خوردن *kas-*
am dūrūgh kh — (deny upon oath)
با سوگند انکار حق کردن
bā sogand inkārī hakk-k.

FORT, *n.* (fortress) قلعه *kalt*, حصار *his-*
ār, بارو *bārū.*

FORTH, *ad.* (abroad) بیرون *berūn*, بدر
badar, طاهرا "—(forward) *khār.j*
zīhiran, پیش *pesh.* To go forth,
badar-r. To come forth,
berūn-ā — (to be publi-
shed) ظهور شدن *zahūr-sh.* To bring
forth children, وضع حمل کردن *wāzi*
hamal-k. To hold forth (harangue),
سخن رانی کردن *sakhun rāni-k.* To
set forth (describe) اظهار کردن *izhār-k.*
From this time forth, از این پس *az in*
pus, و بعد *nim ba'd.* And so forth,
و غیره *waghayra.*

FORTHCOMING, *a.* حاضر *hāzır*, دیار
tayyār, آماده *āmāda.* To be forth-
coming, حاضر شدن *hāzır-sh.*, آماده
شدن *āmāda-sh.*

FORTHWITH, *ad.* فوراً *dlu'l faur*,
همان حال *fi'l hāl*, جلد *jald.*

FORTIETH, *a.* چهلم *chehelum.*

FORTIFICATION, *n.* قلعه بندی *kild ba-*
ndi, حصار *hisār*, سد *sadd.* Strong
fortification, حصار استوار *hisāri ustu-*
wār. The fortification of a city,
شهر بند *shahr band.*

FORTIFY, *vt.* (make strong) محکم
کردن *mukkam-k.*, مستحکم کردن *mus-*
tahkam-k., مضبوط کردن *mazbūt-k.*,
استوار کردن *usturwār-k.* — (with ram-

parts, &c.) تحصین کردن *tahsin-k.*,
سد کردن *sadd-k.*

FORTIFIED, *a.* محصور *mahsūn*, محکم
mahkam, مضبوط *mazbūt.*

FORTITUDE, *n.* جسارت *jasārat*,
مردانگی *mardānagi*, دلوری *di'āwari*,
جرات *jurāat*, شجاعت *shujādt*,
بهاوری *bahāuluri.*

FORTNIGHT, *n.* دو هفته *du hafta.*

FORTRESS, *n.* قلعه *kalt* (*pl.* دلاعه),
حصار *hisār*, بارو *bārū.*

FORTUITOUS, *a.* اتفاقی *ārist*, عارضی
iltifākī, قضای *kazāi.*

FORTUITOUSLY, *ad.* "اتفاقی" *ittifāk-*
an, عارضاً *ārisan*, ناگه *nāgāh.*

FORTUNATE, *a.* بختیار *bakhtiyār*,
صاحب طالع *nek bakht*, نیک بخت
sāhibi tālt, خجسته *khujasta*, فرخ
farrukh, سعادتمند *saadatmand.*

FORTUNATELY, *ad.* قسراً *kasārā*,
بخت دیار *bayārī bakht.*

FORTUNE, *n.* 1. (luck) نصیب *nasib*,
بخت *bakht*, طالع *tālt*, قسمت *kis-*
mat, روزگار *rozgār*, زمان *zumān* Good
fortune, نیک بختی *nek bakhti*,
بختیاری *bakhtiyārī.* Bad fortune,
عدم دولت *bad bakhti*, بد بختی
bad ami daulat. 2. (possessions) مال
māl, دولت *daulat.* To tell fortunes,
فال گنن *fāl-g*, طالع گفتن *tālt-g.*

FORTUNE-TELLER, *n.* منجم *muna'jim*,
اخترمو *akhtargu*, فالگو *fālgū.*

FORTY, *a.* چهل *chahal*, اربعون *arbaūn.*

FORUM, *n.* میدان *maidān*, بازار *bāzār*,
— (court) دربار *darbār*, عدالت *ādālat.*

FORWARD, *a.* در پیش *pesh*, پیش *dar*
pesh. — (ready) تیار *tayyār.* — (quick)
شتاب *shitāb*, زود *zūd.* — (impudent)
شوخی *shōkh*, بی شرم *bī sharm* —

(early in season) نا پخته *nā pukhta*, خام *khām*.—(at the fore part) مقدم *muhaddam*, اول *awwal*.

FORWARD, *a.l.* در پیش *dar pesh*. To bring forward, پیش آوردن *pesh-ā*.

To come forward, پیش آمدن *pesh-ā*.

FORWARD, *vt.* تعجیل کردن *tadjil-k*, زود ساختن *shitābānīdan*, روانه کردن *sūd-s*.

To send forward, روانه کردن *rawāna-k*, فرستادن *firistādan*.

FORWARDLY, *a.l.* زودی *bazūdī*, باشتابی *bā shitābī*.

FORWARDNESS, *n.* شوق *shuq*, غیرت *ghairat*.—(quickness)

سرعت *surdī*, زودی *zūdī*.—(earliness)

تعجیل *tadjil*.—(impudence) گستاخی *gustākhi*.

FOSSE, *n.* خندق *khanīlak*.

FOSSIL, *a.* معدنی *maddanīy*, حامد *jāmid*, کانی *kānī*.

FOSTER, *vt.* پروردن *parwardan*, تقویت کردن *takwīyat-k*, تربیت کردن *tarbiyat-k*.

FOSTER BROTHER, برادر رضاعی *birā-dari rizāī*, شبرده *shīr dah*, پدر خوانده *pidar khānda*.

Foster-mother, زن پرورنده *zani parwarandā*, دایا *dāyā*.

A foster child, پسر رضاعی *pisari rizāī*, شیر خوار *shīr khār*.

FOUL, *a* 1 (impure) غلیظ *ghalīz*, ناپاک *nāpāk*, ملوث *mulawwas*.

2. (detestable) قبیح *kabīh*, فاسد *fāsīd*.

3. (abominable) مکروه *makrūh*, ملعون *malūn*.

4. (gross) فاسد *fāsīl*. Foul play, رنگ آمیزی *hila bāzī*, حیله بازی *hila bāzī*.

rang amīzī. Foul water, چرکاب *charkāb*.

A foul action, کار شذیع *kār shanīd*, عمل قبیح *amali kabīh*.

Foul-faced, زشت رو *zīst rū*.

Foul-mouthed, بد زبان *bad zabān*.

5. (foul) غریب *gharīb*, غریب *gharīb*.

6. (foul) غریب *gharīb*, غریب *gharīb*.

7. (foul) غریب *gharīb*, غریب *gharīb*.

8. (foul) غریب *gharīb*, غریب *gharīb*.

9. (foul) غریب *gharīb*, غریب *gharīb*.

10. (foul) غریب *gharīb*, غریب *gharīb*.

11. (foul) غریب *gharīb*, غریب *gharīb*.

12. (foul) غریب *gharīb*, غریب *gharīb*.

To fall foul, دشنام دادن *dushnām-d*, آزاردن *āzārdan*. To run foul, با هم زدن *baham-z*.

FOUL, *vt.* آلودن *ālūdan*, ناپاک کردن *nāpāk-k*, نجس ساختن *najīs-s*.

FOULLY, *ad.* ناپاکانه *nāpākāna*, باارسوایی *mulawwasan*.—(shamefully) *bā riswāī*.

FOULNESS, *n.* آلودگی *nāpākī*, آلودگی *ālūdagī*, نجاست *najāsat*.—(dishonesty) *ghawr*, زشتی *furīb*.—(ugliness)

زشتی *zīshī*, مکروهی *makrūhī*.—

(unfairness) شرارت *kubāhat*, شرارت *sharārat*.

FOUND, *vt.* 1. (lay the basis of) بنیاد

دادن *bunīyād-k*, اساس نهادن *asās-n*.

2. (build) تعمیر کردن *tadmīr-k*, بنا

برپا کردن *binā-k*.

3. (establish) برپا کردن *barpā-k*, نصب ساختن *nasb-s*.

4. (originate) صدمت پیدا کردن *sundt*

paylā-k 5. (endow) خیرات نمودن *khairāt-n*, وقف دادن *vahf-d*.

FOUNDATION, *n.* بن *pāya*, بنک *bun-yāl*, اصل *asl*, اساس *asās*. The foundation of a house, بنا *bunyādī*.

بنیاد *bunyādī*.

Without foundation, بی بنیاد *bī bunyādī*.

بنیاد *bī bunyādī*, اصل *bī asl*, حق *nā*.

بنیاد *bī bunyādī*, اصل *bī asl*, سبب *bī sabab*.

Laying a foundation, بنیاد ساختن *sākhṭani*.

bunyād, وسیع اساس *wazī asās*.

2. (endowment) حسنات *hasanāt*, اوقاف *auqāf*.

FOUNDER, *n.* (builder) بناگر *bināgar*, معمار *mīmār*.—(one who begins or originates or endows) مبدع *mabḍā*, بنیاد کننده *paydā kunanda*.—(one who casts metals) کالیدگر *kālīdgar*, صفا *saffār*.

FOUNDER, *v.* (sink as a ship) غرق شدن *ghark-sh*, فرو رفتن *zīrī āb furū raftan*.

FOUNDERY, *n.* کالیدخانه *kālīd khāna*, ریخته‌گر خانه *saffār khāna*, ریخته‌گر خانه *rihtegar khāna*.

FOUNDLING, *n.* منبوج *bachai mambūz*.

FOUNTAIN, *n.* (a spring) چشمه *chashma*, آبراه *ābrāh* — (jet or stream of water) فواره *fawwāra*, شادریان *shādurbān* — (original, first cause) اصل *asl*, منشأ *mansha'*. The fountain of life, آب حیات *ābi hayāt*, آب حیات *ābi haywān*. The fountain of darkness, چشمه ظلمت *chashmai zulmat*.

FOUNTAIN-HEAD, *n.* سر چشمه *sari chashma*.

FOUR, *a.* چهار *chēhār*, اربع *arbt*. The space of four years, چهار ساله *chēhār sāla*. One of four, چهار یک *chēhār yak*. Consisting of four parts, چهار ربع *chēhār pāra*, ربع *marbt*. A figure of four sides, چهار گوشه *chēhār gūsha*, شکل تربع *shakli tarbt*. Four-fold, چهارتا *chēhārtā*, اربعه اصعاف *arba'ati azāf*. Four and four, چهارگان *chēhārgān*. The four elements, چهار عنصر *chēhār ānsir*. The four quarters of the world, ربع مسکون *rabt maskūn*. Fourtimes, چهار بار *chēhār bār*, چهار دفعه *chēhār dafā*. To divide in four, تربع کردن *tarbt-k*, چهار باره کردن *chēhār pāra-k*.

FOURTEEN, *a.* چهارده *chēhārda*, اربعه عشر *arbi'ate dshar*.

FOURTEENTH, *a.* چهاردهم *chēhārda-hūm*, رابع عشر *rābt dshar*.

FOURTH, *a.* چهارم *chēhārum*, رابع *rābt*.

FOURTHLY, *ad.* چهارانه *chēhārāna*, رابعاً *rābtan*.

FOWL, *n.* مرغ *murgh*, پرند *parinda*. — (domestic) مرغ خانگی *murghi khānagī*. — (wild) مرغ وحشی *murghi wahshī*.

FOWL, *v.* صید طيور کردن *saydi tuyūr-k*.

FOWLER, *n.* صیاد طيور *sayyād*, صیاد طيور *sayyādi tuyūr*. A fowler's net, طرقت *tarkat*.

FOWLING-PIECE, *n.* بندوق طيور *bandūki tuyūr*.

FOX, *n.* روباه *rūbāh*, دمنه *damna*. — (a sly fellow) روباه باز *rūbāh bās*.

FRACTION, *n.* کسر *kasr*. Fractions of integral numbers, کسور عدد *kasūri dād*. To reduce fractions to integral numbers, جبر کردن *jabr-k*. Fractional number, کسور عدد *ddadi maskur*.

FRACTURE, *n.* کسر *kasr*, شکستگی *shikastagī*, رخنه *rakhna*. A bandage for a fracture, استخوان بند *ustukhān band*.

FRACTURE, *vt.* شکستن *shikastan*, کسر کردن *kasr-k*.

FRAGILE, *a.* نازک *nāzūk*, منکسر *mun-kusir*. کمزور *kamzūr*.

FRAGILITY, *n.* نراکت *nazākat*, نازکی *nāzūkī*.

FRAGMENT, *n.* پاره *pāra*, ریزه *riza*, پاره *pārcha*, قطعه *kutt*.

FRAGRANCE, *n.* خوشبوئی *khūsh būi*, تعطر *taḍttar*, رایحت *rāhiyat*. To diffuse fragrance, بوی دادن *būi-d*, نفع کردن *naḥk-k*.

FRAGRANT, *a.* خوش *khūsh bū*, معطر *mudttar*, عطر سا *dtr sā*.

FRAGRANTLY, *ad.* با خوشبویی *bā khūshbūi*, نفعانه *naḥhāna*.

FRAIL, *a.* ناپایدار *nāpāydar*, فانی *fānt*, کمزور *kamzūr*, ضعیف *zāif*.

FRAIL, *n* زنبیل *sambīl*.

FRAILNESS, *n*. ناپایداری *nāpāyidārī*,

نراکت *naṣākat*, ناپاکی *nāṭawānt*.

FRAILTY, *n*. فنا *funā*, زبونی *zabūnī*.

Human frailty, طبیعت بشریت *tabī-
dti basharīyat*.

FRAME, *vt.* (make) ساختن *sākhtan* —

(adjust) تنظیم *paywastan*, نظام
دروغ بافتن *naṣām-k.*—(fabricate)
durūgh-b.

FRAME, *n*. دوا *kawām*, حلقه *halka* Frame

of mind, خاطر حال *hālī khātīr.*—(case)

کالبد *dān.*—(mould) قالب *kālīb*,
kālbud.—(border) حاشیه *hāshiyā*.

FRAMER, *n*. جاعل *bānī*, جاعل *jātl*,

سازنده *sāzanda*.

FRANCE, *n.p.* فرانچ *farāncha*, فرانسه

farānsa.

FRANCHISE, *n*. امینگی *āzādī*, امینگی

amīnī, حق معافی *hukki muāfi*.

FRANCHISE, *vt.* آزادی بخشیدن *āzā-*

dagī-b., خلاص کردن *khalāṣ-k.*

FRANGIBLE, *a*. vido FRAGILE.

FRANK, *a*. (sincere) محکم *mukhlis*,

صادق *sālik*, دل کشاده *kushāda dil*.

—(generous) سخا *karīm*, سخا *sakhī*.

FRANK, *n*. انگریز *farngī*, فرنگی *angr-*

rez.

FRANKINCENSE, *n*. لبان *lubān*, نشواره

nishwāra.

FRANKLY, *ad.* (sincerely) محکم *mu-*

khlisan, صادقانه *sālikāna*.

FRANKNESS, *n*. جوانمردی *juwānm-*

ardī, کرم *karam*.—(sincerity) اخلاص

ikhlas, دل کشاده *kushāda dil*.

FRANTIC, *a*. دیوانه *dīwāna*, مجنون

majnūn, آشوبناک *āshufta*, *gha-*

zab nāk.

FRATERNAL, *a*. برادرانه *birādarāna*,

اخوی *akhawīy*.

FRATERNITY, *n* برادری *biādarī*,

برادری *ukhuwat*, واداد *muākhāt*.

FRATRICIDE, *n* قتل برادر *kallībīrādar*

FRAUD, *n* فریب *furīb*, دغا *daghā* مکر

makr, تزویر *taẓwīr*, حیله *hīla*

bāzī, ربا *rayā*, غدر *ghadr*, خیانت

khiyānat.

FRAUDULENCE, *n*. حیله بازی *hīla bā-*

zī, دغابازی *daghā bāzī*

FRAUDULENT, *a*. دغا باز *daghā bāz*,

حیله باز *hīla bāz*, فریبده *furībun'a*,

مکار *makkār*.

FRAUDULENTLY, *ad.* غدارانه *ghad-*

dārāna, با حیله *bā hīla*.

FRAUGHT, *a*. پر *pur*, آلوده *āganda*.

—(laden) محمول *mahmūl*,

FRAY, *n*. هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*.

FREAK, FREAKISHNESS, *n*. خیال

khiyāl, وهم *wahm*, تعبیر *taghayyur*.

FREAKISH, *a* خیالی *khiyālī*, وهمی

wahmī.

FRECKLE, *n*. گندمه *gandama*, آبله

ābila.

FREE, *a*. آزاد *āzād*, رستگار *rastagār* رها

rahā—(guiltless) بی گناه *bī gunā*,

خطا *ghayrī khatā*.—(clear from

distress) بی رنج *bī ranj*.—(not com-

pelled) غیر اضطرار *ghayrī izzirār*.—

(permitted) مریخص *murakhkhas*.—

(open) صادق *bī rayā*, صادق *sālik*.

—(common) عام *ām*, مشارک *mu-hāarak*.

—(gratuitous) بی محصول *muft*,
bī mahsūl. Free and easy, آسوده و

آسوده *āsūda wa āzāda*.

FREE, *vt.* (set at liberty) خلاص کردن

khalāṣ-k., آزاد کردن *āzād-k.* رها کردن

rahā-k.—(clear from impediments)

ساف *sāf-k.*

FREEBOOTER, *n*. راه زن *duzl*, دزد

rāhzan, نصاب *kuzzāk*.

FREE-BORN, *a.* آزاد بخشت *āzād bakht*.

FREE-COST, *n.* بی خرچ *bi kharch*,
مفت *muft*.

FREEDMAN, *n.* ارادت بند *i'ādat-bandā*,
آزاد کرده *āzād kardā*.

FREEDOM, *n.* آزادی *āzādī*, آزادیگی *āzādīgī*,
امینتی *amīnī*, سلامت *salāmat*,
نجابت *najāt*, خلاص *khulās*.

FREE-HEARTED, *a.* آزاد دل *āzād dil*,
سخی *sukhī*.

FREEHOLD, *n.* میراث *jāgīr*, جاگیر *jāgīr*,
میراث *mīrās*.

FREELY, *ad.* (at liberty) با آزادی *bā āzādī*,
بدون (without fear) بی پروا *bi parvā*,
بی باک *bi bāk*.—(without restraint)
بی تکلف *bi tukalluf*.

FREEMAN, *n.* مرد آزاد *mardi āzād*,
مردم اصلی *mardumi aslī*.

FREETHINKER, *n.* خود *dahrīya*, دهریہ
رای *khud rāi*, ملحد *mulhid*.

FREE-WILL, *n.* اختیار *ihhtiyār*,
مختاری *mukhtārī*.

FREEZE, *vi.* منجمد کردن *munja-mīd-k.*,
یخ بستن *yakh-b.*, سرد کردن *fasurda-k.*
Freezing point, نقطه *nuktai jamūdat*,
جمودت

FREIGHT, *vt.* حمل در کشتی (load a ship)
حمل *haml bar kishī*.—(hire a
ship) بهار بکرایه *jehāz ba kirāya-g.*
—(let out a ship for hire) بهار بکرایه
دادن *jehāz ba kirāya-d.*

FREIGHT, *n.* بار *bārī jehāz*,
حمل کشتی *hamli kishī*.—(the
price paid for shipping goods) نول
naul, بهار *kirāya jehāz*.

FRENZY, *n.* دیوانگی *junūn*, جنون
شیداگی *shaydāgi*.

FREQUENCY, *n.* جمعیت *kasrat*, کثرت
جمیعت *jamīdt*.—(concourse) آمد و شد
āmad u shud.

FREQUENT, *a.* چند بار *chand bār*,
کثیر *kasīr*, بار بار *bār bār*.

FREQUENT, *vt.* آمد و شد کردن *āmad u shud-k.*,
رفت کردن *āmad u raft-k.* To be frequent, بار بار شدن
bār bār-sh, کثیر شدن *kasīr-sh*.

FREQUENTLY, *a.* بسیار بار *bisayār bār*,
اکثر اوقات *dufātān*, دفتام, *akear aulāt*.

FRESH, *a.* تازه *tāza*, تر *tar*, نو *naw*.—
(cool) خنک *khunuk*, سرد *sard*.—
(as vegetables) سر سبز *sar sabz*.—
(sweet) شیرین *shīrīn*, گوارا *guvārā*.

FRESHEN, *vt.* (make fresh) تازه کردن
tāza-k., خنک کردن *khunuk-k.* *vi.*—
(grow fresh) تازه گشتن *tāza-g.*

FRESHLY, *ad.* (cooly) بردانه *bardāna*.
—(newly) از نو *az naw*.—(unfadingly)
باتازگی *batāzagi*.—(with a ruddy look)
با سرخ رو *bā surkh rū*.

FRESHNESS, *n.* تازگی *tāzagi*, تری و تازگی
tar u tāzi, لطافت *latāwat*.—(coolness)
سرخ *burūdat*.—(liveliness) سرخ
روی *surkh rūi*.

FRET, *n.* (fermentation) جوش *jūsh*.—
(agitation of mind) پریشانی *parīshānī*,
اضطراب *iztirāb*.

FRET, *vt.* آزار کردن (agitate or disturb)
āzār-k., اضطراب کردن *iztirāb-k.*—(eat
away) اکل کردن *akal-k.*, لیس کردن
lahs-k.

FRETFUL, *a.* غضبناک *ghazabnāk*,
خشمناک *kha-shmnāk*, تیز طبیعت

FRETFULLY, *ad.* با اضطراب *bā iztirāb*,
تند مزاجانه *tund mī-zājāna*, با آزار

FRETFULNESS, *n.* غضب *ghazab*, آزار
پریشانی *parīshānī*.

FRETWORK, *n.* نقش *naḥsh*, سلسله *silasila* بندي *banī*.

FRIABLE, *a.* رشت *rasht*, ریزناک *rez nāk*.

FRIAR, *n.* زاهد *zāhid*, راهب *rāhib*.

FRICTION, *n.* مالش *mālīsh*, حک *ḥakk*, درسودگی *fursūdagi*.

FRIDAY, *n.* جمع *jumʿ*, آدینه *ādina*.

FRIED, *a.* برشته *birishla*, بریان *biryān*.

FRIEND, *n.* یار *yār*, دوست *dūst*, دوستدار *habīb*, رفیق *rafīq*, دلداری *dustdār*, دلدار *dildār*, حیرخواه *ḥaīr khāh*, خلیل *khalīl*, همدم *ham dam*, همگام *ghamgusār*. A sincere friend, یار وفادار *yāri wafādār*, محب *muhibbi* صادق *sādīk*. An intimate friend, یار غار *yāri ghār*. A meeting of friends, صحبت *suhbat* یاران *yārān*.

FRIENDLESS, *a.* بی کسی *bī kas*, بی یار *bī yār*, حاجتمند *hājatmand*.

FRIENDLINESS, *n.* خیر خواهی *kha-īrkhāhi*, مهربانی *mehrbāni*, شفقت *shafakat*.

FRIENDLY, *a.* دوستانه *dūstāna*, یارانه *yārāna*, مهربان *mehrbān*.

FRIENDSHIP, *n.* یاری *dūstī*, دوستی *yārī*, محبت *mahabbat*, دوستی *mu-wālat*, صداقت *sidākat*. Mutual and sincere friendship, مخالفت *mu-khālasat*, خلوص *khulūs*. To have friendship, دوستی داشتن *dūstī-d*, یاری کردن *yārī-k*.

FRIGATE, *n.* جہاز سم دغلی *jehāzi si dakulī*.

FRIGHT, *n.* vide, FEAR.

FRIGHTEN, *vt.* ترسانیدن *tarsāntidan*, هول کردن *khawf-r*, ترسانیدن *haul-k*.

FRIGHTFUL, *a.* هولناک *haulnāk*, ترسناک *tarsnāk*, مخوف *mukhawwif*.

FRIGHTFULLY, *ad.* مخوفانه *mukhkhawwifāna*, نا وحشت *bā wahshat*.

FRIGHTFULNESS, *n.* هولناکی *haul-nāki*, ناخوشی *tukhwīf*.

FRIGID *a.* (cold) سرد *sarīd*, سرد *bard*. —(passionless) محبت *bī mahabbat*, غیری *ghayri muālat* Frigid in constitution, باردارالمراح *bārīdul mīṣār*, سست اندام *sust an-lām*.

FRIGIDITY, *n.* (want of warmth) سردی *sarīdī*, برودت *burūdāt*. —(want of affection) عدم محبت *ādami mahabbat*. —(dullness) نانون *nā tawān*.

FRIGIDLY, *ad.* (coldly) سردی *ba sarīdī*, از برودت *az burūdāt*. —(without affection) بی محبت *bī mahabbat*. —(impotently) نانون *ba wajai nā tawān*.

FRINGE, *n.* ریش *rīsha*, طراز *tirāz*.

FRINGE, *vt.* دامن *rīsha-d*, طراز کردن *tirāz-k*.

FRIPPERY, *n.* لباس کهنه *libāsi kuhna*, زنده *zhinda*.

FRISK, *vi.* چستنی *jaslan*, رقصیدن *rakh-sīlan*, چیدنی *jahīlan*.

FRISKINESS, *n.* شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, چالاکی *chālākī*.

FRISKY, *a.* شاد *shāl*, مسرور *masrūr*, رقصان *raksān*.

FRITH, *n.* (of the sea) حلق البحر *ḥalku'l bahr*, خلیج *khulīj*. —(forest) جنگل *jangal*.

FRITTER, *n.* (fragment) پاره *pāra*.

FRITTER, *vt.* پاره پاره کردن *pārapāra-k*.

FRIVOLOUS, *a.* سبک *sabuk*, بیوده *bihūda*, باطل *bātil*, چیز *nā chīz*.

FRIVOLOUSLY, *ad.* بی معنی *bī ma-anī*, باطلانه *bātilāna*.

FRIVOLOUSNESS, *n.* سبکی *sabukī*, بطلان *butlān*, گذاب *gazāf*.

kifāyāt, کم خرج *ham kharch*, کفایت
شعار *kifāyat shiār*.

FRUGALITY, *n.* خانه داری *khāna dārī*,
اعتدال *kifāyat shiārī*, کفایت شعاری
attīlāl.

FRUGALLY, *ad.* با خانه داری *bā khāna
dārī*, با کفایت *mudtadilāna*,
bā kifāyat.

FRUIT, *n.* میوه *miwa*, ثمر *samr*, بر *bar*,
نفع *fākīhāt* — (*advantage*)
نتیجه *naft*, فایده *fāyīla*. — (*result*).
ناتجیه *natija*, ثمره *samra*. — (*offspring*)
اولاد *aulād*. Late fruits, میوهٔ مبیطیه
mitvai mubtā. Fresh fruits, نو بار
nau bār. Preserved fruits, مرئی
murabbā. A fruit basket, نبرک *tab-
rak*. To reap the fruit (of any thing)
فایده یافتن *fāyada-y*.

FRUITAGE, *n.* میوهجات *mewajāt*,
فواکه *mewahāi gunāgūn*, میوههای گوناگون
fawāka.

FRUITFUL, *a.* بار میوه دار *mewadār*, بار
دار *bār dār*, برومند *barūmand*. —
(*prolific*) نفوذ *naḥḥ*.

FRUITFULLY, *ad.* باردارانه *bār dārāna*,
مثمرانه *musmirāna*.

FRUITFULNESS, *n.* بار داری *bār dārī*,
برومندی *mewa dārī*, میوه داری
barūmandī.

FRUITION, *n.* کامرانی *tamattā*,
کام *kām*, کامیابی *kāmyābī*.

FRUITLESS, *a.* بی ثمر *bī samr*, بی
بی *bī bar*. — (*without advantage*)
بی منفعت *bī manḥfat*, بلا فایده *bilā fāy-
ada*, لاحاصل *lā ḥāsīl*.

FRUIT-TREE, *n.* درخت میوه دار *dīra-
khti mewā bar*.

FRUSTRATE, *vt.* محروم کردن *mahrūm-
k*, حرمان ساختن *hirmān-s*, بی بهره

bī bahra-k, نا امید کردن *nā-
umed-k*, باطل کردن *bātil-k*.

FRUSTRATED, *a.* محروم *mahrūm*,
بی بهره *bī bahra*. To be frustrated,
محروم شدن *mahrūm-sh*.

FRUSTRATION, *n.* ناامیدی *nāumedī*,
شکست *shikast*.

FRY, *vt.* بریان کردن *biryān-k*, برشته
burushtan.

FRYING, *n.* برشته *burushta*, بریان
biryān.

FRYING-PAN, *n.* تابه *tāwa*, تابه *tāba*.

FUDDLE, *vt.* (*make drunk*) مست
کردن *mast-k*, بیهوش نمودن *bī hūsh-k*.

FUEL, *n.* هیزم *hizam*, دود *wukūd*.

FUEL, *vt.* هیزم انداختن *hizam-a*.

FUGH, *n.* واپ *wāḥ*, پوک *puck*.

FUGITIVE, *a.* فرار *ārazī*, فرار
bī karār, بی پیام *bī kayām*.

FUGITIVE, *n.* فراری *farārī*, گریزنده
gurizanda.

FUGITIVENESS, *n.* مهاجرت *muhā-
jrat*, فرار *farār*, جلا *jilā*.

FULCRUM, *n.* مرکز *markaz*.

FULFIL, *vt.* (*accomplish*) تمام
کردن *tamām-k*, بجا آوردن *bajā-ā*,
بازار *basar-b*, ادا کردن *adā-k*. — (*fill full*)
لبالب ساختن *pur-k*, پر کردن
lab-s.

FULFILMENT, *n.* (*accomplishment*)
انجام *itmām*, تکمیل *tatama*. — (*perfor-
mance*) عمل *amal*, کردار *kirdār*.
Fulfilment of terms, ایفای وعده *ifāya
vaida*.

FULGENCY, *n.* روشنی *nūr*, روشنایی
raush-nē, لامعان *lamān*.

FULL, *a.* پر *pur*, سرشار *sar shār*,
مظفر *maufūr*. — (*expressing much*)
پر معنی *pur mad nē*. — (*containing much*)

- کدیر دار *kasir dār*, دار بسیار *bis-yār dār*. Full weight, تمام عیار *tamām tyār*, کامل الوزن *kāmil ul wazn*. Half full, نصفی *nisfī*. A full bumper, جام لدااب *jāmi labālab*.
- FULL**, *n.* (freedom from deficiency) بی نقصان *bī nuksān*.—(the whole) کل *kull*, تمام *tamām*. The full moon, بدر *badar*, مهر تمام *hamrī tamām*. Full speed, نیز رو *tez rau*.
- FULL**, *vt.* جام مصارت کردن *jāma kisārat-k.*, شستن *shustan*.
- FULLER**, *n.* کاسر *kassār*, گادر *gāzur*. The fuller's art, مصارت *kisārat*.
- FULLY**, *ad.* "تماما" *tamāman*, بالتمام *bī't tamām*.
- FULMINATE**, *vi.* (thunder) رعد کردن *radīd-k.*, صدا بلند کردن *sa'lāi buland-k.* *vt.*—ملاطمت کردن *malāmut-k.*, طعن دادن *tadn-d.*
- FULMINATORY**, *a* رعد و شان *radīd fishān*.
- FULNESS**, *n.* پری *purī*, آگندگی *āgan-dayī*.—(repletion) سیرگی *sīrī*.—(largeness) وسعت *wasīdt*, فراخی *farāhkt*.—(abundance) فراوانی *bis-yārī*, فراوانی *farāwānī*.
- FULSOME**, *a.* (nauseous) نا گوار *nā guwār*, مکرهه *mahrūh*—(stinking) بخر *bakhar*, دم گزشت *dam girifta*—(obscene) فاحش *fāhish*, زشت *zish*. Fulsome discourse, کلام نا پسند *kalāmi nā pasand*.
- FULSOMENESS**, *n.* (nauseousness) کد نا گوار *nā guwārī*.—(stink) گند *gand*.—(obscenity) زشتی *zish*.
- FUMBLE**, *vi.* نا سرا کردن *nā sazā k.*, بی معنی ساختن *bī madnī-s.*—(to be impotent) سستی نمودن *susti-n*
- FUMBLER**, *n.* مرد نا قابل *mardī nā kābil*, ناوه رفتار *yāwa rafiār*.
- FUME**, *n.* دود *dūd*, بخار *dukhān*, بخار *bukhār*.
- FUME**, *vi.* دود دادن *dūd-d.*, تبخیر نمودن *tabkhir-n.*
- FUMIGATE**, *vt.* دود ساختن *dūd-s.*, دود بخار دادن *bukhār-d*, دخن کردن *dukhna-k*—(perfume) معطر کردن *mua-ttar-k.*
- FUMIGATION**, *n.* بخار سازی *bukhār-sāzi*, دخن *dukhna*—(scent) خوشبو *khūshbū*.
- FUMITORY**, *n.* شهرج *shah-taraj*.
- FUN**, *n.* بازی *bāzi*, بذله *bāzlu*, لاه *lahv*.
- FUNCTION**, *n.* (office) منصب *mansab*, حاد *jāh*.—(performance) عمل *amal*, قابلیت *qābiyat*, قوت *kuwat*, ادا *a'lā*.—(power) کار *kār*.—(business) کار *kār*.
- FUNCTIONARY**, *n.* کارپرداز *kār par-dās*, منصبدار *masab-lār*.
- FUND**, *n.* (capital) اصل *asl*, سرمایه *sar-māya*.—(stock) ماه *māya*, وجه *wajah*. Trust fund, زر امانت *zari amānat*.
- FUNDAMENT**, *n.* اساس *asās*.—(anus) کون *kaun*.
- FUNDAMENTAL**, *a.* اصلی *aslī*, اساس *asās* دار *asās dār*, زاتی *zātī*.
- FUNDAMENTALLY**, *ad.* اصلیمان *aslīy-āna*, اساسی *asāsī*.
- FUNERAL**, *a.* کفنی *kafnī*, مانمی *mā-tamī*. A funeral pile, آشتان *ātish-tān*. Funeral oration, فاتحه *fātiḥ*, مرثیه *marsiyā*.
- FUNERAL**, *n.* جنازه *janāza*, میت *maytī*.—(burial) دفن *dafn*, تکفین *tak-fīn*.
- FUNGIOUS**, *a.* ملایم *mūlāyam*.
- FUNGUS**, *n.* چترمار *chatri māṛ*, سمراوغ *samārūgh*.
- FUNNEL**, *n.* خوهن *khūhan*, قمع *himd*.

- FUNNY**, *a.* لهو انگیز *lahw angiz*.
- FUR**, *n.* پوستین *postin*, خز *khaẓ*.
- FURBELOW**, *n.* زنجف *zinjaf*, ریش *riṣha*.
- FURBISH**, *vt.* (polish) صیقل کردن *say-kal-k*, جلا دادن *jaldā-d*.—(clean) پاک کردن *pāk-k*.
- FURIOUS**, *a.* (fierce) تند *tund*, نیر *tez*—(mad) دیوانه *dīwāna*, مجنون *majnūn*.—(enraged) غضبناک *ghaẓabnāk*, خشمناک *khashmnāk*. To be furious, خشمناک شدن *khashmnāk-sh*.
- FURIOUSLY**, *ad* مجنونانه *ba waj-ai majnūn*, از دیوانگی *az dīwānagi*, با نندی *bā tundī*.
- FURIOUSNESS**, *n.* دیوانگی *dīwānagi*, جردن *janūn*.—(fierceness) خشم *tesī*, نندی *tundī*.—(rage) خشم *khashm*, غصه *ghussa*, کهر *kuhr*.
- FURL**, *vt.* فراهم کشیدن *bāḍibān farāham-k*, پیچیدن *pechīdan*.
- FURLOUGH**, *n.* رخصت *rukhsat*, اجازت *ijāzat*, تعطیل *tadtil*.
- FURLOUGH**, *vt.* رخصت دادن *rukhsat-d*.
- FURNACE**, *n.* آتش دان *ātish dān*, فرن *furn*, کوره *kawra*. A baker's furnace, تنور *tannur*. A lime furnace, فرن *furni nawarat*. A potter's furnace, داش *dāsh*.
- FURNISH**, *vt.* فراهم دادن *dādan*, سر برآوردن *sar ba rāh-k*, رسانیدن *rasānīdan*.—(assist) مدد دادن *madad-d*, آموختن *yārī-k*.—(prepare) آماده کردن *āmādan*, تیار کردن *tayyār-k*.—(adorn) آراستن *ārāstan*, پیراستن *payrāstan*.
- FURNISHED**, *a.* سر برآورد *dāda*, مدد (assisted) *sar ba rāh kardā*.—(prepared) آماده *madad kardā*.—(adorned) پیراسته *āmāda kardā*, پیراسته *payrāsta*.
- FURNISHER**, *n.* دهنده *dahunda*, باری *yārī kunanda*, عطا گر *dā gar*.
- FURNITURE**, *n.* اسباب *asbāb*, سامان *sāmān*, رخت *rakht*. Household furniture, رخت خانه *rukht khāna*, اسباب خانه *asbāb khāna*.
- FURRIER**, *n.* سمور فروش *samnūr farūsh*, پوستین دوز *pōstin dūz*.
- FURROW**, *vt.* شیار کردن *shiyār-k*, خط کشیدن *khatt-k*.
- FURROW**, *n.* شیار *shiyār*, خط *khatt*.
- FURTHER**, *vt.* مدد دادن *madad-d*, قزقی (forward) *yārī-n*.—(forward) دادن *tarakhi-d*.
- FURTHER**, *a.* دورتر *dūrtar*, بیشتر *peshtar*.
- FURTHER**, *ad.* جز آن *jus ān*, از نو *afzūn*.—(again) دیگر *digar*, باز *bāz*, علاوه *dāwa*.
- FURY**, *n.* (rage) کهر *kahr*, خشم *khashm*, دیوانگی *dīwānagi*, مجنونگی *majnūni*.—(of the wind) نندی *tundī*.
- FURZE**, *n.* رگم *ratam*.
- FUSE**, *vt.* گداختن *gudākhtan*, حل کردن *hall-k*.
- FUSEE**, *n.* هوا مشک *hawā fishak*, نغنجچه *tufangcha*.
- FUSIBILITY**, *n.* امکان ریزش *imkāni rezish*, گدازش *galāzish*.
- FUSIBLE**, *a.* گداختنی *gudākhtani*, روان *rawān*.
- FUSION**, *n.* ریزش *rezish*, گداختگی *gudākhtagi*.
- FUSS**, *n.* خود نمایی *tashwīsh*, خود *khud numāi*.
- FUSTIAN**, *a.* سحر *sakhuni bi-hūda*, کلام هرزه *kalām hirza*.
- FUSTINESS**, *n.* گدایدگی *gandīdagi*, بد بوی *bad būi*.

FUTILE, *a.* بیهوده *bihūda*, بی معنی *bi madnt*, باطل *bātil*.

FUTURE, *a.* آینده *mustakbil*, آید *āyunda*. A future state, عالم غیب *āl-ami ghayb*. Future events, مستقبلیات *mustakbiliyāt*. The future tense, مستقبل زمان *sumāni mustakbil*. The future perfect, ماضی متشکی *māzī mutashakkī*.

FUTURITY, *n.* وقت آینده *wakti āyunda*, عاقبت *ākibat*, آخرت *ākhirat*.

FY, *interj.* های *hāya*, وای *wāya*, واه *wāh*, اف *uff*.

G.

GABBLE, *n.* هرزه گوئی *harsa gūi*, باوه *yāwa gūi*.

GABBLE, *vi.* باوه گوئی کردن *yāwa gūi-k.*, نایل و فال بیهوده کردن *kāl u kāl bihūda-k.*

GABBLER, *n.* باوه گو *hirza gu*, هرزه گو *yāwa gu*.

GABBLING, *n.* زیادہ گوئی *puch*, زیادہ گوئی *siyāda gūi*.

GABION, *n.* زنبیل با خاک آگنده *sambil bā khāk āganda*.

GABRIEL, *n.* جبرائیل *jibrāīl*.

GAD, *n.* (graver) قلم حکاکي *kalami hakkāki*.— (wedge) میخ *mekh*.— (point of a spear) سر نیزه *sar nīzah*.

GAD, *vi.* گردش کردن *gardīdan*, گردش کردن *gardish-k.*

GADFLY, *n.* خر مگس *khar magas*.

GAG, *vt.* با تمام دهن بستن *bā samām dahan-b.*

GAG, *n.* دهن بستگی *dahan bastagi*, گیر گلو *gulu gir*.

GAGE, *n.* پیمان *rahm*, پیمان *pay mām*, دعوت جنگ *girau*.—(challenge) باران سنج *dadwati jang*. Rain gage, باران سنج *bārān sanj*.

GAGE, *vt.* (pledge) گرو دادن *girau-d.*, رهن گذاشتن *ruhan-g.*

GAIETY, *a.* خوشحالی *khūsh hālī*, مسروری *masrūrī*, نشاط *farh*, نشاط *ni-shāt*.

GAILY, *ad.* مسرورانہ *masrūrāna*, خرمانہ *khurramāna*.—(finely) با زب و زینت *bā zeb u zinat*.

GAIN, *n.* نفع *naft*, سود *sūd*, فایده *fāy-ada*, حاصل *hāsil*, پیدایش *paydāyish*, منفعت *manfiat*.

GAIN, *vt.* نفع یافتن *hāsil-k.*, اندوختن *naft-y*, پیداکردن *paydā-k.*, اندوختن *andūkhtan*, بدست آوردن *badast-ā.*, منفعت کردن *tahsil-k.*, انجام ساختن *manfiat-k.*—(gainover) *ifhām-s.*, دل ربای کردن *dil rubāi-k.* To gain force, قوت یافتن *kuwat-y*, مشتد شدن *mushtad-sh.* To gain credit, اعتقاد اندوختن *attikād-a.*, *bāwar-y.* To gain one's ends or desires, براب رسیدن *bamurā-d-r.*, مراد حاصل کردن *murād hāsil-k.*

GAINED, *a.* میسر *muyassir*, اندوخته *andūkhtha*, محصل *mahsūl*.

GAINER, *n.* مستفید *muntaft*, منتفع *mustafid*.

GAINFUL, *a.* سودمند *sūd mand*, مفید *mufid*, نافع *naft*.

GAINLESS, *a.* بی فایده *bi fāyda*, بی حاصل *bi hāsil*.

GAINLY, *ad.* تیز دست *tez dast*.

GAINSAY, *vt.* رد کردن *radd-k.*, رد کلام *raddi kalām-k.*, خلاف نمودن *khilāf-n.*

- GAINSAYER**, *n.* خلاف گو *khī'āf gū*, منافق *munākiṣ*.
- GAIT**, *n.* رفتار *rafiār*, شیوه *shīwa*, سلوک *sulūk*.
- GAITER**, *n.* پاتا *pā-tāba*, مور *mosh*.
- GALADAY**, *n.* روز عید *rozi' id*.
- GALANGAL**, *n.* (a medical root) خولنجان *khūlanjān*, وز *warazh*.
- GALAXY**, *n.* ام انجوم *ammu'n nujūm*, ام السما *ummu's samā* —(assemblage) انجمن *anjuman*.
- GALBANUM**, *n.* باررد *bārzaḍ*.
- GALE**, *n.* (of wind) باد *bād*, هوا *hawā*, نسیم *nasīm*. A gentle gale, باد صبا *bādi sabā*, نسیم *nasīm*. A strong gale, باد سخت *bādi sakht*, زریان *zafay-ān*. A violent gale or storm, طوفان *tūfān*.
- GALIOT**, *n.* دونی *dūnī*.
- GALL**, *n.* (bile) صفرا *safrā*, زهره *zahra*. (nuts) مانو *māzū*. —(malignity) کینه *ktina*, دشمنی *dushmanī*.
- GALL**, *vt.* در کردن *dabar-k*, مشقت *mushkat-s*. —(wear or rub) اضطراب ساختن *sūdan*. —(vex) سودن *iz'irāb-s*, آزاردن *āzārdan*.
- GALLANT**, *a.* (gay, showy, well dressed) ظریف *sarīf*, نازک *nāsuk*, رجا *ribā*, زیوروار *buzurg-wār*. —(magnificent) شاهان *shāhāna*. —(polite) صاحب ادب *sāhibi adab* —(courageous) دلور *dilāwar*, دلیر *diler*, بهادر *bahādur*, جوانمرد *jawānmard*.
- GALLANT**, *n.* (gay, splendid man) اهل ظرفت *ahli zarāfat*. —(whore master) زناکار *zanākār*. —(fornicator) عشق باز *eshk bās*. —(paramour) آشنا *āshnā*, یار *yār*.
- GALLANTLY**, *ad.* (bravely) دلیرانه *dilērāna*, بهادرانه *bahādūrāna*. —(gaily)
- باظرافت *bā zarāfat* —(generously) کرمانه *karīmānā*.
- GALLANTRY**, *n.* (nobleness of mind) مردانگی *jawānmardī*, مردانگی *marid-ānagī*, دلوری *dilāwarī*. —(splendour of appearance) طراست *zarāfat*, نازاکت *nazākāt*. —(courtship) عشق بازی *eshk-bāzī* —(debauchery) بهرستی *shahwat purastī*.
- GALLERY**, *n.* روانی *rau āk*, دهلیز *deh-līz*, کاشانه *kāshāna*. A picture gallery, تصویر خان *taswīr khāna*.
- GALLIPOT**, *n.* مرنجان *martabān*, حق *hukha*.
- GALLOP**, *vi.* تاختن *tākhtan*, دویدن *dawtdan*, شتافتن *shitāftan*. To gallop a horse, اسب تاختن *asp-t*.
- GALLOP**, *n.* تاز *tāz*, بقریب *tukrīb*.
- GALLOWAY**, *n.* اسب میام *aspi miy-āna*.
- GALLOWS**, *n.* دار *dār*, صلیب *salīb*, چار میخ *chār mekh*.
- GALVANIC**, *a.* کهر بادی *kah rubāī*.
- GALVANISM**, *n.* کهر بادی *kah rubāyat*.
- GAMBLE**, *vi.* قمار بازی کردن *kimār ba-s-k*, باختن *bākhthan*.
- GAMBLER**, *n.* قمار باز *kimār bās*.
- GAMBLING**, *n.* قمار بازی *kimār bāst*.
- GAME**, *n.* (sport) لعب *ladb*, بازی *bāst*. —(animals hunted) شکار *sayd*, شکار *shikār*. To kill, hunt or catch game, شکار کردن *shikār-k*, شورت گرفتن *ha-sharat-g*.
- GAME**, *vi.* باختن *bākhthan*, بازی کردن *bāst-k*. To game at dice, ششدر بازی *shashdar bāst-k*, قمار باختن *kimār-b*.
- GAME-CKCK**, *n.* خروس جنگی *khū-rūsi jangī*.

FUTILE, *a.* بیهوده *bihūda*, بی معنی *bi madnt*, باطل *bātil*.

FUTURE, *a.* آینده *mustahbil*, آید *āyanda*. A future state, عالم غیب *āl-ami ghayb*. Future events, مستقبلیات *mustakbilyāt*. The future tense, مستقبل *sumāni mustakbil*. The future perfect, ماضی متشکی *māst mutashakkī*.

FUTURITY, *n.* وقت آینده *wakti āyanda*, عاقبت *ākibat*, آخرت *ākhirat*.

FY, *interj.* های *hāya*, وای *wāya*, واه *wāh*, اب *uff*.

G.

GABBLE, *n.* هرزه گوئی *harsa gūi*, باره *yāwa gūi*.

GABBLE, *vi.* باره گوئی کردن *yāwa gūi-k.*, قبل و فال بیهوده کردن *kīl u kāl bihūda-k.*

GABBLER, *n.* هرزه گو *hirza gu*, باره *yāwa gu*.

GABBLING, *n.* زباده گوئی *puch*, زیاده *siyāda gūi*.

GABION, *n.* زنبیل با خاک آگنده *sambīl bā khāk āganda*.

GABRIEL, *n.* جبرائیل *jibrāīl*.

GAD, *n.* (graver) قلم حکاکي *kalami hakāki*.—میخ (wedge) *mekh*.—سر نیزه *sar nīzah*. (point of a spear)

GAD, *vi.* گردش کردن *gardīdan*, گردش *gardīsh-k.*

GADFLY, *n.* خرگس *khar magas*.

GAG, *vt.* با صدام دهن بستن *bā samām dahan-b.*

GAG, *n.* دهن بستگی *dahan bastagi*, گلو گیر *gulu gir*.

GAGE, *n.* پیمان *pay mān*, رهن *rahn*, دعوت جنگ *girau*.—(challenge) باران سنج *dadwati jang*. Rain gage, *bārān sanj*.

GAGE, *vt.* (pledge) گرد دادن *girau-d.*, رهن گذاشتن *ruhan-g*.

GAIETY, *a.* خوشحالی *khūsh hālī*, مسروری *masrūrī*, فرح *farh*, نشاط *ni-shāt*.

GAILY, *ad* مسروران *masrūrāna*, خرمانه *khurramāna*.—(finely) با زب و زبنت *bā zeb u zināt*.

GAIN, *n.* نفع *naft*, سود *sūd*, فایده *fāy-ada*, حاصل *hāsil*, پیدایش *paydāyish*, منفعت *manfiat*.

GAIN, *vt.* نفع یافتن *hāsil-k.*, اندوختن *naft-y*, پیداکردن *paydā-k.*, بدست آوردن *andūkhtan*, منفعت کردن *tahsil-k.*, انجام ساختن *manfidt-k.*—(gain over) دل رباي کردن *ifhām-s.*, *dil rubāi-k.* To gain force, قوت یافتن *kuwat-y*, شدن *muhtad-sh*. To gain credit, اعتقاد اندوختن *attikād-a.*, *bāwar-y*. To gain one's ends or desires, براب رسیدن *bamurā-d-r.*, مراد حاصل کردن *murād hāsil-k.*

GAINED, *a.* میسر *muyassir*, اندوخته *andūkhta*, محصل *mahsūl*.

GAINER, *n.* منتفع *muntaft*, مستفید *mustafid*.

GAINFUL, *a.* سودمند *sūd mand*, مفید *mufid*, نافع *nāft*.

GAINLESS, *a.* بی فایده *bi fāyda*, بی حاصل *bi hāsil*.

GAINLY, *ad.* تیز دست *tez dast*.

GAINSAY, *vt.* رد کردن *radd-k.*, رد کلام *raddi kalām-k.*, خلاف نمودن *khilāf-n.*

- GAINSAYER**, *n.* خلاف گو *khī'āf gū*, منافق *munāfiq*.
- GAIT**, *n.* رفتار *raftār*, شیوه *shīwa*, سلوک *sulūk*.
- GAITER**, *n.* پاتا پا *pā-tāba*, موزه *mosh*.
- GALADAY**, *n.* روز عید *rozi id*.
- GALANGAL**, *n.* (a medical root) خولنجان *khūlanjān*, وز *warazh*.
- GALAXY**, *n.* ام انجوم *ammu'n niyūm*, ام السما *ummu's samā*—(assemblage) انجمن *anjuman*.
- GALBANUM**, *n.* بارزد *bārsad*.
- GALE**, *n.* (of wind) باد *bād*, هوا *hawā*, باد نسیم *nasīm*. A gentle gale, باد *bād* نسیم *nasīm*. A strong gale, باد *bād* زیان *zafayān*, باد سخت *bādī sakht*, طوفان *tūfān*. A violent gale or storm, طوفان *tūfān*.
- GALLOT**, *n.* دونی *dūnt*.
- GALL**, *n.* (bile) صفرا *safrā*, زهره *zahra*, کدیم *kīd* (nuts) مانو *māzū*—(malignity) دشمنی *dushmanī*.
- GALL**, *vt.* دابر کردن *dabar-k*, مشقت *musht*, ساختن *mushtat-s*—(wear or rub) اضطراب ساختن *sūdan*—(vex) سازدن *āzārdan*, آزاردن *āzārdan*.
- GALLANT**, *a.* (gay, showy, well dressed) ظریف *sarīf*, نازک *nāsuk*, زیبا *zibā*, بزرگوار *buzurg-wār*—(magnificent) شاهانه *shāhāna*—(polite) صاحب ادب *sāhibi adab*—(courageous) دلور *dilāwar*, دلیر *diler*, بهادر *bahādur*, جوانمرد *jawānmard*.
- GALLANT**, *n.* (gay, splendid man) اهل ظرافت *ahli zarāfat*—(whore master) زناکار *zanākār*, روسپی *rūspi*—(fornicator) عشق باز *shik bās*—(paramour) آشنا *āshnā*, یار *yār*.
- GALLANTLY**, *ad.* دلیرانه *dilārāna*, بهادرانه *bahādurāna*—(gaily)
- باظرافت *bā zarāfat*—(generously) کریمانه *karīmāna*.
- GALLANTRY**, *n.* (nobleness of mind) مردانگی *maridānagi*, جوانمردی *jawānmardī*, دلوری *dilāwarī*—(splendour of appearance) ظرافت *zarāfat*, نزاکت *nazākat*—(courtship) عشق بازی *shik-bāzī*—(debauchery) شہوت پرستی *shahwat parastī*.
- GALLERY**, *n.* روانی *rau āk*, دهلیز *deh-liz*, کاشانه *kāshāna*. A picture gallery, تصویر خانہ *taswīr khāna*.
- GALLIPOT**, *n.* مرتبان *martabān*, حقہ *hukka*.
- GALLOP**, *vi.* دویدن *dawīdan*, باختن *tākhtan*, شتافتن *shitāftan*. To gallop a horse, اسب تاختن *asp-t*.
- GALLOP**, *n.* تاز *tāz*, تقریب *tukrīb*.
- GALLOWAY**, *n.* اسب میام *aspi miy-āna*.
- GALLOWES**, *n.* دار *dār*, صلیب *salīb*, چار میخ *chār mekh*.
- GALVANIC**, *a.* کهر بادی *kah rubādi*.
- GALVANISM**, *n.* کهر بادی *kah rubāyat*.
- GAMBLE**, *vi.* قمار بازی کردن *himār ba-sī-k*, باختن *bākhhtan*.
- GAMBLER**, *n.* قمار باز *himār bās*.
- GAMBLING**, *n.* قمار بازی *himār bāst*.
- GAME**, *n.* (sport) لعب *lubb*, بازی *bāst*—(animals hunted) شکار *shikār*, صید *sayd*. To kill, hunt or catch game, شکار کردن *shikār-k*, شہرت گرفتن *ha-sharat-g*.
- GAME**, *vi.* بازی کردن *bākhhtan*, باختن *bāst-k*. To game at dice, ششدر بازی *sha-shdar bāst-k*, قمار باختن *himār-b*.
- GAME-CK**, *n.* خروس جنگی *khurusi jangī*.

GAMEKEEPER, *n.* شکار بان *shikār-bān*.

GAMESOME, *a.* لعب کار *la'ib-kār*.

GAMESTER, *n.* همار بار *himār bāz*,
ششدر باز *shashdar bāz*

GAMING, *n.* همار بازی *himār bāzi*. A
gaming-house, همارخانه *himār khāna*.

GANDER, *n.* قاز نر *kā-zi nar*,
بط نر *bati nar*.

GANG, *n.* گروه *gurūh*, طایفه *tāifa*.

GANGLION, *n.* (tumour) سلیمت *sildt*,
آماس *āmās*.

GANGRENE, *n.* خورا *hhūrā*, آکله *āki-lah*.

GANGRENE, *vt.* خورا نمودن *khūrā-n*,
خوره زدن *khūrah-z*.

GAOL, *n.* زندان *zindān*, قیدخانه *kayd khāna*, حبس *hubs*. Confined to a
gaol, زندان اهل *ahli zindān*, محبوس *mahbūs*.

GAOLER, *n.* زندان بان *zindānbān* سجان *sajjān*.

GAP, *n.* چاک *chāk*, شکاف *shigāf*,
شق *shak*. To stop a gap, چاک زدن *chāk pur-k*.

GAPE, *vi.* (yawn) خمبازد کردن *khamy-āza-k*,
تفاوت کردن *tasāwub-k* —
(open in fissures) چاک نمودن *chāk-n*,
در شق کشادن *dar shak-k*.

GAPE, *n.* خمباز *khamyāza*, دهن کشایی *dah-n-kushāt*.

GARB, *n.* لباس *libās*, پوشاک *poshāk*,
نمایش *jāma* — (appearance) —
نمایش *nu-māyish*, ظهور *sahūr*.

GARBAGE, *n.* روده *rauda*, فضل *fuzla*.

GARBLE, *vt.* منقطع کردن *maktūd-k*;
خراب کردن *kharrāb-k*.

GARDEN, *n.* باغ *bāgh*, روضه *rauza* (pl.

رباض). A flower garden, بوستان *bust-ān*, گلستان *gulistān*, گلزار *gulzār*.
A fruit garden, چمن *chaman*. Plea-
sant gardens, رباض دلکشا *riyāsi dil-
kushā*. A botanical garden, باغ *bāgh*
نباتات *nabātāt*.

GARDEN, *vt.* خشاوه ساختن *khishā-
wa-s*, باغ آراستن *bāgh-s*, باغ ساختن *bāgh-ā*.

GARDENER, *n.* بوستانچی *bāgh bān*, بوستانچی *būstāni*.

GARDENING, *n.* باغبانی *bāghbānt*,
علم بوستانچی *ilmī bustāni*.

GARGLE, *n.* غرغره *ghar ghara*.

GARGLE, *vt.* غرغره نمودن *gharghara-
n*, قلمه کردن *kilkila-k*.

GARLAND, *n.* گلبدن *gulband*.

GARLIC, *n.* سیر *sir*, سوم *sūm*.

GARMENT, *n.* لباس *pūshāk*, لباس *libās*, جامه *jāma*, کسوت *kisvat*. An
upper garment, بیرونه *bīrūna*. The
lining of a garment, استر *astar*. The
collar of a garment, گردبان *garībān*.
A short garment, نیم تن *nīm tan*,
شاماک *shāmāk*. A patched garment,
زنده *zhanda*. To put on a garment,
جامه در بر کردن *poshīdan*,
jāma dar bar-k. Mourning garments,
حداد *hidād*.

GARNER, *n.* انبار *ambār*, مخزن *makh-
zin*.

GARNET, *n.* لعل *ladl*, یاقوت *yākūt*.

GARNISH, *vt.* آراستن *ārāstan*, پیراستن *payrāstan*.

GARRET, *n.* طبخه فونانی *tabakai fau-
kāni*.

GARRISON, *n.* (soldiers) اهل قلع *ahli
kild*, حافظان قلع *hāfizāna kild*. —
(fortification) قلع *kild*, حصار *hisār*,
بار *bārū*.

GARRISON, *vt.* لشکر در قلع تعیین کردن *lashkar dar kild tayyun-k.*, مستحکم *mustahkim-g.* گردانیدن

GARRULITY, *n.* زیاده گوئی *ziyāda gūʾ*, اسباب *is-hāb.*

GARRULOUS, *a.* زیاده گو *ziyāda gū.* مبالغه *mikwāl.*

GARTER, *n.* پرت زانو بند *zānū band*, پرت *burat.*

GARTER, *vt.* بستن زانو بند *zānū band-b*, پرت بستن *burat-b.*

GASCONADE, *n.* لاف زنی *lāf sanī.*

GASH, *n.* زخم *zakhm*, جراحت *jarā-hat.*

GASH, *vt.* زخم کردن *zakhm-k.*, حرج ساختن *jurh-s.*

GASP, *n.* نفس کشی *dam hashī*, نفس *nafs.* The last gasp, نفس دم *nafsi dam*, مرگ *karīb ul marg.*

GASP, *vi* نفس زدن *dam-k.*, نفس زدن *nafs-z.*

GATE, *n.* در *dar*, دروازه *darwāza*, باب *bāb*, در *darb.* An open gate, در *dari* *kushāda*, باب *bābi* معطوح *kushāda*, در بسته *dari* *maftūh*. A shut gate, باب *bābi* معطوح *maftūh*. To knock a gate, در زدن *dar-z.* To shut a gate, در بند کردن *dar band-k.*, باب *bāb* معطوح *maftūh-n.* To open a gate, در کشادن *dar-k.*, باب *bāb* معطوح *maftūh-s.*

GATE-KEEPER, *n.* دربان *darbān*, رواب *barwāb.*

GATHER, *vt.* 1. جمع (accumulate) *jamʿ* کردن *jamʿ-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā* 2. (pluck) چیدن *chilan.* 3. (come together) فراهم شدن *jamʿ-sh.*, فراهم آمدن *farāham-ā* 4. (bring together) فراهم کردن *farāham-k.* 5. (gain)

بدمست آوردن *an lūkhlan*, 6 (grow thick) *badus'-ā* 6 (grow thick) *ghalīz g.* 7 (pucker) *ghalīz g.* 7 (pucker) *pur chin-d.*

GATHER, *n.* چیدن *chin*, *pech*, *tā.* GATHERER, *n.* جمع کننده *jamʿ kun-anla*, چیدان *chinān.*

GAUDILY, *ad.* شاهانه *ba vajai shāhāna*, با ظرافت *bā sarāfat*

GAUDINESS, *n.* زینت *zarāfat* *zīnat.*

GAUDY, *a.* زیبا *zibā*, تابدار *tābdār*, با زور *bā zivar.*

GAUGE, *n.* پیمان *paymān*, اندازه *an-dāzi*, قیاس *kuyās.*

GAUGE, *vt.* پیمودن *paymūdan.*

GAUNT, *a.* لاغر *lāghir*, نزار *nizār.*

GAUNTLET, *n.* دستبند *dastānāi* *āhanī*, باربند *bāzū band.*

GAUZE, *n.* گوهر ناب *garuhar tāb.*

GAY, *a.* (merry) شاد *shād*, خوش *khush*, خرسند *khursand*, دلشاد *dilshād.*— (showy) ظریف *zarīf*, تابدار *tābdār.*

GAYETY, *n.* شادی *shādī*, خوشی *khushi*, شادمانی *shādmānī*, خرمی *khurramī*.

GAYLY, *ad.* شادمانه *az khushī*, شادمانه *shādmāna.*

GAZE, *vi.* نظر کردن *nigristan*, نظر *nazar-k*, دیدن *dīdan.*

GAZE, *n.* نظر *nazar*, نگرانی *nigarānī.*

GAZETTE, *n.* صحیفه اخبار *sahifa hu'l akhbār*, روزنامه *rūz nāma.*

GAZETTE, *vt.* مندرج *darj-k.* درج کردن *munlurij-s.*

GAZETTEER, *n.* مجمع اخبار *majma' ul akhbār.*

GEAR, *n.* ساز *asbāb*, *sāz.*— (dress) لباس *libās.*— (harness) سازه *sāzi asp.*

- GELD**, *vt.* ساده کردن *ākhṭa-k* آخته کردن *ākhṭa-k*, *stā-la-k.*, حصی کردن *khassṭ-k.*
- GELDING**, *n.* آخته *ākh* آ، حصی *khassṭ*.
- GEM**, *n.* گوهر *gohar* جوهر *jauhar*. A brilliant gem, جوهر آبدار *jauhari ābdār*. Adorned with gems, مرصع *murassad*.
- GEM**, *vt* مرصع *murassad-k* مجوهر کردن *murassad-k*.
- GEMINATE**, *vt.* دوتا کردن *lutā-k*, مضاعف ساختن *muzādf*.
- GEMINI**, *n. pl.* برج جوزا *burji jauzā*.
- GEMMEOUS**, *a* جوهر آسا *jauharāsā*, گوهر پیوند *ghauhar payvand*.
- GENDER**, *n.* قسم *qism* نوع *nau* جنس *jins*, *kism*.—(in grammar) الجنس *al jins* —(masculine) مذکر *musakkur*.—(feminine) مؤنث *muannas*.—(neuter) غیر لی روح *ghayri zī rūh*.
- GENDER**, *vt.* تولید کردن *zāidan*, زایدن *zāidan*, تولید *taulid-k*.
- GENEALOGICAL**, *a* نسب منسوب *nasab mansūb* آبائی *ābāī*. Genealogical tree, شجره خاندان *shajrai khāndan*. Genealogical table, نسب نامه *nasab nāma*.
- GENEALOGIST**, *n.* نساب *naṣāb*, تاریخ دان *tāriḥh dān*.
- GENEALOGY**, *n.* نسب *nasab*, اصل *asl* سلسله *silṣila*, *nasab*.
- GENERAL**, *a* (common) عموم *āmūm*, کلی *kullī* مطلق *amm* جامع *jāmī*.—(summary) *mu-jamill*.
- GENERAL**, *n.* سردار لشکر *sardāri lashkar*, سالار *sālār*, سرهنگ *sarhang*, امیرالجبوش *amīru'l juyūsh*.
- GENERALISSIMO**, *n.* امیرالامر *amīru'l amr*, میر بخش *mīri bukhsh*.
- GENERALITY**, *n.* عمومیت *āmūmīyat*, عوام الناس *awāmmu'n nās*.
- GENERALLY**, *ad.* (universally) عمومًا *āmūman*, بالجمعا *bi'ljumlā*.—(frequently) چند بار *chand bār*, دفعه دفعه *daft ba daft*.
- GENERALNESS**, *n.* کثرت *kasrat*, بسیاری *bis-yārī*.
- GENERALSHIP**, *n.* سپه سالاری *sipah sālārī*, سرداری *sardārī*, سالاری *sālārī*.
- GENERATE**, *vt.* تولید کردن *taulid-k*, پیدا کردن *zāidan* (produce) زادن *zāidan*, وجود کردن *wajūd-k*, *paylā-k*.
- GENERATED**, *a.* مولود *maulūd*, موجود *maujūd*.
- GENERATION**, *n.* (begetting) پیدایش *paydāyish*, زایدگی *zāyidagī*, ولادت *wilādāt*.—(race) اصل *asl*, نسب *nasb*, نسل *khāndān*.—(progeny) خاندان *khāndān*.—(an age) عصر *dar*, (انسال *pl.*) *nasl*.—From generation to generation, دور زمان *dauri zamān*.—(single succession) پشت *pusht*.
- GENERATIVE**, *a.* تولیدی *taulidī*, پیدا کننده *paylā kunanda*.
- GENERIC**, *a.* جنسی *jinsī*, کلی *kullī*.
- GENERICALY**, *ad.* از جنس *az jins*, کلیتاً *kulīyatān*.
- GENEROSITY**, *n.* کریم *karam*, بذل *bazl*, جوانمردی *sakhāwat*, *jawān mardī*.
- GENEROUS**, *a.* (magnificent) جوانمرد *jawān mard*, کریم *karm*, فیاض *fayyāz*, بلند همت *sakhī*, سخا *sakhī*, *buland himmat*.
- GENEROUSLY**, *ad.* از جوانمردی *az jawānmardī*, از سخاوت *az shakhāwat*, کرمانه *karmāna*.

GENESIS, *n.* ولود *maulūd*, نَزَاد *nizād*.—(the book) تَوْرِيت *taurīt*.

GENITIVE, *n.* (case) اَصَافِت *izāfat*.

A noun in the genitive case, مَضَاف *muzāf* الیه *muzāf ilaihi*. A noun governing a genitive case, مَضَاف *muzāf*.

GENIUS, *n.* خُصْلَت *khuslat*, مَزَاج *mi-zāj*, خُلُق *khulq*, طَبِيعَت *tabī'at*.—

(mental faculties) قُوَت مَدْرَك *kūwatī mudrakā*, ادْرَاک *idrāk*.—(man of superior abilities) سَاحِب ادْرَاک *sāhib-i idrāk*.—(a spirit) جِن *jinn*, دُو *dū*.

GENTEEL, *a.* نَازِک *nāzik*, شَاسِت *shāst*, شَاسِی *shāsi*, لطیف *latīf*.

GENTEELNESS, *n.* نَزَاکَت *nazakat*, لَطَافَت *latāfat*.

GENTIAN, *n.* کُوشَاد *kūshād*, حَنْطِیَانَا *jantiyānā*.

GENTILE, *a.* شَعَب *shadh*, پَرَسْت *parast*, اَسَبِ *ummī*.

GENTILITY, *n.* (of birth) اَصْل رَاذِی *asl zādī*, پَاک *pāk*, شَرَاَفَت *sharāfat*, نَزَاکَتِی *nizākatī*.

GENTLE, *a.* (soft, mild) غَرِيب *gharīb*, سَلِیم *salīm*, مَلَایِم *mulāyīm*.—(well-born) پَاک نَزَاد *pāk nizād*, شَرِیف *sharīf*.—(soothing) دِلِپَزَر *dil pazir*.

GENTLEMAN, *n.* شَرِیف *sharīf*, مَبْرَا *mīrā*, مَرَد آدَمِی *mard ādamī*.

GENTLEMANLY, *a.* بِر وَجْه *bar wajh*, شَرِیف *sharīf*.

GENTLENESS, *n.* مَلَایِمَت *mulāyamat*, مَدَارَا *mudārā*, نَزَاکَت *nazakat*, شَرَاَفَت *sharāfat*.

GENTLEWOMAN, *n.* زَن پَاک نَزَاد *zani pāk nizād*, خَانُون *khātūn*.

GENTLY, *ad.* (tenderly) مَلَایِمَت *mulāyamat*, مَشْفَقَانَه *mushfikāna*.

—(smoothly) آهِسْت *āhista*, مَهْلَا *maḥlan*. Going gently, رَوَان *ravān*, آهِسْت *āhista*. Gently! Gently! آهِسْت *āhista*.

ENTRY, *n.* اصْحَاب دَوْلَت *as hābi dawlāt*, اَهْل پَاک نَزَاد *ahl pāk nizād*.

GENUFLECTION, *n.* زَاو زَنْبِ *zāw zanbī*, سَجْدَه *sijda*.

GENUINE, *a.* خَالِص *khālīs*, صَاف *sāf*, اصِیل *asīl*, صَالِح *sālīh*, خَاص *khāss*, دُرُسْت *durust*.

GENUINELY, *ad.* خَالِصَانَه *khālīsāna*, صَافِی *sāfi*, صَدِیق *sadīq*, اصِلِی *asliyat*.

GENUINENESS, *n.* خُلُوص *khulūs*.

GENUS, *n.* جِنْس *jins*, نَوْع *na'w*.

GEODESY, *n.* مَسَاحَت *masāhat*.

GEOGRAPHER, *n.* صَاحِب تَخَطِیطِ بِلَاد *sāhibi takhtīti bilād*, خَطَاطِ الْبِلَاد *khattātū'l bilād*.

GEOGRAPHICAL, *a.* تَخَطِیطِ بِلَاد مَنَسُوب *takhtīti bilād mansūb*.

GEOGRAPHY, *n.* تَخَطِیطِ بِلَاد *takhtīti bilād*, خَطَاطِ الْبِلَادِی *khattātū'l bilādī*.

GEOLOGY, *n.* عِلْم طَبَقَاتِ زَمِین *ilmī tabaqāti zamīn*, اَرَضِیَّات *arziyāt*.

GEOMANCER, *n.* رَمَال *ramāl*, فَالْکِیَر *fālgīr*.

GEOMANCY, *n.* عِلْم رَمَال *ilmī ramāl*.

GEOMETRICAL, *a.* هِنْدَسِی *handasī*.

GEOMETRICALLY, *ad.* بِقَانُونِ هِنْدَسِی *ba kānūni muhandasī*.

GEOMETRICIAN, *n.* مَهِنْدَس *muhandis*, هِنْدَسِ شَنَاس *handasa shanās*.

GEOMETRY, *n.* عِلْم هِنْدَس *ilmī handasa*, عِلْم الْمَسَاحَت *ilmū'l masāhat*.

GERMINATE, *vi.* رُوسْتَن *rustan*, رُوسْتَن *roydan*.

GESTICULATE, *vi.* صورت نمازی کردن *sūrat numāi-k.*, مسخره کردن *mas-khara-k.*

GESTICULATION, *n.* مسخره *maskha-ra*, حقه بازی *hukka bāzi.*

GESTURE, *n.* حرکت *harakat*, خندش *jumbish*, وضع *wazī.* An amorous gesture, کرشمه *kirishma*, شیوه *shewu*

GET, *vt.* (acquire) اندوختن *yāftan*, یافتن *yāftan*, اندوختن *andukhtan*, حاصل کردن *hāsil-k.*—

(beget) بفاسل *taulid-k.*, تولید کردن (beget)

تافتن *tanāsul-s.* To get off (escape)

تافتن *rahāiy-y.* To get over,

مغلوب کردن *ghālib-sh.*, غالب شدن

mughlūb-k. To get over (cross) عبور

کردن *dhūr-k.* To get up, برخاستن

barkhāstan, بایم شدن *kāyam-sh* —

(from bed) از بستر برخاستن *az bistar-b.*

To get acquainted, معرفت کردن *ma-*

trifāt-k., یاران گشتن *yārān-g.* To

get before, پیش رفتن *pesh-r.*, مقدم

شدن *mukaddam-sh.* To get by

heart, باد گرفتن *yāl-g.*, آموختن

āmukhtan.

GHASTLINESS, *n.* وحشت روی *vahshat rūt*, هولناکی *hawnākī.*

GHASTLY, *ad.* زورده *pazhmurda*, سیه‌گون *sahmgīn.*

GHOST, *n.* صوت وهمی *sūratī vahmī*, خیال *khiyāl.* The Holy Ghost, روح القدس *rūhū'l qads.*

GHOSTLINESS, *n.* روحانیت *rūhānīyat.*

GHOSTLY, *ad.* روحانی *rūhānī*, نفسانی *nafsānī.*

GIANT, *n.* دودو *dfrit*, غریب *dfrit*, دودو *dfrit*, مرد بلند قد *mardi buland kadd.*

GIBBERISH, *n.* غلط *ghalat*, عیب *dbas*, بی‌وادی *bihūdagi.*

GIBBET, *n.* دار *dār*, صلیب *salīb.*

GIBBET, *vt.* صلب کردن *salb-k.*, در بار کشیدن *bar dār-k.*

GIBBOSIFY, *n.* نا همواری *nā hamwārī.*

GIBBOUS, *a.* محدب *muhaddab*, نا هموار *nā hamwār.*

GIBE, *vi.* کلام استعبار *tadni-z*, طعن زدن *kalāmi istihzā-k.*

GIBE, *n.* استعبار *istihzā*, امسوس *afsūs*, طعن *tadni.*

GIDDILY, *ad.* (carelessly) بی پروانه *bi parwāna*, غفلانه *gh iflatāna.*—(in a

giddy manner) سرگردان *sar gardān*,

بی‌هوش *bi hūsh.*

GIDDINESS, *n.* دوران سر *da-urāni sar*, سر گرد *sar gard.*—(incon-

stancy) عدم استواری *bi ustuwārī*, عدم

دوام *dlami karārī.*—(carelessness)

غفلت *ghaflat.*

GIDDY, *a.* سر گردان *sar gardān*, سر

بی قرار *sarsām*—(inconstant) بی قرار

bi karār, نا پایدار *nā pāydar.*—(care-

less) بی فکر *bi fikr*, بی پروا *bi parwā.*

Giddy-headed, سبکسر *sabukesar*, سر

در هوا *sar dar havā.*

GIFT, *n.* بخشش *bakhshish*, عطا *dād*, عطا

dtā, نظر *nazar*, انعام *inām.* 2

(faculty) قدرت *kuwat*, قابلیت *kābīliyat*,

قدرت *ku'rat.*

GIFTED, *a.* صاحب بخشش *bakhshinda*, صاحب

قدرت *sāhibi kuwat.*

GIG, *n.* (a top) دوامت *duwāmat*, فر فر

farfar.—(light carriage) عرابه کوچک

drābai kūchak.

GIGANTIC, *a.* قوی هیكل *hawī haykal.*

GIGGLE, *vi.* خندیدن *kahkah-z*, خندیدن *khan'idan.*

GIGGLER, *n.* خنده زن *kahkah zan.*

GIGLOT, *n.* زن شوخ چشم *zani shūkh chashm.*

GILD, *vt.* طلاکاری *ba zar-a.*, زر اندودن *tilākār-k.*, تاشیب کردن *tashīb-k.*
 GILDED, *a* زر نگار *zar nigār*, مرصع *murassad*, مذهب *muzahhab*.
 GILDER, *n.* طلاکار *tilākār*, مذهب *muzahhib*.
 GILDING, *n.* زر نگاری *tilā kāri*, طلا کاری *zar nigāri*.
 GILLY-FLOWER, *n.* قرنفل *karanful*.
 GILT, *n.* زر اندودی *tilā kāri*, طلا کاری *zar anūdī*.
 GIMLET, *n.* مثقب *barmāh*, برما *mis-kab*.
 GIN, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*.
 GIN, *it* دانه پنجه جدا *pāk-k.*, دانه *dāni* پنبه *pumba judā-k.*
 GINGER, *n* زنجبیل *sanjabil*.
 GINGERLY, *ad.* زنجبیلان *zanjabilāna*.
 GINGLE, *vi.* طبله کردن *tantana-k.*, نغمه سرای کردن *naghmai sarāi-k.*
 GINGLE, *n.* طبله *tantana*, صدا *sadā*.
 GIRAFFE, *n.* شتر گاو *shutur guw*.
 GIRD, *vt* (surround) گرد کردن *gird-k.*, محاصره کردن *ahāta-k.*, محاصر کردن *muhāsara-k.*—(fasten) بستن *bustan*, بند کردن *band-k.*
 GIRD, *n* حلقه *halqa* دایره *dāyira*.
 GIRDED, *a.* بسته *basta*, محاط *muhāt*.
 GIRDER, *n* تیر *tīr*.
 GIRDLE, *n.* کمربند *hamar band*, میان بند *miyān band*.
 GIRL, *n.* دوشیزه *dūshiza*, دوخت *dukh*, بنت *bint*.
 GIRLISH, *a.* دخترک *dukhtarak* آسا *āsā*.
 GIRTH, *n.* تنگ *tang*, پشتنک *pushtank*.
 GIVE, *vt.* دادن *dādan*, بخشیدن *bakhshidan*, بذل کردن *dtā k.*, عطا کردن *basl-k.*, احسان دادن *ihāsān-d.* To

give a present, انعام دادن *inām-d.*, بخشش کردن *bakhshish-k.* To give advice, پند دادن *pand-d.*, نصیحت *nastihat-k.* To give warning, نمودن *āyāhi-n.* To give interest (for money), سود دادن *sūd-d.* To give up, گذاشتن *guzāshtan*, فرک *tar-k-k.* To give up or over, تسلیم ساختن *taslim s.*—(think no more) قطع نظر کردن *hatt nazar-k.* To give possession, تملیک کردن *tamlīk-k.* To give away, بخشیدن *bakhshidan*. To give out (proclaim) اشتهار کردن *ishtiāhār-k.*, بیان نمودن *bayān-n.* To give out orders, فرمان دادن *farmān-d.*, صورت امر کردن *ām-r-k.*—(pretend) بهانه کردن *sūrat muāmala-k.* To give out, give over, give up, (desist) درست کشیدن *durust-k.*, وادادن *wā mādun.*—(distribute) قسمت کردن *hissā-d.*, گداختن *mut-k.* Give (melt as ice) *gulālhtan* To give way, راه دادن *rāh-d.* To give into (adopt) راضی شدن *rāzī-sh.* To give an advantage, غلبت دادن *galbat-d.*,—(allow profit) فایده دادن *fāyda-d.* To give an answer, *naft-d.* To give a denial, جواب دادن *jawāb-d.* To give a denial, انکار کردن *inhār-k.* To give credit, (believe) اعتقاد بردن *ttihād-b.*—(trust to) اعتماد کردن *attimād-k.*—(lend) بربی دادن *kārs-d.* To give a blow, ضرب کردن *zarb-k.* To give in charge, حواله کردن *hawāla-k.* To give law (command) حکم گذاری کردن *hukm guzāri-k.* To give leave, *ijāzāt-k.* To give strength

- دادن *kuwat-d.* To give up an argument, از مباحثت باز ماندن *as mubāhasat bās-m.*
- GIVER, *n.* عطا کننده *dahanda*, عطا *atā kunanda*, واهب *wāhib.* The giver of life, بخش جان *jān baklsh.*
- GIZZARD, *n.* حوسلت ساز *sang dān*, حوسلت *hausalat.*
- GLAD, *a.* شاد *shād*, خوش *khūsh*, خرم *khurram*, مسرور *masrūr.* To be glad, شادمان شدن *shādmān-sh.*, خرم شدن *khurram-sh.*
- GLAD, *vt.* دلشاد کردن *dilshād-k.*, ممانون *shādmān-s.*, شادمان ساختن کردن *mamnūn-k.*
- GLADIATOR, *n.* شمشیر زن *shamshīr zan*, پهلوان *pahlawān.*
- GLADLY, *ad.* شادمانانه *shādmānāna.* از خوشی *az khūshī*, با سر و چشم *ba sar u chashm.*
- GLADNESS, *n.* شادی *shādī*, خوشی *khūshī*, مسرور *masrūr*, خرمی *khurramī*, فرحت *farhat.*
- GLANCE, *n.* نگاه *nigāh*, نظر *nazar*, ره زالعین *ramzu'l dīn.* The first glance, نگاه اول *nigāhi auwal.* At one glance, بکره *yak rah.*
- GLANCE, *vi.* ره زالعین *nigristan*, بگریستن *ramzu'l dīn-n.* — (strike obliquely) با راست زدن *nārāst-z.* To glance at, ایما کردن *īmā-k.*
- GLAND, *n.* ضوات *zawāt.*
- GLARE, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*, روشن شدن *raushan-sh.*
- GLARE, *n.* ناب *tāb*, روشنی *raushnī.* — (a fierce look) درشت نظر *duru-sht nazar.*
- GLARING, *a.* (brilliant) تابان *tābān*, روشن کنان *raushan kunān.* — (barefaced) گستاخ *gustākh*, بی شرم *bī sharm.*
- GLASS, *n.* آبنگینه *ābgīna*, شیش *shīsha*, زجاج *zujāj.* A glass maker, زجاج *zujāj.* Brayed glass, مینا *khurdai mīnā.* A bit of glass, زجاجت *zujājat.* A looking glass, آینه *āīna*, A glass bead, مینا *mīnā.* An hour-glass, ساعت *shīsh-ai sādt.* A perspective glass, دوربین *dūrbīn.* A cupping glass, کبه *kuba.*
- GLASSY, *a.* زجاجی *zujājīy.*
- GLAZE, *vt.* (windows, &c.) با زجاج مهره *bā zujāj-ā.* — (paper, &c.) آراستن کردن *mukra-k.*, جلا کردن *jilā-k.*
- GLAZED, *a.* (with glass) شیش دار *shīsha-dār*, با راج آراسته *bā zujāj ārāsta.* — (linen, paper, &c.) مهره دار *mukra-dār*, مهره زده *mukra zada.*
- GLAZIER, *n.* زجاجی *zujājī*, در شیش *shīsha bur.*
- GLEAM, *n.* شعاع *shu'ā*, پرتو *partau* جمع *lamd.*
- GLEAM, *vi.* پرتو انداختن *partau-a.*, لامع زدن *lamd-z.*, درخشیدن *dirakhshidan.*
- GLEAN, *vt.* چیدن *chīdan*, خوشم چیدن *khushu-ch.*
- GLEBE, *n.* مدر *maḍar*, چمن *chaman.*
- GLEE, *n.* شادمانی *shādmānī*, طرب *tarab.*
- GLEET, *n.* جربان *jaryān*, مواد *mawād.*
- GLEN, *n.* دره *darra.*
- GLIDE, *vt.* لغزیدن *laghazīdan.*
- GLIMMER, *vi.* لامع نمودن *tāftan*, ناگتن *lamd-n.*
- GLIMPSE, *n.* روشنایی تیز رو *raushnāī tez rau.* — (faint light) روشنایی کمزور *raushnāī kam zor.*
- GLISTER, *n.* (transitory view) نظر سبک *nazarī sabuk.*

GLITTER, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*,
تافتن *tāftan*, لامع کردن *lamd-k.*

GLITTER, *n.* درخشیدگی *dirakhshī-*
dagī, تاب *tāb*, لامعان *lamān.*

GLITTERING, *a.* درخشان *dirakhsh-*
ān, تابان *tābān*, لامع *lāmā*

GLOBE, *n.* کره *kurah*, گوی *gūt* The
terrestrial globe, کره ارضی *kurah-i*
arzi. The celestial globe, کره فلکی
kurahi jalaki.

GLOBULAR, *a.* کروی *kuri*, کروی *kurawi*,
مستدبر *mustadbir*.

GLOBULE, *n.* کره *kurah* لهره *lhur-l*

GLOMERATE, *vt.* جمع کردن *jamt-k.*,
انداختن *ambāshlan*.

GLOOM, *vi.* تیره نمودن *tīra-n.*, تاریک
کردن *tārik-k.*

GLOOM, } تاریکی *tārikī*, *n.*

GLOOMINESS, } ظلمت *zulmat*, Gloom-
iness of mind, تیره ضمیری *tīraza-*
mīri, دلشکستگی *dilshikastagi*.—(of
countenance) روی سحبت *sakht rūi*.

GLOOMILY, *ad.* تاریکانه *tārikāna*, تیره
رانه *tīra zamīrāna*.

GLOOMY, *a.* (obscure) تیره *tīra*, تاریک
tārik. Gloomy minded, تیره صمبر
tīra zamīr, دلشکسته *dilshikasta*.
Gloomy of look, روی سحبت *sakht rū*,
تورش *tursh rū*.

GLORIFICATION, *n.* اجلال *ijlāl*,
ستایش *sitāyish*, افتخار *iftikhār*.

GLORIFIED, *a.* ستوده *sitūda*, مغرور
mufakhhhar.

GLORIFY, *vt.* ستودن *sitūdan*, ستایش
دادن *sitāyish-d.*, حمد کردن *hamd-k.*

GLORIOUS, *a.* مغرور *mufakhhhar*,
ذوالجلال *zu'l jalāl*, مجید *majid*.—
(proud) متکبر *mutakabbir*.

GLORIOUSLY, *ad.* با اجلال *bā ijlāl*,
شریفانه *sarīfāna*, عزت

GLORY, *n.* (praise) ستایش *shitāyish*,
حمد *hamd*, مدح *maḥ* —(grandeur,
honor) جلال *jalāl*, بهر *fuhr*, سر اواری
sur afāzi, عزت *izzat*. True glory,
اصیل *majlī asīl*. False glory,
نکر *takabbur*. The height of glory,
تکدراذیت *takbirānīyat* To contend
for glory, و آخرت کردن *mufakha-*
rat-k.

GLORY, *vi.* افتخار کردن *iftikhār-k.*, لاف
زدن *lāf-z*, شادمانی کردن *shālmānī-k.*

GLOSS, *n.* (comment) تفسیر *tafsīr*, شرح
sharh. —(specious interpretation)
برجمه *tarjumaī ma'āzī* —
(brightness) تابش *tābīsh*, روئی *rūi-*
nak

GLOSS, *vt.* (comment) تاویل کردن *tāwīl-*
k., شرح ساختن *sharh-k* —(make a
specious representation) برجمه *tarjumaī ma'āzī-n* —(em-
bellish with superficial lustre) جلا دادن
jilā-d, جلوه دادن *jaluā-d*.

GLOSSARIAL, *a.* تفسیری *tafsīrī*,
توضیحی *tauzīhī*.

GLOSSARY, *n.* کتاب لغت *kitābi*
luḡhat, فرهنگ *farhang*

GLOSSINESS, *n.* جلوه *jilā*, داری *dārī*,
مهره *muhra dārī*, جلوه *jaluā*

GLOSSOGRAPHER, *n.* اهل تفسیر *ahli*
tafsīr.

GLOSSY, *a.* جلوه دار *jaluā dār*, مهره
دار *muhra dār*.

GLOUT, روی سحبت *sakht rūi-*
n., تورش روی نمودن *tursh rūi-n.*

GLOVE, *n.* دستانه *dastāna*, دست
mūzui dast. To put on gloves,
دستانه پوشیدن *dastāna-p.*

GLOVER, *n.* دستانه فروش *dastāna*
farūsh.

GLOW, *vi.* (be hot) گرم شدن *garm-sh.*,

بودن *harr-b.*—(to be bright) تابان شدن *raushan-sh.*, تابان بودن *tābān-b.* To glow with anger, از غضب گرم شدن *as gūzab garm-sh.* To glow with zeal or courage, از غیرت گرم شدن *as ghayrat garm-sh.* To glow with fancy, تاب خیال نمودن *tābi khiyāl-n.*

GLOW, *n.* (shining heat) تاب *tāb*, آفرینش *afrūzish.* — (vehemence of passion) حمیت *hamīyat*, گرمی *garmī*, حرارت *kahr.*—(ardour, zeal.) حرارت *harārat*, رشک *rishk*, غیرت *ghayrat* —(brightness of colour) روشن گویی *raushan gūi*, آذرنگی *āzranqi*

GLOW-WORM. *n.* کرم شبتاب *kirmi shab tāb*, ابو حباب *abu hubāhib.*

GLOZE, *vi.* چالپوسی *chāplūsi*, نملی *tamalluk.*

GLUE, *n.* سریشی *sarish.* بلم *yulam.*

GLUE, *vt.* چسپانیدن *bā sarish ch.*, با سریشی وصل کردن *bā sarish wasl-k.*, پُر کردن *pur-k.*

GLUT, *vt.* (satiatate) سیر کردن *sayr-k.*, (swallow) اوباشتن *aubāshitan* —(overstock) زاید کردن *zāid-k.*

GLUT, *n.* زبادتگی *ziyā-dati*, افزونی *afzūnī.*—(satiety) سیرگی *sayrī.*—(obstruction) سد *sadd.*

GLUTINATE, *vt.* بهم پیوستن *ba ham-p.*, وصل نمودن *wasl-n.*

GLUTINOUS, *a.* آسای *sarish āsā*, اشقر *ashkar.*

GLUTINOUSLY, *ad.* اشقران *ashkaran*, چربانه *charbāna.*

GLUTINOUSNESS, *n.* چربی *charbi*, اشقری *ashkarī.*

GLUTTON, *n.* بسیار خوار *bisayār khār*, شکم پرست *shikam parast.*

GLUTTONIZE, *vi.* بسیار خوردن *bisayār kh.*

GLUTTONOUS, *a.* بسیار خور *bisayār khūr*, شکم پرست *shikam parast.*

GLUTTONOUSLY, *ad.* بسیار خورانه *bisayār khurāna*, با شراحت *bāsharāhat.*

GLUTTONY, *n.* بسیار خواری *bisayār khārī*, طمعکاری *tamt kārī.*

GLYCERINE, *n.* شکر دهنه *shakar-dahnat.*

GNARL, *vi.* غریدن *gurrīdan*, نعره زدن *nadrā-z.*

GNASH, *vt.* بهم زدن *baham-z.*, دندان دادن *dandān-f.*

GNAT, *n.* پشه *pashsha*, بعوض *bdūz.*

GNAW, *vt.* خاندن *khātdn*, دندیدن *dandīdan.*

GNOMON, *n.* عقرب *dīrab.*

GO, *vi.* رفتن *rafīan*, روان شدن *rawān-sh.*—(walk) سیر کردن *sayr-k.*—(desert) گذاشتن *guzāshitan* To let go, رها کردن *rihā-k.*, گذاشتن *guzāshitan.* To go on foot, پیاده رفتن *piyāla-r.* To go on horse back, سوار شدن *sawār-sh.* To go a hunting, برای شکار رفتن *barāya shikār-r.* To go fast, زود رفتن *zūd-r.* To go slow, آهسته رفتن *āhista-r.* To go one after another, یکدیگر رفتن *pasī yak dīgar-r.* To go away, گذاشتن *guzāshitan*, گشتن *gashtan.* To go before, پیش رفتن *pesh-r.*, مقدم شدن *mukaddam-sh.* To go behind, پس رفتن *pas-r.* To go back, باز رفتن *bāz-r.* To go backward, باز پس رفتن *bāz pas-r.* To go to the necessary, بجای *bajāi* ضرور رفتن *zurūr-r.* To go on shore, از جهاز بساحل رفتن *az jehāz bāsāhil-r.* To go round, گردیدن *gard-*

idan, احاطه رفتن *ahāta-r*. To go up, گردیدن بالا *bālā-r*. To go about, گمراه شدن *gurāidan*. To go aside, در میان *gumrah-sh*. To go between, در میان رفتن *dar miyān-r*. To go or pass by, مرور نمودن *marūr-n*, گذشتن *gu-sahtan*. To go by, از قاعده رفتن *az kāyula-r*. To go down, فرو رفتن *furū-r*. To go in, داخل شدن *dākhil-sh*. To go out, بیرون رفتن *berūn-r*. To go off, نفس آخر زدن *nafs ā'hir-z*. To go on, حمله کردن *hamala-k* — (proceed) پیش رفتن *pesh-r*, استمرار *istimrār-n*. To go out, (upon an expedition) عزم سفر کردن *dzamisafar-k*. To go out (of doors) بیرون رفتن *berūn-r*, بدر رفتن *būlar-r*. — (to be extinguished.) منطوعی گردیدن *munt afi-g*, مدقّطع گشتن *munkātī-g*. To go through (execute) بجا آوردن *bajā-ā*, بسر بردن *basar-b*. — (suffer, undergo) تحمل کردن *tahammul-k*

GO-CART, *n*. مدحّات *gurdūn*, گردون *mudhāt*.

GOAD, *vt* مهیّز زدن *khaltīlan*, خلیدن *mahmiz-z* — (stimulate) تحریک کردن *tahrīk-k*, برانگیختن *bar-a*.

GOAD, *n*. غاوشنگ *mikmazat*, مهره *ghāw-shang*.

GOAL, *n*. (starting post) مقبّص *milbas*, نشان *mikwas* — (winning post) مقبّص *nishān* — (any place of destination) نشانگاه *nishāngāh*, منزل *manzil*. — (the end) مقبّود *maksūd*, غرض *gharaz*.

GOAT, *n*. بز *buz*, معز *mdz*. A he-goat, بز *buzi nar*, تیس *tays*. A she-goat, بز ماده *buzi māda*. The bleating of a goat, نواج *suāfj*. A goat herd, گله دار *chopāni buz*, چوپان

galla dār. Goats' leather, تپه‌ج *itmāj*.

GOBBET, *n*. لقمه *lukma*, حبه *hafnat*.

GOBBET, *vt*. کردن لقمه *lukma-k*, او باریدن *aubānīlan*.

GO-BETWEEN, *n*. میانجی *miyānchī*, مشاط *mashshāta*, دلال *dullāla*.

GOBLET, *n*. پیاله *piyāla*, ساغر *sāghir*, جام *jām*.

GOBLIN, *n*. جن *jinn*, دیو *dev*, پری *parī*.

GOD, *n* خدا *khudā*, ایزد *izad*, باری *bārī*, رب *rabb*, حق *hak*, اله *allāh*, رب العالمین *rabbul ālamīn*. God the most high, اله تعالی *allāh ta'ālā*, حق جل و علا *hakhu julla wa dlā*. God the creator, آفریدش *khudāwandī āfrīnīsh*. God the omnipotent, مطلق *kādirī mutlak*. Blessed God, باریک اله *bāraku'llāh*. Blessed be God, سبحان الله *subhānu'llāh*. God be merciful, صلی الله *salla' allāh*. Oh God! یا الله *yā allāh*, باریک *yā rabb*. There is no God but God, لا اله الا الله *lā allāh illā allā*. God willing, انشاء الله تعالی *inshā allāh*. A worshipper of God, خداپرست *khudā parast*, عابد *ābīd*. To worship God, خدا کردن *para-rastīshi khudā-k*, عبادت کردن *ibādāt-k*. By God's grace, خدا با نوبت *bā taufiki khudā*, با اعانت *bā āyati allāh*. Praised be God, thanks to God, الحمد لله *alhamdulillā*. God preserve you, خدا شمارا نگاه دارد *khudā shumārā nigāh dārad*. To swear by God, بالله خورتن *kasam ba allāh-kh*. By God! بالله *bi'llāh*, والله

wa'llāh God forbid, خدا نکند *khudā nakhunā*, خدا نخواست *khudā nakhāsta*, *na'asbi'llāh* God forbid that, *hā hā hi* Good God! (in adoration) *sub'hāna' allāh*, *bārak' allāh* For God's sake, *az barāi k'hu lā*

GODDESS, *n.* الهة *'ilāhat*.

GODHEAD, *n.* vide DEITY.

GODLESS, *a.* بی خدا *bī khudā*, ملحد *mulhīl*.

GODLIKE, *a.* حدائی *khudāi*, الهی *ilāhī*.

GODLINESS, *n.* تقوی *takwā'* خدا پرستی *khudā parastī*

GODLY, *a.* اهل تقوی *ahlī takwā'*, خدا پرست *khudā parast*.

GODSPEED, *n.* کامیابی *kāmyābī* ظفر *zafar*.

GOOGLE, *vi.* نشانز, *shanf-k* شدف کردن *tashāzur-k*, خیره نگریستن *khīru-n*.

GOING, *a.* روان *rawān*, رحلت *rahlat*. Going to and from, آمد و رفت *āmuḍ u raft*, آمد و شد *āmuḍ u shud*.

GOLD, *n.* زر *zar*, طلا *tila*, ذهب *zuhub*. Pure gold, طلای خالص *tilāi khālis* *zari jadfarī*. Unrefined or base gold, طلای خام *tilāi khām*, پانچ *pākh*. Gold coin, مسکوک *zari maskūk*. Gold thread, زر رشته *zari rishta*. Gold wire, نار طلائی *tāri tilāi*. Gold leaf, ورق طلائی *wark ti'lāi*. A gold wire-drawer, زر کش *zar kash*. Made of or covered with gold wire, زر کش *muzarkash*. A mass or ingot of gold, سدیکت *sabīlat*. A bit or particle of gold, زر پاره *zar parā*.

zar pāra, نهدیت *zahabat*. Liquid gold, انفعده *anfaghda*, سونچ *sūfcha*. An ounce of gold, دوات *nauāt*. Gold and silver, زرو سیم *zur ū sīm*. Gold dust, ز سگت *zarāsag*. Gold lace, زر *zari* *tirāsi zahab*. Interwoven with gold, بشار *bishār*. Adorned with gold and gems, مرصع *murasad*, زر و جواهر مزین *bā zar u jawāhir muzayyan*. Written in letters of gold, آرده *āzada*. To gild with gold, زر اندودن *zar andūdan*. Inlaid with gold, زر نگار *zar nigār*. A refiner of gold, زر شداس *zar shanās*, زر ساو *zar sāw*. A gold-beater, زر کوب *zar kub*, زر سای *zar sāya*.

GOLDEN, *a.* طلایی *tilāi*, زرین *zarrīn*. --(colom) زد *zard*.

GOLD-SMITH, *n.* زرگر *zar gar*, طلاکار *tilākār*.

GONG, *n.* حرس *jaras*, نافوس *nāhūs*.

GONORRHEA, *a.* سوراخ *sūzāk*, آنشک *ātishak*.

GOOD, *a.* خوب *khūb*, خیر *khayr*, خوش *khūsh*, حسن *hasan*. Whether good or bad, نیک *nek*, خواه *khāh nek khāh bad*. Good morning, صباح الخیر *sabāhū'l khair*. Good evening, مساء الخیر *masāū'l khair*. With good faith, با اعتقاد *bā ātikāl*. With good fortune, با طالع *bā tāl*. With good manners, با ادب *bā adab*. Good natured, نیک *lutif mashrub*, نیک *nek tabt*, خوش مزاج *khush misāj*. A good work, نیک فعل *futli nek*, حسنات *hasanat*. Good qualities, اوصاف *ausāfi jamila*. Good news, خوش خبری *khush khubarī*.

- بشارت *bashārat*. In good time, محل *bur mahl*. To make good, (perform) بجا آوردن *bujā-ā* — (prove by argument) ثابت کردن *sābit-k.* To do good, نافع کردن *nāft-k.*, احسان نمودن *ihsān-n.*
- GOOD, GOODNESS, *n.* خیریت *khay-rīyat*, نیکوئی *nekūi*, بهتری *buhārī*. The good and the bad, حسن و سوء *hasana u sia*, خطا و صواب *khatā u sawāb*. A common good, جدوی *jadwa'.*
- GOOD, *ad.* خوب *khūsh*, خوش *khūb*. Good! خیر *khayr.*
- GOOD-BYE, *n.* or *interj.* خدا حافظ *khudā hāfiz.*
- GOOD-DAY, *n.* سلام علیکم *salām alai-kum.*
- GOOD-FRIDAY, *n.* جمع خیر *jumat khair*, روز نجات *rosi najāt.*
- GOOD-WILL, نیک نیتی *nek niyati*, خیر خواهی *khair khāhi.*
- GOODS, *n.* مال *māl* (*pl.* اموال *amāl*), اشیا *ashyā*, اسباب *asbāb*, معام *matād*, (املاک *amlāk*) *pl.* ملک *mlk.*
- GOOSE, *n.* بط *bat*, غاز *kāz*, غزال *ghāz.*
- GORE, *n.* خون *khūn*, دم *dam.*
- GORE, *vt.* سوراخ زدن *shākh-z.*, سوراخ کردن *sūrākh-k.*
- GORGE, *n.* حلق *halak*. — (narrow passage) راه تنگ *tang rāh.*
- GORGEOUS, *a.* شاهانه *shāhāna*, بزرگوار *buzurgwār*, جلیل *julil.*
- GORGEOUSLY, *ad.* شاهانه *shāhāna*, عظمت *bā dmat.*
- GORGET, *n.* گلو بند *galū band.*
- GORY, *a.* خونین *khūnin*, خونخوار *khūn khār.*
- GOSLING, *n.* بچه قاز *bachai kās.*
- GOSPEL, *n.* انجیل *injil.*
- GOSSAMER, *n.* نسال *nu-sāl*, تار *tār.*
- GOSSIP, *n.* هرزه گو *bihūlu gū*, بیهوده گو *bihūla-g.*, سخن چین *sakhun chin.*
- GOSSIP, *vi.* گفتگو *bihūla-g.*, بیهوده گفتن *bihūla-g.*, باوه گفتن *yāwu-g.*
- GOURD, *n.* کدو *kudū.*
- GOUT, *n.* لذت *lazzat*. — (disease) نفرس *nikris.*
- GOUTY, *n.* صاحب نفرس *sāhibi nikris*, نفرس دار *nikris dār.*
- GOVERN, *vt.* داور *farmādan*, فرودن *farmādan*, حکم رانی کردن *hukm-rāni-k.*, حراست کردن *hirsat-k.*, ضبط و ربط کردن *sabtu rabt-k.*
- GOVERNABLE, *a.* متواضع *mutawāss*, فرمان بردار *hukm bardār*, فرمان بردار *farmān bardār.*
- GOVERNED, *a.* مضبوط *muhkūm*, مضبوط *masbūt.*
- GOVERNESS, *n.* کد بانو *kud bānū*, حاکمه *hākima.*
- GOVERNMENT, *n.* ریاست *riyāsat*, عمل *amal*, حکم رانی *hukm rāni*, حکومت *hukumat*. — (state) سرکار *sankār*, حکم رانی *hukmrān*. Self-government, خود حاکمی *khud hākimi.*
- GOVERNOR, *n.* حاکم *hākīm* (*pl.* حاکم *hākīm*), فرمان روا *far-mān ruwā*, ناظم *nāsim*, عامل *āmil*. The governor of a large province, دار صوبه *sūba dār*. The governor of a district, فوجدار *faujīdār*. — (preceptor) اتالیق *atāliq*. — (for machinery) ضابطه *sābita.*
- GOVERNORSHIP, *a.* فرمان فرمائی *far-mān farmāi*, منصب حکومتی *man-sabi hukūmati.*
- GOWN, *n.* پیشواز *peeshwās*, (woman's) تلیک *tilak*. — (man's) جامه *jāma*, نیمه *nima.*

GRACE, n. (favour) عدايت *ināyat*, احسان *mīhrbāni* — (benefit) *ihsān*, نعمت *nodmat*. — (virtue, excellence) فضيلت *fasīlat* هنر *hunar* — (pardon) عفو *dfū*, مغفرت *mughfarat*. — (privilege) برات *ba'āt*, مدشور *man-shūr*. — (beauty, elegance) جمال *jamāl*, حسن *husn*. To say grace, شکر گفتن *shukr-g.* The grace of God, توفیق *taufīk*, تائید *tāyīd*

GRACE, vt. لطافت نمودن *lalāfat-n*, آراستن *ārāstan*, رونق دادن *raunak-d.*

GRACEFUL, a. لطیف *latīf*, زیبا *zibā*, جمیل *jamīl*.

GRACEFULLY, ad. ظریفانه *sarīfāna*, با لطف *bā lutf*. To walk gracefully, خوش رفتن *khush-r.*, خوش خرامیدن *khush-kh.*

GRACEFULNESS, n. زیبایی *sibāi*, جمال *jamāl*, ظرافت *sarāfut*, لطف *lutf*, حسن *husn*.

GRACELESS, a. شری *sharīr*, کمبخت *kambakht*, نا بکار *nā bakār*.

GRACIOUS, a. شریف *sharīf*, لطیف *latīf*, شریف *sharīn*, خاطر نواز *khātīr nawāz*, کریم *karam*, گستر *gustar*, مهربان *mīhrbān*, مشفق *mushfaq*. Most gracious, عالی همت *ālī himmat*. Good gracious, سبحان الله *subhān allāh*.

GRACIOUSLY, ad. ملاطفت *mulātifāna*, مکرمانه *mukrimāna*.

GRACIOUSNESS, n. شیرینکاری *sharīn-kārī*, مکرمت *mukrimat*, ملایمت *mulāyamat*, خاطر نوازی *khātīr nawāzi*, مهربانی *mīhrbāni*.

GRADATION, } n. تدریج *daraja*, درجه *daraja*.

GRADE, } تدریج *tadarruj*, تدریج *tadarruj*, مرتبه *martaba*.

GRADUAL, a. درجه دار *daraja dār*, تدریجی *tadarrujī*.

GRADUALLY, ad. قدم ب قدم *kadam ba kadam*, آهسته آهسته *āhiṣṭa, āhiṣṭa*, درجه بدرجه *darajā bu daraja*, رفتہ رفتہ *rafta rafta*.

GRADUATE, n. درجه دار *daraju yāb*, علمی *dllāmt*.

GRADUATE, vt. درجه کردن *dara-ja daraju-k.*, فضیلت مآب گردانیدن *fasīlat māb-g.*, علمی شدن *dllāmt-sh.*, درجه حاصل کردن *daraja hāsil-k.*

GRAFT, n. کلام *kulam*, وند *pa, wan-l.*

GRAFT, vt. پیوند کردن *paywan-l-k.*, وصل کردن *wal-k.*

GRAIN, n. (corn) غله *ghalla*, دانه *dāna*, زرع *khirman*. To sow grain, درآوردن *sarī-k*. To bring forth grain, درآوردن *dāna bar ā*. To gather in or lay up grain, ذخیره کردن *sakhtīru-k.*, غله در انبار نهادن *ghalla dar ambār-n.* An ear full of grain, دانه *dānai mustaghālis*. A grain of barley, دانه *dānai jav.* — (berry &c.) حب *hubb*. Grain by grain, جو ب جو *jav ba jav*.

GRAMMAR, n. علم صرف و نحو *ilmī sarf u nahv*. A grammar, کتاب *kitābī sarf u nahv*.

GRAMMARIAN, n. اهل علم صرف و نحو *ahli ilmi sarf u nahv*, نحوی *nahvī*, علمای صرف و نحو *ilumāī sarf u nahv*, قواعد دان *lawāīd dān*.

GRAMMATICAL, a. صرفی *sarfi*, نحوی *nahvī*. Grammatical terms, اصطلاحات *istilāhātī nahwiya u sarfiya*. Grammatical mistake, غلط *gh ilati nahvī*.

GRAMMATICALLY, ad. با قاعده صرف و نحو *bā kāīdāī sarf u nahv*.

- GRANARY, n.** انبار خاد *ambār khāna*,
خاد ذخیره *zikhira khāna*.
- GRAND, a** عظیم *dzim*, کبیر *kbīr*,
شریف *sharīf*, بزرگ *buzurg*, کلان *kalān*.
- GRAND HILD, n.** حامد *hāfīd* — (by
a son) پسر زاده *pisar zāda*. — (by a
daughter) دبیره *nabīra*.
- GRANDEE, n.** عظیم *sharīf*, شریف
dzim, میرزا *mīrzā*. Grandees, ارباب
ارکان سلطنت *arḥābī daulat*, دولت
اعیان *arkānī sultanat*, مملکت
aiyānī munlakat.
- GRANDEUR, n.** عظمت *dzumat*,
دولت و ادب *buzurgwārī*, دولت
daulat u ikbāl, شکوه *shukoh*,
حشمت *his'mat*, جاه و جلال *jā' u jalāl*.
- GRANDFATHER, n.** نیا *jadd*, جد
nīyā — (paternal) پدر پدر *pīdari*
pīlar, جد صحیح *jaldī saht*. —
(maternal) پدر مادر *pīlari mālar*,
جد فاسد *jaldī fāsīd*.
- GRANDMOTHER, n.** حده *jahlā*.
- GRANDSON, n.** نواده *nawāda*, دبیره
nabīra; نواده پسر *nawāda pisarīna*.
— (a son's son) پسر زاده *pīsar zāda*.
— (daughter's son) دختر زاده *dukhtar*
zāda, نواده دختر *nawādu dukhtarīna*.
- GRANGE, n.** صیعت *sayāt*.
- GRANITE, n.** سماق *summāk*.
- GRANT, vt.** اجازت *kabūl-k.* قبول کردن
ijāzat-k. موافق شدن *muwā-*
fīk-sh. — (bestow) بخشیدن *bakhshīlan*,
دادن *dādan*, عطا کردن *dtā-k.* To
grant permission, اجازت فرمودن
ijāzat-f. رخصت کردن *rukhsat-k.*
- GRANT, n.** احسان *bakhshish*, بخشش
ihṣān, عطا *dtā*, انعام *indm.* — (con-
cession) اجابت *ijābat*, اجازت *ijāzat*,
قبول *kabūl*.
- GRANTOR, n.** بخشنده *bakhshanda*
بخش *bakhsh*.
- GRANULAR, a.** دان دار *dāna wār*, دان
دار *dāna dār*.
- GRANULATE, vt.** دان دار کردن *dāna*
dār-k. دان دار کردن *dāna dāna-k.*
- GRANULE, n.** دان *dāna*, حب *habb*.
- GRAPE, n.** انگور *angūr*, عد *ṭnab*.
A bunch or cluster of grapes, خوشه
khushai angūr, Sour or unripe
grapes, خام انگور *angūri khām*, غوره
ghūra. A grape-stone, انگور
dānai angūr, فرساد *firsād*. A grape-
seller, انگور فروش *angūr farūsh*, غناب
ḡnāb.
- GRAPHIC, a.** منقش *wāzih*, واضح
munaklāsh.
- GRAPNEL, n.** لنگر خورد *langari khurd*.
- GRAPPLE, n.** قلاب آهین *kullābī*
āhanīn, گیر و دار *gīr u dār*.
- GRAPPLE, vt.** گرفتن *giriftan*. — (with a
hook) با خطاف گرفتن *bā khutāf-g.* —
(contend) اختلاف نمودن *ikhtilāf-n.*
- GRASP, n.** (of the hand) قبض *kabsa*,
دست گیر *lastgīr*, پنجه *panja*. — (pos-
session, hold) تصرف *tasarruf*, گرفت
girift.
- GRASP, vt.** بدست گرفتن *giriftan*, بدست
ba last-g. در مشت دادن *dar mushṭ-d.*,
بجنگال گرفتن *ba changāl-g.*
- GRASS, n.** علف *nabāt*, گیاه *giyā*,
علف *dlaḥ* — (under grass) اغمرا *aghmirā*.
Dry grass, دغلان *silsilān*. A grass-
plot, سدرزار *sabz zār*, علفزار *dlaḥ zār*.
- GRASSHOPPER, n.** جراد *malakh*, ملخ
jarād.
- GRATE, n.** شبکه *shabuka*. A fire-grate,
موقد *marukid*, آتش دان *ātish dān*.
- GRATE, vt.** (rub, wear) ساییدن *sāidan*,
ساییدن *sūdan*, راندیدن *randīdan*.

خراشیدن *khirāshidan*.—(make a harsh noise) صریخ ساختن *arīf-s* — (offend) آزاردن *āzārīdan* *jafā-n* — (lattice) قفس کردن *kīfas-k*.
GRATEFUL, *a.* وفادار *wafā-lār*, شکور *shukūr*.—(agreeable) دلخوش *dilkhūsh*, مقبول *mahbūl*, دلپذیر *līl pasīr*.
GRATEFULLY, *ad.* شکر با *bā shukr*, شناسی *bā hakk shināst*.
GRATEFULNESS, *n.* پسندیدگی *pasandīdagi*, دلخوشی *dilkhūshi*.
GRATER, *n.* سوهان *sauhān*, رنده *rinda*.
GRATIFICATION, *n.* خوشی *khūshī*, خاطر نواز *farhat*, عیش *dīsh*, کامرانی *kām-rānī* — (reward) انعام *inām*, عوض *tīwaz*, جزا *jazā*.
GRATIFY, *vt.* کامران کردن *kām-rān-k*, اطمینان *khātīr nāvāz-k*, خاطر نواز کردن *itmī'nān-d*.
GRATINGLY, *ad.* بطور نا پسندیده *bā taurī nāpasandīda*, نا خوش *bā vajai nā khūsh*, مکروها *makrūhān*.
GRATIS, *ad.* مفت *muft*, رایگان *rāīgān*, بی عوض *bīlā tīwaz*.
GRATITUDE, *n.* شکر *shukr*, وفاداری *wafā-lārī*, شکر گذاری *shukr guzārī*, حق شناسی *hakk shīnāst*.
GRATUITOUS, *a* رایگان *muft*, مفت *rāiyagān*.
GRATUITOUSLY, *ad.* به میل خود *bā maylī khud*, مفت *muft*.
GRATUITY, *n.* انعام *inām*, اجر *ajr*, بخشش *bakhshish*.
GRAVE, *n.* قبر *gūr*, گور *kabr*, تربت *turbat*. A grave-stone, سنگ مزار *mazār sang*. To dig a grave, گور کردن *gūr-k*.
GRAVE, *vt.* قلمکاری کردن *kalam kārt-k*, تراشیدن *tarāshidan*.

GRAVE, *a.* (solemn) شکوهمند *shukoh-mand*, اهل وقار *ahli-wikār*, هیبتور *hai-batwār*.—(deep in sound) بم *bamm*, نرم *narm*.—(not showy) نا تابدار *nā tābdār*, نا روشن *nā raushan*. A grave matter, کار مهم *kāri muhimm*.
GRAVEL, *n.* سنگ ریزه *sang rīza*, ریگ *rig*, رمل *raml*. The gravel or stone in the bladder, ریگ مثانه *rigi masāna*, سنگ مثانه *sangi masāna*.
GRAVEL, *vt.* سنگ ریزه گستردن *sang-rīza-g*.—(puzzle) مشوش کردن *mushawwish-k*, پریشان کردن *purīshān-k*.
GRAVELLY, *a.* پر ریگ *pur rig*, پر رمل *pur raml*.
GRAVELY, *ad.* از سنجیدگی *as sanjīdagi*, با ثقلات *bā sākalut*.—(not showily) نا تابدار *nā tābdār*.
GRAVENESS, *n.* vide GRAVITY.
GRAVER, *n.* قلمکار *kalamkār*, نقشبند *naksh band*, نقاش *nakkāsh*.
GRAVING, *n.* کدگی *kandagi*, نقاشی *nakkāshat*.
GRAVITATION, *n.* کشش *kashish*.
GRAVITY, *n.* سنجیدگی *sanjīdagi*, وقار *wahār*, شکوهمندی *shukohmandī*, سنگینی *gīrānī*, گرانی *gīrānī*. Centre of gravity, مرکز ثقلات *markazi sākalat*. Specific gravity, وزن مخصوص *wazni mahkhsūs*.
GRAVY, *n.* آب گوشت *ābi gusht*.
GRAY, *a.* سنجابی *sanjābī*, خاکستری *khākīstārī*, خاکی *khākī* — (old) ضعیف *za'if*, پیر *ptr*. Gray hair, سفید موی *sufed mū*.
GRAZE, *vt.* چریدن *charīdan*, گرازی *giyā-kh*.—(feed cattle) خوردن *rat-k*, سوز کردن *sawm-k*.

GRAZIER, *n.* (feeder of cattle) شبان *shabān*.—(seller of cattle) حیوان فروش *haywān farūsh*.

GRAZING, *a.* علف خوری *raf*, رعی *dlaf khūri*.

GREASE, *n.* چربی *charbī*, پخ *pīh*, روغن *raughan*, شحم *shahm*.

GREASE, *vt.* با روغن اندودن *bā rau-ghan-a.*, با شحم آلودن *bā shahm-a.*, چرب کردن *charbī kardan*.

GREASY, *a.* چربی دار *raughant*, روغنی *charbī dār*, شحمی *shahmī*.

GREAT, *a.* (illustrious) عظیم *dsīm*, کبیر *kabīr*, مشهور *buzurgwār*, بزرگوار *ma-shhūr*, کریم *karīm*.—(powerful) قادر *kādir*, توانا *tawānā*—(large of size) کلان *kalān*, بزرگ *buzurg*, عظیم *dsīm*—(principal) مطلق *mutlak*, اصلی *asli*, نخست *nakhust*—(intimate) آشنا *āshnā*, همدم *hamdam*. Great bellied, حامد *bārdār*, باردار *hāmulu*—(violent) شدید *zarabī*, ضربی *shadīl*. A great man, بزرگوار *buzurgwār*, امیر *amīr*. Having a great name, نامدار *nāmdār*, نامی *nāmī*. Great in number, بسیار *biyār*, عدید *adīd*. A great deal, بسیار *biyār*. Of great value, بهای *girān bahā*. A great effort, جد مؤثر *jiddī maufūr*. A great misfortune, فساد عظیم *fiṣāli-dsīm*. To become great, کبیر گشتن *ka-bīr-g*, بزرگ شدن *buzurg-sh*. To make great, تعظیم کردن *tadzim-k.*, اشراف *ashraf-n.* With great care, تام *bā ihtimāmi tāmm*. How great? چند *chand*. So great, چندان *chandan*, چندین *chandīn*. Greater, greatest, اکبر *akbar*, اعظم *ad-sam*. Greater, بزرگتر *buzurgtar*, کلانتر

kolāntar. With the greatest honor, تمام و نکریم *bā tadzīmī tāmm wa takrīmī tamām*.

GREATLY, *ad.* (in a great degree) بسیار *biyār*, نهایت *nahāyat*, غایت *ghā-yat*—(illustriously) مشهورانه *mashhūrāna*, بزرگانه *buzurgāna*—(bravely) دلیرانه *dālerāna*, بهادارانه *buhādūrāna*.

GREATNESS, *n.* (illustrious) بزرگی *buzurgī*, کلائی *kalānī*, دوات و اقبال *daulat u ikbāl*.—(largeness of quantity, extent, number, &c.) کلائی *ka-lānī*, وسعت *wasat*, کثرت *kasrat*, جاه *jāh*, فراخی *fiṣākhī*.—(dignity) قوت *ku-wat*, توانائی *tawānāi*—(comparative quantity) مقدار نسبت *mīqdārī nis-bat*.—(swelling pride) کبر *kibr*, تکبر *takabbur*, غرور *gharūr*—(familiarity) همدمی *musāhibat*, مصاحبت *ham-damī*.

GREECE, *n* یونان *yūnān*, روم *rūm*.

GRECIAN, *a.* یونانی *yūnānī*, رومی *rūmī*.

GREEDILY, *ad.* با حرص *bā tamt*, با حرص *bā hirs*, رشک *bā rishk*.

GREEDINESS, *n.* حرص *hirs*, آرز *ās*, طمع *tamt*.

GREEDY, *a.* آرزمند *ās mand*, حرص *haris*, طمعکار *tamt kār*, راغب *rāghib*, آرزومند *ārsūmand*.

GREEN, *a.* (in colour) سبز *sabz*, اخضر *akhzar*. Very green, سر سبز *sar sabz*—(fresh) تازه *tāza*, تر و تازه *tar u tāza*.—(not dry) خشک *nā khushk*.—(pale, sickly) زرد *sard*, پژمرده *pash murda*.—(young, unripe) نارسیده *nā rasīda*, خام *khām*.—(raw) ناکار *nā kār* آمیز *nā kār āmīz*, بی تجربت *bī taj-*

rabat. A light green, اشهب اخضر *ash-hab akhsar*. Clothed in green, سبز پوش *sabz pūsh*. Green herbs سبز تره *tarra*, سبزه *subza*. To make green, خضر ساختن *sabz-k.*, سبز کردن *khazar-s*. To become green, سبز گشتن *sabz-g.* اخضر شدن *akhsar-sh*.
GREEN, *n.* چمن *sabza sār*, سبزه زار *chaman*.
GREENISH, *a* اندک سبز *andak sabz*, سبز فام *sabz fām*.
GREENLY, *ad.* سبزان *sabzāna*, "اخضرا" *akhsaran*.—(freshly) تازه (*freshly*) *bawajai tar u tāzu*.—(immaturely) خامه *khāmāna*.—(without experience) بی تجربه *bi tujaribat*.
GREENNESS, *n.* خضرت *sabzi*, سبزی *khazarat*.—(immaturity) خامی *khāmi* —(want of experience) نا آزموده *nā āzmūda kārī* —(freshness) تازگی *tāzgi*, تری *tari*.
GREEN-VITRIOL, *n.* و نیایی آهن *tū-tiyāi āhan*.
GREET, *vt.* خطاب سلام دادن *salām d*, خطاب مبارک گفتن *khitāb-k.* *mubārak-g.*
GREETING, *n.* بهدیت سلام *salām*, بهدیت *tuhniyat*, بندگی *bundagi*.
GREGARIOUS, *a* آبادی *abābila*, اجتماعی *ijtimāi*.
GRENADIER, *n.* بهادان *bahādūrān*, سرباز *sar bāz*.
GREYHOUND, *n.* سگ تازی *sagi tāzi*, سگ شکاری *sagi shikāri*.
GRIEF, *n.* اندوه *gham*, رنج *ranj*, آزرده *andūh*, الم *alam*, درد *dard*, آزرده *āzurdagi*, دلتنگی *diltangi*. To cause grief, غمگین کردن *ghamgīn-k.*, غم دادن *gham-d.* آزاردن *āzārdan*.
GRIEVANCE, *n.* ستم *sulm*, ستم

sakht, شدت *shidlat*, جور *jaur*, تعدی *taddi*, ستم *situm*, سر *sirar*, زبردستی *sabardasti*.
GRIEVE, *vt.* (vex) آزردن *āzurdan*, ظلم کردن *zulm-k.* رنج دادن *ranj-d.* غمگین (mourn) —(mourn) غم خوردن *gham-kh.* افسوس کردن *afsa-k.* رنجیدن *ranjīdan*.
GRIEVED, *a.* رنجیده *ghamghīn*, رنجیده *ranjīda*, دردمند *dardmand*.
GRIEVOUS, *a.* الم *dardnāk*, دردناک *alamdah*, دلگیر *ghamnāk*, دلگیر *dilgīr*.
GRIEVOUSLY, *ad.* با طور دردناک *ba towar dardnāk*, ظلم *bā zulm*.
GRIFFIN, *n.* سیمرغ *sirang*, سیمرغ *simurg*.
GRILL, *vt.* بران کردن *biryān-k.*
GRIM, *a.* ب *muhib*, درشت *duru-shi*, ترش *tursh*. A grim countenance, ترش روی *dbus rūi*, عروس *tursh rūi*.
GRIMACE, *n.* روکشی *rū kashī*, له *lahd*, ترشروی *tursh rūi*.
GRIMALKIN, *n.* گر *gurba*.
GRIME, *vt.* چرک کردن *ālūdan*, آلودن *churk-k.*
GRIMLY, *ad.* ترشانه *turshāna*, "عروس" *dbūsan*.
GRIMNESS, *n.* سخت *dbūsat*, عروس *sakht rūi*.
GRIN, *n.* دندان نمایی *kalahat*, دندان *dandān numāi*.
GRIN, *vi.* روی درهم کشیدن *rūi darham-k.*, دندان نمودن *dandān-n.*
GRIND, *vt.* صیقل کردن *sāidan*, سائلن *sahk-k.*—(sharpen) تیز کردن *tes-k.*—(smoothe) مالیدن *mālidan*, سائده *sāyida-k.*—(oppress) جور کردن *jaur-k.*, تهر نمودن *kahr-n.*

GRINDER, *n.* طحان *sāyanda*, ساینده *tahhān*. — (grinding instrument) *tahn-gar*.

GRINDSTONE, *n.* سنگ، فسان *sangi* *fiśān*, سنگ آسیا *sangi āsiyā*.

GRIPE, *vt.* بدست گرفتن *giriftan*, گرفتن *badast-g.*, درد قبض در *dar kabz-g.* — (give the belly ache) درد شکم دادن *dard shikam-d.*, پیچش کردن *pechish-k.*

GRIPE, *n.* (grasp) گیر *gir*, قبض *kabz*, ظلم *dastgir*. — (oppression) *zūlm*, ستم *sitam*.

GRIPING, *n.* درد شکم *pechish*, پیچش *dardi shikam*.

GRIST, *n.* آرد *ārd*. — (provision) *ghalla*. — (grain) نافع *naft*, فایده *fāyada*.

GRISTLE; *n.* غصه، زوف *ghuzūf*.

GRIT, *n.* رگ *rig*, رمل *raml*.

GRITTINESS, *n.* زبک آمیز *rig āmtz*, ریگی *rigi*.

GRIZZLE, *n.* خاکی رنگ *khāki rang*, خاکستری *khākistari*.

GROAN, *v.* نا ایدن *āh-z.*, آه زدن *nā-līdan*, زاریدن *nālīsh-k.*, زاری *zārīdan*, فغان نمودن *fighān-n.*

GROAN, *n.* زاری *zārī*, آه *āh*, زاری *nālīsh*, فغان *fighān*.

GROCER, *n.* عطار *bakhāl*, بقال *attār*.

GROCERY, *n.* (commodities) آبار *ābāzār*, اسباب بقالی *āsābābi bakhālī* — (store) مخزن عطاری *mukhsuni dātārī*.

GROIN, *n.* زهار *zahār*, رنغ *rafgh*.

GROOM, *n.* نفر *sāis*, سائیس *nafar*.

GROOM, *vt.* تیمار کردن *tīmār-k.*

GROOVE, *n.* نقیر، ناو *nāv*, جوف *ūf*, *naktir*. — (a deep hollow) شکاف *shigāf*, ثغرت *sugharat*.

GROOVE, *vt.* ناویدن *nāvidan*, نقیر ساختن *naktir-s.*, کاویدن *kāvidan*.

GROPE, *vi.* تهمم کردن *tahammum-k.*, لمس کردن *lams-k.*

GROSS, *a.* (thick, bulky) جسيم *justim*, گنده *kalān*, تنار *tanāwar*. — (coarse) *ganda*, غلیظ *ghalīz*, نا خالص *nā pāk*, نا پاک (not pure) *nā khālī*. — (indelicate) فاحش *fāhish*, بی نزاکت *bi nizāhat*. — (rude, ill mannered), بی ادب *bi adab*. — (dull, stupid) خیره *khīra*, کند *kund*, جملة *ahmak*. — (entire, total) *jumla*, تمام *tamām*.

GROSS, *n.* (bulk or chief part) مجموع *majmūd*, کثرت *hisrat*. — (a collective body) جمع *jamt*, جملة *jumla*. — (twelve dozen) حاصل دوازده در دوازده *hāsil-i duwāsda dur duwāsda*.

GROSSLY, *ad* (bulkily) جسيمانه *justimāna*. — (without delicacy or good manners) فاحشانه *bi adabāna*, بهائت *fāhishāna*. — (exceedingly) *ba nihāyat*, درشتی *durushti*.

GROSSNESS, *n.* (coarseness) هنگفتی *hangufti*. — (unwieldy fatness) جسامت *jisāmat*, فریبی *farbahi*. — (want of delicacy) ناپاکی *nāqāki*, عدم فصاحت *alamī fahsh*.

GROTESQUE, *a* خیالی *khīyālī*, شوخ *shokh*, هفت رنگی *haft rangi*.

GROTTO, *n.* سرداب *sirdāb*, مغاره *maghāra*, حجرة *hujra*.

GROUND, *n.* زمین *zumīn*, ارغ *arz*, تراب *turāb*. The surface of the ground, روی زمین *rūi zumīn*. A race ground, مطلی *mullak*, میدان *maidān*. — 2. (land, estate) مزرع *mazrt*, اجاره *ajāra*. To level with the ground, زمین برابر کردن *zumīn*

burābar-k. — 3. (basis, foundation) بیداد *bunīyād*, اساس *asās* — 4. (reason) سبب *sabab*, باعث *bāte*. To break ground, خاک کاویدن *khāk-k.*, زمین لرزیدن *zamin dar-k.* To gain ground (get the better) فصیلت *fasilat-y.*, غالب شدن *ghālib-sh.* To lose ground, مغلوب شدن *maghlūb-sh.* Barren ground, شور زمین *zamīni shūr.*

GROUND, *vt.* بر زمین *nishāndn.* نشانیدن *bar zamin-n.*, نصب نمودن *nasb-n.*

GROUND-FLOOR, *n.* طبقه پائین *tabakai pāyīn.*

GROUNDLESS, *n.* بی سبب *bi sabab*, بی باعث *bi bāte*, ناحق *nā hakk*, بی دلیل *bilā dalīl.*

GROUND-PLOT, *n.* جایگاه *jāigāh.*

GROUND-RENT, *n.* اجاره زمین *izārai zamin.*

GROUND-WORK, *n.* فاعده *kāf lu*, بیداد *bunīyād*, اصل *asl*, ابتداء *ibtīlā.*

GROUP, *n.* مجمع *majma*, جماعت *jamādt*, گروه *gurūh.*

GROUP, *vt.* جمع آوردن *jam-t-ā.* جماعت نمودن *jamādt-n.*

GROVE, *n.* درختستان *dirakhtistān*, مرغزار *marghzār.*

GROVEL, *vi.* (creep) خزیدن *lhasidan.* — (to be prostrate) بر روی افتادن *ba rū dar-u.* — (to be mean) فرومایه بودن *farūmāya-b.*, خوار شدن *khār-sh.*

GROW, *vi.* (vegetate) رستن *rustan*, از پدید آمدن *rudan.* — (increase) زیاد کردن *azdiyād-k.*, ترقی یافتن *tarakkt-y.* To grow tall, بالیدن *bālidan.* To cause to grow, تدبیت کردن *tambiyat-k.* To grow by degrees, قدم بقدم

رسیدن *kadam ba kadam-r.* — (accrue) بجمع آمدن *ba naft bar-ā.*

GROWL, *vi.* غریدن *ghuridan*, علف کردن *df df-k.*

GROWTH, *n.* رویداد *roīdagt*, از پدید آمدن *as-tiyād*, ترقی *tarakkt*, افزونی *afsūni.*

GRUB, *vi.* کندن *landun*, ز آوردن *az bekh-bar-ā.*

GRUB, *n.* دود *dūd*, حرکت *khuruk.*

GRUDGE, *vt.* (envy) حسد بردن *hasad-b.*, رشک بردن *rashk-b.*

GRUDGE, *n.* دشمنی *dushmani*, عداوت *ādāwat*, حسد *hasad*, شکایت *shikāyat.*

GRUDGING, *n.* کینه خواه *kīna khāh.*

GRUDGINGLY, *ad.* از روی حسد *az rūi hasad*, از باخوشی *az nā khushī.*

GRUEL, *n.* شربا *shurbā*, آش *āsh.*

GRUFF, *a* تند *tund*, رو سخت *sakt rū*, درشت *durusht.*

GRUFFLY, *ad.* تند *ba tundt*, بی ادبانه *bi adabāna.*

GRUMBLE, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.* شکایت داشتن *shikāyat-d.*

GRUMBLE, *n.* غوغا *ghaughā*, شور *shūr*, شکایت *shikāyat.*

GRUMBLING, *n.* دلدرد *damdama*, شکایت *shikāyat*, زمزمه *zamzama*, غوغا *ghaughā.*

GRUNT, *vi.* شنه کردن *shana-k.*

GUARANTEE, *n.* ضامن *zāmin*, کفیل *kafil*, ضمانت *zamanat.*

GUARANTEE, *vt.* ضامن شدن *zāmin-sh.*, کفیل شدن *kafil-sh.*

GUARD, *n.* پاسبان *pāsbān*, ناظر *nāzir*, محافظ *mahāfiz.* An advanced guard, پیشه لشکر *mukaddamat*, لشکر *lashkar* — (state of caution) خبرداری *khābardāri*, نگاهبانی *nigahbāni.*

GUARD, *vt.* (defend) کردن حفاظت

- hiḥāsat-k.*, حمایت دادن *himāyat-d.*,
 حراست کردن *hirāsat-k.*—(watch)
 نگاهبانی *nigāhbānt-k.*, نگاهبان
 کردن *pāsānt-k.* To guard against,
 احتیاط *khubardār-sh.*, احتیاط نمودن
ahṭiyāt-n.
- GUARDED, *a.* نگاه داشته *mahfūz*, نگاه
nigāh dāshṭa.
- GUARDIAN, *n.* نگاهبان *hāfiz*, حامی
nigāhbān, محافظ *muhāfiz*, امین
hāmt, امین *amtū*. A guardian to
 orphans, وصی *wasīy*.
- GUARDIANSHIP, *n.* محافظت *muhā-*
fuzat, نگاهبانی *nigāhbānt*.
- GUARDING, *n.* حفاظت *himāyat*, حراست
hiḥāzat, حراست *hirāsat*.
- GUARDLESS, *a.* بی حمایت *bī himā-*
yat, بی نگاهبان *bī nigāhbān*.
- GUESS, *n.* خیال *khīyāl*, قیاس *kiyās*,
 وهم *wahm*, گمان *gumān*. By guess,
 تخمینا *takhmīnan*.
- GUESS, *vt.* خیال *khīyās-k.*, قیاس کردن
khīyāl-k., گمان داشتن *gumān-d.*
- GUEST, *n.* مهمان *mihmān*, ضیف *ṣaṭf*.
- GUGGLE, *vi.* قلقل کردن *kulkul-k.*
- GUIDANCE, *n.* راهنمایی *rahnumā'iy*,
 راه *rah* باری *rah barī*, پیشوایی *peṣhūwā'ī*,
 دلالت *dalālat*.
- GUIDE, *n.* راهنما *rāhnumā*, راهبر *rāh-*
bar, بدرقه *badrīka*, هدایت *hidāyat*.
- GUIDE, *vt.* راهنمای کردن *rāhnumā'ī-k.*,
 هدایت کردن *dalālat-k.*, هدایت
hidāyat-k.
- GUIDED, *a.* راهنموده *rahnamūda*, مندل
mundall.
- GUIDELESS, *a.* بی راهنما *bī rāhnumā*.
- GUILE, *n.* حیله *hīla*, فریب *fareb*, مکر
makr, دغا *daghā*.
- GUILEFUL, *a.* دغاوار *hīlabāz*, حیله باز
daghābāz, دغاگر *ghaddār*, مکار *makkār*.
- GUILELESS, *a.* بی مکر *bī makr*, حیله
bī hīla.
- GUILT, *n.* گناه *gunāh*, تقصیر *taksīr*,
 جرم *jurm*.
- GUILTY, *ad.* مجرمانه *mujrimāna*
 گناه *bā gunāh*.
- GUILTINESS, *n.* گناهکاری *gunāhgārī*,
 تقصیررواری *taksīrwārī*.
- GUILTLESS, *a.* بی گناه *bī gunāh*, معصوم
ma'sūm, بی تقصیر *bī taksīr*.
- GUILTY, *a.* گناهگار *gunāhgār*, تقصیروار
taksīrwār, مجرم *mujrim*.
- GUINEA-FOWL, *n.* مرغ زبرک *murghī*
zīrak.
- GUISE, *n.* صورت *rajaḥ*, وجه *shakl*, شکل
sūrat, رسم *rasm*.
- GUITAR, *n.* ستار *kitār*, دیعار *seitār*.
- GULF, *n.* جای خلیج *khalīj*—(abyss) جای
 گرداب *jāi bī tīk*—(whirlpool) *girdāb*.
- GULFY, *a.* دراز گرداب *pur az girdāb*.
- GULL, *vt.* غدر کردن *farīftan*, فریفتن
ghadr-k.
- GULL, *n.* (fraud) حیله *hīla*, غدر *ghadr*.
 —(dupe) ابله *abluh*.
- GULLET, *n.* حلقوم *nāi gulū*, نای گلو
halkūm.
- GULLY, *n.* کارز *kāriz*.
- GULP, *vt.* بلع کردن *farū-b*, فرو بردن
balā-k.
- GULP, *n.* شرب *shurb*, جرعت *jurdī*.
- GUM, *n.* (of teeth) دندان *bunṣ*
dandān, عطر *ūmur*.
- GUM, *n.* صمغ (vegetable substance) صمغ
samgh, صغور *sudrūr*. Gum Arabic,
 صمغ عربی *samghī drabi*. Gum traga-
 canth, کتیره *katīra*, صمغ القاعد *samgh-*
u'll katād. Gum ammoniac, لذاب
līzākus' saḥab, اشتی *ushak*.
 Gum sandarac, سندروس *sandaros*.

GUM, *vt.* با صمغ *bā samgh-p.*,
باشلم وصل کردن *bā shilim wasl-k.*

GUMMY, *a.* چسپان *chaspān*,
saṃghī چسپان *chaspān*.

GUN, *n.* توپ *tūp*, مدفع *midft*,
بندوق *bandūk*. To fire a gun, توپ
سردادن *sar dādani tūp*. The explosion of
a gun, ولاء *walwala's bandūk*

GUNNER, *n.* توپ انداز *tūp andāz*,
توپچی *tūpchī*, بندوقچی *bandūkchī*.

GUNNERY, *n.* علم توپ اندازی *ilmī*
tūp andāzī.

GUNPOWDER, *n.* باروت *bārūt*, داروی
بندوق *dārūī bandūk*.

GUNSHOT, *n.* ضرب توپ *zarbi tūp*,
تیر تندی *tīrī tufang*.

GURGLE, *vi.* غرغره کردن *gharghara-k.*

GURGLING, *n.* غرغره *gharghara*,
نعل *kukul*.

GUSH, *vi.* شدن جاری شدن *tez jārtī-sh.* انفال
inhilāl-n.

GUST, *n.* (of wind) نفخت *nafhat*,
خرسی *latmat*.—(pleasure)
khurramī, شادی *shādī*.—(relish)
maza, ذوق *zauk*.

GUT, *n.* روده *rūda*, معده *mid*,
حشا *hashā*.—(stomach)
بطن *batn*, درون *darūn*.

GUT, *vt.* روده ها بر آویدن *rūdahā bar-ā.*—
(remove the contents of) خالی کردن
khālī-k.

GUTTER, *n.* آب ریز *ābrīz*, آبخانه *ābkhāna*,
ناودان *nāwdān*.

GUTTURAL, *a.* (pronounced in the
throat) در حلقوم تلفظ ساختار
dar halkūm talaffuz sākhta.—(belonging to the
throat) حلقی *halkī*, حنجره *hanjari*.
A guttural letter, حرف حلقی *harfī*
halkī.

GYMNASIUM, *n.* کشتی گاه *kushī gāh*,
مصارعتگاه *musā'idī gāh*.

GYMNASTIC, *n.* کشتی *kushī*,
زورخانهگی *zūr khānagi*.

GYRATION, *n.* دوران *daurān*, گردش
gardīsh.

GYVE, *n.* قید *hayl*, بند *pā band*.

H.

HA, *interj.* واه واه *wāh wāh*, آه *āh*.

HABEAS-CORPUS, *n.* خط آزادی *khatī*
āzādī, رهای نوشتن *nāvishtai rahāīy*.

HABERDASHER, *n.* خورده فروش *khur-*
da farūsh.

HABILIMENT, *n.* جامه *jāma*, پارچه
pārcha, لباس *libās*.

HABIT, *n.* (dress) لباس *libās*, جامه
jāma.—(custom) دستور *dastūr*, خوی
khūī, عادت *ādat*, قاعده *kātila*.—
(mode, manner) طریقی *tarik*.—(tem-
perament) مزاج *mizāj*, طبع *tabī*.

HABIT, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, رخت
پوشیدن *rihī-p.*

HABITABLE, *a.* قابل اسقامت *kābili*
istikāmat, قابل سکون *kābili sukūn*.

HABITATION, *n.* (place of abode)
مکان *khāna*, مسکن *maskan*, مکان
makān, حویلی *havīlī*.—(act of in-
habiting) سکونت *sakūnat*, اسقامت
istikāmat. A winter habitation,
کاشانه *kāshāna*. To fix a habitation,
جایگیر شدن *tawattun-k.*,
jūīgīr-sh.

HABITUAL, *a.* مستعمل *mustadmal*,
عادت *ādattī*, دستوران *dastūrāna*.

HABITUALLY, *ad.* عادتاً *ādātān*.

HABITUATE, *vt.* استعمال کردن *istim-āl-k.*, پیش نهاد گرفتن *peeshnihāil-g.*, خو گرفتن *khu-g.*, عادت دادن *ālat-d.*

HABITUDE, *n.* رسم *raem*, عادت *ādat*

HACK, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-z*, قطع کردن *katt-k.*, بریدن *burīdan*

HACK, *n.* قطع *katt*, پاره *pāra*.—(hesitating speech) کلام با نرد *kalām bā taraddud*.—(horse) اسب کراه *aspi kirāya*.

HACKLE, *vt.* پاختن *kattān-z*, پاخت کردن *pāk-k.*

HACKNEY, *n.* اسب پرخوش راه *aspi khushrah*, اسب رفص *aspi rak.*.—(hired horse) اسب کراه *aspi kirāya*.—(hireling) اجیر *ajir*, عتیل *mardi dtīl*.—(prostitute) روسپی *rospi*.

HACKNEYED, *a.* مستعمل *mustdmil*.—(worn out) خسته *khasa*.

HAFT, *n.* دست *dasta*, قبضه *kabza*.

HAG, *n.* (sorceress) زن جادوگر *zani jā dūgar*, معجزة *sukhārat*.—(ugly old woman) بد نما *ujūzi badnumā*.

HAGGARD, *a.* (lean) لاغر *lāghir*.—(ugly) فبیح *kubih*, بد شکل *bad shakl*.—(wild) وحشی *wahshī*.

HAGGARDLY, *ad.* زشتانه *sishtāna*, قبیحانه *kabthāna*.

HAGGLE, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k*

HAIL, *n.* زله *hāla*, نرد *barad*, نگرگ *tagrag*.—(salutation) سلام *salām* تنهیت *tahnīyat*.

HAIL, *vt.* مبارک سلام دادن *salām-d.*, مبارک موباراک گفتن *mubārak-g.*, مرحبا گفتن *marhabā g.*.—(pour down as hail) نگرگ باریدن *tagrag-b.*

HAIR, *n.* موی *mūi*, مو *mū*, شعر *shār*.
A curling lock of hair, زلف *sulfi*, گیسو

gisū. Dishevelled hair, زلف پربشان *sulfi parīshān*. White or grey hair, موی سفید *sufed mūi*. Red or brown hair, امغر *amghar*.

HAIR-BREADTH, *n.* سر موی *sari mūi*, موی پهنای *pahnāi-mūi*.

HAIR-CLOTH, *n.* لند *libd*, پارچه موی *pārchai mūi*

HAIR-LACE, *n.* موی بند *mūi band*, گیسو بند *gisū band*.

HAIR-LESS, *a.* بی موی *bī mūi*, کل *kal*.

HAIRY, *a.* موی دار *mūdār*, هلوب *hillawaf*.—(made of hair) موی *mūi*.

HALBERD, *n.* ششپر *shishpar*, تور *tavar*.

HALBERDIER, *n.* ششپردار *shishpardār*.

HALCYON, *a.* همانون *humāyūn*.

HALE, *a.* قوی *kawī*, زور آور *zor-āwar*.

HALF, *a.* نیم *nīm*, نصف *nisf*, شطر *shatr*. The other half, نصف دیگر *nisfi digar*.

Half-eaten, نیم خورده *nisfi dīgar*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

HALL, *n.* دالان *aiwān*, دالان *dālān*.—(of audience) دیوان خادم *dīwān khāna*, دیوان عام *dīwāni ām*.—(court of justice) عدالت *ddālat*, محکمت *mah-kumat*.

HALLELUJAH, *n.* شکر خدا *shukri khudā.*

HALLOO, *vi.* فریاد *bāng-s.* بانگ زدن *faryād-k.*

HALLOO, *n.* بلند آواز *buland āwās.* بانگ *bāng.*

HALLOW, *vt.* مقدس کردن *mukaddas-k.* تقدس کردن *takdis-k.*

HALO, *n.* (round the sun) سراج ماه *sarāchai shams.*—(round the moon) سراج ماه *sarāchai mäh.*

HALT, *vi.* (limp) لنگیدن *langidan.* عرج *arj-n.*—(stop) ایستادن *istikāmat-k.* منزل *wā-t.* وایستادن *manzil-k.* To halt on a march, اقامت کردن *mukām-k.* پس و پیش کردن *ihāmat-k.*—(hesitate) تردید نمودن *pas u pesh-k.* *taraddud-n.*—(falter) زبانه گرفتن شدن *zabān girifta-sh.*

HALT, *n.* لنگی *langi.* عرجان *arjān.* The halt of an army, ایستادن *ihāmat.* توقف *wakfi-askar.*—(stay) توقف *tawakkuf.*

HALTER, *n.* زمام *zimām.* ریسمان *ris-mān.* خطام *khitām.*

HALTER, *vt.* *bā habl-b.* با حبل بستن *bā rishta band-k.* با رشته بند کردن

HALTING, *n.* توقف *tawakkuf.* تردد *taraddud.* نازل *nāzil.*

HALVE, *vt.* نصف کردن *nīm-k.* نیم کردن *nisf-k.* تنصیف کردن *tansif-k.*

HAM, *n.* (thigh) ران *rān.* دامن *dā-ghisat.*

HAMLET, *n.* داه *dah.* زوسا *rūstā.*

HAMMER, *n.* چاکوچ *chākoch.* آژنه *āsh-īna.* A smith's hammer, مطرقة *mitrakat.* *putk.* A brazier's hammer, چکش *chakkush.* To bruise with a hammer, مرتع نمودن *muwakkī-n.*

HAMMER, *vt.* چاکوچ زدن *chākoch-z.* کوفتن *kūftan.* ضرب کردن *zarb-k.* چکش زدن *chakkush-z.*

HAMMOCK, *n.* مرجوحه *marjūhat.* پستری *bistari āwizān.*

HAMPER, *n.* زنبیل *zambīl.* جلت *jullat.*

HAMPER, *vt.* (embarrass) اضطراب کردن *istirāb-k.* پریشان کردن *parishān-k.*

—(ensnare) گرفتار کردن *dar dām-g.*—(enchain) در زنجیر بستن *dar sanjir-b.*

HAMSTRING, *vt.* عقر کردن *akr-k.* پا بریدن *pā-b.*

HAND, *n.* يد *yadd.* دست *dast.* The right hand, دست راست *dasti rāst.* The left hand, دست چپ *yaddi-yamini.* دست چپ *dasti chap.* دو دست *dasti yasār.* The two hands, دو دست *dū dast.* *yaddayn.* *ayādī.* Hand and foot, دست و پا *dast u pā.* The palm of the hand, کف دست *kafi dast.* A tendon of the hand, حبل *habl-us-zirā.* To give the hand, *dast-d.* To take the hand, دست گرفتن *dast-g.* To strike with the hand, دست زدن *bā dast-z.* مشت زدن *muht-z.* To clap the hands, تصدیت کردن *tasdiyat-k.* Hand writing, دست خط *dast khat.* To write a fine hand, خوش خط نوشتن *khush khatt-n.* Hand in hand, دست بدست *dast ba dast.* Walking hand in hand, نخامر *takhāsur.* To come to hand, بدست آمدن *ba dast-ā.* Mutilated or lame in the hands, چنگلوک *changgalok.* The hand of a watch, clock &c., میقات *mikyās.* عقر *akrab.* Beforehand, اول *aw-walan.* To be beforehand, پیش بودن *pesh dast-b.*—(to be rich

دستمال شدن *dastmāl-sh.* Behind hand, *tang dast*, مجلس *muftis.* To be behind hand, *āhista rū-n.* Out of hand (presently), *a'l'alfaur*, فی الحال *fil'hāl.* Under hand, *hila bāz*, غدار *ghaddār.* At hand, *karīb*, نزدیک *nazdīk.* A bird in the hand is worth two in the bush, *kunj-īshk dar dast bah az bāz dar hawā.* To be hand and glove, *hamdam-b.* To wash one's hands of life, *dast az jān-sh.* To stretch forth the hand, *dast-k.* To open the hand (exercise liberality), *dast-k.* Bound hand and foot, *dast u pā basta.* From hand to hand, *dastā dast.* Hand to the hilt, *dast ba kabz.* Kissing of hands, *dast bos.* Broken handed, *dast shikusta.* Amputated in the hand, *dast kulam.* A little hand, *dastak.* Rubbing the hands, *dastmāl.*

HAND, vt. vi از دست بردن *az dast budast-l.* To hand down, *ina basīna-k.* (to lead by the hand) از دست کشیدن *az dast-k.* (to lay hands on) گرفتار *girištār-k.* دستگیر کردن *dast-gīr-k.*

HAND-BREADTH, n. کف *arsh.* دست *kafi dast.*

HANDCUFF, n. دست بند *dast band,* زنجیر دست *zanjīri dast.*

HANDED, a. (from one to another)

از دست بردن *az dast ba dast rasān/a.* Right handed, *āsta.* Left handed, *chap dast.* Clever handed *dasthār,* صاحب دلی *sāhibi-yadilī.* Empty handed, *tihī dast.*

HANDFUL, n. مشت *musht.* — (small quantity) جزوی *jus-wi,* ذلیل *kalīl.* A handful of sticks, *bastai chobān.* A handful of papers, *dastai kāgh-as.* By handfuls, *dasta dasta.*

HAND-GALLOP, n. وکرت *uahwakat,* متداحی *mutadakhī.*

HANDICRAFT, n. دستکاری *dastkāri,* پیشموری *peshauari.*

HANDICRAFTSMAN, n. دستکار *dast-kār,* کارگر *kārgar,* پیشمور *peshowar.*

HANDILY, ad. دستکارانه *dastkāranā,* با ظرافت *bā zarāfat,* با دلبلیت *bā kā-biliyat.*

HANDINESS, n. سهولت *sahūlat,* ظرافت *zarāfat,* دلبلیت *kāb.iliyat,* تیز دستی *tes dasti.*

HANDIWORK, n. دستکاری *dastkāri,* کارگری *kārgari,* سند *sind.*

HANDKELCHIEF, n. رومال *rūmāl,* دستمال *dastmāl.*

HANDLE, n. جسم *habz,* دست *dasta.* — (cause, pretence) دستبج *dastbij.* Without a handle, *bī takrīb.*

HANDLE, vt. دست نهادن *dast-n.,* استعمال کردن *badust-g.,* معامله کردن *istimāl-k.* — (deal with) معامله نمودن *muāmala-k.,* تامل کردن *tadmīl-k.,* معالجه ساختن *maālīja-s.* To handle in discourse, مکالمه کردن *makālama-k.,* مذاکره نمودن *musākhara-n.*

HANDMAID, *n.* کنیز *kaniz*, حارم *jāriya*

HAND-MILL, *n.* دست آسیا *dast āsyā*, رحلی *raha'*.

HANSEL, *n.* دست دستالی *dastlāf*, دست فال *dast fāl*

HANDSOME, *a.* (good-looking) خوبروپ *khūb rūṭi*, خوش نما *khush numā*, حسن صورت *hasn sūrat*, زیبا *zebā*. A handsome fortune, گران غنیمت *mālī girān*, گشاده *ghanimat*.—(liberal) کردم *karīm*, کشاده دست *kushāla dust*.

HANDSOMELY *ad.* (beautifully) در حسن حال *jamilāna*, زیبا *husn hāl* *bā zibāi*.—(liberally) جوانمردانه *jawānmardāna*, کریمانه *karīmāna*.

HANDSOMENESS, *n.* خوب صورتی *khūb sūratī*, حسن جمال *jamāl*, *husn*.

HANDY, *a.* دست نابل *dastī kābil*, کارگر *kārgar*, کارساز *kārsāz*.—(convenient) لای *lāyak*, مناسب *munāsib*, موجود *madkūl*.—(at hand) موجود *mojūd*, نزدیک *nasībik*.—(performed by the hand) بدست ساخت *badast sākhta*.

HANG, *vt.* or *vi.* آویختن *āwikhtan*, معنی کردن *āwizān-n.*, آویزان نمودن *mudllak-k.*.—(kill by suspending) بر دار *bar dār-k.*, کشیدن *salb-k.*.—(to be suspended) معنی شدی *mudallak-sh.*, آویخته شدن *āwikhta-sh.*.—(to be strangled) مصلوب بودن *maslūb-b.*.—(to be delayed) موقوف شدن *mo-kūf-sh.*, تاخیر شدن *tākhīr-sh.*.—(to be in a dependent state) تابع بودن *tābt-b.*, آویزان شدن *āwizān-sh.*.—(to be displayed) اظهار شدن *ishār-sh.* To

hang round the neck, در گردن آویخته ساختن *dar gardan āwikhta-s.* To hang together, مواصلة شدن *muwāsilat-sh.*, یکجهد نمودن *yak jahad-n.*.—(to be firm) برقرار شدن *bar karār-sh.*.—(to be in suspense with doubt) در گمان بودن *dar gumān-b.* To hang upon (be suspended by delight or attention) مشغول بودن *andīsha-k.*, مشغول شدن *mashghūl-b.* To hang the head upon the bosom سر بسین نهادن *sar ba sinā-n.* To hang a wall with tapestry, در شیب ریختن *diwār parda-k.* To hang or tend downward, *ba nashīb-r.*

HANGED, *a.* (strangled) بر دار *bar-dār*, مصلوب *maslūb*. Deserving to be hanged, واجب الصلب *wajib-u's salb*. To be hanged, مصلوب شدن *maslūb-sh.*

HANGER, *n.* (one who suspends) آویزنده *āwizanda*.—(a kind of sword) شمشیر *shamshtir*. A hanger on, معنی کن *mutuallak*, آویز کن *āwiz kun*.

HANGING, *p. a.* آویزان *āwiz*, آویزان *āwizān*. Hanging loose, معنی *mua'llak*, آویخته *āwikhta*. Hanging up, آویزش *āwizish*.—(strangulation) صلب *salb*, بر داری *bar dārī*.

HANGING, *n.* (tapestry) پرده *parda*.

HANGMAN, *n.* جلا *jullād*, صفات *saffāk*.

HANK, *n.* دست *dasta*, وشیعت *washīdt*.

HANKER, *vi.* میل داشتن *mayl-d.*, آرزومند شدن *ārzumand-sh.*

HANKERING, *n.* رغبت *raghbat*, میل *mayl*, شوق *shawk*.

HAP, n. سرگذشت *sar guzashst*, نضا *kazā*,
اتفاق *ittifāk*, حادثه *hādīsa*, مروج *mu-
wakht*.

HAPLESS, a. کم بخت *bīchāra*, بدبخت *kambakht*,
بدهمت *bad bakht*, صاحب *sāhib*, بدطالع *bad talī*.

HAPLY, ad. اتفاقی *ittifākan*. — (per-
haps) شاید *shāyad*, مگر *magar*.

HAPPEN, v. صادر *wākī-sh.*, واقع شدن
ādir-sh., آمدن *bazuhūr-ā*, سر زدن
sar-z., اتفاق افتادن *ittifāk-u.*,
و تروغ باشتن *wukū-y.*, روی نمودن
rūi-n.

HAPPILY, ad. (fortunately) بالخير *b' il-
khair*, با اقبال *bā daulat u*
ikhāl, بخیر و خوبی *bu khair u khūbi*.
— (gracefully) خوشحالانه *khūsh hālā-
na* — (successfully) حسب مراد *hasbi*
murād.

HAPPINESS, n. سعادت *khushi*, خوشی
saādat, اقبال *ikhāl*, برکت *barakat*,
فرح *hāmranī*, کامرانی *nasīb*, نصیب
furah.

HAPPY, a. خیر *khūsh*, خوش *khair*,
مبارک *mubārak*, سعادتمند *saādatmand*,
خجسته *khujusta*, فیروز *fīrozī*,
ذیک *maymūn*, کامران *kāmran*,
اختر *nek akhtur*. Happy tidings,
بشارت *bashārat*, مزده *muzhila*. A
happy omen, مبارک *fā'i mubār-
ak*. May he be happy! مبارک باد
mubārak bād. Having a happy con-
clusion فرجام *khujasta farjām*.

HARANGUE, n. کلام *kalām*, خطاب *khī-
tāb*, مکالمه *mukālama*.

HARANGUE, vt. کلام کردن *kalām-k.*,
نثر گفتن *sakhun-p.*, سخن برداختن
nasr-g.

HARANGUER, n. متکلم *mutakallim*,
سخن پرداز *nasr gū*, نثرگو
pardās.

HARASS, vt. تکلیف *izā-d.*, ادا دادن
tallīf-d., تصدیع دادن *tasdīd-d.*,
آزردن *āzurdan*, رنج دادن
ranj-d., اذیت کردن
azīyat-k.

HARBINGER, n. پیشرو *pesh rau*, مزده
muzhda rasān.

HARBOUR, n. (for shipping) بندر *ban-
dar*, مینا *mīnā*, — (asylum) مأمن
māman, ملجأ *maljā*. To arrive in
harbour, در بندر رسیدن *dar ban-
dar-r.*

HARBOUR, vt. (shelter) پناه دادن *pan-
āh-d.*, حفظ کردن *hifz-k.* — (take
shelter) پناه گرفتن *panāh-g.* —
(receive hospitably) میهمانداری نمودن
mīh-mān- dārī-n.

HARD a., ad. (firm, solid) سخت *sakht*,
ظالمکار *sulb.* — (oppressive)
sālmgār, درشت *durush* — (diffi-
cult) دشوار *muskhī* مشکل *dushwār*.
— (distressful) زحمت دار *zihmatdār*,
بی رحم (unfeeling) ناصب
nāsib — *bī rahm.* — (stingy) چشم
īang تنگ *chashm*, طمعکار *tamīkār*. Hard to
the taste, خام *khām*, نارسیده *nā*
rasīda. To be hard at work, بکار
ba kār مشغول بودن *mashghūl-b.*
Hard to get, باب کم *ham yāb*. Hard
to be understood, مشکل فهم *muskhil-
fahm*. Hard of digestion, ناخوشگوار
nā khushgawār. To run hard,
تند دویدن *shitāb-r.*, شتاب رفتن
tund-d., نیز رفتن *tez-r.* Hard by,
عند *karīb*, نزدیک *nāzīk*, *īnd.*

HARDEN, vt. سخت کردن *sakht-k.*,
تصلیب ساختن *taslīb-s.* To harden
the heart, متعصب گشتن *mut'attīb-g.*
To harden in impudence, بی ادب
گشتن *gustākh-k.* کردن *bī adab-k.*

To harden into firmness پانداري دادن *āya lārī-d*.—(with difficulty) مشکلا *mushkilāna*, با دشواری *bā dushwārī*

HARD-HANDED, *a* رحمت کش *zah-mut kush*.

HARD-HEARTED, *a*. دل سخت *sakht dil*, بي رحمت *bī rahmat*.

HARD-HEARTEDNESS, *n*. سخت *sakht dilī*, سبکدلي *zulm*, دلی *sanglīlī*.

HARDINESS, *n*. مردانگی *mardāngī*, دلیری *dilērī*, نیز دلي *tez dilī*.—(vigour) کورت *kurūt*, توانا *tawānā*.—(effrontery) گستاخي *shokhī*, گستاخي *gustākhtī*.

HARDLY, *ad.* (with severity) با نديب *bā tundī*, با درشتي *bā durushtī*. To treat hardly, درشتي کردن *durushtī-k*.

HARDNESS, *n*. سختي *sakhtī*, صلابت *salābat* — (rigidness) درشتي *durushtī*, شدت *shidlat*.—(severity of countenance) سخت روی *sakht rūī*.—(callosity) ناسور *nāsūr*.—(difficulty) دشواری *dushwārī*.—(brave) بهادر *bahādur*.

HARDSHIP, *n*. ظلم *sakhtī zulm*, نا همواری *tadālī* — (difficulty) ماندگی *iztirāb*, اضطراب *nāhamwārī*, ماندگی *māndagī*.

HARDWARE, *n*. ظریف آهنی *zurūfi āhanī*.

HARDY, *a*. دلیر *dilīr*, باک *bī bāk*.—(stout) مضبوط *mazbūt*, استوار *ustuwār*, توانا *tawānā*, قوي *hawī*.

HARE, *n*. خرگوش *khargūsh*, ارنب *ar-nab*. The crying of a hare, نعاب *sughāb*.

HARK, *vi*. استماع کردن *istimād-k*, سرگوشي کردن

HARK, *interj.* ای *ay*, ای *ay*, هیا *hayā*.

HARLOT, *n* روسپی *rospī* زانی *zāniyā*, فاحشه *fājira*

HARLOTRY, *n*. روسپي گری *rospiyarī*.

HARM, *vt*. رسانیدن ضرر *zarar-r*, اذی *āzār* کردن *āzār-d*, آزار دادن *āzār-d*, ستم کردن *sitam-k*, ظلم کردن *zulm-k*, جفا کردن *jufā-k*.

HARM, *n*. ضرر *zarar*, گزند *gazand*, نكليف *lalkif*, آزار *āziyat*, زیان *ziyān*.—(oppression) جور *jaur*, ستم *sitam*. (fault, crime) خطا *khutā*, گناه *gunāh*. To receive harm, با آزار *āzār-y*, جفا بردن *jufā-p*.

HARMFUL, *a*. مضر *musir*, جفاکار *jafā-kār*, موب *mūsi*.

HARMFULLY, *ad.* با زیان *bā ziyān*, از ضرر *as zarar*, با نقصان *bā nuksān*.

HARMLESS, *a*. بی گناه *bī gunāh*, معصوم *māsūm*, پاک *pāk*, آزاد *āsād*—(unhurt) بی زیان *bī ziyān*, بی نقصان *bī nuksān*.

HARMLESSLY, *ad.* "معصوماً" *māsūman*, بی گناهانه *bī gunāhāna*.

HARMONIOUS, *a*. هم آهنگ *ham āhang*, هم ساز *ham sās*, خوشخوان *khush khān*, صاحب نغمه *sāhibi naghmat*.—(sweet sounding) ملایم *mulām*, خوش *shirīn āwāz* آواز *khushāwāz*.—(well adapted) هموار *hamwār*, موافق *muwāfuk*.

HARMONIOUSLY, *ad.* با آهنگ *bā āhang*, با نغمه *bā naghmat*.

HARMONY, *n*. هم سازی *āhang*, هم ترانه *ham tarāna*.—(proportion) موافقت *muwāfakat*, مناسبت *munāsabat*.—(concord of sentiment) یکدلي *yak dilī*, یگانگی *yagānagī*, اتفاق *ittifāk*.

HARNESS, *n.* ساز *sās*, رخت *rīkht*, سامان *sāmān*.

HARNESS, *vt.* ساز نهادن *sās-n.*, رخت نهادن *rīkht-n.*

HARP, *n.* برت *barbat*, چنگ *chang*.

To play upon a harp, نواختن *nawā-khtan*.

چنگ نواز کردن *chang nawāz-k.*

HARPER, *n.* نواز برت *barbat nawās*, برت سرای *barbat sarāy*.

HARPOON, *n.* چنگ *chang*.

HARPOON, *vt.* با چنگ زدن *bā chang-z.*

HARRIDAN, *n.* روسپی *rospi*.

HARROW, *n.* کھ *māsū*, مالق *malāk*, *khāle-kash*.

HARROW, *vt.* مالق کردن *malāk-k.*, مازو کردن *māzū-k.*

HARSH, *a.* (to the ear) نا خوش آواز *nā khūsh āwās*, بی آهنگ *bi āhang*.

— (to the taste) ترش *tursh*, حامز *kāmiz*.

شور *shūr*, نلخ *talkh*. — (in disposition) درشت *durusht*, زشت *zishst*, تند *tund*.

HARSHLY, *ad.* (sourly) "حامزا" *kāmi-san*, ترشانه *turshāna* — (morosely) *ishāna*, درشتی *bā durusht*. — (violently) جبراً *jabran*, باستم *bā-sīam*.

HARSHNESS, *n.* (of taste) تلخی *talxī*, *lkhī*, مرارت *marārat*. — (of sound) ازب *azib*, *azis*, عدم آهنگ *ādami āhang*. — (of disposition) درشتی *durusht*, نندی *tundt*. — (violence) ضرب *zarb*, نهر *kihr*, حر *jaur*.

HART, *n.* گاو دشتی *gāw dasht*.

HARTSHORN, *n.* شاخ *shākh*, آهو *āhū*.

HARVEST, *n.* خرمن *khirman*, محصول *mahsul*, حاصل *hāsīl*. The season of harvest, درو هنگام *hangāmī darv*. In harvest, درو در موسم *dar musimi darv*.

HASH, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*, قطع کردن *katt-k.*

HASP, *n.* بند *band*, زنجیر *zanjīr*.

HASSOCK, *n.* مساجد *musalla*, سجاده *sajjādut*.

HASTE, *n.* حلدی *jaldt*, رودی *sūdt*, تعجیل *tundt*, چالاکي *chālāk*, تند *tundt*, شتاب *shītāb*. Making haste, عاجل *ājil*, شتابان *shītābān*. Make haste, شتاب کن *shītāb kun*.

HASTEN, *vt.* زودی کردن *sūdt-k.*, سرعت ساختن *surat*, شتابان *shītāftan*, تعجیل کردن *tadjil-k.*

HASTILY, *ad.* (in haste) از حلدی *az jaldt*, زودانه *zūdāna*, سریعاً *sarīdn*. — (rashly) غملاً *ghāfilāna*. — (passionately) باحدا *bā hiddat*, اکید و شدید *akīd u shādīd*.

HASTINESS, *n.* تیز مزاجی *tez mizāj*, شدت *shiddat*, درشتی *durusht*.

HASTY, *a.* زود *sūd*, عجیل *djil*, حلد *jald*, سریع *sarī*. — (passionate) تیز مزاج *tez mizāj*, تیز طبیعت *tez tabīdt*. — (rash) تند *tadbir*, غملاً *ghāfil*.

HAT, *n.* کلاه *kulāh*, پوش *kulah posh*. A hatband, بند کلاه *kulāh band*. A hat-maker, کلاهگر *kulāhgar*.

HATCH, *vt.* مرغ پرور *tafrīkh-k.*, مرغ از بیض پر آوردن *murgh bacha az bayza bar-ā.* — (contrive) اندیشه کردن *tadbīr-k.* — (to hatch or to be hatched) پرور آوردن *az bayza bar-ā.*

HATCH, *n.* (brood of chickens) پرور *ishāna*. — (half-door) نیم باب *nīm bāb*, نصف در *nisfi dar*.

HACHEL, *vt.* کتان زدن *kattān-z.*, پاک کردن *pāk-k.*

HATCHET, *n.* تبر *tabar*, تیش *tīsha*,

دوم *ka lūm*. To hew with a hatchet, رندیدن *randidan*.
HATE, *vt.* مکره داشتن *makrūh-d.*, کینه داشتن *kirāhiyat-k.*, *kina-d.* To hate one another, نشان کردن *tashānu-k.*, تصاغن کردن *tasā-ghun-k.*
HATE, *n.* کینه *kina*, کراهیت *kirāhiyat*, استکراه *istikrāh*, دشمنی *dushmani*, بدخواهی *bal khāhi*, غرض *gharas*
HATEFUL, *a.* مکره *makrūh*, معیوب *māyūb*, نا پسندیده *nāpasandida*.
HATEFULLY, *ad.* معصوبانه *maghrūbāna*, مانفورانه *manfūrāna*.
HATRED, *n.* vide **HATE**.
HAUGHTILY, *ad.* مغرورانه *maghrūran*, متکبرانه *bā khud bīnī*, *mutakabbirāna*.
HAUGHTINESS, *n.* مغروری *maghrūrī*, خود بینی *khud bīnī*, گستاخی *gustākhi*, تکبر *takabbur*.
HAUGHTY, *n.* متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*, خودبین *gustākhi*, *khudbīn*.
HAUL, *vt.* vide **DRAG**, **DRAW**.
HAUNCH, *n.* vide **HIP**.
HAUNT, *vt.* آمد و انداغ کردن *imbāgh-k.*, رفت کردن *āmad u raft-k.*
HAUNT, *n.* جای آمد و رفت *jāi āmad u raft*, سپیخ *sapikh*.
HAUNTER, *n.* خراباباتی *kharābātī*.
HAUTBOY, *n.* نای *nāy*, سرنای *surnāy*.
HAVE, *vt.* داشتن *dāshtan*, نصرف کردن *tasarruf-k.* To have confidence, اعتقاد بردن *attikād-b.* To have doubts, شک بردن *shak-b.* To have malice, حسد بردن *hasad-b.* To have possession, داشتن *tasarruf-d.* Have a care! دور باش *dūr bāsh*.

HAVEN, *n.* کشتی گاه *bandar*, بندر *kishti gāh*.
HAVOC, *n.* ویرانی *wairāni*, خرابی *kha-rābi*, بگم *yaghmā*, خلل *khalal*.
HAVOC, *vt.* خراب کردن *kharāb-k.*, ویران کردن *wairān-k.*, تباه کردن *tabāh-k.*
HAW, *n.* (hedge) احاطه *ahātā*.—(hesitation of speech) زبان گیری *salān girī*, لکنه *laknat*.
HAWK, *n.* بار *bās*, شکره *shikra*.
HAWK, *vi.* بهار شکار کردن *ba bās shikār-k.* با بار صید *bā bās saidi tuyūr-k.*—(cough) نفخه زدن *tak-khiyat-k.*, سرم نمودن *surfa-n.*
HAWKER, *n.* پلور *pīlwar*, خود *khurda farūsh*.
HAWKING, *n.* با باز صید طیور *bā bās saidi tuyūr*.—(coughing) نخمت *nakhmat*.
HAY, *n.* گیاه خشک *giyāi khuskh*, حشیش *hashish*, علف *dlaf*. A bundle of hay, حرت *jursat*.
HAZARD, *n.* (accident) سرگذشت *sar guzasht*, سر انجام *sar anyām*.—(danger) خطر *khatar*, هول *haul*, ششدر بازی *bīm*.—(game of dice) *shashdar bāzi*, دمار بازی *kimār bāzi*.
HAZARD, *vt., vi.* در خطر انداختن *dar khatar-a.*, در بلا افکندن *dar balā-a*.
HAZARDOUS, *a.* پر خطر *pur khatar*, خطرناک *khatar-nāk*, مخوف *mukhaw-wif*, مهلک *muhlik*.
HAZE, *n.* vide **FOG**.
HE, *pron.* او *ū* و *wa*, او *ū*.
HEAD, *n.* 1. سر *sar*, راس *rās*, کله *halla*.—(chief part of any thing) سرات *sarāt*. Exalting the head, سر افراز *sar afrās*. Striking the head, سر کوب *sar kūb*. To bow the head,

کله سر نهان *sar-n*. The hind head, کله *kallah*, چاکاد *chakāl*. 2.—(chief, leader) سردار *sardār*, پيشوا *peshwā*. 3.—(intellect) عقل *dkl*, هوش *hūsh*. 4.—(source) اصل *asl*, مبداء *mabdā*. To get a head, پيش رفتن *pesh-r.*, ندم نمودن *kadam-n.*—(become superior) دست دافتن *dast-y*. From head to foot, سرآپا *sarāpā*, سراسر *sarāsar*. To nod the head, سر دوان کردن *sar dawān-k.* To recline the head, سر زير کردن *sar ser-k.* To draw back the head, سر باز کشیدن *sar bās-k.* To number by the head, سر مرده کردن *sar mara-k.* To hang the head, سرنگون نمودن *sar nagūn-n.* A crowned head, سر با *sari bā aḥsar*. To lift up the head, سر بر کردن *sar bar-k.* To turn away the head, سر بر تافتن *sar bar-t*. HEAD, *vt.* (to lead) کردن رهدهاي *rah-numāi-k.*, پيشوا بودن *pishwā-b*—(behead) گردن زدن *gardan-z*, دطع کردن *katā-k.* *vi.* (originate) پيدا شدن *paidā-sh.*, با ظهور آمدن *ba saḥūr-ā*. HEADACHE, *n.* درد سر *dardi sar*, وجع الراس *wajau'r rās*. To have a headache, درد سر داشتن *dardi sar-d.*, سر بار شدن *sar bār-sh*. HEAD-BAND, *n.* سر بند *sar band*. HEAD-DRESS, *n.* کلاه پوش *kallah pūsh*. HEADED, *a.* صاحب سر *sāhibi sar*, سردار *sardār*. Bare headed, سر روا *sar bul-and*. Light headed, سبکسر *sabuk sar*, سر در هوا *sar dar hawā*. HEADINESS, *n.* گستاخي *gustākhī*, بي تدبيري *bi tadbīrī*. HEADLAND, *n.* راس جبل *rāsi jabal*, انف الجبل *anfu'l jabal*.

HEADLESS, *a.* سر بي *bi sar*, غير راس *ghayri rās*.—(beheaded) سر بریده *sar burīda*, گردن زده *gardan-sada*.—(without a chief) سالار *bi sālār*.—(inconsiderate) بلا فکر *bilā fikr*. HEADLONG, *a.* سرنگون *sar nigūn*.—(rash) گستاخ *gustākh*, سرکش *sarkash*.—(sudden) ناگهاني *nāgihānī*, ناگه *nāgāh*. *ad.*—(rashly) سرآه *khud sarāna*. HEAD-PIECE, *n.* سر پايان *sar pāyān*, سر پنگت *sar pang*. HEAD-QUARTERS, *n.* مقر *makarr*, مرجع *marjā*, عرzkاه *arzgāh*. HEADSHIP, *n.* سرداري *sardārī*, سالاري *sālārī*. HEADSMAN, *n.* جلا *jallāl*. HEADSTRONG, *n.* (obstinate) سرکش *sarkash*, خود پسند *gustākh*, خود شوخ *khud pasand*, شوخ *shokh*. HEAL, *vt.* (cure) شفا دادن *shifā-d.*, معالجت نمودن *mudlajat-n.*, علاج دادن *ilāj-d.* *vi.* شفا یافتن *shifā-y.*, تندرست شدن *tandurust-sh*. HEALING, *a.* شافي *shāfi*, چاره کنان *chāra kunān*. HEALTH, *n.* تندرستي *tandurustī*, سلامت *sīkhat*, عافيت *āfiyat*, سلامت *salāmat*. To recover health, شفا یافتن *shifā-y.*, صحت یافتن *sīkhat-y*. To wish a restoration of health, مستشفي کردن *mustashfi-k.* To wish health, سلام دادن *salām-d.* Health to you, صحت و عافيت *sīkhat u āfiyat*.—(purity of mind) پاکي *pākī*, نجات *sādagī*.—(salvation) خلاص *khalās*. HEALTHY, *a.* تندرست *tandurust*, برون *bahbūd*, برومند *barūmand*. To

be healthy, تندرست شدن *tandurust-sh.*, خوش شدن *khūsh-sh.*

HEAP, *n.* نوده *tūda*, انبار *ambār*, دشته *pushta*, مجمع *mujmt.* A heap of corn, چا *chāch*, راز *rāsh.* A heap of earth, تودع خاک *tūdai khāk.* A heap of sand, خام *khāma.* A heap of money, صوبت *sūbat.* A heap of stones, خرگ سنگ *kharai sang.* A heap of books, اسماءت کتب *ismā-mati kūtub.*

HEAP, *vt.* انبار کردن *tūda-k.*, نوده کردن *ambār-k.*, فراهم جمع کردن *jamt-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā.*

HEAPED, *a.* جماعت *mujtam,* جمع شده *jamādt-shuda,* مرتجم *murtajam.*

HEAR, *vt.* شنیدن *shanīdan,* سماعت *simādt-k.*, گوش دادن *gūsh-d.*, شنودن *shanūdān,* شنفتن *shinuftan,* استماع کردن *istimād-k.* To hear judicially, عدالت کردن *ādālat-k.*, دعوی حکم نمودن *dadwai hukm-n.* To hear with pleasure, خوش شنیدن *khush-sh.* To hear with attention, گوش زدن *mutavajja-sh.*, مستمع *gūsh-z.* In order to hear, مستمعان *mustamiān.*

HEARER, *n.* شنونده *shanwanda,* سامع *sām,* مستمع *mustam.*

HEARING, *n.* مستمع *mustam.* The sense of hearing, سمع *samt,* استماع *istimād.*—(audience) چهار مجلس *hussāri majlis,* مستمعان *mustamiān.* A judicial hearing, حکم شرع *hukmi shar.*

HEARKEN, *vi.* vide HEAR.

HEARSAY, *n.* شهرت *āwāsa,* آوازه *uhrat,* سخا *sakhuni samāty.*

HEART, *n.* دل *dil,* صمیر *zamir,* قلب

kalb, خاطر *khātir* Alluring, ravishing, deceiving the heart, دلربا *dilrubā,* دلکش *dil kash.* Inflaming the heart, دلسوز *dil sūz.* Tormenting the heart, دلزار *dilāzār.* Rejoicing the heart, دلپذیر *dilpasir,* دلپسند *dilpasand.* A pure heart, پاک قلب *kalbi pāk.* *khātiri khālīs.* With heart and soul, با دل و جان *bā dil u jān.* From the bottom of the heart, عن صمیم القلب *darūnidil,* از درون دل *an samimul kalb.* By heart, از بر *az bar,* خاطر نشان *khātir nishān.* 2.—(courage) دلیری *dilēri,* دلوری *dilāwar.* Belonging to the heart, خاطر مدسوب *kalbi,* قلبی *mansūb.* To recite by heart, ظاهر *ākhir karu'at-k.* Black at the heart, سیل دل *siya dil.* Hard-hearted, دلزار *dilāzār,* ظالم *ālīm.* Light-hearted, خوش خاطر *khush khātir.* Faint-hearted, بد دل *bad dil.* Tender-hearted, نرم دل *narm dil.*

HEART-ACHE, *n.* دلفکاری *dilfigār,* دلتنگی *diltang,* درد دل *dardī dil.*

HEART-BROKEN, *a.* دلشکسته *dil shi-asta,* خاطر مانده *dilrēsh,* *khātir-mānda.*

HEART-BURN, *n.* جگر سوز *jigar sūz,* دلسوزش *dil sūzish.*

HEART-BURNING, *n.* نا خوشنودی *nā khūshnūdi,* کینه *kina.*

HEARTEN, *vt.* دلیر کردن *diler-k.,* تجربی نمودن *dilāsa-k.,* تهریس *tahrīs-n.*

HEART-FELT, *a.* دلگیر *dilgīr,* خاص *khālīs,* جانی *jān.*

HEARTH, *n.* آتشدان *ātishdān.*

HEARTILY, *ad.* (sincerely) بدل *badil,*

از دل و (eagerly) *khālisan*—
 جان *as dīl u jān*, دلیرانه *dilerāna*,
 آرزومندانه *ārsūmandāna*.

HEARTINESS, *n.* (sincerity) حقیقت *hakikat*,
 صداقت *sa-lākat*—(earnest-
 ness) شوق *shauk*, اشتیاق *ishti-yāk*.

HEARTLESS, *a.* بیجان *bidīl*, بی دل
bi jān, بد دل *bad dīl*.

HEARTLESSNESS, *n.* بی دلی *bi dīlī*,
 ظلم *sulm*, بد دلی *bad dīlī*.

HEARTY, *a.* (sincere) مخلص *mukhlis*,
 صادق *sādik*, صاف دل *sāf dīl*.—
 (healthy) تندرست *tandurust*, بهبود
bah būd.

HEAT, *n.* گرمی *garmī*, تاب *tāb*, گرما
garmā, حرارت *harārat*.—(passion)
 خشم *khashm*, غصب *ghasab*—(ard-
 our) شوق *shauk*, غیرت *ghairat*.

HEAT, *vt.* تا بدار کردن *garm-k*,
 تا بدار کردن *tābdār-k*.—(excite)
 تا بریک کردن *tahrīk-k*, انگیزختن
angihktan—(enrage) غضوب ساختن
ghazūb-s.

HEATED, *a.* محموم *mahmūm*, محر
mukhīr.—(enraged) غضوب *ghasūb*.

HEATH, *n.* بونه *bota*.

HEATHEN, *n.* بت پرست *butparast*,
 ملحد *mulhid*, کافر *kāfir*.

HEATHENISM, *n.* بت پرستی *but-
 parastī*, کفر *kufir*.

HEAVE, *vt.* (raise) برداشتن *bardāshthan*,
 انداختن *raft-k*.—(throw)
 انداختن *andākhthan*, افگندن *afgandan*. *vi.*
 خیزان و افتان شدن (rise and fall)
khisān u uftān-sh.

HEAVE, *n.* بار آمدگی *bardār*, بار
āmadaḡī, برخاست *bar khāst*.

HEAVEN, *n.* (sky) آسمان *āsmān*, چرخ
 چرخ *charkh*, ملک *falak*.—(paradise)
 جنت *jinnat*, بهشت *bihisht*.—(bliss)

barukat, سعادت *sādāt*. The highest
 heaven, ملک الافلاک *jalakul aḡlak*.
 The revolutions of the heavens, گردش
 چرخ دوار *girdishi āsmān*,
 چرخ *charkhi dawwār*. The assistance of
 heaven, غیبی امداد *imādādi ghaybi*.

HEAVEN-BORN, *a.* آسمان زاده *āsmān
 zāda*, آسمان پرور *āsmān parwar*.

HEAVENLY, *a.* آسمانی *samāwī*, سماوی
āsmānī, ربانی *fulakī*.—(godlike)
 ربانی *rabbānī*. *ad.* با وجه آسمانی *ba wajai
 āsmānī*.

HEAVILY, *ad.* با گران *bā girānī*, با
 سنگینی *bā sangīnī*, ثقیلاً *sukilan*.
 Going heavily, رو آهسته *āhasta rau*.
 Raining heavily, سیال باران *sa-
 yāli bārān*.—(grievously) بدشواری
ba dushwārī, دشواری *dushwārāna*.

HEAVINESS, *n.* (weight) گرادی *girānī*,
 وزن *wasn*, نقلت *saklat*.—(depres-
 sion) رنج *rang*, درد *dard*, غم *gham*.—
 عدم عقل *himākat*, حماقت (dulness)
ādami dkl.—(slowness of motion)
 آهستگی *āhistagī*.

HEAVY, *a.* گران *girān*, وزنی *wasnī*,
 اندوه گین (sorrowful) *sukil*.—
 اندوه گین *andūhgīn*, غمگین *ghamgīn*.—(oppres-
 sive) ظالم *sālīm*, آزار *jān āzār*.
 —(stupid) احمق *ahmak*, نا زبردت *nā
 zīrak*.—(dull, lazy) سست *sust*, کاهل
kāhil.—(indigestible) نا گوارنده
guwāranda.—(large in amount)
 بسیار *bisayār*, خیلی *khailī*.

HEAVY-LADEN, *a.* گران بار *girān bār*.

HEBREW, *a.* عبری *ibrī*, عبرانی *ibrā-
 nī*, یهودی *yahūdī*.

HEBREW, *n.* یهودی *yahūdī*, عبران *ibrān*.

HECTIC, *a.* صاحب دق *ākhībi dīkk*.—
 (habitual) عادی *ādī*. vide FEVER.

HECTOR, *n.* vide BULLY.

HEDGE, *n.* خار بند *khār band*, احاطه *ahāta*, خار بست *khār bast*.

HEDGE, *vt.* سیاج کردن *ahāta-k.*, سیاج *siyāj* بنا کردن *siyāj binā-k.*

HEDGEHOG, *n.* خارپشت *khārpusht*, خدگی *khālang*

HEDGER, *n.* سیاج ساز *siyāj sās*

HEED, *vt.* استماع گوش دادن *gūsh-d.*, الیتفات کردن *ilti-fāt-k.*, احتیاط کردن *ihitiyāt-k.*

HEED, *n.* انتباه *intibāh*, احتیاط *ihitiyāt*, الیتفات *iltifāt*.

HEEDFUL, *a.* بیدار *multafit*, ملتفت *mutawajju*, متوجه *bilār*.

HEEDLESS, *a.* غافل *bī khabar*, بیخبر *bī parwā*, غافل *ghāfil*.

HEEDLESSNESS, *n.* غفلت *ghaflat*, بی خبری *bī khabarī*, تعامل *taghāful*.

HEEL, *n.* پاشنه *pāshna*, کعب *kāb*, عقب *akb*.

HEEL, *vt.* (as a ship) بهادب مایل *ba jānib māyil-b* — (dance) بودن *pā-k.* — (heel a shoe), پاشنه زدن *pāshna-z.*

HEGIRA, *n.* هجرت *hijrah*.

HEIFER, *n.* گوساله ماده *gūsāla māda*, بقره *bakra*, عجل *tjl*.

HEIGHT, *n.* رفعت *bulandī*, بلندی *bulandī*, رفعت *rafat*, الارتفاع *irtifād*, دالی *bālāi*. The height of glory and magnificence, *irtifāifarrū shokat*. The height of the tide, *madd*. Equal in height, *hamsar*. The height of excellence, *fasli* فضل کامل *kamālī tamām*.

HEIGHTEN, *vt.* برداشتن *bardāshtan*, بالا بردن *buland-k.*, افراختن *afrah-tan*. — (meliorate) بهتر کردن *behtar-k.*

— (aggravate) *khūbtar-s.* — (embellish by decorations) زیاده ساختن *si-yāla-s.* — (ornament by decorations) زینت کردن *sinat-k.*, آرایش کردن *ārā-yish-k.*

HEINOUS, *a.* شرور *sharir*, زشت *sisht*, سخت *sakht* بد *bad*, معیوب *mayūb*, زبون *zabūn*. A heinous crime, گناه کبیر *gunāhi kabīr*.

HEINOUSLY, *ad.* "شرا" *sharran*, ظالما *sālīman*.

HEINOUSNESS, *n.* فساد *badī*, فساد *fiṣād*, شرارت *sharā'at*, ظلم *zulm*.

HEIR, *n.* میراث گیر *wāris*, وارث *mīrās gir*. Heir apparent, ولی عهد *walī-ahd*. To appoint an heir, وارث کردن *wāris-k.*, تاوریس ساختن *tawrīs-s.*

HEIR, *vt.* میراث نامتن *mīrās-y*. To be heir, میراث رن *mīrās-s.*, میراث خوردن *mīrās-kh.*

HEIRESS, *n.* وارثه *wārisa*.

HEIRLESS, *a.* بی وارث *bī wāris*, لا وارث *lā wāris*.

HEIRSHIP, *n.* میراث وراثت *warāsat*, میراث گیری *mīrās girī*.

HELIOTROPE, *n.* آفتاب پرست *āftāb parast*, خور پرست *khūr parast*.

HELL, *n.* جهنم *jahannam*, دوزخ *du-zakh*, سقر *sakar*. Hell fire, *ātashī duzakh*. The lowest pit of hell, *asfulū's sāfilīn*. The inhabitants of hell, *ahli jahannam*.

HELLEBORE, *n.* خردق *khārbuk*.

HELLISH, *a.* اهل دوزخ *dūzakhī*, اهل جهنم *ahli jahannam*, جهنمی *jāhan-namī*.

HELM, *n.* (of a ship) خلاء *khalla*, خلاش *khulāsha*, سکان *sukkān*.

HELM, vt. خلاش *khalla-g*, خلد گرفتن *khaldāsha-d*. — رهبری (guide) داشتن *rahbart-k.*, ارشاد کردن *irshād-k.*

HELMET, n. زره کلاه *sirih*, مغفر *mighfar*, کلاه *kulāk*, خود *kūl*. The plume of a helmet, سرفوچ *sarkūch*

HELP, n. مدد *yārī*, یاری *madad*, اعانت *muāwinat*, عون *dun*, استعانت *istiānat*. To beg for help, معاودت طلب کردن *muāwinat talab-k.*, استعانت ساختن *istiānat-s.* To call out for help, فریاد کردن *far-yāi-l-k.*

HELP, vt. مدد دادن *yārī-k.*, یاری کردن *mada-l-d.*, امداد کردن *imdād-k.*, دست *muāwinat-k.*, معاودت دادن *dast-d.*

HELPER, n. ناصر *madadgār*, مددگار *nāsir*, عون *dun*.

HELPLESS, a. یار *muāvin*, معاون *yār*, بکار *bakār*, امداد آور *imdād āwar*.

HELPLESS, a. بی مدد *bi madad*, در ماند *dar*, لچار *lāchār*, آزار *āzār*, بیچاره *bichāra*.

HELPLESSLY, ad. عاجزانه *ājisāna*, بیچارگی *ba bichāragī*.

HELPLESSNESS, n. عدم امداد *dda-mi imdād*, در ماندگی *dar māndagī*.

HELTER-SKELTER, n. درهم درهم *dar-ham barhum*, هرج مرج *harj marj*.

HELVE, n. دست *dastai*, تیر *tabar*.

HELVE, vt. دست کردن *dasta-k.*

HEM, n. دوخت *dukhti*, کنار *kinār*, سبزه *hāshīya*, مغزی *maghzi*, حاشیه *sajāf*.

HEM, vt. کنار دوختن *kinār-d.*, دامن *dāman-s.* To hem in, ساختن *dāyara-b.*, احاطه کردن *ihāta-k.*

HEMISPHERE, n. نصف الارض *nisfu'*-*larz*, نصف الدایره *nisfu'd dāyara*.

HEMISTICH, n. مصراع *mīsrād*. The first part of the first hemistich of a poem, صدر *sadr*. The last part of the hemistich, عروض *urūs*.

HEMLOCK, n. شیکران *shūgirān*, شایکریان *shaykriān*.

HEMORRHAGE, n. خون جاری *khūn jāri*, خون *is hāli khūn*.

HEMORRHOIDS, n. بواسیر *bawā-sir*, بواسیر *jarayāni dam*.

HEMP, n. کدو *kand*, کدو *kanū*. Hemp-seed, کدو دان *kanū dāna*

HEN, n. ماکیان *mākiyān*, داجا *dajja*. A hen-roost, خانه *dajja khāna*. — (female bird) مرغ ماده *murghi māda*.

HENCE, ad. (from this place) ارا *in* *injā* — (from this time) از این وقت *az in wakt*. — (from this reason) از برای *az bar āya in*. — (from this source) مصدر *as in masdur*.

HENCEFORTH, ad. بعد ارا *badd asān*, من *as in pas*, بعد *mim baād*.

HEPTAGON, n. هفت گوشه *haft gūsha*, مسجد *musabbd*.

HERALD, vt. سبب نمودن *sabat-n.*, شهرت نمودن *shukrat-n.*

HERALD, n. جارچی *nakib*, نقیب *jār-chi*, خبر آور *khabar āwar*.

HERB, n. گیاه *nabāt*, نبات *giyā*.

HERBAGE, n. سبزی *sabzi*, علف *dlaḥ*.

HERBACEOUS, a. نباتی *nabāti*.

HERBALIST, n. گیاه شناس *giyā shandā*.

HERCULEAN, a. قوی *karwī*, زور آور *zor āwar*, دشوار *dushwār*.

HERD, n. جماعت *galla*, گله *guroh*, رعم *jamādt*, رعم *rama*. Herds of cattle, اقاطیع *akātiyi* *bakar*.

HERD, *vi* گروه کردن *guroh-k.*, جماعت انس (*associate*) نمودن *jamādt-n.*— صاحبیت نمودن, *musāh-ibut-n.*

HERDSMAN, *n.* گله بان *gallabān*, شکار *shabān.*

HERE, *ad.* اینجا *injā*, در اینجا *darinjā*. Here and there, اینجا آنجا *injā ānjā*, من هنا و هنا *min hunā wa hunā*.

HEREABOUT, *ad.* نزدیک *nazdik*, در اینجا *dar injā*, از این طرف *az in tūrf.*

HEREAFTER, *n., ad.* آینده *āyanda*, بهمان مستقبل *umāni mustahbil*, بعد از این *ba'd az in*.

HEREAT, *ad.* در این *dar in* سبب *az in sabab.*

HEREBY, *ad.* از این *az in*.

HEREDITABLE, *a.* ممکن موروث *mum-kini maurūs.*

HEREDITAMENT, *n.* میراث *mīrās*, تملیک *tamlīk.*

HEREDITARILY, *ad.* بطریق میراث *ba turīki mīrās.*

HEREDITARY, *a.* موروثی *maurūsī*, تملیکی *tamlīkī*, ملک *mlkī*. Hereditary possessions, مال موروث *māl maurūs*, ائداد *atlād*

HEREIN, *ad.* در این *dar in*, بدین *bad in*.

HEREOF, HEREFROM, *ad.* از این *az in*, من هذا *min hazā.*

HEREON, *ad.* علی هذا *bar in*, از این *alā hazā.*

HEREOUT, *ad.* از این *az in* جا *jā.*

HERESY, *n.* بدعت *bidāt*, الهاد *ilhād*, کفر *kuf.*

HERETIC, *n.* خارجي *rāfi*, ملحد *mulhid*.

HERETO, *adv.* تا اینجا *bad in*, اینجا *injā.*

HERETOFORE, *ad.* پیشتر *peshtar*, قبل از این *pešh astin*, مقدمه *mukuddaman*, سابقه *sābihāna*. As heretofore, چنان *chunān* در وقت پیشین *dar wakti peshin*.

HEREWITH, *ad.* با این *ba in*, بهمراهی *ba hamrahī* این *in*.

HERITABLE, *a.* ممکن میراث *mum-kini mīrās*, قابل موروث *kābili maurūs.*

HERITAGE, *n.* میراث *mīrās*, وراثت *wirāsāt*, موروث *maurūs*. To leave in heritage, میراث نمودن *mīrās-n.* To take by heritage, میراث خوردن *mīrās-kl.*

HERMAPHRODITE, *n.* خندقی *khunsu'*, موهن *mulhannas.*

HERMES, *n.* هرمس *hurmus*

HERMIT, *n.* گوشه نشین *gūsha nishin*, زاهد *khilwat nishin*, شاهد *shāhid.*

HERMITAGE, *n.* خلوت خانه *khilwat khāna*, گوشه *gūsha.*

HERNIA, *n.* فنی *fitak*, باد خاب *bād khāya.*

HERO, *n.* بهادر *bahādur*, غازی *ghāzī*, شهسوار *pahlwān*, دلیر *diler*, بل *yal*, گرد *gurd.*

HEROIC, *a.* دلیرانه *pakaluānāna*, شجاع *dilerāna shujād*. A heroic achievement, کار همایی *kārikumāmī.*

HEROICALLY, *ad.* دلیرانه *dilerāna*, مردانه *mardāna.*

HEROINE, *n.* دلیران زن *zanī dilerāna*, شجاع *shujād.*

HEROISM, *n.* بهادری *bahādurī*, شجاعت *shujādī*, دلوری *dilāwarī.*

HERON, *n.* بوتیمار *būtīmār*, ماهی خوار *māli khār.*

HERSE, *n.* در بند *dar-band*, مسده *ma-sudla*.

HESITATE, *vi* پس و پیش کردن *pas u pesh-k*, گمان کردن *gumān-k*, شک کردن *shuk-k*, تردد نمودن *turāldud-n*, داشتن *shubah-d*.—(stammer) زبان گرفتن *zibān-g*.

HESITATION, *n.* پس و پیش *pas u pesh*, تردد *turāldud*, گمان *gumān*.—Without hesitation, بی تردد *bi turāldud*, بلا شبه *bilā shubah*.

HETERODOX, *a.* کافر دین *kāfirī dīn*, غیر مومن *ghayri mu'min*.

HETEROGENEOUS, *a.* مخالف *mu-khālīf*, نا موافق *nā muwāfak*, ناهموار *nā hamwār*, نا جنس *nā jins*.

HEW, *vt.* تراشیدن *tarāshidan*, بردن *burīdan*, رندیدن *rundīdan*.

HEWER, *n.* بچار رنده *randā gar*, بچار *nojjār*, تراشنده *tarāshanda*.

HEXAGON, *n.* شش گوش *shash gūsha*, شش جانب *shash musaddas*, شش *jānīb*.

HIATUS, *n.* سوراخ *sūrākh*, شکاف *shigāf*.

HIBERNAL, *a.* شتوی منسوب *shatvī mansūb*.

HICCOUGH, *n.* هکفت *huk-huk*, فواق *fu'āk*.

HICCOUGH, *vi.* هکفت کردن *huk-huk-k*, فواق کردن *fu'āk-k*.

HIDE, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, پنهان کردن *panhān-k*, مخفی کردن *makhfī-k*. To be concealed, رو پوش شدن *rū pūsh-sh*, مخفی شدن *makhfī-sh*.

HIDE, *n.* جلد *jilīl*. A raw hide, پوست *pūst*, خامسوز *khām-soz*.

HIDEOUS, *a.* زشت *zisht*, شنیع *shanīd*, هولناک *haulnāk*, مهیب *mahīb*.

Hideous in countenance, فبیح المنظر *habīhul manzar*.

HIDEOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*, زشتانه *zishtāna*.

HIDEOUSNESS, *n.* شنیعت *shanīdt*, هیدت *haibat*, زشتی *zishti*.

HIE, *vi.* شتافتن *shitāftan*

HIGH, *a.* بلند *buland*, بالا *bālā*, عالی *ālā*, رفیع *rafīd*, برین *barīn*. Most high, بلند برین *a'la buland tarīn*. The most high, حق تعالی *hakk tadla*. High-born, شریف *sharīf*, نژاد پاک *pāk nazhād*. High-minded, متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*. High in prize, گران بها *girān bahā*, گران مایه *girān māya*. On high, بالا *bālā*. High-sounding, جهوری *jhawary*. High-spirited, دلور *dil āwar*. High water, مد *madd*, آب *āb* *āb* *pur*.

HIGH-HANDED, *a.* ظالم *zālīm*, زور دست *zabar dust*.

HIGHLAND, *n.* کوهستان *kuhistān*, زمین بلند *zamīni buland*.

HIGHLANDER, *n.* اهل کوه *ahli kuh*, صاحب جبل *sāhibi jabal*.

HIGHLY, *ad.* بلندان *bulandāna*, رفیعاً *rafīdan*.—(in a high degree) نهایت *nihāyat*, غایت *ghāyat*—(proudly) گستاخانه *mutakabbirāna*, باالاعتاد *gustākhnāna*.—(with esteem) با iltifāt, با اعتبار *bā dītibār*.

HIGHNESS, *n.* بلندی *bul-andī*, رفعت *rafīdt*, برتری *bartarī*.—(a royal title) حضرت *huzrat*, خداوند *khudāwand*, عالی *ālī* *janāb*.

HIGHWAY, *n.* شہراه *shahrāh*, طریق *tarikī ām*, شارع *shārī*.

HIGHWAYMAN, *n.* رافزن *rāhzan*, قطاع *kattāu't tarik*.

HILARITY, *n.* عیش *dysh*, عشرت *dashrat*, مسرت *masarrat*.

HILL, *n.* جبل *jabal*, کوه *kūh*. The top of a hill, کوه کوه *kullai kūh*. From hill to hill, کوه کوه *kūh bu kūh*.

HILLOCK, *n.* کوهچه *kūhcha*, تپه *tappa*, پشته *pushta*.

HILLY, *a.* نشیب و فراز *kūhisār*, کوهسار *nashīb u farāz*, پست و بلند *past u buland*.

HILT, *n.* دسته *kabza*, دست *dasta*.

HIMSELF, *pron.* خود *khūd*, او خود *ū khūd*.

HIND, *a.* پسین *pasīn*, آخرین *ākhirīn*.

HIND, *n.* (female of a stag) آهوساده *āhū māda*.—(peasant) دهقان *dahkān*, روستایی *rūstāī*.

HINDER, *a.* آخر *ākhir*, پسین *pasīn*. The hinder part, پس *pas*, آخر *ākhir*.

HINDER, *vt.* مزاحمت کردن *mānt-k.*, مزاحمت *mānt*, تعرض کردن *ta-drruz-k.*, باز داشتن *bās-d.*, ممانعت کردن *mumānadt-k.*

HINDERANCE, *n.* مزاحمت *muzāhamat*, ممانعت *mumānadt*, معارضت *muārazat*, مانع *mānt*, تعرض *tadrūz*.

HINDOO, *n.* هندی *hindū*, اهل هند *ahli hind*.

HINDOOSTAN, *n.* هندوستان *hindūstān*, هند ملک *mulki hind*.

HINGE, *n.* فنبض *kabza*, فرماده *narmāda*.

HINGE, *vt.* با دبصه آراستن *ba kabza-ā*.

HINT, *vt.* شمزدن *ishāra-k.*, اشاره کردن *ghamz s.*, رمز کردن *ramz-k.*

HINT, *n.* اشاره *ishāra*, کدابه *kināya*, رمز *ramz*, خبر *khabar*.

HIP, *n.* سرین *surīn*. The hips, پشت *pusht māsa*. The hip bone, ور *warr*, ورک *wark*.

HIPPOPOTAMUS, *n.* فرس الدهر *furasu'l-bahr*.

HIRE, *vt.* (rent) اجاره کردن *ijāra-k.*—(take on hire) گرفتن *ba kirāya-g.* To let on hire, دادن *ba kirāya-d.*—(let in farm) اجاره دادن *ijāra-d.*—(bribe) رشوت دادن *ishwat-d.*

HIRE, *n.* اجاره *kirāya*, مزد *muzd*, اجاره *ijāra*, اجرت *ujrat*. On hire, کرایه *ba kirāya*, العرامانه *iltizāmāna*.

HIRELING, *n.* مردور *mas-dūr*, احیر *ojir*, کراچی *kirājī*.

HIRER, *n.* اجاره دار *kirāya dār*, دار *ijāra dār*, ملتزم *multasim*.

HISS, *vi.* هشت کردن *sufār-z*, صفار *hisht-k.*, صفیر *safīr-s.*

HISS, *n.* هشت *hisht*, صفار *sufār*, صفیر *safīr*, هف *haff*.

HIST, *interj.* خاموش *khāmūsh*, باش *bāsh*.

HISTORIAN, *n.* تواریخ نویس *tawārīkh navīs*, روای *muwarrīkh*, تاریخ *rāī*. Historians, تواریخ اصحاب *ashābitawārīkh*, روای *muwarrīkhīn*, مورخین *ruwāt*. The writers of history, راویان *rāwīyāna akhbār*.

HISTORICAL, *a.* تاریخ منسوب *tārīkh mansūb*, نقل پیوند *nakl paywand*.

HISTORICALLY, *ad.* از روی حکایت *as rūi hikāyat*, با تاریخی *ba tarīki tārīkh*.

HISTORY, *n.* تاریخ *tārīkh* (*pl.* تواریخ), روایت *riwāyat*, داستان *dāstān*.—(account) قصه *kissa*, نامه *nāma*, حکایت *hikāyat*.

HIT, *vt., vi.* زدن *sadan*, ضرب کردن *sarb-k.* To hit a blow, زدن *sarb-s.*, مشت زدن *musht-s* To hit the mark,

- kadaf-z, *علامت زدن* *dla-*
mat-z. To hit the fancy, *خوش آمدن* *khūsh-ā*.
مقدول بودن *makhbūl-b*. To
 hit upon, *راست افتادن* *rāst-u*.
مصادف کردن *musādīf-k* —(accord
 with) *بخت رای شدن* *yak rāi-sh* —(fall
 upon by accident) *نکو آمدن* *neku-ā*.
 HIT, n. *ضرب* *zab*, *کوب* *kūb*, *مصادمت*
musādamat.
 HITCH, n. (knot) *عقد* *dkd*, *گیر* *girih*
 —(defect causing a break) *آفت* *āfat*,
مانع *mānt*.
 HITCH, vi. *فرسودن* *farsūdan*, *غلاب*
ba kulāb-g.
 HITHER, ad. *این طرف* *in taraf*, *اینسو*
insū. Hither and thither, *اینسو و آنسو*
ānsū insū. Hithermost, *از همه نزدیکتر*
az hama nazdīktar.
 HITHERTO, ad. *تا حال* *tā hāl*, *هنوز*
hanūz, *ایلا الی* *ila'l-a'n*.
 HIVE, vt., vi. *در کندو نهادن* *dar kandū-*
n, *جمع کردن* *jam-k*, *جمع شدن*
jamt-sh, *مجموع گشتن* *mujtam-g*.
 HIVE, n. (of bees) *غده* *ghantna*, *جمع*
کندو *jamt sambūri dāl*, *جماعت*
kandū —(company) *جامی* *jami-*
dt, *انبوه* *ambūh*.
 HO, interj. *ایها* *yā*, *ایها* *ayahā*.
 HOARD, n. *جمع* *jamt*, *گنجینه* *ganjīna*,
ذخیره *zakhīra*, *انبار* *ambār*.
 HOARD, vt. *جمع کردن* *jamt-k*,
مراهم آوردن *andūkhtan*, *اندوختن*
farāham-ā.
 HOAR-FROST, n. *پوشه* *pushta*, *زاله* *shāla*,
پشتک *pashtak*.
 HOARINESS, n. *پخته روی* *pukhtai*
mūi, *شیدت* *shībat*.
 HOARSE, a. *آواز گرفته* *āwāz girifta*,
گلو گرفت *gulu girifta*, *بخت* *bahhat*.
 To make a hoarse noise, *وحوت*
wahwahat-k.
 HOARSELY, ad. *با گرفتگی آواز* *bā girif-*
tagt i āwāz.
 HOARY, a. *پخته مو* *sufed mūi*, *پخته*
pukhtai mūi, *شایب* *shāyib*.
 HOBBLE, n. *لنگی* *langt* —(difficulty)
مشکلت *muškilat*, *دشواری* *dushwārī*.
 HOBBLE, vi. *لنگیدن* *langtān*.
 HOBBY, n (nag) *بابو* *yābū* —(favourite
 theme of discourse) *مقصود* *mukšūd*,
مطلوب *mallūb*.
 HOBGOBLIN, n. *غول* *ghūl*, *جن* *jinn*.
 HOBNAIL, n. *میخ* *mekh*, *میس* *mis-*
mār.
 HODGE-PODGE, n. *مخلوط* *makhlūt*.
 HOCKY, n. *گوی بازی* *gūi bāzi*.
 HODIERNAL, a. *امروزی* *imrūzi*.
 HOE, n. *بیل* *bīl*.
 HOG, n. *خوک* *khūk*, *خدربر* *khanstīr*
 (pl. *خدازیر*) The grunting of hogs,
قبیعت *kubīdt*, *شנה* *shana*.
 HOGGISH, a. *خدربری* *khanstīrī*, *خوکی*
khūktī.
 HOIST, vt. *برداشتن* *bardāshān*, *افراختن*
afākhtan, *بلند کردن* *buland-k*.
 HOIST, n. *نلاب* *tanāb*, *رسم* *raean*,
افراخت *afākht*, *بلند نمازی* *buland-*
nūmāi.
 HOLD, vt. (contain) *گنجیدن* *gunjīdan*
 —(possess) *داشتن* *dāshān*, *تصرف کردن*
tasarruf-k. To hold fast, *صابط کردن*
sābit-k, *سخت گرفتن* *sukht-g*. To hold
 back, *باز داشتن* *bāz dāshān*, *منع کردن*
mant-k. To hold in (a horse, &c)
منع ساختن *zabt-k*, *منع ساختن* *mant-*
s —(restrain one's self)
نفس ضبط کردن *nafas sabb-k*. To hold forth,
بیان نمودن *namūdan*, *بیان نمودن* *ayān-*

—(harangue) راندن *sakhun-r.*
 To hold off, (keep one at a distance) دفع کردن *bāz-d.*, داشتن *daft-k.*—(procrastinate) واپس انداختن *wāpas-a.* To hold on, (continue) نمودن *mudāwamat-n.*—(proceed) پیش رفتن *pesh-r.*, گذشتن *guzashtan.* To hold out, (stretch out the hand, &c.) دست درازی کردن *dast darāzi-k.*—(continue to bear) بردباری نمودن *tahmul-k.*, تحمل کشیدن *burd bārī-n.*—(offer, propose) عرض کردن *drz-n.*—(last) ماندن *māndan.*, نماندن *kāyim-b.*—(not to yield) تسلیم شدن *nā makhūr-sh.* To hold together, در هم گرفتن کردن *darham girifta-k.*—(to be joined) پیوسته شدن *paywasta-sh.*—(remain in union) پیوسته ماندن *dāyiman muwāsilat-sh.* To hold up (raise) برداشتن *bardāshstan.*—(continue fair weather) ادامه داشتن *bī bārān-sh.*—(continue at full speed) زود رفتن *sūd-r.* To hold one's peace, سکونت نمودن *sakūnat-n.* To hold a council, دوان دادن *divān-d.*, دربار فرمودن *darbār-f.* To hold a conference, عقد مجلس داشتن *dhdi majlis-d.*

HOLD, n (grasp) گرفتن *giriftagi*, دنگ *kuḥs.*—(support) دستگیری *dast-gīrī*, اعتماد *atimād*—(the power of seizing) قوت گیر *kuwat gīr*, امکان *imkāni girift.*—(prison) زندان *zindān*, حبس *habs.*—(power) قدرت *kuwat.*—(strong-hold) حصار *hisār*, دلمه *kilt.*—(lurking place) کمینگاه *kamīngāh.* The hold of a ship, بطن جہاز *batani jehāz*, درون *darūni kishti.*

HOLDING, n. گیران *gīrān*, ممسک *mumsik.*—(in comp.) گیر *gīr*, دار *dār.*

HOLE, n. سوراخ *sūrākh*, ثقب *salb*, رخ *rakhna.* A round hole, خرب *khurb.* A hole in a wall, دیوار *sūrākhī dīwār.* A hole under ground, غار *ghār.* Full of holes, سوراخدار *sūrākh-dār.* To make a hole, سوراخ کردن *sūrākh-k.*, ثقب کردن *sakb-k.*

HOLIDAY, n. روز جشن *rozi šd.*, روز عید *rozi jashan*, تعطیل *tadtīl.*

HOLILY, ad. مقدسا *mukaddasan*, با طهارت *bā tahārat.*

HOLINESS, n. پاکي *pāki*, پارسايي *parsāiy*, تقدیس *tahdīs.*

HOLLOW, a. خالي *khālī*, مجوف *mujawwaf*, میانی نهی *miyān tihī.*—(insincere) بی وفا *bī wafā*, نا صادق *nā ṣādiq*—(resounding) مصوات *miswāt.*

HOLLOW, n. (cavity) کاوآک *kāwāk*, تجويف *tajwīf.* The hollow of the hand, روي دست *rūi dast.* The hollow of the eye, چشم خانه *chashm khāna.*

HOLLOW, vt. میانی تهی کردن *miyān tihī-k.*, تجويف ساختن *kāwādan*, کاویدن *tajwīf-s.*—(shout) بانگ زدن *bāng-s.*

HOLLOWNESS, n تهی میانی *tihī*, میانی *miyānī*, جوف *jūf*, کاواکي *kāwākī.*—(insincerity) حقیقت عدم *ddami hakikat*, رباکاری *rayākhārī.*

HOLM, n. سندیان *sindiyān*, بلخ *bulakh.*

HOLOCAUST, n. محرقیت *muhraqat*, وژود *wukūd.*

HOLY, a. پاک *pāk*, پارسا *parsā*, اهل معا *ahli safā*, مقدس *mukaddas.* The holy land, ارض المقدس *arṣul mukaddus.*

HOLY GHOST, n. روح الله rūh'ullāh, روح القدس rūh-uluhaddus.

HOMAGE, n. فرمانبرداری ulādt, اطهار اطاعت izhāri atādt. To do homage, اطهار اطاعت izhāri atādt-n.

HOME, n. سرای khāna, بیت bait, مقام sarāya, وطن mukām, در خانه dar khāna. To go home, در خانه dar khāna-r. To come home, در خانه آمدن dar khāna-ā. Home-bred, خانه پرور khāna paruar

HOMELINESS, n. خلف ادب khilā-fi adab, خوریادی khuryādi.

HOMELY, a. غیر ادب ghayr adab, بی آزار bt āzarm.

HOME-MADE, a. در خانگی khānagī, در خانه ساختار dar khāna sākhṭa.

HOMESTALL, } n. جای فرار jāya

HOMESTEAD, } کارگاه karār, گاه gāh.

HOMEWARD, ad. با سوی خانه ba sūi khāna, سوی مکان sūi mukān.

HOMICIDAL, a. قاتل khūnt, قتل kattāl, مردم کشت mardum kush.

HOMICIDE, n. مردم کشت mardum kush, قتل khūn, قتل kattāl.

HOMOGENEAL, } a. هم جنس ham jins,

HOMOGENEOUS, } یکسان yaksān,

موافق muwāfak. To make homogeneous, تجنيس کردن tajnīs-k.

HOMOGENEOUSNESS, n. همجنس hamjins, موافقت muwāfakat, مطابقت mutābikat, برابری barābari.

HOMOLOGOUS, a. هم قدر ham kadr, مناسب munāsib, منسوب mansūb, موافق muwāfak.

HONE, n. مشحذ mish-haz.

HONEST, a. دیانت دار diyānatdār, صادق sādiq, عادل ādil.

HONESTLY, ad. صالحانه sālihāna, با پاکي bā pākī, با عدل bā dūl.

HONESTY, n. دیانتداری āstī, راستی diyānatdāri, عدل ikhlās, دیانتداری diyānatdāri.

HONEY, n. شهد shakal, عسل asal, انگبین ungabīn.

HONEY-COMB, n. معرمان shān, شان mihān.

HONEYMOON, n. اونیات عروسی aukāti drūsi.

HONORARIUM, n. اجرت muzd, مزد ujrat.

HONORARY, a. باخره fākhirā, عزت mukarram, بخش tazat bakhsh.

HONOUR, n. حرمت ābrū, آبرو hurmat,

عزت tazat, حلال jalāl, بزرگواری buzurgwārī.—(magnanimity) دلوری dilāwārī.—(chastity) مردانگی mardānagī.—(chastity) عصمت dāmāt, پاکي pākī, پاکي pākī.

—(reverence) حرمت hurmat, پاکي pākī.—(reverence) پاکي pākī.

—(reputation, good name) دیک نامی nek nāmī, ناموری nāmawārī. To defend one's honour, حفظ نام و ینگ کردن hifz-i nām u nang-k.

Without honour, بی ناموس و ینگ bt nāmūs u nang.

HONOUR, vt. تعظیم tadzīm-k, حرمت دادن tukrīm-s., اکرام akām-k., توفیر نمودن ihtirām-n., مشرف کردن musharraf-k., عزت داشتن dsiz-d.

HONOURABLE, a. صاحب عزت sāhib-i izzat, محترم nāmawar, نامور nāmawar, احترام bā ihtirām, احترام karam.

HONOURABLENESS, n. کرامت karāmāt, رفعت rafādī, جلال jalāl.

HONOURABLY, *ad.* از حرمت *as hur-mat*, با کرم *ba karām*, با عزت *bā ʔzzat*, با بلند همت *bā buland himmat*.

HONOURED, *a.* معظم *mukarram* مکرم *mu'azzam* معظم *marfū* مرفوع *majid* مجید.

HOOD, *n.* سرانداز *sar andāz*, کلاه *kulāh*, آویزه *āwiza*.

HOOD, *vt* چشم بند کردن *chashm band-k.*, چشم پوشیدن *chashm-p.*

HOOF, *n.* سم *sum*, حافر *hāfir*, نعل *nadl*, سنب *sumb*.

HOOK, *n.* فلاں *kulāb*, خطاب *khuttāf*. A fish-hook, شست *shust*. By hook or crook, بهر حال *buhar hāl*.

HOOK, *vt* با *ba kulāb-g.*, با فلاں گرفتن *bā kulāb-k* — (join together) پیوستن *paywastan*. — (entrap) در دام گرفتن *dar dām-g.*

HOOKED, *a.* قلاب گرفته *kulāb girifta*. — (suspended by a hook) آویخته *āwikhta* — (drawn with a hook) کشیده *as kulāb-kashida* — (joined) پیوسته *paywasta*. — (curvated) کج *kaj*, پیچیده *pechida*.

HOOP, *n.* چنبر *chambar*, حلقه *halqa*, دایره *dāira*.

HOOP, *vi.* (cry out) شور کردن *shūr-k.*, سرفه کردن *gharṭv-k.* — (cough) حلقه بر گرد زدن *surfa-k vt.* — (encircle) حلقه *halqa bar gard-s.*

HOOPING-COUGH, *n.* سرفه سیاه *surfa siyāh*.

HOOT, *vi.* بهقارت *bāng-s.* بانگ زدن *ba hikārat shūr-k.* شور کردن

HOP, *n.* رقص *raks*, تکت *tak*.

HOP, *vi.* رقص کردن *raks-k.*, رقصیدن *raksidan*, جستن *jastan*.

HOPE, *n.* امید *umed*, توقع *tawakkd*, انتظار *intizār*, توقف *tawakkuf*. A

place of hope, امیدگاه *umed gāh*. The forlorn hope, پشیمانی *pesh-ufiād*.

To lose hope, نا امید شدن *nāumed-sh*.

To give hope, امیدوار کردن *umeduār-k*.

To cut off hopes, امید قطع کردن *umed katt-k*.

HOPE, *vi.* امید داشتن *umed-d.*, چشم داشتن *chashm-d.*, توفع نمودن *tawakkd-n*.

HOPEFUL, *a.* امیدوار *umedwār*, متوقع *mutawakkṭ*, راجی *rājī*.

HOPEFULLY, *ad.* امیدوارانه *umedwārāna*, با امید *bā umed*, توفع *tawakkd*.

HOPEFULNESS, *n.* امیدواری *umed wārī*, چشم *chashm*.

HOPELESS, *a.* نا امید *nā umed*, بی توفع *bī tawakkd*, غیر امل *ghayr amal*.

HOPPER, *n.* دلو *dalw*.

HORAL, *a.* ساعت منسوب *sādt mansūb*, وقت پیوند *wakt paywand*.

HORDE, *n.* طایفه *taife*, آورد *urdū*, جماعت *jāmiat*.

HORIZON, *n.* افق *ufuk*, (آفاق *pl.*) خافتی *khāfik*, (خافقان *pl.*)

HORIZONTAL, *a.* افقی *ufāki*, مخالف *ba khāfiki masāwi*.

HORIZONTALLY, *ad.* در طریق مساوی *dar tarīki masāwi*.

HORN, *n.* شاخ *shākh*, قرن *karn*, (۲ ل. دو شاخ *du shā-kha*, دو القرنین *shl kar nayn*. The

horn of the moon, نوک *nōk*. The horns of a bow, گوشه *gūshui* *hamān*. — 2. (musical instrument) بوق *būk*, کرنا *karnāy*.

HORNED, *a.* شاخدار *shākhddār*, صاحب القرن *shahibul karn*.

HORNET, *n.* زنبور *sambūr*, خرگ *khargaz*.

HORNY, a. شاخ و مسوب *shākhī, shākh mansūb.*

HOROLOGE, n. ساعت *sādt.*

HOROSCOPE, n. اختر *al-khar*, برج طالع *tālī*, *buji tālī*, راجه *zāicha*, نام طالع *tālī nāma*

HORRIBLE, a. هولناک *haulnāk*, مخوف *mukhawwaf*, مکروه *makrūh*, هائل *hāil*, مهیب *mahīb*

HORRIBLENESS, n. هولناکی *haulnākī*, وحشت *wahashat*, رشتی *zishtī*

HORRIBLY, ad. از هولناک *az haulnāk*, مخوفانه *mukhawwifāna*, با وحشت *bā wahashat*.

HORRID, a. بدیم *kabīh*, رشت *zisht*, مکروه *makrūh*, شنیع *shandī*.

HORRIDNESS, n. شنیعت *shandī*, قباح *kabāhat*.

HORRIFIC, a. نفرت ساز *dilgīr*, دلگیر *nifrat sās*.

HORRIFY, vt. دهشت دادن *dahshat-d.*, خوف آوردن *khauf-ā*.

HORROR, n. خطر *khatra*, هول *haul*, کراهت *haibat*, نفرت *nifrat*, نفرت *karāhat*. To conceive horror, نفرت داشتن *nifrat-d.*, استکراه کردن *istikrah-k.* Held in horror, مکروه *makrūh*, منفور *manfūr*.

HORSE, n. اسب *asp*, فرس *fars*, (pl. فراس) *markab*. A piebald horse, اسب ابرق *aspi abrak*. A bay horse, کمیت *kumayt*. An Arabian horse, اسپ تازی *aspi tāzi*. A fleet horse, باد عنان *bād t'nān*. An unbroken or unmanageable horse, اسب سرکش *aspi sarkash*, توسن *ta-wsan*. A well broke, gentle going horse, اسب نرم رو *aspi nārm raw*. To mount or ride on horse-back,

در نشستن *bar-n.* *suwār-sh.* از اسب فرود *asp farūd-ā*, فرار شدن *nās l-sh*, پیاده شدن *piyāda-sh.* A galloping horse, اسب راکس *aspi rākis*. To break or exercise a horse, جولان *asp farjām-k.* رام کردن *raam-k.* To dress or curry a horse, اسپ تیمار *asp tmār-k.* 2 — (cavalry) سپاه سوار *sipāh suwār*, موک *mawhib*. A troop of horse, رساله *risāla*. Horse and foot, سوار و پیاده *suwār u piyāda*. A set of horses, طوار *taula*. Horse-dealer, اسب فروش *asp farūsh*, دلال *dallāl*.

HORSE, vt. (mount a horse) در اسب راکب *bar asp rākib-k.* سوار کردن *suwār-k.* — (carry one upon the back) در سوار *bar pusht-k.* — (ride) سوار شدن *sawār-sh.* راکب شدن *rākib-sh.*

HORSE-BACK, n. راکب *rākib*, سواره *suwāra*. To ride on horse-back, سوار شدن *suwār-sh.* سوار رفتن *suwār-r.*

HORSE-BOY, n. غلام اخور *ghulamī ākhūr*.

HORSE-BREAKER, n. چابک سوار *chābuk suwār*, سلاح شور *silāh shor*.

HORSE-DEALER, n. اسب فروش *asp farūsh*, سوداگران اسبان *saudāgarāni aspān*.

HORSE-DOCTOR, n. دیطار *baitār*.

HORSE-GUARDS, n. اسب موک *asp mawhib*.

HORSE-LAUGH, n. قهقهه *kahkah*.

HORSE-LEECH, n. علقه *dlk*, علقه *dlkat*.

HORSE-LITTER, n. تخت روان *takhti rawān*.

HORSEMAN, n. سوار *suwār*, فارس

شہسوار (good rider) *rāhīb* راکب *fāris*
sh ih suwār
 HORSEMANSHIP, *n* سواری *suwārī*,
 شہ سواری *shah suwārī*.
 HORSE-RACE, *n* اسب دوی *asp dawī*,
 تاز *tāz*, شرف *sharaf*.
 HORSESHOE, *n* نعل اسب *nadli asp*.
 HORTICULTURE, *n* باغبانی *bāgh-*
bānī, دوستان پیرای *būstān payrāiy*
 HORTICULTURIST, *n* درخت نشان *dirakht nishān*, باغ ساز *bāgh sāz*.
 HOSE, *n* موزہ *mūz ih*, جورب *jaurab*.
 HOSIER, *n* جورب *jaurabgur*, جورب گر *jaurab jarūsh*.
 HOSPITABLE, *a* غریب نواز *ghurīb nawāz*, مهماندار *mehmāndār*, اهل میزبان *ahli mudārā* (man) *mez-*
bān, صاحب میافت *sāhibi ziyāfat*.
 HOSPITABLY, *ad* مهماندارانہ *mihmān-*
dārāna, با میزبانی *bā mezbānī*.
 HOSPITAL, *n* تیمار خانہ *tīmār khāna*, دارالمرض *dārush shifā* دارالشفا *dārūl-*
maruz, شفا خانہ *shifā khāna*.
 HOSPITALITY, *n* مهمانداری *mihmān-*
dārī, میزبانی *mīzbānī*, صیافت *ziyāfat*, مدارا *mudārā*, پوروی *gharīb parvart*
 HOST, *n* مهماندار *mihmāndār*, صاحب میافت *sāhibi ziyāfat*, کتخدا *kut-*
khudā.
 HOSTAGE, *n* کفیل *yarghamāl*, برشمال *kafil*, رهن *rahn*.
 HOSTESS, *n* ام المنزل *ummūlmanzil*, زن مهماندار *zani mihmāndār*, خادمہ *khādima*.
 HOSTILE, *a* مخالف *mukhālīf*, حربی *harbīy*, دشمن منسوب *dushman mansūb*. A hostile excursion, هجوم

حربی *hujūmi harbīy*. Hostile troops, *giru'ī dushman* گروہ دشمن In a hostile manner, *dushman āsā* دشمن آسا
 HOSTILITY, *n* دشمنی *d lāwat* عداوت *dushmanī*, مخالفت *khāṣumat*, دشمنی *mukhālafat*, جنگ *jang*. To commit hostilities, عداوت گردن *ddāwat-k*, جنگ کردن *jang-k*.
 HOSTLER, *n* اهل آخور *sāīs* سائس *ahli ākhūr*.
 HOT, *a* گرم *garm*, تابدار *tābdār*, حر *harr*. Hot water, آب گرم *ābi garm*, حمیم *hamīm*. A hot bath, گرماء *garmā-wa*, گرماء *garmāba*, حمام *hammām*. —(furious) تیز *tez* آتشی *ātishī* —(lascivious) شوخ *shokh*. —(acid) تیز *tez* حریف *hirrif*. A hot day, گرم فہار *nihārī garm*. A very hot place, جاحم *jāhim*, گرمگاہ *garmgāh*. Somewhat hot, نیم گرم *nīm garm*. Hot wind, عجز *djūz*. To be hot, شدن گرم *garm-sh*. To make hot, کردن گرم *garm-k*. Hot and cold, سرد و گرم *garm u sard*.
 HOT-BRAINED, *a* تیز مزاج *tez mizāj*, گستاخ *gustāk*.
 HOTCH-POTCH, *n* اجتماع *ijtimād*. —ندی *tundī*.
 HOTEL, *n* مهمان خانہ *mihmān khāna*, رباط *ribāt*.
 HOTLY, *ad* گرمانہ *garmāna*, محراً *muhirran* —(violently) با گرمی *bā garmī*, شدت *ba shiddat*. —(lewdly) با شهوت *bā shahvat*, حریصانہ *harisāna*.
 HOTNESS, *n* گرمی *garmī*, گرما *garmā*, حرارت *harārat*.
 HOT-SPUR, *n* سر گرم *sar garm*, جلغہ *jullakī*.

HOUGH, *n.* داغست *dāghisat*.

HOUND, *n.* سگ شکار *sagi shikār*, سیدو *sayūd*.

HOUND, *vt.* شکار کردن *shikār-k.*, سید *sayd-n*

HOURLY, *n.* ساعت *sādt*. From hour to hour, ساعت ساعت *sādt ba sādt*. In a happy hour, در ساعت مسعودت *dar sādti masūdāt*. Every hour, ساعت هر *har sādt*. Hour-hand, دست ساعت *dastai sādt*. Hour-glass, شیشه ساعت *shishai sādt*.

HOUSE, *n.* خانه *khāna*, حویلی *hawaili*, دار *dār*, بیت *bait*, مسکن *maskan*, مکان *makān*, سرای *sarāy*.—(descendants from one ancestor) خاندان *khāndān*, نسل *nasl*, اهل *ahl*, آل *āl*. A royal house, دولت خان *duulat khāna*, بارگاه *bārgāh*. The master of the house, صاحب خانه *sāhibi khāna*, کتخدان *katkhudā*. A court before a house, پیشگاه *pesh gāh*. A toll house, خانه جزیت *jazīyat khāna*. A store-house, انبار خانه *ambār khāna*. A counting-house, دفتر خانه *daftar khāna*. A work-house, کار خانه *kār khāna*. A house of correction, زندان *zindān*. A coffee-house, قهوه خانه *kahwa khāna*. The house of Commons, مجلس العموم *majlisu'l ūmūm*. The house of Lords, مجلس الخصوص *majlisu'l khusus*. The house of parliament, مجلس مشورت *majlisi mashwarat*.

HOUSE, *vt.* (shelter) پناه گرفتن *panāh-g.*, منخل *makhlas-y*.—(harbour) پناه دادن *panāh-d.*, منخل دادن *ma-khlas-d.* *vi.*—اقامت بودن *būdan*, اقامت نمودن *akāmat-n.*, ماندن *māndan*.

HOUSE-BREAKER, *n.* خانه ناز *khāna dūz*, نهب زن *nahab zan*.

HOUSE-BREAKING, *n.* خانه نازی *khāna dūzli*, نهب زنی *nahab zani*.

HOUSE-HOLD, *n.* خاندان *khāndān*, اهل بیت *ahli bait*. Household furniture, اسباب خانه *asbābi khāna*, رخت خانه *rikhti khāna*.

HOUSE-KEEPER, *n.* خانه دار *khāna dār*, کتخدان *katkhudā*, صاحب خانه *sāhibi khāna*.

HOUSE-KEEPING, *n.* خانه داری *khāna dāri*, نفقت *nafakat*.

HOUSE-LESS, *n.* بی خانه *bī khāna*, غیر بیت *ghayri bait*.

HOUSE-MAID, *n.* کنیز *kaniz*.

HOUSE-ROOM, *n.* جایگاه در خانه *jāi-gāh dar khāna*.

HOUSE-WARMING, *n.* حتره *hutrat*, خانه گرمی *khāna garmī*.

HOUSE-WIFE, *n.* ام‌المزمل *umm'ul mansil*, زن خانه دار *zan khāna dār*.

HOUSEWIFERY, *n.* خانه داری *khāna dāri*.

HOUSING, *n.* (saddle-cloth) زین پوش *zīn pūsh*, اسب رخت *rikhti asp*, بیوت (houses) نامادی *namadi zin*.—(houses) دیوار *bayyūt*, دیوار *diyār*.

HOVEL, *n.* نواره *tauwāra*, خرگاه *khargāh*.

HOVER, *vi.* (over head, as a bird) معرش *tafarrūsh-k.*—(hesitate) شک کردن *shak u shubah-d.*

HOW, *ad.* چگونه *chigūna*, چون *chūn*, بطور *ba chi taur*, بجه *bucha*, تاکی *tā kay*. How long? چقدر *chand bār*. How often? چند *chand*. How many? فکیف *fakif*. How do you do? خیر و عافیت *khayr u āfiyat*.

- HOWEVER**, *ad.* لیکن *likin*, ولیکن *walikin*, مگر *magar*, مع هذا *ma'hāzā* conj.—(in whatever manner) هر وجه *har waja*, حال *har hāl*.
- HOWL**, *vi.* رونايدن *ruwāyidan*, واوله کردن *walala-k*, غریو کردن *gharī-k*, *sinūsilan*.
- HOWL**, *n.* واوله *walala*, غریو *gharīv*, واوله *wāwailā*.
- HOWSOEVER**, *ad.* vide **HOWEVER**.
- HUBBUB** *n.* هنگامه *ghaughā*, غوغا *hangāma*, فتنه *fitna*.
- HUCKLE-BACKED**, *a.* گرد *kūsh*, کمر *girū* پشت *pusht*.
- HUCKSTER**, *n.* حركه فروش *khurda farūsh*, بازارچی *bāzārjī*.
- HUDDLE**, *vi.* سراسری کردن *sarāsī-k*, عالى التعميل ساختن *ālī tādīl-s*, سرعت نمودن *sarūd-n*.
- HUDDLE**, *n.* vide **CROWD**.
- HUE**, *n.* رنگ *rang*, گون *gūn* — (legal pursuit) داد و فراد *dād u farād*. To make hue and cry, داد و فراد کردن *dād u farād-k*.
- HUFF**, *vt.* لاف ردن *lāf-r* — (treat with insolence) گستاخی نمودن *gustākhī-n*, نف کردن *naf-k*.
- HUFF** *n.* حمله خودبیدی *khafagī*, خشم *khaf*, حملہ خود بینی *hamalai khul bīnī*, دیر *kahr*.
- HUG**, *n.* آغوش *āghūsh*, دمس *habṣ*.
- HUG**, *vt.* آغوش *baghal-g*, بغل گرفتن *baghal-g*, سست گرفتن (hold fast) *āghūsh-k*, ساهت گرفتن *sahht-g*.
- HUGE**, *a.* کلان *kalān*, عظیم *āzīm*, بزرگ *buzurg*, بی قیاس *bī kiyās*.
- HUGELY**, *ad.* بی قیاسانه *bisayār*, بی *bī kayāsāna*.
- HUGENESS**, *n.* کلانگی *buzurgī*, کلاهی *kalānī*.
- HULK**, *n.* حرام *jirmi jahāz* — (any thing bulky) چیز عظیم الحرم *chizi āsimuljirm*.
- HULL**, *n.* (of a ship) تنه *tana*, جسد *jasd*. — (of a nut) پوست *pūst*.
- HUM**, *vi.* رستن *dandana-k*, دند کردن *dandana-k*, رفتار زبانی *rishtun*. To hum and haw, خطال کردن *giriftāri sabānī-n*, آهسته سرود *khutl-k*. To hum an air, آهسته سرود *āhista-sarūd-k*.
- HUM**, *n.* دمدامه *damdama*, زمزمه *zam-zamu*, غنچه *gunnat*.
- HUMAN**, *a.* آدمی *ādami*, بشری *basha-rī*, انسانی *insānī*. Human nature, انسانیت *insāniyat*, آدمیت *ādmiyat*. The human race, بشر *bushar*, ادس *ins*. A human being, انسان *insān*, آدم زاد *ādam zād*.
- HUMANE**, *a.* نرمدل *narm dīl*, حلیم *halīm*, ملاطفت *mulātufat*, لطیف *latīf*, اهل مروت *ahli muruwat*.
- HUMANELY**, *ad.* با ملامت *bā mulā-yamat*, از روی مروت *az rūy muruwat*.
- HUMANITY**, *n.* حلم *hilm*, رحم *rahm*, نرمدلی *narmdilī*, ملاطفت *mulātāfat*, مدارا *mudārā*, مروت *muruwat*.
- HUMANIZE**, *vt.* آدمیت دادن *ādmi-yat-d*, ملایم کردن *mulāyīm-k*, نرم دل کردن *narm dīl-k*.
- HUMANLY**, *ad.* آدنیانه *ādmiyāna*, با انسانیت *bā insāniyat*.
- HUMBLE**, *a.* مسکین *farūtan*, مسکین *muskin*, متواضع *gharīb*, کمینہ *kamīna*, دون *dūn*. A humble petition, عرض داشت *ārṣa-dāsh*.
- HUMBLE**, *vt.* تحقیر کردن *tahkīr-k*,

- حقارت کردن *farūtan-s.*, فروتن ساختن *hikārat-k.*, سر فرو آوردن *sur furū-d.*,
 one's self, تواضع نمودن *tawāzū-n.*,
 نازع نمودن *tazarrū-n.*
HUMBLD, *a* ناکس *makhzūd* متواضع *nākas*, متواضع *muttawāzū*. To be humbled, فروتن گشتن *furū tan-g.*,
 متواضع بودن *makhzūd-b.*
HUMBLY, *ad.* از فرو ندى *az farūtanī*,
 با تواضع *bā tawāzū*, حقیرانه *hakirāna*.
HUMBUG, *n* حيله *kila*, مکر *makr*, دروغ *durugh*.
HUMID, *a* نم *nam*, آبدار *āb-dār*, نم‌دار *namdār*, رطب *ratb*.
HUMIDITY, *n* نمدی *namī*, تری *turī*,
 نمناکی *namnākī*, رطوبت *rutūbat*.
HUMILIATE, *vt.* تحقیر کردن *tahkīr-k.*,
 است کردن *pasat-k.*
HUMILIATION, *n* تحقیر *tazarrū*, تصرع *tahkīr*,
 انکسار *inkisār*.
HUMILITY, *n* فرویدی *tawāzū*, تواضع *farūtanī*,
 انکسار *inkisār*, خضوع *khuzūd*, مدارا *mulārah*.
HUMOR, *n*. (moisture) نری *tarī*, نمدی *namī*,
 رطوبت *rutūbat*.—(state of mind) خوی *khui*, راج *mizāj*.—(jocularity) لطیفه *latīfa*, بدله گوئی *bazla guī*.—(caprice) خود سری *khud sari*,
 خلط *khud rāya*. Humours, خلط *khilt*, (pl. اخلاط). Morbid humours, خلط فسادات *ikhilālī fisālat*.
HUMOR, *vt.* خاطر داشتن *khātir-d.*,
 دست دادن *dast-d.*, نوازش کردن *nawāzish k.*
HUMORIST, *n*. خود رای *khud rāya*,
 لطیفه گو *hawā parast*, هوا پرست *latīfa gu*.
HUMOROUS, *a*. (capricious) خود سر
- khud sar*, خود اندیش *khud andīsh*.—
 مسخره *latīfa gu*, لطیفه گو (jocular) *maskhura*, بدله گو *bazla gu*.
HUMOROUSLY, *ad.* با خود سری *bā khud sari*,
 با بدله *bā bazla*, با لطیفه *bā latīfa*
HUMOROUSNESS, *n*. خود سری *khud sari*,
 بی حراری *bī harārī*
HUMOR-SOME, *a*. خود سر *khud sar*,
 خوش *bī harār*, بی دراز *shokh*, شوخ *khush mizāj*
HUMP, *n*. کور *kūhān*, کور *kūz*. Hump-backed, کور پشت *kūz pushl*, احطب *ih tab*.
HUNDRED, *n* صد *sad*. A hundred thousand, صد هزار *sad hazār*, لک *lak*.
 About a hundred, صد چندان *sad chandān*. A hundred fold, صد بار *sad tā*, صد بار *sad bār*.
HUNG, *a*. معلوق *muṭlik*, آویخته *āwīkhta*, متعلق *mutallik*.
HUNGER, *n* گرسنگی *gurisnagi*, جوع *jūḍ*, اشتها *ishtihā*. Extreme hunger, هجو *hamaj*, هجو *hamaj*, هجو *hajw*.
HUNGER, *vt.* گرسنه شدن *gurisna-sh.*,
 تجوع *tajwūd-s*
HUNGRILY, *ad.* با گرسنگی *bā gurisnagi*.
HUNGRY, *a*. گرسنه *gurisna*, جوعان *jauān*.
 To be hungry, گرسنه شدن *gurisna-sh.*, اشتها داشتن *ishtihā-d.*
HUNT, *vt.* شکار کردن *shikār-k.*, صید *sayd-k.*,
 تعقیب کردن *nakhchīr-k.*—(pursue) عقب کردن *dkub-k.*,
 گشتن *gashtun*, جستن *jushtun*.
HUNT, *n*. شکار *shikār*, صید *sayd*,
 تعقیب *nakhchīr*. To go a hunting, عزم شکار کردن *azm shikār-k.*
HUNTER, *n*. شکاری *shikārī*, صیاد *sayyād*.
HUNTSMAN, *n*. شکارگر *shikārī*, تعقیبگر *nakhchīr gir*.

HYDROMEL, *n.* ماء العسل *shahdāb*, شهد آب *māu'l dsal*.

HYDROPHOBIA, *n.* نفرتن آب *nafr-i āb*, خوف الماء *kharfu'l mā*.

HYENA, *n.* کفتار *kaflār*, مدح *sabud*.

HYGIENE, *n.* علم حفظ *sihhat*, صحت *ilmi hifzi sihhat*.

HYMEN, *n.* پردہ *parda* — (marriage) نکاح *nikāh*, عروسی *ārūsī*.

HYMN, *n.* تسبیح *tasbih*, (pl. تسبیحات), سجادات *munājāt*.

HYMN, *vt.* تسبیحات خواندن *tasbihāt-kh.*, سعایش *ilāhī adā-k.*, ادا کردن *itāyish-g.*

HYPERBOLE, *n.* مبالغت *mubālaghat*, اغراق *ighrāk*.

HYPERBOLICAL, *a.* صاحب مبالغت *shāhibi mubālighat*, دلیغ *baligh*.

HYPERBOREAN, *a.* شمالی *shimālī*, باری *bārīd*.

HYPERCRITIC, *n.* نکته سنج بلاحد *nukta sanj bilā hadd*, سودائی *savdāi*, سودا زده *savdā sada*.

HYPHEN, *n.* علامت وصل *dlāmat-i vasl*.

HYPOCRISY, *n.* مراث *riyā*, ربا *ma-rāt*, نفاق *nifāk*, دو رنگی *du rangi*.

HYPOCRITE, *n.* مکار *riyākār*, رباکار *makkār*, اهل نفاق *ahli nifāk*.

HYPOCRITICALLY, *ad.* ساز مکر *as makr*, با نفاق *bā nifāk*.

HYPOTENUSE, *n.* وتر قائم *vatarī kāima*.

HYPOTHESIS, *n.* قیاس *ma'inna*, مظنه *kayās*.

HYPOTHETICAL, *a.* فرضی *farsī*, قیاسی *kayāsī*.

HYSSOP, *n.* اشنان دارو *ush-nān dāru*, زونا *sūfā*.

HYSTERIA, *n.* غشیان *ghashayān*, خفقان *khafakān*.

HYSTERICAL, *a.* غشیانی *ghashayānī*, اختدائی *ikhtinākī*.

HYSTERICIS, *a.* غشی *ghashī*, بی هوشی *bī kūshī*.

I.

I, *pron.* من *man*, انا *ana'*. I myself, خود *man khud*.

IAMBIC, *n.* رجز *rajaḥ*.

IBEX, *n.* بز کوهی *buzi kūhī*.

ICE, *vt.* اسپردن *afsurdan*, بچ ساختن *yakh-s.*

ICE, *n.* بچ *yakh*, جم *jumāl*, آبگون *āb-gūn*, Icedwater, بچ *ābi yakh*.

ICEBERG, *n.* کوه بچ *kūhi yakh*.

ICECREAM, *n.* بستنی شیر *bastanī shir*.

ICE-HOUSE, *n.* بچدان *yakhdān*, یخچال *yakh chāl*.

ICHOR, *n.* ردادب *sardāb*, ریش *resh*, آب *ābila*.

ICICLE, *n.* بلم بچ *halami yakh*, کلغشک *kalfakhshang*.

ICINESS, *n.* یخی *yakhī*, جمادی *jamadī*.

ICY, *a.* بچ *pur yakh*, بخدار *yakh dār*.

IDEA, *n.* تصور *tasawwur*, خیال *khiyāl*, وهم *wahm*, گمان *gumān*. An absurd idea. خیال باطل *khiyālī bātīl*. Foolish ideas, خیالات بی معنی *khiyālātī bī ma'nī*. To entertain an idea, خیال کردن *tāsawwur-k.*, تصور کردن *khiyāl-k.*

IDEAL, *a.* متصور *mutasawwar*, وهمی *vahmī*, خیالی *khiyālī*.

IDEALLY, *ad.* از تصور *az tusuwwur*, خیالانه *khīyālāna*.

IDENTICAL, *a* همان *hamānā*, همانی *hamān*, حقیقی *hakīkī*.

IDENTICALLY, *ad.* بطور *baina*, بهمانگی *butauri yaḡānagī*.

IDENTIFY, *vi.* مطابقت کردن *mutābik-k*, بکشف ساختن *shunākhtān*, بکشف کردن *yuk-s*.

IDENTITY, *n* همدانی *hamānī*, خودی *khudyūt*.

IDIOM, *n.* معادرت *istilāh*, اصطلاح *mu-hāwarat*.

IDIOMATIC, *a.* اصطلاحی *istilāhī*, معادرتی *muwājiki muhāwarat*.

IDIOT, *n.* ابله *abla*, بیوقوف *bī wukūf*, هیچمدان *ahmak*, جاهل *jāhīl*, *hīh madān*.

IDLE, *a.* (lazy) مست *sust*, کاهل *kāhīl*. —(unemployed) بی کار *bikār*, معطل *mudtāl*. —(trifling) هرزه *hīrza*, هوائی *hawāī*.

IDLE, *vi.* بی کار شدن *bī kār-sh*.

IDLENESS, *n.* بیکاری *butlān*, بیکاری *kārī*, تعطیل *tadtīl*, سستی *sustī*, کاهلی *kāhīlī*.

IDLER, *n.* آواره *āwāra*, اوباش *aubāsh*, بکار *nābakār*.

IDLY, *ad.* (inactively) بی کارانه *lī kārāna*, غفلتانه *kāhīlāna*, *ghaf-latāna* —(triflingly) بی معنی *ba wajai bī madnī*.

IDOL, *n.* (image) بت *but*, صنم *sanam*, نگار *nigār*. —(person) معبود *mah-būb*, معشوق *madshūk*.

IDOLATER, *n.* بت پرست *but parast*, وثنی *wasnī*, ملحد *mulhad*.

IDOLATROUS, *a.* عبادت بهای صنم

ibādlat numāī sanam, بت پرست *but parast*.

IDOLATRY, *n.* بت پرستی *but parastī*, عبادت صنم *ibādlati sanam*.

IDOLIZE, *vt.* تکریم کردن *takrīm-k*, تعظیم نمودن *tadīm-n*.

IF, *conj.* اگر *agar*, گر *gar*, ار *ar*. And if, اگر *wagar*, و *war*. But if, آن *in*, اما *ammā*. If not, اگر نه *agar na*, آن *in* لام.

IGNEOUS, *a.* آتشی *nārī*, ناری *ālīshī*.

IGNITE, *vt.* سوزانیدن *suzāntān*, آتش زدن *ātīsh-z*.

IGNOBLE, *a.* کمین *kamīna*, فرومایه *far-rūmāya*, بد دراد *bad nīzhād*, دون *dūn*, بد سرشت *bad sarīsh*. —(dishonourable) بی احترام *bī ihtirām*, خوار *khār*.

IGNOMINIOUS, *a.* ناشایسته *nā shāy-ista*, خوار *khār*, فضیحه *fazīh*, معیوب *māyūb*, بدنام *bad nām*, بی آبرو *bī ābrū*.

IGNOMINIOUSLY, *ad.* به رسوائی *bā ruswāīy*, با طعنه *bā tadna*.

IGNOMINY, *n.* رسوائی *ruswāī*, فضیحت *fazīhat*, عار *āī*, عار *ār*.

IGNORAMUS, *n.* نادان *nādān*, احمق *ahmak*.

IGNORANCE, *n.* نادانی *jāhīl*, جهالت *nādānī*, جهالت *jahālat*, جهالت *hī-mākat*. Gross ignorance, جهالت مرکب *jahālī marakhab*. Pretended ignorance, تجاهل *tajāhul*.

IGNORANT, *a.* نادان *nādān*, بی وقوف *bī wukūf*, جاهل *jāhīl*.

IGNORANTLY, *ad.* جاهلانه *jāhīlāna*, بطور نادانی *ba tauri nādānī*.

IGNORE, *vt.* تجاهل کردن *jāhīl-k*, تجاهل نمودن *tajāhul-n*.

ILL, *n* (evil) بدی *ba.lī*, ظلم *zulm*, عیب *ʿayb*, *dīb*, آذا *isā* — (calamity) مصیبت *musibat*, آف *āfat*.

ILL, *ad.* رشعانه *ishtāna*, قديعه *kabī-hāna*. To be ill, بیمار شدن *bīmār-sh.*, رنجور کردن *ranjūr-k.*

ILL, *a.* (bad) بد *bad*, قديع *kabīh*, رشت *zisht*. — (indisposed) بیمار *bīmār*, ناحوش *maris* — (not well) *nākhūsh*. — (not easily) دشوار *dush-vārāna*.

ILLATION, *n.* نتیجه *natija*, حاصل *hāsīl*.

ILLAUDABLE, *a* ناستوده *nā sitūda*, ناپسند *nāpasand*.

ILL-BRED, *a.* بد اخلاق *ba.l ikhlāq*, گستاخ *gustākh*, بد ادب *bī adab*, زشت نهاد *zisht nihāil*.

ILLEGAL, *a.* خلاف شرع *khilāfi sharʿ*, غیر *nā hukm*, حرام *harām*, غیر واجب *ghayr wājib*.

ILLEGALITY, *n.* مخالفت شرع *mukhā-lifati sharʿ*, عدم شریعت *ʿadamishu ridd*, برخلاف شرع *bar khilāfi sharʿ*.

ILLEGALLY, *ad.* حرامانه *harāmāna*, مکره *nā mahrūh*.

ILLEGIBLE, *a* ناخواندنی *nā khāndanī*

ILLEGIBLY, *ad.* ناخواندنی *ba tauri nā khānī*.

ILLEGITIMACY, *n* حرامرادی *harām-zādagi* بد اصلي *bad asli*, ناپاکي *nāpākī*.

ILLEGITIMATE, *a* حرامراده *harāmzāda*, بد اصل *bad asl*, بد نژاد *bad nizhād*.

ILLEGITIMATELY, *ad.* بطور حرامراده *ba tauri harāmzāda*.

ILL-FAVOURED, *a.* رشت رو *zisht rū*, صورت *bad sūrat*, قبیح *kabīh*.

ILLIBERAL, *a.* بد اصل *bad asl*. —

(parsimonious) بدخیل *bukhīl*, ندگ *ang last* — (disingenuous) *hīlī bas*.

ILLIBERALLY, *ad.* با رنج *ba rang*, بطور خیل *batauri hīlī bas*.

ILLICIT, *a.* نادرست *nā durust*, حرام *harām*, خلاف شرع *khilāfi sharʿ*.

ILLICITLY, *ad.* برخلاف شرع *bar khilāfi sharʿ*, در صد نادرست *bar ziddi kānūn*.

ILLIMITABLE, *a* بلا امکان حد *bilā imkāni hadl*, غیر متغیر *gayri mun-tahī*.

ILLITERATE, *a* ناخوانده *nā lekānda*, نادان *bī ilm*, جاهل *jāhīl*, نادانی *bī dānīshī*.

ILLITERATENESS, *n* نادانی *nā lānī*, بی دانشی *bī dānīshī*, نا سداسی *nā shanāsī*.

ILLNESS, *n.* بیماری *bīmārī*, آزار *āsār*, بدی *maris*, رنج *ranj* — (badness) بدی *badī*, فساد *fisād*, دباح *kabāhut*.

ILL-NATURE, *n.* بد خوئی *badkhūī*, بد نهادی *bad nihāilī*, بد گوهری *bad gauharī*.

ILL-NATURED, *a.* بد خو *badkhu*, بد نهاد *bad nihād*, بد اندیشه *bad andesh*, کینه *kīna khāh*.

ILL-NATUREDLY, *ad.* بطور بد خوا *ba tauri bad khāh*, نا کینه *bā kīna*.

ILL-TIMED, *a.* بی زمان *bī zamān*, بی هنگام *bī hangām*, غیر مهمل *ghayri mahl*.

ILLUDE, *vt.* فریفتن *farīftan*, فریب *farīb* دادن *dādan*.

ILLUMINATE, *vt.* روشن کردن *raushan-k.*, افروختن *af-rūkh-tan*, منور کردن *mu-navvar-k.*, تابش کردن *tābish-k.* — (adorn) آراستن *ārāstan*, دادن *dādan*.

zīnat-d., نگار ساختن *naksh u nigār-s.*

ILLUMINATED, *a.* دور *munawwar*, روشن *raushan*, نادار *tāb-lār*.

ILLUMINATION, *n.* ادروختگی *tāb* ناب — *ufrūkhtagī*, ضیا *ziyā*, نور *nūr* — (with lights) چراغان *chērāghān*. — (of books) روشنایی *raushan sāsī* — (infusion of intellectual light or knowledge) روشن سازی *raushan sāsī*, تافهیم *tafhīm*.

ILLUMINATOR, *n.* نور *munīr*, معذیر *nūr* بخش *nūr bakhsh*.

ILLUMINE, *vt.* روشن ساختن *raushan-s*, دور ساز *munawwar-s*.

ILLUSION, *n.* تصور *khiyāl*, خیال *ta-sawwur*, شبعده *shu'bada*, حیل *hīla*. The illusions of dreams, خیالات *khiyālāt*, روبا *royā*. The illusions of the devil, شیطانیت *shaytāniyat*, تسوولات *taswīlāt*.

ILLUSIVE, *a.* متخیل *mutakhayyil*, بی ثبات *khiyālī*, خیالی *bī sībāt*.

ILLUSTRATE, *vt.* واضح کردن *wāsih-k.*, بیان کردن *bayān-k.*, تبیین کردن *mubīn-k.*, اظهار کردن *taẓhīr-k.*, تفسیر ساختن *tafsīr-s.*, توضیح کردن *taūsih-k.*, ishār-k.

ILLUSTRATED, *a.* مشروح *mashrūh*.

ILLUSTRATION, *n.* توضیح *taūsih*, تفسیر *tafsīr*, شرح *sharh*, اظهار *ishār*, مثال *mīṣāl*, تاویل *tāwīl*.

ILLUSTRATIVE, *a.* منکشف *munla-shif*, تعبیر کن *bayyinat sāsī*, ساز *tadbīr kun*.

ILLUSTRATIVELY, *ad.* بطور شرح *ba taurī sharīh*, بوجه بیان *ba wajai biyān*.

ILLUSTRIOUS, *a.* نامدار *nāmdār*, صاحب جلال *sāhibi nāmwar*, نامور

jalāl, مشهور *busurgwār*, کرم *karīm*, عالی *ālī*.

ILLUSTRIOUSLY, *ad.* از بزرگواری *as busurgwārī*, مشهورانه *mashhurān*, با احترام *bā ihtirām*.

IMAGE, *n.* شکل *shakl*, صورت *sūrat*, تصویر *taswīr*, پیکر *paikar*, صدم *sanam*, نگار *nigār*, بت *but*.

IMAGE, *vt.* تصویر کردن *taswīr-k.*, مثال آوردن *mīṣāl-ā*.

IMAGINABLE, *a.* متصور *mutasawwur*, ممکن *mumkinī*, وهم *wahm*.

IMAGINARY, *a.* خیالی *khiyālī*, متخیل *mutakhayyil*, وهمی *wahmī*.

IMAGINATION, *n.* تصور *khiyāl*, خیال *tasawwur*, متخیلت *mutakhayyilat*, فکر *tafakkur*.

IMAGINATIVE, *a.* انگیز *fīkr angīz*, خیالی *khiyālī*.

IMAGINE, *vt.* تصور کردن *tasawwur-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*, ظن کردن *ẓann-k.*.

IMBECILE, *a.* ناتوان *nāta-wān*, زبون *zabūn*, کمزور *kamzōr*, ضعیف *ẓaʿīf*.

IMBECILITY, *n.* ناتوانی *nāta-wānī*, ضعف *ẓaʿf*, کم عقلی *kam dklī*.

IMBIBE, *vt.* نوشیدن *noshīdan*, آشامیدن *āshāmīdan*, مشرب کردن *mashrab-k.* — (absorb) جذب کردن *jazb-k.*, نشف *nashf-n.*

IMBITTER, *vt.* تلخ کردن *talkh-k.*, مر ساختن *murr-s.* — (render unhappy) مسکین *mustamand-s.*، ساز *mīshīn-n.*

IMBODY, *vi.* vide EMBODY.

IMBOLDEN, *vt.* دایر کردن *dāīr-k.*

IMBOSOM, *vt.* در در گرفتن *dar bar-g.*, در خاطر پذیرتن *dar khātīr-p.*

IMBOWER, *vt.* با درختها پوشیدن *bā dirakht hā-p.*

- IMBROWN**, *vt.* اسمر کردن *asmar-k.*, رنگ کردن *gandumī rang-k.*
- IMBRUE**, *vt.* در خون غرق کردن *dar khūn-ghark-k.*, خون آلود کردن *khūn ālūd-k.*, تر کردن *tar-k.*
- IMBUE**, *vt.* مصبوغ رنگ زدن *rang-z.*, مصبوغ کردن *masbūgh-k.*
- IMITABLE**, *a.* امکان، انتدا *mumkinī iktidā*, قابل تقلید *kābilī taklīd*, لای *lāy*, انتدا *lāyaki iktidā*.
- IMITATE**, *vt.* 1. (copy) نقل کردن *nakl-k.*, موافقت کردن، انتدا نمودن *iktidā-n.*, صورت *murwāfakat-k.* 2. (counterfeit) تزویر *sūrat muāmalā-k.*, دستخط *taswīr-n.* To imitate another's hand, تقلید کردن *taklīd-k.*, دستخط دیگر تمثیل ساختن *dast khatī digar tamassul-s.*
- IMITATION**, *n.* تقلید *taklīd*, انتدا *iktidā*, نقل *nakl*, متابعت *mutābiḥat*.
- IMITATIVE**, *a.* نقلی، تقلیدی *taklīdī*, نقلی *naklī*.
- IMITATOR**, *n.* مقلد *mukallīd*, متابع *mutābiḥ*.
- IMMACULATE**, *a.* بی عیب *bī dib*, بی جرم *bī jurm*, پاک *pāk*, معصوم *ma-ḍūm*.
- IMMATERIAL**, *a.* بی جوهری *bī jauharī*, غیر *nā hayūlānī* یا هیولانی، مادی *ghayrī māddī*.—(unimportant) نا مهم *nā chīz* یا چیز *nā muhim*.
- IMMATERIALLY**, *ad.* بی جوهر *bī jāuhar*, بی جسمانه *bī jismāna*.
- IMMATURE**, *a.* (not ripe) خام *khām*, نارسیده *nā rūsid* یا *nā rūkht*, نا کامل *nā kāmil*.—(unseasonable) بی تمام *nā tamām*.—(unseasonable) بی هنگام *bī hangām*, بیش زمان *peskī samān*, بی وقت *bī wakt*.
- IMMATURELY**, *ad.* بی هنگامی *bī hangāmī*, بی طور *ba taūrī* یا *ba taurī* و *gāmāna*.
- IMMATURITY**, *n.* نارسیدگی *nā rūsidāgī*, خامی *khāmī* یا *nā tamāmī*.
- IMMEASURABLE**, *a.* بی اندازه *bī andāza*, بی حد *bī hadd*, بی پایان *bī pāyān*.
- IMMEDIATE**, *a.* حاضر *hāsir*.—(instant) نزدیک *karīb*.—(near) *sūd*.
- IMMEDIATELY**, *ad.* در حال *hālā*، در فور *fi'l'faur*، فی الحال *fi'l'hāl*، فی الفور *ala'l'faur*.
- IMMEMORIAL**, *a.* بی ذکر *bī zil*، مدید *madīd*، سابق *sābīq* یا *bilā yād*.
- IMMENSE**, *a.* بی اندازه *bī andāza*، بیکران *bī kīrān*، بی پایان *bī pāyān*، بی حد و شمار *bilā kīyās*، Immense wealth, *hadd u shumār*. نا محصور *amwālī nā mahsūr*.
- IMMENSELY**, *ad.* از حد بیرون *az hadd bīrūn*، بی طور *ba taūrī* یا *ba taurī* و *andāza*.
- IMMERGE**, *vt.* در آب نهادن *serī āb-n.*، غرق کردن *gharq* یا *ghūta-kh.*، فرو بردن *farū-b.*
- IMMERSE**, *vt.* غرق کردن *gharq* یا *gharq-k.*، غوطه دادن *ghūta-d.* یا *maghmūr-k.*
- IMMERSION**, *n.* غرق *gharq*، غوطه *ghūta*، صبغ *sibagh*.
- IMMETHODICAL**, *a.* بی نظام *bī nizām*، بی اسلوب *bī uslūb*، بی اصول *bilā asūl*، بی قاعده *bī kāḍa*.
- IMMINENT**, *a.* قریب *muḥrif*، نزدیک *karīb*، نازدیک *nasdīk*. Imminent danger, *khatarī takhviḥ*.
- IMMISSION**, *n.* دخول *dukhūl*، ادخال *idkhāl*، ارسال *irṣāl*.
- IMMIT**, *vt.* دخول کردن *dukhūl-k.*، در آوردن *dar-ā*، ادخال کردن *idkhāl-k.*

IMMOBILITY, *n.* پایداری *sukūn*, سکون *pāyadārī*.

IMMODERATE, *a.* بی انداز *bī andāza*, بی اعتدال *bī ttidāl*.

IMMODERATELY, *ad.* بطور منتهز *ba taurī muntahiz*, غیر معتدلانه *ghayri mutadilāna*.

IMMODERATION, *n.* بی اندازگی *bī andāzagi*, بی اعتدالی *bī ttidālī*.

IMMODEST, *a.* بی شرم *bī sharm*, بی حیاء *bī hayā*, فاحش *fāhish*, بی حجاب *bī hujāb*.

IMMODESTY, *n.* بی حیائی *bī hayāīy*, بی ادبی *bī adabī*.

IMMOLATE, *vt.* قربانی کردن *kurbānī-k.*, فدا کردن *fidā-k.*

IMMOLATION, *n.* فدا *fidā*, دبح *zibh*, قربانی *kurbānī*, قتل *kuṭl*.

IMMORAL, *a.* فاسد *bad kirdār*, با بد کردار *fasid*, فاجر *fājir*, شوخ *shokh*, ناپاک *nābakār*.

IMMORALITY, *n.* بد کرداری *bad kirdārī*, فحش *fuhsh*, بدی *badī*, لعاق *nifāk*, فجور *fujūr*.

IMMORALLY, *ad.* از روی فجور *az rūi fujūr*, فاسقانه *fāsīkāna*.

IMMORTAL, *a.* لایموت *lāyamaut*, بی ابدی *bī bi marg*, بی زوال *bī zuwāl*, ابدی *abadī*.

IMMORTALITY, *n.* عدم موت *ādami maūt*, بقا *bahā*, زندگی *zindagānī* بی زوال *bī zuwāl*.

IMMORTALIZE, *vt.* بی زوال کردن *bī zuwāl-k.*, بقا دادن *bāki-k.*, *bakā-d.*

IMMORTALLY, *ad.* همیشه *hamīsha*, ابدی *abadan*.

IMMOVABLE, *a.* مستقیم *mustakīm*, ایام *kāyim*, بی حرکت *bilā harakat*.

غیر متحرک *ghayri mutaharrik*. Im-movable property, عقارات *dlārāt*. A collection of movable and immov-able (effects), جمع صامت و ناطق *jamī sāmat u nātik*. Immovables and movables. رمیده و آر-میده *ramīda u āramīda*.

IMMOVABLY, *ad.* در حال بلا حرکت *dar hāl bilā harakat*.

IMMUNITY, *n.* رهایی *mu'afi*, معافی *rihāt*, در گذر *dar guzar*, نجات *najāt*, امتیازی *amīnī*. A privilege or charter of immunity, معافی نامه *muāf nāma*, براتی آزادی *barātī āzādī*.

IMMURE, *vt.* زندان حبس کردن *habs-k.*, زندان کردن *zindān-k.*

IMMUTABILITY, *n.* بی تبدیلی *bī tab dīlī*, ثابت *sābit*.

IMMUTABLE, *a.* بلا تغییر *bilā taghay-yur*, بی تبدیلی *bī tabdīlī*.

IMP, *n.* دبو *jinn*, جن *dev*.

IMPAIR, *vt.* کم کردن *kāstan*, کاستن *kam-k.*, خراب کردن *sūdan*, سودن *kharāb-k.*, زیان آوردن *ziyān-ā*.

IMPAIRMENT, *n.* نقصان *kāhish*, نقصان *nuksān*, زیان *ziyān*. To be impaired, کم شدن *kam-sh*, فرسودن *farsūdan*, کمتر گشتن *hamtar-g*.

IMPALE, *vt.* دردار کشیدن *bardār-k.*, مصلوب کردن *maslūb-k.*

IMPALPABLE, *a.* ناممکن لمس *lā mā mum-kini lams*, غیر محسوس *ghayri mam-sūs*.—(not coarse) لطیف *latīf*.

IMPANNEL, *vt.* اسم نویسی کردن *ism navīsī-k.*

IMPART, *vt.* آگاه *vākīf-k.*, واقف کردن *āgāh-k.*—(grant) عطا ساختن *ātā-s.*, دادن *dādan*, بخشیدن *bakh-shīdan*.

IMPARTIAL, *a.* بی جانبداری *ādīl*, عدیل *ādīl*, *bī jānīb dārī*, *rāst*, معدل *mad-dīl*, صادق *sādik*, بی تعصب *bī ta'aṣṣub*.
IMPARTIALITY, *n.* معدل *mdalat*, بی طرفداری *bī tarafdārī*, راستی *rāstī*, بی جانبداری *bī jānīb dārī*.
IMPARTIALLY, *ad.* از روی اعتدال *az ruī dīlāl*, بالاصواب *ādilāna*, *bī's sa'āb*.
IMPARTIBLE, *a.* غیر منقسم *ghayrī munkasim*.
IMPASSABLE, *a.* ناممکن *nā mumkīni*, عبور *abūr*, بی طریق *bī tarīk*, ناکشستگی *nā guzashtagī*.
IMPATIENCE, *n.* بی صبری *bī sabrī*, غیر تحملی *nā shakībāī*, نا شکیدی *ghayr tahammulī*.
IMPATIENT, *a.* بی صبر *bī sabr*, بی تحمل *bī tahammul*.
IMPATIENTLY, *ad.* بی صبرانه *bī sabrāna*, نا شکیدا *bawajī nā shakībā*.
IMPAWN, *vt.* گذاشتن رهن *rahn-g*, گرو *gīrau-d*.
IMPEACH, *vt.* نالاش کردن *nālīsh-k*, دعوی کردن *fargāī-k*, فریاد کردن *wa-k*, شکایت کردن *shikāyat-k*.
IMPEACHABLE, *a.* لای شکایت *lāyaki shikāyat*, ممنوع *mamnūd*, متهم *mut-tahim*.
IMPEACHMENT, *n.* در آمد *bar āmad*, شکایت *dadva*, فریاد *fargād*, شکایت *shikāyat*, دهن *zamm*, افترا *iftirā*, دهن *buktān*.
IMPEDE, *vt.* نعرض *manī-k*, منع کردن *tadrīz-k*, مزاحمت کردن *muzā-himat-k*, باز داشتن *bāz-d*.
IMPEDIMENT, *n.* نعرض *manī*, مانع *tadrīz*, مزاحمت *muzā-*

himat. An impediment in speech, *luknat*, زبانی *radlī zabān*.
IMPEL, *vt.* تسویب کردن *rāndan*, *taswīh-l*.
IMPELLENT, *n.* قدرت *kudratī*, دقت *dufiqt*.
IMPEND, *vi* قریب شدن *karīb-sh*, نزدیک بودن *mushrif-b*, *nazīk-b*, *muḍḍak-b*.
IMPENETRABLE, *a.* منتهی مطلع *lā mumtān muttālī*, امکان الدخول *numkinuddukhūl*, غیر مدعود *ghayrī manfūz*.
IMPENITENCE, *n.* عدم پشیمانی *āda-mī pashimānī*, عدم *ādami tūba*.
IMPENITENT, *a.* بی توبه *bī tūba*, پشیمانی *bī pashimānī*, سخت *sakht*.
IMPENITENTLY, *ad.* بی توبه *bī tūba*, غیر بازبان *bawajī tāibānu*.
IMPERATIVE, *a.* فرمان ده *farmāndah*, حکومت ران *hakūmat rān* — (in Grammar) امر *amr*. The negative imperative, نهی *nahī*.
IMPERCEPTIBLE, *a.* نا آشکار *nā āsh-kār*, نا منظور *nā manzūr*, بیرون از نظر *burūn az nazar*, نا دیدنی *nā dīdanī*.
IMPERCEPTIBLENESS, *n.* نا منظوری *nā manzurī*, عدم آشکارا *ādami āsh-kārā*.
IMPERCEPTIBLY, *ad.* بطور نا منظور *ba taurī nā manzūr*, نا آشکار *ba wajī nā āshkār*, رفتنه *rafta rafta*.
IMPERFECT, *a.* ناقص *nā tamām*, ناقصی *nālis*, عیبدار *āib dār*. — (tense) استمراری *māzī istamrārī*.
IMPERFECTION, *n.* ناقصی *nālis*, عیب *āib*, نقص *kusūr*.
IMPERFECTLY, *ad.* ناقص *nā tamām*, ناقصی *bā āib*, کمال *bilā kamāl*.

- IMPERFORATE**, *a.* نا سوراخدار *nā sūrahdār.*
- IMPERIAL**, *a.* شاهي *pādashāhī*, شاهي *shāhī*, عاليشان *shāhryārī*, خسرواني *ālshān*, خسرواني *khusravānī.*
- IMPERIALLY**, *ad.* خسروانه *khusravāna*, پادشاهانه *pādashāhāna.*
- IMPERIOUS**, *a.* مغرور *mutakabbīr*, مغرور *maghrūr*, مستعظم *sālīm*, مستعظم *sitamgār.*
- IMPERIOUSLY**, *ad.* با عنف *bā ʿnuf*, کاهران *kāhran*, مغرورانه *maghrūrāna.*
- IMPERIOUSNESS**, *n.* عنف *ʿnuf*, فخر *khār*, ظلم *zulm*, مغروري *maghrūrī.*
- IMPERISHABLE**, *a.* ناپايدار *nā pāyadār*, بي روال *bī rawāl.*
- IMPERSONAL**, *a.* غير شخصي *ghayrī shakhsī*, ناقص *nākīs.*—(verb) فعل بي فاعل *fadlī bī fall.*
- IMPERTINENCE**, *n.* گستاخي *gustākhī*, بيحوديگي *bī hūdagi*, شوخي *shokhī*, ابلهي *ablahī*, بي ادبي *bī adabī.*
- IMPERTINENT**, *a.* بيحوده *bīhūda*, گستاخ *gustākh*, بي امتياز *bī imtiyāz*, نامناسب *nā munāsīb*, نا لائق *nā lāyāk*, شوخ *shōkh.* An impertinent fellow, خوار *harsa khār*, ابله *ablah.* An impertinent action, وضع نا مرغوب *wāzī nā marghūb.* An impertinent speech, هفت *yāfa*, ياف *huft.*
- IMPERTINENTLY**, *ad.* گستاخانه *gustākāhāna*, بي ادبانه *bī adabāna*, بي مناسب *bī munāsīb.*
- IMPERVIOUS**, *a.* غير منفوذ *ghayrī munfūz*, بي مداخل *bī madkhal.*
- IMPETUOSITY**, *n.* تندبي *tesī*, تندبي *tundī*, غلبه *ghalba*, شدت *shiddat*, سختي *sakhtī*, جبر *jabr.*
- IMPETUOUS**, *a.* تيز *tes*, گرم *garm*, جبري *shadīd*, سخت *sakht*, جبري *jabrī.*
- IMPETUOUSLY**, *ad.* بشدت *bā shiddat*, با عنف *bā ʿnuf*, با حدت *bā hiddat.*
- IMPETUS**, *n.* زور *zūr*, قوت *kūwat*, حمل *hamla*, حرکت *harakat.*
- IMPIETY**, *n.* فجور *fujūr*, فسق *fisq*, نفاق *nifāk*, الحاد *ilhād.*
- IMPIOUS**, *a.* ملحد *malhad*, بي دين *bī dīn*, کافر *kāfir*, دهری *dahrīy.*
- IMPIOUSLY**, *ad.* ملحدانه *malhadāna*, کافرانه *kāfirāna.*
- IMPLACABLE**, *a.* بي مرحمت *bī mārhamat*, سختدل *sakhtdīl*, بي رحم *bī rahm.*
- IMPLACABLY**, *ad.* سختدلانه *sakhtdīlāna*, از سنگ دلي *az sang dīlī.*
- IMPLANT**, *vt.* نشانندن *nishāndan*, نصب *nasb-k.* ادخال کردن *idkhal-k.*
- IMPLEMENT**, *n.* آلت *ālat*, ساز کاري *sāz kārī*, اسباب *asbāb*, ادات *adāt.*
- IMPLEX**, *a.* در هم بر هم *dar ham bar ham*, مشکل *muskhil.*
- IMPLICATION**, *n.* اشاره *ishāra*, کنایه *kināya*, نتیجه *natīja.*
- IMPLICIT**, *a.* کامل *kāmil*, تام *tām*, بي قصور *bī kusūr.* Implicit confidence, اعتماد *attimādi tamām*, اعتماد کامل *attimādi kāmil.* Implicit obedience, اطاعت متواضع *itādti muttawāzī*, اطاعت متواضع *itādti muttawāzī.*
- IMPLICITLY**, *ad.* با اعتماد تمام *bā attimādi tamām*, با اطاعت متواضع *bā itādti muttawāzī.*
- IMPLORE**, *vt.* امداد طلب کردن *imḍādī talab-k.* تمنا کردن *tamannā-k.* نیاز مناجات *niyāz-k.* دعا کردن *duā-k.* مناجات کردن *munājāt-k.*
- IMPLORE**, *n.* نیاز *niyāz*, دعا *duā*, مناجات *munājāt*, فریاد *faryād.*

IMPLORER, n. مسدعلی *dāi*, داعی *dāi*, *mustadā*, فریادکننده *faryād kunanda*, مدد خواه *madad khāh*.

IMPLY, vt. اشاره *dalālat-k*, دلالت کردن *ishāra-k*, معنی دادن *madnī-d*.

IMPOISON, vt. با زهر آلودن *bā zahr-ā*.

IMPOLITIC, a. بی بصیرت *bī basīrat*, مناسب *nā munāsib*.

IMPORT, vt. نقل کردن *dar-ā*, وارد نمودن *warid-n*, *nakl-k*, اسباب نقل *nakli*, اسباب آمدن *asbāb-k*, در آوردن *imtidt-dar-ā*, — (signify) معنی داشتن *madnī-d*, دلالت کردن *dalālat-k*.

IMPORT, n. تجارت *āmadant*, نتیجه *tijārat* در آورده *dar-āwarda*, — (consequence) نتیجه *natiija* — (meaning) معنی *madnī*, دلالت *dalālat*.

IMPORTANCE, n. مهم *zarūr*, ضرورت *mu-himm*, لزمت *lāzimat*. To be of importance, لازم بودن *zarūr-sh*, لازم شدن *lāsim-sh*. A thing of no importance, نا چیز *nā chīz*, لا شئی *lā shī*.

IMPORTANT, a. گران *girān*, مهم *mu-himm*, نزرگ *zarūr*, خطیر *khatīr*, بزرگ *buzurg*, عظیم *āsim*.

IMPORTATION, n. در آوردن *dar āward*, نقل تجارت *nakli tijārat*, واردات *waridāt*.

IMPORTUNATE, a. متقاضی *mutakāzī*, مبطل *mublit*, مبرم *mubrim*.

IMPORTUNATELY, ad. با ابرام *bā ibrām*.

IMPORTUNE, vt. تقاضا کردن *takāzā-k*, زحمت دادن *likdām-s*, ساختن *sahmat-d*, ابرام کردن *ibrām-k*.

IMPORTUNE, a. بی وقت *bī waqt*, بی محل *bī mahl*, مناسب *nā munāsib*.

IMPORTUNITY, n. تصدیع *takāzā*, ابرام *ibrām*, تاسد *tasd*.

IMPOSE, vt. خراج گذار *niḥālan*, حمل کردن *khirāj guzār-k*, فرض نمودن *hamal-k*, — (enjoin as a duty, obligation, &c.) امر ساختن *amr-s*, حکم کردن *hukm-k*. To impose upon, فریب دادن *farīḡan*, غدر کردن *ghadr-k*, حیله کردن *hila-k*.

IMPOSITION, n. وضع (act of laying on) *wasṭ*, نهاد *niḥād*, طرح *tarah*, — (taxes) *khirāj*, خراج *bāj*, — (burdens) *takālīf*, تکالیف *rusūm*, رسوم *farmān*, فرمان *amr*, — (deceit) خیانت *farīb*, غدر *khīyā-nat*, حیله *ghadr*, — (inflicting) تنبیه *tambih*, عقوبت *ikūbat*.

IMPOSSIBILITY, n. نا ممکنی *nā mumkinī*, امتناع *imtinād*, امکان عدم *ādami imhān*.

IMPOSSIBLE, a. ناممکن *mumtānī*, نا ممکن *nā mumkin*, محال *muhāl*, میسر *nā muyassar*.

IMPOST, n. خراج *khirāj*, باج *bāj*, تکلیف *taklīf*, رسم *rasm*.

IMPOSTHUME, n. دنبل *ābila*, دُم *dumbal*, ورم *karh*, زخم *waram*.

IMPOSTOR, n. مکر *makkār*, مدعی *mu-labbis*, حیل *hila*, باز *bāz*, غدار *ghad-dār*, عیار *daghābāz*, دغا باز *dyyār*.

IMPOSTURE, n. تلبیس *farīb*, مکر *makr*, حیل *hila*, تزویر *talbis*, روبا *rūbāh*, بازی *bāzī*.

IMPOTENCE, n. عدم قوت *ādami kuvat*, کم زوری *nā tawānī*, مستی *ham sorī*, نا مردی *nā mardī*, سستی *sustī*.

IMPOTENT, a. بی توان *nā tawān*, ضعیف *zāif*, کم قوت *bī kuvat*, نا مرد *ham kuvat*, کم قوت *nā mard*.

IMPOTENTLY, ad. از ناتوانی *az nātawānī*, ضعیفانه *zāifāna*.

IMPOUND, *vt.* حبس *lahāta-k.*, احاطه کردن *habs-k.*

IMPRACTICABLE, *a.* ناممکن *nā mum-kīn*, محال *muhāl*.

IMPRECATE, *vt.* نفرین کردن *nafrīn-k.*, لعنت کردن *bad duā-g*, بد دعا گفتن *ladnat-k.*

IMPRECATION, *n.* بد دعا *bad duā*, لعنت *ladnat*, نفرین *nifrīn*.

IMPREGNABLE, *a.* دشوار *manī*, مدبوع *mum-tant akhī*. An impregnable fortress, حصن حصین *hisni hasīn*, قلعه کبر *kild dushwārgīr*.

IMPREGNATE, *vt.* حامله کردن *hāmī-la-k.*, آبلستن *bār dār-k.*, پر کردن *pur-k.*

IMPREGNATION, *n.* حاملگی *hāmī-lagī*, برکت *bārdār sāzī*, باردار ساری *barakat-bakhshī*

IMPRESS, *vt.* نشان کردن *nishān-k.*, ناثیر نمودن *tāsr-k.*, انز کردن *asar-k.* — (force into the public service) سخره گرفتن *sukhra-g.*, با زور گرفتن *ba zūr-g.* To impress upon the mind, خاطر نشان کردن *khātar nishān-k.*

IMPRESS, *n.* علامت *nishān*, نشان *ālāmat*, انز *asar*, نقش *naksh*.

IMPRESSION, *n.* شکل *shikl*, انز *asar* To make an impression, ناثیر کردن *tāsr-k.*, انز کردن *asar-k.*

IMPRINT, *vt.* چاپ *talī-k.*, طبع کردن *chāp-k.*

IMPRISON, *vt.* در زندان نهادن *dar zindān-n*, محبوس کردن *habs-k.*, قید کردن *kayd-k.*, محبوس کردن *mahbūs-k.*, بند کردن *band-k.*

IMPRISONMENT, *n.* حبس *habs*, بند *band*, گرفتاری *giriftārī*.

IMPROBABILITY, *n.* عدم معقولات *adami madkūlat*, غیر احتمال *ghayri ihtimāl*, سباعدت *mubādilat*.

IMPROBABLE, *a.* بی احتمال *bī ahtimāl*, غیر معقول *ghayri madkūl*, دور *dūr az āhl*, نامحتمل *nā muhtamal*.

IMPROBITY, *n.* بی ایمانی *sharr*, شر *bī imānī*, راستی *ruswāi*, رسوائی *nā rāstī*.

IMPROPER, *a.* نالایق *nā lāyak*, نامناسب *nā munāsib*. — (unseasonable) بیجا *bī jā*, بی زمان *bī zamān*.

IMPROPERLY, *ad.* بدحرفه *barwajai* نامناسب *nā munāsib*, نالایقانه *nā lāyakāna*.

IMPROPRIETY, *n.* نامناسبیت *nā munāsibat*, بی شایستگی *nā shāyistagī*, بد کرداری *bad kirdārī*.

IMPROVABLE, *a.* ممکن *mumkinī* نفع *naft*, قابل اصلاح *kābīlī islāh*.

IMPROVABLENESS, *n.* امکان نفع *imkāni naft*, قابل آباد *kābīlī ābād*.

IMPROVABLY, *ad.* بطور ممکن *batawar i mumkinī* نفع *naft*.

IMPROVE, *vt.* خوبتر کردن *khūbtar-k.*, ترقی کردن *turakh-k.*, بهتر کردن *bahtar-k.*, تعلیم (edify) *aslak-k.*, اصلاح کردن *muaddab-k.* To improve a country or estate, معمور *madmūr-k.*, آباد ساختن *ābād-s.* — (become better) بهتر گشتن *bahtar-g*, خوبتر شدن *khūbtar-sh.*

IMPROVEMENT, *n.* بهتری *bahtarī*, آبادی *azdiyād*, ترقی *tarakkt*, معمور و آبادانی *madmūr u ābādānī* — (edification) تربیت *tarbiyat*, تعلیم *taālīm*.

IMPROVIDENT, *a.* کونا *kūnā* اذیبتش *āzībtash*

INACTION, *n.* بی حرکت *bi harakat*,
بی شغلی *bi shughulī*, آرام *ārām*,
فراغت *furāghat*.

INACTIVE, *a.* بی حرکت *bi harakat*,
سست *sust*, باطل *kāhil*, بابتل *bātil*.

INACTIVELY, *ad.* کاهلان *kāhilāna*,
بطریق *bu tarīhi kāhil*.

INADEQUATE, *a.* نا لایق *nā lāyāk*,
نا مناسب *nā muroāfak*, نا موافق
nā munāsib, غیر کافی *ghayri kāfi*.
To be inadequate, نا لایق شدن *nā*
lāyāk-sh., نا موافق کم شدن *kam-sh.*,
بدون *nā muwāfak-b.*

INADEQUATELY, *ad.* بطور نالایق *ba*
tauri nālāyāk, از قصور *az kasūr*,
ناقص *nākisāna*.

INADVERTENCY, *n.* سهو *khatā*, غافل
sahw, غافل *ghāfil*, فراموشی *farā-*
mūshī, بی خبری *bi khabarī*, بی
التفانی *bi iltifātī*.

INADVERTENT, *a.* غافل *bi fikr*, بی فکر
ghāfil, بی خبر *bi khabar*.

INADVERTENTLY, *ad.* غافل *ghāfilan*,
بی خبرانه *bi khabarāna*.

INAFFABLE, *a.* بی ادب *bi adab*,
نارام *nā rām*.

INALIENABLE, *a.* غیر مغارق *ghayri*
mufārik.

INANIMATE, *a.* جامد *bi jān*, بی جان
jāmid, دلمرده *dil murda*.

INAPPLICABLE, *a.* نا مناسب *nā mu-*
nāsib, بی موافقت *nā shāyista*, نا شایسته
bi muwāfakat, نا مطابق *nā mutābik*.

INAPPROPRIATE, } *a.* نا بیجا *bi jā*,
INAPT, } مناسب *nā mu-*
nāsib, نا موافق *nā muwāfak*.

INARTICULATE, *a.* بی تلفظ *bi talaffuz*,
آواز نا آشکار *laknat*.—(sound)
āwāsi nā āshkār.

INARTICULATELY, *ad.* با آواز نا صاف

bi talaffuz
āna.

INARTIFICIAL, *a.* بی هنر *bi hunar*,
بی صناعت *bi sinādt*.

INATTENTION, *n.* تغافل *ghaflat*,
تغافل *taghāful*, بی خبری *bi khabarī*,
بی خبری *bi parwāi*, غافل *ghāfilī*.

INATTENTIVE, *a.* غافل *ghāfil*, بی
خبر *bi parwā*, بی خبر *bi khabar*,
کاهل *kāhil*.

INAUDIBLE, *a.* نا ممکن استماع *nā*
mumkīni istimād, نا شنیده *nā sha-*
nīda.

INAUGURATE, *vt.* تقدیس کردن *tak-*
dīs-k., داخل کردن *dākhil-k.*,
ابتدا کردن *ibtidā-k.*

INAUGURATION, *n.* بیعت *baydt*,
تقدیس *takdīs*.

INAUSPICIOUS, *n.* بد بخت *bad bakht*,
بد اختر *bi tālt*, بد طالع
nā mubārak, شوم *shūm*,
بد فال *bad fāl*.

INBORN, *a.* مطبوع *matbū*, ذاتی
zātī, طبیعی *tabīy*.

INCAGE, *vt.* در قفس نهادن *dar kafus-n.*

INCAPABLE, *a.* (unfit) نا لایق *nālāyāk*,
بی قابلیت *bi kābīl*, نا قابل
bi kābīl.—(without power) بی قدرت
bi kudrat, بی قوت *bi kuwat*.—
(without understanding) بی عقل
bi dhl, بی علم *bi hunar*, بی هنر

INCAPACIOUS, *a.* تنگ *tang*, نا فراخ
nā farākh.

INCAPACIOUSNESS, *n.* تنگی *tangī*,
عدم وسعت *ādami wasīdt*.

INCAPACITY, *n.* نا قابلیت *nā kābīl-*
yat, عدم عقل *ādami dhl*.

INCARCERATE, *vt.* حبس کردن *kabs-k.*,
قید کردن *kayd-k.*

INCARNATE, *a.* متجسم • *mutajassam*, تجسد • *mutajassid*.
 INCARNATION, *n.* جسمانیت • *jismā-niyāt*, پیکر گیری • *paykar girī*.
 INCAUTIOUS *a.* بی بصرت • *bī bast-rat*, غافل • *ghāfil* بی خبر داری • *bī khubar dāri*, غافل • *ghāfil*.
 INCAUTIOUSLY, *ad.* غافلان • *ghāfilān*, کاهلان • *kāhī'āna*, با غفلت • *bā ghay'at*.
 INCENDIARISM, *n.* آتش افروزی • *ātish afrūzi*, خاد • *khāna sūzi*.
 INCENDIARY, *n.* آتش افروز • *ātish afrūz*, حراق • *ālish angiz*, دغمد • *angiz* (a seditious man) دغمد • *angiz*, معسد • *mufsid*, عاصی • *āsī*.
 INCENSE, *n.* لوبان • *lobān*, کندر • *kanidur*.
 INCENSE, *vt.* آردن • *khafū-k.*, آسردن • *āsurdan*, رنگیلان • *rangīlan*, کشامناک • *klashamnāk-k.* To be incensed, کهر گرفتن • *kahr-g*, گرم شدن • *garm-sh.*
 INCENTIVE, *a.* محرض • *muharriz*, محرک • *muharrik*.
 INCEPTIVE, *a.* آغاز نما • *āghāz numā*, ابتدائی • *ibtidāi*, شروعی • *shurūi*.
 INCESSANT, *a.* بی توقف • *bī tawakkuf*, دایم • *dāyam*, مدمن • *mudmin*.
 INCESSANTLY, *ad.* همیش • *hamīsha*, دایما • *dayiman*, مداومت • *bā mudā-rumat*.
 INCEST, *n.* زنا با اقرباء • *fujr'ul kurāba*, زنا با اقرباء • *zanākhāri bā khishān*.
 INCH, *n.* یک بند انگشت • *asbt*, اصبع • *asbt*, یک بند انگشت • *yak bandi angusht*.
 INCIDENT, *n.* حادثه • *hādīsa*, اتفاق • *ittifāk*, ماجرا • *mājarā*, سرگذشت • *sar guzasht*, فضا • *kazā*, وقوع • *wukūd*.— (casual) اتفاقی • *ittifākī*, واقعی • *wāqīy*.
 INCIDENTAL, *a.* عارضی • *ittifākī*, اتفاقی • *ārīzī*, ناگهانی • *nāghāni*.

INCIDENTALLY, *ad.* عارضاً • *ārīzāna*, ابتداءً • *ibtidāi*.
 INCIPIENT, *a.* بدی • *bādī*, مستأنف • *mustānaf*, ابتدائی • *ibtidāi*.
 INCISION, *n.* برش • *burish*, زخم • *zakhm*, جراحت • *jarāhat*.
 INCISIVE, *a.* قطع ساز • *kutī sāz*, زخم نما • *zakhm numā*.
 INCITE, *vt.* انگیزان • *angīkhtan*, برکت • *tahrīk-s.*, برز کردن • *tez-k.*, اغوا ساختن • *targhīb-n.*, فرغیب نمودن • *ighwā-s.*
 INCITEMENT, *n.* انگیزش • *angīzish*, تحرک • *tahrīk*, تهریز • *tahriz*.
 INCIVILITY, *n.* بی مروتی • *bī muruv-watī*, بی ادبی • *bī adabī*.
 INCLEMENCY, *n.* بی رحمی • *bī rahmī*, ظلم • *zulm*, درشتی • *durushī*.
 INCLEMENT, *a.* بی رحم • *bī rahm*, ظالم • *zālīm*, سخت • *shadīd*, سخت • *sahht*.
 INCLINABLE, *a.* مایل • *māil*, راغب • *rāghīb*, آرزومند • *ārzūmand*.
 INCLINATION, *n.* میل • *mayl*, رغبت • *raghbat*, آرزو • *ārzū*, خواهش • *khāhish*, خوی • *khūi*, خاطر • *khātir*, اراده • *irāda*.
 INCLINE, *vi.* آرزو • *māil-sh.*, میل کردن • *ārzū-d.*, الٹفات کردن • *raghbat-k.*, To incline the body or the head, معرودن • *rukū-k.*, تکیه دادن • *takīya-d.* — (lean) *sughw-s*.
 INCLINED, *a.* مایل • *māil*, عاطف • *ālīf*, مایل شدن • *māil-sh.*, Inclined plane, منحد • *munhūdār*.
 INCLOSE, *vt.* بند کردن • *band-k.*, ملفوف • *malfūf-k.*.
 INCLOSURE, *n.* حصار • *hissār*, حیاط • *hiyāta*, احاط • *ahāta*.
 INCLUDE, *vt.* داخل کردن • *dākhil-k.*

شامل کردن *shāmil-k* داشتن *ishtihān-k*
 شامل شدن *shāmil-k* متضمن شدن *mutaṣammun-in-sh.*

INCLUDING, a. متضمن *mutaṣammun*, شامل *shāmil*, مشتمل *muṣhtamil*.

INCLUDED, } a. داخل *dākhil*, شامل *shāmil*.

INCLUSIVE, } *shāmil*, مندرج *mun-darij*.

INCLUSIVELY, ad. مجتمعانه *majmūʿāna*, تضمنانه *tazammunāna*.

INCOGNIZABLE, a. منکر *munkar*, نا معلوم *nā madlūm*.

INCOHERENCE, n. عدم عطفانیت *ghayri mutābahat*, عدم مداخلت *adami munāsabat*.

INCOHERENT, a. بی همبود *bi hūda*, بی مداخلت *bi madnat*, نا مناسب *nā munāsib*, بی ربط *nā muwāṣṣik*, نا موافق *nā muwāṣṣik*, بی رابت *bi rabt*.

INCOHERENTLY, ad. بطور نا موافق *ba tauri nā muwāṣṣik*, نا موافق *ba wajai nā malhuk*.

INCOMBUSTIBLE, a. سوزش ناپذیر *nā muntanī sūzish*, نا سوختنی *nā sūkhtanī*.

INCOME, n. حاصل آمدنی *āmadanī*, حاصل *hāsil*, وصول *musūl*, وصول *musūl*, حاصل *mā husal*. Income-tax, عشر *khirāji āmadanī*, خراج آمدنی *ashr mah-sūl*.

INCOMMENSURABLE, a. متنوع و یاس *mumtanzī kiyaś*, غیر مساوی *ghayri musāwī*.

INCOMMODE, vt. اذیت دادن *isā-d.*, نصدع دادن *tuklīf-d.*, زحمت دادن *zahmat-d.*, ستم نمودن *sitam-n.*

INCOMMODIOUS, a. متصدع *mutasaddī*, نا مناسب *nā munāsib*, نا ماکول *nā madkūl*.

INCOMMODIOUSLY, ad. با تکلف *bā takalluf*, با زحمت *bā zahmat*.

INCOMMODIOUSNESS, n. زحمت *zahmat*, مزاحمت *takalluf*, مداخلت *zāhamat*, نا مناسب *nā munāsib*.

INCOMMUNICABLE, a. نا ممکن بیان *nā mumkin bayān*, نا گفتنی *nā guftanī*.

INCOMPACT, a. نا پیوسته *nā paywasta*, نا ملحق *nā mulhak*.

INCOMPARABLE, a. بی نظیر *bi nāstir*, لا شبیه *bi misāl*, نا در *nādir*, نا شبیه *bi mānand*, نا شبیه *bi mānand*, نا شبیه *bi mānand*, نا شبیه *bi mānand*.

INCOMPASSIONATE, a. بی رحمت *bi rahmat*, بی شفقت *bi shafakat*, سنگدل *salīm*, ظالم *sangdil*.

INCOMPATIBLE, a. مخالف *mukhālīf*, نا مناسب *nā munāsib*.

INCOMPETENT, a. نا مناسب *nā munāsib*, بی موانعت *nā mānand*, بی موانعت *bi muwāṣṣik*.

INCOMPETENTLY, ad. نا مناسب *ba wajai nā munāsib*, نا قابل *nā kābilāna*.

INCOMPLETE, a. نا تمام *nā tamām*, نا ناقص *nā nākis*.

INCOMPLETENESS, n. نا تمامی *nā tamāmī*, ناقص *nākis*.

INCOMPLIANCE, n. درشتی *durushī*, عدم موافقت *adami muwāṣṣik*.

INCOMPREHENSIBLE, a. (not to be conceived) نا ممکن *bi kiyaś*, نا ممکن *bi kiyaś*, نا ممکن *bi kiyaś*, نا ممکن *bi kiyaś*, نا ممکن *bi kiyaś*, نا ممکن *bi kiyaś*, نا ممکن *bi kiyaś*, نا ممکن *bi kiyaś*, نا ممکن *bi kiyaś*, نا ممکن *bi kiyaś*.

INCOMPREHENSIBLY, ad. بی قیاس *bi kiyaśāna*, بی قیاس *bi kiyaśāna*.

INCOMPREHENSIBILITY, n. عدم

عدم ادراک *ādami daryāft*, در یافت
ādami idrāk.

INCOMPRESSIBLE, *a.* ممتنع فشار
mumtani fishār, ممتنع افشش
nā kābili afshurišk.

INCONCEALABLE, *a.* نا پوشیدگی
nā پوشیدگی, ممتنع پنهانی
mumtani nihustagi.

INCONCLUSIVE, *a.* ناقص *nākis*, قاصر
hāsir, بی نتیجه *nā tamām*, نا تمام
natija.

INCONCLUSIVELY, *ad.* بلا نتیجه *bi'lā*
nattija, غیر مفیدانه *ghayri mufidāna*.

INCONCLUSIVENESS, *n.* عدم نتیجه
ādami natija, نا تمامی *nā tamāmī*,
قصور *kusūr*.

INCONDITIONAL, *a.* بی شرط *bi shart*

INCONFORMITY, *n.* عدم موافقت *ādami*
muwāfakat, نا مطابقی *nā mutā-*
bakī.

INCONGRUITY, *n.* نا همواری *nā ham-*
wārī, نا شایستگی *nā shāyislagi*, نا
لاقی *nā lāyaki*.

INCONGRUOUS, *a.* نا وافی *nā mu-*
wāfak, نا هموار *nā hamwār*, نا
درست *nā durust*, بدجا *bijā*

INCONGRUOUSLY, *ad.* بطور نا هموار
ba tauri nā hamwār, بی مناسب
nā munāsibāna, نا موافقانه
nā muwāfihāna.

INCONSIDERABLE, *a.* بی اعتبار *bi*
attibār, کم بها *nā chiz*, نا
bahā, بی قدر *bi kālir*, نا گران
nā girān, دون *dūn*.

INCONSIDERABLENESS, *n.* نا چیری
nā chizi, عدم اعتبار *ādami attibār*,
کوچکی *kūchaki*.

INCONSIDERATE, *a.* بی پروا *bi parwā*,
بی اندیشه *bi andisha*, بی

بی فکر *bi fkr*, غافل *ghāfil*, بی عقل
bi fikr. An inconsiderate speech,
گذاب *sakhuni bikhūda*, سخنی
gazīr.

INCONSIDERATELY, *ad.* بی امل *bi*
tāmul, بلا بصیرت *bi'lā basirat*, بلا
bi بی عقلا *bi'lā mulāhazat*, ملاحظه
ahlāna.

INCONSIDERATENESS, *n.* عدم فکر
ādami fikr, غفلت *ghaflat*, بی حدالی
bi higyāli, نا دانی *nā lāni*.

INCONSISTENCE, *n.* بی هواری *bihu-*

INCONSISTENCY, *f.* سازگاری *dugi*,
نا سازگاری *nā sāz'ārī*, مخالفت
mukhālafat, تضاد *tadlil*

INCONSISTENT, *a.* بی هواری *bikhūda*,
بی مادی *bi madni*, نا لای *nā lāyak*,
نا مناسبت *nā munāsib*, نا مناسب
nā mukhālif, نا مناسبت *munāhaz*.

INCONSISTENTLY, *ad.* بی هواری *bihu-*
dāna, نا لای *nā lāyahāna*, نا
مناسبت *ba tauri nā munāsib*, نا
bātīlāna.

INCONSOLABLE, *a.* اندوه گین *an-*
dūhgin, دل تنگ *diltang*, دل
tina dīl

INCONSTANCY, *n.* بی ثباتی *bi ha-*
rārī, بی پایداری *nā pāyadārī*,
بی استقلالی *bi istiklālī*,
The inconstancy of fortune, چرخ دوار
charkhi dawwār.

INCONSTANT, *a.* بی ثبات *bi harār*,
nā نا استوار *nā pāyadār*, نا پایداری
ustuwār, غیر ثابت *ghayri sābit*,
متغیر *mu'aghayyir*.

INCONTESTABLE, *a.* مستحیل منازعت
mustahili munā'ad, شافی *shāfi*,
باطح *kātil*. An incontestable proof,
دلیل شافی *dalili shāfi*.

INCONTINENCE, *n.* بی عصمتی *bī as-matī*, شهوت پرستی *shahwat parastī*, نعلس اماره *nafsi amnāra*.

INCONTINENT, *a.* بی پرهیز *bī par-hiz*, شهوت پرست *shahwat parast*, بی عصمت *bī asmat*.

INCONTINENTLY, *ad.* بی پرهیزی *az bī parhīzī*, بی پرهیزانه *bī parhī-zāna*.

INCONTROVERTIBLE, *a.* ناممکن *nā mumkīni*, نیاز *nā mumkīni nizā*.

INCONVENIENCE, *n.* ناشایستگی *nā shayistagi*, تکلف *takalluf*, زحمت *zahmat*, عدم ایامت *ādamī liyākat*, عذاب *āzāb*, نامواری *nā hamwārī*.

INCONVENIENT, *a.* (incommodious) نالایق *bī huzūr*, مزاحم *muzāhim*, نالایق *zahmatlūr*.—(unfit) نامواری *nā muwāfak*, نامعقول *nā ma'qūl*.

INCONVENIENTLY, *ad.* زحمت *bā zahmat*, مزاحمانه *muzāhimāna*, تکلف *bā takalluf*.

INCONVINCIBLE, *a.* ناممکن الزام *nā mumkīni ilzām*.

INCORPORAL, *a.* معجز *mujarrad*, بلا جسم *bilā jasad*, بی جسم *bī jism*.

INCORPORATE, *vt.* سرشتن *sarishtan*, صمیمیت آوردن *āmīkhtan*, صمیمیت *zamīmat-ā*, احکام کردن *ilhām-k*, جمع کردن *jamt-k*. To incorporate cities, ملحقیات کردن *mulhakāt-k*.

INCORPORATION, *n.* آمیزش *lhalt*, آمیزش *āmīzish*, ضم *ilhāk*, ضم *zamm*, صمیمیت *zamīmat*.—(body of artists, &c.) عرفیت *ārfat*, رفاقت *rafākat*.

INCORPOREALLY, *ad.* بلا جوهری *bilā jawharī*, نامجسمانه *nā jismāna*.

INCORRECT, *a.* صحیح *nā sahīh*,

نا درست *nā durust*, خطا *khatā*, غلط *ghalat*.

INCORRECTNESS, *n.* نادرستی *nā durustī*, غلط *ghalat*.

INCORRIGIBLE, *a.* شدید *shadīd*, لاعلاج *lā ilāj*, نادرستی *nā islāh* *pasīr*, از حد خراب *as hadd kharāb*.

INCORRIGIBLENESS, *n.* عدم اصلاح *ādamī islāh*, از حد خرابی *az hadd kharābī*.

INCORRIGIBLY, *ad.* ارشاد *as sha-rarat*, عدم اصلاح *bā ādamī islāh*.

INCORRUPT, *a.* خالص *khālīs*, پاک *pāk*, بی فساد *bī fisād*, صالح *sālīh*.

INCORRUPTIBILITY, } *n.* سادگی
INCORRUPTNESS, } *sādagi*, پاکي
عدم *ādamī*, اخلاص *ihlās*, پاکي *pākī*, ناهي *bī tabāhī*.

INCORRUPTIBLE, *a.* ناممکن ابلای *nā mumkīni itlāf*, قابل تباه *bī tabāh*, بی عیب *bī ayb*, بی فساد *bī fisād*.

INCRASSATE, *vt.* سلب کردن *sitbar-k*, غلبه ساختن *ghulīs-s*.

INCREASE, *vi.* افزودن *afzūdan*, مزید *tarakhī-k*, نزدی کردن *muzīd-k*, از دباد کردن *ziyālah-k*, زیاد کردن *izāfat-n*.—(grow more or greater) شدن *ziyāda-sh*, ازدباد داشتن *azdiyā-l-y*, رستن *rustan*, نزدی *tarakhī-k*, افزودی *afzūnī*, زیادتی *ziyādātī*, اصاف *izāfa*, درکت *barakat*.

INCREASE, *n.* ترقی *afzūnī*, زیادتی *ziyādātī*, اصاف *izāfa*, درکت *barakat*.

INCREDIBILITY, *n.* عدم اعتبار *ādamī ittibār*, نامعتبری *nā mudtabarī*.

INCREDIBLE, *a.* نالایق *nālā-yaki* *bāwar*, اعتبار *nā lāyahī* *ittibār*, واجب اعتقاد *nā wājibī* *ittikād*.

INCRE^DULITY, *n.* بی اعتقادی *atikālī*, کفر *kufr*, انکار *inhār*

INCRE^DULOUS, *a.* ایمان بی *bī imān*,
منکر *munḳir*.

INCREMENT, *n* افزودی *turakhē*, نوری
afzūnī.

INCRUST, *vt.* اندودن *andūdān*, اندوده کردن *andūdē-kardan*.—(cover with a husk) پوشیدن *bā kishr-p*.

INCRUSTATION, *n.* اندودگی *an-lū-dagi* —(husk) دُست *hiṣ/hir*, پوست *pūst*.

INCUBATE, *ی در دایم نشستن* *bur bar-*
za-n, *حستن کردن* *hazn-i*.

INCUBUS, n حَقَّتْ *kābūs*, كادوس *khāftak*.

INCULCATE, *vt.* آم وختن *āmūkhtan*,
درس گفتن *nasihat-d.*, نصیحت دادن
daras-g, تعلیم نمودن *tālīm-n*

INCULPABLE *a* بی گناہ *bī gunāh*,
 بی تقصیر *bī takhīr*, خطا
 الزام *bī ilzām*

INCULPABLY, *ad.* ار دی گداهی *as bi*
gunāhī, ماصوماد *madsūmāna*.

INCUMBENT, a. (lying upon) واکن *wākin*, متکى *muttaki* — (imposed as a duty) لازم *lāzim*, واجب *wājib*, مقتضا *maqlazā*. To be incumbent, واجب شدن *wājib-sh*, بايستن *bāyis-tan*. It is incumbent on me, مرا لازم است *marā lāzim ast*.

INCUR, *vt.* **مستو حب گشتن** *yāflun*, **مستن** *maṣtaujib-g*. To incur expense, **عرب**
کردن *sarf-k*, **خرچ کردن** *lhar, h-k*.

INCURABLE, *u.* لا يشفى *lā ilīj*, عديم
الشفاء *mumtanī' ul ilīj*.

INCURABLENESS, } n. بى علاحى bi
INCURABILITY, } ilājī, اعلاج
المعالج imtinā'ul ilāj.

INCURSION *n.* تاخت *tākhūt* هجوم *hujūm*, *hūmla*.

INCURVATION, *n.* کجی، *mayl*, کجی.
kajī.

INDEBTED, *a.* (being in debt) مقروض *makrūz*, دار *harzidār*, دین دار *daymīdār*, مدیون *madīyūn*.—(having obligations) مینمادار *minnatīdār*, مینماد *manmūd*.

INDECENCY, *n* عدم ادب *dilami*
a lab, ادب ترک *tark-i adab*, شوخی
shohkhi, بی حرمانی *bi hayā'i*

INDECENT, *a.* بی ادب *bī udāb*,
 لا شایسته *nā shāyestā*,
 ناپسندیده *nā shāyesta*.

INDECENTLY, *ad.* بی ادبانه *bī ada-*
bāna, بی شایستگی *bā nā shāyis'tagī*.

INDECISIVE, *a* متروک *muta addid*,
بی عزم *bi dzm*.

INDECLINABLE, *σ*. *غیر تصرف* *ghayri munasarif*, *بی تصرف* *bī taʿrif*.

INDECORUM, *n.* بی ادبی *bī adabī*,
فجوری *fuzūlī*.

INDEED, *ar.* *الواقع* *albatṭa*, *و* *في الواقع* *fi'l waḥī*, *حقيقة* *ḥakikatun*, *و* *بقيتها* *fi'l ḥakikat*, *انخفضت* *yakīnun*.

INDEFATIGABLE, *a.* ممتنع ماندگی
munatani' mândagi, میلناتی *mīlanatī*.

INDEFATIGABLY, *ad.* دی مادمگی
bī mānlagī, لا اعب *bilā āb.*

INDEFEASIBLE a مُتَدَع, اِبْتَال *mu-*
nitanî ibtâl.

INDEFENSIBLE, *a.* **ممتنع مقاومت**
munṭanāt mukāwamat — (admitting
 no apology) **ممتنع العذر** *munṭanāt ul*
ʿizr.

INDEFINITE, *a.* غير معين *ghayri muyyin*, غير محقق *ghayri muhakkak*, لا محدود *nā mahdūd*. An indefinite number, ادبک *adank*.

- INDEFINITELY, *ad.* بطریق نا مقرر *ba tarīkī nā mukarrar*
- INDELIBLE *n.* مستعمل الابد *must-ahilūl indirās*, ممتدع ابطال *mum-tanī iblāl*.
- INDELICACY, *n.* شوخی *shohkī*, نا پاکیزگی *nā pākīzagi*, نا شادستگی *nā shāyistagi*, فحش *fahsh*
- INDELICATE, *a.* نا پاک *nā pāk*, نا بی ادب *nā shāyista*, شادست *nā shāyista*, فحش *fahsh*, بی نیکوئی *bī nīkūti*
- INDEMNIFICATION, *n.* امن *aman*, ناصمین *tazmīn*, تاوان *tāwān*
- INDEMNIFY, *vt* تاوان دادن *tāwān-d*, ناصمین کردن *mahfūz-d*, ناصمین *tazmīn-k*.
- INDEMNITY, *n.* آزادی از تعذیب *āzādī az tadzīb*, سلامت از عقوبت *salāmat az ākūbat*.
- INDENT, *vt.* کند کردن *kanīd-k* — عهد و شرط کردن *shart-k*, عهد و پیمان *ahdu paymān-k*.
- INDENTURE, *n.* اقرار نامه *ihār nāma*, قول نامه *ahul nāma*, عهد نامه *nāma*.
- INDEPENDENCE, *n.* استقلال *istīqlāl*, استعلا *amīnī*, آزادی *āzādī*, استیغناء *istīghnā*, عدم ضد و ربط *ādami zabt u rabt*, مختاری *mukhtārī*.
- INDEPENDENT, *a.* مستقل *mustakill*, مختار *khud mukhtār*, مطلق *mutlak*. — (without reference or connection) بی نسبت *bī nisbat*, بی تعلقی *ghayrī mutalluk*, بی تعلق *bī tadlluk*.
- INDEPENDENTLY, *ad.* (freely) مستقلاً *mustakillan*. — (without relativeness) بطریق بی نسبتانه *bī nī-batāna*, بی تعلق *ba tarīkī bī tadlluk*.
- INDETERMINABLE, *a.* ممتنع فصل *mumtanī fasl*.
- INDETERMINATE, *a.* غیر معین *ghayrī muyyin*, نا محدود *nā mahdūd*.
- INDETERMINATELY, *ad.* بطور نا محدود *ba taurī nā mahdūd*, بطریق نا مقرر *ba tarīkī nā mukarrar*.
- INDETERMINATION, *n.* عدم تعیین *ādami tadyyun*, بی استقلال *bī istīqlālī*.
- INDEVOUT, *a.* بی تقوی *bī takwā'*, بی فزوت *bī kunūt*.
- INDEX, *n.* نمود *namūd*, نمونه *namūna*, دلیل *dalīl*. The Index to a book, فهرست *fahrist*, سر دفتر *sari daftar*.
- INDIA, *n.* p. ولایت هند *wilāyati hind*, هندوستان *hindustān*.
- INDIAN, *a.* هندی *hindī*. — (language) زبان هندی *hinduī*, زبان *zabāni hind*.
- INDICATE, *vt* نمودن *namūdan*, اظهار *izhār*, آشکاره کردن *ashkāra-k*, *izhār-k*, آگاهی دادن *dalālat-k*, آگاهی *āyāhi-d*.
- INDICATION, *n.* اشاره *ishāra*, دلالت *dalālat*, نمادش *numāyish*, علامت *dlāmat*, اظهار *izhār*.
- INDICT, *vt.* تهمت نهادن *tuhmat-n*, شکایت کردن *malāmat-k*, *shikāyat-k*, دعوی کردن *dadwa-k*, شکوه کردن *shukuh-k*.
- INDICTABLE, *a.* واجب شکایت *wājibush shikāyat*, قابل اسناد *kābilī asnād*.
- INDICTMENT, *n.* شکایت *shikāyat*, اسناد *asnād*, افترا *iftirā*.
- INDIFFERENCE, *n.* (want of affection) عدم محبت *ādami mohabbat* — (carelessness) بی روائی

bī parwāi, بی غرضی *bī gharazī*,
غفلت *ghaflat* — (equipoise) اعتدال
ātilidāl, معادلت *mudālat*, برابری
barāburi.

INDIFFERENT, *a.* (cold, unaffection-
ate) صاحب برودت *sāhib-i barūdāt*,
بی محبت *bī mohabbat* — (careless)
غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*. — (left
to free choice) مخیر *mukhayyar*. —
(disinterested) خالص *khālīs*, خالص
الجنان *khālīs ul janān*. An indiffer-
ent action, امر عادت *amri ādat*. —
jā'iz. — (impartial) عادل *ādil*, بی
غرض *bī gharaz*.

INDIFFERENTLY, *ad.* غفلتاً *ghafla-
tan*, کاهلانہ *kāhilāna*. — (indiscriminate-
ly) با تمیز *bā mīz*, با ملحد *bā mul-
hayyar*. — (tolerably) معتدلاً *mudtadil-
lāna*.

INDIGENCE, *n.* بی نوازی *gadāī*, گدائی
bī nawāī, ابلاس *iflās*, معلسی *muf-
lisī*, حاجت *hājat*, نیازمندی *niyāz-
mandī*, ضرورت *sarūrat*.

INDIGENOUS, *a.* ملکی *mulki*, وطنی
vatanī.

INDIGENT, *a.* گدا *bī nawā*, گدا *gadā*.
تھی دست *tuhī dust*, معلس *mufliṣ*,
محتاج *muhtāj*, حاجتمند *hājatmand*.

INDIGESTED, *a.* (not arranged) بی
ترتیب *bī tartīb*, نامرتب *nā mu-
rattab*. — (not concocted in the sto-
mach) نا گواریدہ *nā guwārīdā*, بی
تحلیل *bī talhīl*, نا هضم *nā hasīm*.

INDIGESTIBLE, *a.* ممتنع گوار *mumta-
nī guwār*, ممتنع الهضم *mumtanī ul
hasīm*, نا گوارہ *nā guwārā*.

INDIGESTION, *n.* بد هضمی *bad hazmī*,
تخمہ *tukhmat*, وخامت *wakhāmat*.

INDIGNANT, *a.* غضبناک *ghuṣṣanāk*,

خشمناک *khashmnāk*, پھر *pur*
kahr, خشمگین *khashmgin*.

INDIGNATION, *n.* غضب *ghaṣab*, خشم
khashm, پھر *kahr*. To excite indig-
nation, انگیزتن غضب *ghaṣab-a.*,
آرودہ خاطر کردن *āsurda khātir-k*. To
be fired with indignation, آنشی کشتن
ālīshī-g., خشم گرفتن *khashm-g*.

INDIGNITY, *n.* حق *khijāt*, بی
احادی *bī huṣmatī*, اہانت *ihānat*,
دانت *sillat*.

INDIGO, *n.* نیل *nīl*, وسمت *wasmat*.

INDIRECT, *a.* (not straight) نا درست
ملتوی *nā durust*, معوج *mudīwaj*,
نا صادق *nā mullawī*. — (not honest)
عادل *bī ikhlās* — (not in
express terms) ظاہر *nā dar*
kalāmī sāhir.

INDIRECTLY, *ad.* بطور *bā tau-
rī nārāst*, معوج *bā wujūi*
mudīwaj — (dishonestly) بی صالحانہ
bī sālihāna, داری *bā hila bāzī*.
— (not clearly) "نا جدا" *nā jiddan*.

INDIRECTNESS, *n.* راستی *nā rāstī*,
بیچیدگی *nā durustī*, نا درستہ
prachīdagī — (unfairness) نا
صاف *nā safāī*, حیلہ *hila*, دباخت
kabāhat.

INDISCERNIBLE, *a.* نامعلوم *nā man-
sūr*, نا ہودا *bī namūd*, نا
hawīdā.

INDISCERNIBLY, *ad.* نا منظورانہ
manzūrāna, نا آشکارانہ *nā āshkārāna*.

INDISCREET, *a.* بی امتیاز *bī imtiyās*,
بی تدبیر *bī tamīz*, بی تدبیر
bī basīrat, غافل *ghāfil*.

INDISCREETLY, *ad.* غافلانہ
ghāfilāna, غفلتاً *ghaflatan*.

INDISCRETION, *n.* غفلت *ghaflat*, بی
اندیشہ *bī tadbīrī*, بی تدبیری

an leshī, گستاخی *gustākhī*, نادادی *nādānī*, بی عقلی *bī dhlī*

INDISCRIMINATE, *a.* نا معرف *nā ma-fīrūk*, بی فصل *bī faṣl*

INDISCRIMINATELY, *ad.* بلا فرق *bilā fark*, نا مایرؤانه *nā mayrūāna*.

INDISPENSABLE, *a.* لازمی *lāzīmī*, لایزم *multazīm*, مقتضی *mukhtaz'ā*.

INDISPENSABLENESS, *n.* لزومت *lā-zīmat*, اختصا *ikhtazā*, ضرورت *zurūrat*.

INDISPENSABLY, *ad.* فارصا *farṣan*, لا حرم *lā juram*, ضرورتاً *zarūratan*, لازماً *lāzimāna*, بی‌الضرورت *bī'zzurūrat*.

INDISPOSE, *vt.* (in point of health) مزاج نا خوش کردن *mizāj nākhūsh-k.*, نامریض کردن *namrīz-k.*—(render unfit) نا موافق کردن *nā mawāfak-k.*, متذعّر *nā muwāfak-k.*—(make averse) مخالف کردن *mutanaffir-k.*, مکالیف کردن *mukhālīf-k.*

INDISPOSED, *a.* بیمار *marīz*, بیمار *bīmār*, خسته *khasta*.

INDISPOSITION, *n.* بیماری *marz*, بیماری *bīmārī*.

INDISPUTABLE, *a.* ممتنع بهت *munmtanā baḥs*, نا قابل اعتراض *nā kābīlī atṭirāz* بی نزاع *bī nizā*.

INDISPUTABLENESS, *n.* یقین *yahīn*, بی اختلافی *bilāmi gumān*, عدم گمان *bī ikhtilāfī*.

INDISPUTABLY, *ad.* بلاشک *bilā shakk*, یقیناً *yahīnan*, تحقیقاً *tahkīqan*.

INDISSOLUBILITY, *n.* امتناع گداز *imtināi gudāz*, بایرداری *pāyudārī*.

INDISSOLUBLY, *ad.* بطور ممتنع گداز *ba tauri mumtanāi gudāz*, نا گدازانه *nā gudāzāna*.

INDISSOLVABLE, *a.* ممتنع گداز *munmtanāi gudāz*, نا قابل غریق *nā kābīlī tafrik*.

INDISTINCT, *a.* نا هویدا *nā harīdā*, بی نمیر *bī namīr*, غایب *ghayrī wāzih* واضح *tamīz*

INDISTINCTLY, *ad.* آشکار *nā āshkār*, بی امتیازانه *bī imtiyāzāna* بلا فرق *bilā fark*.

INDISTINCTNESS, *n.* آشوبش *tashwīsh*, بی امتیاز *bī imtiyāz* عدم *ddami fark*—(want of clearness) عدم *ddami tabayyun*.

INDITE, *vt.* انشا کردن *inshā-k.*, نوشتن *navishtan*.

INDITEMENT, *n.* انشا تصدیق *tasnīf*, انشا *inshā*.

INDIVIDUAL, *a. n.* مفرد *mufrad*, واحد *wāhid*, فرد *fard*, شخص *shakhs*.

INDIVIDUALITY, *n.* احدیت *ahdīyat*, انفراد *infirād*, فردیت *fardīyat*.

INDIVIDUALLY, *ad.* فرداً *furdan*, یگانگانه *yagħān*, یک یک *yak yak*, جدا جدا *uāhidan*, جدا جدا *julā julā*.

INDOCIBLE, *a.* نا قابل تعلیم *nā kābīlī tadlīm*, ممتنع بهت *munmtanāi baḥs*, نا پذیر *maārifat* تردید *tarbiyat* نا *nā pazīr*.

INDOCILITY, *n.* عدم فادلیت *ddami kābīlīyat*, امتناع علم *imtināi ilm*.

INDOLENCE, *n.* کاهلی *susti*, سستی *kāhīlī*, کسالت *ghāflat*, غفلت *kasālat*.

INDOLENT, *a.* سست *sust*, غافل *ghāfil*, بلا درد *kāhīl*—(free from pain) بی رنج *bī ranj*.

INDORSE, *vt.* پشت نویسی کردن *pusht navīstī-k.*, پسند کردن *pasand-k.*, مهر کردن *takwīyat-d.*, مهر *muhr-k.*

INDUBITABLE, *a.* بی شک *bī shak*, بی شبهه *bī shubh*, بی گمان *bī gumān*.

- NDORSEMENT, *n.* پشت نویسی *pusht nawisī*, تقویت *takwīyat*.
- NDUCE, *vt.* فرغیب *angilehtan*, انگیزش *targhīb-s.*, ساختن *targhīb-s.*, تهریب *tahrīb* — (motive) قصد *hasd*, آهنگ *āhang*.
- NDUCEMENT, *n.* فرغیب *targhīb*, قصد *tahrīb* — (motive) *hasd*, آهنگ *āhang*.
- INDUCTION, *n.* نیاس *istidlāl*, استدلال *istidlāl*, *kiyās*.
- INDUCTIVE, *a.* قابل استدلال *kābil-i istidlāl*.
- NDULGE, *vt.* (grant) عذابت کردن *ʔn-āyat-k.*, اجازت دادن *ijāzat-d.* — (show kindness) مهربانی کردن *mehr-bānī-k.*, شفقت نمودن *shafakat-n.*, نوازش نمودن *nawāzish-n.*
- NDULGENCE, *n.* نوازش *nawāzish*, مهربانی *mīhrbānī* شفقت *shafakat* — (grant) عذابت *ʔnāyat*, اجازت *ijāzat*. — (remission of punishment) مغفرت *maghfurat*.
- INDULGENT, *a.* مهربان *mīhrbān*, شغیق *shafīq*, کرم *karm*.
- INDULGENTLY, *ad.* از مهربانی *as mehr-bānī*, با شفقت *bā shafakat*, از عذابت *az ʔnāyat*.
- INDURATE, *vi., vt.* سخت شدن *sakht-g.* — (make hard) سخت کردن *sakht-k.*, تصلیب ساختن *taslīb-s.*
- INDURATION, *n.* (growing hard) تصلیب *taslīb*. — (obduracy) اقسا *iksā*, مقاسات *mukāsāt*.
- INDUSTRIOUS, *a.* محنتی *mīhnatī*, محنت کش *jāhid*, ساعی *sāʔy*, *mīhnat kash*.
- INDUSTRIOUSLY, *ad.* با سعي *bā saʔ*, با کوشش *bā kūshish*. — (on purpose) قصداً *hasdān*, با غرض *bā gharaʔ*.
- INDUSTRY, *n.* حد و جهد *hadd u jahd*, محنت سعي *saʔ mahnat*, شغل *shughal*, کوشش *kushish*.
- INEBRIATE, *vt.* مست کردن *mast-k.*, سر مست *madhūsh-k.*, مدھوش کردن *sar mast-k.* — (to be intoxicated) سکران *madhūsh-g.*, مدھوش گردیدن *mast-ʔh.*, مست شدن *sakrān-ʔh.*
- INEBRIATION, *n.* مستی *mastī*, مدھوشي *madhūshī*, نشا *nishā*.
- INEFFABLE, *a.* نا گفتنی *nā guftanī*, با طر *bī chūn u charā*.
- INEFFECTIVE, *a.* بی اثر *bī asr*, باطل *bāṭil*, غیر عمل *nā kāfī*, غیر کار ساز *nā kārsāz*, مؤثر *ghayrī muʔsar*.
- INEFFECTUALLY, *ad.* بلا قوت *bilā kuwat*, بی اثرانه *bī asarāna*.
- INEFFICACY, *n.* قوت عدم *ʔdamī*, بی تاثیر *ʔdamī tāʔir*, قوت *nā ʔawānī*, بی نوازی *bī ʔmalī*.
- INEFFICIENT, *a.* بی عمل *bī ʔmal*, بی کار *nā lāyak*, بی کاره *bī kāra*.
- INELEGANCE, *n.* عدم لطافت *ʔdamī latāfut*, نراکت *ʔdamī nazākut*. — (of writing or composition) عدم *ʔdamī istilāh*, انشایرداری *ʔdamī inshā pardāzī*.
- INELEGANT, *a.* نا شایسته *nā shāyista*, بی ادب *bī nizākat*, بی نراکت *nā latīf*.
- INELEGANTLY, *ad.* با لطیفانه *bā latīfāna*, بطور بی ظرافت *bā taurī bī sarāfat*.
- INELOQUENT, *a.* نا زبان *nā zabān*, بی علم *bī ʔlmi kalām*.
- INEPT, *a.* بی مناسبیت *bī munāsabat*, بی موافقت *nā kābil*, بی معنی *bī madnī*.

INEQUALITY, *n.* نامساوي *nā ham-wārī*, دراري *ddami barābarī*.

INERT, *a.* بي حرکت *bī harakat*, سست *sust*, کاهل *kāhil*.

INERTIA, *n.* بي حرکتی *bī harakatī*, سکون *sukūn*, نکالت *sakālat*.

INERTLY, *ad.* کاهلان *kāhilāna*.

INERTNESS, *n.* کاهلي *susti*, سستی *kāhili*.

INESTIMABLE, *a.* بلا *bī bahā*, قيم *bilā kīmat*, گران *girān māya*.

INEVITABLE, *a.* ممتنع اجتناب *mu-mtamt ijtināb*, اجتناب نا شدي *ijti-nāb nā shudantī*.

INEVITABLY, *ad.* خواه مخواه *khāh makhāh*, اجتناب *bī imkā-ni ijtināb*.

INEXCUSABLE, *a.* نا واجب العذر *nā wājibul ʿizr*, بي *bī pūzish*, تعلل *bī taʿlīl*.

INEXCUSABLENESS, *n.* خلاف واجب *khilāf wājibul ʿizr*, نامعذوري *nā ma'zūrī*.

INEXCUSABLY, *ad.* نا معذوران *nā mādūrāna*, بطور نا واجب العذر *batarurī nā wājibul ʿizr*.

INEXHAUSTED, *a.* نامحلول *nā mahlūl*.

INEXHAUSTIBLE, *a.* مستعديل *mustahil*, محلول *mahlūl*.

INEXISTENCE, *n.* نا نیستی *nīstī*, عدم *ddami māʾjūd*, موجود *nābūdī*.

INEXISTENT, *a.* نا پدید *nābūd*, نا بود *nā padīd*, عدم *ddim*, بي وجود *bī wujūd*.

INEXORABLE, *a.* بي رحم *bī rahm*, سخت دل *sakht dil*.

INEXORABLY, *ad.* سنگدلانه *sangdilāna*.

INEXPEDIENCE, *n.* عدم مناسبت *ddami munāsabat*, نالایقي *nālāyaktī*, بي منفعتی *bī munfidtī*.

INEXPEDIENT, *a.* نا مناسب *nā munāsib*, نا شایسته *nā shāyista*, نالایق *nā mufāfah*, ناموایی *nālāyakh*.

INEXPERIENCE, *n.* نا آزموده کاری *ddami nā āzmūdahārī*, تجربه *ddami tajribat*, عدم و خوف *ddami wukūf*.

INEXPERIENCED, } *a.* بي وقوف *bī wukūf*, نا واقف

INEXPERT, } *nā wākif*, نادان *nādān*, نا آزموده کار *nā āzmūda kār*.

INEXPIABLE, *a.* ممتنع *bī dīw*, بي عفو *ddami mumtamt takfīr*.

INEXPIABLY, *ad.* ممتنع تکفیر *ba vajui mumtamt takfīr*.

INEXPLICABLE, *a.* نا ممکن تفسیر *nā mumkinī tafsīr*, نا قابل بیان *nā kābili bayān*, ممتنع شرح *mumtamt sharah*.

INEXPLICABLY, *ad.* بي تعذیرانه *bī tadbīrāna*.

INEXPRESSIBLE, *a.* نا گفتنی *nā guftanī*, نا ممکن تلفظ *nā mumkinī talaffuz*.

INEXPRESSIBLY, *ad.* بي گفتارانه *bī guftārāna*, نا ممکن تلفظ *bī imkāni talaffuzāna*.

INEXTINGUISHABLE, *a.* ممتنع اطفا *mumtamt itfā*, نا کشتنی *nā ākushantī*.

INEXTRICABLE, *a.* از مشکلات *mumtamt rihā*, ممتنع رها *nā mushkalāt*, نا ممکن حل *nā mumkinī hall*.

INEXTRICABLY, *ad.* مشوشانه *mush-awwīshāna*, بدون رستگاری *badūni rastgārī*.

INFALLIBILITY, *n.* بي گناهی *bī gu-nāhī*, بي خطایی *bī khatāi*.

INFALLIBLE, *a.* خطا بی *bī khatā*, محقق *muhakkak*.

INFALLIBLY, *adv.* خطا بلا *bilā khatā*, تخطئه *tahkikan*, بیغلطان *bī ghala-tāna*.

INFAMOUS, *a.* بی آبرو *bī ābrū*, بی حرمت *bī hurmat*, بدنام *badnām*, نصیب *ruswā*, معیوب *ma'yūb*, فاسد *fasih*.

INFAMOUSLY, *adv.* با رسوائی *bā rus-wāiy*, فضیلت *fuzihāna*, با بدنامی *bā badnāmī*.

INFAMY, *n.* بی آبرویی *bī ābrūī*, بی سب *bī hurmatī*, عیب *dyb*, بدنامی *badnāmī*.

INFANCY, *n.* کودکی *bachagī*, کودکی *kudakī*, طفولیت *tufuliyat*.

INFANT, *n.* بچه *bacha*, طفل *tiḡl*, کودک *kodak*, صبی *sabī*.

INFANTINE, *a.* بزرگی *tiḡl āsā*, پسر *pisarī*.

INFANTRY, *n.* پیادگان *rojlan*, پیادگان *piyādagān*.

INFATUATE, *vt.* دوانه کردن *dīwāna-k.*, بی و خوف *bī hūsh-k.*, بی هوش کردن *bī wukūf-k.*, فریفتن *farīftan*, شیفتن *shīftan*.

INFATUATION, *n.* دوانگی *dīwānagī*, فریفتگی *farīftagī*, بی هوشی *bī hūshī*.

INFECT, *vt.* اصابت کردن *isābat-k.*, وبا گستران *sirāyat-k.*, و با *wabāy.*, فاسد کردن *fāsid-k.*

INFECTION, *n.* اصابت *isābat*, سرایت *sirāyat*, وبا *wabā*, عفونت *ufūnat*.

INFECTIOUS, *a.* ساری *muddī*, معدی *āri*, وبا گستر *wabā gushtar*.

INFELICITY, *n.* بد بختی *badbakhtī*, زوال *zawāl*, نا مبارکی *nā mubārakī*.

INFER, *vt.* دلالت کردن *dalālat-k.*, بر

دلالت *bar-ā.*, نتیجه *natīja-n.*, سبب آوردن *sabab-ā.*

INFERENCE, *n.* حاصل *natīja*, نتیجه *hāsil*, قیاس *kiyās*, بر آورد *bar āward*, سبب *sabab*.

INFERIOR, *a.* کمتر *kamtar*, پست *past*, کمتر *kuhtar*, پائین *pāyīn*, دون *dūn*, اسفل *asfal*, ادنا *adnā*, تحت *taht*. To be inferior, پست شدن *past-sh.*, دون شدن *dūn-sh.*, اسفل بودن *asfal-b.*, کمتر شدن *kamtar-sh.*

INFERIOR, *n.* صاحب دونی *āhībī dūnī*, مرد اسفل *murdi asfal*.

INFERIORITY, *n.* فروندی *pastī*, پستی *farū tanī*, دونی *dūnī*, کمتری *kamtari*.

INFERNAL, *a.* جهنمی *jahannamī*, دوزخی *dūzakhi*.

INFERTILE, *a.* بی برکت *shūr*, شور *bī barakat*, بی حاصل *bī hāsil*.

INFERTILITY, *n.* عدم برکت *dlamī barakat*, کمروزی *nā samarī*, با نمری *ham sūrī*.

INFEST, *vt.* تعدی ساختن *taddī-s.*, آزاردن *ranjīda-k.*, رنجیده کردن *āzārdan*. To infest the roads, ورنی *kutiūtтарī-k.*, قطع الطریق کردن *rahzanī-k.*

INFIDEL, *a.* کافر *kāfir* (pl. کفار *zindik*), ملحد *mulhid*.

INFIDELITY, *n.* بی دینی *kufī*, کفر *bī dīnī*, عدم ایمان *dlami imān*.— (treachery) خیانت *khiyānat*, بی وفایی *bī rafāī*.

INFINITE, *a.* بی انجام *bī anjām*, بی انتها *bī intihā*, بی دیاس *bī kiyās*, بی پای *bī pāyān*, بی نهایت *bī nihāyat*.

INFINITELY, *adv.* بی نهایت *bilā nihāyat*, به حد و شمار *ba turthi bī hadd u shumār*.

- INFINITIVE, *a.* مصدر *masdar*.
- INFIRM, *a.* کمزور *hamzor*, ضعیف *sa'if*,
مریض *nā tavān*, علیل *alil*, متردد
mariz, بیمار *bimār*.—(irresolute) متردد
mutaraddid, بی ثبات *bi sabāt*.
- INFIRMARY, *n.* دارالشفاء *dārush shafā*,
بیمارخانه *dāru'l mara*, بیمارستان
bimār khāna.
- INFIRMITY, *n.* نوانی *sa'f*, ضعف
nātarwānī, کمزوری *hamzori*, سستی
susti, مرض *marā* Infirmity of mind,
غیبت *ghubānat*.
- INFIX, *vt.* در زدن *dar-z*, در کردن *dar-k*,
h., در نشیب *tanshib-k.* To infix
in the ground, نشانیدن *nishāndan*,
نصب کردن *nasb-k.* To infix or drive
nails, چکیدن *chakidan*, وند کردن
vatad-k.
- INFLAME, *vt.* (set on fire) افروختن
afrūhtan, آتش ابروختن *ātish-a.*,
ساختن *ilhāb-s.*—(kindle de-
sire) هواي *targhib-k.*, نفسانی انگیزیدن
hawāi nafsānī-a—
(exaggerate) مبالغت ساختن *mubā-*
laghat-s.—(fire with rage) آتشمرح
ātish mizāj-k., کهر انگیزیدن *kahr-a*
- INFLAMED, *a.* مشتعل *mushtal*, ملتهب
mulṭahib, افروخته *afrūkhla*.
- INFLAMMABLE, *a.* سوز پذیر *sūz pazir*,
باناك *lābnāk*.
- INFLAMMATION, *n.* سوزش *sūzish*,
وزم *āmās*, اشتعال *ishtihāl*,
waram.
- INFLAMMATORY, *a.* محرک *muhrik*,
آماسی *āmāsi*.
- INFLATE, *vt.* نفخ کردن *nafkh-k.*,
دمیدن *dar-d.*, باد دم *bā dam-a.*
- INFLATION, *n.* انتفاخ *intifākh*, آماس
āmās, ورم *waram*.
- INFLECT, *vt.* نافعن *tāftan*, پیچیدن
pechidan, اماله کردن *imāla-k.* To
inflect (a noun or verb) تصرف کردن
tasrif-k.
- INFLECTION, *n.* پیچش *pechish*, کلاف
dtaf, میل *mayl*.—(modulation of
the voice) نعمت *naghmat*, ترانه
tarāna.—(of a noun) تصرف *tasrif*.
- INFLECTIVE, *a.* گردان *gardān*, پیچ
pech dvar.
- INFLEXIBILITY, *n.* سختی *sakhti*,
عناد *inād*, استواری *ustuwārī*.
- INFLEXIBLE, *a.* سخت *sakht*, سرکش
sarkish, استوار *ustuwār*.
- INFLEXIBLY, *ad.* با عناد *bā inād*,
سرکشانه *sarkishāna*.
- INFLICT, *vt.* تعذیب کردن *tadsib-k.*,
سزا دادن *siyāsat-k.*, سیاست کردن
saṣā-d.
- INFLECTION, *n.* ابراک *irād*.—(punish-
ment) عقوبت *siyāsat*, سیاست *akūbat*.
- INFLUENCE, *n.* اثر *asar*, تأثیر *tāṣir*,
قدرت *kuḍrat*, قوت *kuwat*.—(autho-
rity) حکم *hukm*, اقتدار *iktidār*.
- INFLUENCE, *vt.* اثر کردن *asar-k.*,
حکم کردن *hukm-k.*, تأثیر کردن
tāṣir-k., قوت داشتن *kuwat-d.*,
ترغیب نمودن *targhib-n.*
- INFLUX, *n.* در آمد *dar āmad*, وصول
wusūl, مداخلت *mudākhlat*, جریان
jarayān.
- INFOLD, *vi.* در پیچیدن *dar-p.*, لغاف
liṣāfu-k. پوشیدن *poshtan*, ملفوف
کردن *malṣuf-k.*
- INFORM, *vt.* آگاهی *ittilā-k.*, اطلاع کردن
agāht-d., خبر دادن *khabar-d.*,
تفهیم کردن *atlam-k.*, اعلام کردن
hīm-k.
- INFORMATION, *n.* اطلاع *ittilād*, آگاهی

āgāhī, خبر *khavar*. To have information, اطلاع دادن *ittilāḍ-d.* آگاهی داشتن *āgāhī-d.*, مطلع شدن *mutli-sh.*, واقف شدن *wākīf-sh.*

INFORMED, *a.* خبردار *mutlī*, خبردار *khavardār*. To be informed, خبردار شدن *khavardār-sh.*, واقف شدن *wākīf-sh.*

INFORMER, *n.* (one who informs) خبر دهنده *khavar dehandā*, اطلاع کننده *ittilā kunanda*, خبر گیر *khavar gīr* - (accuser) شکایت نما *shikāyat numā*, غماز *ghammāz*, عیب گو *dīb gu*.

INFRACTION, *n.* شکستگی *shikastagī*, نسخ *fashk*, شگاف *shigāf*. Infraction of the peace, شکستگی صلح *shikas-tagī i sulh*.

INFREQUENT, *a.* کم اتفاق *nādir*, نادر *ham ittīfāk*.

INFRINGE, *vt.* نسخ کردن *fashk-k.*, تخاصس کردن *ta nakz-s.*, نقض ساختن *nākuz-k.*

INFRINGEMENT, *n.* نقض *fashk*, نسخ *nakz*.

INFUSE, *vt.* القا ساختن *rtikhlan*, زبختن *ilkā-s.* — (macerate) خیسانیدن *khisānīdan*, خیسیدن *khisīdan*. — (inspire) دم دادن *dam-d.*

INFUSIBLE, *a.* ممتنع گداز *mumtānī-gudāz*, قابل فیضان *kabilī fayazān*.

INFUSION, *n.* (pouring) زرش *rīzish*, القاء *ilkā*. — (steeping) انقاع *īnkā*. A cold infusion, خیسانده *khisānda*. — (hot) جوشانده *jūshānda*.

INFUSIVE, *a.* فرت انقاع دار *rīzān*, فرت *kuwātī-īnkādār*.

INGENIOUS, *a.* لطیف *sarīf*, ظریف *latīf*, زبرک *zīrak*, خردمند *khīrad-mand*, دهلین *hūshyār*, هوشیار *sahīn*. An ingenious man, عاقل صاحب *ā-*

hibi dhl, اهل کیاست *ahli kiyāsat*, مرد ظریف *mardī sarīf*.

INGENIOUSLY, *ad.* ظریفانه *sarīfāna*, با کیاست *bā kiyāsat*, با فراست *bā furāsat*.

INGENUITY, *n.* عقل *dhl*, فراست *fīrāsāt*, کیاست *kiyāsat*, زبراکي *zīrākī*, هوشیاری *idrāk*, ظرافت *zarāfat*, ادراک *hūshyārī*.

INGENUOUS, *a.* بی صاف دل *sāf dil*, بی صادق *bī riyā*, صادق *sādīk*, مخلص *mu-khlis*, خلص *khālīs*, لکي *zaki*.

INGENUOUSLY, *ad.* مخلصانه *mukhlī-sāna*, صادقانه *sādīkāna*.

INGENUOUSNESS, *n.* راستی *rāstī*, خلوص *khulūs*, حقیقت *hakikat*, صلاح *salāh*, صفا *safā*.

INGLORIOUS, *a.* بی نام *bī nām*, بی حقیر *bī ghayrat*, رسوا *riswā*, عزت *hakīr*, بی عزت *bī izzat*.

INGLORIOUSLY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, حقارت *bā hakārat*, قبیحانه *kabīhan*.

INGOT, *n.* خشت زر *khafcha*, زرخشی *khishti zar*.

INGRAFT, *vt.* پیوستن *paywastan*, در کردن *dar-k.* نشانیدن *nishāndan*.

INGRAFTMENT, *n.* پیوند *paywand*, نشانیدگی *nishāndagī*.

INGRATITUDE, *vt.* اذوختن *moh-bat-a.*, دل گرفتن *dil-g.*, خاطر نواختن *khātīr-n.*, اسدعطاف کردن *istittāf-k.*

INGRATITUDE, *n.* بی وفاي *bī wufā-ty*, نمک حرامی *namak harāmī*, کفر *kufat*, غدر *ghadr*.

INGREDIENT, *n.* جز *juz*, جزی *juzwī*.

INGRESS, *n.* در آمد *dukhul*, در آمد *dar āmad*, مداخلت *mudākhlat*. Ingress and egress, دخول و خروج *dukhul u khurūj*, آمد و شد *āmad u shud*.

- INGULF, *vt.* در عمق انداختن *dar amak-a.*, در خلیج انداختن *dar khulij-a.*
- INHABIT, *vt.* سکونت داشتن *sakūnat-d.*, مسکن *istikāmat-d.* ساکن *sākin-b.*, مقیم بودن *mukīm-b.*, *mukām-d.* To come to inhabit, در مقام آمدن *dar mukām-a.*, نزول کردن *nuzūl-k.*
- INHABITANT, *n.* باشنده *bāshanda*, مدوطن *sākin*, مقیم *mukīm*, متواتر *mutawattin.*
- INHABITED, *pa.* مسکون *maskūn*, معمر *madmūr*, آباد *ābād.* To be inhabited, آبادان شدن *ābādān-sh.*
- INHALE, *vt.* با هوا کشیدن *bā hawā-k.*, در دمیدن *dar-d.* دم کشیدن *dam-k.*
- INHARMONIOUS, *a.* بی آهنگ *bī āhang*, نا خوش *nā dam sāz*, نامساز *nā khūsh khān.*
- INHERE, *vi.* متعلق شدن *mutdlik-sh.*, مایه شدن *mulāzim-sh.*, مایه شدن *mālar zāl-sh.*
- INHERENT, *a.* جایی *jaballī*, اصلی *asli*, مطبوع *matbūd*, طبیعی *tabīī.*
- INHERIT, *vt.* میراث یافتن *mīrās-y.*, وراثت داشتن *wārīs-sh.*, وراثت *warāsat-d.*
- INHERITANCE, *n.* میراث *mīrās*, وراثت *wirāsat*, ترک *taraka.*
- INHIBIT, *vt.* منع کردن *mant-k.*, نهی کردن *nahī-k.*
- INHIBITION, *n.* مانع *mant*, ممانعت *mumānadt*, مزاحمت *muzāhimat.*
- INHOSPITABLE, *a.* نامهمدار *nā mīhmāndār*, بی مدارا *bī mudārā*, بی توفیق *bī taufīk*, بی تواضع *bī tarwāz.*
- INHOSPITABLENESS, *n.* عدم ضیافت *ādami ziyāfat*, عدم توفیق *ādami taufīk*, عدم تواضع *ādami tarwāz.*
- INHOSPITABLY, *ad.* بطور بی میزبانی *ba tauri bī mezbānī.*
- INHUMAN, *a.* بی رحم *bī rahm*, سنگدل *sangdil*, درشت *durusht*, نا مرد *nā mard*, ظالم *zālim.*
- INHUMANITY, *n.* سنگدلی *sangdilī*, درشدی *bī rahmī*, بی رحمی *zulm*, درشتی *durushtī.*
- INHUMANLY, *ad.* ظالمانه *zālimāna*, ستمگرانه *sitamgarāna.*
- INIMITABLE, *a.* ممتنع تقلید *mumtānī tahtīd*, بی مثل *bī mīsl.*
- INIQUITOUS, *a.* غیر *bī dād*, غییر *ghayr īnsāf*, متعدی *mutaddī*, انصاف *zālim*, جاکار *jafākār*, ظالم *nā rāst*, معیوب *madyyūb.*
- INIQUITY, *n.* بی انصافی *bī īnsāfī*, خلاف حق *ghayr wājabī*, غییر واجبی *khilāfī hukm*, تعدی *taddī*, ظلم *zulm*, جور *juur.*
- INITIAL, *a.* ابتدایی *mukaddam*, ابتدایی *ibtidāī*, نخستین *nakhustīn.*
- INITIATE, *vt.* آغاز کردن *āyāz-k.*, شروع *shurūd-k.* داخل کردن *dākhil-k.*
- INITIATED, *a.* مشروع *mashrūd*, مشرور *madlkhūl.*
- INITIATION, *n.* ادخال *idkhāl*, مداخلت *mudākhlat*, آغاز *āghāz.*
- INJECT, *vt.* در انداختن *dar-a.*, ادخال *idkhāl-k.* تزئین نمودن *tunkīya-n.*
- INJECTION, *n.* در انداختگی *dar andā-khtagī*, ادخال *idkhāl*, الفا *ilkā.* An injection, حققت *huknat*, شاف *shāf.* To give an injection, حققت دادن *shāf-d.*
- INJUDICIOUS, *a.* بی تامل *bī tāmmul*, بی بصیرت *bī basīrat.*
- INJUDICIOUSLY, *ad.* بی تامل *bī tāmmul*, بی عقلانه *bī āklāna.*

INJUNCTION, *n.* فرمان *hukm*, فرمان *farmān*, امر *amr*, منع *manʿ*.

INJURE, *vt.* زیان آزار دادن *āzār-d.*, زیان کردن *ziyān-k.*, جفا کردن *jafā-k.*, ستم نمودن *sitam-n.*, نقصان رسانیدن *nuk-sān-r.*

INJURER, *n.* اهل عذر *jafākār*, جفاکار *ahli ʿẓr.*

INJURIOUS, *a.* مضر *zālim*, ظالم *mu-zirr*, ستم آمیز *sitam āmīz*.—(unjust) بی انصاف *bī insāf*, بی داد *bī dād*.—(reproachful) مذمت نما *mazam-mat numā*.

INJURIOUSLY, *ad.* ظالمانه *zālimāna*, ستم با *bā sitam*.

INJURIOUSNESS, *n.* مضرت *isrār*, اضرار *mazarrat*.

INJURY, *n.* زیان *ziyān*, جور *jaur*, مضرت *zarar*, ضرر *nukṣān*, دیر دست درازی *dast darāst*, کاه *kahr*.

INJUSTICE, *n.* بی انصافی *bī insāfi*, ظلم *zulm*, غیبت *ghayr wājibi*, خلاف حق *khalāfi hakk*.

INK, *n.* مرکب *siyāh*, سیاهی *murak-kab*, مداد *midād*.

INK, *vt.* با مرکب اندودن *bā murakhab-a.*, سیاه کردن *siyā-k.*

INK-HORN, } دوات *dawāt*, محبرة

INK-STAND, } مرکب دان *mahbara*, مرکب *murakkab dān*.

INLAID, *a.* مریخ *murassā*, معین *mu-dyyan*.

INLAND, *n.* بعید از بحر *baʿīd az bahr*, دری *dūr az daryā*, دریا *barī*, بلدی *baladī*.

INLAY, *vt.* زر نگار *tarsīd-k.*, ترصیع کردن *zar nigār-k.*

INLET, *n.* راه *maḍkhal*, مدخل *rāh*.

INLY, *a.* باطنی *bātinī*, اندرون *and-arūn*.

INMATE, *n.* همخانه *hamkhāna*, ساکن *sākin*, مقیم *mukīm*, اهل *ahl*.

INMOST, *a.* درونی *darūnī*, داخل *dakhil*.

INN, *n.* سرای *sarāya*, مدرسه *manzāl-gāh*.—(hotel) مهمان خانه *mihmān khāna*, کاروان سرای *kāruān sarāya*.—(tavern) خمار خانه *khimār khāna*, شرابخانه *sharāb khāna*.—(college) مدرسه *madrasa*.

INN, *vt.* در کاروان سرای رفتن *dar kāruwān sarāi-r.*, داخل *dar* مهمان خانه *mihmān khāna dakhil-k.* Inn-keeper, مالک سرای *mālīkī sarāya*, رباطی *ribātī*.

INNATE, *a.* طبیعی *tabīʿī*, اصلی *asli*, حیل *zāti*, مذبی *malbūd*, *jibillī*. Innate ideas, عقل اول *akliawwal*, جبلت *jibillat*. An innate quality, خاصیت *khāstiyat*.

INNATENESS, *n.* ذات *zāt*, طبیعت *tabīʿiyat*, ذات *kuwatī zātī*, ذاتی *jibillat*.

INNER, *a.* درونی *darūnī*, اندرونی *ānd-arūnī*. An inner garment, اندرون *andarūna*.

INNING, *n.* جمع *jamʿ*, آری *faraham* *far-āhamārī*.

INNOCENCE, *n.* معصومیت *maḍṣūmī*, بی گناهی *bī gunāhī*.—(purity) پاکی *pākī*, عصمت *ḍemat*, خلوص *khulūs*.

INNOCENT, *a.* بی گناه *bī gunāh*, معصوم *maḍṣūm*, بی خطا *bī khatā*.—(pure) پاک *pāk*, دل ساده *sāda dil*, خالص *khālīs*.

INNOCENTLY, *ad.* بی گناه *bīlā gunāh*, بی آزارانه *bī takṣīrāna*, آزاران *āzārāna*.

INNOVATE, *vt.* ابداع کردن *ibtidād-k.*,
احداث نمودن *ijād-k.*,
ihdās-n., نو ساختن *nū-s.*,
تغیر دادن *taghyyir-d.*

INNOVATION, *n.* ابداع *ibtidād*,
پیدايش *paylāyish*, ايجاد *ijād*,
بدعت *biddt*, اختراع *ikhtirād*.

INNOVATOR, *n.* مبتدع *mubtaddt*,
مخترع *mukhtarrt*.

INNOXIOUS, *a.* vide INNOCENT.

INNUMERABLE, *a.* بي حد *bī hadd*,
بي شمار *bī shu-*
mār.

INNUMERABLY, *ad.* از روي بي شمار *az rūi bī shumār*,
از روي بي حساب *az rūi bī hisāb*.

INOFFENSIVE, *a.* vide INNOCENT.

INORDINATE, *a.* بي فاعده *bī kāyada*,
بي نظام *bī nizām.*—(excessive)
مُسْرِف *musrif*.

INORGANIC, *a.* بي رگ و زش *bī ragu*
risha, هيدولي *hayūla*.

INQUIRE, *vi.* (ask about) پرسیدن *pur-*
sīdan, استقصا *pursish-k.*,
پرسش کردن *istikhā-*
m-k.—(search after) جستن *justan*,
تفحص *justujū-k.*, و حو کردن
tafahhus-k., تفحص کردن *taf-*
tish-k.

INQUIRER, *n.* متفحص *mutafahhis*,
پرسنده *pursanda*.

INQUIRY, *n.* تفحص *pursish*, پرسش
taftish, استفسار *istifsār*,
تفحص *tafa-*
hhus, و جستو جو *justu jū*,
و *u pū.*

INQUISITIVE, *a.* متجسس *mutajassīs*,
سأله *sāhibi hūsh*.

INQUISITIVELY, *ad.* با استقصا *bā*
istikhā, با جستو جو *bā just u jūi*.

INQUISITIVENESS, *n.* جستو جو *just*
u jū, استقصا *tajassūs*,
istikhā.

INQUISITOR, *n.* تفحص کننده *taftish*
kunanda, مبحث *mufattish*,
مبحث *mubis*.

INRAIL, *vt.* با دار بزین احاطه کردن *bā*
dar bazīn ahāta-k.

INROAD, *n.* تاخت *tākh*, حمله *hamla*.

INSANE, *a.* دیوانه *diwāna*,
مجنون *majnūn*, بی عقل *bī dkl*.

INSANITY, *n.* دیوانگی *diwānagt*,
سودا *saulā*, جنون *junūn*.

INSATIABLE, *a.* تنگ چشم *tang*
chashm, نا سیر کردن *nā sayr kardant*,
حریص *haris*, آزمند *āzmand*.

INSATIABLENESS, *n.* طمعکاری *tamt-*
kārī, حرصی *harisī*.

INSATIABLY, *ad.* با طمع *bā tamt*,
حرصانه *harisāna*.

INSCRIBE, *vt.* نگاشتن *nigāshtan*,
رقم *rakm-k.*, نوشتن *nawishtan*.—
(dedicate) نامرد نمودن *nāmzad-n.*,
اسناد نمودن *isnād-n.*

INSCRIPTION, *n.* کتابت *kitābat*,
رقم *rakm*, نگارش *nigārish*, رسم *rasm*.
—(dedication) نامزد *nāmzad*,
تسمیه *tasmīya*.

INSCRUTABLE, *a.* منتزع تفحص *mum-*
tant taftish, مشکل *muskhil*.

INSECT, *n.* کرم *kirm*, حشر *hasharat*,
هامت *hāmat*.

INSECURE, *a.* نا مسلم *nā musallam*,
نا محفوظ *nā mahfūz*, بی امن *bī aman*.

INSECURITY, *n.* بی امیني *bī amīnī*,
خطر *khatar*, خوف *khauf*.

INSENSIBILITY, *n.* خلای حس *khi-*
lāfi hiss, عدم جان *ādami jān*.—(stu-
pidity) حماقت *bī wukufī*,
hamakat. —(dulness) سستی *susī*,
نا تواني *nā tawānt*.

INSENSIBLE, a. (imperceptible) *بلا حس bilā hiss.*—(stupid) *بی عقل bi dhl.*
غیر *ahmak.*—(void of feeling) *غیر ahmak.*
ghayrī mohabbat.

INSENSIBLY, ad. (by degrees) *بدرجہ ba tadrīj.* *لدرجہ daraja ba daraja*
—(without mental or corporal sense)
بی حس bi hiss.

INSEPARABLE, a. *ممنوع مفروق mum-*
tant mafrūk. *نا ممکن جدا بی nā*
mumkini judāy.

INSEPARABLY, ad. *بطور ممنوع مفروق*
ba tuurī mumtant mafrūk. *ملازمانه*
mulāzimāna.

INSERT, vt. در میان *darj-k.* در میان
داخل کردن *darmiyān-n.* نشان دادن
dākhil-k. نشان دادن *nishānilan.*

INSERTION, n. درج *idkhāl.* درج
durj. تدمیق *taḍmīq.*

INSIDE, a. در میان *andarūn.* در میان
durmīyān. درون *durūn.*

INSIDE, n. *ضمن batn.* *ضمن simn.*

INSIDIOUS, a. *ریکار ruyākār.* *حیلہ باز*
hila bāz. *مکار makkār.*

INSIDIOUSLY, ad. *خدارانہ ghudārā-*
na. *مکارانہ bā hila bāz.* *حیلہ بازی*
makkārāna.

INSIGHT, n. (inspection) *مباشرت mu-*
bāsharat. *بصیرت basīrat.*—(skill)
مدریفات madrifat. *علم ilm.*

INSIGNIFICANCE, n. *نا چیرہ nā chīz.*
بی مقداری bikhūdagi. *بی قدری*
mikdārī.

INSIGNIFICANT, a. *بی معنی bi ma-*
ant. *نا چیرہ bilā fāyada.* *کلام بی*
chiz. *بی معنی bi mēnī.* *کلام بی*
kalāmi bikhūla. *نا فرجام*
nī nā farjām.

INSIGNIFICANTLY, ad. *بلا معنی bilā*

madnt. *از بیهودگی az bikhūdagi.* *بلا*
bilā furjām. *حقیرانہ hakīrāna.*

INSINCERE, a. *بی راست nā rāst.* *بی*
bi wafā. *نا محصل nā mukhlis.*
رنگ آمیز rang āmīz.

INSINCERELY, ad. *بلا حقیقت bilā*
hakikat. *نا راستانہ nā rāstāna.*

INSINCERITY, n. *بی وفائی bi wafāy.*
رہا rayā. *نا راستی nā rāstī.*

INSINUATE, vt. *اشارہ کردن ishāra-k.*
بہادہ یا بہادخال کردن (introduce gently)
pāya pāya ilkhāl-k. *قدم*
kadam ba kadam dur-ā. *To*
insinuate one's self. *خاطر نواختن khā-*
tir-n. *دل گرفتن dīl-g.*

INSINUATION, n. (hint) *اشارہ ishāra.*
نوازش kināya.—(into favour)
nawāzish. *خاطر نواری khātir nauāzī.*

INSINUATIVE, a. *دلدارا dīl-dārā.* *دل*
dīl dārā. *جان نواز jān nauāz.*

INSIPID, a. *بی ذائقہ bi maza.* *بی مزہ*
bi sāhū.—(dull) *بیجان bijān.* *بی*
bi rūh.

INSIPIDITY, n. *بی لذتی bi lazzat.*

INSIPIDLY, ad. *بلا مزہ bilā maza.* *بدون*
bi lūni zāika.

INSIST, vi. *بر اسداند bar-ē.* *قائم*
kāyum-m. *انامت نمودن ahāmat-n.*
تکلیف کردن takhīf-k.

INSNARE, vt. *در دام گرفتن dar dām-*
g. *کمند انداختن kamand-a.* *To be*
insnared. *در کمند گرفتار شدن dar*
kumand giriftār-sh.

INSOLENCE, n. *گستاخی shokhī.* *گستاخی*
guṭākhī. *بی ادبی bi adabī.* *کبر*
bi imtiyāzī. *بی شرمی bi sharmī.*

INSOLENT, a. *گستاخ gustākh.* *شوخی*
shokh. *بی ادب bi adab.* *بی*
hayā. *مغرور maghrūr.*

INSOLENTLY, *ad.* مستعاضا *gustākhdā-na*, متعبدانه *mutakabbirāna*, با شوخ *bā shokh*.

INSOLVABLE, *a.* ممتنع حل *mumtani hall*, بی تفسیر *bī tafsir*.

INSOLVENCY, *n.* شکستگی حال *shikastagi hāl*, مغرم *mughrām*, مدیونی *madyūnī*.

INSOLVENT, *a.* مدیون *madyūn*, مفلس *muflis*, مقروض *makrūs*.

INSOLVENT, *n.* شخص نادار *shakhsh-i nādār*, قرضداری بی مقدر *muflis*, قرضداری بی مال *kardāri-i bī mal*.

INSOMUCH, *ad.* چنانچه *chunāncha*, چنانکه *chunānki*, بنا برین *banābartn*, تا حدی که *tā haddi ke*.

INSPECT, *vt.* نگاه کردن *nigāh-k.*, نظر *nazar-k.*, ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*, مباشرت نمودن *mubāsharat-n.*

INSPECTION, *n.* نظر *nasar*, نگاه *nigāh*, ملاحظه *mulāhaza*, مباشرت *mubāsharat*, مشاهده *mushāhala*.

INSPECTOR, *n.* ناظر *nāzir*, مباشر *mubāshir*, کار گذار *kār guzār*, نگاه بان *nigāh bān*, امین *amīn*.

INSPIRATION, *n.* الهام *ilhām*. — (breathing) دم کشی *dam kashī*, نفس *naḥs*, *gīrī*. Divine inspiration, وحی *ilhāmi ilāhi*, رانی *rahāni*, *wahī-i rabbāni*.

INSPIRE, *vi. vt.* (draw in breath) دم گرفتن *dam-g.*, دم کشیدن *dam-k.* — (affect, as with a supernatural influence) وحی ساختن *ilhām-k.*, نفخ کردن *wahī-k.* — (breathe into) *naḥk-k.*

INSPIRER, *n.* ملهم *mulhim*.

INSPIRIT, *vt.* دلگرم کردن *dilgarm-k.*, روح دادن *dilfurūs-s.*, دلگروز ساختن *rūh-d.*

INSPISSATE, *vt.* تغلیظ کردن *taghlīz-k.*, قوام دادن *kawām-d.*

INSTABILITY, *n.* ناپایداری *nā pāyā dāri*, بی استقامتی *bī istiklālī*, تبدیل *tabaddul*.

INSTALL, *vt.* نصب کردن *naḥb-k.* To install in an office or dignity, منصوب کردن *mansub tukht-k.*, بر دوشن *bar martaba-b.* — (invest with a robe of honour) خلعت دادن *khildt-d.*

INSTALLATION, *n.* مسند نشینی *masnad nishtīnī*, اجلاس *ijlās*, تعیین *tāyīn*.

INSTALMENT, *n.* قسط *kist*.

INSTANCE, *n.* 1. (example) مثال *misāl*, تمثیل *tamthīl*, عبرت *ibrat*. 2. (proof) دلائل *dalīl*, اثبات *idbāt*. 3. (intreaty) درخواست *dar khāst*, استدعا *istidaā*. 4. (importunity) مزاحمت *takāḥā*. For instance, مثلاً *masalan*, فرضاً *farazan*.

INSTANCE, *vt.* تمثیل کردن *tamthīl-k.*, شاهد آوردن *masul-n.*, مثل نمودن *shāhid-ā.*, مثل زدن *masal-s.*

INSTANT, *a.* (immediate, present) حاضر *hāzir*, موجود *maujūd*, زود *sūd*. — (urgent) ضرور *sarūr*, لازم *lāzim*, واجب *wājib*.

INSTANT, *n.* (of time) دم *dam*, لحظه *lahza*, دقیقه *duktlat*.

INSTANTANEOUS, *a.* (without interval) بی میان *bī miyāna*. — (quick, without delay) زود *sūd*, توتف *bilā tawakkuf*, فوراً *fi'l'faur*, فوراً *fururan*.

INSTANTLY, *ad.* در حال *ba sūdī*, در حال *dar hāl*, فوراً *fi'l'faur*, فوراً *mujarrad*, فوراً *sūst*.

INSTEAD, *ad.* عوض *ti'*

kāfāt, بجای *ba jāi*. Instead of which,
بدل آن *badli ān*.
INSTEP, *n.* روی پشته *pushti pā*, روی قدم
rūi kadam.
INSTIGATE, *vt.* انگیزیدن *angikhtan*,
تحریرک ساختن *ighwā-k.*, اثر کردن
tahrīk-e., تحریرک کردن *tahrīs-k.*, بر
بarghalāntidan.
INSTIGATION, *n.* اثر *ighwā*, بر
تحریرک *bar angikhtagt*, انگیزه
tahrīs, تحریرک *tahrīk*.
INSTIGATOR, *n.* محرک *muharrīk*,
محرر *ighwā sāsandā*, محرر
muharrīs.
INSTIL, *vt.* تقطیر کردن *taktīr-k.* To
instil into the mind, در خاطر قدم بقدم
نشاندن *dar khātīr kardam bakardam-n.*
INSTILLATION, *n.* استقطار *taktīr*, استقطار
istiktār.
INSTINCT, *n.* عقل حیوانی *akli hay-*
wānī, جبلت *jiblat*.
INSTINCTIVE, *a.* از عقل حیوانی *az*
akli haywānī, طبیعی *tabīʿī*.
INSTITUTE, *vt.* (establish) بر پا کردن
bar pā-k., نصب کردن *nasb-k.*, بنام
کدام *kāyīm-k.*, نشانیدن *nishāndan*.—
(instruct) تعلیم ساختن *tadlīm-e.*,
نمودن *tādīb-n.*
INSTITUTE, } *n.* قانون *kānūn*, آیین
INSTITUTION, } فرمان *farmān*.—
(establishment) نصب *nasb*, وضع *wazʿ*.
—(maxim, precept) عادت *ādāt*.
نزدیت (education) *kānūn*.—(institution)
tarbiyat, تعلیم *tadlīm*.—مدرسه
madrasa, مکتب *muktab*.
INSTRUCT, *vt.* آموختن *āmūkhthan*,
تعلیم کردن *tarbiyat-k.*, نزدیت کردن
tadlīm-k., پند دادن *pund-d.*
INSTRUCTION, *n.* نزدیت *tarbiyat*,
تعلیم *tadlīm*, تادیب *tādīb*.

INSTRUCTIVE, *a.* تعلیم ساز *tadlīm*
sāz, دانش آموز *dānīsh āmūs*.
INSTRUCTOR, *n.* معلم *mudallīm*,
استاد *ustād*.
INSTRUMENT, *n.* 1. (tool) آلات *ālat*,
ادوات *adāt*. Warlike instrument,
آلات حرب *ālāt harb*. Musical
instrument, ساز *sāz*, آهنگ *āhūng*. 2.
(a legal writing) قباله *kabāla*, عهد
dhul nawishta 3. (agent) وکیل
wakīl, کار گذار *kār guzār*. 4. (cause
or mean of any thing) سبب *sabab*,
موجب *mūjib*.
INSTRUMENTAL, *a.* (aiding) مددگار
mada lgār, فاعلی *fāʿilī*.—(musical)
ساز *sāzī*, آلتی *ālātī*.
INSTRUMENTALITY, *n.* امداد آوری
imdad āwarī, آلیت *ālīyat*.
INSTRUMENTALLY, *ad.* با قوت ساز
bā kuwat sāz, با آلات *bā ālāt*.
INSUBORDINATION, *n.* سرکشی *sar*
kashī, نافرمانبرداری *nā farmān barā*
dārī.
INSUFFERABLE, *a.* نا تحمل *n-*
tuhammul, ناپرداشدنی *nā bardāsh-*
tanī, سخت *sukht*.
INSUFFICIENCY, *n.* عدم کفایت *dda-*
mi kifāyat, بی مدامدستی *bī munāsa-*
bātī, قصور *kusūr*.
INSUFFICIENT, *a.* بی کفایت *bī kifā-*
yat, نا قابل *nā kāfī*, نا کافی
nā kābīl.
INSUFFICIENTLY, *ad.* بی کفایت
bīlā kifāyat.
INSULAR, *a.* جزیره منسوب *jazīra*
mansūb, جزیری *jazīrī*.
INSULATE, *vt.* جدا کردن *jūdā-k.*,
بکسو *yak sū-n.*
INSULT, *n.* دشنام *dushnām*, هانت
ihānat, تحقیر *tahqīr*.

- INSULT, vt.** دشنام دادن *dushnām-d.*, آزریدن *malāmat guftan*, ملامت کردن *malāmat guftan*, حقیر کردن *ihānat-k.*, اهانت کردن *ihānat-k.*, داشتن *hakir-d.*
- INSUPERABLE, a.** نامغلوب *nā magh-lūb*, برتر *bar tar*, بی غالب *bi ghālīb*.
- INSURANCE, n.** (against risk) بیم *bima*, خطر جمع *khātir jamā*.
- INSURE, vt.** بهاداری کردن *pāyudārt-k.*, بیم کردن *bima-k.*
- INSURGENT, a.** نغیز *fitna angiz*, نغی *bughī*, عاصی *āst*.
- INSURRECTION, n.** نغی *fitna*, هنگامه *hangāma*, فساد *fusād*, هجوم *hujūm*, طغیان *tughiyān*.
- INFEEGER, n.** عدو صحت *dladadi saht*, کلیت *kuḷīyat*.
- INTEGRAL, a** صحیح *saht*, کامل *kāmil*, کلی *kullī*.
- INTEGRITY, n.** خلوص *khulūs*, دالت *diyānatdārt*, راستی *rāstī*.
- INTELLECT, n.** عقل *ākl*, فهم *fahm*, ادراک *furāsut*, هوش *hūsh*, ادراک *ilrāk*.
- INTELLECTUAL, a.** عقل منسوب *ākl mansūb*, عقلی *āklī*, ذهنی *zhēnī*.
- INTELLIGENCE, n.** 1. (information) خبر *khubar*, اطلاع *ittilā*. 2. (understanding) هوشیاری *hūshyārtī*, عقل *ākl*, ادراک *ilrāk*.
- INTELLIGENT, a.** عاقل *ākil*, عالم *ālim*, زبرد *dānā*, هوشمند *hūshmand*, صاحب فراست *zahrak*, ذهین *zahīn*, *shāhīlī farāsāt*. To be intelligent. render intelligent کردن *adkil-k.*
- INTELLIGENTLY, u.** عاقلانه *ākilāna*, معقولانه *madkūlāna*.
- INTELLIGIBLE, a.** فهمیدنی *fahmī-dantī*, قابل ادراک *kābilī ilrāk*.
- INTELLIGIBLY, ad.** بطور معقول *ba tauri madkūl*, واضحاً *wāzihan*.
- INTEMPERANCE, n.** بی پرهیزی *bi parhīzī*, بی اعتدال *bi attidāl*, بی تقوی *bi takwā*.
- INTEMPERATE, a.** بی پرهیز *bi parhes*, غیر اعتدال *maṣt* مست *maṣt* ناسانی *ghayri dītīdāl*. To be intemperate, *bi parhīz-b.*
- INTEMPERATELY, ad.** بی اعتدال *bi la attīlāl*, بی پرهیزی *bi parhīzī*.
- INTEND, vt.** اراده کردن *irāda-k.*, عزم *azm-k.*, قصد کردن *hasd-k.*, مقصد *maksad-b.* خواستن *khāstān*.
- INTENDANT, n.** ناظر داروغه *dārūgha*, ناظر *nāsir*, امین *amīn*, وکیل *wakīl*.
- INTENSE, a.** شدید *sha-dīd*, قوی *kanvī* شدت *shiddat* شعله *shīlīlātī shītā* صبارت *sabārat*. Intense heat, *mutakhhim* گرمی *garmī*.
- INTENSELY, ad.** شدت *ba shiddat*, بغایت *ba ghāyat*.
- INTENSITY, n.** شدت *shiddat* بسیاری *biyārī*.
- INTENT, a.** مشغول *mashghūl*, مطلع *maṭlū* آرزومند *āzūmand*.
- INTENTION, n.** عزم *azm*, اراده *irāda*, کام *kām* مراد *muraḍ* مقصد *mukūd* نیت *niyat*.
- INTENTIONAL, a.** نیت *niyat* رفتن *paywīnd* بالقصد *bi'l hasd*.
- INTENTIONALLY, ad.** بقصد *ba hasd*, قصداً *hasdan*.
- INTENTLY, a.** با حد و جهد *ba ḥadd u jahd* مشغولانه *mashghūlāna*.
- INTER, vt.** درن کردن *dafn-k.*, خاک *ziri khāk* نهادن *ziri khāk-n.*
- INTERCALARY, a.** کبیسه *kabīse*.

(day) روز کبیس *rosi kabisa* —(month) سال کبیس *māhi kabisa*. —(year) سال کبیس *sāli kabisa*.

INTERCALATION *n.* کبیسایی *kabīsāy*, روز افزونی *rosi afsūnt*.

INTERCEDE, *vi.* شفاعت کردن *shifādt-k.*, میانہ کردن *tuwassut-k.*, میانه کردن *miyānu-k.*

INTERCEPT, *vt.* در اثنای راه گرفتن *dar asnāi rāh-g.* —(prevent) مزاحمت کردن *musāhamat-k.*

INTERCEPTION, *n.* گیرفتگی *giriftagi*, مزاحمت *musāhamat*, منع *mant*.

INTERCESSION, *n.* شفاعت *shifādt*, توسط *tawassut*.

INTERCESSOR, *n.* شافع *shafā*, میانچی *miyānchī*.

INTERCHANGE, *vt.* مبادله کردن *mu-bādala-k.*, رد و بدل کردن *radd u badal-k.*

INTERCHANGEABLE, *a.* ممکن بدل *mumkinī badal*, قابل تبدیل *kābili tubtīl*.

INTERCOURSE, *n.* صحبت *saulbat*, آمد و شد *lāla*, معامله *muāmla*, آمد و رفت *āmad u shu-ft*, همکدامی *hāmkadamī*.

INTERCURRENT, *a.* در میان روان *dar miyān rawān*, اندای *asnāi*.

INTERDICT, *vt.* منع کردن *mant-k.*, ناهي نمودن *nāhi-n.*, باز داشتن *lāz-d.*

INTERDICTION, *n.* منع *mant*, ممانعت *mumānadt*, ناهي *nāhi*.

INTERDICTORY, *a.* حاجز مانع *mānt*, حاجز امتناعی *imtināi*.

INTEREST, *vt.* (give a share in) تشریفات کردن *tashrīf-k.*, بهره دادن *bahra-d.* —(excite emotion) دلکشیدن *līl-k.*, علاقه داشتن *khātir-g.* —(concern) علاقه داشتن *lāka-d.*, داخل دادن *lākhī-d.*

INTEREST, *n.* (advantage) فایده *fāida*, نفع *naft*, سود *sūd*. —(participation) بهره داری *hissa dāri*, بهره *bahra*. —(concern) علاقه *lāka*, دلچسپی *dilba-stagi*. Interest of money, سود *sūd*, ربا *ribā*. —(excitement of feeling) رغبت *rughbat*, شوق *shauk* —(influence) وسیله *wasila*, غلبه *ghalaba*. To lend upon interest, تضمین کردن *tazmīn-k.* To take interest, شریک شدن *sharik-sh*, لطف آوردن *lu fā* Simple interest, سود *sūd*. Compound interest, سود در سود *sūd dar sūd*. Against the interest of, خلاف فایده *khilāfi fāida*.

INTERESTED, *a.* (concerned) شریک *sharik* —(moved) دلچسپ *dil busta*. Self-interested, خود غرضی *khud gharaz*, غرضمند *gharazmand*.

INTERFERE, *vi.* مانع و مزاحم شدن *mānt wa musāhim-sh*, مخالف بودن *mukhālīf-b.*, مانع و معارض شدن *mānt wa muāris-sh*, رخنه کردن *rakhna-k.*

INTERFERENCE, *n.* توسط *tawassut*, مداخله *muākhala*.

INTERIM, *n.* اثنای وقت *asnāi waht*, عرصه مابین *dar miyān*, مابین *āraṣ mā bayn*.

INTERIOR, *a.* درون *darūn*, باطن *bātin*, اندرلی *andarūnt*. Interior and exterior, ظاهر و باطن *bātin u zāhir*, درون *darūn u berūn*.

INTERJACENT, *a.* متوسط *mutawassit*, متعرض *mutadriz*.

INTERJECTION, *n.* صوت *saut*, (pl. حرف ندا *harfi nidā*, حرف تعجب *harfi tadjrib*.

INTERLACE, *vt.* درهم آمیختن *darham-ā*, مشبک نمودن *mushabbak-n.*

- INTERLEAF, n.** ورق میانه *warkī miy-āna*.
- INTERLINE, vt.** در میان دو سطر نوشتن *dar miyāni du satar-n*.
- INTERLOCUTION, n.** مکالمه *mukā-lamat*, محاوره *mukāwara*.
- INTERLOPE, v.** فضولی نمودن *fusūlī-n*, مداخله کردن *mulākhalā-k*.
- INTERLUDE, n.** تماشای *tumāshā*, نعل *nakh*.
- INTERLUNAR, a.** حلول قمری *hulūlī kumartī*.
- INTERMARRIAGE, n** شغار *shaghār*, زن دهی و زن گیری *zan dahi wa zan giri*, مزاجت *musāwanjat*.
- INTERMARRY, vi.** شغار کردن *shaghār-k*, وصلت کردن *wasalat-k*.
- INTERMEDDLE, v.** مداخلت کردن *mulākhalat-k*, دست اندازی کردن *dast anilāzi-k*.
- INTERMEDIATE, a.** متوسط *mutawas-sut*, درمیان *dur miyān*.
- INTERMENT, n.** تدفین *dafn*, تدفین *taḍfīn*.
- INTERMINGLE, vt.** آمیختن *āmtkhtan*, مخلوط ساختن *sarishān*, مخلوط *makhlūt-s*.
- INTERMISSION, n** فراغت *furāghat*, احوال *ihmāl*, توقف *tuwakkuf*. The intermission of the pulse, فتر *fatur*. The intermission of a fever, کلاه *kalā*.
- INTERMIT, vt.** فراغت نمودن *farāghat-n*, توقف کردن *tuwakkuf-k*.
- INTERMITTENT, a.** مہمل *mukhmil*, با فاصلہ *bā fāsila*. Intermittent fever, حمای متقطع *hamāi ghīb*, تب نوبت *tapi nuubut*.
- INTERMIX, vt.** vide INTERMINGLE.
- INTERNAL, a.** درون *darūn*, باطن *bāṭin*, اندرون *andarūn*.
- INTERNALLY, ad.** باطناً *bāṭinan*, داخلی *dākhilān*.
- INTERNATIONAL. a.** ما بین اقوام *ma bayini akwām*, درمیان مختلف قوم *dar miyāni mukhtalif kaum*.—(law) قانون شعوبی *kānūni shaūbt*.
- INTERPOLATE, vt.** داخل کردن *dākhil-k*, درج کردن *darij-k*.
- INTERPOSE, vt.** در میان آمدن *dar miyān-nā*, وساطت کردن *wasālat-k*, میانجی شدن *miyānchi-sh*.
- INTERPOSITION, n.** میانداری *miyān-dart*, وساطت *wasālat*.
- INTERPRET, vt.** ترجمہ کردن *tarjuma-k*, تفسیر کردن *sharāh-d*, شرح دادن *tafsīr-k*, تعبیر کردن *tadbīr-k*.
- INTERPRETABLE, a.** ممکن *mumkinī tarjuma*.
- INTERPRETATION, n.** ترجمہ *tarjuma*, تفسیر *tafsīr*, تاول *tāwil*, شرح *sharāh*. The interpretation of dreams, تعبیر خواب *tadbīri khāb*.
- INTERPRETER, n.** مترجم *mutarjim*, مفسر *mufasssūr*. An interpreter of the law, مفتی *muftī*.
- INTERREGNUM, n** حلول مہملت *hulūl muntakhat*, فترت *fitrat*.
- INTERROGATE, vt.** پرسیدن *pursīdan*, استفسار کردن *pursīsh-k*, استیفہام نمودن *istiḥām-n*.
- INTERROGATION, n** پرسش *pursīsh*, استفسار *istiḥām*, استیفہام *istiḥām*, سوال *sawāl*.
- INTERROGATIVE, a.** استیفہامی *istiḥāmī*, پرسشی *pursīshī*—(pronoun) ضمیر استیفہام *samīri istiḥām*.
- INTERROGATIVE, } n.** بطور سوال *bā*
INTERROGATORY. } از سوال *tauri sawāl*

- مسئله *las istiḥām* مایل *sā'il*, مستغفم *mustaḥfīm*.
- INTERRUPT**, *vt.* گفتار دیگر را قطع ساختن *guftāri dīgar rā maktt-e.*, ساکت *sākit-k.*, سخن قطع کردن *sakhun katt-k.*—(business) تعرض کردن *tadrus k.*, مزاحمت کردن *musāḥimat-k.*
- INTERRUPTION**, *n.* (in business) تعرض *tadrus*, مزاحمت *musāḥamat*, خلل *khalal*—(of speech) قطع *maktt*, شکستگی *shikustagī*.
- INTERSECT**, *vt.* میان بریدن *miyān-b.*, تقسیم *katt miyān-k.*, قطع کردن *takṣim-k.*
- INTERSECTION**, *n.* قطع میان *katt miyān*.
- INTERSPERSE**, *vt.* در میان افشاندن *dar miyān-a.*, نثار کردن *nisār-k.*, متفرق گردانیدن *mulafarik-g.*
- INTERSPERSION**, *n.* در میان افشانی *darmiyān afshānī*, نثار *mā buyni nisār*.
- INTERTWINE**, *vt.* در پیچیدن *dar-p.*, بهم پیچ کردن *baham peh-k.*
- INTERVAL**, *n.* اثنا *asna*, مابین *mā bayn*, میانه *miyānu*, مسافت *masāfut*, مدت *mudilat*.
- INTERVENE**, *vt.* در آمدن *dar-a.*, دخل کردن *miyān-a.*, مابین آمدن *dakhl-k.*, مابین آمدن *mābuyi-a.*—(happen) واقع شدن *wāqī-sh.*
- INTERVENTION**, *n.* در میان آمدگی *dar miyān āmadagi*, توسط *taṭassut*.
- INTERVIEW**, *vt.* ملاقات کردن *mulāḥāt-k.*, خدمت رسی کردن *khidmat rasī-k.*
- INTERVIEW**, *n.* ملاقات *mulāḥāt*, مواصلت *muwāsalat*, دوچار *duchār*, دیدار *atīlār*.
- INTERWEAVE**, *vt.* میان بافتن *miyān-b.*, بهم بافتن *baham-b.*
- INTESTATE**, *a.* بی وصیت *bī vasiyat*, بی وصیت *bīlā tawasiyat*.
- INTESTINAL**, *a.* معی *maṭ*, احشای *ahshāi*.
- INTESTINE**, *n.* روده *rūda*, امعاء *amā*.
- INTESTINE**, *a.* درونی *darūnī*, باطنی *bātinī*.
- INTRAL**, *vt.* استعمال کردن *istidbād-k.*, اسیر کردن *usir-k.*
- INTIMACY**, *n.* همدمی *hamdamī*, مصاحبت *musāḥabat*, موانست *muānasat*.
- INTIMATE**, *a.* مونس *munis*, صاحب *musāhib*, همدم *hamdam*.
- INTIMATE**, *vt.* اشاره کردن *ishāra-k.*, اطلاع *ilīlāt-k.*
- INTIMATION**, *n.* اشاره *ishāra*, کلام *kināya*, خبر *ittilāt* اطلاع *khubar*.
- INTIMIDATE**, *vt.* ترسانیدن *tarāntīlan*, هراسان کردن *bā khauf*, *hiāsān-k.*
- INTO**, *prep.* در *dar*, درون *darūn*, در میان *darmiyān*, اندرون *undarūn*, فی *fī*.
- INTOLERABLE**, *a.* غیر محتمل *ghayr muhtamul*, نا برداشت *nā bardāshī*, دشوار *dushwār*.
- INTOLERANT**, *a.* بی تحمل *bī tahammul*, بی صبر *bī sabr*.
- INTOXICATE**, *vt.* مست کردن *mast-k.*, مسکور نمودن *madhūsh-k.*, مخمور ساختن *mukhmūr-e.*
- INTOXICATED**, *a.* مست *mast*, سرشار *sarshār*, مدهوش *madhūsh*, مخمور *makhmūr*, مسکور *mashūr*. To be intoxicated, مست شدن *mast-sh.*, مدهوش شدن *madhūsh-sh.*
- INTOXICATION**, *n.* مستی *mastī*, مخموری *makhmūrī*, نشاء *nashā'*, مدهوشی *madhūshī*.

INTRANSITIVE, *a.* (verb) فعلی لازم *fu-dli lāzimī*. متغیر متعدی *ghayr mutadī*.

INTRENCH, *vt.* با خندق تعصین کردن *bā khandaq takshin-k.*, مورچه ساختن *mūrcha-s.*

INTRENCHMENT, *n.* مورچه *mūrcha*, خندق *khandaq*, قلعه بندی *kalt bandi*.—(defence) حصار *hisār*—(encroachment) دست اندازی *dust andāzi*.

INTREPID, *a.* دلور *bt bāk*, بی باکت *dilāwar*, دلیر *bt parwā*, دیلیر *dilīr*, مردانه *mardāna*.

INTREPIDITY, *n.* بهادری *bahādurti*, مردانگی *mardānagi*, دلیری *dilīrti*, بی خوفی *bt khaufi*.

INTREPIDLY, *adv.* دلورانه *dilāwarāna*, بی باکت *bt bāk*.

INTRICACY, *n.* پیچ و تاب *pech*, پیچ *pech u tāb*, خلط *khallat*, خلل *khall*, درهم *dar*, درهمی *darhami*, اصطرابی *istarābi*, *ham burhami*.

INTRICATE, *a.* پیچدار *pechdār*, مشوش *mushawwash*, درهم *darham*, بارهام *barham*, مشکل *mushkil*.

INTRICATELY, *adv.* با پیچش *bā pechish*, با پیچ و خم *bā pech u khum*.

INTRIGUE, *n.* کار سازی *sāzish*, سارشی *kār sāzi*, اتعاق *ittifāq*, پنهان *pinhān*, مکر *makr*.

INTRIGUE, *vi.* حیل مکر کردن *makr-k.*, حیل کردن *hila-k.*

INTRINSIC, *a.* حقیقی *sāti*, ذاتی *hakiki*, معنوی *madnawi*, اصلی *aslī*.

INTRODUCE, *vt.* (to a place) در آمدن *dar-ā.*, (to a person) ملاقات کرداندن *mulākāt-k.*, معرفی کردن *mdrūf-g.*

INTRODUCED, *a.* در آورده *dar āwar-da*, مدخل *madkhal*.

INTRODUCTION, *n.* ادخال *idkhal*, در آورده *dar āwar*, وسيلت *wasīlat*, در آید *dar āyid*, (to a book) دیباچه *dībācha*, تمهید *tamhīd*. A letter of introduction, سفارش نامه *siyārish nāma*.

INTRODUCTORY, *a.* دیباچه وار *dībācha wār*, مقدم *mukaddam*.

INTRUDE, *vi.* بی طلب ادخال کردن *bt talab idkhal-k.*, بی اجازت دخل *bt ijāzat dukhl-k.*, داخل شدن *dākhil-sh.*

INTRUDER, *n.* نا خوانده آفنده *nā khā-nā āyanda*, مزاحم *mu. tākhil*, مداخل *mu. tākhil*.

INTRUSION, *n.* ادخال نا خاسته *idkhal nā khāsta*, بی دعوی *bt dadwāt*, مداخل *mu. tākhil*.

INTRUST, *vt.* تفویض *siyurdan*, حواله کردن *tafūyas-k.*

INTUITION, *n.* خیال *ilhām*, خیال *khayāl*, درایت *dirāyat*.

INTWINE, *vt.* پیچانیدن *pechāndan*.

INUNDATE, *vt.* سیلاب نمودن *saylāb-n.*, مستغرق ساختن *mustaghraq-k.*

INUNDATION, *n.* سیلاب *saylāb*, سیل *sayl*, سیل *jūyān*.

INVADE, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā.*, تاخت کردن *humla-k.*, تاخت *tākh*, سیل *tākh-k.* To invade a country, سیل *sayli sayf-k.* To invade in the night-time, شبخیزی کردن *shabkhūni-k.* To invade suddenly, شول کردن *gawl-k.*

INVALID, *a.* نا چیز *bt kuwat*, بی قوت *nāchiz*, باطل *bātil*, بیمار *bimār*, مرده *mariz*.

INVALIDATE, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*, منسوخ کردن *mansūkh-k.*

INVALIDITY, *n.* عدم قوت *adamī kuwat*, باطل *būlān*, باطل *ibtil*.

INVALUABLE, *a.* بی بها *bī bahā*, بلا قیمت *bilā kīmat*, گران *girān māya*.

INVARIABLE, *a.* نا متغیر *nā mutaghayyur*, بی تبدل *bī tabdil*, دائم *dāim*, پایدار *pāyadār*.

INVARIABLENESS, *n.* عدم تبدل *‘adami tabaldul*, استقامت *istikāmat*.

INVARIABLY, *ad.* نا متغیرانه *nā mutaghayyarāna*, هر *hamwāra*, هر وقت *har waqt*.

INVASION, *n.* هجوم *hujūm*, حمله *hamla*, تاخت *tākhī*.

INVECTIVE, *n.* طعن زنی *tudna zani*, دشنام *dushnām*, بهتان *buhātān*, ملامت *malāmat*, شکایت *shikāyat*.

INVEIGH, *vi* طعن زدن *tadna-z*, دشنام *dushnām-d*, ملامت کردن *mulāmat-k*.

INVEIGLE, *vt* از شیرین زبانی فرودفتن *az shirīn zabānī-f*, اغوا کردن *ighwā-k*, ازاله کردن *izāl-k*.

INVENT, *vt.* ایجاد *paydā-k*, پدید آوردن *ijād-k*, اختراع کردن *ikhhtirād-k*, — (fabricate) افترا نمودن *iftirā-n*.

INVENTION, *n.* ایجاد *ihdās*, اختراع *ikhhtirād*.

INVENTIVE, *a.* مبدع *mubdd numā*, اختراعی *ikhhtirāi*.

INVENTOR, *n.* موجد *mujid*, مبدع *mubdd*, مخترع *mukhtar*.

INVENTORY, *n.* صورت فهرست *fihrīst*, صورت *sūrat daftar*.

INVERSE, *a.* سرنگون *wāzhgūn*, وارزون *sarnigūn*, منقلب *madkūs*, معکوس *munkalīb*.

INVERSELY, *ad.* بر عکس *bar dks*, معکوسانه *madkūsāna*.

INVERSION, *n.* عکس *dks*, انقلاب *inkīlāb*.

INVERT, *vt.* سرنگون کردن *sar nigūn-k*, زبر و زبر نمودن *gardānīdan*, گردانیدن *zer u zabar-n*, معکس کردن *mundkas-k*, در خلایف کردن *bar khilāf-k*.

INVEST, *vt.* (in an office) تقلید کردن *taklīd-k*, تکلیف کردن *taklīf-k* — (with possession) تصرف دادن *tasarruf-d*, ضبط گیر ساختن *zablgīr-s* — (with a robe of honour) خلعت دادن *khildt-d* — (surround) احاطه کردن *ahāt-k*, پوشیدن (dress) *poshīdan*, محاصره (besiege) *ārāstan* — محاصره کردن *muhāsara-k*.

INVESTIGABLE, *a.* ممکن *mumkīni*، جستجو *taftīsh*، قابل *hābilī*، تفحص *tafuhhus*.

INVESTIGATE, *vt.* جستجو *taftīsh-k*، تلاش کردن *talāsh-k*، تفحص کردن *tafahhus-k*، پژوهش *pazūhish-k*.

INVESTIGATION, *n.* تلاش *talāsh*، تفحص *tafahhus*، پژوهش *pazūhish*، جستجو *taftīsh*.

INVESTITURE, *n.* (in office) تقلد *takallud*، نص *nasb* — (in possession) — (with a robe of honour) خلعت *khildt*، پوشاک *poshāk*.

INVESTMENT, *n.* محاصره *muhāsara*.

INVETERACY, *n.* شدت *shiddat*، سبکی *sakhtī*، فرسودگی *farūdagi*، کهنگی *kūhnagi*.

INVETERATE, *a.* کهنه *kūhna*، آزموده *āzmūda*، کار دیده *kār dīda*.

INVIDIOUS, *a.* انگیز *kīna angīz*، بد *bad*، فرجام *farjām*، عداوت *‘adawāt*، بد *bad khāh*.

INVIDIOUSLY, *ad.* از عداوت انگیزی *az ‘adawāt angīzi*، حسودانه *hasūdāna*، بد *bad chashmāna*.

INVIDIOUSNESS, *n.* عداوت انگیزی *adāwat-angizī*, رشک *hasad*, ریشک *rishk*.

INVIGORATE, *vt.* فوت دادن *kuwat-d.*, تقویت دادن *tahwiyat-d.*

INVINCIBLE, *a.* غلبه مغلوب *ghai'ir maghlūb*, منتهز مغضول *mumtand-mafzūl*, "المظفر دایمان" *al muzaffar dāiman*.

INVINCIBLENESS, *n.* نا مغلوبی *nā maghlūbī*, استحکام *istihkām*.

INVINCIBLY, *ad.* نا مغلوبانه *nā mak-hū-rāna*.

INVIOLEABLE, *a.* منهدد نقص *mumtanz nakz*, مستحیل فسخ *mustahili fashk*.

INVIOLEATE, *a.* بی نقص *bi nakz*, بلا *bilā*, مضرت *nukṣān*, بی زیان *bi ziyān*, بی ضرر *bi dīb*, بی کسور *bi kusūr*.

INVISIBILITY, *n.* عدم احساس *ada-mi ihsās*, غیوبت *ghayūbat*, نا پیدایی *nā paydāi*, نهیفتگی *nihuftagi*.

INVISIBLE, *a.* نا پدید *ghāib*, غایب *ghāib*, *parid*, مخفی *mukhtafi*. To render invisible, نا پدید گردانیدن *nāpadid-g.*, غیبی ساختن *ghaybi-s.*

INVITATION, *n.* طلب دعوت *dadwat*, طلب *talab*, استدعا *khāndagi*, *istiduā*, طعمت *tulmat*, ضیافت *ziyā-fut*.

INVITE, *vt.* دعوت کردن *dadwat-k.*, طلب کردن *talab-k.*, خواندن *khāndan*. To invite to an entertainment, طعمت دادن *tadmat-d.* To invite to supper, شام دعوت کردن *bu tulmi shām dadwat-k.* To invite to nuptials, در عروسی خواندن *dar drūsi-kh.*

INVOCATION, *n.* مداجات دعا *duā*, *munājāt*, خواندگی *khāndagi*.

INVOICE, *n.* فهرست ارسال *fihristi irsāl*, بیجک *biyak*, خرید نامه *lhar'ed nāma*.

INVOKE, *vt.* مداجات خواندن *khāndan*, دعا کردن *duā-k.*, *munājāt-k.*

INVOLUNTARILY, *ad.* بی اختیارانه *bi ikhti-yārāna*, کرها *karhan*.

INVOLUNTARY, *a.* بی اراده *bi irāda*, بی اختیار *bi ikhti-yār*.

INVOLUTION, *n.* پیچیدگی *pechish*, لایف *lafif*, خلط *khilt*.—(Mathe.) حساب صعود *hisāb-suūd*.—(Gram.) جمله معترضه *jumla mudtariza*.

INVOLVE, *vt.* 1. (intwist, inwrap) در پیچیدن *lifāfa-k.* لغافه کردن *dar-p.*, مبتلا کردن *mubtalā-k.* 2.—(comprise, imply) اشتغال کردن *ishtimāl-k.*, نتیجه نمودن *natija-n.* To involve in difficulties, اضطراب دادن *istirāb-d.*, پریشان ساختن *parishān-s.* To involve in darkness, سق و ظلمت در کردن *dar zulmat wash-k.*

INVOLVED, *a.* ملتف پیچیده *pechida*, ملتف *multaf*, مخلوط *makhlūt*, گرفتار *giriftār*.

INWARD, *a.* درونی *darūnī*, باطن *bātin*.

INWARDLY, *ad.* از درون *az darūn*, باطن *bātinan*.

INWRAP, *vt.* vide INVOLVE.

IRASCIBLE, *a.* غضبناک *ātishī*, تند طبیعت *tund tabiat*, *ghazabnāk*.

IRE, *n.* کین *kīn*, غضب *ghazab*, خشم *khashm*.

IRIS, *n.* کمان فلکی *kamāni falaki*, قوس نزع *kāusi kazah*.

IRK, *vt.* آردن *birār-k.*, آزر دادن *āzūr-dan*.

IRKSOME, *a.* بيزاری *bizārī*, مشکل *mu-shkil*, درد داک *dard nāk*.

IRON, *n.* آهن *āhan*, حدید *hadīd*.—
(chain) زنجیر *zanjir* Iron mine,
آهن معدن *maddani āhan*.

IRON, *a.* آهنین *āhanīn*, حدیدی *hadīdī*. Iron-foundry, آهن ربری
kārkhānai āhan resī.

IRON, *vt.* (smooth with an iron) باند
* *bā tala-p*.—(put in irons)
در زنجیر بند کردن *dar zanjir bund-k*.

IRONICAL, *a.* طعن *pur tadn*, با
سرزنش *bā sarzanish*, کدابه *kināya*
داز *dār*, طنز آمیز *tanz āmīz*,
زغشت نما *zaghsaghat numā*.

IRONICALLY, *ad.* بطور کدابه *ba tauri*
kināya.

IRON-MONGER, *n.* آهنگر *āhangar*,
حداد *haddād*.

IRONY, *a.* طنز *tanz*, استهزا *istihzā*,
تسخیر *tasakhkhur*, سخت *sakht*.

IRRADIANCE, *n.* پرتو انداز *partau*
andāzī, شعاع *shīā*.

IRRADIATE, *vt.* پرتو انداختن *partau-*
a., شعاع نمودن *shīā-n*.

IRRATIONAL, *a.* غیر *bī ākl*, بی عقل
ناطق *ghayrī nātik*. An irrational
animal, حیوان غیر ناطق *hayvāni*
ghayrī nātik.

IRRATIONALITY, *n.* بی عقلی *bī āklī*,
بی ناطقی *bī nātikī*.

IRRATIONALLY, *ad.* احمقانه *ahma-*
kāna, بطور بی عقل *ba tauri bī ākl*.

IRRECLAIMABLE, *a.* ناممکن *nā*
mumkinī tahzīb, بی اصلاح *bilā*
islāh.

IRRECONCILABLE, *a.* کینه خوار *kīna*
khāh, صلح نا پذیر *sulh nāpazir*.—

(inconsistent) غیر موافق *ghayrī mu-*
wāfuk, غیر مطابق *ghayrī mutābik-*

IRRECOVERABLE, *a.* از دست رفته *as*
dast rafta, لا علاج *lā ilāj*.

IRRECOVERABLY, *ad.* ناممکن *mumtani*
al-husul.

IRREGULAR, *a.* بی ترتیب *bī tartīb*,
خلاف قاعده *bī kālā*, بی قاعده
lāfī kālā, بی نظام *bī nizām*, بی
دستور *bī dustūr*.

IRREGULARLY, *ad.* بی نسبت *bī*
nisbat, غیر انتساب *ghayr inṭisāb*,
بی اعتدال *bī atṭilālāna*.

IRRELEVANT, *a.* بی تعلی *bī jā*, بی
موقع *bī maṭlūq*.

IRRELIGION, *n.* بی دینی *bī dīnī*,
کفر *kufī*.

IRRELIGIOUS, *a.* بی دین *bī dīn*,
کافر *kāfir*, ملحد *mulhad*.

IRREMEDIAL, *a.* بی علاج *lā ilāj*,
بی چاره *bī chāra*.

IRREMISSIBLE, *a.* ناممکن *mum-*
tani āfw.

IRREMOVABLE, *a.* ناممکن *nā*
mumkinī dafī, دوام *nā lā-*
bili jumlish.

IRREPARABLE, *a.* ناممکن *nā*
rammat pazir, ناممکن *mustahī-*
lī adā.

IRREPARABLY, *ad.* ناممکن *mumtani*
ba wajai murtanā marammat.

IRREPREHENSIBLE, *a.* بی حرم *bī*
jurm u gunāh.

IRRESISTIBILITY, *n.* مقاومت *kuati*
bilā mukhālifat.

IRRESISTIBLE, *a.* ناممکن *bilā mu-*
khālafat, ناممکن *mumtani*
mukāwamat, امتناع *imtināi*
amal.

- IRRESOLUTE, *a.* بی قرار *bī karār*, متردد *mutaraddid*, پاددار *nāpāydar*, بی ثبات *bī istiklāl*, بی سبابت *bī sabāt*.
- IRRESOLUTELY, *ad.* از سدکساری *az sabuksārī*, بی قرارانه *bī karārāna*.
- IRRESOLUTION, *n.* تردد *taraddud*, بی بی استقلال *bī karārī*, بی سبابت *bī subālī*.
- IRRETRIEVABLE, *a.* vide IRRECOVERABLE.
- IRREVERENCE, *n.* بی عزتی *bī tzzatī*, ترک ادب *tarkī adab*.
- IRREVERENT, *a.* بی ادب *bī adab*, بی حرمت *bī hurmat*.
- IRREVOCABLE, *a.* متعذر *omumtant*, تغییرناپذیر *taghayyur*, محکم *mulham*.
- IRRIGATE, *vt.* تبذیل آب دادن *āb-d.*, تبذیل *tablil*, اسقاء نمودن *ishā-n.*
- IRRITATE, *vt.* غصب کردن *ghazab-nāk-k.*, رنجاندن *ranjīdan*, مصوب کردن *maghūb-k.*, آزریدن *āzurdan*.
- IRRITATION, *n.* آزار *tahriz*, تعرض *āzār*, غصب *khashm*, خشم *ghazab*.
- IRRUPTION, *n.* هجوم *hamala*, دخول *hujūm*, (forcing an entrance) *dukhūl*, در آمد *dar āmad* To make an irruption. در آمدن *ba zūr dar āmadan*, دخول کردن *dukhūl-k.*
- ISCHURY, *n.* حبس دول *usr*, اسر *habsi būl*.
- ISINGLASS, *n.* سربش *sarish*, بلم *yalam*.
- ISLAND, ISLE, *n.* جزیره *jazīra* (*pl* جزائر *ajzār*), آبجو *ābjū*.
- ISLANDER, *n.* اهل جزیره *ahli jazīra*.
- ISOLATE, *vt.* مجرد ساختن *mujarrad-s.*, جدا کردن *judā-k.*
- ISSUE, *n.* (egress) خروج *khurūj*, صدور *sudūr*, (termination) سرانجام *sar anjām*, عاقبت *ākibat*, (event) سرگذشت *sarguzusht*, وعیبت *uakīdt*, (progeny) اولاد *aulād*, نسل *nasl*, (consequence) نتیجه *natiija*, (edition) بار *bār*, نسخہ *nuskha*.
- ISSUE, *vi.* صدور کردن *sudūr-k.*, جاری *jārī-k.*, (sally forth) هجوم *hujūm-s.* To issue out money, خرج کردن *kharch-k.* To issue out a decree, فرمان اصدار کردن *farmān isdār-k.*, حکم جاری کردن *hukm jārī-k.*
- ISSUELESS, *a.* بی اولاد *bī ulād*, بی فرزند *bī farzand*.
- ISTHMUS, *n.* عریضی ارض *unki arz*, گردن *gardani zamīn*.
- IT, *pron.* آن *ān* او *ū*.
- ITCH, *n.* خارش *khārish*, جرب *jarab*, (longing) آرزو *āzū*, هوا *hawā*.
- ITCH, *vi.* خاریدن *khāridan*, (have the itch) خارش داشتن *khārish-d.*, (long for) آرزو نمودن *āzū-n.*
- ITEM, *ad.* انضاء *izan*, هم *ham*, نیز *nez*.
- ITEM, *n.* جزئی *chiz*, بابت *bābat*, حساب *juzi i hisāb*.
- ITERATE, *vt.* مکرر کردن *mukarar-k.*
- ITERATION, *n.* تکرار *tākīd*, اعداد *aāda*.
- ITINERANT, *a.* مسافر *musāfar*, پویان *poyān*.
- ITSELF, *pron.* خود *khud*.
- IVORY, *n.* عاج *āj*, دندان نیل *dandāni fil*.
- IVORY, *a.* عاجی *ājī*, (like ivory) عاج آسا *āj āsā*.
- IVY, *n.* لبلاَب *liblāb*, عشقه *ashika*.

J.

JABBER, *vi.* هرز گفتن *harza-g.*, بی
بیش *bi madnī-g.*

JABBER, *n.* هرز *harza*, ناوه گوی *yāwa gūi.*

JACK, *n.* (paltry fellow) مردک *mardak.*
—(machine) آلت *ālūt.* —(leathern
cup) فدت *kadat.* —(coat of mail)
جبه *jabah.* Jack of all trades,
بیش ناظم نازر و بیش ناظر ناظم
lit. و بیش هر دو هیچ و بیش هر دو
With a poet an orator, and with an
orator a poet; and with both neither,
and with neither both.

JACKAL, *n.* شغال *shighāl*, دس *damna.*

JACKDAW, *n.* کلاغ بیش *kulāgh pesha*,
راغ *rāgh.*

JACKET, *n.* کورت *kurtu*, دبا *kabā.*

JADE, *n.* (mean horse) بار گیر *bārgīr*
—(wench) روسپ *rospā.*

JADE, *vt.* خسته کردن *khasta-k.*, عاجز
کردن *ājiz-k.*

JADISH, *a.* شہوت پرست *shahwat pa-*
rast, بدکار *bad kār.*

JAG, *vt.* دندان آساکردن *dandān āsā-k.*

JAGGEDNESS, *n.* دندانگی *dandānagi*,
رندگی *randagi.*

JAIL, *n.* زندان *zindān*, دیدخانه *kayd*
khāna.

JAILER, *n.* داروغہ *dārogha*, زندانبان
zindān bān.

JAKES, *n.* جاپ ضرور *jav zarūr*, پای
خانه *pāya khāna.*

JALAP, *n.* کل عباس *bikhi guli*
dbbās.

JANGLE, *vi.* صدای نا ساز کردن *sadāi nā*
sāz-k., غوغا کردن *nizād-k.*, غوغا
کند *ghaughā-k.*

JANUARY, *n.* کانون آخر *bahman*,
کانونی آخر *kānūni ākhir*, جنوری *janvarī.*

JAR, *n.* (vessel) سبو *sabū* خم *khum.*
—(discord) اختلاف *ikhtilāf*, هنگام
hangāma.

JAR, *vi.* نا وانی شدن *nā muuāfal-sh.*,
مخالفت کردن *mukhālafat-k.*

JARGON, *n.* غلط *ghalat*, سخن بی
بیش *sakhuni bi madnī.*

JASMINE, *n.* یاسمن *yāsmīn*, یاسمن
yāsmān, سمن *saman.* Scented like
Jasmine, یاسمن بویی *yāsmān būi.*

JASPER, *n.* شفاف *yashf.*

JAUNDICE, *n.* زردی *yarkhān*, مرض
زرد *marzi sahra.*

JAUNDICED, *a.* زردی *yarkhāni*, غلط
بیش *ghalat bin.*

JAUNT, *vi.* سیر کردن *sayr-k.*, گردش
کردن *gardish-k.*

JAUNTINESS, *n.* چالاکي *chālākī*,
خوشدودی *khushnūdi.*

JAVELIN, *n.* نیزه *nayza*, حریت *harbat.*

JAW, *n.* چانه *chāna*, دک *fukk.* The
upper jaw, دکِ اعلیٰ *fukki dā.* The
lower jaw, دکِ اسفل *fukki asful.* —
(scolding) طعنه *tuḍna*, ملامت *malā-*
mat.

JAW-BONE, *n.* استخوان *māzighat* (pl.
استخوان *sanakhdān.*)

JAY, *n.* غراب البین *ghurābū'l bayn.*

JEALOUS, *a.* رشکین *rashkīn*, حاسد
hāsīd. To be jealous, رشکین شدن
rashkīn-sh., غیرت دردن *ghayrat-b.*

JEALOUSLY, *ad* از غیرت *az ghayrat*
با رشک *bā rashk.*

JEALOUSY, *n.* رشک *rashk*, غیرت
ghayrat, بد گمانی *bad gumāni.* To
cause jealousy از نیفتن *ghay-*
rat-a., رشک کردن *rashk-k.*

JEER, *vi.* vide DERIDE.

JEHOVAH, *n.* باهو *yākhūwa.*

JELLIED, a *مجموعه* *munjamid*, *افسرده*
afsurda

JELLY, *n.* جامد *munjamad*, بستنی *ba-*
stanī. Jelly-fish, ماهی بادام *māhīyāba*

JEOPARDY, *n* بیم *bīm*, نرس *tarṣ*,
خوف *ḥawf*.

JERK, *vt.* (move quick) نير جذداديدن
tez-j.—(give a sudden pull) نير رڼ
tez-z. دد کوټن *tund-k.*

JERK, n. ضرب تیر، *kūbi tund* کوب دند *zarbi tez* تکان *takān*.—(a spring)
طغرت، دند *tafrati tund*.—(a sudden
jolt) جندیش داهانی *jumbishināgahāni*

JERKIN, *n.* كازخاند *kazhāghand.*

JERUSALEM, *n* بيت المقدس *bait u'l*
mukalilis, قدس, شريف *kudsi*
sharif, قدس, كعبه *kadba kudsi*. An
inhabitant of Jerusalem, قدسي
kudsiy, مقدسي *mukalasi*

JESSAMINE, *n.* vide **JASMINE**.

JEST, *n.* **بازله** *bazla*, **استیژا** *istizhā*, **مسخره** *maskhara*, **باری** *bāzi*, **لعب** *ladb*, **ریشکند** *rīshkhand*. In jest, **با لطیف** *bā latif*, **با صورت** *bā sūrat-madmalā*.

JEST, vi. استهرا کردن *istihā-k.*, بذله
 باختن *bazla-b*

JESTER, *n.* باز بازلہ *bazla bāz*, مسخره
maskhura, لطیف گو *latīfa gu*.

JESTING, n. بذله ساری *bazla zāzī*,
لطیفہ گوئی *latīfa gūī*.

JESTINGLY, *ad.* با لطیعت *bā latīfat*,
شوخی کنان *shokhī kunān*.

JET, *n.* (fossile) سنگ موسی *sangi*
mūsā.— (a rush) قارو *fawwāra*,
 شادروان *shādurwān*.

JET, vi. فواره کردن *fawwāra-k.*, پدیش
 شدن *pešh-sh.*

JEW, n. يَهُودِيّ *yahūdī*, يَهُودِيَّة *jahūdī*.

JEWEL, n. جواهر *jauhar*, گاوہر *gauhar*,
سوار *siwar*.

JEWELLER, *n.* جوهري *jauharī*, جواهری *gauharī*,
 حکاک *hukhāk*.

JEWELRY, *n.* زجورات *jawāhir*, *zīwarāt*.

JEWESS, *n.* عورت, *aurati ju-*
hūd, کتبہ, *kitābiyat*.

JIG, n. سماعي *samāʿī*.

JILT, n. زن هر حاجی *zani har jāi*.

JILT, *vt.* دلربفتن *dil-f.*, عشوت زدن
tshwat-z.

JINGLE, vi. طانطنه sadā-d, صدا دادن tantana-k.

JINGLE, n. طنطنات *tantanat*, صدا *sadā*.

JOB, n. کار *kār*, فعل *fidl*, صغیر *amali saghīr*.

JOB, *vt.* کار صغیر کردن *lāri saghir-k.*,
 حاصل نمودن *dmal-n.*

JOCKEY, *vt.* فریب دادن *farib-d.*

JOCKEY, *n.* چابک سوار *chābuk sardār*,
اسب فروش *asp farūsh*.

JOCOSE, } *a. خوش طبع khūsh tabī.*
 JOCULAR. } *ظریف لطیف lutifagū, ظریف*
zarīf, مستحضر mashhara.

JOCULARITY, *n.* خوش طبعی *khūsh,*
tubaiy, ظرافت *zarāfat,* لطیفه گوئی
latīfa gūi.

JOCUND, *a.* خوش *khūsh*, شاد *shād*
لطیف *latīf*.

JOCUNDLY, *ad.* شادي *bā-shādī*,
لطيفانه *latīfāna*.

JOG, *vt.* راندن *rāndan*, دفع کردن *dafʿ-k.*

JOIN, *vt.* پیوستن *paywastan*, وصل
کردن *wast-k.*, چسپیدن *chaspidan*,
با هم آمدن *bāham-ā.*

JOINED, *a.* متصل *muttasil*, متوصل *mutawassil*. To be joined *موصول*

paywasta-sh. To join hands, دست بدست *dast ba dast-n.*

JOINER, *n.* نجار *najjār.*

JOINT, *n.* مفصل *paywand*, مفاصل *mafasil* (*pl.* مفاصلات), بند *band*, عصب *asw.* The space between two joints, لب *lumbub.* The junctures of the joints, مفاصلات *mufāsalāti ašlā.* The joints of the back, پشت مازہ *pusht-māza.* -(of the jaw) فنيك *funik.* Out of joint, منفك *munfak.*

JOINT, *a.* وصل کرده *paywasta,* *wasl kardā.* Joint consent, متفی *muttāfik,* متحد *muttāhid.* Joint action, فاعل مشترك *faʿli muštarik.* Joint stock, سرمایه *sarmāya.*

JOINT, *vt.* تقسیم کردن *tafsil-k.,* تقسیم *taksim-k.,* رنده نمودن *randā-n.*

JOINTLY, *ad.* باهم *bāham,* با نفع *ba ittifāk,* به هم راهی *ba hamrāhi-i-yak digar.*

JOINTURE, *n.* مهر *mahr,* چهار *jihāz.*

JOIST, *n.* نیر *itr.*

JOKE, *n.* vide JEST.

JOLILY, *ad.* خرمانه *khurramāna,* با شادی *bā shādī.*

JOLLITY, *n.* شادی *shādī,* خوشی *khūshī,* خرمی *shī,* نشاط *ashrat,* عشرت *nishāt,* خرمی *khurramī.*

JOLLY, *a.* شاد *shād,* خرم *khurram,* دلشاد *khūsh hāl,* خوش حال *dilshād.*

JOLT, *n.* جذبش ناگه *jumbishī nāgah,* خلعجان ناگهان *khalaajāni nāgahāna.*

JOLT, *vi.* جذبیدن *jumbīdan,* خلعجان کردن *khalaajāni nāgahāna-k.*

JOSTLE, *vt.* بهم بر خوردن *baham bar-lh.*

JOT, *n.* ذره *zarra,* نکته *nukta,* سر مو *sari mū.*

JOURNAL, *n.* روزنامه *rūz nāma,* روزبانه *rūzīna,* اخبار *akhbār.*

JOURNEY, *n.* سفر *sāfur* سیر *sayr,* سیاحت *siyāhat.* A day's journey, یک منزل *yak manzāl,* مرحله *marhalat.* A nocturnal journey, سوا آمد المیل *san āmī tul'layl.* A journey of a day and night, سیر المبعاب *sayr-u'l mtkāb.* A journey by post, سیر فی البر *sayr fī'l barid.* A long journey, سلک راحه دور *sulāki būd.* To undertake or begin a journey, عزم راد کردن *dzmi rāh-k.,* عزم طریق ساختن *dzmi tarīk-s.* To set off upon a journey, کوچ کردن *kūch-k.,* رحلت کردن *rahlat-k.,* قطع راه نمودن *kat' rāh-n.* To make a journey on foot, پیاده رفتن *payāda-r.*

JOURNEYMAN, *n.* روزور *muzdūr.*

JOVIAL, *a.* شاد *shād,* مسرور *masrūr,* خرم *khurram.* A jovial fellow, عیاش *dyyāsh.*

JOVIALLY, *ad.* با شادی *bā shādī,* خوشحالانه *khūsh hālāna.*

JOY, *n.* شادی *shādī,* خرمی *khurramī,* مسرت *khushī,* فرح *farah,* مسرت *masarrat,* ادبساط *inbisāt.* To give or wish joy, مبارک باد گفتن *mubārakbād-g.* To give joy or delight, مسرور کردن *khūshī-d.,* مسرور کردن *masrūr-k.* To show great demonstrations of joy, تام نمودن *ibtihāji tām-n.*

JOYFUL, *a.* شاد *shād,* خوش *khūsh,* خرم *khurram,* مسرور *masrūr.* Joyful news, بشارت *muzhda,* شاد باش *shād bāsh.* To be joyful, مسرور بودن *masrūr-b.,* شاد شدن *shād-sh.* To make joyful, شاد کردن *shād-k.,* دل شاد کردن *dil shād-k.*

JOYFULLY, *ad.* شادمانانه *shādmānānā*, خوشامد *khushāmānā*, مسرورانه *masrūrānā*

JOYFULNESS, *n* شادمانی *shādmānī*, مسروری *masrūrī*.

JOYLESS, *a.* بی شادی *bīshādī*, غیر مسرت *ghayr masarrat*.

JOYOUS, *a.* شادمان *shādmān*, مسرت *masarrat dah*

JUBILEE, *n* شادمانی جشن *jashan*, شادمانی عید *īd*.

JUDGE, *n.* حاکم (قضات *kāzī* (pl. *ḥākim*, (حکام *pl.* *dāwar*, مدصف *munsif* My lord judge, مولانا صاحب *mawlānā kāzī*. The decree of a judge, حکم شرع *hukmi shari*. The signature of a judge to any decree, deed, &c., ترازو *tarāzū*. The actuary who writes the sentence of a judge, رواج *sakk*. A judge's robe, راج *duwāj*. The chief judge, قاضی اعظم *kāzī 'l kuzāt*. The greatest judge of its age, اعظم قضات زمان *azami kuzāti zamān*. To appoint a judge, تاقضیت کردن *takziyat-k* To go or appear before a judge, معانجت نمودن *mufātahat-n*. To cite before a judge, پیش قاضی طلب کردن *pešhi kāzī talub-k*, معضرت دعوت نمودن *mahzarī dādwat-n*. Belonging to a judge, ماولائی *mawlawī* 2. (umpire, an expert), صاحب عقل *sāhibi dkl*, اهل علم *ahli ilm*.

JUDGE, *vi., vt.* (do justice) ادعای کردن *insāf-k*, عدالت کردن *ādālat-k*.—(decide law suits) حکم نمودن *hukm-n* صلح خصوصیت کردن *kuzā-k*, فصلی *fasli khasūmat-k*.—(form an opinion) نظر بردن *zann-k*, فراست کردن

b. قیاس کردن *kiyās-k*. Civil judge, حاکم دوائی *hākimi diwānī*. Criminal judge, حاکم فوجداری *hākimi faujdarī*.

JUDGMENT, *n.* (opinion) ظن *zann*, اندرز *rāy*, تدبیر *tādbīr*.—(understanding) عقل *dhl*, فراست *farāsāt*.—(sentence of a judge) فتوی *fatwa'*, حکم *hukm*, قصا *ḥazā*.—(punishment from heaven) قهر الهی *kahri ilāhī*. The day of judgment, روز قیامت *rozi kiyāmat*, رستگاری *rastakhīz*. To pronounce judgment, فتوی دادن *fatwa'-d*. Sound judgment, عقل دورین *dāwarī-k*. Sound judgment, ذهن *dhlī dūr bin*, دهن *zakhni sadīd*. A man of sound judgment, صاحب عقل *sāhibi dhl*, اهل خرد *ahli khīrad*. Without judgment, بی عقل *bī dhl*, بی رای *bī rāy*. Judgment-seat, کرسی عدالت *kurset-i dālat*, محکم *mahkama*, دادگاه *dādghāh*.

JUDICATORY, *n* 1. (court of justice) عدالت *dālat*, محکمت *mahkamat*. 2 (distribution of justice,) داد دهی *dā' dahlī*, شریعت نهایی *sharīdt numāi*.

JUDICATURE, *n.* قصا *ḥazā*, حکم *hukm*, انصاف *insāf*.—(court of justice) محکمه *mahakamai* عدالت *dālat*.

JUDICIAL, *a.* شرعی *sharī*, قضای *ḥazāi*.

JUDICIALLY, *ad.* موافق شرع *muwā-faki shari*, عادلانه *ādilānā*.

JUDICIOUS, *a.* عاقل *ākīl*, صاحب زبرد *sāhibi farāsāt*, سیراک *sirak*.

JUDICIOUSLY, *ad.* عاقلانه *ākīlānā*, باعقل و فراست *bā dkl u farāsāt*.

JUG, *n.* کوزه *kūza*, ابرق *ibrik*.

JUGGLE, *vi.* نظر بندگی کردن *nazar bandī-k*, شعبدنت کردن *shudbadat-k*.

- JUGGLE**, *n.* حقه باری *hukka bāst*, شعله *shudbadā*, بازیگری *bāzigari*.
- JUGGLER**, *n.* حقه نظر بند *nazar band*, حقه بازی *hukhabās*, شعله *shudbad bāz*.
- JUGULAR**, *a.* حقه *halkūmī*, حقه *hanjari*. The jugular vein, حقه *hablu' l warid*.
- JUICE**, *n.* آب *shīra*, شیره *shīra*, عرق *ark*, لیمونا *ābi ghūra*. Lemon-juice, لیمونا *līmūnā*.
- JUICELESS**, *a.* بی *bi* عرق *ark*, بی *bi* شیره *shīra*, خشک *khushk*.
- JUICINESS**, *n.* عرق *ark* داری *dārī*, رطوبت *rutūbat*.
- JUICY**, *a.* رطوبت *rutūbat* پر *pur* رطوبت *rutūbat*, سیراب *serāb*, آبدار *ābdār*.
- JUJUBE**, *n.* سنجد *annāb*, عذاب *sinjīd*. —(tree) پستک *pistak*.
- JULEP**, *n.* شربت *sharbat*, حلاّب *jullāb*.
- JULY**, *n.* جمادی الاول *marḍād*, مرداد *jamāliu' l awwal*, جولای *julāi*.
- JUMBLE**, *vt.* خلط *barham-z.*, درهم زدن *barham-z.*, آمیزش *khilt-k.*, خلط *khilt-k.*, فاعده کردن *āmizishi khilāfi kāyada-k.*
- JUMBLE**, *n.* آمیزش *khilt*, خلط *khilt*, فاعده *āmizishi khilāfi kāyada*.
- JUMP**, *n.* جست *jast*, روز *yūz*.
- JUMP**, *vi.* جهیدن *jistan*, جستن *jistan*. —(agree with) موافق شدن *muwāfak-sh.*
- JUNCTION**, *n.* پیوستگی *paywastagi*, اتصال *ittisāl*, وصل *wasl*.
- JUNCTURE**, *n.* سرگذشت *hādīsa*, حادثه *hādīsa*, زمان *wākt*. —(time) واقع *sargusasht*, وقت *wākt*.
- JUNE**, *n.* جیون *jūn*, تیر *tir*.
- JUNGLE**, *n.* جنگل *jangal*.
- JUNIOR**, *a.* کوچکتر *khurdtar*, خردتر *khurdtar*, کمتر *kuchiktar*, کهنتر *kiktar*.
- JUNIPER**, *n.* اردج *ardij*.
- JUNK**, *n.* رسن کد *rusani kuhna*. — (Chinese vessel) چین جهن *jeħāsi chin*.
- JUNTO**, *n.* مکر *mahr*, فتنه *fitna*.
- JUPITER**, *n.* مشتری *mushtarī*.
- JURIDICAL**, *a.* صاوی *sharai*, شرعی *sharai*, کزائی *kazāwi*.
- JURIDICALLY**, *ad.* شرعاً *sharān*, از روی دانون *az rūi kānūn*.
- JURISDICTION**, *n.* حکومت *hukūmat*, حکم *hukm*, قصا *kasā*. Absolute jurisdiction, حکم حکومت *hukmi hukūmat*. Exercising jurisdiction, والی *wālī*.
- JURISPRUDENCE**, *n.* علم *sharī*, شرع *sharī*, فقه *ilmi fika*.
- JURIST**, *n.* فقیه *kanūndān*, دانون *kanūndān*, دان *fakih*.
- JUROR**, *n.* اهل انصاف *ahli inṣāf*, دانونی *kānūnī*.
- JURY**, *n.* مجلس عدالت *majlisi adalat*, اهل قصا *ahli kasā*.
- JURYMAN** *n.* فتوی ده *fatwa dah*, شریعت دان *sharīatdān*.
- JUST**, *a.* صدق *rāst*, راست *rāst*, عادل *ādil*, صحیح *sahih*. —(accurate) *sahih*. Just weight, وزنی *wazni wāfi*, وافی *wazni wāfi*. A just price, واجب *kīmati wājib*, صغ الثمن *sibghu's saman*. To do what is just, حق کردن *ahkākī hakk-k.* To distinguish the just from the unjust, فرق *hakk az bātil fark-k.* To oppose what is just, حق را مخالفت نمودن *hakk rā mukhālafat-n.* To be just, بوقتیکه *maḍdil-b.* Just as, در این *bu wakṭi ki*. Just then, در این *dar in bayn*. Just in time, با موقع *bā maukt*.

JUST, *ad.* **عَدْلٌ** *hālan*.—(alike) **عَدِلْ**
adil.

JUSTICE, n. عدل *ādīl*, داد *dād*, واصب *insāf*, راسخ *rāst*, شریعت *sharī'at*. Public justice, سیاست *siyāsat*. Distributive justice, عدالت فاسمیت *dād-ālātī kāsīmāt*. Commutative justice, عدالت قسط *kisṭī mubādala*. An administrator of justice, دادگر *dādgar*. According to justice, بحسب شرع *ba ḥasbi shari'*, شرع شریف *shari' shari'f*. Contrary to justice, خلاف شرع *khilāfi shari'*. To administer justice, عدالت کردن *ādālat-k.*, عدل و اصاب نمودن *ādīl u insāf-n.* To implore justice, داد خواستن *faryād-k.*, دادخواه *dād-kh.* A petitioner for justice, دادخواه *dād khāh*. The lord chief justice, احکم الحاکمین *ahkamū'l ḥākimīn*, قاضی القضاة *kāsi'u'l kazāt*. A court of justice, عدالت *ādālat*. Practiser of justice, عدالت پیشه *ādālat pesha*. Connected with justice, عدالت فرین *ādālat karīn*.

JUSTIFIABLE, *a.* حَقِيقِي *sālih*,
hakiki, بَاطِل *ba jā*.

JUSTIFIABLY, *ad.* باحقديقت *bā hak-*
kat, باوجوب *ba waja'i salāh*.

JUSTIFICATION, n. **پوزش** *pūsish*, **عذر** *ʿizr*, **معدرت** *madzurat*.—(purgation from sin) **خلاص** *khalās*.

JUSTIFIER, *n.* عذر کننده *usr kunanda*,
مصدق *musaddik*.

JUSTIFY, vt. *عذر نمودن* *dar-n.*, *توضیح*
دادن *pozish-k.*, *خلاص ساختن* *khalāṣ-s.*

JUSTLE, *vt.* تصادم کردن *tasādum-k.*,
 با هم زد *baham-s.*, راندن *rāndan.*

JUSTLY, ad. باحق *baḥq*, عدلانه *ad-dalāna*,
hakk, بالصواب *bi's-sawāb*, معقلا *mu-*
hakkakan.

JUSTNESS, *n.* راستی *rāstī*, درستى *durustī*.

JUT, vi. sar سر در آوردن, bar-ā در آمدن
bar-ā.

JUVENILE, *a.* جوان *jawān*, خوردسال *khurdsāl*. The juvenile age, عهد شباب *ahdi shabāb*.

JUVENILITY, *n.* جوانی *jawānī*, شباب *shabāb*.

JUXTAPOSITION, *n.* نزدیکی *nasdikī*,
مقابلہ *mukābala*.

K.

KALI, n. قَالِي *kilyā*.

KECK, vi. *manish-s.*, *manish* کردن
ptishn-k.

KEEK, *vi.* vide PEEP.

KEEL, n. ته کشتی *tahi kishit*.

KEEN, *a* (eager) آرزومند *tes-ta'ib*, آبدار *tes*, *ārsūmand*.—(sharp) تیز *tes*, *ābdār*.—(severe) درشت *durusht*, شدید *shadid*.

KEENLY, *ad.* تیزا، *tezāna*, تندانه *tun-*
dāna, حرصانه *harisāna*.

KEENNESS, n. (eagerness) تیز مزاجی *tes misōj*, شدت *shiddat*.—(ardor)
 تیزی *ishtiyāk*.—(sharpness of edge)
 تیزی *tezī*.—(severity) تندگی *tundī*,
 درشتی *durushtī*.—(rigour of weather)
 شدت برد *siddatī bard*.

KEEP, *vt.* داشتن *dāsh-tan*.—(preserve)
 پاسبانی کردن *nigāh-d.*, نگاه داشتن
pāsbānī-k., محافظت کردن *mukā-*
fasat-k —(detain) باز داشتن *bās-d.*,
 بازداشتن *wā-d.* —(last) دوام داشتن
bar —(not to spoil) خراب نشدن *pāyadār-k.*
 پایدار کردن *bi*

itlāf-sh., *nā musrif-sh.*—(maintain) *parwardan*.
 To keep back, (withhold) باز داشتن *bās-d.*—(restrain) ضبط کردن *ʿsabt-k.*
 To keep company, صحبت نمودن *suhbat-n.* To keep in (conceal) پنهان کردن *panhān-k.* To keep off, keep aloof, واپس رفتن *wā-m.* و ماندن *wā-pas-r.*—(hinder) منع کردن *manī-k.*
 To keep up, بی نقص برداشتن *bt naks-b.*—(hinder from ceasing) بی فراغت نمودن *bt farāghat-n.*—(remain undis-mayed, دلیر شدن *dilīr-sh.* To keep under, (oppress) ظلم نمودن *zulm-n.*, جور کردن *jaur-k.* To keep on, (advance) پیش رفتن *pesh-r.* To keep in mind, استظهار کردن *istiṣhār-k.* To keep or dwell, ساکن شدن *sākin-sh.*, مقیم شدن *mukīm-sh.* To keep house, (maintain a family) پروردن *khānmān-p.* To keep the house, (to be at home) در خانه ماندن *dar khāna-m.* To keep out, (prevent entrance) دخول کردن *mukhā-līfat dakhūl-k.* To keep a promise, عهد و پادار شدن *dhd wafā-k.*, وفادار شدن *wafā-lār-sh.* To keep guard, پاسبان بودن *pāsbān-b.*, نگاه داشتن *nigāh-d.*
KEEPER, *n.* محافظ *muhāfis*, دارنده *dāranda.*—(in comp) دار *dār*, بان *bān*, استاد *ʿjī.*—(tutor) *ustād.*—(jailor) زندان *dārū-ghai sindān.*—(governor) حاکم *hā-kim.*
KEEPING, *n.* (holding) نگاهداشت *ni-gāhdāsh-t.*—(custody) حفظ *hifz.*
KEEPSAKE, *n.* یادگار *yādgar*, خاطر *khātir* نشان *nishān.*
KEN, *vt.* (know) دانستن *dānistān.*—(describ) دانستن *dānistān*

KEN, *n.* دیدار *dīdār*, نظر *nazar*, نگران *nigrān.*
KENNEL, *n.* (for dogs) سگخانه *sag-khāna.*—(a pack of dogs) کلایب *ka-lib*—(hole of a fox, &c.) مکا *makā.*
KENNEL, *vi.* در سگخانه خستیدن *dar sagkhāna-lh.*, جا کردن *jā-k.*
KERCHIEF, *n.* دستمال *dast-māl.*
KERMES, *n.* فروز *hirmis.*
KERNEL, *n.* مغز *maghs*, آسته *āsta.*
KETCH, *n.* دسم چهار *kismi jehās.*
KETTLE, *n.* دیگ *dīg*, دیگچه *dīgche*, آبتاب *ābtāba.* Stone kettle, میدان *saydān.* Brass kettle, مسین *dīgi misin.* The lid of a kettle, سرپوش دیگ *sar pūshi dīg.*
KETTLEDROM, *n.* نقره کوس *kūs*, ناکه *nak-kāru.*
KEY, *n.* کلید *kilīd*, مفتاح *miftāh* (*pl.* (معانی). A key of a musical instrument, دستان *dustān.*—(solution) حل *hall*, کشف *kashf.*
KEY-HOLE, *n.* کابید سوراخ *sūrākhi kilīd.*
KEY-STONE, *n.* سنگ در میان عمارت *sang dar miyāni ʿimārat.*
KHAN, *n.* خان *khān.*
KIBE, *n.* شق در کعب *shak dar kadb.*
KICK, *vt.* پا زدن *lakad-s*, پا زدن *pusht pāya-s.*
KICK, *n.* لک *lakad*, لاج *laj.*
KID, *n.* بزغاله *buz ghāla*, بره *barra.*
KIDNAP, *vt.* بچکان الغماص کردن *bacha-gān iltimād-k.* در بدن *dusdīdan.*
KIDNAPPING, *n.* ربودنی *duslī*, ربودانی *rabūdānī.*
KIDNEY, *n.* گرده *gurda*, کلیه *kulya.*—(sort) جنس *jins*, قسم *kism.*
KIDNEY-BEAN, *n.* داسمر *dasmar*, لوبیا *lūbiya.*

KILL, *vt.* کشتن *kushītan*, قتل کردن *katl-k.*, هلاک کردن *halāk-k.*, مقتال کردن *miktāl-k.* To kill animals for food, ذبح کردن *zibh-k.*, حلال کردن *halāl-k.*

KILLED, *a.* کشته *kushīta*, مهلک *muh-lak*, مقذول *maktūl*. Killed by poison, مسموم *masmūm*. Half-killed, نیم کشته *nīm kushīta*. To be killed, هلاک شدن *kushīta-sh*, هلاک *halāk-sh*

KILLER, *n.* قاتل *kātīl*, قاتل *kattāl*, خونی *khūnī*.

KILLING, *ppr.* کشتن *kushān*, جانستان *jān sitān*.

KILN, *n.* فروز *furūwān*, نوز *tannūr*.

KIMBO, *a.* گدبد آسا *gumbad āsā*, کج *kaḡ*.

KIN, *n.* خویشان *khishān*, قرابت *karābat*.

KIND, *a.* مهربان *mīhrbān*, شفیق *shafīq*, کریم *karīm*, خیرخواه *khayrkhāh*, محب *mukhabb*, احسان *ihsān*.

KIND, *n.* نوع (احناس) *jins* (احناس) *nau* (*pl.* انواع) *kism* (*pl.* اقسام) *nasl* (نسب) *kabīlat* — (quality) *khāsiyat* (سیرت) *sīrat*. — (character) *ni-shān*. — (way, manner) *tarīk*, راه *rāh*. Of all kinds, از هر قسم *as har kism*. Of the same kind, از یک گونه *as yak gūna*. Another kind, نوع دیگر *nau digar*. Of different kinds, انواع گوناگون *gūnā gūn*, انواع *an-wād*, اجناس *ajnās*. Of two kinds, از دو گونه *as du gūna*. Of what kind, از چه قسم *as che kism*.

KINDLE, *vt.* افروختن *afrūkhītan*, احران کردن *ihrah-k.*, روشن کردن *raushan-k.* To kindle a fire, آتش افروختن *ātīsh-a.* — (catch fire) آتش گرفتن *ātīsh-g.*, سوزان گشتن *sūzān-g.*

KINDLED, *pp.* افروخت *afrūkhīta*, مشعل *mushdl*.

KINDLING, *ppr.* افروزان *afrūzān*.

Kindling fire, آتش افروز *ātīsh afrūs*.

Kindling rage, انگیز غضب *ghasab angiz*.

KINDLY, *a.* مهربانی *bā mīhrbānī*, محبت *muhībāna*, بالطف *bā lutf*, دوستانه *dūstāna*, لطفاً *lutfan*.

KINDNESS, *n.* مهربانی *mīhrbānī*, نیکوکاری *nikū kāri*, خاطر نواری *khā-tīr nawāzī*, لطف *lutf*, ملاطفت *mu-lātafat*.

KINDRED, *n.* (by blood) خویشی *khī-shī*, قرابت *karābat*, نسب *nisb*. — (by affinity) همخانگی *hamkhānagī*, وسیت *wasīlat*, خویشاوندی *khīshā-wandī*.

KINDRED, *a.* خویشاوند *karīb*, خوشاوند *khīshāwand*, خوش *khīsh*, متعلق *mutadallik*.

KINE, *n.* گاوان *gāwān*, بقر *bukur*, مواشی *marwāshī*.

KING, *n.* شاه *shāh*, پادشاه *pādshāh*, ملک *malik*, خسرو *sharyār*, شهریار *shahyār*, دین دار *dīn parwar*, فرمان ده *farmāndah*, کسری *kasra*. A king of kings, شاهنشاه *shā-hīnshāh*; خاقان *khākān*, خاقانی *khawākīn*. A certain king, پادشاهی *pādshāhī*. Belonging to the king, شاهانه *shāhāna*, میری *mīrī*. Any thing worthy of a king, شایگان *shāyagān*.

KINGCRAFT, *n.* سیاست *siyāsāt*, آئین *āīnī* شهریار *shahr yār*.

KINGDOM, *n.* مملکت *mamlakat*, سلطنت *saltanat*, ملک *mulk* (*pl.* ممالک) *shāhī*.

KINGLY, *a.* شاهوار *shāhwār*, شاهانه *shāhāna*, خسروانه *khusrawāna*.

KING'S-EVIL, *n.* سراج چخش *chakhsh*, سراج *surāja*.

KINGSHIP, *n.* پادشاهی *pādshāhī*.

KINSFOLK, *n.* خویشان *khiśhān*, قبیل *kabīla*.

KINSMAN, *n.* خوشاوند *khiśhāwand*, اقرب *karīb* (pl. اقربا).

KINSWOMAN, *n.* زن خوشاوند *sanī kishāwand*, تربت *karibat*.

KISS, *n.* بوس *būsa*, التماس *iltisām*. To smack the lips, in kissing, بوس شکستن *bosa-sh*.

KISS, *vt.* بوسیدن *bosīdan*, دامن بوسیدن *bosa-d*. To cause to kiss, بوسانید *bosānīdan*. To kiss the mouth, دهان بوسیدن *duhn-b*. To kiss the cheek, رخسار بوسیدن *rukhsā-b*. To kiss the ground, زمین بوسیدن *zanīn bosī-k*. To kiss hands, دست بوسی کردن *dast bosī-k*. To kiss one another, یک دگررا بوس دامن *yak digar rā bosa-d*.

KISSED, *pp* بوسیده شده *bosīda shuda*, ملتئم *multasam*. A person or thing kissed, مقبل *mukhabbal*.

KISSING, *n.* بوس *bos*, لثم *lasam*, تقبیل *tahbīl*. Kissing and embracing, بوس *bos* u *kinār*. The place of kissing (mouth) حای بوس *jāi bos*.

KIT, *n.* گره بچه *gurba bacha* — (goods) سامان *sāmān*, اسباب *asbāb*.

KITCHEN, *n.* طبخ خانه *tubkh khāna*, مطبخ *matbakh*, خان *bāwarchi khāna*. — (furniture) اسباب *asbābi bāwarchi khāna*.

KITE, *n.* زغن *zaghan*, خاد *khād*, غلیواج *ghaliwāj*. A paper kite, باد کاغذ باد *kāghaz-bād*.

KITTEN, *n.* هر کوچک *hirī kūchak*.

KITTEN, *vi.* حمل بچه *hamli bacha*, وضع کردن *hamli bacha gurba wazī-k*.

KLICK, *vi.* صدای تیر زدن *sulāi tes 2*.

KNACK, *n.* سلیقه *salika*, لیاقت *liyāqat*, قابلیت *kābīlyat*. To have the knack, سلیقه داشتن *salika-d*, قابلیت داشتن *kābīlyat-d*.

KNAG, *n.* عقد *dkd*, گره *giri-k*.

KNAPSACK, *n.* جامدان *jāmadān*, رابوت *rāwiyat*, رخت دان *rukhtdān*.

KNAVE, *n.* حیل ساز *kīla sāz*, دغاوار *daghāwār*, غدار *ghābāz*, غدار *ghadīdār*.

KNAVERY, *n.* دغاواری *daghā bāzī*, غدر *ghadr*, حیل *kīla*, نلبیس *talbis*, عیاری *dyyārī*.

KNAVISH, *a.* حیل باز *kīla bāz*, دغا باز *daghā bāz*.

KNEAD, *vt.* خمیر ساختن *khamīr-s*, خمیر کردن *takhmīr-k*.

KNEADING-TROUGH, *n.* ناه *nāw*, طشت *tasht*.

KNEE, *n.* رانو *sānū*, رکبت *rukbat*. Knee to knee, زانو برانو *sānū ba sānū*. Sitting on the knees, زانو زده *sānū sada*.

KNEEL, *vi.* بر زانو نشستن *bar sānū-n*.

KNEE-PAN, *n.* سر زانو *sarī sānū*.

KNELL, *n.* صدای جرس *sudāi jaras*.

KNIFE, *n.* کار *kārd*, سکین *sakhīn*. A large butcher's knife, ساطور *sātūr*. A shoemaker's paring-knife, شغره *shafra*. A pen-knife, تراش *ka-lam tarāsh*, میبر *mibrā*.

KNIGHT, *n.* خان *khān*, میرزا *mīrzā*.

The knight Templars, دویست *darwīyat*.

KNIGHT, *vt.* بهادر کردن *bahādur-k*.

KNIGHT-ERRANT, *n.* یکسوار *yakow-wār*, خان دلوار *dilāwar khān*

KNIGHT-ERRANTRY, *n.* یکسواری *yak suwāri*, رسم خواهی *rasm khāhi*.

KNIGHTHOOD, *n.* بهادری *bahāduri*, خانی *khāni*.

KNIT, *vt.* (unit by knots) گره کردن *girah-k.*—(by texture) بافتن *bāftan*. To knit the brows, جبین پر چین نمودن *jibin pur chin-n.*, درهم کشیدن *dar ham-k.*

KNITTER, *n.* تعقید کننده *tadkid kun-anda*, بافنده *bāfanda*.

KNOB, *n.* دره *darra*, افراز *afraz*. A knob on a tree, لک *luk*. A knob behind the ear, افراز پس گوش *afrazi pasi gūsh*. The joint knob on a stalk of corn, کعبرت *kuāburat*.

KNOBBY, *a.* پر انراز *girihdār* گره دار *afraz*.

KNOCK, *vi.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*, ضرب زدن *zarb-z*. To knock at the door, دق *halqa dar-z.*, دق کردن *dakki bāb-k.* To knock down, با خاک *bazamin-z.*, برابر نمودن *bā khāk barābar-n.* To knock on the head, کشتن *kushtan*, نعل کردن *kut-k.* To knock under, مطیع گردن نهادن *garān-n.*, گشتن *mutt-g.*

KNOCK, *n.* کوب *kūb*, ضرب *zarb*, متادامت *musālamat*. A knock at a door, دق *zarb bar dar*, دق بآب *dakki bāb*.

KNOCKER, *n.* ضرب کننده *zarb kun-aara*, ضارب *zārib*—(ring of a door) حلقه *halqa*, آهنچه *āhanja*.

KNOT, *n.* عقد *akd*, گره *giriḥ*, دشواری *dushwāri*. A knot in wood, عجزت

ijrat. The matrimonial knot, عقد *akd*, نكاح *nikāh*. Thread full of knots, رشته پر عقد *rishta pur akd*. An unlooser of knots, گره کش *girah kushāyanda*. To unloose a knot, گره کشادن *girah-k.*

KNOT, *vt* عقد کردن *akd-k.*, گره ساختن *giriḥ-s.*

KNOTTY, *a.* عقد دار *girihdār*, گره دار *akd dār*.

KNOW, *vt* شناختن *shinākh-tan*, دانستن *dānistan*, معلوم کردن *madlūm-k.*, مطلع شدن *wākif-sh.*, واقف شدن *muttalt-sh.*, علم دانستن *ilm-d.*, معرفت نمودن *madrifat-n.* To let know, خبر دادن *khābar-d.*

KNOWABLE, *a.* ممکن عرف *mumkin-i-ʿarf*, دانستنی *dānistani*.

KNOWING, *a.* آگاه *dānā*, واقف *wākif*, خبردار *khābardār*, آگاه *āgāh*.

KNOWINGLY, *adv.* آگاهانه *āgāhāna*, با دانی *bā dānish*.

KNOWLEDGE, *n.* علم *ilm* (pl. علوم), فن *dānish*, دانش *madrifat*, معرفت *basar*, بصیر *hunar*, (فنون) *fann* (pl.). A knowledge of laws, فقه *ilm-i-fakih*. Desirous of knowledge, طالب *tālībī ilm*. Without knowledge, علم *ghayri madārafat*. Belonging to knowledge, علم منسوب *ilm mansūb*, معرفت *madrafat paywand*.

KNOWN, *pp.* معروف *madrūf*, معلوم *madlūm*, دانسته *dānista*.

KNUCKLE, *n.* بند انگشت *bandi an-gusht*, مفضل *mufsil*.

KNUCKLE, *vi.* مطیع شدن *muttā-sh.*, فرمان بردار شدن *farmān bardār-sh.*

KORAN, *n.* القرآن *al kurān*.

L.

LABEL, n. سرنام *sarnāma*, نشان *nishān*

LABEL, vt. سرنام نوشتن *sarnāma-n.*, نشان کردن *nishān-k.*

LABIAL, a شفاهی *shafīy*, شفاهی *shafahī* — (letters) حروف شفاهی *hurūfi shafahīya*.

LABORATORY, n. کارخانه کیمیاگر *kār khānāi kīmyāgar*, کیمیا دستگاهی *kīmyādestgāhī*.

LABORIOUS, a. محنتی *mahnatī*, جاهد *jāhid*. — (not easy) دشوار *dushwār*, بی سهولت *bī saḥūlat*.

LABORIOUSLY, ad. با محنت *bā mahnat*, با جد و جهد *bā jadd u jahad*.

LABOUR, n. (hard work) محنت *mahnat*, مزدوری *mazdūri*. — (work, action) کار *kār*, عمل *amal*, فعل *fudl*. — (endeavour) سعی *saī*, جهد *jahd*. — (pain, trouble) رنج *ranj*, درد *dard*.

Labour in vain, کوشش بیبهره *kushīshi bīhūda*. Labour and industry,

کار و کسب *kār u kasb*, کار و جهد *kār u jahd*. Oppressed with labour,

با محنت کشیده *mahnat kashīda*, وا مانده *wā mānda*. Without labour,

بی محنت *bī mahnat*, بی کوشش *bī kushīsh*. With great labour,

با محنت *bā mahnatī bisyār*, با تعب و *bā mahnatī bisyār*.

بآسانی *bā tadb u mashakkat*. — (child birth) وضع حمل *wazī haml*.

LABOUR, vi. محنت کشیدن *mīhnat-k.*, سعی کردن *saī-k.*, جهد کردن *jahd-k.*, کوشش نمودن *kushīsh-n.* To labour the ground, کاشتن *kāshān*. To labour under difficulty, ورنجیده بودن *ranjīda wa ramīda-b.*, مجتلا بودن *mubtalā-b.* To labour in mind, آشفته بودن *ashufta-b.*, آشفتهگی یافتن *ashufta*

tagf-y. To be in childhood, وضع حمل کردن *wazī hamal-k.*

LABOURER, n. (for hire) مزدور *mazdūr* — (workman, &c.) کارگر *kārgar*, عامل *āmil*

LABOURSOME, a. با گران سعی *bā girāni saīy*, با بذل همت *bā bazlī himmat*.

LABYRINTH, n. پیچ *pech*, درلاب *dulāb*, ورطه *warta*

LAC, n. صد هزار *sad hasār*, لک *lak*

LACE, n. رژه *rasha*, طراز *tarrāz*. — (boot-lace) کفش بند *kafsh-band*. Gold or silver lace, کلابتون *kalābatūn*. — (cord) ریسمان *risman*.

LACE, vt. با کلابتون آراستن *bā kalābatūn-ā.*, با طراز آراستن *bā tarrāz-p.*

LACEMAN, n. کلابتون فروش *kalābutūn farūsh*, طراز فروش *tarrāz farūsh*.

LACERABLE, a. ممکن دریدن *mumkinī darīdan*.

LACERATE, vt. دریدن *darīdan*, چاک کردن *chāk-k.*

LACERATION, n. دریدگی *darīdagī*, خراش چاک *chāk*. — (with the nails) خراش *khurāsh*.

LACHRYMAL, a. اشکبار *ashkbār*.

LACING, n. بند *band*. — (cord) ریسمان *risman*.

LACK, vt. کم شدن *kam-sh.*, معدوم شدن *maddūm-sh.* احتیاج داشتن *ihitiyāj-d.*

LACK, n. ضرورت *ihitiyāj*, احتیاج *ihitiyāj*, حاجت *hājat*, رُرات *rūrat*.

LACKEY, n. خدمت گار *pas rau*, پیک *khidmatgār*, پیک *payk*.

LACONIC, a. مختصر *kūlāh*, مختصر *mukhtasar*.

LACONICALLY, ad. مختصراً *mukhtasaran*, باختصار *bā ikhtisār*.

LACONISM, *n* کلام مختصر *kalāmi mukhtasar*.

LAD, *n* کودک *kuḍak*, طفل *tift*.

LADDER, *n* زین *zina*, سلم *sullam*, دربان *nardubān*.

LADDE, *vt* حمل کردن *bār-k.*, حمل کردن *haml-k.*—(throw out) آب انداختن *āb-a.*

LADEN, *a* حمل کرده *hāmīl*, حامل *haml kardā*

LADING, *n* بار *bār*, حمل *haml*.

LADLE, *n* کفگیر *kafgir*, کفچه *kafcha*.

A ladle full of holes, کفچلهز *kufchalez*

LADY, *n* خانم *khātūn*, بانو *bānū*, صاحب *sāhibā*, بیبی *bībī*, بیگم *begam*. Lady like, لطیف *lūṭif*, سادت آسا *sālat āsā*, لطیف *lūṭif*. A lady's maid, مشاط *mash-shāla*.

LADYSHIP, *n* بانوگری *bānūgarī*.

LAG, *vi* واپس ماندن *wāpas-m.*, آخر *ākhir-sh.*, در شدن *der-sh.*, فرو ماندن *farū-m.*

LAG, *n* (fag end) سررسمان *sar rismān*.

LAKE, *n* آبرگیر *ābgir*, تالاب *tālāb*, غدیر *ghadīr*.

LAMB, *n* میش بچه *mesh bacha*, بره *barra*, خروف *khurūf*.

LAME, *a* لنگ *lang*, اعرج *araj*.

LAME, *vt* لنگ کردن *lung-k.*, اعرج ساختن *araj-s.*

LAMELY, *a* لنگانه *langāna*, عرجاء *arjun*.

LAMENESS, *n* لنگی *langī*, عرج *arj*.

LAMENT, *vt. vi* نالیدن *nālīdan*, زاریدن *zārīdan*, مدامف کردن *girya-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*, افسوس کردن *afsūs-k.*

LAMENTABLE, *a* مستوجب الشکایت *mustawjibū's shikāyat*, واجب الشکو *wājibush shakw*.

LAMENTABLY, *ad* باشکایت *bā shikāyat*, نالشی *bā nālīsh*.

LAMENTATION, *n* نالشی *nālīsh*, گریه *girya*, زاری *zārī*, فغان *faryād*, فیهان *fiḡhān*.

LAMENTER, *n* فغان کننده *faryād kūnanāla*, ناله زن *nāla san*.

LAMINA, *n* طبعی *tabak*.

LAMP, *n* چراغ *chirāgh*, سراج *sirāj*, کندیل *kandīl*.

LAMP-BLACK, *n* دوده چراغ *dūdaī chirāgh*, سیاهی چراغ *siyāhī chirāgh*.

LAMPOON, *n* هجو *hajw*, دشنام *dushnām*.

LANCE, *n* نیزه *nayza*, رمح *rumh*, نشتر *nishtar*.

LANCE, *vt* نشتر زدن *nishtar-s.*, نیزه اندکدن *nayzu-a.*

LANCET, *n* نشتر *nishtar*, قلم جراح *kalami jarrāk*.

LAND, *vt. vi* (set on shore) از جهاز بساحل *as jehās ba sāhil-b.*—(come on shore) از جهاز بساحل آمدن *as jehās ba sāhil-ā.*, از کشتی فرود آمدن *as kishṭī farūd-ā.*

LAND, *n* (region) کشور *kishwar*, ملک *mulk*, ولایت *wilāyat*.—(earth) زمین *zamin*, ارض *arz*, بوم *būm*.—(immoveable estate in land) عمار *ākār*, (surface of the ground) روی زمین *rūi zamin*.—(nation) خلق *khalq*, قوم *qum*. By sea and land, و دریا *bikran wa barran*.—(Land forces) لشکر *lashkar*.

LANDED, *a* بساحل آورده *ba sāhil āwarda*, بدارکنار آمده *barḡhinārā mada*.—(possessed of an estate in land) صاحب عمار *sāhibi ākār*.

LAND-HOLDER, *n* زمیندار *zamīndār*.

LANDLESS, *a* بی زمین *bī zamin*, بی عمار *bī ākār*.

LANDLADY, *n.* vide HOSTESS.

LANDLORD, *n.* زمیدار *zamīn-dār*,
مالک *mālīk*, صاحب *sāhib khāna*.

LANDMARK, *n.* ارث *urās*.

LANDSCAPE, *n.* نخطیط *takhtiti*
نقشه *naksha*, نظرگاه *nazargāh*.

LANDWARD, *ad.* بسوی زمین *ba sūi*
zamin.

LANE, *n.* کُرچ *kūcha*, رزن *burzan*,
خانق *khānīk*.

LANGUAGE, *n.* زبان *zabān*,
لسان *lisān*, گفتار *guftār*, سخن *su-*
khun.—(Arabic) زبان عربی *zabāni*
drabī, زبان ناری *zabāni tāzi*.—(Per-
sian) زبان عجمی *zabāni djamī*, زبان
فارسی *zabāni fārsī*. The language
of the moderns, متاخرن *lisāni*
mukhlakhtirīn—(foreign) زبانی
zabāni ajnabī. Expressive language
لسان عذب البیان *lisāni dzu'lbayān*.
—(vernacular) لغت *lughat*.—
(metaphorical) مجاز *majāz*.—(style)
وَجْه *wajh*.

LANGUID, *a.* سست *sust*, ضعیف *zāif*,
کاهل *kāhil*, ناتوان *nātawān*.—(dull
heartless) بیدل *bīdil*, بیجان *bījān*.—
To make languid, ملول ساختن *malūl-*
sh. To become languid, ضعیف شدن
zāif-sh.

LANGUIDNESS, *n.* کاهلی *susti*, سستی
کاهلی *kāhili*, ناتوانی *nātawānī*,
سستی *mān lagī*.

LANGUISH, *vi.* پژمردن *pashmurdan*,
افسردن *afsurdan*, کاستن *kāstan*,
سست بودن *sust-b*.

LANGUISHINGLY, *ad.* ضعیفانه *zāifāna*,
سستی با *bā sustī*.

LANGOUR, *n.* کمزوری *nātawānī*, ناتوانی
kamzorī.

LANK, *a.* لاغر *lāghir*, ناسمین *nā samīn*.

LANTERN, *n.* چراغ برهیز *fānūs*, فانوس
chī āg parhez.—(magic lantern) فانوس
شعبده *fānūsī shu'bada*.

LAP, *n.* زانو *kinār*, آغوش *āghūsh*,
دامن *dāman*.—(of a garment) زانو
zānū.

LAP, *vi.* لاف کردن *pechīdan*,
لیسیدن *lisīdan*, لاف *lifāfa-k*.

LAPDOG, *n.* سگچه *sagcha*.

LAPIDARY, *n.* سنگ *hakhāk*, حکاک
تراش *sang tarāsh*, جواهری *jauharī*.

LAPIS-LAZULI, *n.* لاجورد *lājaward*,
مید *mīnā*.

LAPPER, *n.* لاف *laffāf*, پیچیده *pechīda*.

LAPPET, *n.* چین *chīn*, دامن *dāman*.

LAPSE, *n.* سقوط *uftādagī*, افتادگی
سای *sakūt*.—(flow) جاری *jārī*, سیل
sayl.—(error) خطا *khatā*, نقص *taksīr*.

LAPSE, *vi., vt.* سایل *jārī-sh*, حارب شدن
سوی کردن *sayl-k*.—(commit a fault) سایل
کردن *sahv-k*, غلط کردن *ghalat-k*.—(pass
away) گزشتن *guzashtan*.—(deviate
from rectitude), حنی *hakk* سقوط یافتن
sakūt-y.

LARBOARD, *n.* طرف چپ *tarfi*, چپ
جهاز *chapi jehāz*.

LARCENY, *n.* دزدی *duzdī*.

LARCH, *n.* کاج *kāj*.

LARD, *n.* شحم خنزیر *shahm khanzīr*.

LARD, *vt.* شحم آمیختن *bā shahm-ā*.

LARDER, *n.* محزون لادم *mukhzuni lahm*,
طعام گاه *taām gāh*.

LARGE, *a.* واسع *wāst*, فراخ *furāh*,
بزرگ *kalān*, کالان *kalān*, فسیح *fasīh*.—
(big) بزرگ *buzurg*, عظیم *dzīm*.—abundant
بسیار *bisayār*, وافر *wāfir*, کثیر *kasīr*.

LARGELY, *ad.* بسیارانه *bisayārāna*,
زیاده *ziyāda*, زیاده *ba nihāyat*.

LARGENESS, *n.* بزرگی (greatness)

- buzurgī*, عظمت *d̄mat*.—(bigness)
 کثرت *wusatt*—(abundance) وسعت
kasrat—(generosity) سخاوت *sakhāwat*
 LARGESS, *n* انعام *nām*, بخشش *balh*
 shish, هدیه *hadīya*
 LARK, *n*, چکاوک *chakāwuk*
 LARYNX, *n*, حلقوم *halqūm*, حنجره *hunjara*
 LASCIVIOUS, *a* شهونی *shahwatī*, دوسادی
nafsānī, مست *mast*.—(person) دوس
 نفست *nafsi shahwat parast*
 LASCIVIOUSLY, *ad* با هوا و هوس *bā*
hawā u hawās, با شهوت *bā shahwat*,
 فاسقانه *fāsqāna*, سوحانه *shūkhāna*
 LASCIVIOUSNESS, *n*, شهونی *shahwatī*,
 دوس *dus*, نافرمانی *nafsanī*
 LASH, *n*, شلاق *shallāk*, تازیانه *tāziyāna*,
 چمن *chamī*, The eye-lashes, چمن
jafn, میخه *mīcha*
 LASH, *vt* شلاق تازیانه *tāziyāna-z*,
 هجو کردن *shallāk*.—(satirize)
haju-k, ملامت کردن *malāmat-k*
 LASS, *n*, دوشیره *dushīza*, بکر *bīkr*, صبیغ
sabīya
 LASSITUDE, *n*, سستی *sustī*, ماندگی
māndagi یا ناله *nālah*
 LAST, *a*, آخر *ākhir*, پسین *pasīn*. The
 last day, آخر زمان *ākhirī zamān*. The
 last war, جنگ پسین *jungi pasīn*.
 The last, آخر *ākhir*, آخرت *ākhirat*.
 The last horse in a race, فاسک *fuskul*.
 Last week, هفته پسین *haftai pasīn*.
 Last month, ماه گذشته *māhi guzashta*.
 Last year, سال *māhi ākhar*. Last night,
 گذشته *sāli guzashta* Last night,
 دیشب *dīshab*.
 LAST, *vi*, قائم شدن *kāyim-sh*, ماندن
māndan, فرار نداشتن *kurār-y*, مداومت
 کردن *mudāwamat-k*.
 LAST, *n*, کلبه *kālībī*, کافش *kafash*.
- LASTING, *a*, پایدار *kāyim*, پایدار *pāyadār*,
 دایم *dāyam*.
 LASTINGLY, *ad*, جاودانه *jāwādāna*, پایما
kāinam.
 LASTLY, *ad*, عاقبت الامر *ākhir*,
batul amr, عیدالاعابت *dndul ākibat*.
 LATCH, *n*, زبردین *kuft*, زبردین *zūrfīn*
 LATCHET, *n*, چکم بند *chakma band*.
 LATE, *a*, درنگ *dirang*, دیر *der*, "نا
nā surdtan. Very late, دیری *derī*.
 The late, مرحوم *marhūm*.
 LATELY, *ad*, اندک پیش *andak pesh*,
 اندک اندک *andak kabl azīn*. Lately
 born, نو زاده *nau zāda*.
 LATENESS, *n*, دیری *derī*, درنگی *dirangī*.
 LATENT, *a*, پنهان *pinhān*, نهفته *nihufat*,
 مخفی *makhfi*.
 LATER, *a*, دیر تر *der tar*, پس تر *pas tar*.
 LATERAL, *a*, جانبی *jānībī*, پهلوئی *pahlūī*.
 LATERALLY, *ad*, بجانب *ba jānīb*,
 جانباً *jānībān*.
 LATEST, *a*, از همه پس *az hama pas*,
 پسترس *pastarīn*.
 LATH, *n*, تراشه *tarāsha*.
 LATH, *vt*, با تراشه پوشیدن *bā tarāsha-p*.
 LATHE, *n*, خرا *kharād*.
 LATHER, *n*, کف صابون *kafi sābūn*.
 LATHER, *vt*, کف صابون کردن *kafi sābūn-k*.
 LATIN, *n*, لاتین *lātin*.
 LATISH, *a*, اندک دیر *andak der*, قدری
kadarī der.
 LATITUDE, *n*, پهنائی *pahnāī*, عرض *drz*.
 —(extent) وسعت *wusatt*.—(freedom
 from rules, &c.) آزادی *āzādgi*, خودسری
khud sarī.
 LATITUDINARIAN, *n*, آزاده *āzāda*.
 LATITUDINARIAN, *a*, بی قید *bī kayd*,
 بی پروا *bī parwā*.
 LATTER, *a*, آخرین *ākhirīn*, پسین *pasīn*.
 The latter part, دابرت *dābirat*.

LATTERLY, *ad.* آخر در زمان *dar zamā-ni ākhir*.

LATTICE, *n.* شبکه *shabka*, دار برین *dār bazīn*.

LATTICE, *vt.* meshak کردن *mushabbak-k*.

LAUDABLE, *a.* لایق تعریف *lāyiqi tadrif*, حمید *hamid*, ستایش *sitāyish*. Laudable actions, مدایح *mada'ih*, محمود *mahāmid*. Laudable qualities, اخلاق حمیدت *ikhilāki hamidat*. Laudable endeavours مساعی *masā'i*. Of laudable morals, ستوده *sitūda ikhlāk*.

LAUDABLY, *ad.* بطور حمیدگی *ba tauri hamidgī*.

LAUDANUM, *n.* جوهر ترافی *lādan*, جواهری *jauhari tiryāk*.

LAUDATORY, *n.* ستایش *muall*, مدح *sitāyish*.

LAUGH, *vi, vt.* خندیدن *khandidan*, هقهقه *kah kah-k*.—(ridicule) مسخره کردن *muskhara-k*, استهزا کردن *istihzā-k*.

LAUGH, *n.* خنده *khandā*, ضحک *zalk*, هقهقه *kahkah*.

LAUGHING, *n.* و بشخند *khandān*, خندیدن *rishkhand*.

LAUGHTER, *n.* خندندگی *khandidgī*, ضحک *zalk*, هقهقه *kahkah*.

LAUNCH, *vt.* چهار بدریا راندن *jehāz ba daryā-r*.

LAUNCH, *n.* سفینه *safīna*.

LAUNDRESS, *n.* کازور *gāzur*, دساره *kassāra*.

LAUREATE *a.* آراسته *bādāhmasht ārāsta*. A poet laureate, شاعر شاهي *shāhri shāhī*.

LAUREL, *n.* دهمست *dahmast*.

LAVISH, *a.* مذبذ *mubazzir*, مسرف *mausrif*.

LAVISH, *vt.* بسیار خرچ کردن *bisayār kharch-k*, اسراف کردن *israf-k*.

LAVISHLY *ad.* مذبذانه *mubazzirāna*.

LAVISHNESS, *n.* اسراف *israf*, مذبذری *mubazzarī*.

LAW, *n.* (rule, custom) قانون *kānūn* (pl. قواعد *kūlī*), رسم *rasm*.

—(right, justice) حق *hakk*, عدالت *ādālat*—(divine) شرع *shar' (pl. شرائع)*, *shar'*. The law of retaliation, hukma shar'. The holy law, پاداش *pādash*. The law, شریعت *shari'at*, شریعت *shari'at*. According to law, واهی *muwāfaki shar'*. Contrary to law, خلاف *khilāfi shar'*. Penal law, حدود *hudūd*. The divine laws, حقوق الهیت *hukūn ilāhiya*. To put the laws in execution, اجرای شرع کردن *ijrāi shar'-k*. To obey the laws, مراسم نمودن *ifāi murāsam-n*.

LAWFUL, *a.* واهی شرعی *shar'at*, شرع *muwāfaki shar'*, حلال *shar'at*, حلال *javāz*, روا *rawā*. A lawful wife, حلال *halāl-sh*. To be lawful, حلال شدن *halāl-sh*.

LAWFULLY, *ad.* با شریعت *shar'at*, شرعاً *bā shar'at*.

LAWFULNESS, *n.* شریعت *shar'at*, عدالت *ādālat*.

LAWGIVER, *n.* واسع فاذن *shar'*, شارع *wāz' kānūn*.

LAWLESS, *a.* بی قاعده *bī kūda*, بی دین *bī dīn*, بی شرع *bī shar'*.

LAWN, *n.* مرغزار *marghazār*, میدان *may-dān*.—(fine linen) کرباس *kurbās*, پارچه *pārchai khass*.

LAWSUIT, *n.* دعوی *dāwa*, قضیه *kazīya*, خصوصیت *khasūnat*. To carry on a lawsuit, احتجاج کردن *ihtijāj-k*, خصوصیت نمودن *khasūnat-n*. To decide a lawsuit, داد دادن *dād-d*. An adversary in a lawsuit, مدعی *muddāi*.

LAWYER, *n.* اهل فقه *ahli fikh*, فقیه *fakih*,
وکیل الدعوا *wakilud dadwā*.

LAX, *a.* مسترخي *mustarkhi*, سست *sust*.
—(vague) بی دقت *bī dikkat*.

LAXATIVE, *a.* سهل *mus-hil*.

LAXITY, *n.* کسل *kasal*, رخوت *rikhwat*,
سستی *susti*.

LAY, *vt.* (place) نصب *niḥādan*, تسکین کردن *nasb-s*.—(settle) تسکین کردن *tashīn-k*. To lay or spread carpets, &c., بسط کردن *bast-k*, گستردن *gustar-dan*. To lay about, بهر جانب کوشیدن *bahar jānīb-k*. To lay aside, در طرف *ba kinār wazt-k*. To lay before, پیش *pesh-n*. To lay before, پیش *pesh-n*. To lay by, استقبلا کردن *istikbā-k*. To lay down, فرو نهادن *furū-n*.—(quit) ترک *tark-n*.—(advance as a proposition) رای دادن *rāya-d*. To lay hold of, دخیره کردن *giriftan*. To lay in, خراج مقرر *zakhīra-k*. To lay on taxes, خراج مقرر *zakhīra-k*. To lay on, at, ضرب کردن *zarb-k*. To lay open, اظهار کردن *izhār-k*, کشادن *kushādan*. To lay over, اندودن *andūdan*. To lay out, خرج کردن *kharch-k*—(display) اظهار کردن *izhār-k*.—(plan, arrange) ترتیب کردن *tartīb-k*. To lay to, جهد تمام کردن *jehd tamām-k*. To lay together, جمع کردن *jamʿ-k*. To lay under, ضبط کردن *zabt-k*. To lay under contribution, خراج گرفتن *khirāj-g*. To lay eggs, بیض نهادن *baiza-n*. To lay a wager, شرط کردن *shart-k*.

LAYER, *n.* (stratum) طبق *tabaq*, غصنت صف *saff*—(a sprig) تهنده *ghusnat*.—(person who lays), تهنده *tahanda*.—(a bed) بساط *bisāt*.

LAYMAN, *n.* دنیا دار *duniyādār*, نا ملا *nā mullā*.

LAZAR, *n.* جذام *juzām*, اهل برص *ahli baras*.

LAZARETTO, *n.* خانہ برص *baras khāna*.

LAZILY, *ad.* باکاهلی *ba kāhili*, بطور نا بکار *ba tauri nā bakār*.

LAZINESS, *n.* مستی *susti*, کاهلی *kāhili*, بیکاری *bī kāri*.

LAZY, *a.* مست *sust*, غافل *ghāfil*, نا بکار *nā bakār*.

LEAD, *n.* سرب *surb*, رصاص *rasās*. Melted lead, سرب گداخته *surbī gudākhta*. To lead or cover with lead, از سرب پوشیده کردن *az surb poshida-k*. White lead, سفیداب *sapedāb*. Red lead, سرنج *suranj*.

LEAD, *vt.* (draw) کشیدن *kashīdan*, بردن *burdan*.—(to guide) راهنمای کردن *rāh numāi-k*.—(to induce) دلالت کردن *dalālat-k*.—(to lead about) اندکیختن *angikhtan*. To lead an army, لشکر کشیدن *lashkar-k*. To lead against, عاصی کشیدن *ālā-k*. To lead astray, اضمال کردن *izlāl-k*. To lead back, گمراه ساختن *gumrah-s*. To lead back, رجوع نمودن *rajʿ-n*. To take the lead, در پیش شدن *dar pesh-sh*. To lead a life, زندگانی کشیدن *zindagāni-k*. To lead an agreeable life, زندگانی به پیش بردن *zindagāni ba dish-b*.—(guidance) عیش و عشرت یافتن *dish u dshrat-y*.

LEAD, *n.* (first place) پیش کار *peshkār*, مقدمت *mukaddamat*. To give the lead, پیشوازی *takdim-k*.—(guidance) راهنمایی *peshwāi-d*.—(guidance) دلالت *dalālat*.

LEADER, n. سرهنگ *sarhang*, سرور *sar-war*, سردار *sardār*, سالار *sālār*, پیشوا *peshwā*. The leader of an army, لشکر کش *lashkar kash*.—(leading article) فصل مقدم *fasli mukaddam*.

LEADING, a. (showing the way) رهبر *rahnumā*, ارشاد *irshād*—(principal) اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*. Leading or catch word, خراج *kharājā*.

LEAF, n. (of a tree) برگ *barg*, ورق *warak* (pl. اوراق).—(thin plate or sheet) طبعی *tabak*. A leaf of paper, کاغذ *tabaki kāghaz*, کاغذ *waraki kāghaz*. Leaf of a book, ورق *warak*, مطاوی *matwa*, (pl. مطاوی). Falling leaves, برگ *parīshān*. Leaves and fruits, برگ و بار *barg u bār*. Fallen leaves and fruit, نافع *nafaz*. A green leaf, برگ سبز *bargi sabz*, تازه *bargi tāza*. To be in leaf (as a tree) برگدار شدن *bargdār-sh*. To strip a tree of its leaves, از درخت اوراق گرفتن *az dirakht aurāk-g*. To cover with leaves برگدار کردن *bargdār-k*. To turn a leaf, ورق برگردانیدن *warak bar-g*.

LEAF, vi. (put forth leaves) تصنیف نمودن *tasnīf-n*.

LEAFAGE, n. برگ *barg*, ورق *warak*.

LEAFLESS, a. برگ بی *bī barg*, برهنه *barahna*.

LEAFLET, n. برگ کوچک *bargi kūchak*.

LEAFY, a. برگدار *barg dār*, اوراق *puri aurāk*.

LEAGUE, n. (confederacy) عهد *ahd*, (pl. عهد) *muāhada*, اتفاق *it-tifāk*.—(combination) سازش *sāzish*, فرسنگ *bastagī*.—(three miles) *farsang*, عهد *far-sakh*.—(alliance) عهد *ahd*, پیمان *paymān*.

LEAGUE, vi. معاهده کردن *muāhada k*, پیمان بستن *paymān-b*. To observe a league, عهد و پیماندارا *ēfā-k*, رعایت نمودن *ahd u paymān rā raāyat-n*. To break a league, پیمان شکستن *paymān-sh*, فسخ العقد شدن *fāsikhūl dkd-sh*. A written league, عهد نامه *ahd nāma*.

LEAGUER, n. معاهد *muāhid*, هم راز *ham rāz*.

LEAK, n. شکاف *shikāf*, شق *shakk*, رخمد *rikhna*. A leak in a ship, شکاف چهار *shikāfi jahāz*, شق کشتی *shakki kishti*, رخمد چهار *rikhna jehāz*.

LEAK, vi. رخمد دار شدن *rikhna dār-sh*, چکیدن *shigīf-n*, شکاف نمودن *chakīdan*.

LEAKAGE, n. چکه *chakka*, قطار *takattur*.

LEAKY, a. رخمد دار *rikhna dār*, پر شکاف *pur shikāf*.

LEAN, vi. تکیه کردن *takiya-k*, مایل *māil-s*, تکیه کردن *tasānud-k*. To lean upon a staff, بر عصا ایستادن *bar dsā ittikā-n*. To lean against a wall, انکای دیوار کردن *ittikāi dīwār-k*. To lean to an opinion, مایل شدن *ba rāi māil-sh*. To lean to a side, (to be partial) عول شدن *awl-sh*.

LEAN, a. (not fat) لاغر *lāghir*, ضعیف *zaiif*, کم گوشت *kam gusht*. Lean-faced, لاغر روی *lāghir rūi*.

LEAN, n. (of meat) لحم بی شحم *lahmi bī shahm*. To grow lean, لاغر شدن *lāghir-sh*. Make lean لاغر کردن *lāghir-k*.

LEANLY, ad. لاغرانه *lāghirāna*, ضعیفانه *nahīfan*.

LEANNES, n. لاغری *lāghiri*, کم گوشتی *kam gushti*, ضعیفی *zaiifi*.

LEAP, vi. جهیدن *jastan*, جهیدن *jahīdan*.

LEAP, *n.* رقص *just*, پرتاب *partāb*, رقص *raks*.

LEAP-FROG, *n.* مازیدا *mazhīda*.

LEAP-YEAR, *n.* سال کدیس *sālī-kabīsa*.

LEARN *vt., vi.* تحصیل *āmūkhān*, درس گرفتن *tahsil ilm-n.*, درس دادن *dars-g* — (to teach) *āmūkhān*, آموختن *āmūzānīdan*. To learn by heart, حفظ کردن *yād girdan*, *hifz-k*.

LEARNED, *a.* عالم *danā*, عالم *ālim* (*pl.* حکیم *hākīm*), فاضل *fāzil*, (*pl.* فضلاء *fakhlā*), (*pl.* حکما *hakma*).

LEARNEDLY, *ad.* دانشمندانه *dānishmandāna*, عالمانه *ālimāna*.

LEARNER, *n.* شاگرد *āmūzandā*, ورنده *shāgird*, نلمیذ *murīd*, *talmīz*.

LEARNING, *n.* علم *ilm*, معرفت *maʿrifat*, فصل *fann*, ادب *adab*, هنر *hunar*, فضل *fazl*. Desirous of learning, طالب علم *talībī ilm*.

LEASE, *n.* اجاره *ijāra*, کرایه *kirāya*. — (deed) اجاره نامه *ijāra nāma*.

LEASE, *vt.* کرایه کردن *ijāra-k.*, کرایه دادن *ba kirāya-d.*. To take on lease, اجاره گرفتن *ijāra-g*.

LEASH, *n.* بند *band*, زنجیر *kaid*, زنجیر *pālhang*. — (three) سه *sih*. A leash of hounds, سه سگ *sih sag*.

LEASH, *vt.* بستن *bastan*.

LEAST, *a.* کمترین *kamtarīn*, کوچکترین *kuḥaktarīn*, خرد ترین *khurd tarīn*, اصغر *asghar*.

LEAST, *ad.* در مرتبته ادنا *dar martabati adnā*, بدترین *bad tarajai kahtarīn*. At least, باری *bārī*, اولاً *aklan*. — (not in the least) هرگز نه *hangiz na*.

LEATHER, *n.* چرم *chirm*, پوست *pūst* چرم جلد *jild*. Russia leather, بلغار *bulghār*.

charmī bulghār. Cow or ox leather, شغور *shughūr*. Thin leather for lining boots, shoes, &c., صلال *silāl*. Morocco leather, ادیم *adīm*. Black leather, اردنج *ardinj*. A leather garment, پوستین *pūstin*. A leather sword belt, شمشیر *duwālī shamshūr*. A leather bucket, دوال *duwāl*, دولچه *dulchah*. A leather dresser, چرم کار *charmīkār*, دباغ *dabāg*. A leather seller, چرم فروش *charmī farūsh*.

LEATHERN, *a.* پوستین *charmīn*, پوستین *pūstin*.

LEAVE, *n.* اجازت *parwānagī*, اجازت *ijāzat*, رضا *razā*, دستور *dastūr*, اذن *izn*. — (leave to depart) رخصت *rukhsat*. To ask leave, خواستن *ijāzat-kh.*, دستور طلب کردن *dastūr talab-k.*, اجازت گرفتن *ijāzat-g*. To give leave, رخصت نمودن *rukhsat-f*.

LEAVE, *vt.* ترک کردن *guzāshān*, ترک کردن *turk-k*, هجر کردن *hajr-k.*, هجر کردن *hibah-k.*, وصیت نمودن *wasīyat-n*. To leave off, دست برداشتن *waṭm.*, دست برداشتن *dast-b.*. To leave out, فراموش نمودن *farāmūsh-n*. To leave a remainder of anything, باقی نمودن *bākī-n*. To leave one behind, در پی گذاشتن *dar paya-g*.

LEAVEN, *n.* مایه *māya*, خمیر *khamīr*.

LEAVEN, *vt.* مایه *tukhmīr-k.*, خمیر کردن *māya-n*.

LEAVENED, *a.* مخمر *mukhammar*. — (leavened bread) نان خمیری *nānī-khamīrī*.

LEAVINGS, *n.* باقیات *bakiyat*, خورباره *bākīyāt*, فضل *fazla*. — (of food) خورباره *khūrpāra*.

LECHER, *n.* زنجاره *zampāra*, شویوتی *shakwātī*.

LECHEROUS, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, فاسق *fāsik*.

LECHEROUSLY, *ad* باشهوت *bā shahwat*, فاسقاً *fāsikan*.

LECHEROUSNESS, *n.* شهوت *shahwat*, فجور *fajūr*, هوا *hawā*

LECHERY, *n.* هوس *hawās*, مستی *mustī*

LECTION, *n.* نوان *navān*, درس *dars*.

LECTURE, *n.* درس *dars*, سبق *sabak*, وعظمت *mauīzat*. A public lecture, سرزنش *darsi ām*.—(reproof) درس عام *sarzanish*.

LECTURE, *vi* درس دادن *dars-d*, درس *dars*, گفتن *dars-g.*, سبق کردن *sabak-k.*—(reprove) ملامت کردن *malāmat-k.*

LECTURER, *n.* مدرس *mudarris*, خواننده *khānanda*, درس دهنده *dars dehandā*, واعظ *wāṭṭ*.

LEDGE, *n.* تخت *takhta*, طبقه *tabaka*.

LEDGER, *n.* دفتر *daftar*, حساب نامه *hisāb nāma*.

LEECH, *n.* علقه *ālka*, زالو *zālū*, زلو *zalū*

LEEK, *n.* گندام *gundāna*.

LEER, *n.* نگاه *kaj nigāhī*, غمز *ghamz*.

LEER, *vi.* نگاه کردن *kaj nigāhī-k.*, غمز نمودن *ghamz-n.*

LEES, *n.* درد *durd*, فضل *fazla*.

LEEWARD, *a.* بسوی باد *ba sūi bād*.

LEEWAY, *n.* پهلو روی *pahlū rawī*.

LEFT, *a.* (not right) چپ *chap*, راست *nārast*, یسار *yasār*, دست *dasti*, دست چپ *dasti yasār*. Going to the left, چپ رو *chap rau*. The left wing of an army, میسر *maysarat*. To the right and left, بسوی چپ *basūi chap u rāst*, میمنت *meymanat* میسرت *maysarat*.

LEFT-HANDED, *a.* دست چپ *chap-dast*, شمالی *shimālī*.

LEG, *n.* ساق *sāk*, پا *sāki pā*.

Calf of the leg, گوشت ساق *gūshṭi sāk*.

LEGACY, *n.* میراث *mīrās*, ترک *tarka*, وصیت *wasīyat*.

LEGAL, *a.* موافق شرع *muwāḥiqi sharʿ*, حلال *halāl*, مشروع *mashrūd*, شرعی *sharʿī*.

LEGALITY, *n.* شریعت *sharʿāt*, جور *javāz*.

LEGALIZE, *vt.* مشروع کردن *mashrūd-k.*, حلال نمودن *sharʿī-s.*, ساختن *halāl-n*.

LEGALLY, *ad* شرعاً *sharʿān*, حلالانه *halālāna*, با شریعت *bā sharʿāt*.

LEGATE, *n.* vide DELEGATE.

LEGATION, *n.* الحجی گری *ilchī garī*.

LEGATOR, *n.* وصی *musī*, وصیت گر *wasīyat gar*.

LEGEND, *n.* قصه *kissa*, افسانه *afsāna*.

—(memorial) تذکرت الاولیا *tazakīratu'l aulīyā*—(chronicle) روایت *rawāyat*.

LEGENDARY, *n.* نقل خلاف باور *nakli khilāfi bāwar*, باورگو *yāw ugū*.

LEGER, *n.* دفتر *daftar*.

LEGERDEMAIN, *n.* حقم بازی *hukka bāzī*, شعبده *shu'badah*.

LEGGED, *a.* ساق دار *sākūtār*.

LEGIBILITY, *n.* خوانده شدگی *khānda shudagī*, صافی *sāfi*.

LEGIBLE, *a.* خوانده شدنی *khānda shudanī*, خوانا *khānā*, ممکن خوانده شدن *mumkinī khānda shudan*.

LEGIBLY, *ad* صاف صاف *sāf sāf*, بطور *bu taurī* خوانای *khānāi*.

LEGION, *n.* گروه *guruh*, تمن *taman*, لشکر *lashkar*, سپاه *sipāh*, (pl. اجناد *jund*), *pl.* لشکر *lashkar*.

LEGIONARY, *a.* سباهی *sipāhī*, لشکری *lashkarī*.

LEGISLATE, *vi.* ساختن قانون *kānūn-s.*

LEGISLATION, *n.* وضع قانون *waz' k'ānūn,*
قانون سازی *kānūn s'āzī.*

LEGISLATIVE, *a* شرابعی *shar'ā'ī,* قانون ساز *kānūn s'āz.*

LEGISLATOR, *n.* واضع القانون *shar'f,* شارع *shār'f,*
wāzi'u'l k'ānūn.

LEGISLATURE, *n.* قوت شرایع گزاری *kuwātī shar'ā'id guzārī,* حکمرانی *hukm-rānī,* اهل قانون *ahli k'ānūn.*

LEGITIMACY, *n.* مواولر محلول *maulūdi mahlūl,* حلال زادی *halāl zādīgī.*

LEGITIMATE, *a.* حلال زاده *halāl zāda,* روا جابر *rawā, jāiz,* حقیقی *hukūkī.*

LEGITIMATE, *vt.* حلال راده ساختن *halāl zāda-s,* روا گردانیدن *rawā-g.*

LEGITIMATELY, *ad.* بالحلل *bilhalāl,* حسب قانون *hasbi k'ānūn.*

LEGITIMATION, *n.* دادان حلال زادی *dāni halāl zādīgī,* پارسا سازی *pārsāsāzī.*

LEGUME, *n.* حب و طیدت *katīnat,* حب *habb*

LEGUMINOUS, *a.* طایفت مدسوب *katīnat m'nsūb.*

LEISURE, *n.* فراغت *fursat,* فرصت *fursat,* آزادی *āzādī,* مهلت *mohlat.*

LEISURELY, *ad.* فرصتانه *fursatāna,* با فراغت *bā farāghat.*

LEMMA, *n.* مقدمه *mukaddama.*

LEMON, *n.* ترنج لیمو *līmu,* ترنج *turenj,* Lemon juice, عرق لیمو *draki līmu,* لایمون *laymūnā.*

LEMONADE, *n.* شربت لیمو *sharbatī līmū,* آب لیمو *ābi līmū.*

LEND, *vt.* (money) وام دادن *wām-d,* عاریت دادن *karz-d,* عاریت دادن *ārīyat-d,* اقراض نمودن *ikrāz-n.* —(goods) اعانت ساختن *iārat-s.* To lend upon interest, ربا خوردن *ribā-kh.* Lend without interest, اسلاف کردن *aslāf-k.* سلف

گوش *salaf-n.* To lend an ear,

دلوں *gūsh-d.* To lend assistance,

داری دادن *yārī-d,* عون دادن *dun-d.*

LENDER, *n.* وام دهنده *wām dahanda,* مقرض *mukrīz,* وام ستان *wām sitān,* عاریت رباخور *ribā khur.* —(of goods) عاریت دهنده *ārīyat dahanda.*

LENGTH, *n.* طول درازی *darāzī,* طول *tūl.*

Length of head, شنی *shanak.*

Length of time, مدت *muddat,* درج *derī,*

کثرت زمان *kasratī zamān.*

Length of life, درازی عمر *darāzī i ūmr,*

طول زندگی *tūlī zindagānī.*

Length and breadth, عرض و طول *tūl u drz.*

In length and breadth, طولاً *tūlan u drzan.*

Extended in length, دراز کرده شده *darāz kardā*

shuda, طول *tawīl.*

According to the length, بدرازی *badarāzī.*

At length, طولاً *tūlan.*

LENGTHEN, *vt., vi.* (make long) دراز کردن *darāz-k.,*

طولل ساختن *avīl-s.* —(grow long) دراز گشتن *darāz-g.,*

طول شدن *tawīl-sh.*

LENGTHILY, *ad.* بطور دراز *bā taurī darāz.*

LENGTHWISE, *ad.* از درازی *az darāzī,* طولاً *tūlan.*

LENGTHY, *a.* دراز *darāz,* مطول *mutawwal.*

LENIENCY, *n.* نرمی *narmī,* عطوفت *atūfat*

LENIENT, } *a.* نرم *narm,* ملایم *mulā-*

LENITIVE, } *yīm,* ملایم *mullayyīn.*

LENITY, *n.* ملایمت *narmī,* نرمی *mulā-*

نرم دلی *narm dilī,* حلم *hilm,* مهربانی *mehr bānī.*

LENT, *n.* رمضان *ramazān,* روزه *rūza.*

LENTEN, *a.* روزه و مضای *rūzai ramzānī.*

LENTICULAR, *a* عدسي *dilasī*.
 LENTIL, *n.* عدس *adus*, منجوج *manjū*.
 LEO, *n.* اسد *asud*, اسد درج *burjī asud*.
 LEONINE, *a.* اسدی *asadī*, شیرینی *shīrī*.
 LEOPARD, *n.* پلنگ *pilang*. A young leopard, بوزک *yūzak*.
 LEPER, *n.* اهل برص *ahli baras*, برصی *baras*, جذام *juzām*.
 LEPROSY, *n.* برص *baras*, پرسی *pīsī*, جذام *juzām*, بیاض *bayāz*.
 LEPROUS, *a.* برص *baris*, جذام *juzām*, مبروس *malbrūs*.
 LESION, *n.* زخم *zakhm*, صدمه *sadma*.
 LESS, *a.* کمتر *kūchaktar*, کمتر *kamtar*, اصغر *asghar*. More or less, کم و بیش *kam u bish*. So much the more or less, فکیف *fakayf*.—(in a lower degree) بدرجه کمتر *badarajai kamtar*.
 LESSEE, *n.* اجاره دار *ijāra dār*, کراجی *kirājī*.
 LESSEN, *vt.* کم کردن *kam kardan*, کاستن *kāstun*, تخفیف نمودن *takhfīf-n.*
 LESSON, *n.* نصیحت *nasīhat*, پند *pand*, تلمیذ *tambīh*.—(scholar's lesson) سبق *sabak* درس *dars*. To receive a lesson, درس گرفتن *dars-g.*, To give a lesson, سبق باندن *sabak-y.* To give a lesson, درس دادن *dars-d.*, سبق گفتن *sabak-g.*
 LEST, *conj.* مبادا *mabādā*, تا که *tā ke*.
 LET, *vt., vi.* (allow) اجازه دادن *ijāzat-d.*, دستور دادن *rukhsat-n.*, دستور دادن *dastūr-d.*, انان کردن *izn k.*—(hinder) مخالفت نمودن *manā-k.*, منع کردن *mukhālafat-n.* To let or let out for hire, اجاره بکرایه دادن *ba kirāya-d.*, اجاره نمودن *ijāra-n.* To let blood, رگ زدن *rag-z.*, فرو فصد کردن *fasd-k.* Let down, فرو دخول دادن *farū-h.* Let in, اجازت خرج دادن *dukhūl-d.* Let out,

ijāzati kharj-d. Let off a gun, بندوق رسی کردن *bandūk ramī-k.*, Let loose, توپ سر دادن *top sar-d.* Let slip an opportunity, پراگنده ساختن *kushādu-k.*, پراگنده کردن *parāganda-s.* Let slip an opportunity, فرصت کردن *fuuti fursat-k.*, کم فرصت شدن *kam fursat-sh.* Let alone! بگذار *buguzār*.
 LETHAL, *a.* سنگین *sangīn*, مهلک *ma-līk*, قاتل *kātil*.
 LETHARGIC, *a.* سبانی *subālī*, غشیان *ghashyān*, غشی *ghashy*.
 LETHARGY, *n.* سبات *subūt*, غشییت *ghashīyat*, سستی *sustī*.
 LETTER, *n.* (of the alphabet) حرف *harf*, (pl. حروف or احراف). The letters of the alphabet, حروف الهجاء *hurufut tahajjī*.—(written character) رزم *rakm*, (pl. رزوم). To repeat the letters of the alphabet, تہجی کردن *tahjī-k.* Letter by letter, حرف خط *harf beharf*.—(epistle) خط *khatt*, مکتوب *maktūb*, رقعہ *ruqd*, نامہ *nāma* Friendly letters, دوستی *nāmai dūstī*, مکتوب محبت *maktūbi mahabbat*. Imperial or royal letters, نامہ خاندانی *nāmai khākānī*. Letters patent, قرون سعادت *khālī humāyūni saādat maktūrūn*, رقوم *rukūmi shāh*. Letters of agreement, عہد نامہ *ahd nāma*. Letters of compliment, مکتوب ملاطفت *maktūbi mulātafat uslūh*. Agreeable letters, نامہ دلکشا *nāmai dīlku-shā*. Judicial letters, کاغذ قاضی *kāghazī kāzī*, حجت قاضی *hujjati kāzī*. Consolatory letters, تسلیت نامہ *tasliyat nāma*. Congratulatory letters, تہنیت نامہ *tahnīyat nāma*. Letters of attestation, شہادت نامہ *shahādat nāma*.

Supplicatory letters, مکتوبِ صراعت *maktūbi zarādt uslūb*. Letters of apology, اعتذار نامہ *aātizār nāma*. Letters of recommendation or intercession, سفارش نامہ *safārish nāma*, شفاعت نامہ *shifādt nāma*. Threatening letters, مکتوبِ تهدید و مصحوب *nuktūbi tahdūd mas-hūb*, مکتوبِ ستم *nuktūbi sitam āmiz*. Letters of capitulation, اطاعت نامہ *atādt nāma*, عهد نامہ *dhul nāma*. Letters announcing victory, فتح نامہ *fath nāma*. A letter of exchange, ہندوی *hundurwī*. A letter-carrier, کاسد *kāsīd*, پیک *payk*, حاملہ مکتوب *hāmili maktūb*. Sending letters to one another, مراسلت *murāsulat*, مکاتبت *mukātabat*. To write letters, خط نوشتن *khatt khutūt-n*, مکتوبِ مسطور نمودن *maktūb mastūr-n*. The forms of letter writing, اشیا *inshā*. The cover of a letter, لِفافہ *lifāfa*.

LETTER, *vt.* (stamp with letters), باحروف کردن *bā hurūf nishān-k*.

LETTERED, *a.* صاحبِ علم *sāhibi ilm*, دانا *jānā*.

LETTERLESS, *n.* نادان *nādān*.

LETTUCE, *n.* کاهو *kāhū*, خس *khass*.

LEVANT, *a.* vide EASTERN.

LEEVE, *n.* سلام دربار *darbār*, عام *salāmī ān*.

LEVEL, *n.* (a plain) جای هموار *jāi hamwār*, عریضہ *jāi basūt*, آمینہ *āmīnat*. Soft level ground, سردج *sardah*.—(rate, standard) میزان *mīzān*, وزن *vazn*.—(equality of rank) ہمزادگی *hamsarī*, تناسبیت *munāsabat*,—(proportion) ہنجار *anjār*. A mason's level, ہنجار

hanjār. To be upon a level (with any person) ہمسر شدن *hamsar-sh*, جفتی *hamkadī-sh*, ہمسری دادن *justi-d*, یکسان شدن *yaksān-sh*. To put upon a level, ہمسری ساختن *ham sarī-d*, یکسان ساختن *yaksān-s*.

LEVEL, *a.* صاف *hamwār* *sāf*, اناقی *hampāyu*, ہمسر *hamsar*, برابر *ufākī*, *barābar*.

LEVEL, *vt.* برابر کردن *barābar-k*, ہموار *hamwār-s*, ہمدرج گردانیدن *hamdaraju-g*.

LEVELLED, *a.* (grounded) مسطح *mu-sattah*, برابر ساختہ *barābar sākhṭa*.

LEVELLER, *n.* برابر کنندہ *barābar kun-anda*, یکسان سازندہ *yaksān sāzanda*.

LEVELNESS, *n.* برابری *hamwārī*, تسویات *barābarī*, *taswīyat*.

LEVER, *n.* پیتکانی *pītkānī*, بلکن *balkān*.

LEVERAGE, *n.* ارتعاع *irtifād*, رفع *raft*.

LEVERET, *n.* خرمن *khirnik*, (پل خزانہ).

LEVIABLE, *a.* قابل تحصیل *kābili tahsīl*.

LEVIGATE, *vt.* سادہ *sāydan*, سحر *sahk-k*.

LEVIGATION, *n.* سحر *sahk*.

LEVITE, *n.* شریف *lāvī*, شریف *sharīf*.

LEVITIC, *a.* شریفی *sharīfī*, سیدی *sayyidi*.

LEVITY, *n.* سبکی *subukī*, سبکساری *subuksārī*, خفت *khiffat*. Levity of behaviour, بی نڈانی *bī sabātī*, بی استقلال *bī istiklālī*.

LEVY, *vt.* لشکر جمع کردن *lashkar jamt-k*. Levy tributes or taxes, خراج *khirāj* و خراج *akhz-k*, خراج و خراج *bāj u khirāj tahsīl-k*. To levy war, جنگ کردن *jang-k*. To levy a fine, جریمہ کردن *jarīma-k*.

LEVY, *n.* (of men) لشکر جمعیت *jamī*.

dti lashkar.—(of money) خراج *bāj*, *khirāj*.

LEWD, *a* دوساډې *shahwati*, شهوتی *nafsānī*, زناکار *zinā kār*.

LEWDLY, *ad.* نا پرهیزگارانه *nāparhīzgarāna*.

LEWDNESS, *n.* دوس پرستی *nafs-parastī*, شهوت *shahwat*.

LEXICAL, *a.* لغوی *lughwī*, فرهنگي *farhangī*.

LEXICOGRAPHER, *n.* اهل لغت *ahli lughat*, لغت نويس *lughat nawīs*.

LEXICOGRAPHY, *n.* علم لغت *ilmi lughat*, لغت نويسي *lughat nawīsī*.

LEXICOLOGY, *n.* سخن شناسي *sakhun shanāsī*, علم کلام *ilmi kalām*.

LEXICON, *n.* لغت *lughat*, (pl. لغات), فرهنگ *kitābi lughat*, کتاب لغت *farhang*.

LIABILITY, *n.* سزاواري *istilākā*, استحقاق *sazāwārī*.

LIABLE, *a.* معرض *muḍ-raz*, سزاوار *nā muāf*, نامعاف *sazāwār*. Liable to indisposition, ممراس *mimrāz*, موصوب *mūwassab*. Liable to suspicion, مرجم *muraḥam*. Anything liable to error, اغلوطه *ughlūtāt*.

LIAR, *n.* کاذب *durūghū*, دروغ گو *kāzib*, کذاب *kazzāb*. To prove one a liar, مکزب کردن *mukzīb-k*. Treating as a liar, تکذیب *takzīb*.

LIBATION, *n.* هدم *bādu rīzī*, پاده ریزی *hadaya khamrī*.

LIBEL, *n.* هجو *bad nāmī*, بد نامی *hajw*, بختان *bukhtān*, مذمت *mazammāt*, افترا *iftirā*.

LIBEL, *vt.* هجو کردن *hajw-k.*, مذمت کردن *mazammāt-k.*, عیب نادت کردن *ḍib sābit-k.*

LIBELLER, *n.* بدنامي دودس *badnāmī navīs*, مغذری *muḥṭarī*.

LIBELLOUS, *a.* vide DEFAMATORY.

LIBERAL, *a.* سخنی *sakhī*, (munificent) کشاده دل *kushāda dil*, کرم *karīm*, عطا بخش *javānmard*, جوامرد *ḍī-bakhsh*. Of liberal extraction, اصل *asl zāda*, پاک نژاد *pāk nīzhād*, صاحب ادب *sharīf*—(polite) اهل آرم *ahli āzarm*.

LIBERALITY, *n.* کشا دلی *kushāda dilī*, کرم *karām*, جوامردی *javānmardī*, بذل *barī*, سخا *sakhā*, سخاوت *sakhāwat*.

LIBERALIZE, *vt.* آزاد کردن *āzād-k.*, خوش خیال کردن *khush khīyāl-k.*

LIBERALLY, *ad.* جوامردانه *javānmardāna*, کریمانه *karīmāna*, فیضاً *jayzan*.

LIBERATE, *vt.* خلاص *āzād-k.*, آزاد کردن *rahā-k.*, نجات دادن *najāt-d.*

LIBERATION, *n.* آزادی *khulāsī*, خلاصی *āzādī*, رهای *rahāī*.

LIBERATOR, *n.* رهای بخش *rahāī bakhsh*, نجات آور *najāt āvar*.

LIBERTINE, *n.* خرداډې *bī kargi*, دید *khārā'atī*, دکار *badkār*, رند *rind*, صاحب شهوت *sāhibi shahwat*, هوس *sāhibi hawas*.

LIBERTINISM, *n.* بدکاری *badkārī*, کفر *rindī*, شهوت *shahwat*, کسر *kufī*, فساد *fusād*.

LIBERTY, *n.* آزادی *āzādī*, رهای *rahāī*, رستگاری *rustgarī*, خلاصی *khulāsī*.—(exemption) معافی *muāfī*.—(relaxation of restraint) اطلاق *itlāk*, کشادگی *kushādagi*.—(leave) اجازت *ijāzat*. To set at liberty, آزاد کردن *āzād-k.*, خلاص کردن *rahānīdan*, *khulās-k.*

- LIBIDINOUS, *a.* شهوتي *shahwatī*, بي ضبط *bī zabt*.
- LIBRA, *a.* ميزان *mīzān*, درج *burjī mīzān*.
- LIBRARIAN, *n.* داروغه کتب خانہ *dārū-ghai kutub khāna*, صحاب *salhāf*, سفار *saffār*.
- LIBRARY, *n.* کتب خانہ *kutub khāna*, قاطر *kimatr*, کتاب خانہ *kitāb khāna*.
- LIBRATE, *vt.* تعدیل کردن *taḍdīl-k.*, سنجیدن *sanjidan*.
- LIBRATION, *n.* تعادل *muādalat*, تعادل *taḍdīl*, هموزی *hamwazanī*.
- LICENSE, *n.* خود کامی *khud kāmī*.—(permission) اجازت *ijāzat*, رخصت *rukhsat*, دستور *dastūr*, اذن *izn*. Letter of license, حکم نامه *hukm nāma*, پروانه *parwāna*.
- LICENSE, *vt.* اجازت دادن *ijāzat-d.*, پروانه دادن *parwāna-d.*
- LICENSER, *n.* اجازت دهنده *ijāzat-dahundu*, پروانه دهنده *parwāna dahanūdu*.
- LICENTIATE, *n.* اجازت یافته *ijāzat yāfta*, مرخص *murakhkhas*.
- LICENTIOUS, *a.* بد اخلاق *bad ikhlāk*, شقی *shakīy*, مسرف *musrif*.
- LICENTIOUSLY, *adv.* شوخانه *shokhāna*, مسرفانه *musrifāna*.
- LICENTIOUSNESS, *n.* شوخی *shokhī*, عدم ضبط و ربط *shukāwat*, شقاوت *ādami zabt u rabt*.
- LICIT, *a.* حلال *halāl*, روا *rawā*, جائز *jāiz*.
- LICK, *vt.* لیسیدن *līsīdan*, لیس کردن *lahs-k.*—(beat) ضرب کردن *zarb-k.*, کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*. Lick up, خوردن *khurdan*, بلع کردن *balt-k.*
- LICK, *n.* لیسیدگی *līsīdagī*, لیس *lahs*.—(blow) ضرب *zarb*, کوب *kūb*. Any thing licked, لیسوب *lasūb*.
- LICKERISH, *a.* نفیس *nafīs*, طامع کار *tamīkār*.
- LICORICE, *n.* اصل السوس *aslu's sūs*.
- LICTOR, *n.* سرهنگ *sarhang*, محضر *mahzar*.
- LID, *n.* سرپوش *sar pūsh*, سرختم *sarkham*, تم *tam*. Redness of the eye-lid, رمش *ramash*. Having a pain in the eye-lids, مرسع *murassē*.
- LIE, *n.* دروغ *durūgh*, کذب *kizb*, بهتان *buhātān*, خلاف *khilāf*. To invent lies, افترا کردن *iftirā-k.*
- LIE, *vi.* (tell a lie) دروغ گفتن *durūgh-g.*, کذب کردن *kizb-k.*, تزییر بستن *tazwīr-b.*
- LIE, *vi.* (recline) آرام کردن *ārām-k.*, خفتن *istirāhat-k.*, استراحت کردن *khuftan*, خوابیدن *khābīdan*.—(remain fixed) ثابت بودن *bar karār-sh.*, نشست کردن *sābit-m.*—(reside) مکان داشتن *makān-d.* To lie hid, پنهان شدن *ba pinhān-sh.*, نهفته بودن *makhfī-sh.*, در زندان *nihūfta-b.* To lie in prison, در زندان بودن *dar zindān-b.* To lie in one's power, بدست آمدن *badast-ā.* To lie by, واماندن *ārāmīdan*, وایماندن *wā māndan*, اقامت نمودن *akāmat-n.* To lie down, استراحت کردن *istirāhat-k.*, آرام کردن *ārām-k.* To lie in (to be in child-bed) وضع حمل کردن *wazī haml-k.* To lie under, بر دار بودن *farmān bardār-b.* To lie upon, لازم گشتن *lāzim-g.* To lie with, نکاح کردن *nikāh-k.*
- LIEF, *adv.* بخوشنودی *ba khūshnūdī*.
- LIEGE, *n.* vide Sovereign, Subject.
- LIEU, *n.* بدل *badal*, عوض *twaz*. In lieu of, بجای *bajāi*.
- LIEUTENANCY, *n.* جانشینی *jā nishīnī*, نیابت *niyābat*.
- LIEUTENANT, *n.* قائم مقام *kāim mukām*

نايب *nāib*, (pl. نواب *khulīfa* (وکیلا *wakīl*, (pl. Lord Lieutenant, اکرم سردار *sardārī akram*, صدر اعظم *sadrī adzam*. Lieutenant-colonel, نایب سرهنگ *nāibī sarhang* Lieutenant-General, نایب سردار *nāibī sardār*. Lieutenant-Governor, نایب *nāibu'l hukūma*.

LIEUTENANTSHIP, *n.* فام مقامی *kāyīm mukāmī*, وکالت *wakālat*.

LIFE, *n.* زندگانی *zindagī*, زندگی *zindagānī*, عمر *umr*, حیات *hayāt*, جان *jān*, همدی *hastī*. Present life, این جهان *in jehān*, دارالبقا *ākhiri* حیاتِ عاجل *hayātī ājilat*. The life to come, آخری *ākhiri* دارالبقا *daru'l bakā*. The present and future life, دو جهان *dū jehān*, دارن *dārayn*. An agreeable life, زیاده و عشرت *zindagāni ba dīsh u āshrat*. Life is sweet, شیرین جان *jān shīrīn ast*, A long life, عمر طویل *umrī tarwīl*. Possessing life, حادار *jāndār*. Possession of life, جاندار *jāndārī*. To restore life, زنده کردن *zinda-k*. Restoring life, زنده ساز *zinda sāz*. To lead a life, زندگانی گذران کردن *zindagāni guzarān-k*. To expose one's life, جانفروزی *tarki sar-n*. Increasing life, روح افزا *rūh afzā*. — (vivacity) زندگی *zinda dīlī*, زیاده *zīrākī*, دلیری *tēzi*, دلیری *dilerī*.

LIFE-GIVING, *a.* روح بخش *rūh bakhsh*, عمر ده *umr dah*.

LIFE-GUARD, *n.* محافظ *muhāfizi* جان *jān*.

LIFELESS, *a.* بی حیات *bījān*, بی قدرت *bī hayāt*, نا روان *nā rawān*, بی

بهره *bī kudrat*, نازوان *nā rawān*, افسرده *afsurda*.

LIFELESSLY, *ad.* بطور *bilā jān*, بی حیات *batauri bī hayāt*.

LIFELESSNESS, *n.* بی جانی *bī jānī*, عدم دوت *ddami kuwat*.

LIFT, *vt., vi.* برداشتن *bur-d*, بردارداشتن *buland-s*, افراختن *afrahātan*.

LIFT, *n.* کمک *yārī*, بار *kumak*. — (rise) رفعت *rafʿ*, برداشت *bur-dāsh*.

LIGAMENT, *n.* پیوند *band*, پیوند *pay*, بند *payvand*, *mukayyad*.

LIGATURE, *n.* بستگی *bastagī*, عقد *ahd*.

LIGHT, *n.* نورانی *raushnī*, نور *nūr*, نورانی *nūrānī*, شعاع *shuā*, نور آفتاب *shuāi shamsh*. Light of the sun, نور آفتاب *nūri āftāb*. The light of the moon, ماه *māh*, روشنای *mahtāb*. Diffusing light, ضیا پاش *ziyā pāsh*. To bring to light, اظهار کردن *izhār-k*, شمع *zāhir-k*. — (lamp) چراغ *chirāgh*, قندیل *kandil*. — (instruction) تالیف *tālīf*, تعلیم *taʿlīm*.

LIGHT, *a.* (bright) روشن *raushan*, مدور *munawwar*, تابناک *tābnāk*.

LIGHT, *a.* 1. (not heavy) سبک *subuk*, خفیف *khufīf*, ناگران *nā girān*. Somewhat light, سبکچه *subukcha*. 2. (active) چالاک *chālāk*. 3. (easy of digestion, as light food) خوش گوار *khush guvār*. 4 (not chaste) ناپاک *naṭīk*, ناپاک *nā parhez*. 5. (not gross) ناستبر *nā sitabr*. 6. (of little value) سبکمایه *sabukmāya*. 7. (unencumbered) بار *nā girānbār*. 8. (not difficult) آسان *āsān*, بی درد *nādrushwār*. 9. (not painful) بی رنج *bī ramj*.

LIGHT, *vt.* (set on fire) افروختن *afrūkh-tan*, *افروز کردن* *ālīsh afrūz-k.* Light a candle or a lamp, شمع افروز ساختن *shamē afrūz-s.*, موم سوز کردن *mūm sūz-k.*, چراغ افروختن *chirāg-a.*—(to give light) روشنی دادن *raushnī-d.*, نور نمودن *nūr-n.*, زیبا پاشیدن *ziyā-p.*

LIGHT, *vi.* (come down) آمدن *farūd-ā.*, (to light as a bird on a tree) لود نمودن *labūd-n.* To light upon by chance, راست *rāst-u*, از اتفاقا *az ittifāk-y.*

LIGHTEN, *vi.* درخشیدن *dirakhshīdan*, درخشان شدن *bark-k.*—(shine like lightning, درخشان شدن *bark āsā ziyā-p.*—(illuminate) روشن کردن *raushan-k.*, زیاده گسترده *ziyā-g.*—(exonerate) سبک بار ساختن *sabukbār-s.*—(exhilarate) دلشاد کردن *dilshād-k.*, خوش خاطر کردن *khush khātīr-k.*

LIGHT-FINGURED, *a.* چابک دست *chābuk dast.*

LIGHT-FOOTED, *a.* تیز رو *subukpā tez rau.*

LIGHT-HEADED, *a.* سبکسر *sabuksar*, بی حواس *shūrīda.*—(delirious) *bī hawāss*, بی خود *bī khud.*

LIGHT-HEARTED, *a.* دلشاد *dilshād*, دلخوش *dil khush.*

LIGHT-HEARTEDNESS, *n.* بی خودی *bī khūdī*, بی حواسی *bī hawāssī.*

LIGHT-HOUSE, *n.* منار *manār*, معارف *manārat*, (پل - منار *manār - pl.*)

LIGHT-INFANTRY, *n.* سرباز سبک دست *sarbāzi subuk dast.*

LIGHTLY, *ad.* (without weight) سبکانه *sabukāna*, خفیهانه *khafifāna.*—(without difficulty) نامشکله *nā mushkilāna*, بی سبب *āsāna.*—(without cause)

bī sabab, بی تقدیر *bī takrīb.*—(cheerfully) خرمانه *shādmāna*, خرم *khurramāna.*—(not chastily) بی پاک *bī pākī*, غیر پرده *ghayri parhez.*—(nimbly) بی سبکپای *bā subuk pāya.*—(without steadiness) بی فراری *bī karārī.*

LIGHT-MINDED, *a.* سبک خرد *subuk khirad*, بی فرار *bī karār.*

LIGHTNESS, *n.* سبکی *subukī*, چستی *chustī*, خفت *khiffat.*—(agility) چالاک *chālākī.*—(want of chastity) بی پردهزی *bī parhezī.*

LIGHTNING, *n.* برق *bark*, تاب *tāb*, آتش باز *darakhsh*, صاعقه *sārika*, *ātish bāz.*

LIGHTNING-ROD, *n.* میل برق *mayli bark.*

LIGHTS, *n. pl.* شمش *shush*, ره *rāh.*

LIGHTSOME, *a.* (exhilarating) دلنواز *dil nawāz.*—(not dark) روشن *raushan.*

LIGHTSOMENESS, *n.* شادی *shādī*, روشنی *khurramī.*—(brightness) *raushnī.*

LIKE, *a.* مانند *mānand*, مثل *misl*, برابر *barābar*, یکسان *yaksān*, مشابه *mushābih*, مانستن *hamāwar*, To be like, مانستن *mānistān*, مشابه شدن *mushābah-s.* To make like, تدایر کردن *tanzīr-k.*, نمذیل نمودن *tamsīl-n.* *ad.* (in comp.) سان *sār* و اش *asā* سا *sā* کی *ki* چون *chūn*, هم چون *hamchūn*, چنان *chunān*, چو *chu.* Like a man, (manlike) مرد آسا *mard āsā.* Like ambergris, عذرسا *āmbersā.* Like a king, (royal) شاهوار *shāhwar.* Like an atom (minute), ذره وار *zarravar.* Like the moon, قمر و اش *kamrwash.* Like the sea, دریا مانند *daryā mānand.* Like wax, شمع سان *shamtsān.* Like the full moon, بدر صفت *badar sifāt.*

Like the sun, شمس مِثال *shams misāl*. In like manner, آینه چنان *ān chunān*, کما *kamā*.
LIKE, *vt.* دوست داشتن *dūst-d.*, پسندیدن *pasand-k.*, پسندیدن *pasandidan*, نیکو داشتن *neku-d.*, راضی شدن *rāzī-sh.*, تحسین کردن *tahsīn-k*.
LIKELIHOOD, *n.* معقولیت *madkūlīyat* (*pl.* احتمالات *ihitimāl*).
LIKELY, *a.* معقول *madkūl*, محتمل *muhtamal*, پسندیده *pasandida*.
LIKELY, *ad.* معقوله *madkūlan*, احتمالا *ihitimālan*, اغلب *aghlāb*.
LIKEN, *vt.* vide COMPARE.
LIKENESS, *n.* ماندگی *mānandagī*, مثل *tamsīl*, برابری *barābarī*, تشبیه *tushbīh*, تصویر *taswīr*, صورت *sūrat*.
LIKEWISE, *ad.* نیز *nez*, هم *ham*, ایضا *aīzan*.
LIKING, *n.* پسندگی *pasandagī*, نیکوداری *nekūdārī*, رغبت *raghbat*.
LILAC, *n.* گلِ باس *guli yūs*.—(color) ارغوانی *arghawānī*.
LILY, *n.* سوسن *sūsan*, سمن *saman*.—(water-lily) نیلوفر *nīlūfar*.
LIMB, *n.* عضو *ūzw* (*pl.* اعضا *ashā*). Maimed, maimed in any member, مقطوع العضو *maktū'ul uzv*.—(edge) لب *lab*, جانب *jānib*, کناره *kināra*.
LIMB, *vt.* دریدن وصل کردن *wasal-k.*—(cut) دریدن *burīdan*.
LIMBER, *a.* نرم *narm*, مطیع *mutīd*.
LIMBO, *n.* برزخ *barzakh*.—(prison) زندان *zindān*.
LIME, *n.* آهک *āhak*, نوره *nūra*, لیاط *liyāt*, پاج *pāk*, ساروج *sārūj*. Burnt lime, کوهیج *kūhīj*, مکلس *mukallas*.

Bird lime, دبی *dibk*.—(a sort of lemon) لموی کاغذی *līmūi kāghzī*.
LIME, *vt.* 1 (to ensnare with birdlime) با دبی گرفتن *bā dibk-g*. 2. (manure with lime) بار دادن *bār-d*. 3. (cement) وصل کردن *wasal-k.*, بچتن *bāch-tan*.
LIMEKILN, آهکِ بَرِ خاَم *āhak paz khāna*, کوره آهکِ پزی *kurai āhak pazī*.
LIMESTONE, *n.* سنگِ آهکِ *sangi āhak*.
LIME-WATER, *n.* آبِ آهکِ *ābi āhak*.
LIMIT, *n.* حد *hadd*, (حدود *pl.*) سرزمین *sarzamīn*, کران *kirān*.
LIMIT, *vt.* حد کردن *hadd-k.*, محدود بستن *haddūd-b*, تحدید نمودن *tahdūd-n*.
LIMITATION, *n.* تحدید *tahdūd*, حد *hadd*.
LIMITED, *a.* محدود *mahdūd*, متحدد *mutahaddad*.
LIMITLESS, *a.* بی حد *bī hadd*, بی کران *bī kirān*.
LIMN, *vt.* vide PAINT.
LIMNER, *n.* نقاش *nakkāsh*, مصور *musawwir*, آَش *āsh*.
LIMP, *vi.* لنگیدن *lungīdan*, رفتن *langān-r.*, سادط بودن *sākit-b*.
LIMPID, *a.* پاک *pāk*, صاف *ṣāf*, زلال *zulāl*. Limpid water, زلالِ آبِ *ābi zulāl*.
LIMPIDITY, **LIMPIDNESS**, *n.* صفا *ṣafā*, زلالی *zulālī*, پاکي *pākī*.
LIMPING, *a.* لنگان *langān*, لنگان *langān*.
LIMPINGLY, *ad.* لنگانه *langāna*.
LINCH-PIN, *n.* میخ *mekh*, مسمار *mismār*.
LINE, *n.* خط *khatt*, (خطوط *pl.*) سطر *satar*.—(a slender cord) طناب *tanāb*, رِسمان *rismān*.—(the equator) خطِ استوا *khatti istiwā*. Equinoctial line, خطِ اعتدال *khatti attidāl*. A right line, خطِ مستقیم *khatti mustakīm*. A parallel line, خطِ متوازي *khatti muta-wāzī*. A curved line, خطِ منحنی *khatti munhanī*, خطِ موج *khatti mu'aj*.

wiraj. A longitudinal line, خط مجوز *khati mīlavar*. An unequal line, خط مختلف *khati muk'tadif*. A meridional line, خط نصف النهار *khati nisfu'n nahār*. Crooked line, خط کج *khatti kaj*. A circular line, خط مستدبر *khati mustadīr*. A perpendicular line, خط عمود *khatti āmūd*. A definite line, خط محدود *khati mahdūd*. An indefinite line, خط غیرمحدود *khati ghayr mahdūd*. Foundation line of a house, خطت *khittat*. A plumb line, خط سرب *hanjār*. A black line, خط سیاه *khati siyāh*. A line on the palm of the hand, سر *sirr* or *surr* (pl. *امرار*). Lines on the face, خطار *nizār*. Fishing line, رشته ماهی *rishṭai māhī*. Line of a book, سطر *satar*.—(verse, hemistich) مصراع *misrāh*. In one line, یکزده *yak zada*—(military trenches) مواسیر *muhāsīr*, (pl. *خطاد بنی*) A line of battle, صف *saff*. Family line, نسل *nasl*, رسم سلسله *rasm silsila*, آل *āl*, خاندان *khāndān*. To draw a line, خط کشیدن *khatt-k*.

LINE, *vt.* استر *tabtīn-k.*, نبطین کردن *astar-n.*, To line with fortification, تحصین کردن *tahsīn-k.* To line with soldiers, باسپاه ساختن *bā sipāh hafz-s.*

LINEAGE, *n.* نسل *nasl*, خاندان *khāndān*, اصل *asl*.

LINEAL, *a.* (composed of lines) خطوطی *khutūtī*, مستور *mastūr*.—(genealogical) اصلي *aslī*, خاندانی *khāndānī*.

LINEALLY, *ad.* در خط مستقیم *dar khatti mustakīm*, نظامانه *nazāmāna*.

LINEAMENT, *n.* نقشه *chehra*, صورت بدنی *nakshā, sūrat banī*.

LINEAR, *a.* vide LINEAL.

LINEN, *n.* کتان *kattān*, شرب *sharb*, کرباس *kīrbās*. Linen-draper, بزاز *bazzāz*, پارچه فروش *pārcha furūsh*.

LINEN, *a.* کرباسی *kīrbāsī*.

LINGER, *vi.* (remain long in pain) بزمان *ba zamāni*, طول در کشیدن *dar-d-k*—(to be in suspense) دول در رای خود متردد بودن *dudīl-sh.*, در رای خود متردد بودن *dar rāyi khud mutaraddud-b.*, در زمان بمان *derī-n*, taraddud-n.—(to protract) درنگ کردن *dirang-k.*, واکشیدن *wāpas-a.*, واکش *wā-k*. Linger behind, پس استادن *pas-ī*. Linger in expectation or uncertainty, مدت مدید امید داشتن *ba mudlati maṭīd umed-d.* Linger long without action, بزمان کدیر بی کار بودن *ba zamāni kasīr bī kār-b.*

LINGERING, *a.* درنگ *dirang*, واکش *wākash*.

LINGERINGLY, *ad.* بانوایی *bā tawānī*, بدری *ba derī*.

LINGUADENTAL, *a.* لسانی و سنی *lisānī wa sinnī*.

LINGUAL, *a.* لسانی *lisānī*, زبانی *zabānī*.

LINGUIST, *n.* اهل لغت *ahli lughat*, زباندان *zabāndān*, اهل زبان *ahli zabān*, لسان آموز *lisān āmūz*.

LINGUISTIC, *a.* لسانی *lisānī*, متعلق بلسان *mutaḍalluk ba lisān*.

LINIMENT, *n.* مرهم *marham*, طلا *tīlā*.

LINING, *n.* استر *astar*, بطانه *batāna*.

LINK, *n.* (of a chain) حلقه زنجیر *halkai zanjir*.—(torch) مشعل *mashāl*.

LINK, *vt.* پیوستن *silsila-k.*, پیوستن *paywastan*, پیوستن *makrūn-n.*

LINNET, *n.* کنجشک خوش الحان *kunjishki khush alhān*.

LINSEED, *n.* تخم کتان *tukhmī kattān*,
بازر *bazrak*.

LINSEED-OIL, *n.* روغن در کتان *raughani
bazari kattān*.

LINSEY-WOOLSEY, *a.* از ار کتان و پشم *az
kattān u pashm*.

LINT, *n.* کتان *kattān*, صوف *sūf*.

LINTEL, *n.* سر آستانه *sardar*, سر *sari āstāna*.

LION, *n.* شیر *shūr*, حیدر *haidar*, لایه *lais*,
اسد *asad*. A roaring lion, شیر زبان
shūrī zhiyān. A furious lion, شیر شرزه
shūrī sharza, شیر مست *shūrī mast*.
Hunting lions, شکار شیر *shikārī
shūr*. Bold as a lion, شیرانه *sherāna*.

LIONESS, *n.* شیر ماده *mālai shūr*, شیر
ماده *shūr māda*, اسدات *asadat*.

LIP, *n.* لب *lab*, شفه *shafa*, مشفر *mishfar*
(*pl.* مشافر). The two lips, الودربان *al
wazratāni*. Lip or edge of anything,
لب *lab*, کنار *kinār*. Full to the lip,
لبالب *labālab*, لبریز *labrīz*. To be
full to the lip, لبریز شدن *labrīz-sh*.

LIQUEFACTION, *n.* گداز *gudāz*, ادابت
izābat.

LIQUEFIABLE, *a.* ممکن گدار *mumkinī
gudāz*.

LIQUEFY, *vt.* گداز *gudākhtan*, گداز
شدن *gudāz-k.*, گداز شد *gudākhta-
sh*, ادابت کردن *izābat-k.*

LIQUESCENT, *a.* گدازا *gudāzā*, دایب
zā'ib.

LIQUID, *a.* آبی *ābī*, مذاب *muzāb*. To
render liquid, تمویه کردن *tamwīh-k.*

LIQUID, *n.* آب *āb*, ماء *mā*.

LIQUIDATE, *vt.* باز دادن *alā-k.* ادا کردن
bāz-d.

LIQUIDATION, *n.* قرض دهی *alā*, ادا
karz dalā.

LIQUIDNESS, *n.* آبداری *ābdārī*, گداری
gudāzi.

LIQUOR, *n.* آب *āb*, ماء *mā*.—(spirit)
شراب *sharāb*.

LIQUORICE, *n.* اصل السوس *asl's sūs*.

LISP, *vi.* مدله طلعان ناصی گفتن *misli
teflān nā sāf-g*.

LISP, *n.* زبان گرفتگی *zabān giriftagī*,
لکنت *luknat*.

LIST, *n.* (catalogue) فهرست *fihrist*, دفتر
daftar, جدول *jadval*. A list of
names, اسم نویسی *ism navīsi*. 2.
(enclosed ground for combats) میدان
maydān, کشته گاه *kushtī gāh*. 3.
(border of cloth) کنار *kinār*, دامن
dāman.

LISTEN, *vi.* گوش دادن *gū h-d*, استماع
istimād-k., شنیدن *sharīdan*.

LISTENER, *n.* مستمع *mustamī*, سماع
sāmī.

LISTENING, *n.* استماع *istimād*.

LISTLESS, *a.* غافل *ghāfil*, مست *sust*.

LITERAL, *a.* حرفی *harfī*, لفظی *lafzī*,
لغوی *lughavīy*. The literal meaning,
معنی لغوی *ma'ni lughavīy*. A literal
translation, ترجمه لفظی *tarjūmai lafzī*.

LITERALLY, *ad.* حرف بحرف *harf ba
harf*, بطور لغوی *ba tavvīri lughavīy*.

LITERARY, *a.* علمی *ilmī*, دانشی
dānishī, مرکب از الفاظ *murakkab az
alfāz*, اهل علم *ahli ilm*.

LITERATE, *n.* فضلا *fuzalī*, علما *illamū*.

LITERATURE, *n.* علم *ilm*, معرفت *ma-
drifat*, دانش *dānish*, فهم *fahm*, علمیت
ilmīyat, فضیلت *fuzūlat*.

LITHARGE, *n.* مردار سدگ *murdārsang*.

LITHOGRAPH, *n.* سدنک نویسی *sang
navīsi*, طبع *tabī*.

LITIGANT, *n.* مدعی *mudā'ī*, متخاصم
mutakhāsim.

LITIGANT, *a.* مدعی *khasīm*, مدافع *mudāi*, منازع *munāẓt*.

LITIGATE, *vt.* نزاع *dadwa-k.*, دعوی کردن *nizād-k.*, خصومت ساختن *kha-sūmat-s.*

LITIGATION, *n.* منازعت *dadwi*, منازیدت *munāzidt*, قصیه *kazīya*, خصومت *kha-sūmat*.

LITIGIOUS, *a.* منازع *munāẓt*, جو *kazīya ju*.

LITIGIOUSNESS, *n.* جدیگی *jang-jūi*, جوئی *kazīya jūi*.

LITTER, *n.* پالکی *miyāna*, پالکی *pālaki*, معاش *muhāfa*. An elephant-litter, عماری *īmārī*. 2. (a bed of straw for animals) آخور *ākhūr*. 3. (a brood of pigs), ناتیجا *natīja*. 4. (a condition of disorder), پریشانی *parīshānī*.

LITTER, *vt.* (bring forth as beasts) ولیدت *walīdat-n.* —(spread straw) پخش کردن *ākhūr-g* —(strow about) پاشان نمودن *parīshān-n.*

LITTLE, *a.* (small) خورد *khurd*, کوچک *kūchak*, معدر *saghīr*. —(in quantity) اندک *andak*, ذلیل *kalīl*. To become little, کم شدن *kam-sh.*, اندک گشتن *andak-g*. A little boy, پسرک *pisarak*. Little bits, خوربار *khur pāra*. Little matters, خرد *khurda*, مرده *murda*. The little finger, انگشت *angushti*, خورد *khurd*. Of little value, متاع *matā*, باق *bā'k*.

LITTLE, *n.* جزوی *juzwī*, اندکی *andakī*. —(a small space of time) بکچندی *yekechandi*, دقیقه *dakikat*. By little and little, اندک اندک *andak andak*, آهسته *āhista*, درجه *darja*, درجه *daraja*, آهسته *āhista*.

LITTLENESS, *n.* اندکی *kūchakī*, کوچک *andakī*.

LITURGY, *n.* آداب نماز *ādābi namāz*.

LIVE, *vt, vi.* زیستن *zīstan*, زندگی کردن *zindagānī-k.*, زنده شدن *zinda-sh.*, عمر کشیدن *ām-k.*. To live long, سال *sāl-kh.*, سال *sāl-d.*. To live in a place, خاگه گیر شدن *khānagīr-sh.*. To live well, عیش و عشرت کردن *dīsh ū dshrat-k*, بر خورداری گرفتن *bar khurdārī-g*. To live poorly, مغلس بودن *muflis-b.*, حاجتمند شدن *hājat-mand-sh.*

LIVELIHOOD, *n.* روزی *rozī*, گذران *guza-rān*, خوردی *khurdanī*, معاش *maāsh*.

LIVELINESS, *n.* شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, خوش طبعی *khūsh tabāyī*.

LIVELY, *a.* خرم *khurram*, شاد *shād*, دلشاد *dīl shād*, خوش طبع *khūsh tab*.

LIVELY, *ad* شادانه *shādāna*, با فرح *bā farīh*.

LIVER, *n.* 1. (one who lives) زندگانی *zindagānī* کشنده *kashanda*. 2. جگر *jigar*, کبد *kabīl*. Inflaming the liver, جگر سوز *jigar sūz*. The disease of the liver, زبادت الکبد *ziyādatu'l kabīd*.

LIVERY, *n.* لباس نوکران *libāsī naukarān*.

LIVID, *a* دیل وام *nīlfām*, زرد *zard*.

LIVIDITY, *n.* دیل فامی *nīlfāmī*.

LIVING, *a* زنده *zinda*, زیان *ziyān*, حی *hayy*. Ever living, حی *hayy*, لا یموت *lā yamūt*. Living and eternal, حی *hayy u kayyūm*.

LIVING, *n.* vide, LIVELIHOOD.

LIZARD, *n.* خداز *khunnāz*, چاپاس *chal-pāsa*.

LOAD, *n.* بار *bār*, حمل *haml*. Carrying loads, بار برداری *bār bardārī*. A bearer of loads, بار *bār*, حامل *hāmīl*. To lay down a load, وضع *waz*, حمل کردن *haml kardan*.

- haml-k.* Horse or camel loads, حمولات *humūlat*.
- LOAD**, *vt* بار نهادن *bār-n.*, حمل کردن *haml-k.* To load with chains, در زنجیر کردن *dar zanjir-k.* To load a cannon, توپ تیار کردن *top tayyār-k.* — (a musket) بندوق نیار کردن *bandūq tayyār-k* — (make heavy) بار کردن *pur bār-k.*, گران کردن *girān-k.*
- LOADED**, *pp., a.* گران بار *mahmūl*, میوه دار *girān bār*. Loaded with fruit, مسنار بار *mewadār*. Loaded with debt, در زنجیر قید شده *dar zanjir kayd shuda*.
- LOADSTONE**, *n.* آهن کش *āhan kash*, عباطیس *maghnātīs* آهن ربا *āhan rubā*.
- LOAF**, *n.* نان *nān*, کما *kumāch*.
- LOAM**, *n.* وحل *wahāl*, خلاب *khilāḥ*.
- LOAMY**, *a.* گلی *gilī*.
- LOAN**, *n.* (of goods) عاریت *āriyat*. — (of money) وام *wām*, قرض *karz*, دین *dayn*. — (promissory) سند استقراض *sanadi istikrāz*.
- LOATHE**, *vt.* نفرت داشتن *nifrat-d.*, کراهیت داشتن *karāhīyat-d.*
- LOATHFUL**, *a.* نفرت انگیز *nifrat-angīz*, مکروه *makrūh*.
- LOATHSOME**, *a.* مکروه *makrūh*, نفرت انگیز *nifrat angīz*.
- LOATHSOMENESS**, *n.* کراهیت *karāhīyat*, نفرت *nifrat*.
- LOBE**, *n.* (of the ear) بنای گوش *banāi gūsh*, نرم گوش *narmai gūsh*.
- LOCAL**, *a.* مقامی *mahallī*, محلی *maḥallī*, جای مدسوب *jāi mansūb*.
- LOCALITY**, *n.* مکان *makān*, جای *jāya*, محل *mahl*, موضع *mauzt*.
- LOCALLY**, *ad.* بانهاکان *bi'l makān*.
- LOCK**, *n* (of hair) زلف *zulf*, حعد *jadd*. — (of a door) قفل *kufī*, (pl. افعال).
- LOCK**, *vt.* با قفل بستن *bā kufī-band-k.*, قفل بستن *kufī-b.*
- LOCKED**, *a.* مقفل *mukfal*.
- LOCKER**, *n.* پرده *barfunda*, پرورنده *parwanda*.
- LOCOMOTION**, *n.* حرکت از جا *harakat az jā bajā*.
- LOCUST**, *n* جراد *jarād*, ملخ *malukh*. A swarm of locusts, نوات *sawwālat*.
- LODGE**, *vi, vt.* (reside) ماندن *māndan*, متمکن شدن *nashistan*, نشستن *mutu-makin-sh* — (place, fix) نهادن *nihādan*, نصب کردن *nash-k.* — (furnish with a temporary habitation) دوش دادن *būd u bāsh-d.*, منزل دادن *manzal-d.* To lodge at an inn, در کاروان سرای شدن *dar kārwān sarāya-sh*. To lodge with any person, همخانه بودن *hamkhāna-b*, همسفر شدن *ham sufra-sh*. To lodge in the memory, در خاطر نشاندن *dar khātir-n.* — (lay flat) برادر زمین نهادن *barābar zamīn-n.*
- LODGE**, *n* خانه *khāna*, مقام *mukām*. — (small house) خرگاه *khargāh* — (secret association) محل اجتماع *mahalli ijtīmād*.
- LODGER**, *n* مقیم *mukīm*, ناشده *bāshan-du*, مسافر *musāfar*. A fellow-lodger, همخانه *hamkhāna*, همسفر *hamsufra*.
- LODGING**, *n.* جای فرار *jāi karār*, دوش و هممان *būd u bāsh*, منزل *manzal*, سرای *mahnān sarāya*.
- LODGMET**, *n.* (accumulation) جمع *jamt*, آغالش *āghālīsh*. — (possession of an enemy's work), نصب در حصار *nash dar hisārī dushman*.
- LOFT**, *n.* سقف *tabaka*, طبقه *sakf*. A cock-loft, طبقه فونانی *tabakai faukānī*. A hay-loft, کاهخانه *kāh dān*, کاه *kāh*.

khāna. A corn-loft, خرمن گاه *khir-man gāh*.

LOFTILY, *ad.* (haughtily) متکبرانہ *muta-kabbirāna*, با کبر *bā kibr*.—(on high) بالا *bālā*, بلند *bulund*, رفیع *ba mukāni rafīd*.

LOFTINESS, *a.* (haughtiness) تکبر *taka-bbūr*, مغروری *maghrūrī*.—(height) بلندی *bulundī*, ارتفاع *irtifād*.

LOFTY, *a* متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*.—(high) بلند *bulund*, رفیع *rafī*, علی *dl'a*.

LOG, *n.* کد *kud*, حابر *jāiz*, (pl. جواثر — اچوز)

LOGGERHEAD, *n.* احمق *ahmak*, بی ووف *bī wukūf*.

LOGIC, *a.* علم منطقی *ilmi mantik*.

LOGICAL, *a.* منطقی *mantikī*.

LOGICALLY, *ad.* از روی منطقی *az rūi mantik*.

LOGICIAN, *n.* صاحب منطقی *sāhibi mantik*, منطقی *mantikī*.

LOGWOOD, *n* بقم *bakam*.

LOIN, *n* میان *miyān*, کمر *kanar*.

LOITER, *vi., vt.* درنگی کردن *dirangī-k.*, در پی کردن *dar pas-m.*, در پی *derī-k.*

LOITERER, *n* درنگ کننده *derī kunanda*, آواره *āwāra*.

LOITERING, *a* در پی *derī*, درنگی *dirangī*.

LONE, LONESOME, LONELY, *a* یگانه *yagāna*, منفرد *munfarad*.

LONELINESS, *n.* خلوت *tanhāi*, یگانگی *khilwat*, یگانگی *yagānagī*.

LONG, *a.* دراز *darāz*, طول *tawīl*, طول *tūl*, مدید *madīd*. Long and broad, *tawīl u āriz*. A long time, مدت *muddati* مدید *madīd*.

To become long, دراز شدن *darāz-sh*, شدن *tatwīl-sh*. To make long, طول *darāz-k.*, ساختن *ta-wīl-s*. How long? چقدر *ba tā*. Long ago, از مدت *az muddat*, دیر *der*. Long-lived, دراز عمر *darāz umr*. A long way off, دور *dūr*, بعید *baīd*.

LONG, *vi.* داشتن *ārzū-d*, رغبت نمودن *raghbat-n*.

LONGEVITY, *n.* عمر درازی *umr darāzī*, طول *tūl*.

LONGIMANUS, *n.* دراز دست *darāz dast*

LONGING, *n.* خواهش *khāhish*, رغبت *raghbat*.

LONGITUDE, *n.* درازی *darāzī*, طول *tūl*, درجه طول *darajai tūl*.

LONGITUDINAL, *a.* بادری منسوب *bā darāzī mansūb*.

LONG-WINDED, *a.* سخنران *sakhunrān*.

LOOK, *vi, vt.* نظر کردن *didan*, *nazar-k*, نگریستن *nigrīstan*, نگاه کردن *nigāh-k*.—(seem) صورت پذیر شدن *sūrat pazīr-sh*. To look after, صیرت نمودن *basīrat-n.*, بیدار شدن *bedār-sh*.—(look back) باز نگریستن *bāz-n.* To look for (expect), انتظار کردن *intizār-k.*, صبر نمودن *muntaẓir-sh*.—(search after) تبحس کردن *tajassus-k.*, تلاش *talāsh-k.* To look into, تفتیش کردن *taftīsh-k.* To look on (respect), التفات نمودن *attībār-k.*, اعتبار کردن *iltifāt-n.*—(to be a spectator) ناظر بودن *nāẓir-b.* To look out (search), جست *justan*.—(discover) معلوم کردن *mad-lūm-k.*, دریافت کردن *daryāft-k.* To look to, (take care of) نگاه داشتن *nigāh-d.*, خبرداری کردن *khābardārī-k.*

LOOK ! *interj.* اینک *īnak*.

LOOK, *n.* نگاه *nigāh*, نظر *nazar*.—(appearance) روی *ruī*, چهره *chehra*, دیدار *didār*, صورت *sūrat*.

LOOKING-GLASS, *n.* آینه *āyina*, مرآت *mirāt*, آینه *ābgīna*.

LOOM, *n.* منسج *minsaj*, منوال *minvāl*

LOOP, *n.* جوشک *jushuk*.

LOOPHOLE, *n.* شکاف *shigāf*.—(shift, evasion) حیل *hila*, دانه *baluina*.

LOOSE, *vt., vi.* (untie) کشادن *kushādan*, حل کردن *hall-k.*, کشودن *kashūdan*.—(set free) خلاص کردن *khalās-k.*, رها کردن *rahā-k.* To loose a knot, گره کردن *girah-k.*, عقد حل کردن *dkd hall-k.* To loose the belly, اسهال کردن *is-hāl-k.* To loose a bolt, کمربند کشادن *kamār band-k.* To loose and tie, حل و ربط کردن *hall u rabt-k.*

LOOSE, *a.* (untied) ناسته *nā basta*, کشاده *kushāda*.—(relaxed) مسترخ *mustar-kha'*, سست *sust*.—(not fixed) پایدار *nā pāyadār*, بی نبات *bī sabāt*.—(hanging down) آویزان *āwīzān*, معلق *muallak*.—(not close) نا افشوده *nā afshurda*.—(not chaste) نا پاکیزه *nāpākīza*, نا پاک *nā pāk*.—(undeterminate) غیر معین *ghayri muyyin*, نامحدود *nā mahdūd*.—(unconnected) بی پیوستگی *bī paywastagī*, نا مقرون *nā mukrūn*.—(not costive) نا مدق *nā munkabiz*.—(not enslaved) آزاد *āzād*, رها *rahā*.—(not attentive) نامشغول *nā mashghūl*. To break loose, رهای یافتن *rahāi-y.* To let loose, آزاد کردن *āzād-k.*, رهای دادن *rahāi-d.*

LOOSE, *n.* رهای *āzādī*, رهای *rahāi*.

LOOSELY, *ad.* (not fast) بی قرار *bīkarār*, نا پایدار *nā pāyadārī*.—(without bondage) بی بند *bī bund*.—(irregu-

larly) بی نظام *bī nizām*.—(carelessly) شوخان *ghāfilāna*.—(dissolutely) از بی پاکي *shūkhāna*.—(unchastely) *az bī pākī*, غیر رهنز *ghayri perhez*.—(meanly) حقیرانه *hakīrāna* To sew loosely, شل کردن *shull-k.*

LOOSEN, *vt.* حل کردن *kushādan*, کشادن *hall-k.*

LOOSENESS, *n.* (unfixedness) بی ثباتی *bī karārī*, کشادگی *kushādagī*.—(laxity) رخاوت *rakhāwat*, سستی *susti*.—(irregularity) بی ترتیبی *bī tartībī*.—(want of chastity) عدم پاکي *ddami pākī*, شهوت *shahwat*.—(diarrhoea) اسهال *is-hāli shikam*, شکم *shikam jāri*, جاری *is-hāli shikam*. To have a looseness, اسهال داشتن *is-hāli shikam-d.* To give a looseness, اسهال دادن *is-hāl-d.*

LOP, *vt.* قطع کردن *hitāb-k.*, خطاب کردن *katt-k.*, نشذب کردن *tashcīb-k.*

LOP, LOPPING, *n.* خطاب *hitāb*, قطع *kitād*

LOQUACIOUS, *a.* زیادگو *mikvāl*, زیادگو *ziyāda gū*.

LOQUACITY, *n.* زاده گوئی *ziyāda guī*, کمال و مال *kāl u māl*.

LORD, *n.* مبر *mīr*, خان *khān*, بیگ *beg*, مولی *maulā'*, آغا *āghā*. My lord, حضرت *khudāwān-d*, خدایوند *maulāna*.

LORD, *vt.* سلطنت نمودن *saltanat-n*, حکم کردن *hukm-k.*

LOSE, *vt., vi.* (miss) گم کردن *gum-k*, غایب ضایع کردن *ghāyib-k.*.—(waste) زیان کردن *zān-k.*.—(ruin) نقصان کشیدن *nukṣān-k.* To lose one's self, گم شدن *gum-sh.* To lose one's labour, جفا کشیدن *ābas jafā-k.* To lose at play, قمار در نقصان کردن *nukṣān dar kimār-k.* To lose

the way, گمراه *nūh gum-k.*, نا امید شدن *gumrāh-sh.* To lose hope, نا اُمید شدن *nā umed-sh.* To lose courage, دلی شکستگی یافتن *dil shikastagi-y.* To lose an opportunity, فرصتی گم کردن *fursati gum-k.* To lose time, تلف کردن *talafi aukāt-k.*

LOSER, *n.* گم کننده *gum kunanda,* زیان زبان کار *ziyān kār,* خسارت زده *khassār-at zuda.*

LOSS, *n.* نقصان *nuksān,* زیان *ziyān,* اتلاف *itlāf,* خسارت *khassārat.* To suffer a loss, نقصان کشیدن *nuksān-k.,* زبانی *ziyānī-y.* To be at a loss, هیزران شدن *hayrān-sh.*

LOST, *pp.* ضایع *zāyī,* غایب *ghāib.* To be lost, گم شدن *gum-sh,* غایب شدن *ghāyib-sh.*

LOT, *n.* نصیب *nasīb,* قسمت *kismet,* حصه *hissa,* بهره *bahra,* فال *fāl.* 2. (dice) قرد *kurd,* کعبه *kadb.* To cast or draw lots, قرد دادن *kurd-d.*

LOTE, *n.* (tree) دوم *dawn.*

LOTION, *n.* شستگی *shustagi,* غسل *ghusl.*

LOTTERY, *n.* قردم بازی *kurd bāzī,* شرطی *sharatī.*

LOUD, *a.* بلند *buland,* جهور *jahūr.* A loud voice, بلند آواز *āwāzi buland,* بانگ *bāng.* To cry with a loud voice, بانگ زدن *bāng z.,* هنگامه کردن *hangāma-k.*

LOUDLY, *ad.* با بلند آواز *bā buland āwāz,* با هنگامه *bā hangāma.*

LOUDNESS, *n.* بلند آوازی *buland āwāzī.* — (shout) بانگ *bāng,* هنگامه *hangāma,* غوغا *ghaughā.*

LOUSE, *n.* سوس *supus,* کملت *kamlat.*

LOVE, *n.* محبت *mohabbat,* مودت *mu-wadlat,* عشق *ʿshq,* یاری *yārī,* آشنایی *āshnāī,*

āshnāī, مهربانی *mihrbānī.* Sincere love, محبت بی غرضانه *mohabbati bī gharazāna.* The love of one's country, حب الوطن *hubbu'l watan.* Paternal love, عذونیت پدری *ʿatūfati pidarī.*

LOVE, *vt.* (as a friend) دوستی داشتن *dūstī-d,* عذونیت نمودن *ʿatufat-n.* To be in love, عاشق شدن *āshik-sh.* To make love, عشق کردن *ʿshk-k.* To love one another, محبت نمودن *muāshakat-n.* A love-letter, عشق نامه *ʿshk nāma,* محبت نامه *mahabbat nāma.*

LOVED, *a.* معشوق *madshūk,* محبوب *mahbūb.*

LOVELINESS, *n.* دلبرگی *dilbarī,* دلکشی *dil kashī.* — (beauty) حسن *husn,* جمال *jamāl.*

LOVELY, *a.* دلکش *dilkash,* نازنین *nāznīn,* لطیف *latīf,* حسبن *hasīn.*

LOVER, *n.* عاشق *āshik,* حبيب *habīb,* محب *muhibb.* A lover and his beloved, عاشق و معشوق *āshik u madshūk,* حبيب و محب *habīb u mahbūb.* To toy as lovers, عشق بازی کردن *ʿshk bāzī-k.,* باز نمودن *nāz-n.*

LOVING, *a.* عاشق *āshik,* محب *muhabb.*

LOVINGKINDNESS, *n.* رحم *rahm,* شفقت *shafakat.*

LOVINGLY, *ad.* عاشقانه *āshikāna,* با محبت *bā mahabbat.*

LOW, *a.* 1. (not high) پست *past,* فرو *farū.* 2. (mean) فرومایه *farū māya,* کمینه *kamīna,* دون *dūn.* 3. (not loud) با بلند آواز *bā buland āwāz.* To be low in the world, تنگ شدن *tang-sh.*

LOW, *vi.* (as a cow) گاوی *bāngī,* گاو زدن *gāw-z.*

LOWER, *vt.* (let down) فرود آوردن *farūd-ā,* زیر کردن *zer-k.* To lower the

head, سر فرو کردن *sar farū k* — (fall, grow less) کمتر گشتن *kamtar-g*, افتادن *uftādan*. — (appear dark, stormy) تاریکی نمودن *tārīkī-n* — (look sullen) نگاه ظلمت آلود نمودن *nigāhi zulmat ālūd-n*.

LOWER, (compr. of low) پستتر *pastar*, فروتر *farūtar*, اسفل *asfal*. The lower part of any thing, پایین *pāyīn*.

LOWLAND, *n*, زمین پست *zamīni past*, زمین نشیب *zamīni nashīb*.

LOWLINESS, *n*, (humility) تواضع *tarwāzī*, فروماندگی *farū māndagī* — (meanness) پستی *pastī*. — (want of dignity) عظمت *adami dmat*. — (dejection) دلندگی *diltangī*.

LOWLY, *a*, (humble), متواضع *mutawāzī*, حقیر *hakīr*, فروتن *farū tan*. — (mean) غبر *zalī*. — (without dignity) عظمت *ghayrī dmat*.

LOWNESS, *n*, (want of height) پستی *pastī*, بلندی *adami bulandī*. — (meanness) خوردگی *khurdī*.

LOW-SPIRITED, *a*, دلندگی *dil tang*, دلشکسته *dil shikasta*.

LOYAL, *a*, مطایع *mutīd*, وفادار *wafādār*, نمک حلال *farmān-bardār*, فرمان بردار *namak halāl*.

LOYALIST, *n*, اهل وفاداری *wafādār*, اهل صداقت *ahli sadakat*.

LOYALLY, *ad*, فرمانبرداری *az farmān-bardārī*, اطاعت *az atādāt*, صادقانه *sādikāna*.

LOYALTY, *n*, فرمانبرداری *farmān-bardārī*, نمک حلالی *atādāt*, اطاعت *namak halālī*, وفاداری *wafādārī*.

LUBRICATE, *vt*, لیسو کردن *nasū-k*, لایس ساختن *malas-s*.

LUCID, *a*, روشن *raushan*, نورانی *nūrānī*, لامع *lāmī*, شعله دار *shudla dār*.

LUCIFER, *n*, (match) کبریت *kibrīt*. — (venus) زهره *zuhra*.

LUCK, *n*, نصیب *nasīb*, بخت *bakht*, طالع *kismat*, قسمت *tālī*. Good luck, بختیاری *nek bakhtī*, بد بختی *tiyārī*. Bad luck, بد بختی *baul bakhtī*.

LUCKILY, *ad*, از بختی *az nek bakhtī*, از قسمت *az kismat*, از دولت و اقبال *az daulat u ikbāl*.

LUCKLESS, *a*, بی نصیب *bī nasīb*, کم بخت *kam bakht*, بی طالع *bī tālī*.

LUCKY, *a*, نیک اختر *nek akhtar*, بختیار *bakhtyār*, طالع *tālī*.

LUCRATIVE, *a*, سودمند *sūdmand*, مفید *mufīd*.

LUCRE, *n*, فایده *fāyadu*, سود *sūd*, نفع *naft*.

LUCUBRATE, *vi*, نبدیت ساختن *talhyīt-s*.

LUDICROUS, *a*, طدار *tannāz*, لعبی *ladbb*.

LUDICROUSLY, *ad*, از مسخرگی *az maskharagī*, طدارانه *tannāzāna*.

LUDICROUSNESS, *n*, مسخرگی *maskharagī*, لعب *ladbb*.

LUGGAGE, *n*, اسباب *asbāb*, ائقال *askāl*.

LUKEWARM, *a*, نیم گرم *nīm garm*, فاتر *fātir*. — (indifferent) بی پروا *bī parwā*.

LUKEWARMLY, *ad*, نیم گرمانه *nīmgar-māna*, معتدلاً *muṭtadīlan*. — (coldly) با برودت *bā burūdat*.

LUKEWARMNESS, *n*, شیر گرمی *shīr garmī*, معتدلی *muṭtadīlī*. — (indifference) برودت *burūdat*.

LULL, *vt*, خوابیدن *ārāmīdan*, خوابانیدن *khābānīdan*, تسکین دادن *tashkīn-d*.

LULLABY, *n*, آواره خواب سار *āwāzai khāb sār*.

LUMBAGO, *n*, درد کمر *dardi kamar*.

LUMBER, *n*, اسباب گران *asbābi girān*, ائقال *iskāl*.

- LUMINARY**, *n.* روشدی *raushnī*, ضیا *ziyā*, چراغ *chirāgh*, شمع *shamt*.
- LUMINOUS**, *a.* روشن *raushan*, منور *munawwar*, نورانی *nūrānī*.
- LUMP**, *n.* (mass) کنده *kundā*. A lump of gold or silver, سدیکه *sabīkat*.—(gross) مجموع *muajmūʿ* انبار *ambār*.
- LUMP**, *vt.* آمیختن *āmīkhtan*, مجموع کردن *muajmūd-k*.
- LUNACY**, *n.* دیوانگی *diwānagī*, سودا *sudā*.
- LUNAR**, *a.* قمری *kamrīy*, ماهی *māhī*.
- LUNATIC**, *a.* دیوانه *diwāna*, سوداائی *saudāʿīy*.
- LUNATION**, *n.* سیر *duuri kamr* روز و مهر *sayri kamr*.—(month) ماه *māh*, شهر *shahr*.
- LUNCHEON**, *n.* نهار *pāra*, قطعت *katiʿat*.
- LUNGS**, *n.* ریه *rīya*, فوآد *fuwād*.
- LURCH**, *vi.* دغا دادن *hila-k*, دغا دادن *daghā-d*.—(dovour) بلع کردن *balʿ-k*.—(disappoint) محروم ساختن *mahrūm-s*.—(pilfer) استراف کردن *istirāk-k*. To leave in the lurch, در بلا گذاشتن *dar balā-g*.
- LURE**, *n.* فریب *farīb*, کشاکش *kashū* *kash*, طمع *tumʿ*.
- LURE**, *vt.* کشاکش *tamʿ-k*, طمع نمودن *kashākash-n*.
- LURK**, *vi.* پنهان شدن *pinhān-sh*, نهفتن *nihufta-sh*, کمین کردن *kamīn-k*.
- LURKING-PLACE**, *n.* کمینگاه *kamīn gāh*.
- LUSCIOUS**, *a.* مزه دار *luzʿīz*, لذیذ *maza-dār*.
- LUSCIOUSNESS**, *n.* شیرینی *shīrīnī*, لذت *lazzat*, مزه *maza*.
- LUST**, *n.* شهوت *shahwat*, حرص *hawā* آرزوی نفس *ārzuī nafs*. To restrain lust, نفس را ضبط کردن *nafsā zabt-k*.
- LUST**, *vt.* شهوت داشتن *shahwat-d*, هوس نمودن *hawās-n*.
- LUSTFUL**, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, مست *mast*, فاسق *fāsīk*.
- LUSTFULLY**, *ad.* باشهوت *bā shahwat*, از مستی *az mastī*.
- LUSTFULNESS**, *n.* شهوت پرستی *shahwat parastī*.
- LUSTILY**, *ad.* با زور *bā zor*, با کور *bā kurwat*.
- LUSTINESS**, *n.* زور *zor*, کور *kurwat*, مصبوطی *mazbūtī*.
- LUSTRE**, *n.* (brightness) روشنی *raushnī*, ضیا *ziyā*, تاب *tāb*.—(renown) نامداری *nāmdarī*, بزرگواری *buzurgwārī*.
- LUSTY**, *a.* تندرست *tandurust*, فوی *karvī*, مضبوط *mazbūt*.
- LUTE**, *n.* بربط *barbat*.
- LUXATE**, *vt.* فسخ کردن *faskh-k*.
- LUXURIANCE**, *n.* رادتی *afzūnī*, فراوانی *farāwānī*, زیادت *ziyādātī*.
- LUXURIANT**, *a.* کثیر *ziyāda* زباده *kasīr*, وافر *wāfar*, فراوان *farāwān*.
- LUXURIANTLY**, *ad.* وافرانه *wāfirāna*, کدیرا *kasīran*.
- LUXURIOUS**, *a.* اهل *dyyāsh* عیاش *ahli zaūk u safā*.
- LUXURIOUSLY**, *ad.* با عیاشی و عشرت *bā dysh u dshrat*, و صفا *bā zaūk u safā*.
- LUXURY**, *n.* عیش و *dyyāsh* عیاشی *dysh u dshrat*, عیش و عشرت *zaūk u safā*, لذت *zauk u nidmat*.
- LYING**, *n.* کذب *durūgh guī*, دروغگویی *kizb*. Lying in bed, بستر نشینی *bistar nishīnī*. Lying hid, نهفته شده *nihufta shuda*.
- LYNX**, *n.* سیاه گوش *siyāh gūsh*.
- LYRE**, *n.* بربط *barbat*.
- LYRIC**, *a.* سرودی *sarūdī*.—(poetry) نظم *naghma*, سرود *sarūd*.
- LYRIST**, *n.* بربط نواز *barbat nawāz*.

M.

MACE, *n.* گرز *gurz*, گوپال *gūpāl*.—(club)
چوب *chūb*, عا *dsā*.—(the second
coat which covers the nutmeg) پوست
گز *pustī jauz*. A mace-bearer, گرز
بردار *gurz bardār*, عا *dsā-bardār*.

MACERATE, *vt.* (inake lean) لافز کردن
lāghir-k., نحیف ساختن *nahīf-s.*,
(mortify the flesh) ریاضت کردن *riyā-*
zat-k.—(steep almost to solution)
خیسیدن *khīsidan*.

MACERATION, *n.* لافز سای *lāghir sāzī*.
(mortification of the flesh) ریاضت
riyāzat.—(steeping) خیس *khīś*.

MACHINATE, *vt.* کارسازی کردن *kārsāzī-*
k., سازش کردن *sāzish-k.*, مکر و حیل
کردن *makr u hīla-k.*

MACHINATION, *n.* ترویر *tazwīr*, حیل
hīla, خد *ghadr*.

MACHINE, *n.* آلات *ālat*, (*pl.* آلات),
منجذین *manjanīk*.

MACHINERY, *n.* دولابی *ālātī*, دستگاه
dūlābī, دستگاه *dastgāh*.

MAD, *a.* دیوانه *dīwāna*, شوریده *shorīda*,
مجنون *majnūn*.

MAD, *vt.* (make mad) دیوانه کردن
dīwāna-k, مجنون ساختن *majnūn-s.*—
(become mad) دیوانه شدن *dīwāna-sh.*,
آشفتن *āshuftan*.

MADAM, *n.* دایمی *shāhībā*, صاحب *bībī*,
بانو *bānū*.

MADCAP, *n.* دیوانه *dīwāna*, مجنون
majnūn.

MADHOUSE, *n.* دیوانه خانه *dīwāna*
khāna, بیت المجنون *baytu'l majnūn*.

MADLY, *ad.* دیوانه وار *dīwāna wār*, مثل
مجنون *mīslī majnūn*.

MADMAN, *n.* دیوانه *majnūn*, دیوانه
dīwāna.

MADNESS, *n.* دیوانگی *dīwānagī*, مجنون
majnūnī, شور بدگی *shorīdagī*.

MAGAZINE, *n.* مخزن *makhzan*, خزانه
khazāna, گنج *ganj*, ندر *nabar*, خانه
ambār khāna.—(of arms) سلاح
salāh khāna.—(a pamphlet) رساله
rasāla.

MAGGOT, *n.* کرم *kirm*, دود *dūd*. 2.
(whim) وهم *wahm*.

MAGGOTY, *a.* کرم دار *kirm dār*

MAGI, *n. pl.* آتش پرستان *ātish parastān*,
مغان *mughān*, گبران *gabrān*.

MAGIC, *n.* جادو *jādū*, افسون *afsūn*, سحر
sīhr.

MAGIC, *a.* افسونگی *afsūnī*, جادوگری
jādūgarī.

MAGICALLY, *ad.* از جادوگری *az jādūgarī*.
سحر با *bā sīhr*.

MAGICIAN, *n.* جادوگر *jādūgar*, سحر
sīhr bāz.

MAGISTERIAL, *a.* مغرور (imperious)
maghrūr, متکبر *mutakabbir*.—(per-
taining to a master) حاکمی *hākīmī*,
فرمان رواب *farmān ravāī*.

MAGISTERIALLY, *ad.* متکبران *muta-*
kabbirāna, حاکمانه *hākīmāna*, مالکانه
mālikāna.

MAGISTRACY, *n.* حکومت *hukumat*,
ریاضت *riyāsat*.

MAGISTRATE, *n.* حاکم *hākīm*, رئیس
rai's, عامل *āmīl*.

MAGNACHARTA, *n.* حکم عالی *hukmī*
ālī, امر شاهي *amrī shāhī*.

MAGNANIMITY, *n.* شجاعت *shujādt*,
دلیری *dīlīrī*, جوانمردی *jawānmardī*,
همت *himmat*.

MAGNANIMOUS, *a.* صاحب همت *sā-*
hibī himmat, شجاع *s. shujād*, بهادر
bahādūr, بلند همت *buland himmat*.

MAGNANIMOUSLY, *ad.* دلورانه *dilāwārāna*, از جوانمردی *az jawān mardī*.

MAGNET, *n.* آهن ربا *āhan rubā*, آهن کش *āhan kash*, مغناطیس *magnatīs*.

MAGNETIC, *a.* آهن ربا پیوند *āhan rubā payvand*.

MAGNETISM, *n.* دوت آهن کش *kuwati āhan kash*, کشش *kashish*.

MAGNIFICENCE, *n.* بزرگی *buzurgī*, حشمت *hishmat*, شوکت *shaukat*, بزرگواری *buzurgwārī*.

MAGNIFICENT, *a.* بزرگوار *buzurgwār*, شکوهمند *shukūhmand*, عظیم *āzīm*.

MAGNIFICENTLY, *ad.* با عظمت *bā āzmat*, کریمانه *az buzurgī*, از بزرگی *az buzurgī*, با عزت *bā izzat*.

MAGNIFIER, *n.* بزرگ کننده *buzurg kunanda*—(optical instrument) دره *zarra bīn*, شیشم بزرگ *shīshai buzurg numā*.

MAGNIFY, *vt.* بزرگ کردن *kalān-k.*, بزرگ *buzurg-k.*, تعظیم کردن *taāzīm-k.*—(extol) ستودن *sitūdun*.

MAGNITUDE, *n.* کلاهی (greatness) *kalānī*, عظمت *āzmat*—(importance) *muhammī*, لایزیمت *lāzimat*.

MAGPIE, *n.* غراب الدین *gurābūl bayn*, کندش *kundush*.

MAHOMEDAN, *n.* اسلامی *islāmī*—(religion) دین محمدی *dīnī muhammadi*.

MAID, MAIDEN, *n.* دوشیزه *dūshīza*, دختر *dukhtarīna*, بکر *bīkr*. A bride-maid, واسطه *wāsitat*.

MAIDEN, *a.* بکری *bīkrī*, دختری *dukhtarī*.

MAIDENHOOD, *n.* بکارت *bīkārat*, دوشیزگی *dūshīzagī*.

MAIDENLY, *a. ad.* باحیا *bīkr āsā*, با حیا *bā hayā*.

MAID-SERVANT, *n.* کنیزک *kanīzak*, پرستار *jārīya*, جار *parastār*.

MAIL, *n.* 1. (armour) جوشن *jaushan*, زره *zirih*, جب *jabba*, خفتان *khafātān*. Armed with a coat of mail, زره پوش *zirih posh*. 2. (letter-bag) خرطوم *kharvā*. 3. (post) داک *dāk*.

MAIM, *vt.* زخمی کردن *zakhmī-k.*, سقط کردن *sakat-k.*

MAIM, *n.* زخم *zakhm*, لدگی *langī*, عضو *uzwi* نافض *nāfis*.

MAIN, *a.* اول *awwal*, مقدم *mukaddam*. —(important) مهم *muhimm*, گران *girān*.—(forcible) قوی *kawī*, شدید *shadīd*.—(chief part) مجموع *majmūʿ*.

MAIN, *n.* (ocean) بحر محیط *bahrī mahīt*. —(hammer) ریدیل *zambīl*.

MAINLAND, *n.* در *barr*, زمین عمده *zamīnī āmda*.

MAINLY, *ad.* غالباً *ghālibā*, اولاً *awwalan*. —(powerfully) با قوت *bā kuwat*, با شدت *bā shiddat*.

MAIN-MAST, *n.* تیر کلان چهار *tīrī kalānī jehāz*.

MAIN-SAIL, *n.* بادبان کلان *bādbānī kalān*, شراع بزرگ *shirāt buzurg*.

MAINTAIN, *vt.* (affirm) اقرار کردن *ikrār-k.*—(defend by argument) دلیلی اظهار کردن *dalīl izhār-k.*—(support with) پروریدن *parwar-dan*, خوراک *parwarish-k.*, پرورش کردن *khurāk-d*. To maintain a family, خانمان برورن *khānmān-p.*—(bear up) برداشتن *bardāshtan*—(continue) مداومت *mudāwamat-k.*—(preserve from failure) از نقص نگاه داشتن *az naks nigāh-d*.

MAINTAINABLE, *a.* لایق اقرار *lāyaki ikrār*, محفوظ *mahfūz*.

MAINTAINER, *n.* پرورش دهنده *parwarish dihandā*, پروردگار *parwardigār*.

MAINTENANCE, *n.* پرورش *parwarish*, خوردنی *khurāk*, معاش *muāsh*, خوردنی *khurdanī*, روزی *rozī* — (support) محافظت *mukāfazat*, نگهداری *nigah-dārī*.

MAJESTIC, *a.* خسروی *khusrawī*, ذوالجلال *zūjālāl*, همانون *humāyūn*.

MAJESTICALLY, *ad.* با عظمت *bā ʿazmat*, شاهانه *shāhāna*, از شوکت *az shaukat*.

MAJESTY, *n.* سلطنت *salṭanat*, وقار *wikār*, جذاب *javvāb*, شوکت *shaukat*, فر *farr*. — (king's address) حضرت *hazrat*, جناب عالی *janābī ālī*.

MAJOR, *a.* اکبر *akbar*, اعظم *ʿazam*, بیشتر *bishtar*.

MAJOR, *n.* (officer) عملدار *ʿamal-dār*. A majordomo, خانسامان *khānsāmān*, ناظر *nāzir*. — (first proposition) مقدمت *takdimat*, مقدم *mukaddam*, Major-general, سر عسکر *sari ʿaskar*.

MAJORITY, *n.* کثرت *kasariyat*, اکثری *akbarī*, اغلب *ughlab* — (full age) بلوغ *bulūgh*. — (the office of major) سرداری *sardārī*.

MAKE, *vt.* ساختن *sākhtan*, کردن *kardan* — (cause) کداندیدن *kunānīdan*. To make away with, قتل کردن *katl-k.*, کشتن *kushtan*. To make account, حساب کردن *hisāb-k.* To make account of, iltifāt-k To make good نوازش *sābit-k.* To make light of, بیهوده پنداشتن *bihūla-p.* To make merry, شاد کردن *shād-k.* To make much of, عزیز داشتن *ʿazīz-d.*, نوازش کردن *navāzish-k.* To make over, سپارش کردن *sipārish-k.* To make out, تعریف آشکاره کردن *āshkāra-k.*

tadrif-n. To make sure of, یقین پنداشتن *yakīn-p.* To make up, (reconcile) اصلاح ما بین ساختن *islāh mā bayn-s.* — (repair) رمت *marʿamat-s.* — (compound) ساختن *tarkīb-k.* — (put together) صورت بهم *baham-n.* — (shape) تمام کردن *sūrat-b.* — (complete) تمام کردن *tamām-k.* To make for (advantage) فایده دادن *fāyada-n.* — (operate as a proof) برقرار کردن *barkarār-k.*, ثبوت *takwīyat-s.*

MAKE, *n.* ساخت *sākht*, صورت *sūrat*, شکل *shikl*, کالبد *kālbud*.

MAKER, *n.* سازنده *sāzinda*, مانع *sānt*, خالق *khālik*.

MALADMINISTRATION, *n.* بد عملی *bad ʿamali*, بد انتظامی *bad intizāmī*, بدبیر فساد *tadbīri fīsād*.

MALADY, *n.* بیماری *marz*, در *bīmārī*, در *darī*, آزار *āzar*, رنج *ranj*.

MALE, *n.* در *nar*, مذکر *muzakkar*. Male and female, در و ماده *nar u mād*, مذکر *muzakkar u mudnas*. A male animal, محل *fidd*.

MALARIA, *n.* اسهول *abkhirati fāsīd*.

MALCONTENT, *n.* نا راض *nā rāz*, نا خوش *nā khūsh*.

MALEDICTION, *n.* بد دعا *bad duā*, لعنت *ladnat*.

MALEFACTION, *n.* گناه *gunāh*.

MALEFACTOR, *n.* گناهگار *gunāhgār*, مجرم *mujrim*.

MALEVOLENCE, } *n.* بد خواهی *bad khāhī*, } *kīna*, کینه

MALICE, } *ʿadawat* دشمنی *dushmanī*.

MALEVOLENT, *a.* بد خواه *bad khāh*, بد بدیش *bad gumān*, بد گمان

andish, بد کردار *bad kirdār*, بد فرجام *bad farjām*.

MALEVOLENTLY, } *ad.* بد خواهانه *bad*
MALICIOUSLY, } *khāhāna*, کینه با *bā*
kīn.

MALICIOUS, *a.* بد ذات *bad zāt*, بد نیت *bad niyat*.

MALIGNANT, *a.* نا خواد *bad khāh*, نا بکار *nābakār*, کینه ور *kīna war*.

MALIGNANTLY, *ad.* vide MALICIOUSLY.

MALIGNITY, *n.* دشمنی *dushmanī*, کینه *kīna*.

MALLEABILITY, *n.* امکان کوفته شدن *imkāni kufta-sh.*, ملایمگی *mulāyamī*.

MALLEABLE, *a.* کوفته شدنی *kufta shudanī*, امتداد یابی *imtidād yābī*.

MALLET, *n.* میخ چوب *mekh chūba*, میخ کوب *mekh kūb*.

MALT, *n.* بوزه *boza*.

MALTREAT, *vt.* بد سلوکی کردن *bad sulūkī-k.*

MAMMA, *n.* vide MOTHER.

MAMMALIA, *n.* حیوانات شیر ده *hayvānātī shīr dah*

MAMMON, *n.* مال دولت *daulat*, مال *māl*.—
(deity) رب المال *rabbu'l māl*.

MAN, *n.* (mankind) آدم *ādām*, انسان *insān*, ناس *nās*, بشر *bashar*.—(a male) مرد *murd*, مردم *murdum*.—(servant) چاکر *chākar*, خدمه بنکار *khidmatgār*. A common man, نفر *nafar*. A man of war, مرزبان *jehāzi jung*, جهاز جنگ *mirzīb*. Every man, هر کس *har kas*. No man, هیچکس *hīch kas*. A little man, مردمک *mardumak*.

MAN, *vt.* مردمان تعیین کردن *mardumān tayyūn-k.*, مردمان نهادن *mardumān-n.*

MANACLE, *n.* دستبند *dastband*.

MANACLE, *vt.* زنجیر کردن *zanjīr-k.*, دست بند کردن *dast band-k.*

MANAGE, *vt.* تدبیر کردن *tadbīr-k.*, کار معامله *kār guzārī-n.*, سر براهی کردن *muāmala-k.*, مباشرت کردن *ba rāhī-k.*, *mubāsharat-k.* To manage well (an estate or money matters) ترقیع کردن *tarkīh-k.*—(make tractable) رام ساختن *rām-s*, حکم بردار کردن *hukm bardār-k.*—(use with ease) با آسانی ساختن *bā āsānī-s.*, تیز دستی نمودن *tezdaštī-n.*—(treat with address) ادب نمودن *adab-n*, نابلت و آرم نمودن *kābīliyat wa āzram-n.*

MANAGEABLE, *a.* دست آموز *dast āmūz*, آسان معامله *ba kār shāyista*, فرمان بردار *farmān bardār*.

MANAGEABLENESS, *n.* دست آموزی *dast āmūzī*, فرمانبرداری *farmān bardārī*.

MANAGEMENT, *n.* کارگذاری *kār guzārī*, مباشرت *mubāsharat*, معامله *muāmala*, کارسازی *kār sāzī*, تدبیر *tadbīr*.

MANAGER, *n.* کارگذار *kār guzār*, پیشکار *peshkār*, مباشر *āmīl*, عامل *mubāshir*, وکیل *wakīl*, خانه دار *khānadār*.

MANDATE, *n.* حکم *hukm*, فرمان *farmān*, وصیت *wasīyat*.

MANDATORY, *n.* فرمان ده *farmān dah*, حکم گذار *hukm guzār*.

MANDRAKE, *n.* مردم گیاه *mardum giyāh*, ببروج *yabrūj*.

MANE, *n.* عرف *yāl*, بال *ūrf*.

MANFUL, *a.* دلیر *dīlīr*, مردانه *mardāna*.

MANFULLY, *ad.* دلیرانه *dīlīrāna*, مردانوار *mardānawār*.

MANFULNESS, *n.* مردانگی *mardanagī*, دلیرانگی *dīlīrwarī*.

MANGE, *n.* خارش *garī*, جرب *jarab*, *khārish*.

MANGER, *n.* معلف *madlaf*, ادرون *idraun*.

MANGLE, *vt.* پی آزمودگی پاره پاره زدن *bī āzmūdagi pāra pāra-z.*, در بدن *daridan*.

MANGO, *n.* انبه *amba*, نعرک *naghzak*.

MANGY, *a.* گری دار *puri khārish*, پرخارش *garī dār*.

MANHOOD, *n.* رجولیت *rujūliyat*—(opposite to childhood) شباهت *shubāb*, مردانگی *jawānī*—(prowess) *ardānagī*, جوانمردی *javānmardī*—(puberty) بلوغت *bulūghat*, رسیدگی *rasīdagī*.

MANIACAL, *a.* دیوانه *dirvāna*, مجنون *majnūn*.

MANIFEST, *a.* آشکارا *āshkānā*, ظاهر *zāhīr*, روشن *hawīdā*, *raushan*. To be manifest, ظاهر شدن *zāhīr-sh.*, واضح شدن *wāzih-sh.*

MANIFEST, *vt.* هویدا *zāhīr-k.*, روشن کردن *rau-shan-k.*, بیان ساختن *bayān-s.*

MANIFESTABLE, *a.* آسان اظهار *āsāni izhār*.

MANIFESTATION, *n.* توضیح *izhār*, اظهار *tauzih*, کشف *kushf*, بیان *bayān*.

MANIFESTLY, *adv.* ظاهراً *zāhīran*, ظاهرانه *zāhīrāna*.

MANIFESTO, *n.* اظهار نامه *izhār nāma*, صورت حال *suratī hāl*.

MANIFOLD, *a.* گوناگون *gunāgūn*, اقسام *aksām aksām*.

MANIFOLDLY, *adv.* با گوناگونی *bā gunā-gūnī*, با چاندین *bā chandīn bār*.

MANIKIN, *n.* مردمک *mardumak*.

MANIPLE, *n.* دست *dasta*, چند نفر *chand-nafar*.

MAN-KILLER, *n.* مردم کش *mardum kush*.

MANKIND, *n.* بشر *banī ādam*, خلقت *khalkat*.

MANLINESS, *n.* مردمی *mardumī*, حوا *javānmardī*, دلوری *dilāvarī*.

MANLY, *adv.* مردانه *mardāna*, دلیر *dīler*.

MANNA, *n.* ترنجبین *taranjubīn*, شر *shirk*, خست *shirklešt*.

MANNER, *n.* روش *taur*, طور *vajuh* و ح *raavish*, رسم *rasm*, طریق *tarīk*, منوال *minvāl*, آئین *āyīn*, دستور *dustūr*, عادت *ādat*, خوی *khūi*, نامت *namat*—(disposition) *khūi*, مزاج *mizāj*—(sort) *kism*, نوع *nau*—(air) *vajh*, چهره *chahra*. In what manner? چگونه *chīgūna*, چطور *chitūr*. Manners, آداب *ādāb*, اخلاق *akhlāk*, خصال *khassāl*.

MANNERLY, *a.* خوش اخلاق *khush akhlāk*, خلیل *khalīk*, ادبانه *adabāna*, نالطف *bā lutf*.

MANŒUVRE, *n.* تدبیر *tadbīr*, حکمت *hikmat*, چالاک *chālākī*.

MANSION, *n.* حویلی *havīlī*, بیت *bayt*, دار *dār*, خانه *khāna*, مسکن *mushkan*.

MANSLAUGHTER, *n.* مردم کشی *mardum kushī*, قتل *qatl*.

MANTLE, *n.* خرقه *bālā posh*, بالایش *khirka*.

MANTLE, *vi.* کف در آوردن *kaf bar-ā*. *vt.* پوشیدن *poshīdan*—(disguise) *tadbīlī wazt-k.*

MANUAL, *a, n.* دستی *dastī*, دستی *yadī*, کتاب کوچک *kitābī kūchak*—(small book) *risāla*.

MANUFACTORY, *n.* کارخانه *kār khāna*, دستگاه *dastgāh*.

MANUFACTURE, *n.* دستکاری *dastkārī*, صنعت *sunāt*, کارگری *karīgarī*.

MANUFACTURE, *vt* از دست ساختن *az dast-ē*, دستکاری کردن *dastkārī-k.*

MANUFACTURER, *n.* کاربگر *kārīgar*, صنایع *sānī*, دستکار *dast kār.*

MANUMISSION, *n.* آزادی *āzādī*, آزادی *āzādī.*

MANURABLE, *a.* لای زراعت *lāyaki zirādt*

MANURE, *vt.* دادن سرگین *sargīn-d.*, زبل دادن *zabl-d.*

MANURE, *n.* سرگین *sargīn*, زبل *zabl*, دمال *damāl.*

MANUREMENT, *n.* زراعت *zirādt*, زمین زیماری *zamīn tīmārī.*

MANURER, *n.* زراعت گر *zirādt gar.*

MANUSCRIPT, *n.* دست خط *dast khatt*, نوشند *nawishta.*

MANY, *a.* (a good many) فراوان *farāwān*, بسیار *bis-yār*, کثیر *kasīr*, بسی *basī.*—(several) چند *chund.* How many? چند *chund*, چه قدر *chi kudr.* So many, چندین *chundīn*, این قدر *īn kudr.*—(as many as that) آنقدر *ānkudr.* Many times, بارها *bār-hā*, کثرت *chundbār.* Many words, کثرت *kasrati kalām.* Many favours, وادیت *altāfi wāfiyat.*

MAP, *n.* هیت نقش زمین *nakshai zamīn*, هیات الارض *hiatul arz*, تخطیط بلاد *tukhtīti balād.*

MAR, *n.* (injury) ضرر *zarar*, زیان *ziyān.*—(blot) عیب *dīb.*

MAR, *vt.* ضرر رسانیدن *ziyān-k.*, زیان کردن *zarar-r.*, خسارت کردن *klasārat-k.*

MARBLE, *n.* سنگ مرمر *sangi marmar*, رخام *rukhām.*

MARBLE, *a.* رخامی *marmarī*, مرمری *rukhāmī.*

MARCH, *vi.* رفتن *raftan*, سپردن *sayr-k.*, گام نهادن *gām-n.* To march on

foot, پیاده رفتن *payāda-r.* To set off upon a march, کوچ کردن *kūch-k.*, رحلت کردن *rahlāt-k.*

MARCH, *n.* سیر *raftār*, ویشار *sayr.*—(military progress) کوچ *kūch*, رحلت *rahlāt.*—(month) فروردین *farwardīn*, مارچ *march.*

MARCHIONESS, *n.* بانو *khānam*, خانم *bānū*

MARE, *n.* ماده *aspi māda*, ماده بان *mādiyān.*

MARGARITE, *n.* مروارید *marwārīd*, لولو *lūlū.*

MARGIN, *n.* (border) حاشیه *hāshīya.*—(brink, edge) کناره *kināra*, لب *lab*, حد *hadd.*

MARGINAL, *a.* کناری *kinārī.* A marginal note, حاشیه *mahshahī*, حاشیه *hāshīya.* To write marginal notes on a book, تاحشیت کردن *tahshiyat-k.*

MARGRAVE, *n.* شربف *marzbān*, شریف *sharīf.*

MARIGOLD, *n.* گل صد درک *guli sad barg.*

MARINE, *a.* دریایی *dar-yāi*, بحری *bahrī.*

MARINER, *n.* کشتی بان *mallāh*, کشتی *kishti bān*, اهل جهاز *ahli jahāz.*

MARITIME, *a.* دریایی *daryāi*, بحری *bahrī.*

MARJORAM, *n.* حبیب العلیل *habku'lfīl*, مرزنجوش *marzanjūsh.*

MARK, *n.* علامت *dlāmat*, نشان *nishān.* A mark on cattle, اشارت *ishārat.* A mark for shooting at, داغ *dāgh.* A mark for shooting at, هدف *hadaf*, نشان *nishāna.*—(proof) عیار *āyyār*, شهادت *shahādat.*

MARK, *vt.* نشان نمودن *dlāmat-n.*, نشان کردن *nishān-k.*, رسم کردن *rasm-k.*, داغ کردن *dāgh-k.*—(take notice of)

بصیرت نمودن *basī-rat-n.*, غور کردن *nazar-k.*, نظر کردن *nazar-k.*

MARKER, *n.* نشان کننده *nishān kun-anda*, علامت سازنده *alāmat sāzanda*.

—(counter) پیش تخت *pesh takhta*.

MARKET, *n.* بازار *bāzār*, چوک *chauk*.

—(buying and selling) خرید و فروخت *kharīd u farūkh*. The market people,

مردمان بازار *mardumāni bāzār* —

(certain price) نرخ *nirakh*, بازار *kīmātī bāzār*. Belongi⁸¹ to a market,

بازار *bāzārī*. A dull market, بازار

بازاری *bāzārī ghirān*, غار *ghirān* ^{vt. تل. تل. تل.}

MARKET, *vi.* بیع و خرید کردن *bāzār-k.*

بیع و خرید کردن *bat u shurā-n.*

MARKETABLE, *a.* رایج الوقت *bāzārī*, رایج الوقت *rāij ul waqt*.

MARKING-INK, *n.* مرکب نشان *marak-kabi nishān*.

MARKSMAN, *n.* نشان دار *nishān-dār*,

شکار *shikārī*.

MARMALADE, *n.* مربای نارنج *murabbāi nāranj*.

MARQUIS, *n.* میر *mār*, خان *khān*.

MARRIAGE, *n.* نکاح *nikāh*, ازدواج *izda-wāj*,

شادی *shādī*, مزاجت *muzāwajāt*.

A marriage contract, معاهدت نکاح *mu-āhadat nikāh*, عقد نام *akd nāma*. A

marriage contract signed by a judge,

حجت نکاح *hujjati nikāh*. A mar-

riage portion, کابین *kābīn*. A mar-

riage settlement, زن *kabīni zan*,

مصدق *sadāk*. A marriage entertain-

ment, مهمانی عروس *mahmāni drūs*.

To ask in marriage, طلب کردن *ba nikāh talab-k.*

To contract mar-

riage, عقد نکاح کردن *akdi nikāh-k.*

MARRIAGEABLE, *a.* لایق نکاح *lāyaki nikāh*.—(at the age of puberty) بالغ

bāligh, رسیده *rasīda*.

MARRIED, *a.* منکوح *mankūh*. A mar-

ried man, کد خدا *kud khudā*, زوج *zauj*.

A married woman, زوجه *zaujah*, عروس *drūsa*.

MARROW, *n.* مغز *maghz*.

MARROWLESS, *a.* بی مغز *bī maghz*.

MARRY, *vt.* نکاح کردن *nikāh-k.*, ازدواج

izdiwāj-k., عقد نکاح *akdi nikāh-b.*, عروس کردن *drūs-k.*

MARS, *n.* مریخ *mirrikh*, بهرام *bahrām*.

MARSH, *n.* گلاب *gilāb*, وحل *wahal*, خلاب *khalāb*.

MARSHAL, *n.* سپاه سالار *sipāh sālār*.—

(harbinger) پیشرو *peshrau*.

MARSHAL, *vt.* صف کردن *saff saff-k.*,

صف آراستن *saff-ā*.

MARSHALLER, *n.* صف آرا *saff ārā*, نظم

nāzim.

MARSHY, *a.* گلادی *gilābī*, شوره *shūra*.

MART, *n.* بازار *bāzār*, تجارتگاه *tijāratgāh*.

MARTIAL, *a.* لشکری *lashkarī*, جنگی *jangī*, قانون (law) *qānūn* ^{سپاهی} *sipāhī*.—(law) *qānūn* ^{جنگی} *kānūni jangī*.

MARTIN, *n.* ابابیل *abābil*, وطواط *watwāt*.

MARTINGALE, *n.* پیش بند *pesh band*,

زربند *zer band*.

MARTYR, *n.* شهید *shahīd*, (pl. شهدا) *shuhadā*.

MARTYR, *vt.* شهید کردن *shahīd-k.*, قتل

کردن *katl-k.*

MARTYRDOM, *n.* شهادت *shahādāt*. A

place of martyrdom, مشهد *mashhad*.

MARVEL, *vi.* تعجب کردن *tadjjub-k.*, متعجب شدن *hayrān-sh.*, حیران شدن *mutadjjib-sh.*, آشفته شدن *āshufta-sh.*

MARVEL, *n.* تعجب *djub*, بدیع *badīd*, کرامت *karāmat*.

MARVELLOUS, *a.* غریب *gharīb*, حیرت انگیز *hayrat angīz*.

- MARVELLOUSLY, *ad.* عجبانه *djabāna*, بطور تعجب *ba tauri ta'ajjub*.
- MARVELOUSNESS, *n.* غرندی *ghaurībī*, عجبی *djabī*.
- MASCULINE, *n.* مذکر *muzakkur*, نر *nar*. —(strong) دلیر *dīler*, مردانه *marānāna*.
- MASH, *n.* خلط *khilt*, آمیزش *āmizish*.
- MASH, *vt.* خلط باهم زدن *khilt bāham-z*, کوفتن *kūftan*.
- MASK, *n.* (visor) درنع *burkt*, حجاب *hijāb* — (subterfuge) حیل *hila*, بهانه *bahāna*. —(revel) مسخره *maskhara*.
- MASK, *vi.* درنع نیادن *burkt-n*. —(cover) پوشیدن *poshūdan*, پنهان کردن *pinhān-k*.
- MASKER, *n.* پوش درنع *burkt pūsh*, مسخره *maskhara*.
- MASON, *n.* سنگ نراش *sang tarāsh*, مرخم *murakkhim*. —(a builder with stone, &c.) معمار *mīmār*. A mason's rule, قاعده *j. j.* A mason's trowel, مال *māla*.
- MASONRY, *n.* سنگنراشی *sang tarāshī*, معماری *mīmārī*.
- MASQUERADE, *n.* تبدیل صورت و بدله *tabdili sūrat wa buzla bāzī*, مسخره *maskhara* بازی *bāzī*.
- MASQUERADE, *vi.* تبدیل صورت و بدله *tabdili sūrat wa buzla bāzī-n*, مسخره کردن *maskhara-k*.
- MASS, *n.* (large quantity) انبار *ambār*, جماعت (assemblage) *tūla*. — گروه *gurūh*, *jamāat*.
- MASS, *vt.* اندوختن *farāham-ā*, فراهم آوردن *andūkhān*.
- MASSACRE, *n.* خونریزی *katli āmm*, کشتگی *khūnrīzī*, کشتن *kushtagī*.
- MASSACRE, *vt.* مقتولیت کردن *mukātilat-k*, خون ریختن *katl-k*, کشتن *khūn-r*.
- MASSINESS, *n.* کلاهی *kalānī*, سنگینی *sangīnī*.
- MASSIVE, *a.* کالی *kalān*, عظیم *dzīm*, سنگین *sangīn*.
- MAST, *n.* نیر کشتی *tīri kishtī*, ستون *sitūni safīn*.
- MASTER, *n.* مالک *mālik*, خداوند *khudāwand*, صاحب *sāhib*, خواج *khāja*. The master of a house, خداوند خانه *khudāwandi khāna*, کاتب *kat khudā*. —(a teacher) استاد *ustād*, معلم *muallim*. —(mister, sir) صاحب *sāhib*, آغا *āghā*.
- MASTERPIECE, مغلوب شدن *maghlūb-k*, دست یافتن *sh. sh.* باراج *barāj* شدن *dusht* *n.* (f. *arā-n* *mut-k*, فتح کردن *fath-k*, بازی *bāzī*).
- MASTERLY, *a.* دانای *ustādāna*, دانا *dānā*, قابل *kālī*, *kalī*.
- MASTER-PIECE, *n.* کار استاد *kāri ustād*, کار گزیده *kāri guzīda*.
- MASTICATION, *n.* هرمت *harmazat*, خیسیدگی *khisīdagī*.
- MASTICH, *n.* مصطکی رومی *mastakī rūmī*, شهدانه *shahādāna*.
- MASTIFF, *n.* سگ بزرگ *dirwās*, درواس *sagī buzurg*.
- MAT, *n.* حصیر *būryā*, دوربا *hasīr*. A maker of mats, دوربا ناو *būryā bāf*.
- MAT, *vt.* دوربا با حصیر پوشیدن *bā hasīr-p*, دوربا بافتن *būryā-b*.
- MATCH, *n.* (of a gun) فتیل *fatīla*. — (a contest at any athletic exercise) مبارزه *mukābalat*, کشتی *kushtī*, بازی *bāzī* (game) *jang*. — (an equal) همپای *ladbat*. — (anything resembling) مانند *mānand*, نکاح *mushābih*. —(a marriage) *nikāh*, عروسی *drūsī*. A safety match, کبریت سلامت *kibrīti salāmātī*.

MATCH, vt. (to be equal to) برابر شدن *barābar-sh.*, همپایه بودن *hampāya-b* —(make equal) همقدم نمودن *hamka-dam-n.*, برابر کردن *barābar-k* —(confront) مقابله کردن *mukābala-k.* —(suit) موافق ساختن *muwāfik-s*, معادل کردن *muwāfik-k.* —(proportion) موافق کردن *muwāfik-k.* —(join in marriage) نکاح *nikāh-k.* —(to be married) نکاح کردن *nikāh karda-sh.*

MATCHLESS, a. منال *bī misāl*, بی نظیر *lāsānī, nazīr.*

MATCHLESSLY, ad. بی نظیرانه *bī nazīrāna.*

MATCHLESSNESS, n. بی نظیری *bī nazīrī*, بی مثالی *bī misālī.*

MATCH-MAKER, n. (maker of matches) ساز کبریت *kibrītsāz.* —(marriage-broker) مشاط *darmiyānī*, درمیانی *mashshāta.*

MATE, n. (husband or wife) زوج *zauj.* —(companion) رفیق *rafīq*, همدم *hamdam.* —(assistant) یار *yār.* Check-mate, (at chess) شاه مات *shāh māt.*

MATERIAL, a. (consisting of matter) جسمانی *jismānī*, مادی *māddī.* —(important) ضرور *zarūr*, مهم *muhimm* —(essential) ذاتی *asatī*, اصلی *aslī.* A material cause, علت مادی *illatī māddiyat.* A material witness, شاهد *shāhīdī ūmdah.*

MATERIALITY, n. جسمانیت *jismānīyat*, مادیت *māddiyat.*

MATERIALS, n. اسباب *sāmān*, سامان *asbāb.*

MATERIALLY, ad. در اصل *dar asl.* —(importantly) با ضرورت *bā zarūrat.*

MATERIA MEDICA, n. قرابادین *karābādīn*, کتاب ادویه *kitābī adwīya.*

MATERNAL, a. مادری *mādarī.*

MATERNITY, n. امومت *umūmat*, مادری *mādarī.*

MATHEMATICAL, a. هندسی *handasī*, ریاضی *riyāzī.*

MATHEMATICALLY, ad. از روی هندس *az rūi handasa.*

MATHEMATICIAN, n. مهندس *muhandis*, ریاضی دان *riyāzī dān.*

MATHEMATICS, n. sing. علم ریاضی *ilmī riyāzī*, هندس *handasa.* Axioms in mathematics, علوم ریاضیت *illūmī riyāziyat.*

MATINS, n. نماز صبح *nīmāzī fajr*, نماز صبح *nīmāzī subh.*

MATRICE, n. قالب *kā'ib.* —(womb) رحم *rihm.*

MATRICIDE, n. قتل مادر *katli mādar.*

MATRICULATE, vt. پذیرفتن *pazīruftan*, اذن دخول *talmīz-s.*, تلمیذ ساختن یافتن *izni dukhūl-y.*

MATRICULATION, n. ادخال در مدرسه *idkhāl dar madrasa.*

MATRIMONIAL, a. نکاحی *nikāhī*, زوجی *zaujī.*

MATRIMONIALY, ad. نکاحیانه *nikāh-yāna.*

MATRIMONY, n. ازدواج *nikāh*, نکاح *izdirwāj.*

MATRON, n. کدبانو *khātūn*, کدبانو *kad bānū.*

MATRONAL, a. خانویدی *khātūnī*, بیگم *begamī.*

MATTER, n. جسم *jism*, جسد *jasad*, تن *tun.* 2. (affair) کار *kār*, بابت *bābat*, کار و بار *kār u bār.* What is the matter? چه شده است *chi shuda ast.* —(importance), مضایقه *mu-zāyaka.* —(purulent matter) ریم *rīm.*

MATTER, *vi.* مضایقه شدن *muzāyaka-sh.*

مهم و لازم شدن *muhimm wa lāzim-sh.*

It does not matter, هیچ مضایقه نیست *hich muzāyaka nīst.* — (suppurate)

ریم ناک شدن *rīm nāk-sh.*

MATTOCK, *n.* تیشه *tīsha*, کلند *kuland*, بیل *bīl*.

MATTRESS, *n.* توشک *tūshak*, بستر *bistar*.

MATURE, *a.* پخته *pukhta*, رسیده *rasīda*, کامل *kāmil*.

MATURE, *vt.* رسیدن *pukhta-k.*, رسیدن *rasīdan*, کامل شدن *kāmil-sh.*

MATURELY, *ad.* از پختگی *az pukhtagī*, کاملاً *kāmilan*.

—(good time) با زمان *bā zamān*. —(with counsel well digested) با رای نصیحت *bā rāya nasīh*.

MATURITY, *n.* پختگی *rasīdagī*, رسیدگی *pukhtagī*. —(puberty) بلوغ *bulūgh*

MAUL, *vt.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*, موب کردن *zarb-k.*

MAUND, *n.* (weight) من *man*.

MAUSOLEUM, *n.* مقبره *rauza*, روضه *makbara*.

MAW, *n.* ماده *māda*, دان *chīna* *dān*.

MAXIM, *n.* مقولہ *makūla*, مسلمہ *masala*, کاتدا *kātāda*, آئین *āīn*, قانون *kānūn*.

MAY, *n.* خورداد *khurdād*, ربیع الاول *rabī'ul auwal*, می *may*.

MAYOR, *n.* vide MAGISTRATE.

MAZE, *n.* دولاب *dolāb*. —(confusion of thought) حیرت *hayrat*, سرگردانی *sargardānī*.

MAZE, *vt.* حیران کردن *hayrān-k.*, سرگردان کردن *sargardān-k.* To be in a maze, حیران شدن *hayrān-sh.*

MAZY, *a.* معرود *mutaraddid*, پیچ دار *pīch dār*, مشکل *mushkil*.

MEADOW, *n.* چراگاه *charāgāh*, علزار *ālafzār*, مرغزار *marghzār*.

MEAGRE, *a.* لاغر *lāghir*, کم گوشت *kam gusht*, حقیر *hakīr*.

MEAGRENESS, *n.* لاغری *lāghirī*, ضعیفی *zāīfī*, محتاجی *mukhtājī*.

MEAL, *n.* 1. (ground corn) آرد *ārd*, دقیق *dakīk*. 2 (repast) خورش *khurish*, طعام *taām*.

MEALY, *a.* پر آرد *pur ārd*, نرم *narm*.

MEAN, *a.* (despicable) فرومایه *farūmāya*, کم‌یمنه *kamīna* —(moderate) میانه *mi-yāna*, معدل *muātdil* —(niggardly) بد نژاد *bakhlīl*. Of mean birth, بد نژاد *bad nizhād*, بد اصل *bad asl*. In a mean condition, کم‌پایه *kampāya*.

MEAN, *n.* (mediocrity) میان *miyān*, اعتدال *attidāl*, وساطت *wasātat*. Mean time, mean while, در این میان *dar īn miyān*, در این اثنا *dar īn asnā*.

MEAN, *vt.* (signify) معنی داشتن *madnī-d*. —(intend) مقصود داشتن *maksūd-d*, اراده داشتن *irāda-d*.

MEANDER, *n.* پیچ *pīch*.

MEANING, *n.* (design) قصد *kasd*, غرض *āzm*, کام *kām*, مراد *irāda*, murād—(signification) معنی *madnī*, نتیجه *natīja*.

MEANLY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, با دونی *bā dūnī*, با فرومایه *bā farūmāya*.

MEANNESS, *n.* حقارت *hikārat*, دونی *dūnī*, نا مردی *zill*, پستی *pastī*, نا بخیلی *nā mardī*. —(want of liberality) *bakhlīlī*.

MEANS, *n.* (revenue) مال *māl* (pl. اموال). By all means, رزق *rizk* (pl. ارزاق). By no means, بهر صورت *bahar waja*, هرگز نه *hargiz sūrat*. By means of, از وسیله *aslan*.

az wasīla, بسبب ba sabab. Means of subsistence, وِجِه کفای waḡa kafāf.

MEASLES, n. سرخچه, سرخک surkhak, سرخچه, سرخگان surkhcha, surkhgān

MEASURABLE, a. لایق اندازد āyaki andāza, ممکن میمان mumkini paymān.

MEASURE, n. اندازه paymāyish, اندازه andāza, میزبان mīzān, میاس kiyās, مقدار mikdār. A measure, میانه paymāna, میاس mikiyās. To stamp measures with standard marks, نوبر tadwīr-k. A wine measure, ناطل nātil Full measure, وافی wāfī. Poetic measure, میزان mīzān, وزن wazn.—(tune) ترانه turāna. Above measure, بی حد bi ḥadd, بی سروسامان bi sar u sāmān. The greatest common measure, اعظم عادل āddi āzām.

MEASURE, vt میموند paymūdān, میاس kiyās-k, اندازه andāza-k. To measure ground, مساحت کردن misāhat-k. To measure by the cubit, نذرع کردن tazār-k-k.

MEASUREMENT, n. میماش paymāyish, مساحت kiyās.—(of ground) misāhat.

MEASURER, n. میما بدده paymāyanda. A land measurer, مساحت دار misāhatikār.

MEAT, n. (flesh) گوشت gūsh, لحم lahm —(food) خوراک khorāk, غذا ghazā. Roast meat, کباب kabāb.

MECHANICAL, a. منجیدین شداس man-janīk shanās.—(belonging to an art) هنرمند sanāt paywand, هنرمند hunarmand.

MECHANICALLY, ad. موافق علم ادات muwāfaki ḡlmi adāt.

MECHANICS, n. اهل اهل حرفه ahli ḡirfa, اهل صنعت ahli sandt.

MECHANISM, n. علم ادات ḡlmi adāt, منجیدین علمی ḡlmi munjanīk.

MEDAL, n. سکه sikka, علامت dlāmat.

MEDALIST, n. گیر علامت dlāmat gīr, نشان یاب nishān yāb.

MEDDLE, vi. دخل کردن dakhil-k., مداخله mu-āmalat-k., مداخلات کردن mu-dākhlat-k., دست زدن dust-z.

MEDDLER, n. دخیل dakhil, فصولی fuzūlī

MEDIAL, a. میانه miyāna, متوسط muta-wassit

MEDIATE, vi. وساطت کردن wasātat-k., توسط کردن miyāndār-sh., میانداز شدن tarwassut-k.

MEDIATE, a. متوسط mutawassit.—(interposed) درمیان دار miyān dar-miyān nihādi, مابین نشسته mā bayn nishasta.

MEDIATELY, ad. بواسطت ba wasātat.—(by a secondary cause) از وِجِه az mūjabī sunyān.

MEDIATION, n. میانه miyān-i, وساطت wasātat, شفاعت shifādt, میاندازی miyāndārī

MEDIATOR, n. میانجی miyānchī, شافع shafī, میانداز miyāndār, نصف munsif.

MEDIATORIAL, a. میاندازی miyāndārī.

MEDIATRIX, n. واسطه wāsita, زن میانداز zani miyāndār.

MEDICAL, a. طبیبی tibbī, معسوب ḡlāj mansūb The medical art, علم طب ḡlmi tibb, طبابت tibābat.

MEDICINAL, a. دوائی dawāyī, طبی tibbī.

MEDICINALLY, ad. از روی طبابت az rui tibābat.

MEDICINE, n. علاج ḡlāj, دارو dārū, معالجت mulālujat, دوا dawā. A medicine chest, دارو دان dārū dān. To profess medicine, رشکی نمودن

bizishli-n. To administer medicine, *دوا دادن* *dawā-d.*, *علاج نمودن* *ilāj-n.*
MEDIOCRITY, *n.* میاندگی *itidāl*, میانگی *miyāngī*.
MEDITATE, *vi, vt.* اندیشیدن *andīshīdan*,
 غور کردن *ghaur-k.*, تصور کردن *tasav-
 wur-k.*, فکر نمودن *fikr-n.*, پنداشتن *pin-
 dāsh-tan.* To meditate on the issue
 of any thing, اندیشیدن *ākibat-*
a. To meditate flight, آهنگ گزیر کردن *āhangī gurīz-k.* To meditate any
 thing good, خیر اندیشیدن *khayr-a.*
 To meditate any thing bad, بد اندیشیدن *bad-a.*
MEDITATION, *n.* اندیشه *andīsha*, فکر
fikr, غور *ghaur*, تامل *tāmmul*, تصور
tasavvur.
MEDITATIVE, *a.* متأمل *mutā'mmil*,
 متفکر *mutafakkir*.
MEDITERRANEAN, *a.* بحر ارمی *bahrū'r rūmī*.
MEDIUM, *n.* میانه *miyāna*, درمیان *dar-
 miyān*, ادا *asnā*, واسطه *bayn*, واسطه *wāsita*,
 درجه *zurīya*.
MEDLAR, *n.* کندس *kundus*.
MEDLEY, *n.* خلط *khilt*, آمیزش *āmīzish*.
MEDLEY, *a.* مخلوط *makhlūt*.
MEDULLAR, *a.* مغزی *maghzi*.
MEEK, *a.* نرم دل *narm dīl*, حلیم *halīm*,
 سلیم *salīm*.
MEEKEN, *vt.* ملایم کردن *salīm-k.*, ملایم
 کردن *mulāyīm-k.*, حلیم نمودن *halīm-n.*
MEEKLY, *ad.* ملایمانه *mulāyāmāna*,
 با نرم دلی *bā narm dilī*.
MEEKNESS, *n.* نرمی *narmī*, حلم *hilm*.
MEET, *vt.* (encounter) ملاقات کردن *mu-
 lākāt-k.*, دو چار شدن *du chār-sh.*, روبرو
 شدن *rūburū-sh.*—(assemble) جمع
 شدن *jamt-sh.*, فراهم آمدن *farāham-ā.*
 —(engage) محاربه ساختن *muhāraba-*

s.—(join) انصال یافتن *ittisāl-y.*, وصال
wasāl-k. To go out to meet a
 person on the road, استقبال کردن
istikbāl-k.
MEETING, *n.* (assembly) مجلس *majlis*,
 اجتماع *jamā'at*, محفل *mahfil*, انجمن
anjuman.—(encounter) ملاقات *mu-
 lākāt*, دیدار *dīdār*.—(conflux) مجمع
majmunnaharīn. A meeting
 house, مجلس خانه *majlis khāna*,
 عبادتگاه *ibādatgāh*.
MEETLY, *ad.* vide FITLY.
MEGRIM, *n.* سرگردانی *dardi sar*, سرگردانی
sargardānī.
MELANCHOLIC, *a.* ملول *malūl*, سوداوی
saudāwī, غمگین *ghamgīn*, دل‌بسته
dil-basta, دلگیر *dilgīr*.
MELANCHOLY, *n.* ملالات *malālat*, سودا
saudā دلگیری *dil shikastagī*, دل‌شکستگی
dilgīrī, ماخلولیا *mākhulyā*.
MELIORATE, *vt.* بهتر کردن *bah-tar-k.*,
 خوبتر کردن *khūbtar-k.*
MELIORATION, *n.* بهتری *bah-tarī*, بهبودی
bahbūdī.
MELLIFEROUS, *a.* عسل *asāl*, شهد
shahd آمیز *āmīz*.
MELLIFLUENCE, *n.* شکر زبزی *shakar
 rīzī*, شیرینی *shīrīnī*.
MELLIFLUOUS, *a.* شکر ریز *shakar rīz*,
 شیرین *shīrīn*.
MELLOW, *a.* (ripe) پخته *pukhta*, رسیده
rasīda.—(soft) ملایم *mulāyām*, نرم
narm.—(intoxicated) مست *mast*.
MELLOW, *vi.* پخته شدن *pukhta-sh.*, ملایم
 شدن *mulāyīm-sh.* *vt.* پخته کردن
pukhta-k., نرم کردن *narm-k.*
MELLOWNESS, *n.* پختگی *pukhtagī*,
 نرمی *rasīdagī*.—(softness)
narmī, ملایمت *mulāyāmat*.
MELODIOUS, *a.* خوش نوا *khush nawā*,
 خوش آهنگ *khush alhān*.

MELODIOUSLY, *ad.* با خوش الحان *bā khush alhān*, با نغم خوش *bā nagh mai khush*.

MELODY, *n.* آهنگ *āhang*, نرادم *tarāna*, نغم *naghma*.

MELON, *n.* خربزه *kharbuza*. A water-melon, نرذ *tarbuz*, هندوانه *hinduwāna*. A musk-melon, خربزه *kharbuza*. A melon-ground, فاليز *fālīz*.

MELT, *vt.* آبدار کردن *gudākhtan*, گداختن *ābdār-k.*, ذوب ساختن *zūb-s.* To melt gold, زر تسبیك کردن *zar tasbīk-k.*—(soften) ملایم کران *mulāyam-k.*, نرم کردن *narm-k.*

MELTED, *a.* مذاب *gudākhta*, گداخته *muzāb*.

MELTING, *a.* گداختگی *gudāzish*, گداختگی *gudākhtagī*, ذوب *zarūb*.

MEMBER, *n.* (limb.) عضو *āzwa* (اعضا) *shilv*, (pl. اشلا) *2.* (a constituent of a body) یکی از صاحبان مجلس *yaki az sāhibāni majlis*, قطع *katt*. A member of a college, مدرسه پرورد *parwardai madrasa*.

MEMBRANE, *n.* حجاب *hijāb*, پرد *parda*. The membrane of the brain, غشا *ghishā*. The membrane which envelopes a child in the womb, مشیمت *mashīmat*.

MEMBRANOUS, *a.* غشایی *ghishā'iy*, پرد *puri parda*.

MEMENTO, *n.* اشاره *ishāra*, کنانه *kināya*, تذکره *tazkira*.

MEMOIR, *n.* سرگذشت *tazkara*, تذکره *sarguzasht*.

MEMORABLE, *a.* یادداشتی *yāddāshtī*, یادگار *yādgār*, لایق یاد *lāyaki yād*, مشهور *mashhūr*, واجب الذکر *wajabu'z zikr*, مذکرت *hūr*. Any thing memorable, مزکرات *mazkarat*.

MEMORANDUM, *n.* یادداشت *yād dāsh*, ذکر *zikr*. A book of memorandum, ذکر نامه *zikr-nāma*, مسوده *musawwada*.

MEMORIAL, *a.* یادگار *yādgār*, تذکره *tazkara*.—(petition) عرصداشت *arz dāsh*, عرضی *ārzi*.

MEMORIALIST, *n.* تذکره نویس *āriz*, عارض *tazkara nawīs*.

MEMORY, *n.* حافظت *hifz*, یاد *yād*, حافظت *hāfizat*.—(remembrance) خاطر نشان *khātir nishān*, یاد *yād*. To commit to memory, استظهار کردن *istizhār-k.*, یادداشت *dar khātir-n.* To occur to the memory, یاد آمدن *bayād-ā.*, یاد در خاطر رسیدن *dar khātir-r.* To preserve in memory, یاد داشتن *yād-d.*, یاد گرفتن *yād-g.* To recall to memory, یاد آوردن *bayād-ā.*, یاد کردن *tazkār-k.*

MENACE, *vt.* تهدید کردن *tahdīd-k.*, تهدید ساختن *takhwīf-s.*

MENACE, *n.* تهدید *tahdīd*, تهدید *takhwīf*.

MENAGE, *n.* خوش خانه *khush khāna*.

MEND, *vt.* (repair) مرمت کردن *marammat-k.*, تعمیر کردن *taāmīr-k.*—(improve) بهتر کردن *islāh-k.*, بهتر *bahtar-k.* *vi.* بهتر گشتن *bahtar-g.* To mend a garment, رفو کردن *rafū-k.*, mend in health, ترقیع کردن *tarkī-k.* To mend one's fortune, مال نرفی کردن *māl tarakkī-k.*

MENDABLE, *a.* مرمت ممکن *mumkinī-marammat*, ممکن اصلاح *mumkinī islāh*.

MENDER, *n.* مرمت کننده *marammat-k.*

MENDICANT, *n.* درویش *darwīsh*, گدا *gudā*, فقیر *fukīr*.

MENIAL, *n.* خدمتگار *naukar*, خدمتگار *khidmatgār*, بنده *banda*.

MENSES, *n. pl.* حیض *haiz*, طمس *tums*.

MENSTRUAL, *a.* ماهواره *māhwāra*, ماهی *māhi*.

MENSTRUOUS, *a.* دار حیض *haiz dār*.

MENSURATION, *n.* علم مساحت *ilmi masāḥat*, پیمایش *paymāyish*.

MENTAL, *a.* خاطر منسوب *zami'rī*, ذهن *zihn*, *khātir mansūb*.

MENTALLY, *ad.* از خاطر *az khātir*, در باطن *dar bāṭin*.

MENTION, *n.* ذکر *zikh*, تذکره *tazkara*, ذکر *irād*. Honourable mention, ذکر جمیل *zikri jamīl*.

MENTION, *vt.* ذکر کردن *yād-k.*, یاد کردن *zikh-k.*, بیان کردن *bayān-k.*

MERCANTILE, *a.* بازاری *tijārati*, بازاری *bāzārī*. A mercantile agent, گماشته *gumāshṭa*. A mercantile agreement, بیعت *bayi'at*.

MERCENARY, *n.* مزدور *ajir*, اجبر *ajir*, مزدور *muzdūr*.

MERCENARY, *a.* طامع *harīs*, حربص *harīs*, طامع *tāmī*.

MERCER, *n.* ابریشمی فروش *harīrī*, ابریشمی *abrīshamī* فروش *farūsh*.

MERCERY, *n.* امدباب *harīr*, حریر *harīr*, امدباب *asbāhi saudāgarī*.

MERCHANDISE, *n.* سوداگر *saudāgarī*, تجارت *tijārat*, داد و ستد *dād u sitad*, خرید و فروش *kharīd u farūkht*.— (wares) اموال *amwāl*, اجناس *ajnās*, امتعت *matāi*. Rich merchandise, امتعت *amti'atī girān bahā*. Low priced merchandise, متاع *matāt* بایک *bāyīk*.

MERCHANDISE, *vt.* تجارت کردن *tijārat-k.*, سوداگر *saudāgarī-k.*, بازار کردن *bāzār-k.*

MERCHANT, *n.* سوداگر *saudāgar*, تاجر *tājir*, بازرگان *bāzurgān*.

MERCHANTMAN, *n.* چهار تجارت *jehāzi tijārat*.

MERCIFUL, *a.* رحیم *rahīm*, شعیق *shafīk*, رحمان *rahmān*.

MERCIFULLY, *ad.* مشفقانه *mushfakāna*, با مرحمت *bā marhamat*.

MERCIFULNESS, *n.* مرحمت *marhamat*, نرم دلی *narm dilī*.

MERCILESS, *a.* بی رحم *bī rahm*, بی شغقت *bī shafakat*.

MERCILESSLY, *ad.* ظالمانه *zālīmāna*, از بی رحم *az bī rahm*.

MERCURIAL, *a.* سیمابی *sīmābī*.— (active) چالاک *chālāk*.

MERCURY, *n.* سیماب *sīmāb*, زینتی *zībāk*.— (the planet) عطارد *utārid*.

MERCY, *n.* رحم *rahm*, رحمت *rahmat*, شفقت *shafakat*, لایمت *mulāyamat*, نرم دلی *narm dilī*.

MERE, *a.* محض *mahz*, فقط *fakat*, مجرد *majarrad*.

MERE, *n.* بهیرت *bahīrat*, آبدان *ābdān*.

MERELY, *ad.* فقط *fakat*, محض *mahzan*.

MERIDIAN, *a.* ظهری *zuhrī*.

MERIDIAN, *n.* نصف النهار *zuhr*, نصف النهار *nisfu'n nahār*.

MERIT, *n.* سزاواری *liyākat*, سزاوار *sazāwārī*, فضل *fazl*, قدر *kadr*, قابلیت *kābiliyat*.

MERIT, *vt.* vide DESERVE.

MERITORIOUS, *a.* سزاوار *sazāwār*, واجب *wājib*, قابل *kābil*, مایه *fazīlat māb*.

MERITORIOUSLY, *ad.* از سزاواری *az sazāwārī*.

MERITORIOUSNESS, *n.* سزاواری *sazāwārī*, لیاقت *liyākat*.

MERMAID, *n.* بنت البحر *bintu'l bahr*.

MERRILY, *ad.* با شادی *bā shādī*, شادمانه

shādmāna, خوشی با خوشی *bā khushī*, خرمانه *khurramāna*.

MERRIMENT, *n.* شادی *shādī*, خوشی *khushī*.

MERRY, *a.* شاد *shād*, خوش *khūsh*, مسرور *masrūr*, خرم *khurram* To make merry, عیش و عشرت کردن *dīsh u dshrat-k.* To be merry, شاد بودن *shād-b.*, خوش دل شدن *khūsh dīl-sh.*

MESH, *n.* دام *dāma*, شبکه *shabaka*

MESMERISM, *n.* مغناطیس حیوانی *maghnāṭisi haiwānī*, تاثیر قوت نفس *tāṣīri kuwatī nafs.*

MESMERIZE, *vt.* دیدخود گردانیدن *bīkhūd-g.*, خواب انداختن *ba khāb-a.*

MESS, *n.* طعام *taḍm*, خوراک *khurākī*. —(difficulty) مشکلی *mushkalī*, ورطه *warata*, ضایع *zāya.*

MESSAGE, *n.* پیغام *payghām*, رسالت *rasālat.*

MESSENGER, *n.* پیغمبر *payghambar*, رسول *rasūl*, داسد *kāsid*, پیک *payk.*

MESSIAH, *n.* مسیح *al-masīh.*

MESSMATE, *n.* همسفر *hamsufra.*

MESSUAGE, *n.* بیت *bayt*, خانه *khāna*, سرا *sarā.*

METAL, *n.* معدنی *madḍanī*, مهل *muhl*, فلز *filizz.*

METALLIC, *a.* معدنی *madḍanīya*, فلزی *filizzī.*

METAMORPHOSE, *vt.* تبدیل صورت *tabdīl sūrat-k.*

METAMORPHOSIS, *n.* تبدیل شکل *tabdīlī shīkl.*

METAPHOR, *n.* کنایه *kināyat*, استعاره *istiāra*, مجاز *majāz.*

METAPHORIC, *a.* رنگین *rangīn*, مجازی *majāzī*. Metaphorical expressions, مصطلحات *mustalahāt.*

METAPHORICALLY, *ad.* مجازانه *majāzāna*, استعاره از روی *az rūi istiāra*, To

speak metaphorically, استعاره گفتن *istiāra-g.*

METAPHYSICS, *n. sing.* علم کلام *ilmi kalām*, الهیات *ilahīyāt*

METEMPSYCHOSIS, *n.* التباس *al tanāsukh*, شکل دردی *shīkl ba shīkl gardī.*

METEOR, *n.* شهاب *shahāb*, آثر علویه *āsāri ilwīya.*

METEOROLOGY, *n.* علم شهبان *ilmi shuhbān.*

METHINKS, *v. impers.* قیاس کردن *kayās-k.*, گمان بران *gumān-b.*

METHOD, *n.* طریق *tarīka*, سلیقه *salīka*, قاعده *kāḍu*, رسم *rasm*, طور *taur.*

METHODICAL, *a.* مرتب *murattab*, منظم *muntazim*. —(person) صاحب نظام *sāhibi nizām.*

METHODICALLY, *ad.* به ترتیب *ba tartīb*, به نظام *ba intizām.*

METHODIZE, *vt.* مرتب کردن *murattab-k.*, نظام *nizām-k.*

METONYMICAL, *a.* کنایه *kināyat*, منسوب *kināyat mansūb.*

METONYMICALLY, *ad.* به کنایه *ba kināyat.*

METONYMY, *n.* کنایه *kināyat.*

METRE, *n.* نظم *nazm*, میزان *mīzān*, وزن *vazn*, شعر *shdr*, عروض *drūz.*

METRICAL, *a.* موزون *mauzūn*, مسجع *musajjd.*

METROPOLIS, *n.* دارالسلطنه *dārus saltanat*, پادشاهی تخت *pāya takht.*

METROPOLITAN, *n.* مطران *matrān.*

MEW, *n.* قفس *kafs.*

MEW, *vt.* در قفس نهادن *dar kafs-n.*

MICROSCOPE, *n.* خرد چیز دراز نما *khurd chīz darāz numā*, ذره بین *zarra bīn.*

MID, *a.* میان *miyān*, در میان *dar miyān.*

MIDCOURSE, *n.* راه نیم *nīm rāh*.

MIDDAY, *n.* ظهر نیم روز *nīm rūz*, ظهر *zahr*,
في نصف النهار *nisfu'n nihār*. At midday,
في نصف النهار *dar nīm roz*, في نصف النهار
fī nisfu'nnihār

MIDDLE, *a.* وسطی *wasatī*, میانه *miyāna*
—(intermediate) میانداز *miyāndār*,
مونتاسف *muntasif*. The middle finger,
انگشت وسطی *angushti wasatī*. Middle
aged, نیم سال *nīm sāl*. The middle
place, قلبگاه *kalb gāh*. Of middle
stature, میان قد *miyāni kaḏ*.

MIDDLE, *n.* میانه *miyāna*, وسط *wasat*,
ابدا *asnā*, نصف *nisf*, متوسط *mutarwassit*.
In the middle, در میان *dar miyān*,
در میان *fī mā bayn*. In the middle
of the day, در نیم روز *dar nīm roz*,
در نصف النهار *dar nisfu'n nihār*. In
the middle of the night, در نصف الليل
dar nisfu'l layl.

MIDDLING, *a.* وسطی *wasatī*, میانه
miyāna.

MIDLAND, *a.* در میان زمین *dar miyāni*
zamīn, دور از کنار دریا *dūr az kanāri*
داریا *daryā*, وسطی ملکی *wasati mulkī*.

MIDMOST, *a.* میانی *miyārī*, وسطی *wasatī*.

MIDNIGHT, *n.* نصف نیم شب *nīm shab*, نصف
اللیل *nisfu'l layl*. At midnight,
در نیم شب *dar nīm shab*. Till mid-
night, تا نیم شب *tā nīm shab*.

MIDRIFF, *n.* پرده فاصل *pardai fāsil*.

MIDSHIPMAN, *n.* ناظر کشتی *nāziri*
kishti, سرکار جہاز *sar-kārī jehāz*.

MIDST, *n.* میان *miyān*. From the
midst, از میان *az miyān*. In the
midst of them, در میان ایشان *dar*
miyāni tishān. In the midst of the
journey, در انجای سفر *dar asnāi safur*.
In the midst of the crowd, در میان
همگام *dar miyāni hangāma*.

MIDSTREAM, *a.* میان رودخانه *miyāni*
rūd khāna, وسط رود بار *wasati rūdbār*.

MIDSUMMER, *n.* رأس السرطان *rāsu's*
suratān, وسط الصيف *wasati's saif*.

MIDWAY, *n.* نصف طریق *nīm rāh*, نصف
طریق *nisfi tarīk*.

MIDWIFE, *n.* کابله *kābila*, دایه *dāya*,
ماماچه *māmācha*.

MIDWIFERY, *n.* دایگری *dāyagari*, مامائی
māmāi.

MIDWINTER, *n.* وسط الشتاء *wasatish shītā*.

MIEN, *n.* چهره *chihra*, سیما *sīmā*, منظر
منظر *manzar*, رو *rū*.

MIGHT, *n.* توانائی *tawānāi*, قوت *kuwat*,
قدرت *kudrat*, طاقت *tākat*, زور *zūr*.—
(ability) قابلیت *kābiliyat*.—(energy)
دل و جان *dil u jān*, جگر *jigar*.

MIGHTILY, *ad.* نهایت *nihāyat*, بشدت
ba shiddat, از زور *az zūr*.

MIGHTINESS, *n.* زور آوری *zūr āwarī*,
قدرت *kudrat*.—
بزرگواری *buzurgwārī*, جاه *jāh* (dignity)

MIGHTY, *a.* توانا *tawānā*, قوی *kawī*,
دلاور *dilāwar*, صاحب قوت *sāhibi kuwat*.—
(in a great degree) نهایت *dilāwar*.
غایت *gāyatu'l ghāyat*.

MIGRATION, *n.* انتقال *intikāl*, تبدیل
جایی وطن *tabdili makān*, وطن *watan*.

MILCH, *a.* شیرده *shīrdah*.—(cow) گاو
شیرده *gāwi shīrdah*.

MILD, *a.* حلیم *halīm*, نرم *narm*, ملایم
ملایم *mulāyim*, لطیف *latīf*.

MILDLY, *ad.* نرمی *bā narmī*, ملایمانه
ملایمانه *mulāyamāna*, با لطف *bā lutf*.

MILDNESS, *n.* نرمی *narmī*, لطف *lutf*,
حلیم *hilīm*, ملایمت *mulāyamat*.

MILE, *n.* میل *mīl*, رتوت *ratwat*.

MILE-STONE, *n.* علامت میل *dlāmati*
mīl, سنگ میل *sangi mīl*.

- MILFOIL**, *n.* بومادران *hazārdāna*, هزاردان *būmādarān*.
- MILITARY**, *a.* جنگی *jangī*, سپاهی *sipāhī*, لشکری *lashkart*. Military affairs, جنگی احوال *ahwālī jangī*. A military pass word (parole) شعار *shiār*.
- MILITARY, MILITIA**, *n.* لشکر *lashkar*, عسکر *askar*.
- MILK**, *n.* شیر *shīr*, لبن *laban*—(sour milk) دوغ *dūgh*, ماست *māst*.
- MILK**, *vt.* شیر کشیدن *dūshīdan*, دوشیدن *shīr-k*.
- MILKER**, *n.* دوشنده *dūshanda*, حالب *hālīb*.
- MILKING**, *n.* شیر دوشی *shīr dūshī*, حلب *halb*.
- MILKMAID**, *n.* زن شیر دوشی *zani shīr dūshī*.
- MILKMAN**, *n.* شیر فروش *shīr farūsh*, لبن *labbān*.
- MILK-PAIL**, *n.* دول *dol*.
- MILL-PAN**, *n.* شیر دان *shīr dān*.
- MILKSOP**, *n.* نامرد *nāmard*, زنانه *zanāna*.
- MILK-WHITE**, *a.* شیر رنگ *abyaz*, شیر رنگ *shīr rang*.
- MILKY**, *a.* شیری *shīrī*.—(resembling milk) شیر مانند *shīr mīnand*.—(giving milk) شیر ده *shīr dah*.
- MILKY-WAY**, *n.* کهکشان *kahkashān*, مجرة *mujarra*.
- MILL**, *n.* آسیا *āsyā*, آس *ās*. A wind mill, باد آسیای *āsyāi bād*. A powder mill, آسیای باروت *āsyāi bārūt*. A paper-mill, آسیای کاغذ *āsyāi kāghaz*. A water mill, ناور *nāūr*, آسیاب *āsyāb*. A hand-mill, دست آس *dast ās*. The handle of a hand mill, رابد *rāīd*. An oil mill, ملطاط *miltāt*. A mill-hopper, دیمند *dalw*. The mill-clapper, بيمند *bīmand*.
- MILL**, *vt.* آسیدن *āsīdan*, سحق کردن *sahk-k*.
- MILLEPEDES**, *n.* هزار پای *hazār pāya*, صد پای *sad pāya*.
- MILLER**, *n.* آسیا بان *āsyā bān*, طحان *tahhān*. The trade of a miller, طباحت *tihānat*. The miller's hire, تزده *tazda*.
- MILLESIMAL**, *a.* هزارم *hazār um*, الف الف *alf*.
- MILLET**, *n.* ارزن *arzan*, دخن *dukhān*.
- MILLION**, *n.* ده صد هزار *dah sad hazār*, الف الف *alf alf*.
- MILLIONAIRE**, *n.* دولتمند *daulatmand*.
- MILLSTONE**, *n.* سنگ آسیا *sangi āsyā*, راجی *rajī*. The iron axle of a mill-stone, تزره *tuzra*.
- MILL-WHEEL**, *n.* چرخ آسیا *charkhi āsyā*.
- MILL-WRIGHT**, *n.* آسیا گر *āsyā gar*.
- MILT**, *n.* طحال *tihāl*.
- MIMIC**, *a.* تقلید *mukhāz*, تقلید *mukallid*, باز *bazū* *bāz*.
- MIMIC**, *vt.* نقل کردن *nakl-k*, تقلید کردن *taklūd-k*.
- MIMICAL**, *a.* تمسخری *tamashuri*, استهزا *istihzā*.
- MIMICALLY**, *ad.* تقلید *barwajai* *mukallid*, تقلیدانہ *nahl bāzāna*.
- MIMICRY**, *n.* نقل بازی *naklbāzī*, تقلید *taklūd*.
- MINARET**, *n.* مناره *mināra*.
- MINCE**, *vt.* قیم کردن *kīma-k*, دطم *kutt kuttī* —(walk with short stops) *banāz-kh*.
- MINCED**, *a.* پاره پاره زده *pāra pāra zada*. Minced meat, قیم *kīma*, کوفته *kūfta*.
- MIND**, *n.* خاطر *khātīr*, دل *dīl*, جان *jān*, فهم *zamīr*.—(intellect) فراست *farāsat*,

ادراک *idrāk* — (inclination, choice), خواهش *khāhish*, آرزو *ārzū*, مراد *murād*. To dwell on the mind, باد بودن *yād-b*. To come into one's mind, در باد آمدن *dar yād-ā*, در باد آوردن *dar yād-ā*. To recall to mind, در باد آوردن *dar yād-ā*. Having an enlightened mind, روشن ضمیر *raushan zamīr*.

MIND, *vi., vt.* کردن *ghaur-k*, آگاهی *āgāhī-n*, فکر داشتن *fikr-d.*, بصیرت نمودن *basīrat-n*.

MINDFUL, *a.* هوشیار *khābardār*, هوشیار *hūshyār*, آگاه *āgāh*.

MINDFULNESS, *n.* هوشیاری *hūshyārī*, خردداری *khābardārī*, بصیرت *basīrat*, آگاهی *āgāhī*.

MINDLESS, *a.* غافل *bī khābar*, غافل *ghāfil*, بی عقل *bī dkl*.

MINE, *n.* معدن *ma'ādan*, کان *kān*. A mine rich in ore, معدن *ma'ādan* ادالت *in'ālūt*.

MINE, *vi.* معدن در کردن *ma'ādan dar-k.*, کاویدن *nakh-k*.

MINER, *n.* معدنی *kān kan*, معدنی *ma'ādanī*.

MINERAL, *a.* معدنی *ma'ādanī*, کانی *kānī*.

MINERALIST, *n.* معدن شناس *ma'ādan shīnās*.

MINERALOGY, *n.* علم معدن *ilmī ma'ādan*.

MINGLE, *vt.* سرشتن *āmīkhtan*, آمیختن *sīrishtan*, جمع کردن *khilt-k.*, جمع *jamī-k*.

MINIMUM, *n.* غایت کمی *ghāyati kamī*.

MINISTER, *n.* (of state) وزیر *wazīr*, (pl. وزراء) *mudabbir*. The prime minister, وزیر اعظم *wazīrī āzam* — (agent) گماشته *gumāshtha*, وکیل *wakīl*. — (a christian priest) شماس *shammās*

The ministers of state, ارکان دولت *arkāni dawlat*, وکالی دولت *wukālātī dawlat*. — (of foreign affairs) وزیر امور خارجه *wazīrī umūri khārija*.

MINISTER, *vi.* خدمت کردن *khidmat-k.*, دادن *mutawajja-sh.* *vt.* دادن *dādan*, عطا کردن *ātā-k*.

MINISTERIAL, *a.* حکم بردار *hukmbardār*, فرمان بردار *farmān bardār*. — (pertaining to ministers of state), وزیری *wazīrī*, امیری *amīrī*.

MINISTRY, *n.* خدمت *khidmat*. — (office of ministers of state) وزارت *wazārat*, وکالت *wakālat*, — (dignity of prime minister) وزارت عظمی *wazarātī āzmi*. The ministry, ارکان دولت *arkāni dawlat*.

MINIUM, *n.* زنجفره *zinjifra*.

MINOR, *a.* اصغر *asghar*, کمتر *kamtar*. — (petty) صغیر *saghīr*, کوچک *kūchak*. — (under age) نا بالغ *nā bāligh*.

MINOR, *n.* خرد سال *nā bāligh*, خرد *khurd sāl*.

MINORITY, *n.* کمتری *kahtari*, خردی *khurdī tarī*. — (being under age) خرد سالی *khurdsālī*, نا بالغی *nā bālighī*.

MINSTREL, *n.* مغزی *mutrib*, مطرب *mughannī*.

MINSTRELSY, *n.* جماعت مطربی *mutribī*, مطربان *jamādti mutribān*.

MINT, *n.* 1. (plant) بودینه *pūdīna*, 2. ضرب (a place where money is coined) ضرب دار الصرب *zarb khāna*, داره *dārūz* *zarb*. The master of the mint, داره ضرب *dārūghai dārūz* *zarb*.

MINT, *vt.* سکه ضرب کردن *sikka-z.*, سکه *sikka* ضرب *zarb-k*.

MINUS, *n.* تفریق *tafrīk*. — (sign) علامت *ālāmati tafrīk*.

MINUTE, *a.* باریک *bārīk*, رفیق *rakīk*,
خرد *khurda*. Minute objects, خرد
مرد *khurda murda*

MINUTE, *n.* 1 (of time) لحظه *lahza*, دره
zarra, لمحہ *lam'ha* 2. (memorandum)
یاد آور *yād āwar*, راکم زاد *rakam zad*.
A minute book, یاد داشت نامہ *yād
dāsh't nāma*. A minute glass, شیشہ
دقیقہ *shīshai dakīka*

MINUTE, *vt.* یاد داشت نوشتن *yād dāsh't-*
n., رقم زد کردن *rakam zad-k.*

MINUTELY, *ad* عسیلانہ *bādlikkat*,
تفصیلاً *tufsilāna*.

MINUTENESS, *n* دلیت *dikkat*—(small-
ness) خردی *khurdī*, کوچکی *kūchakī*.

MINX, *n.* زن شوخ *zani shūkh chashm*,

MIRACLE, *n.* کرامت *karāmat*, (pl. کرامات),
معجزه *mu'djaza* (pl. معجزات).

MIRACULOUS, *a.* معجزہ نما *ā'jib*, عجیب
mu'djiza numā.

MIRACULOUSLY, *ad* از کرامت *az
karāmat*, بطور اعجاز *batawari ā'jiz*.

MIRE, *n.* خلل *khilāb*, واصل *wahl*.

MIRROR, *n.* آئینہ *āyīna*, مرآت *mīrāt*,
آبگینہ *ābgīna* A convex mirror, آئینہ
محدب *āīnai muḥaddab*. A concave
mirror, آئینہ مجوف *āīnai mujaṣṣaf*.

MIRTH, *n* شادی *shādī*, خوشی *khushī*,
عشرت *surūr*, سرور *khurramī*,
آشرف *āshraf*, مسرت *masarrat*, فرح *farah*.

MIRTHFUL, *a.* خرم *shādmān*, شادمان
khurram, مسرور *khursarad*,
مسرور *masrūr*.

MIRTHLESS, *a.* بی شادی *bī shādī*,
نا خرسند *nā khursand*.

MIRY, *a.* پر واصل *puri wahl*, گلداز *gildār*.

MISACCEPTATION, *n.* خیال خام
khīyālī khām.

MISAPPLICATION, *n.* بیوجہی *bī wajahī*,
بی شایستگی *bī shāyistagī*.

MISAPPLY, *vt.* بیجا خرچ کردن *bījā
kharch-k*, بیوجہی کردن *bī wajahī-k*.

MISAPPREHEND, *vt.* نا فهمیدن *nā-f*,
خلای فهمی دریافت کردن
khilāfi maānī daryāft-k.

MISAPPREHENSION, *n.* خلالی
فہمیدگی *khilāfi fahmīdagī*.

MISAPPROPRIATE, *vt.* تصرف
دبجا *bījā*, خدین کردن
tasarrufi bījā-k, غصب کردن
ghaban-k

MISAPPROPRIATION, *n.* تعیین نامناسب
tayīni nā munāsib, تصرف
دبجا *tasarrufi bījā*.

MISBEHAVE, *vi.* بد سلوکی نمودن *bad
sulūkī-n* بی نیابت عمل کردن
biyābat liyākat *āml-k*, بی ادب
کاو کردن *bī adīb kān-k*.

MISBEHAVIOUR, *n.* بد سلوکی *bad
sulūkī*, نا شایستگی *nā shāyistagī*.

MISBELIEF, *n.* بی اعتقادی *bī
ā'tihādī*, الھاد *ilhād*.

MISBELIEVER, *n.* کافر *kāfir*, زندقہ
zindik

MISCALCULATE, *vt* غلط در حساب کردن
ghalat dar hisāb-k, خلای حساب کردن
khilāfi hisāb-k, ناراست نمودن
nā'rāst-n.

MISCALL, *vt* نام ناراست دادن
nāmi nā'rāst-d, بی موافقت نامیدن
bī muwāfaqat-n — (rail at)
دشنام دادن *dushnām-d*, نام کشیدن
nām-k

MISCARRIAGE, *n.* بد انجام *bad
anjām*, اسقاط *iskāti*—(abortion)
بد بختی *bad bakhtī*, حمل
iskāti haml.

MISCARRY, *vi.* بد انجام یافتن
bad anjām-y, نامراد شدن
nāmurād-sh — (have
an abortion) حمل داشتن
iskāti haml-d.

MISCELLANEOUS, *a.* متفرق *mutafarrik*,
مجموع *majmūd*, مخلوط *makhlūt*.

- MISCELLANY, *n.* مجموعه *majmūʿ*, مجموعه *majmūdāt*.
- MISCHANCE, *n.* کم بختی *kambakhtī*, بد بختی *bad bakhtī*, مصداق *sadima*, آسیب *āsib*, بلا *balā*, کلا *kauzā*.
- MISCHIEF, *n.* ظلم *ẓalīm*, آزار *āzār*, زیان *ziyān*, ضرر *zarar*, فتنه *fitna*, گزند *gazund*.
- MISCHIEF-MAKER, *n.* فتنه انگیز *fitna angiz*, آشوب *āshūb*.
- MISCHIEVOUS, *a.* بد بخت *bad bakht*, رنج سار *ranj sār*, بد بختی *bad bakhtī*, فساد *fisād*, فتنه انگیز *fitna angiz*, کینه ور *kīna war*, (malicious) *bad khāh*.
- MISCHIEVOUSLY, *ad.* مضمرانه *muzirrāna*, بطور فتنه انگیز *ba tauri fitna angiz*, از شرارت *az sharrāt*.
- MISCHIEVOUSNESS, *n.* زبانکاری *ziyān-kārī*, فتنه انگیزی *fitna angizī*.
- MISCONCEIVE, *vt.* سوء کردن *sahv-k*, خلاف معنی *khilāf maʿnī*, خطا ساختن *khilāfī mādānī-f*.
- MISCONCEPTION, *n.* خلاف فهمی *khilāfī fahmī*, خطا *khilāfī ghalat*, سوء *sahv*.
- MISCONDUCT, *n.* بد کرداری *bad kirdārī*, سوء *sahv*, غفلت *ghaflat*.
- MISCONDUCT, *vt.* بد معامله کردن *bad muʿāmalī-k*.
- MISCONSTRUCTION, *n.* تعبیر خلاف *taʿbīrī khilāfī*, شرح بد معنی *sharḥ bi-maʿnī khilāfī*, هرزه *hīrza*, عداوت *ʿidārat*.
- MISCONSTRUE, *vt.* خلاف معنی تعبیر *khilāfī maʿnī taʿbīr-k*, مخالف کردن *khilāfī mukhālif bayān-k*.
- MISCREANT, *n.* اوباش *aubāsh*, منحرف *muhid*.
- MISDEED, *n.* بد کرداری *bad kirdārī*, خطا *khilāfī*, گناه *gunāh*.
- MISDEMEANOUR, *n.* بد رفتاری *bad raftārī*, گناه *gunāh*.
- MISDIRECT, *vt.* غلط ارشاد کردن *ghalat irshād k*, غلط ارسال نمودن *ghalat irsāl-n*.
- MISDO, *vt.* گناه کردن *khatā-k*, خطا کردن *gunāh-k*.
- MISDOER, *n.* بد کردار *bad kirdār*, باطلکار *baṭṭkār*, مفسد *muḥsīd*.
- MISDOUBT, *vt.* ظن فریب بردن *ẓannī farīb-b*.
- MISEMPLOY, *vt.* بجا صرف نمودن *bijā sarf-n*, ضایع کردن *zāt-k*.
- MISER, *n.* بیکار *bakhl*, طمعکار *tamtkār*, خسیس *khāsīs*, لایم *luīm*.
- MISERABLE, *a.* دلیل *zalīl*, خوار *khār*, شکسته *shikastahāl*, مستمند *mustamand*, سیاه *siyā*, بیچاره *bīchāra*, دلیل *zalīl*, To make miserable, دلیل کردن *zalīl-k*, مستمند زدن *mustamand-z*, To be miserable, دلیل بودن *zalīl-b*, مسکین شدن *miskīn-sh*.
- MISERABLY, *ad.* مستمندانه *mustamandāna*, دلیلاً *zalīlan*, بد بختانه *bad bakhtāna*.
- MISERY, *n.* شکسته *shikastā*, خوار *khār*, خوار *shikasta hālī*, خوار *khārī*, خسته *khasta*, آفت *āfat*, ناکبت *nakbat*, حالت *zillat*, بلا *balā*.
- MISFORTUNE, *n.* آسیب *āsib*, آفت *āfat*, حادثه *hādīsa*, بد بختی *bad bakhtī*, مصیبت *musibat*, سبب *sabktī*.
- MISGIVE, *vt.* بد دال گرفتن *bad fāl-g*, در شک انداختن *dar shakk-a*.
- MISGUIDANCE, *n.* گمراهی *gumrāhī*, ازلال *izlāl*.
- MISGUIDE, *vt.* گمراه کردن *gumrāh-k*, اغوا کردن *ighwā-k*, فریفتن *farīftan*.
- MISHAP, *n.* vide MISFORTUNE.
- MISINFORM, *vt.* خبر ناراست دادن *khābarī nārāst-d*, دروغ گفتن *durūgh-g*, بد رسانیدن *bad-r*.

MISINFORMATION, *n.* خبر ناراست *khābari nārāst*, خبر دروغ *khābari darūgh*, بد فهمیدن *bad-f*

MISINTERPRET, *vt.* بد تاویل کردن *bad tāwīl-k.*

MISJUDGE, *vt.* بد گمانی کردن *bad gumānī-k.*, بد فکر فاسد کردن *fikri fāsīd-k.*

MISLAY, *vt.* در جای غلط نهادن *dar jāi ghalat-n.*, گم کردن *gum-k.*

MISLEAD, *vt.* vide **MISGUIDE**

MISMANAGE, *vt.* بد تدبیری کردن *bī tadbīrī-k.*, بدیوده عمل ساختن *bīhūda āmal-s.*, بدی معنی کار کردن *bī madnī kār-k.*

MISMANAGEMENT, *n.* بد تدبیری *bī tadbīrī*, بدیوده عمل *āmali bīhūda*, بدی معنی کار *kāri bī madnī*.

MISMATCH, *vt.* بدی مثل کردن *bī misl-k.*, بدی *bī mānand-k.*, بدی مانند کردن *bī juft-k.*

MISNAME, *vt.* نام ناراست دادن *nāmi nārāst-d.*

MISNOMER, *n.* خلاف نام *khilāfi nām*, سهو نام *sahvi nām*.

MISPLACE, *vt.* بدجای غلط نهادن *bu jāi ghalat-n.*

MISPRINT, *n.* غلط چاپ *ghalat chāp*, غلط طبع *ghalat tabī.*

MISPROPORTION, *n.* بدی اندازه کردن *bī andāza-k.*, غیر مناسب ساختن *ghayr munāsib-s.*

MISQUOTE, *vt.* خلاف عبارت بیان کردن *khilāfi ibārat bayān-k.*

MISRELATE, *vt.* ناراست بیان کردن *nārāst bayān-k.*, بدی دقت گفتن *bī dikkat-g.*

MISREPRESENT, *vt.* بد تبلیس کردن *talbīs-k.*, دروغ *bī sadākat-g.*, بد صداقت گفتن *durūgh takrīr-k.*

MISREPRESENTATION, *n.* تبلیس *inkī-lāb*, بد تبلیس *talbīs*, بد صداقت *khābari bī sadakat*, خلاف گوئی *khilāf guī.*

MISS, *vt.* (the mark) خطا کردن *khatā-k.*

—(fail of obtaining) ناپافتن *nā yāftan*, غور کردن *gum-k.* —(omit) گم کردن *kasūr-k.*, از غفلت گذاشتن *az ghaflat-g.* (to be lost or missing) گم شدن *gum-sh.*, غایب شدن *ghāyib-sh.*

MISS, *n.* غور *kusūr*, نقصان *nukṣān*, غیب *ghayb*

MISSHAPE, *vt.* بد شکل کردن *bad shakl-k.*, صورت بدیم کردن *surati kalīh-k.*

MISSILE, *a.* رمی *ramī*, دور اندازی *dūr andāzī.*

MISSION, *n.* رسالت *rasālat*, فرستادگی *firistādagi*, ارسال *irsāl.*

MISSIONARY, *n.* پیامبر *payghambar*, رسول *rasūl.*

MISSIVE, *a.* ارسالی *irsālī.*

MISSIVE, *n.* رساله *rasāla*, خط *khat.*

MIST, *n.* دود *dūd*, دخان *dukhān*, بخار *bukhār.*

MISTAKE, *vt.* خطا کردن *khatā-k.*, سهو *sahv-k.*, غور *kusūr-k.*

MISTAKE, *n.* خطا *khatī*, سهو *sahv*, قصور *kusūr*, غلط *ghalat.*

MISTELL, *vt.* vide **MISREPRESENT.**

MISTER, *u.* آغا *āghā*, صاحب *sāhib.*

MISTIME, *vt.* بدی وقت کردن *bī wakt-k.*, بد هنگام ساختن *bī hangām-s.*

MISTINESS, *n.* نیرنگی *tīragī.*

MISTRESS, *n.* صاحب *sāhiba*, خاتون *khātūn*, بدی *bībī.* — (sweet heart) شاهد *madshūka*, دلدار *dildār*, آموزگار *shāhid.* — (woman teacher) آتون *ātūn*, معلم *muallīma.*

MISTY, *a.* بخاردار *bukhārdār*, بره یغ *rur megh.*

MISUNDERSTAND, *vt.* خلاف فهمیدن *khilāf-f.*, خلط دانستن *ghalat-d*

MISUNDERSTANDING, *n.* مخالفت *mukhālafat*, اختلاف *munāziāt*, اختلاف *ikhtilāf*, خلط *ghalat*

MISUSAGE, *n.* بد استعمالی *bad ist'mālī* بد سلوکی *bad sulūkī*.

MISY, *a.* مسمی *misī*.

MITE, *n.* (insect) دوجمه *dīvcha* — (a small particle) ذره *zarra*, شمه *shamma*

MITIGATE, *vt.* ملایم کردن *kam-k.*, ملایم کردن *mulāyam-k.*, ملایم نمودن *mullayyin* تسلی دادن *ārām-d*, تسلی دادن *tasallī-d*.

MITIGATION, *n.* نرمی *takhfīf*, تضعیف *narmī*, ملایمت *mulāyamāt*.

MITRE, *n.* کلاه *kulāh*, تاج *tāj*.

MIX, *vt.* سرشتن *āmīkhtan*, سرشتن *sirishstan*, نخلایط *tashwīsh-k.*, نشو و بش کردن *tukhlīt-k.* To mix milk with water, سمهچ کردن *samhaj-k*, آب در شیر نهادن *āb dar shīr-n.* To mix severity with soft words, شمهط کردن *shamz-k.*

MIXED, *a.* آمیز *āmīz*, مخلوط *makhlūt*, شوریده *shūrīda*, مرکب *murakkab*. Words mixed with threats, کلام، سعم آمیز *kalāmi sitam āmīz*. A speech mixed with entreaties, دیاز آمیز *sakhuni niyāz āmīz*. Advice mixed with wisdom, پند، حکمت آمیز *pandi hikmat āmīz*.

MIXEN, *n.* دما مایل *damāmīl*

MIXTURE, MIXTION, *n.* آمیزش *āmīzish*, خلط *khilt*, اجزا *mizāj*, مزاج *ajzā*.

MOAN, *vt.* زاریدن *nālīdan*, نالیدن *zārīdan*, فغان کردن *fughān-k.*

MOAN, *n.* ناله *nāla*, فغان *faryād* *u fughān*, غریه *gīrya*, غریو *gharīv*, شکایت *shikāyat*.

MOAT, *n.* خندق *khandak*, ترس *matars*.

MOB, *n.* مجمع *majmt*, اندوه *ambūh*, جماعت *jamādt*. — (tumultuous rout) هدماء *hangāma*, فتنه *fitna*.

MOB, *vt.* فتنه انداختن *fitna-a.*, هدماء *hangāma-k*, شوریدن *shurīdan*.

MOBBISH *a.* ازدحام آسا *azdihām āsā*, گروهی *gurūhī*.

MOBILITY, *n.* عوام *arwām*, عوام الناس *arwāmū'n nās*.

MOCK, *vt.* (deride) مسخره کردن *maskharā-k*, صحت *istihzā-k.*, اسهزا کردن *zuhl-k.* — (elude) حیل، بازی کردن *hīla bāzī-k.*, فریفتن *furīftan*.

MOCK, *a.* تقلبی *nakalī*, ساخت *sākhta*.

MOCKER, *n.* مستهزی *tudna zan*, طعن زن *mustahazī*, طعزگو *tanz gū*.

MOCKERY, *n.* استهزا *istihzā*, مسخرت *maskharat*, نصیحت *tazahhuk*.

MOCKINGLY, *ad.* استهزانه *istihzāna*, تحقیرانه *tahkīran*.

MODE, *n.* صورت *sūrat*, منوال *minwāl*, شکل *tarīk*, طور *taur*, وجه *wajah*, رسم *shakl*, طرز *darstūr*, دستور *tarz*, رواج *rasm*, رباط *zābitat*. According to the modo, بطور *ba taur*, در روش *dar rawish*. A mode of expression, ضرب *zarbi* مثل *misl*. A musical mode, پرده *parda*, نوا *nawā*.

MODEL, *n.* نمود *namūna*, نقل *nakl*, بار ناه *bār nāma*, نقشه *naksha*, نسجه *nuskha*.

MODEL, *vt.* تشکیل کردن *tashkīl-k.*, قالب *shakl-s.*, شکل ساختن *kālīb-s.*, صورت بند کردن *sūrat band-k.*

MODERATE, *a.* معتدل *mu'atadil*, متوسط *mutawasit*, میانه *mayāna*. Moderate in temper, مودب *halīm*, مودب *muaddab*. Moderate weather, هوای معتدل *harwāi mu'atadil*.

MODERATE, *vt.* بازن داشتن *bāz-ā*, ضبط ساکن کردن *zabt-k.*—(pacify) ساکن کردن *sākin-k.*, خاموش کردن *khāmūsh-k.*—(make temperate) معتدل کردن *mud-tadil-k.*

MODERATELY, *ad.* ملایمانه *mulāyamāna*, با لطف *bā lutf.*—(with temperature) معتدلاً *mudtadilun*, با اعتدال *bā ittidāl*—(in a middle degree) بدرجۀ *dar miyāna*, با درجۀ وسطی *ba darajai wasatī.*

MODERATENESS, *n.* اعتدال *ittidāl*, توسط *tawassūt.*

MODERATION, *n.* ملایمت *mulāyamat*, سکونت *sakūnat*, اطاعت *itmi-nāni khātir*—(forbearance) بردباری *burdbārī.* Moderation in expense, خاندان داری *khāna dārī*, خرد *khāna dārī.*

MODERATOR, *n.* مدبر *mudabbir*, حاکم *hākim*, مودب *muaddib*, عادل *ādil.* To appoint a moderator, مدبر ساختن *mudabbir-s.* To preside as a moderator, تسووس کردن *taswīs-k.*

MODERN, *a.* متاخر *mutāakhkhir*, نو *nau*, جدید *jadīd*, نوخاسته *nau khāsta.* The moderns, متاخرین *mutāakhkhirīn*, انبای زمان *ibnāi zamān.*

MODERNNESS, *n.* نو *hālātī nau*, نو پیدایش *nau paydāyish.*

MODEST, *a.* (bashful) شرمگین *sharmgīn*, حیا *sāhibi hayā*, خجالت *khajl.*—(not arrogant) مغرور *nā maghrūr.*—(not chaste) پاک *pāk*, زاهد *zāhid.*

MODESTLY, *ad.* (not presumptuously) ادبانه *adabāna*, فرویدانه *gharībāna.*—(chastely) زاهدانه *zāhidān.* To behave modestly, ادب و آزرمن نمودن *adab u āzaram-n.*

MODESTY, *n.* شرمساری *sharmsārī*, حیا *hayā*, وفار *wakār*, خجالت *khijālat*, نواضع *tuwāzzil.*—(chastity) پاک *pākī*, زاهدی *zāhidī*

MODIFICATION, *n.* ترکیب *tarkīb*, شکل *tushkīl*, تعدیل *tadlīl*, اصلاح *islāh.*

MODIFY, *vt.* (moderate) معتدل کردن *mudtadil-k.*, اعتدال دادن *ittidāl-d.*—(form) صورت دادن *sūrat-d.*, ساختن *sākhtan.*

MODISH, *a.* موافق دستور *muwāfaki dastūr.*

MODULATE, *vt.* خوش الحان رن *khush alhān-z.*, نغمه سرا کردن *naghma sarā-k.*, رواختن *nawākhtan.*

MODULATION, *n.* نغمه *naghma*, نوا *nawā*, لحن *lahn*, خوش خوانی *khush khānī.*

MODULATOR, *n.* مطرب *mutrib*, سرا بنده *sarāyanda*, نغمه بردار *naghma pardāz.*

MOHAMMED, *n. p.* محمد *muhammed.*

MOIETY, *n.* نیم *nīm*, نصف *nisf.*

MOIST, *a.* نم *nam*, نمگین *namgīn*, تر *tar.*

MOISTEN, *vt.* تر ساختن *nam-k.*, نم کردن *nam-k.*, ترسیدن *tar-s.*, نمگین کردن *namgīn-k.*, خیسیدن *khīsīdan.*

MOISTURE, *n.* نمدی *namā*, تری *tarī*, رطوبت *rutūbat*

MOLE, *n.* کوروش *kūr mūsh.* 2. (mole of the skin) خال *khāl*, شامت *shāmat.* 3. (dike) پشت *pushta*, بندرود *bandrūgh*, نوده *tūdah.*

MOLE-HILL, *n.* تودۀ کوروش *tūdai kūr mūsh.*

MOLEST, *vt.* آزریدن *ranjīdan*, رنجیدن *āzurdan*, اضطراب کردن *jafā-z.*, خفا زدن *iztirāb-k.*, تصدیع دادن *tasdī-d.*

MOLESTATION, *n.* آزرده *āzurdagī*, آسید *zahmat*, زحمت *tasdī*, تصدیع *āsīh*, رنج *ranj.*

MOLESTER, *n.* مودی *mūdī*, جفا زن *jafā zan.*

MOLLIFY, *vt* ملائم *mulāyim-s*, نرم کردن *narm-k*.

MOMENT, *n* 1. (of time) لحظه *lamha*, لحظه *lam*, ساعت *sāāt*, دقیقه *dukikat*. —(importance) لزوم *zurūrat*, لزوم *lāzimt* Every moment, هر دم *har-dam*, در دم *dimūlam* In a moment, یک لحظه *yik lamha*, در یک دم *dar yak dam*.

MOMENTARY, *a* نا پایدار *nā pāyudār*, یک دم *yik dumī*, فانی *fānī*.

MOMENTOUS, *a* گران *girān*, مهم *muhimm*, ضرور *zarūr*.

MONAD, *n* یک *yik*, فرد *fard*, احد *ahd*.

MONARCH, *n* شاه *shāh*, ملک *malik*, پادشاه *pādshāh*, جهاندار *jehāndār*, خسرو *khusrū*, فرمانده *farmāndah*.

MONARCHICAL, *a* جهاندار *shāhī*, جهاندار *jehāndārī*.

MONARCHY, *n* مملکت *mamlakat*, سلطنت *sultanat*, پادشاهی *pādshāhī*, دولت *daulat*.

MONASTERY, *n* خانقاه *khānakāh*, صومعه *sūmt*, تکیه *takiya*.

MONASTIC, *a* زاهدی *zāhidī*, زهد *zuhd*.

MONASTICALLY, *ad* زاهدانه *zāhidāna*.

MONDAY, *n* روز شنبه *du shamba*, روز انبیین *yaumu'l isnayn*.

MONEY, *n* زر *zur*, نقد *nakd*, مال *māya*.

Ready-money, نقد *nakd*, (*pl* نقد) *zari hāzīr*.

Money paid in advance, پیشگی *peshgī*, سلف *salaf*.

To lend money, قرض دادن *karz-d*, وام دادن *wām-d*.

To pay money, ادا کردن *adā-k*.

A sum of money, مبلغ *mublagh*.

Any place where money is spent, مصرف *masrif*.

Tribute money, طبلیت *tablyāt*.

Earnest money, زبون *zabūn*.

To change money, تصریف کردن *tasrīf-k*.

MONEY-BAG, *n* کیسه *kīsa*, سره *surra*.

MONEY-CHANGER, *n* صراف *sarrāf*, نقاد *nakkād*.

MONEYED, *a* زردار *zardār*, مالدار *māldār*.

MONEYLESS, *a* بی نقد *bī nakd*, بی دست *tihī dast*, بیلاس *muftis*.

MONGER, *n* فروش *furūsh*, دلال *dallāl*.

MONITOR, *n* واعظ *wāṭṭ*, معلم *mudllim*, ناصح *nāsih*, پند بخش *pand bakhsh*.

MONITORY, *a* مشورت *mashwarat*, نصیحت *nasihat* ده *duh*.

MONK, *n* راهب *rāhib*, زاهد *zāhid*, گوشه *gūsha* نشین *nashīn*.

To make a monk, ترویهب کردن *tarhīb-k*.

To become a monk, رهبت شدن *rahbat-sh*.

MONKEY, *n* بوزن *būzana*, میمون *maymūn*.

MONOCULAR, *a* یک چشم *yik chashm*, عور *ādwar*.

MONODY, *n* مرثیه *marṣīya*, ماتم نام *mūtam nāma*.

MONOGRAM, *n* روز *ramz*, اسم *ism*, علامت *ālāmat*.

MONOGRAPH, *n* نوشت *nawishta*, نقل *nakli* مطلب *matlab*.

MONOMANIA, *n* جنون مخصوص *junūni makhsūs*.

MONOPOLISE, *vt* بخود کشیدن *ba khud-k*, تصاحب نمودن *tasāhub-n*.

MONOPOLY, *n* تصاحب *takhsīs*, تصاحب *tasāhub*, مال خود ساری *māli khud sāzī*.

MONOSYLLABLE, *n* یک هجا *yik hijā*.

MONOTONY, *n* یک صدا *yik sadā*, بی تبدیل آواز *bī tabdīli āwāz*.

MONSOON, *n* موسم *mausim*, (*pl* مواسم) *mardī sharīr*.

MONSTER, *n* دیو *dīv*, غول *ghol*, مرد شریر *mardi sharīr*.

MONSTROUS, *a* مسموح *mamsūkh*, ستمناک *sahimnāk*.

MONSTROUSLY, *ad.* با نهایت *ba nihāyat*,
بغایت *ba ghāyat*, هایلانه *hāyilāna*.

MONTH, *n.* ماه *māh*, شهر *shahr*, (pl. شهر *shahr*,
اشهر *ashahr*). The space of one month, ماهی *māhi*,
شهری *shahrī*. The end of the
month, عقب آخر *ākhirī māh*, شهر
shahr. The first ten days
of a month, اوایل *awāil*. The second
ten days of a month, اواسط *awāsīt*.
The last ten days of a month, اواخر *awākhir*.
From month to month, ماه به ماه *māh ba māh*.
Every month, ماه هر ماه *har māh*. Lunar month,
ماه قمری *māhi kamari*. Solar month, ماه
شمسی *māhi shamshī*.

MONTHLY, *a.* ماهیانه *māhyāna*, شهری
شهری *shahrī*, هر ماه *har māh*, ماهواره
māh-wāra. Monthly pay, مشاوه *mushāhara*,
ماهیانه *māhyāna*.

MONUMENT, *n.* یادگار *yādgār*, تذکره
tazkara, نشان *nishān*. A monument
for the dead, مرفد *markad*, مقبره
makbarat.

MONUMENTAL, *a.* یادگاری *yādgārī*,
علامتی *dlāmatī*.—(belonging to a
tomb) مقبره *makbarī*, گوری *gurī*.

MOOD, *n.* (state) حالت *hālat*, حال *hāl*.
—(state of mind) مزاج *mizāj*, حالت
خاطر *hālati khātir*.—(anger) کاهر *kahr*,
پرد *khāsh*.—(style of music) پرده *parda*.
—(in gram.) مدیغ *sigha*.

MOODY, *a.* غصب آلود *ghazab ālūd*,
آزرده *āzurda*.

MOON, *n.* ماه *māh*, ماهتاب *māhtāb*, قمر
kamar, هور *hor*. The new moon, هلال
hilāl. The full moon, بدر *badr*. The
moon's disk, ماه قرص *kursī māh*.
The change of the moon, تحویل ماه
tahwīlī māh. Like the moon, مهور
mahwār, ماه وشن *māh wash*. Round

the moon, اطراف *atrāfi māh*,
ماه گرد *ba girdi māh*.

MOONNEAM, *n.* شعله ماه *shaulai māh*,
پرتو بدر *partavi badr*.

MOONLIGHT, *n.* روشنی ماه *raushnī i māh*,
مهتاب *māhtāb*.

MOONSHINE, *n.* مهتاب *māhtāb*, اواضح
awāzih.

MOONSTRUCK, *a.* زده ماه *māhzada*,
مجنون *majnūn*.

MOOR, *n.* 1. (marsh) اجم *ajm*, کول *kol*.
2. (negro) رنگی *zangī*, حبشی *habashī*.

MOOR, *vt.* چهار در میدا صب کردن *jehāz dar mīna nasb-k*,
لنگر انداختن *langar-a*.

MOORISH, *a.* (marshy) وحلی *wahālī* —
(of moor) حبشی *habashī*, رنگی *zangī*.

MOOT, *vt.* جدال کردن *jidal-k*, بحث
نمودن *bahs-n*.

MOP, *n.* خاکروب *khāk rūb*.

MOPE, *vi.* غمگین شدن *ghamgīn-sh*,
غم خوردن *gham-kh*.

MORAL, *a.* پادمان *pākdāman*, پندانه
pandāna, اخلاق نما *akhlāk numā*.

MORAL, } *n.* اخلاق *akhlāk*, سلوک
MORALITY, } *adāb*, مدارا *ādāb*,
modāra, پند *pand*. The science of
morality, علم اخلاق *ilmī akhlāk*.

MORALISE, *vt.* اخلاق فهمانیدن *akhlāk-f*,
معدوب نمودن *mdnavī-n*.

MORALISER, *n.* خیر اندیشی کننده *khayr andīshī kunanda*,
آداب آموز *ādāb āmūz*.

MORALIST, *n.* امالیق *atārik*, ناصح *nāsīh*,
واعظ *wāṭṭ*.

MORALLY, *ad* در حق *dar hakk*, براساسی
ba rāstī.

MORASS, *n.* خلاب *khilāb*, گلاب *gilāb*.

MORBID, *a.* مریض *marīz*, خسته *khasta*.

MORBIDNESS, *n.* مرض *marz*, بیماری
bīmārī, خستگی *khastagī*.

- MORBIFIC**, *a.* مرض ده *marz dah*, بیمار *bimār sāz*, ساز *bimār sāz*.
- MORE**, *a.* بیش *ziyāda*, افزون *afzūn*, بیش *bīsh*. Two or more things, دو چیز *dū chīz yā bīsh*. More than enough, افراط *afrāt*. More or less, کم و بیش *kam u bīsh*. Neither more nor less, همین *hamīn*. To add more, زیاده کردن *ziyāda-k*. To give more, زیاده دادن *ziyāda-d*. More necessary, واجب *awjab*, الزم *alzam*. More than, زیاده تر از *ziyāda tar az*, فوق *fauk*. More behind, پستتر *pastar*, فراتر *farātār*. More before, پیشتر *peshtar*.—(a greater quantity) گذیر *kasīr*, زیاده *ziyāda*.
- MOREOVER**, *ad.* علاوه *juz ān*, جز آن *juz ān*, علاوه *dlāwa*, جز از آن *juz az ān*.
- MORION**, *n.* سر پایان *sar pāyān*, خود *khud*.
- MORNING**, *n.* صبح *fajar*, صبح *subh*, صبح *sahar*, بامداد *bāmūdād*. Early in the morning, سحر گاهی *sahr gāhī*. To rise early in the morning, صبح خیزی *sahr khīzī*. علی الصباح برخاستن *sahr khīzī-sh*. In the morning, *ala's sabāh bar-kh*. Morning and evening, صبح و عصر *subh u masā*, صبح و شام *sahr u shām*. Tomorrow morning, فردا *fardā ba wakhti sabāh*. Good morning, صبح بخیر *sabāhu'l khayr*, احوال شریف *ahwālī sharīf*. Morning prayer, نماز صبح *namāzī sabāh*.
- MOROSE**, *a.* تند و زاج *durusht*, سخت *tund mizāj*, سخت *sakht*. To be morose, درشت شدن *durusht-sh*, نقیل شدن *sakīl-sh*.
- MOROSELY**, *ad.* درشتانه *durushtāna*, نقیلا *sakīlan*.
- MOROSENESS**, *n.* ترش روی *tursh rūi*, درشتی *durushtī*.
- MORPHIA**, *n.* بهی *bahak*, نمش *namash*.
- MORSE**, *n.* اسب بصری *aspi bahrī*.
- MORSEL**, *n.* لقمه *lukma*, نواله *nawāla*. In morsels, لقمه لقمه *lukma lukma*. (a little piece) پاره *pāra*, پارچه *pārcha*.
- MORTAL**, *n.* انسان *insān*, آدم *ādam*.
- MORTAL**, *a.* (deadly) فانی *kātil*, مهلک *muhlik*.—(subject to death) فانی *fānī*, اجل ساز *mūtī*.—(bringing death) مرگ آور *marg-āwar*.
- MORTALITY**, *n.* مرگ *marg*, فنا *fanā*, وفات *wafāt*. A great mortality, هلاکت *halkat halkā*, جالف *jālīf*.—(human nature) بشریت *basharīyat*, انسانیت *insānīyat*.
- MORTALLY**, *ad.* مهلکانه *kātilāna*, فانیانه *muhlikāna*, دعایت *ba ghāyat*.
- MORTAR**, *n.* 1. (for pounding) هاون *hāwun*, 2. (for building) مهراس *mīhrās*, رخت *rīkhta*, نواش *nawāsha*.
- MORTGAGE**, *vt.* گرو نهادن *girau-n*, رهن گذاشتن *rahn-g*.
- MORTGAGE**, *n.* گرو *girau*, رهن *rahn*.
- MORTGAGEE**, *n.* مرتهن *murtahin*.
- MORTIFICATION**, *n.* خورا *khūrā*.—(self-denial) ضبط نفس *zabtī nafs*, رنجکاری *parhīzgārī*.—(vexation) آزار *azār*, اضطراب *īstarāb*.
- MORTIFY**, *vi.* دشنام *āzār-d*, آزار دادن *āzār-d*, رنج دادن *ranj-d*, رنجانیدن *ranjānīdan*.—(to be abstemious) نفس ضبط کردن *nafs zabt-k*, پرهیز داشتن *parhīz-d*.
- MOSAIC**, *a.* ترصیع *muṣyṣin*, عین *tarsīd*, نقش دار *nakshdār*.
- MOSLEM**, *n.* مسلم *muslim*, اسلامی *islāmī*.
- MOSQUE**, *n.* مسجد *masjīd* (pl. مساجد),

- مسجد** *ejda gāh*, **عبادتگاه** *tbādat gāh*.
A great mosque, **مسجد جامع** *masji-di-jāmī*.
- MOSQUITO**, *n* **کرک** *pashsha karik*
- MOSS**, *n.* (of any kind) **اشمن** *ushna*.
- MOSSINESS**, *n.* **اشمنگی** *ushnagi*.
- MOSSY**, *a.* **دار اشمن** *ushna dār*.
- MOST**, *a, ad* **اکثر** *aksar*, **بیشتر** *bishtarīn*,
میانهم *az hama ziyāda*, **میانهم** *mubālagha*.
- MOSTLY**, *ad.* **اکثر** *aksar*, **غالباً** *ghālībān*.
- MOTE**, *n.* **ذره** *zarra*, **شم** *shamma*. **A mote in the eye**, **رایدالعين** *rāidu'l ayn*.
- MOTH**, *n.* **پروانه** *parwāna*, **فراش** *farāsh*,
دوک *devak*.
- MOTHER**, *n.* **مادر** *mādar*, **والده** *wālida*,
مادر زن *umm* **A wife's mother**, **مادر زن** *mādari zan*. **A step mother**, **مادر اندر** *mādar andar*. **A mother-in-law**,
خوشدامن *khūsh dāman*.
- MOTHERHOOD**, *n* **مادری** *mādarī*, **حال** *hālī mādar*.
- MOTHERLESS**, *a.* **بی مادر** *bī mādar*,
غیر ام *ghayri umm*.
- MOTHERLY**, *a.* **مادر آسا** *mādar āsā*,
با وجود مادر *ba wajaī mādar*.
- MOTION**, *n* **جنبش** *jumbish*, **حرکت** *harakat*, **جولان** *jaulān*.—(proposition)
تکریر *takrīr*, **مقدمت** *mukaddamat*. **To make a motion**, **نمودن** *mukadāmat-n*, **محرک شدن** *muharrik-sh*. **The motion of the pulse**,
نبض *nabz*.
- MOTIONLESS**, *a.* **بی حرکت** *bī harakat*,
بی جنبش *bī jumbish*.
- MOTIVE**, *a.* **محرک** *muharrik*, **حرکت** *harakat*, **بخش** *bakhsh*.
- MOTIVE**, *n.* **سبب** *sabab*, **باعث** *bā'is*,
مطلب *mūjib*, **مراد** *murād*, **موجب** *matalab*, **علت** *illat*, **وجہ** *wajih*.
- MOTLEY**, *a.* **رنگارنگ** *rangārang*, **گونگون** *gūnāgūn*.
- MOTTO**, *n.* **نقش** *naksh*, **علامت** *dlāmat*,
تکبیر کلام *takiya kalām*.
- MOULD**, *n.* **قالب** *kālīb*, **کالبد** *kālbud*.
To cast in a mould, **در قالب افراغ** *dar kālīb ifrāgh-k*.—**(soil) خاک** *khāk*, **تراپ** *tarāb*.
- MOULD**, *vt.* **صورت بند نمودن** *sūrat band-n*, **تشکیل کردن** *tashkīl-k*.
- MOULDABLE**, *a.* **نشدنی** *mumkinī*, **تشکیل** *tashkīl*.
- MOULDER**, *n* **صورت بند** *sūrat band*,
تشکیلگر *tashkīlgar*.
- MOULDER**, *vt.* **خاک شدن** *khāk-sh*,
غبار شدن *tarāb-sh*, **غبار شدن** *ghubār-sh*.
- MOULDINESS**, *n.* **زنگ** *zang*, **زغار** *zaghār*.
- MOULDY**, *a.* **زنگار** *zaghār*, **زنگ گرفته** *zang girifta*. **Mouldy bread**, **نان معسّم** *nāni mutasannih*. **To become mouldy**,
زنگ گرفته شدن *zang girifta-sh*. **To make mouldy**, **با زنگ پوش کردن** *bā zang pūsh-k*.
- MOULT**, *vi.* **کمر کردن** *karīz-k*, **پرفشردن** *par fashurdan*.
- MOUND**, *n.* **پشته** *pushta*, **دندروع** *landarūgh*.
- MOUND**, *vt.* **پشتی کردن** *pushta bandi-k*, **سد کردن** *sadd-k*.
- MOUNT**, *vt* **(go up) بالا رفتن** *bālā-r*.—
(raise up) بر داشتن *bardāsh-tan*, **بالا کردن** *bālā-k*. **To mount on horseback** **سوار** *sarwār-r*. **To mount or rise in price**, **گران بها گردیدن** *girān bahā-g*.
To mount in the scale, **کم ییدن** *kamīdan*.
آرايش *ārāyish-n*, **نقش کردن** *naksh-k*.
To mount guard, **ساختن پاسبانی** *pāsbānī-sh*, **نگهبان شدن** *nigāhbān-sh*.

To mount a cannon, توب بر عربه نصب *tūp bar draba nasb-k.*

MOUNT, *n.* تُل *tull*, پشت *pushta*. Mount Sion, سیهون *sayhūn*. Mount Sinai, طور *tūr*, سينا *tūri sīnā*.

MOUNTAIN, *n.* کوه *kūh*, جبل *jabal*, (*pl.* جبال). The top of a mountain, سر *sari kūh*, کوه *kullai kūh*. The foot of a mountain, کوه *dāmani kūh*, پای *pāyi kūh*. To climb a mountain, بالاي کوه رفتن *bālāi kūh-r.* From mountain to mountain, کوه بکوه *kūh ba kūh*. A pass between mountains, دره *darrah*, عرفوب *urkūb*. Clefts in mountains, بغور *sughūr* (*pl.* of ثغر). Mountains covered with snow, شیب *shīb* (*pl.* اشیب).

MOUNTAINOUS, *a.* کوهسار *kūhisār*, جبلي *jabali*. A mountainous country, کوهستان *kūhistān* کوه پای *kūh pāya*.

MOURN, *vi.* غم خوردن *gham-kh.*, غمگین شدن *ghamgīn-sh*, افسوس کردن *afsūs-k.*, ناله کردن *nālu-k.*, زاری کردن *zārī-k.*, تأسف کردن *tāssuf-k.* To mourn for the dead, ماتم کردن *mātam-k* — (wear mourning) سیاه پوش کردن *siyāpūsh-k*

MOURNER, *n.* ماتم زده *shākī*, ماتم زاده *mātam zada*.

MOURNFUL, *a.* غمگین *ghamgīn*, دلغمار *dilfigār*, ملول *malūl*.

MOURNFULLY, *ad.* از غم *az gham*, ماتم *mātam*, با غم *bā gham*.

MOURNFULNESS, *n.* غمگینی *ghamgīnī*, ماتم *mātam*, غمخواری *ghamkhārī*.

MOURNING, *a.* ماتم کنان *mātam kunān*, زاری *zārī*.

MOUSE, *n.* موش *mūsh*, فار *fār*, فرنب *fīrnīb*. A mouse hole, ور *warb*. A mouse trap, موش گیره *mūshgīra*, دام *dām*, موش *dāmi mūsh*.

MOUTH, *n.* دهان *dahān*, دهان *dahan*, دهان کشادن *fū*. To open the mouth *dahān-k.*, دهان باز کردن *dahān bāz-k.* The mouth of a vessel, دهان *dahan*. To rub or clean the mouth, تسوکت کردن *tasawwuk-k.* Belonging to the mouth, دهانی *dahnī*. The mouth of a river, خور *dahnai rūd khāna*, خور *kharv*.

MOUTH, *vt.* بازگ برزدن *āwāz-k.*, بازگ *bāng bar-z.* — (chew) خایدن *khāidan*. — (form by the mouth) سازدن *az dahan-s.*

MOUTHFUL, *n.* لقمه *lukma*, نواله *nawāla*.

MOUTHLESS, *a.* بی دهان *bī dahan*, بی سر *bī sar*.

MOVE, *vt., vi.* جنبانیدن *jumbānīdan*, متحرک کردن *harakat-d.*, متحرک کردن *mutaharrik-k.* *vi.* جنبیدن *jumbīdan*, رفتن *raft-an*. Unable to move, حرکت *bi kuwati harakat.* — (propose) مقدم کردن *mukaddama-k.* To make angry, تهر انگیزختن *kahr-a.* — (touch pathetically) دل نواختن *dil-n.*, ملایم ساختن *mulājim-s.* — (make melancholy) دلغمار *dilfigār-s.*, دلنگ کردن *angīkhtan.* — (excite) انگیزختن *angīkhtan.* — (move in a circle) گردیدن *gardīdan.*

آمد و *daur-k.* — (go from one place to another), جابجا رفتن *jābajā-r.* To move to mutiny or sedition, آمد و شد *āmad u shud-k.* To move one's self forward, پیش رفتن *pesh-r.*, استیمرار کردن *istimrār-k.* To move anything forward, پیش راندن *pesh-r.*

MOVABLE, *a.* متحرک *mutaharrik*, ممکن *mumkīni*, جنبش *jumbish*, ممکن *mumkīni harakat.* Not mov-

able, نا ممکن *nā mutaharrik*, متحرک *nā mumkini harakat*. Movable powers, متحرک قوای *kuwāya mutaharrika*.

MOVABLY, *ad.* متحرک *mutaharrikan*.

MOVEMENT, *n.* جنبش *harakat*, تحرک *jumbish*, تهرکت *tahrīk*.

MOVER, *n.* جنبش کننده *jumbish kunanda*, مهرک *muharrik*. A mover of mischief, *muharriki fitna*, فتنه انگیز *fitna angiz*, مقدم *mukaddam*.

MOVING, *a.* جنبان *jumbān*, مهرک *muharrik*.—(pathetic) جگر سوز *jigar sūz*, دل سوز *dil sūz*.

MOVINGLY, *ad.* از جگر سوزی *as jigar sūzī*, مفسرانہ *mufasssīrāna*.

MOW, *vt.* حصاد کردن *darv-k.*, حصاد کردن *hasād-k.*, درودن *darūdan*.

MOW, *n.* توده *tūda*, خرمن *khirman*.

MOWER, *n.* حاصد *hāsīd*, درونده *darwanda*.

MUCH, *a.* بسیار *bisyyār*, کثیر *kasīr*, فراوان *farāwān*, بسی *basī*, بلیغ *balīgh*. Much time, زمان کثیر *zamāni kasīr*, وقت *wakti bisyyār*. Little or much, کم بیش *kam besh*, کثیر *kalīlu kasīr*. Much water, آب بسیار *bisyyār āb*, هرهار *harhār*. As much as, چندان *chandān*, هر قدر *har kadr*. Much money, بسیار نقد *zari kasīr*, کثیر *bisyyār nakd*. Raining much, سیال *sayāl*. Much rain, بسیار باران *bisyyār bārān*, مطر کثیر *matri kasīr*. How much? چه قدر *chi kadr*. Very much, بغایت *ba ghāyat*, خیلی *khaylī*. Much the same, همسر *hamkadr*, همقدر *hamsar*.

MUCID, }
MUCILAGINOUS, } *a.* لعابدار *luābdār*,
لعابی *luābī*.

MUCILAGINOUSNESS, *n.* لعاب *luāb*.

MUCOUS, *a.* لعابدار *luābdār*.

MUCUS, *n.* مخاط *mukhāt*, بلغم *balgham*.

MUD, *n.* گل *gil*, کدورت *kadurat*, وahl.

MUD, *vt.* در گل مغمس کردن *dur gil muna-ghghas-k.*

MUDDILY, *ad.* بطو گل آلوده *batauri gil ālūda*.

MUDDINESS, *n.* کدورت *kudūrat*, گل آلودگی *gil ālūdagī*.

MUDDLE, *vt.* نیم مست کردن *nīm mast-k.*, مکدر کردن *mukaddur-k.*

MUDDY, *a.* (turbid) آلوده *ālūda*, مکدر *mukaddar*.—(full of mud) گلی *gilī*. Muddy water, آب تیره *ābi tīra*, رن *ranak*. To make muddy, مکدر کردن *mukaddar-k.*

MUFFLE, *vt.* (cover from the weather) از آب و هوا پوشیدن *az āb u hawā-p.*—(blindfold) چشم پوش کردن *chashm pūsh-k.*—(speak inarticulately) آواز نا آشکاره زدن *āwāzi nā āshkāra-z.*

MUFFLER, *n.* نقاب *nikāb*, پرده *parda*, دهن بند *dahan band*.

MUG, *n.* بط *bat*, کوزه *kūza*.

MULATTO, *n.* دو رنگ *dū rang*.

MULBERRY, *n.* توت *tūt*, شہتوت *shahtūt*.

MULCT, *n.* جرمانہ *jarīmāna*, ناوان *tāwān*.—(for murder) خونبہا *khūn bahā*.

MULCT, *vt.* جرمانہ گرفتن *jarīmāna-g*, تہرہم ساختن *tāwān-a.*, ناوان انداختن *tajrīm-s.*

MULE, *n.* استر *ustar*, بغل *baghl* (*pl.* بغال).

MULETEER, *n.* استردان *ustarbān*, بغال *baghghāl*.

MULLET, *n.* چنانغ *chanāgh*.

MULTANGULAR, *a.* کثیرالاطراف *kasīru'l atarāf*.

MULTIFARIOUS, *a.* گوناگون *gūnāgūn*, رنگارنگ *rangārang*, انواع *anwād*.

MULTIFARIOUSLY, *ad.* با گوناگونی *bā gūnā gūnī*, اصدافانه *isnāfāna*.

MULTILATERAL, *a.* اطراف پر *puratarāf*, کثیر الجنب *kasīru'l junūb*.

MULTINOMINAL, *a.* بسیار نام *bisayār nām*, کثیر الاسما *kasīru'l ismā*.

MULTIPED, *n.* صد پا *hazār pā*, هزار پا *sad pā*.

MULTIPLIABLE, *a.* ممکن ضرب *mumkini zarb*, تعداد *tadād yāb*.

MULTIPLICAND, *n.* مضروب *mazrūb fihī*.

MULTIPLICATION, *n.* تکثیر *takāsūr*, ضرب *zarb* (in arithmetic) توفیر *tawfīr*.

MULTIPLICITY, *n.* کثرت *kasrat*, افزونی *afzūnī*.

MULTIPLIED, *a.* متراشد *afzūda*, افزوده *mutazāyid*.—(in arithmetic) مضروب *mazrūb*.

MULTIPLIER, *n.* مشر *musmir*.—(in arithmetic) ضرب کننده *zarb kunanda*, مضروب *mazrūb*.

MULTIPLY, *vt.* (cause to increase) زیاد کردن *ziyāda-k*, تکثیر نمودن *taksīr-n*. To multiply or become multiplied, افزودن *afzūdan*, کثیر شدن *kasīr-sh*. To multiply arithmetically, ضرب کردن *zarb-k*.

MULTITUDE, *n.* کثرت *kasrat*, بسیاری *bisayārī*, جمع *jamā*, توافر *tawāfar*, جماعت *jamāat*, اندوه *ambū*. A great multitude, جمع کثیر *jamā kasīr*.

MUM, *n.* ساکت *sākit*, خاموش *khāmūsh*.

MUMBLE, *vt.* زمزمه ساختن *zamzama-s*, آواز نا ظاهر کردن *āwāza nā zāhir-k*, نرم خاگدن *narm narm-kh*.

MUMBLER, *n.* زمزمه *mutaramrim*, زمزمه گو *zamzama gū*.

MUMBLING, *a.* زمزمه *zamzama*, دمدمد *damdama*.

MUMM, *vt.* تبدیل صورت و بدله بازی کردن *tabdīlī sūrat wa bazla bāzī-k*.

MUMMER, *n.* مسخره *maskhara*, باز بدله *bazla bāz*.

MUMMERY, *n.* تبدیل صورت و بدله بازی *tabdīlī sūrat wa bazla bāzī*.

MUMMY, *n.* مومیای *mūmiyā*.

MUMP, *vt., vi.* خاگدن *dandīdan*, خاگدن *khāīdan*.

MUMPER, *n.* در بدر *dar ba dar*, گدا *gadā*.

MUNDANE, *a.* روزگاری *rozgārī*, عالمی *ālimī*, دنیوی *dunyavī*.

MUNICIPAL, *a.* محلی *shahrī*, شهری *mahallī*.

MUNIFICENCE, *n.* سخاوت *sakhāwat*, بخشندگی *dād u dahish*, جوانمردی *bakhshindagī*, بذل *bazl*, جوانمردی *jawānmardī*.

MUNIFICENT, *a.* سخا *sakhī*, کشاده *kushāda*, دست *dast*, عطا بخش *ātā bakhsh*.

MUNIFICENTLY, *ad.* جوانمردانه *jawān-mardāna*, با سخاوت *bā sakhāwat*.

MURAL, *a.* منسوب دیوار *dīwār mansūb*.

MURDER, *n.* خون *khūn*, قتل *katl*, خونریزی *khūn rīzī*. A place of murder *katlgāh*.

MURDER, *vt.* هلاک کردن *kushtan*, قتل کردن *halāk-k*, قتل *katl-k*, خونریختن *khūn-r*.

MURDERED, *a.* کشته شده *maktūl*, کشته *kushta shuda*.

MURDERER, *n.* قاتل *khūnī*, قاتل *kattāl*.

MURDERESS, *n.* قاتله *kātīla*.

MURDERING, *a.* جانست *jānsitān*.

MURDEROUS, *a.* خون ریز *khūn rīz*, قاتل *katl*.

MURMUR, *n.* شکایت (complaint) *shikāyat*, ناله *nālīsh*.—(confused noise) واد واد *wadwād*. The murmur

of a crowd, غلغلہ *ghulghula*, هډکام *hangāma*, غوغا *ghaughū* The murmur of flowing water, شران *sharrān*. The murmur of a boiling pot, هزت *hizzat*
MURMUR, *vi.* (complain) شکایت کردن *shikāyat-k.*, نالیدن *nālidan* To murmur as water, شران کردن *sharrān-k.*—(mutter) غلغلہ کردن *ghulghula-k.*
MURMURER, *n.* شکایت شاکي *shākī*, شکایت کننده *shikāyat kunanda*.
MURMURING, *a.* وعومت کنان *widwat kunān*.—(as water) شران *sharrān*, آبشار *ābshār*.
MURRAIN, *n.* طاعون حیوان *wabā*, وبا *wabā*, تائونی *tāūni haywān*.
MUSCLE, *n.* عضل *āzalat*, عصب *āsab*.
MUSCULAR, *a.* دار عضل *āzala dār*, ورام *wasrām*. Very muscular, کثیر العضل *kasīru'l āzala*. A muscular arm, بازو *bāzūi āzala*.
MUSE, *n.* اندیشه *andīsha*, فکر *fikr*.
MUSE, *vi.* اندیشیدن *andīshīdan*, فکر کردن *fikr-k.*, در اندیشه مستغرق بودن *dar andīsha mustagharik-b.*
MUSEUM, *n.* نادره خانه *nādīra khāna*, مجمع الصنائع *majmau's sanāya*.
MUSHROOM, *n.* سماروع *samārūgh*.
MUSIC, *n.* موسیقی *ilmī mausikī*. Vocal music, سماع *samād*, سرود *surūd*. Skilled in music, موسیقی دان *mausikī-dān*.
MUSICAL, *a.* خوشخوان *āhangī*, خوشخوان *khūshkhān*, موسیقی منسوب *mausikī mansūb*. A musical instrument, ساز *sāz*. A musical note, پرده *parda*, A musical air, نوا *navā*, ترانه *tarāna*.
MUSICALLY, *ad.* ساز و سوز *bā sāz u sūz*, با آهنگ *bā āhang*.
MUSICIAN, *n.* مطرب *mutrib*, مغنی *mughannī*, نغمه پرداز *naghma pardāz*

MUSK, *n.* مشک • *mushk*, اناب *anāb*, H. کستوری *kastūrī*. Dry musk, دشت *dušt*. Adulterated musk, ناک *nāk*. A bag of musk, بادیه مشک *nāfai mushk*. Perfumed with musk, ممسک *mumussak*. Having the odour of musk, مشک بو *mushk bū*.
MUSKET, *n.* تفنگ *tufang*, بندوق *bandūk*. The explosion of a musket, ولولہ بندوق *walwalai bandūk*.
MUSKETEER, *n.* بندوقچی *bandūkhchī*, تفنگچی *tufangchī*.
MUSK-MELON, *n.* خربوزه *kharbūza*.
MUSKY, *a.* معطر *muāttar*, مشکین *mushkīn*.
MUSLIN, *n.* مالم *malmal*, کرباس *karbās*. Fine muslin, مالم باریک *malmali bārīk*.
MUSSULMAN, *n.* مسلمان *musalmān*.
MUST, *vi.* ضرور شدن *zarūr-sh.*, لازم شدن *lāzim-sh.* It must be, ضرور است *zarūr ast*, لازم است *lāzim ast*.
MUSTACHE, *n.* دروت *burūt*, خط *khat*, لحيه *lihyat*.
MUSTARD, *n.* خردل *khardal*, سپید دان *sapīd dān*.
MUSTER, *vt.* موجودات گرفتن *mojūdāt-g.*, جمع کردن *jamt-k.*, آورده *baham-ā*.
MUSTER, *n.* جایزه *mojūdāt*, مجازیه *jāiza*, شمار *shumār*, لشکر *lashkar*. To pass muster, تاحسین یافتن *tahsīn-y.* A muster or pay book, دفتر *daftar*, کتابت عسکر *kitābatī āskar*. A muster-roll, دفتر لشکر *daftari lashkar*. A muster-master, عارض *āriz*.
MUSTILY, *ad.* از بوسیدگی *az būsīdagī*.
MUSTINESS, *n.* بوسیدگی *būsīdagī*.
MUSTY, *a.* بوسیده *būsīda*, بوگرفتہ *bugirifta*. To become musty, بوسیده شدن *būsīda-sh.*

- MUTABILITY**, *n* بی‌دراری *bī karārī*,
بی‌ثباتی *bī sabātī*, نا‌پایداری *nāpāyā-dārī*, تبدل *tabdīl*.
- MUTABLE**, *a* بی‌درار *bī karār*, نا‌پایدار *nāpāyādar*, متغیر *mutaghayyir*.
- MUTE**, *a* خاموش *bī zabān*, ساکت *khāmūsh*, مالِ صامت *sākin*. Mute property, صامت *mālī sāmit*.
- MUTE** *n*. آدمی *ādami bī zabān*.
- MUTELY**, *ad*. از بی‌زبانی *az bī zabānī*, خاموشانه *khāmūshāna*.
- MUTILATE**, *vt*. مکتود *maktūd* *n*., سکت کردن *sakat-k.*, نقصان کردن *nuksān-k.*, خراب کردن *kharāb-k.*
- MUTILATED**, *a*. مکتود *maktūd*, مخدل *mukhabbal*.
- MUTILATION**, *n*. نقصان *nuksān*, سکت *sakat*.
- MUTINEER**, *n*. نا‌درمان *bāghī*, نا *nā farmīn*, فتنه انگیز *fitna angīz*.
- MUTINOUS**, *a*. سرکش *bāghī*, عاصی *āsī*, فتنه جو *fitna jū*, سارکاش *sarkash*.
- MUTINY**, *n*. طغیان *baghī*, فتنه *fitna*, تughyān, هنگامه *hangāma*, فساد *fusād*.
- MUTINY**, *vi*. فتنه *baghī-k.*, فتنه *fitna*, عاصی شدن *āsī-sh.*, فتنه انگیزی *fitna-a.*
- MUTTER**, *vi., vt*. دمدمد و زمزمه ساختن *damdama wa zamzama-s.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*, کلامت مشوش کردن *kalāmat musharwāsh-k.*, لندیدن *lundīdan*.
- MUTTER**, *n*. لندش *lundīsh*, زمزمه *zamzama*.
- MUTTON**, *n*. گوشت گوسفند *gushti gusfand*, لحم غنم *lahmī ghanam*.
- MUTUAL**, *a*. جانبین *tarfayn*, طرفین *jānibayn*, دو طرفی *du tarafī*. Giving mutual assistance, متبادی *mutaādī*.
- MUTUALLY**, *ad*. از طرفین *az tarafayn*, به‌مشارکت *ba mushārakat*.
- MUZZLE**, *n* دهن *dahan*, دهان *dahān*.
—(for a dog) دهن بند *dahan band*.
- MUZZLE**, *vt*. دهن بستن *dahan-b.*
- MY**, *pron* من — *i man*.
- MYOPIA**, *n*. کوتاه نظری *kūtāh nazarī*.
- MYRIAD**, *n* ده هزار *da hazār*. —(a large number indefinitely) هزارها *hazārḥā*.
- MYROBALAN**, *n*. آمل *āmla*, هلیل *halīla*.
- MYRRH**, *n*. مر *murr*. Oil of myrrh, صامت *māidī*.
- MYRTLE**, *n*. آس *ās*, مورد *mūrd*.
- MYSELF**, *pron*. من خود *man khud*, خودم *khudam*.
- MYSTERIOUS**, *a*. مخفی *makhfī*, غیبی *ghaybī*.
- MYSTERIOUSLY**, *ad*. باعبرت *bā tibrat*, بی‌راز *bī'r ramz*.
- MYSTERY**, *n*. راز *rāz*, رمز *ramz*, سر *sirr*, علامت *hikmat*, حکمت (اسرار *pl.*), *ālāmat*, غیب *ghayb*. Divine mysteries, اسرار خدا *isrārī khudā*.
- MYSTICAL**, *a*. باطنی *bātinī*, رمزی *ramzī*.
- MYTH**, *n*. قصه کهنه *fusūn*, کسسه *kissa kulna*.
- MYTHOLOGY**, *n*. موهومات *marwūmāt*, علم جن و شیاطین *ilmī jinmi wa shayātīn*.

N.

- NADIR**, *n*. نظیرالسمت *nazīrū's simt*.
- NAG**, *n*. اسب کوچک *aspi kūchak*, بابو *yābū*.
- NAIL**, *n*. 1. (of a finger) ناخن *nākhun*.
2. (spike of iron) میخ *mekh*, مسمار *mismār*.
- NAIL**, *vt*. میخ زدن *mekh-z.*, کردن *mekh-k*.

NAKED. *a.* برهنه *barhana*, عربان *ūryān*.

—(clear, plain) آشکاره *āshkāra*, ظاهر *zāhir*.—(simple) صرف *sarf*, مطلق *mutlak*.

NAKEDLY, *ad.* برهنه *barhana*, بیدون *bīdūn*.

پوشاک *bīdūni poshāk*, عربان *ūryān*.
—(plainly) آشکاره *āshkāra*, طاهرانه *zāhirāna*.—(simply) مطلقاً *mutlakan*.

NAKEDNESS, *n.* برهنگی *barahnagī*, عربت *ūryat*.

NAME, *n.* نام *nām*, اسم *ism*.—(title) لقب *lakab*, (pl. القاب). A celebrated name, نامی *nāmi nāmī*. A good name, نیک نامی *nek nāmī*. A bad name, بد نام *nāmī bad*. To give a name, نام دادن *nām-d.*, تسمیه کردن *tasmīyat-k.* To substitute one name for another, وا خواندن *wā khāndan*. To call names, نام کشیدن *nām-k.*

NAME, *vt.* تسمیه کردن *nāmīdan*, نامیدن *tasmīyat-k.* اسم نمودن *ism-n.*—(appoint) نامزد ساختن *nāmzad-s.*

NAMELESS, *a.* نام بی *bī nām*, مخیر اسم *ghayrī ism*.—(not famous) بی ناموری *bī nāmwarī*, نا معروف *nā madrūf*.

NAMELY, *ad.* با اسم و رسم *yanī*, به خصوصاً (particularly) *bā ism wa rasam*.—(particularly) *bā l khasūs*.

NAMESAKE, *n.* هم نام *ham nām*, سیمی *samī*, هم اسم *ham ism*.

NAP, *n.* خواب *khāb*, نوم *naum*. The nap of cloth, رزّه *purza*.

NAP, *vt.* نخودن *khāb-k.*, خواب کردن *ghamūdan*.

NAPE, *n.* پس گردن *pasi gardan*, قفا *kafā*.

NAPHTHA, *n.* نفت *naft*.

NAPKIN, *n.* دستمال رومال *rūmāl* دستمال *dastmāl*.

NAPLESS, *a.* بی رزّه *bī purza*.

NAPPY, *a.* (sleepy) خواب آلود *khāb ālūd*.—(having a nap) رزّه دار *purza dār*.—(frothy) کف دار *kaf dār*.—(half drunk) نیم مست *nīm nast*.

NARCISSUS, *n.* نرگس *nirgis*, نسرین *nasrīn*.

NARCOTIC, *a.* مسکر *muskir*, حیرت انگیز *hayrat angīz*.

NARD, *n.* نرد *nard*.

NARRATE, *vt.* بقررد نمودن *takrīr-n.*, دیان نمودن *bīyān-n.*

NARRATION, *n.* قصه *kissa*, حکایت *hikāyat*, روایت *rivāyat*, داستان *dāstān*, نقل *nakl*.

NARRATIVE, *a.* قصه خوان *nakl gū*, نقل گو *kissa khān*.

NARRATIVELY, *ad.* بطور حکایت *batauri hikāyat*, از روی حکایت *az rūi hikāyat*.

NARRATOR, *n.* راوی *rāwī*, نادل *nākil*, مورخ *muarrikh*.

NARROW, *a.* (not broad) تنگ *tang*, باریک *nā pahn*, بی وسعت *bī wasīdt*.

—(covetous) تنگ دست *tang dast*, دره *tamākār*. A narrow pass, راه *darra*. A narrow road, راه تنگ *rāh tang*. Narrow circumstances, تهی دستی *tahī dastī*, درویشی *darwīshī*.

NARROW, *vt.* تنگ کردن *tang-k.*, بی وسعت نمودن *bī wasīdt-n.*

NARROWLY, *ad.* (without extent) با تنگی *bā tangī*.—(closely, vigilantly) با بیداری *bā bīdārī*.—(nearly) عذوقب *ānkarīb*.—(avariciously) با طمعکاری *bā tamī kārī*.

NARROWNESS, *n.* کم پهناي *tangī*, کم *kam* پهنایی *pahnāi*.—(avarice) بخل *bukhl*, عدم *tamī*.—(want of capacity) عقل *ādami ākl*.

NASAL, *a.* بینی منسوب *bīnī mansūb*.—(spoken through the nose) غنّه *ghunna*, از بینی گفتن *az bīnī gufta*.

NASTILY, *ad.* ملوثا *mularwasan*,
ناپاکانه *nā pākāna*.

NASTINESS, *n.* غلاظت *nā pākī*, نا پاکي *nā pākī*,
ghilāzat, آلايش *ālāyish*, نجاست *na jāsat*.

NASTY, *a.* ناپاک *nāpāk*, غلیظ *ghalīz*,
زشت *mularwas*, نا صاف *nāsāf*, ملوث *mularwas*,
zisht, نا پسند *nā pasand*.

NATAL, *a.* تولدی *maulūdī*, مولودی *maulūdī*,
tarwallūdī.

NATION, *n.* قوم *kaum*, خلق *khalk*.

NATIONAL, *a.* ملتى *ūmūmī*, عمومى *ūmūmī*,
millatī, وطن دوست *watan dūst*.

NATIONALITY, *n.* قومیت *kaumīyat*,
قومى صفت *kaumī sifat*.

NATIONALLY, *ad.* عمومانه *ūmūmāna*,
قومانه *kauman*.

NATIVE, *a.* ذاتى *zātī*, اصلى *aslī*, طبعى *tabīī*,
tabāī. Native country, وطن *watan*.

NATIVE, *n.* اهلى ولایت *mutawattin*, موطول *mutawattin*,
ahli wilāyat.

NATIVITY, *n.* تولد *maulūd*, مولود *maulūd*,
tanūid, ولادت *wilādat*, بخت *bakht*.

NATURAL, *a.* ذاتى *zātī*, طبعى *tabīī*,
جلبى *jibillī*. — (easy, unaffected)
صاحب ادب *latīf*, نازک *nāzūk*, لطیف *latīf*,
asāhibi adab. A natural death, معلوم *maʿlūm*,
ajli maʿlūm. A natural instinct, طبیعت *tabīiat*,
tabīāt. A natural inclination, میل طبع *mayli tabī*,
mayli tabī. — (illegitimate) حرام زاده *harām zāda*.

NATURAL, *n.* جاهل *jāhīl*, احمق *ahmak*.

NATURALLY, *ad.* بذات *ba zāt*, از طبیعت *az tabīyat*,
az tabīyat.

NATURE, *n.* ذات *zāt*, طبیعت *tabīyat*,
وجود *wajūd*, جبلت *jibillat*. — (sort)
جنس *jins*, قسم *kism*. Divine nature,
طبع الهی *tabī ilāhī*. Human nature,
بشریت *basharīyat*, آدمیت *ādmīyat*.

Against nature, خلاف طبیعت *khilāfi*,
tabīyat. Of a jovial nature, شوخ طبع *shūkh tabīyat*.

shokh tabī. Good natured, خوش مزاج *khūsh mizāj*. Ill-natured, بد نهاد *bad nihād*, بد خو *bad khū*.

NAUGHTINESS, *n.* شرارت *sharārat*,
بدی *badī*.

NAUGHTY, *a.* شربر *sharīr*, بد *bad*, مفسد *mufsid*.

NAUSEA, *n.* استفراغ *istifarāgh*, حالت *hālātī*,
قي *kai*.

NAUSEATE, *vt, vi.* نفرت داشتن *nīfrat-d.*,
قي کردن *istīfrāgh-k.*, استفراغ کردن *kai-k.*

NAUSEOUS, *a.* مکروه *makrūh*, قى انگیز *kai angīz*.

NAUSEOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*,
کراهیت از کراهیت *ae karāhiyat*.

NAUSEOUSNESS, *n.* نفرت *nīfrat*, کراهیت *karāhiyat*.

NAUTICAL, *a.* ملاحى *mallāhī*, بحرى *bahrī*.

NAVAL, *a.* کشتى پیوند *jahāzī*, چهارى *jahāzī*,
kishti paywand.

NAVEL, *n.* ناف *nāf*, سرت *surrat*.

NAVIGABLE, *a.* قابل ابهار *kābili abhār*,
ادلاع *lāyaki iklād*.

NAVIGABLENESS, *n.* قابلیت ابهار *kābiliyatī ibhār*,
کشتى روی *kishti rawī*.

NAVIGATE, *vt, vi.* ملاحى کردن *mallāhī-k.*,
کشتى روان کردن *ibhār-s.*, ساختن *kishti rawān-k.*

NAVIGATION, *n.* ملاحیت *mallāhiyat*,
ابهار *ibhār*, اقلع *iklād*, ملاحات *milāhat*.

NAVIGATOR, *n.* ملاح *mallāh*.

NAVY, *n.* جمیعت جهازا *jamiāti jehāzā*,
جهازات جنگى *jehāzātī jangī*.

NAY, *ad.* نه *na*, نى *nay*.

NEAP, *n.* جزر *jazr*, پست *past*.

NEAR, *a.* نزد *nazd*, نزدیک *nazdīk*,
قرب *karīb*. — (related) قریب *karīb*.

- دور و نزدیک *khīsh*. Far and near, *dūr u nazdīk*.
- NEARLY, *ad.* غالبانه *ghālibāna*, عنقریب *ankarīb*.
- NEARNESS, *n.* نزدیکی *kurb*, نزدیک *nazdīkī*, خوشی *khīshī*, تقریب *takrīb*.
- NEAT, *a.* خوشنما *naḥīs*, لطیف *latīf*, پاکیزه *pākīza*, *khushnūmā*.—(clean) ناب *nāb*, صاف *sāf*.—(unadulterated) خالص *khālīs*.
- NEAT, *n.* بقر *bakar*.
- NEATLY, *ad.* از نفاست *latīfāna*, لطیفانه *az naḥāsāt*.
- NEATNESS, *n.* نفاست *latāfat*, لطافت *naḥāsāt*.—(cleanliness) پاکیزگی *pākīzagī*, صفائی *safāī*.
- NECESSARIES, *n.* ضروریات *asbāb*, حاجات *hājāt*.—(for food) *zarūriyāt*, ضروریات معاشی *zarūriyātī maāshī*.
- NECESSARILY, *ad.* لازماً *lāzimāna*, البته *albatta*, بالضرورت *biz'zarūrat*.
- NECESSARY, *a.* ضرور *zarūr*, لازم *lāzim*, واجب *wājib* و مهم *muhīman*. Necessary consequences, مقتضیات *muktaziyāt*. Necessary to be performed, لازم الادا *lāzimu'l adā*. Necessary to be preserved, لازم الولا *lāzimu'l wukā*. Necessary to be obeyed, لازم الانقیاد *lāzimu'l inkiyād*. Necessary to be esteemed, لازم التکریم *lāzimu't takrīm*. It is necessary, لایق است *lāzim ast*, لازم است *lāyāk ast*. Very necessary, الزم *alzam*, ضرور *awajab*. To be necessary, ضرور *zarūr-sh*, لازم شدن *lāzim-sh*.
- NECESSITATE, *vt.* ضرور کردن *zarūr-k*, لازم کردن *lāzim-k*.
- NECESSITOUS, *a.* محتاج *muhtāj*, تنگدست *hājatmand*, حاجتمند *tang dast*.
- NECESSITOUSLY, *ad.* حاجتمندانه *hājat-mandāna*, نیازمندانه *niyāz-mandāna*.
- NECESSITY, *n.* ضرورت *zarūrat*, در تنگ دستی *dar māndagī*, احتیاج *ihtiyāj*.—(fatality) تقدیر *kazā u kadr*, قضا *kazā*, لزمت *lāzimat*.—(indispensableness) ضرورت *zarūrat*.
- NECK, *n.* عنق *garden*, گردن *gulu*, بگردن *ānuk*. To seize by the neck, دراز کردن *bagardan-g*. Long-necked, دراز گردن *darāz garden*.
- NECKERCHIEF, *n.* گلو بند *gulu band*.
- NECKLACE, *n.* گردن بند *garden band*, کِلَادَت *kilādat*.
- NECROMANCER, *n.* جادوگر *jādugar*, فالگو *sāhir*, شعبد بار *shudbad bāz*, فالگو *fālgū*.
- NECROMANCY, *n.* سحر *jādū*, جادو *jādūgarī*, فال *fāl*, جادوگری *jādūgarī*.
- NECTAR, *n.* آب حیات *ābi hayāt*.
- NECTARINE, *n.* شفتالو *shaftālū*.
- NEED, *n.* احتیاج *hājāt*, ضرورت *zarūrat*.—(exigence) لزمت *lāzimat*.
- NEED, *vt.* احتیاج کردن *ihtiyāj-k*, ضرور شدن *hājāt-d*, داشتن درکار شدن *khāstan*, خواستن *dar kār-sh*.
- NEEDFUL, *a.* لازم *lāzim*, ضرور *zarūr*, ملتزم *multazim*.
- NEEDFULLY, *ad.* لازمانه *lāzimāna*.
- NEEDILY, *ad.* نیازمندانه *niyāzmandāna*, مجلسانه *hājatmandāna*, حاجتمندان *muḥlisāna*, با احتیاج *bā ihtiyāj*.
- NEEDLE, *n.* سوزن *sūzan*, خیاط *iḥyāt*, ابري *darzan*. A needle-dealer, زنیل *zanīla*. The eye of a needle, سوراخ *sufār*, سوزن *surākhi sūzan*. Needle-work, نقش بندی *nakshbandī*, طرار *tirāz*.
- NEEDLESS, *a.* بی احتیاج *bī ihtiyāj*,

غیر ملزم *bī zarūrat*, بی ضرورت *ghayri multazim*.
NEEDLESSLY, *ad.* بلا لزمت *bilā lāzimat*,
 نا لازم *nā lāzimāna*.
NEEDLESSNESS, *n.* عدم لزمت *ādami lāzimat*,
 اقتضا *ādami iktazā*.
NEEDS, *ad.* لزمت *lāzīmāna*, لازم *lājaram*.
NEEDY, *a.* حاجتمند *hājatmand*, محتاج
muhtāj, تنگ دست *tang dast*.
NEGATION, *n.* نفی *nahī*, نفی *nafī*,
 انکار *inkār*.
NEGATIVE, *a.* منفی *manfī*, نافی *nāfiya*,
 منکر *munkir*. The negative imperative,
 امر نفی *amri nahi*. A negative particle,
 حرف نفی *harfi nafī*.
NEGATIVE, *vt.* نفی کردن *nafī-k.*, انکار
inkār-k.
NEGATIVELY, *ad.* با نفی *bā nafī*, بوجه
 نافی *barwaja nafī*.
NEGLECT, *vt.* غافل کردن *khatā-k.*, غافل
 شدن *ghāfil-sh.*, اهمال نمودن *ihmāl-n.*,
 غفلت کردن *ghaflat-k.*
NEGLECTFUL, *a.* غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*.
NEGLIGENCE, *n.* غفلت *ghaflat*, خطا
khatā, تغافل *taghāful*, نواون *tahāwun*,
 مساهلت *musāhalat*.
NEGLIGENT, *a.* غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*,
 بیخبر *bī khabar*, سهواً *salwān*. To be
 or become negligent, غافل شدن *ghāfil-*
sh., کاهل گشتن *kāhil-g.*
NEGLIGENTLY, *ad.* غافلامند *ghāfilāna*,
 کاهلامند *kāhilāna*, "غفلان" *ghafulatan*.
NEGOTIATE, *vi., vt.* معامله کردن *muāmala-*
k., مصلحت کردن *karbār-k.*, کاربار کردن
maslihat-k.—(as a merchant) تجارت
 کردن *tajārat-k.*, بازار کردن *bāzār-k.* To
 negotiate a treaty, عقد نمودن *ākd-n.*,
 عهد و پیمان جانیبین کردن
paymāni jānibayn-k., عقد صلح مقرر
 کردن *ākdī sulha mukarar-k.*

NEGOTIATION, *n.* معامله *muāmala*,
 مصلحت *maslihat*, جواب سوال *javāb*
sawāl.
NEGOTIATOR, *n.* کارباری *muāmīl*,
 میاندار *kārbārī*, میانداز *miyāndār*.
NEGRO, *n.* زنگی *zangī*, حبشی *habashī*.
NEIGH, *vi.* شخولیدن *shakhūlīdan*, زنون
zanūdan.
NEIGH, *n.* وشنه *sahīl*, وشنه *washna*.
NEIGHBOUR, *n.* همسایه *hamsāya*,
 همجوار *hamjawār* (pl. همسایگان),
 مجاور *mujāwir*.
NEIGHBOUR, *vt.* نزدیک بودن *nasdīk-b.*,
 قریب بودن *muttasīl-sh.*, ملاصق شدن
karīb-b., ملاصق شدن *mulāsik-sh.*
NEIGHBOURHOOD, *n.* همسایگی *ham-*
sāyagī, قرب *kurb*, نواحی *nawāhī*,
 همسایگی *ham dīwārī*.
NEITHER, *a.* نه این نه آن *na īn na ān*.
 Neither one nor the other, نه یک نه
 دیگر *na yak na digar*. Neither long
 nor short, وسطی *wusta*. Neither more
 nor less, نه کم نه زیاد *na kam na ziyād*.
NEPHEW, *n.* (brother's son) برادر زاده
birādar zāda—(sister's son) خواهر زاده
kāhar zāda.
NERVE, *vt.* تقویت کردن *takwīyat-k.*
NERVE, *n.* حبل *asbat*, عصمت *asbat*,
 قوت *kuwat* (power) رگ *rag*.
NERVELESS, *a.* داناوان *nātawān*, بی
 قوت *bī kuwat*.
NERVOUS, *a.* عصبی *asbi*, رگی *ragī*.
 —(timid) ترسان *tarsān*.
NEST, *n.* آشیانه *āshiyāna*, کابوک *kābuk*.
 To build a nest, آشیانه کردن *āshiyāna-k.*
NESTLE, *vi., vt.* در آشیانه رفتن *dar āshiyā*
na-r.—(cherish) پرورتن *parwardan*.
NESTLING *a.* بچه مرغ از آشیانه گرفته
bachai murgh az āshiyāna girifta.
NET, *n.* دام *dām*, شبکه *shabaka*. A fishing
 net, شبکه *shabaka*, کمند *kamand*. A

fowler's net, شَرَاكَت *sharakat*, طَرَفَت *tarakat*. A hunter's net, کَابُول *kābūl*. To catch in a net, دَر دَامِ گِرَفْتَن *dar dām-g. greftan*.
NETHER, *a.* پَسْت *past*, فَرُو *farū*.
NETTLE, *n.* گَرَن *gazna*, اَنْجُرَة *anjurat*.
NETTLE, *vt.* حَمَا سَاخْتَن *azurdan*, آزُرْدَن *azurdan*, جَافَا-سَ *jafā-s.*
NETWORK, *n.* شَبَكَة *shabaka*.
NEURALGIA, *n.* دَرْدِ عَصَب *dardi āsub*, پَايَا دَرْدِ *paya dard*.
NEUTER, *a.* بِي جَاذِب *masāwī*, مَسَاوِي *masāwī*, بِي دَارِي *bī jānīdārī*.—(gender) غَيْر *ghayrī*, زِيرُ *zīrū*.—(verb) مَعْلُ لَرَدِي *fatli lāzīmī*.
NEUTRAL, *a.* هِيچِ طَرَفِي *hič tarafi*, نَه اَيْنِ نَه اَيْنِ *na īn na ān*.
NEUTRALITY, *n.* بِي طَرَفِي *bī tarafi*, حَالِ مِيَاَن *hālī miyāna*.
NEVER, *ad.* هَرْگِزِ نَه *hargiz na*, اَمَلَا *aslan*. Never hereafter هَرْگِزِ بَعْدِ اَرَبِي *hargiz baḍḍ azīn*. Nevertheless, نَاهِم *tāham*, اَن بَاوُجُودِ *barwujūdi ān*.
NEW, *a.* نَو *nau*, نَوْرَسِيْدَة *nau rasīda*, جَدِيْد *jadīd*, تَارَة *tāza*, نَو خَاسْت *nau khāsta*. The new moon, هَلَال *halāl*. The new year, نَو رُوز *nauroz*.—(rare, wonderful) مَبَدَع *nau āward*, نَو سَاخْتَن *mabadd*. To make new, تَجْدِيْدِ كَرْدَن *nau-s.*, تَجْدِيْدِ كَرْدَن *tajdīd-k.*
NEWLY, *ad.* اَز نَو *az nau*, مَجْدُوْد *mujaddad*. Newly made, نَو سَاخْتَن *nau-sā-khta*, حَدِيْث *hadīs*. Newly born, نَو زَاَدَة *nau zāda*.
NEWNESS, *n.* نَوْرَسِيْدِگِي *tāzagī*, تَاَزَاگِي *tāzagī*, نَوْرَسِيْدَاگِي *nau rasīdagī*.
NEWS, *n.* خَبَر *khavar* (*pl.* اَخْبَار), حَدِيْث *hadīs*. Good news, خَبَرِ خَوْش *khavari khūsh*, مَژْدَة *muzhda*. To bring or announce good news, مَژْدَة آوَرْدَن

muzhda-ā. The messenger of good news, مَژْدَة فَرَمَاي *muzhda farmāya*, بَشَارَتِ رَسَان *bashārat rasān*. Bad news, خَبَرِ فَا خَوْش *khavari nākhūsh*. False news, اَرْجَاف *arjāf*, خَبَرِ فَرِيْبَدَة *khavari fūrībada*. A news writer, اَخْبَارِ نَوِيْس *akhbār nawīs*. To hear the news, اَخْبَارِ شَذِيْدَن *akhbār-sh.* News-paper, رُوزِ نَامَحْچِه *roz nāmchāi*, اَخْبَار *akhbār*.
NEXT, *a.* مَتَتَل *muttasīl*, (adjoining) پَايَوَسْتَة *paywasta*. The next house, خَاَنِ هَمْدِيْوَار *khānai hamdīwār*.—(then, after which) بَعْدِ اَزَان *baḍḍ azān*, پَس *pas*.—(immediately following) اَنْكَارِبِ *ānkarīb*, دِيْگَر *dīgar*. Next year, سَالِ آيَاندَة *sālī āyanda*, دِيْگَرِ سَال *dīgar sāl*. Next time, دِيْگَرِ وَقْت *wakti dīgar*.
NIB, *n.* (beak) مَنقَار *mīnkār*.—(of a pen) سَرِ قَلَم *sarī qalam*, نَوکِ قَلَم *nauki kalam*.
NIBBLE, *vt.* پَايَا دَرْدَن *pāya dardan*, پَايَا-دَرْدَن *pāya-d.*, خَاَنِ دَرْدَن *khānī dardan*.
NICE, *a.* 1 (accurate) بَارِيک *bārikbīn*, نَکْتِه دَان *nukta dān*. 2 (squeamish) لَذِيْذ *manīsh zan*. 3 (delicious) مَذِيْذ *manīsh zan*. 4 (minute) مَزِه دَار *maza dār*. 5 (tender) بَارِيک *bārik*, دَقِيْق *dakīk*. 6 (delightful) نَرَم *narm*, اَمْدَة *āmda*. 6 (delightful) خَوْش *khūsh*, دِلْکَش *dīlkash*.
NICELY, *ad.* بَخُوْبِي *ba khūbī*, صَاْفِيَاَنَة *saḥīyāna*, بَدِمْت *ba dīkkaṭ*.
NICENESS, **NICETY**, *n.* دَقِیْت *dīkkaṭ* —(squeamishness) مَذِيْش *manīsh*, نَفَرِيْن *nafrīn* —(exquisiteness) صَاْفَا *saḥīyāna*, نَزَاکَت *nizākat*.
NICHE, *n.* مَحْرَاب *tākcha*, طَاقِچِه *tākcha*, مَحْرَاب *mah-rāb*.—(place for statue) صَنَمِ گَاه *sanam gāh*.

- NICK, *n.* *giz*, شمار *shumār*. The nick of time, عین الوقت *aynu'l wakt*.
- NICK, *vt.* *giz-k*. To nick the time, در عین وقت آمدن *dar ayn wakt-ā*.
- NICKNAME, *n.* نرب *nazb* (*pl.* انزاب), لقب *lakab*, عرب *urf*.
- NICKNAME, *vt.* نام کشیدن *nām-k.*, نام زشت گذاشتن *nāmi zisht-g*.
- NIECE, *n.* (brother's daughter) دختر, (sister's daughter) خواهر *dukhtari birādar*—*dukhtari khāhar*.
- NIGGARD, *n.* دست بخیل *bakhil*, ننگ *tang dast*, لئیم *la'im*.
- NIGGARDLINESS, *n.* طمعکاری *tamt kārī*, بخل *bukhl*.
- NIGH, *a.* نزد *nazd*, فریب *karīb*. To draw nigh, نزدیک آمدن *nazdik-ā.*, فریب رفتن *karīb-r*.
- NIGHT, *n.* شب *shah*, لیل *layl*. Night and day, شب و روز *shah u roz*, لیل و نهار *layl u nahār*. A dark night, تاری شب *shabi tār*, دیجور *dayjūr*. At night, وقت شب *wakti shab*. An invasion, attack or surprise by night, شبخونی *shah khūnī*. To attack by night, شبخونی کردن *shah khūnī-k*. One night, یک شب *yak shaba*. Good night, خدا حافظ *khudā hāfiz*.
- NIGHTCAP, *n.* شبکلاه *shah kulāh*.
- NIGHTDEW, *n.* شبذم *shabnam*.
- NIGHTDRESS, *n.* لباس شب *libāsi shab*, شبانه *shabāna*.
- NIGHTFALL, *n.* شبانگاه *shabāngāh*.
- NIGHT-GOWN, *n.* جامه شب *jāmai shab*.
- NIGHTINGALE, *n.* بلبل *bulbul*, (بلابل *pl.*), هزار *āndalīb*, (عناکیل *pl.*), داستان *hazār dāstān*.
- NIGHTLY, *ad.* (by night) شب *ba wakti shab*, در شب *dar shab*.— (every night) هر شب *har shab*, شب شب *shab ba shab*.
- NIGHTMARE, *n.* کابوس *kābūs*, خفتک *khaftak*.
- NIGHTSHADE, *n.* انگور سگ *angūrī sag*, عنب الغلب *ambu's sadlab*.
- NIGHT-WALK, *n.* شبگردی *shabgardī*, مشی اللیل *mashīu'l layl*.
- NIGHTWARD, *a.* نزد شب *nazdi shab*, عداللیل *indū'l layl*.
- NIGHTWATCH, *n.* شب پاسبان *pās-bāni shab*.
- NIMBLE, *a.* زود *zūd*, تیز *tez*, تیز رو *tez rau*, چالاک *chālāk*.
- NIMBLENESS, *n.* جلدی *jaldī*, زودی *zūdī*, چالکی *chālākī*, تند روی *tund rūi*.
- NIMBLY, *ad.* تیرانه *tezāna*, با تدی *bā tundī*, سریعاً *surīān*.
- NINE, *a.* نه *nuh*, تسع *tisā*.
- NINEFOLD, *a.* نه چند *nu chand*, نه تا *nu tā*.
- NINE-SCORE, *a.* یک صد هشتاد *yak sad hishtād*.
- NINETEEN, *a.* نوزده *nūzda*, تسع عشر *tisāt āshara*.
- NINETEENTH, *a.* نوزدهم *nūzdahum*.
- NINETIETH, *a.* نودم *nawadum*.
- NINETY, *a.* نود *nawad*, تسعون *tisūn*.
- NINTH, *a.* نهم *nuhum*, تاسع *tāsāt*.
- NIP, *vt.* با ناخن گرفتن *bā nākhūn-g.*, چنگال *changāl-z*.—(bite) گازیدن *gazīdan*.—(blast) با سردی زدن *bā sardī zadan*.
- NIP, *n.* چنگال *changāl*, گیر *dan-dān gīr*.—(blast) سر *sirr*, سرما برد *sarmā bard*.
- NIPPERS, *n.* موچینه *mūchīna*.
- NIPPLE, *n.* سر پستان *sari pistān*, حلمت *halamat*.
- NIT, *n.* سرکه *sirka*, شپش *shapish*.

NITRE, *n.* شورہ *shūra*, ابقر *abkar*, نطرون *natrūn*.

NITROUS, *a.* شورہ دار *shūra dār*, نطرونی *natrūnī*.

NITTY, *a.* سرکہ *pur sirka*, صواب دار *sugābdār*.

NO, *a.* نہ *na*, نی *nai*, ہیچ *heech na*
Of no account, نا چیز *nāchīz*, نا کارہ *nā kāra*.

NOBILITY, *n.* شرافت *amīrī*, امیری *amīrī*, رفعت *sharāfat*, بزرگواری *buzurgwārī*, رفادت *rafīdāt*, مکرمیت *makrumat*.

NOBLE, *a.* شریف *sharīf*, (pl. اشراف *ashraf*), اصل *asīl*, بزرگوار *buzurgwār*, عمدہ *umda*, پاکیزہ *pāk nīzhād*, عزیزی *ālī*. A noble disposition, مزاج *mizājī sharīf*. To be or become noble, شریف شدن *buzurg-sh.*, رفعت یافتن *sharīf-sh.*, رفادت دادن *sharīf-d.* Nobler, noblest, اشرف *ashraf*, اکرم *akram*, افضل *afzal*.

NOBLEMAN, *n.* امیر *amīr* (pl. امرا *amra*), میرزا *mīrzā*, سید *sayyad*, شریف *sharīf* (pl. شرابا *sharāba*). A noble lady, بانو *bānū*, خاتون *khātūn*, سیدہ *sayyuda*.

NOBLENES, *n.* vide NOBILITY.

NOBLY, *ad.* شریفانہ *sharīfāna*, امیرانہ *amīrāna*, دلیرانہ *dīlārāna*.

NOBODY, *n.* ہیچ شخص *hīch kas*, ہیچ کس *hīch kas*, نہ *hīch shakhs na*. There is no body, کسی نیست *kasī nīst*.

NOCTURNAL, *a.* شبینہ *shabīna*, لیلی *laylī*.

NOD, *n.* سر دوان *sar dawān*, اشارت *ishārat*.

NOD, *vi.* سر دوان کردن *sar dawān-k.*, رمز کردن *ishāra-k.*, اشارہ کردن *ramz-k.*, جنبانیدن *jumbānīdan*.

NODDLE, *n.* سر *sar*, کلمہ *kallā*.

NODDY, *n.* احمق *ahmaq*, ابلہ *ablah*.

NODE, *n.* گره *gīrīh*, ورم *waram*.—(astr.) ملتقا *multaka*.

NOISE, *n.* (sound) صدا *sadā*, آواز *āwāz*, شور *sūt*, دعرہ *nudra*—(clamour) شہر *shūr*, غوغا *ghaughā*, درباد *faryād*. The noise of thunder, رعد *raād*—(of the clashing of arms) شکشکه *shakhshakha*.—(of falling water) ططم *tantana*, غلغل *azīz*—(of liquor decanting) غلغل *ghulghul*.—(of fire-arms) دندوق *walwalai bandūk*—(of the chirping of birds) چاواچا *chāw chāw*.—(of a crowd) آوازہ *āwāza*. To make a noise, شورش کردن *ghaughā-n.*, شورش *shūrīsh-k.*

NOISE, *vt.* شور کردن *āwāz-k.*, بانگ *shūr-k.*, سازیدن *walwala-s.*, غوغا *ghaughā* بر زدن *bāng bar-z*, صدا *sadā-z.*—(spread by report) شہرہ کردن *shuhrat-k.*, ہوا *hawā-k.*

NOISINESS, *n.* بلند آوازی *buland āwāzī*.

NOISOME, *a.* دم گزینہ *dam girfta*.—(mischievous) مفسد *mufsid*, زانکار *ziyānkār*.—(disgusting) ناگوار *nāguwār*, نفرت *nafrat*.

NOISOMENESS, *n.* دم گزینگی *dam giriftagī*.—(noxiousness) زہنکاری *ziyānkārī*, ضرر *zarar*.—(disgustfulness) مکروہی *makruhī*.

NOISY, *a.* آوازی *āwāzī*, صداکن *sadākun*, ساز *hangāma sār*.

NOLENS VOLENS, *ad.* وکرہا *taudān wa karhan*.

NOMINAL, *a.* نامی *nāmī*, منسوب *ism mansūb*.—(not real) فرضی *farzī*, خیالی *khīyālī*.

NOMINALLY, *ad.* از نام *az nām*, از لقب *az lakab*.

- NOMINATE, *vt* نامزد کردن *nāmzad-k.*,
 نسمیت کردن *tusmiyat-k.*
- NOMINATION, *n* نامزدگی *nāmzadagī*,
 نسمیت *tusmiyat*
- NOMINEE, *n.* منصوب *yumāshita*,
 ماموس *mansūb.*
- NONAGE, *n.* نایالی *nā bālighī*,
 خور *khurd sālī.*
- NONCONFORMITY, *n.* عدم موافقت *ādami murwāfukat.*
- NONE, *a.* کسی نه *chīzī na*,
 کسی نه *kasī na*,
 هیچ نه *hich na*,
 لاشی *lā shī.*
- NONENTITY, }
 NON-EXISTENCE, } *n.* نابودی *nābūdī*,
 نیستی *nīstī.*
- NONPAREIL, *a.* بی نظیر *bī nazīr*,
 لانی *lā sānī.*
- NONPLUS, *n.* تشویش *hayrānī*,
 تاشویش *tashwīsh*,
 مات *māt*,
 لاجوابی *lājawābī*,
 خاموشی *khāmūshī.*
- NONPLUS, *vt.* لا جواب کردن *lā jawāb-k.*,
 حیران کردن *hayrān-k.*,
 مات کردن *māt-k.*,
 خاموش کردن *khāmūsh-k.*
- NON-RESISTANCE, *n.* عدم تردد *ādami taraddud*,
 عدم مقاومت *ādami mukāwamat.*
- NONSENSE, *n.* لغو *bīhūdagī*,
 لغو *laghv*,
 باوه *yāwa*,
 گراف *gazāf*. To speak
 nonsense, باوه گفتن *yāwa-g.*,
 بی معنی *bī maʿnī-g.*
- NONSENSICAL, *a.* بی معنی *behūda*,
 بی معنی *bī maʿnī*,
 باطلی *bāṭilī.*
- NOON, *n.* نصف النهار *nīm-rūz*,
 نصف النهار *nīsfun nihār.*
- NOONDAY, *n.* نیمروزی *zuhri*,
 نیمروزی *nīm-rūzī.*
- NOOSE, *n.* کمند *kamand*,
 دام *dām*,
 پابند *pā band.*
- NOOSE, *vt.* در دام گرفتن *dar dām-g.*,
 در دام گرفتن *dar kamand-g.*
- NOR, *ad.* نه این نه آن *wa na, na ēn*
 نه آن *na ān.*
- NORMAL, *a* قانونی *kānūnī* —(med.)
 معلم خانم *gharīzīy.* —(school)
 معلم خانم *muāllim khāna.*
- NORTH, *n.* شمال *shimāl*. North-east,
 شمال شرق *shimāl shark*. North-west,
 شمال غرب *shimāl gharb*. The north
 pole, شمالی قطب *kutbi shimālī.*
- NORTHERLY, *ad.* بسوی شمال *ba sūi*
 شمال *shimāl.*
- NORTHERN, *a.* شمالی *shimālī.*
- NOSE, *n.* بینی *bīnī*,
 انف *anf*. The tip of
 the nose, نوک بینی *nauki bīnī*. The
 two sides of the nose, مرقیالانف
markaya'l anf. The cartilage of the
 nose, خیشوم *khayshūm.*
- NOSE, *vt.* بوی یافتن *ākab-k.*,
 بوی یافتن *būi-y.*
- NOSEGAY, *n.* گل دسته *gul dasta.*
- NOSELESS, *a* بی بینی *bī bīnī.*
- NOSTRIL, *n.* بیه بینی *parrai bīnī.*
- NOT, *ad.* نه *na*, لا *nā*, لا *lā*,
 نه *naī*, غیر *ghayr*. Not at all.
 اصلاً *aslan*, نه هرگز *hargiz na.*
- NOTABLE, *a.* ناموز *mashhūr*,
 ناموز *nāmwar*. —(careful)
 جد و جهد ساز *jadd u jehad sār*. —(active)
 چالاک *chālāk*. —(industrious)
 محنت کش *mahnat kash.*
- NOTABLENESS, *n* معروفی *shuharī*,
 معروفی *maʿrūfī.*
- NOTABLY, *ad.* مشهورانه *mashhūrāna*,
 مشهورانه *ba izhārī jaddu jehad*.
 باظهار جد و جهد
- NOTARIAL, *a.* دفتر داری *daftar dārī.*
- NOTARY, *a.* دفتر نویس *sharatī*,
 دفتر نویس *daftar nawīs*,
 دبیر *dabīr*. The attesta-
 tion of a notary, سچل *siḡl.*
- NOTATION, *n.* رقم *rakam*,
 اشارت *ishārat*, نشان *nishān.*

NOTCH, *n.* دهنه *dahna*, دندان *dandāna*, سؤفار *sūfār*.

NOTCH, *vt.* دهنه کردن *dahna-k.*, دندان کردن *dandāna-k.*

NOTE, *n.* علامت *dlāmat*, رقم *rakam*, آگاهی *ishārat*.—(attention) *āgāhī*, بصیرت *basīrat*.—(reputation) *āgāhī*, شهرت *shuhrat* —(a memorandum), یادداشت *yād dāsh*t, رقعہ *zīkrat*.—(a short letter) *rukā*d. —(a bill) *tamassuk*, دستاویز *dastāwīz*. A note in music, مقام *makām*, لحن *lahn*. A marginal note, حاشیہ *hāshīya* —(money) *kāima*. Official note, کاغذ رسمی *kāghazī rasmānī*. Foot-note, دبل *zail*. Note-book, یادداشت نامہ *yād dāsh*t *nāma*, مفید *saḥīḥ*.

NOTE, *vt.* ملاحظہ کردن *mulāhaza-k.*, انگاشتن *angāsh*tan. To note down, درج کردن *darj-k.*, داخل کردن *dākhil-k.*

NOTED, *a.* نامدار *nāmdār*, معروف *ma*-*drūf*, نامور *nāmwar*, مشہور *mashhūr*. —(marked) *mukayyad*, نشاندہ *nishānda*.

NOTEWORTHY, *a.* قابل ذکر *kābīlī zikr*.

NOTHING, *ad.* چیزی نہ *hīch na*, چیزی نہ *nā chīz*.

NOTHINGNESS, *n.* چیزی نہ *nā chīzī*, نیستی *nīstī*.

NOTICE, *n.* (observation) نگاه *nigāh*, غور *ghaur*, نظر *nazar*, بصیرت *basīrat*.—(intelligence) *āgāhī*, خبر *khābar*, اطلاع *ittilāḥ*. To give notice, خبر دادن *khābar-d.*, اطلاع کردن *ittilāḥ-k.*, ظاہر کردن *zāhir-k.*, آگاهی دادن *āgāhī-d.*

NOTIFICATION, *n.* خبر *ittilāḥ*, اطلاع *khābar*, اشتہار *āylām*, اعلام *ishtihār*.

NOTIFY, *vt.* اعلام کردن *āylām-k.*, اشتہار *ishtihār-d.*

NOTION, *n.* خیال *khīyāl*, فکر *fikr*, پندار *pindār*, رای *rāi*, اندیشہ *andīsha*, تدبیر *tadbīr*, ظن *zann*.

NOTIONAL, *a.* وهمی *walmī*, خیالی *khīyālī*.

NOTIONALLY, *ad.* از خیال *az khīyāl*, در فکر *dar fikr*.

NOTORIETY, *n.* شهرت *shuhrat*, اظہار *izhār*, بد نامی *bad nāmī*.

NOTORIOUS, *a.* مشہور *mashhūr*, معروف *ma*-*drūf*, آشکار *āshkār*.

NOTORIOUSLY, *ad.* بشہرت *ba shuhrat*, آشکارہ *āshkārah*.

NOTWITHSTANDING, *conj. prep.* با وجود *bā wujūd*, با وجودی کہ *bā wujūdi ki*, حال آنکہ *hāl ānki*, با آنکہ *bā ānki*.

NOUGHT, *n., ad.* نہ *hīch na*, مغرور *sifr*. To set at nought, فا چیز اندیشیدن *nā chīz-a.*, گرفتن *sabuk giriftan*. To come to nought, نابود شدن *nā būd-sh*.

NOUN, *n.* اسم *ism* (*pl.* اسما).—(common noun) اسم عام *ismi ām*.—(abstract noun) اسم ذات *ismi zāt*.—(collective noun) اسم جمع *ismi jam*.—(definite noun) اسم معرّف *ismi madrūf*.—(indefinite noun) اسم منکر *ismi munakkar*.—(derivative noun) اسم مشتق *ismi mushtak*.—(diminutive) اسم تصغیر *ismi tasghīr*.—(generic noun) اسم جنس *ismi jins*.—(noun of agency) اسم فاعل *ismi fāʿl*.—(of instrument) اسم آلت *ismi ālat*.—(of place) اسم مکان *ismi makān*.—(of time) اسم زمان *ismi zamān*.—(declinable noun) اسم منصرف *ismi munsarif*.—(primitive noun) اسم جامد *ismi jāmid*.—

- (verbal noun) مصدر *masdar*.—(proper noun) اسم خاص *ismi khās*.
- NOURISH, *vt.* پرورش *parwardan*, پرورش کردن *parwarish-k.*, تربیت کردن *turbiyat-k.*
- NOURISHABLE, *a.* قابل پرورش *kābili parwarish*.
- NOURISHER, *n.* پرورنده *parvaranda*, پرور *parwar*.
- NOURISHMENT, *n.* پرورش *parwarish*, غذا *ghazā*, طعام *taām*, خوراک *khoraq*.
- NOVEL, *a.* نو *nau*, تازه *tāza*, جدید *jadīd*.
- NOVEL, *n.* قصه *kissa*, افسانه *afsāna*, داستان *dāstān*.
- NOVELIST, *n.* قصه خوان *kissa khān*, قصه نویس *kissa navīs*.
- NOVELTY, *n.* نو رسیدگی *nau rasīdagī*, حدث *mubdā*, مبدع *tajaddud*, حادث *hādth* (pl. احداث *ghurābat*).
- NOVEMBER, *n.* نومبر *navember*.
- NOVICE, *n.* با آموخته کار *nau āmūz*, نو آموز *nā āzmudakār*, تلمیذ *talmīz*, مرید *murīd*.
- NOVITIATE, *n.* نو آموزی *nau āmūzī*, شاگردی *shāgirdī*.
- NOW, *adv.* حالا *hālā*, اکنون *aknūn*, فی الحال *fi'lhāl*, این وقت *in waqt*. Now and then, گاه گاه *gāh gāh*, وقت بوقت *wakt ba wakt*. Now-a-days, در این زمان *dar in zamān*.
- NOWHERE, *adv.* در هیچ جا نه *dar hē-jā nē*, *jā na*.
- NOWISE, *adv.* هیچ وجه نه *hēch wajh nē*, *ba hēch waja na*.
- NOXIOUS, *a.* مضر *mucīrr*, مضر *musīd*, زیان *ziyān*, مودی *mūzī*, آلود *zahr ālūl*, نا صواب *nāsawāb*.
- NOXIOUSLY, *adv.* مفسدانه *mufsidāna*, نا صوابانه *nā sawābāna*.
- NOXIOUSNESS, *n.* زهر ناگی *zahr nāgī*, زهر *zahr*, زیانداري *ziyāndārī*, ایذا *izā*.
- NUBILE, *a.* بالغ *lāyaki nikāh*, لایق نکاح *bāligh*.
- NUCLEUS, *n.* مغز *asl*, اصل *kalb*, قلب *maghz*.
- NUDITY, *n.* برهنگی *barahnagī*.
- NUGATORY, *n.* بیمعنی *bī madnī*, بی فایده *bī fāyada*.
- NUISANCE, *n.* آزار *wabāl*, وبال *āzār*, رنجش *ranjish*.
- NULL, *a.* بی قوت *bīkūwat*, باطل *bātil*, سست *sust*, ردی *raddī*.
- NULLIFY, *vt.* بر طرف کردن *bar taraf-k.*, باطل کردن *bātil-k.*, رد کردن *radd-k.*, ابطال کردن *ibtāl-k.*
- NULLITY, *n.* ناچیزی *butlān*, بطلان *nāchīzī*, نیستی *nīstī*.
- NUMB, *a.* (cold) سرد *bard*.—(motionless) بی حرکت *bīharakat*.—(torpid) بی حس *bī hiss*.
- NUMB, *vt.* بی حس کردن *bī hiss-k.*, بی حرکت ساختن *bī harakat-s.*
- NUMBER, *n.* شمار *shumār*, عدد *ādad*, حساب *hisāb*, تعداد *tafdād*. A great number, عدد کثیر *ādadi kasīr*. A small number, عدد قلیل *ādadi kalīl*. An even number, عدد شفع *ādadi shaft*, زوج *zūj*. An odd number, عدد تک *ādadi tak*. To make an odd number even, شفع کردن *shaft-k.* Without number, بی شمار *bī shumār*, عدد *be hisāb*.—(in gram.) عدد *ādad*, صیغه *sīgha*. A cardinal number, عدد مطلق *ādadi aslī*, عدد اصلی *mutlak*. An ordinal number, عدد ذاتی *ādadi zātī*.—(fractions of numbers) عدد (concrete) خودها *khurdahā*.—(whole number) عدد نام *ādadi tāmm*.

NUMBER, *vt* شمردن *shumurdan*, اعداد *aidād-k.*,
حساب کردن *hisāb-k.*, عد ساختن *add-s.*

NUMBERER, *n.* شمارگر *shumār gīr*, محاسب *muhāsib.*

NUMBERLESS, *a.* بی شمار *bī shumār*, بی عدد *bī dād.*

NUMBNESS, *n.* بی حرکتی *bī harakatī*, سستی *sustī.*

NUMERABLE, *a.* لای حساب *lāy hisāb*, کثیر *kasīr*, بسیار *bisyyār*, (many) *hisāb.*

NUMERAL, } *a.* شماری *shumārī*,
NUMERICAL, } عدد منسوب *hisābī*, حسابی *ādalī*
mansūb, رقم *rakam.*

NUMERALLY, *ad.* بحسب عدد *bahasbi ādad*, موافق حساب *muwāfaki hisāb.*

NUMERARY, *n.* شمار منسوب *shumār mansūb*, عددی *ādadi.*

NUMERATION, *n.* تعداد *shumār*, شمردن *taddād*, رقم *rakam*, شمردگی *shumurdagi.*

NUMERATOR, *n.* شمار کننده *shumār kunanda.*—(in math.) میزان حساب *mizāni hisāb.*

NUMEROUS, *a.* کثیر *bisyyār*, بسیار *kasīr*, وافر *wāfir.*

NUMMARY, *n.* نقد منسوب *nakdi mansūb.*

NUN, *n.* زن گوشه نشین *rāhiba*, راهبه *zani gūsha nashīn.*

NUNNERY, *n.* راهب خانه *sarumā*, راهب *rāhīb khāna.*

NUPTIAL, *a.* عروسی *nikāhī*, نکاحی *drūsī.*

NUPTIALS, *n.* نکاح *nikāh*, شادی *shādī*, عروس *ārūs.*

NURSE, *n.* دایه *dāya*, مامع *māmācha*, پرستار *tīmārdār.*

NURSE, *vt.* (a child) شیر دادن *shīr-dā.*, دایگی کردن —(attend upon a sick person) بیمار پرستی کردن *bīmār prstī-k.*

NURSERY, *n.* دایه خانه *dāya khāna*, بچه خانه *bacha khāna.*

NURSLING, *n.* پرورده *parwarda.*—(infant) شیر خوره *shīr khūra.*

NURTURE, *n.* پرورش *parwarish*, پروردگی *khurdanī.*—(education) تربیت *turbīyat.*

NUT, *n.* گردان *girdgān*, جوز *jauz*, چار معز *chārmaghz.*

NUTCRACKER, *n.* فندق شکن *fundak shikan.*

NUTGALL, *n.* مازو *macū.*

NUTMEG, *n.* جوزالطیب *jauzu't tib.*

NUTRIMENT, *n.* خوراک *ghozā*, خوردگی *khordagi*, خوردنی *khurdanī.*

NUTRITIOUS, } *a.* مغوی *mukawwī.*

NUTRITIVE, } پرورش ده *parwarishdah*, طعام بخش *tuām bakhsh.*

NUTSHELL, *n.* پوست جوز *pustī jauz.*

NUT-TREE, *n.* درخت جوز *dirakhti jauz.*

NUX VOMICA, *n.* کچیل *kuchla*, فلوس ماهی *fulūsi māhī.*

NYMPH, *n.* نری (حواری *ghl.*) *hūr*, حور *parī.* A nymph of paradise, حور بهشت *hūrī bahisht.*

O.

OAK, *n.* درخت بلوط *dirakhti ballūt.*—(the royal oak) شاه بلوط *shāh ballūt.*

OAKEN, *a.* بلوطی *ballūti.*

OAR, *n.* خاده *khāda*, هلیس *halīsa*, غادوف *ghādūf.*

OAR, *vt.* هلیس *mījdāf-k.*, مجذاف کردن *halīsa-d.*

OATH, *n.* سوگند *sogand*, قسم *kasam*, عهد *ahd*. To exact or administer an oath, سوگند دادن *sogand-d*. To bind one another by oath, تقاسم کردن *takāsum-k*. To take an oath, سوگند خوردن *sogund-kh*, قسم گرفتن *kasam-g*.

OATMEAL, *n.* آرد زن *ārdi zinn*.

OATS, *n.* خرتال *khartāl*, زن *zinn*.

OB DURACY, *n.* سنگدلی *sangdilī*, سختی *sakhti*, عدم شفقت *ādami shafakkat*, فساد *fisāl*.

OB DURATE, *a.* سنگدل *sangdil*, بی رحمی *bī rikm*. شفقت *bī shafakkat*.

OB DURATELY, *ad.* فاسدان *fāsīdāna*, سخت دلی *bā shakht dīlī*.

OBEDIENCE, *n.* طاعت *tādt*, فرمانبرداری *farmān bardārī*, انبای *ittibād*.

OBEDIENT, *a.* مطیع *mutī*, بردار *tābt*, فرمان *farmān bardār*, رام *rām*.

OBEDIENTLY, *ad.* باطاعت *ba itādt*, از فرمان برداری *az farmān bardārī*.

OBEISANCE, *n.* تسلیم *taslim*, تکریم *takrīm*, سجده *sijda*.

OBELISK, *n.* میل *mīl*, علامت *ālāmat*.

OBEY, *vt.* فرمان بردن *farmān-b*, مطیع *mutīd-sh*, اطاعت نمودن *itādt-n*, شدن *mutīd-sh*, نایب *tābt-sh*, تسلیم کردن *taslim-k*.

OBITUARY, *n.* مرگ نامه *marg nāma*, نذر الاوات *tazarahu'l amwāt*.

OBITUARY, *a.* وفاتی *wafātī*, موتی *mautī*.

OBITUARY, *n.* مرگ نامه *marg nāma*, نذر الاوات *tazarahu'l amwāt*.

OBJECT, *n.* (any thing seen) منظر *manzar* (pl. مناظر), مظهر *mazhar* (pl. مظاهر). —(desire) قصد *kasd*, مراد *murād*, مقصود *maksūd*, غرض *gharaz*. —(thing) شی *shī*, چیز *chīz*.

OBJECT, *vt.* کلام رد کردن *raddi kalām-k*, مخالف بودن *itirāz-k*, اعتراض کردن *mukhālif-b*.

OBJECTION, *n.* اعتراض *itirāz*, ایراد

irād, کلام رد *raddi kalām*, مضایقه *muzāika*, عیب *dīb*, شک *shakk*.

OBLATION, *n.* قربان *kurbān*, صدقه *sidka*, نذر *nazr*.

OBLIGATION, *n.* فرض *farz* (pl. فرائض), عهد *ahd*, (pl. عهود). —(favour) احسان *ihsān*, مروت *minnat*.

OBLIGATORY, *a.* قادر *kādir*, واجب *wājib*. An obligatory writing, اقرار نامه *ikrār nāma*, عهد نامه *ahd nāma*.

OBLIGE, *vt.* (bind) بستن *bastan*, بند کردن *band-k*, عقد کردن *ākd-k*. —(compel) الزام نمودن *ilzām-n*, مجبور کردن *majbūr-k*. —(confer favours) مروت *minnat-n*, احسان کردن *ihsān-k*, عداوت کردن *ināyat-k*.

OBLIGED, *a.* (bound) بسته *basta*, مقید *mukayyid*. —(compelled) مجبور *majbūr*. —(favoured) مروت *ihsānmanul*. To be obliged, مروت دار *minnat dār-b*.

OBLIGING, *a.* نوازش نما *nawāzish numā*, مشفق *mushfik*, ملاطفت *mulātafat*.

OBLIGINGLY, *ad.* از لطف *az lutf*, از نوازش *bā nawāzish*, از مروت *az muru'at*.

OBLIQUE, *a.* ناراست *nārāst*, کج *kaj*, خم *kham*, ملتوی *multawī*.

OBLIQUELY, *ad.* نا نمودان *nā dmudāna*, با کجی *bā kajī*. Going obliquely, کجرو *kajrav*.

OBLIQUITY, *n.* ناراستی *nārāstī*, کجی *kajī*, اعوج *āwaj* (pl. of اعوج).

OBLITERATE, *vt.* محو کردن *mahw-k*, نسخ کردن *naskh-k*, حک کردن *hakk-k*, عفو نمودن *afw-k*.

OBLITERATION, *n.* محو *mahw*, نسخ *naskh*.

OBLIVION, *n.* فراموشی *farāmūshī*, نسیان *nisyān*.

OBLIVIOUS, *a.* فراموشکار *farāmūshkār*,
نسبیان *nisyān*.

OBLONG, *a.* مطر *mutirr*, مستطیل *mustatīl*.

OBLOQUY, *a.* زبان درازی *zabān darāzī*,
شکایت *shikāyat*, ملامت *malāmat*,
تهمت *tuhmat*.

OBNOXIOUS, *a.* مکروه *makrūh*. Obnoxious
to punishment, گناهگار *gunahgār*,
سزاوار *sazāwār*. Obnoxious to censure,
معرض *batadn-madriz*.

OBNOXIOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*.

OBNOXIOUSNESS, *n.* مکروهی *makrūhī*.

OBSCENE, *a.* فاحش *fāhish*, فایاک *nāpāk*,
زشت *zisht*, گستاخ *gustākh*.
Obscene discourse, فحشیات *fahshiyāt*.

OBSCENELY, *ad.* دبیحانه *kabīhāna*,
فاحشانه *fāhishāna*. To speak obscenely,
زشت گوی کردن *zisht gūi-k*.

OBSCENITY, *n.* فحش *fuhsh*, گستاخی *gustākhī*.

OBSCURATION, *n.* کسافت *kasāfat*, تاریکی *tārikī*.

OBSCURE, *a.* تاریک *tārik*, نیرد *tīra*,
مشکل (abstruse) *mulmūl*, ظلم *zulm*, تاری *tār*,
مضحک *mushkīl*.—(mean) حقیر *hukīr*.—(not
known) نا معروف *nā maadrūf*, بی نام *bī nām* و نشان *u nishān*.

OBSCURE, *vt.* تاریک کردن *tārik-k*,
پوشیدن با ظلمت *bā zulmat-p*.

OBSCURELY, *ad.* ناروشدانه (not brightly)
nā raushanāna, تاریکی با *bā tārikī*.—
(not distinctly) نامفصلان *nā mufsilāna*,
مشکلا *mushkilāna*.

OBSCURENESS, } تاریکی *tārikī*, *n.*

OBSCURITY, } سیاهی *siyāhī*, }
ظلمت *zulmat*, }
تدبائی (privacy) *tanhāi*,
پنهائی *panhāi*.

OBSEQUIES, *n.* تهنیز و تکفین *tajhīz u*
takfīn, جنازه *janāza*.

OBSEQUIOUS, *a.* فرمان بردار *farmān*
bardār, مطیع *mutīd*, رام *rām*, بند *band*,
فرمان *bandai farmān*.

OBSEQUIOUSLY, *ad.* با اطاعت *bā itādt*.

OBSEQUIOUSNESS, *n.* اطاعت *itādt*,
تواضع *tawāḍi*.

OBSERVABLE, *a.* مشهور *mash-hūr*, ظاهر
zāhir.

OBSERVABLY, *ad.* مشهورانه *mash-*
hūrāna, ظاهرانه *zāhīran*.

OBSERVANCE, *n.* ادب *adab*, اطاعت
itādt, التفات *iltifāt*, اکرام *akrām*, عزاز
āzāz, رعایت *raīyat*.

OBSERVANT, *a.* متوجه (attentive)
mutavajji, مدبر *mutafakir*.—(respect-
ful) صاحب التفات *sāhibi iltifāt*,
حرمت آور *hurmat āvar*.

OBSERVATION, *n.* ملاحظه *mulāhaza*,
مشاهده *mušāhada*, بصیرت *basīrat*, نظارت
nazārat, نگهداری *nigahdārī*.—
(astr.) رصد *rasad*.

OBSERVATORY, *n.* مرصد *murasad*, رصد
rasad.

OBSERVE, *vt.* نگریستن *nigristan*, چشم
نظر کردن *nazar-k*, داشتن *chushn-d*,
نگاه کردن *nigāh-k*.—(pay attention to)
گوش دادن *raīyat-b*, رعایت بردن
gūsh-d, اندیشیدن *andishīdan*, نگاه
داشتن *nigāh-d*. To observe a fast,
روزه داشتن *roza-d*. To observe a
promise, عهد وفا کردن *āhli wafā-k*.
To observe the flight of birds, ارطیرفال
az tayīr fāl-g. To observe the stars,
تنبه کردن *tanajjum-k*.

OBSERVER, *n.* ناظر *nāzir*, حارس *hāris*,
بیننده *bīnanda*, راسد *rāsīd*, غاط *zaghīt*.

OBSERVING, *a.* نگران *nigrān*, رعایت
ملاحظه *mulāhaza*, رعایت کنان
riāyat kunān.

OBSOLETE, *a.* مهمل *mahmal*, معطل
مستوخ *matruk*, متروک *matruk*.

- sūkh*. To render obsolete, ابطال کردن *ibātāl-k*. To grow obsolete, باطل شدن *bātīl-sh*. An obsolete word, کلام مهمل *kulāmi mahmal*, باطل سخن *sukhuni bātīl*.
- OBSOLETENESS, *n*. باطلی *butlān*, بطلان *bātīl*.
- OBSTACLE, *n* مانع *mānt*, سد *sadd*, اعتراض *itirāz*, ممانعت *mumāniāt*.
- OBSTETRIC, *a*. دایگی *dāyagī*, متعلی *mutallik ba kābila*.
- OBSTETRICS, *n*. زایمان *taulūd*, زای *bacha zāi*.
- OBSTINACY, *n*. گردنکشی *gardan kashī*, سرکشی *sarkashī*, خودکامی *khudkāmi*, نمرود *tamarrud*, خود بینی *khud bīnī*.
- OBSTINATE, *a*. متهمرد *mutamarrid*, سرکش *sar kush*, خودسر *khud sar*, خودرای *khud rāi*. To be obstinate, متهمرد شدن *sarkush-sh*, متهمرد شدن *mutamarrid-sh*.
- OBSTINATELY, *ad*. از خود سری *az khudsarī*, با عداوت *bā īnād*.
- OBSTRUCT, *vt*. ممانعت کردن *mumāni-āt-k*, مزاحمت کردن *muzāhamat-k*, تدریس *taḍrīz-k*, تدریس کردن *taḍrīz-k*, سد کردن *sadd-k*, منع کردن *manṭ-k*.
- OBSTRUCTION, *n*. ممانعت *mumāniāt*, مزاحمت *muzāhamat*, تدریس *taḍrīz*.
- OBSTRUCTIVE, *a*. متعرض *mutaḍrīz*, مانع *mānt*.
- OBSTRUCTOR, *n*. مزاحم *mānt*, مزاحم *muzāhim*.
- OBTAIN, *vi*, *vt*. حاصل کردن *yāftan*, بدست آوردن *hāsīl-k*, بدست آوردن *andūkhtan*, میسر کردن *muyassar-k*.—(come or continue in use) در استعمال راجع شدن *rāyij-sh*, در استعمال آوردن *dar istimāl-ā*.
- OBTAINABLE, *a*. میسر *muyassar*, ممکن *mumkin*, حصول *mumkinūl husūl*.
- OBTRUDE, *vt*. انداختن *andākhtan*, افگندن *afgandan*.
- OBTUSE, *a*. نا نيز *nā tez*, کند *kūnd*, بی زاویه *bi nauk*. An obtuse angle, زاویه مدفرجه *zāwīya munfarīja*.
- OBTUSELY, *ad*. جاهلانه *kundāna*, جاهلانه *jāhilāna*.
- OBTUSENESS, *n*. بی نوکی *kundi*, بی نوکی *bi naukī*, ابله *ablahī*.
- OBVERSE, *n*. روی سکه *rūi sikka*.
- OBVERSE, *a*. برعکس وار *bālā pahā*, برعکس وار *bargwār*.
- OBVIATE, *vt*. استقبال کردن *istakbāl-k*, چاره نمودن *mānā-sh*, رفع کردن *rafī-k*. To obviate an objection, رد کلام کردن *raddi kalām-k*.
- OBVIOUS, *a*. (clear) آشکار *āshkā*, واضح *wāzih*, روشن *harvīdā*, روشن *raushan*. —(opposite) مقابل *mukābil*.
- OBVIOUSLY, *ad*. آشکارانه *zāhīran*, آشکارانه *āshkā*.
- OBVIOUSNESS, *n*. اظهار توضیح *tauzīh*, اظهار *izhār*, آشکارا *āshkā*.
- OCCASION, *n*. 1 (convenience) فرصت *fursat*, دست یافت *dast yāft*. 2 (cause) باعث *bāts*, جهت *jehat*. 3. (need) احتیاج *ihitiyāj*, ضرورت *zarūrat*. 4. (occurrence) سرگذشت *sar guzasht*. Pressing occasion, لازمت *lāzimat*, بی باعث *iktizā*. Without occasion, بی سبب *bi bāts*, Seeking an occasion, فرصت جو *fursat ju*.
- OCCASION, *vt*. باعث بودن *bāts-b*, پیدا کردن *sabab-sh*, پیدا کردن *paydā-k*.
- OCCASIONAL, *a*. عارضی *ārizī*, اتفاقی *ittifākī*.—(producing by accident) از سر گذشت آور *az sar guzasht āwar*.

OCCASIONALLY, *ad.* گاه گاه *gāh-gāh*,
بافرست *bā fursat*.

OCCIDENTAL, *a.* مغربی *maghrībī*

OCCULT, *a.* مخفی *makhlīfī*, نهان *niḥān*,
پوشیده *pushīda*.

OCCULTATION, *n.* نهفتگی *niḥuftagī*,
خفیت *khafiyat*, پوشیدگی *poshīdagī*

OCCUPANCY, *n.* تصرف *tasarruf*, دبع *deb*,
کبض *kabz*, تملک *tamalluk*.

OCCUPANT, *n.* متصرف *mutasarrif*,
کابض *kābiz*.

OCCUPATION, *n.* 1. (employment) عمل *āmal*,
شغل *shughal*. 2. (trade) پیشه *pesha*,
کسب *kisb*. 3. (possession) تصرف *tasarruf*,
کبض *kabz*.

OCCUPY, *vt.* تصرف کردن *giriftan*,
دبع *deb*, کبض کردن *tasarruf-k.*,
کبض ساختن *kabz-s.*, اخذ کردن *akhuz-k.*,
کار کردن *masghul-d.*, مشغول داشتن
کارت *kār-k.*, پیشه کردن *pesha-k.*,
عمل کردن *āmal-k.*

OCCUR, *vi.* انتصادن *wākt-sh.*, واقع شدن
افتادن *uftādan*, با ظهور آمدن *ba zuḥūr-ā*. To
occur to the mind, در خاطر آمدن *dar*
khātir-ā.

OCCURRENCE, *n.* سرگذشت *sarguzasht*,
عارض *āriz*, اتفاق *ittifāq*, وقوع *wuqūḍ*,
ماجر *mājarā*.

OCEAN, *n.* ناموس *bahrī muḥīt*, بحر محیط
کاموس *kāmūs*. The Indian ocean, بحر الهند
bahrū'l hind.

O'CLOCK, *n.* وقت *sā'at*, ساعت *wakt*.

OCTAGON, *n.* هشت گوشه *hasht*
gūsha dār, هشت من *musamman*.

OCTAVE, *a.* هاشتم *sāmin*, ثامن *hashtum*.

OCTAVO, *a.* هشت برگی *hasht bargī*.

OCTENNIAL, *a.* هشت سال *hasht sāla*,
هشت ساله *hasht sāli*.

OCTOBER, *n.* ابان *ibān*, شعبان *sudābān*,
اکتوبر *aktubar*.

OCTUPLE, *a.* هشت نا *hasht tā*.

OCULAR, *a.* چشمی *chushmī*, بصری
بصری *basarī*, عین *āyn* منسوب *mansūb*.

Ocular demonstration, مشاهده *maushū-*
hasla, نمایش نظری *numāyishi nazarī*.

An ocular witness, شاهد *shāhid*.

OCULIST, *n.* کحال *kahlāl*, حکیم چشم
hakimī chashm.

ODD, *a.* (not even) یک *yek*, تک *tak*,
تک یا جمع *furd*. Odds or evens, جمع
tak yā juft.—(strange) عجیب *ājīb*,
نادر *nādīr*, غریب *gharīb*—(fantasti-
cal) خود سر *khudsar*, هوادار *hawādār*.

ODDLY, *ad.* (not evenly) فردا *fardam*.
—(strangely) غریبانه *gharībāna*,
مهملان *mahmilāna*.

ODDNESS, *n.* غریبی *gharībī*, نادر *nādara*.

ODDS, *n.* (strife) مساک *fisād*, ستیز *sitiz*,
منازعت *munāziat*.—(advantage, su-
periority) فایده *fāyda*, ظفر *zafar*.—
(difference) فرق *furk*, تفاوت *tufāwat*.

ODE, *n.* غزل *ghazal*, سرواد *sarwād*.

ODIOUS, *a.* نامقبول *nā makbūl*, مسخره
مستکرا *mustakra*, نا پسند *nā pasand*,
ملون *malūn*.

ODIOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*,
حاسودانه *hasūdāna*.

ODIOUSNESS, *n.* کراهیت *karāhiyat*,
نفرین *nafrīn*.

ODIUM, *n.* بد خواهی *bad khāhī*, کینه
کینه *kīna āwarī*, نفرت *nifrat*, عار *ār*.

ODORIFEROUS, *a.* خوشبو *khush bū*,
معطر *mu'attar*, مشموم *mashmūm*.

ODORIFEROUSNESS, *n.* خوشبویی *khush*
bū, رایحت *rāihat*.

ODOUR, *n.* بو *bū*, رایحه *rāiha*, ششم
ششم *shamm*, عطر *itr*.

OF, *prep.* از *az*, ز *ze*, من *mīn*, () *zer* or
اضافه *izāfat*.

OFFICER, *n.* منصبدار *shda dār*, منصبدار *munsabdar*, عملدار *āmaldār*. A military officer, سپه سالار *sipah sālār*, سردار *sardār*, جنگ *sardārī jung*. The officer of a court, سرهنگ *sarhang*, میزبان *mihzar*.
OFFICIAL, *a.* منسوب *jāh munsūb*, رسمی *rasmī*.

OFFICIALLY, *ad.* رسمانه *rasmāna*.

OFFICIATE, *vi.* خدمت کردن *khidmat-k.*, سر براهی کردن *adā-k.*, سر براهی *sar ba rāhī-k.* To officiate for another, دیانت کردن *twaz-k.*, نییابت کردن *niyābat-k.*

OFFICIOUS, *a.* (kind) نیکوکار *nekukār*, خیرخواه *khayr khāh*.—(impertinent) گستاخ *gustākh*.—(importunely for ward) طلب مدد کننده *bi talab madad kunānda*.

OFFSPRING, *n.* اولاد *aulād*, نسل *nasl*, فرزند *farzand*, بچه *bacha*, (pl. بچگان).

OFT, } چندبار *bisṣār bār*, بسیار بار *ad.*
OFTEN, } *chand bār*, اکثر اوقات *aksar ankāt*, چند دفعه *dafaṭn*. How often? *chand dafaṭn*, چند بار *chand bār*. As often as, هر بار *har chandke*, هر بار *har bār ke*, هر دم *hardamke*. Not often, *ghibban*.

OGLE, *vt.* شوخ چشم *nazar-b.*, شوخ چشم *shokh chashm-sh.*, شیره نمودن *shewa-n.*

OGLE, *n.* زالعین *nazar bāzī*, زالعین *ramzu'l āyn*.

OGLER, *n.* شیره نما *nazar bāz*, شیره نما *shewa numā*.

OH! *interj.* وا *wāh*, ای *ayā*, وای *wāya*.

OIL, *n.* روغن *raughan*, دهن *duhan*. An oil mill or press, بزر خان *bazr khāna*.

OIL, *vt.* روغن مالیدن *raughan-m.*, روغن با دهن *bā duhan nasū-k.*, روغن کردن

اندودن *bā raughan-a.*

OILINESS, *n.* دهنیت *duhnīyat*.

OILMAN, *n.* روغن فروش *raughan farūsh*, عصر *basrjī*, عصر *āssār*.

OILY, *a.* روغنی *raughanī*, روغن آلود *raughan ālūd*.

OINTMENT, *n.* مرهم *marham*, طبیب *tib*, روغن *dahn*, روغن *raughan*.

OLD, *a.* 1. (aged) سالدیده *sāldida*, کهنه *kuhna*, پیر *pīr*. 2. (ancient) قدیم *kadīm*, پشیدن *peshīn*, کهن *kuhn*. 3. (not new) کهنه *kuhna*, نا تازه *nā tāza*. 4. (worn) پوشاک *farsūda*. Old clothes, *poshāki kuhna*. Old age, *shayukhīyat*, پیری *pīrī*. An old man, *pīr* (pl. پیران *shayikh*). ((pl. *pīr* (شيوخ *sāl khurda*, فرزند *fartūt*. Like an old man, *pīrāna*. Old and young, *pīr u jawān*. To grow old, کهنه شدن *kuhna-sh*, سابقه *pīrāna-gh*. Of old, *sābikāna*, قدیمانه *kadīmāna*.

OLEANDER, *n.* خر زهره *khar zahra*.

OLEASTER, *n.* زیتون دیابان *zaitūni bayābān*.

OLIVE, *n.* زیت *zait*, زیتون *zaitūn*. Olive-oil, روغن زیتون *raughanī zaitūn*.

OMELT, *n.* عجت *ūjjat*, کوکو *kūkū*.

OMEN, *n.* فال *fāl*, شگون *shugūn*. A good omen, نیک اختر *nek akhtar*, فال *fāli khujasta*. A bad omen, بد فال *fāli bad*.

OMINATE, *vt.* فال گرفتن *fāl-ī*.

OMINOUS, *a.* بد فال *bad fāl*, خوش فال *khush fāl*.

OMINOUSLY, *ad.* بد فالانه *bad fālāna*.—(with a good omen) نیک اخترانه *nek akhtarāna*.

OMISSION, *n.* سهو *sahu*, قصور *kusūr*,

خطا *khatā*, غفلت *ghaflat*, ترک *tark*, مساهلت *musāhalat*.
 OMIT, vt. نرگ کردن *sakv-k*, نرگ کردن *tark-k*, دریغ کردن *ghāfil-k*, دریغ کردن *darigh-k*, فرو گذاشتن *farū-g*.
 OMNIBUS, n. کالسک *kāliska*, گاری *gārī*.
 OMNIPOTENCE, n. قدرت مطلق *kudrat-i mutlak*, جبروت *jabrūt*.
 OMNIPOTENT, a. دادگر *dādgar*, کردار *kirdār*.
 OMNIPRESENCE, n. در هم جای *dar hama jā*, هر جا حاضر *kanjā hāzīrī*.
 OMNIPRESENT, a. در هر جا *dar har jā*, در هم جا *dar hama jā*.
 OMNISCIENCE, n. علم غیب *ilm-i ghayb*, علم *allām*.
 OMNISCIENT, a. عالم الغیب *ālimu'l ghayb*, علیم *ālīm*.
 ON, prep., ad. در *bar*, بالا *bālā*, علی *faruk*, علی *ālī*. On the contrary, در خلاف *bar khilāf*. On account of, در باب *barāya*. To be on foot, پیاده شدن *payāda-sh*. To be on horse back, بر اسب سوار *bar asp sarvār-sh*. To go on, رفتن *pesh-r*. To put on clothes, پوشیدن *libās-p*. To come on, هجوم *pesh-ā*.—(assault) سود داشتن *hujūm-ā*.—(thrive) آوردن *sūd-d*. Come on! بیا بیا *biyā biyā*. Go on, برو برو *buru buru*.
 ONAGER, n. حمار وحشی *himāri wahshī*, گورخر *gūr khar*.
 ONCE, ad. یکبار *yakbār*, دفعه *yak* *daft*. Once more, دیگر بار *digarbār*, دفعه *bāz yak daft*. Once or twice, یک دو بار *yak du bār*. At once, یکبارگی *yak bārgī*, یک *yaka*. Once (at a former time) سابق *sābik*, پیشتر *pesh-tar*. Once upon a time, باری *bārī*, وقتی *waktī*.

ONE, a. یک *yak*, واحد *wāhid*, فرد *fard*. One by one, یک یک *yak yak*. From one to another, دیگر نا *az yak tā digar*. One another, یکدیگر *yak digar*. One after another, پس از پس *pas az pas*, پی در پی *pay' dar pay*. From one another, یکدیگر *az yak digar*. One time, یکبار *yakbār*. All one, یکسان *yaksān*. One man, کسی *kasī*, یکی *yakī*. To be or become one, یک شدن *yak-sh*. To come one by one, یک رسیدن *yak-r*. One-eyed, چشم یک *yak chashm*. No one, هیچکس *hich kas*.
 ONENESS, n. یکتائی *yak tāi*, یکی *yakī*.
 ONE-SELF, a. خود *khud*, نفس *nafs*.
 ONION, n. پیاز *piyāz*, بصل *basal*.
 ONLY, ad. (singly) بگانه *yagāna*, 'فردا' *fardān*, یکتا *yaktā*—(merely) صرف *sarf*, فقط *fakat*.
 ONLY, a. فرد *fard*, واحد *wāhid*.
 ONSET, n. هجوم *hujūm*, حمله *hamla*.
 ONUS, n. حمل *haml*, بار *bār*.—(onus-probandi) حمل اثبات *hamli isbāt*.
 ONWARD, ad. پیش *pesh*, تقدم *takad-dum*, پیشتر *pesh-tar*.
 OOZE, n. طین *tin*, وحل *wahl*, گل *gil*.
 OOZE, vi. چکیدن *chakīdan*, ریختن *rikhtan*.
 OOZY, a. گلی *gilī*, وحل دار *wahal dār*.
 OPACITY, n. غیری شفاف *ghayri shaffāfī*, تیرگی *tiragī*.
 OPAQUE, a. ناشفاف *nā shaffāf*, تار *tār*.
 OPEN, vt. (unclose) کشادن *kushādan*, کشودن *kashūdan*, نتج کردن *fath-k*.—(explain, show) ظاهر کردن *zāhir-k*, نمودن *namūdan*, اعلام دادن *ailām-d*.—(divide, break, separate) چاک کردن *chāk-k*, شکافتن *shigāftan*, دو نیم زدن

du nīm-z. To open the mouth, دهن
dahn-k. To open the eyes, چشم
chash wā-k. To open a door, وا کردن
dar-k. To open one's mind, در کشادن
kishfi rāz-k. To open
 or begin, شروع کردن *shurū-k* To open
 or expand as a flower, شگفتن *shiguftan*
OPEN, a. (not closed) کشاده *kushāda*,
 وا کرده *wā kardū* معتوج *maftūh*. —
 (clear, shining) روشن *raushan*. —(ap-
 parent) ظاهر *āshkāra*, آشکاره *āshkāra*.
 —(not gloomy) نا نیره *nā tīra*
zamīr. —(not fortified) دی حصار *lā*
hisār. —(not denied) غیر ممنوع *ghayri*
mamnūd. —(candid) مخلص *mukhlis*,
 صادق *sādik*.
OPENING, n. کشاد *kushād*, فتح *fath*.
 —(exordium) شروع *shurū*, ابتدا *ibtidā*
 —(hole) سوراخ *surākh*, نقب *nakab*.
OPENLY, ad. ظاهران *zāhiran*, هودا
hawidā, در کشادگی *dar kushādagi*.
OPENNESS, n. کشادگی *kushādagi*, اخلاص
ikhlas.
OPERA, n تماشا *tamāshā* —(house)
 تماشاخانه *tamāshā khāna* —(glass)
 دوربین *dūrbīni tamāshā*
khāna
OPERATE, vi., vt. ناذیر *asar-k.* ادر کردن
tāsīr-k. کار *āml-k.* عمل کردن
kār-k. ساختن *sākhtan*, جراحی
jarrāhī-k. کردن
OPERATION, n. (work) کار *kār*, عمل *amal*,
 اثر *fāal*, کردار *kirdār*. —(effect)
 حرکت *tāsīr*. —(movement)
harakat. —(surgical) جراحی *jarrāhī*.
OPERATIVE, a. کارگر *kārgar*, موثر *muassir*.
OPERATOR, n. عامل *fāal*, عامل *āmīl*,
 کارگذار *kārguzār*, کار ران *kār rān*,
 کارکن *kārkun*.
OPHTHALMIC, a. چشمی *chashmī*, رمدي
ramadī.

OPHTHALMY, n. آشوب چشم *āshūbi*
chashmī, رمد *ramad*.
OPIATE, n. دواي خواب بخش *darwāi*
khāb bakhsh, ادویي معجون *madjūni*
afyūnī.
OPINATIVE, a. خود بین *khud bīn*,
 و همی *maghrūr*, خیالی *khiyālī*,
wahmī
OPINE, vi. خیال کردن *fikr-k*, فکر
khiyāl-k.
OPINION, n. ظن *zann* (pl. ظنون *zann*),
 فکر (pl. افکار *fikr*) وهم *wahm* (pl. وهوم *wahm*),
 گمان *gumān*, ادبش *adīslā*, رای *rāi*,
 خیال *khiyāl*. To form an opinion, ظن
 پداشتن *zann-k.*, فکر کردن *fikr-k*,
pindāshstan, گمان داشتن *gumān-d*.
OPIUM, n. تریاق *afyūn*, تریاق *tiryāk*.
OPPONENT, n. مقابل *harif*, حریف
mukābil, معارض *mukhālīf*,
muāriz.
OPPORTUNE, a مناسب *munāsib*, موافق
muwāfīk, به موقع *bar wakt*,
mauka.
OPPORTUNELY, ad. در وقت و زمان *bar*
waktu samān, با لایق *lūyakāna*,
 مناسب *bā munāsabat*.
OPPORTUNITY, n. فرصت *fursat*, فابو
kāhū محل *mukall*, وقت *wakt*,
maukt. To give an opportunity, فرصت
fursat-d. To find an opportu-
 nity, دست گرفتن *fursat-y.* با تن,
dast-g. To seize the opportunity,
fursat rā ghanī-
mat-sh.
OPPOSE, vt., vi مخالفت نمودن *mukhā-*
lafat-n, مقاومت کردن *mukāwamat-k.*,
 مانع کردن *muzāhim-sh.*, مزاحم شدن
māmī-k, ساختن اعتراض *tīrāz-s.*,
 مقابل کردن *rūbarū-n*,
mukābala-k.

OPPOSITE, *a.* (facing each other) روبرو *rūba rū*, مقابل *mukābil*.—(adverse) مخالف *mukhālif*, موافی *nā muwāfik*, ضد *zidd*.

OPPOSITELY, *ad.* مقابلانه *mukābilāna*, در مقابلت *ba waja rūbarū*, در مقابلت *dar mukābilat*.—(adversely) مخالفانه *mukhālifāna*.

OPPOSITION, *n.* مقابلت *mukābilat*, روبروی *rū ba rūi*.—(contrariety) مخالفت *mukhālifat*, تعرض *taḍruz*. Without opposition, بلا نرد *bilā tarākhud*, بی مزاحمت *bī muzāhimat*, بی مخالفت *bī mukhālifat*.

OPPRESS, *vt.* تعدی نمودن *taddī-n.*, ظلم کردن *zulm-k.*, جور کردن *jaur-k.*, از بت کردن *zūr-k.*, جفا کردن *jafā-k.*, اذیت دادن *azīyat-d.*

OPPRESSED, *a.* مظلوم *mazlūm*, ستم دیده *sitam dida*

OPPRESSION, *n.* زبردستی *zulm*, زبردستی *zabardustī*, تعدی *taddī*, ستم *sitam*, جور *jaur*, اذیت *azīyat*.

OPPRESSIVE, *a.* ظلم نما *zulm numā*, سخت *sakht*, ستم *sitam*, ستم *bar*, آزار *āzar*, دشوار *dushwār*.

OPPRESSOR, *n.* ظالم *zālim*, ستمگر *sitam-gar*, کار *kar*, مردم *mardum*, آزار *āzar*, جفا *jafā*, کار *kār*.

OPPROBRIOUS, *a.* دشنام زن *dushnām-zan*, بدیوب *mdyūb*.

OPTATIVE, *a.* مراد نما *murād numā*, صیغه *arzūmanā*. (mood) *sighai tamannā*.

OPTICAL, *a.* بصری *basarī*, نظری *nazarī*.

OPTICS, *n.* دوربین *dūrbīn*. The science of optic, علم *ilmī basar*.

OPTICIAN, *n.* صاحب *sāhibi*, علم *ilmī basar*.

OPTION, *n.* اختیار *ikhtiyār*, مرضی *marzī*, پسند *pasand*.

OPULENCE, *n.* دولت *daulat*, غنا *ghamā*, اموال *amwāl*.

OPULENT, *a.* مالدار *māldār*, غنی *ghanī*, دولتمند *daulatmand*, تونگر *tarwāngar*.

OPULENTLY, *ad.* دولتمندانه *daulatmandāna*, با نوانگری *bā tarwāngarī*, با مالدار *ba wajari māldār*.

OR, *conj.* یا *yā*. Or else, الا *illā*, وگرنه *wagarna*.

ORACLE, *n.* خطاب الهی *khitābi ilāhī*, کلام ربانی *kalāmi rabbānī*. To deliver oracles, خطاب الهی دادن *khitābi ilāhī-d*, آیات گفتن *āyāt-g*.—(dietary) بت *but*, خدا *khudā*.

ORACULAR, *a.* فرمانی *farmānī*, آیت گو *āyat gū*.

ORAL, *a.* لفظی *lafzī*, زبانی *zabānī*, گفته *gufta*.

ORALLY, *ad.* لفظاً *lafzan*, زبانی *zabānī*.

ORANGE, *n.* نارنجی *nārangī*, نارنج *nārang*.

ORATION, *n.* سخن *sakhun*, خطاب *khitāb*, گفتار *guftār*, کلام *kalām*, تکرار *takrīr*. To make an oration, سخن *sakhun-g.*, نثر کردن *nasar-k*. To begin an oration, سخن آغاز کردن *sakhun āghāz-k*. A funeral oration, ندب *nadb*, مرثیه *marṣīya*.

ORATOR, *n.* سخن ران *sakhun rān*, سخن *sakhun*, سخن *sakhun*, سخن *gū*, اهل کلام *ahli kalām*, نثر گو *nasar gū*, نکته *nukta*, سخن *sanj*.

ORATORICAL, *a.* علم کلام *ilmī kalām*, منسوب *mansūb*, فصاحت *bā fasāhat*.

ORATORICALLY, *ad.* از سخن پردازی *az sakhun pardāzī*.

ORATORY, *n.* زبان آوری *zabān āwarī*, فصاحت *sakhun rānī*, سخن رانی

fasāhat, بلاغت *balāghat*, کلام علم *ilmi kalām* — (a private chapel) نمازگاه *nimāzgāh*, خلوت گاه *khilwat gāh*

ORB, *n.* چرخ *charkh*, دایره *dāira*, دور *daur*, کوره *kura*, حلقه *halka* The celestial orb, چرخ فاکت *charkhi falak*, گردون *gardūn*.

ORBICULAR, *a.* مدور *mudawwar*, مستدیر *mustadīr*, دوار *dawwār*.

ORBICULARLY, *ad.* بوجه دوار *ba wajai dawwār*, در دوار *dar dawwārī*.

ORBIT, *n.* دایره *dāira*, دور *daur*, گردش *gardish*, فلک *falak*.

ORCHARD, *n.* باغ *bāgh*, بوستان *būstān*

ORCHESTRA, *n.* دوست خانه *naubat khāna*. — (stalls) مراتب پائین *marātibi pāyīn*.

ORDAIN, *vt.* (appoint) فایم کردن *kāim-k.*, مقرر کردن *muyyin-k.*, مقرر کردن *mukarar-k.* — (decree) فرمان کردن *farmān-k.*, حکم نمودن *hukm-n.* — (establish) وضع کردن *mukarar-k.*, مقرر کردن *wazt-k.* — (appoint to an office) منصب کردن *mansab taklif-k.*

ORDAINER, *n.* گذار *famānguzār*, نامزد کننده *nāmazd kunānda*.

ORDEAL, *n.* آرواش *tajriba*, تجربه *ārmāyish*.

ORDER, *n.* (method, regular disposition) اسلوب *ārayish*, ترتیب *tartīb*, *aslub*, *uslūb*, نظام *nizām*, سلک *silak*. — (rule, regulation) قاعده *kāāda*, دستور *dastūr*, *tarīk*, قانون *kānūn*. — (mandate) حکم *hukm*, امر *farmān*, فرمان *amr*. — (rank, class) قسم *kism*, جنس *jins*, درجه *daraja*. — (fraternity, society) برادری *birādarī*. Of the same order, همسر *hamsar*. Of one order, یکسان *yaksān*. In alphabetical order, در ترتیب *dar tartibi hijā*,

Arranged in order, آراسته *ārāsta*, منظم *manzūm* Following in order, طبی *tubī* *tubak pas tubak*. Orders. — (ranks of men, &c.) اصناف *asfāf*. — (commands) احکام *ahkām*, اوامر *awāmīr*, رسوم *rusūm*. In order that, تا *tāki*

ORDER, *vt.* (regulate, arrange) آراستن *ārāstan*, ترتیب *nazm-k.*, نظم کردن *tartīb-k.*, انتظام نمودن *intizām-n.* — (manage) مباشرت کردن *mulāshahat-k.*, معامله *muāmalahat-k.* — (direct) فرمان دادن *firmūdan*, حکم کردن *hukm-k.*, امر کردن *amr-k.*

ORDERLY, *a.* از آراستگی *az ārāstagi*, با ترتیب *bā tartīb*. — (not tumultuous) ساجن *sājīn*, صلح جو *sulh-jū*.

ORDERLY, *ad.* بترتیب *ba tartīb*, منظم *munazzam*. — (according to custom) موافق *muwāfaki kāyūla*, قاعده *kāida* با *bā*.

ORDINAL, *a.* نظام نما *nizām numā*

ORDINANCE, *n.* شرع *sharī*, آئین *āyīn*, قانون *kānūn*, تقدیر *takdīr*.

ORDINARILY, *ad.* روش *rawīsh*, در وفق *bur wafk*, با عادت *bā ādat* — (usually) اکثر *akthar*, عموماً *āmūman*

ORDINARY, *a.* رسمی *rasmī*, معمولی *amalī*, رایج *rāyij*. — (vulgar) عام *ām*, فرومایه *farū māya* — (of inferior rank) پست *past*, فرومایه *farū māya*. — (not handsome) زشت *nā zībā*, زشت *zishat*.

ORDINATION, *n.* تقدیر *takdīr*, نظم *nazm*, ترتیب *tartīb*.

ORDNANCE, *n.* توپخانه *tūpkhāna*.

ORDURE, *n.* چرکین *charkīn*.

ORE, *n.* فلز خام *filzzi khām*, معدنی *maḍdanī*.

ORGAN, *n.* (musical instrument) ارغنون

arghanūn, چغانه *chughāna*.—(instrument) آلات *ālat*, عضو *āzuw*. The organ of hearing, قوت سامعت *kūwati sāmīdt*.—(of speech) زبان *zibānt*.—(of taste) ذائقه *ālātī zāikat*.—(of touch) آلت لمس *ālātī lāmīsat*.—(of smell) قوت بوی *kūwati shāmina*.—(of sight) آلت باصرت *ālātī bāsirat*

ORGANIC, *a.* ترکیبی *tarkībī*, اعضای *āzāī*, آلتی *ālātī*.

ORGANIST, *n.* ارغنون نواز *arghanūn nawāz*

ORGANIZE, *vt.* درست کردن *ārāstan*, درست نمودن *durast-n*, ترکیب کردن *tarkīb-k*, ترتیب دادن *tartīb-d*.

ORIENT, *a.* (bright) روشن آب دار *āblār*, روشن مطلع *raushan*—(rising as the sun) مشرق *maṣṣharik*.

ORIENTAL, *a.* شرقی *mashrīkī*, مشارقی *sharqī*. Oriental countries, مشارقی *mashārīk*.

ORIENTAL, *n.* خاوری *shārīkī*, خاوری *khāwarī*

ORIFICE, *n.* (mouth) دهان *duhn*.—(opening) سوراخ *sūrākh*. The orifice of the uterus مهبل *mahbil*, کراش *kirāz*.

ORIGIN, *n.* (source) اصل *asl*, بنیاد *bunyād*. اصل *asl*,—(descent) دیخ *bekh*. نسل *nasl*, نژاد *nizhād*. Of an illustrious origin, اصلي *pāk nizhād*, اصل *aslī*. Of a mean origin, بد اصل *bad asl*, بد نژاد *bad nizhād*.

ORIGINAL, *n.* (first copy) اصل *asl*, نسخه *nushkat* مسوده *musawwada*. An original author, مؤلف الاصل *muallifu'l asl*, مصنف الاصل *musannifu'l asl*.

ORIGINAL, *a.* اصلی *aslī*, ذاتی *zātī*, اول *awwal*, نخست *nukhust*.

ORIGINALITY, *n.* اصلیت *aslīyat*, بدعتیت *badiyat*.

ORIGINALLY, *ad.* اول *awwal*, در اصل *dar asl*, ابتدا *ibtidā*.

ORIGINATE, *vt.* صادر شدن *sādir-sh*, بنیاد گرفتن *bunyād-g*, اصل گرفتن *asl-g*, شروع کردن *shurūd-k*.—(bring into existence) وجود دادن *wujūd-d*, در هستی آوردن *dar hastī-ā*.

ORINATION, *n.* ایجاد *ījād*, طریقه *tarīkai* انشاء *inshā*.

ORIGINATOR, *n.* مبدع *mubdā*, موجد *mujīd*.

ORISON, *n.* نماز *namāz*, دعا *duā*.

ORNAMENT, *n.* زیبایش *ārāyish*, زبایش *zibāyish*, طراز *tirāz*, پیرام *pīrāya*, زبور *zūwar*, حواهر *javāhīr*.

ORNAMENTAL, *a.* مزین *muṣayyan*, زینتی *zīnatī*.

ORNAMENTALLY, *ad.* زیبانه *zībāna*, زیبا *bāārāyish*.

ORNAMENTED, *a.* آراسته *ārāsta*, مزین *muṣayyan*, زیبا *zībā*.

ORNATE, *a.* آراسته *ārāsta*, زیبا *zībā*, An ornate style, فصیح کلام *kalāmi fasīh*, سخن رنگین *sakhuni rangīn*.

ORNATENESS, *n.* آراستگی *ārāstagī*.

ORPHAN, *a.* بی پدر و مادر *bīpidar u mādar*, یتیم *yatīm*, (pl. یتام *yatīm*)

ORPHANAGE, *n.* یتیمی *yatīmī*, یتیم خان *yatīm khāna*.

ORPIMENT, *n.* زردیخ *zarnīkh*.

ORTHODOX, *a.* دین دار *dīndār*, مومن *mumīn*, اهل ایمان *ahli īmān*, معتدین *mutadayyīn*.

ORTHODOXY, *n.* راستی *islām*, راستی *rāstī*, دینداری *dīndārī*.

ORTHOEPY, *n.* قرائت *qirāat*, تلفظ *talaffuzi* درست *durust*.

ORTHOGRAPHY, *n.* رسم خط *imlā*, رسمی *rasmī* کhatt, درست نویسی *durust nawīstī*.

ORTHOGRAPHICAL, *a.* نما *imlā* *numā*.

OSCILLATE, *vi.* جندیدن *jumbidan*

OSCILLATION, *n.* جنبش *jumbish*

OSSIFY, *vt.* استخوان نمودن *ustukhān-n.*

OSTENSIBLE, *a.* ظاهر *zāhir*, نمایان *numāyān*, واضح *wāzih*.

OSTENTATION, *n.* خود نمایی *khud numāi*, *numāi*, لاف *lāf*, هوا داری *hawādārī*, افتخار *iftikhār*.

OSTENTATIOUS, *a.* خود نما *khud numā*, *numā*, لاف زنی *lāf zan*, هوا پرست *hawā parast*.

OSTENTATIOUSLY, *ad.* از خود نمایی *az khud numāi*, با لاف *bā lāf*, با کبر *bā kibr*.

OSTRICH, *n.* شتر مرغ *shutur murgh*, سنگ خور *sang khūr*.

OTHER, *a.* دیگر *dīgar*, دگر *digar*, آخر *ākhir*. Each other, یک دیگر *yak dīgar*.

The one and the other, یک و دیگر *yak wa dīgar*. The one or the other, یک یا دیگر *yak yā dīgar*. One after the other, یکی در یکی *pay dar pay*.

Others, دیگران *dīgarān*. Other than, از دیگر *dīgar az*.

OTHERWISE, *ad.* (if not) وگرنه *wagar na*, والا *wa illā*.—(in other respects) دیگرگون *dīgar gūn*, دیگر طریق *dīgar tarīk*.

OTTER, *n.* ماهی گیر *sag ābī*, سگ آبی *māhī gīr*.

OTTO, *n.* (of roses) عطر گل *ttri gul*.

OTTOMAN, *n.* ترک *turk*, رومی *rūmī*.

OUGHT, *v., imp.* (should) باید *bāyad*, شاید *sāyad*.

OUNCE, *n.* انس *uns*.

OUR, *pron.* ما — *i mā*.

OURSELF, *pron.* ما *mā*, خود *khud*.

OUST, *vt.* راندن *rāndan*, اخراج کردن *ikhraj-k.*

OUT, *ad.* بیرون *berūn*, بدر *badar*, خارج *khārij*. Out of hand, بروی *ba zūdī*, بلا توقف *bilā tawakkuf*. To turn out of office, از منصب معزول کردن *az mansab nuázūl-k.* To copy out, نقل کردن *nukl-k.* Out of tune, بی ساز کابی *bī sāz kābī*. Out of time, بی وقت *bī waqt*, بی هنگام *bī hangām*.

OUTBALANCE, *vt.* ترجیح دادن *tarjih-k.*, سنگین تر شدن *sangīntar-sh.*

OUTBREAK, *n.* فتنه *fitna*, هدم *hangāma*.

OUTBURST, *n.* طغیان *khurūj*, خروج *tughyān*.

OUTCAST, *a.* منفی *manfī*, مردود *mardūd*, رانده *rānda*.

OUTCRY, *n.* شور *shūr*, فغان *faryād u fughān*, غریو *gharīv*, بازگ *bāng*, نعره *nadra*.—(auction) مزاد *mazād*.

OUTDO, *vt.* ازودن *ziyāda-k*, زیاده کردن *afzūlan*.

OUTDOING, *n.* کار از دست گیری *kār az dast gīrī*.

OUTER, *a.* بیرونی *birūnī*, ظاهری *zāhirī*.

OUTERMOST, *a.* از همه بیرون *az hama birūn*, آخر ترین *ākhir tarīn*.

OUTFACE, *vt.* گستاخی غلبه *ba nihāyat gustākhī ghalaba-k.*, کردن *mukābala-k*, مقابله کردن.

OUTGO, *vt.* سبقت بردن *sabakat-b.*, پیش اندادن *pesh uftādan*.

OUTGUARD, *n.* طالب *talāya*, مقدمه *mukaddamai lashkar*.

OUTHOUSE, *n.* بیرون خانه *berūn khāna*, انبار *ambār*.

OUTLAST, *vt.* زیاده استوار شدن *ziyāda usturwār-sh.*

OUTLAW, *vt* مردود کردن *murdūd-k.*,
خارج کردن *khārij-k.*

OUTLAW, *n* مرد بلا حجابت، شریعت *mardī bilā ḥumāyati shurī'at.* بی دین
bī dīn، خارج *khārijī.*

OUTLET, *n.* خروج *bar āmaul*، برآمد
khārūj مخرج *makhraj*

OUTLINE, *n.* خط *khatt*، نقشه *naksha*
رسم *rasm*، خلاصه *khulāsa.*

OUTLIVE, *vt* درازتر زیستن *der tar-z*،
زیاده عمر کردن *ziyāda ūmr-k.*

OUTMOST, *ad* ابعده *al'ad*، دورترین
dūr tarīn

OUTNUMBER, *vt.* شمار افزون شدن
bashumār afzūn-sh.

OUTRAGE, *n* ظلم *sulm*، ستم *sitam*، حما
قوه *jafā*، زبردستی *zabardastī*، اذیت

OUTRAGE, *vt* آزار *zulm-k.*، ظلم کردن
āzūr-d.، تعدی کردن *ta'ddī-k.*

OUTRAGEOUS, *a.* ستمگر *sitamgar*، ظالم
zālim، ستم و تعدی *sitam wa ta'ddī*
numī.

OUTRAGEOUSLY, *ad.* با ظلم و بهر *bā*
zulm u kahr.

OUTRAGEOUSNESS, *n* ظلم و قهر *zulm*
wa kahr، زور و جبر *zor u jubr*، جفا
jafā ستم *sitam.*

OUTRUN, *vt.* زودتر دویدن *zūdtar-d.*،
پیش دویدن *pesh-d.*

OUTSIDE, *n., a.* بیرونی *bīrunī*، ظاهری
zāhirī، خارج *khārij*، بیرون *bīrūn.*

OUTSTANDING, *a.* بیرون مانده *bīrūn*
mānda، باقی *bākī*، تاتمه *tatama.*

OUTSTRIP, *vt.* در پیش رفتن *pīsh-r.*،
پس گذاشتن *dar pas-g.*

OUTWALL, *n.* دیوار بیرونی *dīwārī*،
bīrūnī.

OUTWARD, *a., ad.* بیرونی *bīrūn*، ظاهری

zāhirī. The outward appearance، صورت
sūrati zāhir.

OUTWARDLY, *ad.* از بیرون *as bīrūn*،
"ظاهراً *zāhiran*"

OVAL, *a* بیضوی *baizawī*، بادامی *bādāmī.*

OVARY, *n.* تخم دان *tukhm dān.*

OVEN, *n.* پور *tinnur*، آتش *yan.*

OVER, *prep, ad.* (above, superior) اعلیٰ
ala'، بالا *bālā*، فوقانی *faukānī*، زبر *zabar*،
از کنار بکنار *bar* — (across) عبور *ūbūr*، در
as kinār ba kinār. — (above the top)
ālā' sar، بالای *bālā' sar*، در *bar*، اعلیٰ *ala'.* —
(too much) زیاده *ziyāda*، خیلی *khaylī*،
روبرو *bī hadl.* Over against،
rū ba rū، مقابل *mukābil.* To cross
over، عبور رفتن *ūbūr-r.* To pass over
a river، عبور دریا کردن *ūbūr i daryā-k.*

OVERACT, *vt.* زیاده کار کردن *ziyāda kār-k.*

OVERANXIOUS, *a.* بغایت متعسر *ba*
ghāyat mutafakkir.

OVERAWE, *vt.* نرسا دیدن *tarsānīdan*،
تدبیه کردن *tambih-k.*

OVERBALANCE, *vt.* وزن زیاده نمودن
wazni ziyāda-n.

OVERBEAR, *vt.* زبردستی کردن *zabar-*
dastī-k.، غالب شدن *zer-ā.* زبر آوردن
ghālīb-sh.

OVERBOARD, *ad.* بیرون، جهاز *bīrūnī*
jehāz، از کشتی بیرون افتاده *az kishti*
bīrūn uftāda، بدو انداختن *ba daryā-a.*

OVERBURDEN, *vt.* کثرت العمل کردن
kasr'u'l haml-k.، گران بار نهادن
bār-n.

OVERCAST, *a.* مغموم *maghmūm*، تیره *tīra.*

OVERCAST, *vt.* با ظلمت پوشیدن *bā*
zulmat-p، تارک شدن *tārīk-sh.*، تزیین
tangdīl-s.

OVERCHARGE, *vi.* (rate too high)
قیمت زیاده خواستن *kīmat ziyāda-kh.*

OVERCOME, *vi., vt* مغلوب کردن *maghlūb-k.*, غلبه کردن *ghālīb-sh.*, غلبه شدن *ghalaba-k.*, فتح کردن *fat-h-k.*

OVERDO, *vt.* زیاده پندن *ziyāda-p.*, بسیار کار نمودن *bisyyār kār-n.*

OVERFALL, *n.* آبشار *ābshār*, ریزش *rīzish.*

OVERFLOW, *vt.* سیلاب کردن *(deluge)* *silāb-k.*, طوفان نمودن *tūfān-n.* To overflow the brim, لبریز شدن *labrīz-sh.* To overflow or cause to run over, سر شار *sar shār wa labrīz-k.* —(abound) کثرت یافتن *kasrat-y.*

OVERGROW, *vt.* تارویل و بالا رستن *tawīl wa bālā-r.*, بلند تر شدن *buland tar-sh.*, فراوانی *fazūnī-y.*

OVERGROWTH, *n.* فراوانی *fazūn* *rawī*, زیاده‌رزی *ziyādāzī*, پرورانی *pur darāzī.*

OVERHANG, *vt.* مشرف بودن *mushrif-b.*, آویختن *bīrūn-ā.*

OVERHASTY, *a.* پراشتاب *pur shītāb*, مستعجل *mustājil.*

OVERHEAR, *vt.* گوش دادن *gūsh-d.*, مستمع بودن *mustamī-b.*

OVERJOY, *vt.* از حد شادمان شدن *az hadd shādmān-sh.*, بغایت مسرور ساختن *ba ghāyat masrūr-s.*

OVERJOY, *n.* فرح زیاد *farahi ziyād*, خوشی بسیار *khushī i bisyyār.*

OVERLABOUR, *vt.* بسیار رنج دادن *bisyyār ranj-b.*, محنت بی حد کردن *mihnatī bī hadd-k.* —(harass) وادار کردن *wā mānda-k.*

OVERLAND, *a.* خشکی *khushkī*, دری *barrī.*

OVERLAY, *vt.* رو پوش کردن *rū pūsh-k.*, بر رو نهادن *bar rū-n.*

OVERLOAD, *vt.* زیاده بار کردن *zayād bār-k.*, بار کردن *pur-k.*

OVERLOOK, *vt.* از بالا نظر کردن *az bālā nazar-k.*, از مشرف نگریستن *az*

mushrif-n. —(superintend) نگاه کردن *nigāh-k.*, مباشر بودن *mubāshir-b.* —

(neglect) غفلت نمودن *ghaflat-n.* — (connive) چشم پوشی کردن *chashm pūshī-k.* —(forgive) معاف کردن *muāf-k.*, بخشیدن *bakhshīdan.*

OVERMATCH, *n.* مغایر *muzaffār*, غالب *ghālīb*, پیش دست *pesh dust.*

OVERMUCH, *ad* زیاده *zayāda*, افزون *afzūn*, از حد بیرون *az hadd bīrūn.*

OVERPOWER, *vt.* مغلوب کردن *maghlūb-k.*, مستولای کردن *mastūlī-k.*, ظفر گرفتن *zafar-g.*, غالب بودن *ghālīb-b.*

OVERPRIZE, *vt.* بقیه‌ست زیاده اندیش کردن *bakīmat ziyāda andīsh-k.*

OVERRATE, *vt.* زیاد سنجیدن *ziyād-s.*

OVERREACH, *vt.* فریفتن *farīftan*, دغا کردن *daghā-k.*

VERRULE, *vt.* ضبط و ربط کردن *zabt u rabt-k.*, قهر و تعدی ساختن *kahr u taādī-s.*, دفع نمودن *radī-k.*, دفع *dafī-n.*

VERRUN, *vt.* پیش را گرفتن *farū-g.*, پیش بودن *pesh-d.*

OVERSEE, *vt.* مباشرت نمودن *mubāsharat-n.*, ناظر بودن *nāzīr-b.*

OVERSEER, *n.* پیشکار *peshkār*, داروغه *dārūgha*, مباشر *mubāshir*, کارگذار *kār-guzār*, گماشته *gumāshtha.*

OVERSET, *vt.* سرنگون کردن *sarnigūn-k.*, وازگون کردن *wāzhgūn-k.*

OVER-SHADE, *vt.* ساد گستردن *sāya-g.*, پوشیدن *hamāyat-d.*, پوشیدن *poshīdan.*

OVERSIGHT, *n.* خطا *khatā*, غلط *ghalat*, غفلت *ghaflat*, سهو *sahw.*

OVERSLEEP, *vi.* زیاده خوابیدن *ziyāda-kh.*

OVERSPREAD, *vt.* بر کردن *pur-k.*, بر روی گستردن *bar rūi-g.*

OVERSTOCK, *vt.* بی حد افرون کردن *bī hadd afzūn-k.*
 OVERSTRAIN, *vi.* بی حد کشیدن *bī hadd-k.*, جد و جهد از حد قدرت کردن, *jadd u jahad az haddi kūdrat-k.*
 OVERTAKE, *vt.* برانر آمدن *barābar-ā.*, در پای رفتن و واصل شدن *dar pāya raftan wa wāsil-sh.*, در پی رفتن و گرفتن *dar pāya raftan wa-g.*
 OVERTHROW, *vt.* (turn upside down) سر زدن *sar zer-n.*, سرنگون ساختن *sar nigūn-n.*, زدن و زدن کردن *zer u zabar-k.*—(ruin) ویران *pāyamāl-k.*, مغلوب کردن *waḡrān-k.*—(defeat) شکست *maghlūb-k.*, شکستن *shikustan.*
 OVERTHROW, *n.* (defeat) شکست *shikast*, هزیمت *hazīmat*—(destruction) خرابی *khurābī*, هلاک *halāk.*
 OVERTIME, *n.* وقت زیاد *wakti ziyād*, وقت نامعین *wakti nā muayyīn.*
 OVERTOP, *vt.* فصیلت داشتن *fazīlat-d.*, افزونی باندن *afzūnī-y.*
 OVERTURE, *n.* اظهار *izhār*, کشف *kishf.*—(proposal) اظهار مطالب *izhāri mata-lab*, عرض *arz.*
 OVERTURN, *vt.* سرنگون کردن *sarnigūn-k.*, واژگون کردن *wāzhgūn-k.*, شکست *shikust-d.*
 OVERTURN, *n.* خلل *khalal*, شکست *shikast.*
 OVERWEIGH, *vt.* در وزن افزودن *dar wazn afzūdn.*
 OVERWHELM, *vt.* غلبه کردن *ghulaba-k.*, غالب شدن *ghālib-sh.*, غرق کردن *ghark-k.*
 OVERWORK, *n.* کار بسیار *kāri bisyār.*
 OVERWORK, *vt.* خسته گردانیدن *khasta-g.*, زیاد کار کردن *ziyād kār-k.*
 OVIPAROUS, *a.* دار بایضه *baiza dār.*
 OWE, *vt.* وام گرفتن *karz-d.*, قرض داشتن

wām-g., داشتن *dayn-d.* To pay what one owes, *adāi karz-k.* Owing to this, *ba sabab in.*
 OWL, *n.* بوم *būm*, چغد *chughd.*
 OWN, *pron.* خود *khud*, خودش *khudish*, خویش *khīsh*, خوشتن *khīshan.*
 OWN, *vt.* (acknowledge) قبول کردن *kabūl-k.*, اعتراف *ikrār-k.*, اقرار کردن *itirāf-n.* To own a fault, خطا *khatā kabūl-k.*—(possess) مالک شدن *tasarruf-k.*, تصرف کردن *dadwa-k.*—(claim) دعوی کردن *mālīk-sh.*
 OWNER, *n.* مالک *mālīk*, صاحب *sāhib.*
 OWNERSHIP, *n.* مالکیت *mālīkiyat*, خداوندی *khudāwandī.*
 OX, *n.* نر گاو *nar gāv*, بقر *bakar.* A wild ox, گاو دشتی *gāvi dashtī.* A yoke of oxen, جفت نر گاو *jufti nargāv.*
 OXIDE, *n.* جوهر *jauhar.*—(of zine) توتیا *tutiya.*—(of iron) جوهر آهن *jauhari āhan.*
 OX-STALL, *n.* بقر خانه *bakar khāna*, بقر آخور *ākhūri bakar.*
 OXYGEN, *n.* مولد الحموض *mauladdu'l humūza.*
 OXYMEL, *n.* شکجه *shikanjabīn.*
 OYSTER, *n.* صدف *sadaf.*

P.

PABULUM, *n.* غذا *ghazā*, خوراک *khōrāk.*
 PACE, *n.* قدم *kadam*, گام *gām*, خطوط *khatwat.* Pace by pace, قدم بقدم *kadam ba kadam*, پایه پایه *pāya pāya.*
 PACE, *vt.* (as a horse) رجوع نمودن *rajz-n.*—(go gently) رفتن آهسته *āhista āhista-r.*—(measure by steps) پایه پایه *pāya pāya-p.*

PACIFIC, *a.* صلح ساز *sulh sāz*, ملایم *mulāyam*, سلیم *salīm*.

PACIFICATION, *n.* تسکین صلح *sulh*, تسکین *taskīn*, تسلی *tasallī*.

PACIFY, *vt.* (tranquilize) تسلی کردن *tasallī-k*, آرام *taskīn-k.*, تسکین کردن *taskīn-k.*, صلح و *ārām-d.*—(make peace) دادن *ārām-d.*—(make peace) فرو نشاندن *sulh wa salāh-k.*, صلح کردن *farū-n*, اطلاع کردن *itfā-k*.

PACK, *n.* 1. (bale) بسته *basta*. 2. (load) بار *bār*. A pack of hounds, کلبه *kalīb*, بسته دست *dastai sag* A pack of cards, بسته اوراق *ganjifa*, بسته *dastai aurāk*.

PACK, *vt.* (bind up) بستن *bastan* To pack off (drive away) دفع کردن *dafʿ-k*, راندن *rāndan*.—(run away) گریختن *gurīkhtan*.

PACKAGE, *n.* بسته *basta*, بسته *bukcha*, بسته *basta* —(charge) مرد بار بدی *muzdi bār bandī*.

PACKET, *n.* (parcel) بسته *basta*, بسته *dasta*.—(mail) خریطه *kharīṭa*.

PACK-HORSE, *n.* اسب نارگیر *aspi bāngīr*, حموله *hamūla*.

PACKING, *n.* بسته *bukcha banālī*.

PACK-SADDLE, *n.* خورگیر *khūgīr*, پالان *pālān*.

PACK-THREAD, *n.* ریسمان *rīsmān*.

PACT, *n.* شرط *shart*, عهد *āhd*.

PAD, *n.* (road) راه *rāh*.—(an easy going horse) اسب آهسته *aspi āhista rāu*—(low soft-saddle) خورگیر *khūgīr*.

PAD, *vt., vi.* (travel gently) آهسته آهسته *āhista āhista-r.*—(rob) راه ردن *rāh-z.*, قطع الترویج کردن *katiu't tarīk-k.*

PADDLE, *vi.* بازب نمودن *āb bāzī-n*.

PADDOCK, *n.* شکار گاه *shikārgāh*, آهوستان *āhūstān*.

PADLOCK, *n.* قفل *kufī* (*pl.* انقاع)

PADLOCK, *vt.* بستن *bā kufī-b.*, بند نمودن *band-n*.

PAGAN, *n.* بت پرست *but parast*, کافر *kafir*.

PAGANISM, *n.* بت پرستی *but parastī*.

PAGE, *n.* 1. (of a book) صفحه *safha* (*pl.* صفحات) *warak* (*pl.* اوراق) 2. (boy) نوکر *ghulām*, غلام *naḥkur*.

PAGE, *vt.* ورفی داغی کردن *warak dāghī-k.*, صفحه نشان کردن *safha nishān-k.*

PAGEANT, *n.* نمایش *tanāshā*, منظر *manzar*.—(a statue in a show) منظره *sanam parwāza*.

PAGEANT, *a.* vide, POMPOUS.

PAGEANT, *vt.* نمایش نمودن *tanāshā-n*.

PAGEENTRY, *n.* نمایش *hishmat*, نمایش *numāyish*, نمایش *tanāshā*.

PAGODA, *n.* بت کده *butkhāna*, بت *but kadah* —(idol) بت *but*, منظر *sanam*.

PAID, *a.* داده شده *adā shuda*, داده *kazā sākhṭa*.

PAIL, *n.* شیردان *shīrdān*, دل *dul*.

PAIN, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, آزار *āzār*, الم *zikmat*, اضطراب *iztirāb*, غم *gham*, ملالت *malalat*.—

(punishment) عذاب *siyāsāt*, عذاب *dzāb*. Pains, محنت *mahnat*, سعی *sāi*, جد و جهد *maḥakkat*, مشقت *maḥakkat*, جد *jahd* و جهد *jahd*. To take pains, سعی *zikhmat-k.* رحمت کشیدن *sāi-k.* کردن

PAIN, *vt.* رنجیدن *ranjīdan*, درد کردن *dard-k.*, آزار دادن *āzār-d*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*

PAINFUL, *a.* دردناک *dard nāk*, دلگیر *dard mand*, غمناک *ghamnāk*, دلگیر *dilgīr*.—(paining) درد کنان *dard kunān*, رنج آور *ranj āwar*.—(difficult) مشکل *mushkil*, سخت *sakht*.—(indus-

- trious) کارگذار *mehnatī, kār-guzār*.
- PAINFULLY, *ad.* با رنج و غم *bā ranju gham*, ددردمندانه *dard mandāna*.—(laboriously) با محنت *bā mihnat*, با جد و جهد *bā jadd u jehad*.
- PAINFULNESS, *n.* درد مندی *dard mandī*.—(industry) محنت *mihnat*.
- PAINLESS, *a.* بی درد *bī dard*, بی رنج *bī ranj*—(without labour) بی جد و جهد *bī jadd u jehad*, بی محنت *bī mihnat*.
- PAINSTAKER, *n.* محنت کننده *mihnat kunāda*, زحمت کش *zahmat kash*.
- PAINT, *vt.* نگاریدن *naksh-k*, نقاش کردن *nigārīdan*, تصویر کشیدن *tasvīr-k*.—(colour) ملون کردن *rang-k*, رنگ کردن *mulavvan-k*.
- PAINT, *n.* رنگ *rang*.—(for the face) بولغونه *bulghūna*.
- PAINTED, *a.* رنگ کرده *rang kardā*.—(as a picture) منقوش نگاریده *nigārīda*, منقوش *mankūsh*.
- PAINTER, *n.* مصور *nakkāsh*, نقاش *mu-savvīr*, تصویر کش *tasvīr kush*.
- PAINTING, *n.* نگار *nigār*, نقاش *naksh*, علم، صورت *sūrat* The art of painting, علم، تصویر *ilmī tasvīr*. Full of paintings, پر نگار *purī naksh u nigār*. A gallery of paintings, نگارستان *nigārīstān*.
- PAIR, *n.* جفت *juft*, زوج *zauj*. A pair of compasses, پرگار *pargār*, وانساز *wānsāz*. A pair of gloves, جفت *jufti dastīna*. A married pair, دستینم *zūj*. A pair of oxen, جفت *juft*.
- PAIR, *vt., vi.* جفت کردن *juft-k*—(to be joined in couples) جفت شدن *juft-sh*, زوج شدن *zaujī-sh*.
- PALACE, *n.* ایوان *aiwān*, کوشک *kūshak*, سرای *sarāya*, قصر *kasr*, بارگاه *bārgāh*, درگاه *dargāh*.
- PALANQUIN, *n.* بالکی *pālakī*, تخت روان *takhti rawān*.
- PALATABLE, *a.* لذیذ *lazīz*, مزه دار *maza-dār*, خوش ذائقه *khūsh zāika*, خوش مزه *khush maza*.
- PALATAL, *a.* حرف لهوی *harfī lahvī*.
- PALATE, *n.* کام *kām*, حنک *hanak*, مذاق *mazāk*.
- PALATINE, *n.* شهرباری *mulakī*, شهریار *shahar yārī*.
- PALE, *a.* (in color) زرد *zard*, اصفر *asfar*. To make pale, زرد کردن *zard-k*.
- PALE, *n.* (for making inclosures) میخ *mekh*, واتاد *watad*, مسماک *mismāk*.
- PALE, *vi.* (encompass) درون کردن *dārba-zīn-k*, (make pale) زرد کردن *zard-k*.
- PALEFACED, *a.* زرد رو *zard rū*, زرد رنگ *zard rang*.
- PALENESS, *n.* پژمرستگی *zardī*, پژمردگی *pazhmurdagī*.
- PALL, *vt., vi.* (become insipid) بی مزه *bī maza-g*, غایر لذت شدن *ghayrī lazzat-sh*.—(make insipid) بی مزه کردن *bī maza-k*, بی لذت ساختن *bī lazzat-s*.
- PALLET, *n.* تخت رنک *bistarak*, تخت *takhtai rang*.
- PALLIATE, *vt.* معاف کردن *muāf-k*, عذر خواستن *ūzr-kh*.—(mitigate pain) تسکین کردن *takhfīf-k*, تسکین *taskīn-k*.
- PALLIATION, تسکین *takhfīf*, تسکین *taskīn*, معاف *muāf*.
- PALLIATIVE, *a.* تسکین بخش *taskīn bakhsh*.
- PALLID, *a.* زرد *zard*, اصفر *asfar*.
- PALM, *n.* درخت خرما *dirikhtī*, ظفر *khurmā*, نخل *nakhl*.—(victory) زافر *zafar*, نصرت *nusrat*. The palm of the hand, کف دست *kafi dast*.

PALM, *vt.* حیل بازی کردن *farīftan*, *hīla bāzi-k.*, مشت زدن *musht-z.*

PALMER, *n.* صلیبی *hājī*, حاجی *salībī*

PALMISTRY, *n.* دست شناسی *dust shanāsi*, علم کف *ilmi kaf.*

PALPABLE, *a.* قابل لمس *kābil u'l lams*, ممکن پرواس *mumkini parwās* — آشکارا *raushan*, روشن (manifest) *āshkārā*, ظاهر *zāhir*.

PALPABLENESS, *n.* امکان پرواس *imkāni parwās*, قابلیت لمس *kābiliyati lams*. — (manifestation) روشنازی *raush-nāi*, ظاهری *zāhirī*. — (by the touch) از لمس *az lams*, از پرواس *az parwās*.

PALPITATE, *vi.* بر تپیدن *tapīdan*, لرزیدن *larzīdan*, جستن *bar jastan*.

PALPITATION, *n.* خفقان *tapish*, خفقان *khafakān*.

PALSIED, *a.* مزمن *zamin*, مزمزم *muzmin*, فالج دار *fālīj-dār*.

PALSY, *n.* شل *shall*, فالج *fālīj* — (hemiplegia) نیمه *nīma*, فالج *fālīj*. — (paralysis) لقمه *lakwa*, راعشه *radasha*.

PALTRY, *a.* حقیر *hakīr*, فرومایه *farū-māya*, پست *past*, ذلیل *zulīl*.

PAMPER, *vt.* با ناز و نعمت پروردن *bā nāz u nadmat-p.*

PAMPHLET, *n.* رساله *risāla*, دفتر *daftar*.

PAMPHLETEER, *n.* رساله نویس *risāla navīs*.

PAN, *n.* تابه *tāwa*, طباق *tabak*.

PANACEA, *n.* علاج مطبوع *ilājī mutlak*.

PANCAKE, *n.* خامسوز *khām-sūz*, رفاقی *rukāk*, روغن جوش *raughan jūsh*.

PANE, *n.* (of glass) شیشه *zujāj*, زجاج *shīsha*.

PANEGYRIC, *n.* تعریف *madh*, مدح *taadrīf*.

PANEGYRIST, *n.* مداح *maddāh*, مدح خوان *madh khān*.

PANEL, *n.* تخته *takhta* — (roll of jury) دفتر اسامی *daftarī asāmī*.

PANG, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, غم *gham*, آزار *āzār*, الم *alam*.

PANG, *vt.* درد رسانیدن *āzārdan*, دard-r.

PANIC, *n.* هول *haul*, باک *bāk*, بیم *bīm*, ترس *tars*.

PANNIER, *n.* زبدیل *zambīl*, جوالی *javālik*, سبد *sabāl*.

PANT, *vi., vt.* تپیدن *tapīdan*, تیز دم زدن *tez dam-z.* To pant after, آرزو داشتن *ārzū-d*, هوس داشتن *hawās-d*.

PANTHER, *n.* پلنگ *palang*, یوز *yūz*.

PANTOMIME, *n.* خفیه آموز *khafīya amūz*, مقلد دی صدای *mukallīdi bī sadā*.

PANTRY, *n.* ابدار خانه *ambār khāna*.

PAP, *n.* سر پستان *sari pistān*. — (food) خوراک *khōrāk*.

PAPA, *n.* vide FATHER.

PAPER, *n.* کاغذ *kāghaz*, بیاض *bayāz*, کیرتاس *kirtās*, رچل *riql* Glazed paper, کاغذ مهره دار *kāghazi-mukhradār*. To glaze paper, کاغذ مهره کردن *kāghaz muhra-k*. A glazer of paper, مهره گر *muhra gar*. To commit to paper, رقم زدن *raqam-z*. A sheet of paper, ورق *warak*. A quire of paper, دسته کاغذ *dastai kāghaz*. A bundle of papers, بسته کاغذ *bastai kāghaz*. Folded paper, طومار *tūmār*.

PAPER-MAKER, *n.* کاغذ گر *kāghaz-gar*, کاغذی *kāghazī*.

PAR, *n.* مساوات *masā-wāt*, برابر *barābar*, عدل *ādil*. At par, برابر *barābar*, در حال عدل *dar hālī ādl*. To be at par, برابر شدن *barābar-sh*.

PARABLE, *n.* مغل *misl*, تمثیل *tamsīl*, مانند *mānand*. To speak parables,

مِثْل مِثْل گو دودن , *afsāna-g* افسانه گشتن
gu-b.
 PARABOLICAL, *a*. مثل آسا *misal āsā*,
 تمثیل وار *tamsil wār*.
 PARABOLICALLY, *ad.* تمثیلاً *tamsīlan*.
 PARADE, *n*. (pomp) حشمت *hashmat*,
 میدان (ground) شوکت *shaukat*,
 صف آرای (Military parade) *maydān* —
saf ārāya, فواید گاه *karwātīl gāh*.
 PARADIGM, *n*. مثال *mīṣāl*, نام *bār*,
 نامودار *namūlār*.
 PARADISE, *n*. فردوس *firdaus* (pl. فرداس),
 بهشت (جنات. pl.) *jinnat* جنت
bihisht, خلد *khuld*.
 PARADISE, *a*. بهشتی *firdausī*, فردوسی
bihishtī.
 PARADOX, *n*. خلاف *ibtidād*,
 مغالطه *khilāfī fikrī mutlak*. — (as-
 sertion contrary to appearance)
mughālata, معما *muāmmā*.
 PARADOXICAL, *a*. بعید عقل *bā'idī āql*,
 مبدع نما *ma'bdatī numā*.
 PARAGON, *n*. (model) نمونه *namūna*,
 دستورالعمل *dasturū'l* پیشرو *pešrū*,
 بی مثال (supremely excellent)
bī mīṣāl, بی نظیر *bī nazīr*.
 PARAGRAPH, *vt* تفصیل کردن *tafsīl-k.*,
 مطالب جدا کردن *matlab judā-k.*
 PARAGRAPH, *n*. فصل *fakra*, فقره *fasl*
 قطعه *kitā*.
 PARAGRAPHICALLY, *ad*. فصل بفصل
fasl ba fasl, قطعه قطعه *kitt kitt*.
 PARALLEL, *a*. مساوی *barābar*,
 متوازی *mutwāzī*. A parallel
 line, خط متوازی *khati mutawāzī*.
 A parallel figure, شکل متوازی *shakli*
mutawāzī. — (comparison) تشبیه
tashbīh, تمثیل *tamsīl*. — (conformity)
 موافقت *mutābakat*, موافقت *mutā-*

PARALLEL, *vt*. برابر شدن *barābar-sh.*,
 تمثیل داشتن *hamsar-b.*,
tamsīl-d. — (place in parallel lines)
 در خط متوازی نشاندن
dar khati muta-
wāzī-n. — (compare) تشبیه کردن
tash-
bīh-k., مقابله کردن *mukābala-k.*
 PARALLELISM, *n*. برابری *bārābarī*,
 موافقت *muwāfakat*.
 PARALOGISM, *n*. سبب بی حقیقت
sababi bī hakikat, حجت نامحکم
hujjati nā sahīh.
 PARALYSIS, *n*. ریش *rādsha*, فالج *fālij*.
 PARALYTIC, *a*. زده فالج *fālijzada*,
 فلج *iftlij*.
 PARAMOUNT, *a*. صدر نشین *sadr nishīn*,
 اکرم *akram*, اعظم *azam*, اکبر
ala.
 PARAMOUNT, *n*. شاهنشاه *shāhīnshāh*,
 پادشاه *pādshāh*.
 PARAMOUR, *n*. یار *yār*, آشنا *āshnā*,
 عاشق *āshik*.
 PARAPET, *n*. کنگره *kungara*.
 PARAPHRASE, *n*. شرح مجازی *sharḥ*
 تعبیر *tadbīr*, تفسیر *tafsīr*, مجازی
najāzī.
 PARAPHRASE, *vt*. شرح کردن *sharḥ-k.*,
 تفصیل کردن *tafsīl-k.*
 PARAPHRASE, *n*. اهل تفصیل *ahli tafsīl*,
 شارح *shārah*.
 PARASITE, *n*. مفت خور *muft khur*,
 خوشامد *khushāmad*, طفیل *tufail*.
 PARASOL, *n*. چتر *chatr*, سایبان *sāyabān*,
 سرپرده *sarāparda*.
 PARBOIL, *vt*. نیم جوش کردن *nīm jūsh-k.*
 PARCEL, *n*. (small bundle) بسته *basta*,
 حصه *pāra* پاره *bukcha*. — (part)
 شمار *hissa*, قطعه *kitt*. — (number)
 عدد *shumār*, *dad*.
 PARCEL, *vt*. نیم کردن *hissa-k.*,
 تقسیم کردن *takṣīm-k.*

PARCH, *vt.* محرق *khushīdan*, محرق ساختن *muhrik sākhān*.

PARCHED, *a.* ذیم *khūshīda*, خوششیده *nīm sūkhā*.

PARCHMENT, *n.* رق *rikk*, پوست *pust*.

PARDON, *n.* عفو *muāfi*, معافی *āfu*, مغفرت *maghfirat*. To ask pardon, استعمار *afu talab-k.*, عذر ساختن *istighfār-k.*, عذر *uzr-s.*

PARDON, *vt.* در *muāf-k*, معاف کردن *dar-g.*, بخشیدن *bakhshīdan*, عفو *āfu-k.*, شفقت نمودن *shafakkat-n.*

PARDONABLE, *a.* معاف کردنی *muāf kardanī*, واجب العفو *wājibu'l afu*.

PARDONABLENESS, *n.* معذوری *mad-zūrī*.

PARDONABLY, *ad.* معذورانہ *madzūrāna*.

PARDONED, *a.* معذور *muāf*, معاف *madzūr*, بخشیده *bakhshīda*. To be pardoned, معذور *muāf-sh*, معاف شدن *madzūr-sh.*, مغفور شدن *maghfūr-sh.*

PARDONER, *n.* عفو کننده *afu kunanda*, بخشنده *bakhshanda*, غفور *ghafūr*.

PARDONING, *a.* معفرت نما *maghfirat-numā*, خطا بخش *khatā bakhsh*.

PARE, *vt.* تراشیدن *tarāshīdan*, تراش *tarāsh-k.*

PARENT, *n.* والد *wālid*, ناحل *nāhil*, Parents, پدر و مادر *pidar u mādar*, ابا *abāni* (dual of اب) *wālidāni*.

PARENTAGE, *n.* نسل *asl*, اصل *nasb*, نسب *nasb*.

PARENTAL, *a.* والدین منسوب *wālidān mansūb*.—(affectionate) مشفق *mushfik*.

PARENTHESIS, *n.* جمله معترضه *jumla-i mudta'rizā*.

PARHELION, *n.* سراجیه آفتاب *sarāchāi āftāb*.

PARING, *n.* تراش *tarāsha* Paring-knife, تراش ناخن *nākhūn tarāsh*.

PARITY, *n.* مشابهت *barābarī*, برابری *mushābahat*, اعتدال *itidāl*.

PARK, *n.* شکارگاه *shikārgāh*, صیدگاه *sayd gāh*. Public Park, باغ عامه *bāghi āmma*.

PARLEY, *vi* مکالمه کردن *mukālama-k.*, جواب و سوال *jawāb u sawāl-k.*

PARLEY, *n.* مکالمه *mukālama*, جواب گفتگو *guftagu-k.*

PARLEY, *n.* مکالمه *mukālama*, جواب سوال *jawāb sawāl*.

PARLIAMENT, *n.* دارالشوری *darūsh shūrī*, مجلس ملت *majlisi millat*.

PARODY, *n.* تمذیل *tamsil*, مدل *misal*.

PARLOUR, *n.* دیوانخانه *dīwān*, دیوان *wānkhāna*.

PAROLE, *n.* کلمه *kulama*, قول *kaul*. A military parole, شعار *shihār*.

PAROQUET, *n.* طوطی *tūtī*.

PAROXYSM, *n.* حالت نوبت *naubat*, نوبت *hālat*.—(of a fever, &c.,) تب *naubati tap*.

PARRICIDE, *a.* قتل پدر *katli pidar*, پدر کش *pidar kush*.

PARRICIDE, *n.* قاتل الوالد *kātilu'l wālid*.

PARROT, *n.* طوطی *tūtī*, پروان *parwān*, نوا *nawā*.

PARRY, *vt.* دفع کردن *daf'ē-k.*

PARSIMONIOUS, *a.* تنگ *bakhil*, بخیل *tangdast*.

PARSIMONIOUSLY, *ad.* طمعکارانه *tam'ī kārāna*, بخیلانه *bakhilāna*—(frugally) *bā tang dastī*.

PARSIMONY, *n.* امساک *bukhl*, بخل *tang dastī*, تنگ دستی *imsāk*.

PARSLEY, *n.* کرفس *karfas*, اجمود *ajmūd*.

PARSNIP, *n.* اسطوخودوس *ustūn*, گره *guzar*.

PARSON, *n.* کشیش *kushish*.

PART, *n* 1. (piece, portion) پاره *pāra*, پوزه *purza*, قطعه *kiti*, جزوی *juzvī*
 2 (share, lot) حصه *hissa*, قسمت *kismat* 3. (business, duty) خدمت *khidmat*, کار *kār*, عمل *āmal*, امر *amr*
 4. (side, party) طرف *taraf*, جانب *jānib*. The best part of any thing, خلاصه *khulāsat*. The greatest part of any thing, اکثری *aksarī*. Third part, یک *sah yak*, ثلث *salas*. The fourth part, چهار یک *chelhār yak*, ربع *rubī*. From this part, از این جانب *az īn jānab*. That part, آنسو *ānsū* From every part, از هر طرف *az har taraf*. The fore-part, قبل *kabl*, پیشگاه *peshgāh*. The latter part, پای *pāya*, آخر *ākhir*. In whole and in part, کلی و جزوی *kullī u juzvī*. To take in good part, نیکو داشتن *nekū-d*. To take in ill part, زبون دانستن *zabūn-d*. To take a part, طرفداری کردن *tarafdārī-k*, جانب‌داری کردن *jānibdārī-k*
 Parts, (abilities) قابلیت *kāhiliyat*, ادراک *idrāk*, عقل *akl*.—(quarters) اطراف *atrāf*, اطالیم *akālīm*. In every part, در اکناف *bahar jānib*, بهر جانب *dar aknāf u atrāf*. In parts, پاره پاره *pāra pāra*, قطعه قطعه *kiti kiti*. To divide into two equal parts, نصف کردن *tasnīf-k*.

PART, *vt.* (divide) تقسیم کردن *taksīm-k*, حصه کردن *kismat-k*, جدا کردن *hissa-k*.—(separate) جدا کردن *judā-k*, (keep asunder) تفريق نمودن *tafrīk-n*.—(be separated) جدا شدن *judā-sh*.—(take farewell) وداع گفتن *widāʿ-g*, رخصت گرفتن *rukhsat-g*. To part with, گذاشتن *guzāsh-tan*, ترک کردن *tark-k*.

PARTAKE, *vi.* بهره‌مند بودن *bahramand-b*, حصه گیر *sharīk-sh*, شریک شدن

شراکت داشتن *hissa gīr-sh*, شریک شدن *sharīkat-d*.

PARTAKER, *n.* حصه گیر *hissa gīr*, مشارک *hissa dār*, شریک *sharīk*, مشارک *mishārīk*.

PARTED, *a* جدا کرده *judā kardā*, مقسوم *maksūm*.

PARTERRE, *n* گلزار *gulzār*, چمن *chaman*.

PARTIAL, *a.* جانبدار *jānibdār*, طرفدار *tarafdār*.—(not universal) خاص *khāss*, قدری *kadrī*.—(little) نا مطلق *nā mutlak*.

PARTIALITY, *n.* جانبداری *jānibdārī*, عدم راستی *ādami rāstī*.

PARTIALLY, *ad.* با جانبداری *bā jānib dārī*, از روی تعصب *az rūi tāssub*—(not totally) نا تمامانه *nā tamāmāna*, نا جمله *nā jumlatan*.

PARTICIPATE, *vi.* حصه گرفتن *hissa-g*, شریک شدن *bahra-d*, بهره داشتن *sharīk-sh*.

PARTICIPATION, *n.* حصه داری *hissa dārī*, شریک شدن *sharīkat*. To give a participation, حصه دادن *hissa-d*, بهره دادن *bahra-d*.

PARTICIPLE, *n.* (present) اسم فاعل *ismi fāʿl*.—(past) اسم مفعول *ismi mafūl*.

PARTICLE, *n.* ذره *zarra*, ریزه *rīza*, شمه *shamma*. A particle of gold, ذره *zahbat*.—(parts of speech) حرف *harf*, (pl. حروف). A particle of relation or possession, ادات نسبت *adāti nisbat*. A particle of action, فاعل *adāti fāʿl*. Affirmative particle, حرف *harfi ijāb*. Negative particle, حرف نفی *harfi nafī*. Adversative particle, حرف استدراک *harfi istidrāk*. A disjunctive particle, حرف تردید *harfi tardīd*.

PARTICULAR, *a.* 1. (not general) مخصوص *makhṣūs*, خاص *khāss*. 2. (single) مفرد *mufrad*, مفصل *mufassal*. 3. (odd) عجیب *ʿajīb*. 4. (uncommon) نادره *bilā kātda*. To apply to any particular use, خاص کردن *khāss-k*. To do any thing particular, خصوصاً *khasūs-s*. In particular, خصوصاً *khasūsān*.

PARTICULAR, *n.* (individual) یکی *yakī*, شخص *shakhs* — (a single point, thing, or instance) نکته *nukta*. — (a minute detail) تفصیل *tafsil*, کیفیت *kaifyat*, بابت *bābat*.

PARTICULARISE, *vt.* تفصیل کردن *tafsil-k*, جدا جدا بیان کردن *judā judā bayān-k*, مفصل گفتن *mufasssil-g*.

PARTICULARITY, *n.* شرح تفصیل *tafsil*, شرح *sharah*. — (individuality) یگانگی *yagā-nagī*. — (oddness) خود سري *khud sarī*, هوا داری *hawādārī*.

PARTICULARLY, *ad.* (distinctly) تفصیلاً *tafsilan*, مفصلاً *mufasssilāna*. — (peculiarly) خصوصاً *khasūsān*. — (extremely) بغایت *baghāyat*.

PARTING, *n.* تقسیم *taksīm*, فراق *furāk*, روانگی *rawāngī*.

PARTISAN, *n.* (adherent) رفیق *rafīk*, دامن گیر *dāman gir*. — (commander of a party) رهبر *rasāladār*.

PARTITION, *n.* (division) قسمت *kismat*, تقسیم *taksīm*, تفریق *tafrīk*, حصه *hissa*. The partition of an inheritance, انقسام *iktisām i mīrās*. — (separation) جدائی *judāī*, فراق *firāk*. — (a wall, &c.) پرده دیوار *pardai dīwār*, حجاب *hiṣāb*. A partition of boards, تخته دیوار *takhtai dīwār*. A partition of stone, سنگ دیوار *sangi dīwār*.

PARTITION, *vt.* پرده کردن *parda-k*, تقسیم کردن *judāī-k*, تفصیل کردن *taksīm-k*.

PARTLY, *ad.* نزدیک *nazdīk*, یکجندى *yak chandī*, در جز *dur juz*. Partly one partly another, یکجندى بک دیگر *yak chand yak, yak chand digar*.

PARTNER, *n.* شریک *sharīk*, مشارک *mushārik*, حصه دار *hissa dār*, زوج *zauja*, رفیق *rafīk*. A partner in wealth, هم مال *ham māl*. A partner in situation, هم حال *ham hāl*. A partner at play, هم باز *ham bāz*.

PARTNERSHIP, *n.* شراکت *shirākat*, حصة داری *hissa-dārī*. To be in partnership, شریک شدن *sharīk-sh*.

PARTRIDGE, *n.* کبک *kabk*, تیهو *tihū*.

PARTY, *n.* اهالی همروانی *ahālī i ham wisāk*, اهل تشارور *ahli tashāwur*. A party in a law-suit, نایب *farīki sānī*. A party (assembly) مجلس *majlis*, جماعت *jamādt*. (side) جانب *jānīb*, طرف *taraf*. — (banquet) ضیافت *ziyāfat*. Party-coloured, بو قلمون *bu kalamūn*, گوناگون *gunā-gūn*. Party-man, طرفدار *tarafidār*, جماعت دوست *jamādt dūst*. Party spirit, تعصب *taʿassub*. Party wall, دیوار میان *dīwāri miyān*.

PASS, *vi., vt.* (go forward, by or through) گذشتن *guzashtan*, گذر کردن *guzar-k*, — (cross over) عبور کردن *ʿubūr-k*, مرور کردن *murūr-k*. To pass away, گذشتن *guzashtan* — (make a transition) از چیزی به چیزی *az chīzi ba chīzi-g*. — (to be at an end) تمام شدن *tamām-sh*, سر انجام دادن *sar anjām-y*. — (depart this life) فوت شدن *farut-sh*, حکم کردن *murdan*. To pass a law, فرمان گذاری کردن *hukm wa farmān guzārī-k*, شرع مآختن *shart-s*. To pass or to be current, بدست بدست

روان گشتن *az dast ba dast-r.* *rawān-g.* To pass sentence, حکم کردن *hukm-k.*, حکم شرع گفتن *hukmi shar'ī-g.* To pass, pass by, pass over, (omit) تارک کردن *tark-k.*, غافل شدن *ghāfil-sh.* —(excuse) معذور *dar-g.* در گذشتن *ma'āzūr-d.* To pass or surpass, افروتن آمدن *afzūn-ā.*, گذشتن *guzashtan*, غالب شدن *ghālib-sh* —(allow, admit, approve) پسندیدن *pasandīdan*, تحسین کردن *tahsīn-k.* —(to be approved) پسندیده شدن *pasandīda-sh.* To pass upon, غدر ساختن *farīftan*, غدر ساختن *ghadr-sh.* To pass or send from one place to another, جابجا روان کردن *jā ba jā rawān-k.*, فرستادن *firistādan*. To pass one's word for another, ضامن شدن *zāmin-sh.* To pass one's time, زندگانی کردن *aukāṭ-g.*, زندگانی کردن *zindagānī-k* To pass for, (personate another) اسم و صورت دیگر را گرفتن و بدین *ism wa sūrati digar rā girifta-f.* To pass under examination, بامتن *tajwīz-y.*, آزموده شدن *āzmūda-sh.* To come to pass, وایع شدن *wā'ī-sh.*, اجازت افتادن *uftādan*. To let pass, رخصت کردن *ruḥsat-d.* دادن *ijāzat-d.* To cause to pass, گذرانیدن *guzrānīdan*.

PASS, n. (passage) راه تدگ *rāhi tang.* —(of a mountain) دره *darra*, خطرناک *akūb*. A dangerous pass, خطرناک *ma'ābari khatur nāk.* —(condition) حال *hāl*, دفتر *wazf* Pass-book, حساب نامه *hisāb nāma*.

PASSABLE, a. قابل عبور *kābili ābūr*, گذر لایق *lāyaki guzar.* —(supportable) قابل تحمل *kābili tahammul.* —(allowable) روا *rawā*, جایز *jāiz*.

PASSAGE, n. (road) راه *rāh*, ره *rah*, طریق *tarīk.* —(journey) سفر *saḥar*,

مقاله *sayr*. A passage in a book, مقاله *makālat*, فکره *fikra*.

PASSED, a. گذشته *guzashta*, رفته *rafta*. Passed over, معطل *mu'atṭil*, ناسی *nāsi.* —(forgiven) معاف شده *mu'āf shuda*, معذور *maghfūr*.

PASSENGER, n. رانده *rawanda*, راهرو *rāhrau*, مسافر *musāfar*, راهگذار *rāh-guzār*, سالک *sālik*.

PASSING, a, ad. گذر کنان *guzar kunān.* —(going through) گذران *guzarān.* —(exceedingly) نهایت *nihāyat*, زیاده *ziyāda*.

PASSION, n. ادعاع *infīāl.* —(anger) غضب *ghazab*, خشم *khushm.* —(love) عشق *ishk*, محبت *mohabbat*. The passions of the mind, هواي نفساني *hawāi nafsānī*. To restrain the passions, نفس را ضبط کردن *naḥsā zabt-k.* To give way to the passions, تابع هوا *tābi hawā u hawas-sh.* The passion of love, هواي عشق *hawāi ṭshk*.

PASSIONATE, a. آتش مزاج *ātish mizāj*, خشمناک *khushm nāk*, کهرناک *kihr-nāk* —(earnest, eager) آرزومند *ārzū-mand*, گرم *garm*.

PASSIONATELY, ad. با کهر *bā kihr*, با غضبانه *ghazabāna* —(with strong desire) با عشق و آرزومندی *bā ishik u ārzū-mandī*, با هوا و هوس *bā hawā u hawas*.

PASSIONATENESS, n. خشمناکی *khushm-nākī*, غضبناکی *ghazabnākī*, آرزومندی *ārzūmandī*, رشک و غیرت *rishk u ghayrat*.

PASSIVE, a. متحمل *mutahammil*, بی ساکن *bī mukhālif*, ساکن *sākin*. A passive verb, فعل مجهول *fā'ili majhūl*.

PASSIVELY, ad. با تحمل *bā tahammul*, متحملانه *mutahammilāna*.

PASSIVENESS, *n.* تحمل *tahammul*, صبر *sabr*, بردباری *burd bārī*.

PASSPORT, *n.* راهداري *rāhdārī*, روانه *raznā*, گذرنامه *parwānai rāhdārī*, گزرنامه *guzar nāma*.

PAST, *a.* گذشته *guzashta*, رفته *rafta*, ماضی *māzī* متقدم *mutakaddim*, سابق *sābika*.—(beyond) بالا *bilā*, فوق *fauk*. Past hope, امید *bilā umīd*, گذشتۀ امید *umīdi guzashta* — (past tense) ماضی *māzī mutlak*.—(past continuous) ماضی استمراری *māzī istimrārī*.—(past perfect) ماضی بعید *māzī ba'id*.—(past potential) ماضی محتمل *māzī tamannā*. The past principle, اسم مفعول *isnī mafūl*.

PAST, *n.* زمان گذشته *zamāni guzashta*, سال *salf*. The past or last year, سال گذشته *sālī guzashta*, پارسال *pārsāl*. Past ages, زمان متقدم *zamāni mutakaddim*.—(predecessors) رفتگان *raftagān*, باستان *guzashtagān*, باستان *bāstān*.

PASTE, *n.* خمیر *khamīr*, عجن *ajīn*, سریش *sarīsh*.

PASTE, *vt.* چسباندن *chaspanīdan*, سریش کردن *sarīsh-k*.

PASTE-BOARD, *n.* کاغذ و صلبی *kāghazi waslī*, مقوای *makwā*.

PASTER, *n.* وظیف *wazīf*, خرده *khurda*.

PASTIME, *n.* تماشا *tamāshā*, تفریح *tufariz*, بازیچه *bāzīcha*.

PASTOR, *n.* گله بان *galla bān*, چوپان *chaupān*, راعی *rāī*.

PASTORAL, *a.* چوپانی *chaupānī*, صحرا *sahrā*, نشین *nishīn*.

PASTRY, *n.* سنبوسه *sambūsa*, گوشت *gushti* آگنده *āganda*.—(confectionary) حلاوا *halwā*, نان روغنی *nāni raughanī*.

PASTURE, *n.* چراگاه *charāghāh*, علوفه *alafzār*, مرعی *marāī*.

PASTURE, *vi., vt.* (feed as cattle) چریدن *charīdan*, علوفه *marāī-sh* مرعی شدن *alaf-kh.*, چرانیدن *charānīdan*, مرعی کردن *raī-k*.

PASTY, *n.* سنبوسه *sambūsa*.

PAT, *a.* لایق *lāyiq*, شایسته *shāyista*, سزاوار *sazāwār*.

PAT, *vt.* ضرب سبک زدن *zarbi subuk-z*.

PATCH, *n.* پاره *pāra*, پیوند *payvand*, پینه *pīna*, رقع *rukh*.

PATCH, *vt.* پینه زدن *pīna-z*, پینه کردن *pīna dūz-k*.

PATCHER, *n.* پاره زن *pīna dūz*, پاره ساز *pāra zan*.

PATCHWORK, *n.* پزوش *murakkh*, پزوش *pūsh*.

PATE, *n.* سر *sar*, راس *rās*.

PATENT, *a.* کشاده *kushāda*, هویده *hawīda*.

PATENT, *n.* سند *sanad*, فرمان *farmān*, پاره *parwāna*, پاره عالیشان *barātī ālīshān*. The royal sign on letters patent, نوبع پادشاه *taukī i pādshāh*.

PATENT, *a.* ظاهر *zāhīr*, واضح *wāzīh*.

PATENTEE, *n.* سند دار *sanadlār*, پاره دار *parwānālār*.

PATERNAL, *a.* پدری *pidarī*, اباوی *abawī*. Paternal succession, میراث *mirās*, مورث *murās*.

PATERNITY, *n.* پدری *pidarī*, اבות *ubūwat*.

PATH, *n.* راه *rāh*, ره *rah*, سبیل *sabīl*, طریق *tarīk*.

PATHETIC, *a.* دلگیر *dilgīr*, دلدوار *dīl nawāz*, دلجو *jān kash*, دلجو *dīlāwīz*, جگر سوز *jigar sūz*.

PATHETICALLY, *ad.* دلدوارانه *dīl nawāzāna*, از جان گذاری *az jān guzārī*. To touch pathetically, دلدوارانه *dīl-n.*, دلجو کردن *dīl āwīz-k*.

PATHLESS, *a.* بی راه *bī rāh*, بی سبیل *bī sabīl*, بی طریق *bī tarīk*.

PATHOLOGY, *n.* علم امراض *ilmi imrāz*.

PATHWAY, *n.* طریقی *tang rāh*, تنگ راه *tarīk*.

PATIENCE, *n.* صبر *sabr*, صبور *sabūrī*, شکیب *shikīb*, تحمل *tahammul*, برد *burd* *būrī*. To have patience, صبر کردن *sabr-k.*, صبور داشتن *sabr-d.*

PATIENT, *a.* صابر *sābir*, بردبار *burdbār*, شکیب *shakībā*. To be patient, صابر شدن *sābir-sh.*, صبور و تحمل نمودن *sabr u tahammul-n.*

PATIENT, *n.* مریض *marīz*, علیل *ālīl*.

PATIENTLY, *ad.* شکیبانه *sabran*, صبراً *shakībāna*.

PATRIARCH, *n.* شیخ *batārīk*, بطریق *shekh*.

PATRICIDE, *n.* قتل پدر *katli pidar*.

PATRIMONIAL, *a.* میراثی *mīrāsī*, تملیکی *tamlīkī*. Patrimonial possessions, مال *māl*, سورت *maurūs*.

PATRIMONY, *n.* میراث *mīrās*, وراثت *warāsat*.

PATRIOT, *n.* وطن دوست *watan dūst*, اهل حب الوطن *ahli hubbul watan*.

PATRIOTIC, *a.* حبیب الوطن *habību'l watan*.

PATRIOTISM, *n.* حب الوطن *hubbul watan*, وطن دوستی *watan dustī*.

PATROL, *n.* پاسدان *pāsbāni shab*, شبگرد *shab gird*.

PATROL, *vt.* شب گردی کردن *shab girdī-k.*, پاسداری کردن *pāsbānī-k.*

PATRON, *n.* حارس *hāris*, مربی *murabbī*, حمایت *himāyatī*, دستگیری *dastgīr*.

PATRONAGE, *n.* حمایت *hamāyat*, مربی *murabbī*, دستگیری *dastgīrī*, مربی *murabbī*, مربی گری *murabbīgarī*.

PATRONESS, *n.* دستگیر *zani dastgīr*, حارس *hārisa*.

PATRONISE, *vt.* مربی شدن *murabbī-sh.*,

حمایت *dastgīrī-n.*, دستگیری نمودن *himāyat-d.*

PATTER, *vi.* قطر و طقطنه کردن *katr wa tan tana-k.*, بارش زدن *bārīsh-z.*

PATTERN, *n.* نمونه *namūna*, نمودج *unmudaj*, طرح نمودار *namūdār*, طرح *tarah*, طرز *tarz*.

PATTERN, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, نمونه ساختن *namūna-s.*

PAUCITY, *n.* کمی *kamī*, قلت *kiltat*, اندکی *andakī*.

PAUNCH, *vt.* شکم دریدن *shikam-d.*

PAUPER, *n.* مسکین *miskīn*, فقیر *fakīr*, محتاج *multāj*.

PAUSE, *n.* توقف *tawakkuf*, (stop) —(suspense) شبه *shubb*, شک *shakk*.

PAUSE, *vi.* (make a stop) توقف کردن *tawakkuf-k.*, وقف کردن *wakf-k.* — (hesitate) تردد نمودن *fikr-k.*, فکر کردن *taraddud-n.*, درنگ نمودن *dirang-n.*

PAVE *vt.* فرش بندی *farsh-k.*, فرش کردن *farsh bandī-k.* To pave the way, راه کشادن *rāh-k*

PAVEMENT, *n.* فرش *farsh*, بلاط *balāt*.

PAVER, *n.* فرش بند *farsh band*, بلاط گر *balāt gar*.

PAVILION, *n.* خیمه *khaīma*, سرپرده *sarāparda*. An open pavilion, شامیانہ *shāmyāna*, سایبان *sāyabān*.

PAW, *n.* پنجه *panja*, چنگ *chang*.

PAW, *vt.* پای بر زمین کشیدن *pāya bar zamīn-k.* — (handle) سودن *sūdan*, لمس کردن *lams-k.*

PAWN, *n.* گرو *girau*, رهن *rahn*. A pawn at chess, پیاده *piyāda*.

PAWN, *vt.* گرو کردن *rahn-k.*, رهن کردن *girau-k.* To demand a paw, رهن خواستن *rahn-kh.* To redeem pawn, فک کردن رهن *fakki rahn-k.* To receive a pawn, رهن گرفتن *rahn-g.*

PAWNBROKER, *n.* رهن گیر *rahngīr*, گیر گرو *girau gir*.

PAWNER, *n.* گنده گرو *girau kunanda*, مرتن *murtahin*.

PAY, *vt., vi.* گذاردن *adā-k*, ادا کردن *guzārdan* To pay debt, ادا کردن *karz adā-k*, وام ونا کردن *wām wafī-k* To pay tribute, خراج گذار کردن *khirāj guzār-k*. To pay or atone for, تکویر *takfīr-k*. To pay wages, وظیفه کردن *wazīf-d*, مرد دادن *muzīd-d* To pay or beat, ضرب کردن *zarb-k*, زدن *zadan*.

PAY, *n.* وظیفه *wazīfat*, طلب *talab*, واجب *mawājib*, مرد *muzīd*. Daily pay, روزینه *rozīna*, روزانه *rozyāna*. Monthly pay, ماهیانه *māhiyāna*. Yearly pay, سالیانه *sālyāna*. Advance of pay, پیشگی *peshgī*, سلف *salaf*.

PAYABLE, *a.* واجب الادا *wājibu'l adā*, واجب الادا *wājibu'l-kazā*, دادانی *dādāni*.

PAYEE, *n.* دار *tankhāh dār*.

PAY-DAY, *n.* روزگزار *ruzi adā*, روزگزار *ruzi guzār*.

PAYER, *n.* ادا کننده *adā kunanda*, گذارنده *guzāranda*.

PAYMASTER, *n.* خزانچی *khazānchī*, وجہ ادا کننده *wajh adā kunanda*.

PAYMENT, *n.* ادا *adā*, گذارش *guzārish*, جزا *jazā*, عوض *iwaz*.

PEA, *n.* کرسنه *karasna*, مشو *mushū*.

PEACE, *n.* صلح *sulh*, سازگاری *sāz kāri*, عقد *āshṭī*. A treaty of peace, عهد و صلح *ākdī sulh u salāh*, عهدنامه *āhd u paymāni sulh*. Articles of peace, صلح نامه *sulh nāma*, راحت *ārah*, آرام *ārām*, *rāhat*. To make peace, صلح کردن *sulh-k*, آشتی کردن *āshṭī-k*.

PEACE, *interj.* خاموش *khāmūsh*.

PEACEABLE, *a.* صلح جو *sulh jū*, اندیش *salāh andish*. A peaceable dwelling, آرامگاه *ārām gāh*. Peaceable times, آشتی و صلح *āyyāmi sulh wa āshṭī*.

PEACEABLENESS, *n.* صلح راحت *rāhat*, حوی *sulh jū*.

PEACEABLY, *ad.* بی جدجت و شمانت *bī jang u shamānat*, بمصالح *ba masālah*, آسوده *āsūda*.

PEACEFUL, *a.* vide PEACEABLE.

PEACEFULLY, *ad.* vide PEACEABLY.

PEACEMAKER, *n.* مصالح *muslih*, صلح ساز *sulh kār*, صلح و صلح ساز *sulh u salāh sār*.

PEACH, *n.* شفتالو *shaftālū*.

PEACOCK, *n.* طاووس *tāus* ((*pl.* اطواس). To strut like a peacock, خرامیدن *kharāmīdan*.

PEAHEN, *n.* ماده طاووس *tāusi māda*.

PEAK, *n.* سر کوه *sar kūh*, دله *kulla*, راس الجبل *rāsu'l jalal*.

PEAL, *n.* غرش *ghurriish*, عدد *radd*, (of bells) ططنه زنگبارها *tantanai zang bārha*.

PEAR, *n.* ناشپانی *nāsh*, امروند *amrūd*, پاتی *pātī*.

PEARL, *n.* مروارید *marwārīd*, دُر *durr*, (لای *lālī* *pl.* لولو *lūlū* *pl.* درر). A large royal pearl, لولوی شاهوار *lūlūi shāhwār*. Piercing pearls, سفتن مروارید *suftani marwārīd*. A pearl or speck on the eye, ظفر چشم *zufri chashm*. Mother of pearl, گوهر پرور *gauhar parwar*, ام *ummi*, تومت *tūmat*.

PEARLY, *a.* در آسا *durr āsā*, مروارید دار *marwārīd dār*.

PEASANT, *n.* دهقانی *dihkānī*, روستائی *rūstāī*, فالج *fallāh*.

- PEASANTRY, *n.* اهالی قریب *ahālī i karīb*, روستائی *rūstāī*.
- PEAS-COD, *n.* پست نخود *pusti nukhūd*.
- PEBBLE, *n.* سنگ پاره *hasā*, سنگ شاعی *sangi shuffāf*.
- PECCADILLO, *n.* عیب *ḍib*, قصور *kusūr*.
- PECCANT, *a.* (corrupt) شر *sharr*, بد *bad*.
—(criminal) مجرم *mujrim*, گناهگار *gunāhgār*.
- PECK, *vt* سوراخ منقار زدن *minkār-z.*, سوراخ کردن *sūrāk-k*.
- PECTORAL, *a.* صدری *sadrīya*, سین *sīna*, مخصوص *sīna mukhsūs* —(breast plate), جیب *jubba*, سین پوش *sīna pūsh*.
- PECULATION, *n.* قریب بدیت المال *farībī baytu'l māl*, خیانت *khayānat*.
- PECULIAR, *a.* خاص *khāss*, مخصوص *mukhsūs*, غیر عمومی *ghayr dmūmī*, عجیب *ājīb*.
- PECULIARITY, *n.* خاصیت *khāssiyat*, مخصوصیت *mukhsūsiyat*.
- PECULIARLY, *adv.* خصوصاً *khāssān*, خاصه *khāssitan*.
- PECUNIARY, *a.* (relating to money) نقدی *nakdī*, زر منسوب *zar mansūb* (consisting of money) از زر *az zar*. A pecuniary consideration, عوض در نقد *ʿiwaz dar nakd*. Pecuniary payment, ادا کردن زر حاضر *adā kardan ba zari hāzir*.
- PEDAGOGUE, *n.* استاد *ustād*, خواجه *khāja*, مکتب *maktab*.
- PEDAL, *a.* پای منسوب *pāya mansūb*, پای *pāya*.
- PEDANT, *n.* مغرور *ilm maghrūr*, عالم خود فروش *ālīmī khud farūsh*.
- PEDANTIC, *a.* فاضلست فروش *fazīlat farūsh*.
- PEDDLAR, *n.* دست فروش *dast farūsh*, خرده فروش *khurda farūsh*.
- PEDDLERY, *n.* خرده فروشی *khurda farūshī*, اسباب کمبها *asbābi kam bahā*.
- PEDDLING, *n.* دست فروشی *dast farūshī*, سوداگری *saudāgarī*.
- PEDESTAL, *n.* بن ستون *bunni sitūn*, پای عمود *pāya umūd*.—(basis of a statue) پای صنم *pāya sanam*.
- PEDESTRIAN, *n.* پیاده *payāda*, قاصد *kāsīd*.
- PEDIGREE, *n.* نسب *nasab* (pl. انساب), نسل *nasl*, آل *āl*, (pl. اصول), اصل *asl*.
- PEEL, *vt.* پوست برداشتن *pūst-b.*, قشر غارت کردن *kishr-k*.—(plunder) غارت کردن *ghārat-k*.
- PEEL, *n.* پوست *pūst*, قشر *kishr*, جلد *jild*.
- PEEP, *vi.* چشم داشتن *chashm-d.*, نظر *nazar*, نگریستن *nagrīstan*, (look at privately) پنهان نگریستن *pīn-hān-n*.—(make the first appearance) بنظر آمدن *ba zahūr-ā*, بنظر آمدن *ba nazar-ā*.
- PEEP, *n.* لامح *lamh*, نظرت *nazarat*.—(appearance) نظر اول *nazari awwal*, طلوع *tulū*.
- PEEP-HOLE, *n.* چشمک *chashmak*, منظر *manzur*, سوراخ *sūrāk*.
- PEER, *n.* هم نشین *ham sar*, همسر *ham-nishīn*.—(lord) شریف *sharīf*, سید *sayyid*.
- PEERAGE, *n.* سیادت *siyādat*, شرافت *sharāfat*.—(body of peers) شرفا *shurafā*, بزرگان *buzurgān*.
- PEERLESS, *a.* بی نظیر *bī nazīr*, بی مثال *bī misāl*, بی همتا *bī hamtā*.
- PEERLESSNESS, *n.* بی مثالی *bī misālī*.
- PEEVISH, *a.* تیز مزاج *tez mizāj*, تند خو *tund khu*, ناز طبیعت *tez tabīyat*.
- PEEVISHLY, *adv.* تندانه *tundāna*.
- PEEVISHNESS, *n.* تندگی *tundī*, تیز طبیعتی *tez tabīyati*.
- PEG, *n.* میخ *mekh*, وتد *vatad*, مسمار *mismār*.

- PEG**, *vt.* بند کردن *ba mekh band-k.*, تسمیر ساختن *tasmīr-s.*
- PELF**, *n.* مال *māl*, زر *zar*, نقد *nakd.*
- PELLET**, *n.* گوله *gulla*, گلوله *gulula.*
- PELLICLE**, *n.* پوست باریک *pusti bārik*, پرده *parda.*
- PELLUCID**, *n.* شفاف *shaffīf*, صاف *sāf*, بلورین *bilaurīn.*
- PELT**, *n.* پوست *pūst.*—(blow) ضرب *zarb.*
- PELT**, *vt.* زدن *zudan*, رسانیدن *sadma-r.*
- PELVIS**, *n.* نهیگاه *tuhīgāh*, پای شکم *pāya shikam.*
- PEN**, *n.* قلم *kalam*, خامه *khāma*, کلمک *kilk.* The nib of a pen, قلم نوک *nauki kalam.* To mend a pen, قلم تراش *kalam tarāsh-k.*, قلم ساختن *kalam-s.* Pencaso, قلم دان *kalamdān.*
- PEN**, *vt.* رخم کردن *narvishtan*, نوشتن *rakm-k.*, مسطور ساختن *mastūr-s.*
- PENAL**, *a.* سیاست سار *sazāi*, حدود شرعیت *siyāsāt sāj.* Penal laws, hudūdi shariāt. To put in execution the penal laws, اجرای حدود کردن *ijrāi hadūd-k.*
- PENALTY**, *n.* تاوان *jarīmāna*, جریمه *tāwān*, سزا *sazā*, عقوبت *ukūbat.*
- PENANCE**, *n.* نكعير گناه *takfīri gunāh.* جزای شر *jazāi shar.* عقوبت *ukūbat.*
- PENCIL**, *n.* مداد *kalami surb*, قلم سرب *midād.*
- PENCIL**, *vt.* نقش کردن *naksh-k.*, تحریر *tahrīr-k.*
- PENDANT**, *n.* آویزه *āwīza*, معلقه *muḏllaka.*
- PENDENCY**, *n.* آویختگی *tadlīk*, تأخیر *āwīkhtagī*—(delay of legal decision) توقف قضا *tākhīri hukm.* تاخیر حکم *taravakūfi kazā u hujjat.*
- PENDENT**, *a.* آویزان *āwīzān*, معلق *mu-ḏllak*, متعلق *mutadlīk.*
- PENDING**, *a.* غیر قضا *nāimukhūm*, نا محکم *ghayri kuzā u hujjat.*
- PENDULUM**, *n.* آویزه ساع *āwīza sāāt*, شاعل *shākul*, متحرک *mutaharrik.*
- PENETRABILITY**, *n.* امکان نفوذ *imkāni nufāz*, مداخل *tadākhil.*
- PENETRABLE**, *a.* ممکن نفوذ *mumkīni nufāz*, راد *rādh.*
- PENETRATE**, *vt.* نفوذ نمودن *suftan*, داخل *nafaz-n.* گذر کردن *guzar-k.* داخل شدن *dākhil-sh.*, تضمین کردن *tasmīm-k.*—(reach the meaning) در یافت کردن *daryāft-k.*, مطلع شدن *mutlī-sh.* فراموشی *furāsāt-k.*—(make an impression on the mind) در یافتن *daryāftan* مفهوم *mafhum-b.*—(pierce the heart) در زدن *dil-rīsh-k.* دلگرفتن *dil-g.*
- PENETRATED**, *a.* متخلل *muassār*, متخلل *madkhil.*
- PENETRATING**, *a.* نافذ *nāfiz.*—(inspecting) بصیرت نما *basīrat mutlī*, مطلع *numā*, اطلاع *itlād numā.*
- PENETRATION**, *n.* در آمد *dakhil*, نفوذ *nafāz*, نازیر *tāsīr.*—(acuteness) تندی *tundī*, تیزی *tezī.*—(sagacity) زیرکی *zīrakī*, عقل *akl*, فراست *firāsāt.*
- PENINSULA**, *n.* جزیره *jazīra* (*pl.* جزایر).
- PENITENCE**, *n.* پشیمانی *pashīmānī*, توبه *tauba*, ندامت *nidāmat*, تاسف *tāssuf*, افسوس *afsus.*
- PENITENT**, *a.* متأسف *mutāassuf*, تائب *tāib*, نادم *nādam*, پشیمان *pashīmān* شدن *pashīmān-sh.* پشیمانی *pashīmānī.*
- PENITENTLY**, *ad.* از تاسف *az tāassuf*, پشیمانی *bā pashīmānī.*
- PENKNIFE**, *n.* قلمتراش *kalam tarāsh*, سبرات *mibrāt*, چاقو *chākū.*
- PENMAN**, *n.* مصنف *musannif*,

نویسنده *kātib, narvīsanda*.—
(fine writer) خوش قلم *khush kalam*,
نویس خوش *khush narvīs*.
PENMANSHIP, *n.* خوش نویسی *khush narvīsī*, کتابت *kitābat*
PENNANT, *a.* علم نشان *nishān*, علم *ālum*.
PENNILESS, *a.* محتاج *muftis*, معلس *muhtāj*, بی زر *bī zar*.
PENSION, *n.* وجه گذران *wajai guzarān*,
وظیفه *madadi muāsh*, مدد معاش
wazīfu, جاگیر *jāgīr*, علوف *dlūfa*.
PENSION, *vt.* وجه گذران دادن *wajai guzarān-d.*,
وظیفه *jāgīr-d.*, جاگیر دادن *wazīfu-d.*
PENSIONER, *n.* جاگیر *wazīfadār* وظیفه دار
jāgīrdār, اهل معاش *ahli maāsh*.
PENSIVE, *a.* اندیش *fikrmand*, فکرمند
andīsha nāk.
PENSIVELY, *ad.* با اندیشه *fikrāna*, فکرانه
bā andīshu.
PENSIVENESS, *n.* دلیگیری *dilfigārī*,
اندیش *andīsha* ناک، تأمل *ta'ānūmul*
nākī.
PENTAGON, *n.* پنج گوش *panj gūsha*,
مخمس *mukhammas*.
PENTAGONAL, *a.* پنج گوش دار *panj gūsha dār*.
PENTATEUCH, *n.* تو بیت *tūrīyat*.
PENTECOST, *n.* عیدالحمین *idu'l kham-sīn*.
PENULTIMATE, *a.* حرکت پیش از آخری
harakat pesh az ākhiri.
PENURIOUS, *a.* تنگدست *tangdast*,
لعم *lāim*, شوم *shūm*, بخیل *bakhīl*.
PENURIOUSLY, *ad.* از تنگدستی *az tang-dastī*,
با طمعکاری *bā tamā kārī*, بخیلانه
bakhīlan.
PENURY, *n.* تنگ دستی *ihtiyāj*, احتیاج
tang dastī, گدازی *gadāt*.
PEON, *n.* پیاده *payāda*, خادم *khādim*.

PEOPLE, *n.* خلق *khalk* (pl. خلائق *pl.*),
قوم *kaum* (pl. اقوام *pl.*), طایفه *tāifa* (pl.
طوایف). A concourse of people,
جمیعت خلق *jami'ati khalk*. The
common people عوام *āwām*, عوام الناس
āwāmmunnās. People of a higher
class, ارباب دولت *arbabī dawlat*,
اشراف *ashraf*. People of various
nations, طوایف مختلفه *tawā'ifi mukh-talifa*.
PEOPLE, *vt.* معمور آباد کردن *ābād-k.*,
آباد و معمور نمودن *maāmūr-k.*,
ābād u maāmūr-n.
PEOPLED, *a.* معمور آبادان *ābādān*,
mad-mūr To be peopled, آباد شدن *ābād-sh.*
PEPPER, *n.* فلفل دراز *filfil darāz*, فلفل
A pepper box, فلفل دان *filfil dān*.
PEPPER, *vt.* با فلفل پاشیدن *bā filfil-p.*
PEPPERMINT, *n.* نعنع *na'na'*.
PEPSIN, *n.* هاضم *hāzima*.
PER, *a.* فی *fī*, به *bā*. Per annum,
سالیان *sālyāna*. Per cent, فی صد
fī sad.
PERADVENTURE, *ad.* مگر شاید *shāyad*,
مگر *magur*, ایتفاقاً *ittifākan*.
PERAMBULATE, *vt.* گشتن *gashtan*,
طواف نمودن *tawāf-n*, سیر کردن
sayr-k., مساحت کردن *masāhat-k.*
PERAMBULATION, *n.* طواف *tawāf*,
گردش *gardish*, حد *hadd*.
PERAMBULATOR, *n.* گردونچرخ *gardūncha*.
PERCEIVE, *vt.* دریافتن *daryāftan*, معلوم
کردن *madlūm-k.*, ادراک کردن *idrāk-k.*,
دریافت کردن *daryāft-k.*, تفهم کردن
tafhūm-k.
PERCEIVED, *a.* معلوم *madlūm*, معلوم
دریافته *daryāfta*, *mafkhūm*.
PERCEPTIBILITY, *n.* قابلیت ادراک
kābīliyatī idrāk.
PERCEPTIBLE, *a.* ممکن دریافت *mum-kini daryāft*,
محسوس *malūs*.

PERCEPTIBLY, *ad.* ظاهرًا *zāhīran*.

PERCEPTION, *n.* ادراک *daryāft*, دریافت *idrāk*, فهم *fahm*, بصیرت *agāhī*, *basar*.

PERCEPTIVE, *a.* مدبر *mudrik*, دینا *binā*.

PERCH, *n.* پاگیر *pā gīra*, بازو *bāzū*.

PERCH, *vt.* قرار دادن *nihādan*, نهان کردن *karār-d*.

PERCHANCE, *ad.* شانیدار *shāyad*, "انعاماً" *ittifākan*, مگر *magar*.

PERCOLATE, *vt.* صاف کردن *pālūdan*, پالون *sāf-n*.

PERCOLATOR, *n.* پالون *pālūna*.

PERCUSSION, *n.* ضرب *sadmat*, ضربه *zarb*, زدگی *zadagī*, کوب *kūb*.

PERDITION, *n.* نهایه *halākat*, هلاکت *tabāhī*, خرابی *kharābī*.

PEREGRINATION, *n.* مسافرت *safar*, مسافر *musāfirat*, سیاحت *siyāhat*, غربت *ghurbat*.

PEREMPTORILY, *ad.* با تاکید *bā tākid*, فیصله *ba wajai faisalāna*, فایضانه *kātiāna*. To decide peremptorily, فیصله کردن *faysal-k*.

PEREMPTORINESS, *n.* استیلا *isti-hkām*, فیصله *faysal*, قطعی *katīat*.

PEREMPTORY, *a.* ناظر *n. kāti*, قاطع *nātik*, شافی *shāfī*.

PERENNIAL, *a.* دائم *dāyīm*, پاینده *pāyanda*, ابدی *jāwīd*, ابدی *abulī*.

PERFECT, *a.* تمام *tamām*, درست *durust*, صحیح *sahīh*, کامل *kāmīl*, فاضل *fāzīl*, پاک *pāk*, پاکیزه *pākīza*, —(pure) بی عیب *bī āib*.

PERFECT, *n.* (tense) ماضی فریب *māzī karīb*.

PERFECTION, *n.* کمال *kamāl* (pl. تکمیل *takmīl*), تکمیل *tatamat*, فضیلت *fazīlat* (pl. فصایل *fazāil*).

PERFECTIVE, *a.* مکمل *mukammīl*, فضل بخش *fazl bakhsh*.

PERFECTLY, *ad.* کاملاً *kāmīlāna*, فاضلاً *fāzīlāna*, کاملاً *ba kamāl*.

PERFIDIOUS, *a.* نامک *namak*, حرام *harām*, خائن *khāin*, غدار *ghaddār*, بد نهاد *bad nihād*, اهل فریب *ahli farīb*.

PERFIDIOUSLY, *ad.* با خیانت *bā khīyānat*, بد وجه *ba wajai bad khīyānat*, خیانت *khīyānat-n.*, غدر کردن *ghadr-k*.

PERFIDIOUSNESS, *n.* خیانت *khīyānat*, نامک *namak*, حرامی *harāmī*, فریب *farīb*, مکر *makr*.

PERFIDY, *n.* خیانت *khīyānat*, غدر *ghadr*, بیوفایی *bī wafāyī*, حیله *hīla*.

PERFORATE, *vt.* سوراخ کردن *surākh-k*, سوراخ *sufatān*, رخنه ساختن *rakhna-s.*, نقب کردن *sakab-k*.

PERFORATION, *n.* رخنه داری *rakhna dārī*, سوراخ *surākh*, بقع *sukab*.

PERFORATOR, *n.* سب *miskab*, عقب *sunīb*.

PERFORCE, *ad.* بزور *bazor*, ضرباً *zaraban*, برور *jabrāna*. To seize perforce, برور کردن *bazor-g*.

PERFORM, *vt.* ساختن *kardan*, کردن *sākhtan*, بکار آوردن *ba jā-ā.*, برداختن *bakār-ā.*, نواختن *pardākhtan*, انجام دادن *adā-n.* To perform on a musical instrument, نواختن *nawākhtan*.

PERFORMABLE, *a.* قابل *kābīlī adā*, شدن *shudnī*, ممکن *mumkīnī*, پرداز *pardāz*.

PERFORMANCE, *n.* عمل *kirdār*, کار *kār*, ساز *sāz*, آدا *adā*, —(literary composition) انشاء *tasnīf*, نصیف *inshā*. Performance of a promise, ایفا *ifā*.

PERFORMER, *n.* سازنده *sāzanda*, عامل

āmīl, صانع *sānt*.—(in comp.) گار *gar*,
 گار *gār*, سار *sāz*. A musical performer,
 سازنده *sāzanda*, نواز *navāz*.
 PERFUME, *n.* خوش بویی *khūsh bāi*,
 عطر *itr*, شمیم *shamīm*.
 PERFUMER, *n.* عطر فروش *itr farūsh*,
 عطار *attār*.
 PERFUMERY, *n.* عطریات *itriyāt*,
 مشمومات *mashmūmāt*.
 PERFUNCTORY, *a.* بیخبر *ghāfil*, غافل
bī khabar.
 PERHAPS, *ad.* شاید *shāyad*, انعاما
ittifākan.
 PERICARDIUM, *n.* پردۀ دل *pardai dil*.
 PERICRANIUM, *n.* پردۀ معسر *pardai*
maghzi sar.
 PERIL, *n.* خطر *khutar*, بیم *bīm*, نرس
tars, باک *bāk*.
 PERILOUS, *a.* خطرناک *khatar-nāk*, بیم
bīm āwar, مخوف *mukhawwaf*,
 هولناک *hulanāk*, مهلک *muhlik*.
 PERILOUSLY, *ad.* محووانه *mukhawwi-*
fāna, باخطر *bā khatar*, مهلکانه
muhlikāna.
 PERINEUMONY, *n.* دات الربت *zātu'r*
riyat.
 PERIOD, *n.* دور *daur* (دوار *pl.*)
dauri zamān.—(time) وقت *wakt*,
 زمان *zamān*, عهد *ahd*.—(a full sent-
 ence) جمله *jumla*, فقره *fukra*.—(con-
 clusion) انجام *anjām*, آخرت *ākhirat*,
 نام *namān*. Periods or cycles of years,
 ادوار و اکرار *adwār u akrār*.
 PERIODICAL, *a.* فصلی *dawwārī*,
 فصولی *fusulī*, موسمی *mausamī*,
 ایهامی *ayyāmī*.
 PERIODICALLY, *ad.* باعقبت *bā ākabat*,
 بنوبت *ba naubat*.
 PERIOSTEUM, *n.* ضریع *zart*.
 PERIPHERY, *n.* دایره *dāira*.
 PERIPHRASE, *n.* افادۀ کلام *ifādai kalām*,
 سخن گردانی *sukhun gardānī*.

PERISH, *vi.* هلاک شدن *halāk-sh.*, مردن
murdan, فوت شدن *faut-sh.*, ضایع
 کردن *zāyī-k*.
 PERISHABLE, *a.* فانی *fānī*, پایدار
nāpāyadār, زایل *zā'il*, ساقط *sākit*.
 PERITONEUM, *n.* صفان *sifān*, پردۀ شکم
pardai shikam.
 PERJURE, *vt.* (one's self) سوگند
 خوردن *saugandi durūgh-kh.*, قسم
 خلاف حی کردن *kasami khilāfi hakk-k*.
 PERJURED, *a.* حنپث *hanīṣ*.
 PERJURY, *n.* سوگند کاذب *saugandi*
kāzib, سوگند خلاف حی *saugandi*
khilāfi hakk.
 PERK, *vi.* سرافراز نمودن *sar afrāz-n.*,
 آراستن *ārāstun*.
 PERMANENCE, *n.* پایداری *pāyadārī*, بقا
bakā, ثبات *sabāt*, مداومت *mudāwamat*.
 PERMANENT, *a.* استوار *pāyadār*,
 جاوید *dāyīm*, دائم *kāyīm*,
 جاوید *jāwīd*.
 PERMANENTLY, *ad.* پایما *kāiman*,
 دایما *dāiman*.
 PERMEABLE, *a.* قابل نفوذ *kābili nifāz*,
 گذار *munakiri gudāz*.
 PERMISSIBLE, *a.* واجب الاجارت
wājibul ijāzat, آمیزش پذیر *āmīzish*
pazīr, روا *rawā*, جائز *jāiz*.
 PERMISSION, *n.* پروانگی *parwānagī*,
 انان *ijāzat*, اجازت *rukhsat*,
 رضا *razā*.
 PERMISSIVE, *a.* رخصت نما *rukhsat*
numā.
 PERMISSIVELY, *ad.* با اجازت *bā ijāzat*,
 بطور انان *ba tauri izn*.
 PERMIT, *vt.* پروانگی دادن *parwānagī-d.*
 انان دادن *ijāzat-d.*, انان دادن
izn-d. جایز کردن *jāiz-k*.
 PERMIT, *n.* پروانه *parwāna*, دستک
 راداری *elastaki rāh dāri*.

PERMUTATION, *n.* تبدیل *tabdīl*.

PERNICIOUS, *a.* مضر *muzīrr*, ضرر رسان *zarar-r.*, مفسد *mufsid*, مهلك *muhluk*.

PERNICIOUSLY, *ad* "مضرا" *muzirran*, مفسدانه *mufsidāna*.

PERNICIOUSNESS, *n.* ضرر *zarar*, زیان *ziyān*, فساد *fisād*.

PERORATION, *n.* عاقبت کلام *ākibat kalām*, ختم سخن *khatami sakhun*.

PERPENDICULAR, *a.* معمد *muḍmmad*.
— (perpendicular line) خط مستقیم *khatī mustakīm*.

PERPENDICULARLY, *ad*, عموداً *dmū-dan*.

PERPETRATE, *vt.* ارتکاب کردن *irtikāb-k.*, گناه کردن *gunāh-k.*, بجا آوردن *bajā-ū*.

PERPETRATION, *n.* ارتکاب *irtikāb*, سازي گناه *gunāh sāzi*.

PERPETUAL, *a.* دائم *dāyīm*, جاویدان *jāwīdān*, سرمدی *sar-madī*, پایدار *pāyidār*.

PERPETUALLY, *ad* همیشه *hamīshā*, "دایما" *dāiman*, "الدوام" *āludulawām*, "ابداً" *abdan*.

PERPETUATE, *vt.* مداومت کردن *mudā-wamat-k.*, استمرار *abādī-k.*, اندی کردن *istimrār-d.* دادن *istimrār-d.*

PERPETUATION, *n.* استداامت *istidlā-mat*, استمرار *istimrār*.

PERPETUITY, *n.* همیشگی *hamīshgī*, مداومت *mudāwamat*, دوام *darwām*, استمرار *istimrār*, دبات *abād*, ابد *sabāt*.

PERPLEX, *vt.* (distract the mind) حیران کردن *hairān-k.*, پریشان کردن *parīshān-k.*, (confound) اضطراب کردن *iztirāb-k.*, مشوش نمودن *bar ham-z.*, درهم زدن *mushawwash-n.*

PERPLEXED, *a.* مشکل *mushkil*, دشوار *dushwār*, مشوش *mushawwash*. Per-

plexed in mind, حیران *hairān*, مضطرب *muztarib*, پریشان *parīshān*. To be perplexed, حیران شدن *hairān-sh.*, سرگردان شدن *sar gardān-sh.*

PERPLEXING, *a.* مشکل *mushkil*, دشوار *dushwār*, در گمان و شک *bar gumān u shakk*

PERPLEXITY, *n.* دشواری *tashwīsh*, تشویش *dushwārī*, اضطراب *hairānī*, حیرانی *iztirāb*, پریشانی *ashuftagī*, آشفتگی *ishānī*, سرگردانی *sar gardānī*.

PERQUISITE, *n.* دستوری *dastūrī*, مزد *muzd*.

PERSECUTE, *vt.* آزار دادن *āzardan*, ظلم و سافیدن *zulm wa taādī-r.*, آزار دادن *āzād.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*

PERSECUTION, *n.* ظلم *zulm*, ستم *sitam*, تعدی *jafā*, آزاردگی *āzarlagī*, تشویش *taādī*, اضطراب *iztirāb*.

PERSECUTOR, *n.* حاکار *jafūkār*, ستمگر *sitamgar*, آزار *mardam āzar*, مردم سازنده *iztirāb sāzanda*.

PERSEVERANCE, *n.* مداومت *mudā-wamat*, استمرار *istimrār*, بقا *bakā*.

PERSEVERE, *vt.* استمرار کردن *istimrār-k.*, قیام کردن *ahāmāt-k.*, اقامت کردن *kāim-k.*, مداومت کردن *mudāwamat-k.*, صبر کردن *sal-r-k.*

PERSEVERING, *a.* ثابت قدم *sābit-kulam*, صابر *sābīr*.

PERSEVERINGLY, *ad* با استمرار *bā istimrār*, از ثابت قدم *az sābit kadām*.

PERSIA, *n.* پارس *pāris*, عجم *ājam*, ایران *īrān*, فارس *fāris*.

PERSIAN, *a.* عجمی *ājamī*, پارسی *pārsī*, فارسی *fārsī*.

PERSIST, *vi* نجات ورزیدن *sabāt-w.*, اصرار نمودن *isrār-n.*

PERSISTENCE, *n.* اصرار *isrār*, ابرام *ībrām*.

PERSISTENT, *a.* مستمر *mustamirr*, مبرم *mubrim*.

PERSON, *n.* آدم *ādam*, شخص *shakhs* (*pl.* اشخاص *ashkās*), کس *kas*, (*pl.* کسان *kāsān*), تن *tan*, انسان *insān*, فرد *fard* (*pl.* افراد *afād*). —(self) خود *khud* نفس *nafs*. —(external appearance) صورت *sūrat*, ظاهر *zāhir*, شکل *shakl*, پیکر *paykar*. A certain person, فلان *falān*, شخصی *shakhsī*, کسی *kasī*. —(in Gram) The first person, متکلم *mutakallim*, The second person, مخاطب *mukhātīb*, حاضر *hāzır*. The third person, غایب *ghāyib*. In person, شخصاً *shakhsan*, تاً *fi zātihī*.

PERSONABLE, *a.* خوب صورت *khūb sūrat*, خوش اندام *khūsh andām*, خوش منظر *khūsh manzar*.

PERSONAGE, *n.* دات شریف *zāti zharīf*, اصلی *aslı*, بزرگوار *buzurgwār*, امیر *amīr*, سید *sayyad* —(appearance) صورت *sūrat*. —(character) عادت *ādāt*, وصف *wasf*.

PERSONAL, *a.* دانی *shakhsī*, شخصی *zātī*, مخصوص *mukhsūs*, خاص *khāss*. A personal property, مال و متاع *māl u matāʿ*, جدس *nakd u jins*. Personal reflections, طعن *taʿn*, دم *zamm*.

PERSONALITY, *n.* آدمیت *ādmiyat*, دات *zāt*.

PERSONALLY, *ad.* بالذات *biz zāt*, خود *khud ba khud*.

PERSONATE, *vt.* صورت *nakl-k.*, نقل کردن *sūratī shakhsī-g.*, متماثل *mutamassil-sh.* شدن.

PERSONIFICATION, *n.* تشبیه *tashbīh*, جان بخشی *jān bakhshī*.

PERSONIFY, *vt.* تشبیه نمودن *tashbīh-n*.

PERSPECTIVE, *n.* دوربین *dūrbīn*. — (view) بصر *basar*.

PERSPECTIVE, *a.* نظری *nazarī*.

PERSPICACIOUS, *a.* صاحب بصیرت *sāhibi basīrat*, تیز چشم *tez chashm*, خرد بین *zū idrāk*, *khīrad bīn*.

PERSPICUITY, *n.* انجلا *salāsāt*, روشنی *injlā*, روشنایی *rauṣhnī*.

PERSPICUOUS, *a.* آشکار *zāhir*, ظاهر *āshkār*, هوبدا *hawīdā*, واضح *wāzih*.

PERSPICUOUSLY, *ad.* هوبدا *hawīdā*, آشکارا *zāhirāna*, آشکاره *āshkāra*.

PERSPIRATION, *n.* عرق *ārak*, بصیع *basīd*, رشت *rash-hat*.

PERSPIRATIVE, *a.* عرق ریز *ārak rīz*, خوی نما *kharwīnumā*.

PERSPIRE, *vt.* عرق کردن *ārak-k.*, خوی *kharwī-k*, رشت کردن *rashhat-k.*

PERSUADABLE, *a.* نصیحت پذیر *nasīhat pazīr*, فابل *kābili*, پند و تدبیر *pand u tadbīr*.

PERSUADE, *vt.* مایل شدن *māil-sh.*, نصیحت کردن *targhīb-k.*, رای دادن *nasīhat-k.*, پند گفتن *pand-g.*, رایی *rāi-d.*

PERSUADER, *n.* پند گو *pandgū*, ناصح *nāsīh*.

PERSUASION, *n.* نصیحت *nasīhat*, پند *pand*, تحریک *tahrīk*. — (opinion, belief) اعتماد *itimād*, باور *bāwar*.

PERSUASIVE, *a.* دلنواز *dīl nawāz*, ناصح *nāsīh*, جهت *khātīr nishīn*, خاطر نشین *jehāt*.

PERSUASIVELY, *ad.* باوجه *ba wajai nāsīh*, با پند *bā pand*, دلپسند *dīlpasand*.

PERT, *a.* شوخ *shūkh*, گستاخ *gustākh*.

PERTAIN, *vt.* نسبت داشتن *nīsbat-d.*, تعلق داشتن *tadlluk-d.*

PERTINACIOUS, *a.* ملزم *mulāzim*, سخت *sakht*.

PERTINENCY, *n.* سزاواری *sazāwārī*,
* مناسبت *munāsibat*.

PERTINENT, *a.* سزاوار *sazāwār*, لای
lāyak, واجب *wājib*.

PERTINENTLY, *ad.* با شایستگی *bā*
shāyistagī, لایقانه *lāyakāna*, سزاوارانه
sazāwārāna, با مناسبت *bā munāsabat*.

PERTLY, *ad.* شوخانه *shūkhāna*.

PERTNESS, *n.* گستاخی *harwādārī*, گستاخی
gustākhī.

PERTURBATE, *vt.* اضطراب کردن *iztirāb-*
k., آشفتن *āshuftan*.

PERTURBATION, *n.* درشانی *parishānī*,
حیرت *iztirāb*, اضطراب *tashwīsh*, آشوبش
haghat, آسیب *āsib*.

PERUSAL, *n.* مطالعه *mutālā*, آزمون
āzmāyish, امتحان *imtihān*.

PERUSE, *vt.* مطالعه *khūndan*, خواندن
mutālā-k. کردن.

PERVADE, *vt.* داخل در آمدن *dar-ā.*, داخل
شدن *dākhil-sh.*

PERVERSE, *a.* کجروی *kajrav*, ضدی *ziddī*,
سرکش *fāsid*, گمراه *gūmrāh*,
sarkish, خود سر *khudsar*, شرور *sharīr*.

PERVERSELY, *ad.* فاسدانه *fāsīdāna*, شرار
sharran.

PERVERSENESS, *n.* کجروی *kaj ravī*,
سرکشگی *girdankashī*, گردنکشی
kashī, خود سری *khudsarī*.

PERVERSION, *n.* انقلاب *inkilāb*, در
خلای سازی *bar khilāf sāzī*.

PERVERT, *vt.* اصلاح کردن *izlāl-k.*, در
خلای کردن *bar gashta-n.*, گشتن نمودن
bar khilāf-k., مکتوس کردن *mankūs-k.*

PERVERTED, *a.* بر گشته *bar gashta*, در
خلای کرده *bar khilāf kardā*, منقلب
munkalib.

PERVIOUS, *a.* قابل دخول *kābili dakhūl*,
ممکن *mumkinī*, نفوذ *nafāz*.

PEST, *n.* وبا *wabā*, آفت *āfat*.

PESTER, *vt.* آزار دادن *āzār-d.*, اضطراب کردن
iztirāb-k.

PESTILENCE, *n.* طاعون *tūn*, سرایت
sarāyat, وبا *isābat*, اصابت *wabā*.

PESTILENT, *a.* معسد *mufsid*, طاعونی
tuānī, ساری *sārī*.

PESTILENTIAL, *a.* طاعونی *tūnī*, وبا
wabāī.

PESTLE, *n.* دسته هاون *dastai hāwan*.

PET, *vt.* دوست نوازش کردن *nawāzish-k.*, دوست
داشتن *dūst-d.*

PEL, *n.* اضطراب *khafagī*, خفگی *iztirāb*.
— (doar) معشوق *madshūk*, عزیز *dzīz*.

PETITION, *n.* درخواست *arz*, عرض *dar*
khāst, مطلب *matalab*, آرزو *ārzū*,
ārzū-mandi, استدعا *istidlā*. — (written)
عرضداشت *ārzdash*, عرضی *ārzī*.

PETITION, *vt.* درخواست کردن *ārz-k.*,
استدعا *khāstan*, التماس کردن *iltimās-k.*,
خواهش نمودن *istidlā-n.*, خواهش
khāhish-n.

PETITIONER, *n.* داد خواه *dād khāh*,
طالب *tālib*, سائل *sāil*.

PETRIFICATION, *n.* تحجر *tahajjur*.

PETRIFY, *vt.* در حجر گردانیدن *dar*
hajar-g., سنگ کردن *sang-k.*

PETTICOAT, *n.* فرجی *farjīy*, فستان
fistān.

PETTINESS, *n.* کوچکی *kuchakī*, کوچکی
andakī.

PETTY, *a.* خورد *khurd*, کوچک *kuchak*,
فلیل *kalīl*, پست *pust*, صغیر *saghīr*.

PETULANCE, *n.* گستاخی *shokhī*, شوخی
gustākhī, هواداری *harwādārī*.

PETULANT, *a.* هوادار *harwādār*, گستاخ
gustākh, بی ادب *bī adab*.

PETULANTLY, *ad.* با شوخی *bā shokhī*,
بی ادبانه *bī adabāna*.

PEWTER, *n.* فلزی *kalatī*, رصاص *rasās*.

PHAETON, *n.* عرابه *ārāba*.

PHALANX, *n.* صف *saff*, دست *dasta*.
 PHANTASM, *n.* باطل خیال *khiyālī bātīl*,
 متخیلات *muthakhayyulat*, توهم *tawahhum*.
 PHANTASTICAL, *a.* خیالی *khiyālī*,
 متخیل *mutakhayyul*, خود رای *khud rāi*,
 خود کام *khud kām*.
 PHANTOM, *n.* خیال *khiyāl*, ریه *rīv*,
 وهم *whim*, صورت *sūratī wahīma*.
 PHARMACOPŒIA, *n.* معجون *madjūn*
nāmi, فرابادین *karābādīn*.
 PHARMACY, *n.* دوا ساری *dawā sārī*, علم
 ادویه *ilmi adwīya*.
 PHAROS, *n.* فانوس *fānūs*, منار *manār*,
 مشعل *mushāl*.
 PHASE, *n.* صورت *sūrat*, شکل *shakl*.
 PHEASANT, *n.* بزر *tazarw*.
 PHENOMENON, *n.* نادره *nādīra*, عارض
āriz, علامت *ālāmātī tabīʿī*.
 PHIAL, *n.* سیش *shīsh*, کاس *kāsa*.
 PHILANTHROPY, *n.* خیر خواهی *khayr*
khāhī, نیک طبعی *nek tabʿīy*, لطیف
 مشرب *latīf mashurb*.
 PHILOGER, *n.* محقق *mujawwid*, زبان
 دان *zabān dān*, کلام فهم *kalām fahm*.
 PHILOLOGY, *n.* علم لغات *ilmi lughāt*,
 لغات شناسی *lughāt shīnāsī*.
 PHILOMEL, *n.* بلبل *bulbul*, عدلیب
āndalīb.
 PHILOSOPHER, *n.* حکیم *hakīm* (pl. حکما),
 صاحب دانش *ālim*, عالم *ālim*, فیلسوف
ḥakīmī dānīsh. Philosophers' stone,
 اکسیر *aksīr*, کیمیا *kīmīyā*.
 PHILOSOPHICAL, *a.* حکیمانه *hakīmāna*,
 عالم *ālim*, فیلسوفی *fīlsūfī*.
 PHILOSOPHICALLY, *ad.* حکیمانه *hakīm-*
mānī, از روی حکمت *az rūy hikmat*.
 PHILOSOPHIZE, *vt.* فلسفه نمودن *falsafa-n*.
 PHILOSOPHY, *n.* علم حکمت *ilmi*
hikmat, فلسفه *falsafa*, دانش *dānīsh*.
 PHIZ, *n.* پیکر *paykar*, وجه *wajha*, روی *rūy*

PHLEBOTOMIST, *n.* نشتر زن *nishtar-*
zan, رگ زن *rag zan*, فساد *fassād*.
 PHLEBOTOMIZE, *vt.* نشتر زدن *nishtar-*
z, رگ زدن *rag-z*.
 PHLEGM, *n.* بلغم *balgham*, کف *kaf*.
 PHLEGMATIC, *a.* بلغمی *balghamī*,
 کمدار *kufīlār*.
 PHŒNIX, *n.* عقاب *ankā*, سیمرغ *sīmurg*.
 PHONETIC, *a.* صوتی *sūtī*, صدائی *sadāʿī*.
 PHONOGRAPHY, *n.* علم صوت *ilmi sūt*,
 صدا فهمی *sudā fahmī*.
 PHOSPHORUS, *n.* (morning star)
 ستاره بامداد *sutārai-bāmdād*.
 PHOTOGRAPH, *n.* صورت عکس *sūratī*
āks.
 PHOTOGRAPHER, *n.* صورت گبر *sūrat-*
gīr, عکاس *ākhkās*.
 PHRASE, *n.* اصطلاح *istilāḥ* (pl. اصطلاحات),
 لغت *lughat* (عبارات *ibārat* pl.), عبارت
kalām. A proverbial phrase, ضرب
 مثل *zarbī misl*.
 PHRASEOLOGY, *n.* طرز کلام *tarzī*
kalām, عبارت *ibārat*, گفتار *guftār*, لغت
lughat.
 PHRENOLOGY, *n.* ذهن دانی *zihn dānī*.
 PHTHISIS, *n.* سل *sill*, مرض ریه *marzī*
rīa.
 PHYSICAL, *a.* (relating to nature) طبیعی
tabīʿī, دانی *zātī*.—(relating to medi-
 cine) دواي *davāʿī*. Physical strength,
 قوت جسدی *kuwātī jasadī*.
 PHYSICALLY, *ad.* طبیعتاً *tabīʿatan*,
 از روی طبیعت *az rūy tabīʿāt*.
 PHYSICIAN, *n.* طبیب *tabīb* (pl. اطبا),
 پزشک *parīshk*, حکیم *hakīm* (pl. حکما).
 PHYSIC, *vt.* علاج دادن *ilāj-d*, جلاب
 دادن *jullāb-d*.
 PHYSICS, *n.* sing. (the science of healing)
 طب *tibb*, طبابت *tibābat*, علم *ilmi tibb*,
 معرفت *maʿrifatī* ادویه *adwīya*.—

• *mu'āljat*, معالجت *ālāz* علاج (medicine) شربت *jullāb* جلاب (purge) *darvā*.—*sharbatī mus-hil*, مسهل

PHYSIOGNOMIST, *n.* دانیان *kiyāfa dān*, صاحب فراسات *sāhibi farāsūt*.

PHYSIOGNOMY, *n.* علم قیام *ilmī kiyāfa*, چهره (face) *chakra*.—عام فراسات *ilmī farāsūt*.—وجه *waja*.

PIAMATER, *n.* پردۀ مغز *pardui maghiz*.

PICK, *vt.* اختیار کردن *chidan*, انتخاب ساختن *ikhtiyār-k.*, *khāb-s.*—(cleanse) ساب کردن *sāf-k.* To pick a quarrel, قضیه انداختن *kazīya-a.*

PICKAXE, *n.* بیل *bīl*, کلند *kulanī*.

PICKLE, *n.* ترشی *turushī*, آچار *āchār*.

PICKLE, *vt.* آچار ساختن *āchār-s.*

PICKPOCKET, *n.* کیسه بر *kīsa bar*, خرده دستی *khurda-dustī*.

PICKTOOTH, *n.* خلال *khilāl*.

PICNIC, *n.* طعام و شراب *ta'am u sharāb*.

PICTURE, *n.* تصویر *taswīr* (pl. تصاویر), نقش *naksh* (pl. نقوش *shubh*).

PICTURE, *vt.* تصویر کشیدن *taswīr-k.*, صورت کشیدن *sūrat-k.*

PICTURESQUE, *n.* خوش منظر *khūsh manzar*, تصویر *taswīr*.

PIE, *n.* سنبوسه *sambūsa*.

PIEBALD, *a.* دو رنگ *ablak*, دراز *durang*.

PIECE, *n.* (bit) پارۀ *pāra*, قطعه *katī*, ریزه *rīza*. A piece of cloth or paper, رقم *rukṭ*. 2. (composition) اشیا *inshā*, تصنیف *tasnīf*. A piece of ordnance, توپ *tūp*, بندوک *bandūk*. A piece of money, عدد *ādul*. A-piece, هر یک *hāryak*, یک *yak* *yuk*. Of a piece with, همتا *hamtā*, همجنس *hamjins*.

PIECE, *vt.* پیوستن *payvastan*, وفا کردن *wafā-k.*, پیوند کردن *payvand-k.*

PIER, *n.* بندرگاه *bandargāh*, عمود گنبد *āmūd i gur*.

PIERCE, *vt.* سفتن *suftan*, نفوذ کردن *nufūza*, سوراخ کردن *rikhnā-z.*, *sūrākh-k.*

PIERCING, *a.* نازد *nāfiz*, دخول *dakhūl*, گذر *guzar*.

PIETY, *n.* تقوی *takva*, دیانت *diyānat*, ریاضت *riyāzat*, برهیزگاری *parhīzgārī*.

PIG, *n.* خوک *bachai khūk*, خنزیر *khinzīr*.

PIGEON, *n.* کبوتر *kabūtār*, حمامه *hamāma*. The carrier pigeon, کبوتر بار *kabūtari bār*. The wood pigeon, فاخته *fākhṭa*.

PIGMY, *n.* مرد خرد اندام *mirī khurd andām*, کوتاه *kūtā kud*.

PIKE, *n.* نیزه *nīza*, سدان *sinān*, پیکان *paykār*. A pikeman, باز نیزه *nīza bāz*.

A pikestaff, چوب نیزه *chūbi nīza*.

PILASTER, *n.* ستونچه *sitūncha*, عمود صغیر *āmūdi saghīr*.

PILE, *n.* توده *tūda*, آبدار *ambār*, پشت *pushtu*. A pile of buildings, بنا *binā*.

A pile of stones, خرد سنگ *kharaī sang*. The piles, بواسیر *barūsīr*.

PILE, *vt.* توده کردن *khara-k.*, خرد کردن *tūda-k.*, آبدار جمع ساختن *ambār-s.*, آبدار کردن *ambār-k.*

PILFER, *vi.* دزدیدن *duzdīdan*, ربودن *rubūshan*.

PILGRIM, *n.* سیاح *sayyāh*, طایف *tā'if*, —(to Mecca) حاجی *hājī*.

PILGRIMAGE, *n.* زیارت *ziyārat*, سیاحت *siyāhat*. The pilgrimage to Mecca, حج *hajj*. To go on a pilgrimage, سیاحت کردن *ziyārat-k.*, سیاحت *siyāhat-k.*

PILL, *n.* حب *habb* (pl. حبوب *habba*).

PILLAGE, *n.* غارت *tārāj*, غنیمت *ghanīmat*, یغما *yaghmā*, راهزنی *rāhzanī*.

PILLAGE, *vt.* غارت کردن *tārāj-k.*, یغما گرفتن *yaghmā-g.*, غارت کردن *ghārat-k.*

PILLAGER, *n.* غارتگر *ghāratgar*.

PILLAR, *n.* عمود *āmūl*, ستون *sitūn*, ركن *rukṇ*. The pillars of the state, ارکان دولت *arkāni duulat*. The capital of a pillar, سر عمود *sari āmūl*. The base of a pillar, پايستون *pāya sitūn*.

PILLORY, *n.* دوشاخه *du shākha*, دالهیگ *pālhang*, صلیب *salīb*.

PILLORY, *vt.* مصلوب ساختن *maslūb-s.*, عقوبت کردن *bardār-k.*, بردار کشیدن *akūbat-k.*

PILLOW, *n.* تکیه *takiya*, بالی *bālīsh*. To lean on a pillow, توسل کردن *taivassud-k.*

PILLOW, *vt.* مستعد تکیه کردن *takiya-k.*, مستعد نمودن *mustanad-n.*

PILOT, *n.* معلم دریا *muallim daryā*, کشتی بان *kishtī bān*, ملاح *mallāh*.

PILOT, *vt.* چهار راندن *jehāz-r.*, رهدمائی کردن *radnumāi-k.*

PILOTAGE, *n.* علم، جهاز گذاری *ilmi jehāz-guzārī*, ملاحی *mallāhī*.

PIMP, *n.* دلال، فرمساب *kurmsāk*, دلال *dallāl*.

PIMP, *vi.* فرمسابی کردن *kurmsākī-k.*, دلال بودن *dallāl-b*

PIMPLE, *n.* بثر *basar*, آبله *āblah*.

PIN, *n.* وتد *watad*, میخ *mekh*, سوزن *sūzan*, سنجاق *sanjāk*. A rolling-pin, چوبه *chūba*, مسطح *mistah*.

PINCERS, *n.* موچید *mūchīna*, اندر *ambur*

PINCH, *vt.* تنگ کردن *taārīk-k.*, تنگ آزار دادن *bakhīya-k.* — (gall, fret) *āzār-d.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.* — (gripe, oppress) جور کردن *jaur-k.*, جور نمودن *kahr-n.* — (to be frugal), دستگیر نمودن *tang dastī-n.*

PINCH, *n.* تنگنج *nishkunj*, تنگی *bakhīya* خورده *nākhun.* — (small quantity) *khurda*, فلیل *kalīl*.

PINCUSHION, *n.* بالش *sūzan* بالیش *bālīsh*.

PINE, *n.* صنوبر *sinaubar*, سرو *sarv*.

PINE, *vi.* افسردن *afsurdan*, ضعیف زادی نمودن *zārī-n.*, زایل گردیدن *zāif-g.*, مانم خواری کردن *mātam khārī-k.*

PINE-APPLE, *n.* عین الداس *ainu'n nās*.

PINHOLE, *n.* چشمهک *chashmak*, عین *āyn*

PINION, *n.* بال *bāl*, بازو *bāzū*, جناح *junāh* (pl. *ajnah*).

PINION, *vt.* بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*

PINK, *n.* قرنفل گل *guli karanful*.

PINK, *a.* غلابی *ānābī*, گلرنگ *gulrang*.

PINK, *vt.* سوراخ دار نمودن *surākh-dār-n.*, بخیه کردن *bakhīya-k.*

PINNACE, *n.* دونی *dūnī*, کشتی *kishtī*, ناو *nāv*.

PINNACLE, *n.* کدکره *kungura*, کله *kalla*, سر *sar*.

PIONEER, *n.* بیلدار *bīldār*, پیشرو *pesh rau*.

PIOUS, *a.* صالح *sālīh*, اهل تقوی *ahli takwī*, زاهد *zāhid*, دیندار *dīndār*.

PIOUSLY, *ad.* با تقوی *bā takwī*, صالحانه *sālīhāna*.

PIPE, *n.* نی *nāya*, لوله *lūla*. A water-pipe, میرزاب *mirzāb*, آبزن *ābrīz*. The wind-pipe, نای گلو *nāya galū*. A tobacco-pipe, لوله *lūla*. A musical pipe, نی *nāya*, نای *nāya*.

PIPE, *vi.* نای زدن *nāya-z.*, سفلیدن *siflīdan*

PIPER, *n.* زمار *zammār*, نی زن *nāya zan*.

PIPING, *a.* گرم تابدار *tābdār*.

PIQUANCY, *n.* ترشی *tezī*, تیزی *turshī*.

PIQUANT, *a.* تیز *tez*, ترش *tursh*, مضر *muzīr*. — (severe) تند *tund*, درشت *durusht*.

PIQUANTLY, *ad.* با زشتی *bā zishtī*, تندانه *tundāna*.

PIQUE, *n.* بد خواهی *badkhāhī*, کینه *kīna*, عداوت *ādāwat*.

PIQUE, *vt.* رنجآوردن *āzurdan*, رنجآیدن *ranjānidan*.

PIRACY, *n.* دزدی دریا *duzdī daryā*, تاراج بدریا *tārāj ba daryā*.

PIRATE, *n.* دزد بدریا *duzd ba daryā*.

PIRATE, *vt.* دریا دزدی کردن *bar daryā duzdī-k.*

PIRATICAL, *a.* دزد کار *duzd kār*.

PISCES, *n.* حوت *hūt*, سمک *samak*.

PISMIRE, *n.* مور *mūr*, نمل *naml*

PISS, *vi.* پیشاب کردن *pishāb-k.*, بول *bol* *baul-k.*, شاشیدن *shāshidan*.

PISS, *n.* پیشاب *pishāb*, بول *baul*.

PISTACHIO, *n.* پسته *pasta*, فستق *fustuk*.

PISTOL, *n.* تانگه *bandūkcha*, بندو تانجه *tufang*.

PIT, *n.* چاه *ghār*, مغاک *maghāk*, چاه *chāh*.

To dig a pit, چاه *ghār-s.*, خاک ساختن *ghār-s.*, چاه *chāh-k.*

PITCH, *n.* سفت *ziftī shāmī*, زفت شامی *ziftī shāmī*, حد *dujayl* — *measure* (دجیل) *hadd*, قامت *andāza* — (stature) اندازه *andāza*, ارتفاع *kāmat*, اندام *andām* — (height) ارتفاع *irtifād*, افرازی *afrazī*.

PITCH, *vt.* (smear with pitch) قیر مالیدن *kīr-m.* — (fix, plant) برپا کردن *barpā-k.*, کایم کردن *kāyim-k.* To pitch a camp, خیم زدن *khaima-z.* — (throw head long) انداختن *peshe-a.* — (fall head long) سرپیش اندادن *sarpeshe-u.*, (choose) سرگون اندادن *sar nigūn-u.* — (choose) اختیار کردن *pasand-k.*, پسند کردن *ikkhtiyār-k.*

PITCHER, *n.* کوزه *sabū*, کوزه *kūza*, آفتاب *āftāb*

PITCHFORK, *n.* چنگال *shilgha*, چنگال *changāl*.

PITCHINESS, *n.* تاریکی *tārīkī*.

PITCHY, *a.* تاریک *tārīk*, سیاه *siyāh*.

PITEOUS, *a.* درد انگیز (exciting pity) *dard āngīz*

dard āngīz, دلسوز *dilsūz*. — (compassionate) دلدمند *dardmānd*, مشفق *mushfik*. — (sorrowful) دلگیر *dilfigār*, غمگین *ghamgīn*. — (paltry) مذموم *mazmūm*.

PITEOUSLY, *ad.* مشفقانه *mushfikāna*, دلسوزانه *dilsūzāna*.

PITH, *n.* مغز *maghz*, قلب *kulb*, روح *rūh*.

PITHILY, *ad.* درور *bā kuwat*, با قوت *ba zaur*.

PITHINESS, *n.* زور آوری *zaur āwarī*, توانائی *tarwānāī*.

PITHLESS, *a.* کم زور *kam zūr*, بی قوت *bī kuwat*.

PITHY, *a.* پر مغز *zūr āwar*, زورآور *pur maghz*.

PITIABLE, *a.* واجب الرحمت *wājibur rahmat*, لایق رحمت *lāyiqi rahmat*.

PITIFUL, *a.* vide, PITEOUS.

PITILESS, *a.* بی شفقت *bīrahm*, بی رحم *bī shafakat*, دروست *durust*.

PITTANCE, *n.* نوانه *wazīfa*, وظیفه *nawāla*, کفای *kafāf*.

PITY, *n.* شفقت *shafakat*, رحم *rahm*, ملامت *mulāyamat*, رحمت *marhamat*. What a pity? حیف *haif*, افسوس *afsūs*.

PITY, *vt.* ترحم کردن *rahm-k.*, ترحم نمودن *tarhum-k.*, شفقت نمودن *shafakat-n.*

PIVOT, *n.* محور *maḍār*, مدار *mihwar*.

PIX, *n.* ظرف *zarf*.

PLACABLE, *a.* حلیم *mulāyim*, حلیم *halīm*.

PLACARD, *n.* اشتهار نامه *ishtihār nāma*, اعلام *ailām*.

PLACE, *n.* 1. مکان *jāi*, جای *makān*, موضعی *mauza*, — (in compos.) گاه *gāh*, جا *jā*, 2. (priority of rank) تقدم *takaddum*. 3. (employ-

ment) عهدۀ *ūhda*, منصب *mansab*, خدمت *khidmat*. A market-place, بازار *lāzār*. A place of destination, منزل *manzil*. To give place گنجایش *gunjīyish-n*. To give place or precedence, تقدیم کردن *takdīm-k*. From place to place, جا بجا *jābajā*. In the same place, یکجا *yakjā*, در همان *dar hamān-jā*. In the first place, نخستین *nakhustīn*. In every place, در هر جا *dar har-jā*. From another place, از دیگر جا *az digar-jā*. Places, مواضع *mukāmāt*, مقامات *jāhā*, مواضع *muwāzāt*. In place of, بجای *bajāi*, عوض *twāz*. In place, بامحل *bā mahall*. Out of place, بی محل *bī mahall*.

PLACE, *vt*. نشان دادن *nihādan*, نشانیدن *nish-āndan*, موضوع نمودن *nash-k*, نصب کردن *nuuzūt-n*, قرار دادن *karār-d*. To place the foot, وضع قدم کردن *vazt kadam-k*, پای نهادن *pāya-n*.

PLACID, *a* ملایم *mulāyīm*, نرم *narm*, حلیم *halīm*, سلیم *salīm*.

PLACIDLY, *ad*. با ملایمت *bā mulāyimat*, مظلومانۀ *mazlūmāna*.

PLAGIARISM, *n*. حرف سرقت *sarikat*, حرف دزدی *harf duzdī*.

PLAGUE, *n*. طاعون *tāūn*, وبا *wabā*, تکلیف *sirāyat*.—(distress) سرایت *taklīf*, تصدیع *tasdīc*.

PLAGUE, *vt*. سرایت افشاندن *sarāyat-a*.—(vex) تکلیف دادن *īzā-d*, اذیت دادن *taklīf-d*, اضطراب کردن *īztirāb-k*, آزریدن *āzurdan*.

PLAGUY, *a*. آزار رسان *āzār rasān*, جفا ساز *jafā sāz*.

PLAIN, *n* میدان *maydān*, همواری *hamwārī*, هموار زمین *zamīni hamwār*, بسطت *zamīni basīt*. An extensive plain, دشت و هامون *dasht u hāmūn*.

PLAIN, *a*. (level, even.) هموار *hamwār*, برابر *barābar*, مسطح *mistah*.—(void of ornament) بی زینت *bī zīnat*, ساده *sāda*.—(artless) دل ساده *sāda dil*.—(honestly, open) بی نراکت *sāda dili bī nazākat*.—(clear, evident) ظاهر *zāhir*, هویدا *hawīdā*. A plain statement, تقریر واضح *takrīri wāzih*.

PLAIN, *vt, vi*. هموار ساختن *hamwār-s*, یکسان ساختن *barābar-k*, یکنان *yaksān-s*.

PLAIN-DEALING, *n*. سادگی *sādagī*.

PLAINLY, *ad*. (levelly) هموارانۀ *hamwārāna*.—(without ornament) بی زینت *bīlāsīnat*.—(sincerely) با اخلاص *bā ikhlās*, بی ریا *bī riyā*.—(in earnest) حقیقۀ *hakikatān*.—(evidently) ظاهرانۀ *zāhirāna*, آشکاره *āshkāra*.

PLAINNESS, *n* همواری *hamwārī*, برابری *barābarī*.—(openness) کشادگی *kushādagī*.—(simplicity) سادگی *sādagī*, اخلاص *ikhhlās*.—(want of ornament) سادگی *sādagī*.

PLAINT, *n*. شکایت *faryād*, فریاد *shikāyat*, گریه *gīrya*.

PLAINTIFF, *n*. مدعی *muddaī*, دادخواه *dād khāh*, فریادگر *faryādī*.

PLAIT, *n*. پلج *chīn*, چین *chīn*, تہ *tah*.

PLAIT, *vt*. تاج جامه ساختن *tāya-jāma-s*, چین اندکدن *chīn-a*.

PLAN, *n*. 1 (scheme) قصد *kasd*, تدبیر *tadbīr*. 2.—(form) نقش *naksha*, صورت *sūrat*.

PLAN, *vt*. تدبیر کردن *tadbīr-k*, بندش *bandish-s*. To plan a building, نقش عمارت بستن *nakshai tmārat-b*, رسم مبنی کردن *rasmī mabnī-k*.

PLANE, *n*. بسطت *basīt*. A joiner's plane, رندۀ نجار *randai najjār*.

PLANE, *vt.* رنده کردن *randa k.*, هموار کردن *hamwār-k.*

PLANET, *n.* سیاره *sayyāra*, نجم *najm*, اختر *akhtar*, *najmi sāyar*.

PLANETARY, *a.* سیاره منسوب *sayyāra mansūb*.

PLANK, *n.* تخته *takhta*, لوح *lūh*.

PLANK, *vt.* تخته وضع کردن *takhtā wazī-k.*

PLANT, *n.* نهال *nihāl*, شجر *shajar*, غرس *ghars*.

PLANT, *vt.* نصب کردن *nash-k.*, نشان دادن *nishāndan*, کاشتن *kāsh-tan*. To plant a colony, جای ویران آباد ساختن *jāi wairān ābād-s.*

PLANTAIN, *n.* (fruit) (herb) میوه *mūz* - (herb) لسان الحمل *lisān-ul-haml*

PLANTATION, *n.* بستان *nash*, بستاندگی *nishāndagi*, نخلستان *nakhlistān*.

PLANTER, *n.* بامب *gharrās*, شراس *nāsib*, کشت کار *kisht kār*

PLASTER, *n.* آژند *āzhand*, گچ *gach*. 2. (for a wound) مرهم *marham*, (pl. مرهم), ضماد *zamād*.

PLASTER, *vt.* گچ‌گری *andūdan*, اندودن کردن *gachgarī-k.*

PLAT, *vt.* بافتن *bāftan*.

PLATE, *n.* طبقی *rakābī*, رکابی *tabak*, صحن *sahn*.

PLATE, *vt.* ملایم کردن *mulammad-k.*, با نیک آراستن *bā tankā-ā* — (with silver) تفضیص کردن *tafziz-k.*

PLATFORM, *n.* چمنواره *chabūtrah*, سقف *sakf*, اجار *izzār*.

PLATTER, *n.* تشت *tasht*, پنگره *pingara*.

PLAUSIBILITY, *n.* نهایش *numāyish*, آراستگی *ārāstagī*.

PLAUSIBLE, *a.* خوش نما *khush numā*, نهایشی *numāyishī*.

PLAY, *vt., vi.* بازی کردن *bāhktan*, باختن

bāzī-k., لعبت *ladbat-z* — (at dice) قمار *shashkurbāzī-k.*, ششدر بازی کردن *kimār-b.* To win at play, بازی

باختن *bāzī-y.* — (on a musical instrument) نواختن *nawākhtan*. — (jest) بازی

باز *bazā-b.* — (represent on a theatre) بازی کردن *nakl-k.* — (toy) بازی

شبهه بازی کردن *nāz u nawāz-n.*, نمودن *shewā bāzī-k.* To play with life,

بازی *jānbāzī-k.* To play odd or even, زوج و فرد باختن *zūj u fard-b.*

To play upon, استهزا کردن *istihzā-k.* To play upon *ajūs-z*

PLAY, *n.* بازی *bāzī*, لعبت *ladbat*. — (at cards, dice, &c.) بازی *bāzī*

kimār bāzī. Belonging to play, لعبتی *ladbatī* A stage-play, تماشا *tamāsha*,

نقل *taklīl*. Play-game, بازیچه *bāzīcha*, نقل خانه *ladbat*. A play house,

nakl khāna, تماشگاه *timāshā gāh*.

PLAYER *n.* بازیکن *bāzanda*, لاعب *lāth*.

A stage player, نقال *nakkāl*, نقل بازی *nakl bāz*. A player on an instrument,

سازنده *sāzanda* — (in compos.) بازی *bāz*, شطرنج بازی *nawāz*. A chess-player,

shitrānj bāz.

PLAYFELLOW, *n.* هم‌بازی *ham bāz*, شهادت *sahadīrat*.

PLAYFUL, *a.* شوخ *ishwat bāz*, شوخه نما *shewa numā*.

PLEA, *n.* حجت *hujjat*, دعوی *da'wa*, دلیل *dalīl*, بحث *kuhs*

PLEAD, *vi.* (a cause) احتجاج کردن *ihitjāj-k.*, حجت کران *da'wa-k.*, حجت

hujjat-k, دلیل آوردن *dalīl-ā.*, بحث *bahs-n.*, دادخواستن *dād-kh.*

PLEADABLE, *a.* ممکن *mumkinī* احتجاج *ihitjāj*.

PLEADER, *n.* وکیل‌الدعوا *rakīlu'd da'wa*, دادخواه *dād khāh*.

PLEADINGS, *n.* مباحثه *mubāhasa*,
احتجاج *ihitijāj*.

PLEASANT, *a.* لطیف *latīf*, خوش *khush*,
مفرح *mufarrih*, خوشنما *khūshnumā*,
دلپذیر *dil pazīr*.—(gay, lively) شاد
shād, شادمان *shādmān*, مسرور *masrūr*,
خرم *khurram*.

PLEASANTLY, *ad.* (delightfully) لطیفانه
latīfāna, دل‌و‌زی *bā tafarruj*, با تفرج
dil āwīz.—(gaily) شادمانه *shād māna*,
خرمانه *khurramāna*, مسرورانه *masrūran*.

PLEASANTNESS, *n.* خوشی *khushī*,
عیش *dil āwīz*, تفرج *tafarruj*, دل‌و‌زی
dil āwīz, عشرت *āyish u āshrat*.

PLEASANTRY, *n.* شادی *shādī*, خرمی
khurramī, لطافت *latāfat*, لطف
lutf, بذله *bazla*.

PLEASE, *vt., vi.* شاد *khūsh-k.*, خوش کردن
khūsh-k., دل‌و‌زی کردن *dilāwīz-k.*,
خوشنود *dil pasand-k.*, دلپسند کردن
khūsh nūd-k., دلشاد داشتن *shād-s.*

PLEASING, *a.* خاطر‌نواز *dilāwīz*, دل‌و‌زی
khātīr nawāz.

PLEASINGLY, *ad.* دل‌و‌زانه *dilāwīzāna*,
از خاطر‌نوازی *az khātīr nawāzī*.

PLEASINGNESS, *n.* دل‌و‌زی *dilāwīzī*,
خاطر‌نوازی *khātīr nawāzī*.

PLEASURE, *n.* خوشی *khushī*, خرمی
khurramī, عیش *khursandī*, خرسندی
āyish, سرور *sarūr*, دوف *sauk*, تفرج
tafarruj, کام‌رانی *kāmrānī*.—(choice,
will) مراد *ikhtiyār*, اختیار *ikhtiyār*,
واردات *wāridāt*.

PLEBEIAN, *n.* عام *āmm* (*pl.* عوام).

PLEBEIAN, *a.* فرومایه *farū-*
māya, حقیر *hakīr*.

PLEDGE, *n.* کفیل *girau*, رهن *rahn*,
کفیل *kafīl*.

PLEDGE, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.* 2. (give

in surety) ضمانت دادن *zāmin-d.*,
کفالت دادن *kafālat-d.*

PLEIADES, *n.* پلویس *parwīn*,
اورایس *surayyā*.

PLENIPOTENTIARY, *n.* (powers) استقلال
istiklālī kultī, مباشرت *mubāsharat*.
—(negociator invested with full pow-
ers) وکیل مطلق *wakīlī mutlak*,
وزیر *wazīrī mukhtār*. A plenipoten-
tiary commission, وکالت نامه
wakālat nāma.

PLENTEOUS, *a.* فراوان *farāwān*,
وافر *wāfir*, بسیار *bisyar*, کثیر
kasīr.

PLENTEOUSLY, *ad.* بسیارانه
bisyarāna, کثیرانه *kasīranā*,
بافراوانی *bā farāwānī*.

PLENTY, *n.* بسیاری *bisyarī*, فراوانی
farāwānī, زیاده‌داری *ziyādatī*.

PLENTY, *a.* وافر *wāfir*, بسیار
bisyar, فراوان *farāwān*.

PLEONASM, *n.* فصول *fuzūl*,
زیاده‌داری *ziyādatī*.

PLETHORA, *n.* افراط خون *ifrāti khūn*.

PLETHORIC, *a.* پر خون *damawī*,
پور *pur khūn*.

PLEURISY, *n.* ذات‌الجنب *zātu'l-jamb*,
درد پهلو *dardi pahlū*.

PLIABLE, *a.* خمیدگی *khamīdgi*,
آسان *āsāni māyāl*, نرم *narm*.

PLIANCY, *n.* ملایمت *mulāyamat*,
سیلاست *silāsāt*.

PLIANT, *a.* نرم *narm*, زود اعتقاد
zūdi itikād.

PLIGHT, *vt.* زار کردن *dhd-d.*,
ایک‌رار کردن *ikrār-k.*, بستان
paymān-b., دهن *kaul-d.*

PLIGHT, *n.* حالت *hāl*, وضع
wazt, حالت *hālat*.—(pledge) دهن
kaul 'dah.

PLOD, *vt.* محنت کردن *mahnāt-k.*,
جد *jaddu jehād-k.*, جهد کردن

- PLOT, n.** 1. (scheme, plan) غرضی *gharaz*, قصد *kasd*, نیت *niyat* 2. (conspiracy) بندش *bandish*, سازش *sāzish* 3. (piece of ground) زمین قطعہ *katdi zamīn* 4. (bed in a garden) چمن *chaman*
- PLOT, vi., vt.** (conspire) سازش کردن *sāzish-k.*, بندش کردن *bandish-k.* — (machine) فتنہ برپا کردن *hila-b.*, فتنہ *fitna bar pā-k.*
- PLOTTER, n.** بندشی *bandishī*. — (con- triver of mischief) انگیز فتنہ *fitna angīz*, باز *hila bāz*.
- PLOUGH, n.** فلمہ *kulba*, فدان *fadān*.
- PLOUGH, vt.** فلمہ راندن *kulba-r.*, زمین فلاحت *zamīn timār-k.*, تیمار کردن *falāhat-k.*
- PLOUGHMAN, n.** فلمہ ران *kulba rān*, زارع *zārī*, حرث *hurrās*.
- PLOUGHSHARE, n.** آہن قلمہ *āhani kulba*, سپار *supār*.
- PLUCK, vt.** بزودی *bazūr-g.*, گرفتن *bazūdī-g.* To pluck up by the roots, از بیخ کشیدن *az bekh-k.* — (gather) چیدن *chīdan*. To pluck a rose, گل چیدن *gul-ch.* To pluck up courage, دلیر گشتن *himmat-g.*, دلیر شدن *dīler-sh.* To pluck hairs, نهمس کردن *tanammus-k.*
- PLUG, n.** سداد *sadād*, مسمم *simūm*.
- PLUG, vt.** مسمم زدن *simām-z.*
- PLUM, n.** آلو *ālū* (pl. آلو بان *ālū bān*).
- PLUMAGE, n.** زلف *zulf*, پر و بال *par u bāl*.
- PLUMB, vt.** سرب انداختن *surb-a.*
- PLUMB, n.** سرب *surb*, رسامہ *rasāsa*.
- PLUMBAGO, n.** سرب *surb*, سرمہ *surma*.
- PLUMBER, n.** سرب *surb gar*, سرب *surb rīz*.
- PLUMBERY, n.** سرب ریزی *surb rīzi*.
- PLUMB-LINE, n.** ہنجار *hinjār*, بلد *balad*.
- PLUME, n.** سرفوج *sarkūch*, طرہ *turra*, پر *par*.
- PLUME, vt.** با سرفوج آراستن *bā sarkūch- ā.*, پیراستن *payrīstān*.
- PLUMMET, n.** ہنجارہ *hinjārah*, سرب *surb*.
- PLUMP, a.** فرہ *farba*, جسمین *jusīm*, سمین *samīn*.
- PLUMP, vt.** فرہ کردن *farba-k.*, تسمین *tasmīn* — (fall in a direct line) راست افتادن *rāst-u.*
- PLUMPNESS, n.** جسمیت *farbahī*, جسامت *jasāmat*, گوشتداری *gūshthdārī*.
- PLUNDER, n.** غنیمت *yaghmā*, غارت *ghārat*, (غنایم *ghānim*), تاراج *tārāj*.
- PLUNDER, vt.** غارت کردن *ghārat-k.*, غنما کردن *baghārat-b.*, غنما *yaghmā-k.*, غنیمت بردن *ghanīmat-b.*, دزدی کردن *duzdī-k.*
- PLUNDERER, n.** غارت گر *ghārat gar*, دزد *duzd*, غنمانی *yaghmānī*.
- PLUNGE, vt.** زب آب انداختن *zerī āb-a.*, (one's self into water) فرو زدن *dar āb farū-z.* غوطہ خوردن *ghūta-kh.*, خود را در آب انداختن *khudrā dar āb andākhtan*. — (one's self into danger) خود را در خطر انداختن *khudrā dar khatar-a.*
- PLUNGE, n.** غوطہ *ghūta*, غوص *ghaus*.
- PLUPERFECT, a.** ماضی بعید (tense) *māzī baīd*.
- PLURAL, a** جمع *jamī*.
- PLURALITY, n.** جمعیت *jamīāt*, کثرت *kasrat*.
- PLUS, n.** جمع *jamī*, و *bā*, و *wa*.
- PLY, vt.** مشغول داشتن (keep one busy) *mashghūl-d.* — (practise diligently) با جد و جهد *mahnat-k.*, کار ساختن *bā jaddu jehad kār-s.* —

(solicit importunately) تصدع کردن *tasdiḍ-k.*, آزار دادن *āzār-d* — (offer service) خدمت نمودن *khidmat-n.* — (bend) مایل کردن *kham-k.*, مایل کردن *māil-k*

PLY, *n* نه *tah*, تا *tā*, چین *chīn* — (bent, bias) مایلی *māilī*, میل *mayl*

PNEUMATICAL, *a* باد منسوب *bād mamsūb*, ریخی *rīhī*, بادی *bādī*.

PNEUMATICS, *n* معرفت هوا *maḍrifati harvā*, هوا شناسی *harvā shunāsī*.

POACH, *vt.* دیم جوش *nīm-p*, دیم بخدن *nīm-jūsh-k.* — (steal game) دزدچر کردن *nakhchūr-d.*

POACHER, *n.* دزدچر *nakhchūr duzd*, دزدی شکار *duzdi shikār*.

POCK, *n.* آبله *ābila*.

POCKET, *vt.* درجیب نهادن *dar jīb-n.* — (steal) دزدیدن *duzdīdan* To pocket up (to bear), برداشت کردن *bardāsh-k.*

POCKET, *n.* جیب *jīb*, دستگی *kīsa*, دستگی *dastagī*, جزدان *juzdān*. Pocket-money, خرچ جیب *kharchi jīb*.

POD, *n.* (of cotton) جوزق *jauzak*.

POEM, *n* شعر *shiār*, قصیده *kasīda* (*pl* قصاید) Heroic poem خزل *ghazal*.

POESY, *n.* vide POETRY

POET, *n.* شاعر *shāīr*, (شعرا *pl.*) ناظم *nāzim*.

POETESS, *n* شاعره *shāīra*.

POETIC, *a* نظم *shīrī*, شعری *shīrī*.

A poetic work, دیوان *dīwān*. Poetic licence, ضرورت شعر *zarūrati shadr*.

POETICALLY, *ad.* شعرا *shīrāna*.

POETIZE, *vi.* شعر ساختن *shīr-s.*, شعر گوی کردن *shīr-gūi-k.*

POETRY, *n.* نظم (اشعار *pl.*) شعر *shīr*.

POIGNANCY, *n.* نندی *tezī*, تیزی *tundī*, درشتی *hiddat* — (severity) شدت *shiddat*.

POIGNANT, *a-* تیز *tez*, تند *tund*, ترش *tursh*.

POINT, *n.* نوک *nauk*, سر *sar*. — (period)

نقطه *mahatt.* — (dot) نقطه *nukta* —

(nicety) دقیقه *dakika*, نکته *nukta*. A

point of time, لحظه *lahza*. — (object)

مقصود *maksad*, مطلب *matlab*. A mat-

erial point, امر مهم *amri muhim*.

— (aim, mark) نشان *nishān*. The point

of a pen, نوک قلم *nauki kalam* From

point to point, نقطه بنقطه *nukta ba*

nukta. Point blank, راست *rāst*, در خط

دست *dar khati mustakim*. To the

point, بعین *baḍyn*. At the point of

death, باب جان *jān balab*. — Points

at issue, امور تصفیة طلب *umūri tasfihi*

talab. In point of, نسبت *ba nisbat*.

The diacritical vowel points, حرکات

harakāt.

POINT, *vt.* 1. (sharpen) تیز کردن *tez-k.*,

شست *tahdīd-k.*, 2. (aim) شست

کردن *shast-k.* 3. (mark with vowel

points) نقطه زدن *dirāb-d.*, نقطه

نقطه *nukta-z*. To point out, نمودن

namūdan, اظهار کردن *izhār-k.* To point with the

finger, انگشت دلالت کردن *bā angusht*

dalālat-k. To point out the way, ره

راهِ *rāh*, راه دلالت کردن *rah*

dalālat-k.

POINTED, *a.* نوک دار *tez*, تیز *naukdār*.

(epigrammatical) نکته آمیز *nukta āmīz*.

POINTEDLY, *ad.* با دقت *bā dikkat*,

با آین *ba āyn*, با نکته *bā nukta*.

POINTLESS, *a.* بی نوک *bī nauk*, غیر

غیر *ghayr nukta*.

POISON, *n.* زهر *zahr*, سم *samm* (*pl.* سهام).

Mortal poison, زهر هلال *zahrī halāl*.

To drink poison, زهر قاتل

zahrī kātil. زهر آشامیدن *āshāmīdan*.

سم آشامیدن *samm āshām-sh.*

POISON, *vt.* زهر دادن *zahr-dān*, زهر آلودن *zahr-d.*, سم دادن *samm-d.*

POISONED, *a.* از زهر کشته *az zahr kushta*, مسموم *masmūm*.

POISONOUS, *a.* زهر آلود *zahr ālūd*, زهری *zahrī*, سام *sām*.

POISE, *n.* اعتدال *attidāl*, برابری *barābarī*, ترازو *tarāzū*, معادلت *maādilat*.

POISE, *vt.* (weigh) وزن کردن *wazn-k.*, سنجیدن *sanjidan*.—(place in equilibrium) معادل کردن *muḍḍidāl-k.*, در ترازو داشتن *dar tarāzū-d.*

POKE, *vt.* سبزوختن *baham-z*, بهم زدن *supūkhtan*, سببخ زدن *sikh-z.*

POKER, *n.* سیخ آتش *ātish kāw*, آتشکاو *sikhi ātish*.

POLAR, *n.* قطبی *kutbi*.

POLE, *n.* قطب *kutb* (*pl.* قطب — *قطب kutbi shi-mālī*.—(north pole) قطب شمالی *kutbi janūbī*.—(south pole) قطب جنوبی *kutbayn*. 2. (long stick) چوب دراز *chūbi darāz*. A tent-pole, عمود *āmūd*, واتیرا *watira*. Pole-axe, بیلچه *bilcha*, نذر *tabar*. Pole-star, ستاره قطب *sitā-rai kutb*.

POLICE, *n.* ضبط و ربط شهر *zabtu rabti shahr*, بند و بست ملت *bandu bast i millat*, نگهبانان شهر *nigahbānāni shahr*, پاسبان *pāsban*.

POLICY, *n.* (art of government) علم حکومت *ilmi hakūmat*—(art, stratagem) حکمت *hikmat*, تدبیر *tabīr*, هنر *hunar*.—(of insurance) بیمه نامه *bīma nāma*.

POLISH, *vt.* زدودن *saykal-k.*, صیقل کردن *zadūdan*, جلا دادن *jilā-d.*—(make of elegant manners), ادب و آزر کردن *adab u āzarm-k.*, تهذیب کردن *tahzīb-k.*

POLISH, *n.* (gloss) زدودگی *zadūdagī*,

ظرافت *jilā*—(elegance of manners) ظرافت *zarīfat*, ادب *adab*, خوش *khūsh* رفتاری *raftārī*

POLISHABLE, *a.* قابل صیقل *kābili saykal*.

POLISHER, *n.* صقال *sakkāl*, صیقل گر *saykal gar*. A polisher of gems, حکاک *hakkāk*. A polisher of arms, صیقل گر *saykalgar*.

POLITE, *a.* خوش اخلاق *adīb*, ادیب *adīb*, اخلاق *ikhhlāk*, اهل مروت *ahli muru'at*, لطیف *latīf*. To be polite, ادیب *adīb-sh.*, خوش اخلاق شدن *khūsh akhlāk-sh*

POLITELY, *ad.* از ادب *az adab*, ظریفانه *zarīfāna*, خوش طبعانه *khūsh tabiāna*.

POLITENESS, *n.* ادب *adab*, آزر *āzram*, لطافت *tadāzim*, مروت *murū'at*, بی ادبی *latāfat* Want of politeness, بی ادبی *tarki adab*.

POLITICAL, *a.* ملکی *mulktī*, مدبر *mudabbir*, واقف امور دولت *wāqifi umūri daulat*.—(cunning) زبرک *zīrak*, هنرمند *hunar-mand*.

POLITICALLY, *ad.* مدبرانه *mudabbirāna*, با تدبیر *bā fann*, با فن *bā tadbīr*.

POLITICIAN, *n.* صاحب تدبیر *sāhibi tadbīr*, مدبر *mudabbir*.—(artful man), حیل باز *hīlabāz*.

POLITICS, *n.* علم سیاست *ilmi sayāsāt*, علم تدبیر *ilmi tadbīr*.—(public affairs) امور مملکت *umūr mumlakat*.

POLITY, *n.* نظام ملک *nizāmi mulk*, دستور العمل مملکت *dastūr u'l āmalī mumlakat*.

POLL, *n.* سر شماری *sar*, راس *rās*, اسم نویسی *sar shumārī*. A poll-book, سر خراجی *ism nauīsī*. A poll-tax, سر *sar khirājī*, جزیه *jizya*.

POLL, *vt.* در دفتر (enter in a register)

سر بردن *dar daftar-n.*—(lop) نوشتن *dar daftar-n.*
 حطاب کردن, *sur-b*, *hitāb-k.*
POLLUTE, *vt.* ملوث کردن *ālūdan*, ملوث کردن *mulawwas-k.*, ناپاک کردن *nāpāk-k.*
POLLUTED, *a* آلوده *ālūda*, پلید *palid*, مردار *murūdār* ناپاک *nāpāk.*
POLLUTION, *n* آلودگی *ālāyish*, ناپاکی *nāpākī*, نجاست *najāsāt.*
POLTROON, *n* شتر دل *nāmard* یا مرد *shutur dil.*
POLYGAMIST, *n.* کثیر النکاح *kasīru'n nikāh.*
POLYGAMY, *n.* (انکحت) *nikāh* (pl. نکاحات) *nisākhāt*, بسیار زنی *bisayār zanī.*
POLYGON, *n.* بسیار پهلو *bisayār pahlū.*
POMATUM, *n.* روغن خوش بوی *raughani khush būi*, مسحه *mus-hā.*
POMEGRANATE, *n.* رمان *anār*, گلر انار *guli anār.*—(flower) درخت انار *dirikhti anār.*—(tree)
POMMEL, *n.* شمشیر *kubzai sham-shīr*, دست *dustai sayf.*
POMMEL, *vt.* زدن *zudan*, کوفتن *kūftan.*
POMP, *n* احتشام *hishmat*, حشمت *ihiti-shām*, شوکت *shaukat*, و جلال *jāhu jalāl.*
POMPOUS, *a.* اهل شوکت *ahli shaukat*, اهل کز و فر *ahli karr u farr.*
POMPOUSLY, *ad* بزرگان *dzamāna*, بزرگان *buzurgāna*, با حشمت *bā hishmat*, با شوکت *bā shaukat.*
POND, *n.* آبیگر *tālāb*, حوض *hauz*, آبیگر *ābgīr*, غدیر *ghadīr.* The bottom of a pond, پایاب *pāyāb.*
PONDER, *vt.* اندیشیدن *pindāshdan*, اندیشه کردن *andīsha-k.*
PONDEROUS, *a.* ثقیل *sangīn*, سنگین *sangīn*, بار *sakīl*, گران *girān bār.*
PONDEROUSLY, *ad.* ثقیلاً *sakīlāna.*

PONDEROUSNESS, *n.* گران *girānī*, سنگینی *sangīnī.*
PONIARD, *n.* خنجر *pesh kabz*, پیش قبض *khanjar.*
PONTIFF, *n.* خلیفه *imām*, امام *khalīfa.*
PONTOON, *n.* مبر *mībar.*
PONY, *n.* اسبچه *yābū*, یابو *aspcha.*
POOL, *n.* آب استاده *ābi istāda*, برک *birka*, آبگیر *ābgīr.*
POOR, *a.* غریب *muflis*, معلس *gharīb*, فقیر *tihi dast*, گدا *gadā*, فقیر *fakīr* (pl. فقره) *miskīn.* To be poor, مسکین شدن *miskīn-sh.* To make poor, مسکین کردن *miskīn-k.* Poor-spirited, بی دل *bī dil.* Poor-house, گدا خانه *gadā khāna.*
POORLY, *ad.* درویشان *fakīrāna*, فقیرانه *darwīshāna.* حقیرانه *hakīrāna.* *a.* نا توان *na tawān*, بیمار *bīmār.*
POORNESS, *n.* تنگ دستی *iflās*, ادلاس *tangdastī*, گدائی *gadāi.*
POP, *n.* صدای تیز *sidāi tez.*
POP, *vt.* انداختن *andākhthan.*
POPE, *n.* ریم پاپا *rīm pāpā.*
POP-GUN, *n* تفنگچه *tufangcha.*
POPLAR, *n.* چنار *chinār*, حور *harwar.* The white poplar, سپیدار *sapidār.* The black poplar, حوری رومی *harwari rūmī.*
POPPY, *n.* خشخاش *khashkhāsh.* Poppy-seed, پوست دانا *post dānā.* Poppy juice, (opium) شیر خشخاش *shīri khashkhāsh.*
POPULACE, *n.* عوام *dwāmm*, عامت *āmmat*, مردم *jamhūr*, مردم *mar-dumān*, خلق *khalk.*
POPULAR, *a.* عام *āmm*, مشهور *mash-hūr*, معروف *madrūf*—(suitable to the people) ملت *lāyaki millat*, واجب العامة *wājibu'l āmmat.*—

- (esteemed by the people) محبوب القلوب *mahbūb u'l kulūb*.
- POPULARITY, *n.* اعتبار خاق *ttibāri khalk*, محبت امت *mahabbatul immat*, معرفت *maḍrūfiyat*.
- POPULARLY, *ad.* با اعتبار خلق *bā ttibāri khalk*, با دوستی و محبت ملت *bā dushṭi u mahabbati, milla't*.—(vulgarly) عامومآ *āmūman*.
- POPULATION, *n.* آبادانی *ābādānī*, جمعیت *jamā'at*, معموری *maḍmūrī*, باشندہ *bāshinda*.
- POPULOUS, *a.* معمور *maḍmūr*, آبادان *ābādān*, پر خلق آباد *pur khalk ābād*.
- POPULOUSNESS, *n.* کثرت الخلق *kasratul khalk*, معموری *maḍmūrī*.
- PORCELAIN, *n.* ظروف چینی *chīnī*, ظروف *zurūfi chīnī*.
- PORCH, *n.* دھلیز *peshgāh*, پیش کاه *pesh kāh*, طاق *tāk*, دالان *dālān*.
- PORCUPINE, *n.* خار پشت *khār pusht*, شبہم *shabham*.
- PORE, *n.* (of the body) مسام *masāmm* (*pl.* مسامات).—(hole) سوراخ *surākh*, منفذ *manfaz*.
- PORK, *n.* گوشت خوک *gūshṭi khūk*, لحم خنزیر *lahmī khanzīr*.
- POROSITY, *n.* منفذ داری *manfaz dārī*.
- POROUS, *a.* مسام دار *masāmm dār*, پر منفذ *pur manfaz*.
- PORPHYRY, *n.* سنگ سماق *sangi sum-māk*.
- PORPOISE, *n.* خوک دریائی *khūkī daryāi*.
- PORT, *n.* بندر *bandar* (*pl.* بندادر *mīnā*), سنار *sinār*.—(a gate) در *dar*, باب *bāb*.—(air, mien) رفتار *raftār*, روش *rawish*, چہرہ *chehra*.
- PORTABLE, *a.* قابل حملت *kābīlī hamūlat*, لایق بارگیز *lāyaki bārgīr*.
- PORTABLENESS, *n.* قابلیت حملت *kābīlīyati hamūlat*.
- PORTAGE, *n.* کرایہ حمل و نقل *kirāya haml u nakl*.
- PORTEND, *vt.* دلالت کردن *dulālat-k*, نشان دادن *nishān-d*.
- PORTENT, *n.* نحوست فال, بد *fālī bad*, نحوست *nahūsāt*.
- PORTENTOUS, *a.* بد فالی *lad fālī*, عیب نما *āibnumā*.
- PORTER, *n.* 1. (to a gate) دربان *darbān*, دواب *bawwāb*. 2. (carrier of burdens) بار بردار *bār bardār*, بارکش *bār kash*, حامل *hammāl*.
- PORTERAGE, *n.* مزدوری *muzdūrī*, بار کشی *bār kashī*.
- PORTFOLIO, *n.* جز دان *juz dān*.
- PORTICO, *n.* پیش طاق *ruwāk*, پیش طاق *pesh tāk*, دھلیز *dihlīz*.
- PORTION, *n.* حصہ *hissa* (*pl.* حصص), نصیب *nasīb*, بهره *bahra*, قسمت *kismat*. The portion of a wife, مهر *mahr*, کابین *kābīn*. The portion of a child, نصیب *nisbi*, انتظام میراث *iktisā-mi mīrās*. A small portion, چیز *chīzī*, شی *shī*.
- PORTION, *vt.* حصہ کردن *hissa-k*, تقسیم کردن *taksīm-k*.
- PORTLINESS, *n.* وقار *wakār*, بزرگواری *buz-urgwārī*, عظمت *āzmat*.
- PORTLY, *a.* بزرگوار *shāhāna*, بزرگواری *buz-urgwār*.
- PORTMANTEAU, *n.* جامہ دان *jāmadān*, خورجی *khūrjī*.
- PORTRAIT, *n.* تصویر *taswīr*, شبہ *shabīh*, صورت *sūrat*. A portrait painter, مصور *musawwīr*. To draw portraits, تصویر کشیدن *taswīr-k*, شبہ کشیدن *shabīh-k*.
- PORY, *a.* مسام دار *pur surākh*, پرسیورخ *pur surākh*, مسام *masāmm dār*.

POSITION, *n.* نهاد *nihād*, محل *mahall*,
 طرَح *tarah*, موضع *maruzt*, حالت *hālat*,
 جا *jā*, مرتبه *martaba*.

POSITIVE, *a* (not negative) موجب *mūjiba*,
 محقق *ghayri nafi*.—(certain) غیر نفی
muhakkik, یقینی *yakīnī*.—(dogmatical)
 خود راي *khud sar*, خود سر *khud*
rāi.—(degree) اسم محض *ismi malz*.

POSITIVELY, *ad.* (not negatively) بلا
 یقیناً *bilā istiklāl*.—(certainly) یقیناً
yakīnan, بلا شک *bilā shak*.—(dogma-
 tically) از خود سر *az khud sarī*, از
 خود راي *az khud rāi*.—(in strong
 terms) با اقرار شدید *bā ikrārī shadīd*.
 —(peremptorily) قطعاً *kitān*.

POSITIVENESS, *n.* عدم نفی *adamī nafi*,
 اَدَمی نَفی *adami nafi*, معنیت *maḍniyat*.—(cer-
 tainty) تيقن *tuyakkun*, نبوت *subūt*,
 تحقیق *tahkīk*.—(dogmaticalness)
 خود کامی *khud kāmī*.

POSSESS, *vt.* داشتن *dāshtan*, بدست
 آوردن *ba dast-ā*, تصرف نمودن *tasar-*
ruf-n., مالک شدن *mālik-sh*.—(seize)
 ضبط *ba tasarruf-ā*, تصرف آوردن
zabt-k.

POSSESSED, *a.* داشته *dāshta*, نملک
tamalluk, متصرف *mutasarraf*. Posses-
 sed of (in comp.) دار *dār*, ناک *nāk*,
 مند *mand*, دو *zū*, دي *zī*, صاحب *sāhib*.

POSSESSION, *n.* قبضه *kabza*, تصرف *tasar-*
ruf, عمل *āmal*.—(property) مالکیت
mālikīyat, ملک *millk* (pl. املاک)—
 Hereditary possession, میراث *mīrās*.
 Complete and absolute possession,
 مالکانه تصرف *tasarrufi mālikāna*. To
 take possession, ضبط کردن *zābt-k*.
 To give possession, تصرف گرفتن
tasarruf-g. To give possession,
 دادن تصرف *tasarruf-d*, املاک
 دادن *imlak-k*, تملیک ساختن *tamlīk-k*.

POSSESSIVE, *a.* مالکی *mālikī*.—(case)
 اضافت *izāfat*.

POSSESSOR, *n.* دارنده *dāranda*, مالک
mālik, متصرف *mutasarraf*, قابض *kābiz*,
 خداوند *khudāwand*.

POSSIBILITY, *n.* امکان *imkān*, احتمال
ihitmāl, قابلیت *kābīliyat*, مقدور *makdūr*.

POSSIBLE, *a.* ممکن *mumkin*, بودنی
būdanī, قابل *kābīl*. Possible things,
 ممکنات *mumkināt*, محتملات *muh-
 tamāt*. To be possible, ممکن شدن
mumkin-sh, مقدور داشتن *makdūr-d*.

POSSIBLY, *ad.* شاید *shāyad*, باشد *bāshad*.

POST, *n.* (mail) برید *barīd*.—(letter car-
 rier) پیک *payk*, فاسد *kāsīd*.—(situa-
 tion) مقام *mukām*, محل *mahall*. An
 advanced post, مقدمت *mukaddamat*,
 خدمت *pesh rav*.—(employment) پیشرو
khidmat, عهده *uhda*, منصب *mansab*,
 جاه *jāh*.—(a piece of timber set
 erect) چوب *chūb*, ستون *sitūn*. The
 winning post at a race, میثاق *mītā*,
 نشانگاه *nishāngāh*. The starting post,
 مقوس *mikwas*. A direction post on
 a road, ساره *sāra*. The post of a door,
 لب در *labi dar*. By post, برید
ba zarīya barīd. A travelling by
 post, سیر فی البرید *sayr fī'l barīd*. A
 post-boy, برید *barīd*. Post-day, روز
 روانگی یا آمد برید *rūzi rawāngī yā*
āmadi barīd. Post-horse, منزل
bārgūri manzal. Postman, نامه
nāmabar.

POST, *vt. vi.* فرود کردن *ba zūdi safar-*
k.—(to assign to a station) تعیین کردن
tayyīn-k, وضع ساختن *wazt-s*.—(ad-
 vertise) اشتها کردن *ishtihār-k*.

POSTAGE, *n.* محصول خط برید *mahsūli*
khatti barīd.

POST-DILUVIAN, *n.* بعد از طوفان نوح
badā az tūfāni nūh.

POSTERIOR, *a* موخر *pas*, بعد *baād*, آخر *muakhhir*, آخر *ākhir*. Posteriors, نشستگاه *nashistgāh*.

POSTERITY, *n*. نسل *nasl*, اولاد *aulād*.

POSTERN, *n* درِ بچه *bābcha*, درِ بچه *darīcha*.

POST-HASTE, *n*. با سرعت *ba surāt*.

POSTHUMOUS, *a*, پس از مرگ *pas az marg*.

POSTMASTER, *n*. صاحب الدرب *sāhibu'l barīd*, مختارِ دربِ خانہ *mukhtārī barīd khāna*.

POSTMERIDIAN, *a*, بعد الظہر *baād u'z-ẓuhr*.

POST-MORTEM, *a*, تشریحِ مردہ *tashrīhi murda*.

POST-OFFICE, *n*. درِ بد خانہ *barīd khāna*.

POSTPONE, *vt*. تاخیر کردن *tākhīr-k*, مهلت کردن *tawakkuf-k*, موئوف کردن *maukūf-k*.

POSTSCRIPT, *n*. دبل الحظ *zailu'l khat*, ملحقیات *mulhukāt*, خطِ ناتمام *tatammai khat*.

POSTULATE, *n*. دعا بلا دلیل *dāwa bilā dalīl*, مطالبِ بی اثبات *matlūbi bi' isbāt*.

POSTURE, *n* طرز *tarz*, وضعت *waziāt*, حالت *hālat*. The posture of the body, وضعتِ تن *wazuāti tan*, وضع بدن *wazd badn*. The posture of affairs, حالِ امورِ عموم *hālī umūri amūm*.

POSY, *n*. گلدستم *gulidasta*.

POT, *n*. دیگ *dīg*, سبو *sabū*, آوند *āwand*.

A water pot, آبتابه *ābtāba*, آبریق *ibrīq*.

An earthen pot, سفالین *sifālīn*, فلجان *filjān*. A flower pot, گلدان *guldān*. To go to pot, ویران شدن *wayrān-sh*.

Pot upon pot, مغلِس شدن *muflis-sh*. Pot upon pot, دیگ بر دیگ *dīg bar dīg*. The foot of the pot, پای دیگ *dīg pāya*.

POT, *vt*. درِ دیگ نهادن *dar dīg-n*, درِ ظرف کاغذین *dar zarf-k*.

POTABLE, *a*, مشروب *mashrūb* (pl. مشروبات), شرب *shurb*.

POTASH, *n*. رماد *ramād*, شخار *shakhār*.

POT-BELLIED, *a*, شکمدار *shikamdār*, سبو شکم *sabū shikam*.

POTCOMPANION, *n*, همپیاله *hampiyāla*, همسفر *ham sufra*.

POTENCY, *n*, زور *zūr*, قوت *kuwat*, توانائی *tawānāi*.

POTENT, *a*, زورآور *zūrāwar*, قوی *kawī*, توانا *tawānā*, قادر *kādīr*.

POTENTATE, *n*, شاه *shāh*, ملک *malik*.

POTENTIAL, *a*, ممکن *mumkin*, محتمل *muhhtamil*. — (mood) ممکنِ فعل *fatli mumkin*.

POTENTLY, *ad*, زورآورانه *zūrāwarāna*, قادرانه *kādīrāna*.

POTHER, *n*, هرج مرج *harj marj*, آشوب *āshūb*.

POT-HERB, *n*, تره *tarah*, سبزه *sabza*.

POTION, *n*, شربت *sharbat*, مشروب *mashrūb*.

POTLID, *n*, سر پوش *sar pūsh*, دیگ پوش *dīg pūsh*.

POT-SHERD, *n*, پارهٔ سفال *pārai sifāl*.

POTTAGE, *n*, فالوده *fālūda*, شوربا *shūrba*.

POTTER, *n*, سفالگر *sifālgar*, خزاف *khazāf*, گل کار *gil kār*.

POTTERY, *n*, کارخانهٔ چینی سازی *kārkhāna chīnī sāzī*, ظروف چینی *zurūfi chīnī*.

POUCH, *n*, کیسه *kīsa*, جیب *jīb*.

POULTERER, *n*, مرغ فروش *murgh farūsh*.

POULTICE, *n*, مرهم *marham*, ضماد *zamād*.

POULTICE, *vt*, مرهم دادن *marham-d*, ضماد نهادن *zamād-n*.

POULTRY, *n*, مرغ و خروس *murgh u khurūs*, ماکیان *mākiyān*.

POUNCE, *n*, چنگل *changal*, چنگ *chang*.

POUNCE, *vt.* چنگ زدن *chang-z.*,
با چنگل گرفتن *ba changal-g.*

POUND, *n.* ده روایه *nīm asār*, نیم اسار *nīm asār*,
dah rūpiya.

POUND, *vt.* دق کردن *kūftan*, کوفتن *kūftan*,
dak-k., فرسودن *farsūdan*, زدن *zadan.*

POUNDER, *n.* دست *dasta*, کوبه *kūba.*

POUR, *vt.* ریختن *rīkhtan*, ریختن *rīkhtan*,
rizīdan.

To pour out water, آب ریختن *āb-r.*

To pour down blood, خونریز شدن *khūn rīz-sh.*

POUT, *n.* غمگینی *ghamgīnī*, اندوه *andūh.*

POUT, *vi.* روی نمودن *sakht rūi-n.*, سخت
کهر کردن *kahr-k.*

POVERTY, *n.* مفلسی *muflisī*, فقر *fakr*,
تنگدستی *tangdastī*, مسکینی *miskīnī.*

POWDER, *n.* سفوف *safūf*, تراب *turāb*,
گرد *gard.*—(for face) سفیداب *safīdāb.*
—(gunpowder) باروت *bārūt.* Powder
room, باروت خانه *bārūt khāna.*

POWDER, *vt.* سفوف کردن *safūf-k.*, ریزه
کردن *rīza-k.*, ساویدن *sāwīdan*, سحق
زدن *sakh-k.*

POWDERY, *a.* سفوف آمیز *safūf āmīz*,
گرد آلود *gard ālūd*, سحقی پذیر *sakhk*
pazīr.

POWER, *n.* زور *zūr*, قوت *kuwat*, توانایی
tauwānāī, طاقت *tākat*, عزت *izzat*,
مجال *majāl.*—(authority) حکومت *hukūmat*,
اختیار *ikhtiyār.*—(vigour) تندرستی
tandurastī, عنفوان *anfawān*, Absolute power,
کل اختیار *kull ikhtiyār.* The power of attraction,
جاذبیت *kuwati jāzibat.* The
repelling power, دافعت *kuwati dāfiāt.* The power of motion,
قوت *kuwati muharrikat.* The in-
tellectual power, قوت مدرک *kuwati mudraki.* The thinking power, فکر

fikrat. The power of memory, حافظت
hāfizat. Natural or inherent power,
قوت ذاتیه *kuwati zātīya.* Animal
or vital powers, حیوانیت *kuwāi haywānīyat.* The powers or
senses of the body, قوا *kuwāi badan.* To gain power,
ذیرو گرفتن *nerū-g.* High in power, بلند مرتبه
buland martaba. Possessed of power, اهل
iktidār. Possessed of power, اهل
قدرت *ahli kudrat.* Without power,
بی قدرت *bī kudrat.* A power,
(potentate) شاه *shāh*, سلطان *sultān.*—
(military force) لشکر *lashkar*, عسکر
askar.

POWERFUL, *a.* زورآور *zūrāwar*, قوی
karwī, توانا *tauwānā*, قادر *kādīr*,
زبردست *zabardast.* Very powerful, بلند اقتدار
buland iktidār. عزت مرفوع *izzat marfū.*
To be or become powerful. زورآور شدن
zūrāwar-sh., قوی شدن *karwī-sh.*,
توانستن *tauwānistān.* To make power-
ful, زور بخشیدن *zūr bakhshīdan*, قدرت
دادن *kudrat-d.* A powerful man,
دوالاقتدار *sāhibi kudrat*, صاحب قدرت
zu'l iktidār. A powerful speech, کلام
موثر *kalāmi muassir.*

POWERFULLY, *ad.* بقدرت *ba kudrat*,
تندرستانه *ba kuwat*, زور *ba zūr*,
tandurustāna.

POWERLESS, *a.* بی توانایی *bī tauwānāī*,
عاجز *bī tākat*, بی طانت *ājiz.*

POX, *n.* آبله *ābila.*—(venereal) آتشک
ātishak.

PRACTICABLE, *a.* کردنی *kardani*, ممکن
mumkin.

PRACTICAL, *a.* استعمالی *istīmālī*, عملی
āmālī.

PRACTICALLY, *ad.* از روی استعمال *az rūi istīmāl*,
کار گذاری *kārguzārī.*

PRACTICE, *n.* (experience, use) استعمال *istīmāl*, کار گذاري *kār*, عمل *amal*, کار گذاري *kār guzārī*.—(habit) عادت *ādat*, خو *khu*.—(custom) دستور *dastūr*, حيله بازی *zābita*. Bad practice, حيله بازی *hila bāzī*, بد کرداري *bad kirdārī*. In practice, در استعمال *dar istīmāl*.

PRACTISE, *vt.* عمل کردن *kardan*, عمل کردن *amal-k.*, استعمال کردن *istīmāl-k.*, مشق کردن *tajriba-k.*, تجربه کردن *mashk-k.* To practise artifice, حيله بازی *hila bāzī-k.* To practise physis, طبابت کردن *tibābat-k.*

PRACTITIONER, *n.* طبیب *tabīb*, حکیم *hakīm*, کار آزموده *kār āzmūda*.

PRAGMATIC, *a.* مداخل *gustākh*, گستاخ *madākhhal*.

PRAGMATICALLY, *ad.* از روی گستاخي *az rūi gustākhī*, بطور فصولي *ba tauri fuzūlī*.

PRAISE, *n.* ستایش *stāyish*, تعریف *tadrīf* *sitāyish-k.*, ثنا *sanā*, نعت *naāt*, شکر *shukr*, صفت *sifat*, تحسین *tahsīn*, مدح *madh*, آفرین *āfrīn*. The praise of God, شکر *shukr*, ذکر خدا *zikr khudā*. Praise be to God, الحمد لله *al hamdu'llah*.

PRAISE, *vt.* ستایش کردن *sitāyish-k.*, ستایش کردن *stāyish-k.*, تعریف کردن *tadrīf-k.*, ثنا *sanā-k.*, شکر کردن *tahsīn-k.*, تحسین کردن *shukr-k.*, سپاس دادن *sipās-d.*, حمد *hamd-k.*, ستودن *sitūdan*.

PRAISEWORTHY, *a.* لایق ستایش *lāyaki sitāyish*, ممدوح *mamdūh*, مستحسن *mustahsan*.

PRANCE, *vi.* وکري کردن *wakra'-k.*, رقصيدن *raksīdan*.

PRANCER, *n.* وکري *wakra'.*

PRANK, *n.* باز *bazla*, بازی *bāzī*, زنگ *rang*, مستخره *maskhara*.

PARATE, *vi.* باز کردن *hirza-g.*, هرزه گفتن *yāfa-k.*

PRATE, *n.* گفت و گو *guftagū*, هرزه گو *bihūda*, هرزه گو *hirza gūi*.

PRATER, *n.* باز *yāfa gū*, خوار *hirza khār*.

PRAVITY, *n.* vide DEPRAVITY.

PRAWN, *n.* اردبان *irbiyān*.

PRAY, *vi.* دعا کردن *nimāz-k.*, استدعا کردن *istiduā-k.*, درخواست کردن *darkhāst-k.*, التماس کردن *iltimās-k.*, عرض کردن *ārz-k.*

PRAYER, *n.* نماز *nimāz*, خطبه *khutba*, نماز گاه *duā*. A place of prayer, نماز گاه *nimāzgāh*, عبادت گاه *ibādatgāh*.—(entreaty) نیاز *niyāz*, عرض *ārz*.

PREACH, *vi., vt.* نصیحت کردن *wa'z-k.*, نصیحت کردن *nasihat-k.*, پند دادن *pand-d.*, مواعظ نمودن *muwāṭzi-n.*

PREACHER, *n.* واعظ *wāṭz*, خطیب *khatīb*, شیخ *shekh*.

PREAMBLE, *vt.* دباجه نوشتن *dibācha-n.*

PREAMBLE, *n.* مقدمت *mukaddamat*, دباجه *dibācha*.

PRECARIOUS, *a.* بی قرار *bi karār*, نا پایدار *nā pāyadār*, ثابت *nā sābit*, بی اعتبار *bī ttibār*.

PRECARIOUSLY, *ad.* از بی ثباتي *az bī sabāti*.

PRECARIOUSNESS, *n.* بی قراري *bī karārī*, بی ثباتي *bī sabāti*.

PRECAUTION, *n.* عاقبت اندیشي *ākibat andīshī*, خبر دور اندیشي *dūr andīshī*, بصیرت *basīrat*, داری *khābardārī*, هوشیاری *hūshyārī*.

PRECAUTION, *vt.* آگاه کردن *āgāh-k.*, احتیاط دادن *pand-g.*, پند گفتن *ihtiyāt-d.*

PRECEDE, *vt.* پیش رفتن *pesh-r.*, تقدم اقدام کردن *ikdām-k.*, در پیش شدن *dar pesh-sh.*

PRECEDENCE, *n.* پیش روی *pesh rawī*, تقدم *takaddum*, سبقت *sabkat*, اقدام *ikdām*.

PRECEDENT, *a* پیش رو *pesh rau*, مقدم *peshkīn*, اول *arwal*, سابق *mukaddam*, سابق *sābik*, قبل *kabl*.

PRECEDENT, *n.* دستور *dastūr*, نمونه *namūna*, مثال *masal*, پیشدها *pesh nihād*.

PRECEPT, *n.* پند *pand*, نصیحت *nasīhat*, حکم *hukm*, فرمان *farmān*, امر *amr*, قانون *kānūn*, قاعده *kāida*.

PRECEPTOR, *n.* معلم *muāllim*, استاد *ustād*, ادب *adīb*.

PRECESSION, *n.* پیش رفتاری *pesh raftārī*, مقدمت *mukaddamat*.

PRECINCT, *n.* حد *hadd*, دیار *dayār*, اطراف *kishwar*, حوالی *harvālī*, کشور *atrāf*.

PRECIOUS, *a.* گران *girān* مایه *girān māya*, باارزش *kīmatī*, عزیز *āzīz*, فاخر *fākhīr*. A precious gift, هدیه *hadiyai bahīya*. Precious effects, اموال *amwālī* نفایس *nafāis*. A precious stone, سنگ *sangi* پیش قیمت *besh kīmat*.

PRECIOUSLY, *ad.* بگران *ba girān* باه *bahā* لایقانه *ba girān māya*, لایقانه *lāyākāna*.

PRECIOUSNESS, *n.* گران *girān* قیمتی *kīmatī*, ارزشمندی *arjūmandī*, قیمت *kīmat*, بها *bahā*.

PRECIPICE, *n.* مسقط *maskat*, هلاکت *halak*, ورطه *warta*.

PRECIPITANCE, *n.* شتاب *shitāb*, تعجیل *tājīl*, چالاکي *chālākī*.

PRECIPITATE, *vt.* انداختن *andākhtan*, سرفرو کردن *halak-k.*, *sar farū-k.* To precipitate one's self into danger, خود را در خطر انداختن *khudrā*

dar khatar-a.—(hurry rashly) تعجیل *tājīlī bī tadbīr-k.*—سرنگون افتادن *sar nigūn-u.* (fall headlong)

PRECIPITATE, *a.* (hasty) جلد *jald*, زود *zūd*.—(imprudently hasty) معالک *mutahālīk*, متهور *mutaharwir*.—(violent) خشمناک *ghazabnāk*, خاشمناک *khashmnāk*.

PRECIPITATELY, *ad.* بهشتاب *ba shitāb*, به سرعت *ba zūdī*, به سرعت *ba surdt*.

PRECISE, *a.* درست *durust*, صحیح *sahīh*, کامل *kāmīl*.—(definite) مقرر *muyyīn*, محدود *mahdūd*, مقرر *mukarrar*.

PRECISELY, *ad.* با دقت *bā* دقیق *dikkat*, کاملاً *mukammalan*.—(definitely) مستقلاً *mustakīlāna*.—(ceremoniously) با تکلف *bā takalluf*.

PRECISENESS, *n.* (exactness) درستی *durustī*, راستی *rāstī*, کمال *kamāl*.—(definiteness) یقین *yakīn*, تحقق *tahkīk*.

PRECLUDE, *vt.* بیرون داشتن *birūn-d.*, منوع کردن *manī-k.*, محروم کردن *mahrūm-k.*, دفع کردن *dufī-k.*

PRECLUSION, *n.* منع *manī*, سد *sadd*.

PRECOCIOUS, *a.* زود رس *zūd ras*, سبقت گیر *sabakat gīr*.

PRECOGNITION, *n.* پیش دانی *peshdānī*, علم سابق *ilmī sābik*.

PRECONCEIVE, *vt.* پیش پنداشتن *pesh-p.*, پیش از وقت اندیشیدن *pesh az wakt-a.*

PRECONCEPTION, *n.* پیش بینی *pesh bīnī*, فکر مقدم *fikrī mukaddam*, فکر سابق *fikrī sābik*.

PRECONTRACT, *n.* عقد مقدم *dkd*, عهد و پیمان پیشین *mukaddam*, عهد و پیمان *dhā u paymānī peshīn*.

- PRECONTRACT**, *vt.* عقد مقدم ساختن *ākdī mukaddam-s.*
- PRECURSOR**, *n.* پیشرو *peṣh rau*, مقدمه *mukaddama.*
- PREDAL**, *a.* تاراجی *tārājī*, غارتی *ghāratī*
- PREDECESSOR**, *n.* پیشینده *peṣhīna* (*pl.* پیشینگان *salaf*, متقدم *mutakaddim.*
- PREDESTINARIAN**, *a.* قابل تقدیر *kābili takdīr*, قدری *kadrī.*
- PREDESTINATION**, *n.* سر نوشت *sar narvišt*, تقدیر *takdīr*, قضا و قدر *kazā u kadr*, طالع *tāl.*
- PREDESTINE**, *vt.* تقدیر کردن *takdīr-k.*, قسمت مقدمر ساختن *mukaddar-s.*, قسمت نمودن *kismat-n.*
- PREDESTINED**, *a.* مقدمر *mukaddar*, سر نوشت *sar narvišt.*
- PREDETERMINATION**, *n.* عزیمت پیشینده *āzīmati peṣhīna*, فرار مقدم *karārī mukaddam.*
- PREDETERMINE**, *vt.* نیت پیش گرفتن *nīyat peṣh-g.*, عزیمت پیش گرفتن *āzīmat peṣh-g.*
- PREDICAMENT**, *n.* شان *hālat*, حالت *shān*, نوبت *naubat*, حال *hāl.*
- PREDICATE**, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, نسبت نمودن *khabar-d.*, خبر دادن *nisbat-n.*
- PREDICATE**, *n.* (in Gram.) خبر *khabar*, — (logic) محذس *muhaddus*. The subject and the predicate. مقدم و تالی *mukaddam u tālī.*
- PREDICATION**, *n.* اقرار *taḍrīf*, تعریف *ikrār*, اثبات *isbāt.*
- PREDICT**, *vt.* خبر غیب *peṣh-g.*, خبر غیب دلالت ساختن *khabarī ghaṣb-n.*, دلالت فال گفتن *dalālat-s.*, فال گفتن *fāl-g.*
- PREDICTION**, *n.* خبر غیب *khabarī ghaṣb*, فال گوئی *fāl-gūī.*
- PREDISPOSE**, *vt.* پیش تیار کردن *peṣh tayyār-k.*, آماده ساختن *āmāda-s.*
- PREDISPOSITION**, *n.* توجه *tuwajjā*, پیش تیار *peṣh tayyārī*, میل *mayl*, رغبت *raghibat.*
- PREDOMINANCE**, *n.* دست *dust*, غلبه *ghalaba*, سبقت *sibkat*, عموم *umūm*, رواج *riwāj.*
- PREDOMINANT**, *a.* غالب *ghālib*, غلبه *aghlāb*, مستولی *mustūlī*, رایج *rāij.*
- PREDOMINATE**, *vi.* غالب آمدن *ghālib ā.*, مسلط شدن *musallit-sh.*
- PRE-ELECT**, *vt.* پیش گزیدن *peṣh-g.*, قبل *qabl*, اختیار نمودن *ikhtiyār-n.*
- PRE-EMINENCE**, *n.* فوقیت *sibkat*, سبقت *faukiyat*, برتری *bartarī*, فضیلت *fazīlat*, امتیاز *imtiyāz.*
- PRE-EMINENT**, *a.* افضل *afzal*, ممتاز *mumtāz*, پیش دست *peṣh dast*, مستولی *mustūlī.*
- PRE-ENGAGE**, *vt.* پیش مقرر کردن *peṣh mukarrar-k.*, پیش وعده کردن *peṣh wāda-k.*
- PRE-ENGAGEMENT**, *n.* عقد پیشین *ākdī peṣhīn*, شرط مقدم *shartī mukaddam.*
- PRE-ESTABLISH**, *vt.* پیش مقرر کردن *peṣh mukarrar-k.*, سابق فرار دادن *ā-bik karār-d.*
- PRE-ESTABLISHMENT**, *n.* بند و بست *band u bastī peṣhīn*, تعین مقدم *tayyuni mukaddam.*
- PRE-EXIST**, *vt.* وجود مقدم داشتن *vujūdī mukaddam-d.*
- PRE-EXISTENCE**, *n.* وجود مقدم *vajūdī mukaddam*, پیش هستی *peṣh hastī.*
- PREFACE**, *n.* دیباچه *mukaddama*, دیباچه *dībācha.*

PREFACE, *vt.* مقدمه, پیش کردن *push-k*, دیباچه نوشتن *mukaddama-n*, دیباچه *dibācha-n*.

PREFATORY, *a.* متعلق دیباچه *mutadl-iki dibācha*.

PREFECT, *n.* مباشر *sarwar*, مباشر *mubāshir*, والی *wālī*, ناظر *nāzir*.

PREFER, *vt.* (give a preference) مقدم کردن *mukaddam-k*, تقدم دادن *takaddum-d*, ترجیح *tarjih-d*, قبول کردن *ka-būl-k*, اختیار کردن *ikh-tiyār-k*.—(advance) سر فراز کردن *sar fa-rāz-k*, بر سر بلند کردن *sarbuland-k*, بر ترقی دادن *tarak-kī-d*. To prefer a complaint, شکایت *shikāyat-n*.

PREFERABLE, *a.* لائق ترجیح *bakhtar*, افضل *afzal*, لایق *lāyaki tarjih*, احسن *ahsan*.

PREFERENCE, *n.* برگزیدگی *bar guzīdagī*, رغبت *tarjih*, تقدم *takdim*, رغبت *raghbat*.

PREFERMENT, *n.* سر بلندی *tarakkī*, سر فرازی *sar bulandī*, سر فرازی *sar farāzī*, اقبال *ikbāl*.—(a place of honor or profit) منصب *mansab*, مرتبه *martaba*, پای *pāya*.

PREFIX, *vt.* تقدم نهادن *push-n*, در قبل نشان دادن *takaddum-s*, ساختن *dar kabl-n*, با مقدمت نمودن *ba mukaddamat-n*.

PREFIX, *n.* ادات الجزا *adātu'l jazā*, حرف وصل *harfi wasl*.

PREGNANCY, *n.* حمل *haml*, بار داری *bār dārī*, آبستگي *ābistagī*.

PREGNANT, *a.* باردار *hāmila*, حامله *bārdār*, آبسته *ābista*. To make pregnant, حامله کردن *hāmila-k*. To become pregnant, حامله شدن *hāmila-sh*, بار گرفتن *bār-g*.

PREJUDGE, *vt.* بی دانش و آگاهی رای *rāi* دادن *bī dānīsh wa āghāzī rāi-d*, نادرانسته حکم کردن *nā dānista hukm-k*.

PREJUDICE, *n.* رای بی دانش و تفحص *rāi bī dānīsh u tafahhus*, فکر بی خبر و تفحص *fikrī bī khabar u taftīsh*.—(prejudice for or against) تعصب *tadassub*.—(in favor of) میل *mayl*, طرف داری *tarafdārī*, رغبت *raghbat*.—(against) بد گمانی *bad gumānī*.—(detriment) ضرر *zarar*, زیان *ziyān*, نقصان *nuksān*.

PREJUDICE, *vt.* (injure) زیان کردن *ziyān-k*, ضرر رسانیدن *zarar-r*.—(fill with prejudices, بی خبر و تفحص *awhāmi bī khabar u taftīsh-a*.—(for or against) متعصب کردن *mutāssib-k*.—(in favour of) مایل کردن *māyil-k*.—(against) بد گمانی انگیزیدن *bad gumānī-a*.

PREJUDICIAL, *a.* ضرر رسان *muzīrr*, ضرر *zarar rasān*, زیان آور *ziyān āwar*, متعصب *mutāssib*.

PRELIMINARY, *n.* مقدمه *mukaddama*, آغاز *iftitāh*, سر آغاز *sar āghāz*.

PRELIMINARY, *a.* متقدم *mutakaddim*, ابتدای *ibtidāyī*.

PRELUDE, *n.* پیشرو *mukaddama*, پیشرو *pushrau*.

PRELUDE, *vt.* مقدمه ساختن *mukaddama-s*, پیش خواندن *push-kh*.

PREMATURE, *n.* قبل الوقت *kabl'ul waqt*, بی محل *bī mahall*, بی وقت *bī waqt*, پیش از زمان *push az zamān*. A premature death, اختصار *ikh-tizār*.

PREMATURELY, *ad.* پیش از زمان *push az zamān*, قبل الوقت *kabl'ul waqt*, زود *ba zūdī*.

PREMEDITATE, *vi.* پیش بندی کردن *push bandī-k*, پیش اندیشیدن *push-andīshīdīn*.

- پیش اندیشیده *fikri mutakaddim-g.*,
تدبیر نمودن *tadbīr-n.*
- PREMEDITATED, *a.* پیش اندیشیده *pesh andishīda*, با فکر *bā fikri mutakaddim.*
- PREMEDITATELY, *ad.* با قصد سابق *bā kasdi sābik.*
- PREMEDITATION, *n.* پیش اندیش *pesh andīsha*, نیت *niyat*, تامل *tāmmul*, قصد *kasd*, ارادت *irādat*. Without premeditation, بی فکر *bī fikr*, تامل *bī tāmmul*. With premeditation, با فکر *bā fikr*, تامل *bā tāmmul*, با پیشدلی *bā pesh dilī.*
- PREMIER, *n.* وزیر اعظم *wazīri āzam.*
- PREMIER, *a.* نخست *arwal*, نخست *nukhust.*
- PREMISE, *vt.* تصور کردن *tasavvur-k.*, تقدیم *mukaddama-s.*, مقدمه ساختن *takdīm-k.*
- PREMISES, *n.* مقدمات *mukaddamāt*, تقدیمات *takaddumāt.*—(houses and lands) عمارات *ākār (pl.)*.
- PREMIUM, *n.* پاداش *pādāsh*, عوض *twaz*, بخشش *bakhshish*, مزد *muzd*, اجر *ujr*, واجب *wajai bīma.*
- PREMONITION, *n.* نصیحت *nasihat*, آگاهی *āgāhī.*
- PREMONITORY, *a.* نصیحت نما *nasihat numā*, آگاه ساز *āgāh sāz.*
- PREOCCUPANCY, *n.* پیش گیری *pesh gīrī*, پیش دستی *pesh dastī.*
- PREOCCUPY, *vt.* پیش گرفتن *pesh-g.*, قبل تصرف کردن *kabl tasarruf-k.*
- PREORDAIN, vide PREDESTINE.
- PREPAID, *a.* قبل ادا شده *kabl adā shuda.*
- PREPARATION, *n.* آمادگی *āmādagī*, تدارک *takmīl*, تکمیل *tayyārī*, تدارک *tadārūk.*
- PREPARATIVE, *a.* تدارک ساز *tadārūk sāz*, آمادگی *bā āmādagī.*
- PREPARATIVELY, *ad.* تدارک *bawajai tadārūk*, آمادگی *bā āmādagī.*
- PREPARATORY, *a.* ابتدائی *ibtidāī*, لازم *lāzim*, اول *arwal.*
- PREPARE, *vt.* آماده کردن *āmādan*, آمادگی *āmāda-k.*, تیار کردن *tayyār-k.*, مهیا *pardākhtan*, پرداختن *muhyyā-s.*, ساختن *tadārūk-k.*
- PREPARED, *a.* آماده *āmāda*, مهیا *muhyyā*, مستعد *musta'idd*, درست *durust*, حاضر *hāzīr.*
- PREPAY, *vt.* اول ادا نمودن *arwal adā-n.*
- PREPAYMENT, *n.* پیش دهی *pesh dahī*, تسلیم قبل *taslīmī kabl.*
- PREPONDERANCE, *n.* ترجیح *tarjih*, تجاوز *zīyād sangīnī*, زیاده سنگینی *tajāwuz.*
- PREPONDERATE, *vt.* ترجیح نمودن *tarjih-n.*, زیر کردن *zer-k.*, سنگین تر *sangīn tar-b.*
- PREPOSITION, *n.* حرف جر *harfi jarr*, ادات *adāt.*
- PREPOSSESS, *vt.* قبل تصرف کردن *kabl tasarruf-k.*
- PREPOSTEROUS, *a.* زیر و زبر *zer u zabar*, معکوس *madkūs*, سرنگون *sar nigūn*, باطل *bātil.*
- PREPOSTEROUSLY, *ad.* بر عکس *bar āks*, مخالفانه *mukhālafāna.*
- PREPUCE, *n.* غلاف *ghulfa.*
- PREROGATIVE, *n.* امتیاز *imtiyāz*, استحقاق *istihkāk.*
- PRESAGE, *n.* حکمت *hikmat*, دلالت *dalālat*, علامت *tālt*, طالع *fāl*, علامت *dlāmat.*
- PRESAGE, *vt.* نشان دادن *khabar-d.*, قبل اظهار داشتن *nishān-d.*, قبل *kabl izhār-d.*
- PRESBYTER, *n.* صاحب القدس *sāhibu'l*

kaids, شيخ *shaykh*, امام *imām* (pl. 'ائم), راهب *rāhib*.

PRESCIENCE, *n.* غیب علم *ilmi ghayb*, پیش بینی *pesh bīnī*.

PRESCIENT, *a.* غیب دان *ghaybdān*, عالم غیب *ālīmi ghayb*.

PRESCRIBE, *vt.* (order, direct) فرمودن *farmūdan*, امر حکم کردن *hukm-k.*, امر نمودن *amr-n.* To prescribe as a physician, نسخه دادن *nuskha-d*, بنویسند *bazashkī-n.* To prescribe bounds, حدود تعیین کردن *hudūd tayyīn-k.*—(become a law) شریعت شدن *shar'at u ādat-sh.*

PRESCRIBED, *a.* مامور فرموده *farmūda*, مامور مرسوم *māmūr marsūm*.

PRESCRIPTION, *n.* فاعده *kāyida*, رسم *rasm*, دستور *dastūr*.—(ancient custom) سابقه *sābika* A medicinal prescription, نسخه *nuskha*, رسم حکیم *rasmī hakīm*.

PRESENCE, *n.* 1. (state of being present) وجود *wujūd*, حضور *huzūr*. 2. (air, demeanour) روی *rūi*, چهره *chahra*, وجه *waja*. Presence of mind, هشیاری *hūshyārī*, دلیری *dilerī*. In the presence of, در حضور *dar huzūr*, روبرو *rūbarū*.

PRESENT, *a.* 1. (not absent) حاضر *hāzīr*, موجود *maujūd*. 2. (not past) حال *hāl*, گذشته *nā guzashta*. 3. (at hand) تیار *tāyyār*, آماده *āmāda*. To be present, حاضر شدن *hāzīr-sh.* The present time, زمان حال *zamāni hāl*. At present, حالا *hālā*, اکنون *aknūn*.

PRESENT, *n.* بخشش *bakhshish*, نذر *nazr*, تحفه *tuhfa*, انعام *inām*, عنایت *ināyat*.

PRESENT, *vt.* بخشش دادن *bakhshish-d.*, عطا نمودن *ātā-n.*, تحفه دادن *tuhfa-d*, احسان دادن *ihsān-d.* To present to

view, ظاهر کردن *zāhīr-k.* To present one's self, حاضر شدن *hāzīr-sh.* To present a complaint, شکایت کردن *shikāyat-k.*

PRESENTATION, *n.* تقدیم *ihdā*, اهدا *ihdā*, عرض *arz.*, اظهار *ihzār*, takdīm.

PRESENTLY, *ad.* فی الفور *fi'l faur*, زود *zūd*.

PRESENTMENT, *n.* حضور *huzūr*, عرض *arz.*

PRESERVATION, *n.* حفاظت *hifāzat*, حمایت *himāyat*, حراست *hirāsāt*.

PRESERVE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, محافظت کردن *hifz-k.*, نگاهداری *himāyat-d.*, محافظت دادن *himāyat-d.*, حراست کردن *hirāsāt-k.* To preserve fruits, مرید ساختن *murabba-s.*

PRESERVE, *n.* مرید *murabba*.

PRESERVER, *n.* محافظ *muhāfiz*, نگاهبان *nigāhbān*, دستگیر *dastgīr*.

PRESIDE, *vi.* صدر نشین شدن *sadr nishīn-sh.*, پیشرو شدن *pesh rau-sh.*, رئیس بودن *rais-b.*

PRESIDENCY, *n.* صدر نشینی *sadr nishīnī*, ریاست *riyāsāt*, ولایت *vilāyat*.

PRESIDENT, *n.* صدر نشین *sadr nishīn*, مدیر مجلس *pešwā*, پیشوا *sardār*, سردار *mīri majlis*, رئیس *rais*. Vice-president, رئیس نایب *raisi sānī*.

PRESS, *vt.* 1. (compress) شکنجه کردن *shikanja-k.* 2. (squeeze) افشردن *afshurdan*, پالودن *pālūdan*. 3. (distress) تصدیع دادن *tasdi'ā-d.*, آزریدن *āzurdan*, راندن *iztirār-k.*, 4. (drive) راندن *rāndan*, جبر کردن *jabr-k.* To press with argument, با حجت الزام *bā hujjat ilzām-k.* دلیل برهانی *dalīli burhānī-n.* To press upon تنگ کردن *dar gusha-r.*, در گوشه راندن *tang-k.* To press upon in battle, هجوم

- کردن** *hujūm-k*, **حمله ساختن** *hamla-s*.
 —(blockade) **حصر کردن** *hasr-k*. To
 press into the service of the state,
سخره گرفتن *sukhra-g*. To press on
 (go fast), **شتاب زدن** *shitāb-z*. سرعت
کردن *surdī-k*. To press to a conclusion,
بسرانجام شدن *ba sar anjām-sh*.
PRESS, *n*. **معرصه** *shikanja*, **معرصه** *māsar*,
افشگر *afshurgar*. 2. (chest for holding
 clothes) **جامه دان** *jāma dān*, **برفند**
barfand. 3. (throng, tumult) **هنگامه**
hangāma, **ازدحام** *azhdihām*.
PRESSING, *a* **فشار** *fishār*, **عصر** *āsr*,
مزاحمت *muzāhamat*.—(earnest) **مجرم**
mubrim, **مهم** *muakkid*.—(important)
مهم *mukimm*.—(distressing) **سخت**
sakht, **شدید** *shadīd*.
PRESSMAN, *n* **مطبع گردان** *matbā gar-*
dān, **چاپ گر** *chāp gar*.
PRESSURE, *n*. **فشار** *fishār*, **عصر** *āsr*.—
 (oppression, grievance) **تعدی** *taādī*,
آزار *āzār*, **خبر** *jaur*, **کاهر** *kahr*.—(im-
 pression) **نشانه** *dlāmat*, **نشان** *nishān*
 —(weight) **وزن** *māzn*.—(urgency)
تاکید *tākīd*. Pressure of air, **فشار هوا**
fishāri hawā. Pressure of business,
کسرت مشاغل *kasrati mashāghil*.
PRESTIGE, *n*. **بیک نامی** *shukhrat*, **شهرت**
nek nāmī, **آبرو** *āl-rū*.
PRESUMABLE, *a*. **محمتمل** *mulamāl*,
ممکن *wahmī*, **وهمی** *mumkin*.
PRESUME, *vt*. (suppose) **پنداشتن** *pin-*
dāshstan, **خیال** *gumān-k*. **گمان** *gumān-k*.
داشتن *khīyāl-d*.—(to have presump-
 tion, impudence) **بودن** *gustākh-b*,
جسارت کردن *jisārat-k*.
PRESUMER, *n*. **صاحب خیال** *sāhibi*
khīyāl, **اهل مغرور** *gustākh*, **گستاخ**
ahli maghrūr.
PRESUMPTION, *n*. (supposition) **پندار**
pindār, **گمان** *gumān*, **اندیشه** *andīsha*,
تکبر *tasawwur*.—(arrogance) **غور**
takabbur, **غور** *ghurūr*.
PRESUMPTIVE, *a*. **پنداشتم** *pindāshsta*,
مغرور *mutasawwar*, **گستاخ** *gustākh*,
مغرور *maghrūr*, **خود بین** *khudbīn*.
PRESUMPTUOUSLY, *ad*. **گستاخانه** *gustā-*
khāna, **مغرورانه** *maghrūran*.
PRESUPPOSE, *vt*. **پیش اندیش** *pesh*
andīsha-k.
PRETENCE, *n*. **حیل** *hīla*, **بهانه** *bahāna*,
پوش *riyā*, **ربا** *riyā*, **مکر** *māk*,
دعوی *pūzish*.—(claim) **دعوی** *dādwa*.
PRETEND, *vt, vi*. **دعوی** *bahāna-k*. **دعوی**
با ربا گفتن *ūzri durūgh-k*. **دعوی**
دعوی نمودن *bā riyā-g*.—(lay claim to)
دعوی طلب کردن *dādwa-n*, **دعوی** *tulab-k*. To
 pretend to superior merit, **تفاضل**
اظهار نمودن *izhāri tafāzul-n*.
PRETENDER, *n* **دعوی کننده** *dāi*,
دعوی کننده *dādwa kunanda*.—(boaster)
تفاؤل *lāf*, **تفاؤل** *zun*, **خود فروش** *khūd furūsh*.
PRETENSION, *n*. **دعوی** *dādwa*, **دعوی**
دعوی *ilāka*, **مطلب** *matlab*, **دعوی** *dādwa*.
 To explain one's pretensions, **مدعای**
مدعای نمودن *muddaā bayān-k*. To sup-
 port one's pretensions, **نازد**
مدعای نمودن *muddaā tāūl-k*.
PRETERIT, *a*. (tense) **ماضی** *māzī*
ماضی *mutlak*.
PRETERNATURAL, *a*. **خلاف ذات**
khilāfi zāt, **خلاف قاعده** *khilāfi kāida*,
خلاف *nā matbūd*.
PRETEXT, *n*. vide **PRETENCE**.
PRETTILY, *ad* **لطیفانه** *latīfāna*, **با**
با نازاکت *bā nazākat*, **ظریفانه** *zarīfān*,
با لطف *bā lutf*.
PRETTINESS, *n*. **خوش نمای** *khūsh*

نراکت *numā*, حسن *husn*, جمال *jamāl*, نراکت *nazakat*, لطف *lutf*.

PRETTY, *a.* خوب صورت *jamāl*, لطیف *khūb sūrat*, لطیف *latīf*, خوشنما *khush-numā*. *ad.* (in some measure) بزوجه *bar waja*, بطور *ba taur*,

PREVAIL, *vi.* غلبه شدن *ghālib shan*, غلبه *ghālib-sh.*, دست یافتن *dast-y.* To prevail upon, رواج داشتن *rawāj-d.*, جاری شدن *rāghib-sh.*, راجب شدن *jāri-sh.*

PREVAILING, *a.* غالب *ghālib*.

PREVALENCE, *n.* غلبه *ghalaba*, افزونی *afzūnī*, استیلا *istilā*.—(currency) روانی *rawānī*, رواج *rawāj*.

PREVALENT, *a.* مستولی *mastaulī*.—(current) جاری *jārī*, رایج *rājī*, عمومی *ūmūmī*.

PREVALENTLY, *ad.* غالباً *ghāliban*, از قوت *az kuwat*, بزور *ba zaur*.—(currently) عمومی *ūmūman*.

PREVARICATE, *vt.* فریب دادن *fisk-n.*, معصیت کردن *maḥṣiyat-k.*, بغی گفتن *baghī-g.*

PREVARICATION, *n.* حیله بازی *hīla bāzī*, بغی *bughī*, معصیت *maḥṣiyat*.

PREVARICATOR, *n.* حیله بار *hīla bāz*, محیل *muhīl*.

PREVENT, *vt.* مانع کردن *bāz-d.*, مانعیت کردن *manī-k.*, ممانعت کردن *mumāniyat-k.*, سد کردن *musāhim-sh.*, مزاحم شدن *sadd-k.*, تعرض ساختن *taḍraz-s.*, مانع شدن *mānī-sh.*

PREVENTION, *n.* مانع *manī*, مزاحمت *muzāhamat*, ممانعت *mumāniyat*, تعرض *taḍrīz*.

PREVENTIVE, *a.* معارض *mānī*, مانع *muḍrīz*.

PREVIOUS, *a.* پیش *pesh*, قبل *kabl*, متقدم *matakaddim*, سابق *sābīk*. Previous to

this, قبل از این *pesh az in*, قبل از این *kabl az in*.

PREVIOUSLY, *ad.* قبل از این *kabl az in*, قبل *min kabl*, سابقاً *sābīkan*, قبل از زمان *kabluzzamān*.

PREY, *n.* شکار *shikār*, صید *sayd*, نخلخیز *nakhchīr*.—(plunder) تاراج *tārāj*, غنیمت *ghanīmat*. A beast of prey, شیرزه *shīrza*, حیوان درنده *haywānī darinda*.

PREY, *vi.* صید نمودن *shikār-k.*, صید نمودن *sayd-n.* To prey upon, بیغما گرفتن *yaghma-g.*, خسارت و غارت کردن *khīsārat u ghārat-k.*.—(corrode) اکل کردن *akl-k.*, دندیدن *dandīdan*.

PRICE, *n.* قیمت *kīmat*, ارز *bahā*, ارز *are*.

Price paid for any thing hired, کرایه *kirāya*, بای مزده *pāya muzda*.

The current price of provisions, نرخ *nīrkh*.

Price paid by a captive for liberty, فدا *fidā*.

High price, گران بها *girān bahā*, مبلغ خطیر *mablaghi khatīr*.

Low-priced, سبک ماہ *sabuk māya*, ارزان *arzān*, کمبها *kambahā*.

To be at a low price, ارزان شدن *arzān-sh.*

According to the market price, بازار *bāzār*.

To fix a price, نرخ کردن *nīrkh-k.*

Without price, طلیفاً *talīfan*, بی عوض *bī ḥuṣ*.

At the lowest price, بسیار *bīlā ḥwaz*.

ba kīmatī ākhīr, آخر قیمت *bisṣār arzān*, ارزان

PRICE, *vt.* قیمت کردن *kīmat-k.*, نرخ نمودن *nīrkh-n.*

PRICELESS, *a.* بی بها *bī bahā*, بی قیمت *bīsh kīmat*.

PRICK, *vt.* خراشیدن *khalīdan*, گزیدن *gazīdan*.—(pain) درد کردن *dard-k.*, ترش کردن *āzār-k.*.—(make acid) تیز کردن *tīz-k.*.—(grow

- acid) ترش شدن *tursh-sh*. To prick with reproaches, طعن و طرز کردن *tadn u tamak*.
- PRICK, *n.* سیخ *nishāngāh* نشانگاه *sikh*.
—(pain) درد *dard*, وجع *wajṭ*.
- PRICKLE, *n.* خار *khār*, شوک *shauk*.
- PRIDE, *n.* کبر *kibr*, غرور *gharūr*, خودبینی *khud bīnī*, گردن کشی *takabbur*, تکبر *gardankashī*, نخوت *nikhwat*.
- PRIEST, *n.* امام *imām*, کاهن *kāhin*, ملا *mullā*, پیر *pīr*, مرشد *murshid*.
- PRIESTHOOD, *n.* امامت *imāmat*, پیشوایی *peshwāī*.
- PRIESTLY, *ad.* امامت *imāmat*, کاهن *kāhin* منسوب *kāhin mansūb*.
- PRIM, *n.* راست *rāst*, دقیق *dakīk*.
- PRIMACY, *n.* رباست کبری *riyāsati kubra'*, سروری *sarwarī*.
- PRIMARILY, *ad.* نخست *nukhust*, اولاً *awwalan*, در ابتدا *dar ibtidā*.
- PRIMARY, *a.* اول *awwal*, اصلی *aslī*, قدیم *kadīm*, سابق *sābīk*, پیشین *peshīn*.
- PRIMATE, *n.* امام اعظم *imāmi āzam*, خلیف *khālifa*.
- PRIME, *a.* خوبترین *khūbtarīn*, اصلی *aslī*, افضل *afzal*, اشرف *ashraf*.
- PRIME, *n.* (of day) فجر *fajr*, صباح *sabāh*.
—(best part) عین *āyn*, گذشته *guzīda*.
The prime of life, جوانی *janwānī*, جوانی *janwānī*. Prime cost, اصل *asl* قیمت *kīmat*, بهای نخست *bahāī nakhust*.
- PRIMER, *n.* کتاب مقدمه *kitābi mukaddama*, اول *kitābi awwal*.
- PRIMEVAL, *a.* قدیم *kadīm*, پیشین *peshīn*, نخستین *nakhustīn*, سابق *sābīk*, کهن *kuhna*, *nakhustīn*.
- PRIMITIVELY, *ad.* مقدمه *mukaddaman*, اصل *dar asl*.
- PRIMITIVENESS, *n.* پیشینی *peshīnī*, قدیمی *kadīmī*.
- PRIMOGENIAL, *a.* نخست زاده *nukhust zāda*.
- PRIMORDIAL, *a.* اول *awwal*, اصلی *aslī*.
- PRINCE, *n.* ملک *malik*, خان *khān*, امیر *amīr*, شاهزاده *shāhzāda*, ملک زاده *malik zāda*.
- PRINCEDOM, *n.* سلطنت *saltanat*, حکومت *hukūmat*.
- PRINCELY, *a.* شاهانه *shāhāna*, امیرانه *amīrāna*.
- PRINCESS, *n.* ملکه *malika*, سلطان *sultāna*.—(kings' daughter) شاهزادی *shāh-zādī*.—(wife of a prince) خاتون شاه *khatūni shāh*, بیگم *begam*.
- PRINCIPAL, *a.* اصل *asl*, اول *awwal*, مطلق *mutlak*.
- PRINCIPAL, *n.* سردار *sardār*, رئیس *ra'īs*, پیشوا *peshwa*.—(sum) اصل زری *zari asl*, سرمایه *sarmāya*.
- PRINCIPALITY, *n.* حکومت *hukūmat*, حکم رانی *hukm rānī*.
- PRINCIPALLY, *ad.* خصوصاً *khasūsan*, حقا *hakkan*, فرزند *farzan*, بغایت *ba ghāyat*.
- PRINCIPLE, *n.* عنصر *unsur* (element).—(original cause) اصل *asl* (pl. عناصر).—(fundamental truth) مصدر *masdar*.—(motive) موجب *mūjab*, باعث *bā'is*.
- PRINT, *vt.* نقش کردن *nakhsh-k.*, نشان *nishān-k.*, طبع کردن *tabṭ-k.*
- PRINT, *n.* نقش *nakhsh*, علامت *ālāmat*, اثر *asar*, چاپ *chāp*, نشان *nishān*.
- PRINTER, *n.* طابع *tabbā*, چاپگر *chāppgar*.
- PRINTING, *n.* فن طبع *fanni tabṭ*. Print-ing ink, مرکب چاپ *murakkabi chāp*.

- Printing office, چاپخانه *chāphkhāna*, مطبع *mathb*.
- PRINTLESS, *a.* بی نشان *bī nishāna*.
- PRIOR, *n.* رئیس الرهبان *raisurrahbān*.
- PRIOR, *a.* پیشین *peshīn*, پیش *pesh*, قدیم *kadīm*, قبل *kabl*. To be prior, پیش *pesh*, قبل *kabl*. *pesh-sh*, شدن *kabl-sh*.
- PRIORITY, *n.* تقدم *takaddum*, اولیت *arwāliyat*, مقدمت *mukaddamat*.
- PRISM, *n.* منشور *maushūr*.
- PRISON, *n.* زندان *zindān*, حبس *habs*, بندی خانه *kayd khāna*, دیدگاه *khāna*.
- PRISON, *vt.* در زندان نهادن *dar zinān-n.*, اسیر کردن *asīr-k*, حبس نمودن *habs-n*.
- PRISONER, *n.* اهل زندان *ahli zindān*, اسیر *asīr*, قیدی *kaydī*. To take prisoner, گرفتار کردن *giriftār-k*, اسیر گرفتن *asīr-g*.
- PRISTINE, *a.* سابق *sābik*, اصلی *aslī*.
- PRITHEE, دارم التماس *iltimās dāram*.
- PRIVACY, *n.* (state of being alone) تنهایی *tanhāi*, یگانگی *yagānagī*.— (retirement) خلوت *khilwat*, گوشه نشینی *gūsha nashīnī*.— (state of being secret) پوشیدگی *poshidagi* *pinhānī*.— (place of retirement) خلوت گاه *khilwat gāh*.
- PRIVATE, *a.* (alone) تنها *tanhā*, یگانه *yagāna*.— (secret) مجرب *mujarrad*.— (not public) مخفی *makhfī*, نهان *nihān*.— (not public) خاص *khāss*, مخصوص *makhshūs*. In private, تنها *tanhā*. Private effects, اموال خاصه *amwālī khāssa*. A private chamber, خلوت گاه *khilwat gāh*.
- PRIVATEER, *n.* دزد کشتی *kishti i duzd*.
- PRIVATELY, *ad.* (secretly) با نهفتگی *bā nihuftagī*, مخفی *makhfī*.— (alone)
- تنها *tanhā*, خلوت *bakhilwat*. Privately and publicly, "و جهرا" و "سرا" *sirran wa jaharan*. "و علانیة" و "سرا" *sirran wa dlāniyatān*.
- PRIVATENESS, *n.* نهفتگی *nihuftagī*, پنهانی *pinhānī*.
- PRIVATION, *n.* عدم *ādam*, احتیاج *ihitiyāj*.
- PRIVATIVE, *a.* انکاری *ādamī*, عدمی *ādamī*, انکار *inkārī*.— (Gram.) حرف نفی *harfī naftī*.
- PRIVILEGE, *n.* امتیاز *āzādī*, آزادی *āzādī*, حق *hakk* (pl. حقوق).— (written) برات *barāt*.
- PRIVILEGE, *vt.* معاف کردن *muāf-k*, منشور دادن *barāt-d*, برات دادن *man-shūr-d*, حق دادن *hakk-d*.
- PRIVILY, *ad.* vide PRIVATELY.
- PRIVITY, *n.* (consciousness) آگاهی *āgāhī*, شناسایی *shināsāī*, خبرداری *khābardārī*.— (joint knowledge) همدانش *ham dānish*, همراز *ham rāzī*.
- PRIVY, *a.* خبردار *khābardār*, واقف *wākif*. Privy to a secret, همراز *hamrāz*. A privy counsellor, صاحب دِوان *sāhibi dīwān*, وزیر *wazīr*.
- PRIVY, *n.* پای خانه *jāi zarūr*, جای ضرور *jāi zarūr*, پآیا خانه *pāya khāna*. To go to the privy, بقضای *ba kazāi hājat-r*.
- PRIZE, *n.* عوض *iwaz*, هدیه *hidiya*, غنیمت *bakhshish*.— (booty) غنیمت *ghanīmat*, بغما *yaghmā*.
- PRIZE, *vt.* غنیمت داشتن *āzīz-d*, اعتبار کردن *ghanīmat-sh*, شمردن *ātibār-k*.
- PROBABILITY, *n.* احتمال *ihitmāl*, قابلیت *kābīliyat*, معقولیت *mākulīyat*.
- PROBABLE, *a.* محتمل *muhtamal*, معقول *mākul*, ممکن *mumkin*.
- PROBABLY, *ad.* معقولات *mādkulāna*,

احتمال *az rūi ihtimāl*, شاید *shāyad*.
PROBATE, *n.* اثبات *isbāt*, امتحان *imtihān*.
PROBATION, *n.* دلیل *dalīl*, برهان *burhān*, آرمایش *isbāt*, امتحان *imtihān*, آزماییش *āzmāyish*.
PROBATIONAL, *a.* امتحانی *imtihāni*, در معرض *dar maḍrazi āzmāyish*.
PROBE, *n.* محراب *mihraḥ*, سبّار *sibār*.
PROBITY, *n.* راستی *diyānat*, راستی *rastī*, صلاح *salāh*, پارسائی *pārsā'i*, اخلاص *ikhlas*.
PROBLEM, *n.* مسأله *masala*, (pl. مسائل) *muḥammā*, مشکل *mushkil*, لغز *lughaz*.
PROBOSCIS, *n.* خرطوم *khartūm* (pl. خراطیم).
PROCEDURE, *n.* رفتار *muāmala*, معامله *rafiār*, سلوک *sulūk*, وضع *waz'i*, روش *rawish*, عمل *amal*.
PROCEED, *vt.* پیش *guzashtan*, گذشتن *peish-r.*, رفتن *harakat-n.*, استمرار کردن *wazt-s.*, وضع ساختن *istimrār-k.*—(act, transact) کردن *kardan*, عمل ساختن *amal-s.*, معامله *muāmala-k.*—(flow) صدور کردن *sudūr-k.*, در آمدن *dar āmadan*.
PROCEEDING, *n.* معامله *rawān*, مصلحت *maṣlahat*, عمل *amal*, مقدمه *rui dādi mukaddama*, روی داد پیش رفت *peish raft*, روی کار *rū ba kāri*.
PROCEEDS, *n. pl.* پیدایش *paydāyish*, حاصل *hāsīl*, یافت *yāft*.
PROCESS, *n.* ترقی *tarakkī*, عمل *amal*, روش *rawish*, وجه *waja*. A process at law, روی داد مقدمه *rui dādi mukaddama*, دعوی *dāwa*.—(method, management) ترکیب *tarkīb*, کار گذاری *kārguzārī*. Process of time, امتداد زمان *imtidādi zamān*.

PROCESSION, *n.* سواره *tarwāf*, طواف *suwārī*, طایفه *tāifa*, جلوس *julūs*.
PROCLAIM, *vt.* مدّعی کردن *manādī-k.*, اعلان کردن *ishtihār-k.*, ایلان کردن *ailān-k.*
PROCLAIMER, *n.* موعظ *muazzin*.
PROCLAMATION, *n.* اشتیاع *ishtihār*, منادی *shuhrat*, اعلان *ilān*, منادی *munādī*.—(written) اشتهار نامه *ishtihār nāma*.
PROCONSUL, *n.* نایب *nāyib*.
PROCRASTINATE, *vt.* تا فردا موقوف *tā fardā mokūf-k.*, تاخیر نمودن *tākhīr-n.*, دفع الوقتی کردن *daftul waktī-k.*, معطل کردن *mu'attal-k.*
PROCRASTINATION, *n.* دفع الوقتی *daft ul waktī*, تاخیر *dirangī*, درنگی *tākhīr*.
PROCURE, *vt.* تولید کردن *taulīd-k.*, ولادت کردن *paydā-k.*, پیدا کردن *wilādat-k.*
PROCREATION, *n.* پیدایش *paydāyish*, آفرینش *wilādat*, تولید *taulīd*, ولادت *āfrīnīsh*.
PROCREATIVE, *a.* مولد *muwallīd*, وجود ده *wujūd dah*.
PROCREATOR, *n.* خالنی *walīd*, والد *khālīk*.
PROCTOR, *n.* وکیل *wakīl* (pl. وکلا) *muḍallim*.
PROCTORSHIP, *n.* وکالت *wakālat*, ریاست *riyāsat*.
PROCURABLE, *a.* میسر *muassar*, دستیاب *dastyāb*, یافتنی *yāftanī*.
PROCURATOR, *n.* وکیل *wakīl*, مباشر *mubāshir*, نایب *nāib*.
PROCURE, *vt.* میسر کردن *muyassar-k.*, بدست آوردن *dastyāb-k.*, ورزیدن *badast-ā*, ورزیدن *warzīdan*.
PROCUREMENT, *n.* تحصیل *tahsīl*, حصول *hūsul*.

PROCURER, *n.* vide PIMP.

PRODIGAL, *a.* مسرف *musrif*, مجذّر *mubazzir*, علف *mutlif*.

PRODIGAL, *n.* صاحب اسراف *āhibi israf*, اهل مجذّر *ahli mubazziri*.

PRODIGALITY, *n.* مجذّري *mubazziri*, اسراف *israf*.

PRODIGALLY, *ad.* مسرفانه *musrifāna*, مجذّر *mubazziran*.

PRODIGIOUS, *a.* عجیب *ājab*, عجیب *āzib*, —(big) بزرگ *buzurg*.

PRODIGY, *n.* عجیب *ājab*, العجائب *ājabu'l ājāyib*.

PRODUCE, *vt.* ظاهر کردن *bar-ā*, نمودن *zāhir-k.*, حاضر کردن *hāzir-k.*, نامودن *namūdan*, درمیان آوردن *dar miyān-ā*, پدید کردن *padīd-k.*, ظهور کردن *zuhūr-k.*, To produce flowers, شکفتن *shiguftan*. To produce fruit, نمر دادن *samr-d.*, وجود دادن *zāidan*.—(give birth) اثبات آوردن *wujūd-d.* To produce proof, ثابت کردن *sābit-k.*, ثابت *isbat-ā*.

PRODUCE, *n.* حاصل پیدایش *paidāyish*, محصول *hāsil*, ماحصول *mahsul*.—(emolument), نفع *naft*, فایده *fāyada*.

PRODUCIBLE, *a.* بر آورده شدنی *bar āwarda shudanī*.

PRODUCT, *n.* حاصل ضرب *hāsilizarb*.

PRODUCTION, *n.* پیدایش *paydāyish*, اثر *ijād*, اثر *asar*.—(literary composition) تصنیف *tasnif*, انشاء *inshā*.

PRODUCTIVE, *a.* مولد *muwallad*, حاصل *sar hāsil*.

PROEM, *n.* دیباچه *sar daftar*, سر دفتر *dībācha*.

PROFANATION, *n.* بی ادبی *bī adabī*, بی امتیازی *bī imtiyāzi*.

PROFANE, *a.* پاک *palid*, نا پاک *nāpāk*, ملحد *mulhid*, بی ادب *bī adab*.

PROFANE, *vt.* پاک کردن *palid-k.*, نا پاک کردن *nāpāk-k.*

PROFANELY, *ad.* بی ادبی *az bī adabī*, از نا پاک *az nā pākī*.

PROFESS, *vt., vi.* اقرار کردن *ikrār-k.*, دعوی کردن *daʿ-va-k.* To profess friendship, اظهار دوستی *izhāri dostī-k.* To profess veracity, صداقت پیشه شدن *sidad-kut peshā-sh.*

PROFESSEDLY, *ad.* ظاهر *zāhiran*.

PROFESSION, *n.* پیشه *peshā*, هنر *hunar*, بیان صنعت *sandt*.—(declaration) تدریس *bayān*, تدریس *tadrif*.

PROFESSIONAL, *a.* پیشه منسوب *peshā mansūb*, صنعت پزند *sandt paywand*.

PROFESSOR, *n.* مدرّس *mudarris*, معلم *muallim*.

PROFESSORSHIP, *n.* مدرّسی *ūhdai mudarrasī*.

PROFFER, *vt.* تواضع کردن *tawāzu-k.*, قصد کردن *kasd-k.*

PROFICIENCY, *n.* ترقی *tarakkī*, لیاقت *liyākat*, قابلیت *kābīliyat*.

PROFICIENT, *a.* واقف کار *wākifgār*, قابل صاحب *sāhibi tarakkī*, قابل *kābil*.

PROFILE, *n.* تصویر یک *nīm rū*, تصویر چشمی *taswīri yak chashmī*.

PROFIT, *n.* سود *sūd*, فایده *fāyada*, نفع *naft*, ترقی *tarakkī*, منفعت *manfiāt*.

PROFIT, *vt., vi.* یافتن *naft-y.*, سود حاصل گرفتن *sūd-y*, اندوختن *andūkhtan*.—(give advantage) سود دادن *tarakkī-b.* بخشدن *sūd-d.*—(make better) بهتر کردن *bakhtar-k.* خوبتر ساختن *khūbtar-s.*—(become better) خوبتر شدن *khūbtar-sh.* تعلیم گرفتن *tadlīm-g.*

PROFITABLE, *a.* سودمند *sūdmand*,
فایده بخش *fāyada bakhsh*.

PROFITABLENESS, *n.* فایده مندی
fāyada mandī, سودمند *sūdmandī*.

PROFITABLY, *ad.* با فایده *bā fāyada*,
مفیدانه *mufidāna*.

PROFITLESS, *a.* بی فایده *bī fāyada*,
بی ترقی *bī tarakkī*.

PROFLIGACY, *n.* فسق بدکاری *badkāri*, فسق
و فجور *fisk u fujūr*.

PROFLIGATE, *n.* حرامزاده *harāmzāda*,
نابکار *nābakār*, رند *rind*, بدکار *badkā*,
ناسق *fāsik*.

PROFOUND, *a.* عمیق *āmik* — (pene-
trating) فاضل *fāzil*, کامل *kāmīl*.

PROFOUND, *n.* (sea) بحر *bahr*.

PROFOUNDLY, *ad.* عمیقاً *āmikān* —
(in a most learned manner) بطور افضل
ba tauri afzal.

PROFOUNDNESS, PROFUNDITY, *n.*
(depth) عمق *āmik*, — (great knowledge)
کثرت اهل *kasratu'l ilm*.

PROFUSE, *a.* مبرز *mubazzar*, مسرف
musrif, فراوان *farāwān* Profuse style,
طویل *bayāni tūl u tavīl*.

PROFUSENESS, PROFUSION, *n.* اسراف
isrāf, مبرزی *mubazzarī*. — (abundance)
کثرت *barakat*, برکت *bisyārī*, بسیاری
kasrat.

PROGENY, *n.* نسل *nasl*, اولاد *aulād*,
خانندان *khāndān*, نسب *nasb*, اصل *asl*.

PROGNOSTICATE, *vt.* پیش گفتن *pesh-
g*, دلالت کردن *ghayb-n.*, غیب نمودن
dalālat-k., فال گفتن *fāl-g*.

PROGNOSTICATION, *n.* فال گوی *fālgūi*,
پیش گوی *pesh gūi*, غیب شناسی
ghayb shanāsi.

PROGNOSTICATOR, *n.* منجم *munajjim*,
فالگو *fāl gū*, رمال *rammāl*.

PROGRAMME, *n.* دستورالعمل *dasturu'l
amal*, فایده *kāima*.

PROGRESS, *n.* تدریج *taul-
rij*, رفار *raftār*, پیش *pesh*,
روش *rawish*. — (advancement in
knowledge) ترقی *tarakkī*, تعلیم *tadlīm*,
نادب *tādīb*. — (circuit, journey)
طواف *tawwāf*, سفر *safar*.

PROGRESS, *vi.* ترقی کردن *tarakkī-k.*,
سبقت گرفتن *sabkat-g*.

PROGRESSION *n.* پیش روی *pesh rawi*,
حساب سلسله جمع و (arithmetical)
hisābi silsilai jam'i u tafrik —
حساب سلسله ضرب و (geometrical)
hisābi silsilai zarb u taksīm.

PROGRESSIVE, PROGRESSIONAL, *a.*
پیش رو *pesh rawān* متقدم *mutakad-
dim*, متدرج *mutadarrij*.

PROGRESSIVELY, *ad.* بتدریج *ba tadrīj*,
درجه بدرجه *kulam ba kulam*,
درجه رفت رفت *daraja ba daraja*,
rafta rafta.

PROHIBIT, *vt.* منع کردن *man'i-k.*, باز
مابع *bāz-d.*, نهی کردن *nah'i-k.*,
منع و مزاحم شدن *mūn'i u muzāhim-sh*.

PROHIBITION, *n.* ممنوعیت *mumāniāt*,
نهی *nahī*, امتناع *imtinā*.

PROJECT, *vt., vi.* (contrive) تدبیر کردن
tadbīr-k., ایجاد *ijād-k.*, پیدا
paydā-n., اختراع کردن *ikhtrā-k.*,
— (cast forward) پیش انداختن *pesh-a.*,
بر آمدن *bar-ā*.

PROJECT, *n.* تدبیر *tadbīr*, ایجاد *ijād*,
پیش نهاده *pesh nihād*, عزم *azm*.

PROJECTILE, *a.* رمی *ramī*, اندازی
andāzi, متحرک *mutaharrik*.

PROJECTION, *n.* پیش اندازی *pesh
andāzi*, تدبیر *tadbīr*, پیش نهاده
pesh nihād. — (delineation) رسم *rasm*,
نقشه *naksha*.

PROJECTOR, *n.* موجد *mubdī*, موجد
mujid, مخترع *mukhtara*.

PROLATE, *a.* خارج *khārij*, ممدود *mam-dūd*.

PROLIFIC, *a.* کش *bacha kash*, رو *barūmand*, مژمر *musammir*.

PROLIX, *a.* دراز *darāz*, طول *tarwīl*.

PROLIXITY, *n.* طول کلام *darāzī, tūl kalām*.

PROLOGUE, *n.* تمهید *tumhīd*, مقدمه *mukaldama*, مطلع *dībācha*, *matlā*.

PROLONG, *vt.* دراز کردن *darāz k.*, طول *tarwīl-k.*, مدید کردن *madīd-k.*

PROLONGATION, *n.* امتداد *imtidād*, تطویل *tatwīl*, مد *madd*, درازی *darāzī*.

PROMENADE, *vi.* سیر کردن *sayr-k.*, تفریح کردن *tafarruj-k.*

PROMINENCE, *n.* ابرار *afraz*, رفعت *rafīd*, بزرگی *luzuryt*.

PROMINENT, *a.* مشهور *mashhūr*, رفیع *rafī*, ظاهر *paydā*, *zāhir*.

PROMINENTLY, *ad.* شرفانه *sharīfāna*, از روی امتیاز *az rūi imtiyāz*.

PROMISCUOUS, *a.* آمیخته *āmākhta*, *bī tud-bīr*, *bī imtiyāz*, *mushawwish*.

PROMISCUOUSLY, *ad.* با آمیزش *bā āmāzish*, از بی امتیاز *az bī imtiyāzī*, درهم *darham*, *barham*.

PROMISE, *n.* عهد *ahd*, پیمان *paymān*, اقرار *ikrār*, قول *kaul*. According to promise, حسب الموعود *hasbu'l mau'ūd*. The performance of a promise, وفا *wafā*. A promise breaker, *paymān shikan*, *bī wafā*. A breach of promise, *paymān shikanī*. To break a promise, وعده شکستن *waḍda-sh*.

PROMISE, *vt., vi.* وعده کردن *waḍda-k.*, عهد و پیمان *tadhkhud-s.*, ساختن اقرار *ahd u paymān-n.*, کردن *ikrār-k.*, قول دادن *kaul-d.*

PROMISING, *a.* عهد کنان *ahd kunān*, خوش مزاج *pukīza khūi*, *khush mizāj*, بخشنده *farrukh*, *bakht-yār*.

PROMISSORY, *a.* تضمین فرار داد *mu-tazaminna karārdād*, *ba wajai ikrār*.—(note) عهد نامه *ahd nāma*.

PROMONTORY, *n.* کوه *bīnī i kuh*, راس *rās*, انقباض *anfu'l jabal*.

PROMOTE, *vt.* (prefer) سرافراز کردن *sar farāz-k.*, *tarakkī-d.*, *afraštan*, *ardāshstan*.—(patronize) حمایت دادن *himāyat-d.*, *siyānat-k.* To promote any thing, بکار آوردن *ba kār-ā.*, *bajā* آوردن *bajā-ā.* To promote to dignity, منصب *ba martaba-b.*, *mansab-d.*

PROMOTER, *n.* کننده ترقی *tarakkī ku-nanda*, فضیلت ده *faẓīlat dah*.

PROMOTION, *n.* سر فرازی *sarfarāzī*, منصب *tarakkī*, ترقی *bartarī*, عالی *mansabi ālī*.

PROMPT, *a.* (ready) حاضر *hāzīr*, مهیا *muhayyī*, مستعد *mustaʿadd*.—(acute) تیز دست *tez dast*, *hūshyār*.

PROMPT, *vt.* تذکیر کردن *tazkīr-k.*, *tahrīk-k.*, ترغیب کردن *targhīb-k.*, یاد آوری کردن *yād āwarī-k.*

PROMPTER, *n.* یاد ده *yād dah*, مذكر *muzakkir*.

PROMPTITUDE, PROMPTNESS, *n.* تیز دستی *tez dastī*, *hūshyārī*, *chālākī*, *tadājil*.

PROMPTLY, *ad.* بزودی *ba zūdt*, علی الفور *ala'l faur*.

PROMULGATE, *vt.* شهرت دادن *shuhrat-d.*, *ishtihār-k.*, خبر دادن *khābar-d.*, ظاهر کردن *zāhir-k.*

PROMULGATION, *n.* اشتهار *ishtihār*, اظهار *izhār*, اعلام *ailām*.

PROMULGATOR, *n.* مشتھر *mushtahir*, اعلام کن *atlām kun*.

PRONE, *a.* مایل *māil*, راغب *rāghib*, فرو *farū rawān*, عطوف *dtūf*. Prone to anger, خشمناک *khashmnāk*, نیز *tez mizāj*.

PRONENESS, *n.* میل *mayl*, رغبت *raghibat*.

PRONG, *n.* شاخ *shākha*, چنگ *chang*.

PRONOUN, *n.* ضمیر *zamīr* (pl. ضمائر) — (demonstrative) اسم اشاره *ismi ishāra* — (relative) اسم موصول *ismi mausūl*. — (interrogative) اسم استیهام *ismi istihām*. — (indefinite) اسم تکمیر *ismi tankīr*. — (reflexive) ضمیر مشترک *zāmīri mushṭarik*. — (possessive) اسم اضافت *ismi izāfat*.

PRONOUNCE, *vt.* تلفظ کردن *talaffuz-k*, " ادا نمودن *adā-n*, ذکر کردن *zīkr-k*, To pronounce sentence, قضا کردن *kazā-k*, حکم دین فرودن *fatwa'-d*. To pronounce sentence of death, حکم دین فرودن *fatwa'-d*. To pronounce a speech, اکتراح کردن *iktirāh-k*.

PRONUNCIATION, *n.* تلفظ *talaffuz*, کلم *takallum*.

PROOF, *n.* اثبات *isbāt*, دلیل *dalīl*, حجت *hujjat*, برهان *burhān*. — (evidence) گواهی *garwāhī*, شهادت *shahādat*. A convincing or positive proof, دلیل برهانی *dalīli burhānī*. — (test, trial) امتحان *imtihān*, تجربه *tajrubat*, آزمایش *āzmāyish*. Without proof, بی ثبات *bī sibāt*, بی دلیل *bī dalīl*. Legal proofs, ادلة شرعیات *adillat sharīyat*. To produce proofs before a judge, احتجاج و انراز نمودن *ihtijāj u ibrāz-n*. A proof mark upon weights, gold, silver, &c., عیار *tyār*.

PROOFLESS, *a.* بی ثبات *bī sabāt*, بی دلیل *bīdalīl*, بلا حجت *bilā hujjat*.

PROP, *n.* پشت *pusht*, تکمیر *takya*, نمود *āmūd*.

PROP, *vt.* داندن *pushtī-d*, تکمیر *takya-k*, برپا داشتن *bar pā-d*.

PROPAGATE, *vt., vi.* جاری کردن *jārī-k*, مروج کردن *rāyij-k*, مروج کردن *muraw-waj-k*, تقویت ساختن *takwīyat-s*. — (increase) ازدیاد کردن *azdīyād-k*, افزایش نمودن *afzāyish-n*. — (generate) تولد کردن *tawāl-lud-k*, پیدایش *paydā-k*. To propagate religion انتشار دین کردن *intishāri dīn-k*.

PROPAGATION, *n.* (increase) زیادت *zīyādut*, (diffusing) انزونی *afzūnī*. — (generation) پیدایش *intishār*. — (generation) تولد *paydāyish*, تولد *tawallud*.

PROPAGATOR, *n.* والد *wālid*, مولد *murullid*. — (spreader) پاشنده *pāsh-andi*, مروج *murawij*.

PROPEL, *vt.* پیش راندن *pesh-r*, دفع نمودن *daft-n*.

PROPENSITY, *n.* میل *mail*, شوق *shauk*, آرزومندی *raghibat*, خاطر *khātir*, آرزومندی *arzūmandī*.

PROPER, *a.* (fit) لایق *lāyak*, مستوجب *mustājib*, موافق *murawāfak*. — (peculiar) خاص *khāss*, مخصوص *makhṣūs*. — (accurate) درست *durust*, اصلي *rāst*. — (natural, original) حقیقی *hakīkī*.

PROPERLY, *ad.* با مقام *lāyakāna*, به مناسبت *ba munāsabat*, از لیاقت *az layākat*, واجبا *wājiban*.

PROPERTY, *n.* 1. (peculiar quality) خصصت *khāṣṣyat*, وصف *wasf*, خاصیت *khāṣṣat*, صفت *sifat*. 2. (possession) ملک *milḳ*, تصرف *tasarruf*. 3. (goods) مال *māl* (pl. اموال).

- PROPHECY, *n.* غیب دانی *ghaybdānī*,
رمالی *rammālī*, فالگوی *fālgūī*.
- PROPHECY, *vt., vi.* غیب گفتن *ghayb-g*,
نبوت کردن *nabuwat-k.*
- PROPHET, *n.* پیغمبر *payghambar*, نبی
nabī, رسول *rasūl*.
- PROPHETESS, *n.* نبیه *nabīya*.
- PROPHETIC, *a.* نبوی *nabarwī*, پیغمبری
payghambarī.
- PROPINQUITY, *n.* قربت *karābat*, نزدیکی
nazdiki, قرب *qurb*.
- PROPTIATE, *vt.* مهربان کردن *mihrbān-k*,
خیر خواه *muwāfīk-k*, موافق کردن,
استغفار کردن *khayr khāk-s.*, ساختن
istighfār-k.
- PROPTIATION, *n.* مهربان سازی *mihrbān-
bān sāzī*, استغفار *istighfār*.
- PROPTIOUS, *a.* خیر *mihrbān*, مهربان
خواد *khayr khāh*, خجسته *khujasta*,
میسود *maymūn*, مسعود *masūd*.
- PROPTIOUSLY, *ad.* لطیفانه *latīfāna*,
با طور مهربانی *ba tauri mihrbānī*.
- PROPTIOUSNESS, *n.* مهربانی *mihrbānī*,
خیرخواهی *khayrkhāhī*, بخدیاری *bakh-
tiyārī*, شفقت *shafkat*.
- PROPORTION, *n.* مقدار *andāza*, مقدار
mikdār, تساو *muwāfakat*, موافقت
tasāwī, همواری *hamwārī*—(simple)
تناسب مفرد *tanāsibi mufrad*.—
(compound) تناسب مرکب *tanāsibi
murakkab*.
- PROPORTION, PROPORTIONATE, *vt.*
با اندازه *munāsabat-k.*, تناسبت کردن
موافق ساختن *bā andāza-s*, موافق
muwāfīk-s.
- PROPORTIONABLE, PROPORTION-
AL, PROPORTIONATE, PROPOR-
TIONED, *a.* موافق اندازه *muwāfīki
andāza*, مناسب *munāsib*, موافق
muwāfīk, هموار *hamwār*.
- PROPORTIONALLY, *ad.* با اندازه *bā
andāza*, با مناسبت *bā munāsabat*.
- PROPOSAL, PROPOSITION, *n.* عرض *arz*,
درخواست *suāl*, التماس *iltimās*, استدعا
dar khāst, مقدمه *istiduā*, mukad-
dama.—(design) قصد *kasd*, نیت
niyat, مراد *murād*. The proposition of a
syllogism, مقدمه *takdimat*.
- PROPOSE, PROPOUND, *vt., vi.* مقدمه
نمودن *mukaddamat-n.*, اقامت کردن
التماس *akāmat-k.*, عرض کردن *arz-k.*,
التماس *iltimās-k.*, سوال کردن *suāl-k.* To
propose to one-self, عزم کردن *āzm-k.*,
اراده کردن *irāda-k.*
- PROPOSER, PROPOUNDER, *n.* مقدم
mukaddim, سائل *sāil*, عارض *āriz*.
- PROPOSITION, *n.* مسأله *masala*, مقدمه
mukaddama, عرض *arz*.—(of Euclid)
تحریر اقلیدس *tahrīri uklidas*,
- PROPRIETARY, *a.* مالکانه *mālikāna*.
- PROPRIETOR, PROPRIETARY, *n.*
مالک *mālik*, صاحب مال *sāhibi māl*.
- PROPRIETY, *n.* شایستگی *liyākat*, لیاقت
shāyistagī, سزاواری *sazāwārī*, مناسبت
munāsabat.
- PROROGATION, *n.* توقف *tarwakkuḥ*,
تأویل *imtidād*, تطویل *tatwīl*.
- PROROGUE, *vt.* توقف کردن *mokūf-k.*,
تطویل ساختن *imtidād-k.*, تأویل کردن
tatwīl-s., تعطیل کردن *tātīl-k.*
- PROSAIC, *a.* نثر منسوب *nasr mansūb*,
نثری *nasrī*.
- PROSCRIBE, *vt.* منع کردن *manī-k.*, نفی
مردود کردن *mandūd-k.*, نافی کردن
nafī-k.
- PROSE, *vi.* نثر گفتن *nasr-g.*
- PROSE, *n.* کلام نثر *nasr*, منظوم
kalāmi mansūr. Prose writer, نثر نویس
nasr nawīs.
- PROSECUTE, *vt., vi.* کردن استعمار

istimrār-k., بجا آوردن *bajā-ā.*—(pursue) پیروی کردن *taḍkub-k.*, پیروی کردن *payravī-k.* To prosecute a design, نیت استعمار کردن *niat istimrār-k.* To prosecute at law, داد خواستن *dād-kh.*, متهم داشتن *mutahhim-d.*

PROSECUTION, *n* (pursuit) پیروی *payrawī*, تعقيب *taḍkub* —(persevering to carry on) استمرار *istimrār*, مداومت *mudāwamat*. A legal prosecution, داد خواهی *dādāwā*, دادخواست *dād khāsh*, داد رسی *muākhaza*, داد درستی *dād drasī*.

PROSECUTOR, *n* داد خواه *dād khāh*, مدعی *muddā*, فرادای *faryādī*.

PROSELYTE, *n.* نو دین *nau dīn*, عربد *murīd*, معتقد *muātzkid*.

PROSODY, *n* علم عروض *ilmi ārūz*, میزان شعر *mīzāni shāir*.

PROSPECT, *n.* (view, sight) منظر *manzar*.—(distant view) دید افد نظر *baīdu'l manzar*—(a place which affords an extensive view) دید گاه *dīd gāh*, منظر ت *manzarat*—(anything hoped or looked for) چشم داشت *chashm dāsh*, انتظار *intizār*.

PROSPECT, *n.* (expectation) امید *umed*, نکیه *takiya*.—(view) منظر *manazar*.—(face) نقش *naksha*—(anticipation) پیش اندیشی *pesh andishī*.

PROSPECTIVE, *a.* منتظر *muntazir*, آینده *āyanda*.

PROSPECTUS, *n.* تفسیل *tafsīl*, تعریف *tadrīf*, نمونه *namūna*.

PROSPER, *vt. vi.* بختیار کردن *bakhtyār-k.*, خوش بهره مند کردن *bahramand-k.*, خوش کردن *khush-k.*, سعادت مند کردن *saādat-mand-k.*, فرخنده کردن *farkhanda-k.*—(to be happy or successful) بختیار شدن *bakhtyār-sh.*, فیروز گشتن *fīrūz-g.*

PROSPERITY, *n* بختیاری *bakhtyārī*, سعادت نمندی *bahramandī*, سعادت مندگی *saādat-mandī*, فیروز مندی *fīrūz-mandī*, نیک بختی *nek bakhtī*, بختیاری *bakhtyārī*, اقبال *ikhāl*, برکت *barakat*, نعمت *maḍmat*, فلاح *fulāh*.

PROSPEROUS, *a.* بختیار *bakhtyār*, مبارک *mubārak*, بهره مند *bahramand*, سعادت مند *saādat-mand*, فیروز *fīrūz*.

PROSPEROUSLY, *adv.* بختیارانه *bakhtyārānā*, مقبالانه *bā ikhāl*, mukbilānā.

PROSTITUTE, *vt.* رسوائی نمودن *ruswāī-n*, ذلالت *fazīhat-k.*, خوار کردن *zālāt-k.*, خوار کردن *khārī-k.*

PROSTITUTE, *n.* فاحشه *rūspī*, روسپی *fāhisha*, جاف *jāf*, کلبه *kalba*.

PROSTITUTION, *n* فاحشه *fazīhat*, رسوائی *ruswāī*, کلبه گری *kalba garī*.

PROSTRATE, *a.* سبجود *ba sajjūd*, صریح *surīḥ*.

PROSTRATE, *vt.* سجده کردن *si jda-k.*, سر بر زمین نهادن *sar bar zamīn-n.*, افتادن *uftādan*.

PROSTRATION, *n.* سجده *sijda*, سبجود *sujūd*.

PROTECT, *vt.* حمایت دادن *hināyat-d.*, پناه دادن *panāh-d.*, پشتی دادن *pushtī-d.*, نگاه بانی *hifāzat-k.*, دستگیری کردن *nigāhbānī-k.*, دستگیری *dastyārī-k.*

PROTECTION, *n* حمایت *himāyat*, پناه *panāh*, پشتی *pushtī*, نگاهبانی *nigāhbānī*, دستگیری *dastgīrī*, حفاظت *hifāzat*.

PROTECTOR, *n.* نگاهبان *nigāhbān*, فربادر *hāris*, حارس *faryādras*, پناه *panāh*, پشت *pusht*.

PROTEGE, *n.* پرورده *murabbī*, پرورده *parwarda*.

PROTEST, *vt., vi.* اقرار کردن *ikrār-k.*, بحث و مطالبه نمودن *mutālaba-n.*, اعتراض کردن *balas u īrād-g.*, اقرار کردن *ītirāz-k.*

PROTEST, PROTESTATION, *n.* اقرار *ikrār*, اشتیاد *ishtihād*, اندازءاء *andāz* *nāma*, اعتراض *ītirāz*.

PROTESTER, *n.* مقرر *mukir*, اعلام ده *ilām dah*.

PROTHONOTARY, *n.* دفتر دار *daftar dār*, میر مهر *mīri muharrir*.

PROTRACT, *vt.* دراز کشیدن *darāz-k.*, تا خیر *der-k.*, دیر کردن *tūl-k.*, طول کردن *tā khīr-k.*, درنگ کردن *dirang-k*.

PROTRACTION, *n.* دیر *tākhīr*, دیر *derī*.

PROTRUDE, *vt.* پیش راندن *pesh-r.*, پیش آمدن *pesh-ā*.

PROTRUSION, *n.* پیش رانی *pesh rānī*, دفع *dafʿ*.

PROTUBERANCE, *n.* آهاس *waram*, ورم *āmās*, افراز *afrāz*, بلندی *bulandī*.

PROTUBERANT, *a.* ورمی *afrāz*, افراز *waramī*.

PROTUBERATE, *vi.* ورم شدن *waram-sh.*, افراز نمودن *afrāz-n.*

PROUD, *a.* مغرور *mutakabbir*, گردنکش *khudbīn*, خودبین *maghrūr*, *gardankash*. To be proud, بودن مغرور *maghrūr-b.*

PROUDLY, *ad.* مغرورانه *maghrūran*, از خود بینی *mutakabbirāna*, *az khud bīnī*.

PROVE, *vt., vi.* ثابت کردن *sābit-k.*, اثبات نمودن *gawāhī-d.*, دلائل برهان دادن *dalīli burhān-d.*, امتحان کردن *imtihān-k.*, واقع آزمون *āzmūdan*.—(happen) واقع شدن *wāqī-sh.*, افتادن *uftādan*.—(be-

come) شدن *shudan*, گشتن *gashtan*.— (find by experience) از و توف یافتن *az wukūf-y.*, از تجربه در یافتن *az tajaribat dar-y.*

PROVEABLE, *a.* اثبات نابل *kābili isbāt*, ممکن دلائل برهان *dalīli burhān*, ممکن تجربه *mumkīni tajribat*.

PROVENDER, *n.* خوراک *kūt*, قوت *khoraḳ*.

PROVERB, *n.* مثل *masal*, (pl. امثال) *zarbu'l masal*.

PROVERB, *vt.* مثل گفتن *masal-g.*

PROVERBIAL, *a.* مثل *masali*, لایق *lāyaki masal*.

PROVERBIALLY, *ad.* از مثل *az masal*, بطرز نمذیل *ba tarzi tamsīl*.

PROVIDE, *vt., vi.* تیار کردن *tayyār-k.*, مهیا کردن *muhyyā-k.*, To provide necessaries, به دای *amādan*, تدارک کردن *mukimmāt pardāzī-k.*, To provide against, لوازم نمودن *tadāruki lawāzim-n.*, To provide against, بصیرت نمودن *basīrat-n.*—(stipulate) شرط کردن *shart-k.*

PROVIDENCE, *n.* پروردگار *parwardīgār*, عاقبت *khudā*.—(foresight) خدا *ākibat-andīshī*, بصیرت *basīrat*.

PROVIDENT, *a.* دور اندیش *dūr andīsh*, عاقل *ākīl*, کار ساز *kār sāz*.

PROVIDENTIAL, *a.* قدرتی *ilāhī*, انعامی *ittifāqī*, *kudrat paywand*.

PROVIDENTIALLY, *ad.* از فضل خدا *az faḍli khudā*.

PROVIDENTLY, *ad.* بصیرت *bā basīrat*, از عاقبت اندیشی *az ākibat andīshī*, عاقلانه *ākīlāna*.

PROVINCE, *n.* کشور *kishwar*, ولایت *wilāyat*, دیار *diyār*.—(duty, office) کار *kār*, خدمت *khidmat*, عهد *uhdah*.

PROVINCIAL, *a.* ساکن بلد *sāktini balad*, ولایت منسوب *wilāyat mansūb*.

- PROVISION** *n.* (food) خوراک *khurāk*, خوردنی *khurdanī*, ذخیره *zakhīra*, توشه *tūsha*.—(providing beforehand) تیار *tayyārī*, تدارک *tadārūk*.—(stipulation) عهده و پیمان *ahd u paymān*, شرط *shart*.
- PROVISIONAL**, *a.* شرطی *shartī*, مشروط *mashrūt*.
- PROVISIONALLY**, *ad.* با شرط *bā shart*, موقتاً *muwaqqatān*.
- PROVISO**, *n.* شرط *shart*, پیمان *paymān*, عقد *akd*, اقرار *ikrār*.
- PROVOCATION**, *n.* تحریک *tahrīk*, تحریز *tahrīz*, غضب انگیزی *ghazab angīzī*, غصه *ghussa*.
- PROVOCATIVE**, *a.* شہوت انگیز *shahwat angīz*, محرک *muharrīk*.
- PROVOKE**, *vt.* خشمناک کردن *khashm-nāk-k.*, طعن و ذم گفتن *taḍn u zamm-g.*, نهر انگیزختن *kahr-a*.—(promote) بکار آوردن *bā kār-ā*, پرداختن *pardākhtan*.
- PROVOKER**, *n.* فہر انگیز *kahr angīz*, محرک *muharrīk*.
- PROVOST**, *n.* سردار مدرسه *hākīm*, سردار مدرسا *sardāri madrasa*.
- PROW**, *n.* راس العہاز *rāsu'l jehāz*.
- PROWESS**, *n.* مردانگی *mardānagī*, بہادری *bahāderī*, شجاعت *shujāḍat*, دلیری *delerī*.
- PROWL**, *vi.* شکار کردن *shikār-k.*, پنهان شدن *pinhān-sh.*
- PROXIMATE**, *a.* نزدیک *nazdīk*, قریب *karīb*, متاعل *mutassīl*.
- PROXIMITY**, *n.* نزدیکی *nazdīkī*, قریب *takrīb*, قربت *kurbat*.
- PROXY**, *n.* وکالت نامہ *ḥwazī*, وکیل *wakīl*, وکالت نامہ *kālat nāma*.
- PRUDENCE**, *n.* بصیرت *imtiyāz*, بصیرت *basīrat*, ہوشیاری *hūshyārī*, زیرکی *zīrakī*, دانہ *dānīsh*, ہوشمند *hūshmandī*.
- PRUDENT, PRUDENTIAL**, *a.* صاحب بصیرت *sāhibi basīrat*, خردمند *khīrad-mand*, دان *dān*.
- PRUDENTLY, PRUDENTIALY**, *ad.* ہوشیارانہ *hūshyārāna*, با تدبیر *bā tad-bīr*, عاقلانہ *ākīlāna*.
- PRUNE**, *n.* آلوئی ہکارا *ālūi bukhārā*.
- PRUNE**, *vt.* تراشیدن *burīdan*, تراشیدن *tarā-shīdan*, خطاب کردن *hitāb-k.*
- PRAY**, *vi.* تہجسس کردن *tajassus-k.*, چشم داشتن *jāsūsī-k.*, چاشم *chashm-d.* نظر کردن *nazar-k.*
- PSALM**, *n.* زبور *zabūr*, زمر *zamar*.
- PUBERTY**, *n.* رسیدگی *rasīdagī*, بلوغ *bulūgh*. To arrive at the age of puberty, بالغ شدن *bāligh-sh.*
- PUBLIC**, *a.* عمومی *āmūmī*, عام *āmm*, مشہور *mashhūr*, ظاہر *zāhīr*. Public business, امور دولت *umūrī daulat*. The public treasury, خزانہ عام *khaẓānai āmm*. Public burdens, تکالیف عرفیت *takālfi ʿarfīyat*. Public prayers, دعا *duā*, نماز *namāz*. Public works, اعمال *ʿamāl*, عوامی *āmālī ʿarfīya*.
- PUBLIC**, *n.* ملت *millat*, قوم *kaum*, رعایا *raʿīyā u barāyā*, عام *āmm*. To make public, افشا کردن *ifshār-k.*, اشتہار *ishtiḥār-d*.
- PUBLICATION**, *n.* افشا *ishtiḥār*, تصدیف *ifshā*. The publication of a book, تصدیف *tasnīf*, تالیف *tālīf*.
- PUBLICLY**, *ad.* آشکارہ *zāhīran*, آشکارہ *āshkāra*.
- PUBLISH**, *vt.* شہرت *zāhīr-k.*, آشکارہ *āshkāra-k.* کردن *shukrat-k.*, افشا کردن *ifshā-k.*, فاش کردن *fāsh-k.*, اشتہار دادن *ishtiḥār-d*.
- PUBLISHER**, *n.* آشکارہ کنندہ *āshkāra kunanda*.—(of a book) مصنف *mus-annif*, طابع *tabbā*.

PUCKER, *vt.* چپ کردن *pur chīn-k.*

PUDDING, *n.* شیرینی *shīrīnī.*

PUDDLE, *vt.* گل آلود کردن *ālūdun* گل آلودگی *gil ālūd-k.*

PUDDLE, *n.* آبگیر *ābgīr*, برکه *birka.*

PUERILE, *a.* پسران *pisarī*, کودکی *kūdakī*, طفلی *tiftī.*

PUERILITY, *n.* پادانی *bachayī*, نادانی *nādānī.*

PUFF, *n.* پف *puf*, نفخت *nafakhat.*

PUFF, *vt., vi.* نفخت *puf-d*, نفخت *nafakhat-z.* To puff and blow, زدن *tez dam-z.* To puff up, *bā rih par-k.*—(swell with pride) مغرور کردن *maghrūr-k.*—(swell with praise) ستایش سرفراز کردن *az silāyish sar afrāz-k.* زیادد *ziyādu tadrīf-k.* تعریف کردن

PUFFY, *a.* پرهرا *pur harwā*, پاد *bādī.*

PUGH, *interj.* واه *wāh*, اه *ah.*

PUGNACIOUS, *a.* جنگجو *jangjū.*

PUISNE, *a.* کوچک *kūchak*, صغیر *saghīr.*

PUISSANCE, *n.* قوت *kuwat*, زور *zūr.*

PULL, *vt., vi.* کشیدن *kashīdan*, جذب *jazb-k.*—(gather) چیدن *chīdan.* To pull up, برکندن *bar-k.* To pull down, تحریب کردن *takhrīb-k.* To pull back, باز کشیدن *bāz-k.* To pull out, کندن *kandan.*

PULLER, *n.* جاذب *jāzib*, کشنده *kashandā.*

PULLET, *n.* چوزۀ *chūza*, چواچه *churwācha.*

PULLEY, *n.* چرخ *charikh*, قامت *kāmat.*

A block of pullies, قحطت *kahdat.*

The axle of a pulley, میرو *mirwad.*

PULMONIC, *a.* شخار منسوب *shakhār mansūb.*

PULP, *n.* مغز *maghiz*, لب *lubb.*

PULPIT, *n.* منبر *mimbar* (مخابر *pl.*). Pulpit oratory, واعظ *watiz*, خطیب *khatīb.*

PULPY, *a.* مغزدار *maghiz dār*, نرم *narm.*

PULSATION, *n.* جنبش *jumbish*, حرکت *harakkat*, نبض *nalza* An interval between two pulsations, جینین *jaynīn.*

PULSE, *n.* نبض *nabz* One stroke of the pulse, نبضت *nabzat.* To beat as the pulse, نبضان *nabazān-k.* The motion of the pulse, نبض *nabz.* To feel the pulse, نبض دیدن *nabz-d.*, نبض *nabzgīr-sh.* گیر شدن

PULVERIZABLE, *a.* ممکن السحق *mumkinu'ssahk.*

PULVERIZE, *vt.* سحق کردن *sahk-k.*, ریزه کردن *rīza-k.*

PUMP, *n.* مغرقت *mighrafat*, طوایف *tūl-amba*, آب کش *āb kasha.*

PUMPKIN, *n.* کدو *kūdū.*

PUN, *n.* لطیفه *zarbī masal*, ضربه *latīfa*, بذله *bazla*, ذوالمعدن *zū madīn-ayn.*

PUN, *vi.* لطیفه گفتن *bazla-k.*, بذله گفتن *latīfa-g.*

PUNCH, *vt.* سوراخ کردن *sūrākh-k.*

PUNCH *n.* درفش *miskat*, منقش *dirafsh.* —(drink) مشروب نوشیدن *mashrūbi noshīn.*

PUNCTUAL, *a.* بوقت *ba wakt*, راست *rāst* *bā wakt*, صحیح *sahīh.*

PUNCTUALITY, *n.* صدق *rāstī*, راستی *sīdk.*

PUNCTUALLY, *ad.* با دقت *bā dikkat*, معین *bīl wakt*, بالوقت *muyyīn.*

PUNCTURE, *n.* سوراخ *sūrākh.*

PUNGENCY, *n.* حدت *hiddat*, تیزی *tezī.*

PUNGENT, *a.* تیز *tez*, حد *hadd*, تند *tund.*

PUNISH, *vt.* سیاست کردن *siyāsāt-k.*, عقوبت کردن *sazā-d.*, سزا دادن *taāzīb-k.* تعذیب کردن

PUNISHABLE, *a.* قابل عقوبت *kābīlī*, سزاوار سیاست *sazāwārī siyāsāt.*

PUNISHMENT, *n.* سیاست *siyāsat*, سزا *saẓā*, عقوبت *ʾikūbat*, سرزنش *sar zanish*, نذیب *tambih*.

PUNKAH, *n.* باد کش *bād kash*, مروح *mirvaha*.

PUNY, *a.* کوچک *kūchak*, خورده *khurd*.

PUP, *n.* بچه *bacha*, سگ *bacha sag*.

PUP, *vi.* بچه وضع کردن *bacha waz-k*.

PUPIL, *n.* 1. (apple of the eye) حدقه *hadaka*, مردمک چشم *mardumaki chashm*. 2. (a scholar) شاگرد *shāgird*, مرید *murīd*, تلمیذ *talmīz*.

PUPILAGE, *n.* مربوبی *shāgirdī*, شاگردی *murīdī*.

PUPPET, *n.* تامور *tāmūr*, لعبت *ladbat*. —(person) مطیع *mutīd*.

PUPPY, *n.* سگچه *sagcha*, کایب *kalīb*.

PURBLIND, *a.* کورانه نظر *shabkūr*, کورانه *kūtāh nazar*.

PURCHASABLE, *a.* قابل خرید *kābili kharīd*, ممکن اشترا *mumkini ishtirā*.

PURCHASE, *vt.* خریدن *kharīdan*, اشترا *ishtirā-k* کردن.

PURCHASE, PURCHASING, *n.* خرید *kharīd*, اشترا *ishtirā*.

PURCHASER, *n.* مشتری *mushtarī*, خریدار *kharīdār*.

PURE, *a.* 1. (clear, limpid) صاف *sāf*, پاک *pāk*, زلال *zulāl*, شفاف *shaffāf*. 2. (not dirty) صاف *sāf*, پاک *pāk*. 3. (unmixed) خالص *bīāmīzish*, پاکیزه *khālīs*. 4. (innocent, chaste) پاکیزه *pakīza*, پاکدامن *pākdāman*, پارسا *pārsā*. —(sincere of heart) صاف دل *sāfdīl*, شراب *mukhlīs*. Pure wine, شراب ناب *sharābī nāb*. Purer, Purest, اطهر *at-har*, اخلاص *akhlās*.

PURELY, *ad.* با پاکي *sāfāna*, با *pākī*, خالصا *khālīsan*. —(merely) محض *mahz*, صرف *sarf*.

PURENESS, PURITY, *n.* پاکي *pākī*, اخلاص *safāi*, سادگي *sādagī*, *ikhhlās*, طهارت *parhīzī*, *tāhārat*. Purity of heart, خاطر *ikhhlāsi khātar*.

PURGATION, *n.* مطهر *safā*, *mutāhīr*, جریان شکم *shikam jāri*, جریانی شکم *jīryāni shikam*.

PURGATIVE, *n.* مسهل *mus-hīl*.

PURGATORY, *n.* اعراف *ārāf*.

PURGE, *n.* جلاب *jullāb*, دواب مسهل *dawāi mus-hīl*.

PURGE, *vt., vi.* پاک کردن *pāk-k.*, صاف کردن *sāf-k.*, شکم رانی کردن *shikam rāni-k*.

PURIFICATION, *n.* پاک سازی *pāk sāzī*, تطهیر *tat hīr*.

PURIFICATIVE, *a.* صاف کننده *safā bakhsh*, ساز *masafā*, پاک ساز *pāk sāz*.

PURIFY, *vt., vi.* صاف کردن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-k.*, تقدس کردن *takaddus-k*, طهارت کردن *tahārat-k*. —(to become pure) پاک شدن *sāf-sh.*, گشتن *pāk-g*.

PURLOIN, *vt., vi.* دزدیدن *duzdīdan*, خیانت کردن *khiyānat-k*.

PURPLE, *a.* ارغوانی *argharwānī*, قرمز *kirmazī*.

PURPORT, *n.* نتیجه *maḍnī*, کلام *natiḥai kalām*, مقصود *maksūd*, مضمون *mazmūn*.

PURPORT, *vt.* معنی داشتن *maḍnī-d.*, نتیجه نمودن *natiḥa-n*.

PURPOSE, *n.* قصد *kasd*, اراده *irāda*, مراد *murād*, مقصود *maksūd*, مطلب *matlab*. —(consequence) نتیجه *natiḥa*.

PURPOSE, *vt., vi.* اراده داشتن *irāda-d.*, عزم کردن *azm-k*.

PURPOSELY, *ad.* ديدنه و دانسته *dīda u*

dānistā, بالصدق *bil kasd*, قصد *kasdan*,
 غرض *bā gharaz*.
 PURR, *vi.* خر خر *harīr-k.*, هر بر کردن
khar khar-k.
 PURSE, *n.* خربطه *surrah*, کیسه *kīsa*,
kharīta.
 PURSE, *vt.* در کیسه نهادن *dar kīsa-n.*
 PURSLANE, *n.* بقلة الحما *kharfa*, خرفه
baklatu'l hanūkā
 PURSUANCE, *n.* تعقب *istinrār*, استمرار
taḍkub, پی *pay*. In pursuance of,
 وافی *muwāfik*, بحسب *ba hasb*.
 PURSUANT, *a.* حسب *muwāfik*, موافق
hasb, مطابق *mutābik*. Pursuant to the
 signal, حسب الإشارة *hasbu'l ishāra*
 Pursuant to promise, حسب المأور
hasbu'l mānūr.
 PURSUE, *vt., vi.* در پی رفتن *pas-r.*, پیس رفتن
dar paya-r., تعاقب رفتن *taḍkub-r.*,
 پیروی کردن *payaravī-k.*—(prosecute
 with perseverance) استمرار کردن *isti-*
mrār-k.—(prosecute legally) داد
 خواستن *dād-kh.*
 PURSUER, *n.* متعاقب *mutaḍkub*.—
 (hunter) شکار *shikār*.—(prosecutor)
 داد *dād khāh*.
 PURSUIT, *n.* پیروی *taḍkub*, تعاقب
payaravī. 2. (endeavour) کوشش
koshish, جهد *jehd*, سعی *saī*.
 PURULENCE, *n.* ریم *rīm*, موده *māddu*.
 PURVEY, *vt., vi.* ندارک خوردنی کردن
tadāruki khurdanī-k., حاضر کردن
hāzir k.—(buy provisions) خوردنی
 اشترا کردن *khurdanī ishtirā-k.*
 PURVEYANCE, *n.* ندارک خوردنی
tadāruki khurdanī, آمدان طعم *āmā-*
dani taḍma.
 PURVEYOR, *n.* توشه گیر *tūsha-gīr*,
 تدارک خوردنی کننده *tadāruki khur-*
danī kunanda.

PUSH, *vt., vi.* راندن *rāndan*, دافع کردن
daft-k., تسویق کردن *taswīk-k.* To push
 back or away, رد کردن *radd-k.*, دافع
 کردن *daft-k.* To push or press forward,
 بزور پیش رفتن *bazūr pesh-r.*
 PUSH, *n.* راندگی *rāndagi*, دافع *daft*.—
 (attack) حمل *hamala*, هجوم *hujūm*.—
 (an effort) سعی *saī*, کوشش *kūshish*.—
 (emergence) سر گذشت *sar guzasht*,
 اندضا *iktizā*.
 PUSS, *n.* پوشک *pushak*, گرد *gurba*.
 PUSTULE, *n.* آبله *ābila*, دانه *dāna*.
 PUT, *vt.* نهادن *nihādan*, داشتن *dāshtan*,
 نصب ساختن *wazt-k.*, نشاندن *nash-*
s., نشانیدن *nishāndan*. 1. To put
 aside, برطرف کردن *bartaraf-k.* 2. To
 put down, (confound) آشفته کردن
āshufta-k.—(degrade) معزول کردن
ma'ā-ul-k.—(confute) رد کلام کردن
raddi kalām-k. 3. To put forth (ex-
 tend) دراز نمودن *darāz-n.*—(sprout)
 کوشش نمودن *shiguftan*—(exert) کوشش
kushish-n.—(propose) عرض کردن *arz-k.*
 4. To put in, ادخال ساختن *idkhāl-s.*
 —(interpose) درمیان آمدن *darmiyān-*
ā. To put in practice, بکار آوردن
ba kār-ā, بجا آوردن *bajā-ā.* To put
 in a claim, طلب ساختن *talab-s.*
 To put into
 port, بندر رفتن *dar bandar-r.* 5. To
 put by (turn off), برطرف نهادن *birāh-k.*
 6. To put off (lay aside) دافع الوتقی
bar taraf-n.—(procrastinate) تاخیر
dafti w'l wakti-k.—(defer) ترک
 نمودن *tākhīr-n.*—(discard) از سنار رحلت
tark-k.—(put to sea) از سنار
 کردن *az sinār rahlat-k.* 7. To put
 on, لباس شدن *libās-p.*, لباس
malbas shudan.—(assume an air of
 consequence) سر در هوا داشتن *sar dar*

hawā-l.—(proceed briskly) نیز رفتن *tez-r.*

8. To put over (prefer) مقدم کردن *mukaddam-k*

—(sail across a river) عبور دریا رفتن *ūbūrī daryā-r.*

9. To put out, نشان دادن *itfā-k*, آتش *nishāndan.*

To put out a fire, آتش نشان دادن *ātish-n.*—(publish) آشنه‌ار کردن *ishtiār-k.*

—(disconcert) آشفتن *āshuftan.*

To put to death, قتل کردن *kāt-k.*

فرهم *kushtan* To put together, فراهم کردن *farāham-ā.*

جمع کردن *jamt-k*

To put up to sale, مدیعی کردن *mabīd-k.*

طالب خدمت شدن *tālābi khidmat-sh.*

10. To put upon (impose) فریفتن *farīftan.*

غدر کردن *ghadr-k.*

To put a question, سوال کردن *suāl-k.*

PUTREFACTION, PUTRESCENCE

PUTRIDNESS, *n.* گندیدگی *gandīdagī.*

عفونت *āfūnat.* بوسیدگی *būsīdagī.*

PUTREFY, *vt., vi.* گدبدن *gandīdan.*

بوسیدن *būsīdan.* متعفن ساختن *muta'afun-s.*

PUTRID, *a.* گنده *gandī.* بد بو *baul bū.*

PUZZLE, *vt., vi.* حیران کردن *hayrān-k.*

آشفتن *parīshān-k.* پریشان کردن *āshuftan.*

PUZZLE, *n.* رمز *ramz.* معما *mu'ammā.*

پریشان *parīshān.* حیران *hayrān.*

PUZZLING, *n.* مشکل *mushkil.* حیرت *hayrat āfzā.*

PYRAMID, *n.* هرم *haram (pl. اهرام).*

مینار *mīnār.*

Q.

QUACK, *vi.* لاف زدن *lāf-z.*

QUACK, *n.* لاف زدن *lāf zan.* پارول *pārūla.*

نیم حکیم *nīm hakīm.*

QUACKERY, *n.* خود فروشی *khud farūshī.*

QUADRANGLE, *n.* چهار گوش *chēhār gūsha.*

شکل مربع *shukli murabbi.*

QUADRANGULAR, *a.* مربع *murabbi.*

چهار گوشه دار *chēhār gūsha dār.*

To make quadrangular, مربع کردن *murabbi-k.*

QUADRANT, *n.* ربع *rab'.* ربع دایره *rab' dāyura.*

QUADRATE, *vi.* متناسب شدن *munāsab-sh.*

لایق بودن *lāyak b.*

QUADRENNIAL, *a.* چهار ساله *chēhār sāla.*

QUADRILATERAL, *a.* مربع *murabbi.*

QUADRILITERAL, *a.* رباعی *rubāi.*

QUADRUPED, *a.* چهارپایه *chēhār pāya.*

حیوان *haywān.* ستور *satūr.*

QUADRUPLE, *a.* چهار تا *chēhār tā.*

چهار چند *chēhār chand.*

QUAFF, *vt., vi.* آشامیدن *āshāmīdan.*

نوشیدن *noshīdan.*

QUAIL, *n.* سمانی *sumānī.* سلوا *salva.*

QUAINI, *a.* نازک *nāzūk.* تاریک *bārīk.*

QUAINTLY, *adv.* با دقت *bā dikkat.*

لطیفانه *latīfāna.* - (neatly) عجیبانه *ajībāna.*

QUAKE, *vi.* لرزیدن *larzīdan.* جندبیدن *jumbīdan.*

تپیدن *tapīdan.*

QUAKE, QUAKING, *n.* لرزه *larza.*

ریش *jumbish.* جنبش *āsha.*

QUALIFICATION, *n.* وصف *wasf.* (pl. اوصاف *liyākat.*)

صفت *sifat.* هذر *hunar.* فصل *fazl.*

QUALIFIED, *a.* سزاوار *sazāwār.* لایق *lāyak.*

QUALIFY, *vt., vi.* (make fit for anything) سزاوار نهودن *munāsib-k.*

سزاوار نهودن *sazāwār-n.* پرداختن *pardākhtan.*—

(modify, regulate) راست کردن *rāst-k.*

انتظام کردن *durust-k.*

معتدل کردن *intizām-k.*—(moderate) *mu'dadil-k.*

QUALITY, *n.* 1. (property) خاصیت *khasīyat*, سیرت *sīrat*, طبع *tabʿ*, وصف *wasf*, نهد *niḥād*, 2. (disposition) مزاج *mizāj*, منوال *minwāl*, خو *khū*. 3. (rank) درجه *daraja*, منزلت *manzalat*, جاه *jāh*.

QUALM, *n.* غشیان *ghashyān*.

QUALMISH, *a.* اهل غشیت *ahl-i ghashyat*.

QUANTITY, *n.* مقدار *mikdār*, چندی *chandi*, اندازه *andāza*, قدر *kadr*. A great quantity, کثرت *ziyādati*, زیادتی *kasrat*. A small quantity, شملت *shamat*, مقدار قلیل *mikdār-i kalil*.

QUANTUM, *n.* جملة *jumla*, مقدار *mikdār*.

QUARANTINE, *n.* منع *manʿ*, حبس *habs*.

QUARREL, *n.* مناقش *kazīya*, فضیه *munākasha*, نزاع *nizā*, خصوصیت *khū-sūmat*, بحث *bahs*.

QUARREL, *vi.* مناقش کردن *munākasha-k.*, ستیزیدن *munāzadt-k.*, منازعت کردن *sitizidan*, نزاع کردن *nizāt-k.*, خصوصیت کردن *khusūmat-k.*

QUARRELSOME, *a.* ستیزه جو *sitiza-jū*, جنگ جو *jung jū*.

QUARRY, *n.* سنگ کان *kāni sang*, معدن الحجر *māḍin u'l hajar*.

QUART, *n.* نکت اسار *yak asār*.

QUARTAN, *n.* حمای مربع *hamāya murabbi*.

QUARTER, *n.* 1. (fourth part) ربع *rubʿ*, چهاریک *chēhār yak*. 2. (region) ضلع *zill*, کشور *kishwar*, دیار *diyār*. The quarter of a city, محله *mahalla* (pl. محلات). From every quarter, از هر (محلات) *az har jānib*. Soldiers' quarters, لشکرگاه *lashkar gāh*. Quarter of an hour, ربع ساعت *rubʿ sāʿat*. To give quarter, پناه دادن *amān-d.*, پناه دادن *panāh-d.*

QUARTER, *vt., vi.* چهار حصه کردن *chēhār hissa-k.*, مسکن دادن *maskan-d.*

QUARTERLY, *a.* چهار پاره *chēhār pāra*, ربع *rubʿ*.—(every three months) هر سه ماه *har sih māh*.

QUARTERMASTER, *n.* داروغه پیش *dārūgha pesh khayma*, ناظر *nāzir*, معسکر *mudskar*.

QUASH, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*, ابطال *naskh-s.*, نسخ ساختن *ibtāl-k.*, کردن

QUATRAIN, *n.* رباعی *rubāʿi*, مربع *murabbi*.

QUAVER, *vi.* جنبیدن *jumbidan*, لرزیدن *larzidan*.

QUAY, *n.* پشت *pushta*, بندرگاه *bandargāh*.

QUEEN, *n.* ملکه *malika*, سلطان *sultāna*, فرزند *begam*. The Queen at chess, فرزند *farzīn*. Queen dowager, بیوه سلطان *bewa sultān*.

QUEER, *a.* (whimsical) متخیل *mutakhay-yul*, عجیب *harwādār*.—(strange) *ājab*, نادر *nādir*.

QUEERNESS, *n.* تعجب *tadjjub*, تخیل *talhayyul*.

QUELL, *vt.* آرامیدن *farū-n.*, فرو نشانیدن *ārāmīdan*.

QUENCH, *vt.* (fire) آتش نشانیدن *ātish-n.*, اطعای آتش کردن *itfāi ātish-k.*—(thirst) تشنگی دفع کردن *tishnagī daft-k.*, دفع عطش کردن *daft ātsh-k.*

QUENCHABLE, *a.* قابل اطفا *kābīli itfā*.

QUERIST, *n.* پرسنده *sāil*, پرسی *pursanda*.

QUERY, *n.* سوال *masala*, مسله *suāl*.

QUERY, *vt., vi.* پرسیدن *pursidan*, سوال *suāl-k.*

QUEST, *n.* تفتیش کردن *taftish-k.*, جستجو کردن *just u jū-k.*

QUESTION, *n.* پرسش *pursish*, سوال *suāl*.—(doubt) شک *shak*, شبهه *shubah*. An improper ques-

tion غلوطه *ghalūtāt*, مغالطة *maghlatāt*.—

(dispute) قضیه *kazīya*, نزع *nizād*.

Both sides of the question, معنیت

معارضت *maānīyat bā muārazat*.

QUESTION, *vt, vi.* پرسیدن *pursīdan*.

سوال کردن *suāl-k*, استفسار کردن *istif-*

sār-k.—(doubt) شک کردن *shakk-b*,

گمان کردن *gumān-b*.

QUESTIONABLE, *a.* مشکتب *mushtab*,

قابل اعتراض *kābili*

ittirāz.

QUESTIONER, *n.* پرسنده *pursanda*,

سائل *sāyil*.

QUIBBLE, *n.* حیل *hīla*, نکته *nukta*,

ایهام *ihām*.

QUIBBLE, *vi.* حیا *bahāna-k*, بدانه کردن

hīla-k.

QUICK, *a.* (speedy) جلد *jald*, زود *zūd*,

شتاب *shitāb*.—(living) زنده *zinda*,

حی *haya*. Going quick, زود رو *zūd rau*.

A quick writer, زود نویس *zūd nawīs*

Quick sighted, تیز چشم *tez chashm*.

QUICKEN, *vt, vi.* (make haste) شتابانیدن

shitābānīdan, تعجیل ساختن *taājil-s*.

—(make alive) زنده کردن *zīndu-k*.

QUICKLIME, *n.* آهک *āhak*.

QUICKLY, *adv.* زودی *bā zūdī*, شتابان

shitābān, فبیس *kabīz*.

QUICKNESS, *n.* شتابی *shitābī*, زودی

zūdī, تعجیل *taājil*, چالاکي *chūstī*,

chālākī.

QUICKSAND, *n.* رگ روان *rīgi rawān*.

QUICKSILVER, *n.* سیماب *sīmāb*, زبق

zībāk.

QUIET, QUIESCENT, *a.* (undisturbed)

ساکن *sākin*, بی حرکت *bī harakat*.—

(peaceable, silent) خاموش *khāmūsh*,

ساکت *sākit*.—(mild) غریب *gharīb*,

ملایم *mulāyīm*.

QUIET, QUIESCENCE, *n.* آرام *ārām*.

فرار *rāhat*, راحت *rāhat*, آسایش

āsūyish, استراحت *istirāhat*.

QUIET, *vt.* آسودن *ārām-d*, آرام دادن

āsūdan راحت دادن *rāhat-d*.

QUIETLY, *adv.* آهسته *āhista*, با راحت

rāhat.

QUIETNESS, QUIETUDE, *n.* آسودگی

āsūdagī, آرامی *ārāmī*.—(calmness

of mind) اطمینان خاطر *itmināni khā-*

tir, دل دلاسی *dīl āsāi*.—(silence)

خاموشی *khāmūshī*.—(gentleness)

ملایمت *mulāyimat*, غریبی *gharībī*.

QUILL, *n.* خار *khār*, شاهر *shāhpar*.

QUILT, *n.* لپاف *lihāf*, بالاپوش *bālāpūsh*.

QUILT, *vt.* توفیع *sūzanī-k*, سوزنی کردن

tavzī-k.

QUINCE, *n.* بی *bihī*, سرفر *safarjūl*.

QUINQUANGULAR, *a.* پنچ گوش *panj*

gūsha.

QUINSY, *n.* (inflammation in the throat)

خمانی *khunāk*.

QUINTESENCE, *n.* خلاص *khulāsa*,

جوهر *jauhar*.

QUIP, *n.* طنز *taniz*, رمز *ramz*.

QUIRE, *n.* دست *dasta*.

QUIRK, *n.* حکمت *hikmat*, نکته *nukta*.

QUIT, *vt.* ترک *guzāshīdan*, گذاشتن

آزاد کردن *tark-k*.—(set free)

āzād-k, خلاص کردن *khalāsa-k*.—(dis-

charge) ادا کردن *adā-k*.

QUITE, *adv.* تمام *tamām*, هر جنب *har*

jānīb, کاملاً *kāmilāna*, بالجملة *bāljumla*.

سراسر *sarāsār*.

QUITTANCE, *n.* ابرار نامه *ibrār nāma*,

وفا *wafā*, فارغ خطی *fārigh khatī*.

QUIVER, *n.* کیش *kīsh*, جعبه *jadba*.

تیر دان *tīr dān*.

QUIVER, *vi.* لرزیدن *larzīdan*, طپیدن

tapīdan, جذبیدن *jumbīdan*.

QUIXOTIC, *a.* عجیب *ajīb*, وهمی *wahmī*.

QUIZ, *n.* معما *mudnīmā*.

QUORUM, *n.* ارباب فتویٰ *arbābi fatwā*,
اجلاس عدالت لایق اجرار کار
ādūlat lāyaki ijrāri kār.

QUOTA, *n.* حصہ *hissa*, قسم *kismat*,
مقدار *mikdār*.

QUOTABLE, *a.* قابل ذکر *kābili zikr*.

QUOTATION, *n.* سند کلام *sanadī kalām*,
حوالہ معالہ *harvālai misāl*, عبارات *ibārat*.

QUOTE, *vt.* اقتباس کردن *iktibās-k.*, مثال
دادن *misāl-d.*, نقل کردن *nakl-k.*, ايراد
zīkrī ذکر دیمت نمودن *irād-n.*, نمودن
kīmat-n.

QUOTED, *a.* مقتبس *muktabas*.

QUOTER, *n.* مقتبس *muktabis*.

QUOTH *vi.* گفت *guft*.

QUOTIDIAN, *n.* روز هر *har rūza*, روز مره
rūz murra. A quotidian aguo, پ
حمای نوی *tapi har rūza*, هممائی یومی
hummaī yūmī.

QUOTIENT, *n.* حاصل *hāsīl*, بملغ *mublagh*.

R.

RABBET, *vt.* وصل کردن *wasl-k.*, الساق
کودن *ilsāk-k.*

RABBET, *n.* الساق *ilsāk*, درز *darz*.

RABBIT, *n.* خرگوش *khargūsh*, ارنب *arnab*.

RABBLE, *n.* عوام الناس *hangāma*, هنگامه
dwāmunnās.

RACE, *n.* اولاد *awlād*, اصل *asl*, نسل *nasl*,
خانندان *khāndan*, سلسله *silsila*, ذات *zāt*,
نسب *nasab*. Of an illustrious
race, پاک نژاد *pāk nizhād*. Of a mean
race, بد نژاد *bad nizhād*. A race (in
running) تاز دور *daur*, تاز *tāz*, مسابقت
musābakat, شرط *shart*. A race-ground,

تاختانی *tākhtanī*, میدان *maydān*.

A race-horse, اسب شرط *aspi shart*,
اسب چابک *aspi chābuk*.

RACER, *n.* تیر رام *tez rau*, نیز رو *tez gām*,
دنده *davanda*.

RACK, *n.* شکنجه *shikanja*, کیستار
kistār.—(torture) سیامت *siyāsāt*,
عذاب *āzāb*. A rack for hay, معلف
madlaf, آخوره *ākhūra*.

RACK, *vt.* در شکنجه کشیدن *dar shikanja-*
k, سیاست کردن *āzāb-d.*, سیاست
siyāsāt-k 'To rack off (wine) صاف
کردن *sāf-k.*

RACKET, *n.* شور *shūr*, غوغا *ghaughā*.

RACY, *a.* خوش نازق *khūsh*, اصلي *aslī*,
zāika.

RADIANCE, *n.* نور *nūr*, روشنی *ziyā*,
روشنی *raushnī*, تاب *tāb*, لامعان *lamān*,
راوناک *raunak*.

RADIANT, *a.* درخشنده *munarwar*,
نورانی *dirakhshanda*, تابدار *tābdār*,
nūrānī.

RADIATE, *vi.*, *vt.* درخشیدن *dirakh-*
shūtan, منیر شدن *lāmī-sh*, لامع شدن
munīr-sh.

RADICAL, *a.* دانی *zātī*, اصلي *aslī*,
مصدری *masdarī*.

RADICALLY, *ad.* از بنیاد *az asl*, از اصل
az bunyād.

RADICALNESS, *n.* اصلیت *aslīyat*.

RADISH, *n.* ترب *turb*, فجل *fujl*.

RADIUS, *n.* دایره نیمه *nīmai dāyara*,
نصف القطر *nisfu'l katr*.

RAFFLE, *n.* همار بازی *kimār bāzī*.

RAFFLE, *vi.* همار باختن *kimār-b.*

RAFT, *n.* رمث *ramas*.

RAFTER, *n.* بالارخانه *tīri chūb*, تیر چوب
pālār khāna.

RAGAMUFFIN, *n.* حرامزاده *harāmzāda*,
وبش *wabash*.

RAGE, *n.* قهر *kahr*, خشم *khashm*, غصه *ghussa*, کین *kīn*.

RAGE, *vi.* خشمناک *kahr-g.*, قهر گرفتن *khashmnvīk-g.*, آشفتن *āshuftan*.

RAGING, RAGEFUL, *a* صاحب قهر *sāhibi kahr*, غضبناک *ghazabnāk*, خشمناک *khashm nāk*.

RAGOUT, *n.* خوراک لذیذ *nafāis*, خوراک *khurāki lazīz*.

RAIL, *n* دار بزین *dār bazīn*, باره *bāra*, چوب خاروند *chūbi hisārband*.

RAIL, *vi., vt.* دار بزین کردن *dār bazīn-k.* To rail at دشنام دادن *dushnām-d.*, طعن *taḍna-z.* To rail at one another, تشاتم کردن *tashātum-k.*

RAILER, *n.* طعنزن *jahhāsh*, فحاش *taḍna zan*.

RAILLERY, *n.* استهزا *bazla*, بذله *istihzā*, طنز *dushnām*, دشنام *tanz*.

RAILWAY, *n.* راه ریل *rāhi āhan*.

RAIMENT, *n.* جامه *libās*, لباس *jāma*.

RAIN, *n.* باران *bārān*, بارش *bārish*, مطر. *matr* (*pl.* امطار). A heavy rain, شتاب *shitāb* باران *bārān*, شدید *shaddīd*. A slight rain, سست *sust* باران *bārān*, دهن *dahn*. A salutary rain, مطر طیب الاثر *matri tayyibu'l asar*. A place where rain water collects, رخت *murhat*. A rain cloak, بارانی *bārāni*.

RAIN, *vt., vi.* باریدن *bārīdan*, مطر کردن *matr-k.* To rain incessantly, نهمان *tahtān-k.* To cause to rain, بارانیدن *bārānīdan*.

RAINBOW, *n.* قوس قزح *kawsu kuza*, کمان رستم *kamāni falakī*, کمان فلکی *kamāni rustam*.

RAINY, *a.* ماطر *mātir*, از باران *az bārān*. A rainy night, لیل هالجه *layli hālibat*.

The rainy season, بارش *ayyāmi bārish*.

RAISE, *vt.* 1. (lift) برداشتن *bar-d*, افراختن *afrahātan*, برآوردن *buland-k.* رفع *rufī-k.* 2. (prefer) سرفراز کردن *surafarāz-k.* ترفیع کردن *tarūqī-k.*—(excite) انگیزیدن *angīzātan*. To raise an insurrection, انگیزیدن *fitna-a.*, طغیان کردن *tughyān-k.* To raise an army, لشکر برپا کردن *lashkar bar pā-k.*, سپاه جمع کردن *sipāh jamī-k.* To raise contributions, اخذ کردن *khirāj akh-z-k.* تکالیف عریضه گرفتن *tukālīfi arfīya-g.* To raise money, زر نقد *pūl jamī-k.* پول جمع کردن *zari nakd hāsīl-k.* To raise a cry بلند آواز کردن *buland āwāz-k.*

RAISIN, *n.* انگور خشک *angūri khushk*, کشمش *muwīz*, زریب *zabīb*, مویز *kishmīsh*.

RAKE, *n.* خاک کش *khāk kush*, شوپ *sharf*. A coal-rake, خاده *khāda*. A rake-hell, خرابانج *kharābūtī*, رند *rind*.

RAKE, *vt., vi.* خاک کشیدن *khāk-k* — با بیل فراهم آوردن (gather with a rake) *bā bīl farāham-ā.*—(clear with a rake) *randīdān*.—(lead a loose disorderly life) زناکاری کردن *zinākārī-k.*, بحرام رفتن *ba harām-r.*

RALLY, *vt., vi.* (dispersed troops) فوج *fauji shikasta* باز جمع کردن *bāz jamī-k.*—(play of railery) برله ساختن *bazla-s.*, طنز کردن *tanz-k.*

RAM, *n.* غوچه *mīshī nar*, میش *gūch*, حمل *hamal*.—(the celestial sign) حمل *burji hamal*. A battering ram, منجنیق *manjanīk*.

RAM, *vt.* با منجنیق ضرب کردن *bā man-janīk zarb-k.*—(fill with anything driven hard) آگندن *āgandan*.

RAPID, *a.* سریع زود *zūd*, تیز رو *tez rau*, *sarī*, شتاب *shitāb*.

RAPIDITY, RAPIDNESS, *n.* زودی *zūdī*, سرعت *sur'at*, چالاکي *chālākī*, شتابي *shitābī*.

RAPIDLY, *ad.* سرعتاً *bā sur'at*, تیزی *bā tezī*, *sur'atan*.

RAPIER, *n.* تیغ *tegh*, کدازه *kaddāra*.

RAPINE, *n.* دزدی *duzdī*, نهب *nahb*, غارت *ghārat*, یغما *yaghmā*.

RAPTURE, *n.* دبی *āshuftagī*, شادمانی *shādmānī*, خودی *bī khūdī*.

RAPTUROUS, *a.* دلکش *dīlkash*, دلربا *dīl rubā*, دلشاد *dīl shād*.

RARE, *a.* کمیاب *kam yāb*, نادر *nādīr*, نازک (thin) *azīz*, عجیب *djīb*, رقیق *nāzūk*, راکت *rakīk*.

RARELY, *ad.* کم وقت *kam wakt*, نادر *nādīr*, نادر الوقوع *nādiru'l wukūḍ*.

RARENESS, *n.* کمیابی *kam yābī*, نادری *nādīrī*, عزیز *āzīzī*.

RARITY, *n.* نادره *nādīra*, توحفه *tuhfa*.

RASCAL, *n.* شربر *harāmzāda*, حرامزاده *sharīr*, فاسق *fāsīk*, غدار *ghaddār*, حیل *hīla*, باز *bāz*.

RASCALITY, *n.* حرامزادگی *harāmzādagī*, بدکاری *bad kārī*, دغا بازی *daghā bāzī*, حیل بازی *hīla bāzī*.

RASCALLY, *a.* بد *bad*, کمین *kamīna*, حقیر *hakīr*.

RASE, *vt.* محو کردن *tarāshīdan*, تراشیدن *mahw-k*.

RASH, *a.* بی تدبیر *gustākḥ*, گستاخ *tadbīr*, متهور *mutahawwīr*.

RASH, *n.* گرمی دانه *garmī dāna*.

RASHLY, *ad.* بی گستاخانه *gustākḥāna*, بی تدبیرانه *bī tadbīrāna*, غافلانه *ghāfilāna*.

RASHNESS, *n.* بی تدبیری *tahawwūr*, غفلت *bī tadbīrī*, گستاخی *gustākḥī*, غفلت *ghaflat*.

RASP, *n.* سوهان *sūhān*.

RASP, *vt.* سوهان کردن *sūhān-k*, سایدن *sāīdan*.

RASURE, *n.* تراشش *tarāshish*, خراش *kharāsha*.

RAT, *n.* موش *mūsh*, فار *fu'r*.

RATABLE, *a.* موافق *muwāfak*, خراج *khirāj*, پذیر *pazīr*.

RATE, *n.* 1. (proportion) اندازه *andāza*, شمار *shumār*, مقدار *mikdār*. 2. (price) نرخ *nirakh*, ارزش *arz*, قیمت *kīmat*. 3. (tax) خراج *khirāj*, باج *bāj*. 4. (degree) درجه *darja*, پای *pūya*. At the rate of, بر وفق *bar wafk*.

RATE, *vt.* اندازه کردن *andāza-k*, قیمت *kīmat* مقرر ساختن *mukarrar-s*. — (chide) تندی *malāmat-k*, ملامت کردن *tambīh-k*.

RATHER, *ad.* بیشتر *bishtar*, اولاً *awwalan*, بیش *balka*, فی الغالب *fil' ghālib*, اران *pesh azān*.

RATIFICATION, *n.* اقرار *istikrār*, استقرار *ikrār*, انبات *isbāt*, تقویت *takwīyat*.

RATIFY, *vt.* برقرار *muyyin-k*, معین کردن *bar karār-k*, تقویت ساختن *takwīyat-s*.

RATIO, *n.* اندازه *andāza*, مقدار *mikdār*, نسبت *nisbat*, وجه *waja*, حسب *hasb*.

RATION, *n.* وظیفه *wazīfa*, یومیه *yumīya*, وجه کفاف *waja kafāf*.

RATIONAL, *a.* فاضل *nātik*, عاقل *ākīl*, اهل هوش *ahli hūsh*. A rational creature, حیوانِ باط *haywānī nātik*.

RATIONALITY, *n.* قوت *kuwati*, وهم *wahm*, شایستگی *shāyistagī*.

RATIONALLY, *ad.* معقولانه *bā āql*, با عقل *maākulāna*, هوشمندانه *bā hūsh*, هوشمندانه *hūshmandāna*.

RATTLE, *n.* بزمند *bīmand*, زنگ *zangala*.

RATTLE, *vi.* بزمند زدن *bīmand-z*, زوفا

کردن *ghaughā-k.*, هرزه گفتن *hīrza-g.*,
 راتلیدن *sadā-k.*
RATTLING, *n.* صدای جرس *sadāi jaras*,
 ساز *ghaughā sāz*.
RAVAGE, *vt.* ویران کردن *tārāj-k.*,
 ویران کردن *wayrān-k.*,
 به مال کردن *pāya-māl-k.*,
 غارت کردن *ghārat-k.*
RAVAGE, *n.* به مال *wayrānī*,
 غارت *ghārat*,
RAVE, *vi.* دیوانه وار گفتن *diwāna wār-g.*,
 باوه گفتن *yāwa-g.*
RAVEL, *vt.* درهم زدن *dar-p.*,
 درهم زدن *barham-z.*,
 در هم کردن *dar ham-k.*,
 درهم شدن *barham-sh.*
RAVEN, *n.* کلاغ *zāgh*, غراب *ghurāb*,
 کلاغ *kulāgh*.
RAVENOUS, *a.* حریص *khūrān*,
 حریص *harīs alī*, درنده *daranda*.
RAVENOUSLY, *ad.* حریصانه *akūlāna*,
 حریصانه *harīsāna*.
RAVENOUSNESS, *n.* حرص *hirs*, آز *āz*.
RAVISH, *vt.* بکارت گرفتن *bakārat-g.*,
 با زور زنا کردن *ba zūr zinā-k.*— (seize
 by violence) *ba zūr-g.*—
 (transport delight) *dil-r.*
RAVISHER, *n.* بکارت گر *bakārat gar*,
 فاسق *fāsik*.
RAVISHMENT, *n.* ربودگی *rabūdagī*,
 زنا *zinā*.
RAW, *a.* خام *khām*, نا پخته *nā pukhta*,
 نا رسیده *nā rasīda*.— (unskilful)
 نا آموخته *nā āzmūda*, نادان *nādān*.
RAWLY, *ad.* نا پختگی *az nā pukhtagī*,
 از بی (unskilfully) *khāmāna*.—
 از بی *az bī wukūfī*.
RAWNESS, *n.* نا پختگی *nā pukhtagī*,
 نا خامی *khāmī*.— (unskilfulness)
 خام دستی *nā āzmūdagī*,
 خام دستی *khām dastī*.

RAY, *n.* شعاع *shella*, پرتو *partau*,
 رخش *ruksh*. Rays of the sun, شعاع
 شمس *shuāʾ āftāb*, لامع *lawāmī*.
RAZE, *vt.* به مال کردن *pāyamāl-k.*
RAZOR, *n.* استره *ustara*, مردود *mardūda*.
REACH, *vt, vi.* (touch with the hand) دست
 دست رسانیدن *dast ras-k.*,
 رسیدن *dast-r.*— (arrive at, obtain)
 رسیدن *rasidan*, بافتن *yāftan*,
 حاصل کردن *hāsīl-k.* To reach out the hand, دست
 دست دراز کردن *dast darāz-k.*— (penetrate to)
 در رفتن *dar-r.*, داخل کردن *dakhl-k.*—
 (to be adequate to) لایق شدن *lāyāk-*
sh., موافق شدن *muwāfak-sh.*— (extend)
 تطویل ساختن *tat-wīl-s.*— (to be extended)
 کشیده شدن *kashīda-sh.* As far as the eye can reach,
 کدر مدالصر *kudru maddīl basar*. To
 reach (vomit) قی کردن *kaya-k.*
REACH, *n.* امتداد *imtidād*,
 مد *madd*.— (intellectual capacity),
 ادراک *kūwati mudrikat*,
 درک *idrāk*, هوش *hūsh*.— (contrivance)
 بندش *banīsh*, حیا *hīla*.— (power)
 قدرت *kudrat*, اختیار *ikhtiyār*.—
 (vomiting) قی *kay*.
REACT, *vi.* دفع نمودن *daft-n.*,
 هجوم باز *hujūm bāz-a*.
REACTION, *n.* مدافع *mudāfī*,
 باز هجوم *bāz hujūm*.
READ, *vt.* مطالعه کردن *khāndan*,
 خواندن *mutālī-k.*,
 قرائت کردن *kirāat-k.* To
 read backward, نکس کردن *naks-k.* To
 read aloud, با آواز بلند خواندن *bā*
āwāzi buland-kh.
READER, *n.* خواننده *khānanda*.— (a
 reader in university) مدرس *mudarris*.
 An accurate reader, قرا *kurra*.
READILY, *ad.* آموخته *bazūdī*,
 آموخته *bazūdī*.

dla'l faur, *surātan*.—(willingly) *bā ārzū*.
READINESS, *n.* نیازی *āmādagī*, *tayyārī*.—(promptitude) *tezī*,
 شتاب *shitāb*. Readiness or fluency
 of speech, زبان آوری *sabān āvarī*.—
 (willingness) آرزو *ārzū*.
READING, *n.* خواندگی *khāndagī*, مطالعہ
mutālā, درس *dars*. To teach by
 lecture, تدریس کردن *tadrīs-k*. Writ-
 ing and reading, نوشت و خواند *na-*
wisht u khānd Reading-room, خواندنگاه
khāndan gāh, کیرآت خانہ *kirāat khāna*.
READMISSION, *n.* باز دادن *bāz dād*
dāmi dakhūl, باز در آوردگی *bāz dar*
āwardagī.
READMIT, *vt.* باز داخل دادن *bāz dakhil-*
d, دو بارہ داخل کردن *du bāra dakhil-k*.
READY, *a.* (at hand) آمادہ *āmāda*, حاضر
hāzir, مستعد *mustādī*.—(prompt,
 quick) تیز *tez*, چالاک *chālāk*, زود *zūd*.
 —(acute of understanding) زیرک *zīrak*.
 فهم *fahm*.—(willing) آرزومند *ārzū-*
mand. Ready money, نقد *nakd*,
 حاضر زر *zari hāzir*. Ready to receive,
 مستعد قبول *mustādī kubūl*. A
 ready answer, جواب حاضر *javābi*
hāzir. Ready at work, کار گذار *kār*
guzār. To make ready, تیار کردن *tayyār-k*,
 حاضر کردن *hāzir-k*. To be
 ready, مستعد شدن *tayyār-sh*,
 مستعد شدن *mustādīd-sh*.
REAL, *a.* اصلی *aslī*, حقیقی *hakikī*,
 راست *rāst*, مخلص *mukhlis*, صحیح
sahih, معنوی *maānawī*.
REALITY, *n.* حقیقت *rāstī*, راستی
hakikat, معنی *maānī*. In reality,
 فی الواقع *fil wāqt*.
REALIZE, *vt.* معنوی نمودن *maānawī-n*,

بدست *hakikī-s*, ساختن
ba dast-ā, تحصیل نمودن *tahsil-n*.
REALLY, *ad.* البته *albutta*, حقیقتاً *hakī-*
katan, یقیناً *yakīnan*, فی الواقع *fil*
wāqt, بالفعل *bi'l fāil*.
REALM, *n.* ملک *mulk*, مملکت *mamlakat*,
 سلطنت *saltanat*, پادشاهی *pādshāhī*.
REANNEX, *vt.* باز پیوستن *bāz-p.*,
 متصل *bāz muttasil-s*.
REAP, *vt., vi.* حصاد کردن *hasād-k.*,
 درو کردن *darwīdan*, درو کردن *darv-k*.
REAPER, *n.* دروگر *daregar*, حصاد *hassād*.
REAR, *n.* پس *pas*, عقب *ākab*, دنبال
dumhūl, لشکر *pasi lashkar*.
REAR, *vt., vi.* پرورش دادن *bar-d.*,
 پرورش دادن *parwardan*,
 تعلیم کردن *tarbiyat-n.*, پرورش
 دادن *tuālīm-k*. To rear an edifice, بنا
 کردن *binā-k.*, عمارت برداشتن *mārat-b*. To
 rear the head, سرافراز کردن *sar afrāz-*
k To rear as a horse, پرورش دادن
sari du pā-i. Rear-guard, لشکر
sāki lashkar.
REAR-MOUSE, *n.* شبیره *shub para*, خفاش
khuffūsh.
REASCEND, *vi.* بار در آمدن *bāz bar-ā.*,
 بار بالا رفتن *bāz bālā-r*.
REASON, *n.* 1. (reasoning faculty) فهم
fahm, ادراک *idrāk*. 2. (ground,
 principle, cause) سبب *sabab*, موجب
mūjab, دلیل *dalīl*, وجه *waja*. 3. (mode-
 ration) اعتدال *itidāl* For this reason,
 از این سبب *az īn jahat*, از این سبب
az īn sabab. Endowed with reason,
 عاقلمند *āklmand*. Consistent with
 reason, معقول *maākul*.
REASON, *vt., vi.* بحث کردن *bahs-k.*,
 دلیل در میان *munāzara-k.*, مناظره کردن
 رای دادن *dalīl darmiyān-ā.*, رای
rāya-d.

REASONABLE, *a.* عاقل *ākūl*, خردمند *khiradmand* — (just, proper) واجب *wājib*, مناسب *munāsib*, لایق *lāyāk*, درست *durust*. It is reasonable, لایق *lāyāk ast*, واجب است *wājib ast*.

REASONABLENESS, *n.* شایستگی *shāy-y-istagī*, لایانیت *layākat*, معقولیت *madkū-liyat*. — (moderation) اعتدال *attidāl*, سزاواری *sazāwārī*.

REASONABLY, *ad.* معقولانه *madkūlāna*, با انصاف *bā insāf*, لایقانه *lāyākāna*.

REASONING, *n.* مباحثه *mubāhasa*, مناظره *munāzara*. — (logical) مدطق *mantak*, برهان *burhān*.

REASONLESS, *a.* نا معقول *nā madkūl*, غیرواقع *ghayrī nātik*.

REASSEMBLE, *vt., vi.* باز جمع کردن *bāz jamt-k.*

REBATE, *vt.* کم کند ساختن *kund-s.*, کم کردن *kam-k.*

REBEL, *n.* گردن *āsī*, باغی *bāghī*, سرکش *sar kash*, گاردانکاش *gardankash*.

REBEL, *vi.* طغیان *bāghī-sh.*, باغی شدن *bāghī shan*, گردنکشی نمودن *tughyān-a.*, گاردانکاش شدن *gardan kashī-n.*, عاصی شدن *āsī-sh.*

REBELLION, *n.* طغیان *baghī*, بغی *tughyān*, فتنه *nā furmānī*, نافرمانی *fitna*, بر گشتگی *bar gashtagī*.

REBELLIOUS, *a.* گردنکش *bāghī*, باغی *gardankash*, عاصی *āsī*.

REBELLIOUSLY, *ad.* سرکشانه *sarkashā-na*, ارگردنکشی *az gardan kashī*.

REBOUND, *vt., vi.* باز گشتن *bāz-g.*, جهیدن *jahīdan*.

REBOUND, *n.* باز گشت *bāz gasht*, جستگی *jastagī*.

REBUFF, *n.* دفع *daft*, رد *radd*.

REBUILD, *vt.* باز بنا کردن *bāz binā-k.*

REBUKE, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*, سرزنش کردن *sar zanish-k.*

REBUKE, *n.* ملامت *malāmat*, سرزنش *sar zanish*, تادین *taḍn*, دم *samm*.

RECALL, *vt.* اعادت *bāz talbīdan*, باز طلبیدن *iādat-k.* — (from office) درخواست کردن *barkhāst-k.* To recall to life, انشار کردن *zinda-g*, زنده گردانیدن *inshār-k.* To recall to memory, یاد گرفتن *yād-g.*

RECENT, *vt.* انحراف کردن *inhirāf-k.*, ارتداد کردن *irtidād-k.*

RECAPITULATE, *vt.* تکرار کردن *takrār-k.*, باز تفصیل گفتن *bāz tafsīl-g.*

RECAPITULATION, *n.* تکرار کلام *takrārī kalām*, نتیجه کلام *natiḡai kalām*.

RECEDE, *vi.* باز استادن *bar-g.*, برگشتن *bāz īstādan*, تسلیم نمودن *taslīm-n.*

RECEIPT, *n.* رسید *rasīd*, داخلم *dākhila*, وصول *kabzi wusūl*. Receipt and disbursement, جمع خرج *jamt kharch*. A book of receipt and disbursement, کتاب *āwarja*. — (receiving) قبض *kabz*, گرفتن *giriftagī*.

RECEIVABLE, *a.* گرفتگی *giriftagī*, قابل اخذ و قبض *kābili akhz u kabz*, وصول باب *wusūlyāb*.

RECEIVE, *vt.* اخذ کردن *giriftan*, گرفتن *akhz-k.*, قبض کردن *kabz-k.* — (accept) پذیرفتن *kabūl-k.*, قبول کردن *hāsīl-k.*, حاصل کردن *yāftan*. — (entertain as a guest) مهمانداری نمودن *mihmāndārī-n.*

RECEIVER, *n.* گیرنده *gīranda*, قابض *kābiz*, امانت دار *amānat dār*.

RECENCY, *n.* تازگی *tāzagī*, طراوت *tarā-wat*.

RECENT, *a.* تازه *tāza*, نو *nau*, جدید *jadīd*, نا قدیم *nā rasīda*, نورسیده *kadīm*.

RECENTLY, *ad.* جدیداً *az 'nau*, نو پیدای *jadīdan*. Recently produced, نو پیدای *nau paydā*. Recently planted, نو آجست *nau ājista*. Recently born, نو زاده *nau zāda*.

RECEPTACLE, *n.* مکان *ma'khaz*, مکان *makān*, ظرف *marukt* و *zarf*.

RECEPTIBILITY, *n.* امکان *imkāni* اخذ *akhz*, قابلیت *kābiliyat*.

RECEPTION, *n.* قبض *giriftagī*, گردنگیری *giriftagī*, *kabz*, اخذ *akhz*. Favourable reception, قبول *kabūl*, اجابت *ijābat* — (entertainment) ضیافت *ziyāfat*, استقبال *istikbāl*.

RECEPTIVE, **RECEIVING**, *a.* نایل *kābil*, آخذ *ākhiz*.

RECESS, **RECESSION**, *n.* خلوت *khilwat*, تعطیل *gūsha*, توقف *tawakkuf*, تعطیل *tadtil*. — (departure) رحلت *rahlāt*. — (place of retirement) تنهایی *tankhāi*, خلوتگاه *khilwat gāh*.

RECIPE, *n.* نسخه *nuskha*, رسم حکیم *rasmī hakīm*.

RECIPIENT, *n.* گیرنده *kābil*, *gīrandā*.

RECIPROCAL, *a.* از طرفین *az tarfayn*, یکدیگر *yakdigar*.

RECITAL, *n.* انشا *inshā*, تقریر *takrīr*, قرائت *kirāat*, بیان *bayān*.

RECITATION, *n.* خوانندگی *khāndagī*, قرائت *kirāat*, تقریر کلام *takrīri kalām*, از بر خوانی *az bar khānī*.

RECITE, *vt., vi.* بیان کردن *guftan*, خواندن *bayān-k.*, از بر گفتن *az bar-g.*, خواندن *khāndan*, در زبان آوردن *bar zabān-ā*.

RECITER, *n.* ناقل *nākil*, راوی *rāwī*.

RECKON, *vt., vi.* شمردن *shimurdan*, حساب *hisāb* عدد ساختن *add-s.*, اعتبار کردن *itibār-k.* — (esteem) ذیت (intend) *iltifāt-n.*

اعتقاد بردن (trust) *niyat-g* — *itikād-b.*

RECKONER, *n.* شمار *shumār*, محاسب *muhāsib*, گیر *shum-irgīr*.

RECKONING, *n.* حساب *shumār*, حساب *hisāb*.

RECLAIM, *vt., vi.* درست کردن *durust-k.*, راست کردن *islāh-k.*, قابل زراعت کردن *kābili zarāat k.* *rāst-k.*

RECLINE, *vt., vi.* تکیه کردن *takya-k.*, خفتن *khuftan*, پشت دادن *pusht-d.*

RECLUSE, *n., a.* گوشه نشین *gūsha nishīn*, خلوت نشین *khilwat nishīn*.

RECOGNIZANCE, *n.* شناخت *shanākht*, تصدیق *tasdik*, اقرار *ikrār*.

RECOGNIZE, *vt.* شناختن *shanākhtan*, تشخیص کردن *tash-k.* *yād-k.* ناد کردن *khis-k* — (avow) اقرار نمودن *ikrār-n.*

RECOIL, *vi.* پس رفتن *pas-r.*, باز جستن *bāz jastan*.

RECOLLECT, *vt.* یاد دگر کردن *zīkr-k.* یاد *yād* در خاطر آوردن *dar khā-tīr-ā.* — (collect again) باز فراهم آوردن *bāz farāham-ā.*

RECOLLECTION, *n.* یاد آوری *yād āwā-rī*, یادگاری *yādgārī*, تذکر *tazakkur*, حافظ *hāfiza*, یاد داشت *yād dāsht*.

RECOMMENCE, *vt.* از سر نو شروع کردن *az sarī nau shurū-k.*

RECOMMEND, *vt.* ستودن (praise) *sitū-dan*, تعریف کردن *tadrīf-k.* — (introduce to favour) سفارش کردن *sifārish-k.*, تعریف کردن *tadrīf-k.*

RECOMMENDABLE, *a.* واجب الوصف *wājibul wasf*, لایق ستایش *lāyaki sitā-yish*.

RECOMMENDATION, *n.* ستایش *sitā-yish*, وسيله *wasīla*, وصف *wasf*, سفارش *sifārish*. A letter of recommendation,

- شفاعت نامه *shifā'āt-nāma*, سفارش نامه *shifārish nāma*.
- RECOMMENDATORY**, *a.* تائیدی *taa-rīfī*, سفارشی *shifārishī*.
- RECOMPENSE**, *n.* پاداش *ṭwaz*, عوض *ṭwaz-d*, مکانات *jazā*, جزا *jazā-d*, مزد *muzd*, پاداش *pādāsh*, mukāfāt.
- RECOMPENSE**, *vt.* عوض دادن *ṭwaz-d*, مزد ساختن *muzd-s*, جزا دادن *jazā-d*, بدل کردن *mukāfāt-k.*, mukāfāt کردن *badl-k.*
- RECOMPOSE**, *vt.* از سر *bāz-s*, باز ساختن *bāz-sh*, باز خوابانیدن *az sari nau-s.*, نو ساختن *bāz-kh.*
- RECONCILABLE**, *a.* قابل اصلاح *kābili islāh*, مستعد اصلاح *musta'ādi masālahat*, سازوار *sazūwār*, موافق *mu-wāfīq*.
- RECONCILABLENESS**, *n.* قابلیت اصلاح *kābiliyati islāh*, سازش *sāzish*, امکان *imkāni dūstī*.
- RECONCILE**, *vt.* آشتی *ashtī-k.*, صلح کردن *islāh-k.*, آشتی کردن *ashtī-k.*, مناسب *munāsab*, متفق ساختن *muttafīk-s.*, مناسب کردن *munāsab-k.*
- RECONCILIATION**, *n.* مصالحت *masālahat*, آشتی *āshtī*, دلدواری *dilnawāzī*, صلح *salāh*, خوشبودی *khūshnūdī*.
- RECONDITE**, *a.* مشکل *mughlak*, غمگین *mushkil*, سری *sirrī*.
- RECONNOITRE**, *vt.* نگاه کردن *nigāhī-k.*, ملاحظه *jāsūsī-k.*, جاسوسی کردن *jāsūsī-k.*, mulāhaza-n.
- RECONQUER**, *vt.* باز فتح کردن *bāz fath-k.*
- RECONVEY**, *vt.* باز رسانیدن *bāz-r.*
- RECORD**, *vt.* در دفتر داخل کردن *dar daftar dākhil-k.*, درج کردن *darj-k.*, در سرشته *mundarij-k.*, مندرج کردن *dar sirishī-k.*, نوشتن *dar sirishī-k.*
- RECORD**, *n.* دفتر *daftar* (*pl.* دفاتر *daftar*), کل کاغذات *sarishta*, سرشته *kull kāgazāt*. A place where records are kept, دفتر خانه *daftar khāna*. On the record, داخل دفتر *dākhil daftar*.
- RECORDER**, *n.* اهل دفتر *ahli daftar*, محافظ دفتر *daftar nawīs*, دفتر نویس *muhāfiz daftar*.
- RECOUNT**, *vt.* نقل کردن *bāz-g.*, باز گفتن *bāz-g.*, خبر دادن *bayān-k.*, بیان کردن *bayān-k.*, باز شمردن *khābar-d.*—(count again) *bāz-sh*, بار دیگر حساب کردن *bāz-sh*, *bāri dīgar hisāb-k.*
- RECOURSE**, *n.* انتجا *murāja'āt*, مراجعت *iltijā*.
- RECOVER**, *vt., vi.* (anything lost) باز *bāz-y.*, وجد کردن *wajad-k.*—(a sick person) شفا دادن *shifā-d.*, صحت *tandurust-k.*, تندرست کردن *sahhat-d.* To recover health, صحت یافتن *shifā bāz-y.*, شفا باز یافتن *sahhat-y.*
- RECOVERABLE**, *a.* ممکن الوصول *mumkin'ul wusul*, ممکن الوصول *mumkin'ul wusul*, باز یافت شدن *bāz yāft shudanī*, بدست آمدن *ba dast āmadānī*, الحصول *hushul*.
- RECOVERY**, *n.* شفا *shifā*, انفاقت *ifākat*, صحت *sahhat*—(of anything lost) *tahsil*, تحصیل *bāz yāft*, باز یافت.
- RECREANT**, *n, a.* بد دل *buzdīl*, بد دل *buddīl*.
- RECREATE**, *vt.* دل شاد کردن *dil shād-k.*, نزهت دادن *khūsh-k.*, خوش کردن *nuzhat-d.*
- RECREATION**, *n.* تفریح *farah*, تفریح *tafararuj*, گشت *gasht*, آرام *ārām*, شادمانی *shādmānī*, آسایش *āsāyish*.
- RECREATIVE, RECREATING**, *a.* فرح *farah*, نزهت ساز *farah bakhsh*, بخشش *nuzhat sāz*, جان بخش *jān bakhsh*.

RECREMENT, *n.*, فضالہ *fuzālu*.

RECRIMINATE, *vt., vi.* بھمد بگردان گفتن. *ba hamdigar buhtān-g.* ملامت نمودن *mlāmat-n.*

RECRIMINATION, *n.* بھمت یکدیگر *tuhmmati yak digar*, ملامت *malāmat*

RECRUIT, *vt.* takwīyat-k., تقویت کردن *azdiyād-k.* To recruit an army, سپاہ نازہ در دستر لشکر فید کردن *sipāhi tāza durdaftari lashkar kayd-k.*

RECRUIT, *n.* (supply) از دیاد *azdiyād*, زیادت *ziyādat*, تقویت *takwīyat* — (for the army) سپاہ *sipāhi naru*, سپاہ نازہ *sipāhi tāza*.

RECTANGULAR, *a.* قائم الزوایا *kāimu'z zawāyā*.

RECTIFIABLE, *a.* قابل اصلاح *kābili islāh*, درست شو *durust shaw*.

RECTIFICATION, *n.* تصحیح اصلاح *islāh*, تصحیح *tas-hih*, درست *durustī*.

RECTIFY, *vt.* راست کردن *rāst-k.*, درست *dūrust-k.*, اصلاح دادن *islāh-d.*

RECTILINEAL, *a.* خط مستقیم دار *khattī mustakīm dār*.

RECTITUDE, *n.* صلاح *salāh*, حق *hakk*, صدق *sidk*, راستی *rāstī*, نیکی *neki*, صداقت *sadākat*.

RECTOR, *n.* ملا *mullā*, مرشد *murshid*, ناظم *nāzim*.

RECUMBENCY, *n.* استراحت آرام *ārām*, استراحت *istirāhat*.

RECUR, *vi.* مراجعت کردن *murājāt-k.*, واکع شدن *wāki-sh*. To recur to the mind, در خاطر باز آمدن *dar khātir bāz āmdn*, یاد آمدن *yād āmdn*.

RED, *a.* سرخ *surkh*, احمر *ahmar*.

REDDEN, *vt., vi.* سرخ کردن *surkh-k.*, احمر ساختن *ahmar-s.* — (grow red)

سرخ روی *surkh-g.* — (blush) سرخ گشتن شدن *surkh rūi-sh*

REDDISH, *a.* گنهام سرخگون *surkh gūn*, گنهام *gulfām*.

REDEEM, *vt.* باز خریدن *fidā-k.*, آزاد ساختن *āzād-s.*

REDEEMABLE, *a.* قابل *kābili fidā*, رهای باب *rahāi yāb*.

REDEEMER, *n.* شافی حامی *hāmī*, شافی *shāfi*.

REDEMAND, *vt.* باز طلب کردن *bāz talab-k.*, باز خواستن *bāz-kh.*

REDEMPTION, *n.* باز خریدگی *bāz kha-rīdagī*, خلاص *khalās*, آزادی *āzādagī*.

REDNESS, *n.* سرخی *surkhī*, حمیت *humrat*.

REDOUBLE, *vt.* دو بار دو تا کردن *du bār dutā-k.*, باز دو چند کردن *bāz du chand-k.*, تضاعف کردن *tazā'if-k.*

REDOUBT, *n.* سد *sadd*, حصار *hissār*.

REDOUBTABLE, *a.* هولناک *haul nāk*, هیدبتوار *hibatwār*.

REDOUND, *vi.* تقویت دادن *takwīyat-d.*, افزون ساختن *ziyādu-k.*, زیاده کردن *afzūn-s*. To redound to one's honor, مکرمات افزون کردن *makramat afzūn-k.*

REDRESS, *n.* (amendment) اصلاح *islāh*, علاج *ilāj*, — (relief, remedy) بدله *badla*, دادرسی *dādrasī*, چاره *chāra*.

REDRESS, *vt.* تصحیح اصلاح *islāh-k.*, چاره دادن *chāra-d.*, تدارک کردن *tadārūk-k.*

REDUCE, *vt.* (bring back) باز آوردن *bāz āwrdn*, — (subdue) اعادت کردن *iādat-k.*, ضبط کردن *maghlūb-k.*, کم کردن *kalīl-k.*, — (diminish) کمزور کردن *kam-k.*, — (degrade) مازول کردن *madzūl-k.* To reduce to nothing, تباه ساختن *nā būd-k.*, ترتیب *tubāh-s.* To reduce to order, ترتیب

تارتیب ساختن *tartīb-s*. To reduce to poverty, فقیر کردن *miskīn-k.*, مسکین کردن *fukīr-k.*

REDUCIBLE, *a* قابل تخفیف *kābili takhfiḥ*.

REDUCTION, *n.* (bringing back) باز آوردن *bāz āwarī*, اعدادت *iādat* — (diminution) کاهش *kāhish*, تخفیف *takhfiḥ*. — (degradation) معزولی *ma'āzūlī*, عزل از پای عزل *az pāya dzal*. Reduction to slavery, استرقاق *istīrākā*. — (in arith.) تاحویل مقادیر *tahwīlī mukādīr*.

REDUNDANCE, *n* زیادت *afzūnī*, افزونی *afzūnī*, زیاده *ziyādat*, فاسلی *fāsīlī*.

REDUNDANT, *a* افزون *afzūn*, زاید *zāyid*, وافر *wāfir*, کثیر *kasīr*, مزید *mazīd*.

REDUNDANTLY, *ad.* از افزونی *az afzūnī*, زایدانه *zāidan*.

REDUPLICATION, *n.* دو تا ماری *du tā sāzi*, اصعاف *azāf*.

REDUPLICATIVE, *a* مضاعف *muzādf*, دوتا کرده *du tā kard*.

RE-ECHO, *vt., vi.* باز آواز کردن *bāz āwāz-k.*, رد صدا کردن *radīlī sadā-k*.

REED, *n.* نی *nay*, قصب *kasab* — (pen) قلم *kalam*, خمام *khāma*. A bed of reeds, نیستان *nayistān*.

REEDY, *a.* نیزار *nayzār*, در قصب *pur kasab*.

REEK, *n.* بخار *bukhār*, دود *dūd*.

REEL, *n.* چرخ *chirkha*, کلاف *kalāfa*.

REEL, *vt* (yarn) تسلیک کردن *taslīk-k.*

RE-ELECTION, *n.* باز پسندگی *bāz pas-andagī*, اختیار بار دیگر *ikhṭiyārī bāri dīgar*.

RE-ENFORCE, *vt.* زیادت فوت کردن *ziyādatī kuwat-k.*, تائد کردن *tā'īd-k.* To re-enforce an army, لشکرزباده کردن *lashkar ziyāda-k.*

RE-ENFORCEMENT, *n.* ازدیاد لشکر *az diyādi lashkar*, ضمیمه سپاه *zamīn-mati sipāh*, تقویت *takwīyat*.

RE-ENJOY, *vt.* باز تمتع شدن *bāz muta-matī-sh*.

RE-ENTER, *vt.* باز در آمدن *bāz dar-ā.*, باز دخول کردن *bāz dukhūl-k.*

RE-ESTABLISH, *vt.* باز مقرر کردن *bāz mukarrar-k.*, بحال کردن *bahāl-k.*, باز وضع کردن *bāz wazī-k.*

RE-ESTABLISHMENT, *n.* بحالی *bahālī*, نصب تازه *bāz takarrur*, تازمه *nasbī tāza*.

RE-EXAMINE, *vt.* باز تجویز کردن *bāz tajwīz-k.*, باز تفتیش کردن *bāz taftīsh-k.*, از نو امتحان کردن *az nau imtīhān-k.*

REFER, *vt., vi.* اشاره داشتن *ilāka-d.*, اشاره نمودن *nisbat-k.*, رویکار *ishāra-n* — (for information) رجوع کردن *rujū-k.*, روبرو کردن *rūbakār-k.*

REFEREE, REFERENDARY, *n.* ثالث *sālīs*, وکیل *wakīl*, میانداز *mayāndār*, گماشته *gumāshta*.

REFERENCE, *n* نسبت *ilāka*, نسبت *nisbat*, مناسبت *munāsabat*. — (to another for any thing) حواله *hawāla*, رجوع *rujū*. — (allusion) اشاره *ishāra*, کنایه *kināya*. To make a reference, پرسیدن *pursīdan*.

REFINE, *vt., vi.* صاف کردن *sāf-k.*, خالص کردن *khālīs-k.*, پاک کردن *pāk-k.* — (make elegant) ظریف کردن *zarīf-k.*, خوشنما کردن *khush numā-k.* — (grow pure) صفا پذیرفتن *safā-p.*, پالوده شدن *pālūda-sh*. — (become elegant) نزاکت پذیرفتن *nizākāt-p.*

REFINED, *a.* مصفوفی *musaffā*, صاف *sāf*. — (elegant) ظریف *zarīf*, خوشنما *khush numā* — (subtle) باریک *bārik*, دقیق *dakīk*. — (polite) ادیب *adīb*, خوش خلق *khush khulk*.

REFINEMENT, *n.* (from dross, &c.)

صفايى *saḡāi*. — (culture) تهذيب *tahzīb*.
— (elegance) شيرينكاري *shīrīnkārī*,
ظرافت *zarāfat* — (subtlety) دقت *dikkaṭ*,
مردمي *bārīkī*. — (politeness) مردمی
mardumī, تاديب *tādīb*.

REFINER, *n.* مصفى *musaffā*, صفا بخش

saḡā baḡhsh, اهل ادب و آزر *ahlī*
adab u āzarm.

REFIT, *vt.* مرمت کردن *marammat-k.*,

باز درست کردن *tadmīr-k.*, تعمیر ساختن
bāz durust-k.

REFLECT, *vt., vi.* 1. (throw back) باز انداختن

bāz-a., عکس کردن *aks-k.* To reflect
light, نور انداختن *aksi nūr-a.*
2. (consider attentively) تأمل کردن *tām-*
mul-k., تفکر *tafakkur-k.* 3. (throw
reproach) ملامت انداختن *malāmat-a.*,
ظعن زدن *tadna-z.*, شکایت کردن *shikā-*
yat-k. — (bring reproach) رسوایی و ملامت
آوردن *ruswāy u malāmat-ā.*

REFLECTION, *n.* 1. انعکاس *aks*, انعکاس

intikās. Reflection of light, نور عکس
aksi nūr, درق *barīk*. 2. (meditation)
تأمل *tāmmul*, اندیشه *andīsha*, تفکر
tafakkur, تصور *tasawwur*. 3. (censure)
تأدب *malāmat*, ظعن *tadn*.

REFLECTIVE, **REFLECTING**, **RE-**

FLECTOR, *n., a.* انداز عکس *aks andāz*,
منعکس *munākis*. — (considering)
اندیشیده *andīshīda*, متفکر *mutafakkir*.
Reflecting deeply, دور اندیش *dūr*
andīsh. Reflecting justly, خیر اندیش
khayr andīsh.

REFLEX, *a.* معکوس *madkūs*, انقلاب *inkilāb*.

REFLEXIBILITY, *n.* امکان عکس *imkāni*
aks.

REFLEXIBLE, *a.* قابل عکس *kābili aks*.

REFLUENT, *a.* باز جریان *bāz jiryān*.

REFLUX, *n.* جزر *jazr*, باز جاری *bāz jāri*.

REFORM, *vt., vi.* اصلاح کردن *islāh-k.*,

بتر کردن *durust-k.*, درست کردن
bahtar-k., اصلاح و ترتیب کردن
islāh u tartīb-k.

REFORM, **REFORMATION**, *n.* اصلاح

islāh, تادیب *tādīb*, ترقی *tarakkē*,
بتر *bahtarī*, تبدل *tabaddul*

REFORMER, *n.* مصلح مذهب *muslih*

mazhab, بتر ساز *bahtar sāz*.

REFRACT, *vt.* عکس کردن *aks-k.*

REFRACTION, *n.* عکس *aks*, انحراف
inkirāf.

REFRACTORY, *a.* سرکش *sar kash*, معاند

muānid, گردنکش *gardan kash*.

REFRAIN, *vt., vi.* خود را باز داشتن *khud-*

rā bāz-d., اجتناب *parhez-k.*, پرهیز کردن
ijtināb-k., منع کردن *manē-k.*

REFRESH, *vt.* آسایش کردن *āsāyish-k.*,

آسودن *āsūdan*, سرد کردن *sard-k.*

REFRESHING, **REFRIGERENT**, *a.*

مفرح *mufarrāh*, آسودگی *āsūdagi*,
تقویت *takwīyat*.

REFRESHMENT, *n.* آسایش *āsāyash*,

تازگی *tāzagī*. — استراحت *istirāhat*.
طعام *taām*, خوردنی *khurdanī* (food)

REFRIGERATE, *vt.* سرد کردن *sard-k.*,

حرارت دفع کردن *harārat-daft-k.*

REFUGE, *n.* پناه *panāh*, امن *aman*,

ملجأ *maljā*, ملاذ *malāz*. — (device)
تدابیر *tadbīr*, حکمت *hikmat*. To take

refuge, پناه گرفتن *panāh-g.*,
iltijā-k. To give refuge, پناه دادن
panāh-d.

REFUGEE, *n.* فراری *panāhgīr*, پناه گیر

farārī.

REFULGENCE, *n.* روشنی *varushnē*

ضیا *ziyā*, تجلی *tajallī*.

REFULGENT, *a.* تابان *tābān*, پاش

ziyā pāsh.

- REFUND**, *vt.* واپس دادن *bāz-d.*, باز دادن *wāpas-d.*, باز ادا کردن *bāz adā-k.*
- REFUSAL**, *n.* انکار *nā kabūlī*, ناکابولی *inkār*, امتناع *imtinā*, رد *radd*.
- REFUSE**, *vt., vi.* امتناع کردن *imtinād-k.*, منع دادن *mant-d.*, نفی کردن *naftī-k.*, ناکابولی *nākābūl-k.* ناکابولی را قبول کردن *radd-k.*, رد کردن
- REFUSE**, *n.* فضل *fuzla*, بقایا *bakāyā*.
- REFUTATION**, *n.* رد کلام *ibtāl*, ابطال *raddi kalām*.
- REFUTE**, *vt.* نسخ *radd-k.*, رد کردن *naskh-s.*, ساختن *bātīl-k.* باطل کردن
- REGAIN**, *vt.* باز اندوختن *bāz-y.*, باز یافتن *bāz-a.*
- REGAL**, *a.* شاهانه *pādshāhī*, پادشاهی *shāhāna*, خسروی *khusravī*.
- REGARD**, *vt.* (esteem) عزیز داشتن *dzīz-d.*, اخلاص و *takrīm-d.* تکریم داشتن *ikhlas u riāyat-b.*— (observe, attend) نگاه داشتن *nigāh-d.*, چشم داشتن *iltifāt-k.*, التفات کردن *shakm-d.*— (have a relation to) نسبت *nisbat-d.*, موافق بودن *muwāfik-b.* داشتن
- REGARD**, *n.* تکریم *takrīm*, التفات *iltifāt*, غور *ghaur*, رعایت *riāyat*.— (attention) نسبت *āgāhī*.— (reference) *nisbat*, مناسبت *munāsibat*.— (look) منظر *manzar*, نگاه *nigāh*.
- REGARDABLE**, *a.* ملتفت *multafit*, خبردار *lāyaki iltifāt*, لایق التفات *khavar dār*.
- REGARDING**, *a.* نسبت *bābat*, بابت *nisbat*.
- REGARDFUL**, *a.* متوجه *mutavajja*, آگاه *āgāh*, خبردار *khavardār*.
- REGARDLESS**, *a.* بی خبر *bī khabar*, بی ملاحظه *gāfil*, غافل *bī mulāhaza*.
- REGENCY**, *n.* فرماندهی *hukūmat*, حکومت *farmāndahī*, حکومت جا نشین *hukū-matī jā nishīn*, تدبیر قایم مقام *tadbīrī kāyim mukām*.
- REGENERATE**, *vt.* از سر نو پیدا کردن *az sari nau paydā-k.*
- REGENERATION**, *n.* نو پیدایش *nau paydāyish*.
- REGENT**, *n.* فرمانروا *farmān rawā*, جا قایم *jā nishīnī sultān*, نشین سلطان *kāyim mukāmi pādshāh*.
- REGICIDE**, *n.* قاتل الملک *kātil ul malik*.
- REGIMEN**, *n.* تدبیر غذا *parhīz*, رژیم *tadbīrī ghazā*, ترتیب *tartīb*.— (in Gram.) رعایت *riāyat*, عمل *amal*.
- REGIMENT**, *n.* رسال *sālārī*, سالاری *risāla*, دست *dasta*.
- REGION**, *n.* کشور *kishwar*, ملک *mulk*, اقلیم *aklīm*.
- REGISTER**, *n.* دفتر *daftar* (*pl.* دفاتر), اسم نویس *ism narvīs*. Register of births and deaths, کتاب زایش و مرگ *kitābi zāyish u marg*.
- REGISTER**, *vt.* در دفتر ثبت کردن *dar daftar sabt-k.*, درج کردن *darj-k.*
- REGISTRAR**, *n.* دفتر دار *daftar dār*, امین *amīni* دفتر *daftar*.
- REGISTRATION**, *n.* اسم نویسی *ism narvīsī*, ثبت نمایی *sabt numār*.
- REGISTRY**, *n.* دفتر خانه *daftar khāna*, نوشتجات *narvishatjāt*.
- REGORGE**, *vi.* باز استغفراف کردن *bāz istigh-farāgh-k.*, باز فرو بردن *bāz farū-b.*
- REGRESS**, *n.* باز رهگذار *bāz rahguzār*.
- REGRET**, *n.* پشیمان *hasrat*, حسرت *gham*, غم *afūs*, افسوس *pashimān*.
- REGRET**, *vt.* افسوس کردن *afūs-k.*, غمگین شدن *hasrat-d.*, حسرت داشتن *ghamgīn-sh.*, ندامت کشیدن *nadā-mat-k.*
- REGULAR**, *a.* رسمی *kānūnī*, قانونی *rasmī*, مامول *bā kāyida*, با قاعده *hasbi māmūl*.

REGULARITY, *n.* ترتیب *kāyada*, قاعده *tartīb*, انتظام *intizām*, قربنہ *karīna*, همواری *hamuārī*.

REGULARLY, *ad.* موافق قانون *muwāfaki kānūn*; با قاعده *bā kāyada*.

REGULATE, *vt.* انتظام کردن *intizām-k.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*, آراستن *ārūstan*, تسویت نمودن *taswīyat-n.*

REGULATION, *n.* بندوبست *band u bast*, طریق *tartīb*, انتظام *intizām*, سازگاری *sāzgarī*.

REGULATOR, *n.* منتظم *murattib*, مرتب *muntazim*.

REHEARSAL, *n.* اعادت *takrīr*, نکرر *iādat*.

REHEARSE, *vt.* تکرار کردن *takrār-k.*, درائت نمودن *iādat-k.*, اعدادت کردن *kirāat-n.*

REIGN, *vi.* پادشاهی کردن *pādshāhī-k.*, فرمان روائی *saltnat-k.*, سلطنت کردن *farmān rawāyī-k.*

REIGN, *n.* سلطنت *pādshāhī*, عہد *āhd*, حکومت *hukūmat*, مملکت *mulk*, زمان *zamān*.—(dominion)

REIMBURSE, *vt.* عوض دادن *īwaz-d.*, ادا کردن *tāwān-k.*, تاوان کردن *adā-k.*

REIMBURSEMENT, *n.* ادا نمازی *adā numāī*, باز دہی *bāz dahī*.

REIN, *n.* عنان *īnān*, لگام *lagām*, زمام *zamām*.

REIN, *vt.* باز داشتن *bāz-d.*

REINS, *n. pl.* میان *mayān*, کم *kamr*, لجام *lijām*.

RE-INSTAL, *vt.* بحال کردن *bahāl-k.*, باز نصب کردن *bāz nasb-k.*

REJECT, *vt.* دور کردن *radd-k.*, نافی کردن *nā kabūl-k.*, نافی *dūr-k.*, نافی *nāfi-k.*, ترک کردن *tark-k.*, منظور *nā manzūr-k.*

REJECTION, *n.* رد *radd*, نافی *nā* قبولی *kabūlī*, انکار *inkār*, نافی پسندی *nā pasandī*.

REJOICE, *vt., vi.* شاد شدن *shād-sh.*, خوشنود شدن *masrūr-sh.*, شاد کردن *khushnūd-sh.*—(make glad) *shād-k.*, خوشنود کردن *khushnūd-k.*, فرح نمودن *farah-n.*

REJOICING, *n.* شادی *shādī*, سرور *sarūr*, نشاط *nishāt*, انبساط *imbisāt*.

REJOIN, *vt., vi.* (join again) باز پیوستن *bāz-p.*, باز جمع ساختن *bāz jamt-s.*—(meet again) بار دیگر ملاقات کردن *bāri digar mulākāt-k.*—(reply) جواب دادن *javāb-d.*

REJOINDER, *n.* باز جواب *bāz jawāb*, رد جواب *raddi jawāb*.

RELAPSE, *vt.* نکس کردن *bāz-u.*, باز افتادن *nuks-k.*

RELAPSE, *n.* باز افتادگی *bāz uftādagi*, عود مرض *tajdīdi marz*, نچدید مرض *awdi marz*

RELATE, *vt., vi.* (recite) بیان کردن *bayān-k.*, تقریر کلام ساختن *takrīri kalām-s.*, نقل گفتن *nakl-g*—(to have reference) نسبت داشتن *īlāka-d.*, نسبت *nisbat-d.*

RELATION, *n.* بیان *bayān*, قصه *kiṣsa*, نقل *nakl*, روایت *rivāyat*.—(reference, regard) تعلق *īlāka*, نسبت *nisbat*, خویشی *khishī*, taḍlluk. —(kindred) نزدیکی *karābat*, قرابت *karābat*, نزدیکان *karīb* (افراد).

RELATIVE, *a.* متعلق *mansūb*, متعلقی *mutaḍlik*, راجع *rājī*.

RELATIVELY, *ad.* با نسبت *bā nisbat*, نسبتاً *nisbatan*.

RELAX, *vt., vi.* سست کردن *sust-k.*, نرم کشاده کردن *kushādā-k.*—(remit) ملایمت نمودن *mulāyamat-n.*, آموزدن *āmurzīdan*.—(become

mild) ملایم شدن *mulāyīm-sh.* To relax from favour, فراغت یافتن *farāghat-y.* To relax the mind, تفویج کردن *tafarruj-k.*, دلآسا کردن *dilāsā-k.*

RELAXATION, *n.* سستی *itlāk*, استراحت *sustī*, نرمی *narmī*.—(repose) فراغ *farāgh*, راحت *rāhat*. Relaxation of mind, فراغ خاطر *farāghi khātir*.

RELEASE, *vt.* رهای آزاد کردن *āzād-k.*, رهای *rahāi-d.*, خلاص کردن *khalās-k.*—(free from obligation) منت از حق *minnat* خلاص کردن *az hakki minnat khalās-k.* To release from debt, ابرا کردن *ibrā-k.*

RELEASE, *n.* نجات *khalāsi*, خلاصی *najāt*, آزادی *āzādī*. A release from obligation, منت از حق *khalās az hakki minnat*. A release from debt, ابرا *ibrā*, سافی نام *sāfi nāmah*. A release from responsibility, ارباب نام *ibrāi zimma*.

RELENT, *vi.* شفقت *rahm-d.*, رحمت داشتن *shafkat-n.*

RELENTLESS, *a.* بی شفقت *bī shafkat*, بی رحم *bī rahm*.

RELIANCE, *n.* اعتماد *itikād*, اعتقاد *itīmād*, تکیه *takya*.

RELIC, *n.* باز مانده *bākī*, باقی *bāz mānda*.

RELICT, *n.* بیهوده *beva*.

RELIEF, *n.* تسلی *tasallī*, (comfort) آرام *ārām*.—(assistance) مدد *madad*, یاری *yārī*. Relief from duty, فراغت *farāgat*.

RELIEVABLE, *a.* قابل تسلیت *kābīlī* تسکین پذیر *fazīlat*, تسکین پذیر *taskīn pazīr*.

RELIEVE, *vt.* (assist) امداد کردن *imdad-k.*, یاری کردن *pushtī-k.*, یاری *yārī-k.*—(comfort) دلآسا کردن *dilāsā-k.*, آرام دادن *ārām-d.*

RELIEVER, *n.* دستگیر *dastgīr*, یار *yār*, خاطر نواز *khātir nawāz*.

RELIGION, *n.* دین *dīn*, (pl. ادیان), مذهب *mazhab*, ایمان *īmān*. The Christian religion, ملت مسیح *millati masīha*. The Mahommedan religion, اسلام *islām*, امت محمد *ummat muhammad*. Of the same religion, همدین *ham dīn*. Observance of religion, دینداری *dīndārī*. Of no religion, بی مذهب *bī mazhab*.

RELIGIOUS, *a.* دیندار *dīndār*, متدین *mutadayyīn*, ایماندار *īmān dār*. A religious life, درویشی *darwīshī*, زهدات *zahādat*. A religious society, مذهب *mazhab*, طایفه *tāyfa*. A religious man, دیندار *dīndār*, پارسا *pārsā*. To observe religious duties, دیندار شدن *dīndār-sh.*

RELIGIOUSLY, *ad.* زاهدانه *bā dīn*, کاملاً *kāmilāna*.—(exactly) کاملاً *kāmilāna*.

RELIGIOUSNESS, *n.* دینداری *dīndārī*, ایمانداري *īmāndārī*.

RELINQUISH, *vt.* گزاشتن *guzāsh-tan*, ترک کردن *tark-k.*

RELINQUISHMENT, *n.* گذاشتگی *guzāsh-tagī*, ترک *tark*.

RELISH, *n.* لذت *maza*, ذائقه *zāyika*, لذت *lazzat*, چاشنی *chāshnī*. Having a fine relish, خوش مزه *khush maza*, لذیذ *lazīz*. Having no relish, بی مزه *bī maza*, بی لذت *bī lazzat*.

RELISH, *vt., vi.* مزه کردن *lazīz-k.*, مزه *maza-d.*, خوشگوار ساختن *khush gawār-s.*—(feel pleasure) نیکو داشتن *neku-d.*, پسند کردن *pasand-k.*

RELISHABLE, *a.* ممکن مزه *mumkinī* قابل لذت *kābīlī lazzat*.

RELUCTANCE, *n.* بی دلی *bī dīlī*, نفرت *istikrāh*, اعراض *i'rāz*, دوری *nīfrat*. To show a reluctance, استیکراه داشتن *istikrāh-d.*

RELUCTANT, *a.* بی رغبت *bī dīl*, *bī raghat*, بی اختیار *bī ikhtiyār*, دلگیر *dilgīr*, نفرت *ahli nafrat*, متردد *muturaddid*.

RELY, *vi.* باور *i'tikād-b.*, اعتماد بودن *bāwar-k.*, توکل کردن *tawakkul-k.*, اعتماد نمودن *takiya-k.*, تکیه کردن *i'timād-n.*

REMAIN, *vi.* (continue) ماندن *māndan*, ساکن شدن *ikāmat-k.*, انامت کردن *sākin-sh.*—(to be left as a remainder) فضالت نمودن *bākī-m.*, باقی ماندن *fuzālat-n.*—(endure, last) باقی شدن *bākī-sh.*, استمرار کردن *istimrār-k.*, پایدار شدن *pāydar-sh.* To remain behind, باز ماندن *bāz-m.*, و *wā-m.* To remain firm, برقرار بودن *bar karār-b.* To remain alone, تنها ماندن *tanhā-m.*

REMAINDER, *n.* باقی *bākī* (*pl.* باقیات), *bakāya*, نهم *tatama.*—(mathe.) حاصل تفریق *hāsīl tafrik.*

REMAINS, *n.* (of victuals) خور پاره *khur pāra.*—(traces) آثار *āsār*, رسوم *rusūm.*—(the body left by the soul) لاش *lāsh.* کالیبی *kālībī bī jān*, بی جان

REMAND, *vt.* باز فرستادن *bāz-f.*

REMARK, *n.* نظر *āgāhī*, آگاهی *nazar*, غور *ghaur.*—(annotation) گفتار *guftār*, قول *karul*, شرح *sharih.*

REMARK, *vt., vi.* نگاه کردن *nigāh-k.*, نظر کردن *nazar-k.*, اشاره کردن *ishāra-k.*, گفتن *agāhī-s.*, آگاهی ساختن *guftan.*

REMARKABLE, *a.* عجب *ajīb*, نادر *nādar*, هوبدا *hawīdā*, مشهور *mashhūr*, ممتاز *mumtāz*, نامور *nāmwar.*

REMARKABLY, *ad.* عجبا *djaban*, بطور عجب *mashhūran*, بهایت *tauri ajīb.*—(exceedingly) بسیار *nihāyat*, بسیار *bisayār.*

REMEDIAL, *a.* قابل علاج *kāhili ilāj*, ممکن شفا *ilāj pazīr*, شفا *mum-kini shifā.*

REMEDILESS, *a.* بی چاره *lā ilāj*, لا علاج *bichāra.*

REMEDY, *n.* علاج *ilāj*, چاره *chāra*, دوا *dawā*, شفا *muālīja*, معالجه *shifā.*

REMEDY, *vt* شفا *ilāj-d.*, علاج دادن *shifā-s.*, تیار کردن *timār-k.*

REMEMBER, *vt* یاد داشتن *yād-d.*, یاد *yād-k.*, یاد دکر کردن *zīkr-k.*, یاد *dar yād-ā.* در یاد آمدن *yād-g.*, گرفتن

REMEMBRANCE, *n.* یاد *yād*, آوری *yād āwarī*, یاد داشت *yād dāsht*, ذکر *hifz*, ذکر *zīkr.*

REMEMBRANCER, *n.* یاد آور *yād āwar*, مشیر *mushīr*, مخبر *mukhbīr.*

REMIN, *vt.* یاد دهادیدن *yād-d.*, تذکر *tazkīr-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*, یاد دادن *yād-d.*

REMIN, *n.* یاد داشت *yād dāsht*, مذكر *muzakkīr.*

REMISS, *a.* غافل *ghāfil*, بی خبر *bī khabar*, سست *sust.*

REMISSLY, *ad.* غافلانه *ghāfilāna.*

REMISSNESS, *n.* سستی *ghaflat*, بی پروایی *bī parwā.*

REMISSION, *n.* عفو *afw*, آمرزش *āmur-zish*, عذر *izr*, مغفرت *maghfīrat.*—(abatement) تخفیف *talhfīf*, رعایت *riāyat.*—(cessation) توقف *tawakkuf.*

REMIT, *vt., vi.* عفو *muāf-k.*, معاف کردن *afw-k.*, رعایت کردن *riāyat-k.*, بخشیدن *balakhshīdan.*—(send back) باز فرستادن *bāz-f.* To remit money, ارسال کردن *irsāl-k.*, فرستادن *fīristādan.*

REMITTANCE, *n.* فرستادگی *fīristādagi*, ارسال *irsāl*, ترسیل *tarsīl*, ادا *adā*, امانت *amānat.*

REMITTENT, *a.* با فاصله *naubati*, نوبتی *bā fāsilu*.

REMNANT, *n.* باقی *bākī*, بقیه *bākiya*, تمام *tatamma*.

REMONSTRANCE, *n.* اعتراض *tīrāz*, ملامت *malāmat*.

REMONSTRATE, *vi.* تعرض نمودن *tadrūz*, *n.* اعتراض نمودن *tīrāz-n*.

REMORSE, *n.* پشیمانی *pashīmānī*, دلآزاری *ta'ssuf*, تاسف *nadāmat*, اندامت *dilāzārī*, افسوس *afsūs*.

REMORSELESS, *a.* بی ندامت *bī nidāmat*, بی پشیمانی *bī pashīmānī*, بی رحمت *bī rahmat*, غیور شفیقت *ghayr shafkat*.

REMOTE, *a.* دور *dūr*, بعید *baīd*, بیگانه *bigāna*.

REMOTELY, *ad.* از دور *az dūr*, بعید *baīd*.

REMOTENESS, *n.* دوری *dūrī*, بعد *bad*, تفاوت *tafāwat*.

REMOVABLE, *a.* انتقال پذیر *intikāl pazīr*.

REMOVAL, *n.* (changing one's abode) انتقال *intikāl* — (departing from a place) رحلت *rahlat*, کوچ *kūch*. Removal from office, معزولی *madzūlī*.

REMOVE, *vt., vi.* کردن انتقال *intikāl* کردن, رحلت کردن *rahlat* کردن, روان شدن *ravāna-sh*, برداشتن *nakl-k.*, نقل کردن *rahlat-k.*, برداشتن *bardāshtan*.

REMUNERATE, *vt.* مکافات کردن *mukāfat-k.*, حق ادا کردن *muzd-d.*, مزد دادن *hakk adā-k.*

REMUNERATION, *n.* پاداش *pādāsh*, مزد *muzd*, اجر *ajr*.

RENCOUNTER, *n.* تصادم *tasādum*, حرب جنگ *jang*, مقابله *mukābalat*, حرب *harb*.

RENCOUNTER, *vi.* جنگ کردن *jang-k.*, مقابله کردن *mukā-*

balat-k., ملاقات کردن *nāgāh mulākāt-k.*

REND, *vt.* چاک کردن *darīdan*, دریدن *chāk-k.*

RENDER, *vt.* واپس دادن *wāpas-d.*, ادا کردن *adā-k.* — (translate) ترجمه کردن *tarjuma-k.* — (yield) حواله کردن *harwāla-k.*, تسلیم کردن *taslīm-k.* — (make) کردن *kardān*, ساختن *sākhtan*. To render necessary, لازم کردن *lāzim-k.*, دادن *zarūr-k.* — (give) دادن *dādan*, بخشیدن *bakhshīdan*.

RENDEZVOUS, *n.* جماعت *jamā'at* — (of an army) لشکر *jamī'dati lashkar*. The place of rendezvous, مرجع *marjad*, فراهم گاه *farāham gāh*.

RENDEZVOUS, *vt, vi.* جمع کردن *jam'k.*, فراهم آوردن *farāham-ā.*

RENEW, *vt., vi.* تجدید نو کردن *nau-k.*, تجدید کردن *tajdīd-k.*, تحویل ساختن *tahwīl-k.*, To renew friendship, تجدید محبت *tajdīdi mohabbat-k.* — (repeat) تکرار کردن *takrār-k.*, اعاده کردن *iāda-k.*

RENEWABLE, *a.* نو کردنی *nau kardani*, تجدید نابل *kābili tajdīd*.

RENEWAL, *n.* تجدید *tajdīd*, تحویل *tahwīl*.

RENNET, *n.* مایه شیر *māyai shīr*.

RENOUNCE, *vt, vi.* منکر کردن *munkir-k.*, انکار کردن *inkār-k.*, رد کردن *radd-k.*, ترک نمودن *tark-n.*

RENOVATE, *vt.* vide RENEW.

RENOWN, *n.* نیک نامی *nek nāmī*, شهرت *shuhrat*, ناموری *nāmwarī*, عزت *izzat*, ناموس *nāmūs*.

RENT, *n.* 1 (fissure) چاک *chāk*, شق *shakk*, شکاف *shigāf*. 2. (income) آمد *āmad*, مالگذاری *mālguzārī*, خراج *khirāj*, دخل *dakhl*, حاصل *hāsīl*

- Annual rent**, سالانه *sālyāna* Rent paid for any thing held of another, کرایه *kirāya*, اجاره *ijāra*.
- RENT**, *vt., vi.* (to let) دادن اجاره *ijāra-d.* دادن کرایه *ba kirāya-d.*—(to hold by paying rent) اجاره کردن *ijāra-k.*, کرایه کردن *kirāya-k.*, گرفتن کرایه *ba kirāya-g* Rent free, لاخراج *lā khirāj*.
- RENTABLE**, *a.* قابل کرایه *kābili kirāya*
- RENTAL**, **RENT-ROLL**, *n.* جمعبندی *jamt bandī*, طومار جمع *tumār jamt*.
- RENTER**, *n.* دار اجاره *ijāra dār*, کرایه دار *kirāya dār*.
- RENUNCIATION**, *n.* قطع علاقه *katt dālāka*, ترک دنیا (of the world) انکار *inkār*, *tarki dunyā*.
- REPAIR**, *vi.* مرمت کردن *marammat-k.*, تعمیر ساختن *durust-k.*, تعمیر کردن *tadmīr-s.* To repair (to any place) رفتن *raftan*, رجوع شدن *rujūd-sh.*
- REPAIR**, *n.* مرمت *marammat*, تعمیر *tadmīr*, اصلاح *islāh*.
- REPARATION**, *n.* تاوان *tāwān*, عوض *ʿwaz*, تلافی *tāwān*, تضمین *mukāfāt*, جزا *jazā*, تضمین *tazmīn*, مرمت *marammat*.
- REPAIRABLE**, *a.* قابل مرمت *kābili marammat*, قابل اصلاح *islāh pazīr*.
- REPARTEE**, *n.* حاضر جوابی *hāzīr jawābī*, باز *bazā*, ظرافت *zarāfat*.
- REPARTEE**, *vt.* حاضر جوابی شدن *hāzīr jawābī-sh.*
- REPASS**, *vt.* باز گذر کردن *bāz guzar-k.*
- REPAST**, *n.* دعوت *khurīsh*, خورش *dadwat*, جشن *jashn*, صیافت *zayāfat*.
- REPAY**, *vt.* ادا کردن *bāz-d.*, باز دادن *adā-k.*
- REPAYMENT**, *n.* ادا *adā*, باز دهی *bāz dahī*, *dahī*.
- REPEAL**, *vt.* باطل کردن *bātīl-k.*, نسخ *naskh-s.*, رد کردن *radd-k.*, ساختن *bartarf-k.*
- REPEAL**, *n.* ابطال *ibtāl*, رد *radd*, نسخ *naskh*.
- REPEAT**, *vt.* تکرار گفتن *bāz gūftan*, *ba takrār-g.*, عادت کردن *ādat-k.*, بی در پی کردن *bayān-k.*, *paya dar paya-k*
- REPEATEDLY**, *ad.* بار بار *bār bār*, تکرار *ba takrār*.
- REPEL**, *vt. vi.* دفع *radd-k.*, رد کردن *daft-k.*, دور کردن *dūr-k.*, دفع نمودن *mant-k.*, *daft-n.*
- REPENT**, *vt., vi.* پشیمان شدن *pashīmān-sh.*, ندامت داشتن *nidāmat-d.*, افسوس *afśūs-k.*, توبه گرفتن *tuba-g.*
- REPENTANCE**, *n.* پشیمانی *pashīmānī*, ندامت *nadāmat*, توبه *tūba*. Regret and repentance, حسرت و ندامت *hasrat u nadāmat*.
- REPEOPLE**, *vt.* باز معمور کردن *bāz madmūr-k.*, باز آباد کردن *bāz ābād-k.*
- REPETITION**, *n.* تکرار *takrār*, عادت *ādat*, بیان *bayān*, باز گویی *bāz gūī*.
- REPINE**, *vi.* غم خوردن *gham-kh.*, غمگین *ghamgīn-sh.*, رنجیدن *ranjīdan*.
- REPLACE**, *vt.* عوض دادن *bāz-n.*, باز نهادن *ʿwaz-d.*, بدل کردن *badl-k.*
- REPLANT**, *vt.* باز نصب کردن *bāz nasb-k.*
- REPLENISH**, *vt.* باز پر کردن *bāz pur-k.*, انباشتن *ambāshtan*.
- REPLETE**, *a.* پر *pur*, سیر *sayr*.
- REPLETION**, *n.* سیری *sayrī*.
- REPLY**, *n.* رد کلام *jawāb*, جواب *raddī kalām*, پاسخ *pāsukh*, جواب خط *jawābī khat*.
- REPLY**, *vi.* پاسخ جواب دادن *jawāb-d.*, پاسخ دادن *pāsukh-d.*
- REPORT**, *n.* (of news) خبر *khābar*, شهرت *shukhrat*.—(rumour) آوازه *āwāza*, شهرت *shukhrat*. Of good report, نیک نام *neknām*, ذکر جمیل *jāmīlī zikr*. Of

bad report, بد نام *bad nām*. 3. (loud noise) آواز *āvāz*, صدا *sadā*. 4. (account) صورت حال *sūrati hāl*. The report of a cannon, آواز توپ *āvāzi tūp*. A false report, خبر دروغ *khābārī darūgh*. To make a report, صورت حال کردن *sūrati hāl-k*, talakhīs-k. **REPORT**, *vi., vt* خبر دادن *khābar-d*, اعلام *āwāza-k*, آوازه کردن *āwāza-k*, گفتن *guftan*, شهرت دادن *shukhrat-d*, نمودن *i'lām-n*. **REPORTER**, *n.* مخابره *mukhbīr*, اعلام نویس *ālām narvīs*. **REPOSE**, *vt., vi.* 1. (rest) آسودن *āsūdan*, استراحت کردن *ārmīdan*, *istirāhat-k*. 2. (sleep) خوابیدن *khābīdan*, خفتن *khuftan*. To repose confidence, اعتماد کردن *itimād-k*. 3. (place) قرار دادن *nihādan*, نهادن *karār-d*. **REPOSE**, *n.* (rest) آرام *ārām*, آسایش *āsāyish*, خواب راحت *rāhat*—(sleep) خواب *khāb*. **REPOSIT**, *vt.* سپردن *nihādan*, نهادن *sipurdan*, امانت گذاشتن *amānat-g*. **REPOSITORY**, *n* خزانه *malhazan*, مخزن *khazīna*.—(for provision) توشه خان *tūsha khāna*, انبار خانه *ambār khāna*.—(for clothes) جامه دان *jāma dān*. **REPREHEND**, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k*, عتاب *sar zanish-k*, سرزنش کردن *ātāb-k*, دم کردن *zamm-k*. **REPREHENSIBLE**, *a.* ملامت پذیر *malāmat pazīr*, لایق *lāyaki* سرزنش *sar zanish*. **REPREHENSIBLY**, *ad.* نامیدمانه *zamīmāna*. **REPREHENSION**, *n.* ملامت *malāmat*, طعن *tadn*, عتاب *ātāb*, سرزنش *sar zanish*. **REPRESENT**, *vt.* (exhibit) نمودن *namū-*

din, اظهار کردن *izhār-k*.—(by painting, imitation, &c.) تصویر کردن *taswīr-k*, تمثیل کردن *tameīl-k*.—(by reflection) عکس انداز کردن *āks andāz-k*.—(by petition) عرض *iltimās-k*, نمایش *arz-k*.—(act as the representative of another) وکیل شدن *wakīl-sh*, نایب *nāyib* بودن *nāyib-b*.

REPRESENTATION, *n.* 1. (image, form) تصویر *numāyish*, صورت *sūrat*, نمایش *taswīr*, شکل *shakl*.—(a memorial) عرض *arzī*, داشت *ārza dāsh*.—(exhibition) نمایش *numāyish*, اظهار *izhār*. Theatrical representation, تماشا *tamāshā*, نقل *nakl*. Representation of the person of another, وکیل *wakīl*. **REPRESENTATIVE**, *a.* مأمیل *mumāsīl*, صورت نما *sūrat numā*.—(of another person) جای نشین *jā nashīn*, وکیل *wakīl*. A representative vested with full powers, وکیل مطلق *wakīl mutlak*. To appoint a representative. وکیل نمودن *wakīl-k*, نایب نامزد نمودن *nāyab nāmzad-n*. **REPRESS**, *vt* ضبط و ربط ساختن *zabt u rabt-s*, باز داشتن *bāz-d*, منع کردن *mant-k*. **REPRESSION**, *n.* ضبط *zabt*, ربط *rabt*, منع *mant*. **REPRIEVE**, *n.* مهلت *muhlat*, امهال *imhālī tadzīb*. **REPRIEVE**, *vt.* مهلت دادن *mahlat-d*, امهال کردن *imhāl-k*. **REPRIMAND**, *vt.* vide **REBUKE**. **REPRISAL**, *n.* بدله *badla*, عوض *īwaz*. **REPROACH**, *vt.* طعن زدن *tadna-z*, سرزنش گفتن *malāmat-z*, سرزنش *sar zanish-g*, دشنام دادن *dushnām-d*. **REPROACH**, *n.* ملامت *malāmat*, بهتان

bukhtān, طعن *taḍna*, سرزنش *sar zanish*,
عتاب *dtāb*.—(infamy) رسوایی *ruswāi*,
بدنامی *bad nāmī*.

REPROACHABLE, *a.* واجب الملامت *wājibu'l malāmat*, قابل دشنام *kābili dushnām*.

REPROACHFUL, *a.* معیوب *mdyūb*,
رسوایی *pur taḍn*, بدنام *bad nām*,
ruswāi.

REPROACHFULLY, *ad.* با ملامت *bā malāmat*, طعناً *taḍnan*.

REPROBATE, *vt.* انکار کردن *inkār-k.*,
رد کردن *radd-k.*

REPROBATE, *n.* اهل فساد *ahli fasād*,
فاجر *fājir*, اوباش *aubāsh*.

REPRODUCE, *vt.* باز بر آوردن *bāz bar-ā.*,
نو پیدا ساختن *nau paydā-s.*

REPRODUCTION, *n.* اعادت *tādat*,
خلق جدید *khalki jadīd*.

REPROOF, *n.* طعن *taḍna*, ملامت *malāmat*,
سرزنش *sarzanish*.

REPROVE, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*,
سرزنش کردن *taḍni-z.*, طعن زدن *sar zanish-k.*

REPTILE, *n.* حشره *hashrat*, کرم *kirm*.

REPUBLIC, *n.* جمهور *jāmhūr*.

REPUBLICAN, *n.* جمهوری دوست *jāmhūrī dūst*.

REPUBLICATION, *n.* انشای ثانی *ifshāi sānī*,
اشتهار ثانی *ishtihāri sānī*.

REPUGNANCE, *n.* مخالفت (contrariety) *mukhālafat*,
اختلاف *ikhtilāf*.—(reluctance) تردد *taraddud*,
پس و پیش *pas u pesh*.—(aversion) کراهت *karāhat*,
نفرت *nafrat*.

REPUGNANT, *a.* مخالف (contrary) *mu-khālīf*,
خلاف *khilāf*.—(reluctant) متردد *mutaraddud*.—(averse) نفور *nufūr*,
مستکبره *mustakrah*.

REPUGNANTLY, *ad.* با مخالفت *bā mukhālafat*,
با تردد *bā taraddud*.

REPULSE, *n.* دفع *daft*, رد *radd*, شکست *shikast*,
حرمان *harmān*. To meet with a repulse, شکست خوردن *shikast-kh.*,
محروم بودن *mahrūm-b.*

REPULSE, *vt.* باز راندن *bāz-r.*, رد کردن *radd-k.*,
دفع ساختن *daft-s.*, شکست دادن *shikast-d.*,
ممانعت کردن *mumāniḍt-k.*

REPULSION, *n.* دفع *daft*, مدافعت *mudāfiḍt*,
باز داری *bāz dārī*.

REPULSIVE, *a.* دفع دار *dāft dār*, باز دار *bāz dār*,
نفرت انگیز *nifrat angīz*.

REPUTABLE, *a.* معتبر *mu'atabar*, عزت *izzat*,
نامور *nāmvar*.

REPUTABLY, *ad.* با حرمت *bā hurmat*,
شریفانه *sharīfāna*.

REPUTATION, REPUTE, *n.* حرمت *hurmat*,
زیك *izzat*, آبرو *ābrū*, عرض *irz*,
نامی *nek nāmī*.

REPUTE, *vt.* اندیشیدن *andeshīdan*,
داشتن *dāshtan*, شهرت *shimurdan*.

REQUEST, *n.* درخواست *darkhāst*, عرض *arz*,
مقصد *maksad*, آرزو *ārzū*, طلب *talab*,
خواهش *khāhish*. In request, رواج *riwāj*,
مطلوب *matlūb*. Any thing greatly in request, بغایت *baghāyat*.
To be in request, رواج شدن *riwāj-sh.*,
مطلوب شدن *matlūb-sh.*

REQUEST, *vt.* درخواست کردن *darkhāst-k.*,
التماس کردن *arz-k.*, استدعا کردن *istiduā-k.*,
طلبیدن *talabīdan*, سوال کردن *sua'l-k.*

REQUIRABLE, *a.* لایق درخواست *lāyaki darkhāst*,
واجب المطلب *wājibu'l matlab*.

REQUIRE, *vt.* دعوی نمودن *dadwa-n.*,
لزم داشتن *khāhish-k.*, ضرور داشتن *lāzim-d.*

REQUISITE, *n.* ضرور *zarūr*, درکار *darkār*, لازم *lāzim*.

REQUISITE, *a.* حاجت *lāzimat*, لزمت *lāzimāt*, واجب *wājib*, ضرور *zarūr*, *hājat*.

REQUISITELY, *ad.* ضرورتاً *zarūratan*, لازمانه *lāzimāna*, *bi'z zarūrat* بالضرورت.

REQUISITENESS, *n.* ضرورت *zarūrat*, لزمت *lāzimī*.

REQUISITION, *n.* خواهش *talab*, طلب *talab*, درخواست *khāhish*, درخواست *darkhāst*.

REQUITAL, *n.* عوض *mukāfāt*, مکافات *mukāfāt*, جزا *jazā*, *twaz*.

REQUITE, *vt.* جزا *twaz-k.* عوض کردن *twaz-k.*, سزا *saẓā-d.* دادن *jazā-d.* دادن.

RESCIND, *vt.* باطل *radd-k.* رد کردن *radd-k.*, بریدن *burīdan*, *bātil-k.* کردن.

RESCRIPT, *n.* خط، شریف *farmān*، فرمان *farmān*، *khatti sharīf*.

RESCUE, *vt.* خلاص *āzād-k.* آزاد کردن *āzād-k.*، *rihā-k.* رها کردن *rihā-k.*، *khalās-k.* کردن.

RESCUE, *n.* خلاص *rihāi*، رهایی *rihāi*، نصرت *nusrat*.

RESEARCH, *n.* تحقیق *talāsh*، تلاش *talāsh*، جستجو *justujū*، *taftīsh*.

RESEARCH, *vt.* جست و جو کردن *justujū-k.*، تلاش کردن *talāsh-k.*، تحقیق کردن *taftīsh-k.*.

RESEMBLANCE, *n.* تشبیه *tamsīl*، تمثیل *tamsīl*، برابری *mushābahat*، مشابهت *mushābahat*، *barābarī*.

RESEMBLE, *vt.* تمثیل *mānistān*، مانند شدن *mānistān*، مشابهت داشتن *tamsīl-d.*، مشابهت داشتن *mushābahat-d.*، مقابل ساختن *mukā-bala-s.*.

RESENT, *vt.* نهر *kīna-d.* کینه داشتن *kīna-d.*، خشم نمودن *kihr-g.*، گرفتن *kihr-g.*.

RESENTFUL, *a.* کینه کش *kīna kash*، کینه بد خوا *bab khāh*.

RESENTMENT, *n.* عداوت *kīna*، کینه *kīna*، غضب *ghazab*، *ādāwat*.

RESERVATION, *n.* باز داری *bāz dārī*، نگاهداشت *nigāh dāsh*، (saving) *nigāh dāsh*، حفاظت *hifāẓat*، (concealment of something in the mind) *riyā*، ریا *riyā*، پوشیدگی *pūshīdagī*، (exception, condition) شرط *shart*، انتضا *intishā*، (caution) احتیاط *ihtiyāt*، انتباه *intibāh*.

RESERVE, *vt.* نگاه *bāz-d.*، باز داشتن *bāz-d.*، نگاه داشتن *nigāh-d.*، (keep in store) در انبار خانه نهادن *dar ambār khāna-n.*.

RESERVEDLY, *ad.* ادبانه *adabāna*، با شرم *bā sharm*، (sullenly) بی ملایمت *tīra zamīrī*، تیره ضمیری *tīra zamīrī*، *bī mulāyamat*.

RESERVEDNESS, *n.* شرم *adaḥ*، ادب *adaḥ*، شرم *sharm*، وقار *wakār*، آهستگی *āhistagī*، (sullenness) تیره ضمیری *tīra zamīrī*.

RESERVOIR, *n.* تالاب *haruz*، حوض *haruz*، *tālāb*.

RESIDE, *vi.* سکونت *māndan*، ماندن *māndan*، اقامت داشتن *sukūnat-d.*، اقامت داشتن *ikāmat-d.*، *mukīm-b.* مقیم بودن.

RESIDENCE, *n.* مسکن *maskan*، اقامت *maskan*، منزل *ikāmat*، بود و باش *būd u bāsh*، خان *khāna*، مکان *makān*.

RESIDENT, *a.* ساکن *sākin*، مقیم *mukīm*، متوطن *mutavattin*.

RESIDENT, *n.* گماشته *wakīl*، وکیل *wakīl*، پادشاه *gumūshṭai pādshāh*.

RESIDUARY, *a.* باقی خواه *bākī khāh*.

RESIDUE, *n.* بقیت *bakīyat*، تمام *tatamma*.

RESIGN, *vt.* تسلیم *tark-k.*، ترک کردن *tark-k.*، *taslīm-k.*، حواله کردن *hawāla-k.*، *taslīm-k.*، استعفا خواستن *istifā-kh.*، To resign one's self to providence، توکل کردن *tawakkul-k.*، رضا *razā-n.*، نمودن *razā-n.*.

RESIGNATION, *n.* (of office, &c.,) ترک *tark*، *guzāsh-tagī*، گذاشتگی *guzāsh-tagī*، (submission to providence) *taslīm*، تسلیم *taslīm*، رضا *razā*، توکل *tawakkul*.

RESIN, *n.* راتین *rātin*, راتینج *rātinaj*.

RESIST, *vt., vi.* مقاومت کردن *mukāwamat-k.*, مزاحمت کردن *muzāhimat-k.*, مقابلهت *mumāniḥat-k.*, مخالفت نمودن *mukābalat-k.*, مانع شدن *māniḥ-sh.*, مخالفت نمودن *tadrūz-n.*, مخالفت نمودن *mukhālafat-n.*

RESISTANCE, *n.* مقاومت *mukāwamat*, مزاحمت *muzāhamat*, مقابلهت *mumāniḥat*, مخالفت *mukābalat*, تردد *tarad-dud*, اعتراض *tadrūz*, مانع *māniḥ*.

RESISTIBILITY, *n.* قوت دافعت *kuwati dāfiḍt*.

RESISTIBLE, *a.* دفع پذیر *daft pazir*, قابل مقاومت *kābili mukāwamat*.

RESOLUTE, *a.* برقرار *bar karār*, استوار *ustuwār*, مستمیر *mustamirr*.—(bold) دلیر *diler*, بی پروا *bī parwā*.

RESOLUTELY, *ad.* بقرار *ba karār*, دلیرانه *dilerāna*, با جان و دل *bā jān u dil*.

RESOLUTION, RESOLUTENESS, *n.* دلیری *dilerī*, غیرت *ghayrat*, دلاوری *dilāwarī*—(fixed purpose) نيات *ṣabāt*, قرار *karār*, استواری *ustuwārī*, قصد *kasd*.

RESOLVABLE, *a.* حل آسان *āsāni hall*, قابل گداز *kābili gudāz*.

RESOLVE, *vt., vi.* (determine) قرار کردن *karār-k.*, قصد گرفتن *kasd-g.*, نیت حل کردن *niyat-n.*—(dissolve) حل کردن *hall-k.*, گدازختن *gudāzhtan*.—(analyse) خبر و *tafrīk-k.*—(inform) تفریق کردن *leḥabar u āgāhī-d.*

RESOLVENT, *a.* محلل *muhallil*.

RESORT, *vi.* آمد و رفت کردن *āmad u raft-k.*, بار بار رفتن *bār bār-r.*

RESORT, *n.* آمد و شد *majmā*, آمد و شد *āmad u shud*.

RESOUND, *vt., vi.* صدا کردن *sidā-k.*, آواز ردن *āwāz-z.*

RESOURCE, *n.* (fund) اصل *asl*, مایه *māya*.—(remedy) علاج *ilāj*, چاره *chāra*.

RESPECT, *vt.* نکریم داشتن *takrīm-d.*, عزیز داشتن *iltifāt-n.*, احترام *dzīz-d.*, اعتبار کردن *itibār-k.*, احترام کردن *ihtirām-k.*

RESPECT, *n.* نکریم *takrīm*, تعظیم *tadẓīm*, احترام *izzat*, التفات *iltifāt*, نسبت *ilāka*.—(relation) علی حسب *niṣbat*. In respect of, علی حسب *alā hasb*, نسبت *niṣbatan*. In this respect, باب در این *dar īn bāb*.

RESPECTABLE, *a.* معتمد *muṭtabar*, مکرم *mukarram*.

RESPECTFUL, *a.* صاحب التفات *sāhibi iltifāt*, متواضع *muʿaddab*, متواضع *mutawāẓi*.

RESPECTFULLY, *ad.* با رعایت *bā riāyat*, با نکریم و احترام *bā takrīm u ihtirām*.

RESPECTIVE *a.* مخصوص *khāṣṣ*, منسوب *mansūb*.—(relative) متعلق *mutaḍallak*.

RESPECTIVELY, *ad.* خصوصاً *khāṣṣan*, نسبتاً *niṣbatan*, فرداً *fardan*, فرداً *fardan*.

RESPIRATION, *n.* دم زدگی *dum zadagī*, تنفس *tunaffus*.

RESPIRE, *vi.* دم زدن *dam-z.*, نفس کشیدن *nafs-k.*

RESPITE, *n.* فرصت *fursat*, فراغت *farāghat*, مهلت *muhlat*.

RESPLENDENCE, *n.* تجلی *tajallī*, ضیا *ziyā*, تاب *tāb*.

RESPLENDENT, *a.* روشن *raushan*, تابدار *tābdār*, نورانی *nūrānī*.

RESPLENDENTLY, *ad.* روشنائی *rauṣhan-nāna*, با ضیا *bā ziyā*.

RESPOND, *vi.* جواب دادن *jawāb-d.*, پاسخ دادن *pāsuḵh-d.*

RESPONDENT, *n.* جواب ده *jawāb dah.*

RESPONSIBILITY, *n.* ضمانت *zamānat*, ذمه *zāminī*, کفالت *kafālat*, ذمه *zimma*, جوابداری *jawābdārī*.

RESPONSIVE, *a.* جواب ده *jawāb dah.*

REST, *n.* آرام *ārām*, آسودگی *āsūdagī*, استراحت *istirāhat*, فراغت *farāghat*, سکون *karār* Rest and motion, سکون *sukūn u harakat*.—(remainder) باقی *bakiyat*, ما باقی *mā bāqī*, سایر *sāyir*.—(others) دیگران *dīgarān*.

REST, *vt., vi.* آرام دادن *ārām-d.*, آسایش *āsāyish-d.*, تسکین کردن *tasḵīn-k.*, استراحت *ārāmīdan*, خوابیدن *istirāhat-d.*—(sleep) خوابیدن *khābīdan*, خسپیدن *khuspidan*.—(to be without motion) ساکن شدن *sāḵīn-sh.*, بی حرکت شدن *bī harakat-sh.*—(to cease from labour) فراغت *farāghat-g.*, از کار باز استادن *az kār bāz-i.*—(lean upon) تکیه کردن *takya-k.* To rest satisfied, راضی شدن *rāzī-sh.*, قبول کردن *kabūl-k.*

RESTAURANT, *n.* میخانه *māya khāna*, خانه اکل و شرب *khānai akl u shurb.*

RESTITUTION, *n.* باز دهی *bāz dahī*, تسلیم *taslīm*, تلافی *talāfī*, عوض *ṭwaz.*

RESTLESS, *a.* بی آرام *bī ārām*, مضطرب *mustarīb*, بی خواب و راحت *bī khāb u rāhat*. To be restless, بی آرام شدن *bī ārām-sh.*

RESTLESSLY, *ad.* از بی آرامی *az bī ārāmī*, بلا قرار *bilā karār.*

RESTLESSNESS, *n.* اضطراب *iztirāb*, بی آرامی *bī ārāmī*, بی راحتی *bī rāhat*.—(unsteadiness) بی قراری *bī karārī*, نا پایداری *nā pāya dārī*.

RESTORABLE, *a.* قابل اصلاح *kābīlī islāh.*

RESTORATION, *n.* باز دهی *bāz dahī*, باحالی *bahālī*, استرداد *istirdād*. Restoration of health, شفا *shifā*, صحت *sihhat*.—(of Charles II.) تخت نشینی *takht nishīnī*.

RESTORATIVE, *a.* شفا بخش *shifā bakhsh.*

RESTORE, *vt.* واپس دادن *wāpas-d.*, باز *bāz*, مسترد کردن *bāz-f.*, فرستادن *mustaridd-k.*, اصلاح کردن *islāh-k.*, شفا *shifā-d.*

RESTORER, *n.* شفا بخش *shifā bakhsh.*, مسترد ساز *mustaridd sāz.*

RESTRAIN, *vt.* ضبط کردن *zabt-k.*, باز *bāz*, تحدید کردن *bāz-d.*—(confine) *tahdīd-k.*, حد نمودن *hadd-n.*—(check) مزاحمت کردن *manṭ-k.*, منع کردن *muzāḵimat-k.*

RESTRAINABLE, *a.* ممکن ضبط *mumkīnī zabt*, قابل ضبط و ربط *kābīlī zabt u rabt.*

RESTRAINT, *n.* ضبط *zabt*, باز داری *bāzdārī*, منع *manṭ*.—(limitation) تحدید *tahdīd*, حد *hadd.*

RESTRICT, *vt.* تحدید کردن *tahdīd-k.*, باز *bāz*, داشتن *hasar-k.*, حصر کردن *bāz-d.*

RESTRICTION, *n.* ممانعت *mumānidṭ*, تحدید *tahdīd*, منع *manṭ*, کاید *kayd.*

RESULT, *n.* نتیجه *natīja*, (نتایج *pl.*), انجام *anjām*, ثمره *sumra*, حاصل *hāsil*.—(decision) فیصله *faisla.*

RESULT, *vi.* حاصل شدن *bar-ā.*, روی *hāsil-sh.*, نتیجه داشتن *natīja-d.*, نمودن *rūī-n.*

RESULTANT, *n.* حاصل قوت *hāsilī kuwwat.*

RESUMABLE, *a.* باز یافت پذیر *bāz yāft pazīr*, ممکن باز گیری *mumkīnī bāz girī.*

RESUME, *vt.* واپس گرفتن *bāz-g.*, باز گرفتن *wāpas-g.*, دوباره شروع کردن *du bāra shuru'-k.*

RESURRECTION, *n.* رستخیز *rast khīz*, قیامت *kiyāmat*, حشر *hashr.*

RESUSCITATE, *vt., vi.* احيا کردن *ihyā-k.* زنده کردن *zinda-k.*

RETAIL, *vt.* خریده فروختن *khurda-f.*

RETAILER, *n.* خریده فروش *khurda farūsh,* جزئی فروش *juzʿī farūsh.*

RETAIN, *vt.* نگاه داشتن *bāz-d.,* نگاه داشتن *nigāh-d.,* واپس داشتن *wāpas-d.,* حفظ کردن *hifz-k.,* در آوردن *ba tasarruf dar-ā.*

RETAINER, *n.* دانه گیر *rafāk,* دانه نگار *dāmagīr,* حکم بردار *hukm bardār.*

RETAKE, *vt.* باز واپس گرفتن *wāpas-g.,* باز گرفتن *bāz-g.*

RETALIATE, *vt., vi.* عوض دادن *twaz-d.,* پاداش کردن *intikām-k.,* پاداش دادن *pādāsh-k.,* معاف ساختن *muākab-s.*

RETALIATION, *n.* بدل *badla,* عوض *twaz,* پاداش *intikām,* مکافات *mukāfāt,* پاداش *pādāsh,* جزا *jazā.*

RETARD, *vt.* منع کردن *bās-d.,* باز داشتن *mant-k.,* در پی کردن *derī-k.*

RETENTION, *n.* امساک *bāz dārī,* حافظت *hāfizat,* حافظت *imsāk.—(memory)* یاد *yād.,* جزا *jazā.*

RETENTIVE, *a.* حافظ *bāzdār,* تیز حافظ *hāfiz,* داعی *dārī.—(memory)* تیز حافظ *tez hāfiza.*

RETINUE, *n.* حشم *jilau,* حشم *hashm,* سواری *sawārī.*

RETIRE, *vt., vi.* انصراف *bāz-r.,* باز رفتن *insrāf-n.,* عزالت گرفتن *ʔzlat-g.* —(resign) دست *ʔzlat-g,* عزالت کردن *dast-k.*

RETIRED, *a.* نشین *gūsha nishīn,* گوشه نشین *madzūl,* تنها *tanhā.*

RETIREMENT, *n.* باز رفت *bāz raft,* گوشه نشینی *ijtināb.—(of life)* خلوت *gūsha nishīnī,* تنهایی *tanhāī,* فراغت *khilwat.—(from business)*

farāghat, معزولی از خدمت *madzūlī az khidmat.* A place of retirement, خلونگاه *khilwat gāh,* خلونگاه *khilwat khāna.*

RETORT, *n.* درشت جواب *javābī durusht,* حاضر جوابی *hāzīr javābī.*

RETRACE, *vt.* در پای باز رفتن *dar pāya bāz-r.,* در عقب رفتن *bar ākab-r.*

RETRACT, *vt., vi.* باز کشیدن *bāz-k.,* باز باطل *bāz-m.,* انکار کردن *inkār-k.,* نمودن *bātil-n.*

RETRACTION, *n.* باز کشش *bāz kashish,* اعادت *ʔadat,* انکار *inkār.*

RETREAT, *n.* خلونگاه *khilwat gāh.* The retreat of an army, لشکر رجع *rajʔ lashkar,* فرار *gurīz,* گریز *farār.*

RETREAT, *vi.* پشت دادن *pusht-d.,* گریختن *gurīkhtan,* فرار کردن *farār-k.*

RETRENCH, *vt, vi.* اختصار کردن *ikhtisār-k.,* قطع کردن *kūtah-k.,* کونا کردن *katt-k.,* محدود کردن *mahdūd-k.*

RETRENCHMENT, *n.* اختصار *ikhtisār,* کاهش *kāhish,* قطع *katt.*

RETRIBUTE, *vt.* مکافات کردن *mukāfāt-k,* عوض دادن *twaz-d.*

RETRIBUTION, *n.* جزا *jazā,* بدل *badla,* پاداش *twaz,* مکافات *mukāfāt,* عوض *pādāsh.*

RETRIBUTIVE, *a.* عوض بخش *twaz bakhsh,* جزا ده *jazā dah.*

RETRIEVABLE, *a.* بدست آمدنی *badast āmadanī,* اصلاح یاب *islāh yāb.*

RETRIEVE, *vt.* تجدید و *bāz-y.,* باز یافتن *tajdīd u islāh-k.,* بدست *badast bāz-ā.*

RETROGRADE, *a.* پس پا *rājʔ,* راجع *pas pā,* معکوس *maʔkūs.*

RETROGRADE, *vi.* رجع نمودن *rajʔ-n.,* باز گشتن *bāz-g.*

RETROSPECT, *n.* پاس پس *pas binī*,
پاس نگران *pas nigirān*, خیال *khiyāl*.

RETURN, *vi., vt.* (come back) واپس آمدن *wāpas-ā*, باز آمدن *bāz-ā* — (go back) *bāz-r.* — (come or go back) *murājadt-k.* — (give back) واپس دادن *wāpas-d.* — (bring back) باز آوردن *bāz-ā.* — (send back) باز فرستادن *bāz-f.* — (make answer) پاسخ دادن *jawāb-k.*, پاسخ دادن *pāsukh-d* To return to one's sense, *bahūsh-ā.* — (recompense) عوض دادن *twaz-d.*

RETURN, *n.* بازگشت *bāz gashit*, *murājadt* — (profit on labour) مداخله *munāfi*, *manfuāt.* — (account) صورت حساب *sūratī hisāb.* — (recompense) جزا *jazā*, مکافات *mukāfāt.*

RETURNABLE, *a.* قابل رجوع *kābili rujūd*.

REVEAL, *vt.* آشکاره کردن *āshkāra-k.*, ظاهر کردن *zāhir-k.*, فاش کردن *fāsh-k.*, نمودن *namūdān.* اظهار کردن *izhār-k.*

REVEL, *vi.* عشرت کردن و عیش *dysh u dshrat-k.*, رندی کردن *rindi-k.*

REVELATION, *n.* افشا *ifshā*, اظهار *izhār*, آشکاره *āshkāra.* A revelation from heaven, واهی ربانی *wahī rabbānī*, الهام *ilhām.*

REVENGE, *n.* انتقام *intikām*, جزا *jazā*, کینه *kīna*, عوض *twaz.*

REVENGE, *vt.* انتقام گرفتن *intikām-g.*, عوض گرفتن *twaz-g* کینه کشیدن *kīna-k.*

REVENGEFUL, REVENGING, *a.* کینه *kīna*, کینه ور *kīna-khāh*, خوار *pur intikām.*

REVENGEFULLY, *ad.* با کینه *bā kīna.*

REVENGER, *n.* کین کش *kīn kash*, انتقام گیر *intikām-gīr.*

REVENUE, *n.* خراج مالگذاری *mālguzārī*, حاصل *hāsil*, *khirāj*, محصول *maḥsul*,

ارتجاع *irtifā*, دخول *dukhūl*. A collector of revenue, تاحصیلدار *tahsildār*, جادار *bājdār*. Collection of the revenue, تاحصیل مالگذاری *tahsili mālguzārī*. Arrears of revenue, بقیه جمع *bakāyāi jamī*. A court of revenue, محکم مال *mahakma māl*. Fixed revenue, مقرر *mukarrari jamī*. Paying the revenue by instalments, قیسط بندی *kīst bandī*. A revenue officer, اهل کار *ahl kāri māl*.

REVERBERATE, *vt., vi.* باززدن *bāz-z.*, منعکس کردن *mundakīsh-k.*

REVERBERATION, *n.* بازگشت *bāz gashit*, انعکاس *intikās*, رد صدا *raddi sidā.*

REVERE, *vt.* تکریم نمودن *takrīm-n.*, احترام ساختن *taḍrīm-k.*, *ihitirām-s* محترم داشتن *mukhtarim-d.*

REVERED, *a.* مکرم *mukarram*, محترم *mukhtarim*, عزیز *āzīz.*

REVERENCE, *n.* احترام *ihitirām*, تکریم *takrīm*, التفات *iltifāt*, تعظیم *taḍrīm*, توقیر *taukīr*, حرمت *hurmāt.*

REVEREND, *a.* محترم *mukhtarim*, عزیز *āzīz*, مکرم *mukarram.*

REVERENTIAL, *a.* مودبان *muaddabāna*, صاحب ادب و آزر *takrīmī*, *sāhibi adab u āzram.*

REVERENTLY, *ad.* با ادب و آزر *bā adab u āzram*, با التفات و احترام *iltifāt u ihtirām.*

REVERSE, *vt.* برگردانیدن *bar gardānī-dān*, منعکس کردن *mundakīsh-k.*, زیر و *bāz-z.* *zār u zabar-k.* بازگشتن *bāz-g.*, رد کردن *radd-k.* *maddūb-k.* معکوس کردن

REVERSE, *n.* عکس *aks*, انقلاب *inkilāb*, وارزونگی *sar nigūnī*, *wāzh gūnī*, خلاف *khilāf* — (contrary) تبدیل *tabdīl*, ضد *zidd*. The reverses of fortune,

برگشت روزگار *inkilābi rūzgār*. The reverse of a coin, عکس سکه *āksi sikka*.
REVERSION, *n.* برگشت *mīrās*, میراث *mirās*, رجعت *rajāt*, *bargasht*.
REVERT, *vt, vi.* باز گشتن *bāz-g.*, رجوع *rujū-k.* کردن
REVIEW, *vt.* ملاحظه *bāz-n.*, باز نگردستن *mulāhaza-k.*, دیگر بار اندیشیدن *dīgar bār-a*. To review an army, عرض *darzi lashkar-k.* To review a book, نظر *mukābala-k.* مقابل کردن *nazari sānī-k.* ثاني کردن
REVIEW, *n.* نظر ثاني *nazari sānī*, باز پرسی *bāz pursī*.—(of an army) *darzi lashkar*.—(of a book) *mukābala*, ملاحظه *mulāhaza*.
REVIEWER, *n.* ملاحظه نما *mulāhaza numā*, کاتب *kātib*.
REVILE *vt.* دشنام دادن *dushnām-d.*, ملامت *sarzanish-k.* سرزنش کردن *malāmat-k.* کردن
REVISE, *vt.* *mukābala-k.* مقابل کردن *nazari sānī-k.*, تصحیح *tas-hih-k.* نظر ثاني کردن
REVISE, *n.* مقابل *nazari sānī*, نظر ثاني *mukābala*.
REVISION, *n.* ملاحظه ثاني *mulāhaza sānī*, باز نگری *bāz nigrī*.
REVIVAL, *n.* ترفی *bāz zīst*, باز زیست *tarakkī*.
REVIVE, *vt, vi.* باز زنده شدن *bāz zinda-sh.*, باز زبستن *bāz-z.* زنده کردن *zinda-k.* ترفی دادن *hayāt-d.* دادن *tarakkī-d.*
REVOCABLE, *a.* قابل اعاد *kābīlī iād*, درمان پذیر *darmān pazīr*.
REVOCATION, *n.* نسخ *ibtal*, ابطال *nashk*.
REVOKE, *vt.* باطل کردن *radd-k.*, رد کردن *bātīl-k.*

REVOLT, *vt, vi.* برگشتن *bur-g.*, باغی *bāghī-sh.* طغیان کردن *tughyān-k.*, عامی *rū gardān-sh.* رو گردان شدن *āsi-sh.*
REVOLT, *n.* رو گردانی *baghāwat*, طغیان *rū gardānī*, *tughyān*.
REVOLUTION, *n.* دور گردش *gardīsh*, دور *daur*, انحول *inkilāb*, تحول *tahwīl*, چرخ *narūbat*.—(of the heaven) گردش آسمان *charkhī dawwār*, دور زمان *gardīshī āsmān*.—(of ages) *dauri zamān*.—(change of government) *tabdīlī saltanat*.
REVOLVE, *vt., vi.* گردیدن *gardīdan*, دور کردن *daur-k.*, تحول *tahwīl-k.*—(consider) *andīshīdan*.
REVOLVER, *n.* شش لوله *tapān-chai shash lūla*.
REWARD, *n.* عوض *jizā*, مزد *muzd*, عووض *īwaz*, پاداش *pādāsh*, مکافات *mukāfāt*, انعام *inām*, بخشش *bakhshish*.
REWARD, *vt.* عوض دادن *īwaz-d.*, جزا *jazā-d.*, بخشش دادن *bakhshish-d.*, انعام دادن *inām-d.*
REWARDABLE, *a.* واجب العوض *wā-jīb'ul īwaz*, لایق جزا *lāyaki jizā*.
REYNARD, *n.* روباه *rūbāh*, شغال *shighāl*.
RHETORIC, *n.* علم کلام *ilmī kalām*, علم فصاحت *ilmī balāghat*, بلاغت *fasāhat*.
RHEUM, *n.* زکام *rukām*, نزل *nuzla*.
RHEUMATIC, *a.* زکام پیوند *rukām paywand*, ریحی *rīhī*, بادی *bādī*.
RHEUMATISM, *n.* درد ریحی *dardi rīhī*, وجع مفاصل *wajī maḥāsīl*.
RHINOCEROS, *n.* گرگدن *gargadān*.
RHUBARB, *n.* زبوند *rāwand*, راوند *rīwand*.
RHYME, *n.* قوافی *kāfiya* (*pl.* قوافی), *sajd*, (اسجاع *pl.*) Without rhyme

and reason, *بی قافیه و بی معنی* *bī kāfiya u bī madnī*.
RHYME, *vt., vi.* هموزن نمودن *mauzūn-n.*, هم قافیه بودن *ham kāfiya-b.*
RHYTHMICAL, *a.* هموزن *mauzūn*, مسجع *musajjt* دار قافیه *kāfiya dār*.
RIB, *n.* استخوان *ustakhāni pāhu*, ضلع *sild* (*pl.* ضلوع).
RIBALDRY, *n.* فحش *fuhash*.
RIBBON, *n.* شریط *tarāz*, طراز *bāfta*, بافته *sharīt*.
RICE, *n.* (cleaned) برنج *biranj*.—(in the husk) شالی *shālī*, ارز *urz*. Boiled rice, برنج فروش *khushka*. A rice-seller, *biranj farūsh*.
RICH, *a.* توانگر *tawāngar*, مالدار *māldār*, دولتمند *dawlat mand*, مستغنی *musta-ghanī*. The rich and the poor, غنی *ghanī u muhtāj*. 2. (fruitful) باردار *bārdār*. 3. (costly) قیمتی *kīmatī*, بهای *garān bahā*. 4. (highly flavoured) مزه دار *māz-e dār*.
monj, *n. pl.* دولت *dawlat*, مال *māl*, نعمت *nadmat*.
RICHLY, *ad.* با دولت *bā dawlat*, بکثرت *bakasrat*, بسیار *tamāman*, *bisyar*.
RICHNESS, *n.* توانگری *tawangarī*, دولت‌مندی *dawlatmandī*, برونمندی *barūmandī*, وسعت *wasāt*.
RICK, *n.* توده *tūda*, انبار *ambār*.
RID, *vt.* مشکل کشادن *mushkil-k.*—(set free) آزاد نمودن *khalās-k.*, رستن *rastan*, *āzād-n.* To get rid of, *āzādī-y.*—(drive away) برطرف کردن *daft-s.*, نابود کردن *bartarf-k.*—(annihilate) *nābūd-k.*

RIDDLE, *n.* چیستان *chistān*, معما *muāmmā*, لغز *laghz*, رمز *ramz*.
RIDDLE, *vt.* شرح رمز ساختن *sharhi ramz-s.*, مشکل کشادن *mushkil-k.*
RIDE, *vt., vi.* سوار شدن *savār-sh.*, راکب شدن *rākib-sh.*
RIDER, *n.* سوار *suwār*, فارس *fāris*, راکب *rākib*.
RIDGE, *n.* پشت *pushta*, سر *sar*, راس *rās*. The ridge of a house, بالی خانه *bālāi khāna*.
RIDICULE, *n.* بذله *bazla*, مسخره *mas-khara*, استهزا *istihzā*.
RIDICULE, *vt.* بذله باختن *bazla-b.*, طعن *tanz-d.*, ضحک کردن *zahak-k.*, تسخر ساختن *tasakhkhur-s.*
RIDICULOUS, *a.* مضحک *muzhak*, هزیه *hirza gū*.
RIDICULOUSLY, *ad.* مضحکانه *muzhi-kāna*.
RIDICULOUSNESS, *n.* حاح *hālī muzhak*.
RIFLE, *vt.* وکوب کردن *rukūb*, تاراج کردن *tārāj-n.*, دزدیدن *duzdīdan*.
RIFLE, *n.* تفنگ شش خان *tufangi shash khāna*.
RIFT, *n.* شکاف *shigāf*, چاک *chāk*.
RIG, *vt.* آراستن *ārāstan*. To rig a ship, جهاز با بادبان و رسن آراستن *jehāz bā bādbān u rasan-ā*.
RIGHT, *a.* 1. (fit, proper) لایق *lāyāk*, سزاوار *munāsab*, مناسب *rawā*, درست *rāst*, راست *durust*, صحیح *sahīh*. 2. (true) راست *rāst*, (just, honest) عادل *ādil*. 3. (not crooked) راست *rāst*, مستوی *mustawī*. 4. (not left) راست *rāst*, یمن *yamīn*. 5. To the right, طرف راست *bā tarāfi rāst*. Right and left, چپ و راست

chap u rāst. Right and wrong, حق با ناحق *hakḡ yū nā hakḡ*. The right wing of an army, میمانات *mīmanat*. A right line, خط مستقیم *khatī mustakīm*. The right way, راه راست *rāhi rāst*. Not right, ناراست *nā rāst*, لایق *nā sarwāb*. To be right, لایق شدن *lāyak-sh.*—(to be straight) راست شدن *rāst-sh.*—(to be correct) صحیح بودن *sahih-b.*

RIGHT, *interj* خوب *khūb*, خیر *khayr*.

RIGHT, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, واجباً *wājiban*.

RIGHT, *n.* (justice) عدالت *adālat*, انصاف *insāf*.—(just claim) حق *hakḡ*, (pl. حقوق) *dadwa*.—(property) ملک *milḡ*, مال *māl*.—(prerogative) برات *ikhtiyār*.—(privilege) *barāt*, معافی *muāfi*. By right of priority) اولویت *ba tarīki awwalīyat*. Hereditary right, ارث *irs*. To set to rights, درست کردن *durust-k.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*

RIGHT, *vt.* انصاف دادن *dād dād-d.*, انصاف کردن *insāf-k.*

RIGHTEOUS, *a.* صالح *sālih*, صادق *sādīk*, راست *rāst*.

RIGHTEOUSLY, *ad.* صالحانه *sālihāna*.

RIGHTEOUSNESS, *n.* صداقت *sadākat*, راستی *takwā*, حقیقت *hakikat*, تقوی *rāstī*, صواب *sarwāb*.

RIGHTFUL, *a.* مستحق *hakikī*, مستحق *mustahik*.

RIGHTFULLY, *ad.* از روی انصاف *az rūi insāf*, با حق *bā hakḡ*.

RIGHTLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, براستی *barāstī*.—(exactly) با دقت *bā dīkkaṭ*, بطریق *baḡyīn*.—(straightly) بعین *ba tarīki rāst*.

RIGHTNESS, *n.* درستی *rāstī*, درست *durustī*.

RIGID, *a.* درشت *durusht*, تند *tund*, سخت *sakht*.

RIGIDITY, *n.* درشتی *sakhtī*, درشتی *durushtī*, شدت *shiddat*, صلابت *salābat*.

RIGIDLY, *ad.* با سختی *bā sakhtī*, بشدت *bashiddat*, با نند *bā tundī*.

RIGOROUS, *a.* سخت *sakht*, درشت *durusht*, سطر *sitabur*.

RIGOROUSLY, *ad.* بسختی *ba sakhtī*, بشدت *bī shiddat*.

RILL, *n.* جدول *jadwāl*, آب رشتی *rishtai āb*.

RIM, *n.* کنار *kinār*, لب *lab*.

RIME, *n.* زاله *zhāla*, برف *baraf*.

RIND, *n.* پوست *pūst*, کشر *kishr*.

RING, *n.* (circle) حلقه *halka*.—(of a finger) انگشتی *angushtari*.—(of persons) طایفه *tāifa*.

RING, *vt.* نواختن *navākhtan*, آهنگ کردن *āhang-k.*, حلقه کردن *halka-k.*, سدا دادن *sīdā-d*.

RING-DOVE, *n.* کمری *kumrī*, فاخته *fākhta*.

RINGLEADER, *n.* سر گروه *sar giru*, سردار *sardār*, پیشرو *pesh ran*.

RINGLET, *n.* زلف *zulf*, جمع *juād*.

RINGWORM, *n.* حصف *husaf*, دودا *kūbā*, بهنی *bahak*.

RIOT, *n.* هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā*, شورش *shūrish*.

RIOT, *vi* هنگامه *fitna-a.*, هنگامه *hangāma-a.* افتادن *fitna angīz*.

RIOTER; **RIOTOUS**, *n.* انگیز *angīz*, فرمان *nā farmān*, سرکش *sarkash*, اوباش *aubāsh*.

RIOTOUSLY, *ad.* با فتنه انگیزی *bā fitna angīzī*.

RIP, *vt.* چاک کردن *chāk-k.*, دریدن *darīdan*, شق کردن *shak-k.*.

RIPE, *a.* رسیده *pukhtu*, رسیده *rasīda*. Of ripe years, بالغ *bāligh*, سالیده *sāl*.

didu. Not ripe, ناپخته *nā pukhta*, خام *khām*.
 RIPEN, *vt, vi.* رسیدن *pukhta-sh.*, رسیدن *rasīdan*.
 RIPENESS, *n.* رسیدگی *pukhtugī*, رسیدگی *rasīdugī*.
 RISE, *vi.* برخاستن *bar-kh.*, بر آمدن *bar-ā.*, طلوع کردن *tulū-k.* — (spring up) بدید *sudūr-ā.* — (emerge) پدید آمدن *padid-ā.* To rise from bed, از بستر برخاستن *az bistar bakhāstan*. To rise in growth, نشو کردن *nushū-k.* To rise in price, گزانشرف شدن *girāntar-sh.*, بالارفتن *bālū-r.* — (prosper) نروزی *tarakkī-y.* — (make insurrection) فتنه انگیزی *fitna-u.*
 RISE, *n.* 1. (elevation) افروزی *afzūnī*, مصدر *ziyādatī*. 2. (source) مصدر *nasdar*, شروع *shurūd*. 3. (preferment) سرفرازی *sarāfrūzī*, نروزی *tarakkī*. 4. (springing up) خیزش *khīzish*. 5. (appearing) طلوع *tulūd*. 6. (action) برخاست *barkhāst*, ارغاع *irtifād.* — (of river) ارباد *azliyād*, طغیان *tugh-yān.* — (of an empire) غلبه *ghalaba*, شروع *shurūd*.
 RISK, *n.* خطر *khatar*, بیم *bīm*. To run a risk, خود را در خطر انداختن *khudrā dar khatar-a.*
 RISK, *vt.* در خطر انداختن *dar khatar-a.*, باختن *bākhthan*.
 RITE, *n.* رسم *rasm*, (pl. رسوم) *dīn*, (ادیان) *kāyala*.
 RIVAL, *n.* همخو *harīf*, همخواه *hamkhāh*, غیر *ghayr*, (اغیار) *(pl.)*.
 RIVAL, *a.* هم مطلب *ham matlab*, همخواه *ham khāh*.
 RIVAL, *vt.* رقابت نمودن *rakābat-n.*, هم مطلب شدن *ham matalab-sh.*, رقابت کردن *mukābalat-k.*

RIVALRY, *n.* هم کامی *rakībī*, هم کامی *ham kāmī*.
 RIVER, *n.* رود *rūd*, نهر *nahr*, جوی *jūi*. The bed of a river, رودخانه *rūd khāna*. The bank of a river, کنار *kinār*, لب *lab* The swell of a river (by tides, &c.) مد *madd*. The winding of a river, گرداگرد *girdā gird*.
 RIVET, *n.* میخ *mekh*, میسمار *mismār*.
 RIVET, *vt* مسمور کردن *masmūr-k.*, وصل نمودن *wasl-n.*
 RIVULET, *n.* آبجو *ābjū*, دریاچه *daryācha*.
 ROAD, *n.* راه *rāh*, طریق *tarik*, سبیل *sabīl*. The high road, شاه راه *shāh rāh*, عام طریق *tarīkī ām*. A narrow road, تنگ راه *tang rāh*. To show the road, راه نمودن *rāh-n*, دلالت کردن *dalālat-k.* To block up a road, بسته کردن *rāh-b.*, راه سد کردن *rāh sadd-k.*
 ROAM, *vt., vi.* آوار بدن *āwārīdan*, بگردان *poīdan*, گشتن *gashtan*.
 ROAR, *vi.* غرش کردن *ghurrīdan*, غرش *ghurrih-k.* To roar as the sea, تلاطم *talātami amwāj-s.* — (make a loud noise) بانگ بر زدن *bāng bar-z.*, نعره زدن *nadra-z.*
 ROAR, ROARING, *n.* غرش *ghurrih*, غرش *ghurrih*, جوش *jūsh*, شدت *shiddat*, خروش *kharūsh*.
 ROAST, *vt., vi.* کباب کردن *kabāb-k.*, برشته کردن *biryān-k.*, بریان کردن *biryān*. Roast meat, کباب *kabāb*, بریان *biryān*.
 ROB, *vt.* دزدیدن *duzdīdan*, راه زنی کردن *rāh zanī-k.*, غارت کردن *ghārat-k.*, تاراج نمودن *tārāj-n.*
 ROBBER, *n.* دزد *duzd*, راه زن *rāh zan*, قطاع الطريق *katāu't tarik*.
 ROBBERY, *n.* دزدی *duzdī*, راهزنی *rāh-zanī*, غارت *ghārat*.

ROBE, *n.* کبا *kabā*, خلعت *khildt*, لباس *libās*. رخت *rakht*.

ROBUST, *a* تومند *tanūmand*, زور آور *zūr āwar*, قوی *kawī*, ندرست *tandurust*.

ROBUSTNESS, *n.* تومندی *tanūmandī*, توانایی *tanvānāi*.

ROCK, *n* جبل *jabal*, کوه *kūh*, سنگ *sang*.

ROCK, *vt, vi* جنبیدن *jumbīdīm*, حرکت *harakat-k*. To rock a cradle, جنبان کردن *gahwāra jumbān-k*.

ROCKET, *n* فشک *fishak*, تیر *tīr*.

ROCKY, *a*, کوه سار *sangistān*, کوه سار *kūh sār*.

ROD, *a* عصا *dsā*, چوب *chūb*, گز *gaz*.

ROE, *n.* ماهی *āhūi māda*, ثرالم *ghazāla*.

ROGUE, *n.* اوباش *aubāsh*, دغاوار *daghābāz*, حرامزده *harāmzāda*, دغاوار *ghadlār*, شریر *sharīr*.

ROGUERY, *n.* حیل بازی *sharārat*, حیل بازی *hīla bāzī*, فریب *farīb*, حرامزادگی *harāmzādagi*, استهزا *istihzā*, باز *bazla bāzī*.

ROGUISH, *a*, حیل بازی *sharīr*, حیل بازی *hīla bāz*, مکر *pur makr*, عیاری *āyyirī*.

ROGUISHLY, *ad* غدارانه *ghadlārāna*, غدارانه *bāsharārat*.

ROLL, *n* 1. (catalogue) فهرست *fihrist*. A muster-roll, اسم نویسی *ism navīsī*.

2. (of paper) دستمه کش *dustai kāghaz* —(register) دفتر *daftar*, طومار *tumār*.

ROLL, *vt, vi.* غلطیدن *ghalatīdīm*, گردیدن *gardīdan*. To roll up, پیچ کردن *pech-k*, پیچیدن *barham-z*, پیچیدن *pechīdīm*. To roll as the waves, متوج شدن *mut mawwij-sh*. To roll on wheels, چرخه *ba charkha-g*. To roll down, لغزیدن *laghzīdan*.

ROLLER, *n.* لوح *lūgh*, غلطک *ghaltak*.

ROLLING-PIN, *n.* چوب زان *chūbi nān*, مسطح *mistah*.

ROMANCE, *n.* قصه *kissa*, افسانه *afsāna*, داستان *dāstān*.

ROMANCE, *vi.* افسانه کردن *afsāna-k*, قصه خواندن *kissa-kh*.

ROMANTIC, *a*, انسانه آسا *afsānu āsā*, عجیب *khayālī*, خیالی *djīb*.

ROOF, *n* پالار خان *bām*, سقف *sakf*, پالار خان *pālār khāna*. A sharp roof, حشمت *khar pushta*. A flat roof, طراد *tarrād*.

ROOF, *vt.* پوشیدن *bā bām-p*.

ROOK, *n.* زاع *zāgh*, غراب *gharāb*, کلاغ *ku-lāgh*. The rook at chess, رخ *rukh*.

ROOM, *n.* 1. (place) مقام *mukām* محل *mahall*, 2. (space) وسعت *wasat*, گنجایش *gunjīyish*.

3. (place of another) عوض *jā*, جای *was*. In his room, بجای او *bajī ū* 4. (apartment) حجرة *hujra*, اتاق *utāk*. A dining room, طعمگاه *taamgāh*.

ROOMY, *a*, وسیع *kushāda*, کشاده *wasī*, فراخ *farākh*.

ROOST, *n.* دجاج خان *dījāj khāna*, نشیمنگاه مرغ *nashimangāhi murgh*.

ROOT, *n.* بیخ *bikh*, اصل *asl*, بیداد *banyād*. The square root, جذر *jazr*. To take root, اصل گرفتن *asl-g* —(etymology) اصل *asl*, مصدر *masdar*.

ROOT, *vi.* از بیخ کردن *az bikh-k*.

ROPE, *n.* رسن *rasan*, حبل *habl*, ریسمان *rīsmān*, سر رشته *sar rishtu*. A cable-rope, حبل *juml*. A tent rope, رسن *tanāb*. A ship-rope, کشتی *rasani kishī*. To make ropes, حبل *habl-t*. A rope-maker, تافتن *habbāl*, تاب *rasan tāb*. A rope-dancer, ریسمان *rīsmān bāz*.

ROPY, *a.* دار لعاب *luāb dār*.

ROSARY, *n.* تسبیح *tasbīh*, سجدہ *siyda*.

ROSE, *n.* گل *gul*, ورد *ward* (*pl.* اوراد).

A rose leaf, برگ گل *gul barg*. A rose bud, غنچه *ghuncha*. A rose tree, گل بن *gul bun*. A bed of roses, گلستان *gulistan*. A handful of roses, گلزار *gulzār*. A handful of roses, گلدستہ *guldasta*. Oil of roses, گل دهن *dahni*, روغن *raughani gul*, ورد *ward*. Rose water, ماء الورد *gulāb*, ماء الورد *māu'lwarad*. Syrup of roses, گل مکرر *guli mukarrar*. Conserve of roses, گل بشکر *gul bashakar*, گل کند *gul kand*. Ottar of roses, گل عطر *ttri gul*. A rosy bower, گلگشت *gul gasht*. A beautiful, delicate scented rose, گل رعنا *gul-radnā*. Scattering roses, گل افشان *gul fishān*. Gathering roses, گل چین *gul chīm*.

ROSEATE, *a.* سرخ *surkh*, گلگون *gulgūn*.

ROSEMARY, *n.* اکیل الجبل *akilu'ljabal*.

ROSY, *a.* گلگون *gulgūn*, گلغام *gulfām*, گلرنگ *gulrang*. Rosy-cheeked, گلزار *gul tār*.

ROT, *vt., vi.* رسیدن *bosīdan*, گندیدن *gandīdan*.

ROTATION, *n.* گردش *gardish*, نوبت *naubat*, چرخ *charkh*, دور *daur*.

ROTE, *n.* از بار *az bar*. To repeat by rote, از بار کلام کردن *az bar kalām-k*.

ROTTEN, *a.* پوسیده *pusīda*, گندیده *gan-dīda*, کرم خورده *kirm khurda*.

ROTUND, *a.* گرد *gird*, مدور *mudavar*.

ROUGH, *a.* ناهموار *nā hamwār*, درشت *durusht*, تند *tund*, ناواقف *nā muwā-fak*. Rough ground, ظلیف *zalīf*. A rough road, شازب *shāzib*. A rough sea, بحر مواج *bahri mawwāj*. Of rough manners, بی ادب *bī adab* — (not polished) نا تراشیده *nā tarāshīda*, بی

صیقل *bī saykal*. — (harsh to the ear) نا موزون *nā muwazzan*, بی آهنگ *bī āhang*.

ROUGHLY, *ad.* بد درشتی *bā durushtī*, ناهمواران *nā hamwārāna*, بد تندی *bā tundi*, بی ادبانہ *bī adabāna*.

ROUGHNESS, *n.* درشتی *durushtī*, سختی *sakhtī*, عدم ادب *adamī adab*.

ROUND, *a.* مدور *mudavar*, مستدیر *mu-stadīr*, دایره *dāira*. Round about, گرداگرد *girdā gird*, حوال *hawāla*. To wheel round, گردیدن *gardīdan*. To wrap round, دور کردن *daur-k*. To drive round, گردانیدن *gardānīdan*. To turn round, گردان کردن *gardān-k*. To wind round, گرداگرد ساختن *gardāgard-s*.

ROUND, *ad.* دور *daur*, گرداگرد *girdāgard*, در پیرامون *dar payrāman*. — (on every side) هر طرف *bahar jānīb*, هر طرف *har taraf*.

ROUND, *vt.* (make round) مدور ساختن *mudawwar-s*, گرد کردن *gird-k*. — (go round) گردیدن *gardīdan*, در دور رفتن *dar dūr-r*. — (become round) مدور شدن *mudawwar-sh*.

ROUNDABOUT, *a.* گرداگرد *girdāgird*, وسیع *wasīd*.

ROUNDLY, *ad.* گرداگرد *girdāgird*, ظاهراً *zāhīran*.

ROUNDNESS, *n.* مدوری *mudawwarī*. — (without reserve) بی ربا *bī riyā*. — (vigorously) با جد *bā kushish*, با جہد *bā jadd u jahd*.

ROUSE, *vt., vi.* انگیزیدن *angīkhtan*. To rouse from sleep, بیدار کردن *bīdār-k*.

ROUT, *n.* شکست *shikast*, انہزام *inhizām*, ہزیمت *hazīmat*.

ROUT, *vt.* شکست دادن *shikast-d*, انہزام لشکر کردن *inhizāmi lashkar-k*.

ROUTE, *n.* راه *rāh*, ره *rah*, طریق *tarīk*, سبیل *sabīl*.

ROVE, *vt.* آواره گشتن *gashtan*, گشتن *gashan*, سیر کردن *gardīdan*, گردیدن *āwāra-g.*, sayr-k.

ROW, *n.* 1. (line) صف *saff* (pl صف *saḥf*), قطار *kitār*, سلسله *silsila*, *silk* سلك. In a row, صف *saff* صف *saff*, در سلسله *dar silsila*. 2. (tumult) هنگام *hangāma*, فتنه *fitna*.

ROW, *vt., vi.* غادوف زدن *ghādūf-z.*, خاده *halisa-kashīdan*, هلیسم کشیدن *khāda-z.*

ROWER, *n.* غادوف کش *ghādūf kash*, غادف *ghādīf*.

ROYAL, *a.* پادشاهانه *pādshāhāna*, ملکی *mulki*, خسروی *khusrawī*. The royal treasury, خالصه شریعه *khālisa sharīfa*.

ROYALTY, *n.* سلطنت *saltant*, پادشاهی *pādshāhi*.

RUB, *vt., vi.* مالیدن *mālīdan*, سائیدن *sāyīdan*, سودن *sūdan*, درسودن *farsūdan*, حک کردن *hakk-k.*

RUB, RUBBING, *n.* مالش *mālīsh*, حک *hakk*. Rubbing the skin, عس *āfas*. Rubbing the teeth, نشو و نص *tashwīs*. 2. (difficulty) مشکل *mushkīl*, اضطراب *iztirāb*, آزار *āzār*. 3. (gibe) طعن *taḍn*, طنز *tanaz*.

RUBBER, *n.* سنگ ساو *sang sāv*.

RUBBISH, *n.* خاشاک *khāshāk*, فضال *fuzāla*.

RUBY, *n.* لعل *laāl*, یاقوت *yāqūt*, لعل *ladli* بدخشان *badakhshān*.

RUDDER, *n.* دنبال *dumbāla* جهاز *jehāz*, خله *khalla*, سکان *sukkān*.

RUDDINESS, *n.* سرخی *surkhī*, حمرت *humrat*.

RUDDY, *a.* گلگون *gulgūn*, لعل *laāl* فام *fām*.

RUDE, *a.* (uncivil) بی ادب *bī adab*,

دروست *durusht*, بی مروت *bī muruwat*.

—(ignorant) بی دانش *bī dānish*, نادان *nādān*, بی علم *bī ilm*.

RUDELY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*, شوخانه *shukhāna*, بی مروت *bī muruwat*, بی دانت *bī dānish*, ترک *bī dikkat*. To behave rudely, ترک *tarki* ادب نمودن *adub-n.*

RUDENESS, *n.* گستاخی *gustākhi*, ترک *tarki* ادب *adub*, درشتی *durushti*, جاهلی *jāhili*.

RUDIMENT, *n.* اصل *asl*, قاعده *kāida*, عنصر *unsar*, علم *musdari ilm*.

RUDIMENTAL, *a.* اصلي *asli*, اصلي *asālī*.

RUE, *n.* سداب *sudāb*.

RUE, *vt.* تاسف *afsūs-k.*, اسوس کردن *tāssuf-k.*

RUEFUL, *a.* غمگین *ghamgīn*, ملول *malūl*.

RUFFIAN, *n.* حرام زاده *harāmī*, حرام زاده *harāmzāda*, رهزن *rahzun*, اوباش *arubāsh*.

RUFFLE, *vt., vi.* اضطراب کردن *iztirāb-k.*, آزار دادن *āzār-d* —(put out of form) into plaits چین اندکدن *chīn-a.*

RUG, *n.* نم *nimad*, گلیم *galīm*.

RUGGED, *a.* درشت *durusht*, ناهموار *nā hamvār*, سخت *sakht*.

RUGGEDLY, *ad.* ناهموارانه *nā hamvārāna*, درشتی *bā durushti*.

RUGGEDNESS, *n.* درشتی *durushti*, ناهمواری *nā hamvārī*.

RUIN, *n.* تخریب *takhrīb*, زوال *zawāl*, ویرانی *wayrānī*, تباهی *tabāhī*. —(of a building) خرابه *kharāba*, ویرانه *wairāna*.

RUIN, *vt.*, ویران کردن *wayrān-k.*, خراب کردن *pāyamāl-k.*, هلاک کردن *halāk-k.*, برباد دادن *barbād-d.*

RUINOUS, *a.* *بی مروت* *bī mrammat* - (destructive) *مفسد* *mufsid*, *فاسد* *fāsid*, *مهلك* *muhlik*.

RULE, *n.* 1. (government) *عمل* *amal*, *حکومت* *hukūmat*, *ریاست* *riyāsāt*. 2. (a cannon) *کانون* *kānūn*, *قاعده* *kāṭṭi*, *قانون* *kānūn*. *روايع* *rasm* According to rule, *قانون* *mūvīfaki kāṭṭa*. A mason's rule, *قانون* *gūnyī*. Rulo of three, *قانون* *kānūni musallasī*.

RULE, *vt., vi.* *حکومت کردن* *hukūmat-k*, *ندبیر* *zabt u rabt-k.*, *خط کشیدن* *tadbīr-k.*, *خط کشیدن* *khatt-k.*, *مسطر کردن* *mistar-k.*

RULER, *n.* (governor) *حاکم* *hākīm*, *پادشاه* *pādshāh*.—(a ruler by which right lines are drawn) *مسطر* *mistar*, *مسطر* *pl.*

RUMBLE, *vi.* *رعد کردن* *radī-k.*, *همگام* *hangām* *ک*.

RUMINATE, *vt., vi.* *زاردن* *zāridan*, *اندیشم کردن* *andīsha-k.*, *فکر کردن* *fikr-k.*

RUMINATION, *n.* *نوشخوار* *nushkhār*, *زاج* *zhāzh*, *اندیشم* *andīsha*, *فکر* *fikr*.

RUMMAGE, *vt., vi.* *جستجو کردن* *justajū-k*, *تلاش کردن* *talāsh-k.*

RUMOUR, *n.* *آواز* *āwāza*, *افواه* *afwāh*, *شهرت* *shuhrat*, *خبر* *khābur*.

RUMOUR, *vt.* *شهرت دادن* *shuhrat-d.*, *خبر دادن* *ishtiḥār-k.*, *اشتهار کردن* *khābur-d.*

RUMP, *n.* *سرن* *surīn*, *پشت* *pusht* *میزا* *mīza*.

RUN, *vt., vi.* *تاختن* *dawīdan*, *شتاب کردن* *tākhtan*, *پویدن* *poīdan*, *گریختن* *shitāb-k.* To run away (flee) *گریختن* *gurikhtan*, *فرار شدن* (to flow) *جریان* *jarayān-k.*, *جاری شدن* *jarī-sh.* To run up and down, *نک و پو کردن*

tak u pū-k. — (dissolve) *گداختن* *gudākhtan*. To have a run, *قوت گرفتن* *kuwat-g.* To run after, *باجد و* *bā jadī u jehād-j.* To run away with, *بی رضا شتاب کردن* *bī razā shitāb-k.* To run on, *روی* *bī inkītād rawān-b.* To run over, *لبریز شدن* *labrīz-sh.*—(to be at an end) *بسر آمدن* *basar-ā.*—(expatiate on) *ساختن ران کردن* *sakhun rān-k.* To run the hazard, *در خطر انداختن* *dar khatar-ā.* To run down (depress) *سر فرو زدن* *sar farū-z.*

RUN, RUNNING, *n.* *دویدگی* *davīdagī*, *دوان* *dawān*, *پویان* *puyān*. Running water *آب جریان* *ābi jarayān*, *آب روان* *ābi rawān* At the long run, *آخر الامر* *ākhirulamar*.

RUNAWAY, *n.* *فراری* *furārī*.

RUNNER, *n.* *قاصد* *kāsād*, *پیک* *payk*.

RUPEE, *n.* *روپی* *rūpiya*.

RUPTURE, *n.* 1. (breach of peace) *شکست* *shikasti salāh*, *رخنه* *rikhna*, *خلل* *khalal*. 2. (hernia) *باد خنام* *bādkhāya*, *فتق* *fatk*. 3. (dispute) *خلافت* *khilāf*.

RUPTURE, *vt.* *شکستن* *shikastan*, *گسیختن* *gusikhtan*

RURAL, *a.* *دهقانی* *dihkānī*, *روستایی* *rustāī*.

RUSH, *n.* *جست* *jast*, *تاخت* *tākht*.

RUSH, *vi.* *زود رفتن* *zūd-r.*, *تند رو رفتن* *tund rau-r.* To rush upon, *بر تاختن* *bar-t*, *حمل کردن* *hamla-b.*

RUST, *n.* *زنگ* *zang*, *موریانه* *mūryāna*.

RUST, *vt., vi.* *زنگ خوردن* *zang-kh.*, *زنگ زدن* *zang ālūd-k.*

RUSTIC, *a.* *دهقانی* *rūstāī*, *دهقانی* *dihkānī*.—(rude) *نا تراشیده* *nā tarā-shīda*, *بی ادب* *bī adab*.—(honest, simple) *پاک* *pāk*, *ساده دل* *sāda dil*,

صالح *sālih*.—(plain, unadorned) بی زیانت *bī zīnat*.
 RUSTIC, *n.* دهقان *dihkān*, روستا *rūstā*, خور باد *khūryād*, فالج *falāh*.
 RUSTICALLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabānī*.
 RUSTICATE *vt., vi* (banish) دبی بلد *dabī balad*,
 از شهر بدر رادن *az shahr badar-r*.—(live in the country)
 در قریت نشستن *dar karīyat-n*.
 RUSTICITY, *n.* دهقانیه *dihkānī*, روستائی *rūstāī*.
 RUSTY, *a.* زنگ خورده *zang khurda*.
 RUTH, *n.* (pity) رحم *ruhm* —(misery) غم *gham*, اندوه *andūh*.
 RYE, *n.* کمران *kangarān*.
 RYOT, *n.* زمیندار *zamīndār*, رعیت *raīyat*.

S.

SABBATH, *n.* يوم السبت *yaumu's sabb*.
 —(Sunday) یکشنبه *yak shamba*.
 SABLE, *n.* سیاه *siyā*, تیره *tīra*.
 SABRE, *n.* شمشیر *shamshīr*, تیغ *tegh*.
 SACCHARINE, *a.* شکرین *shakarīn*, شیرین *shīrīn*.
 SACERDOTAL, *a.* امامی *imāmī*.
 SACHEL, *n.* کتابدان *juzdān*, جز دان *kitābdān*.
 SACK, *n.* 1. جوالی *juwāl*, جوالی *jawālīk*,
 خربط *kharīta*.
 SACK, *vt.* تاراج *ghārat-k*, غارت کردن *tārāj-k*,
 ناخت و تاراج کردن *tākht u tārāj-k*.
 SACKCLOTH, *n.* لبد *libd*, پلاس *palās*.
 SACRAMENT, *n.* vide OATH.
 SACRED, *a.* مقدس *mukaddas*, معبد *majīd*,
 حرم *pāk*.—(inviolable) حرم

منحوص *khāss*, خاص *haram*—(private) کلام *mukhsūs*. The sacred writings, کلامی عزت *kulāmi izzat*.
 SACREDLY, *ad.* با رستی *bā dīn*, با راستی *bā rāstī*, مقدسانه *mukaddasāna*.
 SACREDNESS, *n.* تقدس *takaddus*, قدس *kuds*.
 SACRIFICE, *vt, vi* قربان کردن *kurbān-k*,
 ذبح *zibh-k*, ذبح ساختن *fidā-k*.
 SACRIFICE, *n.* قربان *kurbān*, فدا *fidā*,
 ذبح *zibh*. A place of sacrifice, قربانگاه *kurbāngāh*.
 SACRIFICER, *n.* ذابح *zābih*, صاحب *sāhibul kurbān*.
 SAD, *a.* دلنگ *diltang*, غمگین *gham-gīn*,
 اندوه گس *andūh-gīn*, حزن *hazīn*, تیره *tīra*.
 SADDEN, *vt.* غمگین کردن *ghamgīn-k*,
 دلنگ کردن *diltang-k*, ملول کردن *malūl-k*,
 ملول گردیدن *malūl-g*.—(grow sad) دلگیر شدن *dilfigār-sh*.
 SADDLE, *n.* زین *zīn*, رحالت *rihālat*.
 SADDLE, *vt.* زین بستن *zīn-d*, زین دادن *zīn-b*.
 SADDLE-CLOTH, *n.* زین پوش *zīn pūsh*,
 نامادی زین *namadī zīn*.
 SADDLER, *n.* سراج *sārāj*, زین ساز *zīn sās*.
 SADDLERY, *n.* سراجی *sarrājī*, زین سازی *zīn sāsī*.
 SADLY, *ad.* غمگینانه *bā ghām-gīnī*,
 ملولانه *malūlāna*.
 SADNESS, *n.* اندوه *andūh*, ملوایی *malūlī*,
 غمگینی *ghām-gīnī*.
 SAFE, *n.* محفوظ *maḥfūz*, امین *amīn*,
 مسلم *musallam*. Safe and sound, صحیح و سالم *sahīh u sālim*.
 SAFE-CONDUCT, *n.* بدرقه *badraka*.
 SAFEGUARD, *n.* حمایت *himāyat*,
 نگاهبانی *niḡāhlānī*, سیانیت *siyānat*.

SAFELY, *ad.* در وجه اَمین *bar waja*
amīn, با سلامت *bā sulāmat.*

SAFETY, *n* اَمْنٌ *salāmat*, اَمِينٌ *amīnī*,
 رَسَدْكَارِ *hifāzūt*, رَاسْتَاغَارِ *raṣṭagārī*,
 خَلَاصٌ *khalās*, اَفِيضٌ *afiyūt*.

SAFFRON, *n.* زعفران; *zaâfrân*, کرکم
karkam.

SAGACIOUS, *a.* اهل بصیرت, *zīrak*; ذرکت, *ahli basīrat*, عقلمند, *tez fahm*, نیز فهم, *aklmand*, اهل فراست, *ahli firāsāt*.

SAGACIOUSLY, *ad.* زيرکانه *zīrakāna*,
 با بصيرت *bā basīrat*. عقلمندان *akl-*
mandāna, با فراست *bā firāsāt*.

SAGACITY, *n.* زیرکي *tez fahm*, *zīrakī*, بصيرت *basīrat*, فراست *firāsat*.

SAGE, *a.* عاقل *ākil* عالم *ālim*, دانا *dānā*,
 زبرد *hūshyār* هوشیار *hūshyār*, فایسوف
zīrak, ضمیر روشن *raushan zamīr*,
 خردمند *khīradmand*.

SAGE, *n.* دانشمند *dānishmand*, صاحب علم *sāhibi ʿilm*, خردمند *khiradmand*, صوفی *sūfi*, حکیم *hakīm*.

SAGELY, *ad.* هوشیارانه *bā tamīz*,
hūshyārāna.

SAGITTARIUS, n. درجہ کمان *burji kamān*,
 burji kaus. درجہ قوس

SAIL, *n* بادبان *bādbān*, شراع *shirād*. To hoist sail, بادبان برداشتن *bādbān-b.* کشیدن شراع *shirād-k.*

SAIL, *ut.*, *vi.* بروی دریا رفتن *ba rui daryā-r.*
در جهاز سفر کردن *dar jehāz safar-k.*

SAILING, *n.* ابهار *abhār*, اقلع *iklād*
ملاحى *mallāhī*.

SAILOR, *n.* ملاک *mallāh*, خلاصی *khalāsi*.

SAINT, *n.* صوفي *sūfī*, وائي *walī*, (*pl.*
اولياء *barr* (*pl.* ابرار).

SAKE, *n.* (end, purpose) قصد *kasd*, مقصود *maksūd*, غرض *gharaz*, مراد *murād*.—(cause) سبب *sabab*, موجب

mūjab, For the sake of, *ابى*, *barāya*,
حسب *āla' kasb*.

SALAD, *n.* **سلطه** *salāta*.—(oil) **روغن**
زیت *raughani zīt*.

SALAMANDER, *n.* سمندر *samandar.*

SALAMMONIAC, *n* شکار نوشادار, *shakhār*,
naushādār.

SALARY, n. مـوـاـجـب *sālyāna*, (وظائف *wazīfāt* (pl. *manōrijib* وظيفت
To pay a salary, تـوـظـیـف کردن *tawzīf-k.*
سـاـلـیـانـه دادن *sālyāna-d.*

SALE, *n.* **فروخت** *farūkht*, **بایع** *bat*, **بازار** *sharā*. To put up to sale, **فروختن** *mazād-k*. To bid again at a sale, **مسابقت ساختن** *musāwamat-s*. The time of sale, **رواج** *rawāj*. Sale to the highest bidder, **مزاز** *mazād*.

SALEABLE, *a.* فروختنی *farūkhtanī*,
 لایق البیع *layaku'l bat*, رواج *rawāj*.
 Not saleable, نا فروختنی *nā farūkhtanī*.
 لایق *nā rawā*. To be saleable, لایق شدن
lāyaki farūkht-sh. To make saleable,
 روان کردن *rawān-k*. روان دادن *rawāj-d*.

SALESMAN, *n.* دال *dallāl*, دست فروش *dast farūsh*, بیاع *bayyā*.

SALIENT, *a.* خیزان *khīzān.*

SALINE, *a.* نمکین *namakīn*, ملحي
milhī.

SALIVA, *n.* آَبِ دهن *ābi dahan*, لعاب
luāb, تَف *tuf*.

SALLY, *n.* هجوم *hujūm*, خروج *khurūj*
A sally of fancy, خوش خیال *khush*
khīyāl, لطیف *latīfā*.

SALLY, vi. هجوم *hujūm-ā.*, حمل *hamla-k.*,
 تاختن *tākhtan.* کردن

SALT, *n.* نمک *namak*, ملح *milh*.

SALT, a. نمکین *namkīn*, شور *shūr*, نمک
 * : *namak zada*, مملوح *mamlūh*.

SALT, *vt.* نمک زدن *namak-z.*, مخلوط *mamlūh-n.*, نمکین کردن *namakīn-k.*

SALT-CELLAR, *n.* نمکدان *namakdān.*
مملکت *manlahat.*

SALTER, *n.* نمک زدن *namak zadan.*—
(a seller of salt) نمک فروش *namak farūsh.*—(a maker of salt) نمک ساز *namak paz.*

SALTISH, *a* مالح *mālih*, شور *shūr.*

SALTLESS, *a* بی نمک *bī namak.*

SALTPETRE, *n.* شوره *shūra*, دوره *būra.*

SALUBRIOUS *a.* صحت بخش *sihht bakhsh*,
بهارا *guwārā.*

SALUBRITY, *n.* صلیب *salīmī.*—(of
air) خدک *ditidālī hawā*, خدک هوا *khunuk hawā.*

SALUTARINESS, *n.* سودمندی *sūdmandī*,
منفعت *manfiāt*, نفع *naft.*

SALUTARY, *a.* خوشگوار *khushguwār*,
سودمند *shifā bakhsh*, شفا بخش *sūdmand*, نافع *naft.*

SALUTATION, *n.* دعای *salām*, سلام *duāi salām*, تسلیم *taslīm* (*pl*
تسلیمات *takrīm*, تحیت *tahīyat*), (تسلیمات *pl*)
After salutations, بعدالسلام *ba'dda's salām*. After salutations and
compliments, بعدالسلام و الکلام *ba'dda's salām wa'l kalām.*

SALUTE, *vt.* سلام دادن *salām-d.*, دعا
گفتن *duā-g.*, تسلیم گفتن *taslīm-g.*,
خیر و عافیت گفتن *khayr u āfiyat-g*

SALVATION, *n.* سعادت ابدیت *sa'ddati*
abdiyat, خلاص *khalās*, نجات *najāt*,
رستگاری *rastagārī.*

SALVE, *n.* مرهم *marham*, صمد *zamād.*

SALVER, *n.* طابقی *tabaq*, خوانچه *khāncha.*

SAME, *a.* مساوی *musāwī*, برابر *barābar.*

At the same time, یکبارگی *yak bārāgī*,
هموقت *hamwakt.* Of the same society,

هم نام *ham bāsm.* Of the same school,
هم دبستان *ham dabistān.* Of the same
profession, هم پیشه *ham pasha.* That
same, همان *hamān.* This same, همین
hamīn, The same as this, همچونین
hamchunīn. The same (ditto), همانا
hamānā, ایضا *ayzan.* Not the same,
نا یکسان *nā yaksān.*

SAMENESS, *n.* یکسانی *yaksānī*, برابری
مطابقت *barābarī*, موافقت *muwāfukat*,
مطابکات *mutābakat.*

SAMPLE, *n.* نمونه *namūna*, نمودج
نمونه *namūdaj*,—(taste) چاشنی *chāshnī.*

SANCTIFICATION, *n.* تقدس *takaddus*,
نظیر *tathīr.*

SANCTIFY, *vt.* مقدس کردن *mukaddas-k.*,
نقدیس کردن *takdīs-g.*, پاک کردن *pāk-k.*

SANCTIMONIOUS, *a.* روحانی *rūhānī.*

SANCTIMONY, *n.* روحانیت *rūhānīyat*,
پاکیزگی *pākīzagi.*

SANCTION, *n.* رضا *razā*, حکم *hukm*, امر
تصدیق *tasdik*, رخصت *rukhsat*,
امضا *imzā*, پسند *pasand.*

SANCTION, *vt.* تصدیق کردن *tasdik-k.*,
پسندیدن *pasandīdan.*

SANCTITY, *n.* طهارت *takaddus*, پاکیزگی
tahārat, پاک *pākī.*

SANCTUARY, *n.* قدس شریف *kadsī*
sharīf, مقدس *mukaddis*, پناهگاه *panāh*
gāh, معر *majarr.*

SAND, *n.* ریگ *rīg*, رمل *raml.* Sand
bank, ریگ پشته *pushtai rīg.* Sand-
paper, کاغذ ریگدار *kāghazi rīgdār.*

SANDAL, *n.* نعلین *na'dlīn.*

SANDAL-WOOD, *n.* صندل *sandal.*

SANDY, *a.* رملی *ramlī*, ریگی *rīgī.*—
(full of sand) پر ریگ *pur rīg.* A
sandy place, ریگستان *rīgistān.*

SANGUINARY, *c.* خون ریز *khūn rīz*,
خون خوار *khūn khār.*

- SANGUINE, *a.* خونی *pur khūn*, خوشبین *khūnīn*. — (confident, warm) امیدوار *umedwār*, دلگرم *dilgarm*.
- SANGUINENESS, *n.* امیدواری *umed-wārī*, دلگرمی *dilgarmī*.
- SANIOUS, *a.* ریش دار *pur rīm*, ریش *rīshdār*.
- SANITARY, *a.* صحت انگیز *sihhat angīz*, متعلی حفظان صحت *matuāllak hifzāni sihhat*.
- SAP, *n.* رطوبت *ratūbat*, عرق *ārak*.
- SAP, *vi., vt.* زدن *nakk-z*.
- SAPID, *a.* لذیذ *khūsh maza*, خوش مزه *lazīz*.
- SAPIENCE, *n.* فراست *farāsat*, عقل *ākl*.
- SAPIENT, *a.* خردمند *ākīl*, عاقل *khīradmand*.
- SAPLESS, *a.* خشک *bī ārak*, بی عرق *khushk*.
- SAPLING, *n.* درختال *darakhāl*, نهال *nihāl*.
- SAPONACEOUS, *a.* صابون آسا *sābūn āsā*.
- SAPOR, *n.* لذت *lazzat*, مزه *maza*.
- SAPPHIRE, *n.* یاقوت کبود *yāqūtī kabūl*.
- SARCASM, *n.* سرزنش *sar zanīsh*, طعن *taḍn*, بختان *bukhtān*.
- SARCASTICAL, SARCASTIC, *a.* طعن ساز *tanz sāz*, طعن آمیز *taḍn āmīz*.
- SARCASTICALLY, *ad.* با طعن و طعن *bā taḍn u tanz*, با سرزنش *bā sarzanīsh*.
- SARSAPARILLA, *n.* عشب *ushba*.
- SASH, *n.* میان بند *kamar band*, کمربند *miyān band*.
- SATAN, *n.* شیطان *shaytan*, ابلیس *iblis* (*pl.* ابالیس).
- SATIATE, *vt.* آسود *sayr-k*, سیر کردن *āsūda-k*, قانع شدن *kānā-sh*.
- SATIATED, SATED, *a.* آسوده *sayr*, سیر *āsūda*.
- SATIETY, *n.* آسودگی *āsūdagī*, سیری *sīrī*.
- SATIN, *n.* اطلس *atlas*,
- SATIRE, *n.* هجاء *hajw*, طنز *tanz*, هجاء *hijā*.
- SATIRICAL, SATIRIC, *a.* هجاء ساز *hajw āmīz*, هجاء *sāz*.
- SATIRIST, *n.* زبان بران *hajw-gū*, هجاء *zabān burān*.
- SATIRIZE, *vt.* زبان بران *hajw-k*, دشنام دادن *zabān burān-sh*, دشنام *dushnām-d*.
- SATISFACTION, *n.* خاطر جمعی *khātīr jamāi*, رضا *razā*, خوشدلی *khushdilī*, دلشادی *dilshādī*, دلآسای *dilāsāi*, عوץ *twaz*, جزا *jazā*.
- SATISFACTORILY, *ad.* بارضا *bā razā*, بطور دلخواه *ba taurī dilkhāh*, دلپسند *dil pasand*.
- SATISFACTORY, *a.* دلپسند *dilpasand*, دلپذیر *dil pazīr*, خاطر خواه *khātīr khāh*, خوشنودی *razā bakhsh*, رضا بخش *khūshnūdī*.
- SATISFIED, *a.* خوشنود *rāzī*, راضی *rāzī*, خاطر جمع *khātīr jamāi*. To be satisfied, راضی شدن *rāzī-sh*, خاطر جمع شدن *khātīr jamāi-sh*.
- SATISFY, *vt., vi.* راضی کردن *rāzī-k*, خاطر جمع کردن *khātīr jamāi-k*. — (fulfil) ادا کردن *ādā-k*, وفا کردن *wafā-k*. — (recomponse) عوض دادن *twaz-d*. — مشکل و شک کشادن (free from doubt) *mushkil u shakk-k*. — (convince) الزام کردن *ilzām-k*.
- SATURATE, *vt.* پر کردن *sīr-k*, سیر کردن *pur-k*.
- SATURDAY, *n.* یوم السبت *shamba*, شنبه *shamba*, یوم *yawmu's sabt*.
- SATURN, *n.* زحل *zuhl*, کیوان *kaywān*.
- SATYR, *n.* اهرمن *ahraman*, غول *ghūl*, شیطان *shaytān*, دیو *dīv*.
- SAUCE, *n.* چاشنی *chāshnī*, مزه *maza*.
- SAUCE-PAN, *n.* تابه *tāba*, دیگچه *dīgcha*.

SAUCER, *n.* تاشتری *tashtarī*, طبقه *tabakcha*.

SAUCILY, *ad.* گستاخانه *gustākhāna*, شوخانه *shūkhāna*.

SAUCINESS, *n.* گستاخی *gustākhī*, بی ادبی *bī adabī*.

SAUCY, *a.* گستاخ *gustākh*, شوخ چشم *shūkh chashm*, بی ادب *bī adab*.

SAUSAGE, *n.* زونج *zawanj*.

SAVAGE, *a.* بی رحم *sang dil*, سدیگ دل *bī raham*.—(uncivilized) بیابانی *bayā-bānī*, وحشی *wakashī*.—(brutal fellow) آدم بی شفقت و رحمت *ādmi bī shafakat u rahmat*.

SAVAGELY, *ad.* بادرشتی *bā durushtī*, بی شفقت *bī shafakat*.

SAVAGENESS, *n.* سنگدلی *sangdilī*, تعدی *taādī*, وحشی *wahshat*.

SAVE, *vt, vi.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, محفوظ داشتن *mahfūz-d.*—(protect)

حمایت کردن *panāh-d.*, آزاد کردن *himāyat-k.*—(set free)

āzād-k., نجات کردن *najāt-k.*—(not to spend) کفایت کردن *kifāyat-k.*—

بخشیدن *muāf-k.*, معاف کردن *bakhshīdan*. God save you, خدا حافظ *khudā hāfiz*, خدا پناه *panāhi khudā*.

SAVE, *prep.* بجز *ba juz*, غیر از *ghayr az*, بجز *baghayr*, الا *illā*.

SAVING, *a.* (frugal) کفایتی *kifāyatī*, خاندان *khānadār*.—(not turning to loss) نا زیان آور *nā ziyān āwar*.

SAVING, *n.* (expenditure) کفایت *kifāyat*, باقی *bakiyat*.—(somewhat preserved from being spent) بقیت *bakiyat*.

SAVINGLY, *ad.* با خرج قلیل *bā kharchi kalīl*, بخیلانه *bakhilāna*.

SAVIOUR, *n.* المسیح *almasīk*.

SAVOUR, *n.* لذت *lazzat*, مزه *maza*.

SAVOUR, *vt., vi.* لذت داشتن *lazzat-d.*, لذت بردن *lazīz-k.*, بو داشتن *bū-d.*

SAVOURY, *a.* خوش مزه *khūsh maza*, خوش گوار *khūsh guvār*.

SAW, *n.* منشار *minshār*, اره *arra*.

SAW, *vt., vi.* اره کردن *arra-k.*

SAWDUST, *n.* براده *burāda*, رند *rand*.

SAWYER, *n.* اره کش *arra kash*.

SAY, *vt., vi.* گفتن *guftan*, گفت کردن *makālat-k.*, کلام کردن *kalām-k.* As you would say, گویا *guyā*. That is to say, یعنی *ydni*.

SAYING, *n.* سخن *sukhn*, کلام *kalām*, (مقالات) *makāl*, گفتار *guftār*, مثل *masal*. An extempore saying, بداهت *badāhat*. A witty saying, لطیفه *latīfu*.

Foolish sayings, افوال *akwālī*, هوزه *harza*.

SCAB, *n.* خارش *khārish*, جرب *jarab*.

SCABBARD, *n.* غلاف *ghilāf*, دیام *niyām*.

SCAFFOLD, *n.* داربست *tabuka*, طبقه *tabaka*, دار *dār*, صلیب *salīb*, دار *dār*.

SCALD, *vt* سوختن با آب گرم *bā āli garm*.

SCALE, *n.* (bason of a balance) پله *pilla*, تاس *saku'lmīzān*, نرازو *tāsi tarāzū*, میزان *mīzān*. A scale of a fish, فلس *fls*.—(gradation.) درجه *daraja*, تدریج *tadrīj*.

SCALE, *vt., vi.* 1. (fish) ماهی *filsi māhī*, صاف کردن *sāf-k.*

2. (take off any thin lamina) خراشت *khārāshat-g.*, پوست کردن *pūst-k.*—(pare off a surface) بسط *basita tarāsh-k*. To scale a wall, بردان بر دیوار *ba nardlān bar dīwār jastan*.

SCALY, *a.* فلس دار *flsdār*.

SCAMMONY, *n.* سقونیای *sukūmunīyā*.

SCAN, *vt.* 1. (verse) وزن کردن *wazn-k.*

تقطیع کردن *taktid-k.* 2. (examine nicely) امتحان کردن *imtihān-k.*, تحقیق کردن *tahkik-k.*

SCANDAL, *n.* رسوایی *bad nāmī*, رسوایی *ruswāi*, تهمت *tuhmat*, ناموس *nāmūs*.
—(reproach) طعن *taḍna*.

SCANDALIZE, *vt.* عیب گفتن *āib-g.*, طعن زدن *taḍna-z*, رسوا کردن *ruswā-k.*, افترا کردن *iftirā-k.*

SCANDALOUS, *a.* مریب *ruswāi*, مریب *māyūb*, بدنام *badnām*, عیب گو *āib-gū*, ملامت زن *malāmat zan*.

SCANDALOUSLY, *ad.* با رسوایی *bā ruswāi*, با زباندرازی *fazihatāna*, با زباندرازی *bā zabāndarāzi*.

SCANDALOUSNESS, *n.* رسوایی *ruswāi*, عیب داری *āib dārī*.

SCANNING, *n.* تقطیع *taktid*, موزون *mauzūn*.

SCANTILY, *ad.* بی کثرت *bī kasrat*, تذک دستاند *nā farāwān*, ذلت *tang* دستاند *dustāna*.

SCANTINESS, SCANTNESS, *n.* تنگی *tangī*, کم *killat*, کوتاهی *kūtāhī*, عدم کثرت *ādami kasarat*.

SCANTY, *a.* (narrow) تنگ *tang*, نا فراوان *nā pahan*.—(wanting plenty) کم *kalīl*, کم *kam*, کوتاه *kūtāh*.

SCAR, *n.* زخم *dāghī zakhm*, زخم *wasma*, اثر *asar*.

SCAR, *vt.* داغ گرفتن *dāgh-k.*, داغ گرفتن *dāgh-g.*

SCARCE, *a.* 1. (not plentiful) کم *kalīl*, کم *kam*, نادر *ghayrī kasīr*. 2. (rare, not common) نادر *nāyāb*, نادر *nādir*, غریب *gharīb*. To be or to become scarce, کم شدن *kam-sh.*, کم شدن *kalīl-sh.*—(rare) نادر گردیدن *nādir-g.*

SCARCE, SCARCELY, *ad.* با دشواری *bā dushwārī*, با سختی *bā sakhtī*, مشکلان *mushkilāna*.

SCARCENESS, SCARCITY, *n.* کمی *kamī*, کشت *killat*, تنگی *tangī*.—(rareness) کمی *kam yābī*, نادر *nādirī*.

SCARE, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*, خوفناک کردن *khūfnāk-k.*

SCARECROW, *n.* الوجل لعین *al rajl lidyn*.

SCARF, *n.* ردا *ridā*.

SCARIFICATION, *n.* حجامت *hajāmat*, سازی *dāgh sāzi*.

SCARIFY, *vt.* داغ ساختن *dāgh-s.*, حجامت کردن *hajāmat-k.*

SCARLET, *n.* قرمز *kirmizī*, قرمز *sakarlat*.

SCATTER, *vt., vi.* پاشیدن *pāshīdan*, افشاندن *afshāndan*, پراگنده کردن *parā-ganda-k.*, گسترده کردن *gustardan*, پربشان کردن *parīshān-k.*

SCAVENGER, *n.* مهتر *mihtar*.

SCENE, *n.* منظر *manzar*, تماشا *tamāshā*.

SCENERY, *n.* تصویر منظر *taswīrimajlis*, نزهتگاه *nuzhatgāh*.

SCENT, *n.* (power of smelling) قوت بوی *kūwati shāmma*.—(odour) بو *bū*, شام *shamma*, عطر *itr*.

SCENT, *vt.* بوییدن *būyīdan*, شامیدن *shamīdan*, بوی دادن *būi-d.*

SCEPTRE, *n.* عصا *āsā*.

SCHEDULE, *n.* دفتر *daftar*, فهرست *fihrist*.

SCHEME, *n.* طرح *matlab*, مقصد *gharas*, حکمت *hikmat*, تدبیر *tadbīr*, نیت *niyat*.
—(plot) بندش *bandish*.

SCHEME, *vt.* تدبیر کردن *tadbīr-k.*, مکر کردن *makr-k.*

SCHISM, *n.* بدعت *biddt*, اعتزال *ʿitizāl*, جدایی *jūdāi*.

SCHOLAR, *n.* طالب علم *tālibi ilm*,
تلمیذ *shāgird*, مرید *murīd*,
talmīz.—(a learned man) عالم *ālim*,
فاضل *fāzil*, دانشمند *dānishmand*,
حکیم *hakīm*.

SCHOLARSHIP, *n.* شاکردی *shāgirdī*,
علم *ilm*, دانش *dānish*, معرفت *ma'rifat*.

SCHOLASTIC, SCHOLASTICAL, *a*
دالمان *ālimāna*, شاکردانه *shāgirdāna*,
مکتب *lāyaki maktab*.

SCHOLIAST, *n.* شارح *shāriḥ*, مفسر
mufasssīr.

SCHOLIUM, *n.* حاشیه *hāshiyā*, شرح
sharah.

SCHOOL, *n.* مکتب *maktab* (*pl.* مکاتب),
دبستان *dabistān*, مدرسه *madrasa*,
(*pl.* مدرس)

SCHOOL, *vt.* مدارسست دادن *madā-*
rasat-d, فادبب، تعلیم نمودن *tadlīm-n*,
کردن *tādib-k*.

SCHOOL-BOY, *n.* شاگرد *shāgird*, طفل
مکتب *tifli maktab*.

SCHOOL-FELLOW, *n.* هم مکتب *ham*
maktab, خواجم هم درس *ham dars*,
khāja tāsh.

SCHOOL-MASTER, *n.* آخون *ustād*, استاد
ākhūn, خواجم *khāja*, معلم *mudallim*,
مدرس *mudarris*.

SCIATICA, *n.* عرق النساء *draku'n nisā*

SCIENCE, *n.* علم *ilm* (*pl.* علوم), *fann*
(*pl.* هنر), هنر *hunar*, معرفت *ma'rafat*,
فضل *fazl*, ادب *adab*, حکمت *hikmat*.

Practical and speculative science, علم

عملی و نظری *ilmī āmalī u tazārī*.

Moral science, علم اخلاق *ilmī akhlāk*.

Natural science, علم طبیعی *ilmī tabī'ī*.

SCIENTIFIC, SCIENTIFIC, *a.* علمی
ilmī, معرفت نما *ilm baklsh*, بخش
madrafat numā.

SCIENTIFICALLY, *ad.* از روی علم *as*
rūi ilm, علمیانه *ilmīyāna*.

SCIMITAR, *n.* شمشیر *shamshīr*.

SCISSORS, *n. pl.* قزاع *mikrās*, مقاس
makās.

SCOFF, *vi.* طعن زدن *tadn-z*, استهزا زدن
istihzā-z.

SCOFFER, *n.* طعن زن *tadna zan*.

SCOFFINGLY, *ad.* طعن زان *tadna zanān*,
با طنز و طعن *bā tanz u tadn*.

SCOLD, *vt., vi.* سرزنش گفتن *sar zanish-*
g, ملامت کردن *dtāb-k*, زدن
malāmat-z.

SCOLDING, *n.* سرزنش *sar zanish*, طعن
tdn, عتاب *ttāb*.

SCOOP, *vt.* (cut hollow) کاویدن *kāwīdan*
تجووف کردن *tujawwuf-k*

SCOPE, *n.* غرض *kasd*, ذبت *niyyat*,
نشانده *gharaz*.—(the thing aimed at)
nishān gāh.—(freedom from restraint)
خودکامی *āzādī*, اختیار *ikhtiyār*,
khud kāmī.

SCORCH, *vt., vi.* سوختن *sūkhṭan*, حرق
کردن *hark-k*.

SCORCHED, *a.* سوخته *sūkhṭa*, متعش
muntahish.

SCORE, *n.* 1. (line drawn) سطر *satar*,
خط *khat*. 2. (a notch) رخم *rakhna*,
نشان *nishān*. 3. (on account) حساب
hisāb, شمار *shumār*. 4. (a debt) وام
wām, دین *dayn*. 5. (reason) سبب
sabab, موجب *mūjab*. 6. (twenty)
بیست *bīst*.

SCORE, *vt.* خط کشیدن *khatt-k*, علامت
نهادن *ālāmat-n*.

SCORN, *vt.* حقیر دانستن *hakīr-d*,
نکوهیدن *nikūhīdan*.

SCORN, *n.* نکوه *nikūh*, اهانت *ahānat*,
حقارت *hikārat*, تحقیف *takhfīf*.

- SCORNFUL, *a.* خوار دین *khār bīn*, نیکو *pur nikūh*.
- SCORNFULLY, *ad.* بدو *ba tauri tahkīr*, تخفیفاً *takhfīfan*.
- SCORPION, *n.* عقرب *kazhdūm*, کزدم *akrab*.
- SCOT-FREE, *a.* ایمان *ālm*, سالم *ālm*.
- SCOUNDREL, *n.* حرامزاده *harāmzāda*, رند *rind*, شرور *shurūr*, فاسق *fāsik*, خدای *ghaddār*.
- SCOUR, *vt., vi.* صیقل کردن *saikal-k.*, زدودن *zadūdan*.
- SCOURGE, *n.* تازیانه *chābuk*, ستمگار *tāziyāna* — (tyrant) ظالم *zālm*, عقوبت *sitamgār* — (punishment) *akūbat*.
- SCOURGE, *vt.* تازیانه زدن *tāziyāna-z.*, تنبیه نمودن *shalāk-z.*, شلاق زدن *tambīh-n.*
- SCOUT, *n.* خبرگیر *jāsūs*, جاسوس *khābargīr*.
- SCOUT, *vt.* جاسوسی کردن *jāsūsī-k.*, تجسس کردن *tujassus-k.*
- SCRAMBLE, *vi.* گیر و دار کردن *gīr u dār-k.*
- SCRAP, *n.* تراشه *pāra* باره *tarāsha*. A scrap of paper, برز *purza*. Scraps of victuals, خور باره *khūr pāra*. Scraps of cotton, ریزهای پنبه *rīzhāi pamba*.
- SCRAPE, *n.* اضطراب *istirāb*, آزار *āzār*, مشکلی *mushkilī*.
- SCRAPE, *vt., vi.* خراشیدن *kharāshīdan*, سترودن *siturdan*. To scrape together, اندک اندک جمع کردن *andak andak jamāt-k.*
- SCRAPER, *n.* تراش *tarāsh*, رنده *randā*.
- SCRATCH, *vt., vi.* خاریدن *khārīdan*, محو کردن *kharāshīdan*, خراشیدن *mahv-k.*
- SCRATCH, *n.* خراش *kharāsh*, حکت *hakk*, نزع *nizād*.
- SCRAWL, *vt., vi.* بد نوشتن *bad-n.*
- SCREAM, *vi.* فریاد و غریدن *ghurrīdan*, فریاد و فغان *faryād u fighān-k.*
- SCREAM, *n.* فریاد و فغان *gharīv*, *faryād u fighān*.
- SCREEN, *n.* پرده *parda*, حجاب *hijāb*.
- SCREEN, *vt.* پوشیدن *pūshīdan*, پوشانیدن *panhān-k.*, پرده ساختن *parda-s.*
- SCREW, *n.* پیچ *pīch*, نرماده *narmāda*, لولاب *lūlab*.
- SCREW, *vt.* پیچ کردن *pīch-k.*, از لولاب *az lūlab-t.* — (fasten by a screw) *az pīch band-k.* پیچ بزد کردن *bazūr-g.*, ستم کردن *sitam-k.* To screw the face, روی درهم کشیدن *rūi darham-k.* — (press) افشردن *afshurdan*, بالودن *pālūdan*.
- SCRIBBLE, *vt., vi.* خط دا حسن کشیدن *khuti nā husn-k.*
- SCRIBBLE, *n.* خط نا حسن *khuti nā husn*, خط خام *khuti khām*, خط بد *khuti bad*.
- SCRIBBLER, *n.* کاتب ناخوش نویس *kātibi nākhūsh navīs*.
- SCRIBE, *n.* کاتب *kātib*, نویسنده *navī-sanda*.
- SCRIP, *n.* کیسه *kīsā*, انبان *ambān*, رقع *rukʿ*.
- SCRIPTURE, *n.* کتبت *katabat*. The holy scripture, کلام الله *kalānni alla*, تورات *turāt*, انجیل *injil*.
- SCRIPTURAL, *n.* توراتی *taurātī*.
- SCROFULA, *n.* دماغول *dāmgūl*, خنازیر *khunāzīr*, خوک *khūk*.
- SCROFULOUS, *a.* خنازیر دار *khānāzīr dār*.
- SCROLL, *n.* طومار *tūmār*, دفتر *daftar*.
- SCRUB, *vt., vi.* زدودن *zadūdan*, سایدن *sāidan*.
- SCRUB, *n.* حغیر *hakīr*, دنی *danī*.
- SCRUPLE, *n.* شک *shakk*, شبه *shubah*.

- وهم *wahm*.—(in weight) دان *bist dāna*.
- SCRUPLE, *vi.* شک *wahm-d.* داشتن *shakk-k.* کردن *ihṭiyāt-n.*
- SCRUPULOUS, *a.* شکي *wahmī* و همي *shakkī*.
- SCRUPULOUSLY, *ad.* با *bā wahm* و هم *bā shakk* با شک *bā taraddud*.
- SCRUPULOUSNESS, *n.* احتیاط *ihṭiyāt*, و همناکي *wahmnākī*.
- SCRUTABLE, *a.* از تفحص ممکن اظهار *az tafahusi mumkinī izhār*, با تعني *yāftanī*.
- SCRUTINEER, *n.* محاسب *muhāsib*, مفتش *mufattish*.
- SCRUTINIZE, *vt* تفحص کردن *tafahus-k.*, تعديس ساختن *taftish-s.* جستن *justan*.
- SCRUTINY, *n.* نغش *talāsh*, تلاش *taftish*, تفحص *tafahhus*.
- SCRUTOIR, *n.* پيشتخت *peshtakhta*.
- SCUFFLE, *n.* شمانت *hangāma* هنگامه *shamātat*, غوغا *ghauḡhā*.
- SCUFFLE, *vi.* هنگامه انگيختن *hangāma-a.*, مشت زدن *musht-z.*
- SCULL, *n* (a boat) کشي *kishṭī*.
- SCULPTOR, *n.* نقشبند *nakkāsh*, نقاش *nakshband*.
- SCULPTURE, *n.* نقاشي *nakkāshī*, تراشش *tarāshish*, کلام کاري *kalam kāri*.
- SCULPTURE, *vt.* تراشيدن *tarāshīdan*, کندن *kandan*.
- SCUM, *n.* کف *kaf*.
- SCUM, *vt.* کف برداشتن *kaf bardāshtan*.
- SCUMMER, *n.* کف گیر *kaf gīr*, کبچه *kabcha*.
- SCUPPER, *n.* آبریز جهاز *ābrizi jehāz*.
- SCURF, *n.* خشک رنده *salūsa*, سبوسه *khushk randa*.
- SCURFY, *a.* زار *sabūsa dār*.
- SCURRILITY, *n.* دشنام *dushnām*, طعن *taḍna*, ذم *zamm*.
- SCURRILOUS, *a.* زبان دراز *zabān darāz*, دشنام ده *dushnām dah*.
- SCURRILOUSLY, *ad.* با دشنام *bā dushnām*, بطور زباندراز *ba tauri zabān darāz*.
- SCURVILY, *ad* حقیرانه *hakīrāna* با دودي *bā dūnī*.
- SCURVY, *n.* (mean) پست *past*, حقیر *hakīr*, خاكسار *khāksār*.—(disease) رفت الدم *rikkatu'd dam*, جرب *jarab*.
- SCUTTLE, *n.* زنبیل *zambīl*.—(grate) زغالدان *zughāldān*.—(quick pace) تيزگامي *tezgāmī*.
- SCYTHE, *n.* داس *dās*.
- SEA, *n.* دريا *daryā*, بحر *bahr* (pl. بحار). The Indian or Green sea, بحر الاخضر *bahrū'l akhṣar*. The Mediterranean sea, بحر الروم *bahrū'r rūm*. The black sea, بحر اسود *bahrī aswad*. The red sea, بحر الاحمر *bahrul kulzum*, بحر القلزم *bahrul ahmar*. The Caspian sea, بحر الخزر *bahrul khazar*. The deep sea, بحر عمیق *bahrī āmīk*. A swelling sea, بحر الرخار *bahrul rakhār*. Sea and land, بحر و در *bahr u barr*. By land and sea, "برا" *bahrān barrān*. Belonging to the sea, بحري *bahrī*. On the sea shore, لب دريا *ba labi daryā*, در کنار *bar kinār*. The ebb and flow of the sea, جز و مد *madd u jazr*. The flowing of the sea, حاري دريا *jārī i daryā*. Over flowing as the sea, خضر *khizrim*. The sound of the sea, نجو *najūkh*. To sail on the face of the sea, مشي على وجه البحر کردن *mashy ala' wajhil bahr-k*. Sea-breeze, نسيم از بحر *nasīm az bahr*. Sea-chart, کنار نامه *kanār nāma*. Sea-

coast, کدار *kinār*, لب دریا *lahi daryā* Sea-faring, اهل دریا *ahli daryā* Sea-fight, بحار *kattālul bahr*. Sea-fowl, مرغ دریا *murghi daryā* Sea-girt, از بحر *az bahr* Sea-horse, فرس البحر *fursu'l bahr*. Seaman, ملای *mallaḥ*, اهل جهاز *ahli jehāz*. Sea mark or beacon, نشان در دریا *nishān dar daryā*. Sea-nymph, بنت البحر *bintu-lbahr*. Sea-port, بندر *bandar*, میغار *mīnā*. Sea-sick, دریا از حرکت *bimār az harkatī daryā*. Sea-service, خدمت *khidmatī jehāz*. Sea-water, آب شور *ābi shūr*, آب دریا *ābi daryā*.

SEAL, *n*, نشان *khātām*, مهر *muhṛ*, *nishān*. 2. (fish) سگابی *sagābi*. The seal-ring of a price, نگین *nagīn*. A wooden seal for sealing parcels of grain, راسوم *rāsūm*. A keeper of the seals, مهر دار *muhṛ dār*. The seal of Solomon, مهر سلیمان *muhṛi sulimān*. The seal of a judge, سند *sanūd*. To break or open a seal, مهر کشادن *muhṛ-k*. A seal-cutter, مهر کن *muhṛ kan*.

SEAL, *vt*, ختم کردن *muhṛ-k*, ختم کردن *khatm-k*, راسم کردن *rāsūm-k*.

SEALER, *n*, مهر زن *muhṛ zan*.

SEALING-WAX, *n*, طین مختوم *tīni makhtūm*, ختم *khitām*.

SEAM, *n*, درز دوخت *dukht*, درز *darz*, دوز *dūz*.

SEAM, *vt*, درز دوخت کردن *dukht-k*, درز *darz-k*, دوختن *dūkhtan*.

SEAMLESS, *a*, بی دوز *bī dūz*, بی درز *bī darz*.

SEAMSTRESS, *n*, زن دوزنده *zani dū-zanda*, خیاطه *khayyāta*.

SEAMY, *a*, درز دار *darz dār*.

SEARCH, *v*, جستجو *justan*, جستجو

تلاش کردن *justu jū-k*, تلاش کردن *ta-lāsh-k*, تفحص کردن *tafahhūs-k*, تفحص کردن *taftīsh-k*.

SEARCH, *n*, جست و جوی *talāsh*, جستجو *just u jūi*, تفحص *tafahhūs*, تفحص *taftīsh*.

SEASON, *n*, موسم *mausam* — (time) ايام *zamān*, وقت *wakt*, ايام *ayyām*. At a proper season, وقت و *ba wakt u zamān*. Out of season, بی وقت و *bi hangām*, بی وقت و *bi wakt u zamān*.

SEASON, *vt, vi*, مره *laziz-k*, دادن *mazah-d*. — (accustom one to any thing) پیش نهاد کردن *pesh nihād-k*.

SEASONABLE, *a*, در محل *bar mahal*, موافق *muwāfīk*, در وقت *bar wakt*.

SEASONABLENESS, *n*, وقت و زمان *wakt u zamān*, مناسب *munāsab*.

SEASONABLY, *adv*, در وقت و زمان *bar wakt u zamān*, در محل *bar mahal*.

SEAT, *n*, جای نشین *jāi nishīn*, کرسی *kursī*, تخت *takht*.

SEAT, *vt*, نشانیدن *nishānīdan*, نشان دادن *nishāndan*.

SEAWARD, *a*, بسوی دریا *ba sūi daryā*.

SECEDE, *vi*, کناره گرفتن *kanār-g*, خلوت *khilwat-k*, باز ماندن *bāz-m*.

SECESSION, *n*, عزلت *ʿitizāl*, خلوت *khilwat*.

SECLUDE, *vt*, خارج *berūn-k*, بیرون کردن *khārij-k*, محروم کردن *māhrūm-k*, باز داشتن *bāz-d*.

SECOND, *a*, ثانوی *sānī*, دوم *duyūm*. — (in dignity or value) ثانی *sanī*. — (deputy or substitute) جانشین *jā nishīn*. Second hand, اسلحه *nā aslī*, اصلی *istīmālī*.

SECOND, *n*, (assistant) مددگار *madadgār*, دستگیر *dastgīr*.

SECOND, *vt* پشني *yārī-k.*, پشني *pushtī-d.*, حمايت *himāyat-k.*, تقيوت نمودن *takwiyat-n.*

SECONDARY, *a.* نديان *sunyān.*

SECONDARY, *n.* جانشين *jā nishīn*, وكيل *wakīl.*

SECOND-RATE, *n.* درجه نايه *darajai sāniya.*, مقام پست *mukāmi past.*

SECRECY, *n.* اخفا *ikhfā*, پنهاني *pinhānī*, رازداري *rāzdārī*, خاموشي *khāmūshī*.

SECRET, *a.* نهان *nihān*, تنها *tanhā*, رازدار *rāzdār*, مخفي *makhfī*, پوشيده *poshida*, رازخانه *rāzdār*. A secret apartment, *nihān khāna*, خلوتخانه *khilwat khāna*.

SECRET, *n.* راز *rāz*, سر *sirr* (*pl.* اسرار), نهاني *nihānī*.

SECRETARY, *n.* منشي *kātib*, منشي *munshī*, محرر *muharrir*.

SECRETARYSHIP, *n.* منشيگري *munshīgarī*, خدمت منشي *khidmatī munshī*.

SECRETE, *vt.* پنهان کردن *panhān-k.*, پوشيدن *poshīdan*, مخفي کردن *makhfī-k.*

SECRETLY, *ad.* پنهاني *ba pinhānī*, نهفته *nihfata*, مخفي *makhfī*, سر *sirran*.

SECT, *n.* ذات *sāt*, فرقه *firka*, شيوه *shīwa*, جماعت *jamāat*, مذهب *mazhab*, بدعت *bidāt*, طايفه *tāifa*. The head of a sect, *peshwā*. Of a bad sect, *bad sāt*, بد ذات *bad kish*.

SECTARIAN, *a.* مذهبي *mazhabī*.

SECTARY, *n.* اهل بدعت *ahli bidāt*, خارجي *khārijī*.

SECTION, *n.* فصل *fasl*, قطع *katā*, پارچه *pārcha*, مقطع *makṭū*. The section of a book, *katā*, جزء *juz*.

SECULAR, *a.* دهری *dahrīy*, هرصد سال *har sad sāl*.

SECURE, *a.* محفوظ *mahfūz*, سالم *sālim*, مسلم *musallam*, به ايم *amīn*, به ايم *bilā bim*.

musallam.—(careless) بي خبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*, بي پروا *bī parwā*.

SECURE, *vt.* محفوظ داشتن *mahfūz-d.*, مسلم کردن *musallam-k.*, ايمین کردن *amīn-k.*, خطر کردن *bī khatar-k.*,—

(make certain) معهود کردن *māhūd-k.*, مقرر کردن *mukarrar-k.*,—(make fast, or firm) استوار کردن *ustuwār-k.*, ثابت کردن *sābit-k.* To secure in custody, در زندان نهادن *dar zindān-n.*

SECURELY, *ad.* با ايماني *bā amānī*,—(carelessly) غفلانه *ghaflatāna*.

SECURITY, *n.* سلامت *salāmat*, امان *amān*, ايميني *amīnī*,—(carelessness) بي امانی *bī amānī*, خبري *bī khabarī*, پرواي *bī parwā*,—(bail) كفالت *kafālat*, ضاميني *zāminī*. A place of security, *panāhgāh*, مامن *māman*.

SEDATE, *a.* آهسته *āhista*, ساكن *sākin*, متفكر *mutafakkir*.

SEDATELY, *ad.* از روی وقار *az rūi wakār*.

SEDATENESS, *n.* بي حرکت *bī harakat*.

SEDENTARY, *a.* ساكن *sākin*, بي حرکت *bī harakat*.

SEDIMENT, *n.* دود *durd*, فضل *fuzla*.

SEDITION, *n.* فتنه *fitna*, فساد *fasād*, آشوب *āshūb*, طغيان *tughyān*, هنگامه *hangāma*, فتنه انگيزي *āshūb*. To excite sedition, *fitna-a.*

SEDITIOUS, *a.* فتنه انگيز *fitna angīz*, عصيان *dayān*, فتنه جو *fitna jū*.

SEDITIOUSLY, *ad.* فتنه انگيزانه *fitna angīzāna*, عصيانانه *dayānāna*.

SEDUCE, *vt.* راه کردن *bī rāh-k.*, گمراه کردن *gumrāh-k.*, اغوا کردن *ighwā-k.*, فرغیدن *farīftan*, برفغانیدن *barghalān*, افلال کردن *izāl-k.*

SEDUCTION, *n.* اغوا *ighwā*, زنا *zinā*.

SEDULITY, *n.* کوشش *kushīsh*, سعي *sai*.

SEDULOUS, *a.* مشغول *sāi*, ساعی *sāi*, *mashghūl*, مجتهدی *mahamatī*.

SEE, *vt., vi.* دیدن *didan*, نگر بستن *nig-rīstan*, رای کردن *rāi-k.*, نظر کردن *nazar-k.*, ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*

SEE, *inter.* ای ناک *īnak*.

SEED, *n.* حب *dāna*, دانه *dāna*, تخم *tukhm*, حب *habb* (*pl.* حبوب). Aniseed, حب *habbatu'l halwa*. — Coriander-seed, حببت السوداء *habbatu's sawdā*. Hemp-seed, طالم *talām*. — (semen genitale) نطفه *nutfā*, منی *manī*. To sow seed, کاشدن *kāshdan*, زرع کردن *zart-k.*

SEED-TIME, *n.* موسم کاشدن *mausami kāshdan*, وقت زراعت *wakti zarāat*.

SEEING, *n.* بینش *bīnīsh*, بصر *basar*, ناظر *nāzir*. Seeing far, دور بین *dūr bīn*. Seeing the world, جهان بین *jahān bīn*. Seeing minute objects, خرد بین *khurda bīn*. Seeing that, چون *chūn*, چونکه *chūnke*.

SEEK, *vt., vi.* جستن *justan*, تلاش کردن *talāsh-k.*, جستجو کردن *justajū-k.*, تغذیش کردن *taftīsh-k.*

SEEM, *vi.* معلوم شدن *namūdan*, مجهول شدن *madlūm-sh.*, وجه ظاهر شدن *zāhir-sh.*, می نماید *waja-d*. It seems, *mī numāyad*, معلوم است *madlūm ast*.

SEEMING, *a.* صورت *sūrat*, ظاهر *zahr*, صورتی *sūrat numā*, تمثیل *tamsīl*. — (apparent) نما *sūrat numā*, ظاهر *zāhir*.

SEEMINGLY, *ad.* صورتاً *zāhiran*, ظاهراً *zāhiran*, *sūratan*.

SEEMLINESS, *n.* حسن *zibāi*, زیبائی *zibāi*, جمال *husn*, خوشنمائی *khushnumāi*, سزاواری *jamāl*, سازواری *sazāwārī*.

SEEMLY, *a.* زیبا *khushnumā*, خوشنما *khushnumā*, لایق *lāyak*, مناسب *munāsab*,

bā با *bā adab*, شایستگی *shāyistagi*.

SEER, *n.* بیننده *bīnanda*, رای *rāi*, مشاهد *mushāhid*.

SEESAW, *n.* جنبش *jumbish*, خرام *kharām*. — (swing) آوَرک *āwrak*, بازام *bāzām*.

SEE-SAW, *vi.* جنبانیدن *jumbānidan*, جنبش دادن *jumbish-d*.

SEGMENT, *n.* قطع *katt*, پاره *pāra*.

SEIGNIOR, *n.* آقا *ākā*, خواجه *khāja*.

SEIZE, *vt.* گرفتار کردن *giriftan*, گرفتن *giriftār-k.*, اخذ کردن *akhz-k.*, ربودن *rabūdan*. To seize by force, زور گرفتن *ba zaur-g*.

SEIZURE, *n.* گرفت *girift*, قبض *kabs*, گرفتگی *giriftagi*.

SELDOM, *ad.* کم وقت *kam waqt*, کمتر *kamtar*, گاه گاه *gāh gāh*.

SELECT, *vt.* چیدن *chīdan*, گزیدن *guzīdan*, انتخاب کردن *intikhāb-k.*, اختیار کردن *ikhtiyār-k.*

SELECTION, *n.* انتخاب *intikhāb*, اصطفا *istifā*, اختیار *ikhtiyār*.

SELECTNESS, *n.* گزیدگی *guzīdagī*, چیدگی *chīdagī*.

SELF, *n., a.* خود *khud*, خویش *khīsh*, من خود *khīshdan*. Myself, خود *man khud*. Thyself, تو خود *tu khud*. Himself, herself, او خود *ū khud*. Ourselves, ما خود *mā khud*. Yourselves, شما خود *shumā khud*. Themselves, ایشان خود *ishān khud*. Self-complacent, خود پسند *khud pasand*. Self-conceited, خود بین *khud bīn*. Self-conceit, خود بینی *khud bīnī*.

SELFISH, *a.* خود غرض *khud gharaz*, خود طلب *khud matlab*.

SELFISHNESS, *n.* خود غرضی *khud gharazī*, خود کامی *khud kāmī*.

SELL, *vt., vi.* فروختن *farūkhtan*, *بیع* *bat-k.*, *کری* *bat-k.*, *کری* *shirā-k.* To buy and sell, *خرید و فروختن کردن* *kharīd farūkht-k.*, *کری و شرا کردن* *bat u sharā-k.*, *داد و ستد کردن* *dād u sitad-k.* To sell by auction, *بمزاد فروختن* *ba mazād-f.* To sell on credit, *نظر کردن* *nazar-k.* To sell by ready money, *بنقد فروختن* *ba nakd-f.*

SELLER, *n.* *فروشن* *farūsh.*

SELLING, *n.* *بیع* *bīd*, *شرا* *sharā.*

SEMBLANCE, *n.* *نمایش* *numāyish*, *تمثیل* *tamtil.*

SEMI, *a.* *نیم* *nīm*, *نصف* *nisf.*

SEMICIRCLE, *n.* *نیم دایره* *nīmdāira*, *نصف دایره* *nisf dāira.*

SEMINAL, *a.* *تخمی* *tukhmī*, *منی* *mani*, *منسوب* *mansūb.*

SEMINARY, *n.* *کشت زار* *zarādt*, *مکتب* *kishtzār.*—(a place of education) *مکتب* *maktab*, *تعلیم خانه* *taālīm khāna*, *تربیت گاه* *tarbiyat gāh.*

SENATE, *n.* *مجلس* *majlis*, *دیوان* *dīvān*, *دیوان* *dīvānī ām.* A senate house, *مشورت خانه* *dīvān khāna*, *مشرورات خانه* *mashwarat khāna.*

SENATOR, *n.* *اهل دیوان* *ahli dīvān*, *وزیر* *wazīr*, *مشیر* *mushīr.*

SEND, *vt., vi.* *فرستادن* *firistādan*, *روان* *rawāna-k.*, *ارسال کردن* *irsāl-k.*, *ارسال کردن* *tarāsul-k.* To send to one another, *ارسال کردن* *tarāsul-k.* To send from place to place, *ارسال کردن* *jā ba jā-f.* To send for, *دعوت ساختن* *dādwat-s.*, *طلبیدن* *talabidan.*

SENDER, *n.* *ارسال کننده* *mursil*, *ارسال کننده* *irsāl kunanda.*

SENIOR, *n.* *پیر* *pīr*, *شیخ* *shikh.*

SENIOR, *a.* *کبیر* *kabīr*, *قدیم* *kadīm*, *کهن* *kāh*, *میکتر* *mihtar.*

SENIORITY, *n.* *شیریکیت* *shiryūkhīyat*, *پیری* *pīrī*, *کلانی* *kalānī.*

SENNA, *n.* *سنا* *sanā.*—(Mecca) *سنا* *sanāi makkī.*

SENSATION, *n.* *احساس* *ihsās*, *حالت* *hālat.*

SENSE, *n.* *حس* *hiss* (*pl.* *حواس* *hiss*), *حواس* *ihsās.* The five senses, *خمس* *harvāssi khamsa*, *فوی بدن* *kuwāi badan.*—(of seeing) *bāsirat.*—(of hearing) *samīdt.*—(of tasting) *zūika.*—(of smelling) *shāmma.*—(of touching or feeling) *lāmīsat.* Common sense, *حسام* *hūssai āmma*, *احساس مشارک* *ihsāsi mashārik.*—(intellect) *fahm*, *ادراک* *idrāk*, *عقل* *akl*, *هوش* *hūsh*, *معنی* *samīr.*—(meaning) *maādnī*, *مضمون* *mazmūn.* The literal sense, *معنای لغوی* *mānāi lughawī.* The idiomatical sense, *معنای مصطلح* *maādnāi mustalah.* A mystical sense, *لطیفه* *latīfa*, *نکته* *nukta.* To explain the sense, *شرح دادن* *tafsīr-k.*, *بیان کردن* *sharah-d.*, *تأویل کردن* *tāwīl-k.*, *بایان کردن* *bayān-k.*

SENSELESS, *a.* *بی هوش* *bī jān*, *بی هوش* *bī hūsh.*—(without understanding) *bī wakūf*, *بی عقل* *bī ākl*, *نادان* *nādān*, *ناشناس* *nā shīnās.*—(without meaning) *bī maādnī*, *بی معنی* *bī hūda.*

SENSELESSLY, *ad.* *بی عقلانه* *bī ākalāna*, *بی معنی* *bī wakūfāna*, *لغوی* *lūlā maādnī.*

SENSELESSNESS, *n.* *بی حواسی* *bī harvāssi*, *بی وقوفی* *bī wakūfī*, *حمایت* *hamākat*, *نادانی* *nādānī.*

SENSIBILITY, *n.* *ملاهیمت* *mulāyamat*, *دانایی* *dānāi*, *عقلمندی* *aklmāndī.*

SENSIBLE, *a.* محسوس *hiset*, محسوس *mahsūs*.—(wise) عاقل *ākīl*, دانا *dānā*,
 هوشیار *hūshyār*.—(aware) واقف *wākīf*,
 هوشیار *hūshyār*.—(visible) ظاهر *āhīr*,
 معلوم *maḍlūm*.

SENSIBLY, *ad.* با هوش *ākīlāna*, عاقلانه *bā hūsh u dānīsh*.

SENSITIVE, *a.* حواس دار *hawāssedār*,
 عاقل *ākīl*, تیز فهم *tez fahm*.

SENSUAL, *a.* نفسانی *shahwatī*, شهوتی *nafsānī*.

SENSUALIST, *n.* شهوت پرست *shahwat parast*,
 نفس پرور *nafs parwar*.

SENSUALITY, *n.* مستی *shahwat*, شهوت *mastī*,
 نفس اماره *nafsi*, هوس *hawā*,
 اماره *ammāra*.

SENSUALLY, *ad.* با شهوت *bā shahwat*,
 بطور نفسانی *ba tauri nafsānī*.

SENTENCE, *n.* (of a judge) فتوی *fatwā*,
 قضا *kazā*, حجت *hujjat*, فیصل *faisal*.
 —(a saying) مقال *makāl*, مثل *miṣl*.
 —(paragraph) جمله *jumla*, قطعت *katiāt*.
 —(the end of a sentence) محط *mahatt*.

SENTENCE, *vt.* حکم دادن *hukm-d*,
 قضا کردن *kazā-k*, حجت کردن *hujjat-k*.

SENTENTIOUS, *a.* نکته ناکم *nukta sanj*,
 مقال گو *makāl gū*.

SENTIENT, *a.* با ادراک *daryāb*, دریاب *bā idrāk*.

SENTIMENT, *n.* رای *zann*, فکر *fikr*,
 اندیشه *andīsha*, تدبیر *tadbīr*, رای *rāi*.

SENTIMENTAL, *a.* خیر اندیش *khayr-andīsh*,
 خوب رای *khūbrāi*, تصوری *tasavvurī*.

SENTIMENTALLY, *ad.* بوجه خیر اندیش *bawajai khayr andīsh*.

SENTINEL, *n.* نگهبان *pāsbān*, پاسبان *nigāhbān*,
 حارس *hārie*.

SEPARABLE, *a.* قابل فراق *kābili farāk*,
 جدایی لایق *lāyaki judāi*.

SEPARATE, *vt., vi.* جدا کردن *judā-k*,
 تفريق کردن *tafrīk-k*, فصل کردن *fasl-k*.
 To be separated, جدا شدن *judā-sh*,
 منفصل شدن *munfasal-sh*.

SEPARATE, SEPARATED, *a.* جدا *judā*,
 مجزیه *ālahida*, متفرق *mutafarrīk*.

SEPARATELY, *ad.* جدا گانه *judāgāna*,
 قطع قطعه *katt katt*, پاره پاره *pāra pāra*,
 متفرقه *mutafarrīkāna*.

SEPARATION, *n.* جدایی *judāi*, مفارقت *mufārakat*,
 انفصال *infisāl*, تفریق *tafrīk*, هجر *hijr*.

SEPTEMBER, *n.* مهر *mīhr*, سپتامبر *september*.

SEPTENARY, *a.* هفتی *haftī*, سباعی *sabāi*.

SEPTENNIAL, *a.* هر هفت سال *har haft sāl*.

SEPTUPLE, *a.* هفت تا *haft tā*, هفت چند *haft chand*.

SEPULCHRAL, *a.* مزارى *kabrī*, قبرى *mazārī*.

SEPULCHRE, *n.* قبر *kabr*, گور *gūr*,
 مرقده *markad*.

SEPULTURE, *vt.* دفن کردن *dafn-k*.

SEQUEL, *n.* (end) عاقبت *ākhir*, آخر *ākibat*. — (continuation)
 مداومت *mudāwamat*, استمرار *istimrār*. — (con-
 clusion) نتیجه *natīja*, حاصل کلام *hāsili kalām*.

SEQUESTER, *vt.* خلوت کردن *khilwat-k*,
 به تنهایی رفتن *ba tanhāi-r*. — (place in
 the hands of trustees) امانت کردن *amānat-k*,
 سپردن *sipurdan*. — (con-
 fiscate) ضبط کردن *zabt-k*.

SEQUESTRATION, *n.* گوش نشینی *gūsha nishīnī*,
 تنهایی *tanhāi*. — (con-
 fiscation) ضبط *zabt*, قبضه *kabz*.

(placing in trust) وضع کردن در امانت *wazt kardan dar amānat*.

SERAGLIO, *n.* زانان *zanāna*, حرام *haram*.

SERAPH, *n.* فرشته *firishta*, ملک *malak*.

SERENE, *a.* صاف *sāf*, روشن *raushan*,

نورانی *nūrānī*. A serene sky, هوای

کشاده *hawāi kushāda* — (calm, placid),

بی حرکت *bī harakat*, بی جنبش *bī jumbish*. A serene countenance,

روی کشاده *rūi kushāda*.

SERENELY, *ad.* (calmly) ملامت *mulāya-*

māna. — (clearly) کشاده *bā*

هوای *hawāi kushāda*.

SERENENESS, SERENITY, *n.* کشادگی

kushādagi, آسودگی *āsūdagi*. — (of

countenance) روی *kushāda rūi*. —

(of the sky) کشادگی هوا *kushādagi hawā*.

SERGEANT, *n.* حوالدار *hawāldar*, سرهنگ

sarhang, محضر *mahzar*, وکیل *wakīl*,

قاضی *kāzī*.

SERIES, *n.* سر رشته *sar rishta*, سلاک

sīlk, صف *saff*, انتظام *intizām*.

SERIOUS, *a.* سنگین *sangīn*, گران *girān*,

مهم *muhimm*. — (grave) مهیب *muhīb*,

موقر *muvaḥḥid*, شکرمند *shukr-mand*.

SERIOUSLY, *ad.* با تحمل *bā tahammul*,

مهم *muhīb*. — (in earnest)

فی الحقیقت *fil hakikat*, با تاکید *bā tākid*.

SERIOUSNESS, *n.* (gravity) تحمل

tahammul, سنگینی *sangīnī*, هپیت

haybat. — (earnest) غور *ghaur*, جد و

جهد *jadd u jehad*.

SERMON, *vt.* وعظ کردن *wadẓ-k*.

SERMON, *n.* وعظ *wadẓ*, مواعظ *muwāḍḍa*,

خطبه *khutba*.

SERPENT, *n.* مار *mār*, افعی *afat*. A

charmer or tamer of serpents, مار ساحر

mār sāhir, مار آموز *mār āmūz*.

SERPENTINE, *a.* مار پیچ *mār pech*,

پیچدار *pech dār*.

SERUM, *n.* زرد آب *zard āb*, مصل *maṣl*.

SERVANT, *n.* نوکر *naukar*, چاکر *chākar*,

خدمتگار *khādīm*, ملزم *mulāzim*,

خدمتگار *khidmatgār*, بده *banda*, غلام *ghulām*,

حلقه بگوش *halka bagūsh*. A female

servant, کنیزک *kanīzak*.

SERVE, *vt., vi.* نوکری کردن *naukarī-k*

خدمت *mulāzamat-s.*, ساختن

khidmat-k. — (stand instead of

anything) عوض شدن *twaz-sh*, بدل

شدن *badl-sh*. — (to be sufficient) کافی

شدن *kāfī-sh*. — (assist) کمات کردن *kifāyat-k*.

— (assist) مدد کردن *madad-k*. — (assist)

باری *yārī-k*. To serve God, عبادت

کردن *ibādat-k*. To serve an office,

داشتن *mansab-d*. To serve

one's purpose, بکار آمدن *ba kār-ā*.

SERVICE, *n.* ملازمت *mulāzamat*,

خدمتگار *khidmatgārī*, نوکری *naukarī*.

— (order of dishes on the table)

نعمت *naḍmat*. — (religious worship)

عبادت *ibādat*, طاعت *tādt*. — (actual

duty, place) خدمت *khidmat*, منصب

mansab. — (business) کار *kār*, عمل

amal. — (advantage) فایده *fāyada*,

نفع *naft*.

SERVICEABLE, *a.* سودمند *sūdmand*,

مفید *mufīd*. — (diligent)

مختی *mehnatī*, کار آموز *kār āmūz*.

SERVICEABLENESS, *n.* فایده مندی

fāyadamandī. — (industry) صنعت

mehnat, جد و جهد *jadd u jehad*.

SERVILE, *a.* مطیع *mutīd*, متابع *mutātib*.

— (mean) فرومایه *farūmāya*, حقیر

hakīr.

SERVILELY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*,

زلیلانه *zalīlāna*.

SERVILENESS, SERVILITY, *n.* غلامی *ghulāmī*, فرمان برداری *atādt*, اطاعت *furmān bardārī*.—(meanness) حقیري *hakīrī*.

SERVITUDE, *n.* بندگی *naukarī*, نوکری *bandagī*, عبودیت *ubūdīyat*.

SESSION, *n.* نشست *ijlās*, اجلاس *nishast*.—(an assembly of magistrates, &c.) مجلس القضاة *majlisu'l kassāt*, دربار *darbār*.

SET, *vt., vi.* (put) نهادن *nikādan*, وضع کردن *wast-k.*, نصب کردن *nasb-k.*—(plant) غرس کردن *ājistan*, آجستن *ghars-k.*—(appoint) تعیین کردن *tayyun-k.*—(fix) مقرر کردن *mukarrar-k.*, قابم دندوبست *kāyim-k.*—(regulate) ترتیب ساختن *bandubast-n.*, نمودن شروع کردن *tartīb-s.* To set about, شروع کردن *shurūd-k.*, آغاز کردن *āghāz-k.* To set agā'nst, رو برو نهادن *ru ba ru-n.*, mukābala-k. To set apart, set aside, set by, بر طرف نهادن *bar taraf-n.*, با گوشه نشاندن *ba gūsha-n.* To set aside (reject), رد ساختن *radd-s.*, نافی کردن *nafi-k.*—(abrogate) maukūf-k. To set by (regard) نکريم *itibār-k.*, اعتبار کردن *takrīm-s.* To set down, نادداشت نوشتن *yād dāsht-n.* To set forth, اظهار آشکاره کردن *āshkāra-k.*, نمودن *izhār-k.*—(display) namūdan. To set forward, تقدم کردن *takaddum-k.*, شروع کردن *tarakkī-k.* To set in, آرامستن *shurū-k.* To set off, زیارت دادن *ārāstan*, زینت دادن *zīnat-d.* To set on (instigate), انگیزختن *angīklitan*—(attack) حملہ کردن *hamla-k.*—(employ) کار دادن *kār-d.* To set out (divide), تقسیم کردن *takwīm-k.*—(mark by

boundaries) رسم سر حد کردن *rasmī sar hadd-k.*—(publish) آشکاره نمودن *āshkāra-s.*—(show) namūdan, اظهار کردن *izhār-k.*—(have a beginning) ابتدا داشتن *ibtidā-d.* To set to جهد و جهد نمودن *jaddu jehad-n.* To set up, برداشتن *bardāshstan*, نصب بعوانگری *nasb-k.*—(exalt to power) با تواضع کردن *ba tauwāgarī bar-a.*—(exalt to power) برداشتن *ba kudrat u āmat-b.*—(place in view) با نظر برداشتن *ba nazar-b.* To set out on a journey, روانه شدن *rawāna-sh.*, کوچ *kūch-k.* To set above or high up, بر نهادن *bar-n.*, بالا نهادن *bālā-n.* To set up a cry, بلند آواز زدن *bāng bar-z.*, بلند buland āwāz-z. To set up a claim, طلب ساختن *dadwa-k.*, شایع *talab-s.* To set up an opinion, راب کردن *shiyāt rāya-k.* To set on foot, بر پا ساختن *barpā-s.*, سبک *tarakkī-d.* To set at defiance, خواندن *sabuk-kh.* To set a broken bone, استخوان شکسته راست ساختن *ustukhāni shikasta rāst-s.* To set bounds to, حد بستن *hadd-b.*, حدود hudūd mukarrar-k. To set on fire, آتش زدن *ātish-z.* To set (as the sun) غروب کردن *ghurūb-k.*

SET, *n.* طبقات *tabakat*, گروه *gurau*, جماعات *tāyafa*, سلسله *silsila*, جامعہ *jamādt.*

SETTLE, *vt., vi.* (determine, fix) مقرر کردن *mukarrar-k.*, بندوبست کردن *bandubast-k.*, در قرار کردن *bar karār-k.*—(reside) قرار گرفتن *mutawattan-g.*, نشستن *karār-g.*—(subside) کارها تنظیم کردن *kārha takwīm-k.*, معامله نظام ساختن

muāmala nazm-s. To settle accounts, ادا کردن حساب *hisāb raft-k.*, ادا کردن *adā-k.*

SETTLEMENT, *n.* (residence) سکونت *sakūnat*, جایگاه *jāyghāh*, مقام *mukām*.
—(of any business) باندوبست *bandū-tast*, احوال *infisāl*.—(of an account) رفع *raft*. To come to a settlement, انرار کردن *ikrār-k.*

SEVEN, *a.* هفت *haft*, سبع *sabt*.

SEVENFOLD, *a.* هفت تا *haft tā*, هفت چند *haftchand*.

SEVENTEEN, *a.* هفده *haftda*.

SEVENTH, *a.* هفتم *haftum*, سابع *sābt*.

SEVENTY, *a.* هفتاد *haftād*, سبعون *sabūn*.

SEVER, *vt., vi.* جدا کردن *burīdan*, جدا ساختن *judā-s.*, تفریق کردن *tafrik-k.*, تراشیدن *tarāshīdan*, قطع کردن *katī-k.*

SEVERAL, *a.* چندان *chandān*, چند بسیار *kasīr*, کثیر (many) *chand*.—(different) موافق *inā muwā-fak*, متفرق *mutafarrik*.

SEVERALLY, *ad.* متفرقا *mutafarrikāna*, جدا جدا *judā judā*.

SEVERANCE, *n.* جدائی *judār*, بریدگی *burīdagī*, قطع *katī*.

SEVERE, *a.* درشت *durusht*, تند *tund*, بی شفقت *shadīd*, شدید *zālīm*, ظالم *bī shafakat* —(grave) شکوهمند *shukūh-mand*, پرهیزب *pur haybat*.—(painful) جان *ranj āwar*, رنج آور *dilāwār*, آزار *jān āzār*.

SEVERELY, *ad.* بشدت *ba shiddat*, درشتانه *durushtāna*, ظالمانه *zālīmāna*.
—(painfully) با رنج *bā ranj*.

SEVERITY, *n.* درشتی *shiddat*, شدت *durushtī*, ظلم *zulm*, سختی *sakhtī*, تندگی *tūndī*.—(gravity) شکوه *shukūh*. To employ severity, کردن درشتی *durushtī-k.*, سختی نمودن *sakhtī-n.*

SEW, *vt., vi.* دوختن *dūkhthan*, خیاطه کردن *khayyāta-k.* To sew together, بهم دوختن *baham-d.*

SEWER, *n.* دوندۀ *dūzanda* —(drain) آبریز *ābrīz*, آبگذر *ābguzar*.

SEWERAGE, *n.* چرک حاری *chirk jāri*.

SEX, *n.* جنس *jins*. (pl. اجناس *kism* (pl. اقسام).

SEXAGENARY, *a.* شصت ساله *shast sāla*.

SEXAGESIMAL, *a.* شصتم *shastum*.

SEXTON, *n.* کاونده *turbat kāwanda*, گور کن *gūr kan*.

SEXTUPLE, *a.* شش تا *shash tā*.

SEXUAL, *a.* جنسی *jinsī*, زوجی *zaujī*.

SHABBY, *a.* حقیر *hakīr*, دون *dūn*, فرامایه *farūmayā*.

SHACKLE, *vt.* زنجیر بستن *dar zanjīr-b.*, مقید کردن *mukayyad-k.*

SHACKLE, *n.* زنجیر *zanjīr*, بند *band*, قید *kayd*.

SHADE, *n.* سایه *sāya*, ظل *zill*.—(darkness) سردی *tārīkī*.—(coolness) سردی *sardī*.—(protection) حمایت *himāyat*, حفاظت *hifāzat*.—(departed spirit) خیال *khiyāl*, وهم *wahm*.

SHADE, *vt.* دادن سایه *sāya-d.*, اظلال پوشیدن *izlāl-s.*—(cover, hide) پوشیدن *poshīdan*, پنهان کردن *panhān-k.*, رنگین کردن *rangīn-k.*

SHADINESS, *n.* سایه داری *sāya dārī*.

SHADOW, *n.* سایه *sāya*, ظل *zill*, علامت *dlāmat*. An extensive shadow, سایه دراز *sāyi darāz*. A thin or light shadow, شمشع *shāshd*.

SHADY, SHADOWY, *a.* سایه دار *sāya-dār*, سایه گستر *zill gustar*, سایه گستر *sāya gustar*. A shady place, سایه گاه *sāyagāh*, سایبان *sāyabān*. A shady tree, سایه دار *dirakhtī sāya-dār*.

SHAFT, n. تیر *tīr*, خدنگ *khadang*.

SHAKE, vt., vi. (agitate) جنبانیدن *jum-bānidan*, حرکت دادن *harakat-d.*, جنبش دادن *jumbish-d.* To shake hands, دست گرفتن *dast-g*, دست بدست کردن *dast ba dast-k.* To shake off, دفع کردن *dafʿ-k.* To shake one's resolution, عود کردن *mutaraddid-k.*, در شبهه انداختن *dar shubha-a.*

SHAKING, n. جنبش *jumbish*, لرزش *larzish*.

SHALLOP, n. قارب *zaurak*, قارب *kārib*.

SHALLOW, a. بی عمق *bī ʿamīq*, بآب *pā yāb*, کم تک *kam tak*.—(futile) بیوقوف *bīwakūf*, کم عقل *kam ʿaql*.

SHALLOWNESS, n. عدم عمق *ʿadamī ʿamīq*, بیابایی *pāyābī*, بیوقوفی *bī wakūfī*, حماقت *hamākat*.

SHAM, n. بهانه *bahāna*, سازش *sazīsh*, دروغ *darūgh*, ناراست *nā rāst*.

SHAM, vt., vi. بهانه کردن *nahk-k.*, نقیصه کردن *nahk-k.*, حیله بازی کردن *hīlā bāzī-k.*

SHAME, n. شرم *sharm*, حیا *hayā*, شرمندگی *sharmindagī*, خجالت *khijlat*, رسوایی *ruswāi*.

SHAME, vt. شرمسار *sharm-d.*, شرم دادن *sharm-d.* بی عزت کردن *sharmsār-k.*—(disgrace) بی عزت کردن *bī ʿizzat-k.*, رسوایی کردن *ruswāi-k.*

SHAMEFUL, a. شرم آور *sharm āwar*, مذکور *mdyūb*, فزیه *fazīh*.

SHAMEFULLY, ad. با شرم *bā sharm*, آوار *āwarī*, قبیحانه *fazīhāna*, کابیهانه *kabī-hāna*.

SHAMELESS, a. بی شرم *bī sharm*, بی حیا *bī hayā*, بی خجالت *bī khijlat*.

SHAMELESSNESS, n. ترک ادب *tarkī ʿadab*, بی شرمی *bī sharmī*.

SHANK, n. ساق *sāk*, شتالنگ *shitālang*.

SHANKER, n. ریش آتشک *karh*, ریش آتشک *rīshi ātishak*.

SHAPE, n. شکل *shakl*, صورت *sūrat*, قالب *kālīb*, اندازه *andāza*, قالب *kālbud*.

SHAPE, vt. شکل کردن *shakl-k.*, تشکیل *tashkīl-k.*, تراشیدن *tarāshīdan*.

SHAPELESS, a. بی شکل *bī shakl*, بی صورت *bī sūrat*.

SHARE, vt., vi. حصه کردن *hissa-k.*, تقسیم *taksīm-k.*, قسمت کردن *kismat-k.*, حصه گرفتن *tashrīk-k.*, شریک شدن *hissa-g.*, بهره داشتن *bahra-d.*, شریک بودن *sharik-b.*

SHARE, n. حصه *hissa*, بهره *bahra*, تقسیم *taksīm*.

SHARK, n. سمک ماهی *sag māhī*.

SHARP, a. تیز *tez*, قاطع *kātt*, بران *burrān*, نوکدار *naukdār*.—(acute of understanding) زیرک *tez fahm*, ترش *zīrak*.—(acid) ترش *tursh*, حاد *hādd*.—(severe, harsh) درشت *durusht*, تند *tund*—(painful) جان آزار *jān āzār*, رنج آور *ranj āwar*.—(lean) لاغر *lāghir*, نحیف *nahīf*.

SHARPEN, vt., vi. تیز کردن *tez-k.*, انحماض کردن *ighmāz-k.*

SHARPER, n. حیدر *hīlā bāz*, حیدر *ghaddār*.

SHARPLY, ad. تیزانه *tezāna*, زیرکانه *zīrakāna*.—(severely) تندانه *tundāna*, بی ملاحظه *bī mulāyamat*.—(painfully) با غم و درد *bā dard*, با غم و درد *gham u dard*.

SHARPNESS, n. تیزی *tezī*.—(acuteness of understanding) تیز فهمی *tez fahmī*, زیرکی *zīrakī*, فراست *farāsat*.—(sourness) ترشی *turshī*.—(painfulness) دردمندی *dardmandī*, رنج *ranj*.—(severity of language) زباندازی *zabān-darāzī*, طعن *taʿn*, شکایت *shikāyat*.

SHATTER, vt., vi. پاره پاره کردن *pāra*

- pāra-k.*, ریخ سازختن *rīz rīz-e.*, شکستن *shikastan*.
- SHAVE, *vt., vi.* تراشیدن *siturdan*, تراشیدن *tarāshīdan*, موی سر تراشیدن *mūi sar-t.*
- SHAVING, *n.* تراشیدن *siturdagi*, تراش *tarāshish*.
- SHE, *pers., pron., fem.* او *ū*, وی *wai*.
- SHEAR, *vt., vi.* مقراض کردن *mikrās-k.*, بریدن *burīdan*, قطع کردن *katt-k.*
- SHEAR, *n.* فیچ *mikrās*, مقراض *kaychi*.
- SHEATH, *n.* غلاف *ghilāf*, میان *mayān*, پیام *niyām*.
- SHEATHE, *vt.* در پیام نهادن *dar niyām-n.*, در غلاف نهادن *dar ghilāf-n.*
- SHED, *vt.* ریختن *rīkhtan*, ریزدن *rīzīdan*, افشاندن *afshāndan*. To shed tears, اشک ریختن *ashk-r.* To shed blood, خون ریختن *khūn-r.*
- SHED, *n.* خرگاه *khargāh*, بار انگیز *bār angīz*, کلبه *kulba*.
- SHEEP, *n.* میش *mīsh*, گوسفند *gūsfand*, غنم *ghanam*, مواشی *mawāshī*. The bleating of sheep, نأج *sāj*.
- SHEEPFOLD, *n.* صیرت *kamrā*, کمرا *strat*.
- SHEER, *vi.* میل نمودن *kaj-k.*, کج کردن *mayl-n.*
- SHEER, *a.* سراسر *khālīs*, فقط *fakat*, خالص *sarāsar*.
- SHEET, *n.* (for a bed) چادر *chādar*, ردا *ridā*. A sheet of paper, ورق کاغذ *waraki kāghaz*.
- SHEET-ANCHOR, *n.* لنگر بزرگ *langari buzurg*.
- SHELF, *n.* تخته *takhta*, رف *raff*, (pl. رفوف).
- SHELL, *n.* صدف *sadaf*.—(external crust of any thing) پوست *pūst*, نشر *kishr*.
- SHELL, *vt., vi.* از صدف گرفتن *as sadaf-g.*, پوست کردن *pūst-k.*
- SHELTER, *vt.* پناه دادن *panāh-d.*, محفوظ داشتن *hifāzat-n.*, حفاظت نمودن *mahfūz-d*
- SHELTER, *n.* پوشش *pushish*.—(protection) پناه *panāh*, حمایت *himāyat*, حفظ *hifz*, امان *amān*.
- SHEPHERD, *n.* چوپان *chaubān*, شبان *shabān*, گله بان *gallahbān*.
- SHEPHERDESS, *n.* زنی چوپان *zanē chupān*, مرغیه *marīah*.
- SHERBET, *n.* شربت *sharbat*.
- SHERIFF, *n.* حاکم *hākīm*, مدیر *mudīr*, نایب قاضی *nāibi kāzi*.
- SHIELD, *n.* سپر *sipar*, چن *junnah*, حفاظت *hifāzat*, پناه *panāh*.
- SHIELD, *vt.* با سپر پوشیدن *bā sipar-n.*, حمایت دادن *panāh-d.*, پناه دادن *himāyat-d.*
- SHIFT, *vt., vi.* (change place) جا به جا رفتن *jā ba jā-r.*, نقل کردن *nakl-k.*—(change) تبدیل کردن *tabdīl-k.*, (change) جا به جا بردن *taghayyur-k.*—(transfer) *jā ba jā-b.*—(practice indirect methods) فریب دادن *hīla bāzī-k.*, فریب دادن *farīftan*.
- SHIFT, *n.* (artifice) حیل بازی *hīla bāzī*, غدر *ghadr*.—(expedient) تبدیل *tabdīl*.—(remedy) چاره *chāra*, علاج *ilāj*.
- SHIFTLESS, *a.* بی چاره *bī chāra*, حاجتمند *hājatmand*.
- SHINE, *vi.* درخشیدن *dirakhshīdan*, برتو تابیدن *ziyā-p.*, تابیدن *tāftan*, آبدار شدن *partau-a.*, انداختن *ābdār-sh.*, روشن شدن *raushan-sh.*, اشرف *ashraf-b.*, نامدار شدن *nāmdār-sh.*
- SHINE, *n.* روشنی *raushnī*, ضیا *ziyā*.—(fair weather) کشاده هوا *kushāda havā*.

Sun shine, شمع شمس *shu'āi shameh*, روشنایی آفتاب *rauahnā'ī āftāb*. Moon shine, مهتاب *malitāb*.

SHINING, *a.* درخشان *dirakhshān*, تابان *tābān*, لامع *lāmē*, زیادهایی *ziyā pāshī*.

SHIP, *n.* مرکب *kishti*, کشتی *jahāz*, چاهاز *markab*, زورق *zaurak*. To go on board a ship, بر چاهاز سوار شدن *bar jahāz suwār-sh.*, بار کشتی دخول کردن *ba kishti du-khūl-k.* To load a ship, اسباب در چاهاز وضع کردن *asbāb dar jahāz wazī-k.*, متاع بار کشتی نهادن *matā' ba kishti-n*. To unload a ship, متاع بار کشتی بکنار آوردن *matā' az kishti ba kinār-ā.* To rig a ship, چاهاز آراستن *jehāz-ā.* The mooring of a ship, مرفا *murfā*. The holm of a ship, دنبال چاهاز *dumbāli jahāz*. The freight or hire of a ship, کرایه چاهاز *kirāi jahāz*, نول *nūl*. The lading of a ship, بار چاهاز *bārī jahāz*, حمل کشتی *hamli kishti*. The anchor of a ship, لنگر *lugar*. The deck of a ship, ساقیفت *sakīfat*. A plank of a ship, تخته چاهاز *takhtai jahāz*. To caulk or sheathe a ship, قلف ساختن *kalf-s.*

SHIP-MASTER, *n.* صاحب چاهاز *sākibi jahāz*, کشتیبان *kishtiān*.

SHIPMENT, *n.* حمل *haml*, بار *bār*.

SHIPPING, *n.* چاهاز بارگیر *bārgir*, چاهاز *jehāz*.

SHIPWRECK, *n.* شکستگی چاهاز *shikasta-gī jahāz*, غرق کشتی *gharkī kishti*.

To be shipwrecked, غرق شدن *ghark-sh.*, شکسته چاهاز بودن *shikasta jahāz-b.*

SHIPWRECK, *vt.* چاهاز شکستن *jehāz-sh.*, غرق کردن *ghark-k.*

SHIPWRIGHT, *n.* کشتی چاهازگر *jehāzgar*, کشتی ساز *kishti sār*.

SHIRK, *vt.* قاتل نمودن *taghāful-n.*, احتراز کردن *ihtirāz-k.*

SHIRT, *n.* قمیص *kamīs*, پیراهن *pirāhan*, زیر جامه *zīr jāma*.

SHIVER, *vt., vi.* لرزیدن *larzēdan*, تپیدن *tapīdan*,—(break in pieces) پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*

SHIVER, *n.* لرزش *larzish*,—(fragment) پاره *pāra*, زبره *rīza*.

SHOAL, *n.* ازدحام *azdihām*, گروه *gurūh*.

SHOAL, *a.* (shallow) نا عمیق *nā amīk*, کم آب *kam āb*.

SHOAL, *vi.* در جمع کذیر رفتن *dar jam' kasīr-r.*, نا عمیق گشتن *nā amīk-g.*

SHOCK, *n.* (blow) ضرب *zarb*, صدمه *sadma*,—(shake) جنبش *jumbish*, لوزش *lurzish*,—(conflict) هجوم *hujūm*, بهم زدگی *baham zadagī*,—(offence) آزار *āzār*, اضطراب *iztirāb*.

SHOCK, *vt.* بهام زدن *eamama-k.*, بهام زدن *bāham-z.*,—(offend) بهام کردن *barham-k.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*

SHOE, *n.* کفش *kafsh*, پاپوش *pāpūsh*, نعل *nadl*. To put on shoes, کفش پوشیدن *kafsh-p*. To shoe a horse, نعل بند کردن *nadl band-k.*

SHOEMAKER, *n.* کفش دوز *kafsh dūz*, کفشگر *kafshgar*.

SHOOT, *vt., vi.* انداختن *(throw, dart)* انداختن *andākhtan*, رمی کردن *ramī-k.* To shoot or kill with a gun, از بندوق قتل کردن *az bandūq katl-k.*, از توپ کشتن *az tūp-k.* To shoot with bow and arrow, پرتاب *tīr andāzī-k.*, تیر اندازی کردن *partāp-a.*,—(germinate) رستن *rustan*, روبدن *rūīdan*. To shoot forth ears (as corn), خوشه دار شدن *khūshadār-sh.*,—(jut out) تقدم کردن *takaddum-k.*

SHOOT, *n.* شاخ *shākh*, نیل *nihāl*, غرس *ghars*.

SHOP, *n.* دکان *dukān*, حانوت *hānūt*.

- SHOPKEEPER**, **SHOPMAN**, *n.* دکاندار *dukāndār*, فروش *kharīda farūsh*.
- SHORE**, *n.* ساحل *kinār*, لب *lab*. *sāhil*. To go on shore, میساحل کردن *musāhila-k*. There is safety on shore, سلامت بر کنار است *salāmat bar kinār ast*.
- SHORT**, *a., ad.* کوتاه *kutāh*, قصیر *kasīr*. Short of stature, کوتاه قد *kutāh kadd*. In a short time, در زمان قلیل *dar zamāni kalīl*. A short discourse, کلام موخر *kalām mukhkhār*. A short cut or passage, راه قرب *rāhiḥ kurb*.—(not adequate) نا سزا *nālāyuk* یا لایق *nā saẓā*.—(friable) ریز ناک *rīz nāk*. To fall short, ناصبر شدن *kāsīr-sh*. In short, القصص *alkissa*, حاصل کلام *hāsili kalām*.
- SHORTEN**, *vt., vi.* کوتاه کردن *kūtāh-k*, مختصر کردن *kasīr-k*, بریدن *burīdan*, *mukhtasar-k*.
- SHORT-HAND**, *n.* مختصر نویسی *mukhtasar nawīsi*, کوتاه نامی *kūtāh kalmī*.
- SHORT-LIVED**, *a* کم عمر *kam ūmr*, ناپایدار *nāpāyadār*, فانی *fānī*.
- SHORTLY**, *ad.* القصص *alkissa*, مختصراً *mukhtasaran*.—(soon) سرعاً *surātan*, بزودی *ba zūdi*.
- SHORTNESS**, *n.* قصارت *kūtāhi*, کوتاهی *kasārat*, اختصار *ikhtisār*.
- SHORT-SIGHTED**, *a.* کوتاه نظر *kūtāh nazar*, کوتاه بین *kūtāh bin*.
- SHOT**, *n.* اندازی *andāz*, رمی *ramī*. Shot for fire arms, گول *gūla*, Small shot, سنگرنه *sangrīza*.
- SHOULDER**, *n.* دوش *dūsh*, کتف *katif*, شانه *shāna*. (پل. اکتاف).
- SHOULDER**, *vt.* دوش نهادن *bar dūsh-n*, در دوش بردن *bar dūsh-b*.
- SHOUT**, *vi.* آواز زدن *āwāz-z*, بانگ بر زدن *bāng bar-z*, خروشدن *kharūshīdan*.
- SHOUT**, *n.* آواز *āwāz*, بانگ *bāng*, هنگام *hangāma*, نعره *naḍra*.
- SHOVE**, *vt., vi.* راندن *rāndan*, تدنیع کردن *tadfi-k*.
- SHOVEL**, *n.* بیل *bīl*, مسخات *mis-hāt* (پل. مساحی).
- SHOVEL**, *vt.* بیل زدن *bīl-z*.
- SHOW**, *vt., vi.* نمودن *namāidan*.—(make known) اظهار کردن *izhār-k*, هویدا کردن *hawīda-k*.—(demonstrate) درهان دادن *burhān-d*, دلالت و اثبات نمودن *dalālat wa ishāt-n*.—(explain) شرح کردن *sharāh-k*, تعریف *raushan-k*, روشن کردن *tadrīf-n*.—(tell, teach) گفتن *guftan*, اعلام کردن *ilām-k*.—(appear) ظهور کردن *numāyish-k*, نمايش کردن *zahār-k*.
- SHOW**, *n.* (appearance) نمایش *numāyish*, صورت *sūrat*, روی *waja*, وجه *rūe*.—(splendid appearance) صورت بزرگوار *sūrati buẓurgwār*.—(spectacle) تماشا *tamāshā*, منظر *manzar*.
- SHOWER**, *n.* باران *bārān*, بارش *bārīsh*, هطل *matar*. Shower after shower, هطل شتابان *huttal*. A heavy shower, باران شتابان *shitāb bārān*, وابل *wabl*. A slight shower, سست باران *bārāni sust*.
- SHOWER**, *vt., vi.* باریدن *bārīdan*, هطل کردن *matar-k*.
- SHOWERY**, *a.* بارانی *bārāni*, هطلی *matar rē*.
- SHOWY**, نمایش *numāyish*, رونقدار *raunakdār*, روشن *raushan*, آبدار *ābdār*, زینت دار *ẓinatdār*.
- SHRED**, *n.* پاره *pāra*, پارچه *pārcha*.
- SHRED**, *vt.* پاره تراشیدن *pāra-t*, قطع کردن *katt-k*.
- SHREWD**, *a.* هوشیار *hūshyār*, زیرک

- sharak*, ناهن *zahān*.—(malicious) شریر
sharār, بد خواه *bad khāh*.
- SHREWDLY, *ad.* با هوشیاری *bā hūshyārī*,
 بد خواهانه *az sharārat*,
bad khāhāna.
- SHREWDNESS, *n.* هوشیاری *hūshyārī*,
 شرارت (mischievousness) *sharakī*,
sharārat, حرامزادگی *harām-zādagī*,
 بدکاری *badkāri*.
- SHRIEK, *vi.* غرغری کردن *shūr-k.*,
 واویل زدن *gharīv-z.*, غرغری *ghurrīdan*,
 واویل زدن *wāwīlā-z.*
- SHRIEK, *n.* غرغری *shūr*, واویل *gharīv*,
 واویل زدن *wāwīlā*.
- SHRILL, *a.* آواز بلند *buland āwāz*, آواز
 تیز *āwāzi tez*.
- SHRINE, *n.* درگاه *ziyāratgāh*, زیارت گاه
dargāh, مزار *mazār*.
- SHRINK, *vi.* درهم *kūtā-sh.* کوتاه شدن
darham-k.—(from danger) کشیدن
 از خطر *az khatar-g.*
- SHRIVEL, *vt., vi.* درهم *darham-k.* کشیدن
 SHROUD, *n.* پوشش *kafan*, کفن *pushish*.
- SHROUD, *vt.* با کفن *takfīn-k.* تکفین کردن
 پوشیدن *bā kafan-p.*
- SHRUB, *n.* نهال *gulbun*, گلبن *nihāl*.
- SHRUG, *n.* جنبش *jumbishi dūsh*, دوش.
- SHUDDER, *vi.* لرزیدن *larzidan*, لرزیدن
ramīdan, ترسیدن *tarsīdan*.
- SHUFFLE, *vt., vi.* زدن *baham-s.*,
 درهم کردن *zer zabar-k.*,
darham-k. To shuffle cards, گنجیف
 حیل *ganjifa baham-s.*—(trick) بازی کردن
hīlabāzi-k., فریب دادن *farīftan*.
- SHUFFLE, *n.* بازی *āmīzish*, آمیزش
baham zadagī.—(artifice) حیل *hīlabāzi*,
kārsāzi.
- SHUN, *vt., vi.* اجتناب کردن *ijtināb-k.*,
 پرهیز کردن *parhez-k.*, حذر کردن *hazar-k.*,
 اجتناف نمودن *ihterāf-n.*
- SHUT, *vt, vi.* سد کردن *sadd-k.*, بستن
bastan, بند کردن *band-k.*, مسدود کردن
masdūd-k. To shut a door, سد باب
saddibāb-k., در بند کردن *dar*
band-k. To shut up, مسدود ساختن
masdūd-s., محبوس کردن *muhbūs-k.*
 To shut out, بدر کردن *badar-k.*, محروم
 کردن *mahrūm-k.*
- SHUTTLE, *n.* ماکوب *makūk*, مکوک *mā-*
kūb.
- SHY, *a.* خجیل *sharmsār*, شرمشار
 شکمی *khābardār*.—(suspicious) خبردار
shakkī, واهم *wahhām*.
- SIBILANT, *a.* صفار *saffār*.
- SICK, *a.* بیمار *bimār*, مریض *marīz*, دردمند
dardmand.—(disgusted) بیزار *bīsār*.
 Sick at heart, دل خسته *khasta dīl*,
 شکسته دل *shikasta dīl*.
- SICKEN, *vt.*, بیمار شدن *bimār-sh.*,
 مریض شدن *marīz-sh.*
- SICKLE, *n.* داس *dās*, میج *mijazz*.
- SICKLINESS, *n.* ضعیفی *nāsāzi*, ناسازی
zāfi.
- SICKNESS, *n.* بیماری *bimāri*, مرض
marz, دردمندی *dardmandī*, رنج *ranj*.
- SIDE, *n.* جانب *taraf* (pl. اطراف), طرف
jānīb (pl. jawānīb), پهلو *pahlū*. Near the
 side, by the side, نزد *nāzd*, جانب
jānīb. Both sides, طرفین *tarfayn*,
 جانبین *har du jānīb*, هر دو جانب
jānabayn. From side to side, طرف
taraf ba taraf.
- SIDE, *vi.* هموائی *tashrīk-k.* تشریک کردن
 شدن *hamwīsh-k.*
- SIEGE, *n.* محاصره *muhāsara*, گود آوری
gardāwari, قلعه بندی *kalībāndī*.
- SIEVE, *n.* غربال *gharbāl*, منخل *munkhal*.
- SIFT, *vt.* بپاشیدن *bīkhtan*, غربال زدن
ghar-
bāl-s.

- SIGH**, *vt., vi.* آه کشیدن *āh-k.*, حسرت *hasrat-k.*, ناله زدن *nāla-z.*
- SIGH**, *n.* آه *āh*, زاری *zārī*, نالشی *nālīsh.*
An ardent sigh, آه گرم *āhi garm*, آه جگر سوز *āhi jigar sūz.*
- SIGHT**, *n.* نظر *nazar*, نگاه *nigāh*, دیدار *didār*, بینش *binīsh*, بصر *basar*, عین *din.*
- SIGHTED**, *a.* چشم اهل *ahli chahem*, Dim-sighted, تاریک چشم *rūz kūr*, چشم کور *tārik chashm.* Short-sighted, نظر کور *kūta nazar.*
- SIGHTLY**, *a.* خوش منظر *khushmanzar*, جمیل *jamīl*, مقبول *maktūl.*
- SIGN**, *n.* نشان *nishān*, اشاره *ishāra*, علامت *dlāmat*, اثر *asar*, دلالت *dilālat.*
- SIGN**, *vt., vi.* نشان کردن *nishān-k.*, علامت زدن *dlāmat-z.*, اشاره کردن *ishāra-k.*—(with name or mark) دست خط کردن *dastkhat-k.*
- SIGNAL**, *n.* اشاره *ishāra*, غمز *ghamz*, نشان *nishān*, علامت *dlāmat.*
- SIGNAL**, *a.* مشهور *mashhūr*, نامدار *nāmdār*, ظاهر *zāhir*, پدید *padīd*, هوبدا *hawīdā*.
- SIGNALIZE**, *vt.* نامور کردن *nāmwār-k.*, مشهور کردن *shuhrat-d.*, مشهور *mashhūr-k.*
- SIGNALLY**, *ad.* نامدارانه *nāmdārāna*, روشنا *raushanāna*, معروفانه *madrūfāna.*
- SIGNATURE**, *n.* دستخط *dastkhat*, امضا *imzā*, رقم *rakam.* The imperial signature, طغرا *tughrā.*
- SIGNET**, *n.* مهر *muhr*, خاتم *khātim.*
- SIGNIFICANCE**, *n.* معنی *mānī*, مقصد *maksad*, قدر *kadr.*
- SIGNIFICANT**, **SIGNIFICATIVE**, *a.* معنوی *madnawī*, با معنی *bā madnī.*—(important) مهم *muhimm*, گران *girān.*
- SIGNIFICANTLY**, *ad.* با قوت *bā kuwati madnī*, مهمانه *muhimmāna.*
- SIGNIFICATION**, *n.* معنی *madnī*, تفسیر *fahwa'*, عبارت *ibārat*, نتیجه *natīja.* The evident signification, نتیجه صریح *nattī-jai sarīh.* The signification of the words, نتیجه کلام *nattījai kalām.*
- SIGNIFY**, *vt.* معنی داشتن *madnī-d.*, دلالت کردن *dalālat-k.*—(make known) خبر دادن *madlūm-k.*, کلام *khābar-d.*
- SILENCE**, *n.* خاموشی *khāmūshī*, سکوت *sukūt.*
- SILENCE**, *vt.* خاموش کردن *khāmūsh-k.*, ساکت کردن *sākit-k.*
- SILENT**, *a.* خاموش *khāmūsh*, ساکت *sākit*, بی زبان *bī zabān.* To be silent, ساکت شدن *khāmūsh-sh.*, ساکت شدن *sākit-sh.*
- SILENTLY**, *ad.* خاموشانه *khāmūshāna*, با سکوت *bā sukūt.*
- SILK**, *n.* ابریشم *abrīsham.* Raw silk, کر *kazz.* Silk cloth, حریر *harīr.*
- SILK**, **SILKEN**, *a.* ابریشمی *abrīshamī*, حریری *harīrī.*
- SILK-MERCER**, *n.* ابریشم فروش *abrīsham farūsh.*
- SILKWORM**, *n.* کرم پیله *kirmi pīla*, کرم ابریشم *kirmi abrīsham.*
- SILLILY**, *ad.* احمقانه *ahmak āsā*, مثل دیوده *misli bihūda.*
- SILLINESS**, *n.* حماقت *bihūdagī*, ساده دلی *himākat.*—(harmlessness) ساده دلی *sāda dīlī*, پاک *pākī.*
- SILLY**, *a.* احمق *ahmak*, دیوده *bihūda*, بی عقل *bī akl.*
- SILVER**, *n.* سیم *sim*, نقره *nukra*, فضت *fizat.* A silver mine, سیم معدن *mad-danī sim.*
- SILVER**, *vt.* با سیم پوشیدن *bā sim-p.*, مخفص کردن *mufasss-k.*

SILVERSMITH, *n.* سیمگر *simgar*.

SILVERY, *a.* میمنی *simīn*, مفتضی *mu-fazzaz*, دار نقره *nukra dār*.

SIMILAR, *a.* برابر *barābar* مآذد *mānand*, مثل *miel*, یکسان *yaksān*, همدر *ham-nabar*, مشابه *mushābih*.

SIMILARITY, SIMILITUDE, *n.* مانندگی *mānindagī*, یکسانی *barābarī*, برابر *barābarī*, *yaksānī*, تشبیه *miel*, مثل *tashbih*.

SIMILARLY, *ad.* بهمان طور *ba hamān taur*.

SIMILE, *n.* تمثیل *tamsil*, مثل *miel*, تشبیه *tashbih*.

SIMPLE, *a.* (not compound) غیر مرکب *ghayr murakkab*, بی آمیزش *bī āmīzish*, خلص *khālis*.—(single) مفرد *mufrad*, صاف *yaktā*.—(plain) ساده *sāda*, بی زینت *bī zibā*.—(artless) احمق *ahmak*, بی سادگی *bī wukūf*—(harmless) دل ساده *sāda dil*, بی ریا *bī riyā*.

SIMPLETON, *n.* احمق *sāda dil*, ساده دل *ahmak*, ابله *abluh*.

SIMPLICITY, *ad.* ساده دلی *sāda dilī*.—(without abstruseness) عدم مغلق *ādami maghlak*, نامشکلی *nā mushkālī*.

—(without finery) بی زینت و طراز *bī zinat u tirāz*.—(singleness) بکروگی *yak rūī*, یکنایی *yaktāī*.—(weakness) بیبودگی *bībūdagī* بی وقوف *bī wukūf*.

SIMPLIFY, *vt.* ساده ساختن *sāda*, خلص گردانیدن *khālis-g*.

SIMPLY, *ad.* (without artifice) بی فن *bī fann*, بی ریا *bī riyā*.—(without experience) بی وقوف *bī wukūf*, از *āz* آزمودگی *āzmūdagī*.—(foolishly) از *āz* از ساده دلی *āz bībūdagī*, فقط *sāda dilī*.—(solely) صرف *sarf*, بی زیادت *fakat*.—(without addition) بی افزایش *bī afzāyish*.

SIMULATION, *n.* ریا *riyā*, کلاه *lal āna*.

SIMULTANEOUS, *a.* همساز *ham sāz*, همکار *hamkār*, همذات *hamedāt*, همحد *hamhdad*.

SIN, *n.* گناه *gunāh*, خطا *khatā*, جرم *juurm*, عیب *dayān*, بر *biza*.

SIN, *vi.* گناه کردن *khatā-k*, خطا کردن *gunāh-k*, تفسیر کردن *tasīr-k*.

SINCE, *prep. ad.* چون *chūn*, چونکه *chūnki*, از آنجا که *azānjākī*, زیرا که *zērākī*.—(from that time) از آن وقت *azān wakt*, پس از آن *pas azān*, بعد از آن *badd azān*. Long since, در وقت پیشین *dar wakhti pāshīn*, قدیمانه *kadīmāna*, من قبل *min kabl*.

SINCERE, *a.* صادق *sādik*, خلص *khālis*, صاف *sāf*, درست *durust*, پاک *pāk*, سدید *siddik*. A sincere heart, دل صافی *dili sāfi*, قلب طاهر *kalbi tāhir*.

SINCERELY, *ad.* با صداقت *bā sādakat*, با صداق *bī'l siddī*, با اخلاص *bā ikhlās*, مخلصانه *mukhlisāna*.

SINCERITY, *n.* صداقت *sādakat*, حقیقت *hakikat*, اخلاص *ikhlas*, راستی *rāstī*.

SINECURE, *n.* مفت *muft*, گنج بی رنج *ganji bī ranj*, کار بی زحمت *kārī bī zihmat*.

SINEW, *n.* عصب *asab* (pl. اعصاب *asāb*), پی *paya*, حبل *habal*.

SINFUL, *a.* گناهگار *gunāhgār*, ملحد *mulhad*, بی دین *bī dīn*.

SINFULLY, *ad.* گناهکارانه *gunāhgārāna*, عاصیان *āsīyāna*.

SINFULNESS, *n.* گناه کاری *gunāhgārī*, عدم دین *ādami dīn*.

SING, *vt., vi.* سرودن *sarūdān*, سرافکن *sarūd-kh*, خواندن *magh-ma-p*, نوا کردن *nawā-k*.

SINGER, *n.* سراینده *sarāyinda*, مغنی

- mughannī*, مطرب گوینده *gūyinda*, *mutrib*, مطرب نغمه پرداز *naḡhma parīdāz*.
- SINGING**, *n.* سرود *surūd* *gūtī*, کدآب موسیقی *taghamnī*.—(book) *kitābt musīkī* —(master) معلم موسیقی *muḏallimī musīkī*.
- SINGLE**, *a.* یک *yuk*, یکتا *yaktā*, *yagāna*, فرد *furd*, واحد *wāhid*.—(un-married) بی زوج *bī zauj*, *nā mankūh*.
- SINGLE**, *vt.* استغفار ساختن *istifarād-s.*, نهرید کردن *ikhtiyār-k.*, اختیار کردن *tafrīd-k.*, جدا نمودن *judā-n.*
- SINGLENES**, *n.* یگانگی *yagānagī*, نبرد *yaktāi*, وحدت *wahdat*, تفرد *tafurūd*.
- SINGLY**, *ad.* یک *yak yak*, فردا *far lan jūdān*.
- SINGULAR**, *a.* مفرد *mufrad*, واحد *wāhid*, نادر *nādar*, *yagāna* —(rare) بدیع *badīd*, کمباب *kamyāb*, *nādar* واحد (number) *wahad*, عجیب *ḍjīb*, مفرد *mufrad*.
- SINGULARITY**, *n.* یگانگی *wahdat* و وحدت *yagānagī*. — (peculiarity) خصوصیت *ḡhasūsiyat*, *ḍjab* — (capriciousness) خود سری *khud sarī*.
- SINGULARLY**, *ad.* به وجه عجیب *ba wajai ḍjīb*, خصوصاً *ḡhasūsān*.
- SINISTER**, *a.* ناپسند *nā rāst*, بد *kabīh*, بد *bud*, زشت *zīst*.
- SINK**, *vt., vi.* غرق شدن *ghark-sh.*, غرق کردن *ghūta-kh.* — (cause to sink under water) غرق کردن *ghark-k.* — (penetrate) در رفتن *dar-r.*, فرو رفتن *farū-r.* To sink in value, کم بها گشتن *arzān-sh.*, ارزان شدن *bahā-g.* To cause to sink in value, کم بها گزافیدن *arzān-k.*, ارزان کردن *kambahā girdānīdun.* — (degrade)

- از جاده معزول کردن *az jāh madzūl-k.* — (decrease) مقصور گشتن *maksūr gashan*, *kanītar-g.* To sink a ship, *jehāz ghark-k.* To sink (as a ship) غرق شدن *ghark-sh.* To sink a mine, معدن در کردن *madādan dar-k.* — (suppress, conceal) پنهان کردن *panhān-k.*, اخفا کردن *akhfā-k.*
- SINK**, *n.* آبریز *abrīz*, آبراه *ābrāh*.
- SINLESS**, *a.* بی گناه *bī ḡnah*, معصوم *maḡsūm*.
- SINNER**, *n.* گناهگار *ḡnahgār*, بزه گار *baza gār*, فاسق *fāsik*, عاصی *āsī*.
- SIP**, *vt, vi.* جرعه نوشیدن *jurā* *jurā-n.*
- SIP**, *n.* جرعه *tamassus*, جرعه *jurd*, نوش *nūsh*.
- SIPHON**, *n.* فضاوت *kasālat*, ادبوب *amlūb*.
- SIR**, *n.* خداوند *sāhib*, آغا *āghā*, *khudāwand*.
- SIRE**, *n.* پدر *pidar*, والد *wālid*.
- SIRRAH**, *n.* اب *chi*, چم *uff*.
- SIRUP**, *n.* شیرین *shīra*, شربت *sharlat*.
- SISTER**, *n.* همشیره *hamshīra*, خواهر *khāhar*, *ukht*. A nephew by the sister, همشیر زاده *hamshīr sādā*. Wife's sister, خواهر زوج *khāhar zauja*.
- SISTERLY**, *a.* خواهر آسا *khāhar āsā*.
- SIT**, *vt., vi.* نشستن *nishistan*, جلوس کردن *julūs-k.* To sit upon a throne, در تخت *bar takht julūs-k.* To sit in the principal seat, صدر نشین شدن *sadr nishīn-sh.* To cause or order to sit, اجلاس کردن *nishāndan*, *izlās-k.* To sit in the middle, در میان *dar miyān-n*, توسط کردن *taurassut-k.* To sit opposite, روبرو نشستن *rūbarū-n.*, *mukābil-n.* To

- sit up, از بستر برخاستن *as bistar barkhista-n*. — (watch) دیدار شدن *bidār-sh*. To sit still, بی کار نشستن *bikār-n*.
- SITE, *n*. محل *maḥall*, وضع *jā* جا.
- SITTING, *n*. جلوس *nishist*, نشست *julūs*—(session) مجلس *majlis*, اجتماع *ijtimād*.
- SITUATED, *a*. منصوب *mauzul*, موضوع *mansūb*.
- SITUATION, *n*. جایگاه *jāyagāh*, جا *jā* جا. محل *maḥall*, موضع *mauza*, مقام *mukām*. حالت *hāl*, حال (state, condition) — *hālat*. In a good situation, نیکو حال *nikū hāl*.
- SIX, *a*. شش *shash*, شصت *sitta*.
- SIXTEEN, *a*. شانزده *shānzda*.
- SIXTH, *a*. ششم *shashum*, سدس *suds*.
- SIXTIETH, *a*. شصتم *shastum*.
- SIXTY, *a*. شصت *shast*, شصتین *sittīn*.
- SIZE, *n*. مقدار *mikdār*, اندازه *andāza*, قدر *kadr*, قامت *kāmat*.
- SIZE, *n*. یالام *yalam*, شربشی *sarīsh*.
- SIZE, *vt*. اندازه کردن *paymūdan*, انداز *andāza-k.*, با شربش اندودن *bā sarīsh-a*.
- SIZING, *n*. شربشم رقیق *bast*, بست *sarīshumi rakik*.
- SKATE, *n*. مزلق *maelak*.
- SKATE, *vi*. یاک ساری کردن *yāk sarī-k*.
- SKEIN, *n*. کلاه *kalāwa*.
- SKELETON, *n*. استخوان و تشریح *tashrīh*, استخوان پوست *ustukhān u pūst*.
- SKETCH, *n*. (painting) نقش *naksha*. — (rough draft) مسوده *musarwada*.
- SKETCH, *vt*. نقش کشیدن *naksha-k.*, تصویر کردن *musarwada-k.*, تصویر کردن *taswīr-k*.
- SKILFUL, *a*. هنرمند *peshawar*, ور *hunarmand*, کار آزموده *kār āmūda*, *dānishmand*, دانای *dānā*, حایک *hāsik*, کار آزموده *kār āmūda*.
- SKILFULLY, *ad*. با وقوف *bā wukūf*, با تجربه *hunarmandāna*, با تجربه *bā tajribat*, با دانشوری *bā dānishwarī*.
- SKILFULNESS, *n*. هنرمندی *hunarmandī*, قابلیت *kābīliyat*, آزمودگی *āsmūdagi*, اهلیت *ahīliyat*.
- SKILL, *n*. هنر *hunar*, معرفت *madrifat*, فن *fann*, قابلیت *kābīliyat*.
- SKILLED, *a*. واثق *kābīl*, قابل *wākīf*.
- SKIM, *vt*. کف گرفتن *kaf-g*. To skim the cream off milk, سر شیر گرفتن *sar shīr-g*. — (glide lightly over) سبک گذشتن *sabuk-g*.
- SKIMMER, *n*. کفگیر *kafgīr*.
- SKIN, *n*. پوست *pūst*, چرم *charm*, جلد *jild*, کشر *kishr*.
- SKIN, *vt., vi*. پوست کردن *pūst-k.*, مچلد *mujallad-s*. — (cover with the skin) با پوست پوشیدن *bā pūst-p*.
- SKINNER, *n*. ساز چرم *charm sāz*, مکش *mukashshir*.
- SKINNY, *a*. لاغر *lāghir*, جلد سا *jild sā*.
- SKIP, *vt., vi*. جستن *jastan*, جهان رفتن *jehān-r*. — (miss) گذاشتن *guzāshstan*.
- SKIP, *n*. جست *jast*, رقص *raks*.
- SKIRMISH, *vi*. جنگ کردن *jang-k.*, هم زدن *mukātala-k.*, مقابله کردن *baham-z*.
- SKIRT, *n*. دامن *dāman*, کنار *kinār*.
- SKITTISH, *a*. ناپایدار *nāpāyadār*, خود رای *khudrāi*, سرکش *sarkash*.
- SKULL, *n*. کاسه سر *kāsai sar*, جمجمه *jumjuma*. A fracture in the skull, شجیت *shajjat*.
- SKY, *n*. آسمان *āsmān*, فاک *falak*. A serene sky, کشاده هوا *kushāda-hawā*. A cloudy sky, سنبهل هوا *sumbul hawā*.

SLAB, *n.* تخته *takhta*, لوح *lūh*.
 SLABBER, *vi.* ریختن *rikhtan*.
 SLACK, *a.* محلول *mahlūl*, مست *sust*,
 غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*.
 SLACKEN, *vt., vi.* مست کردن *sust-k.*,
 حل کردن *hall-k.*, کشادن *kushādan*,
 (become remiss) کاهل گشتن *kāhil-g.*,
 غافل گردیدن *ghāfil-g.*
 SLACKLY, *ad.* مستی با *bā susti*,
 خفیفانه *khafifāna*.
 SLACKNESS, *n.* مستی *susti*, غفلت
ghaflat, نرمی *narmī*.
 SLAKE, *vt., vi.* حل کردن *hall-k.*, نشاندن
nishāndan.
 SLANDER, *vt.* غیبت کردن *ghibat-k.*,
 بهمان گفتن *būhtān-g.*, عیب گفتن
gyb-g., بد نام دادن *badnām-d.*
 SLANDER, *n.* افترا *iftirā*, بهمان *būhtān*,
 طعن *zamm*, نام *taāna*, غیبت *ghibat*.
 SLANDERER, *n.* زبان دراز *bad gū*, بد گو
zabān darāz.
 SLANDEROUS, *a.* مفتخری *muftari*.
 SLANDEROUSLY, *ad.* با افترا *bā iftirā*,
 بطرز طعن *batarzi tadn*.
 SLANT, *a.* کج *kaj*, عوج *twaj*.
 SLANTLY, *ad.* با کجروی *bā kajrawī*,
 بطور نامعوم *bataruri nā āmūd*.
 SLAP, *n.* سیلی *tapāncha*, سیلی *silī*.
 SLAP, *vt.* ضربه *tapāncha-z.*, ضربه
 دادن *zarb-d.*
 SLASH, *n.* زخم *zakhm*, قطع *katt*, چاک
chāk.
 SLASH, *vt.* زخم کردن *burīdan*, بریدن
zakhm-k.
 SLATE, *n.* لوح *lūh*, سنگ سیا *takhtāi*
 سبزه *sangi siyā*.
 SLAUGHTER, *vt.* قتل *kushtan*, کشتن
 کردن *katt-k.*, ذبح نمودن *zabh-n.*,
 قصابی کردن *kassābi-k.*

SLAUGHTER, *n.* قتل *katt*, مقاتله
mukātala, خون ریزی *jadāl*, جدال
rizi. A slaughter-house, مذبح *mazbah*,
 قصاب خانه *kassāb khāna*.
 SLAVE, *n.* عبد *ābad*, بنده *banda*, غلام
ghulām, حلقه بگوش *halka ba gūsh*.
 SLAVER, *n.* نف *tuf*, لعاب *ladb*, آب دهن
ābi dahan.
 SLAVER, *vt.* نف ریختن *tuf-r.*
 SLAVERY, *n.* عبودت *ābūdāt*, بندگی
bandagī, غلامی *ghulāmī*.
 SLAVISH, *a.* ذلیل *zalīl*, حقیر *hakīr*,
 وار *dūn*, بنده *banda wār*.
 SLAVISHLY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*,
 ذلیلانه *zalīlan*.
 SLAVISHNESS, *n.* حقارت *hikārat*,
 افغانندی *afgandagī*.
 SLAY, *vt.* کشتن *kushtan*, عمل کردن
katt-k., خون ریختن *khūn-r.*
 SLEDGE, *n.* تخت روان *takhta rawān*,
 عرابه *ārāba*.
 SLEEK, *a.* مهره دار *muhara dār*, مجلسی
majlī.
 SLEEK, *vt.* مهره کردن *muhara-k.*, مجلسی
 کردن *majlī-k.*
 SLEEP, *vi.* خواب کردن *khuftan*, خفتن
khāb-k., خمسیدن *khuspīdan*. To cause
 to sleep, خوابانیدن *khābānīdan*. To
 feign sleep, مستنیم کردن *mustanīm-k.*
 SLEEP, *n.* خواب *khāb*, منام *manām*.
 The mid-day sleep, قیلولة *kaylūlat*.
 The beginning of sleep, a slight sleep,
 خواب سبک *khābi subuk*. Overcome
 with sleep, خوابناک *khābnāk*. To go
 to sleep, بخواب رفتن *ba khāb-r.* To
 rouse from sleep, بیدار کردن *bīdār-k.*
 To awake from sleep, بیدار شدن
bīdār-sh.
 SLEEPLESS, *a.* بی خواب *bī khāb*, بیدار
bīdār.

SLEEPY, *a* میسان خوابناک *khābnāk. mīsān.*

SLEET, *n.* برف داران *barf bārān.*

SLEEVE, *n.* آستین آستین *āstīn, rahub.*

SLEEVELESS, *a* بی آستین *bī āstīn* — (without propriety) نا دراز *nā sazā,* غیر ایامت *ghayr liyākat.*

SLEIGHT, *n* فن *fann, hikmat,* حکمت *hikmat,* حق داری *āzmadagī* — (of hand) *hukka bāzī,* شعله باری *shuābada bāzī.*

SLENDER, *a.* نازک *nāzūk, bārīk,* باریک *bārīk,* لاغر *lāghir,* دیک *dukīk.*

SLENDERLY, *ad* نازکانه *nāzūkāna,* باریکی *bā bārīkī, dukīkan.*

SLICE, *n.* قطعه *kitā, tarāsha,* تارش *tarāsha,* شریحت گوشت *pūra. A slice of meat, sharhati gusht.* — (for cutting paper) کاغذ تراش *kāghaz tarāsh.*

SLICE, *vt* بریدن *burīdan, tarā-* تراشیدن *tarāshīdan, kitā-s* ساخته شدن *shīdan.*

SLIDE, *vi.* لغزیدن *laghzīdan, khīzīdan,* لغزیدن *laghzīdan,* بخ سرد کردن *yakh sara-k.* — (pass away) گذشتن *guzashtan.*

SLIDE, *n.* لغزش *laghzish, zalākat,* زلزلت *zalākat.*

SLIGHT, *a.* (inconsiderate) سبک *sabuk, kalīl,* قایل *dūn, kam,* کم *kam, nā chīz,* نا چیز *nā chīz, saghīr.* — (weak, unimportant) نا مهم *nā mahim, kam zūr,* کم زور *kam zūr, nāturvān.* — (thin) نازک *nāzūk, rakīk* رفیق *rakīk.*

SLIGHT, *n.* اهانت *mazammāt, ihānat,* اهانت *ihānat.*

SLIGHT, *vt.* اهانت *sabuk-g,* سبک کردن *sabuk-g,* اهانت نمودن *ihānat-n.*

SLIGHTLY, *ad.* نوجوه *bī kurvat,* بی دقت *bī kurvat,* نازک *ba wajai nāzūk, ghaflatāna,* کم *kam.*

SLIGHTNESS, *n.* باریکی *sadf, bārīkī,* باریکی *bārīkī, nāzūkī.*

SLIM, *a.* نازک *nāzūk, bārīk,* باریک *bārīk.*

SLIME, *n* گل *gil, wahal* وحل *wahal.*

SLIMY, *a.* وحلناک *wahal nāk*

SLING, *t.* از دلاختن *az fulākhun-a,* از دلاختن *zudan,* رمی کردن *ramī-k.*

SLING, *n* مقلع *fulākhun,* مقلع *miklād.* — (hanging bandage for a broken arm, &c.) عصابات نعلن *dsālati tadlluk.* — (a throw) اندازی *andāzī, ramī.*

SLINGER, *n.* دلاختن زن *fulākhun zan,* دلاختن زن *fulākhun zan,* کلوخ انداز *kūlukh andāz.*

SLIP, *vt., vi.* لغزیدن *laghzīdan* — (omit) *sahw-k., ghāfil-sh.*

To let slip an opportunity, فوت *ghāfil-sh.* To let slip an opportunity, فوت *ghāfil-sh.* ناگهان گذشتن *naḡhān-g.*

— (sneak) رو پوش شدن *rū pūsh-sh.* — (convey secretly) رسانیدن *panhān-r* — (let loose) رها ساختن *panhān-r* — (let loose) رها ساختن *panhān-r*

ruhā-s., hall-k. — (get clear of anything that holds one), از بد *az banl khalās sh.* To slip away (as time, &c.) گذشتن *guzashtan.*

To slip in (to any place) بپنهانی دخول *ba panhānī dukhūl-k.*

SLIP, *n.* لغزش *laghzish, zalak.* A slip of the foot, قدم *kadam.* A slip of the pen, سبک قلم *sahvi kalam.* A slip of the tongue, سبک لسان *sahwul'insān minil'insān* — (mistake) خطا *khatā, sahw.* — (long narrow piece) قطع طول و تنگ *katā tūl wa tang.*

SLIPPER, *n.* کفش *pāpūsh, kafush.*

SLIPPERINESS, *n.* لغزندگی *laghzandagī, nā* نا استواری *bi sabātī, astuwārī.*

SLIPPERY, *a.* زلق *laghzān, zālīk.* A slippery place, زلزلت *zalākat.*

SLIT, *vt.* چاک کردن *shigāftan, chāk-k.*

SLIT, *n.* چاک *chāk*, شکاف *shigāf*, شش *shuk*, درز *durz*.

SLOOP, *n.* چهار کوچک *jehāzi kūchak*, کالیون *kalyūn*.

SLOPE, *vt., vi.* نشیب داشتن *nashīb-d*, سرازیر کردن *māyil-sh.*, مایل شدن *sarāzīr-k.*

SLOPE, *n.* نشیب *nashīb*, سرازیری *sar-ā-zeri*, شیو *shiv*, مایل *māil*, منحدل *munhadir*, کم *kuj*.

SLOTH, *n.* مستی *susti*, کاهلی *kāhilī*.

SLOTHFUL, *a* مست *sust*, کاهل *kāhil*, ناکار *nābakār*, آواره *āwāra*.

SLOVEN, *n.* مرد بی نزاکت *ghulīza*, غلیظ *ghulīza*, مردی بی نزاکت *mardi bi nazakat*.

SLOVENLINESS, *n.* غلاظت *ghalāzat*, نجاست *najāsāt*.

SLOVENLY, *a., ad.* نجس *ghalīz*, غلیظ *ghalīz*, منوشت *bi nizakat*, بی نزاکت *bi nizakat*, *mulawwas*.

SLOW, *a.* آهسته *āhista*, دیر *dīr*, کاهل *kāhil*, مست *sust*.

SLOWLY, *ad.* آهسته *āhista*, آهسته *āhista*, نا سریع *bi izlat*, دیر *der*, عجلت *nā sarīān*.

SLOWNESS, *n.* کران *āhistagi*, آهستگی *āhistagi*, حرکت *harkati*, کاهل *kāhil*, دستی *girān dastī*.

SLUGGARD, *n.* کاهل *kāhil*, مست *sust*, تکاسل *sāhibi takāsul*.

SLUGGISH, *a.* مست *sust*, کاهل *kāhil*, متکامل *mutakāsīl*.

SLUGGISHLY, *ad.* مساهلان *kāhilāna*, کاهلان *kāhilāna*, *musāhilāna*.

SLUGGISHNESS, *n.* کاهلی *susti*, مستی *susti*, کاهلی *kāhilī*, کسالت *kasālat*, غفلت *ghafīlat*.

SLUMBER, *n.* نیم خواب *ghanūdagi*, خواب *nīm khāb*, نوم *naum*.

SLUMBER, *vi.* غنودن *ghanūdan*, خواب *khābi*, سبک کردن *khābi sabuk-k.*

SLUR, *n.* دانه *dāgh*, عیب *ayb*, ناموس *namūs*, ناموس *namūs*, To cast a slur, ناموس ساختن *ayb-g*, گعتن *namūs-s.*

SLUR, *vt* ملوث کردن *dāgh-k.*, ملوث ساختن *mulawwas-s.*, رسوائی دادن *ruswā-d.*

SLY, *a.* عیار *āyyār*, دغاباز *dughābāz*, مکار *makkār*, حیله دار *hīlabāz*, روادار *rūlāh*, *bāz*.

SLYLY, *ad.* با حیل *bā hīla*, خدارانه *ghuddārāna*.

SMACK, *vt., vi.* لخت داشتن *lazzat-d.*—(kiss) بوسیدن *būsīdan*.—(make any quick smart noise) صدای نیز ساختن *sadāi tez-s.*

SMACK, *n.* (taste) لخت *lazzat*, مزه *maza*, دوت *zauk*.—(kiss) بوسه *būsa*, زادن *zadanī*.—(small ship) چهار کوچک *jehāzi kūchak*.

SMALL, *a.* خود *khurd*, کوچک *kūchak*, اندک *andak*, صغیر *saghīr*, لیل *kalīl*.

Of small value, کمبها *kam bahā*. Small in quantity, کم عدد *kam dūd*. A small quantity, جروی *juzwī*.

Great and small, خورد و بزرگ *andakī*. Great and small, *khurd u buzurgh*, کاه و ماه *kah wa mah*.

To make small, خورد کردن *khurd-k.* To be small, تسغیر کردن *tasghīr-k.*

To be small, *khurd-sh*, لیل شدن *kalīl-sh*. Smaller, کوچک *kūchaktar*.

Smallest, *khurdtar*, کبتر *kahtar*. Smallest, خورد ترین *khurd tarīn*, کوچک ترین *kūchaktarīn*.

Smallness, *khurdī*, خوردی *khurdī*, کوچک *kūchakī*.

SMALL-POX, *n.* چیشک *chīchak*, آبله *ābila*.

SMART, *a.* تند *tund*, تیز *tez*, تیز دست *tez dast*, چست *chust*, تیز فهم *tez fahm*.

SMART, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, آزار *āzār*, وجع *wajʿ*.

SMARTLY, *ad.* زیرکانه *bā tezī*, با تیزی *zīrakāna*.

SMARTNESS, *n.* تندگی *tezī*, تیزی *tundī*, تیز فهمی *tez fahmī*.

SMASH, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*, پاره پاره کردن *purza pursa-k.*

SMEAR, *vt.* پلید کردن *ālūdan*, پلید کردن *palīd-k.*, اندودن *andūdan*.

SMELL, *vt., vi.* شمیدن *bu-d.*, بو داشتن *shamīdan*, بو دادن *buīdan*, فراسفت در *ba farāsāt dar-y.*

SMELL, *n.* (odour) بو *bu*, رایحه *rāiḥa*.—(power of smelling) قوت شام *kuwati shamma*. Sweet smell خوشبو *khush bū*. Bad smell بد بو *bad bū*, عفونت *ʿifūnat*.

SMELT, *vt.* حل کردن *gudākhtan*, گداختن *hall-k.*

SMILE, *vi.* ابتسام کردن *tibassum-k.*, ابتسام *ibtisām-n.*

SMILE, *n.* ابتسام *ibtisām*, تبسم *tibassum*.

SMITE, *vt., vi.* زدن *zadan*, کوفتن *kūftan*, کشتن *kushtan*, ضرب کردن *zarb-k.* (kill) هلاک کردن *halāk-k.*, قتل کردن *katl-k.*—(collide) بم زدن *baham-z.*

SMITH, *n.* حداد *haddād*, آهنگر *āhangar*.

SMOCK, *n.* پیراهن *pirāhan*, کرت *kurta*.

SMOKE, *n.* دود *dūd*, دخان *dukhān* (pl. ادخن). Full of smoke, پر دود *puri dūd*. Of the colour of smoke, دود فام *dūd fām*, دخانی *dukhānī*.

SMOKE, *vt., vi.* دخان *dūd-k.*, دود کردن *dukhān-z.* To smoke tobacco, دود تباکو کشیدن *dūdi tābāku-k.*

SMOKER, *n.* دخان نوش *dukhān nūsh*, کشنده دود تباکو از حلقه و غیره *kashīndai dūdi tubāku az hukka waghayra*.

SMOKING, *a.* دود کنان *dūd kunān*, مدخن *madkhan*.

SMOKY, *a.* دود آلود *dūd ālūd*, دخانی *dukhānī*.

SMOOTH, *a.* صاف *sāf*, مهره دار *muhradār*, زبده *saykal*, ساییده *sāyīda*, زبده *zadūda*.—(not rough) برابر *barābar*, یکسان *yaksān*, مستوی *mustawī*.—(not hairy) نا موی دار *nā mūi dar*.—(mild) ملایم *mulāyīm*, خوش *khūsh*.—(polite) خوش اخلاق *khūsh akhlāk*.—(not harsh to the ears) شیرین *shirīn*.

SMOOTH, *vt.* زدودن *sykal-k.*, صیقل کردن *zadūdan*, مهره دار کردن *muhradār-k.*—(make level) برابر ساختن *barābar-s.*, مسطح کردن *musatta-k.*—(make harmonious) خوش آهنگ کردن *khūsh āhang-k.*—(soften) نرم کردن *narm-k.*, ملایم ساختن *mulāyīm-s.*

SMOOTHLY, *ad.* (in a polished manner) از پرداختگی *az pardākhtagī*.—(evenly) با همواری *bā hamwārī*.—(with smooth language) با فصاحت *bā fasāhat*.—(with gentle manners) با آئرم *bā nazākat*.—(with gentle manners) با نزاکت *bā nazākat*.

SMOOTHNESS, *n.* صیقل *saykal*, جلا *jilā*.—(evenness) همواری *hamwārī*, یکسانی *yaksānī*.—(gentleness of speech) چرب *charbi zabānī*.—(gentleness of manners) نزاکت *nazākat*, شیرینکاری *shirīnkārī*.

SMOTHER, *vt., vi.* خفه *dam-b.*, دم بستن *khaffa-k.*

SMUGGLE, *vt.* دزدیده بردن *duzdīda-b.*

SMUGGLER, *n.* سارق محضول سرکار *sārīki mahsūli sarkār*.

SNACK, *n.* حبه *hissa*.—(food) طعام *tadm*.

SNAFFLE, *n.* دهان *dahāna*, لجام *lajām*.

SNAIL, *n.* حلزون *halzūn*.

SNAKE, *n.* مار *mār*, حیه *hayya*.

SNAP, *vt., vi.* گزیدن *shikastan*, شکستن *gurīdan*.

SNARE, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*, پابند *pāband*, زنجیر *zanjīr*.
 SNARE, *vt.* بدام گرفتن *badām-g.*, کمند انداختن *kamand-a*.
 SNARL, *vi.* غرش کردن *ghurriṣh-k.*, عف عف کردن *ghurrīdan*, عف عف *df df-k*.
 SNARLING, *n.* غرش *df df*, عف عف *ghurriṣh*.
 SNATCH, *vt.* با زور گرفتن *ba zūr-g*, بدست گرفتن *badast-g*, ربودن *rabūdan*.
 SNATCH, *n.* گرفتن *girift*, کاپ *kabz*.
 SNEAK, *vi.* در رفتن *dar-r.*—(behave with meanness) زلات کردن *zalālat-k.*
 SNEAKING, *a.* حقیر *hakīr*, فرومایه *farūmāya*, دلیل *salīl*, دون *dūn*.
 SNEER, *vi.* طعنه استهزا کردن *istiḥzā-k.*, طعنه کردن *tanz-k.*
 SNEER, SNEERING, *a.* طعنه *tanz*, استهزا *istiḥzā*.
 SNEEZE, *vi.* عطسه زدن *atsa-z.*, عطسان *atsān-k.*
 SNEEZE, *n.* عطسه *ats*.
 SNIP, *vt.* مقصاص بریدن *mikrās-b.*
 SNORE, *vi.* خر خر کردن *khurkhur-k.*, خره دادن *khurra-d*.
 SNOUT, *n.* دینگی *bīnī*, خرطوم *khartūm*.
 SNOW, *n.* برف *barf*, نلج *salj*.
 SNOW, *vt., vi.* برف ریختن *barf-r.*, نلج باریدن *salj-b.*
 SNOWY, *a.* برفدار *barfdār*, مغلج *musallaḡ*.
 SNUFF, *n.* مغز روشن *maghz raushan*, سوط *saūt*, نشوق *nushūk*. To take snuff, مغز روشن گرفتن *maghz raushan-g*. The snuff of a candle, شمع گلی *guli shamī*, سر شمع *sari shamī*.
 SNUFF, *vt., vi.* (a candle) گل شمع گرفتن *guli shamī-g.*—(draw breath by the nose) دم از بینی کشیدن *dam az bīnī-k.* To snuff at, سبک گرفتن *sabuk-g.*

SNUFF-BOX, *n.* مسعط *mus'ut*.
 SNUFFERS, *n. pl.* گل گیر *gulgīr*, گل تراش *gul tarāsh*.
 SNUFFLE, *vi.* از بیدی گفن *as bīnī-g.*, غم کردن *ghunna-k.*
 SNUG, *a.* نهفته *nihufta*, پنهان *pinhān*, مناسب *munāsab*, لایق *lāyak*.
 SNUG, *vi.* نهفتن *nihuftan*, بون *makhfi-b.*
 SO, *ad.* همچو *hamchu*, همچنین *hamchunīn*. So that, تاک *tāki*, حتمی *hattā*. Soso, مودلان *mu'dtādilāna*. So and so, اینقدر *fulān*. So many or much, اینقدر *in kadr*, چندی *chandīn*. So long as, تا *tā*. So on, همچون *hamchunīn*.
 SOAK, *vt., vi.* خیسانیدن *khīsānīdan*, خربدن *āgushtan*. To soak in, خربدن *khizīdan*, بلع کردن *balā-k.*
 SOAP, *n.* صابون *sābūn*, صابج *zajt*.
 SOAR, *vi.* بلند پرواز شدن *buland parwāz-sh*, مطلع کردن *parīdan.*—(rise) *matlī-k.* بالا بر آمدن *bālā bar-ā.*
 SOB, *vi.* زروغ زدن *fuwāk-k.*, زروغ زار *zarūgh zadan*.
 SOBBING, *n.* زروغ *zarūgh*, فغان *fighān*, گریه *gīrya*.
 SOBER, *a.* پرهیزگار *parhīzgār*, هوشیار *hūshyār*, نا مست *nā mast*, نا سر خون *nā sar khūn*.
 SOBER, *vt.* باز آمدن *ba hūsh bāz-ā.*, از سر مستی باز گردانیدن *az sar mastī bāz-g.*
 SOBERLY, *ad.* پرهیزانه *parhīzāna*, با هوشیاری *bā hūshyārī*.
 SOBERNESS, SOBRIETY, *n.* هوشیاری *hūshyārī*, پرهیزکاری *parhīzgārī*, اعتدال *ttidāl*, زهد *zuhd*.
 SOCIABLE, SOCIAL, *a.* همنشین *ham-nishīn*, مصاحب *musāhib*, همدم *hamdam*.

SOCIABLY, *ad.* با صحبت *bā suhbat*, از الفت *az ulfat*.

SOCIALNESS, *n.* همگساری *ulfat*, همگساری *ghamgusārī*, صحبت *suhbat*.

SOCIALY, *ad.* بطریق اجتماعی *ba turiki* *iltifāt*, بواسطه *ba tauri muā-nasat*.

SOCIETY, *n.* مشارکت *suhbat*, مشارکت *mushāarakat*, رفاقت *rafākat*, معاشرت *muānasat*. To live in society, مشارکت *mushāarakat*-s.

SOCKET, *n.* پیاله *payāla*, خاند *khāna*, سوراخ *surākh*. The socket of the eye, چشم خاند *chashm khāna*.

SOD, *n.* عزق *āzk*, کلوخ *kulūkh*.

SOFA, *n.* صفا *saffa*, مٹکا *muttakā*, تخت *takht*.

SOFT, *a.* نرم *narm*, ملایم *mulāyam*, نازک *nāzūk*. A soft voice, آواز آهسته *āwāzi āhista*.

SOFTEN, *vt., vi.* ملایم ساختن *mulāyim-s*, نرم کردن *narm-k.*, ملایم کردن *mahk-k.*

SOFTLY, *ad.* ملایمانه *bā narmī*, ملایمانه *mulāyamāna*.—(not loud) آهسته *āhista*.—(by degrees) آهسته آهسته *āhista āhista*, قدم بقدم *kadam ba kadam*. To read softly, خواندن آهسته *āhistagī-kh*. To speak softly, آهسته گفتن *āhista-g*.

SOFTNESS, *n.* ملایمت *mulāyamat*, نرمی *narmī*.

SOIL, *vt.* پلید کردن *ālūdan*, نجس کردن *palīd-k*, نجس کردن *najis-k*.

SOIL, *n.* 1. (ground) زمین *samīn*, خاک *khāk*, ارض *arz*. 2. (land, country) زمین *samīn*, کشور *walāyat*, ولایت *kishwar*. 3. (manure) سرکین *sarkīn*.

SOJOURN, *vi.* مقام گرفتن *mukām-g*, اقامت *sakūnat-w.*, سکونت ورزیدن *ikāmat-k.*

SOJOURN, *n.* منزل *manzil*, مسکن *maskan*, سکونت *sukūnat*, اقامت *ikāmat*.

SOLACE, *vt.* تسلی کردن *tasallī-k.*, خاطر نواختن *dilāsāi-d.*, تسلی پذیرفتن *khātīr-n.*, تسلی *tasallī-p.*, تفریح کردن *tufurruj-k.*

SOLACE, *n.* دلآسای *dilāsāya*, خرمندی *khursandī*, تسلی *tasallī*, فرح *farah*, راحت *rāhat*.

SOLAR, *a.* آفتابی *āftābī*, شمسی *shamsī*.

SOLDIER, *n.* جنگی *jangī*, سپاهی *sipāhī*, لشکر *lashkarī*. A gallant soldier, پهلوان *bahādur*, پهلوان *pahlwān*, غازی *ghāzī*.

SOLDIERLIKE, SOLDIERLY, *a.*

سپاهیان *sipāhiyāna*, دلبران *dilerāna*.

SOLDIERSHIP, *n.* سپاهیکاری *sipāhigarī*, نبرد آزمایی *nabard āzmāi*.

SOLDIERY, *n.* لشکر *lashkar*, سپاه *sipāh*, فوج *fauj*.

SOLE, *n.* تنها *tanhā*, بگانه *yagāna*, مفرد *mufrad*. The sole of the foot, کف *kafi* پا *pā*.

SOLELY, *ad.* فقط *fakat*, صرف *sarf*, خاص *khāss*.

SOLEMN, *a.* شکوهمند *shukūhmand*, با وقار *haybatwār*, عظیم *dzīm*, با وقار *bā wakār*.

SOLEMNITY, *n.* عید *īd*.—(gravity) شکوه *shukūhmandī*, هیبت *haybat*.

SOLEMNIZE, *vt.* عید تعید کردن *tatīd-k.*, عید *īd-n.*

SOLEMNLY, *ad.* بطور عید *ba tauri īd*.—(gravely) شکوهمندان *shukūhmandāna*, با هیبت *bā haybat*.

SOLICIT, *vt.* التماس کردن *iltimās-k.*, اقدام *darkhāst-k.*, درخواست کردن *ikdām-k.*, ابرام کردن *ibrām-k.*

- To solicit assistance, مدد طلبیدن *madad-t.*
- SOLICITATION**, *n.* التماس *iltimās*, نیاز *niyāz*, درخواست *durkhāst*, استدعا *istiduʿā*
- SOLICITOR**, *n.* قانون دان *kānūn dān*, وکیل *wakīl*.
- SOLICITOUS**, *a.* نیازمند *niyāzmand*, متضمنی *mutamanna*, مدد *ārzū*, متفکّر *mutufakkir*.
- SOLICITOUSLY**, *ad.* آرزو مندانه *ārzū-mandāna*, نیازمندانه *niyāzmandāna*, آرزو *bā ārzū*.
- SOLICITUDE**, *n.* آرزومندی *arżūmandī*, اندیشه *andīsha*.
- SOLID**, *a.* منجمد *munjamid*, مستحکم *sakht*, قوی *kawī*.—(firm) مستحکم *mustahkim*, استوار *ustuwār*.—(real, true) حقیقی *hakīkī*, دانی *zātī*. Of solid judgment, قوی طبع *kawī tabī*.
- SOLIDNESS, SOLIDITY**, *n.* استوارى *anjimād*, استواری *bastagi*, استواری *ustuwārī*.—(certainty) حقیقت *hakikat*
- SOLIDLY**, *ad.* با استواری *bā ustuwārī*, یقیناً *muhkaman*—(truly) یقیناً *yakīnan*, با حقیقت *bā hakikat*.
- SOLITAIRE**, *n.* گوشه نشین *gūsha nishīn*, صحرانشین *sahra' nishīn*
- SOLITARILY**, *ad.* در خلوت *dar khilwat*, تنها *tanhā*.
- SOLITARINESS, SOLITUDE**, *n.* تنهایی *tanhāī*, خلوت *khilwat*, یگانگی *yakā-nagī*.—(lonely place) ویرانه *wayrāna*, بیابان *biyābān*.
- SOLITARY**, *a.* خلوتنشین *tanhā*, خلوت *khilwat* نیشین *nishīn*, واحد *wāhid*, مجرد *mujarrad*.
- SOLITUDE**, *n.* تنهایی *khilwat*, خلوت *tanhāī*, وحدت *wahdat*.
- SOLSTICE**, *n.* راس السرطان *rās al-sartān*.—(winter) راس الجدی *rās al-jadī*.
- SOLUBILITY**, *n.* قابلیت *kābīliyat* غداز *gudāz*, آب شدنی *āb shudnī*
- SOLUBLE** *a.* قابل *kābīlī* غداز *gudāz*, آسانی *āsāni* حل *hall*.
- SOLUTION**, *n.* غداز *gudāz*, حل *hall*, دوب *zaub*.—(of doubt or difficulty) دبح *hulli mushkil*, دشواری *daft shubhat*.
- SOLVE**, *vt.* آشکاره *kushādān*, آشکاره *āshkāra-k*, تعریف ساختن *tuārij-s*, حل کردن *hall-k*
- SOLVENCY**, *n.* قوت ادا *kuwāti adā*, قابلیت *kābīliyatī* گزارش *guzārish*.
- SOLVENT**, *a.* قابل ادا *kābīlī adā*.
- SOME**, *a.* چندی *chand* بعضی *badzī* فدري *kadrī*. Some one, somebody, بعضی *badzī* کسی *kasī*, شخصی *shakhsī*. Somehow, به چه *ba wajāhī*.
- SOMETHING, SOMEWHAT**, *n.* چیزی *chīzī*, شيء *shī*.—(in some degree) "تقریباً" *takriban*, عند *ʿind*.
- SOMETIME**, *ad.* قبل ازین *kabl azīn*, وقت *waktī*.
- SOMETIMES**, *ad.* گاه *gāh* گاه *gāh* بعضی *badzī* wakt, گاهی *gāhī*.
- SOMEWHAT**, *n.* قدری *kadrī*, برخی *birkhī*, چیزی *chīzī*.
- SOMEWHERE**, *ad.* بجای *ba jāya*—(else) بجای دیگر *ba jāi dīgar*
- SOMEWHILE**, *ad.* زمانی *zamānī*, بکبار *yakbār*.
- SOMNIFEROUS**, *a.* خوابناک *khābnāk*.
- SOMNILOQUIST**, *n.* سخن گوی در خواب *sukhun gūi dar khāb*.
- SON**, *n.* فرزند *iln*, ابن *bin*, پسر *pisar*, فرزند *farzand*, والد *walad*. The eldest son, پسر کلاں *pisari kalān*, اکبر *ibni akbar*. A younger son, فرزند کوچک *farzandi kūchak*. A legitimate son,

son, *halāl eāda*. An illegitimate son, *harām eāda*. An adopted son, *pisari khānda*, *walad du'l mutabanna*. An only son, *ibn'ul wāhid*. A son's son, *nawā dai pisari-na*. A daughter's son, *nawā dai dukhtarina*. Oh son! *aya jāni pīdar*. Having no son, *bī farzand*.
 SONG, *n.* سرود *surūd*, نغمه *naghma*, نوا *nawā*, ترانه *tarāna*. Belonging to song, *samāi*. A funeral song, *marṣiya*. To sing a song, *surūd-k.*, نواختن *nawākhtan*, سماع کردن *simād-k.*
 SON-IN-LAW, *n.* داماد *dāmād* (pl. دامادان).
 SONNET, *n.* غزل *ghazal*.
 SONOROUS, *a.* بلند آواز *sidā dah*, بلند *buland āwāz*.
 SOON, *ad.* جلد *jald*, زود *zūd*, فی الفور *fil'faur*, علی التبعیض *ala'l ta'ājil*. As soon as, *har gāh ke*. Not soon, *nā zūd*.
 SOOT, *n.* دوده *dūda*, سواد *sawād*.
 SOOTHE, *vt.* تسلی کردن *tasallī-k.*, دلاسا دادن *dilāsā-k.*, خاطر نواختن *khātīr-n.*, آسودن *āsūdan*.
 SOOTHSAY, *vi.* فال گفتن *fāl-g.*, تخایب گفتن *ghāyib-g.*, طالع دیدن *tālt-d.*
 SOOTHSAYER, *n.* فالگو *fālgū*, کاهن *kāhin*, طالع بین *iāl bīn*.
 SOOTY, *a.* دوده آلود *dūda ālūd*, پر دود *pur dūd*.
 SOP, *n.* لکمه *lukma*.
 SOPHISM, *n.* تصوف *tasawwuf*.
 SOPHIST, *n.* اهل تصوف *ahli tasawwuf*, صوفی *sūfī*.
 SORCERER, *n.* جادوگر *jādūgar*, ساحر *sāhir*.

- دُرُوسْت** *durust*.—(free from blemish) **بی عیب** *bī ayb*. A man of sound judgment. **اهل بصیرت** *ahli basīrat*, **عقلمند** *āqlmand*.
- SOUND**, *n.* **آواز** *āwāz*, **صدا** *sidā*, **صوت** *saut*, **آهنگ** *āhang*.
- SOUND**, *vt., vi.* **آواز کردن** *āwāz-k.*, **صوت** *saut-k.*, **باغی** *sidā-k.*, **دادن** *bāng bar-z.* To sound an instrument, **نواختن** *navākhitan*, **زدن** *zadan*.—(try the depth) **اندازه کردن** *andāza-k.*
- SOUNDLY**, *ad.* **با تندرستی** *bā tandurustī*, **با خوشی** *bā khūshī*.—(truly) **راستانه** *rāstāna*, **حقیقته** *hakīkatan*.
- SOUNDNESS**, *n.* **بی عیبی** *bī dībī*, **تندرستی** *tandurustī*.—**صحت** *sihhat*, **راستی** *rāstī*, **حقیقت** *hakikat*.
- SOUP**, *n.* **آبجوش** *ābjūsh*, **شوربا** *shūrbā*.
- SOUR**, *a.* **ترش** *tursh*, **حامض** *hāmiz*.
Very sour, **بسیار ترش** *bis-yār tursh*.
- SOUR**, *vt., vi.* **ترش کردن** *tursh-k.*, **تیز** *tez-k.*—(make uneasy) **آزار دادن** *āzar-d.*, **مضطرب کردن** *muztarib-k.*
- SOURCE**, *n.* **مصدر** *masdar*, **سر** *sar*.—(fountain) **چشم** *chashma*.
- SOURLY**, *ad.* **ترشانه** *turshāna*, **حامضاً** *hāmizan*.
- SOURNESS**, *n.* **حموضت** *turshī*, **ترشی** *hamūzat*.—(of temper) **دُرُوسْتی** *durushtī*, **تندی** *tundī*.
- SOUTH**, *n.* **جنوب** *junūb*. South-east, **جنوب شرق** *junūb shark*. South-west, **جنوب غرب** *junūb gharb*.
- SOUTHERN**, *n.* **جنوبی** *junūbī*.
- SOVEREIGN**, *n.* **شاه** *shāh*, **سلطان** *sultān*, **شاهنشاه** *shāhīnshāh*.
- SOVEREIGN**, *a.* **اعظم** *adzam*, **اکبر** *akbar*, **اکرم** *akram*, **بلند ترین** *buland tarīn*, **اعلی** *ala*.
- SOVEREIGNTY**, *n.* **استقلال** *istiklāl*, **سلطنت** *riyāsat*, **داوری** *dāwarī*, **حکومت** *hukūmat*.
- SOW**, *n.* **خوک ماده** *khūki māda*, **گزار** *gurāz*.
- SOW**, *vt., vi.* **کاشتن** *kishtan*, **کاشتن** *kāshtan*, **زراعت کردن** *zart-k.*
- SOWER**, *n.* **کشتکار** *kishtkār*, **مزارع** *muzārī*.
- SOWN**, *a.* **کاشته** *kāshta*, **مزروع** *mazrūd*.
A sown field, **کشت** *kisht*, **زراعت** *zart*, **زراعت** *kisht zār*.
- SPACE**, *n.* **فاصله** *fāsila*, **وسعت** *wasāt*, **مقدار** *farākhī*, **مقدار** *mikdār*. A space of time, **عرصه** *drsa*, **مدت** *muddat*. A long space of time, **مدتِ مدید** *muddati ma'id*. A short space of time, **زمانِ قلیل** *zamāni kalīl*. The space of a month, **یک ماه عرصه** *drsu yak mäh*. A space of interval, **فاصله** *fāsila*, **مسافت** *masāfat*, **اندا** *asnā*.
- SPACIOUS**, *a.* **وسیع** *wasīd*, **فراخ** *farākh*, **کشاده** *kushāda*. A spacious space, **جایِ گشاده** *jāi kushāda*, **عرصه** *drsa*, **میدان** *maydān*.
- SPACIOUSNESS**, *n.* **کشادگی** *kushādagi*, **وسعت** *fas-hat*, **وسعت** *wasāt*.
- SPADE**, *n.* **بیل** *āl*, **مِسْحَات** *mis-hāt*.
- SPAN**, *n.* **واجب** *wajab*, **تابش** *tābish*, **بدست** *badast*.
- SPAN**, *vt.* **واجب کردن** *wajab-k.*, **شمار کردن** *shibr-k.*
- SPARE**, *vt., vi.* (use frugally) **امساکت** *imsāk-k.*, **نگاه داشتن** *nigāh-d.*, **خرچ قلیل ساختن** *kharchi kalīl*.—(show mercy) **معاف کردن** *mu'af-k.*, **عفو کردن** *marhamat-n.*, **بخشیدن** *bakhshīdan*.
- SPARE**, *a.* (scarce) **کم عدد** *kalīl*, **کم** *kam*, **ندار** *nā*, **کثیر** *kasīr*.—(superfluous) **زباده** *ziyāda*, **زائد** *zāid*, **lean**.

لاغر *lāghir*, گوشت کم *kam guisht*.
 SPARING, a. پرهیزگار *parhīzgār*, کم *bakhil*.—(scarce) کم *kalil*, کم *kam*.—(frugally) کم *bā kharchi kalil*.—(not abundantly) کم *ghayri kasrat*.

SPARK, n. آتش *ātiśh*, اخگر *akhgar*, پاره *pāra*.

SPARKLE, n. درخش *dirakhsh*, لامع *lamt*.

SPARKLE, vi. درخشیدن *dirakhshidan*, لامع کردن *lamt-k*, تابان *tāftan*.

SPARKLING, a. درخشان *dirakhshān*, تابان *tābān*.

SPARROW, n. کدچشک *kunjishk*, سافور *asfūr*. The chirping of a sparrow, چاو چاو *chāw chāw*.

SPASM, n. تشنج *tashannuj*, تپش *pechish*, تپش *tads*.

SPATTER, vt. (defame) ناموس کردن *nāmūs-k*, بدنام دادن *badnām-d*.—

(with dirt) از چرک پاشیدن *az chark-p*.

SPATULA, n. مرهم کش *marham kash*.

SPEAK, vt, vi. گفتمان *guftan*, گلام کردن *kalām-k*, حرف *khitāb-k*, خطاب کردن *harf-z*, مکالمه کردن *makālama-k*, سخن راندن *sakhun-r*. To speak clearly, صاف *sāf-g*.

SPEAKABLE, a. لسان دار *lisāndār*, گفتنی *guftanī*.

SPEAKER, n. معکلم *mutakallim*, گوینده *guyanda*, سخن ران *sakhun rān*.

SPEAR, n. نیزه *naysa*, سنان *sinān*, پیکان *paykān*.

SPEARMAN, n. رامج *rāmih*, نیزه باز *neza bāz*.

SPECIAL, a. خاص *makhsūs*, مخصوص *khāss*, ممتاز *mustakill*.—(excellent) فاضل *fāsil*, نادر *nādar*, شریف *sharīf*. Special favour, iltifāt *iltifāt*, عطف *makhsūs*. A special train, عربه مخصوصه *arābai makhsūsa*.

SPECIALLY, ad. مستقلاً *mustakill*, خاص *alā' khūsūs*, خاصه *khāssa*, مخصوصاً *khāssān*.

SPECIALTY, SPECIALITY, n. خصوصیت *khūsūsiyat*, استقلال *istiklāl*, تخصیص *takhsīs*.

SPECIES, n. نوع *nau*, ذات *kism*, قسم *zāt*, جنس *jins*. Species and genus, نوع و *nau wa jins*. Of the same species, هم جنس *ham jins*. Different species, اجناس مختلف *ajnās mukhtalif*.

SPECIFIC, a. نوعی *nauī*, خاص *khāss*, مخصوص *makhsūs*. Specific gravity, وزن مخصوص *wazni makhsūs*.

SPECIFICALLY, ad. از روی جنس *as rūi jins*, مخصوصاً *makhsūsān*.

SPECIFICATION, n. تفریق *tafrīk*, تفصیل *tafsīl*, حد *hadd*, تشخیص *tashkīl*.

SPECIFY, vt. تعیین کردن *tayunn-k*, بیان کردن *takhsīs-k*, تفصیل *bayān-k*.

SPECIMEN, n. نمونه *namūna*, کارنامه *kār nāma*, مثال *misāl*, نمودار *namudaj*.

SPECIOUS, a. ظاهر حال *sākīr hāl*, خوشنما *khūshnumā*.

SPECIOUSLY, ad. با ظاهر حالی *bā sāhīr hālī*, مستحسنانه *mustahsanāna*.

SPECK, SPECKLE, n. نقطه *nukta*, داغ *dāgh*, لکه *lakka*, عیب *dyb*.

SPECK, SPECKLE, vt. داغ دار کردن *dāgdār-k*, لکه دار کردن *lakkadār-k*.

SPECTACLE, n. منظر *manzar*, تماشا *tamāshā*, آوازه *āwāza*.

SPECTACLES, n. عینک *ashma*, چشمه *chashma*, آینه *ainak*.

SPECTATOR, n. ناظر *nāzir*, بیننده *binānda*, مشاهد *muashāhid*, تماشاگر *tanāshagār*.

SPECTRE, n. خیال *khayāl*, وهم *wahm*, سایه *āya*, اثریت *ifrit*.

SPECULATE, *vi.* اندیش کردن *andīsha-k.*,
تأمل کردن *khiyāl-k.*, خیال کردن
tāmmul-k., ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*

SPECULATION, *n.* اندیشه *andīsha*,
تصور *khiyāl*, خیال *mulāhaza*, ملاحظه
tasawwur—(scheme) مقصد *maksad*,
غرض *gharas*.

SPECULATIVE, *a* متفکر *mutafakkir*,
متخیل *sāhibi andīsha*, صاحب اندیشه
mutakhayyul, وهمی *wahmī*. The
speculative sciences, معارف معنویه
maārifī madnawīya.

SPECULATIVELY, *ad.* با اندیشه *bā andīsha*,
خیالانه *khiyālāna*.

SPECULATOR, *n.* اهل ملاحظه *ahli mulāhiza*,
صاحب اندیشه *sāhibi andīsha*,
تجارت پیشه *tijārat pēsha*, معامله دان
muāmala dān.

SPECULUM, *n.* آئینه *āina*, مرآت *marāt*

SPEECH, *n.* زبان *zabān*, گفتار *guftār*,
تکرار *takrīr*, سخن *sakhun*, کلام *kalām*,
کلمه *bayān*. A part of speech, کلام
kalama, جز کلام *juzi kalām*. Softness
of speech, رخامت *rakhāmat*. Slow of
speech, بطی الکلام *batī'ul kalām*.

SPEECHLESS, *a* بی سخن *bī sakhun*,
بی زبان *bī zabān*.

SPEED, *vt, vi.* شتاب کردن *shitāb-k.*,
سرعت نمودن *tadājil-k.*, تعجیل کردن
surdāt-n.—(make prosperous) بختیار
بخشیدن *bakhtyār-k.*, فرخنده کردن
farkhunda-k.

SPEED, *n.* شتاب *shitāb*, زودی *zūdi*,
تیز *tez*, سرعت *surdāt*, عجلت *ʿajlat*.
To ride at full speed, اسب با *ʿinān rīz-k.*,
ریز کردن *asp bā chustī-r.*

SPEEDILY, *ad.* بزودی *ba zūdi*, شتابان
shitābāna, عجله *ʿajlat tadājil*,
سرعه *surʿa*, "عجله *ala'l faur*.

SPEEDY, *a.* جلد *jald*, زود *zūd*, شتابان
shitābān, تیز *tez*, تند *tund*, مربع *sart*.

SPELL, *n.* جادو *jādū*, افسون *afsūn*,
سحر *sīhr*.

SPELL, *vt, vi.* تہجی کردن *tahajjt-k.*,
املا کردن *imlā-k.*,—
(charm) افسون کردن *afsūn-k.*

SPELLING, *n.* املا *imlā*, تہجی *hijā*.

SPEND, *vt, vi* (consume), ضایع کردن
sāt-k., تلف کردن *talaf-k.*—(wear out)
معلف بودن *kharch-sh.*, خرچ شدن
mutalaf-b. To spend money, خرچ
کردن *kharch-k.*, صرف کردن *sarf-k.*

SPENDTHRIFT, *n.* فضول خرچ *fuzūl kharch*,
مصرف *musrif*.

SPERM, *n.* آب منی *ābi manī*

SPHERE, *n.* کره *kura*, گوی *gūi*,
موقع *mukām*—(celestial) سیاهر
sīpīhr.

SPHERICAL, *a.* کره آسا *kura dāsa*,
مکوره *mudawwir*.

SPHINX, *n.* ابو الهول *abu'l haulā*,
عنقا *ʿnka*.

SPICE, *n.* مصالح *masāla*.

SPICE, *vt.* مصالح دادن *masāla-d.*,
مطر *muʿattar-s.*

SPIDER, *n.* عنکبوت *ʿnkaḅūt*,
کبوتر *kahwāl*. A spider's web, عنکبوت
pardui ʿnkaḅūt. To spin a web as a
spider, نذیدن *tanīdan*.

SPIKE, *n.* میخ دراز *mekhi darāz*,
مسمار *mismāri kalān*.

SPIKE, *vt.* میخ دراز نصب کردن *mekhi darāz nasb-k.*

SPIKENARD, *n.* سبیل هندی *sumbuli hindī*,
سبیل الطیب *sumbul u'ttib*.

SPILL, *vt, vi.* ریختن *rikhtan*,
افشاندن *afshāndan*.

SPIN, *vt, vi.* رشتن *rishtan*,
تافتن *tāftan*. To spin out, تطویل کردن
tatwīl-k.

کشیدن *ba darāzi-k.* To spin out a discourse, کلام کردن *tatwili kalām-k.*

SPINAL, *a.* مهره *muhri paywand,* قنات منسوب *kanāt mansūb.*—(spinal cord) نخاع *nukhā.*

SPINDLE, *n.* مغزل *dūk, mighzal.*

SPINE, *n.* حوز الظهر *hirz u'z zahr,* قنات *kanāt,* پشت مهره *pusht muhra.*

SPINNER, *n.* نافتده *tāfanda,* مغزل *mughtazil.*

SPINNING, *a.* چرخ زنی *charkh zani,* دوک ریسی *dūk-rīsi,* غزل *ghazl.*

SPIRAL, *a.* پیچدار *pechdār, lūbī.*

SPIRALLY, *ad.* پیچ در پیچ *pech dar pech.*

SPIRE, *n.* منار *manār, sar.*

SPIRIT, *n.* 1. (soul) روح *rūh, jān,* نفس *nafs,* روان *rawān.* 2. (breath)

دلوری *dam,* نفس *nafs.* 3. (courage) مردانگی *dilāwarī, mandānagī.*

4. (magnanimity) شجاعت *shujādt, himmat.* 5. (habit, constitution)

طبع *tabī, mizāj.* 6. (genius, wit) قدرت *kūwati madrakat,* مهارت *mihārat.*

The Holy Spirit, روح القدس *rūh allā, rūhu'lkads,*

The vital spirit, روح حیوانی *rūhi hayātī.* The animal spirits, روح حیوانی *rūhi haywānī.*

7. (activity) چستی *chustī, tezi.* 8. (essence) خلاصه *khulāsa, matlab.*

The spirit of vitriol, روح اعظم *rūh adzm.* 9. (liquors) خمر *khamr, sharāb, maya.*

10. (apparition) صورت, وهمی *sūratī wahmī.* 11. (turn of mind) طبعیت *tabīdt.*

SPIRIT, *vt.* دلیر کردن *diler-k., jān-d., jurāt-d.*

SPIRITED *a.* دلور *dilāwar, bahādur,* زنده دل *zinda dil.*

SPIRITLESS, *a.* شکر دل *bi jān, shutar dil,* نا مرد *buz dil, nāmard.*—(dejected) تنگدل *tang dil, tira dil.*

SPIRITUAL, *a.* روحانی *rūhānī, nafsānī,* غیبی *ghāibī, bātinī,* پاک *pāk.*

SPIRITUALITY, *n.* روحانیت *rūhānīyat, nafsānīyat.*

SPIRITUALLY, *ad.* با روحانیت *bā ruhānīyat, mukaddasan.*

SPIRITUOUS, *a.* روحانی *rūhānī.*—(active) تیز *tez, tund.*

SPIRY, *a.* پیچدار *minār āsā, pechdār.*

SPIT, *n.* (for roasting) میخ *stkh,*—(from the mouth) نف *tuf, luābī dahn.*

SPIT, *vt., vi.* (eject from the mouth), آب دهن افکندن *tuf-z, ābi dahan-a., tuf bar-ā.*

SPITE, *n.* بد خواهی *bad khāhī, kīna,* با وجود *bā vajūd, nihāyatū'l amr.*

SPITE, *vt.* بد خواهی *kīna-g, bad khāhī-n.*

SPITEFUL, *a.* بد خواه *bad khāh, kīna kash, bad andīsh.*

SPITEFULLY, *ad.* بد خواه *ba wajāi bad khāh, bā kīn.*

SPITEFULNESS, *n.* بد خواهی *kīna warī, bad khāhī.*

SPITTLE, *n.* نف *tuf, ābi dahan, la'āb.*

SPLASH, *vt.* پاشیدن *pāshidan, tarashsha-k.*

SPLEEN, *n.* طحال *tihāl, (pl. طحال).*—(melancholy) سودا *saudā, dīlfigārī.*—(anger) خشم *khashm, ghussa.*

SPLENDID, *a.* درخشان *raushan*, روشن *raushan*, *dirakhshān*, عظیم *jalāl*, جلیل *āzīm*.

SPLENDIDLY, *ad.* روشنانه *raushanāna*, با زینت و زینت *bā zeb u zīnat*.

SPLENDOUR, *n.* رونق *jalāl*, جلال *raunak*, ماهش *jalva*, ضیاء *ziyā*, تابش *tābīsh*.

SPLINTER, *n.* چوب پاره *tarāsha*, تراشه *chūb pāra*.

SPLINTER, *vt.* پاره پاره زدن *pāra pāra-z.*, ریزه ریزه کردن *rīza-k.*

SPLIT, *vt., vi.* شق کردن *shāgāftan*, شکافتن *shakk-k.*, دریدن *chāk-z.*, چاک ردن *darīdan*.

SPOIL, *vt., vi.* (injure) زیان کردن *ziyān-k.*, خسارت کردن *kharāb-k.*, غارت کردن *khasārat-k.* — (lay waste) تاراج *ghārat-k.*, ویران کردن *wayrān-k.*, تاراج *tārāj-k.* — (corrupt) تباهی ساختن *tabāhī-s.*, زیان رسان *ziyān-s.*

SPOIL, *n.* غارت *ghanīmat*, غنیمت *ghārat*, تاراج *tārāj*, یغما *yaghma*.

SPOKE, *n.* (of a wheel) فراش *farāsh*.

SPOKESMAN, *n.* ترجمان *tarjumān*.

SPOILIATION, *n.* vide, SPOIL.

SPONGE, *n.* اسفنج *isfanj*, ابر مرده *abr-murda*.

SPONGE, *vt., vi.* اسفنج نم کردن *as asfunj nam-k.*, پاک کردن *pāk-k.*

SPONGY, *a.* اسفنجی *isfanj āsā*.

SPONTANEOUS, *a.* خود بخود *khud ba khud*, ذاتی *zātī*, مراد *murādī*.

SPONTANEOUSLY, *ad.* از خود *az khud*, با ارادت *ba irādat*, نبرعانه *tabarrāna*.

SPOON, *n.* چمچه *chamcha*, ملاط *ma'laka*.

SPORT, *n.* بازی *bāzī*, لعبت *ladbat*, لاهو *lahu* — (hunting) شکار *shikār*, صید *sayd*.

SPORT, *vt., vi.* بازی کردن *bāzī-k.*, بازیچه *bāzīcha-k.*, عیب ساختن *ibās-s.*

SPORT, *vt., vi.* صید کردن *sayd-k.*, شکار کردن *shikār-k.*

SPORTFUL, SPORTIVE, *a.* شاد *shād*, بازی *khūsh*, مسرور *masrūr*, بازی دوست *bāzī dust*.

SPORTSMAN, *n.* شکاری *shikārī*, نخبه‌گیر *nakhchīngīr*.

SPOT, *n.* داغ *dāgh*, خال *khāl*, نشان *nishān*, عیب *nukta*, لکه *lakka* — (disgrace) جای *āzā*, فضیلت *kazādī* — (place) در حال *makān* On the spot, هماندم *hamāndam*.

SPOT, *vt.* نقطه دار کردن *nukta dār-k.*, (stain with spots) با لکه آلودن *bā lakka-ā*, پاک کردن *bā dāgh palīd-k.*

SPOTLESS, *a.* بی عیب *bī dāgh*, بی لکه *bī ayb*, پاک *pāk*.

SPOTTED, SPOTTY, *a.* لکه دار *lakka dār*, داغ دار *dāghdār*.

SPOUSAL, *n.* عروسی *drūsī*, نکاح *nikāh*.

SPOUSE, *n.* شوهر *drūs*, عروس *zauj*, زوج *shauhar*.

SPOUSE, *vt.* نکاح کردن *nikāh-k.*, عقد کردن *ākd-k.*

SPOUT, *n.* دهان *dahna* — (mouth of a pipe) لوله *lūlu* — (gutter) نالدان *nāvdān*, مزاج *mīzāj*.

SPOUT, *vt., vi.* فواره زدن *fawwāra-z.*, افاده نمودن *ifāda-n.*, صدور *sadūr-k.*

SPRAIN, *n.* پیچش *pechish*.

SPRAY, *n.* سر شاخ *sari shākh*.

SPREAD, *vt., vi.* گستردن *gustardan*, پاشیدن *farsh-k.* — (scatter) پاشیدن *pāshīdan*, افشاندن *afshāndan* — (pub-

lish) دیان *āshkāra-k.*, آشکاره کردن *bayān-s.* To spread the wings,

بالای زمین فرش کردن *basti jānāh-k.* To spread on the ground, فرش

بالای زمین فرش کردن *bālāi zamīn farsh-k.*

SPREAD, *n.* (extent) اندک *imtidād*, بسط *baet*, افزایی *afrāzī* — (expansion)

گسترده‌گی *gustardagt*.—(as a carpet)
کشاده *mafrūsh*—(as wings) *kushāda*—(diffused) افشاندۀ *afshānda*,
مشهور *muntashir*.—(published) *mashhūr*,
پیدا شده *payadā shuda*.

SPRIG, *n* شاخچه *shākhcha*.

SPRIGHTLINESS, *n* انبساط *imbisāt*,
رنوکی *nishāt*, شادمانی *shādmānī*,
زیرکی *zīrakī*.

SPRIGHTLY, *a* زیرک *shādmān*, شادمان
zīrak, چالاک *chālāk*, مسرور *masrūr*.

SPRING, *n*. 1. (season) فصل بهار *faslī bahār*,
ربیع *rabīd*. 2. (instrument) چشمه
kamāncha. 3. (fountain), چشمه
chashma. 4. (leap) جهش *yambīd*. 5. (elasticity)
چسبندگی *raks*. 6. (origin) جبهیدگی
jahīdagī, دامداری *damdārī*. 7. (origin)
مصدر *masdar*, اصل *asl*.

SPRING, *vt.*, *vi.* چشمه *chashma* بر آمدن
bar-ā. صادر شدن *sādir-sh*. To spring
up, طلوع کردن *zakhūr-k*. رستن
tulūd-k.—(as plants) رستن *rustan*,
جهیدن *nāshī-sh*.—(leap) جهیدن
jahīdan, چسبیدن *jastan*. To spring from
ancestors, از اصل آمدن *az asl-ā*. To
spring from a cause, موجب داشتن
mūjab-d. To spring game, بخجیر
nakhchīr-a. To spring a leak,
راکنا دار شدن *rakhna dār-sh*.

SPRINKLE, *vt.*, *vi.* افشاندن *afshāndan*,
پاشیدن *pāshīdan*, ریختن *rīkhtan*. To
sprinkle a house with water, نصح کردن
nus-h-k. To sprinkle with sugar, شکر
کردن *shakar riz-k*.

SPROUT, *vi.* رویدن *rustan*, رویدن *rūtdan*.

SPROUT, *n* شاخه *shākhcha*, نشاء *nashā*.

SPUR, *n* میخ *mihmīz*, خار *khār*. The
spur of a cock, میخ خروس *mahmīzi kharūs*,
ناخن خروس *nākhuni kharūs*.
To spur a horse, میخ زدن *mahmīz-z*.

SPUR, *vt.* میخ زدن *mahmīz-z*.—(incite)
بر انگیزتن *bar-a*.

SPURIOUS, *a* (not genuine) مقلد *muk-*
allad, لبا می *libāsi*—(illegitimate)
حرامزاده *harām*. A spurious son, حرامزاده
harāmzāda, ولد زنا *valadī zinā*.

SPURN, *vt.*, *vi.* پا زدن *pā-z*,
lakad-z, سپردن *sipurādan*—(reject
with contempt) با اهانت رد کردن
ihānat radd-k, تانز و مذمت زدن
tanaz u mazammāt-z.

SPY, *n* جاسوس *jāsūs*, راز جو *rāz-ju*,
خبر جو *khābar-ū*. To play the spy,
جاسوسی کردن *jāsūsi-k*.

SPY, *vt.* نظر کردن *didan*, نظار کردن
nazar-k, نگرستن *nigristan*,
جاسوسی کردن *jāsūsi-k*.

SQUAB, *n* (newly hatched), بی پرو بال
bī par u bāl.—(short of stature and
thick) کوتاه قد *kutāh kadd*.

SQUABBLE, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k*,
نیزاع کردن *nizā-k*, سدیزه ساختن
sitīza-s.

SQUABBLE, *n* ستیزه *sitīza*, غوغا
ghaughā, منازعت *munāzadt*, فتنه
fitna, نزاع *nizā*.

SQUADRON, *n* جماعت *jamādt*, حلقه
halka.—(of horse) رساله *risāla*.—(of
ships) جماعت جہاز *jamādti jehāz*.

SQUALL, *vi.* غریو زدن *gharīv-z*,
واوہ *walwala-k*, فریاد زدن
faryād-z.

SQUALL, *n* فریاد *gharīv*, غریو
faryād. A squall of wind, تند باد
tund bād.

SQUANDER, *vt.* تلف کردن *talaf-k*, ضایع
zāyf-k, بار باد دادن *barbād-d*.

SQUANDERER, *n* مبدل *mubazzir*, مسرف
musrif.

SQUARE, *a* مربع *murabbī* دار
chehār gushadār, مکعب *mukāb*—
(square root) جذر *jazr* (*pl.* جذور).

- (figure) چهار چہار *chēhār jānīb*, جانب *chēhār gūsha*.
- SQUARE, *n* میدان چہار جانب *may-dāni chēhār jānīb*.
- SQUARE, *vt* مربع کردن *murabbī-k.*, گوشہ چہار گوشہ کردن *chēhār gūsha-k.*
- SQUASH, *n* انفعادی ناگہانہ *uftādagi i nāghāna*.
- SQUASH, *vt* سہق نمودن *sahk-n*, کوفتن *kūftan*.
- SQUEAMISH, *a* نازک طبع *nufūr*, ذہور *nāzūk tabī*.
- SQUEAMISHNESS, *n* لطیف مزاجی *latīf mizājī*.
- SQUEEZE, *vt., vi* افشردن *afshurdan*, فشاردن *fishārdan*.
- SQUINT, *vt.* بکجی دیدن *ba kajī-d.*, از گوشہ چشم نظر کردن *az gūsha chashm nazar-k.*, احوال شدن *ahwal-sh*.
- SQUINT, *n* کج بینی *kaj binī*, چشم *tūch chashm*. Squint-eyed, احوال *ahwal*, کج بینی *kaj bin*.
- SQUIRREL, *n* موش پرندہ *mūshi paranda*, سنجاب *sanjāb*.
- STAB, *vt., vi* خنجر زدن *khanjar-s.*, خستن *khastan*.
- STAB, *n* زخم از نوک خنجر *zakhm az nauki khanjar*.
- STABILITY, *n* پایداری *karār*, قرار *pāydārī*, استواری *ustuwārī*.
- STABLE, *n* اصطبل *istabal*, آخور *ākhūr*, طویلہ *tawīla*.
- STABLE, *a*- Vide, STEADY, FIRM.
- STACK, *n* خرمں انبار *tūda*, تودہ *ambār*, خرمں *khirman*.
- STACK, *vt* انبار کردن *tūda-k.*, تودہ کردن *ambār-k.*
- STAFF, *n* چوب دستی *chūb dastī*, عصا *sardasta*.
- STAG, *n* آہوی نر *āhūi nar*, بارو *lāsū*, گوزن *gawzun*.
- STAGE, *n* تماشا گاہ *tamāshā gāh*, مظهر *māzhar*. — (a resting place) فرود گاہ *farūd gāh*, منزلگاہ *manzalgāh* — (a step) *daraja*, طبقہ *tabaka*. In every stage, ہر درجہ *bahar daraja*. Stage-player, بازیگر *bāzīgar*, ناکال *nakkāl*.
- STAGGER, *vt., vi* خیزان رفتن *uftān u khizān-r.*, خمبیدن *jumbidan*. — (begin to lose courage) ترسان گشتن *tarsān-g.* — (to be struck with doubt) عاجز شدن *hayarān-sh.*, عاجز شدن *ājiz-sh.*
- STAGNANT, *a* نا روان *nā rawān*, بی جریان *nā jiryān*, استادہ *istāda*, آب جمبش *bī jumbish*. Stagnant water, آب استادہ *ābi istāda*, متادفف *mutadffin*.
- STAGNATE, *vi* استادن *istādan*, نا روان شدن *nā rawān-sh*.
- STAGNANCY, STAGNATION, *n* نا روانی *nā rawānī*, تونف استادگی *istādagi*, تونف *tatwakkuf*.
- STAIN, *n* داغ *dāgh*, لک *lakka*, عیب *dyb*, آلایش *ālāyish*.
- STAIN, *vt* لک کردن *ālūdan*, آلودن *lakka-k*, داغدار کردن *dāghdār-k.*
- STAINLESS, *a* بی عیب *bī āyb*, بی داغ *bī dāgh*, پاک *pāk*.
- STAIR, *n* زبنہ *nardubān*, نردبان *zīna*, درجہ *daraja*. The step of a stair, پلہ *pāya*, درجہ *daraja*. Stair case, پلہ *pilla*, مدرجہ *madraj*.
- STAKE, *n* میخ *mekh*, مسمار *mismār*, واتد *watad*. A stake at play, شرط *shart*, رهن *rahn*.
- STAKE, *vt* رهن ساختن *girau-k.*, گرو کردن *rahn-s.*
- STALE, *a* نا تازہ *kūhna*, کهنہ *nā tāsa*. Stale victuals, شادینہ *shābīna*.

STALENESS, *n* دوسیدگی *kuhnagi*, بوسیدگی *busedagi*.

STALK *vi.* خرامان *kharāmīdan*, خرامان شدن *kharāmān-sh*.

STALK, *n.* (of a plant) گلبن *sāk*, ساق *gulbun*. A stalk of corn, نایزه *nāiza*, خوشه *shākha*.—(of a grape) خوشه *khusha*.

STALL, *n.* ستوردان *saturdān*, آخور *ākūr*. A bench on which goods are exposed for sale) دکانچه *dukāncha*, تختة *takhta*.—(at theatre), اوطان *utāk*.

STALLION, *n.* اسپ *aspi nar*, اسب *aspi kirās*.

STAMMER, *vi.* لکنت کردن *luknat-k*.

STAMMERING, *n.* لکنت زبانی *luknat zabānī*, زبان گریختگی *sabān-girāftagi*.

STAMP, *vt., vi.* زدن *zarb-k.*, ضرب کردن *zadan*.—(with a mark) داغ نهادن *dāgh-n.*, نقش کردن *naksh-k*. To stamp money, سکه ضرب کردن *sikka zarb-k*. To stamp with the foot, پای زدن *pāya-z.*

STAMP, *n.* (impression), نقش *naksh*, نشان *nishān*, علامت *dlāmat*. A stamp on weights and measures, عیار *tyār*. An instrument for stamping, دار *dār*, سکه *sikka*.—(seal) مهر *muhr*.

STANCH, *a.* ثابت *sābit*, قرار *bar karār*.

STAND, *vt., vi.* در پا شدن *istādan*, استادن *bar pā-sh.*, قیام کردن *kayāk-k.*, استقامت کردن *istikāmat-k.*—(stop) ماندن *māndan*, توقف کردن *tawakkuf-k.* To stand still, آرام داشتن *ārām-d.*, بی حرکت شدن *bī harakat-sh.*—(remain firm) در قرار شدن *barkarār-sh.* مستقیم شدن *mustakīm-sh.*—(not to fly) مقاومت کردن *mukāwamat-k.* To stand opposite, روبرو شدن *rūbarū-sh.*, مقابل شدن *mukābil-sh.* To stand by,

عن قریب *nazdīk-sh.*, نزدیک شدن *dn karīb-sh.*—(assist) مدد دادن *madad-d.*, یاری دادن *yārī-d.* To stand aside, کنار گذاشتن *kināra-g.*, در طرف امیدوار *bxr taraf-r.* To stand for, *umedwār-b.*—(represent another) قائم مقام *jā nishīn-b.*, جانشین بودن *kāyim mukām-sh.* To stand off, باز اسعدان *bās-i.*—(not to comply) ناکابل کردن *nā kabūl-k.*, امتناع کردن *imtinād-k.*—(avoid intimacy) مصاحبت امتناع کردن *musāhibat imtinā-k.* To stand out, ثابت پا *bar karār-n.*, برقرار نمودن *sābit pā-n.*—(to be prominent) تقدم کردن *takaddum-k.* To stand to, جد و جهد کردن *jad u jahad-k.*, ملزمت نمودن *mulāzamat-n.* To stand to a promise, وفاداری کردن *wafādārī-k.*, عهد وفا کردن *dhd wafā-k.* To stand up, برخاستن *kiyām-k.*, تکیه کردن *barkhāstan.* To stand upon, *takya-k.*, در نشستن *bar nishashtan.*—(insist on) اقامت کردن *akāmat-k.*, خود را بی شدن *khud rāi-sh.*—(value, take pride in) عزیز داشتن *āzīz-d.* To stand in (cost), بها کردن *bahā-k.*, قیمت داشتن *kīmat-d.* To stand one's ground, ثابت پای نمودن *sābit pāya-n.* To stand entry, نوبت داشتن *naubat-d.*, پاسبان شدن *pāsbān-sh.* To stand one in stead, بکار آمدن *bakār-ā.* در عوض بودن *dar twaz-b.* To stand in need, محتاج شدن *muhtāj-sh.* To stand in the way, اعتراض کردن *itirās-k.*, مانع *mānt-sh.* Stand off! برو دور *barau dūr bāsh.*

STAND, *n.* منزل *manzil*, مقام *mukām*, مقاومت *takhta*, To make a stand,

کردن *mukāwamat-k.* To be at a stand,
حیران شدن *mā't-sh.*, مایه شدن
hayrān-sh.

STANDARD, *n.* علم *dlam*, نشان *nishān*,
لوا *liwā*, رایت *rāyat*, علامت *dlāmat*.
To erect the standard, علم نصب کردن
dlam nasb-k. The standard of weights
or measures, عیار *tyār*. A standard
bearer, علم بردار *dlam bardār*,
میدرلوا *mīri liwā*.

STANDING, *n., a.* قائم *kāyim*, پایدار
pāyadar, برقرار *bar karār*, استنادگی
istādagi, ثبات *sabāt*. Of long stand-
ing, قدیم *kadīm*, کهنه *kuhna*. Of short
standing, نو رسیده *nau rasīda*.

STANZA, *n.* شعر (ادبیات) *bayt* (*pl.* اشعار
sh'ar).

STAPLE, *n.* (market), بازار *bāsār*, بندر
bandar.—(product) حاصل *hāsil*.—(of
a lock) قلاب *kulāba*.—(thread) رنجه *rīza*.

STAR, *n.* ستاره *sitāra*, (سعدگان *pl.*),
اکتار *akhtar*, کوکب *kaukab*, (کواکب *pl.*),
نجم *najm* (*pl.* نجوم). The polar star,
قطب *kutb*. The morning star, نجم
najmi sabāh.—(planet, comet) سیاره
sayyāra. A falling star, شهاب *shihāb*. The
ascendant of a star, اوج *auj*. The star
of the state, نجم الدوله *najmuddawla*.
To shine or twinkle as stars, کوکب
کردن *kaukab-k.* To rise as stars, نجم
کردن *najm-k.* To observe the stars,
تنبه کردن *tanajjum-k.*—(mark of
reference) علامت *dlāmat*, نشان *nishān*,
—(fate) بخت *bakht*, طالع *tālā*.
Star-like, ستاره وار *sitāra wār*,
نجم آسا *najm āsa*.

STARCH, *n.* نشاسته *nishāsta*, آهار *āhār*.

STARE, *vt., vi.* استن *imān-s.*,
با دقت نظر کردن *wā-n.*, وانگرستن
bā dikkat nazar-k.

STARE, *n.* استن *imān*, وانگرایی *wā*
nigrānē, نظر تیز *nazari tes*.

STARK, *a.* مطلق *mutlak*, کامل *kāmil*.

STARLESS, *a.* بی نجم *bē najm*, بی
ستاره *bī sitāra*.

STARLIGHT, *n.* روشنی ستاره *raushni e*
sitāra.

STARLING, STARE, *n.* مار *sār*, ورسا
warsā.

STARRY, STARRED, *a.* نجومی *nujūmī*,
کواکب دار *kawākab dār*.

START, *vt., vi.* در جستن *bar-j.*, رمیدن
ramīdan, جهیدن *jahīdan*. To start
horses at a race, اسبان از مقصد روانیدن
aspān az mīkbas dawānīdan.—(set
out on any pursuit) روان شدن
rawāna-sh., کوچ کردن *kūch-k.*—(pro-
duce to view) در میان آوردن *dar miyān-*
ā., پیدا کردن *paydā-k.* To start a
subject or opinion, آردن *rāya dar miyān-ā*. To start (put sud-
denly out of place) نگاه از جا جهانیدن
nāgāh az jā jehānīdan. To start from
sleep, از خواب در جستن *az khāb bar-j.*

START, *n.* (quick and sudden spring)
پر تاب تیز و *barjastagi*, در جستگی
partāpi tes u nāgahān.—(sudden
effort) جدی ناهانی *jaddi nāgahānē*.—
(departure) رحلت *rahlat*, کوچ *kūch*.

STARTER, *n.* رواننده *ramānanda*,
حرکت کننده *harakat kunānda*.

STARTLE, *vi., vt.* حیران کردن *hayrān-k.*,
مضطرب شدن *tarsānīdan*, مضطرب
muztarīb-sh.

STARVATION, *n.* گرسنگی *guriyagī*,
جوع *jūd*.

STARVE, *vt., vi.* از گرسنگی مردن *as gurienagi-m.*, از جوع جان تسلیم کردن *az jūd jān taslīm-k.*—(kill with hunger) *az gurienagi halāk-k.*, از گرسنگی هلاک کردن *as shiddati sardi-k.*—(kill with cold) از شدت سردی کشتن

STATE, *n.* 1. (condition) حال *hāl*, حالت *hālat*, چگونگی *chigūnagī*. 2. (station, rank) مرتبه *martaba*, منزلت *mansalat*, منصب *mansab*, جاد *jāh*. 3. (the public, Government) سرکار *sarkār*, مملکت *mamlakat*, حکومت *hukūmat*. 4. (pomp) عظمت *ʿasmat*, شوکت *shaukat*, دولت و اقتبال *daulat u ikbāl*. 5. (statement, representation) عرض حال *ʿirzi hāl*, صورت حال *surat hāl*. Affairs of state, امور سلطنت *amūri saltanat*. In this state of affairs, در این حال *dar ʿin hāl*. According to the state, حال بحسب *ba hasbi hāl*. A good state, حال خوش *hālī khush*, نیکو *hālī nekū*. A bad state, حال بد *hālī bad*. A state of confusion, اضطراب *hālī parīshān*, حال پریشان *ʿistirāb*. Ministers of state, ارکان دولت *arkāni daulat*. The pillar of the state, عمودت المملکت *ʿamduṭu'l mulk*.

STATE, *vt* صورت حال کردن *sūrat hāl-k.*, عرض کردن *ʿarz-k.*, بیان کردن *bayān-k.* حساب دادن *hisāb-d.* — (arrange) ترتیب کردن *tartīb-k.*, آراستن *ārāstan*.

STATELINESS, *n* بزرگواری *buzurgwārī*, جلالت *jalālat*, عظمت *ʿasmat*.—(of walk) خرامش *kharāmīsh*.

STATELY, *a.* عظیم *ʿazīm*, بزرگوار *buzurg-wār*, شاهانه *shāhāna*.

STATEMENT, *n.* بیان *takrīr*, تقریر *bayān*, توضیح *tauzīh*.

STATESMAN, *n.* مدبر *mudabbir*, اهل تدبیر *ahli tadbīr*.

STATICS, *n.* علم قوام اشیا *ʿilmī karwāmī ashya*.

STATION, *n.* مقام *mukām*, جای *jāya*, منزل *mansil*, (pl. منازل) *maḥall*, مسکن *maskan*, موقت *maukif* (pl. موقوف) *—(employment, office)* منصب *mansab*, خدمت *khidmat*, جاد *jāh*, درجه *daraja* *martaba* مرتبه *—(rank)* *pāya*.

STATION, *vt.* نصب کردن *naṣb-k.*, قائم کردن *kāyīm-k.*, تعیین کردن *tayyīn-k.*, قرار دادن *karār-d.*

STATIONARY, *a.* ثابت *sābit*, برقرار *bar karār*, ساکن *sākin*.—(for writing) کاغذ و غیره *kāghaz waghayra*.

STATIONER, *n.* کاغذ فروش *kāghaz farūsh*, خرده فروش *khurda farūsh*.

STATIONERY, *n.* اسباب خرده فروشی *asbābi khurda farūsh*.

STATISTICS, *n.* مصالح شناسی *masālih shanāsī*, قوام دانی *karwām dānī*.

STATUARY, *n.* تراشیده نقاشی *nakkāshī*, تراشنده *tarāshanda*.

STATUE, *n.* منمن *sanam*, بت *but*, وثن *wasan*.

STATURE, *n.* قد *kadd*, اندام *andām*, قامت *kāmat*. Middle stature, میان قامت *miyāni kāmat*. Tall of stature, کشیده بالا *kashīda bālā*. Short of stature, کوتاه *kūtāh* *kadd*.

STATUS, *n.* حال *hāl*, حالت *hālat*, میزان اطلاع *miṣāni ʿittilād*, چگونگی *chigūnagī*.

STATUTE, *n.* قاعده *kāyida*, آیین *ʿaym*, قانون *kānūn*.

STAVE, *vt.* دفع کردن *shikastan*, شکستن *daft-k.*, رد کردن *radd-k.*

STAY, *vt., vi.* ماندن *māndan*, سکونت ساکن شدن *sakūnat-k.*, ساکن *sākin*.

- STAY**, *n.* سکونت *būd u bāsh*, بود و باش *sa kūnat*.
- STEAD**, *n.* بدل *badal*, جا *jā*, عوض *twaz*. Instead of, بجای *la jāi*. با عوض *ba twaz*. To stand one in stead, بکار آمدن *bakār-ā*, فایده آوردن *fāyada-ā*.
- STEADFAST**, *a.* استوار *pāyadār*, ثابت *ustuwār*, قائم *kāyim*, ثابت قدم *ābit kadum*.
- STEADFASTLY, STEADILY, ad.** فایما *kāyaman*, با استواری *ba isbāt*, با *bā ustuwārī*.
- STEADINESS**, *n.* ثبات *ustuwārī*, استواری *isbāt*.
- STEADY**, *a.* پایدار *bar karār*, برقرار *pāyadār*, محکم *muhkam*, ثابت *ābit*.
- STEAK**, *n.* گوشت پاره *gūsh t pāra*.
- STEAL**, *vt, vi.* التماع *duzdīdan*, دزدیدن *iltimād-k*. To steal away, روپوش کردن *rūpūsh-sh*, پنهان رفتن *pinhān-r*. To steal upon, آهسته و پنهان پیش آمدن *āhista wa pinhān pesh-ā*, روبه بازپ *rūbāh bāzī-s*.
- STEALTH**, *n.* پنهانی *duzdī*, دزدی *pinhānī*. By stealth, بدزدی *ba duzdī*, پنهانی *ba pinhānī*.
- STEAM**, *n.* بخار *bukhār*. Steamer *jehāsi dūdī*.
- STEAM**, *vt, vi.* بخار کردن *bukhār-k*, تبخیر کردن *tabkhīr-k*.
- STEED**, *n.* مرکب *markab*, اسب *asp*.
- STEEL**, *n.* یلب *pūlād*, فولاد *fūlād*, *yalah*.
- STEEL**, *vt.* صلب کردن *sukht-k*, سخت کردن *sulb-s*.
- STEEP**, *a.* سر بالا *sar bālā*, سرازیر *sarāzīr*, نشیب دار *nashīb dār*.
- STEEP**, *vt.* خیسانیدن *āghushtan*, آغوشیدن *khīsanīdan*.
- STEEP**, *n.* زمین که سراسیم *sarāshīb*, زمین مایل باشد *zamīn ki māyil bāshad*, نشیب *nashīb*, زمین شیب *shīb*, *zamīn*.
- STEEPLE**, *n.* منار *manār*.
- STEEPLY**, *ad* سرازیرانه *bā nashīb*, شیب *sarāzīrāna*.
- STEEPNESS**, *n.* نشیب داری *nashīb dārī*, سرازیر *sarāzīr*.
- STEER**, *vt., vi.* کشتی راندن *kishtī-r*, سوق کردن *sauk-k*.
- STEERAGE**, *n.* راه *nāhi jehāz*, کشتی رانی *tarīki kishtī*, کشتی رانی *kishtī rānī*.
- STEM**, *n.* اصل *asl*, ساق *āsk*.—(family) اصل *asl*, نسل *nasl*.—(the fore part of a ship) راس *rās*, سر *sar jehāz*.
- STEM**, *vt.* در گذشتن *dar-g*.—(stop) سد کردن *sadd-k*, باز داشتن *bā-d*.
- STENCH**, *n.* گند *bad būi*, بد بوی *gand*.
- STEP**, *n* رجب *pā*, قدم *kadam*, گام *gām*. The step of a stair, درجه *daraja*, رتبه *zīna*, پایه *pāya*. A step of promotion, مرتبه *martaba*, رتبه *rutba*, پایه *pāya*. A descending step, درکت *darakat*, نزول *martabai nuzūl*. An ascending step, درجه *darajai masād*, قدم *pāya āla'*. Step by step, قدم *kadam ba kadam*, پایه *pāya*, پایه *pāya*. Stepping-stones, پا گاه *pā gāh*. Step-brother, برادر اند *birādar andar*. Step-child, فرزند خوانده *farzandi khānda*. Step-daughter, دختر اندر *dukhtar andar*. Step-father, پدر اندر

pidar andar. Step-mother, مادر اندر.
mādar andar. Step-son, پسر مادر
pisar andar, رباب *rabāb.*

STEP, vt., vi. گام نهادن *kadam-n.*, گام
 نهادن *gām-n.*, وضع کردن *wazʿ-k.* To
 step out, بیرون رفتن *berūn-r.* To step
 in, دخول کردن *dukhūl-k.* To step back,
 باز رفتن *bās-r.* To step after one,
 در پی رفتن *dar payā-r.* To step on,
 تیز گام کردن *tez gām-k.* To step up,
 بر آمدن *bar-ā.*

STEREOSCOPE, n. مجسم نگر *mujassam nigar.*

STEREOTYPE, n. لوحه طبع *lūha tabʿ,*
 حرف ثابت *harfi sābit.*

STERILE, a. بی ثمر *bī samr,* عقیم
ākīm.—(land) شوره زمین *shūra zamīn.*

STERLING, a. رایج *rāyij,* صحیح *sahih,*
 پاکیزه *pākīza.*

STERN, a. درشت *sakht rū,* سخت رو
durusht, تند *tund.*

STERN, n. دنبال جهاز *dumbāli jehāz,*
 دوسه *dabūsa.*

STERNLY, ad. با تورش روی *ba tureh rūi,*
 درشتانه *durushtāna.*

STERNNESS, n. سخت روی *sakht rūi,*
 درشتی *durushti,* تندی *tundī.*

STETHOSCOPE, n. آلات سینه بین *ālātī*
sīna bīn.

STEW, n. (brothel) خرابات *kharābāt.*—
 (stewed meat) قلیه *kaliya,* بخنی *yakhnī.*

STEW, vt., vi. قلیه کردن *kaliya-k.,* قییم
 کردن *kīma-k.*

STEWARD, n. ناظر *dūwān,* ناظر *nāzar.*
 —(of the household) خانسامان *khānsāmān.*

STICK, n. چوب *chūb,* عصا *asā,* چماق
chumāk. To beat with a stick, چوب
 زدن *chūb-z.*

STICK, vi., vt. چسبیدن *chaspidan,* وصل
 کردن *wasl-k.* To stick in the mind,
 پادار گل داشتن *pā dar gil-d.*—(to be
 embarrassed) سرگردان بودن *sargardān-*
b., حیران شدن *hayarān-sh.*—(remain)
 باقی شدن *bāqī-sh.* To stick to,
 و استادن با چیزی *wā istādan ba chīz.*
 در زمین نصب
 نشان دادن *dar zamīn nasb-s.,*
 تقدم کردن *nishāndan.* To stick out,
 takaddum-k.—(refuse compliance)
 امتناع نمودن *imtinād-n.*

STIFF, a. سخت *sakht,* درشت *durusht.*
 —(proud, obstinate) سرکش *sarkash,*
 گردن کش *gardan kash.*

STIFFEN, vt., vi. سخت کردن *sakht-k.,*
 درشت کردن *durusht-k.*

STIFFLY, ad. درشتانه *durushtāna,* با
 سختی *bā shakhtī.*

STIFFNESS, n. سختی *sakhtī,* درشتی
durushtī, سرکشی *sar kashī,* عناد *ʿnād.*

STIFLE, vt. خفه کردن *khaffa-k.,* نفس گرفتن
nafs-g., دم بستن *dam-b.*—(conceal)
 مخفی کردن *makhfī-k.,* پوشیدن *poshtī-*
dan.

STIGMA, n. داغ *dāgh,* ننگ *nang,* عیب
 دایه *dayb,* بدنامی *badnāmī.*

STIGMATIZE, vt. داغ زدن *dāgh-z.,*
 موب کردن *ruswāi-k.,* موب کردن
mdyūb-k.

STILL, vt. ساکن کردن *sākin-k.,* تسکین
 دادن *taslīn-s.,* آسودن *āsūdan,*
 بی حرکت کردن *khāmūsh-s.,* ساکن
 ساختن *bī harakat-s.*

STILL, a. (quiet) ساکن *sākin,* آسوده
āsūda.—(silent) خاموش *khāmūsh,*
 ساکن *sākit.*—(motionless) ساکن
 بی جنبش *bī jumbish.*

STILL, ad. (till now) تا این زمان *tā in*
zamān, تا آن *hanūz.*—(till then) تا آن

وقت *tā ān wakt* — (notwithstanding)
هم تا *tā ham*, با وجود *bā wajūd*. —
(ever) همیشه *hamīsha*, هر زمان *har*
zamān. — (after that) بعد از آن *bad az*
ān. — (in continuance) در مداومت *dar*
mudāwamat, در اسعمرار *dar istimrār*.

STILLNESS, *n.* سکوت *sukūt*, راحت
خا. و شپ *rāhat*, آسودگی *āsūdagi*,
khāmūshī.

STIMULANT, *a.* مفرح *mufarrih*, محرک
muharrik, مقوی *mukawwī*.

STIMULATE, *vt.* در انگیزیدن *bar-a*.
نرغیب کردن *tahrīk-k.*, تهریب کردن
targhīb-k., تقویت بخشیدن *takwīyat-b*

STIMULATION, *n.* انگیزش *angīzish*,
تحریر *tahrīs*, نرغیب *targhīb*.

STIMULUS, *a.* باعث تهریب *tahrīk*, باعث
bāts.

STING, *n.* نیش *nīsh*, ناوک *nāwak*. —
(of a bee) زنبور *nāwaki zambūr*.
— (of a serpent) مار *nīsh i mār*. —
(of a scorpion) عقرب *nīshi*
ākrah.

STING, *vt.* نیش زدن *nīsh-z.*, گزیدن
gazīdan, ناوک زدن *nāwak-z.*

STINGILY, *ad* با طمعکاری *bā tamīkārī*,
بخیلانه *bakhīlāna*.

STINGINESS, *n.* طمعکاری *tamīkārī*,
تندستی *tang dastī*, بخیلی *bakhīlī*.

STINGY, *a.* طمعکار *tamīkār*, بخیل *bakhīl*,
تنگ دست *tang dast*, لیم *lavīm*.

STINK, *n.* بد بو *bad bū*, گند *gand*.

STINK, *vi.* گندییدن *bad bū-k.*, بد بو کردن
gandīdan.

STINKING, *a.* بد بو آلود *bad bū ālūd*,
معاذ *mutadāffin*.

STIPEND, *n.* وظیفه *wasīfa*, علوفه *ālūfa*,
تنخواه *tanikhāh*.

STIPENDIARY, *a.* دار علوفه *ālūfa dār*,
دار وظیفه *wasīfa dār*.

STIPENDIARY, *n.* آجیر *masdūr*, آجیر
ajīr.

STIPULATE, *vi.* عهد شرط کردن *shart-k.*, عهد
کردن *dhd-k.*, پیمان کردن *paymān-k.*,
عقد کردن *ākd-k.*, قرار دادن *karār-d.*

STIPULATION, *n.* عهد *dhd*, شرط *shart*,
عقد *ākd*, پیمان *paymān*, قول *kaul*,
قرار *karār*.

STIR, *vt. vi.* جنبش دادن *jumbīsh-d.*,
حرکت دادن *jumblānīdan*, جنبانیدن
harkat-d., گردانیدن *gardānīdan*. —
(to be in motion) جنبش کردن *jum-*
bīsh k., حرکت کردن *harakat-k.* To
stir up, تهریب کردن *tahrīz-k.*,
در انگیزدن *bar-a*.

STIR, *n.* هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā*,
فتنه *fitna*, شورش *shūrīsh*.

STIRRUP, *n.* رکاب *rakāb* (*pl.* رکبت).

STITCH, *vt., vi.* دوختن *dūkhtan*, بخیه
کردن *bakhiya-k.*, جز بستن *juz-b.*

STITCH, *n.* دوخت *dūkht*, بخیه *bakhiya*.

STOCK, *n.* (trunk of a tree) تنه درخت
tana-dirakht, تیر *tīra*. — (of a gun)
تند *kundāgh*, تنه *tanah*. — (race,
lineage) اصل *asl*, نسل *nasl*, نسب
nasb. — (capital) سرمایه *sarmāya*, اصل
asl. Joint stock, سهام داران
sarmāyai hissa dārān. Joint stock
company, جماعت شرکا *jamādti shirkā*.

STOCK, *vt.* انباشتن *pur-k.*, در کردن
ambāsktan, فراهم آوردن *farāham-ā.*,
ذخیره کردن *zakhīra-k.*

STOCKING, *n.* پایی *pāya tāba*, نوز
mūza.

STOMACH, *n.* شکم *shikam*, معده *mīda*,
درد شکم *batn*. Stomach-ache, شکم
dardi shikam.

STOMACHIC, *a.* منسوب معده *mīda*,
مقوی معده *mukawwī i mīda*,
mansūb.

STONE, *n.* سنگ *sang*, حجر *hajar*, رجام *rajām*. A hewn stone, سنگ تراشیده *sang trāshīda*. A flint stone, سنگ ریزه *sang rīza*. A whet stone, سنگ سای *sangi sāya*. A precious stone, گوهر *garuhar*, سنگ بیهش قیمت *sangi biḥsh kīmat*. A touch stone, سنگ محک *sangi mihakḥ*. A hard stone, سنگ سده *sang khārā*. The philosopher's stone, سنگ کبریت احمر *kibrīti akmar*. A mill-stone, سنگ آسیا *sangi āsiyā*. To pave or strew with stones, مبلط کردن *muballat-k.* The stone of fruit, حب *habb*, تخم *tukhm*, دانه *dāna*. To throw stones, سنگ انداختن *sang-a.*, سنگ *sang*. 3. (weight) سنگ *sang*. Stone-cutter, تراش *sang tarāsh*.

STONE, *vt.* سنگسار کردن *sangsār-k.*, رجم کردن *rajm-k.*

STONY, *a* سنگی *sangi*, سنگلاخ *sang lākh* — (persons) بی شفقت *bī shafakat*, سنگ دل *sangdil*.

STOOL, *n.* کرسی *kursī*, تخته *takhta*, سه پا *sih pāya*. To go to stool, قضاء *ba kazāi hājat-n.*

STOOP, *vt., vi.* میل *khamīdan*, خمیدن *mayl-k.* — (yield) نمودن *tazallul-n.*, سر فرو نمودن *sar farū-n.* — (condescend) تواضع *tawāzūl-s.* لبود (alight) *iltifāt-k.* ساختن *labūd-s.*

STOOP, STOOPING, *n.* خمیدگی *khamīdagi*, میل *mayl*, رکوع *rukūd*. — (condescension) تواضع *tawāzūl*.

STOP, *vt., vi.* متوقف *istādan*, متوقف کردن *mokūf-k.*, قایم شدن *kāyim-sh.*, سدو باز ماندن *bāz-m.*, باز داشتن *bāz-d.*, ممانعت *sadd u manad-k.*, خاموش کردن *mumāniḥ-k.*, خاموش شدن *khāmūsh-sh.*, راه بستن *rāh-b.* To stop

up, سد کردن *sadd-k.*, مسدود کردن *masdūd-k.*

STOP, *n.* توقف *istādagi*, توقف *tarwak-kuf.* — (stoppage) سد راه *saddi rāh*, ممانعت *manḥ*, تعارض *taʿarūf*, منقطع *mumāniḥ*. — (interruption) نقطه *inkitād*, شکستگی *shikastagi*. — (point in writing) نقطه *nukta*, محط *maḥṭ*, علامت *ālāmātī wakf*.

STOPPAGE, *n.* سد *sadd*, بند *band*, توقف *tarwak-kuf*.

STOPPER, STOPPLE, *vt.* سر بستن *sar-b.*, بند کردن *band-k.*

STOPPLE, *n.* سدای *dasām*, سدای *saddād*, سر شیش *sar shīsha*.

STORAX, *n.* استرک *istarak*, میعت *maiḥ*.

STORE, *n.* (abundance) فراوانی *farāwāni*, کثرت *kasrat*, بسیاری *biyārī*. — (hoard) انبار *khazāna*, ذخیره *zakhīra*, انبار *ambār*.

STORE, *vt.* پر کردن *zakhīra-k.*, ذخیره کردن *pur-k.*, مال مال ساختن *mālāmāl-s.*

STORK, *n.* لکک *lakk*, لکک *lakk*.

STORM, *n.* تند باد *tūfān*, تندی *tund* *bād*, شدید باد *bādī shadīd*. — (assault on a fortified place) هجوم *hujūm* *ba kalī*, حمله *hamla*.

STORM, *vt., vi.* هجوم آوردن *hujūm-ā.*, بشدت ورزیدن *yurish-k.* *ba shiddat-w.*, سرزنش کردن *sar zanish-g.*

STORMY, *a.* طوفانی *tūfānī*, آشوبی *āshūbī*, طوفانی *pur ghaughā*. A stormy sea, بادهای *bahri marwāj*. — (violent) تیز مزاج *tez mizāj*, غضبناک *ghazabnāk*.

STORY, *n.* داستان *hikāyat*, قصه *kissa*, افسانه *afāna*. An idle story, حکایت بی اصل *hikāyati bī asl*. — (a floor) طبقه *tabaka*, مرتبه

- martaba*. To tell a story حکایت گفتن *kifāyat-g.*, *kissa-g.* A story-teller, قصه گو *kissa khān*, نقال *nakkāl*.
- STOUT**, *a.* مضبوط *mazbūt*, استوار *ustuwār*, دلیر *dilir*, قوی *kawī*, توانا *tarwānā*.
- STOUTLY**, *ad.* با قوت *bā kuwat*, با زور *bā zūr*, دلیرانه *dilirāna*.
- STOUTNESS**, *n.* زور *zūr*, آوری *zūrāwarī*, دلیری *ustuwārī*, قوت *kuwat*, دلیری *dilirī*.
- STOVE**, *n.* تنور *tannūr*, تابخانه *tāb khāna*, کوره *kura*, گُلخان *gulkhan*.
- STOW**, *vt.* وضع کردن *bajā-n.* بجا نهادن *wazī-k.* To stow a ship, بار در جهاز *bār dar jehāz nihādan*.
- STOWAGE**, *n.* جایگاه *gunjāyish*, گنجایش *jāyagāh*.
- STRAGGLE**, *vi.* آواره شدن *āwāra-sh.*, دیراد شدن *bī rāh-sh.*
- STRAGGLER**, *n.* گمراه *gumrah*.
- STRAIGHT**, *a.* (right) مستقیم *rāst*, راست *mustakīm*, درست *durust*. A straight road, راه راست *rāhi rāst*. A straight line, خط استوا *khatti istiwā*. 2. (honest), متدین *mutadayyin*.
- STRAIGHT**, *ad.* بطور راست *bā taurī rāst*, یک سر *yak sar*.
- STRAIGHTFORWARD**, *a.* راست رو *rāst raw*, درست رفتار *durust raftār*, صادق *sādik*.
- STRAIGHTWAY**, *ad.* در حال *dar hāl*, فی الفور *fi'l'fawr*.
- STRAIN**, *vt., vi.* (filter) پالودن *pālūdan*, صاف کردن *sāf-k.* — (make a violent effort) جهد و جد *jaddu jahad-k.* کوشیدن *koshidan*, سعی کردن *sai-k.*
- STRAIN**, *n.* زور *zur*, سعی *sai*, کوشش *koshish*. A strain of music, نغمه *naghma*, ترانه *tarāna*. — (mode of speaking or writing) سخن *wajai sakhun*, مدیریت *sirati kalām*.
- STRAINER**, *n.* پالونه *pālūna*, میزل *mīzal*.
- STRAIT**, *a.* تنگ *tang*, نا پهن *nā pahn*, سخت *sakht*.
- STRAIT**, *n.* (narrow) راه تنگ *rāhi tang*, دره *darra*. — (difficulty) سختی *sakhtī*, تنگی *tangī*. Straits of the sea, تنگی *tang daryā*. The straits of Gibraltar, باب الزقاق *bābus' zukāk*. The straits of Babelmandib, باب المندب *babu'l mandab*.
- STRAITEN**, *vt.* تنگ کردن *tang-k.*, تنگدست ساختن *baham-k.*, تنگدستی *tang dast-s.* عذاب دادن *āzāb-d.*
- STRAITLY**, *ad.* با تنگی *bā tangī*, با دقت *bā dikkat*.
- STRAITNESS**, *n.* تنگی *tangī*, ضیق *ṣīkat*, مسکنیت *maskanat*, اِفلاس *iflās*.
- STRAND**, *n.* کناره *kināra*, ساحل *sāhil*.
- STRAND**, *vt., vi.* بکنار دریا راندن *bā kināri daryā-r.*
- STRANGE**, *a.* غریب *gharīb*, اجنب *ajnaḥ*, دیکانه *bigāna* — (wonderful) نادر *nādir*. — (uncommon) عجیب *ajīb*, غریب *gharīb*, بدیع *badīʿ*, معمول *muḥmal*. — (new) نو *nau*, جدید *jadīd*. — نا معروف *maḥḥūl* (unknown) نا همدرد *nā madrūf*. — (not acquainted) نا همدرد *nā hamdam*.
- STRANGELY**, *ad.* غریبانه *gharībāna*, عجابه *ājabāna*.
- STRANGENESS**, *n.* دیکانگی *bigānagī*, تعجب *tadajjub*, غریبی *gharībī*.
- STRANGER**, *n.* دیکانه *bigāna*, اجنبی *ajnabi*, غریب *gharīb*, نا معر *nā mah-rūm*. — (guest) مسافر *musāfar*, مهمان *mihmān*. To speak like a stranger,

کردن *istidjām-k.* To become a stranger, مسافر شدن *musāfar-sh.*, غریبی کردن *gharībī-k.*

STRANGLE, *vt.* خفه کردن *khaffa-k.*, نفس بردن *khunāk-k.*, نفس *nafs-b.*

STRANGLER, *n.* گلو گیر *galu gir*, خفه ساز *khaffa sās.*

STRANGULATION, *n.* حبس النفس *habsu'l nafs*, خدانی *khunāk*, خفگی *khaffagī.*

STRANGURY, *n.* حبس البول *habs'ul baul*, عسر البول *asru'l baul.*

STRAP, *n.* فتراک *fitrāk.*

STRATAGEM, *n.* حیل *hīla*, فریب *farīb*, دغا *daghā*, رنگ *rang*, ربه *rīv*, مکر *makr.*

STRATUM, *n.* طباق *tabaka*, بساط *bisāt*, دراک *darak.*

STRAW, *n.* کاه *kāh*, کم *kah*, تبن *tabn*, علف *dlaf.*

STRAWBERRY, *n.* میوه شاگل *mewai shākala.*

STRAY, *vi.* گمراه شدن *gumrah-sh.*, بی راه شدن *bi rāh-sh.*, آواره شدن *āwāra-sh.*

STRAY, *n.* انحراف *in-hirāf*, گمراه *gumrah.*

STREAK, *n.* خط *khatt*, تحریر *tahrīr.*

STREAK, *vt.* خط کشیدن *khatt-k.*

STREAM, *n.* سیل *sayl*, جریان *jiryān*, رود *rūd*, جو *jū.*

STREAM, *vt., vi.* روان شدن *rawān-sh.*, سیلان شدن *jārī-sh.*, جاری شدن *sailān-sh.*

STREET, *n.* کوچه *kūcha*, بزم *barzan*, زقاق *zūkāk*, محله *mahalla.* A broad street, شارع *shārt.* From street to street, کوچه *kūcha* با کوچه *ba kūcha.*

STRENGTH, *n.* زور *zūr*, قوت *kuwat*, نیرو *tākat*, طاقت *tākat*, زور آوری *zūr āwarī.*

nīrū. استواری *ustuwārī*, مجال *majāl.* To acquire strength, باطن *kuwat* دلیری *y.*, زور گرفتن *zūr-g.*—(courage) *dilerī.* Strength of mind, قوت فمیر *kuwati samīr* Strength of argument, دلیل برهانی *dalīli burhānī.*

STRENGTHEN, *vt., vi.* زور دادن *zūr-d.*, قوت دادن *kuwat-d.*, محکم کردن *mah-kum-k.*, توانا کردن *tawānā-k.*, استوار *ustuwār-k.*—(confirm) مقرر کردن *ustuwār-k.* بر قرار کردن *bar karār-k.*, استحکام کردن *istihkām-k.*

STRENGTHLESS, *a.* بی قوت *bi kuwat*, بی زور *bi zūr.*

STRENUOUS, *a.* سر گرم *sar garm*, دایر *dīler*, شدید *shadīd*, سخت *sakht.*

STRENUOUSLY, *ad.* با جد و جهد *bā jaddu jahd*, بشدت *ba shiddat.*

STRESS, *n.* گراپی *girānī*, لازمت *lāzimat*, زور *zūr*, مهمی *muhimmi*—(violence) *jaur.* To lay a stress, گران پنداشتن *girān-p.*

STRETCH, *vt., vi.* کشیدن *kashīdan*, دراز کردن *darāz-k.*, مد ساختن *madd-s.* بسط کردن *bast-k.*—(to be extended) کشیده شدن *kashīda-sh.*, ممدود شدن *mamdūd-sh.*

STRETCH, *n.* کشش *kashīsh*, بسط *bast*, مد *madd.* Stretch of power, تعدی *taddī* زور دستی *zabar dastī.*

STRICT, *a.* دقیق *dakīk*—(severe) درشت *shadīd*, سخت *sakht*, ظالم *ālīm*—(not remiss) مشغول *mashghūl*, کامل *kāmil.*

STRICTLY, *ad.* با دقت *bādikkat*, بشدت *bashiddat*, باشغل *ba shakhti*, با شغل *bā shughl.*

STRICTNESS, *n.* سختی *sakhti*, شدت *shiddat*—(accuracy) دقت *dikkat.*

STRICTURE, *n.* حرف اعتراض *itirās*, حرف گیری *harf gīrī*.

STRIDE, *vi.* گام فراخ نهادن *gāmi farākh-n.*

STRIDE, *n.* گام فراخ *gāmi farākh*, خطوط *khatwati tūl*.

STRIFE, *n.* منافشه *munākasha*, سبزه *sittsa*, مجازعت *munāsidt*, جدال *jidāl*, جنگ *jang*.

STRIKE, *vt., vi.* زدن *sadan*, کوفتن *kūftan*, عهده و پیمان ساختن *bāham-z.* To strike a bargain, ضرب کردن *zarb-k.* To strike off, از قطع *as zarb judā-k.* (from an account) ساختن *katt-s.* To strike out, تراشیدن *tarāshīdan*, مچو کردن *mahw-k.* To strike a bell, جرس زدن *nākūs-z.* To strike fire, آتش زدن *ātish-z.* To strike terror, هراس انگیزیدن *hirās-a.*

STRIKING, *a.* حیرت انگیز *ājab*, دلربا *hayarat angīz*, دلگیر *dilgīr*, دلربا *dil rubā*.

STRING, *n.* رن *rasan*, رنسمان *rismān*, تار *tār*, رشته *rishta*.

STRING, *vt.* بر رشته کشیدن *bar rishta-k.* منظوم ساختن *nawākhtan*, نواختن *manzūm-s.*

STRINGENT, *a.* اکید *akīd*, موکود *muakkid*.

STRIP, *vt., vi.* برهنه کردن *barahna-k.* محروم کردن *uryān-k.* (deprive) پوست را کردن *mahrūm-k.* (peel) تقشیر کردن *pūst wā-k.* *takshīr-k.*

STRIPE, *n.* تازبانہ *tāsiyāna*, ضرب *zarb*, رسم *rasm*, خط *khatt*. — (on cloth, &c.)

STRIPE, *vt.* تضطیع کردن *takhtāt-k.* خط کاری کردن *khatt kārī-k.*

STRIPLING, *n.* جوان *javān*, بالغ *bāligh*, بچه *bacha*.

STRIVE, *vi.* کوشش کردن *kūshish-k.*, جهد کردن *jadd u jahad-k.*, محنت کردن *mahnat-k.* — (contest) مجادله *munāsidt-k.*, مجادله کردن *mujādala-k.*

STROKE, *n.* ضرب *zarb*, صدمه *sadma*, زدن *zadani*, لطمه *latma*. A stroke of the pen, کشش *kashishi khatt*.

STROKE, *vt.* مالیدن *mālīdan*, سودن *sūdan*, لمس کردن *lams-k.*

STROLL, *vi.* گردیدن *gardīdan*, جا بجا رفتن *jā ba jā-r.*

STRONG, *a.* زورآور *sūrāwar*, مضبوط *masbūt*, قوی *kawī*. — (mighty) مسخت *kādir*, نوانا *tarwānā*. — (violent) شدید *shadīd* — (convincing) دلیلی برهان نما *dalīli burhān numā*. — (firm, lasting) مضبوط *masbūt*, استوار *ustuwār*, پایدار *pāyadār*. — (fortified) مضبوط *masbūt*. — (potent, as liquor) مسکر *muskir*, هوشکش *hūshkash*. Strong in taste, نیز *tez*. Strong in smell, بدبو *bad bu*. A strong castle, حصار استوار *hisāri ustuwār*, حصین *hisni hasin*. Strong-hand, ظلم *zulm*, زبردستی *zabar-dastī*. A strong gale, باد شدت *bādi shiddat*. Strong colour, شوخ رنگ *shūkh rang*. Strong style, چست عدارت *chust tīarat*.

STRONGHOLD, *n.* قلعه *kalt*, حصن *hisen*.

STRONGLY, *ad.* زورآورانہ *zūrāwarāna*, بشدت *bashiddat* با قوت *bā kuwat*.

STROPHE, *n.* مطلع *kitā*, نظم *matlā*.

STRUCTURE, *n.* بنا *binā*, عمارت *imārat*, صورت *shikl*, شکل (form, make) اندام *andām*.

STRUGGLE, *vi.* جد و جهد کردن *jadd u jehad-k.*, محنت کردن *mehnat-k.*

STUPENDOUS, *a.* عَجَبِيّ *ʿajīb*, عَجَبَات *ʿajibāt*
 ʿibrat آميز *āmīz*, حَيْرَاتِ الْاَمْرِ *hayrat al-amr*
anz.

STUPID, *a.* احمق *bi wukūf*, نادان *ahmak*, ابله *abla*, احمق *bi dkl*, نادان *nādān*.

STUPIDITY, *n.* حماقت *himakat*, احمق *bi dkl*, نادان *bi wakūfi*, احمق *bi dkl*.

STUPIDLY, *ad* با احمق *bi dklāna*, با حماقت *bā himakat*, احمق *ahmakāna*.

STUPIFY, *vt.* سرآسیم ساختن *sar āsima-s.*, مدهوش گردانیدن *madhūsh-g.*, هوش کردن *bi hūsh-k.*

STUPOR, *n.* بی حواسی *bi hawwās*, بی هوشی *bi hūsh*, حیرت *hayrat*, غش *gash*.

STURDY, *a.* دایر *dilīr*, باک *bi bāk*.

STUTTER, *vi.* vide STAMMER.

STYLE, *n.* (of writing) عبارت *ibārat*, اصطلاح *istilāh*, کلام *kalām*. — (title, appellation) لکب *lakab*, خطاب *khitāb*. Sublimity of style, ادب *itnāb*. — (manner) طریقی *tarīq*, وجاه *waja*.

STYLE, *vt.* نام زد کردن *nām-n.*, نام زد کردن *nām zad-k.*, تسمیة کردن *tasmīyat-k.*, لکب دادن *lakab-d.*

SUBDIVIDE, *vt., vi.* باز تقسیم ساختن *bāz takṣīm-s.*, بار دیگر تقسیم کردن *bāri dīgar takṣīm-k.*

SUBDIVISION, *n.* تقسیم *takṣīm*, تقسیم *takṣīm*, تقسیم *takṣīm*, تقسیم *takṣīm*.

SUBDUE, *vt.* مغلوب کردن *zer-k.*, شکست دادن *shikast-d.*, ضبط کردن *zabt-k.*, غلبه کردن *ghalaba-k.*, غالب آمدن *ghālib-ā.*

SUBDUE, *n.* غلبه *ghālib*, فاتح *fātih*, ظفر *zafar yāb*.

SUBJACENT, *a.* زیر *zīr*, تحت *taht*, فرو *farū*.

SUBJECT, *n.* رعایا *raiyat (pl.)*, رعایا *raiyat*, فرمان بردار *farmān bardār*, تواع *tawāb*, معنی *madnī*, مضمون *mazmūn*, مطلب *matlab*.

The subject and predicate, مقدم و تابع *mukaddam u tābi*, خبر *mubtadā u kha'ar*.

SUBJECT, *a.* مطیع *muti*, تابع *tābi*, (liable to) فرمان بردار *farmān bardār*, مستوجب *sasāwār*, سزاوار *mastūjab*.

SUBJECT, *vt.* اطاعت کردن *itādt-k.*, تابع *tābi*, بندگان فرمان کردن *tābi-k.*, غالب آمدن *ghālib-ā.*, تعرض کردن *tadrīz-k.*

SUBJECTION, *n.* تسخیر *tashkīr*, فرمان برداری *farmān bardārī*, اطاعت *itādt*, تواضع *tawāzūl*.

SUBJOIN, *vt.* افزودن *afzūdan*, زیاد کردن *ziyāda-k.*, مصاف *izāfa-k.*, مضاف کردن *muzāf-k.*

SUBJUGATE, *vt.* vide SUBDUE

SUBJUGATION, *n.* مطیع *zafar*, ظفر *muti*, فتح ممالک *fath mumālik*, کیشوار *kishwar* کشتی *kushāi*.

SUBJUNCTIVE, *a.* فعل ماضی *fatli*, ماضی *masnūn*, فعل مشروط *fatli mashrūt*.

SUBLIMATE, *vt.* تصعید ساختن *tasīd-s.*, رفعت دادن *rafīdt-d.*, پاک نمودن *pāk-n.*

SUBLIMATION, *n.* تصعید *tasīd*, رفعت *rafīdt*.

SUBLIME, *a.* رفیع *rafī*, بلند *buland*, عالی *ālī*, بالا *bālā*, شریف *sharīf*. A sublime orator, سلاک *sallāk*.

SUBLIME, *vt., vi.* vide SUBLIMATE.

SUBLIMELY, *ad.* با رفعت *bā rafīdt*, طور *ba taurī ālī*, بالندی *bā bulandī*.

SUBLIMITY, *n.* علویت *ulwīyat*, ارتفاع *irtifād*, رفعت *rafīdt*, بلندی *bulandī*.

SUBLUNARY, *a.* دنیوی *dunyawī*, پست *past*.

SUBMARINE, *a.* تحت البحر *taktu'l bihr*.

SUBMERGE, *vt., vi.* vide DROWN.

SUBMERSION, *n.* غرق *ghūta*, غرق *garkābi*.

SUBMISSION, *n.* فرمانبرداری *itādt*, اطاعت *farmānbardārī*, فروتنی *tawāzūl*, تواضع *farūtanī*.—(surrender) تسلیم *taslīm*.
With all submission, با خضوع تام *bā khusūi tām*.

SUBMISSIVE, *a.* فرمانبردار *mutīd*, مطیع *farmānbardār*, فروتن *mutawāzī*, متواضع *farūtan*, ذلیل *salīl*, انابت *atādt*, انابت *numā*, رام *rām*. A submissive voice, آواز آهسته *āwāzi āhista*. To be submissive, مطیع شدن *mutīd-sh.*, فرمانبرداری *farmān bardār-sh.*

SUBMISSIVELY, *ad.* با تواضع *bā tawāzūl*, با طاعت *bā tādt*, متعبدانه *mutadbbi-dāna*. To beg submissively, نیاز مند *niyāsmānd-sh.*, التماس کردن *iltimās-k.*

SUBMISSIVENESS, *n.* فرمانبرداری *farmān bardārī*, تسلیم *taslīm*, اطاعت *itādt*.

SUBMIT, *vt., vi.* تواضع کردن *tawāzūl-k.*, اطاعت کردن *sar farū-n.*, سر فرو نمودن *itādt-k.*, مطیع *taslīm-k.*, تسلیم کردن *mutīd-g.*

SUBORDINATE, *a.* متعلقی *mutābt*, متعلقی *mutadllik*, زیر حکم *zari hukmi digar*, زیر دست *serdast*, فرمانبر *farmān bar*.

SUBORDINATELY, *ad.* در مرتبهٔ اسفل *dar martabai asfal*, بدرجۂ اسفل *ba darajai asghar*, متتابعانه *mutābiāna*.

SUBORDINATION, *n.* متابعت *mutābiāt*, فرمانبرداری *seri hukmī*, خدمت *farmān bardārī*, خدمت *khidmat*, زیر دست *zer dastī*.

SUBSCRIBE, *vt., vi.* پاسبی نوشتن *pāyīn-n.*—(write one's name) امضا کردن *imzā-k.*, اسم نوشتن *ism-n.*—(as money) اعانه نمودن *tawzī-n.*, توزیع نمودن *kabūl-n.*—(give consent) قبول کردن *razā-d.*

SUBSCRIBER, *n.* امضا ساز *imzā sās*, اعانه دهنده *dastgīr*, دستگیر *aāna dīhanda*.

SUBSCRIPTION, *n.* امضا *imzā*, دستخط *dastkhatt*, تقسیم *takṣīm*—(of money) اعانه *aāna*, توزیع *tawzī*.

SUBSEQUENT, *a.* موخر *muakhkhir*, اخیر *akhīr*. Subsequent of which, بعد از آن *badd azān*.

SUBSEQUENTLY, *ad.* بعد از آن *badd azān*, در ثانی *dar sānī*, من بعد *min badd*.

SUBSERVIENT, *a.* مددگار *muāwan*, معاون *madadgār*, مطیع *mutābt*.

SUBSIDE, *vi.* فرونشستن *farū-n.*, آرام *ārām-g.*, فرار یافتن *karār-y.*

SUBSIDIARY, *n., a.* معاون *muāwin*, مددکار *imdad āwar*, دستگیر *dastgīr*.

SUBSIDY, *n.* امداد *imdad*, یاری *yārī*, مددکاری *wajai muāwanat*, مددکاری *madadgārī*.

SUBSIST, *vi.* پایدار شدن *pāyadār-sh.*, روزی *rīz-k.*, روزی *parwardan*, وجود داشتن *wajūd-d.*, زیستن *zīstan*.

SUBSISTENCE, *n.* وجود *hastī*, وجود *wajūd*, برقراری *barkarārī*.—(maintenance) گذران *guzarān*, معاش *maāsh*, پرورش *parwarīsh*.

SUBSISTENT, *a.* موجود *maujūd*, برقرار *bar karār*.

SUBSTANCE, *n.* جنس *shī*, چیز *chīz*, وجود *jīn*, وجود *wajūd*.—(essential part) حقیقت *khulāsa*, جوهر *jauhar*, قوت *hakikat*.—(solidity, firmness) استواری *ustuwārī*.—(result) دولت *māl*, نتیجه *natīja*.—(means) مال *maāl*, مال *daulat*. The substance of words, کلام *kalām*, کلام *natījai kalām*, مال *mālī makāl*.

SUBSTANTIAL, *a.* جوهری *jauharī*,
ذاتی *zātī*, اصلی *aslī*, موجود *maujūd*,
مضبوط (firm, strong) جسمانی *jismānī*.
mazbūt, قوی *karvī*, استوار *ustuwār*.—
(wealthy) مالدار *māldār*.

SUBSTANTIALITY, *n.* جسمانیت *jismā-
niyat*, مادیت *māddiyat*, حقیقت *hakikat*.

SUBSTANTIALLY, *ad.* با هستی *bā hasti*,
از ذات *az zāt*, با قوت *bā kūwat*,
با حقیقت *bā ustuwārī*, با استواری
fil' hakikat — (wealthily) مالدارانه
māldārāna, با مایه *bā māya*.

SUBSTANTIATE, *vt.* دادن *hastī-d.*,
اثبات نمودن *wujūd-n.*, وجود نمودن
isbāt-n.

SUBSTANTIVE, *n.* اسم *ism*, نام *nām*.

SUBSTANTIVE, *a.* مثبت *musbit*, اصلی
aslī, موجب *mūjiba*.

SUBSTITUTE, *vt.* عوض کردن *twaz-k.*,
تبدیل کردن *tabdīl-k.* بدل کردن
badl-k. — (one person for another) فایم مقام
kāyim mukām-k., جانشین کردن
jā nishīn-k.

SUBSTITUTE, *n.* جانشین *twazī*,
jā nishīn, فایم مقام *kāyim mukām*,
نایب *nāyib*, وکیل *wakīl*.

SUBSTITUTION, *n.* تعویض *tadwīs*, بدل
badl, تبدیل *tabdīl*.

SUBTERFUGE, *n.* حیله *hīla*, بهانه *bahāna*,
مکر *makr*.

SUBTERRANEAN, *a.* زیر زمین *zīrī
zamīn*, تحت الارض *tahtu'l arz*.

SUBTILE, *a.* باریک *bārīk*, دقیق *dakīk*,
نازک *nāzūk*, لطیف *latīf*. — (artful)
hīla حیله باز, نکتہ پیوند
nukta paywand, *bās*.

SUBTILENESS, **SUBTILTY**, *n.* باریکی
bārīkī, دقت *dīkkaṭ*, نازکی *nāzūkī*. —

(artfulness) زیرکی *zīrakī*, ظرافت *zarā-
fat*, حیله بازی *hīlī bāzī*.

SUBTILIZE, *vt., vi.* ساختن *dakīk-
s.*, نکتہ پرداختن *nāzūk-s.*, ساختن
nukta-p.

SUBTLE, *a.* vide **SUBTILE**.

SUBTRACT, *vt.* کم کردن *dūr-k.*, دور کردن
kam-k., تفریق کردن *wazf-k.*, تفریق
tafrīk-k.

SUBTRACTION, *n.* وضع *wazf*, تفریق
tafrīk.

SUBURB, *n.* شهر *payrāmānī shahr*,
حوالی *hawālī*, گرد شهر *girdī shahr*.

SUBURBAN, *a.* ساکن *sākīnī*
payrāmānī shahr.

SUBVERSION, *n.* انقلاب *inkilāb*, خراب
kharāb, انهدام *inhidām*, شکست *shikast*.

SUBVERSIVE, *a.* زیر ساز *zer u zabar
sāz*, مهملک *muhlik*

SUBVERT, *vt.* گردانیدن *zer-g.*, سر
پایمال کردن *sarnigūn-k.*, ویران کردن
wayrān-k.

SUBVERTED, *a.* منهدم *munhadim*, زیر
رود کرده شده *zer zabar karda shuda*.

SUCCEED, *vt., vi.* (follow in order) پس
آمدن *pas-ā.*, پیروی کردن *payrawī-k.*
— (to be a successor) فایم مقام شدن
kāyim mukām-sh., خلافت نمودن *khilā-
fat-n* — (prosper) کام یافتن *kām-y.*,
کام یاب شدن *kām yāb-sh.* To suc-
ceed to an estate, میراث خوردن *mīrās-sh.* To
succeed alternately, تعاقب کردن
taākub-k.

SUCCESS, *n.* کامیابی *zafar*, کام
kām, عاقبت *yābī*, بهره مندی *bahārī mandī*,
خیر *ākibati khayr*, فیروزی *fīrūzī*.

SUCCESSFUL, *a.* کامیاب *kām yāb*, بهره
مند *bahra mand*, مبارک *mubārak*,
بخشنده *bakhtyār*.

SUCCESSFULLY, *ad.* باکلیت یارانه *bakhtyārāna*, با عاقبت خیر *bā ākibati khayr*.

SUCCESSFULNESS, *n.* بهره مندگی *bahra mandī*, کامیابی *kāmyābī*.

SUCCESSION, *n.* جانشینی *jā nishīnī*, خلافت *khalāfat*, سلسله *silsila* — (inheritance) میراث *mīrās*, ترک *taraka*. In succession, در پی *payā dar payā*, علی العوالی *ālā'ltawālī*.

SUCCESSIVE, *a.* متوالی *mutawālī*, مسلسل *musalsal*, در پی *pay dar pay*, متعاقب *muta'ākib*.

SUCCESSIVELY, *ad.* در پی *pay dar pay*, علی العوالی *ālā'ltawālī* — (from father to son) جدد *jadd ba jadd*.

SUCCESSLESS, *a.* نامراد *nā murād*, بد بخت *bad bakht*.

SUCCESSOR, *n.* قائم مقام *kāyam mukām*, جانشین *jā nishīn*, خلیف *khālif*, (pl. خلفاء *walī dhd*, ولی عهد, جانشین *jāyagīr*, وارث *wāris*, وصی *wasī*).

SUCCINCT, *a.* خورده *khurd*, کوتاه *kutāh*, مختصر *mukhtasar*, موجز *mujīz*. A succinct discourse, کلام موجز *kalāmi mujīz*.

SUCCINCTLY, *ad.* "مختصراً" *mukhtasaran*, بطور اجمال *batauri ijmāl*.

SUCCORY, *n.* کاسنی *kāsnī*.

SUCCOUR, *n.* مدد *madad*, یاری *yārī*, معاونت *muāwanat*, امداد *imdād*.

SUCCOUR, *vt.* مدد دادن *madad-d.*, معاونت دادن *iānat-k.*, امداد و یاری نمودن *muāwanat-d.* *imdād u yārī-n.*

SUCCOURER, *n.* ناصر *nāsir*, یار *yār*, رفیق *rafīq*, دوست *dūst*.

SUCCOURLESS, بی چاره *bī chāra*, بی یاور *bī yāwar*.

SUCCULENT, *a.* آبدار *ābdār*, تر و تازه *tar u tāza*.

SUCCUMB, *vi.* تن در دادن *tan dār-d.*, مطیع شدن *taslim-n.*, تسلیم نمودن *mutīd-sh.*

SUCCUSSION, *n.* جنبش *jumbish*, لرزش *larzish*, تحریک *tahrīk*.

SUCH, *a.* همچو *hamchū*, همچنان *hamchunān*, چنین *chunīn*, آنچنان *ān chunān*. In such manner that, چنانچه *chunāncha*, چنانکه *chunānki*. Such a one, فلان *fulān*.

SUCK, *vt, vi.* مکیدن *makīdan*, مص کردن *mass-k.* To suck up or suck in, آب جذب کردن *āb-k.* کشیدن *ab-k.*

SUCK, *n.* مک *makk*, مص *mass*, رصاعت *risādt*, جذب *jazb*.

SUCKER, *n.* مک کش *makk-kash*, مکده *makanda*. — (a young twig) شاخچه *shākhcha*.

SUCKING, *a.* مکان *makān*, راضع *rāzū*. A sucking child, طفل شیر خواره *tiflī shīr khāra*. A sucking lamb, عمروس *dmrūs*.

SUCKLE, *vt.* شیر دادن *shīr-d.*, ارضع کردن *irzd-k.*

SUCTION, *n.* مکش *makish*, راضع *razi*, جذب *jazb*.

SUDDEN, *a.* ناگهان *nāgihān*, ناگه *nāgah*. A sudden accident, بلائی ناگهانه *balāi nāgahāna*. Sudden death, مرگ ناگهانه *mawtī nāgahāna*, مرگ مفاجات *margi mufājāt*.

SUDDENLY, *ad.* ناگاه *nāgāh*, دفعه *dafātān*, بی خبر *bī khabar*.

SUDORIFIC, *a.* معرق *muḍrrīk*, عرق انگیز *ārīk angīz*.

SUE, *vt, vi.* نیاز کردن *niyāz-k.*, استدعا *istiduā-k.* To sue at law, داد

خواستن *dād-kh.*, داد خواه شدن *dād khāh-sh.*

SUET, *n.* چربی *pih.*, چربی *charbī*, شحم *shahm.*

SUFFER, *vt. vi.* تحمل کردن *tahammul-k.*,
درد داشتن *sabr-d.* To suffer loss,
ضرر یافتن *nukṣān-k.*, زیان
zarar-y., خسارت کردن *hasarat-k.* To
suffer pain, آزار یافتن *āsār-y.*, رنج
داشتن *ranj-d.* To suffer misfortunes,
معضت کشی کردن *mihnat kashī-k.*,
دردن *balā-kh.* To suffer punish-
ment, عقوبت *ḍaḥb-k.*, عذوبت
ḍkubat-p. To suffer or allow,
رخسعت دادن *ijāzat-d.*, اجازت دادن
rukhsat-d.

SUFFERABLE, *a.* برداشتنی *bardāshthanī*,
قابل تحمل *kābili tahammul.*

SUFFERANCE, SUFFERING, *n.* رنج
ranj. درد *dard.* اضطراب *iztirāb.*—
(patience) صبر *sabr.*, تحمل *tahammul.*—
(toleration) رخصت *ijāzat.*, رخصت
rukhsat.

SUFFERER, *n.* درد خور *dard khur.*,
خسارت گیر *ziyān-pazīr.* زبان پذیر
hasarat-gīr., عذاب کش *ḍaḥb kash*

SUFFICE, *vt., vi.* وافر شدن *wāfir-sh.*
کفایت کردن *kifāyat-k.*

SUFFICIENCY, *n.* کفایت *kifāyat.* وافر
وافر *wāfir.* اکتفا *iktifā.*

SUFFICIENT, *a.* کافی *kāfi.* با *bas.* وافی
وافی *wāfi.* با قدر احتیاج *ba kadri ahtyāj*

SUFFICIENTLY, *ad.* با *bas.* کفایت
bā kifāyat.

SUFFIX, *n.* ملحق *mulhak.*, ضمیمه *zamīma.*

SUFFOCATE, *vt., vi.* خفه کردن *khaffa-k.*,
دم گرفتن *nafs-g.*, دم گرفتن *dam-g.*

SUFFOCATION, *n.* حبس النفس *habs-*
un nafs. خفه *khaffa.* دم گرفتن *dam*
girafatgī.

SUFFRAGE, *n.* طرفداری *tarafdārī.*
تصدیق *tasdiq.* دعا *duā.*

SUFFUSE, *vt.* پاشیدن *pāshīdan.*
اشکاندن *afshāndan.* ریختن *rīkhtan.*

SUGAR, *n.* شکر *shakar.* مصری *misrī.*
Refined sugar, نبات *nalāt.* شکر
shakari musaffa. Sugar of roses, گلشکر
gul shakar.

SUGAR-CANDY, *n.* نبات *nabāt.* مصری
misrī.

SUGAR-CANE, *n.* نی شکر *naya shakar.*

SUGGEST, *vt.* (hint) اشاره دادن *ishāra-d.*,
پند دادن *imā-d.*—(advise) پند دادن
pand-d., نصیحت دادن *nasihat-d.*

SUGGESTION, *n.* اشاره *ishāra.* پند *imā.*
پند *pand.* نصیحت *nasihat.*

SUICIDE, *n.* خود کشی *khud kashī.*
قتل نفس *khud halākī.* قاتل النفس
katli nafs.—(the person) کاتیلو'n nafs.

SUIT, *n.* (set) سلسله اسباب *silsila asbāb.*
—(regular order) نظام *nisām.* سلیک
silk. سلسله *silsila.*—(retinue) حشمت
hashmat. سوار *surwārī.*—(petition)
خواهش *arzdash.* عرض *arz.* خواستگاری
khāstgārī.—(courtship) طلب *talab.* Civil suit,
دعوی *dāwa dīwānī.* Criminal suit,
دعوی *dadwa faujdārī.* Object of suit,
مراد *murādī.* داد *dadwa.* Original suit,
مقدمه *mukaddami murāfi.* ابتدای
Summary suit, دعوی سرسری *dāwa sarsarī.*

SUIT, *vt., vi.* شایستن *shāyīstan.* سزاوار
مناسب شدن *sazāwār-sh.* مناسب داشتن
munāsib-sh. نسبت داشتن *nisbat-d.*
لائق شدن *lāyak-sh.*—(fit, adapt)
موائق کردن *munāsib-k.* مناسب کردن
muwāfak-k. سزاوار کردن *sazāwār-k.*

SUITABLE, *a.* موافق *muwāfak*, مناسب *shāyista*, سزاوار *asāwār*, مناسب *munāsib* واجب *wājib*.

SUITABLENESS, *n.* شایستگی *shāyist-agī*, موافقت *muwāfakat*, مناسب *munāsibat*, سزاواری *asāwārī*.

SUITABLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfakat*, سزاوارانه *asāwārāna*, لایقانه *lāyikāna*, با مناسب *bā munāsabat*.

SUITE, *n.* ملازمان *mulāzamān*, خدمت *khadam u hasham*.

SUITOR, *n.* خواستگار *tālib zan*, دادخواه *khāstagār*.—(petitioner) *dād khāh*, نیازمند *mustadua'*, نیازمند *niyāzmand*.

SULKY, *a.* ناخوش *tursh-rū*, ترشرو *nā khūsh*, درهم *bai ham*.

SULLEN, *a.* تیره *siyah darūn*, تیره *tīra zamīr*, ترش *tursh rū*, سرکش *sarkash*.

SULLENLY, *ad.* تیره *tīra zamīr-rāna*, درشتان *durushtāna*.

SULLENNESS, *n.* سیه *sīya darūnī*, درشتی *durushti*, مغمومی *maghmūmī*.

SULLY, *vt., vi.* پلید کردن *ālūdān*, اهانت کردن *palīd-k.*, عیب گفتن *ayb-g.*, اهانت *ihānat-k.*

SULPHUR, *n.* گوگرد *kibrīt*, گؤگرد *gūgird*.

SULPHUROUS, *a.* گوگرد آمیز *gūgird āmīz*, کبریتی *kibrīti*.

SULTAN, *n.* سلطان *sultān*, (سلاطین *pl.*).

SULTRINESS, *n.* تابدار *tābdārī*, حماوت *hamāwat*, سخت گرمی *sakht garmī*.

SULTRY, *a.* تابدار *tābdār*, حمی *hamī*, گرم *garm*, مکر *mukhīr*.

SUM, *n.* مبلغ *mablagh*, رقم *rakam*. A sum total, جمع *jamī*, جمله *jumla*. A principal sum, اصل *asl*, مایه *māya*.—(substance or result) حاصل *hāsil*, نتیجه

natija. Sum in advance, پیشگی *zari peshgī*.

SUM, *vt.* (compute) حساب کردن *hisāb-k.*, جمع کردن *shimurdan*, جمع *jamī-k.*—(collect into a narrow compass) جمع کردن *jumla-k.*, تعدید ساختن *ta'dīd-s.*, اختصار کردن *ikhtisār-k.* To sum up all, فی الجمله *fi'l jumla*, القصة *al kissa*, عاقبت الامر *ākibatul'amr*, غالباً *ghālībān*, الغرض *al gharaz*.

SUMMARILY, *ad.* مجمل *mujmalan*, مختصراً *mukhtasaran*.

SUMMARY, *a.* مجمل *mujmal*, مختصر *mukhtasar*, موجز *mujiz*.

SUMMARY, *n.* مجمل *mujmal*, فهرست *fihrist*, سر دفتر *sar daftar*.

SUMMER, *n.* تابستان *tābistān*, گرما *gar-mā*, صیف *sayf*. A summer house, تابخانه *tābkhāna*, آفتابخانه *āftāb khāna*.

SUMMIT, *n.* قلہ *kulla*, سر *sar*, راس *rās*.—(of a mountain) راس الجبل *rāsu'l jabal*, کوهی *kullai kuhī*.

SUMMON, *vt.* خواندن *talab-k.*, طلب کردن *talab-k.*, مراعات کردن *talbīdan*, دعوت کردن *marāfat-k.*, دعوت *dadwat-k.*

SUMMONS, *n.* دعوت *dadwat*, مراعات *marāfat*. A judicial summons in writing, اعلام نامہ *ilām nāma*, طلب نامہ *talab nāma*, احضار نامہ *ihzār nāma*.

SUMPTUARY, *a.* منسوب خرج *kharch*, منسوب *mansūb*, انفاقی *infākī*.

SUMPTUOUS, *a.* بزرگوار *buzurgwār*, بیهش *bīsh kīmat*, شاهانه *shāhāna*, خوش گذاران *dyāsh*, عیاش *guzārān*.

SUMPTUOUSLY, *ad.* بزرگوارانه *buzurgwārāna*, عیاشانه *dyāshāna*.

SUMPTUOUSNESS, *n.* عیاشی *dyāshī*, عظمت *āzmat*, جلال *jalāl*.

SUN, *n.* آفتاب *āftāb*, شمس *shams*, مهر *mahr*, خورشید *khurshīd*, خور *khur*, خاور *khāwar*. The Sun's course, طریق *tarīqi* شمس *shams*. The disk of the sun, کرسی خورشید *kursi khurshīd*. A halo round the sun, سراج آفتاب *sarā-chai āftāb*. The light of the sun, در *sihh*. To expose to the sun, در *dar āftāb-n.* A sun-beam, پرتوی آفتاب *partauvai āftāb*. Sundial, دایره هندی *dāirai hindī*. Sun-rise, مطلع آفتاب *matlai āftāb*, طلوع شمس *tulūš shams*. Sun-set, غروب آفتاب *ghurūbi āftāb*. Sun-shine, روشنی آفتاب *raushnī āftāb*. Sun-stroke, ضرب آفتاب *zarbi āftāb*.

SUNDAY, *n.* یکشنبه *yakshamba*.

SUNDRY, *a.* vide SEVERAL.

SUNNY, *a.* آفتابی *āftābi*, رو آفتاب *rū āftāb rū*.

SUP, *vt., vi.* جرعه خوردن *jurt jur-t-kh.*—(eat supper) شام خوردن *shām kh.*, عشا خوردن *dshā-kh.*

SUPERABUNDANCE, *n.* زیادت *ziyādat*, افزونی *afzūnī*.

SUPERABUNDANT, *a.* زاید *zāid*, افزون *afzūn*, فضول *fuzūl*.

SUPERADD, *vt.* زیاده کردن *ziyāda-k.*, فضول ساختن *afzūn-k.*, اضافان کردن *izāfa-k.*

SUPERANNUATE, *vt.* سالدار کردن *sāl-dār-k.*, بیکاره ساختن *bikāra-s.*

SUPERANNUATION, *n.* سالداری *sāldārī*, کهن سالی *kuhan sāli*.

SUPERB, *a.* بزرگوار *buzurgwār*, عظیم *dāzim*, دولتمندان *davlatmandāna*.

SUPERBLY, *ad.* با عظمت *bā dmat*, جلیلانه *jālilāna*.

SUPERFICIAL, *a.* ظاهر *zāhir*, بیرونی *bīrūnī*, صورتنما *sūrat numā*—(shallow,

futile) بی معنی *bihūda*, بی علم و عقل *bī ilmi u ākl*.

SUPERFICIALLY, *ad.* ظاهراً *zāhirāna*, بی عمق *bī āmk*, صورتاً *sūratān*.—(triflingly) بطور هرزه *batauri hirza*.

SUPERFICIALNESS, *n.* ظاهری *zāhirī*, سبکسری *sabuk sarī*, بیهودگی *bihūdagi*.

SUPERFICIES, *n.* بساط *safhah*, میدان *maydān*.

SUPERFINE, *a.* نازکترین *nāzūk tarīn*, عظیم *dāzim*.

SUPERFLUITY, SUPERFLUOUSNESS, کثرت *kasrat*, زیادت *ziyādat*, افزونی *afzūnī*.

SUPERFLUOUS, *a.* زاید *zāid*, افزون *afzūn*, کثیر *kasīr*, فضول *fazūl*.

SUPERHUMAN, *a.* فوق الانسانی *fauku'l insāniyat*, آسمانی *āsmānī*.

SUPERINTEND, *vt.* سرداری کردن *sar-dārī-k.*, نظارت کردن *nazārat-k.*, مباشرت کردن *mulbāsharat-k.*, نگاهبانی کردن *nigahbānī-k.*

SUPERINTENDENCE, *n.* مباشرت *mulbāsharat*, نظارت *nazārat*.

SUPERINTENDENT, *n.* کارگذار *kār-guzār*, ناظر *nāzir*, سرکار *sarkār*, مدبر *mudabbir*.

SUPERIOR, *a.* بلندتر *bulandtar*, عالی *ālī*, اعظم *akbar*, فوقانی *faukānī*, اغلب *aghlab*. To become superior, دست یافتن *dast yāftan*, بلند تر شدن *buland tar shudan*. To render superior, تغلیب کردن *taghlīb-k.*

SUPERIOR, *n.* صاحب دسترس *sāhibi dastras*, سردار *sardār*, رئیس *raīs*, بالادست *bālādast*, عالی *ālī*.

SUPERIORITY, *n.* غلبه *ghalaba*, اعلویت *ālūwiyat*, پش دست *pesh dasti*, برتری *bartarī*, فضیلت *fazīlat*.

- SUPERLATIVE**, *n*, *a*. افضل *afzal*.—
(noun) اسم مبالغه *ismi afzal*, اسم افضل *ismi mubālagha*.—(degree) تفضیل *tufzīl*.
- SUPERNATURAL**, *a*. فوق طبیعی *fauk tabāi*, زیاده از شمار *ziyāda az shumār*.
- SUPERNUMERARY**, *n* نفر موقت *nafari muakkat*. *a*. بی حساب *bī hisāb*, زاید *zāyid*.
- SUPERSCRIBE**, *vt*. سرنا. خط نوشتن *sarnāmai khat-n.*, بالایی چیزی نوشتن *bālāi chizi-n.*, بر پشت نوشتن *bar pusht-n.*
- SUPERSCRPTION**, *n*. سرنا. خط *sarnā-mi khat*, امضا *imzā*.
- SUPERSEDE**, *vt*. نسخ *bātil-k.*, باطل کردن *naskh-k*, بطرف کردن *bartarf-k.*, برتر یافتن *ghālib-k.*, غلبه کردن *bar tar-y.*
- SUPERSTITION**, *n*. ایمان باطل *īmāni bātil*, دین باطل *dīni bātil*, وسواس *waswās*.
- SUPERSTITIOUS**, *a*. خیالی *khiyālī*, متعصب *muta'assib*.
- SUPERSTITIOUSLY**, *ad*. با ایمان باطل *bā imāni bātil*, بوجوه رفیق *ba wajai rakik*.
- SUPERVISE**, *vt* نظارت کردن *nazārat-k.*, سرکاری کردن *sarkārī-k.*
- SUPERVISION**, *n*. سرکاری *sarkārī*, نظارت *nazārat*, امتحان *imtihān*.
- SUPERVISOR**, *n*. ناظر *nāsir*, کارگذار *kār guzār*, کار فرما *kār farmā*.
- SUPINE**, *a*. (lying on the back) بر پشت خواب *bar pusht khāb*.—(negligent, remiss) سهل *sust*, کاهل *kāhil*, غافل *ghāfil*.
- SUPINELY**, *ad*. از دید دوری *az bī khabarī*, غافلانه *ghāfilāna*.
- SUPPER**, *n*. عشا *ashā*, شام *shām*.
- SUPLANT**, *vt*. زیر پا کردن *ziri pā-k.*, دور کردن *dūr-k.*
- SUPPLEMENT**, *n*. تكميل *tatimma*, ضمیمه *zamīmat*, ملحقه *malhakat*, ذیل *zīl*.
- SUPPLEMENTAL, SUPPLEMENTARY**, *a*. منسوب *zamīmai mansūb*, تكميل *tatimma paywand*.
- SUPLIANT, SUPPLICATING**, *a*. نیازمند *niyāzmand*, متضرع *mutazarf*.
- SUPLIANT** *n*. داد خوا *dād khāh*, مستد *mustadī*.
- SUPPLICATE**, *vi.*, *vt*. نیاز کردن *niyāz-k.*, التماس کردن *tazarf-k.*, استدعا *iltimās-k.*, استدعا کردن *istiduā-k.*, تمنی کردن *tamanna'-k.*
- SUPPLICATION**, *n*. نیازمندی *niyāz-mandī*, استدعا *iltimās*, التماس *istiduā*, تضرع *tazarf*, ابتها *ibtihāl*.
- SUPPLY**, *vt* (give, yield, afford) دادن *dādan*, بخشیدن *bakhshīdan*, عطا کردن *ātā-k.*—(succour) مدد دادن *madad-d.*, معاونت کردن *muāwanat-k.* To supply the place, عوض کردن *ʔwaz-k.*, جانشین بودن *badl-k.*, جایم مقام شدن *kāyim mukām-sh.*
- SUPPLY**, *n*. مدد *madad*, معاونت *muāwanat*, کفاف *kafāf*.
- SUPPORT**, *vt*. (prop) تکیه کردن *takiya-k.*, بشع *pushtī-d.*—(endure) برداشت کردن *tākat-d.*, تحمل ساختن *tahammul-k.*, احتمال نمودن *ihitmāl-n.*—(defend) حمایت نمودن *himāyat-d.*, پروردن *ināyat-n.*—(maintain food) رزق بخشیدن *parwardan*, رزق *rizq*.
- SUPPORT**, *n*. 1. (prop) تکیه *takiya*, پشت *pusht*, عمود *ʔmūd*. 2. (assistance) یاری *yārī*, اعانت *iānat*. 3. (main-

- tenance) معاشي zarūriyāti / muāshī, رزق *rīq*, وجه گذران *waja guzrān*.
- SUPPORTABLE, *a.* برداشتمنی *bardāsh-tanī*, برداشت قابل *kābili bardāsh-t*.
- SUPPORTER, *n.* متاعمل *mutahmmil*, پورنده *parwaranda*, دستگیر *dastgīr*, مددگار *madadgār*.
- SUPPOSE, *vt.* پنداشتن *pindāsh-tan*, فکر *fikr*, خیال کردن *khīyāl-k.*, فکر کردن *fikr-k.*, توهّم کردن *tawah-hum-k.*, بی دلیل پذیرفتن *bī dalīl-p.*
- SUPPOSITION, *n.* قیاس *kiyās*, رای *rāi*, خیال *khīyāl*, پندار *pindār*, فکر *fikr*, ظن *zan*.
- SUPPRESS, *vt.* پوشیدن *pushīdan*, پنهان کردن *pinhān-k.* — (abolish) باطل کردن *bātil-k.*, ساختن *bātil-s.*, ابطال نمودن *ibtāl-n.* — (subdue) مغلوب کردن *maghlūb-k.*, ضبط کردن *zabt-k.* To suppress intelligence, خبر اخفا کردن *khābar ikhfā-k.*
- SUPPRESSION, *n.* پوشیدگی *ikhfā*, اخفا *ikhfā*, پوشیدگی *pushīdagī*.
- SUPPRESSOR, *n.* اخفا کننده *ikhfā kun-anda*, باطل کننده *bātil kunanda*, غالب *ghālib*.
- SUPPURATE, *vi.* ریش پخته شدن *rīsh pukhta-sh.*, ریم کردن *rīm-k.*
- SUPPURATION, *n.* پختهگی ریش *pukh-tagī rīsh*.
- SUPREMACY, *n.* مقدمتی *mukaddamat*, اولیت *awwaliyat*, سروری *sarvārī*, برتری *bartarī*.
- SUPREME, *a.* برترین *bartarīn*, بلندترین *bulandtarīn*, اعلیٰ *alā'*, مطلق *mutlak*, صدر نشین *sadr nishīn*. A supreme judge, قاضی القضاة *kāzī ul kuzāt*, احکام *ahkam ul hākīmīn*, Supreme power, قدرت مطلق *kudrati mutlak*, کمال استیقلال *kamāl astīqlāl*.
- Supreme court, صدر عدالت *sadr adālat*.
- SUPREME, *ad.* از حد *as hadd*, نهایت *nihāyat*, مطلقانه *mutlikāna*.
- SURCINGLE, *n.* تانگ *tang*, زین بند *zīnband*.
- SURD, *n.* اسم *asamm*.
- SURE, *a., ad.* یقینی ثابت *yakīn sābit*, محکم *muhakkak*, اطمینان *amīn*, — (safe) اطمینان *amīn*, — (firm) قایم *kāyīm*, پایدار *pāyadār*, ثابت قدم *sābit kadam*. To be sure, شک *bī shak*, شبهه *bī shubh*.
- SURELY, *ad.* بی گمان *bī gumān*, حقاً *yakīnan*, شک *bī shak*, یقیناً *yakīnan*, — (firmly) محکم *bī shubh*. — (firmly) بار قرارانه *bar karārāna*, — (without hazard) بلا خطر *bilā khatar*.
- SURENESS, *n.* یقین *yakīn*, یقینی *yakīnī*, سلامت *salāmat*, اطمینان *amīnī*.
- SURETY, *n.* (security) صامدی *zāminī*, صامن *kafālat*. — (bondsmen) صامن *zāmin*, کفیل *kafil*. — (certainty) یقین *tayakkun*.
- SURFACE, *n.* رو *rū*, وجه *waja*, صفا *safah*, بساط *basāt*. The surface of the ground, روی زمین *rūi zamīn*. The surface of the water, روی آب *rūi āb*.
- SURFEIT, *vt., vi.* سیر کردن *sayr-k.*, پر خوراندن *pur-kh.*, آغالدن *aghālidun*.
- SURFEIT, *n.* سیری *sīrī*, شبع *shalī*.
- SURGE, *n.* موج *mauj*, لطمه *latma*.
- SURGEON, *n.* جراح *jarrāh*, حاجم *hājim*, فصاد *fassād*.
- SURGERY, *n.* جراحی *jarrāhī*, فصادی *fassādī*.
- SURGICAL, *a.* منسوب *jarrāhī mansūb*.
- SURMISE, *n.* خیال *khīyāl*, وهم *wahm*, گمان *gumān*.

SURMISE, *vt.* خیال ساختن *khiyāl-s.*,
وهم کردن *wahm-k.*, گمان کردن *gumān-k.*,
پنداشتن *pindāsh-tan.*

SURMOUNT, *vt.* ساختن *saxtan* ظهور *zahūr-s.*,
غالب شدن *ghālib-sh.*, گذشتن *guzashtan*,
ظفر بافتن *zafar-g.*

SURMOUNTABLE, *a.* قابل مغلوب *kābili*
maghlūb, بدست آمدن *badast āmadan.*

SURNAME, *n.* لقب *lakab*, تخلص *takh-*
allus, ورنامه *war-nāma*. To give a
surname, لقب دادن *lakab-d.*, تخلص
takhallus-n., ورنامه نهادن *war*
nāma-n.

SURNAMED, *a.* ملقب *mulakkab*,
متخلص *mutakhallus.*

SURPASS, *vt.* سبق *guzashtan*, گذشتن
سبک کردن *sibk-k.*, غالب شدن *ghālib-sh.*,
تقدم پش دستان *push dasti-y.*, داشتن
takaddum-d., فایق بودن *fāyik-b.*

SURPLUS, *n.* افزونی *afzūn*, بقیه *bakiya*,
زیادتی *ziyādati.*

SURPRISE, *vt.* ناگهان آمدن *nāgahān-ā.*
—(astonish) متعجب کردن *mutajjib-*
k., حیران *mutahayyir-k.*, متعجب کردن
hayrān-k.—(confound) سرگردان کردن
sargardān-k., آشفتن *āshuftan*,
سراسیمه کردن *sarāsima-k.*

SURPRISE, *n.* اضطراب ناگهانی *istirābi*
nāgahān, آشفتگی *āshuftagi*, بدیع
badīd, حیرت *hairat*, عجب *ājab.*

SURPRISINGLY, *ad.* عجبانه *ājabāna*,
حیرت *bā hayrat.*

SURRENDER, *vt., vi.* (yield) سپردن
sipurdan, تسلیم *tafwīs-k.*, تفویض کردن
taslīm-k. To surrender on terms,
بر عهد و پیمان تسلیم کردن
paymān taslīm-k.

SURRENDER, *n.* تفویض *tafwīs*, سپرد
sipurd, تسلیم *taslīm*, اطاعت *itādt.*

SURREPTITIOUS, *a.* پنهانی *pinhān*,
خفیه *khafī.*

SURREPTITIOUSLY, *ad.* پنهانی *pin-*
hān, بطور فریب *ba tauri farīb.*

SURROUND, *vt.* گردش کردن *gardish-k.*,
احاطه کردن *muhāsara-k.*, محاصره کردن
ihāta-k., احصار کردن *ihsār-k.*

SURVEY, *n.* نگاه *nigāh*, ملاحظه *mulāhaza*,
مساحت *masāhat.*

SURVEY, *vt.* نظر کردن *nasar-k.*, نگر بستن
nigrīstan.—(measure) پیمودن *paymū-*
dan, مساحت نمودن *masāhat-n.*

SURVEYING, *n.* علم مساحت *ilmī*
masāhat, پیمایش زمین *paymāyishi*
zamīn.

SURVEYOR, *n.* مابشر *mubāshir*, ناظر
nāsir. A land surveyor, مساح الارض
masā'u'l arz.

SURVIVE, *vt., vi.* در زیستن *der-s.*,
باقی شدن *bākī-sh.*, باز ماندن

SURVIVOR, *s.* باقی مانده *bākī mānda*,
وارث *wārīs.*

SUSCEPTIBILITY, *n.* نرمدلی *narmdili*,
قابلیت *ta'assur*, رقت *rikkat*,
kābiliyat.

SUSCEPTIBLE, *a.* قابل *kābil*, نرم دل
narm dil, ملایم *mulāyīm*, تاثیر پذیر
tā'ir pazir.

SUSPECT, *vt., vi.* گمان بردن *gumān-b.*,
شبهه داشتن *shakk-d.*, شک داشتن
shubha-d., وهم کردن *wahm-k.*

SUSPEND, *vt.* آویختن *āwīkhtan*, معلى
قطع نمودن *mudllak-n.*—(interrupt) قطع
کوتوف کردن *katt-k.*—(delay) مکوثف کردن
maukūf-k., باز داشتن *bāz-d.*—(from
office) معزول کردن *madzūl-k.*, برای
مدتی برطرف کردن *barāya muddati*
bar taraf-k.

SUSPENSE, *n.* تردد *taraddud*, شبهه

shubha, شک *shakk*, فکر *fikr*, تشویش *tashwīsh*.

SUSPENSION, *n.* تعلیق *āwīshish*, تعطیل *tadlīk*.—(interruption) گسسته‌گی *gusastagī*, انقطاع *inkitād*.—(delay) توقف *tawakkuf*, مهلت *muhlat*. Suspension from office, عزل از خدمت *dzl az khidmat*.

SUSPICION, *n.* گمان *gumān*, وهم *wahm*, شبه *shubha*, ظن *sann*, احتمال *ahtimāl*. To remove suspicion, دفع شبه کردن *daft shubha-k*.

SUSPICIOUS, *a.* بد گمان *wahmī*, وهمی *bad gumān*.—(causing suspicion) وهم *wahm* گمان آور *waham angīz* در گمان بودن *dar gumān-b*. در گمان و وهم شدن *pur wahm-sh*.

SUSTAIN, *vt.* برداشتن *bardāsh-tan*, برداشت کردن *timād-k*, اعتماد کردن *bardāsh-t-k*, صبر داشتن *sabr-d*, نهمل *parwardan* (maintain) بروردن *tahammul-k* تکفیل کردن *takfīl-k*.

SUSTAINABLE, *a.* قابل حمل *kābili haml*, برداشتنی *bardāsh-tanī*.

SUSTENANCE, *n.* ضروریات معاشی *sarūriyāti madshī*, پرورش *parwarish*, خوردنی *khurdanī*, غذا *ghasā*.

SUTURE, *n.* دوخت *dukht*, درز *darz*.

SUZERAIN, *n.* فرمان روا *farmān rawā*, متبوع *matbūd*.

SWADDLE, *vt.* بستن *kimat-k*, نهط کردن *bastan*.

SWAIN, *n.* دهقان *dihkān*, جوان *juwān*, چوپان *chupān*.

SWALLOW, *vt.* اکل *farū-b*, فرو بردن *akl-k*, در گلو فرو بردن *dar galū farū-b*, بلع کردن *balṭ-k*.

SWALLOW, *n.* خطایف *khuttāf* (pl. چغنه *chughna*, خطاطیف).

SWAMP, *n.* مرداب *murdāb*, خلاب *khalāb*.

SWAMP, *vt.* سیلاب غرق کردن *ghark-k*, سیلاب کردن *sailāb k*.

SWAN, *n.* قاز *kāz*, غو *ghau*.

SWARM, *n.* (of bees) دوبر *dubr* (pl. دوبر *and* andر *jamā zambūrī* جمع زنبور عسل), طایفه *tāyafa*, گروه *gurūh*. *ds.*—(crowd) ازدحام *famā-sh*, جمع شدن *asdiham-n*.

SWARTHY, **SWARTH**, *a.* سیاه چرده *siyāh charda*, اسمر *asmar*, گندم گون *gandum gūn*.

SWAY, *n.* حکمرانی *hakūmat*, تأثیر *tāstīr*, اختیار *ikhtiyār*, گلب *ghalaba*.

SWAY, *vt., vi.* متوجه کردن *mutawajja-k*, مایل کردن *māyil-k*.—(rule) حکم *hukm-f*, حکومت داشتن *hukūmat-d*.

SWEAR, *vt., vi.* قسم خوردن *kasam-kh*, سوگند خوردن *saugand-kh*.—(administer an oath) دروغ گواهی *saugand-d*. To swear falsely, *durūgh gawāhī-d*. To swear one another, تقاسم کردن *takāsum-k*.

SWEARING, *n.* قسم خوری *kasam-khurī*, سوگند یاد کنی *saugand yād kunī*.

SWEAT, *n.* عرق *drak*, خوی *khawī*.

SWEAT, *vi.* عرق کردن *drak-k*, خوب کردن *khawī-k*.

SWEEP, *vt., vi.* جاروب *rūftan*, رونغن *jārūb-z*. To sweep a house, خانه جاروب ساختن *khāna jārūb-s*.—(carry off) رفع کردن *rafṭ-k*.

SWEEPER, *n.* جاروب کش *qā rūb kash*, روبنده *rūbanda*.

SWEEPINGS, *n. pl.* خاک روم *khāk rūbah*, کناسه *kunāsāt*.

SWEET, *a.* شیرین *khush*, خوش *shirīn*, لذیذ *laziz*, نوشین *naushīn*.—(mild, gentle) ملایم *mulāyīm*, نرمدل *narm*.

- dil* — (not sour) ناسا ترش *nā turah*. — (not salt) ناسا نمک زده *nā namak zada*
Sweet scented, خوش بوی *khush būi*,
سمن بوب *saman būi*.
- SWEETEN, *vt., vi.* شیرین کردن *shīrīn-k.*,
ملاهم (smooth) لذیذ کردن *lazīz-k.* —
mulāyim-k. — (grow sweet) کردن
شیرین کردن *shīrīn-g.*
- SWEETHEART, *n.* معشوم *madshūka*,
شاهد *shāhid*, نگار *nigār*.
- SWEETLY, *ad.* با حلوت *bā halāwat*,
خوشان *khūshāna*.
- SWEETMEAT, *n.* شیرینی *shīrīnī*, مرمره
murabba, حلوا *halwā*.
- SWEETNESS, *n.* شیرینی *shīrīnī*, حلوت
halāwat.
- SWELL, *vt., vi.* آماسیدن *āmāsīdan*,
ورم کردن *warm-k.* To swell with pride,
متکبر گردیدن *maghrūr-g.*, مغرور گشتن
mutakabbir gardīdan. — (with rage)
غضب ناک شدن *kahr-g.*, قهر گرفتن
ghazab nāk-sh — (increase) افزودن
afzūdan. To swell with wind, بر باد
کردن *pur bād-k.*, نفخ کردن *nafakh-k.*
- SWELL, SWELLING, *n.* آماس *āmās*,
ورم *waram*, بر باد *pur bād*.
- SWERVE, *vi.* گمراه شدن *gumrāh-sh*,
آواره شدن *āwāra-sh*.
- SWIFT, *a.* زود *zūd*, جلد *jald*, سریع *sart*,
شتابان *shitābān*, تیزگام *tezgām*, با
bād pā.
- SWIFTLY, *ad.* با تدریج *ba tadjīl*, زودی
bā sūdī.
- SWIFTNESS, *n.* زودی *zūdī*, چالاکي *chālākī*,
تیز *tund rawī*, تند روی *tund rawī*, عجلت
tez gāmī.
- SWIM, *vt., vi.* شناور کردن *shināwarī-k.*,
شنا کردن *shinā-k.*, سباحه کردن
sibāhat-k.
- SWIMMER, *n.* شناور *shināwar*, سباح
sabbāh.
- SWIMMING, *n.* شناوری *shināwarī*,
سباحه *sibāhat*.
- SWINDLE, *vt.* فریب دادن *farīftan*, غدر نمودن
ghadr-n.
- SWINDLER, *n.* غدار *ghaddār*, حیل باز
hīla bāz, مکار *makkār*.
- SWINE, *n.* خوک *khūk*, خنزیر *khinzīr*
(pl. خنازیر) *gurās*.
- SWING, *n.* باد پیچ *bād pech*, مهل *mahd*,
جذبش *chambālul*, چنبلول *bāzām*,
jumbīsh.
- SWING, *vt., vi.* جنبان شدن
bajānbāzi jumbān-sh., چنبلول جهیدن
ba chambālul-j., حرکت باد دادن
bād-d, *bād-kh.* خوردن کردن *harakat-k.*
- SWOON, *n.* غش *ghash*, بی هوشی *bī hūshī*,
مدهوشی *madhūshī*.
- SWOON, *vi.* شدن *bī hūsh-sh.*,
بی هوش شدن *bī khud-g.*
- SWOOP, *vt.* روبودن *rubūdan*, قبض کردن
kabz-k.
- SWORD, *n.* شمشیر *shamshīr*, تیغ *tigh*,
سیف *saiif*. A sharp sword, شمشیر تیز
shamshīri tez. The point of a sword,
سر شمشیر *nauki shamshīr*, نوک شمشیر
sari shamshīr. The edge of a sword,
دم *dam*. To smite with a sword,
شمشیر زدن *shamshīr-z*, تیغ زدن *tegh-z*.
- SWORDSMAN, *n.* سیف دار *saiif dār*,
شمشیر زن *shamshīr zan*.
- SYCOPHANT, *n.* مفت خور *muft-khur*,
صاحب خوشامدی *rīshkhand*, رشخند
sāhibi khush āmadi.
- SYLLABLE, *n.* حرکت *hijā*, هجا *harkati lafz*.
- SYLLOGISM, *n.* قیاس *dalīl*, دلیل *kiyās*.
A perfect syllogism, دلیل صحیح *dalīli*

- sahih*. A conditional syllogism, قیاس استثنائی *kiyāsi istisnā'iyi*. An absolute syllogism, قیاس استقرائی *kiyāsi istikrā'ī*. *rānī*.
- SYLVAN, *a.* دشمنی *kuhistānī*, کوهستانی *kuhistānī*, داشتی *dashtī*.
- SYMBOL, *n.* علامت *dlāmat*, نشان *nishān*, اشاره *ishāra*, شعر *sha'ar*.
- SYMBOLICAL, *a.* اشاره *dlāmatī*, علامتی *dlāmatī*, اشاره *ishāra* نما *ishāra numā*.
- SYMBOLICALLY, *ad.* با علامت *lā* با نفی *bā nakīsh*.
- SYMBOLIZE, *vt.* علامت نمودن *dlāmat-n.*, تفتیش ساختن *taftīsh-s*.
- SYMMETRICAL, *a.* خوش اندام *khush andām*, هم اندازه *mudtadil*, هم اندازه *ham andāza*.
- SYMMETRY, *n.* هم مقداری *ham mikdārī*, اندازه *andāza*, یکسانی *yak sāmī*.
- SYMPATHETIC, *a.* همطبع *ham tabt*, از روی مهربانی *ham mizāj*, هم مزاج *az rūi mihrbānī*.
- SYMPATHETICALLY, *ad.* همدردی *ham dardī*, از دلسوزی *az dilsūzī*.
- SYMPATHIZE, *vt.* همطبع و همحس شدن *ham tabt u ham hass-sh*.
- SYMPATHY, *n.* غم خواری *gham khārī*, همطبعی *ham tabatī*, همدردی *ham dardī*, رغبت *raghbat*.
- SYMPHONY, *n.* هم آهنگی *ham āhangī*, اتفاق نغم *ittifāki naghma*.
- SYMPTOM, *n.* نشان *dlāmat*, اثر *nishān*, اثر *asar*.
- SYNAGOGUE, *n.* کذیست *kanīsat*, معبد *madbad*.
- SYNCOPE, *n.* غشایی *ghashī*, — (cutting off part of a word) حذف *hazf*.
- SYNDIC, *n.* مباشر *mufattīsh*, مباشر *mabāshar*, عرفت *urfat*.
- SYNDICATE, *n.* مجلس وکلا *majlis-i vukalā*.
- SYNOD, *n.* هیئت علما *jami'at-i ulamā*, انجمن بزرگان دین *anjumani-luzurgāni dīn*.
- SYNECDOCHE, *n.* نسیم کل باسم جز *tas-mīyai kull ba ismi juz*.
- SYNONYM, *n.* اعضا مترادف *lafzi muta-rādif*.
- SYNONYMOUS, *a.* هم معنی *ham madnī*, مترادف *mutarādif*. A synonymous word, هم معنی *lafzi ham madnī*, کلامی هم معنی *kalami ham madnī*.
- SYNOPSIS, *n.* مختصر *mukhtasar*, مجمل *mujmil*, جمله *jumla*.
- SYNTAX, *n.* علم نحو *ilm-i nahw*, النحو *al nahw*.
- SYNTHESIS, *n.* ترتیب *tartīb*, وضع *wasf*.
- SYRINGE, *n.* حقن *mihkna*, حقنه *hukna*.
- SYRINGE, *vt.* حقن کردن *hukna-s*.
- SYSTEM, *n.* قانون *kānūn*, ترکیب *tarkīb*, قاعده *kāida*, دستور *dastūr*, طریقی *tarik*.
- SYSTEMATIC, *a.* قانونی *kanūnī*, دستوری *dastūrī*, مترتب *mutarattib*.
- SYSTEMATICALLY, *ad.* به ترتیب *ba tartīb*, بحسب القانون *ba hasbu'l kānūn*, حسب الرسم *hasbu'r rasm*.

T.

- TABBY, *a.* ملون *pelang rang*, رنگ *mulawwan*.
- TABERNACLE, *n.* خیمه *khaima*.
- TABLE, *n.* لوح *takhta*, تخته *lauh*. A table with legs, میز *mīz*. A table of accounts, صورت دفتر *sūrat-i daftar*. A table of contents, فهرست کتاب *jadwal*.

fihristi kitāb. Arithmetical tables, از قام هندی *arkāmi hindī*. Astronomical tables, زیج *zīj*. Tables of daily expense, روزنامه *rūznāma*. To cover a table, میز آراستن *mez-ā*. Sitting at a table, سفره نشین *sufra nishīn*. Sitting at the same table, همسفره *hamsufra*. To turn the tables, زر و زبر کردن *zer u zabar-k*.

TABLE, *vt.* سفره شدن *ham sufra-sh*. —(catalogue), دفتر کردن *daftar-k*, حساب کردن *hisāb-k*.

TABLE-CLOTH, *n.* دستار خان *dastār khān*, سفره *sufra*, سوما *sūmāt*.

TABLE-LAND, *n.* بقع مرتفع *buk' mur-taft*.

TABLET, *n.* لوح *lauh*, تختی *takhtī*.

TABLE-TALK, *n.* الکلام الطعام *alkalām ul taām*, گفتگو *guftagu*.

TABOUR, *n.* طبل *tabl*, دهل *duhul*.

TACIT, *a.* ساکت *sākit*, خاموش *khāmūsh*.

TACITLY, *ad.* ساکانه *sākitāna*, بدون *badūni* اعتراض *tīrās*.

TACITURNITY, *n.* خاموشی *sukūt*, سکوت *khāmūshī*.

TACK, *n.* میخ *melh*, جریان *jariyān*.

TACK, *vt.* پیوستن *baham-d*, دوختن *paywastan*.

TACKLE, **TACKLING**, *n.* ریسمان, جهاز *rīsmāni jihās*, اسباب *asbāb*.

TACKLE, *vt.* جور کردن *girafthan*, جور کردن *jaur-k*.

TACT, *n.* حکمت *hikmat*, فراست *firāsāt*, زیرکی *zīrakī*.

TACTICS, *n.* علم آرایش لشکر *ilmī ārāyīshī lashkar*, صنعت حرب *sandī harb*.

TAG, *vt.* چسپانیدن *paywastan*, پیوستن *chaspānīdan*.

TAG, *n.* نوک *nauk*, سر *sar*.

TAIL, *n.* دم *dum*, دنبال *dumbāl*. A short tail, دمچه *dumcha*. Wagging

the tail, بصره *basbasa*. To turn tail, پشت دادن *pusht-d*.

TAILOR, *n.* خیاط *khayyāt*, درزی *darzī*.

TAINT, *vt.* فاسد کردن *fāsīd-k*, عیب ملوث ساختن *ālūdan*, آلودن *ālūdan*, رنگ دادن *rang-d*, رنگ *mulawwas-s*.

TAINT, *n.* بوسیدگی *būsīdagī*, آلابش *ālāyish*, فساد *fāsād*, عیب *āib*.

TAKE, *vt., vi.* (seize) گرفتن *girafthan*, گرفتن *giriftār-k*, قبضه ساختن *kabz-s*. —(receive, accept) پذیرفتن *pasīraftan*, اختیار کردن *ikhtiyār-k*, قبول کردن *kabūl-k*, —(understand) دریافته *dar-y*. —(succeed) عاقبت خبر داشتن *ākī-batī khayr-d*. To take away, (deprive of) محروم ساختن *mahrūm-s*. —(remove) دفع کردن *daft-k*. To take care, احتیاط نمودن *āghāh-sh*, آگاه شدن *ihhtiyāt-n*. —(to be vigilant) بصیرت *basīrat-n*. —(superintend) نظارت نمودن *mubāsharat-n*. —(attend as a nurse, &c.) بیمار پرستاری کردن *bimār parastī-k*, تیمار کردن *tīmār-k*. To take down, سرفرو کردن *sarfārū-k*, ضبط و ربط کردن *sabt u rabt-k*. —(swallow) فرو بردن *farū-b*. —(from a higher place) زبر کردن *ser-k*, فرود آوردن *farūd-ā*. To take from, غیبت کردن *ghībat-k*, مالمت کردن *malāmat-k*. To take heed, مشغول شدن *mashghūl-sh*, شغل دادن *shughl-d*. To take in, (contain) دخول (admit) شامل کردن *shāmil-k*. —(receive) قبول کردن *kabūl-k*, مدخل کردن *dukhhūl-d*. To take oath, پذیرفتن *pasīraftan*. To take off, سوگند خوردن *sogand-kh*. To take off, (remove) بی قوت کردن *bī kuwat-k*. —(withhold, cut off) باز داشتن *bāz-d*, قطع

کردن *katt-k.*—(purchase) خریدن *kha-ridan.*—(copy) نفل کردن *nakl-k.*, نسخیدن *nuskhā-s.* To take out, آوردن *bar-ā.*, بیرون کردن *berūn-k.* To take part, بهره‌مند بودن *bahra mand-b.* To take part with, طرفداری کردن *tarafdārī-k.* To take place, واقع شدن *wāqē-sh.* To take up (borrow) گرفتن *istiārat-k.*—(seize) برداشتن *giriftār-k.*—(lift) داخل شدن *bardāsh-tan.*—(occupy) بهتر *dākhil-sh.*—(reform one's life) باhtar کردن *islāh-k.* To take upon, دعوی کردن *dadwi-k.* To take up with, راضی شدن *rāzī-sh.*—(lodge with) نزل کردن *naẓl-k.* To take by the hand, دست گرفتن *dast-g.* To take with, خاطر نواختن *khātir-n.* To take an affront, سرزنش خوردن *sarzanish-kh.* To take prisoner, اسیر گرفتن *asir-g.*, گرفتار کردن *giriftār-k.* To take vengeance, اخذ انتقام کردن *akhzi intikām-k.* Take care! خبردار *khābardār.* *zinhār.* *dūrbāsh.* *durbaśh.*

TALE, *n.* قصه *kissa*, حکایت *hikāyat*, داستان *dāstān*, افسانه *afsāna*. A tale-teller, قصه خوان *kissa khān*. Idle tales, ترهات *turrahāt.*—(number reckoned) شمار *shumār*, حساب *hisāb*. A tale-bearer, سخن‌چین *sakhun chīn*, شمار *ghammāz.*

TALENT, *n.* قابلیت *kābiliyat*, فراست *firāsāt*, ادراک *idrāk*, مجال *majāl*, عقل *akl*, علم *ilm*.

TALISMAN, *n.* طلسم *tilism* (*pl.* طلسم *tilism*), سحر بند *sahr band*.

TALISMANIC, *a.* پر جادو, طلسمی *tilismī*, پرجادو *pur jādū.*

TALK, *n.* گفتار *guftār*, گفتگو *guftagū*, مکالمه *mukālama*, Public talk, گپ

gap, سخن زمانه *sakhuni zamāna*. Idle talk, نافرجام سخن *sakhuni nāfarjām*.

TALK, *vt.* گفتن *guftan*, کلام کردن *kalām-k.*, حرف زدن *harf-k.*, قول کردن *kaul-k.*

TALKATIVE, *a.* زیاد گو *siyādagū*, سخن‌ران *sakhunrān*.

TALKATIVENESS, *n.* بسیار گوئی *bis-ārgūi*, گفت و *kasratī kalām*, گفتگو *guftugu*.

TALKER, *n.* قابل *kāyil*, متکلم *mutakalim*, سخن‌ران *sakhun rān*. An idle talker, هرزه گو *behūda gū*, هیزه گو *hirza gū*.

TALL, *a.* بلند *buland*, رفیع *rafī*, طويل *tarwīl*. Tall of stature, قد دار *darāz kadl*, بلند اندام *buland andām*.

TALLOW, *n.* چربی *phī*, چربی *charbī*, شحم *shahm*.

TALLY, *n.* موازی *kitāi murwāfak*, مطابق شدن *mutābik-sh.*

TALLY, *vt.* موافقت داشتن *murwāfikat-d.*, مقابل شدن *mukābil-sh.*

TALON, *n.* ناخن *nākhun*, چنگال *changāl*, پنجه *panja*.

TAMABLE, *a.* قابل دست آموزی *kābili dast āmūzī*, ممکن *mumkinī rāmī*, رامی *rāmī*.

TAMARIND, *n.* تمر هندی *tamari hindī*.

TAMARISK, *n.* درخت گزم *dirakhti garm*, طرنا *tarfā*.

TAMBOURINE, *n.* دایره *dāira*.

TAME, *a.* رام *rām*, مطیع *mutīd*, نایع *tābī*, دست آموز *dast āmūz*, انس *unsi*, خانگی *khānagī*.

TAME, *vt.*, رام ساختن *rām-s.*, تابع کردن *tāb-k.*, دست آموز کردن *dast āmūz-k.*

TAMELY, *ad.* با نرمی *bā narmī*, بی وحشت *bī wahshat*.

TAMENESS, *n.* اطاعت *rāmī*, نرمی *narmī*, ملاطفت *mulāyamat*, *itāāt*.

TAMPER, *vi.* کار سازی کردن *kārsāzi-k.*,
 بی شایستگی *fuzūlī-sh.*, فصولی شدن
 در کاری بی طلب *bī shāyistagi-k.*,
 در کار دست انداختن *dar kāri bī talab dast-a.*,
 مداخله نمودن *mudākhalā-n.*

TAN, *vt.* دباخت *dabgh-k.*, دباخت کردن
dibāghat-k.

TANGENT, *n.* مماس *mumāss.*

TANGIBILITY, *n.* امکان *imkānilams.*

TANK, *n.* آبدان *tālāb*, حوض *hawz*,
ābdān, آبگیر *ābgīr.*

TANKARD, *n.* کوزه *kūza*, ابرق *abrīk.*

TANNER, *n.* دباغ *dabbāgh.*

TANTALIZE, *vt.* نا امید ساختن *nā umed-*
s, محروم کردن *mahrūm-k.*

TANTAMOUNT, *a.* مساوی *muādil*, عادل
masāwī.

TAP, *vt.* ضرب سبک زدن *zarbi sabuk-z.*,
 نشتر زدن *surākh-k.*,
 نقب زدن *nukab-z.*

TAP, *n.* ضرب سبک *zarbi sabuk.*

TAPE, *n.* نوار *narvār*, حبل *habl*, بند *band.*

TAPER, *n.* مدبل *kandīl*, شمع *shamī.*

TAPER, TAPERING, *n.* گاردم *gārdum* —
 (like a cone), مخروط آسا *makhṛūta āsā.*

TAPER, *vt.* مخروط آسا شدن *makhṛūta*
āsā-sh.

TAPESTRY, *n.* پردۀ نقش *pardai*
munakkash, فلاپدوزی *kullābdūzī.*

TAPE-WORM, *n.* القرع *habbū'l karī.*

TAR, *n.* قطران *kāri sayyāl*, قار سیال
kitrān.

TAR, *vt.* قطران مالیدن *kitrān-m.*

TARDILY, *ad.* با درنگی *derāna*,
bā dirangī.

TARDINESS, *n.* دیرب *dirangī*,
 گران *derī*, کاهلی *kāhīlī*, مستعدی *susti*,
 سری *girān sarī.*

TARDY, *a.* دیر *dirang*, دیر *dīr*, مست
sust, کاهل *kāhīl.*

TARE, *n.* تلخ دانه *waghl*, تلخ *talkhdāna.*

TARE, *vt.* حساب ظرف کردن *hisābi zarf-k.*

TARGET, *n.* سپر *sipar*, هدف *hadaf.*

TARIFF, *n.* نرخ بازار *nar'khi bāzār.*

TARNISH, *vt.* بی جلا کردن *bī jilā-k.*,
 آلوده کردن *bī raunak-k.*,
 بی آب شدن *ālūda-g.*,
 بی آب شدن *bī āb-sh.*

TARRY, *vi.* ماندن *māndan*, بار ماندن
bāz-m., دیر کردن *derī-k.* — (wait for)
 نگران شدن *nigrān-sh.*

TART, *n.* ترش *tursh*, تیز *tez*, حامز *hāmiz*,
 تند *tund.*

TARTAR, *n.* تاتار *tatār*, جوهر *jaruhar*,
 نمک *namak.*

TARTARY, *n.* تانار *tātār.*

TARTLY, *ad.* ترشانه *turshāna*, حامزان
hāmizan.

TARTNESS, *n.* ترشی *turshī*, تیزی *tezī.*

TASK, *n.* کار و بار *kār u bārī*,
 عمل نامزد *dmali nāmzad*,
 مصلحت *shughl*,
 کار روزانه *kāri rozīna.* —
 سبق *sabak*, درس *bars* (a lesson).

TASK, *vt.* کار و بار فرمودن *kār u bār-f.*,
 کار متعین کردن *kār mutayyīn-k.* To
 سرزنش گفتن *sarzanish-g.*,
 تندبیم کردن *tambih-k.*,
 طنز زدن *tanz-z.*

TASTABLE, *a.* مزه دار *maza dār*, لذیذ
lazīz.

TASTE, *vt., vi.* چشیدن *chashīdan*, لذت
 گرفتن *lazzat-g.*, ذائقه گرفتن *zāika-g.* —
 (to have a taste), داشتن *lazzat-d.*
 احساس داشتن *ihsās-d.* — (feel)

TASTE, *n.* چاشنی *chāshnī*, ذوق *zaruk.* —
 لذت *lazzat* (flavour), مزه *maza.* —
 احساس خاطر *(intellectual perception)*,
 ادراک *ihsāsi khātir*, *idrāk.*

TASTEFUL, *a.* خوش مزه *khush maza*,
 لذیذ *lazīz*, خوش ذائقه *khush zāika*,
 خوش گوار *khush guwār.*

TASTELESS, *a.* بی مزه *bīmaza*, بی ذوق *bī zauk*, غیر ذائقه *bī lazzat*, بی لذت *bī lazzat*, *ghayr zāika*.

TASTELESSNESS, *n.* بی مزگی *bī mazagi*, بی لذتی *bī lazzati*.

TATTER, *n.* پاره *pāra*, رقعہ *rukʿt*.

TATTER, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*, چاک کردن *chāk-k.*

TATTLE, *n.* دبل و فال *guftagu*, گفتگو *kūl u kāl.*

TATTLE, *vi.* باہ گفتن *yāfa-g.*

TATTOO, *n.* کبودی *khāl*, کبودی *kabūdi*.

TAUNT, *vt.* سرزنش *taān*, طعنہ زدن *taān-z.*, سرزنش *sarzanish-z.*

TAUNT, *n.* طعن *tanz*, طعنہ *taān*, سرزنش *sarzanish*, ملامت *malāmat*, بذلہ *bazlah*.

TAUNTINGLY, *ad.* با سرزنش *ba tanz*, بطعنہ *bā sarzanish*.

TAURUS, *n.* برج ثور *burji saur*.

TAUTOLOGY, *n.* تکرر سخن *takriri sakhun*.

TAVERN, *n.* میخانه *maikhāna*, خرابات *kharābāt*, شراب خانہ *sharāb khāna*, میکده *maikada*. A tavern keeper, میخانہ دار *maikhānachār*, خمار *khanmār*.

TAWDRY, *a.* بی نزاکت *bī nazākat*, بی ظرافت *bī zarāfat*.

TAWNY, *a.* کھوه گندم *gandūm gūn*, رنگ *kahwa rang*.

TAX, *n.* محصول *khirāj*, باج *bāj*, معصول *mahsūl*. A capitation or poll-tax, جزہ *jaziya*, خراج *khirāji sar*. A tax upon effects, مال *khirāji māl*.—(upon lands) مالگذاری *mālguzārī*. A tax-gatherer, تحصیلدار *tahsildār*, باجدار *bājdār*. Any office where taxes are received, خاند *khirāj khāna*.

TAX, *vt.* باج نهادن *khirāj-n.*, باج نهادن *bāj-n.*, حمل باج کردن *hamali bāj-k.*,

(charge, censure) تہمت نهادن *tukmat-n.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*

TAXABLE, *a.* قابل *lāyaki bāj*, باج *kābuli mahsūl*.

TAXATION, *n.* طلب باج *talabi bāj*, مکرر کردن *mukarrar kardani*, خراج *kharāj*.

TEA, *n.* چای *chā*. A tea-pot, چای دان *chāi-dān*.

TEACH, *vt., vi.* تعلیم *āmūkhtan*, آموختن *taālīm-k.*, درس ساختن *dars-s.*, تدریس کردن *tadrīs-k.*, تدریس کردن *tadrīs-k.* To teach and learn, افادہ و *ifāda u istifāda-k.* To teach and demonstrate, انادہ و تصریح *ifāda u tasrīh-k.* To teach to read, درس *tadrīs-k.*, تدریس کردن *dars-g* To teach good manners, ادب دادن *alah-d*

TEACHER, *n.* مدرس *muāllim*, معلم *mudarris*, استاد *ustād*, آخون *akhūn*.

TEACHING, *n.* تدریس *tadrīs*, تعلیم *taālīm*.

TEAK, *n.* ساگوآن *sāgūān*, ساح *sāj*.

TEAM, *n.* دستہ *dasta*, جوت *juft*.

TEAR, *n.* اشک *ashk*, دمعت *damiāt*, آب چشم *ābi chashm*. A torrent of tears, اشک سیل *sayli ashk*. To shed tears, گریستن *girīstan*, اشک ریختن *ashk-r*, *giriyā-k.* A flow of tears, جاری *ashk jāri*.

TEAR, *n.* شکاف *shakk*, شش *chāk*, چاک *shigāf*.

TEAR, *vt.* چاک کردن *darīdun*, دریدن *chāk-k.*, شق ساختن *shigāftan*, شکافتن *shakk-s.* To tear in pieces, پاره پاره کردن *pāra pāra-d.*

TEASE, *vt.* تصدیع *āzār-d*, آزار دادن *āzār-d.*, اضطراب رسانیدن *āzār-d.*, (cotton, &c.) پنبه زدن *pamla-z.*

TEAT, *n.* سرپستان *saripistān*, ضرع *zart*.

TECHNICAL, *a.* صنعت منسوب *sandāt mansūb*, اصطلاحی *istilāhī*, حکماتی *hikmatī*.

TECHNICALITY, *n.* اصطلاحی *istilāhī*, صناعت *sanādāt*.

TEDIOUS, *a.* کاهل *kāhil*, دیر کش *der kash*, بی مزه *bī maza*, ملال انگیز *malāl angīz*.

TEDIOUSLY, *ad.* سستانه *sustāna*, با دیری *bā dīrī*, با تاخیر *bā tākhīr*.

TEDIOUSNESS, *n.* دیر کشی *der kashī*, سستی *susti*, کاهلی *kāhīlī*, تاخیر *tākhīr*, خاطر ماندگی *khātīr māndagī*.

TEEM, *vi., vt.* باردار *hāmīl-sh.*, حامل شدن *bārdār-sh.*, کثرت یافتن *kasrat-y.*

TEETH, *n.* اسنان *dandānhā*, دندانها *asnān*. Having sharp teeth, تیز دندان *tez dandān*.

TEETHING, *n.* دندان بیرون آوری *dandān berūn āwarī*.

TEETOTALER, *n.* پرهیزگار *parhīzgār*.

TEINT, *n.* رنگ *rang*.

TELEGRAPH, *n.* تلگراف *talagrāf*.

TELEPHONE, *n.* آلت دور شنوی *ālātī dūr shanwī*.

TELESCOPE, *n.* دور بین *dūrbīn*.

TELL, *vt.* گفتن *guftan*, بیان کردن *bay-an-k.*, سخن راندن *kalām-k.*, شماردن *shimurdan*. — (number) اطلاع کردن *ittilād-k.*

TEMERITY, *n.* تهور گستاخی *gustākhtī*, تهور *tahawwur*.

TEMPER, *vt.* (mingle) آمیختن *āmīkhtan*, معتدل *sarishtan*. — (moderate) معتدل کردن *muṭadīl-k.*, دامن *ttidāl-d.* — (soften) نرم کردن *narm-k.*, ملایم *mulāyīm-s.*

TEMPER, TEMPERAMENT, *n.* خوی *khui*, سیرت *sīrat*, طبع *tabī*, طبیعت *tabīyat*, مزاج *mezāj*, سرشت *sarisht*. Good tempered, خوش خوی *khush khūi* نیک نهاد *nek nihād*. — (of a bad temper) بد خوی *bad nihād*, بد خوی *badkhūi*. — (moderation) اعتدال *ttidāl*.

TEMPERANCE, TEMPERATENESS, *n.* پرهیزگاری *parhīzgārī*, تقوی *takwā*, ریاضت *rayāzat*.

TEMPERATE, *a.* معتدل *muṭadīl*, متوسط *mutawassit*. — (not passionate) ملایم *mulāyīm*. — (abstemious) پارسا *pārsā*, پرهیزگار *parhīzgār*. Temperate weather, خنک *hawāi muṭadīl*, هوا *khunuk harwā*.

TEMPERATELY, *ad.* معتدلاً *muṭadīlāna*, با اعتدال *bā ttidāl*. — (abstemiously) پارسا *parhīzgārāna*, با ریاضت *bā rayāzat*.

TEMPERATURE, *n.* اعتدال *ttidāl*, هوا *āb u harwā*, فتور *futūrat*.

TEMPEST, *n.* باد سخت *bādī sakht*, باد *bādī tund*, طوفان *tūfān*.

TEMPESTUOUS, *a.* تند باد *tund bād*, شدید *tūfānī*, طوفانی *shadīd*.

TEMPLARS, *n.* دوزت *dawīyat*.

TEMPLE, *n.* مسجد *masjid*, (pl. معابد *masājid*), معبد *ibādat gāh*, کنیسه *kanīsa*, معبد *maābad* (pl. معابد *maābād*). The temple of Mecca, کعبه *kāba*, بیت *bayt* *al-* *lah*. 2. (of the head) جبّه *jabbah*, شقیقه *shakīka*.

TEMPORAL, *a.* زمایی *samānī*, روزگاری *rūzgārī*, دنیوی *dunyawī*. — (belonging to the temples of the head) شقیقه *shakīka* منسوب *mansūb*.

TEMPORARY, *a.* نا پدیدار *nāpāyadār*, موقت *muwakkat*.

TEMPORIZE, *vi.* زمانه سازي کردن *zamā-na sāzi-k.*

TEMPT, *vt.* ترغيب کردن *targhīb-k.*, اغوا *ighwā-s.*, درغلازيدن *bargha-lānīdan*, آرمایش کردن *āzmāyish-k.*, آزمودن *āzmūdan.*

TEMPTATION, *n.* ترغيب *targhīb*, اغوا *ighwā*, آزمایش *āzmāyish.*—(temptations of the devil) وسوسه *waswasa*, فریب *farīb.*

TEN, *n.* ده *dah*, عشو *āshr.* One of ten, از ده يك *az dah yak.* Ten thousand, ده هزار *dah hazār.* The ten commandments, عشر کلمات *āshra kalamāt.*

TENABLE, *a.* قابل التصرف *kabilu't tasarruf*, اذيات پذیر *isbāt pazīr.*

TENACIOUS, *a.* سخت گیر *sakhtgīr*, تنگ دست *māsik.*—(covetous) طمعکار *tamtkār.*—(cohesive) ملحق *mulhak.* ملتبس *multasik.*

TENACITY, *n.* عناد *ʿnād*, الدصاق *iltisāk*, تمسک *tamassuk.*

TENANT, *n.* اجاره کرایه دار *kirāyadār*, اجاره دار *ijāradār*, ساکن *rayāyat*, رعیت *sākin.*

TENANT, *vt.* بکرایه گرفتن *ba kirāya-g.*, اجاره دار شدن *ijāradār-sh.*

TEND, *vi., vt.* روی مایل شدن *māyil-sh.*, روي توجه کردن *tarwajja-k.*, داشتن *rūi-d.*, متوجه شدن *mutawajja-sh.*—(contribute towards) امداد کردن *imlād-k.*, دست رس کردن *dast ras-k.*

TENDENCY, *n.* ميل *mayl*, توجه *tarwajjuh*, —(drift) مراد *murād*, مقصد *maksad.*

TENDER, *a.* نازک *nāzūk*, ملایم *mulāyim*, حليم *halīm*, رقيق *rakīk.* Tender hearted, نرم دل *narmdil.* Tender constitution, نازک اندام *nāzūk andām.*

TENDER, *n.* عرض *arz*, تقدیم *takdīm*, حق شرعي *hakki sharaʿi*, تکلیف *taklīf.*

TENDER, *vt.* عرض کردن *arz-k.*, تقدیم *takdīm-s.*, اظهار ساختن *izhār-s*, تکلیف کردن *taklīj-k.*

TENDERLY, *ad.* با نراکت *bā nizākat*, بطور نرمي *bā mulāyamat*, با ملايمت *ba tauri narmī.*

TENDERNESS, *n.* ملايمت *tāzagī*, نرمي *narmī.* Tenderness of age, طعونيت *tafūliyāt*—(of heart) نرم دلي *narmdilī*, رقت قلب *rikkatī kalb.*

TENDON, *n.* عصب *ʿasab* (pl. اعصاب), حبل الذراع *pay.*—(of the arm) حبل العانق *hablu'z zirād.*—(of the neck) *hablu'l ātik.*

TENDRIL, *n.* زيشه انگور *hālik*, حالي *rīshai angūr.*

TENEMENT, *n.* منزل ملتزم *manzili multazim*, خانه مسکن *maskin*, *khāna.*

TENET, *n.* رای *āyīn*, طريقه *tarīka*, رأي *rāya*, فکر *fikr.*

TENOR, *n.* مفهوم *nazmūn*, مضمون *mafhum*, مراد *maʿnī*, مراد *murād*, کیفیت *kayfiyat.*

TENSE, *n.* وقت *sigha*, زمان *zamān*, وقت *wakt.*

TENSE, *a.* محکم *sakht*, سخت *mulham.*

TENSION, *n.* کشش *imtidād*, امداد *kashish.*

TENT, *n.* خيمه *khaima*, خروگاه *khargāh.* A royal tent, خيمه همایون *khaimai humāyūn*, سراپرده *sarāparda.* To pitch a tent, خيمه زدن *khaima-z.*, خيمه میخ کردن *mukhayyam-k.* A tent pole, ستون چوب خيمه *chūbi khaima*, ستون *sutūn.* A tent-pin, میخ *mekh*, وتد *watad.* A tent rope, ريس خيمه *rasanī khaima.*

TENTH, *a.* دهم *dahum*, عاشر *āshir.* A tenth part, از ده يك *az dah yak*, عشر *āshr.*

TENTHLY, *ad.* عاشرا *āshiran*.

TENUITY, *n.* تنکبی *tanukī*, روت *rikkat*, باریکی *bārīkī*.

TENURE, *n.* قرار داد *karār dād*, تصرف *tusarruf*.

TEPID, *a* شیر گرم *shīr garm*, نیم گرم *nīm garm*.

TEREBINTH, *n.* بطم *butm*.

TERM, *n.* 1. (name) نام *nām*, اسم *ism*.

2. (condition, stipulation) شرط *shart*,

عهد *ahd*. 3. (a limited space of time)

مدت *muddat*, مهلت *muhlat*. Law

terms, اصطلاحات *istilāhāti fakhā*.

Astrological terms, منجم *munajjam*.

4. (phrase) اصطلاح *istilāh*, عبارت *ibārat*. 5

(limit) حد *hadd*. To be on good

terms, خوب ابراق شدن *khūb ittifāk-sh*.

TERM, *vt.* نسمیت *nāmīdan*, نامیدن

tasmiyat-k., اسم دادن *ism-d*.

TERMAGANT, *n.* عورت زبان دراز *aurati*

zabān darāz, غوغائی *jaulū*, گهاغهای *ghaughāi*.

TERMINAL, *a.* انقضائی *inkizāi*, سر

انجامی *sar anjāmī*.

TERMINATE, *vt.* (bound) محدود ساختن

mahdūd-s., حد کردن *hadd-k.*—(con-

clude) ختم *tamām-k.*, تمام کردن

ساختن *khatam-s.*—(have an end)

ختم *tamām-sh.*, آخر شدن

ākhir-sh.

TERMINATION, *n.* حد *hadd* (pl. حدود),

(conclusion) انجام *anjām*, آخر *ākhir*,

ختم *tamām*, عاقبت *ākibat*,

ختم *khatam*.

TERMINUS, *n.* انقضا *inkizā*, آخر *ākhir*.

TERMLESS, *a.* بی حد *bī hadd*.

TERRACE, *n.* بام *bām*, پیشگاه *peeshgāh*.

TERRESTRIAL, *a.* ارضی *arzi*, ترابی

turābi, خاکی *khākī*.

TERRIBLE, *a.* مخوف *mukharwif*,

هولناک *haulnāk*, مرهوب *marhūb*,

خطرناک *khatar nāk*, مهیب

muhīb.

TERRIBLENESS, *n.* هولناکی *haulnākī*,

وحشت *wahshat*, هول *haul*, مهابت

mahābat.

TERRIBLY, *ad.* مخوفانه *mukharwifāna*,

هولناکانه *haulnākāna*, بسیار *bisyyār*,

بهابت *nihāyat*.

TERRIFY, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*,

دهشت دادن *takhwīf-k.*, تهدید

dahshat-d., هراسیدن *harāsīdan*,

تهدید کردن *tahdīd-k.*

TERRITORY, *n.* ملک *mulk*, کشور

kishwar, زمین *zamīn*, دیار *diyār*.

TERROR, *n.* ترس *tars*, خوف *kharuf*,

هراس *haul*, بیم *bīm*, آشوب *āshūb*,

بهراس *hirās*, بهیب *nihīb*.

TERSE, *a.* مختصر *mukhtasar*, مجمل

mujmal, خوش *khūsh*.

TERTIAN, *n.* (ague) تب غب *tapi ghap*,

تب دوبت *tapi naubat*.

TEST, *n.* آزمون *āzmāyish*, آزمون *tafhus*,

آزمایش *taftīsh*, امتحان *imtihān*, محک

mihakk, عیار *dyār*, وزن *wazn*. To bring

to the test, آزمودن *āzmūdan*, تجربت

tajribat-s., امتحان کردن *imti-*

hān-k., عیار کردن *dyār-k.*

TESTACEOUS, *a.* صدفی *sadafi*.

TESTAMENT, *n.* وصیت نامه *wasīyat*

nāma, وصیت *wasīk*, وئیق *mīshāk*. To

make a testament, وصیت کردن *wasīyat-*

k., وصیت نامه نوشتن *wasīyat nāma-n.*

The Old Testament, توریت *taurīt*.

The New Testament, انجیل *injīl*.

TESTAMENTARY, *a.* موسوی *musa'*,

وصیت نامه بخشیده *awwasīyat nāmāh*

bakhshīdah, وصیدی *wasīyatī*.

TESTATOR, *n.* موسوی *musa'*, وصی *wasīy*.

TESTATRIX, *n.* موسوی *musīya*.

TESTER, *n.* سَابِجانِ بستر *sāibāni bistar*.

TESTICLE, *n.* خَالِه *khāya*, خُصْمِ *khusya*.

TESTIFY, *vt.* گواهی دادن *gawāhī-d*, اظهار داشتن *shahādat-k.*, *ishār-d*.

TESTIMONIAL, *n.* شهادت نامه *shahādat nāma*, سپارشنامه *sipāriśh nāma*, ورنه *waraki tadrīf*.

TESTIMONY, *n.* گواهی *shahādat*, برهان *burhān*, دلیل *dalīl*.

TETE-A-TETE, *n.* مقابل *mukābil*, روبرو *rūbarū*, سرگوشی *sargūshī*.

TETHER, *n.* پالهدگ *pā-lahang*, پابند *pā band*.

TEXT, *n.* متن *matan*, اصل *asl*, مصدر *masdar*. An exposition of a text, شرح *sharih matan*. A text-book اصل *asl nāma*.

TEXTILE, *a.* بافته *bāfta*, منسوج *mansūj*.

TEXTURE, *n.* نساجت *bāftagī*, بافتگی *naṣājat*, نَمَاش *kunāsh*. Of a thin texture, نازک *bārīk*, نسج *naṣj*.

THAN, *conj.* از *az*, ز *ze*, من *mīn*, عن *ʿn*.

THANK, *vt.* شکر کردن *shukr-k.*, ستایش *sitāyish-k.*, سپاس داشتن *sipās-d*. Thank God, الحمدلله *alhamdu'lillāh*.

THANK, *n.* شکر نعمت *shukri nadmat*, حق شکر گذاری *shukr guzārī*, حق شکر *hakk shināsī*.

THANKFUL, *a.* شکرگذار *shukr guzār*, حق شناس *hakk shinās*.

THANKFULLY, *ad.* با شکر *bā shukr*, حق شناسانه *hakk shanāsāna*.

THANKFULNESS, *n.* شکر گذاری *shukr guzārī*, حق شکر *hakk guzārī*.

THANKLESS, *a.* بی شکر نعمت *bī shukri nidmat*, بی وفا *bī wafā*, حق نا *nā hakk shinās*, بی سپاس *nā sipās*.

THANKLESSNESS, *n.* بی شکر گذاری *bī shukr guzārī*, بی وفایی *bī wafāi*, بی سپاسی *nā sipāsī*.

THANKSGIVING, *n.* ذکر خدا *zikr khudā*, ادای شکر نعمت *adāi shukri nidmat*.

THANK-WORTHY, *n.* واجب الشکر *wājibush shukr*.

THAT, *pr.* آن *ān*, که *ki* That which, آنکه *ānki*, آنچه *ānchi*. For that reason, آنکه *ānki*, برای آن *barāya ān*. To that, تا *tā* که *tā ki*. After that, (when) چون *chūn* That is to say, گویا *gūyā*, یعنی *ya'ni*. In order that, تا *tā*.

THATCH, *n.* کاهبن *kāhbun*, فش *kashsh*.

THATCH, *vt.* با کاهبن پوشیدن *bā kāhbun-p*.

THAW, *vi.* گداختن *gudākhtan*.

THE, *def. art* ال *al*.

THEATRE, *n.* تماشاگاه *tamāshā gāh*, ناکل خانه *nakl khāna*, منظر *manzar*, مظهر *mazhīr*.

THEATRICAL, *a.* منظر منسوب *manzar mansūb*, تماشا گاه پیوند *tamāshā gāh paywand*.

THEE, *pron.* ترا *turā*.

THEFT, *n.* دزدی *duzdī*, سرقت *sark*.

THEIR, *a. pron.* ایشان *ishān*, شان *shān*.

THEISM, *n.* پرستش *ilāhiyat*, پرستیدن *yazdān parastī*.

THEIST, *n.* پرست *yazdān parast*.

THEME, *n.* مصدر *masdar*, منشا *mansha'*, مدار سخن *madārī sakhun*.

THEMSELVES, *pron.* ایشان خود *ishān khud*.

THEN, *ad.* آن وقت *ān waqt*, آن زمان *ān zamān*.—(after that) پس *as ān pas*, بعد از آن *baad azān*.—(for this or that reason) پس *pas*, برای این *barāyi in*, جهت *az ān jihat*.

THENCE, *ad.* از آن وقت *az ān waqt*, از آن سبب *as ān sabab*.

THENCEFORTH, *ad.* از آن وقت *as ān wakt*, از آن پس *as ān pas*.

THEOLOGIAN, *n.* صاحب علم الهی *sāhibi ʿilmi ilāhī*, عارف اهل قلوب *ārifī ahli kalūf*.

THEOLOGY, *n.* علم الهی *ʿilmi ilāhī*, خدا علم *ʿilmi khudā*.

THEOREM, *n.* مسئله مشکل *maslai mushkil*.

THEORETICAL, *a.* خیالی *khīyālī* *kiyāsī* فیاسی *khīyālī*.

THEORETICALLY, *ad.* بوجه خیال *bawajai khīyāl*, از روی فیاس *as rūi kiyās*.

THEORIST, *n.* صاحب قیاس *sāhibi kiyās*.

THEORY, *n.* خیال *khīyāl*, قیاس *kiyās*.

THEOSOPHIST, *n.* عارف *ārif*, صوفی *sufī*.

THEOSOPHY, *n.* تصوف *tasawwuf*.

THERAPEUTIC, *ad.* شفا بخش *shifā bakhsh*.

THERE, *ad.* آنجا *ānjā*, در آنجا *dar ān jā*. Here and there, آنجا آنجا *in jā ānjā*.

Thereabout, در آن حوالی *dar ān ha-wālī*, نزدیک آن *nazdiki ān*, در گرد آن *dar girdi ān*, دور آن *dar ān daur*—(about) تخمیناً *takhmīnan*, غالباً *ghālīban*. Thereafter, از آن پس *az ān pas*, بعد از آن *baād az ān*. Thereat, درای آن *barāyi ān*, آنگاه *āngāh*. Thereby, از آنکه *az barāyi ānki*. Therefore, از آن *banā barīn*, بنا برین *lihāzā*, لهذا.

از آن سبب *as ān sabab*. Therefrom, از آن *dar ān pas*. Therein, در آن *dar ān*, از او *fī dākhl*. Thereof, از آن *az ān*, از آن *az ān*. Thereon, بر آن *bar ān*, به آن *ba ān*. Thereout, از آن *az ān*. Thereto, تا آن *tā ān*, به آن *ba ān*. Thereupon, بر آن *bar ān*, بر این *binā bar in*. Therounder,

از آن *as ān*. Therewith, با آن *bi ān*, مع آن *mat ān*.

THEREWITHAL, *ad.* با وجود آن *ba wajūdi ān*, سواب آن *siwāyi ān*.

THERMOMETER, *n.* میزان حرارت *mizāni harārat*, حرارت سنج *harārat sanj*.

THESE, *pron.* اینها *inān*, اینها *inhā*. These two, این دو *in du*.

THESIS, *n.* مصدر *masdar*, مدشا *mansha'*.

THEY, *pron.* ایشان *ishān*, آنها *ānhā*.

THICK, *a.* (dense) کثیف *kasīf*, هنگفت *hanguft*, غلیظ *ghalīz*.—(not slender) عظیم *ʿazīm*, حسیم *hasīm*.—(muddy) غلیظ *ghalīz*, دردی *dardī*.—(viscous) منجمد *munjamid*, چرب *charb*.—(coagulated) منجمد *munjamid*, افسرده *afsurda*.—(frequent) تنگ *tang*, بسیار بار *bisayār bār*.—(close) منقبض *munkabiz*.—(thick and entangled) درهم *barham*, درهم *darham*. To go through thick and thin, بی باک و پروا رفتن *bi bāk u parwār*.

THICKEN, *vt.* (make dense) کثیف کردن *kasīf-k*, غلیظ کردن *ghalīz-k*.—(become dense) غلیظ شدن *ghalīz-sh*.—(condense) منجمد کردن *munjamid-k*, افسردن *afsurdan*.—(make close) تنگ کردن *tang-k*.—(become condensed) منجمد گشتن *munjamid-g*.

THICKET, *n.* جنگل *jangal*, شجره *shajara*, غابه *ghāba*.

THICKNESS, *n.* گندگی *gandagi*, هنگفتی *hangufti*, غلظت *ghalāzat*.—(closeness) تنگی *tangī*. Thickness or coarseness of cloth, بزم *buzm*.

THIEF, *n.* سارق *sārik*, دزد *duzd*, خارب *khārib*.

THIEVE, *vi.* دزدیدن *duzdīdan*, سرقت کردن *sarkat-k*.

THIEVISH, *a.* خوي درد *duzd khūi*,
بدزدې مابل *ba duzdi māyil*.

THIGH, *n.* ران *rān*.

THIMBLE, *n.* انگشتانه *angushtāna*.

THIN, *a., ad.* (fine, delicate) باريک *bārīk*,
نارک *nāruk*, لطيف *latīf*.—(as paper,
&c.) تنک *tanuk*, رفيق *rakīk*.—(lean)
نهديف *nahif*, لاف *lāghir*.—(not dense)
نا گنده *nā gunda*—(not thick, liquid)
آبدار *ābdār*, باريک *bārīk*.—(not
numerous) فليل *kalīl*, کم عدد *kam*
dad. A thin woman, زن باريک جسم *zani bārīk jism*. Thin paper, کاغذ
kāghazi tanuk, کاغذ رفيق *kāghazi*
rakīk. Thin of hair, تنک موي *tanuk*
mūi.

THIN, *vt.* تنک کردن *tanuk-k.*, رفيق
رک *rakīk-k.*, باريک کردن *bārīk-k.*,
نارک کردن *nāruk-k.*, گداختن *gudākhtan*,
زايب کم کردن *zāib-s.*, کم کردن *kam-k.*,
فليل کردن *kalīl-k.*

THINE, *pron. a.* تو *az āni tu*.

THING, *n.* شي *shē*, (شي *chēz*, (اشيا *pl.* *shē*).

THINK, *vi., vt.* انديشيدن *andīshīdan*,
قياس کردن *pindāshstan*, پندداشتن
kīyās-k., گمان *tafakkur-k.*, تفکر کردن
gumān-b., ظن کردن *zann-k.*,
خيال کردن *khīyāl-k.*

THINKING, *n.* گمان *gumān*, فکر *fīkr*,
ظن *zann*.

THINLY, *ad.* با نراکت *bā nazākat*,
با تنکي *bā tanukī*, رفيقا *rakīkan*,
لافرا *lāghirāna*.

THINNESS, *n.* تنکي *tanukī*, قلمت *killat*,
ريکاکت *rikākat*, باريکي *bārīkī*.

THIRD, *a.* س يک *si yak*, ثلث *sul*.

THIRDLY, *ad.* سيوم *siyum*, ثالثا *sālisan*.

THIRST, *n.* عطش *atash*, نشنگي *tishnagī*,
جودت *jūdat*. Extreme thirst, غلبه
تشنگي *ghalabai tishnagī*, حرارت

harārat. To quench thirst, تشنگي فرو
دفع عطش *tishnagī farū-n.*, نشاندن
کردن *daft ātash-k.*

THIRST, *vi.* تشنگي داشتن *tishnagī-d.*,
عطش داشتن *ātash-d.*

THIRSTINESS, *n.* تشنگي *tishnagī*,
عطش *atash*.

THIRSTY, *n.* تشنه *tishna*, عطشان *ātashān*.
Blood thirsty, خونخوار *khūnkhār*.

THIRTEEN, *a.* سيزده *sīda*.

THIRTEENTH, *a.* سيزدهم *sīz dahum*,
ثالث عشر *sālīs āshr*.

THIRTIETH, *n.* ميم *siyum*, ثلاثون *sīlāsūn*.

THIRTY, *n.* سي *sī*, سولسازن *sulsāzn*.

THIS, *pron.* این *in*. This and that, آن و آن
in u ān. This day, امروز *imrūz*. This
night, امشب *imshab*.

THISTLE, *n.* اشتر خار *ushtar khār*, خس
khās, خسک *khāsak*.

THITHER, *ad.* بسوي آن *ba sūi ān*, آنسو
ānsū.

THONG, *n.* تسم *tasma*, دوال *duwāl*.

THORN, *n.* خار *khār*, خس *khās*, شوک
shauk. Covered with thorns, خاردار
khārdār, خس پوش *khāspūsh*. Bearing
thorns, خار آور *khār āwar*.

THORNY, *a.* خاردار *khārdār*, پر خس *pur*
khās, مشوک *mushawwak*.

THOROUGH, *a.* سراسر *sarāsar*, کامل
kāmil, تمام *tamām*.

THOROUGHFARE, *n.* گذرگاه *guzargāh*,
راه *rāh*, طريق *tarīk*.

THOROUGHLY, *ad.* سراسر *sarāsar*,
بالتمام *bi't tamām*, کاملاً *kāmilān*.

THOSE, *pron* آنها *ānān*, آنان *ānān*. Of those,
از آن جمله *az ān jumla*.

THOU, *pron.* تو *tu*, انت *anta*.

THOUGH, *ad., conj.* گرچه *garchi*, اگرچه
agarchi, هر چند که *harchand ki*.

THOUGHT, *n.* قیاس *kiyās*, تامل *tāmmul*, رای *rāya*, تصور *tasaavwar*, گمان *gumān*, تخیل *takhayyul*. A bad thought, فکر فاسد *fikri fāsid*. A foolish thought, خیال باطل *khiyālī bātīl*.

THOUGHTFUL, *a.* اندیشمند *andīsha nāk*, فکرمند *fikrmand*, دلفگار *dilfigār*, متفکر *mutafakkir*, متأمل *mutāmmil*.

THOUGHTFULLY, *ad.* با اندیش *bā andīsha*, اندیشا *andīsha*, متفکرا *mutafakkirāna*.

THOUGHTFULNESS, *n.* تامل *tāmmul*, تخیل *takhayyul*.

THOUGHTLESS, *a.* بی اندیش *bī andīsha*, بی بصیرت *bī basīrat*, غافل *ghāfil*.

THOUGHTLESSLY, *ad.* بی فکر *bī fikrāna*, غافلانه *ghāfilāna*.

THOUGHTLESSNESS, *n.* غفلت *ghaflat*, بی تاملی *bī tāmmulī*.

THOUSAND, *n.* هزار *hazār*, الف *alf*. Many thousands, چندهزار *chand hazār*. Ten thousand, صد هزار *sad hazār*.

THOUSANDTH, *a.* هزارم *hazārum*, الف *alf*.

THRALDOM, *n.* اسیری *ghulāmī*, بندگی *bandagī*, اسیر *asīr*.

THRALL, *n.* بنده *bandu*, عبد *abd*.

THRASH, *vt.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*, شلاق زدن *shalāk-z.*, چوب زدن *chūb-z.*

THREAD, *n.* رشته *rishta*, ریسمان *rīsmān*, تار *tār*. A gold thread, زر رشته *zar rishta*, بسم *basma*. A single thread, یکتا *yaktā*, سخیل *sahīl*. A thread of silk, ابریشم رشته *rishtai, aḥriṣham*, کناغ *kunāgh*. A cotton thread, رشته *rishtai*, پامبا *pamba*. To spin thread, رستن *rīstan*, غزل کردن *ghazl-k.* Brahminical thread, زار *zunnār*.

THREAD, *vt.* نساجن *silk.s.*, نساجن *nizām-k.* To thread a needle,

رشته در سوراخ *rishta dar sūrākhi sauzan-n.*

THREAT, *n.* تهدید *takhwīf*, تهدید *tahdīd*, سرزنش *sarzanish*, ترهیب *tarhīb*.

THREATEN, *vt.* تهدید کردن *tahdīd-k.*, ترسانیدن *takhwīf-k.*, ترسانیدن *tarsānīdan*.

THREATENING, *a.* ترهیب *tarhīb*, تهدید *takhwīf*, تهدید *tahdīd*. A threatening answer, جواب تهدید آمیز *jarwābi tahdīd āmīz*. Threatening letters, مکتوب تهدید مصحوب *maktūbi tahdīd mas-hūb*. Letters accompanied with demonstrations of affection, مکتوب محبت مصحوب *maktūbi mahabbat mas-hūb*.

THREE, *n.* سه *sih*, ثلاثت *salāsāt*. One of three, یک از سه *az si yak*. To make three, مثلث کردن *musallas-k.* Three-fold, سه چید *sih chand*, سی *sitā* Three score, شصت *shast*, ستون *sittūn*. The space of three days, سه روز *sih ruz*. In threes, ثلاث *sulās*, سه *sih* سه *sih*. Relative to three, ثلاثی *sulāsī*.

THRESHOLD, *n.* آستانه *āstāna*, درگاه *dargāh*, دایره *dargāh*.

THRICE, *a.* سه بار *sihbār*, سه دفعه *sihdafā*.

THRIFT, *n.* کفایت *kifāyat*, نفع *naft*, سود *sūd*.—(frugality) خانه داری *khāna dāri*, کفایت شعاری *kifāyat shuārī*.

THRIFTY, *a.* کم خرج *kamkharch*, بهیژگار *parhīzgār*, خانه دار *khānadār*.

THRILL, *vt.* سوراخ کردن *sūrākh-k.*, تاثیر *tāṣīr*, تاسیر *tāsīr-n.*

THRIVE, *vi.* ترقی یابتن *tarakkī-y.*, بهتیار *bakhtiyār-sh.*, کامیاب شدن *kām-yāb-sh.*

THROAT, *n.* حلق *galū*, حلق *halk*, حلقوم *halkūm*.—(windpipe) نای *nāya*

galū. To cut the throat, گلو بریدن
galū-b, گلو بریدن کردن zubh-k.

THROB, vi. حرکت نمودن, چسبیدن justan,
harakat-n., تپیدن tapīdan.

THRONE, n. تخت takht, مسند masnad,
سرور sarīr, اورنگ aurang — (chair)
کرسی kursī. A royal throne, تخت
مسند سلطان talakhti pādshāh,
masnadi sultān. Sitting on a throne,
مسند نشین masnad nishīn. To mount
the throne, جلوس کردن julūs-k.,
تخت نشستن bar takht-n. To abdi-
cate a throne, تخت خلافت کردن
tarki khilāfat-k. To depose from a
throne, تخت معزول کردن takht maḍ-
zūl-k., از مسند وضع ساختن as masnad
wuzī-s.

THRONG, vi. فراهم آوردن farāham-ā,
جمع شدن jamd-sh.

THRONG, n. جماعت jamā'at, گروه gurūh.

THROUGH, prep., a. (from side to side)
باز sarāsar, طرف بطرف ba taraf ba
taraf. — (by means of) از az, و ba, من
mīn. To pass through, گذشتن guzash-
tan, از عبور ibūr-k. Through me, از
من az mīn. Through which, از چه az
chi. Through the whole year, من سده
mīn sana.

THROUGHOUT, prep. از سر تا پا az sar
tā pā, سراسر sarāsar, همه bahar waja

THROW, vt. انداختن andākh-tan, افکندن
afjandan, رمی کردن ramī-k. To
throw by, بر طرف انداختن bar taraf-a.
To throw away, در انداختن bar-a., در
دادن barbād-d. To throw down,
برهم زدن zer-a — (overturn)
barham-z, سرنگون کردن sarnigūn-k.
To throw one on another, انبار کردن
ambār-k. To throw forward, پیش

انداختن pesh-a. To throw out عقب
گذاشتن ākah-g. To throw up, گذاشتن
guzāsh-tan, دست بردار شدن dast bardār-
sh. To throw into prison, در زندان
dar زندān-n., محبوس کردن mahbūs-k.
To throw lots, اوراق کردن ikrāā-k.
To throw dice, قمار با حلقن kimār-b.
To throw all about, هر طرف
ba har taraf-a.

THROW, n. انداختگی andākh-tagī, رمی
ramī. A throw at dice, قمار بازی
kimār bāzī.

THRUST, vt. زند زدن zadan, نشاندن nishān-
dan, در میان انداختن darmiyān-a.
To thrust one's self in, زور دخل کردن
ba zūr dakh-l-k.

THRUST, n. هجوم hujūm, حمله hamla,
ضرب zarb.

THUMB, n. انگشت انگشت در angushti nar,
انگشت ibhām.

THUMP, n. ضرب zarb, تپانچه tupāncha.

THUMP, n. کوفتن kūftan, ضرب کردن
zarb-k.

THUNDER, vi. رعد کردن raād-k., غریدن
ghurīdan.

THUNDER, n. رعد raād.

THUNDERBOLT, n. صاعقه sā'ka, برق bark.

THUNDER-STROCK, a. حیران hairān,
مدهیم mutadajjib.

THUNNY, n. تنی tanī.

THURSDAY, n. پنجشنبه panjshamba.

THUS, ad. چنانچه chunān, و به
badīn waja, همچو hamchū.

THWART, vt. مزاحمت کردن muzāhimat-k.,
تعرض maukhālafat-n., مخالفت نمودن
tā'arraz-k., اعتراض نمودن ttirāz-n.

THY, pron. ت tu, preceded by fatah.
Thyself, تو خود tu khud.

THYME, n. ابار ipār.

TIARA, n. تاج tāj, تاج dahlīm.

TICK, *n.* دن *dayn*, وام *wām*.—(a little insect) نارد *nārad*.

TICKET, *n.* دستک *dastak*, ورقه *waraka*, نشان *nishāna*.

TICKLE, *vt.* دغدغه کردن *daghdagha-k.*, بچشمال نواختن *ba changāl-n.* To tickle the fancy, دلونز کردن *dilāwīz-k.*

TIDE, *n.* مد *madd*, جریان *jarīyān*. Ebb tide, جزر *jazr*. Flood tide, مد *madd*.

TIDINGS, *n. pl.* خبر *khavar* (*pl.* اخبار), حدیث *hadīs*. Joyful tidings, مزه *muzhda*, بشارت *bashārat*.

TIE, *vt.* بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*, ربط ساختن *rabt-s.*, فید کردن *kaid-k.*—(restrain) باز داشتن *bāz-d.*, منع کردن *manē-k.*

TIE, *n.* عقد *dkd* (*pl.* عقود), گره *giriḥ*, بند *band*, علاقه *ālaka*—(bond) عهد *dhd*, سر بستن *sar basta*.

TIER, *n.* طبقه *tabaka*, صف *saff*, نظام *nizām*.

TIGER, *n.* پلنگ *pilang*, ببر *babar*.

TIGHT, *a.* تنگ *tang*, چست *chust*, اسدوار *ustuwār*, سخت *sakht*.

TIGHTEN, *vt.* تنگ کردن *tang-k.*, مستحکم کردن *mustahkum-k.*, استوار کردن *ustuwār-k.*

TIGHTLY, *ad.* بطنگی *ba tangī*, بطریق *ba tarīqi* استوار.

TIGHTNESS, *n.* تنگی *ustuwārī*, استوار *ustuwārī*, تنگی *tangī*, مضبوطی *mazbūti*.

TIGRESS, *n.* پلنگ ماده *pilang māda*, ببر ماده *babar māda*.

TILE, *n.* سفال *sifāl*, قرمید *karmīd*.

TILE, *vt.* قرمید کردن *sifāl-n.*, سفال نهادن *mukarmad-k.*

TILER, *n.* سفالگر *sifālgar*, قرمید *mukarmid*.

TILL, *prep.* تا *tā*, تاکی *tāki*, حتی *hatta*, الی *ila'*. Till when, تا کی *tā kī*. Till this time, تا این وقت *tā in waqt*. Till

this day, تا امروز *tā imrūz*. Till the end of time, الی آخر زمان *ila' akhari zamān*.

TILL, *vt.* زراعت کردن *zarādt-k.*, کاشتن *kāshṭan*, کشتکاری کردن *kishtkāri-k.*, کشتن *kishtan*.

TILLAGE, *n.* زراعت *zirādt*, کشتکاری *kishtkāri*, فلاحت *falāhat*.

TILLER, *n.* راع *zārī*, کشتکار *kishtkāri*.

TILT, *n.* (tournament) رماح بازی *rimāh bāzi*, (cover of a boat, &c.) ضرب اسنان *zarbi asnān*.—(a leaning on one side) میل *mail*.

TIMBER, *n.* چوب *chūb*, خشب *khashab*. A timber-merchant, خشاب *khashshāb*, حطاب *hattāb*. A piece of timber, چوب پاره *chūb pāra*.

TIMBREL, *n.* طبل *tabl*.

TIME, *n.* زمان (اوقات *pl.*) *wakt*, فصل *zamān* (*pl.* ازمه *hangām*), روزگار *roz* *mausam*.—(days) موسم *mausam*.—(present) حال *wakti hāl*, زمان *zamāni hāl*.—(past) وقت گذشت *wakti guzashta*, ماضی *zamāni māzī*. In former times, سلف *dar ayyāmi salaf*. Harvest time, درو *mausimi darv*. In good time, بر وقت و زمان *bar waqt u zamān*. From time to time, گاه گاه *gāh gāh*. In time of necessity, حاجت *dar wahti hājat*. Out of time, بی وقت *bi hangām*. A long time, زمان طول *zamāni tūl*. A short time, زمان قلیل *zamāni kalīl*. At all times, هر زمان *har zamān*. At the time when, وقتی که *waktiki*. The revolutions of time, دور زمان *dauri zamān*. A length of time, دیری *derī*

Life time, عمر، حیات *hīni hayāt*.
Amr. An appointed time, وقت مقرر *wakti mukarrar*. A convenient time, وقت مناسب *fursat mahall*. Time serving, زمانه ساز *zamāna sāz*. Time keeper, وقت دهن *wakt dēn*. Time table, لوح وقت *lauhi wakt*.
TIME, *vt*. یافتن محل *muhall-y.*, زمان *zamān-g*.
TIMELY, *a ad*. با محل *bar wakt*, وقت *bā mahall*.
TIMID, *a*. بزدل *buzdil*, ترسان *tarsān*, ساهمگین *sahamgīn*, هراسان *hirāsān*.
TIMIDITY, *n* خوف *khauf*, هراس *hirās*, بیم *bīm*, ترس *tars*, باک *bāk*.
TIMIDLY, *ad*. با خوب *bā khauf*, با هراس *bā hirās*.
TIN, *n*. فلز *kalāī*, رصاص *rasās*. *Tin-man*, سفیدگر *sufedgar*. *Tin-mine*, معدن فلز *maḍḍani kalāī*.
TIN, *vt*. نرصدیس کردن *kalāī-k.*, نرصدیس کردن *tarsīs-k.*
TINNED, *a*. مرصع *kalāī dār*, مرصع *murassas*.
TINCTURE, *n*. رنگ *rang*, گون *gūn*, خلاصه *jaubar*, کمی *kīmīyā*, *khulāsa*.
TINCTURE, *vt*. رنگ دادن *rang-d.*, صبغ کردن *sibagh-k.*
TINDER, *n*. سوختن *sūkhita*. A tinder-box, سوختن دان *sūkhita dān*.
TINGLE, *vi*. طپان ماسختن *tantana-s.*, زمزمه ساختن *zamzama-s.*
TINSEL, *n*. آرایش *zari nākis*, آرایش *ārāyish*.
TINSEL, *vt*. با روئی صورتها اندودن *bā raunaki sūrat numā-a.*, آراستن *ārāstan*.
TINT, *n*. رنگ *rang*, گون *gūn*, صبغ *salbh*.

TINY, *a*. کوچک *khūrd*, خرد *kalīl*, *kūchak*.
TIP, *n*. سر *sur*, نوک *nauk*, بن *bun*. The tip of the finger, سر انگشت *suri angusht*. The tip of the tongue, نوک *nauki zubān*.
TIP, *vt*. سر *bar nauk-n*, در نوک نهادن *sur-k.* To tip the wink, چشم *chushm-z*.
TIPPLE, *vt*. باده پرستى کردن *bāda parastī-k.*
TIPPLE, *n*. نوش *sharāb*, شراب *nūsh*.
TIPSY, *a*. مست *must*, ماحور *makhmūr*.
TIPTOE, *n* سر انگشت *sari pā*, سر *sari angusht*.
TIRE, *n*. صفت *silsila*, مسلسل *saff.*— (head dress) کلاه *kalla pūsh*, تاج *tāj*.
TIRE, *vt*. آردن *mānda-k.*, ماده کردن *āzurdan*, خسته کردن *khasta-k.*
TIRESOME, *a*. نعره *āzār āsā*, آزار *nifrat angīz*, سر *pur dardi sar*.
TIRESOMENESS, *n*. رنج *ranj*, رسائی *rasānī*, عذاب داری *āzāb-dārī*.
TIREWOMAN, *n*. مشاطه *mashshātah*.
TISSUE, *n*. زر بخت *zar baft*, زر دوزی *zardūzī*.
TISSUE, *vt*. زر بختی کردن *zar baftī-k.*, زر دوزی کردن *zar dūzī-k.*
TIT, *n*. اسپه *aspcha*.
TITBIT, *n*. قطعه *pāra*, پاره *kitā*.
TITHE, *n*. یک ده *dih yak*, عشیر *āshīr*. Legal tithes, اعشار شرعیت *āshāra sharīyat*. To collect tithes, عشیر کردن *taāshīr-k.*
TITILLATE, *vt*. دغدغه ساختن *dughdagha-s.*
TITILLATION, *n*. دغدغه *daghdagha*.
TITLE, *n*. لقب *khitāb*, خطاب *lakab*, وصف *wasf*. A title-page of a book, عنوان *sar navīsh*, سرنوشت *īnwān*. — (claim of right) دعوی *dadwa*, حق

- hakke*, اقتضا *iktizā*. Title-deed, قبالة *kabūla*, دسآویز *dastāwīz*.
- TITLE, *vt.* لقب *khitāb-d.*, خطاب دادن *lakab-d.* To title a book, نعتین دادن *tānīn-s.*
- TITTER, *vi.* کاه کاه-ک., فیهقه کردن *kah kah-k.*, خندیدن *khanīdān*.
- TITLE, *n.* نقطه *nukta*, پارچه *pārcha*.
- TITULAR, *a.* لکابی *lakabī*, خطابی *khitābī*.
- TO, *prep.* تا *ba*, را *rā*. In order to, تا که *tāki*.—(as far as) تا *tā*, الی *ilā*—(until) تا *tā*. To the end of time, تا آخر زمان *tā ākhir zumān*. To no purpose, بی‌بوده *bīhūda*, بی معنی *bī madnī*. To-day, امروز *īm-rūz*. To-night, امشب *īmshab*. To-morrow, فردا *fardā*. Face to face, روبرو *rū ba rū*.
- TOAD, *n.* غوک *ghuki* زهردار *zihrdār*. زهردار *wazagi zihrdār*.
- TOAST, *vt.* برستن *biryān-k.*, بران کردن *burushtan*.—(drink one's health) نوش سلامتی خواستن *nūsh bād-k.*, باک کردن *salāmātī-kh.*
- TOAST, *n.* برشته نان *nāni burushta*.—سلامتی (health to a friend, &c.) *salāmātī*, دوستکام *dustakām*.
- TOBACCO, *n.* تنباکو *tambākū*, دخان *dukhān* (pl. ادخین).
- TOBACCONIST, *n.* تنباکو فروش *tambākū farūsh*.
- TOE, *n.* انگشت پا *angushti pā*. The toe of a boot, نوک *nauk*.
- TOGETHER, *ad.* باهم *bāham*, همراه *hamrah*, شامل *shāmil*, مع *mat*, جمیعاً *jamiān*. To assemble together, فراهم آمدن *farāham-ā*. To collect together, فراهم آوردن *farāham-ā*. To join together, باهم پیوستن *bāham-p*. Together with, با *bā* مع *mat*.
- TOIL, *n.* محنت *mahnat*, کوشش *kūshish*, رنج *ranj*, جهد *jehad*.
- TOIL, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*.
- TOIL, *vt.* محنت کشیدن *mīhnat-k.*, رنج *ranj-k.*, کشیدن *ranj-k.*
- TOILET, *n.* لباس *libās*, زینت *zīnat*, آرایش *ārāyish*.
- TOILSOME, *a.* محنت طلب *mahnat talab*, در زحمت *pur zahmat*.
- TOILSOMENESS, *n.* محنت طلبی *mahnat talabī*, زحمت *zihmat*, رنج *ranj*.
- TOKEN, *n.* اشاره *ishāra*, نشان *nihān*, علامت *ālamat*, یادگار *yādgār*.
- TOLERABLE, *a.* قابل تحمل *kābili tahammul*, برداشتمند *bardāshtanī*.
- TOLERABLENESS, *n.* احتمال *ihtimāl*, تحمل پذیری *tahammul pazīrī*.
- TOLERABLY, *a.* قابل تحمل *kābili tahammul*, متعادل *muta'dil*.
- TOLERANCE, *n.* تحمل *tahammul*, صبر *sabr*, برداشت *bardāsht*.
- TOLERATE, *vt.* جانز داشتن *jāiz-d.*, روا داشتن *rawā-d.*, اجازت دادن *ijāzat-d.*, تحمل کردن *tahammul-k.*
- TOLERATION, *n.* اجازت *ijāzat*, حلم *hilm*, تحمل *sabr*, صبر *tahammul*.
- TOLL, *n.* موصول *mahsūl*, راهداری *rāh-dārī*, باج *bāj*, خراج *khirāj*, Toll-gatherer, تحصیلدار *tahsīldār*, باج گیر *bājgīr*. To pay toll, خراج دادن *bājgīr*. To collect tolls, باج تحصیل *khirāj-d.* To toll a bell, جرس کردن *bāj tahsīl-k.* To toll a bell, جرس نواختن *jaras-n.*
- TOMB, *n.* گور *gūr*, قبر *kabr*, تربت *turbat*, مزار *mazār*, سنگ مزار *mazāri sang*.
- TOMB, *vt.* در قبر نهادن *dar kabr-n.*, دفن نمودن *dafn-n.*

TOMBLESS, *a.* بى کبر *bī kabr*.

TOME, *n.* جلد *jild*, دفتر *daftar*.

TONE, *n.* صدا *sidā*, آواز *āwāz*, نوا *navā*, آهنگ *āhang*, نغمه *naghma*.

TONGS, *n., pl.* دست پناه *dast panāh*, کلبتان *kalbutāni*.

TONGUE, *n.* زبان *zabān*, لسان *lisān*. To hold the tongue, حاشوش شدن *khāmūsh-sh.*, سکوت نمودن *sukūt-n.* The tongue of a balance, میزان لسان *lisāni mīzān*, زبان ترازو *zabāni tarāzū*. - (speech) گفتار *guftār*, فصاحت *fasāhat*.

TONIC, *n.* دواى مقوي *darwāi mukawwī*.

TOO, *ad.* بى اندازه *nez*, هم *ham*. Too much, زياد *zāyad*, بسيار *bisyar*.

TOOL, *n.* آلات *ālat*, ادات *adāt*, ابزار *auzār*.

TOOTH, *n.* دندان *dandān*, سن *sinn*. A canine-tooth, دندان سگ *dandāni sag*, ناب *nāb*. A back tooth (grinder) دندان آسیا *dandāni āsyā*. The stupor of the teeth, کندی دندان *kundi i dandān*. To draw teeth, دندان بر کردن *dandān bur-k*. The tooth of a saw, comb, &c., دندان *dandāna*. To gnaw with the teeth, دندانیدن *dandānidan*. To cast in the teeth, سر زدن کردن *surzanish-k*. To sharpen the teeth, دندان را تیز کردن *dandānrā tez-k*. Tooth-ache, وجع الاسنان *wajūl asnān*, درد دندان *dardi dandān*. Tooth-brush, مسواک *miswāk*. Tooth-pick, خلال *khilāl*, دندان فرزند *dandān fariz*. Tooth-powder, دندان گرد *gardaki dandān*, دندان مال *dandān māl*.

TOOTH, *vt.* دندان را آراستن *bā dandāna-ā*.

TOOTHsome, *a.* صاحب لذت و ذوق *lazīz*, لذیذ *lazīz*, *sāhibi lazzat u zauk*.

TOP, *n.* سر *sar*, رأس *rās*, فوق *fauk*, بالا *bālā*, قله *kulla*. The top or best of any

thing, سرات *surūt*. From top to bottom, از سر تا پا *az sar tā pā*, سراسر *sarāsar*.—(a cover), سر پوش *sar pūsh*. The top of a tower, شرف *shurfat*. A boy's top, فر فر *far far*.

TOP, *vt.* افراز گشتن *afraz-g.*, رونیع بودن *rafid-b.*, سر پوش کردن *surpūsh-k*. Top-full, لبالب *labālab*. Top-heavy, سر گران *girān sar*. Top-most, بزرگوار *barturīn*, اعلى *āla*.

TOPAZ, *n.* زبرجد *zabarjad*.

TOPICAL, *a.* محلى *mahallī*.—(peculiar) مخصوص *mukhsūs*, خاص *khāss*.

TOPIC, *n.* باب *bāb*, مطلب *matlab*, معنی *madnī*.

TOPOGRAPHY, *n.* تخطيط البلاد *takhtitu'l balād*, بیان محل *bayāni mahall*.

TOPSY-TURVY, *ad.* نه بالا *tih bālā*, زبر *zār* *zabar*, سر بگوش *sar nigūn*.

TORCH, *n.* مشعل *marshāl*, مشعل *marshāla*, فلیت *jalīta*. A torch-bearer, مشعلچی *marshālchī*, فلیت بردار *jalīta bardār*.

TORMENT, *n.* عذاب *āzāb*, آزار *āzār*, بلا *balā*, جفا *jafā*.

TORMENT, *vt.* تعذيب کردن *ta'āzib-k.*, آزار رسانیدن *āzār-r.*, آزار دادن *āzār-d.*, درد دادن *dard-d.*, جفا کردن *jafā-k.*

TORMENTER, *n.* آزار رسان *āzār rasān*, جفاکار *jafākār*.

TORNADO, *n.* باد شديد *bādi shadīd*, طوفان *tufān*.

TORPEDO, *n.* رعاد *riād*, رعاد *riāda*.

TORPID, *a.* بی حرکت *bī harakat*, بی حاش *bī jumbish*, کاهل *kāhil*.

TORPIDNESS, *n.* کاهلی *kāhili*, بی حاش *bī hissī*.

TORRENT, *n.* سيل *sayl*, سيلاب *saylāb*, روان *rawān*, جاری *jaryān*.

TORRID, *a.* سوزان *sūzān*, محروق *mahrūk*,

- حار *luār*. The torrid zone, منطقه *munṭakai mah-rūka*.
 TORSION, *n.* پیچ *pīch*, تاب *tāb*.
 TORTOISE, *n.* پشته *sang pusht*, کشف *kashf*.
 TORTURE, *n.* شکنجه *shikanja*, عذاب *dzāb*, عقوبت *dkūbat*, سیاست *siyāsāt*.
 TORTURE, *vt.* در شکنجه کشیدن *dar shikanja-k.*, تعذیب کردن *taḍzīb-k.*, سیاست کردن *siyāsāt-k.*
 TOSS, *vt.* انداختن *andākhtan*, رمی کردن *ramī-k.*, مضطرب شدن *muztarīb-sh.*, باختن *bākhtan*.
 TOSS, *n.* اندازی *andāzi*, رمی *ramī*, بازی *bāzi*.
 TOTAL, *a* تمام *tamām*, کلی *kullī*, جمع *jamʿ*.
 TOTAL, *n* جمله *jumla*, تمامی *tamāmī*.
 TOTALLY, *ad.* تماماً *fi'l-jumla*, تماماً *tamāman*, سرانجام *bi'l-jumla*, سرانجام *sarāsar*.
 TOTTER, *vi* تزلزل کردن *tazalzul-k.*, خندیدن *jumbīdan*.
 TOUCH, *vt.* لمس کردن *lams-k.*, محاسنت *mumāsāt-k.*, تماس کردن *tams-k.*, To touch one another, لمس یکدیگر را *lams yak digar rā lams-k.*—(affect the heart) خاطر *dilāwīz-k.*, (to be in a state of junction) موصول بودن *mosūl-b.*, مقرر شدن *makrūn-sh.* To touch up, تعمیر کردن *marammat-k.*, نرل کردن *taḍmīr-s.* To touch at, نذر کردن *nazl-k.* To touch upon, ذکر کردن *zikri sabuk-k.*
 TOUCH, *n.* (contact), تماس *mumās*, لمس *lams*, لاسوک *lasūk*.—(sense of feeling) قوت لامسه *kuwati lāmisa*.
 TOUCHING, *a.* غم آور *gham āwar*, دلگیر *dilgīr*, مؤثر *muassir*.—(in respect of)
- در باب *dar bāb*, نسبت *nisbatan*,
 TOUCH-STONE, *n.* سنگ عیار *sangi iyyār*, محک *mihakk*.
 TOUCHY, *a.* آتش مزاج *ātish mizāj*.
 TOUGH, *a.* (not brittle) ناشی *nā hashīm*, نا منکسر *nā munkasir*.—(stiff) نا قابل *nā zābil*.
 TOUGHNESS, *n.* نا منکسری *nā munkasirī*, نا قابل *nā zābilī*, چربی *charabī*.
 TOUR, *n.* سفر *sayr*, گردش *gardish*, سفر *safar*.
 TOURIST, *n.* سیاح *sayyāh*, طواف *tarwāf*.
 TOURNAMENT, *n.* جرید بازی *jarīd bāzi*, رامک بازی *ramāk bāzi*.
 TOWARD, *prep., ad.* سوی *sūi*, بجانب *ba jānib*, قریب *karīb*.
 TOWEL, *n.* دستمال *dast māl*, رومال *rūmāl*.
 TOWER, *n* منار *minār*, برج *burj*.
 TOWER, *vi.* بلند پروازی کردن *buland parwāzī-k.*, بالا رفتن *bālā-r.*.
 TOWN, *n* شهر *shahr*, قصه *kasabah*, بلد *balad*. The town-hall, محکمه *mahkamat*. Town-talk, بلد گفتگوی *guftagui balad*.
 TOWNSMAN, *n.* ساکن شهر *shahrī*, شهری *sākini shahr*.
 TOXICOLOGY, *n.* علم زهر شناسی *ilmi zahr shanāsi*.
 TOY, *n* بازیچه *bāzīcha*, لعبت *ladbat*, خرد *khurd murd*.—(humour) بذله *bazla*, لعبت لطیفه *latifa*.—(amorous dalliance) دوکان بازی *ladbat bāzi*. A toy-shop, فروشگاه بازیچه *dukāni bāzīcha farūsh*.
 TOY, *vi.* لعبت بازی کردن *ladbat bāzi-k.*, نوازش *ishk bāzi-k.*, نوازش *nawāzish-k.*
 TRACE, *n.* نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, اثر *asar*, سراغ *surāgh*.
 TRACE, *vt.* (on paper) نشان ساختن

nishān-s., رسم کردن *rasm-k* —(follow)
 در پی رفتن *dur paya-r*.
TRACK, *vt.* سراع کردن, *paya-r*,
surāgh-k.
TRACK, *n.* سراع *rāh*, طریق *tarīk*,
surāgh, قدم *kadam*.
TRACKLESS, *a.* بی اثر *bī nishān*,
bī asar.
TRACT, *n.* ناحیه *nāhiyat*, بقیعت *bukīāt*.
 —(treatise) رساله *risāla*.
TRACTABLE, *a.* دست آموز *dast āmūz*,
 فرمان بردار *farmān bardār*, رام *rām*,
 ملایم *mulāyīm*.
TRACTABLENESS, *n.* فرمان برداری
farmān bardārī, دست آموزی *dast*
āmūzī.
TRACTABLY, *ad.* اطاعت با *bā itāāt*,
 ملایمت با *bā mulāyamat*.
TRADE, *n.* تجارت *tijārat*, داد و ستد *dād u*
sitad, کاروبار *kārūbār*, بازرگانی *bāzargānī*,
 سوداگری *saudāgarī*. —(employment)
 پیشه *pesha*, کسب *kasb*, حرفت *hīrfat*.
 To follow a trade, کردن کسب *kasb-k*,
 پیشه کردن *pesha-k*.
TRADE, *vi., vt.* تجارت کردن *tijārat-k.*,
 داد و ستد *saudāgarī-k.*, سوداگری کردن
dād u sitad-k., خرید و فروخت
kharīd u farūkht-k.
TRADER, *n.* سوداگر *saudāgar*, ناچر *tājir*,
 بازرگان *bāzargān*.
TRADESMAN, *n.* پیشه ور *pīsha war*, اهل
 کار *ahli hīrfat*, صانع *sānī*, کارگر
kārīgar.
TRADITION, *n.* خبر *rivāyat*, روایت
khābar, نقل *nakl*, حدیث *hadīs*.
TRADITIONAL, *a.* حدیثی *hadīthī*,
 روایتی *rivāyatī*.
TRA DUCE, *vt.* تهمت نهادن *tuhmat-n.*,
 بدنامی دادن *bad-namī dādan*, طعن زدن
tan-z-z.

نام کشیدن *iftarā-k.*, افترا کردن *nām-k.*
TRAFFIC, *vi.* تجارت کردن *tijārat-k.*,
 داد و ستد کردن *dād u sitad-k*.
TRAFFIC, *n.* اموال *amwāl*, اجناس *ajnās*,
 آمد و شد *āmad u shud*, متاع
matūd, بیع و شرا *baī u shirā*.
TRAGACANTH, *n.* (gum) کتیره *katīra*,
 صمغ *samagh*.
TRAGEDY, *n.* مریدیه *marsīya*, تعزیه *tadzīya*,
TRAGICAL, *a.* غمگین *ghamgīn*, دلگیر
dilgīr, پر آفت *pur āfat*.
TRAIL, *vt.* کشیدن *kashīdan*, دبل
 ساختن *zayl-s*.
TRAIL, *n.* نشان *nishān*, سراع *surāgh*.
TRAIN, *vt.* تربیت *tarbiyat*, پروردن
parwardan, تعلیم کردن *tadlīm-k.*,
TRAIN, *n.* 1. (series), قطار *kitār*, سلسله
silasila 2. (followers) پیروی *payarawī*,
 حشم *hushn*. Railway train, کالسکه
kāliska rāhi āhan.
TRAINING, *n.* تربیت *tarbiyat*, تعلیم
tadlīm.
TRAITOR, *n.* خائن *khāin*, غدار *ghaddār*,
 حرام زاده *harām zāda*.
TRAITOROUS, *a.* خائن *khāin*, غدار
ghaddār.
TRAMPLE, *vt.* پامال کردن *pāyamāl-k.*,
 پا خوست ساختن *pākhūst-s*.
TRANCE, *n.* بی خودی *bī khūdī*, غشیت
ghushyat.
TRANQUIL, *a.* با راحت *bā rāhat*,
 آسوده *āsūda*.
TRANQUILLITY, *n.* آسایش *āsāyish*,
 اطمینان *ilmīnān*, آرامش *ārāmish*,
 راحت *rāhat*, آسودگی *āsūdagi*.
TRANSACT, *vt.* معامله کردن *muāmala-k.*,
 پرداختن *sar ba rāhi-k.*, سر براهی کردن
pardākhtan, جاری کردن *jārī-k.*, کار
 کردن *kār-k.*, ساختن *sākhtan*.

TRANSACTION, *n.* معامله *mudmala*, امر *amr*, کار *kār*, عمل *amal*, اجرا *ijrā*.

TRANSCEND, *vt.* گذشتن *guzashtan*, دست بردن *ghālib-sh*, غالب شدن *dast-b.*, دست داشتن *fazilat-y.*

TRANSCENDENCE, *n.* سبقت *sil'kat*, فضیلت *ziyādātī*, افزونی *afzūnī*, دست برد *fazilat*, دست برد *dast burī*.

TRANSCENDENT, *a.* متقدم *ajzal*, اصل *mutakaddim*, غالب *ghālib*.

TRANSCRIBE, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, نسخ کردن *naskh-k.*

TRANSCRIPT, *n.* نقل *nakl*, نسخه *nuskha*.

TRANSFER, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, از جای دیگر بردن *az jāi ba jāi diğar-b.*, انتقال کردن *intikāl-k.*

TRANSFER, *n.* نقل *nakl*, تعویل *tahwīl*.

TRANSFORM, *vt.* تبدیل صورت کردن *tabdili sūrat-k.*, ظاهر ساختن *taghyyur zāhir-s*.

TRANSFORMATION, *n.* تبدیل صورت *tabdili sūrat*, تعویل *taghyyuri shikl*.

TRANSFUSE, *vt.* حواله *nakl-k.* نقل کردن *harwāla-k.*

TRANSFUSION, *n.* نقل پذیر *nakl pazīr*.

TRANSGRESS, *vt.* از حد بیرون رفتن *az hadd berūn-r*, از حد گذشتن *hadd-g.*, تعدی کردن *tajāwuz-n.*, تجاوز نمودن *taādī-k.*, خطا کردن *khatā-k.*

TRANSGRESSION, *n.* تجاوز *tajāwuz*, خطا *khatā*, تعدی *taādī*, سهو *sahw*.

TRANSGRESSOR, *n.* باغی *fāsik*, فاسق *bāghī*, عاصی *āṣī*, گناهگار *gunāhgār*.

TRANSIENT, *a.* نا پایدار *fānī*, فانی *nā pāyadār*.

TRANSIENTLY, *ad.* "سرعة" *sur'atan*, شتابان *shitābāna*.

TRANSIENTNESS, *n.* نا پایداری *nā pāyadārī*, حالی *hālī jūnī*.

TRANSITION, *n.* گذار *guzār*, عبور *dl'ūr*.

TRANSITIVE, *a.* قابل گذشتن *kābili guzashtan* — (verb) متعدی فعل *fidli mutaādī*.

TRANSITORY, *a.* نا پایدار *fānī*, فانی *nā pāyadār*.

TRANSLATE, *vt.* ترجمه کردن *tarjuma-k.*, معنی کردن *maānī-k.*, نقل کردن *nakl-k.*

TRANSLATION, *n.* ترجمه *tarjuma*, معنی *maānī*.

TRANSLATOR, *n.* ترجمان *tarjumān*, مترجم *mutarjim*.

TRANSLITERATE, *vt.* تبدیل حروف کردن *tabdili hurūf-k.*

TRANSMIGRATE, *vi.* نقل مکان کردن *nakli makān-k.*, انتقال کردن *intikāl-k.*

TRANSMIGRATION, *n.* نقل مکان *nakli makān*, انتقال *intikāl*. — (of the soul) *al tanāsukh*.

TRANSMISSION, *n.* تعبیر *irsāl*, ارسال *tadbīr*.

TRANSMISSIVE, *a.* ابعادی *mursal*, مرسول *infāzī*.

TRANSMIT, *vt.* ارسال کردن *irsāl-k.*, روان کردن *rawāna-k.*, فرستادن *firistādan*.

TRANSMUTABLE, *a.* ممکن ابدال *mum-kini ibdāl*, تبدیل پذیر *tabdīl pazīr*.

TRANSMUTATION, *n.* تبدیل *tabdīl*, تعویل *tahwīl*. — (of metals) *kīmyā u sīmiyā-k.*

TRANSMUTE, *vt.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*, تعویل کردن *tahwīl-k.* To transmute metals, *kīmyā u sīmiyā* ساختن *u sīmiyā-s.*

TRANSPARENCY, *n.* شفافیت *shaffāfat*, نور گذرانی *nūr guzārānī*, صفا *safā*.

TRANSPARENT, *a.* شفاف *shaffāf*, صاف *sāf*, آشکار *wāzih*, واضح *āshkār*.

TRANSPIRE, *vt.* آشکاره گشتن *āshkāra-g.*, وارد شدن *wārid-sh.*, واقع شدن *wāqī-sh.*

TRANSPLANT, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*,
انتقال *intikāl-k.*, باز آجستن *bāz ājistan.*

TRANSPLANTATION, *n.* انتقال *intikāl*,
تبدیل *tabdīlī ghars.*

TRANSPORT, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, از جا بردن *az jā ba jā-b* — (ravish) مسرور کردن *musrūr-k.*, دلدلشاد ساختن *dilshād-k.* — (a prisoner) منقعی کردن *manfī-k.*, راندن *rāndan.*

TRANSPORT, *n.* دلخوشی *dil khushi*, مطرود (prisoner) شادی *shādī* — *mut-rūl*, منعی *manfī*.

TRANSPORTATION, *n.* انتقال *nakl*, اخراج *intikāl az jā ba jā*, نفی *ikhrāj*, نفعی *nafī*.

TRANSPORTING, *a.* دارا *dilāwīz*, دلرو *dilrūbā*

TRANSPOSE, *vt.* تبدیل ساختن *tabdīl-k.*, تاخیر کردن *takdīm u tākhīr-k.*

TRANSPPOSITION, *n.* تبدیل *tabdīl*, انقلاب *inkilāb*, تحریف *tahrīf*.

TRANSVERSE *a.* معترض *mu'tariz*, مقلوب *muqlūb*.

TRANSVERSELY, *ad.* از گوشه *gūsha* به گوشه *gūsha*, معترضاً *mu'tarizan.*

TRAP, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*.

TRAP, *vt.* دام گرفتن *dar dām-g.*, کمند انداختن *kamand-u.*

TRAPEZIUM, *n.* منحنی *munharaf*.

TRAPPINGS, *n.* زینت *rikht*, جلال *jalāl*.

TRASH, *n.* خرد مورد *khurd murd*, خارش *khār u khāshāk*.

TRAVAIL, *vi.* درد و زحمت کشیدن *dardi wazt haml-k.*, ولادت کردن *wilā-dat-k.*, زاییدن *zāidan.*

TRAVAIL, *n.* درد و زحمت *dardi wazt haml*, محنت *malnat*.

TRAVEL, *vi.*, *vt.* سیاحت کردن *siyāhat-k.*, سیر کردن *sayar-k.*

sayri mulk-k., تسفر کردن *tasaffur-k.*
To travel on foot, پیاده رفتن *payāda-r.*

To travel on horseback, سوار رفتن *sawīr-r.*

To travel fast, نیز رفتن *tez-r.*

To travel slow, آهسته رفتن *āhista-r.*

To travel in company, همراه *hamrāh musāfurat-k.*

TRAVEL, *n.* سفر *safar*, سیاحت *siyāhat*, ره گذاری *rah guzārī*.

TRAVELLER, *n.* مسافر *musāfir*, سیاح *sayyāh*, راهبان *rāhbān*, ابن سبیل *ibnī sabīl*.

TRAVERSE, *a.* گوشه *gūsha* به گوشه *gūsha*, چپ و راست *chap u rāst*, متقاطع *mutakāff*.

TRAVERSE, *vt.* طعنه کردن *taya-k.*, نوردیدن *nawardīdan*, عبور کردن *ābūr-k.* —

(oppose) مخالفت کردن *mukhālafat-k.*, نظر کردن *manī-k.* — (survey) جمع کردن *nazar-k.* — (wander over) پوئیدن *poīdan.*

TRAY, *n.* طبق *khān*, طبق *tabak*.

TREACHEROUS, *a.* خائن *khāin*, غدار *ghaddār*, بی ایمان *bī īmān*.

TREACHEROUSLY, *ad.* با خیانت *khiyānat*, غدارانه *ghaddārāna*.

TREACHERY, *n.* خیانت *khiyānat*, غدر *ghadr*, بی وفایی *bī wafāi*, دغا *daghā*.

TREACLE, *n.* نرداق *tiryīk*, تریاق *tiryīk*.

TREAD, *n.* قدم *gām*, گام *kadam*.

TREAD, *vi.*, *vt.* پاهای *pā-n.* بر زمین *zamin* نهادن *kadam-n.*

To tread under foot, پاهای *pā-n.* زیر پا نهادن *zari pā-n.*

To tread firmly, پایداری کردن *pāyadārī-k.*

TREADLE, *n.* پا چال *pā chāl*.

TREASON, *n.* خیانت *khiyānat*, غدر *ghadr*, نمک حرامی *namak harāmī*.

TREASONABLE, *a.* خائن *ghaddār*, غدار *khāin*, دغا باز *daghābāz*.

TREASURE, *n.* خزانة *khazāna*, گنج *ganj*,
دخیره *zakhīra*. Hidden treasure, دفینم
dafina.

TREASURE, *vt.* خزینه کردن *khazāna-k.*,
دفینم ساختن *jumt-k.*, جمع کردن
dafina-s., گنج نهادن *ganj-n.*

TREASURER, *n.* خزانچي *khazānchī*,
تجربلدار *tahwīldār*.

TREASURY, *n.* خزانة *khazāna*, گنجینه
ganjīna, مخزن *makhzan*.—(Public)
خالص *khālisa*, بیت المال *baytu'l māl*.
The royal treasury, خالص شریف *khālisa*
sharīfu.

TREAT, *vt.* نواز کردن *kaul u karār-*
k., انعامی کردن *muāmala-k.*, ربط کردن
ittifāk-k.—(manage) *rabt-k.*, مباشرت کردن
mubāsharat-k.—(give an entertainment)
ziyāfat-k., معمانی کردن *mahmānī-k.*—(dis-
course on) *mukāmala-k.* To treat well,
التمعات کردن *iltifāt-k.*, سلوک کردن
riāyat-k., رعایت کردن *sulūk-k.* To treat ill,
جفا کردن *jafā-k.*, کهر کردن *kahr-k.*

TREAT, *n.* صیافت *ziyāfat*, معمانی
mehmānī, التعمات *iltifāt*.

TREATISE, *n.* رساله *risāla*, نامه *nāma*,
نسخه *nuskhā*.

TREATMENT, *n.* معاملة *sulūk*, معامله
muāmala, رفتار *raftār*. Good treat-
ment, التعمات *iltifāt*, نوازش *navāzish*,
رعایت *riāyat*. Ill treatment, بد سلوکی
bad sulūki, ظلم *zulm*, جور *jaur*.

TREATY, *n.* فرار *kaul karār*, شرط
shart, عهد و پیمان *ahd u paymān*. A
treaty of peace, احوال صلح *muzākarati*
ahwālī sulah.—(in writing) *kaulnāma*,
قول نامه *karār nāma*.

TREBLE, *a.* سه چند *seh chand*, سدا *setā*.
—(sharp of sound) تیز صدا *tez sadā*.

TREBLE, *vt.* سه چند کردن *seh chand-k.*,
سدا کردن *setā-k.*

TREE, *n.* درخت *dirakht*, (pl. درختان),
شجر *shajar*, (pl. اشجار). Abounding
in trees, درختستان *dirakhtistān*. The root of a tree,
دیخ *bekhī dirakht*.

TRELLIS, *n.* شبکه *shabaka*, چیز مشبک
chizi mushabbak, داربست *dārbast*.

TREMBLE, *vi.* لرزیدن *larzīdan*, تپیدن
tapīdan, جدمیدیدن *jumbīdan*. To tremble
as the earth, تزلزل کردن *tazalzul-k.*
To tremble with cold, کاف قعقم کردن
kaf kafu-k. To cause to tremble,
لوراندیدن *larzānīdan*.

TREMBLING, *n.* لرزان *larzān*, لرزش
larzish.

TREMENDOUS, *a.* مخوف *mukhawwaf*,
هولناک *haulnāk*, خطرناک *khatar nāk*,
نرسداک *tarsnāk*.

TREMENDOUSLY, *ad.* مهیبانه *mahībāna*,
بهمایت *ba nihāyat*.

TRENCH, *n.* خندق *khandak*, مدرس
matars.

TRENCH, *vt.* کاویدن *kāwīdan*, خندق
ساختن *khandak-s.*

TREPAN, *n.* دام *dām*, میزال *mibzāl*.

TREPIDATION, *n.* خوف *khauf*, ترس
tars, اضطراب *hawl*, *iztirāb*.

TRESPASS, *n.* تعدی *tadātī*, تجاوز *tajā-*
wuz.—(fault), عیب *dyb*, خطا *khatā*.

TRESPASS, *vi.* تعدی کردن *tadātīd-k.*

TRIAL, *n.* آزمایش *āzmāyish*, تجربه *tajriba*,
تفاهک *tafahkus*, امتحان *imtiḥān*. 2.
(endeavour) کوشش *kūshish*, سعی *sa'i*.
3. (temptation) آزمایش *āzmāyish*, اغوا
ighwā. 4. (judicial examination),
تجربہ *tajwīz*, تہک *tahkik*.

TRIANGLE, *n.* مثلث *sih gūshu*, مصلث *musallas*.

TRIANGULAR, *a.* گوش دار *sih gū-shadār*.

TRIBE, *n.* قوم *kaum*, فرقه *firka*, طایفه *tā'ifa*, (*pl.* طوایف).—(family) ونبیل *kalīla* (*pl.* فبایل).

TRIBULATION, *n.* آزار *iztirāb*, اضطراب *āzār*, رنج *ranj*, غم *gham*.

TRIBUNAL, *n.* محفل قضا *mahfili kazā*, محکم *mahkama*, بارگاه *bārgāh*.

TRIBUNE, *n.* وکیل قوم *kāzī*, قاضی *wakīli kaum*.

TRIBUTARY, *a.* اهل باج گذار *bāj guzār*, اهل ذمت *ahli zimmat*.

TRIBUTE, *n.* خراج *bāj*, باج *khirāj*, جزیت *jiziyat*.

TRICE, *n.* لحظه *lahza*, دم *dam*.

TRICK, *n.* مکر *hila*, فریب *farīb*, مکر *makr*, بهانه *bahāna*, نیرنگ *nīrang*, عادت *ghadr*, 2. (*habit*) عادت *ādat*, علم *illat*. A trick at cards, دست *dasta*.

TRICK, *vt.* دلیله باخس *makr-k*, مکر کردن *hila-b*, فریفتن *farīftan*.

TRICKLE, *vi.* ریزان *chakīdan*, چکیدن *rīzān-sh*, شدن *takattur-k*, تقطر کردن.

TRIDENT, *n.* سه انگشت *sih angusht*, سه شاخه *sih shākhī*.

TRIENNIAL, *n.* هر سه سال *sih sāl*, هر سال *har sih sāl*.

TRIFLE, *n.* نا چیز *harza*, هره *nā chīz*, لاشی *lāshī*. Trifles, خرد مرد *khurd murd*, ترهات *turrahāt*.

TRIFLE, *vi., vt.* سخن *sakhuni* پیچوده گفتن *bīhūda-g*, هرزه گفتن *hirza-g*, 2. (*act with impropriety*) بی شایستگی عمل *bī shāyistagī āmal-k*, کردن.

TRIFLING, *a.* 1. (unimportant), سبکمایه *sabukmāyā*, 2. (foolish), پیچوده *bīhūda*,

بازی *bī ma'ānī* 3 (playing) بازی *bāzī kunān*.

TRIFLINGLY, *ad.* بی معنی *bī ma'ānī*, بازی کنان *bāzī kunān*.

TRIFORM, *a.* سه شکلی *sih shuklī*.

TRIGNOMETRY, *n.* علم زوایای مثلث *ilmī zawāyā'i musallas*.

TRILATERAL, *a.* سه حاذب *sih jānīb*, مثلث *musallas*.

TRILITERAL, *a.* سه حرفی *salāsī*, نذیب *sih harfī*.

TRIM, *a.* زیبا *zibā*, خوشنما *khushnumā*, لطیف *latīf*, نازک *nāzuk*, حسن *husn*.

TRIM, *vt.* زیبا کردن *ārāstan*, تراشیدن *tarāshīdan*, 2. (*clip*) زبک *zibā-k*, 3. (rebuke) لانت *burīdan*, ملامت *malāmat-n*.

TRIMMING, *n.* حاشیه *hāshiyā*, ریش *rīsha*.

TRINITY, *n.* تلمیث *taslīs*.

TRIP, *vi., vt.* 1. (stumble), سقوط کردن *sakūt-k*, 2. (fail, err) سهو کردن *sahv-k*, خطا کردن *khatā-k*, 3. (to take a brief journey) سفر نا دراز کردن *safari nā darāz-k*.

TRIP, *n.* 1. (stumble), ام *sakūt*, 2. (mistake) خطا *khatā*, سهو *sahv*, 3. (short journey) فلیل *salūki*, سفر نا دراز *safari nā darāz*.

TRIPARTITE, *a.* مصلث *musallas*.

TRIPE, *n.* جگر بند *rudahī*, رودها *jigar band*.

TRIPEDAL, *a.* سه پایه *sih pāyā*.

TRIPLE, *a.* مثلث *sih chand*, سه چند *musallas*, سه تا *sih tā*.

TRIPLE, *vt.* سه چند کردن *sih chand-k*, مصلث ساختن *musallas-s*.

TRIPLET, *n.* مثلث *musallas*.

TRIPPLICATE, *a.* سه یک *az sih yak*, مصلث *sih chandān*, چندان *musallas*.

TRIPOD, *n.* سه پا *sih pā*.

TRIPPING, *a.* سبکها *tez ruu*, نیز رو *sabuk pā.*

TRISECT, *vt* سه باره کردن *sih pāra-k.*

TRITE, *a.* قدیم *kadīm*, مشهور *mashhūr* کهنه *kuhna.*

TRIUMPH, *n.* غلبه *fat'la*, ظفر *zafar*, شادی *ghalba*, نصرت *nusrat*.—(Joy for success) شادی *shādī*, مسرت *masarrat.*

TRIUMPH, *vi.* مغرور شدن *muzaffar-sh'.* دست یافتن *dast-y.*, ظفر یافتن *zafar-y.*, پیروز شدن *ghūlib-sh.*, غلبه شدن *pīrūz-sh.*—(rejoice), شادی کردن *shādī-k.*, مسرت کردن *masarrat-k.*

TRIUMPHAL, *a.* مغرور *fīrūz*, ظفر *zafar mansūb*, غلبه *ghalba pay-vand*

TRIUMPHANT, *a.* مغرور *muzaffar*, منصور *mansūr*, پیروز *pīrūz*, مسرور *masrūr.*

TRIUMPHANTLY, *ad.* مغرورانه *muzaffaran.* غلبه *ghālibān.*، فیروزانه *fīrūzāna.*

TRIUMPHER, *n.* مغرور *muzaffar*، منصور *mansūr.*

TRIUMVIRATE, *n.* حکومت سه شخص *hukūmati sih shakhs.*

TRIVIAL, *a.* حقیر *sabuk*، سبک *hakīr*، کوچک *kūchak*، نا چیز *nā chīz*، خفیف *klafif.*

TROCAR, *n.* مشقابه *miskāb*، نشتر *nishtar.*

TROLL, *vt.* دور کردن *gardīdan*، گردیدن *daur-k.*

TROOP, *n.* طایفه *tāyafā*، گروه *giruh*، جماعت *jamāāt*، حلقه *halqa.*—(army), لشکر *fauz*، سپاه *lashkar*، *sipāh.* To assemble troops, لشکر جمع کردن *lashkar jamā-k.*

TROOP, *vi.* شتابان روان شدن *shitābān rawān-sh.*، جمع شدن *jamā-sh.*

TROOPER, *n.* سوار *surwār*، یکسوار *yak surwār*، ترکسوار *turk sarwār.*

TROPE, *n.* مجاز *majāz*، عبارت *ibārat.*

TROPHY, *n.* غنیمت *ghanīmat*، علامت *ālāmati*، زعفر *zafar.*

TROPIC, *n.* (of Cancer) دایره راس السرطان *dāirai rāsu's saratān.*—(of Capricorn) دایره راس الجدی *dāirai rāsul jadī.*

TROT, *vi.* نیز گام رفتن *tez gām-r.*، دراندن *darwāndan.*

TROTH, *n.* قول *kaul*، عهد *āhd.*

TROUBLE, *vt.* رنج دادن *āzurdan*، رنج *ranj-d.*، تصدیع دادن *tasdī-d.*، حما *ranj-d.*، ایذا کردن *īzā-k.*، To be troubled, آزار یافتن *āzār-y.*، مضطرب *muztarib-sh.*، بهم بر آمدن *baham bar āmadan.*

TROUBLE, *n.* درد *āzār*، آزار *ranj*، غم *gham*، محنت *mihnat*، ایذا *īzā*، زحمت *zihmat.* To take trouble, زحمت کشیدن *zihmat-k.* To give trouble, تصدیع دادن *tasdī-d.*

TROUBLESOME, *n.* جان دلازار *dilāzār*، سخت *ranjūr*، رنجور *jān āzār*، آزار *sakht.*

TROUBLESOMENESS, *n.* رنجش *ranjish*، تصدیع *tasdī.*، عذاب *āzāb*، آزاری *āzārī.*

TROUGH, *n.* ناو *nāw*، ناوژه *navzha.* A kneading-trough, ناو *nāwa.*

TROUSERS, *n.* پانجامه *pānya jāma*، زیر جامه *zer jāma*، آزار *surwāl*، *jāma.*

TROWEL, *n.* مال *māla*، بیلچه *bilcha*، کفچه *kafcha.*

TRUANT, *n.* هرنزه گرد *āwāra*، آواره *harza gard.*

TRUANT, *a.* کاهل *āwāra*، آواره *kāhīl.*

TRUCE, *n.* جنگ *tawakkufi jang*، صلح *sulh*، موئمت *muhlāt*، موئمت *muwakkat.*

TRUCKLE, *vi.* مطیع شدن *mutī-sh.*

TRUDGE, *vi.* سیر کردن *girān sayr-k.*

TRUE, *a.* درست *durust*, راست *rāst*,
 صادق *hakk*, محقق *muhakkik*,
sālik, معذوی *maḍnawī*, دانی *zātī*,
 صحیح *sahih*. The true religion,
 اعتقاد صادق *sad-i-ḥi' akīdāt* Not true
 با راست *nā-rāst*. True intelligence,
 خبر صحیح *khābari sahih*, خبر راست
khābari rāst. True-born, پاک
 نژاد *pak nizād*. True-hearted
 وفادار *wafī-dār*, صافی دل
sāfi dil.

TRULY, *ad* واقعاً *ba rāstī* راستی
 بقدره *bi'l hakk*, بالحق
yikīnan, تحقیقاً *tahkikan*

TRUMP, *vi, vt* مکر و حیله بستن
mar wa hila-b, بون زدن
būk-z.

TRUMP, *n.* بوق *warkāsi burd*, بوق
būk.

TRUMPET, *n.* نغیر *karnāi*, نغیر
naḥir, بوق *būk*, گاو دم
gāw dum. To sound
 a trumpet, نغیر زدن
naḥir-d. The
 sound of a trumpet, نغیر
walwalai naḥir.

TRUMPETER, *n.* نغیرچی *naḥirchī*,
 نغیرزن *naḥir zan*.

TRUNCHEON, *n.* عصا *chūh*, چوب
āsā.

TRUNDLE, *vt.* غلطانیدن
ghaltānīdan.

TRUNK, *n.* 1. (of a tree) تنه
tana, ساق *sāk*. 2. (of an elephant)
 خرطوم *khartūm*. 3. (for clothes)
 صندوق *sandūk*.

TRUSS, *n.* بسته *basta*, تنگ
tung, نعل بند
fath band.

TRUSS, *vt.* تنگ کردن
bastan, تنگ کردن
tang-k.

TRUST, *n.* 1. (confidence) اعتقاد
i'tikād, اعتبار *i'tibār*, امید
umed. Trust in
 God, توکل *tauwakkul*. 2. (charge)
 سپرد *sipurd*, حواله
hawāla. 3. (deposit)
 امانت *amānat*. 4. (credit

in money matters) وام
karz, وام *wām*,
 دهن *dayn*

TRUST, *vt* اعتقاد بردن
i'tikād-b, اعتبار
i'tibār-k, زدن
hāwar-k.—
 (deposit) داشتن
amānat-d, سپردن
sipurdan.

TRUSTEE, *n* امانت دار
amānatdār, صاحب
 وکیل *amīn* وکیل
wakīl, صحیح
sāhibi wazih.

TRUSTINESS, *n* امانت داری
amānat dārī, صداقت
diyānat dārī, صداقت
sīdākat.

TRUSTWORTHY, *a.* معتقد
muatakid, قابل اعتبار
kābili itibār.

TRUSTY, *a.* امانت دار
amānat dār, امانت دار
diyānat dār, امانت دار
īmāndār, امانت
amīn.

TRUTH, *n.* حق *rāstī*, صادق
sādk, حق *hakk*,
 حقیقت *hakikat*, درست *durustī*.
 The undisguised truth,
 حق صحیح *hakki sahih*.
 A well known truth,
 حقیقت عرفیه *hakikati ʿarfīya*.
 Loving the truth, سداد
 آشنا *sadād āshnā*. This
 is the truth, این تحقیق
 است *in tahkik ast*. To
 acknowledge or certify
 as truth, تحقیق کردن
tahkik-k. Con-
 cealing the truth, تلبیس
talbīs. In
 truth, بالحق *bi 'lhakk*,
 یقیناً *yakīnan*, فی الحقیقت
fi'l hakikat.

TRUTHFUL, *a.* صادق *sādik*, راستگو
rāstgū.

TRUTHFULNESS, *n.* حقی
rāstī, راستی
hakk, صداقت
sīdākat.

TRY, *vi., vt.* (attempt, make an experi-
 ment) کوشش *āzmāyish-k*,
 آزمایش کردن
kūshish-k, سعی کردن
sāi-k, جد و
 جهد کردن *jadd u jahad-k*.—
 (examine, investigate)
 تفتیش کردن *taftish-k*.
 To try lawsuits, criminals,
 &c, فضا کردن
tajwiz-k, فضا کردن
kazā-k.

TUBE, *n.* نای *nāy*, نی *nay*, لوله *lūla*.

TUBERCLE, *n.* دُنبَل *dumbal*, آماس *āmās*.

TUCK, *n.* سَت *sait*, نَبَع *tegh*.

TUCK *vt.* چَپَن *baham-k*, بَیْم کَشیدن *chūn-k* کردن.

TUESDAY, *n.* سَه شَدَم *sih shamba*.

TUFF, *n.* سَرَنُوج *sarkūch*, طَرَه *turra*.

TUG, *vt.* حَظَب *ba zūr-k*, دُرُور کَشیدن *jazb-k* کردن.

TUG, *n.* جَد و کَشَش بارو *kashishi bāzū*, جَدَد *judd u jahadi maufür*.

TUITION, *n.* تَرَبِیت *tadlīm*, تَدْرِیس *darś*, تَدْرِیب *bīyat*, تَدْرِیب *tādīb*.

TULIP, *n.* شَقَر *shakir*, لَیْل *lāl*.

TUMBLE, *vi., vt.* سَقُوط کردن *zer-u*, زَر زَر اِدَا خَیْن *ghala-tīdan*. — (roll about) *sukūt-k*. To tumble down, زَر زَر اِدَا خَیْن *zīr zabar andākhtan*. To tumble over, جُستو جَوی کردن *justu jūi-k*.

TUMBLER, *n.* آبِکُورَه *ābkhūra*.

TUMEFACION, *n.* دُنبَل *waram*, ورم *dumbal*.

TUMID, *a.* مَدفُوح *waram shuda*, ورم شده *minfūkh*.

TUMOUR, *n.* دُنبَل *āmās*, آماس *dumbal*, ورم *waram*.

TUMULT, *n.* غَوْغَا *hangāma*, گَیْر و دَار *daghdagha*, دَغْدَغَم *ghaughā*, *gīr u dār*, فِتْنَه *fitna*, غَرَب *gharīb*, هَرَج و مَرَج *harj u murj*.

TUMULTUOUS, *a.* پُر هَدگَامَه *pur hangāma*, جَنگِجُو *jangjū*, فِتْنَه خَیْز *fitna khīz*.

TUMULTUOUSLY, *ad.* بَا غَوْغَا و غَلْغَل *bā ghaughā u ghul ghul*, بَا هَدگَامَه *bā hangāma*.

TUMULTUOUSNESS, *n.* فِتْنَه گِیْرِی *fitna-gīrī*, غَوْغَا *ghaughā*.

TUN, *n.* بَرَمَبِل *barmil*.

TUNE, *n.* پَرْدَه *sarūd*, نَغْمَه *naghma*, سُرُود *parda*, تَارَنَه *tarāna*, سَاز *sāz*.

TUNE, *vi., vt.* نَوَاخْتَن *āhang-k*, نَوَاخْتَن *navākhtan* To be in tune, هِمَا هَدگ *hamāhang-sh*. To be out of tune, نَا دَمَسَار شَدَن *nā dam sās-sh*. To tune an instrument, سَاز دَرَسَت *sāz durust-k*, سَاز آهَدگ کَرَدَن *sāz āhang-k*, نَوَاخْتَن *navākhtan*.

TUNEFUL, *a.* خُوش آوَار *khūs āwāz*, دَمَسَاز *shīrīn āhang*, شِیرِیْن آهَدگ *khush alhān*.

TUNEFULNESS, *n.* خُوش آوَازی *khūsh āwāzī*, هِمَا هَدگِی *hamāhangī*, سَارکَارِی *sāzkārī*.

TUNEFULLY, *n.* بَا خُوش لَحَن *bā khush lahn*, شِیرِیْن آوَازَنَه *shīrīn āwāzāna*.

TUNELESS, *a.* بِي آهَدگ *bī āhang*, بِي نَغْمَه *bī naghma*, نَا سَاز کَار *nā sās kār*.

TUNER, *n.* نَوَازَنَدَه *navāzanda*, نَغْمَه دِه *naghma dah*.

TUNIC, *n.* جَامَه *jāma*, کَبَا *kabā*.

TUNNEL, *n.* دُود کَش *surākhi kūh*, سُرَاخِ کُوه *kamī*. — (passage for smoke) *dūd-kash*, مَدخَن *madkhan*.

TUNNEL, *vt.* سُرَاخ *nakk-z*, دُود کَش *surāk-k* کردن.

TURBAN, *n.* دَسْتَار *dastār*, عِمَامَه *āmmāma*, سَرَبَنَد *sarband*.

TURBID, *a.* مَکْدَر *ālūda*, مَکْدَر *mukaddar*, تَیْرَه رَنگ *nā sāf*, نَا عَاف *tīra rang*.

TURBULENCE, *n.* اِظْطِرَاب *iztirāb*, وُتَن *fitna*, فِتْنَه اِنگِیْزِی *angīzī*, فَسَاد *fusād*.

TURBULENT, *a.* شِمَانَت گِیْر *shamātat gīr*, پُر آشُوب *hangāma khīz*, خَیْر *pur āshūb*.

TURBULENTLY, *ad.* مُضْطَرَبَانَه *muztari-bāna*, شِمَانَت گِیْر *ba tauri shamātat gīr*.

TURF, *n.* مَدَرَه *dzk*, عَزَق *madara*.

TURF, *vt.* بَا عَزَق پُوشِیدَن *bā dzk-p*.

TURGID, *a.* پور باد *pur bād*, ورم کرده *waram karda*.

TURK, *n.* ترک *turk*, عثمانی *usmānī*.

TURKEY, *n.* (the fowl) فیل مرغ *fi'l murgh*.—(country) روم *mulki rūm*, ترکستان *turkastān*.

TURKISH, *a.* ترکی *turkī*.

TURMERIC, *n.* زرد چوب *zard chūb*.

TURMOIL, *n.* فتنه *fitna*, هنگامه *hangāma*.

TURN, *vt., vi.* چرخ گردانیدن *gardānīdan*, چرخ دادن *charkh-d*.—(to put the upside downward) سرنگون ساختن *sarnagūn-s*, زیر زبر کردن *zer zabar-k*.—(alter) گردانیدن *gar-dānīdan*, تبدیل ساختن *tabdīl-s*.—(bend) کج کردن *kaj-k*, مایل کردن *māyīl-k*.—(translate) ترجمه ساختن *tarjuma-s*, نقل کردن *nakl-k*.—(transform) تبدیل صورت کردن *tabdīlī sūrat-k*.—(become) گشتن *ghashktan*. To turn round, گردیدن *gardīdan*, دور کردن *daur-k*.—(walk round) طواف کردن *tuwāf-k*, گردا گرد رفتن *gardā gard-r*. To turn away, وا راندن *wā-r*, عزل کردن *āzl-k*. To turn off, دوطرف رفتن *bar taraf-r*, بجاان رفتن *bajānīb-r*. To turn or go back, باز گشتن *bāz-g*, مراجعت کردن *murājaāt-k*. To turn out, بدر کردن *badar-k*. To turn the back, پشت دادن *pusht-d*. To turn over, نقل کردن *nakl-k*. To turn over a leaf, ورق گردانیدن *warak-g*. To turn the eyes, نظر کردن *nazar-k*, نگران شدن *nigrān-sh*. To turn the mind, اندیشیدن *andīshīdan*, فکر کردن *fikr-k*. To turn the face, روی آوردن *rūi-ā*, متوجه شدن *muttawajja-sh*. To turn the face from, رو گردان شدن *rū gar-dān-sh*. To turn (change sides) تبدیل

کردن *tabdīlī taraf-k*. To turn or grow giddy, سر گردان گشتن *sargar-dān-g*.

TURN, *n.* 1. (circular motion), تهرول *tahwīl*, دور *daur*, چرخ *charkh*. 2. (winding) گرداگرد *girdā gird*. 3. (a walk) گشت *gusht*, سیر *sayr*. Walking to and fro تفرج *tafarruj*, سیر *sayr*. 4. (change) انقلاب *inkilāb*, تغییر *tagh-ayyir*. 5. (occasion), فرصت *fursat*, صورت *mahl*. 6. (manner, form), شکل *shakl*. 7. (disposition of mind), خور *khū*, روش *rawīsh*, مزاج *mizāj*. 8. (time, periods), نوبت *naubat*, دور *dauri zamān*. By turns, بی در *paya dar paya*, با نوبت *bā naubat*. To act by turns دیگر کار کردن *digar kār-k*, عقب کردن *ākab-k*. To succeed by turns, تعادب *taākeb-k*. To take a sudden turn, انقلاب ناگهانی گرفتن *inkilābi nāgihānī-g*. Turns (vicissitudes) گردشها *gardish-hā*, انقلابات *inkilābāt*.

TURNER, *n.* خراط *kharrāt*, خراپی *kharrādī*.

TURNING, *n.* میل *mayl*, گردش *gardish* دوران *daurān*. Turning-lathe, چرخ خراطی *charkhi kharrātī*.

TURNIP, *n.* شلغم *shalgham*.

TURPENTINE, *n.* طرمنندین *tarmantīn*.

TURPITUDE, *n.* رسوای *ruswāi*, حقارت *hakārat*, ذلت *zillat*.

TURQUOIS, *n.* لاجورد *fīrūza*, فیروزه *lājward*.

TURRET, *n.* کنگره *kungura*, برج *burj*.

TURTLE, *n.* فاخته *fākhta*, کمری *kumrī*.

TUSK, *n.* دندان *dandān*, ناب *nāb* (پل نیوب).

TUTELAGE, *n.* تادیب *tadīm*, تعلیم *tādīb*, حفاظت *shāgirdī*, شاکردی *hifāzat*.

TUTOR, *n.* استاد *ustād*, معلم *mua'llim*,
اتالیق *atālik*, وصی *wasī*.

TUTOR, *vt.* تربیت *tadlīm-d.*, تعلیم دادن
tarbiyat-k.

TUTORAGE, *n.* پرورش *parwarish*,
حفاظت *hifāzat*.

TUTTY, *n.* سنگ نونیا *sangi tūtiyā*.

TWAIN, *n. a.* دو *du*, جفت *juft*.

TWANG, *n.* طنطنه *tantana*, آواز *āwāz*.

TWANG, *vt.* با صدا آوردن *ba sadā-ā*.

TWEAK, *vt.* چنگل کردن *changal-k.*,
زدن *zadan*.

TWEEDLE, *vt.* با دست بازی نواختن *bā*
dast bāzī-n., دغدغه دادن *daghdagha-k.*

TWEEZERS, *n.* موچین *muchīna*, منقاش
minkāsh, آهنج *āhanj*.

TWELFTH, *a.* دوازدهم *duwāzdahum*,
شش دانگ *sānī ūshr*.

TWELVE, *n.* دوازده *duwāzda*, عشر
asnā ūshr.

TWENTIETH, *a.* بیستم *bistum*.

TWENTY, *a.* بیست *bist*.

TWICE, *ad.* دو بار *dū bār*, مضاعف *muzāāf*,
یک دو *dū daft*. Once or twice, دو بار
yak dū bār. To do any thing twice,
دو بار *dū bār-k* طی کردن *taya-k*.
Twice as many, دو چند *dū chand*.

TWIG, *n.* شاخ *shākh*, نپال *nihāl*.

TWILIGHT, *n.* شفق (of the morning)
shafak — (of the evening) شفق الغروب
shafakul ghurūb.

TWILIGHT, *a.* تاریک نیم *nīm tārik*,
نصف ظلم *nisf zulm*.

TWIN, *n.* توأم *tarwām*, همراء *hamzād*,
جفت *juft*.

TWINE, *vt.* پیچیدن *pechish-k.*,
پیچیدن *pechidan*, تافتن *tāftan*.

TWINE, *n.* رسته *riemān*, رسمان *rišta*.

TWINGE, *vt.* رنج دادن *āzārdan*, رنج
ranj-d.

TWINGE, *n.* آزار *āzār*, رنج *ranj*, درد *dard*.

TWINKLE, *n.* لامع *lamā*, کرکب *karukaba*,
درخش *dirakhsh*. The twinkling of
the eye, طرفت العین *turafatu'l dym*,
غمزه *ghamza*. In a twinkling, در یک
لحظه *dar yak lahza*.

TWINKLE, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*,
غمزه کردن *turfat-z.*, غمزه *gham-*
za-k.

TWIRL, *n.* گردش *gardish*, دوران *daurān*.

TWIST, *vt.* تاب دادن *tāftan*, تاب *tāb-*
d., پیچیدن *pechidan* — (as a mouth)
روی کشن *rūi-g*.

TWIST, *n.* پیچش *pechish*, تاب *tāb*. —
(string) تار *tār*, رسمان *riemān*. Twist-
ing two threads together, مبرم *mub-*
ram. Twisting one's self, تلوی *tal-*
awwa'.

TWIT, *vt.* سرزنش دادن *sarzanish-d.*,
طرد زدن *tanz-z.*

TWITCH, *vt.* با چنگال گرفتن *bā changāl-*
g., قلح نمودن *kaland*, کندن *kandn*.

TWITCH, *n.* دغدغه *dighdigha*, چنگل
گیر *changal girī*.

TWITTER, *vt.* و طوطی کردن *watwata-k.*

TWITTER, *n.* و طوطی *watwata*. — (mental
emotion) آشفتگی *āshuftagī*, اضطراب
iztarāb.

TWO, *a.* دو *dū*, اثنان *isnān*. Two or
three, دو و نیم *du yāsīh*. Two and a half,
دو و نیم *du u nīm*. Two in a hundred,
دو از صد *az sad du*. The two hands,
دو دست *du dast*, بدان *yadān*. One
of the two, از دو یک *az dū yak*.

TWOFOLD, *a.* دو تا *dū tā*, چند *dū*
chand.

TYMBAL, *n.* نقاره *nakkāra*, طبل *tabl*.

TYMPANY, *n.* انفاج البطن *intifākhul*
batn.

- TYPE, *n* نشان *nishān*, علامت *ālāmat*,
حرف طبع *misāl*.—(for printing) *harfi tabt*.
TYPICAL, *a*. نمائندگی *dlāmati*, نمائندگی
misālī.
TYPOGRAPHY, *n*. چاپ *chāp*, طبع *tabt*.
TYRANNICAL, *a*. ستمی *zālīm*, ستمی
sitamī, جفا *jafā* پشما *pesha*.
TYRANNICALLY, *ad* زبردستانه *zabardas-*
tāna, ظالمانه *zālīmāna*, با ستم *bā sitam*.
TYRANNICIDE, *n*. قاتل جبار *katli jabbār*.
TYRANNIZE, *vt*. ظلم کردن *zulm-k.*,
تعدی *zabardasti-n.*, زبردستی نمودن
taādī-n., جفا کردن *jafā-k.*
TYRANNY, *n*. ظلم *zulm*, ستم *sitam*,
زبردستی *zabardasti*, جفا *jafā*, زور *zūr*,
تعدی *sitamgarī*, ستمگری *taādī*.
TYRANT, *n*. ستمگر *zālīm*, ظالم *zālīm*,
زبردست *zabardast*, جبار *jabbār*,
جفاکار *jafākār*.
TYRO, *n*. تلمیذ *talmīz*, مرید *murīd*,
نویز *nau amūz*.
- U.**
- UDDER, *n*. پستان *pistān*, شیردان
shīrdān.
UGLINESS, *n*. زشت روی *zisht rūi*,
بدشکلی *kabihu'l manzar*, قبیح المنظر
bad shaklī.
UGLY, *a*. زشت *zisht*, بد شکل *bad*
shakl, قبیح *kabīh*.
ULCER, ULCERATION, *n*. قرح *kurh*,
ریش *rīsh*, دندیل *dumbal*, ناسور *nāsūr*.
ULCERATE, *vt*. ریش کردن *rīsh-k.*,
زخم ساختن *zakhm-s.*
ULTERIOR, *a*. بعدی *ānsūi*, آنسوی *ānsūi*,
انجامی *ākhirīn*, آخرین *anjāmī*.
ULTIMATELY, *ad*. عاقبتاً *ākibatū'l*
amr, آخر الامر *ākhirū'l amr*.
ULTIMO, *n*. ماه گذشته *māhi guzashta*,
ماه قبل *māhi kabl*.
ULTRAMARINE, *n*. نیل *ūbūrīdaryā*.
UMBRAGE, *n*. سایبان *sāyabān*, ظل *zill*.
—(resentment) خشم *khashm*, کهر *kahr*.
UMBRAGEOUS, *a*. سایه دار *sāyadār*,
ظلیل *zālīl*.
UMBROSITY, *n*. سایه داری *sāyadārī*.
ظل *zill*.
UMBRELLA, *n*. سایبان *sāyabān*, آفتاب
چتر *āftābgīr*, چتر *chatr*.
UMPIRE, *n*. میاندار *sālīs*, بال *mīyān-*
dār, منصف *munsif*.
UN, This negative particle is generally
expressed by, بی *bī*, نا *nā*, نه *na*, غیر
ghayr, لا *lā*, بِلَا *bilā*, &c.
UNABASHED, *n*. بی حرمت *bī hurmat*,
بی شرم *bī sharm*.
UNABLE, *a*. عاجز *nātarwān*, ناتوان *ājiz*.
UNACCEPTABLE, *a*. ناپسند *nā pasand*,
نا مقبول *nā makbūl*.
UNACCOMPANIED, *a*. بی رفیق *bī*
rafīq, نا مصحوب *nā mashūb*.
UNACCOMPLISHED, *a*. نا کامل *nā*
kāmil, نا تمام *nā tamām*.
UNACCOUNTABLE, *a*. بی حساب *bī*
hisāb, فرمان نا پذیر *farmān nā pazīr*.
UNACCUSTOMED, *a*. بی استعمال *bī*
istīmāl, نو *bī abt*, نو *nau*.
UNACKNOWLEDGED, *a*. نا قبول *nā*
kabūl, نا مسلم *nā musallam*.
UNACQUAINTED, *a*. نا آدب *nā wākf*,
غیر معروف *bī khabar*, بی خبر
maḍrūf.
UNADORNED, *a*. بی آرایش *bī ārayīsh*,
ساد *sāda*.

UNADVISABLE, *a.* نا معقول *nā madkul*,
غير نافع *ghayr nāfʿ*.
UNAFFECTED, *a.* (real), بي ربا *bī riyā*,
حقيقي *hakīqī*.—(not moved) بي
درشت *bī mulāyamat*, *durusht*.
UNAIDED, *a.* بي ياري *bī yārī*,
نصرت *bī nusrat*.
UNALLIED, *a.* بي نسبت *bī nībat*,
حمایت *bī himāyat*.
UNANIMITY, *n.* اتفاق *hamdilī*,
یکدلی *ittifāk*, موافقت *murwāfakat*,
yak dilī.
UNANIMOUS, *a.* همدل *hamdil*,
یکجهت *yak jahat*, متفق *mattafik*.
UNANIMOUSLY, *ad.* با همدلی *bā*
همخیالان *hamdilī*, متفقاً *muttafikan*,
ham khīyālāna.
UNANSWERABLE, *a.* لا جواب *lā jawāb*,
لا کلام *lā kalām*.
UNAPPALLED, *a.* بي پروا *bī parwā*,
باک *bī bāk*.
UNAPPEASABLE, *a.* بي مرحمت *bī*
marhamat.
UNAPPREHENSIVE, *a.* نادان *nādān*,
نا شناس *nā shīnās*.
UNAPT, *a.* کذب *ahmak*, کذ *kund*.—
(improper) نا لایق *nā lāyāk*,
نا مناسب *nā munāsabat*.
UNARMED, *a.* بي سلاح *bī silāh*.
UNASKED, *a.* بي طلب *bī talab*,
خواهش *bī khāhish*.
UNASISTED, *n.* بي مدد *bī madad*,
دستگیری *bī dastagīrī*.
UNASPIRING, *a.* نا آرزومند *nā ārsūmand*,
حس *bī hirs*.
UNASSUMING, *a.* بي تکلف *bī takalluf*,
ساده *sāda*.
UNATTAINABLE, *a.* نا میسر *nā muyas-*
sar, ناپاب *nāyāb*.

UNATTEMPTED, *a.* نا آزموده *nā āzmūda*.
UNATTENDED, *a.* بي خدم و حشم
bī khadam u hashm.
UNAUTHORISED, *a.* بي حکم *bī hukm*,
نا مرخص *nā murakhkhas*.
UNAVAILING, *a.* بي فایده *bī fāyada*,
باطل *bātil*.
UNAVOIDABLE, *a.* وقوع یانغنی *wukūt*
yāftanī, ضرور *wājib*, واجب *zarūr*.
UNAWARE, *ad.* (without thought) بي
اندیش *bī andīsha*, غافل *ghāfil*.—
(unexpectedly), نا گاه *nāgāh*,
علي غور *ālā'l faur*.
UNAWED, *a.* بي تکریم *bī takrīm*,
باک *bī bāk*.
UNBAR, *vt.* قفل کشادن *kufī-k.*,
سر دادن *sar-d*.
UNBECOMING, *a.* نا سزاوار *nā sazāwār*,
نا لایق *nā lāyāk*, نا شایسته *nā shāyista*.
UNBIND, *vt.* حل کردن *hall-k.*,
کشادن *kushādan*.
UNBLAMABLE, *a.* بي خطا *bī khatā*,
بدگاه *bī gunāh*.
UNBLEMISHED, *a.* بي عیب *bī ayb*,
بي رسوائی *bī riswāī*.
UNBOSOM, *vt.* اسرار کشادن *rāz-g.*,
راز گفتن *isrār-k.*.
UNBOUND, *a.* بي قید *bī kayd*,
کشاده *kushāda*.—(as a book), بي جلد
bī jild, نا میجلد *nā mujallad*.
UNBROKEN, *a.* نا شکسته *nā shikasta*,
نا دست *sālīm*.—(not tamed),
نا رام *nā rām*.—
نا رام *nā dast āmūz*, مغلوب
(unsubdued), *nā maghlūb*.
UNBROTHERLY, *a.* غير برادري *ghayr*
birādarī.
UNBURIED, *a.* نا مدفون *nā madfūn*.
UNBURNT, *a.* نا سوخته *nā sūkhṭa*,
خام *khām*.

- UNBUTTON, *vt.* گره کشادن *girik-k.*,
تکم کشادن *tukma-k.*
- UNCALLED *a.* نا خوانده *nā khānda*,
نا مطلوب *nā matlūb.*
- UNCASE, *vt.* بی غلاف کردن *bī galāf-k.*,
کشادن *kushādan.*
- UNCERTAIN, *a.* نا معلوم *nā maḍlūm*,
بر شبیه *ghayir muhakikik*, غیر محقق
pur shubah, بی قرار *bī karār*, غیر معین
ghayri muyyin, بی ثبات *bī sabāt.*
- UNCERTAINTY, *n.* بی خبرداری *bī khabardārī*,
بی قراری *bī karārī*, نا پایدار *nā pāyadārī*. Uncertainty of
mind, تردد *taraddud*, دو دلی *dū dilī*.
- UNCHAIN, *vt.* زنجیر کشادن *zanjir-k.*,
آزاد کردن *āzād-k.*
- UNCHANGEABLE, *a.* بلا تغیر *bilā ta-*
ghayyir, بی تبدیل *bī tabdīl.*
- UNCHARITABLE, *a.* بی شفقت *bī shafakat*,
بد خواه *bad khāh*, درشت *durusht*,
بی مروت *bī muruwat.*
- UNCHARITABLENESS, *n.* درشتی *dur-*
rushtī, بد خواهی *bad khāhī*, سنگدلی
sang dilī.
- UNCHARITABLY, *ad.* بی شفقت *bī shafakat*,
سنگدلانه *bā durushtī*, *sangdilāna.*
- UNCHASTE, *a.* نا پاک *nāpāk*,
دامان *dāman*, شهوت پرست *shahwat parust.*
- UNCHASTITY, *n.* شهوت *shahwat*, هوا
و هوس *hawā u harwas.*
- UNCHECKED, *a.* بی ضبط *bī zabt*, بی
قید *bī kayd.*
- UNCIRCUMCISED, *a.* بی سنت *bī sunnat*,
نا مختون *nā makhtūn.*
- UNCIRCUMSPECT, *a.* بی بصیرت *bī basīrat*,
غافل *ghāfil.*
- UNCIVIL, *a.* بد خلق *bad khulk*, بی
مروت *bī adab u āzram*, بی مروت
bī muruwat.
- UNCIVILIZED, *a.* بی ادب *bī adab*,
نا تراشیده *bī tarbiyat*,
nā tarāshīda.
- UNCLASP, *vt.* کشادن *kushādan*,
وا کردن *wā-k.*
- UNCLE, *n.* عم *dmn.*-(a mother's brother)
خال *khāl*,
- UNCLEAN, *a.* نا پاک *nāpāk*, پلید *palīd*,
ملوث *mulaḥwas.*
- UNCLEANNESS, *n.* نا صافی *nā sāfi*,
پلیدی *palīdī*, فجور *fujūr*, شوخی *shokhī.*
- UNCLENCH, *vt.* مشت کشادن *musht-k.*
- UNCLOSE, *vt.* ظاهر نمودن *zāhir-n.*,
وا کردن *wā-k.*, باز کردن *bāz-k.*
- UNCLOTHE, *vt.* برهنه کردن *barahna-k.*
- UNCOIL, *vt.* پیچ کشادن *pech-k.*
- UNCOMFORTABLE, *a.* بی راحت *bī rūhat*,
نا خوش *nā khūsh.*
- UNCOMMON, *a.* نادر *nādīr*, کم یاب
kam yāb, غیر معمول *ghayr madhūd*,
بی مثال *bī misāl.*
- UNCONCERN, *n.* (negligence), غفلت
ghaflat, بی نگرانی *bī parwā*, بی پروایی
bī fikrī, غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*,
بی خیال *bī khiyāl.*
- UNCONDITIONAL, *a.* بدون شرط *bidūnī*
shart, نا مقید *nā mukayyad.*
- UNCONNECTED, *a.* بی ربط *bī rabt*, بی
مشارکت *bī mashāarakat*, بی علامه
bī ilāka, جدا *judā*, خارج *khārij.*
- UNCONSCIOUS, *a.* بی هوش *bikhud*,
بی هوش *bī hūsh.*
- UNCOVER, *vt., vi.* کشادن *kushādan*,
اظهار *sar pūsh-b.*, سرپوش برداشتن
izhār-d., نمودن *namūdan.*
- UNCTION, *n.* مالش *mālīsh*, مسح *mas'h.*
- UNCTUOUS, *a.* چرب *charb*, روغنی
raughanī.
- UNCULPABLE, *a.* بی لایحه *bī la jurm*,
بی گناه *bī gunāh.*

UNCULTIVATED, *a.* غبر آباد *ghayr ābād*,
 نā mizrūd, ویران *wayrān*,
 نā muaddib, نا تراشیده *nā tarāshīda*,
 نادان *nādān*.

UNCURABLE, *a.* نā kābili shifā, نا قابل شفا.

UNCURL, *vt.* گیسو راست کردن *gisū rāst-k.*,
 مو پیچیده کشادن *mūi pechīda-k.*

UNCURRENT, *n.* نā rawān, نا روان,
 غبر رایج *ghayr rāyij.*

UNCUSTOMARY, *a.* غبر مامول *ghayr māmūl*,
 بی دستور *bī dastūr.*

UNCUT, *a.* نā maktūd, نا مقطوع,
 تراشیده *nā tarāshīda.*

UNDAUNTED, *a.* دلیر *dilīr*, بی باک *bī bāk*.

UNDAUNTEDLY, *ad.* بی باکانه *bī bākāna*,
 جرأت *bā jurāat.*

UNDECAYED, *a.* بی نقص *bī naks*,
 نā kāsta, نا کاسته.

UNDECEIVE, *vt.* نā farīf-
 ta-k., نا فریفتن *khābari sahih-g.*

UNDECIDED, *a.* بی فیصله *bī faisla*,
 غبر موقوف *ghayr maukūf.*

UNDECISIVE, *a.* غبر نā kātt, نا قاطع,
 غایر *ghayr kātt.*

UNDECLINABLE, *a.* غبر مذکور *ghayr munsharif*,
 نā mashrūh, نا مشروح,
 نā mafsal, نا مفصل.

UNDENIABLE, *a.* نā kābili inkār, نا قابل انکار,
 بی ایتراض *bī ātirāz.*

UNDER, *prep.* زیر *zīr*, تحت *taht*, پائین *pāyīn*. To tread under foot, زیر پا *zīr pā mālīdan*.—(lower, inferior) فروتر *farūtar*, اسفل *asfal*. To be under, زیر شدن *zīr-sh*. Over and under, زیر و بالا *zīr u bālā*. An under garment, زیر جامه *zīr pūsh*, زیر *zīr jāma*. Under age, نā bāligh, نا بالغ. Under date, تاریخ *ba tārikh*. Under lock and key, مفل *mukaffal*.

UNDERDO, *vt.* تقصیر کم کردن *kam-k.*,
 کردن *taksīr-k.*

UNDERGO, *vt.* صبر و تحمل نمودن *sabr u tahammul-n.*, برداشت کردن *bardāsh-k.*

UNDERGRADUATE, *n.* شاگرد درجه نا *shāgirdi daraja nā yāfta*.

UNDERGROUND, *a.* زیر زمین *zīri zamīn*,
 تحت الارض *tahtu'l arz.*

UNDERHAND, *a., ad.* مخفی *makhfi*,
 نهانی *nihānī.*

UNDERLAY, *vt.* زیر نهادن *zīr-n.*

UNDERLINE, *vt.* زیر الفاظ خط کشیدن *zīri alfāz khatt-k.*

UNDERLING, *n.* وکیل کوچک *wakīlī kūchak*.—(mean fellow), مرد بیست *mard bīst*,
 فرومایه *mardi past u khār*,
 farūmāya.

UNDERMINE, *vt.* نقب کردن *nakk-k.*,
 معدن کندیدن *maādan-k.*

UNDERMOST, *a.* زیر ترین *zīr tarīn*,
 اسفل *asfal*.

UNDERNEATH, *ad., prep.* در زیر *dar zīr*,
 تحت *taht*, پائین *pāyīn*.

UNDERSIGN, *vt.* در ذیل نوشتن *dar zayl-n.*,
 امضا داشتن *imzā-d.*

UNDERSIGNED, *n.* امضا دار *imzādār*,
 در ذیل نویس *dar zayl navīs.*

UNDERSTAND, *vt., vi.* فهمیدن *fahmīdan*,
 شناختن *shanākhtan*, در یافتن *dar-y.*,
 یافتن *yāftan*.

UNDERSTANDING, *a., n.* دریافت *dar-yāft*,
 ادراک *idrāk*, فهم *fahm*, عقل *āql*,
 دانش *dānish*, خبرداری *khābardārī*.

UNDERSTOOD, *pp.* معروف *maadrūf*,
 مضممر *muzmirr*, مقدر *mukaddar*.

UNDERTAKE, *vt., vi.* عزم کار کردن *azmī kār-k.*,
 سعی نمودن *sāi-n.*, ارتکاب *mubāsharat-k.*,
 بدست گرفتن *irtikāb-s.*, ساختن *dast-g.*,
 قصد کردن *kasd-k.*—(promise)

کاول دادن *kaul-d.*, تعهد ساختن *tahud s.*
To undertake a journey, عزم طریق
رو برآه شدن *azmi tarik-s.*
ru ba rāh-sh. To undertake a warlike
expedition, عزم سفر جنگ گرفتن
azmi safari jang-g.

UNDERTAKER, *n.* مباشر *kārgīr*, مباشر
mubāshir.

UNDERTAKING, *n.* سعی *ijтира*, سعی
saī, عزم *azm*, جهد *jehad*, کار *kār*,
معامله *muāmala.*

UNDERVALUE, *vt.* حقارت کردن *hakā-*
rat-k., کم قیمت کردن *kam kīmat-k.*,
اهانت کردن *sabuk-g.*, *ahānat-k.*

UNDERVALUE, *n.* ارزانی *arzānī*,
کمبها *kambahāī*, کساد *kasād.*

UNDESERVED, *a.* نامستحق *nā musta-*
hak, بیجا *ghayr wājib*, غیر واجب *bijā.*

UNDESERVEDLY, *ad.* بی محل *bī*
mahall, بی استعاد *bī istiād.*

UNDESERVING, *a.* ناشایسته *nā shāyista*,
نا لایق *nā lāyak*, نا سزاوار *nā sazāwār.*

UNDESIGNED, *a.* نامقصود *nā maksūd*,
بی اراده *bī irāda.*

UNDESIRABLE, *a.* نا دلخواه *nā dilkhāh*,
نا دلپسند *nā dīlpasand.*

UNDETERMINABLE, *a.* نا مقرر *nā*
mukarrar.

UNDETERMINATE, UNDETERMIN-
ED, *a.* نامعین *nā muyyin.*—(irreso-

lute) متردد *mutaraddid*, دو دل *dūdīl.*

UNDISCERNING, *a.* بی تأمل *bī tāmmul*,
بی بصیرت *bī basīrat.*

UNDISCIPLINED, *a.* بی ضبط *bī zabt*, نا
بی قواعد *nā āmūkhata*, آموخته
bī kawāyid.

UNDISCOVERABLE, *a.* نا یاب *nāyāb*,
ممتنع استطلاع *mumtanā istīlād.*

UNDISGUISED, *a.* بی لباس *bī libās*,

بی تبدل صورت *bī tabdīlī sūrat*,
بی شک *bī shak*, بی شبه *bī shubah.*

UNDO, *vt.* حل کردن *hall-k.*, وا کردن
wā-k., خراب کردن *kharāb-k.*, صایع
کردن *ṣāī-k.*

UNDOUBTEDLY, *ad.* یقیناً *yakīnan*,
بی شبه *bī shubah.*

UNDUE, *a.* نامناسب *nā munāṣib*,
خارج از حد *nā lāyak* نا لای
az hadd.

UNDULATE, *vt., vi.* موج زدن *marūj-z.*,
لرزیدن *larzīdan.*

UNDUTIFUL, *a.* نامطیع *nā mutīd*,
نا فرمانبردار *nā farnānbandār.*

UNEASINESS, *n.* بی آرامی *bī ārāmī*,
اضطراب *iztirāb*, آزار *āzār.*

UNEASY, *a.* بی آرام *bī ārām*,
دلغمار *dilfigār*, بی آسایش *bī āsāyish*,
مضطرب *mustarib.*

UNEMPLOYED, *a.* بی کار *bīkār*, بی
عمل *bī āmal.*

UNENGAGED, *a.* آزاد *azād*, نا مشغول
nā mashghūl.

UNENJOYED, *a.* نامملوک *nāmamlūk*,
نا داشته *nā dāshta.*

UNEQUAL, *a.* نا برابر *nā barābar*,
نا مساوی *nā hamwār*, نا هموار
masāwī, بی نظیر *bī misāl*,
bī nazīr.

UNEQUALLY, *ad.* بی همواری *bī hamwārī*

UNEQUITABLE, *a.* vide UNJUST.

UNEQUIVOCAL, *a.* بی دو معنی *bī*
dū madnī, غیر مبهم *ghayr muḥam.*

UNEVEN, *a.* نا هموار *nā hamwār*, غیر
مسطح *ghayr masattīd.*

UNEXAMINED, *a.* نا آزموده *nā āzmūda*,
بی تفتیش *bī taftīsh*, بی تفتیس
bī tafthūs.

UNEXAMPLED, *a.* بی مثال *bī misāl*,
غیر تمثیل *ghayr tamsīl.*

UNEXCEPTIONABLE, *a.* فا قبل استغنا *nā kābili istisnā*, بی اعتراض *bī itirāz*.
 UNEXPECTED, *a.* نا گهان *nāgahān*,
 یاک *yakāyah*, امید *bilā ured*.
 UNEXPECTEDLY, *ad.* علی الفور *āla'l faur*, ناگاه *nāgāh*, بی خبرانه *bī khabarāna*.
 UNFAILING, *a.* غیر ممانون *ghayri mamnūn*, بی زوال *bī zawāl*.
 UNFAIR, *a.* نا پسند *bī salāh*, بی صلاح *nā pasand*, نا شایسته *kabīh*, و بیح *shāyista*, نا مناسب *nā munāsib*.
 UNFAITHFUL, *a.* وفای *bī wafā*, غدار *ghaddār*, خائن *khāyīn*.
 UNFAITHFULNESS, *n.* بی وفایی *bī wafāi*, نمک حرامی *namak harāmī*.
 UNFASHIONABLE, *a.* بی دستور *bī dastūr*, نا معمول *nā maāmūl*.
 UNFASTEN, *vt.* باز کشادن *kushādan*, باز کردن *bāz-k*.
 UNFAVOURABLE, *a.* نا موافق *nā muwāfik*, غیر معسود *ghayr ma'sūd*.
 UNFEATHERED, *a.* بی پر و بال *bī par u bāl*.
 UNFEELING, *a.* بی رحم *bī rahm*, بی احساس *bī ihsās*, سنگدل *sangdil*.
 UNFEIGNED, *a.* بی نفاق *sādik*, صادق *bī nifāk*.
 UNFINISHED, *a.* بی انجام *bī anjām*, نا تمام *nā tamām*, بی انصرام *bī insirām*, نا کامل *nā kāmīl*.
 UNFIT, *a.* نا موافق *nā lāyak*, نا لائق *nā durust*, نا درصت *muwāfik*.
 UNFIT, *vt.* نا موافق کردن *nā muwāfik-k*, نا مناسب ساختن *nā munāsib-s*.
 UNFITLY, *ad.* بی مناسبت *bī munāsibat*.
 UNFITNESS, *n.* عدم لیاقت *ādami liyākat*, نا شایستگی *nā shāyistagi*.
 UNFIX, *vt.* حل کردن *hall-k*, کشادن *kushādan*.

UNFIXED, *a.* نا پایدار *bī bīkarār*, نا استوار *nāpāyākār*, نا استوار *nā usturwār*, بی استقامت *bī istikāmat*.
 UNFOLD, *vt.* کشادن *kushādan*, کشف آشکاره کردن *kashf-k*, گفتن *guftan*, آشکاره کردن *āshkāra-k*, اظهار کردن *izhār-k*.
 UNFORTUNATE, *a.* بی نصیب *bī nasīb*, بد بخت *bad bakht*, بی طالع *bī tālt*, سیاه بخت *mahrūm*, محروم *siyāh bakht*.
 UNFORTUNATELY, *ad.* از بد بختی *az bad bakhti*, بد بختانه *bad bakhtāna*.
 UNFREQUENTED, *a.* نا درالونوع *nā diru'l wukūd*.
 UNFREQUENTLY, *ad.* گاه گاه *gāh gāh*, بی آمد و شد *bī āmad u shud*.
 UNFRIENDLY, *a.* بی محبت *bī mohabbat*, نا مهربان *nā mahrabān*.
 UNFRUITFUL, *a.* بی حاصل *bī hāsil*, بی فایده *bī fāyada*, بی بار *bī bar*.
 UNFURNISH, *vt.* اسباب برداشتن *asbāb-b*, بی ساز و سامان کردن *bī sās u sāmān-k*.
 UNGENEROUS, *a.* بد اندیش *bad andīsh*, نا خوش طبع *badkhāh*, نا خواه *khūsh tabīd*, بی کرم *bī karam*.
 UNGENIAL, *a.* خلاف طبیعت *khilāfi tabīdt*.
 UNGENTEEL, *a.* نا ملایم *nā mulāyim*, تند *tund*, درشت *durusht*.
 UNGENTLEMANLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*, بد نزاک *bad nizhād*, بد اصل *bad asl*.
 UNGODLY, *a.* کافر *kāfir*, ملحد *mulhid*.
 UNGOVERNABLE, *a.* سرکش *sarkash*, گردنکش *gardan kash*.
 UNGRACEFUL, *a.* بی نزاکت *bī nazākat*, بی لطافت *bī zarāfat*, بی لطفانه *lutfāna*.
 UNGRACIOUS, *a.* فاسق *sharīr*, شرور *fāsik*, بی نزاکت *fāhish*, فاحش *bī nizākat*.

UNGRATEFUL, *a.* نا بی وفا *bī wafā*, نا حق شناس *nā shīnās*, ناکام حرام *namak harām*, *hakik shinās*.

UNGUARDED, *a.* بی تامل *bī tāml*, غافل *ghāfil*.

UNGUENT, *n.* ضماد *marham*, مرهم *zamād*.

UNHAPPINESS, *n.* بد مالولی *malūlī*, بد حالی *bad hālī*, پریشانی *parīshānī*, دردمندی *dardmandī*.

UNHAPPY, *a.* بد نا خوش *nā khūsh*, بد نصیب *bī nasīb*, بد حال *bad hāl*, دل‌تنگ *dil tang*, بی طالع *bī talī*.

UNHARMONIOUS, *a.* نا هماهنگ *nā ham āhang*, بی آهنگ *bī āhang*, بی مداسبت *bī munāsabat*.

UNHEALTHINESS, *n.* عدم صحت *ādami sihhat*, بی عافیتی *bī āfiyati*.

UNHEALTHY, *a.* نا مریض *marīz*, بی صحت *nā tandurust*, تندرست *bī sihlat*.

UNHOLINESS, *n.* نا پاکي *nā pākī*, معصیت *maḍsiyat*.

UNHOLY, *a.* بی دین *nā pāk*, نا پاک *bī dīn*.

UNHURT, *a.* بی ضرر *bī nruksān*, آسیب ندیده *bī zarar*, زخم *bī ranj*, آزیات *azīyat nakashīda*.

UNICORN, *n.* کرگدن *kargadan*.

UNIFORM, *a.* موافق *yaksān*, یکسان *yakjāhat*, یکسو *yaksū*, موافق *murwāfak*.

UNIFORMITY, *n.* یکسانی *yaksānī*, مشابہت *mushābahat*, موافقت *murwāfakat*, اتفاق *ittifāk*, یگانگی *yakānagī*.

UNIFORMLY, *ad.* با یکسانی *bā yaksānī*, بطور یکجہت *ba taurī yak jehat*.

UNIMAGINABLE, *a.* نا متصور *nā muta-sarwīr*, بی قیاس *bī kīyās*.

UNIMPORTANT, *a.* غیر مهم *ghayr muhimnī*, نا گران *nā girān*, سبک *sabuk*, بی قدر *bī kadr*.

UNIMPROVED, *a.* نا معمر *nā madmūr*, غیر آباد *ghayr ābād*, تہذیب *bilā tahezīb*.

UNINTELLIGENT, *a.* بی علم *bī ilm*, نا دانش *bī dānīsh*, شناس *nā shīnās*.

UNINTELLIGIBLE, *a.* نا قابل فهم *nā kābili fahm*, بی معنی *bī madnī*.

UNINTENTIONAL, *a.* بی قصد *bī kasd*, نا دہدہ و دانستہ *nā dīdā u dānistā*.

UNINTERESTED, *a.* بی غرض *bī gharaz*, پروا *bī parwā*.

UNINVITED, *a.* بی طلب *bī talab*, دعوت *bī dadrwat*.

UNION, *n.* اتفاق *ittifāk*, اتحاد *ittihād*, سازش *wasl*, یگانگی *yakānagī*, سازش *sāzīsh*.

UNISON, *n.* همساز *ham āwāz*, هماواز *hamsāz*.

UNIT, *n.* یک *yak*, واحد *wāhid*.

UNITE, *vt, vi.* وصل *paywastan*, متحد کردن *wasl-k.*, اتحاد کردن *ittihād-k.*, To be united, متحد شدن *muttafik-sh*, متحد شدن *muttakid-sh*.

UNITED, *a.* متحد *muttahid*, متفق *muttafik*.

UNITEDLY, *ad.* با اتفاق *bā ittifāk*, با اتحاد *bā ittihād*.

UNITY, *n.* یگانگی *yaktāī*, یگانگی *yagānagī*, توحید *tauhīd*.

UNIVERSAL, *a.* کلی *āmūmī*, عمومی *kullī*, شامل *shāmīl*, عموم *āmēm*, جمله *jumla*.

UNIVERSALITY, *n.* کلیت *āmūm*, کلیت *kulliyat*, جملهگی *jumlagī*.

UNIVERSALLY, *ad.* عمومًا *āmūman*, کل و جزی *kull u juzī*, بالعموم *bīl jumla*, Universally advantageous, عموم النفع *āmūmun naft*.

- UNIVERSE, *n.* جهان *jehān*, دنیا *dunyā*, گیتي *gaytī*, عالم *ālam*.
- UNIVERSITY, *n.* مدرسو *maḍrasa*, مکتب جامع *maktabi jāmiʿ*.
- UNJUST, *a.* بي داد *nā hakk*, نا حق *nā hakk*, *bī dād*, خلاف معدامت *khilāfi maʿḍalat*.
- UNJUSTIFIABLE, *a.* بلا فابليت, معاف *bīlā kābiliyati muʿaf*, بي اعتبار *bī attilāʾ*.
- UNJUSTIFIABLY, *ad.* بي قابليت, معاف *bī kābiliyati muʿaf*, بدون امکان قبول *bīdūni imkāni kabūl shudanī*.
- UNJUSTLY, *ad.* بي عدالت *bī ʿādālat*, نا حي *khilāfi sharʿ*, نا حق *nā hakk*.
- UNKIND, *a.* بي مهربان *nā mahrbān*, بي *bī mahabbat*, بي *bī iltifāt*, دعامت *bī mahabbat*.
- UNKINDLY, *ad.* بي ملايمت *bī mulāyamat*, بي *bī marahmat*, بي مرحمت *bī shafukat*.
- UNKINDNESS, *n.* نا مهرباني *nā mihr-bānī*, بد خواهي *bad khāhī*, جفا *jafā*.
- UNKNOWNGLY, *ad.* نا دانسته *nā dānistā*, بي خبرداري *bī khabardārī*.
- UNKNOWN, *a.* نا معلوم *nā maʿlūm*, مجهول *majhūl*, غير معلوم *ghayrī maʿhūd*, بي اشنهار *bigāna*, بي *bī ishtihūr*.
- UNLAWFUL, *a.* نا جايز *nā hakk*, نا حق *nā jāyiz*, خلاف شرع *khilāfi sharʿ*.
- UNLAWFULLY, *ad.* بلا شرع *bīlā sharʿ*, برخلاف قانون *bar khilāfi kānūn*.
- UNLEARNED, *a.* نا خوانده *nā khānda*, بي علم *bī ʿilm*.
- UNLEAVENED, *a.* بي خمير *bī khamīr*, فطيري *fatīrī*.
- UNLESS, *conj.* وگر نه *agar na*, مگر *magar*, *vagar na*, بغير *baghayr*, الا *illā*.
- UNLIKE, *a.* بي مشابهت *bī mūshābikat*, مختلف *mukhtalif*, بي نمذيل *bī tamsīl*.
- UNLIKELY, *ad.* نا شدني *nā shudanī*, ناممكن *nā mumkin*.
- UNLIMITED, *a.* بي حد *bī hadd*, نامحدود *nā mahdūd*, غير معين *ghayr muyyin*.
- UNLOCK, *vt.* قفل كشدن *kufṭ-k.*, تفسير *tafsīr-k.*
- UNLOOSE, *vt.* حل كردن *hall-k.*, كشدن *kushādan*, رها كردن *rahā-k.*
- UNMAN, *vt.* دلعكار شدن *dilfigār-sh.*, بيديل ساختن *bī dīl-s.*
- UNMANAGEABLE, *a.* سرکش *sarkash*, بي لجام *bī lajām*, گردنکش *gardankash*, نا قابل ضبط *nā kābili zabt*.
- UNMANLY, *a.* بي مردانگي *bī mardāngī*, نا کس *nā kas*, بي غيرت *bī ghayrat*, زنا *zanāna*.
- UNMANNERLY, *a.* بي ادب *bī adab*, بد خلق *bad khulk*.
- UNMARRIED, *a.* نا كد خدا *nā kad khudā*, بي نكاح *bī nikāh*, مجرد *mujarrad*, بي زوج *bī zauj*.
- UNMASK, *vt.* حجاب برداشتن *hijāb-b.*, پرده كشدن *parda-k.*
- UNMATCHED, *a.* بي مثال *bī misāl*, بي نظير *bī nazīr*.
- UNMERCIFUL, *a.* بي رحم *bī rahm*, بي شفقت *bī shafakat*.
- UNMERCIFULLY, *ad.* بي شفقت *bī shafakat*, سنگدلانه *sangdilāna*.
- UNMERCIFULNESS, *n.* بي رحامي *bī rahmī*, سنگدلي *sangdilī*.
- UNMERITED, *a.* نا لايق *nā lāyiq*, نا سزا *nā sazā*.
- UNMINDFUL, *a.* بي خبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*.
- UNMOVED, *a.* نايدار *pāyadār*, قائم *kāyīm*.

- بر قرار *bar karār*, بی شفقت *bī shafakat*, سنگدل *sangdil*.
- UNNATURAL, *a.* خلاف طبیعت *khilāfī tabīyat*, غیر طبیعت *ghayr tabīyat*.
- UNNATURALLY, *ad.* نا موافق طبیعت *nā muwāfaki tabīyat*, برخلاف طبع *bar khilāfī tabīyat*.
- UNNAVIGABLE, *a.* مرور نا باب *murū-ri nāyāb*.
- UNNECESSARILY, *ad.* بی ضرورت *bī zarūrat*, بلا لزمت *bilā lāzimat*.
- UNNECESSARY, *a.* بی ضرورت *bī zarūrat*, غیر واجب *ghayr wājib*.
- UNNOTICED, *a.* مراجعات *bī zikr*, بی ذکر *bī zikr*, مرآت ندیده *murāat nayāfta*.
- UNNUMBERED, *a.* بی عدد *bī ādad*, بیشمار *bī shumār*, ناشماره *nāshimurda*.
- UNOBJECTED, *a.* نا مردود *nā mardūd*, بی رد *bī radd*.
- UNOBSERVANT, *a.* نا مطیع *nā mutīd*, غافل *ghāfil*, غافل *ghayrī mulāhiz*.
- UNOBSERVED, *a.* نا منظور *nā manzūr*, ندیده *nā dīda*.
- UNOBSTRUCTED, *a.* بی مزاحمت *bī muzāhimat*, غیر ممنوع *ghayrī mamnūd*, مشغول *nā mashghūl*, بیکار *bīkār*.
- UNPACK, *vt.* باز بسته کشادن *basta-k*, باز نمودن *bāz-n*.
- UNPAID, *a.* نا ادا کرده *nā adā kardā*, نگذاشته *nā guzārda*.
- UNPALATABLE, *a.* بی لذت *bī lazzat*, نا گوار *nā guvār*.
- UNPARDONABLE, *a.* نا واجب العفو *nā wājī bu'l āfu*.
- UNPARDONABLY, *ad.* بلا عفو *bilā āfu*.
- UNPERCEIVED, *a.* نا مفهوم *nā mafhūm*, ندیده *nā dīda*.
- UNPERISHABLE, *a.* نا فانی *nā fānī*, نا پایدار *nā pāyadār*.
- UNPHILOSOPHICAL, *a.* خلاف حکمت *khilāfī hikmat*.
- UNPITYING, *a.* بی شفقت *bī shafakat*, بی رحم *bī rahm*.
- UNPLEASANT, *a.* نا خوش *nā khush*, نا پسند *nā pasand*, لطیف *ghayr latīf*.
- UNPLEASANTLY, *ad.* بی لطیف *bī latīf*, بی دلجوئی *bī dilāwīzī*.
- UNPLEASANTNESS, *n.* نا خوشی *nā khūshī*, نا پسندی *nā pasandī*.
- UNPLIANT, *a.* غیر مایل *ghayrī māyil*, سخت *sakht*.
- UNPOLISHED, *a.* بی جلا *bī jilā*, صیقل *bī saykal*.
- UNPOLITE, *a.* بی ادب *bī adab*, بی سلیقه *bī salīqa*.
- UNPOLLUTED, *a.* غیر ملوث *ghayrī mulawwaṣ*, پاک دامن *pāk dāman*.
- UNPOPULAR, *a.* بی اعتبار عام *bī itibārī ām*, نا پسند *nā pasand*, بد نام *bad nām*.
- UNPRACTICABLE, *a.* ناممکن معمول *mumtanz madmūl-sh*, نا دست *nā dast ras*.
- UNPRACTISED, *a.* بی استعمال *bī istī-māl*, نا معمول *nā madmūl*.
- UNPRECEDENTED, *a.* بی پیشینهاد *bī peshnihād*, بی نمودار *bī namūdār*, بی نمونه *bī namūna*.
- UNPREJUDICED, *a.* غیر متعصب *ghayrī muta'ssib*, بی تعصب *bī tu'assub*.
- UNPREMEDITATED, *a.* بی نیت *bī niyat*, بی غرض *bī gharaz*.
- UNPREPARED, *a.* نا آماده *nā āmāda*, نا مهیا *ghayrī mustādid*, نا ملحق *nā mulhayyā*.
- UNPRINCIPLED, *a.* بد ذات *bad zāt*, مفسد *muḥsīd*, فریاد *farūmāya*.
- UNPROFITABLE, *a.* بی فایده *bī fāyada*, غیر مفید *ghayrī mufīd*.

UNPROFITABLENESS, *n.* نا فایده مندې *nā fāyada mandī*, بی سود مندې *bī sūdmandī*.

UNPROFITABLY, *ad.* بی نفع *bī naft*, بلا فایده *bilā fāyada*.

UNPROLIFIC, *a.* عقیم *ākīm*, بر *bī bar*.

UNPROPITIOUS, *a.* نا مسعود *nā masūd*, بد بخت *bad bakht*, بی طالع *bī tāl*, بد اختر *bad akhtar*.

UNPROPORTIONED, *a.* بی موافقت *bī muwāfiqat*.

UNPROSPEROUS, *a.* بد بخت *bad bakht*, نا کامیاب *nā kāmyāb*.

UNPROTECTED, *a.* بی دستگیر *bī dast-gīr*, بی حمایت *bī himāyat*.

UNPROVED, *a.* غیر ثابت *ghayrī ābit*, بی دلیل *bī dalīl*, برهان *bī burhān*.

UNPROVIDED, *a.* بی اسباب *bī asbāb*, بی سرانجام *bī saramjām*.

UNQUALIFIED, *a.* نا قابل *nā kābil*, نا لایق *nā lāyiq*.

UNQUESTIONABLE, *a.* بی شبهه *bī shubah*, بلا اعتراض *bilā itirāz*.

UNQUESTIONABLY, *ad.* بی شک *bī shakk*, مقررًا *mukarran*.

UNREAD, *a.* نا خوانده *nā khānda*, بی علم *bī ilm*.

UNREADY, *a.* نا تیار *nā tayyār*, نا مهیا *nā muhayyā*.

UNREAL, *a.* نا راست *nā rāst*, بی حقیقت *bī haqīqat*.

UNREASONABLE, *a.* 1. (immoderate) عدم اعتدال *bī ittīdāl*. 2. (not agreeable to reason), نا معقول *nā madkūl*. 3. (improper) بی قاعده *bī kāida*, بی جا *bī jā*.

UNREASONABLENESS, *n.* عدم اعتدال *ādami ittīdāl*, بی معقولی *nā madkūlī*.

UNREASONABLY, *ad.* بی اعتدال *bī ittīdāl*, بلا انصاف *bilā insāf*, نا معقولانه *nā madkūlāna*.

UNRELENTING, *a.* بی شفقت *bī shafa-kat*, سنگدل *sangdil*, درشت *durusht*.

UNREMOVABLE, *a.* برقرار *kāyim*, بارکار *bar karār*.

UNREPENTING, UNREPENTANT, بی ندامت *bī pashimānī*, بی نادمات *bī nadāmat*.

UNREPROVABLE, *a.* بی توبیخ *bī taubīkh*.

UNREQUESTED, *a.* نا مطلوب *nā matlūb*, نا درخواست *nā darkhāsta*.

UNRESERVED, *a.* (frank), صافی دل *sāfi dīl*, صادق *sādik*, منحل *mukhlis*. —(not kept back), نا باز داشنه *nā bāz dāshṭa*, بی امتناع *bī imtinād*.

UNRESERVEDLY, *ad.* با اخلاص *bā ikhlās*, بی رنگ و ریا *bī rang u riyā*, بالکل *bī'lkul*.

UNRESISTED, *a.* نا مردود *nā mardūd*, نا مدفون *nā madfūn*.

UNRESISTING, *a.* بی مقاومت *bī mu-kāwamat*, بی مزاحمت *bī muzāhamat*.

UNRESTRAINED, *a.* بی قید *bī kayd*, از حد *bī zabt*. —(not limited), بیرون *az hadd berūn*, بی انتها *bī intihā*.

UNREVEALED, *a.* نا مبین *nā mubayyan*, مخفی *ghayr makshūf*, مکشوف *makshūf*.

UNREWARDED, *a.* بی مزد *bī muzd*, بی عوض *bī iwaz*.

UNRIGHTEOUS, *a.* بی صداقت *bī sadā-kat*, بی راستی *nā sādīk*, نا صواب *nā rāstī*, نا صواب *nā sarwāb*.

UNRIGHTEOUSNESS, *n.* گناه کاری *gunāh-gārī*, نا راستی *nā rāstī*, فسوق *fusūq*.

UNRIPE, *a.* نرسیده *khām*, نا رسیده *nā rasīda*, نا پخته *nā pākhtā*, نا کامل *nā kāmil*.

UNRIVALLED, *a.* بی نظیر *bī nazīr*,
 بی مثال *bī mīṣāl*,
 UNRULINESS, *n.* سرکشی *sar kashī*,
 فتنه انگیزی *fitna angīzī*.
 UNRULY, *a.* بی ضبط *bī ṣabt*, سرکش
sar kash, گردنکش *gardan kash*.
 UNSAFE, *a.* نا امین *khatarnāk*, خطرناک
nā amīn, بی سلامت *bī salāmat*.
 UNSAID, *a.* نا مذکور *nāgufta*, نا گفته
nā mazkūr.
 UNSATISFACTORY, UNSATISFYING,
a. نا پسند *nā muwāfaq*, نا موافق
nā pasandi khātir, غیر مطبوع
ghayrī matbūd.
 UNSATISFIED, *a.* نا خوش *nā khūsh*,
 نا راضی *nā shād*, نا شاد *nā rāz*.
 UNSAVOURY, *a.* بی لذت *bī lazẓat*,
 بی مزگی *bī mazagī*.
 UNSEAL, *vt.* مهر کشادن *muhr-k*.
 UNSEASONABLE, *a.* بی وقت *bīwāl*,
 بی زمان *bī zamān*, بی هنگام
bī hangām, بی موقع *bī marukī*.
 UNSEASONABLY, *ad.* بی محل *bī mahall*,
 بی وقتان *bī waktāna*, بی زمان
bī zamān.
 UNSEEMLY, *a.* نا شایسته *nā shāyista*,
 زشت *zisht*, قبیح *kabīh*.
 UNSERVICEABLE, *a.* نا مفید *nā mufīd*,
 نا بکار *nā bakār*.
 UNSETTLE, *vt.* بی قرار کردن *bī karār-k*,
 نا پایدار کردن *nā pāyadār-k*.
 UNSETTLED, *a.* بی قرار *bīkarār*, نا ثابت
nā sābit, نا پایدار *nā pāyadār*.
 UNSHAKEN, *a.* غیر متحرک *ghayrī*
mutaharrīk, بی جنبش *bī jumbīsh*.
 UNSHEATHE, *vt.* از غلاف کشیدن *az ghi-*
lāf-k.
 UNSOCIAL, *a.* غیر مطلوب *ghayrī matlūb*,
 خالص *khālīs*, غیر موافق *ghayrī muwāfis*.
 UNSOCIABLE, *n.* نا مهربان *nā mīhrbān*,
 نا همدم *nā hamdam*, بی الفت *bī ulfat*.

UNSOCIABLY, *ad.* بی مهربانی *bī mīhr-*
bānī, بی الفتی *az rūi bī ulfatī*.
 UNSOUND, *a.* 1. (sickly), مریض *marīz*,
 بیمار *bīmār*. 2. (defective) ناقص *nākīs*,
 بی دین *bī dīn*, 3. (not orthodox) غیر متدین
ghayrī muttalaṣṣayīn. 4. (not honest) نا صادق
naṣādīk. An unsound sleep, خواب سبک
khābi-sabuk.
 UNSPEAKABLE, *a.* نا گفندی *nā guftanī*,
 نا قابل تکرار *nā kābīlī takrīr*.
 UNSTABLE, *a.* نا پایدار *nā kāyīm*,
 بی قرار *bī karār*.
 UNSTEADILY, *ad.* بی قرارانه *bī karār-*
rāna.
 UNSTEADINESS, *n.* بی قراری *bī karārī*,
 نا ثابت قدمی *nā sābit kadamī*.
 UNSTEADY; UNSTEADFAST, *a.* بی
 قرار *bī karār*, بی ثبات *bī sābit*, نا
 ثابت *nā sābit*.
 UNSUBSTANTIAL, *a.* بی وجود *bī wujūd*,
 بی جوهر *bī jawhar*.
 UNSUCCESSFUL, *a.* نا کامیاب *nā kāmyāb*,
 بی مقصد *bī maksad*, بد بخت *bad*
bakht, بی طالع *bī tālī*, محروم *mahrūm*.
 UNSUCCESSFULLY, *ad.* بی نصیبانه *bī*
nasībāna, بی طالع *bī tālī*.
 UNSUITABLE, *a.* نا موافق *nā muwāfaq*,
 نا لایق *nā lāyāk*, نا شایسته *nā shāyista*.
 UNSUITABLENESS, *n.* نا سزاواری *nā*
sazāwārī, عدم مساعدت *ādami*
munāsibat.
 UNSULLIED, *a.* نا ملوث *nā mulawwas*,
 بی عیب *bī dyb*.
 UNSUPPORTED, *a.* بی عمود *bī dmūd*,
 بی تقویت *bī takwīyat*.
 UNSUSPECTED, *a.* نا مظنون *nā maznūn*,
 نا محتمل *nā muhtamal*.
 UNSUSPECTING; UNSUSPICIOUS, *a.*
 بی شبهه *bī shubah*, بی گمان *bī gumān*.

- UNTAMED, *a.* وحشي *sarkash*, سرکش *vahshī*.
- UNTAUGHT, *a.* نا خوانده *nā khānda*, تعليم نداشت *tadlīm nayāfta*.
- UNTENABLE, *a.* بي اسناد *bī istinād*, اثبات بي *bī isbāt*.
- UNTENANTED, *a.* بي کرايه دار *bī kirāya dār*.
- UNTHANKFUL, *a.* نا شکور *nā shukūr*, سپاس بي *bī sipās*.
- UNTHANKFULNESS, *n.* بي شکر نعمت *bī shukr naʿmat*, بي سپاسي *bī sipāsi*.
- UNTHINKING, *a.* بي فکر *bī fikr*, غافل *ghāfil*.
- UNTIE, *vt.* حل کردن *kushādan*, کشادن *hall-k.*, باز کردن *bāz krdn*.
- UNTIL, *con, prep.* تا *tā*, الی *il'*, تاکی *tāki*.
- UNTIMELY, *a.* بي وقت *bī wakt*, محل *bī mahall*, هنگام *bī hangām*.
- UNTITLED, *a.* نا لقب *bī lakab*, مستحق *nā mustahakk*.
- UNTOLD, *a.* نا معلوم *nā gufta*, نا گفته *nā maʿlūm*, نا مأموس *nā mamūs*, دست نزد *dast na zada*.
- UNTRACTABLE, *a.* گردنکش *gardankash*, سرکش *sarkash*, غير مطيع *ghayri mutīd*.
- UNTRAINED, *a.* نا مودب *nā muaddab*, تعليم بي *bī taʿlīm*.
- UNTRIED, *a.* نا آزه وده *nā āzmūda*, مجرب *nā mujarrab*.
- UNTROD, *a.* نا پايمال *nā pāyamāl*, کوته *nā kūfta*.
- UNTRUE, *a.* نا راست *nā hakk*, حق نا *nā ḥaq*, وفا بي *bī wafā*, وفا *nā wāst*.—(faithless), ربا *pur riya*.
- UNTRULY, *ad.* بي حقيقت *bī hakikat*, راستانه *nā rāstāna*.
- UNTRUTH, *n.* نا راستي *durūgh*, دروغ *nā rāsti*, کذب *kizb*.
- UNUSED, *a.* بي استعمال *bī istīdām*, نا مستعمل *nā mustadl*.
- UNUSUAL, *a.* بي قاعده *bī kāyada*, خلاف معمول *khilāfi maʿmūl*, غير معمول *ghayri mādūd*.
- UNUSUALLY, *ad.* بي رسمانه *bī rasmāna*, برخلاف عادت *bar kilāfi ādat*.
- UNVARIED, *a.* بي تبديل *bī tabdīl*, تغيير *bī taghayyur*.
- UNVEIL, *vt.* بي حجاب کردن *bī hijāb-k.*, رفع نقاب ساختن *rafʿi nikāb-s*.
- UNWARILY, *ad.* غافل *ghāfilan*, خبرانه *bī khabarāna*.
- UNWARLIKE, *a.* نا جنگي *nā jangī*, نا نبرد آزما *nā nabard āzmā*.
- UNWARRANTABLE, *a.* نا جايز *nā jāyiz*, نا روا *nā rawā*.
- UNWARY, *a.* بي خبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*, بي احتياط *bī ihtiyāt*.
- UNWEARIED, *a.* نا مانده شده *nā mānda shuda*, نا خسته *nā khasta*.
- UNWELCOME, *a.* نا داپسند *nā dil-pasand*, نا خوش *nā khūsh*.
- UNWELL, *ad.* نا خوش *nā khūsh*, بيمار *bimār*.
- UNWHOLESOME, *a.* نا گواره *nā guwāra*, نا موافق *nā muwāfak*, نا مواف *nā sawāb*.
- UNWIELDINESS, *n.* گراني *girāni*, بزرگي *buzurgī*.
- UNWIELDY, *a.* نا مستعد *girān*, نا جسيم *nā mustad*, نا قابل *nā kābil*, جسيم *jasīm*.
- UNWILLING, *a.* بي راضي *nā rāzi*, بي مراد *nā murād*, دل *bī dil*, اختيار *bī ikhtiyār*.
- UNWILLINGLY, *ad.* با ضرورت *bā zarūrat*, بلا اراده *bilā irāda*, کراهت *karāhatan*.
- UNWILLINGNESS, *n.* بي رضائي *bī ikhtiyārī*, راضي *razāi*.

UNWISE, *a.* نادان *bī dān*, ذلیل *nādān*, غافل *ghāfil*.

UNWISELY, *adv.* بی عقلانه *ghāfilān*, بی ادبانه *bī dāklāna*, احمقانه *ihmakāna*.

UNWITNESSED, *a.* بی شاهد *bī shāhid*, بی گواه *bī guwāh*.

UNWONTED, *a.* نا مشهور *nā mashhūr*, بی قاعده *bilā kāyūda*.

UNWORTHILY, *adv.* بی استحقاق *bī istiḥkāk*, بی سزاواری *bī sazāwārī*, بی لیاقت *bī layākat*.

UNWORTHINESS, *n.* نا شایستگی *nā shāyistagi*, نا سزاواری *nā sazāwārī*.

UNWORTHY, *a.* نا مستحق *nā mustahakk*, نا لایق *nā laīq*, نا سزاوار *nā sazāwār*, نا مناسب *nā munāsib*.

UNWRITTEN, *a.* نامکتوب *nā maktūb*, نا نوشته *nā nawishta*.

UNYOKE, *vt.* بی یوغ کردن *bī yūgh-k*, تفریق کردن *tafrik-k*.

UP, *adv.* بالا *bālā*, بر *bar*, فوق *dla'*, آمدن *fauk*. To come up, بر آمدن *bar-ā*. To go up, بالا رفتن *bālā-r*. Up and down, زبر و زبر *z̄ir u zabar* و بالا *z̄ir u bālā*. Up to, تا *tā*, حتی *ilā'* الی *hatta*. Up to this time, تا این وقت *tā in waqt*. Get up, برخیز *barkhīz*.

UPBRAID, *vt.* سرزنش *taḍna-z*, ملامت کردن *malā-mat-k*, سرزنش *sarzanish-g*, توبیخ کردن *taubikh-k*.

UPBRAIDINGLY, *adv.* با طعن *bā taḍna*, با سرزنش *bā sarzanish*.

UPCAST, *a.* بالا انداخته *bālā andākhta*, رمی *ramī*.

UPHOLD, *vt.* حمایت *bardāshthan*, نگاهداشتن *nigāh-d*, حمایت *himāyat-k*.

UPLIFT, *vt.* برداشتن *bardāshthan*.

UPON, *prep.* بر *bar*, بالا *bālā*, علی *dla'*.

UPPER, *a.* بالاتر *bālātār*, در *bar tar*, علی *adla'*.

UPPERMOST, *a.* بالا ترین *bālā tarīn*, بلند ترین *buland tarīn*.

UPRAISE, *vt.* برداشتن *bar dāshthan*, ابراز کردن *afraz-k*.

UPRIGHT, *a.* راست *rāst*, صالح *sālih*, صادق *sāḍik*, شایسته *shāyista*.

UPRIGHTLY, *adv.* راستانه *rāstāna*, صالحانه *sālihan*, با راستی *bā rāstī*.

UPRIGHTNESS, *n.* صداقت *rāstī*, راستی *sāḍikat*.

UPROAR, *n.* هتکام *hangāma*, غوغا *ghau-ghā*, شور *shūr*.

UPROOT, *vt.* کنیدن *az bekh bar-k*.

UPROUSE, *vt.* در انگیزختن *bar angikhtan*, دیدار کردن *bedār-k*.

UPSET, *vt.* سرنگون کردن *sar nagūn-k*.

UPSIDE DOWN, *adv.* زیر و زبر *z̄ir u zabar*, سرنگون *sar nagūn*. To turn upside down, زیر و زبر کردن *z̄ir u zabar-k*.

UPSTART, *n.* مرد بی اصل *mardi bī asl*.

UPWARD, *a.* بالا *bālā*, فراز *farāz*. — (more than) افزونتر *afzūntar*.

URBANE, *a.* صاحب مروت *sāhibi murawwat*, خوش طبع *khush tabā*.

URBANITY, *n.* خوش خلقی *khush khulkī*, ملایمت *mulāyamat*.

URETHRA, *n.* مجرای بول *majrāi baul*.

URGE, *vt.* نقاضی کردن *takāzā-k*, الحاح *ilhāh-k*, مجبور کردن *majbūr-k*.

URGENCY, *n.* لزوم *zarūrat*, ضرورت *tākīd*, تقاضی *luzūm*.

URGENT, *a.* ضرور *zrūr*, لازم *lāzim*. An urgent affair, مهمت *muhimmat*.

URGENTLY, *adv.* با ضرور *bīzzurūr*, زما *lāziman*, بتاکید *ba tākīd*.

URINAL, *n.* قاروره *kārūra*, بولدان *bauldān*.

URINARY, *a* بول منسوب *baul mansüb*,
ادراری *idrārī*.

URINE *n* پيشاب *peshāb*, بول *baul*,
شاش *shāsha*. Retention or stoppage of
urine, بول سدر *sadr baul*.

URINE, *vt* پيشاب کردن *peshāb-k*, بول
شاشیدن *shāshīdan*, بول کردن
baul-k.

URN, *n*, ظرف *zarf*, آبریز *ābrīz*.

US, *pron*, ما را *mārā*.

USAGE, *n*, معامله *muāmala*, رواج *riwāj*,
استعمال *istīmāl*, قاعده *kāida*, دستور
dastūr, رسم *rasm*, عادت *ādat*.

USE, *n*, کار *kār*, عمل *amal*.—(practise),
تجربه *tajriba* — استعمال *istīmāl*,
(habit), عادت *ādat*, آئین *āyīn*.—(ad-
vantage) نفع *naft*, فایده *fāyada*. Use
of money, معامله *muāmala*. To be of
use, نافع شدن *ba kār-ā*, بکار آمدن
nāfi-sh. Of no use, بی فایده *bī fāyada*.
Of use, مفید *mufīd*, کار آمد *kār āmad*.
Out of use, خارج از استعمال *khārij
az istīmāl*.

USE, *vt*, *vi*, بکار آوردن *ba kār-ā*, خرج
کردن *kharch-k*, منفعه کردن *muntafī-k*.
—(practise), استعمال کردن *istīmāl-k*.

USEFUL, *a*, بکار *bakār*, مفید *mufīd*,
نافع *nāfi*. To be useful, بکار آمدن
bakār-ā, مفید شدن *mufīd-sh*.

USEFULLY, *ad*, بکار *bakār*, مفید
mufīd, با منفعت *bā manfaāt*.

USEFULNESS, *n*, سودمندی *sūdmandī*,
انتفاع *fāyadamandī*, فایده مندی
intifād.

USELESS, *a*, بکار *nā bakār*, مفید
nā mufīd, بی فایده *bī fāyada*, بی
بهره *bī hāsīl*, باطل *bātil*.

USELESSLY, *ad*, بی منفعت *bī manfi'āt*,
نا بکارانه *nā ba kārāna*.

USELESSNESS, *n*, ناپایداری *nā shā-*

yistagī, بی منفعتی *nā bakārī*,
بی منفعتی *bī manfiātī*.

USHER, *n* (at a court), عرض دیکه
arz beg — (an under school-master),
نایب *nāib*, خلیفه *khalīfa*.

USHER, *vt*, پیشروی کردن *pīshrawī-k*, در
آوردن *dar-ā*.

USUAL, *a*, معمول *madmūl*, معهود
māhūd, مرسوم *murawwaj*.

USUALLY, *ad*, موافق دستور *murwāfiki
dastūr*, بطریقی فاعده *ba tarīki kāyada*,
معمول *madmūlan*.

USUFRUCT, *n*, تصرف محصولات *tasar-
rufi mahsulāt*, حاصل *hāsīl*.

USURER, *n*, سود خور *sūd khūr*, ربا
خور *ribā-khūr*, مقرض *mukriz*.

USURP, *vt*, از زبردستی بتصرف خود آوردن
az zabardastī ba tasarrufi khud-ā, بظلم
ba zulm-g تطاول کردن *tatāwul-k*.

USURPATION, *n*, تصرف نا حق *tasar-
rufi nā hakk*, تعدی *taddī*, جور *jaur*,
ظلم *jabr*.

USURPER, *n*, ظالم *zālīm*, غاصب
ghāṣīb.

USURY, *n*, سود خوری *sūd khūrī*, ربا
ribā. To lend at usury, دادن
بسود فرض *basūd karz-d*.

UTENSIL, *n*, آلات *ālat*, ظرف *zarf*,
اسباب *asbāb*, رخت *rikht*.

UTERINE, *a*, رحم پیوند *rahm paywand*,
شکمی *shikamī*.

UTERUS, *n*, رحم *rihm*, زهدان
zahdān.

UTILITY, *n*, منفعت *man-
faāt*, سود *sūd*.

UTILIZE, *vt*, استعمال *ba kār-b*, بکار
بردن *istīmāl-k*, آزمودن *āzmūdan*.

UTMOST, *n*, *a*, نهایت *ghāyat*, نهایت
nihāyat. To do one's utmost, حتای
hattu'l makdūr-k. At the
utmost, انتهای *ba nihāyat*,
بحد *intihāyī*. To the utmost, مقدر
ba kadri makdūr.

UTTER, *a.* کامل *kāmīl*, خارج *khārij*.

UTTER, *vt* گفتن *guftan*, کلام کردن *kalām-k.*, فروختن *bayān-k.*—(sell) جاری *farūkhtan*.—(give currency) جاری کردن *jārī-k.*, نایب کردن *nāfi-k.*

UTTERLY, *ad.* مطلق *mutlak*, سراسر *sarā-sar*, بالکل *bi'lkul*.

UTTERMOST, *a.* اعلى درجه *ālā' darajja*, غایت *ghāyat*.

UVULA, *n.* سداد *mulāza*.

UXORIOUS, *a.* زنی پرست *zanparast*, عاشق *āshiq*, زوج *āshiki sūja*.

V.

VACANCY, *n.* خلوت *khilwat*.—(leisure) فراغت *farāghat*, فرصت *fursat*.—(want of thought) غفلت *ghaflat*.

VACANT, *a.* خالی *khālī*, تهی *tihi*, معطل *mu'attil*. Vacant hours, ساعات تعطیل *sā'ati ta'dtil*.

VACATE, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*, تهی کردن *tihi-k.*—(quit possession of) ترک نمودن *guzhāshstan*, گذاشتن *tark-n.*

VACATION, *n.* ایام استراحت *ayyāmi istirāhat*, زمان فراغت *zamāni farāghat*, تعطیل *ta'dtil*.

VACCINATE, *vt* آبله گرفتن *ābila-g.*

VACUITY, VACUUM, *n.* خلوت *khilwat*, خلأ *khalā*, جای خالی *jāi khālī*, فراغت *farāghat*.

VAGABOND, *n.* آواره *āwāra*, اوباش *aubāsh*, رند *rind*, بیکار *bikār*.

VAGINA, *n.* مهبل *kus*, کس *mahbal*.

VAGUE, *a.* نا پدیدار *bī karār*, بی قرار *nā pāyadār*, نا معهود *nā māhūd*.

VAIN, *a.* (fruitless, absurd) باطل *bātil*, بیهوده *bī fāyada*, عبث *ābas*, بیهوده *bī fāyada*.

bihūda, بیهوده *bīmadnī*—(ostentatious) خود بدین *maghrūr*, معروف *khud bīn*. In vain, عبثاً *ābasan*, باطلاً *lātīlan*.

VAINLY, *ad.* بیهوده *bī madnī*, بیهوده *bīhūda*, باطلاً *bātīlan*.

VALE, *n.* وادی *wādī*, دره *darra*.

VALEDICTION, *n.* وداع *widād*, خدا حافظ *khudā hāfiz*.

VALEDICTORY, *a.* وداع گو *widād gū*.—(letters) وداع نامه *widād nāma*.

VALET, *n.* خدمتکار *khidmatgār*, نوکر *naukar*.

VALETUDINARY, *a.* مریض *marīz*, خسته مزاج *khasta mizāj*.

VALIANT, *a.* دلور *dilāwar*, مردانه *mardāna*, بهادر *bahādur*, جوانمرد *javān mard*, شجاع *shujāā*.

VALIANTLY, *ad.* دلیرانه *dilīrāna*, با شجاعت *bā shujāāt*.

VALID, *a.* مستحکم *mustahkam*, استوار *ustuwār*, قوی *kawī*, مسلح *musajjal*.

VALIDITY, *n.* درستى *durustī*, صحت *sihhat*, مسلح *musajjalan*.

VALLEY, *n.* وادی *wādī*, دره *darrah*.

VALOUR, *n.* دلیری *dilīrī*, مردانگی *mardāmagī*, بهادری *bahādurī*, شجاعت *shujāāt*.

VALUABLE, *a.* گرانبها *girānbahā*, بیش *bīsh kīmat*, عزیز *āzīz*.

VALUATION, *n.* تعیین قیمت *ta'dyīni kīmat*, تخمین *takhmīn*.

VALUE, *n.* ارزش *kīmat*, قیمت *arzish*, بها *bahā*.

VALUE, *vt.* اعتبار *āzīz-l.*, عزیز داشتن *iltifāt-n.*, الیفات نمودن *itibār-k.*, تعیین *takrīm-s.*—(rate) نرخ زدن *ta'dyīn kīmat-k.*, نرخ *nīrkh-z.*

VALVE, *n.* پرده *pardah*, غطا *ghitā*.

VAN, *n.* پش لاشکر *pesh lashkar*, پش رو *pesh rau*.—(cart) عراب بزرگ *drābi buzurg*.

VANGUARD, *n.* مقدمت التجیش *mukad-damatu'l jaysh*.

VANISH, *vi.* غایب شدن *ghāyib-sh.*, نابود شدن *nābūd-sh.*, پدید کردن *nā padīd-k.*, پنهان شدن *pinhān-sh.*, گم شدن *gum-sh.*

VANITY, *n.* بیهودگی *bī hūdagi*, (vain pursuit) طلال *butlān*, خود پرستی *hawā parastī*.—(self-conceit) خود پرستی *khud parastī*, بینی *klud binī*, لاف *lāf*.

VANQUISH, *vt.* شکست دادن *shikast-d.*, غالب شدن *ghālib-sh.*, غلبه کردن *ghalaba-k.*, مظهر شدن *zafar-y.*, بافتن *muzaffar-sh.*, مغلوب کردن *maghlūb-k.*, کشادن *kushādan*.

VAPID, *a.* بی مزه *bī maza*, بیجان *bījān*.

VAPIDNESS, *n.* بی مزگی *sardī*, سردی *bī mazagī*.

VAPOUR, *n.* بخار *bukhār*, تاف *taf*, خیال *ghubār*.—(vain imagination) خيال *khīyāl*, وهم *wahm*.—(low spirits) دلزدگی *diltangī*, سودا *saudā*.

VAPOUR, *vi.* تبخیر کردن *tabkhīr-k.*, دود کردن *dūd-k.*

VARIABLE, *a.* متغیر *mutaghayyir*, نا پایدار *nāpāyadār*, بی ثبات *lī sabāt*. To be variable, بی ثباتی *bī karār-sh.*

VARIANCE, *n.* اختلاف *ikhtilāf*, منازعت *munāziāt*, آشوب *āshūb*, فتنه *fitna*.

VARIATION, *n.* تغییر *tabdīl*, تفاوت *ikhtilāf*, تغایر *taghayyir*, تفاوت *tafāwat*.

VARIEGATE, *vt.* گوناگون کردن *gūnāgūn-k.*, نقش کردن *būkalamūn-n.*, بوتلمون نمودن *na'ish-k.*

VARIEGATED, *a.* گوناگون *gūnāgūn*, رنگارنگ *rangārang*, بو تلمون *bū kala-mūn*.

VARIEGATION, *n.* گوناگون *gūnāgūn*, رنگارنگی *rangā rangī*

VARIETY, *n.* رنگارنگی *rangārangī*, (اقسام *pl.* قسم *kiom*), (انواع *pl.* نوع *nau*)

VARIOUS, *a.* مختلف *gūnāgūn*, بی ثباتی *bīkarār*.—(uncertain) نا پایدار *nā pāyadār*.

VARIOUSLY, *ad.* با اختلاف *bā ikhtilāf*, با چند صورت *ba chand sūrat*.

VARNISH, *n.* روغن *raughan*, لک *luk*, حسن کلام *husni kalām*, رنگینی *rangīnī*

VARNISH, *vt.* با روغن مالیدن *bā rau-ghan-m.*, رنگین کردن *rangīn-k.*

VARY, *vt., vi.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*, تبدیل صورت *taghayyir-s.*, تغییر ساختن *tabdīlī sūrat-n.*—(to become changed) مختلف شدن *mukhtalif-sh.*, متبدل گشتن *matabaddīl-g.*

VASE, *n.* ظرف *zarf*, (ظروف *pl.*)

VASSAL, *n. a.* رعیت *ra'iyat*, (رعایا *pl.*), فرمانبردار *tābī*, (توابع *pl.*) *farmūn bardār*.

VAST, *a.* بی اندازه *bī andāza*, از حد بیرون *az hadd berūn*, وسیع *wus'at*, کبیر *kalūr*, عظیم *dzīm*.

VASTLY, *ad.* بی نهایت *nihāyat*, از حد بیرون *az hadd berūn*.

VASTNESS, *n.* عظمت *fus'hat*, فسحت *dzamat*.

VAULT, *n.* گنبد *gumbad*, طاق *tāk*, قبر *qabr*, (cellar) ته خاله *tih khāna*, زیر زمین *sēr zamīn*.

VAULT, *vt.* مقبب ساختن *mukabbab-s.*, قبر ساختن *kabba-s.* To vault on horse-back, متدثر کردن *matadassir-k.* To vault as a tumbler, جانباژن کردن *jānbāz-k.*

- VAUNT, *vi.* افتخار کردن *lāf-z.*, *iftikhār-k.*
- VAUNT, *n.* گداز *lāf*, گداز *gazāf.*
- VEAL, *n.* گوشت گاو ساله *gushti gāwsāla*,
گوشت عجل *gūshti ejl.*
- VEER, *vt.* گردان کردن *daur-k.*, گردان شدن *gardān-sh.*,
تبدیل شدن *tabdīl-sh.*
- VEGETABLE, *n.* نبات *nabāt*, (pl. نباتات),
سبزی *sabzi.*
- VEGETATE, *vi.* نبات کردن *nabat-k.*,
رویدن *rustan*, رویدن *rūīdan.*
- VEGETATION, *n.* رویدگی *rūyidagi*,
نبات *nabat.*
- VEHEMENCE, *n.* شدت *shiddat*, سحری
تندی *sakhti*, تند *tundī*, نیز مجازی
tez mizājī.
- VEHEMENT, *a.* تند *tez*, تند *tund*,
نیز مزاج *sakht*, سخت *durusht*, درشت
tez mizāj.
- VEHEMENTLY, *ad.* بسختی *ba sakhti*,
با شدت *bā shiddat.*
- VEHICLE, *n.* عراج *drāba*, مرکب *markab*,
سواری *sawārī.*
- VEIL, *n.* نقاب *nikāb*, حجاب *hijāb*, پرده
parda, برقع *burkū*. To take the veil,
احجاب کردن *ihijāb-k.* The veil of
the heart, پردگی دل *pardai dil.*
- VEIL, *vt.* حجاب ساختن *hijāb-s.*, زبر
پرده زدن *zeri pardah-s.*, نهفتن
nihuftan.
- VEIN, *n.* رگ *rag*, شریان *shiryān*, عرق
trk (pl. عروق) *warīd*. To open
a vein, رگ زدن *fasd-k.*, رگ *rag-*
z. The jugular veins, رگ جان *ragi*
jān.
- VEINED, VEINY, *a.* رگدار *ragdār.*
- VELOCITY, *n.* سرعت *surāt*, زودی *zūdī*,
عجلت *ajalat.*
- VELVET, *n.* مخمل *makhlmal*, تطیفت
katīfat.
- VEND, *vt.* فروختن *farūkhtan*, بیع کردن
bat-k.
- VENDER, *n.* فروشنده *farūshanda*, باع
bāt.
- VENERABLE, *a.* کریم *karīm*, بزرگوار
buzurgwār, مکرم *mukarram*, محترم
muhtaram.
- VENERABLY, *ad.* با عزت *bā izzat*,
با احترام *bā hurmat.*
- VENERATE, *vt.* احترام نمودن *ihtirām-*
n., عزیز داشتن *buzurg-d.*, عزیز داشتن
āzīz-d.
- VENERATION, *n.* تکریم *ikrām*, تکریم *tak-*
rīm, توفیر *taukīr*. With veneration,
با توفیر و احترام *bā taukīr u ihtirām.*
Worthy of veneration, واجب الاحترام
wajibu'l ihtirām.
- VENEREAL, *a.* شهوانی *nafsanī*, شهوانی
shahwatī.—(disease) آنشک *ātishuk*,
سوزاک *sūzāk.*
- VENESECT, *n.* رگ زدن *rag zant*,
فصد *fusd.*
- VENGEANCE, *n.* انتقام *intikām*, کینه
kīna, پاداش *pādāsh*. To take venge-
ance, انتقام گرفتن *intikām-g.*
- VENIAL, *a.* واجب العفو *wājibu'l afw*,
معذور *madzūr.*
- VENISON, *n.* گوشت آهو *gūshti āhū*,
لحم غزال *lahmi ghizāl.*
- VENOM, *n.* زهر *zahr*, سم *samm.*
- VENOMOUS, *a.* زهر آلود *zahrī*, زهر
ālūd, سم دار *sammdār.*
- VENOMOUSLY, *ad.* با زهر *bā zahr.*
- VENT, *n.* منفذ *sūrākh*, راه *rāh*, منفذ
manfas, خلاص *khalās*.—(a passage
for smoke) دود کش *dūd kush*.—(sale)
فروختن *farūkht*, بیع *bīd*.—(disclosure)
اظہار *izhār.*
- VENT, *vt.* (report) ظاهر کردن *sāhir-k.*,
آشکاره کردن *āshkāra-k.*.—(give vent

- بَاد گُزار کردن *bād guzār-k.*—(sell) *farūkh-tan.*
- VENTILATE, *vt.* بَاد کَشِي کردن *bād kashī-k.*, هَا دَا دَن *harwā-d.*
- VENTILATION, *n.* بَاد کَشِي *bād kashī*, بَاد زَنِي *bād zanī.*
- VENTILATOR, *n.* بَاد کَش *bād kash*, مَرَوَح *marwah*, بَاد زَن *bād zan.*
- VENTRICLE, *n.* مَعْدَة *madda*, شِکَنِب *shikamba.*
- VENTURE, *n.* (attempt) تَصَد *saī*, تَصَد *kasd.*—(hazard) خَطَر *khatar*, صَدَم *sadma.*—(undertaking) جَسَارَت *jasārāt*, جَرَأَت *jurāt.*
- VENTURE, *vt., vi.* جَرَأَت کردن *jurāt-k.*, بِي بَاک بُودَن *bī bāk-b.* To venture at, on, تَصَد سَاعِي نَمُودَن *saī-n.*, تَصَد سَاخَتَن *kasd-s.*
- VENTURER, *n.* اَجَدْرَا کُذْنَدَة *ijtirā kunanda*, مَرَد بِي بَاک *mardi bī bāk*, دَلِير *diler.*
- VENTUROUS, *a.* دَلِير *diler*, جِگَرْدَار *jigardār*, گُستَاخ *gustākh.*
- VENTUROUSLY, *ad.* بَا دَلِيرِي *bā dilerī*, شِير مَرْدَان *shīr mardāna.*
- VENTUROUSNESS, *n.* بِي بِرَوای *bī parwāī*, دَلِيرِي *dilerī*, جَرَأَت *jurāt.*
- VENUS, *n.* زَهْرَة *zuhra*, نَاهِيد *nāhīd.*
- VERACITY, *n.* رَاسْتِي *rāstī*, صَدَاقَت *sadākat.*
- VERANDAH, *n.* طَان *tāk*, رَوَاق *rawāk*, پِشِگَاه *peshgāh.*
- VERB, *n.* فَعْل *faʿl.*—(transitive) فَعْل *faʿl.*—(intransitive) فَعْل مُتَعَدِي *faʿli mutaʿaddī.*—(irregular) فَعْل لَازِمِي *faʿli lāzamī.*—(regular) فَعْل قِيَاسِي *faʿli qiyāsī.*—(simple) فَعْل مَفْرَد *faʿli muf-rad.*—(compound) فَعْل مَرْکَب *faʿli murakkab.*—(active) فَعْل مَعْرُوف *faʿli maʿrūf.*—(passive) فَعْل مَجْهُول *faʿli majhūl.*—(affirmative) فَعْل اِثْبَات *faʿli isbāt.*—(negative) فَعْل نَفِي *faʿli nafī.*—(causal) فَعْل مُتَعَدِي بِالْوَاسِطَةِ *faʿli mutaʿaddī bi'l wāsiṭa.*—(defective) فَعْل *faʿli nākisa.*—(auxiliary) فَعْل مُتَعَدِي بِالْوَاسِطَةِ *faʿli mawān.*
- VERBAL, *a.* زَبَانِي *zabānī*, لُغَوِي *lughawī*, اِسْم مَصْدَر *ism masdar*, جَاعِل بِالْمَصْدَر *hāsil bi'l masdar.*
- VERBALLY, *ad.* بِكَلَام *ba kalām*, زَبَانِي *zabānī.*
- VERBATIM, *ad.* لَفْظ بِلَفْظ *lafz ba lafz*, حَرْف بِحَرْف *harf ba harf.*
- VERBOSE, *a.* طَوِيل مَفْعَل *mufasssal*, طَوِيل *tūl*, طَوِيل *tūl*.
- VERBOSITY, *n.* زِيَادَة گُوي *ziyāda gūī*, پُر گُوي *pur gūī.*
- VERDANT, *a.* اَخْضَر *ukhzar*, سَبْز *sabz*, نَازِه *tāza.*
- VERDICT, *n.* حُكْم *hukm.*, فَاَتْوَا *fatwaʿ.*
- VERDIGRIS, *n.* زَنْگَار *zangār.*
- VERDURE, *n.* تَاژِي *tāzagī*, سَبْزِي *sabzī.*
- VERGE, *n.* حُد *hadd.*, كِنَار *kinār*, لَب *lab.*
- VERGE, *vi.* مَتَوَجِّه *māyil-sh.*, مَتَوَجِّه *mutawajja-sh.*
- VERIFICATION, *n.* تَصْدِيق *tasdīk*, اِثْبَات *isbāt*, تَحْقِيق *tahkīk.*
- VERIFY, *vt.* تَصْدِيق کردن *tasdīk-k.*, اِثْبَات کردن *muḥakkak-k.*, اِثْبَات *isbāt-k.*
- VERILY, *ad.* بَقِيْنَا *fi'l wāqʿ*, يَكِيْنَان *fi'l ḥakīkat*, بِالْحَق *bi'l ḥakk.* تَحْقِيقًا *tahkīkan.*
- VERMICELLI, *n.* کِرْمَان *kirmānī*, گَنْدَم *gandūm.*

VERMICULAR, *a.* کرم آسا *kirmāsā*.

VERMICULE, *n.* کرمک *kirmak*.

VERMILLION, *n.* شذگرف *shangirf*,
شنجرف *shanjarf*, فرمز *kirmaz*.

VERMIN, *n.* کرم *kirm*, دود *dūl*.

VERNACULAR, *n.* (language) زبان
لسان الام *zabāni mādarī*,
lisānu'l umm.

VERNAL, *a.* ربیعی *rabiyyī*, بهاری *bahārī*.

VERSE, *vt.* بشعر گفتن *ba shāir-g*.

VERSE, *n.* (poetry) شعر *shīr*, نظم *nazm*.
—(hemistich) مصراع *misrād*.—(dis-
tich) بیت *bayt*. A verse of the
Kurān, آیت *āyat*. A repeater of
verses, باسیدیه *bāsira*.—(strophe) قطع
kitā.—(blank verse) مرجز *murajjaz*.

VERSIFICATION, *n.* علم شعر *ilmi shīr*,
تنظیم *tanzīm*, علم عروض *ilmi ārūz*.

VERSIFY, *vi.* شعر گفتن *shīr-g*, تنظیم
tanzīm-k.

VERSION, *n.* ترجمه *tarjuma*, نقل *nakl*,
قول *kaul*, عبارت *ibārat*.

VERTEBRA, *n.* خورزاظهر *khaṣṣu'z zahr*,
مهره پشت *muhra pusht*.

VERTEX, *n.* سمت الراس *samtu'r rās*.

VERTICALLY, *ad.* در سمت الراس *dar*
samtu'r rās, بخط عمودی *bakhatti*
āmūdī.

VERTIGO, *n.* سرگیجه *sarkīja*, سرگردا
sar gardā.

VERY, *a.* بسیار *bisṣār*, نهایت *nahāyat*,
خیلی *ghāyat*. Very much, بسیار
khaṣṣ, بس *bas*. Very good, بسیار
bisṣār khūb, کثیرالخیر *kasīru'l*
khayr. Very bad, بسیار بد *bisṣār bad*,
کثیرالضرر *kasīru'z zarar*. Very large,
بزرگترین *buzurgtarīn*, اکبر *akbar*.
Very little, بسیار کم *bisṣār kam*,
اغیر *asghar*.

VESPER, *n.* ستاره شام *shām*, شام
sitārai shām, نهار شام *namāzi shām*.

VESSEL, *n.* ظرف *zarf*, آوند *āwand*. An
earthen vessel, ظرف سفالین *zarfi*
sifālin. A porcelain vessel, سربازی
martabānī. Kitchen vessels, ظروف
zurūfi matbukh. 2. The blood
vessels, رگها *raghā*, عروق *irūk*.
3. (ship, boat) جهاز *jahāz*, کشتی *kishti*.

VEST, *n.* کورت *kurta*, جامه *jāma*.

VEST, *vt, vi.* قرار گرفتن *ārāstan*,
kurār-g. To vest with possession,
تصرف دادن *tasarruf-d*.

VESTIGE, *n.* نقش *nakshi* پا *pā*, علامت
ālāmat, نشان *nishān*.

VESTMENT; VESTURE, *n.* پوشاک
pūshāk, لباس *libās*.

VETERAN, *a.* جدگت آرموده *jang āzmūda*,
نابارد دیده *nabard dīda*. A veteran
soldier, سپاه نابارد *sipāhi nabard*
āzmā.

VETERINARY, *a.* متعلق جانوران *mutaḍliki*
mūālajai jānvarān.

VETO, *n.* مانع *nā manzūrī*, نا منظور
mumāniāt.

VEX, *vt, vi.* آزردن *āzurda-k*,
آزردن *āzurdan*, تصدیع دادن
tasdiḍ-d, ایداز رسانیدن *taāzīb-k*,
izā-r.

VEXATION, *n.* تصدیع *tasdiḍ*, ایداز
izā, آزار *āzār*, زحمت *zahmat*, جفا *jafā*.

VEXATIOUS, *a.* تصدیع رسان *tasdiḍ*
rasān, آزار رسان *āzār rasān*, رنجده
ranjda, دلفکار *dilfigār*.

VEXATIOUSLY, *ad.* با آزار *bā āzār*, با
دلفکارانه *dilfigārāna*, با اضطراب *bā iztirāb*.

VEXATIOUSNESS, *n.* رنجآوری *ranjā-*
warī, تصدیع رسان *tasdiḍ rasānī*.

VEXED, *a.* مضطرب *muztarib*, آزرده
āzurda shuda, غمگین *ghamgīn*.

VIAL, *n.* شیشه *shīsha*, زجاجه *zujāja*.
 VIAND, *n.* طعام *taām*, خوراک *khurāk*,
 ماکولات *mākūlāt*.
 VIBRATE, *vt, vi.* جنبان شدن *jumbān-*
sh., پیش و پش *pas u pesh-j.*,
 متحرک ساختن *mutaharrrik-s.*
 VIBRATION, *n.* جنبش *jumbishi* و پیش
 و پش *larzish*, لرزش *larzish*,
 متحرک *taharruk*.
 VICAR, *n.* وکیل *wakīl*, نایب *nāyib*,
 خلیفه *khalīfa*.
 VICE, *n.* بدی *badī*, زبونی *zabūnī*,
 گناه *gunāh*, شر *sharr*, قباح *kabāhat*.
 2. (in place of) عوض *ba tawāz*,
 در مقام *dar mukām*, نایب *nāyib*.
 VICE-ADMIRAL, *n.* نایب امیرالبحر
nāyibi amīrul bahr.
 VICE-CHANCELLOR, *n.* مامور مجلس
 نایب *māmūri majlisi ādālat*,
 نایب *nāyibi hākimi madrasa*.
 VICEGERENCY, *n.* خلافت *khalāfat*,
 نایابت *niyābat*, وکالت *wakālat*,
 جا *jā* نشین *jā nishīnī*.
 VICEGERENT, *n.* جانشین *khalīfa*,
 جانشین *kāyīm mukām*,
 جای *jā nishīn*, مقام *kāyīm mukām*,
 وکیل *wakīl*. To appoint a vicegerent,
 جانشین نامزد کردن *jā nishīn nām-*
zad-k., نایب مقام شدن *kāyīm mukām-*
sh. To act as vicegerent, وکیل بودن
wakīl-b.
 VICE-PRESIDENT, *n.* نایب امیرمجلس
nāyibi mīri majlis.
 VICEROY, *n.* صوبه *sūba*, نواب *nawwāb*.
 VICEROYALTY, *n.* صوبه داری *sūba dārī*,
 فرمان فرما *farmān farmāi*.
 VICE-VERSA, *ad.* بالعکس *bi'l āks*,
 منقلب *munkalīb*.
 VICINITY, *n.* نزديکی *karābat*,
 نزديکی *hamsāyagī*.

VICIOUS, *a.* شرور *shar'ir*, فاسد *fāsid*,
 بددات *bad zāt*, معیوب *māyūb*.
 VICISSITUDE, *n.* انقلاب دور *inkilāb*,
 گردش *gardish*, تغییر *taghayyur*. The vicis-
 situdes of fortune, دور کردن *dauri*
 گردش *gardūn*, چرخ دوار *charkhi dawwār*.
 VICTIM, *n.* قربان *kurbān*, فدا *fidā*,
 صدقه *sadka*. To offer up a victim, فدا
 کردن *fulā-k.*, ذبح کردن *zabh-k.*
 VICTOR, *n.* پیروز *ghāzī*, *pirūs*,
 مظفر *muzaffar*, غالب *ghālīb*.
 VICTORIOUS, *a.* ظفر باب *zafaryāb*,
 مظفر *muzaffar*, پیروز *firūz*.
 VICTORIOUSLY, *ad.* غالباً *ghālībān*,
 مظفرانه *muzaffarāna*.
 VICTORY, *n.* نصرت *fat'h*, ظفر *zafar*,
 نصرت *nusrat*, دستبرد *dast burd*. To gain a
 victory, مظفر شدن *fat'h-y.*,
 مظفر *muzaffur-sh.*, ظفر یافتن *zafar-y.*
 VICTUAL, *vt.* ذخیره دادن *zakhīra-d.*,
 روزی دادن *rūzī-d*, ماکولات
 بخشیدن *mākūlāt-b.*
 VICTUALS, *n. pl.* خوردنی *khurdanī*,
 ذخیره *taām*, خوراک *khurāk*,
 ذخیره *zakhīra*, توشه *tūsha*.
 VIE, *vi.* هم سري کردن *ham sari-k.*,
 همت نمودن *hasrat-b.*, حسرت بردن
ghayrat-n., هم مطلب بودن *ham*
mātlab-b.
 VIEW, *vt.* دیدن *dīdan*, نگرستن *nigrī-*
tan, چشم داشتن *nazar-k.*,
 ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*
 VIEW, *n.* 1. (prospect) نظر *nazar*,
 نگاه *nigāh*. A distant view, نظربعيد *nazari*
baīd. 2. (intention) عزم *āzm*, اراده
irāda, قصد *qasd*. 3. (opinion) رای
rāya, قیاس *kiyās*. At the first view,
 با نظر اول *ba nazari awwal*.
 VIGILANCE, *n.* بیداری *bidārī*, آگاهی

- āqāh*, بصيرت *basīrat*, خبرداري *khubardārī*.
- VIGILANT, *a* آگاه *āgāh*, بیدار *bīdār*, خبردار *khābardār*.
- VIGILANTLY, *ad.* بااندیشه *bā intibāh*, با خبردارانه *khābardārāna*, بیداري *bā bīdārī*.
- VIGOROUS, *a.* قوی *kawī*, زورآور *zūrāwar* توانا *tawānā*.
- VIGOROUSLY, *ad.* با قوت *bu zūr*, زور *bu zūr*, با *bā kuwat*.
- VIGOUR; VIGOROUSNESS, *n.* قوت *kuwat*, زور *zūr*, طانت *tākat*, توانايي *tawānāī*. The vigour of youth, عبقوان *anfawāni shabāb*.
- VILE, *a.* پست *past*, خوار *khār*, ذلیل *zalīl*, کمینه *kamīna*, حقیر *hakīr*, فرومایه *farūmāya*, خاکسار *khāksār*, دون *dūn* همت *himmat*.
- VILELY, *ad.* حقیرانه *bā hikārat*, باحقارت *bā hikārat*, *hakīrāna*.
- VILENESS, *n.* پستی *hikārat*, حقارت *hikārat*, خواري *pastī*, دوني *dūnī*, ذلت *zillat*, *khārī*.
- VILIFY, *vt.* حقارت کردن *hikārat-k.*, طعن و ذم گفتن *āyb-g.*, عیب گفتن *taān u zamm-g.*
- VILLA, *n.* راج *rāgh*, سرا *sarā*.
- VILLAGE, *n.* روستا *dih*, قریه *karya*, ده *rūstā*.
- VILLAGER, *n.* روستايي *dihkān*, دهقان *rūstāī*.
- VILLAIN, *n.* شریر *harāmzāda*, حرامزاده *sharīr*, فاسد *fāsid*, فاجر *fājir*.
- VILLAINOUS, *a.* فاسد *fāsid*, بدکار *badkār*, شریر *sharīr*, بداندیش *bad andīsh*, اهل فساد *ahli fāsād*.
- VILLAINOUSLY, *ad.* "فاسدان" *fāsīdan*, "شرا" *sharran*.
- VILLAINY, *n.* فساد *fāsād*, قبااحت *khubāhat*, فتنه *fitna*.
- VINDICATE, *vt.* بوش *īzār-ā*, عذر آوردن *pozish-k.*, خلاص کردن *khulāṣ-k.*, دستگیر کردن *himāyat d.*, حمایت دادن *dastgīr-sh.*
- VINDICATION, *n.* عذر *īzār*, حمایت *himāyat*, اثبات *isbūt*.
- VINDICTIVE, *a.* کینه کش *kīna kash*, کینه ور *kīna war*.
- VINE, *v.* درخت انگور *dirakhti angūr*, رز *raz*, کرم *karm*.
- VINEGAR, *n.* سرکه *sirkah*, خل *khall*.
- VINEYARD, *n.* باغ انگور *bāghī angūr*, رزستان *razistān*.
- VINTAGE, *n.* انگور چینی *angūr chīnī*, قطاف *katāf*.
- VIOL, *n.* ساز *rubāb*, رباب *sāz*.
- VIOLABLE, *a.* ممکن نقض *mumkīni nakz*.
- VIOLATE, *vt.* (injure, hurt) حور نمودن *jaur-n.*, قهر کردن *sitam-n.*, ستم نمودن *kahr-k.*—(ravish) بکارت گرفتن *bakārat-g.*, شکستن *zinā-k.*—(break) شکستن *shikastan*. To violate an agreement, فسخ عهد و پیمان *nakz-k.*, نقض کردن *faskhi āhd u paymān-k.* To violate friendship, فسخ دوستي ساختن *faskhi dūstī-s.*
- VIOLATION, *n.* پرده دری *zulm*, ظلم *pardah darī*, نقض شکستگی *shikastagī*, فسخ *nakz*, فسخ *faskh*.
- VIOLATOR, *n.* ستمگر *sitamgār*, ظالم *zālīm*, پرده در *pardah dar*, فاسخ *fāsikh*, ناقض *nākhīz*.
- VIOLENCE, *n.* ستم *zūr*, ستم *sitam*, فساد *fāsād*, زبردستی *zabardasti*, ظلم *zulm*. To commit violence, زبردستي کردن *zabardasti-k.*, جور و جبر ساختن *jaur u jabr-s.* Personal violence, صدمه

خبر عظیم *sadmai jismī*, مجبوری *jabri āzim*.

VIOLENT, *a* سخت *sakht*, شدید *shadīd*, (passionate) غلبه *ghalabnāk*, نیز *tiz*.—*ātish mizāj*. A violent wind, باد تند *bādi tund*, باد شدید *bādi shadīd*.—(outrageous) ستم *sitamgar*, دُست دراز *dust darāz*.

VIOLENTLY, *adv.* بشدت *bashiddat*, جبراً *jubran*, زور *bazūr*, کاهراً *kahrān*.

VIOLET, *n.*, *a.* بنفشه *banafsha*, مسبزانه *sabzāna*.

VIOLIN, *n.* vide FIDDLE.

VIPER, *n.* مار *mār*, افعی *afai*.

VIRGIN, *n.* دوشیزه *dūshiza*, باکره *bākira*.

VIRILE, *a* مردانه *mardāna*, مردی *mardī*.

VIRILITY, *n.* مردانگی *mardānagī*.

VIRTUAL, *a.* مطبوع *matbūʿ*, دانی *zātī*, معنوی *maʿnawī*, جوهری *jauharī*.

VIRTUALLY, *adv.* فی الحقیقت *fi'l hakikat*, عیناً *dyman*, در حقیقت *dar hakikat*.

VIRTUE, *n.* نیکی *khubī*, خودی *neki*, خیر *khayr*, فصل *fazl*.—(efficacy, quality), قوت *kuwat*, ذات *zāt*, خاصیت *khāsiyat*. Without virtue, فا کس *nā kas*, بی هنر *bī hunar*. By virtue of a royal order, بموجب حکم شاه *ba mūjabī hukmi shāh*, بموجب حکم سلطان *ba hasb'ul hukmi sultān*.

VIRTUOUS, *a.* هنرمند *neku-kār*, نیکوکار *hunarmand*, فاضل *fāzil*, نیک *nek*, پارسا *khayr*.—(chaste) پاک *pāk*, پارسا *pārsā*.

VIRTUOUSLY, *adv.* با فضیلت *bā fazīlat*, هنرمندانه *hunarmandāna*.—(chastely) طاهرانه *tāhīran*, با پرهیزی *bā parhīzī*.

VIRULENCE, *n.* (poison) زهر *zahr*.—(malignity) بدخواهی *bad khāhī*, شرارت *sharārat*.

VIRULENT, *a.* شریک *bad khāh*, بدخواه *sharīr*.

VIRULENTLY, *adv.* با زهر *bā zahr*, با کین *bā kīn*.

VISAGE, *n.* رو *rū*, روی *rūi*, وجه *waja*.

VISCID, *a.* چرب *charb*, چسبان *chasbān*.

VISCOUNT, *n.* دیگ *beg*, خان *khān*.

VISIBILITY, *n.* نموداری *namūdārī*, ظهور *zahūr*.

VISIBLE, *a.* منظور *manzūr*, ظاهر *sāhir*, نمودار *namūdār*, آشکاره *āshkāra*.

VISIBLY, *adv.* ظاهرانه *sāhīrāna*, منظوراً *manzūran*.

VISION, *n.* بصارت *basārat*, دیده *dīda*, مشاهده *mushāhadat*, نمایش *numā-yish*.—(phantom) وهم *wahm*, خیال *khīyāl*, سایه *sāya*.

VISIONARY, *a.* خیالی *khīyālī*, متخیل *mutakhayyil*, وهمی *wahmī*.

VISIT, *vt.*, *vi.* (pay a visit) عزم ملاقات *dzmi mulākāt-k.* زبارت کردن *ziyārat-k.* To visit the sick, عیادت *tīdāt-k.* تیمار کردن *bīmār-k.* To visit one another, تراور *tazāwur-k.* To visit relations, صلہ *silai rahim-k.* To visit with affliction, رسانیدن *tirāb-r.*

VISIT, *n.* ملاقات *dzmi mulākāt*, عزم زیارت *ziyārat*, دیدن *dīdan*. Visiting the sick, عیادت *īyādati* خستگان *khastagān*, تیمار تیمار *tīmāri bīmār*.

VISITOR, *n.* ملاقی *mulākī*, زائر *zāir*.—(inspector) مفتش *(pl. زایرون)* *mufattish*.

VISOR, *n.* حجاب *burka*, برقع *hijāb*.

VITAL, *a.* حیوانی *haywānī*, حیات *hayātī*.—(giving life) بخش *hayāt bakhsh*.—(relating to life)

حیوادیت *hayāt mansūb*, حیانت منسوب *haywāniyat*.

VITIATE, *vt.* تباه کردن *zāt-k.*, ضایع کردن *tabāh-k.*, خراب فاسد کردن *fāsid-k.*, خراب کردن *kharāb-k.*

VITIATION, *n* فساد *fasād*, تباهی *tabāhī*.

VITREOUS, *a.* زجاجی *zujājī*.

VITRIFY, *vt.* شیش کردن *zujāj-g.*, زجاج کشیدن *shīsha-s.*

VITRIOL, *n.* زاج *zāj*, شکار *shakhār*. Green vitriol, زاج سبز *zāji sabz*. Blue vitriol, زنگار *zangār*, تونیایی هندی *tutīyāyī hindī*. White vitriol, زاج سفید *zāji sufed*. Spirit of vitriol, روح اعظم *rūhi āzam*.

VIVACIOUS, *a.* تیز *tez*, روشن *raushan*, چالاک *chālāk*.

VIVACITY; VIVIDNESS; *n.* زنده دلی *zinda dīlī*, دلشادی *dīl shādī*, زیرکی *zīrakī*.

VIVID, *a.* فرح بخش *raushan*, روشن *farah bakhsh*.

VIVIDLY, *ad.* تیزب *bā shaukhī*, با شوخی *bā tesī*.

VIVIFICATION, *s.* حیات *ihyā*, احیا *hzyāt bakhshī*.

VIVIFY, *vt.* جان زنده کردن *zinda-k.*, جان دادن *jān-d.*, حیات دادن *hayāt-d.*

VIZ, *ad* یعنی *yanī*.

VOCABULARY, *n.* کتاب لغت *kitābi lughat*, فرهنگ *farhang*.

VOCAL, *a.* نوازی *sūti*, صوتی *nawāī*.

VOCATIVE, *n.* حالت ندا *hālātī nidā*.—(particle) حرف ندا *harfi nidā*.

VOCIFERATE, *vi.* نعره زدن *nādraz.*, غوغا نمودن *ghaughā-n.*

VOGUE, *n.* رسم *rasm*, رواج *rawāj*.

VOICE, *n.* صدا *sūd*, صوت *awāz*, آواز *nawā*. A loud voice, آواز بلند *awāz buland*.

awāzi buland. Having the same voice, آواز هم‌آواز *hamāwāz*. A sweet voice, آواز نوازی خوب *awāzi shirīn*, *khūb*. A shrill voice, آواز نیز *awāzi tez*.—(active voice) فعل معروف *fatli madrūf*.—(passive voice) فعل مجهول *fadli majhul*.

VOID, *a.* خالی *khālī*, تهی *tihī*.—(null) معطل *mudttal*, باطل *bātil*. Void of care, بی دوا *bī parwā*, فارغ *fārigh*.

VOID, *n.* خلوت *jāi khālī*, جای خالی *khilwat*.

VOID, *vt.* (leave empty) تهی کردن *tihī-k.*, خالی کردن *khālī-k.*.—(make null) معطل کردن *bātil-k.*, باطل کردن *mudttal-k.*

VOLATILE, *a.* سبک *sabuk*, خفیف *khafīf*, متلون *mutalawwīn*.

VOLATILENESS, *n.* نا پایداری *nā pāyadārī*, بی فراری *bī karārī*.

VOLCANO, *n.* کوه آتش انداز *kūhi ātish andāz*, آتش فشان *ātish fishān*.

VOLITION, *n.* خواهش *khāhish*, قصد *kasd*.

VOLLEY, *n.* بارش *bārish*, شلخ *shalkh*, شلیک *shalīk*.

VOLUBILITY, *n.* زبان آوری *zabān āwarī*, (of speech) فصاحت *fasāhat*.—(mutability) بی فراری *bī karārī*, نا پایداری *nā pāyadārī*.—(act of rolling round) چرخ گردش *charkh*, *gardish*.

VOLUBLE, *a.* زبان آور *zabān āwar*.—(rolling) دواره *darwāra*.—(unsteady) بی قرار *bī karār*.

VOLUME, *n.* جلد *jild*, جریده *jarīda*, دفتر *daftar*. A book of two volumes, دو جلد کتاب *kitābi du jild*.

VOLUMINOUS, *a.* بزرگ *buzurg*, مجلد *mujallad*, حجیم *hajīm*.

VOLUNTARILY, *ad.* با اراده *bā irāda*,
با اختیار *khud ba khud*,
bā ikhtiyār.

VOLUNTARY, *n., a.* مرادی *murādī*,
اختیاری *ikhtiyārī*, ارادتی *irādatī*.

VOLUNTEER, *n.* فداایی *fidāī*, خود آنکه *khud*
kārī mī kunad, سپاه اختیاری *ānki khud ba khud*
ikhtiyārī, دلخواهی *dilkhāhī*.

VOLUPTUARY, *n.* عیاش *āyyāsh*, شکم
شهووت پرست *shikam parast*, شهوات
shahwat parast.

VOLUPTUOUSLY, *ad.* با لوق و صفا *bā*
zauk u sifā, با عیش و عشرت *bā āyash*
u dshrat, با هوا و هوس *bā harwā u hawas*.

VOLUPTUOUSNESS, *n.* عیاشی *āyyāshī*,
لوق *zauk*, هوا و هوس *harwā u hawas*.

VOMIT, *vt., vi.* رد *kaya-k.*, در
کردن *radl-k.*, استفراغ کردن *istifrāgh-k.*

VOMIT, *n.* استفراغ *istifrāgh*, *kaya*.

VORACIOUS, *a.* اכול *akul*, حرص *karīs*,
خوار *khār*.

VORTEX, *n.* ورطه *warta*, گرداب *girdāb*.

VOTARY, *a, n.* فرمان بردار *farmānbardār*,
فدایی *fidāī*, متعبد *mutadbbid*.

VOTE, *n.* قول *kaul*, سخن *sakhun*, رای
rāi.—(vote of thanks) شکر تقدیم
takdīmī shukr.

VOTE, *vt., vi.* رای دادن *kaul-d.*, رای
راي *rāy*, اجرا کردن *ijrā-k.*, بر گذیدن *bar-g.*

VOTER, *n.* رای دهنده *mukhtiyār*,
rāyi dahanda.

VOUCH, *vt., vi.* شهادت کردن *shahādat-k.*,
عرض کردن *gawāhī-d.*, اثبات نمودن *darz-k.*,
isbāt-n.

VOUCHER, *n.* (document) شهادت نامه
shahādat nāma.—(person) دامن *zāmin*,
شاهد *shāhid*.

VOUCHSAFE, *vt., vi.* اجازت دادن *ijā-*

zat-d., بخشیدن *bakhshidan*, ان
فرمودن *izn-f*.

VOW *n.* نذر *nazr*, عهد *dhd*, قسم *kasam*,
سوگند *saugand*.

VOW, *vt., vi.* نذر کردن *nazr-k.*, عهد
کردن *dhd-k.*, اقرار کردن *ikrār-k.*

VOWEL, *n., a.* حروف *harfi illat*,
حرکت *harakat*. Vowel marks, حرکات
harakāt, اعراب *ayrāb*.

VOYAGE, *vt.* سفر دریا کردن *saferi daryā-k.*

VOYAGE, *n.* سفر دریا *saferi daryā*,
گردش *gardish*.

VOYAGER, *n.* مسافر دریا *musāfirī daryā*.

VULGAR, *a.* عام *ām* (*pl.* عوام).—(mean)
حقیر *hakīr*, دانی *danī*. The vulgar,
عوام الناس *duwāmū'nnās*. Vulgar
fraction عام کسور *kusūri ām*.

VULGARITY, *n.* حقارت *hikārat*, بیستگی
pastī, نا شایستگی *nā shāistagi*.

VULGARLY, *ad.* "عموما" *āmūman*,
دونان *dūnāna*.

VULTURE, *n.* کرمس *kargas*, نسر *nasr*,
عقاب *ūkāb*.

W.

WADDLE, *vi.* از طرف چندان رفتن
az taraf ba taraf jumbān-r.

WADE, *vi., vt.* با پای رفتن *pāyāb-r.*,
با *bā dushwārī guzar-k.* دشواری گذر کردن

WAFER, *n.* کلاج *kulāj*, تکه *tanuka*.

WAF, *vt., vi.* زودی رسانیدن *ba zūdī-r.*,
در هوا بردن *dar havā-b*. To waft over
a river, عبور دریا کردن *ābūri daryā-k.*
To make a waft, اشاره کردن *ishāra-k.*

WAF, *n.* هوا سحر *hawā sipar*.

WAG, *n.* باز *bazla bāz*, مسخره
masakhara.

WAG, *vt, vi.* جنبانیدن *jumbānīdan*, حرکت دادن *harakat-d.* To wag the tail, بصبه کردن *basbasa-k.*

WAGE, *vt.* مبارزت *jang-k.*, جنگ کردن *mubārazat-k.*, شرط بستن *shart-b.*

WAGER, *n.* شرط *shart*, گرو *girau*, رهن *rahn.*

WAGER, *vt.* گرو بستن *shart-k.*, شرط کردن *girau-b.*

WAGES, *n., sing.* مواجب *wasīfa*, وظایف *mawājib*, علوفه *dlūfa*. Yearly wages, سالانه *sālyāna*. Monthly wages, ماهانه *māhāna*, مشاھرہ *mushāhara*. Daily wages, روزانه *rūzīna*, یومیہ *yūmiya*.

WAGGISH, *a.* بذله باز *sharīr*, شربر *bazla bāz.*

WAGGON, *n.* عرابه *drāba*, بارکش *bārkash.*

WAGTAIL, *n.* دم جنبان *sadwa*, صعوہ *dum jumbān.*

WAIL, *vt, vi.* ناله زاری کردن *zārī-k.*, ناله کردن *nāla-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*

WAIST, *n.* میان *miyān*, کمر *kamar*, وسط *wasat.*

WAISTCOAT, *n.* نیم تنه *kurta*, کرتہ *nīm tana.*

WAIT, *vt., vi.* ماندن *māndan*, (stay, delay) باشیدن *bāshīdan*, توقف کردن *tawakkuf-k.*, انتظار *dirang-k.* Wait for, انتظار داشتن *intizār-k.*, منظر شدن *muntazir-sh.* To wait upon, ملازمت ساختن *mulāzimat-s.*, خدمت کردن *khidmat-k.* —(to visit) عزم ملاقات نمودن *āzmi mulākāt-n.*

WAITER, *n.* خدمتکار *naukar*, نوکر *khidmatgār*, ملازم *mulāzīm.*

WAITING-ROOM, *n.* راحت گاه *rāhat gāh.*

WAITING-WOMAN, *n.* عورت خدمتکار *kanīz*, کدیز *durat khidmatgār.*

WAKE, *vt., vi.* از بیدار کردن *bīdār-k.*, بیدار کردن *az khāb bar-a.* خواب بر انگیزیدن *bīdār-sh.*

WAKEFUL, *a.* بیدار *bīdār*, بی خواب *bī khāb.*

WAKEFULNESS, *n.* بیداری *bīdārī*, خبرداری *hūshyārī*, کhabar dārī.

WALK, *vt., vi.* سیر کردن *sayr-k.*, مشی *mashī-k.*, پیروز رفتن *berūn-r.*, قدم نهادن *piyāda-r.*, گذر کردن *kudam-n.*, گزر کردن *guzar-k.*

WALK, *n.* سیر *sayr*, گشت *gasht*, نعرج *tafarruj.* —(gait) رفتار *rafiār*, روش *rawish.*

WALL, *n.* دیوار *dīvār*, جدار *jidār*. The walls of a town, or castle, شهر پناه *shahr panāh*, قلعه بند *kīlatband*, حصار *hissār*. The top of a wall, سر دیوار *sari dīvār*. The coping of a wall, تاج *tāji dīvār*. The plastering of a wall, گچ *mukrai dīvār*. A high wall, شهیدوار *shahdīvār*. A parapet wall, کدگره *kungura*.

WALL, *vt.* دیوار ساختن *dīvār-s.*, دیوار بنا کردن *dīvār binā-k.*

WALLET, *n.* جامدان *jām-dān*, زنبیل *zambūl*, خوجین *khūrjīn*, بگچه *bugcha.*

WALNUT, *n.* چهار مغز *girdugān*, گردگان *chēhār maghz*, جوز *jauz.*

WAN, *a.* زرد فام *zard fām*, اصغر *asfar.*

WANDER, *vi.* سیر گردیدن *gardīdan*, سیر کردن *sayr-k.*, گشت کردن *gasht-k.* —(lose the way) همراه شدن *gumrāh-sh.*, آواره شدن *āwāra-sh.*

WANDERER, *n.* سیر کننده *sayyār*, سرگشته *sayr kunanda*, آواره *āwāra*, سرگشته *sar gashta.*

WANE, *n.* کاست *zawāl*, نقص *naks*, محاف *kāst*. The wane of the moon, محاف *mulhāki hilāl.*

WANT, *vt, vi.* آرزو *khāstan*, خواستن

- حاجت داشتن *arzū-d.*—(need) *hājat-d.*, *muhtāj-sh.*—
(to be deficient) کم شدن *kam-sh.*,
ناقص شدن *nākis-sh.*—(to be neces-
sary) ضرور شدن *dar-kār-sh.*, *zarūr-sh.*
- WANT, *n.* (wish) خواہش *khāhish*, غرض *gharaz*,
حاجت *hājat*, مطلب *matlub.*—(need) احتیاج *ihtiyāj*,
نیاز *niyāz.*—(indigence) تنگدستی *tang dastī*,
کدائی *gadāī.*—(deficiency) قصور *kusūr*,
نقص *naks.*
- WANTING, *a.* نایس *nākis*, کم *kam*,
غائب *ghāyib.*
- WANTON, *a.* شوخ چشم *shūkh chashm*,
اوباش *shahwatī*, آواره *āwāra*,
اوباش *aubāsh.*
- WANTON, *n.* شوخی *shūkhī*, یار باز *yār-bāz*,
رند *rind.*
- WANTON, *vi.* هوا دار شدن *hawādār-sh.*,
شیوه باختن *shūkhī-n.*, شوخی نمودن *shīwa-b.*
- WANTONLY, *ad.* با شوخی *bā shūkhī*,
با هوا و نفسانی *bā shahwat*, با شهوت *hawāi nafsānī.*
- WANTONNESS, *n.* شوخی *shūkhī*,
ای پروای *hawās*, شهوت *shahwat*,
بی پروایی *bī parwāī.*
- WAR, *n.* کارزار *kārzār*, جنگ *jang*, نبرد *nabard*,
مبارزت *mubārazat*, حرب *harb*,
پرخاش *purkhāsh.* The terror
of war, جهاد *mahābati jang.*
The triumph of war, ظفر *zafari*
jang. The leader of the war, سالر *salār*
jang. A holy war, جهاد *jehād.*
Declaration of war, حرب *ilānī harb.*
- WAR, *vi.* کارزار کردن *jang-k.*,
جهاد ساختن *jehād-s.*, جنگیدن *jangīdan.*

- WARBLE, *vt., vi.* سرائدن *sarāyīdan*,
سرود کردن *sarūd-k.*, ترانه زدن *tarāna-z.*,
نغمه پرداختن *naghmat-p.*
- WARBLER, *n.* سربازنده *sarāyānda*, ترانه
پرداز *tarāna pardāz.*
- WARD, *vt.* دافع کردن *daft-k.*
- WARD, *n.* حراست *hirāsat*, حفاظت *hifāzat.*—
(young person under guard-
ianship) یتیم *yatīm.* A ward or district
of a city, محله *mahalla.* The ward of
lock or key, زبانه *zabāna.*
- WARDEN, *n.* وصی *wasī*, حافظ *hāfiz*,
ناظر *nāzir*, امین *amīn*, داروغه *darūgha.*
- WARDROBE, *n.* توشه خانه *tūsha khāna*,
بارفنده *barfanda*, جامه دان *jāmādān.*
- WARE, *n.* مال *māl*, متاع *matād*, جنس *jins*
(اجناس) *asbāb.*
- WAREHOUSE, *n.* اسباب خانه *asbāb khāna*,
انبار خانه *ambār khāna*, خزینه *khazīna.*
- WARFARE, *n.* حالت جنگ *hālāt*
jang, جدال *jidāl*, نبرد *nabard.*
- WARLIKE, *a.* جنگ آموز *jang āmūz*,
نبرد آزما *nabard āzmā.*—(belonging
to war) جنگی *jangī*, نبرد منسوب *nabard mansūb.*
Warlike accoutre-
ments, اسلحه *aslha.*
- WARM, *a.* حار *hārr*, گرم *garm.* A little
warm, نیم گرم *nīm garm.*—(fiery,
furious), نیز مزاج *ādashī*, رشکین *tez*
mizāj.—(ardent, zealous) صاحب غیرت *sāhibi ghayrat.*
A warm place, گرمگاه *garm gāh.* A warm
climate, گرمسیر *garmesir.* Warm water,
گرم آب *ābi garm.* فاتر *fātir.* A warm
bath, گرمابه *garmāba*, حمام *hammām.*
- WARM, *vt., vi.* گرم کردن *garm-k.*, حار
کردن *hārr-k.*—(become warm) گرم
کردن *garm-g.*, قهر گرفتن *kahr-g.*
- WARMLY, *ad.* حرانه *harran*, گرمانه

garmāna — (angrily) با فخر *bā kahr*,
 با غضب *bā ghazab*. — (zealously) با
 رشک *bā rishk*, با غدرت *bā ghayrat*
WARMTH, *n.* گرمی *garmī*, تابش *tābīsh*,
 غضب *harārat*. — (passion) غلبه
ghazab, فخر *kahr*.
WARN, *vt.* اطلاع *khavar-d*, خبر دادن
ittilā-k, آگاهی دادن *agāhī-d*,
 پند دادن *pand-d*, تنبیذ نمودن
tambih-n.
WARNING, *n.* خبر *khavar*, اطلاع
ittilād, نصیحت *nasihat*, پند *pand*,
 عبرت *tbrat*.
WARP, *n.* تار *tār*.
WARP, *vt.* (bend) کج شدن *kaj-sh*,
 خمیدن *khamīdan*, پیچیدن *pechīdan*.
WARRANT, *n.* سند *sanad*, فرمان *farmān*,
 حکم نامه *hukm nāma*, پروانه
parwāna, دستک *dustak*.
WARRANT, *vt.* (authorize) استقلال
 دادن *istiklāl-d*, اختیار دادن
ikhtiyār-d. — (exempt, secure)
 برات دادن *barāt-d*, نصیحتی
 کردن *muāf-k*. — (prove) دلالت
 و اثبات نمودن *tasdik-s*, ساختن
dalālat u isbāt-n.
WARRANTABLE, *a.* جایز *jāiz*, روا
rawā, لازم *lāzim*, شایسته
shāyista.
WARRANTABLENESS, *n.* راستی
rāstī, شایستگی *shāyistagī*, شریعت
sharīat.
WARRIOR, *n.* جنگی *bahādur*, پهلوان
jangī, غازی *ghāzī*, نبرد آزما
nabard āsmā, پهلوان *pahlwān*, دلدار
dildār.
WART, *n.* خال *khāl*, توتول
tūtul.
WARY, *a.* دوراندیش *hūshyār*,
 دیر اندیش *dūr andīsh*, اهل بصیرت
ahli basīrat.
WASH, *vt., vi.* غسل کردن *shustan*,
 رنگ کردن *rang-k*, 2. (colour)
 رنگین ساختن *rangīn-s*.
WASH, *n.* سبید آب *ābi rang*, غسل
suped āb, غسل *ghusul*.
WASHER, *n.* شونیده *shūyanda*,
 کاسه *kassā*, قنار *qasār*.

WASP, *n.* زنبور *zambūr*.
WASTE, *vt., vi.* (make less) کاستن
kāstan, کم کردن *kam-k*. — (consume unnece-
 sarily) بیجا خرچ کردن *bijā kharch-k*,
 اتلاف کردن *itlāf-k*, اسراف کردن
isrāf-k, ضایع کردن *zāt-k*.
WASTE, *a.* خراب *wayrān*, ویران
wayrān.
WASTE, *n.* (consumption) اسرار
isrār, (unnecessary expenditure)
 ناکس *naks*, اسراف *isrāf*,
 بیجا خرچ *kharchi bijā*, ویرانه
wayrāna, (desolate place) بیابان
biyābān.
WATCH, *vt., vi.* بیدار شدن
bīdār-sh, نظر *nigāh-d*, نگاه داشتن
nigāh-d, (keep guard) نگهبانی
 داشتن *nazar-d*, پاسبانی کردن
nigāhbānī-k, پاس *pās*,
 نگهبانی *bānī-k*.
WATCH, *n.* ساعت *sādt*. — (period of
 three hours) پاس *pās*. — (turn of watch-
 ing) نوبت *naubat*.
WATCHFUL, *a.* بیدار *bīdār*, هوشیار
hūshyār, مترصد *mutarassid*.
WATCHFULLY, *ad* بیدارانه
bīdārāna, احتیاط *ihtiyāt*,
 کنان *kunān*.
WATCHFULNESS, *n.* بیداری
bīdārī, احتیاط *ihtiyāt*, هوشیاری
hūshyārī.
WATCHMAN, *n.* پاسبان *pāsbān*,
 حارس *hāris*, نگهبان *nigāhbān*.
WATER, *n.* آب *āb*, ماء *mā*. Running
 water, آب جاری *ābi rawān*,
 آب استاده *māi jāri*. Stagnant water,
 آب جامد *māi jāmid*. Pure
 or clear water, آب صاف *ābi sāf*,
 آب زلال *ābi zulāl*. Fresh or sweet
 water, آب شیرین *ābi shīrīn*. Dirty
 or muddy water, آب ملوث
ābi mulawwas, چرکاب *chirkāb*. Rose-
 water, آب گلاب *gulāb*. Salt-water,
 شور آب *shūrāb*, آب تلخ *talakhāb*. To draw water,
 آب کشیدن *āb kashīdan*. Cold water,

آب سرد *ābi sard*. Warm water, گرم آب *ābi garm*. To pour out water, آب آبخش *āb rikhtan*. A water-fall, آبشار *ābshār*, آبشيب *ābshīb*. A water-mill, دولاب *dulāb*, آب آسياب *āsiyāi āb*. A water-wheel, چرخاب *charkhāb*, A water-closet, جاي ضرور *jāya zarūr*. A water-fowl, مرغ آبي *murgh ābi*. A water-lily, نيلوفر *nīlūfar*. A waterman, ملاح *mallāh*. A water-carrier, سقا *sakkā*, آبکش *ābkash*. A water-melon, ترهز *tarbūz*, هندوانه *hindwāna*. A water-work, آب کارخانه *kārkhānai āb*. A spring of water, چشمه *chashma*, نهر *nīhr*. 2. (urine) بول *baul*, ادرار *idrār*. 3. (lustre) آب *āb*, جوهر *jauhar*.

WATER, *vt., vi.* آب پاشیدن *āb-pāshidan*, تر کردن *tar-k.*, پيشاب کردن *peshāb-k.*, شاشیدن *shāshidan*.

WATERY, *a.* آبدار *ābdār*, سیراب *sīrāb*, مایه *māi*, منسوب *mā'mansūb*, رقيق *rakik*.—(insipid) بی مزه *bī maza*. Watery-coloured, آبگین *ābgīn*.

WAVE, *n.* موج *mauj* (pl. امواج *amwāj*), لطمه *latma*. The dashing of the waves, تلاطم *talātami amwāj*.

WAVE, *vt., vi.* اشارت کردن *ishārat-k.*—علامت زد *ālāmat-z.*—(play loosely) جذبیدن *jumbīdan*.—(put off for a time) برطرف کردن *pas-a.*, متوقف کردن *maukūf-k.*

WAVER, *vi.* بی قرار شدن *bī karār-sh.*, تردد نمودن *iztirāb-d.*, اضطراب داشتن *taraddud-n.*, پس و پیش کردن *pas u pesh-k.*

WAVERING, *a.* بی قرار *bī karār*, متردد *mutaraddid*, دو دل *dū dīl*, ثابت *nā sābit*.

WAVING; WAVY, *a.* متعرج *muta-mawwīj*, موج زن *mauj zan*.

WAX, *n.* موم *mūm*, شمع *shamt*. A wax candle, شمع موم *shamt mūm*. A candle of camphorated wax, کافوری شمع *shamt kāfūrī*.

WAX, *vt., vi.* از موم مالیدن *az mūm-m.* (join with wax) با موم پیوستن *bā mūm-p.*—(grow, increase) افزودن *afzūdan*, ترقی کردن *tarakkī-k.*

WAY, *n.* راه *rāh*, طریق *tarik*, سبیل *sabil*. 2. (method, manner) دستور *dastūr*, صورت *minwāl*, منوال *wajh*, عهده *eurat*, طرح *tarh*. A high way, شاهراه *shāhrāh*, شارع *tarikī ām*, راه *shārī*. A narrow or difficult way, راه تنگ *rāhi tang*, راه دشوار *rāhi dušwār*. To direct into the right way, راه نمودن *rāh-n.*, دلالت کردن *dalālat-k.*—(guide) ارشاد کردن *hidāyat-k.*, درحسب الشرع *irshād-k.* In a lawful way, راه دور *bahasbu'l sharrī*. A long way off, دورادور *dūrādūr*, باید *baīd*. A way mark, علامت *dlāmat*, راهنما *rāhnumā*. By way of recreation, از برای تفریح *az barāya tafarruj*, Which way? چگونه *chigūna*, چون *ckūn*, کجا *kujā*. By this way, از این راه *az īn rāh*, هر طریق *az īn tarik*. Every way, هر جا *bahar jānīb*, خارج *bahar hāl*. Out of the way, بی راه *bī rāh*. By the way, در راه *ba rāh*, در سبیل *dar sabil*. To be in the way, مانع شدن *mānt-sh.*, اعتراض نمودن *tīrāz-n.* To give way, باز دادن *rāh-d.*, باز آمدن *bāz-i.*—(fall back) دور باش *dūr bāsh*. To lead the way, پیش رفتن *pesh-r.* Half-way, راه نیم *nīmrāh*. Ways, راهها *rāhā*, سموت *sumūt*, (pl. of سموت).

WAYFARER, *n.* راهرو *rāhrau*, سالک *sālik*.

WAYLAY, *vt.* کمین ساختن *kamīn-s*,
راه زدن *rāh-z*.

WAYWARD, *a.* سرکش *sarkash*, گردنکش
gardan kash, خودرای *khudrāi*, ناسد
fāsīd.

WE, *pron.* ما *mā*, ما بآن *māyān*.

WEAK, *a.* کمزور *kamzūr*, ناتوان *nātarwān*,
ضعیف *zāif*, سست *sust*, در مانده *dar*
mānda, عاجز *ājiz*. Weak in mind,
ضعیف العقل *zāifu'l aql*. Weak argu-
ments, مقدمات واهی *mukaddamāti*
wāhīya. سست حجت *hujjati sust*.
Weak in faith, ضعیف الایمان *zāifu'l*
īmān.

WEAKEN, *vt.* کمزور کردن *kamzūr-k*,
بی قوت کردن *zāif-s*, ضعیف ساختن
bī kurwat-k, سست اندام کردن
sust andām-k.

WEAKLY, *ad.* به نوت *zāifan*, ضعیفاً
bilā kurwat.

WEAKNESS, *n.* کمزوری *kamzūrī*, ضعیفی
zāifī, ناتوانی *nātarwānī*, ضعف
zāif, عجز *ājiz*. Weakness of mind,
ضعف العقل *zāifu'l aql*. Weakness of sight,
خفش *khafash*, سمدار *samādār*.

WEALTH, *n.* دولت *daulat*, مال *māl*,
ثنا *ghanā*, کثرت المال *kasratu'l māl*,
ثروت *nadmat*. Hereditary wealth,
مال موروث *mālī maurūs*.

WEALTHILY, *ad.* دولتمندانه *daulatman-*
dāna, مالدارانه *māldārāna*.

WEALTHY, *a.* دولتمند *daulatmand*, تونگر
tawangar, ثنی *ghanī*, مالدار *māldār*.

WEAPON, *n.* آلات *ālat*. (*pl.* آلات),
سلاح *salāh*, (*pl.* اسلح) *auzār*.

WEAR, *vt., vi.* فرسودن *farsūdan*, سحق
کردن *sahk-k*. To wear down, بآیدن
pāidan.—(to have the appearance),
روی نمودن *sūrat-n*, صورت نمودن *rūi-n*.

—(put on) پوشیدن *pushīdan*, لباس
نمودن *labs-n*.

WEAR, *n.* لباس *libās*, پوشش *pushish*.

WEARINESS, *n.* ماندگی *māndagī*,
تعجب *tadb*.

WEARISOME, *a.* تعب انگیز *tadb angiz*,
مشکل *mushkil*.

WEARY; WEARIED, *a.* مانده *mānda*,
افکار *afgār*, خسته *khasta*.

WEARY, *vt.* مانده کردن *mānda-k*,
تعب دادن *tadb-d*, خسته کردن
khasta-k, عاجز ساختن *ājiz-s*, ماول
نمودن *malūl-n*.

WEASEL, *n.* راسو *rāsū*, ورن *wargh*.

WEATHER, *n.* آب و هوا *hawā*, هوا *abu*
hawā.—(season) موسم *mausam*. هنگام
hangām. Open or serene weather,
خوش هوا *kushāda hawā*. Moderate weather,
هوای خنک *khush hawā*. Moderate weather,
هوای خنک *hawāi ttidāl*. Cloudy weather,
سندبل *hawāi khunuk*. Fair weather,
هوای خوب *sumbul hawā*. Fair weather,
هوای بد *hawāi khūb*. Bad weather,
فصل *hawāi bad*. Seasonableness of
weather, موافقت هوا *muwāfakati hawā*.
Cold weather, سرما *sarmā*, زمستان
zamistān. Hot weather, گرما *garmā*,
تابستان *tābistān*.

WEATHER, *vt.* (endure) احتمال کردن
ihitmāl-k, صبر داشتن *sabr-d*. To
weather a storm, بعد از مخاطره سلامت
bad az mukhātara salāmat-y.

WEATHER-COCK, *n.* باد نما *bād numā*.

WEAVE, *vt., vi.* بافتن *bāftan*, نسج
کردن *nasj-k*.

WEAVER, *n.* بافنده *bāfanda*, جولاہ
jūlāha, نساج *nassāj*. A weaver's shop,
منسج *mansaj*. The weaving art,
نساجت *nisājat*. A weaver's treadle,

پاچال *pāchāl*. A weaver's shuttle,
دوربا ماکو *mīkū*. A weaver of mats, باب
būrgā bāf.

WEB, *n.* (cloth) گرباسه *karbāsa*, پارچه
pārcha. A web in the eye, طعر چشم
zufri chashm, پردہ *pardah*. A spider's
web, پردہ عنکبوت *pardai ānkabūt*.

WED, *vt., vi.* ازدواج *nikāh-k.*, نکاح کردن
izdanwāj-k., عروسی کردن *ārūsī-k.*,
بستن عقد نکاح *ākdī nikāh-b.*

WEDDING, *n.* نکاح *nikāh*, عروسی *ārūs*.

WEDGE, *n.* فانه *fāna*, پانه *pāna*.

WEDGE, *vt.* از فانه *az fāna-sh.* شکانیدن.

WEDLOCK, *n.* نکاح *nikāh*, عروسی *ārūsī*.

WEDNESDAY, *n.* چهارشنبه *chēhār
shamba*, یوم الاربعه *yaumu'l arbē*.

WEED, *n.* کاه *kāh*, ناکاره *khas*,
خس *nā kāra*.

WEED, *vt.* برکنیدن *khas bar-k.*

WEEK, *n.* هفته *hafta*, اسبوع *usbūd*.

WEEKLY, *a.* هر هفته *har hafta*, کل اسبوع
kull usbūd. Once a week, یکبار در هفته
dar hafta yakbār.

WEEP, *vt., vi.* گریه کردن *gīristan*, گریستن
gīrya-k., زارییدن *zārīdan*, نالیدن *nālīdan*.

WEEPING, *a.* اشک ریزان *gīryān*, گریان
ashk rīzān, زاری *zārī*.

WEIGH, *vt., vi.* سنجیدن *sanjīdan*, وزن
ساخن *wazn-s.*—(examine in mind)
اندیشیدن *ba khātir-s.*, بخاطر سنجیدن
andīshīdan.—(to be of importance)
مهم و لازم شدن *muhimm u lāzīm-sh.*
To weigh anchor, لنگر برداشتن *langar-
b.* To cause to weigh, سنجانیدن *san-
jānīdan*. To weigh exactly, درست
درست *durust āyār-k.*

WEIGHT, *n.* وزن *wazn* (*pl.* اوزان), سنج
sanj, ثقل *sikl*. Of the same weight,
هموزن *hamwazn*, همسنگ *ham sang*.

Standard weight, عیار تمام *āyārī
tamām*, عیار مستقیم *āyārī mustakīm*.

2. (gravity, heaviness) گرانی *girānī*,
ثقل *sikl*. 3. (authority, importance)
عرض و وقار *manish*, قدردن *kudrat*,
īrz u wīkār.

WEIGHTINESS, *n.* سنگینی *sangīnī*,
قوت *kuwat*, گرانی *girānī*.

WEIGHTY, *a.* سنگین *sangīn*, گران *girān*,
ثقیل *sakīl*.

WELCOME, *n.* خیر دعا *tahnīyat*, تهنیت
مرحبا *marhabā*, *khayr duā*.

WELCOME, *a.* پسند *pasand*, مقبول
خوش آمدی *khūsh āmadī*,
مرحبا *marahban*.

WELCOME, *vt.* مرحبا کردن *marhabā-k.*,
خیر مبارک باد گفتن *mubārakbād-g.*,
خیر دعا گفتن *khayr duā-g.* To be welcome,
تهنیت یافتن *khūsh-ā.*,
tahnīyat-y.

WELFARE, *n.* خیریت *bahbūdī*, بهبودی
سعادت *saādat*, ترقی *tarakkī*,
برخورداري *bahkhtiyārī*,
bar khurdārī.

WELL, *n.* چاه *chāh*, چ *chah*, بئر *bīr*.
To dig a well, چاه کندن *chāh-k.*

WELL, *a, ad.* بخیر *khūsh*, خوش
نیک *nek*, تندرست *tandurust*,
محموظ *maḥfūz*, سلامت *salāmat*. To be
well, خوش حال شدن *khūsh hāl-sh.*,
مشفعت داشتن *munfāt-d*—(recover
from sickness), شفا یافتن *shifā-y.*
Very well, بسیار خوب *bisayār khūb*.

WELL, *ad.* درست *durust*, صحیح *sahīh*,
بوجوه احسان *bā wajā'ihisān*,
نیک کار *ba khūbī*. To behave well,
خیر *nek kār-k.* To think well,
اندیشیدن *khayr andīsh-sh.* Well
and ill, خیر و شر *khayr u sharr*. Well

nigh, *عنقریب* *an karīb*, نزدیک *nazdīk*.
 As well as, *همچنانکه* *hamchunānki*,
چنان *chunān*.
 WELL-BEING, *n.* *بودی* *bahbūdī*, *دیک*
nek bakhtī, *خیریت* *khayrīyat*.
 WELL-BORN, *a.* *پاک نژاد* *pāk nizhād*,
نیک اصل *nek asl*.
 WELL-BRED, *a.* *خوش خلق* *khush*
khulk, *خوش خصال* *khush khisāl*.
 WELL-DONE, *interj.* *شبابش* *shābāsh*,
واہ واہ *wāh wāh*, *مرحبا* *marhabā*.
 WELL-FAVOURED, *a.* *حسن* *husn*,
مقبول *makbūl*.
 WELL-WISHER, *n.* *خواہ خیر* *khayr khāh*,
دیک خواہ *nek khāh*.
 WELT, *n.* *زہ* *zah*, *طراز* *tirāz*.
 WELTER, *vi.* *غلطیدن* *ghaltīdan*.
 WENCH, *n.* *کدیزک* *kanīzak*, *جارد* *jārīya*.
 WEST, *n.* *مغرب* *maghrīb*, *غروب* *ghurūb*.
 WESTERN, *a.* *غربی* *ghurbī*, *مغربی*
maghrībī.
 WESTWARD, *ad.* *بسوے غروب* *ba suī*
ghurūb.
 WET, *a.* *نم* *nam*, *آبدار* *ābdār*, *تر* *tar*.
 WET; WETNESS, *n.* *طوبت* *tarī*, *تری*
rutūbat.
 WET, *vt.* *نم کردن* *tar-k.*, *تر کردن* *nam-k.*
 WETHER, *n.* *قوچ آخته* *kūchī ākhta*.
 WHALE, *n.* *نهنگ* *nahang*.
 WHARF, *n.* *بندرگاه* *farūdghāh*, *فرودگاه*
bandar gāh, *فرصه* *furza*.
 WHARFAGE, *n.* *اجرت بندرگاه* *ujratī*
bandar gāh.
 WHAT, *pron.* *آنکه* *kudām*, *چی* *chi*, *کے*
ānki, *کے* *ki*, *چی* *chi*. Of what sort,
از چی قسم *az chi kism*. What is it?
چیست *chīst*. In what place, *کجہا* *kujā*.
 WHATEVER, *pron.* *هرچی* *harchī*, *هرآنچه*
harānchi.

WHEAT, *n.* *گندم* *gandum*, *ورنا* *warnā*
حفظ *hintā*.—(boiled) *کشکک* *kashkak*.
 Of the colour of wheat, *گندم گون*
gandumgūn. A seller of wheat, *حناط*
kannāt, *گندم فروش* *gandum farūsh*.
 WHEEL, *vt.* *شیرین زبانی گفتن* *shīrīn*
zabānī-g., *نوازش کردن* *nawāzish-k.*
 WHEEL, *n.* *چرخ* *charakh*, *گردون* *gardūn*.
 A spinning wheel, *چرخ* *charkha*. A
 mill-wheel, *چرخ آسیا* *charkhi āsyā*.
 A wheel for raising water, *دولاب* *dulāb*.
 The wheel of fortune, *چرخ دوار*
charkhi darwār.
 WHEEL, *vt., vi.* *گردیدن* *gardīdan*, *دور*
گردش کردن *gardīsh-k.*
 —(cause to turn round) *گردانیدن*
gardānīdan. To move on wheels,
بالای چوخ رفتن *bālāi charkh-r.* A
 wheeled carriage, *عربه* *araba*, *گردون*
gardūn.
 WHEELER; WHEELWRIGHT, *n.* *عربه کر*
araba gar, *چرخ کار* *charkh kār*, *چرخ زن*
charkh zan.
 WHELP, *n.* *بچه* *bacha*, *طولہ* *tūla*.
 WHEN, *ad.* *چون* *chūn*, *وقتیکہ* *waktīki*,
آن زمان *ān zamān*.—(after the time
 that) *بعد از زمانی کہ* *bād az zamānīki*,
پس از آن کہ *pas az ānki*.—(at what
 time?) *کدام وقت* *kudām wakt*, *چی وقت*
chī wakt.
 WHENCE, *ad.* (from what place) *از کجہا*
as kujā, *از چی طرف* *az chi taraf*.—(from
 what person) *از کدام* *az kudām*.—
 (from what cause) *از چی سبب* *az chi*
sabab.—(consequently) *ازان سبب* *azān*
sabab, *لاحتم* *lājaram*.
 WHENEVER, *conj.* *هرگاه کہ* *har gāh ki*,
هر بار *har bār*, *چون* *chūn*.
 WHERE, *ad.* *کجہا* *kujā*, *بجہا* *bachī gāh*,
کدام جا *kudām jā*, *محل* *chi mahl*.

- Everywhere, *جا همه* *hama jā*, *هر طرف* *har taraf*. Nowhere, *جا هیچ* *hich jā*.
 WHEREABOUT, *n.* *مقام* *mukām*, *جا* *jā*.
 WHEREABOUT, *ad.* *از کدام طرف* *ku jā*, *از کدام طرف* *az kudām taraf*.
 WHEREAS, *conj.* *از آنجا که* *chūn*, *از آنجاکه* *azānjāki*, *لکن* *likin*.—(on the contrary) *در عکس* *bar āks*.
 WHEREAT, *ad.* *از آن* *bar ān*, *از آن* *az ān*.
 WHEREBY, *ad.* *از آن* *az ān*, *تا* *tā*, *بهم* *bachi sabab*.
 WHEREFORE, *ad.* *از آن جهت* *az ān jahat*, *چرا* *chirā*, *از برای آن* *az barāyi ān*, *برای چه* *barāyi chī*.
 WHEREIN, *ad.* *در اینجا* *bachi*, *در اینجای* *dar īnjā*.
 WHEREOF, *ad.* *از که* *az ki*, *از چه* *az chī*, *از کدام* *az kudām*.
 WHEREON, *ad.* *بعد از آن* *bar ān*, *بعد از آن* *baād az ān*.
 WHEREVER, *ad.* *هر جا که* *har jā ki*, *هر کجا* *har kujā*.
 WHEREWITH, *ad.* *با کدام* *bā ki*, *با کدام* *bā kudām*.
 WHERRY, *n.* *کشتی خورک* *madbar*, *کشتی* *kishti* *i khurd*.
 WHET, *vt.* *سنگ سای* *tes-k*, *تیز کردن* *tes-k*, *بخشم آوردن* *sang sāi-k*, *با* *ba* *khashm-ā*.
 WHET, *n.* *تذریب* *tahdīd*, *تذریب* *tazrīb*.
 WHETHER, *pron., conj.* *یا آن* *bā*, *با آن* *bā* *in yā ān*, *کدام* *kudām yak*.
 Whether or not, *خواه بخواد* *khāh na khāh*. Whether true or false, *خواه راست* *khāh rāst khāh darūgh*.
 WHETSTONE, *n.* *سنگ فسان* *sangi fiān*, *حجر المسن* *hajar u'l misann*.
 WHEY, *n.* *ماء البجن* *āb shūr*, *ماء البجن* *māu'l jubn*.
 WHICH, *pron.* *چه* *chī*, *که* *ki*. That which, *آنچه* *ānchi*, *آنکه* *ān ki*. Till which time, *تا آنکه* *tā ānki*. Which? *کدام* *kudām*. From which? *از کدام* *az kudām*. In which? *در کدام* *dar kudām*. Which-soever, *هر کدام* *har kudām*.
 WHILE, *ad., n.* *مدتی* *muddati*, *زمانی* *zamānī*. A long while, *مدت مدید* *muddati madīd*. Some while, *مدت* *muddati chand*. A little while, *مدت قلیل* *muddati kalīl*. A little while ago, *پیش از این* *andak pesh azīn*. Whilst, *مادام* *mādām*, *تا که* *tāki*, *و فتیکه* *waktiki*. In the mean while, *در اثنای وقت* *dar asnāi wakt*.
 WHIM, *n.* *خیال* *khīyāl*, *وهم* *wahm*.
 WHIMSICAL, *a.* *خیالی* *khīyālī*, *وهمی* *wahmī*.
 WHINE, *vi.* *نالیدن* *nālīdan*, *زاری کردن* *zarī-k*.
 WHIP, *vt., vi.* *تازبان زدن* *tāziyāna-z*, *شلاق زدن* *shallāk-z*.
 WHIP, *n.* *تازبان* *tāziyāna*, *شلاق* *shallāk*, *دبچه* *kamchī*. *Н. چابک* *chābuk*.
 WHIRL, *vt., vi.* *گردیدن* *gardīdan*, *تدویم* *tadwīm-k*, *گردانیدن* *gardānīdan*.
 WHIRL, *n.* *گردش* *gardish*, *دور* *daur*.
 WHIRLPOOL, *n.* *گرداب* *gardāb*, *و رط* *warta*, *غرقاب* *gharkāb*.
 WHIRLWIND, *n.* *گرد باد* *gird bād*, *باد گرد* *bād gird*.
 WHISKER, *n.* *بروت* *barūt*, *شارب* *shārib*.
 WHISPER, *vt., vi.* *با هسنگی گفتن* *ba āhistagi-g*, *سرگوشی کردن* *sar gūshī-k*, *زیر لب گفتن* *ēvī lab-g*.
 WHISPER; WHISPERING, *n.* *سخن* *sakhun*, *سرگوشی* *sargūshī*, *آهسته* *āhista*.
 WHISPERER, *n.* *سخن آهسته گو* *sakhun āhista gū*, *نمام* *nammām*.

- WHISTLE, *vt., vi.* سفلیدن *sufliḍan*,
صغیر زدن *safir-z*.
- WHISTLE, *n.* صفار *sufār*, صغیر *safir*.
- WHITE, *a.* سفید *safīd*, سپید *sapīd*,
ابيض *abyaz*. The white of the eye,
سپیدی چشم *sapīdī i chashm*. The
white of an egg, بیاض البیض *bayāzu'l*
bayza, خایه *sapīdī khāya*. Very
white, بسیار سفید *bisṣār sapīd*. Pure
white, ناصع البیاض *nāṣṭu'l bayāz*.
White thorn, خار سپید *khāri sapīd*.
- WHITE-ANT, *n.* مورچه سفید *mūrcha*
safīd, دیوکت *diwak*.
- WHITE-LEAD, *n.* اسفیداج *sapīda*,
اسفیداج *isfīdāj*.
- WHITEN, *vt., vi.* سپید کردن *sapīd-k*,
تبدیل ساختن *tabyiz-s*.
- WHITENESS, *n.* سپیدی *sapīdī*, بیاض
bayāz, سفید شو *safīd āb*,
safīd shu.
- WHITHER, *ad.* کجا *kujā*, آنجا *ānjā*, که *ki*.
- WHITISH, *a.* سپید فام *sapīd fām*,
سپید گون *sapīd gūn*.
- WHITLOW, *n.* دردِ داخن *dardi nākhūn*,
داخس *dākhīs*.
- WHO, *pron., inter.* که *ki*. He who,
کسیست *kudām kas*, آنکه *ānki*,
kīst. Who came, کی آمد *ki āmad*.
Whoever, هرکه *harkī*, هرانکه *harānki*.
- WHOLE, *a.* مسلم *musallam*, بی عیب
bī āyb, صحیح *sahīh*, درست *durusat*,
کامل *kāmil*, جمله *jumla*.
- WHOLE, *n.* جمله *jumla*, تمام *tamām*,
همه *hama*, جمیع *jamīd*. Upon the
whole, فی الجمله *fi'l jumla*, القسم *alkissa*,
الغرض *algharaz*, حاصل *hāsili kalām*, کلام.
- WHOLESOME, *a.* موافق *muwāfīk*, سلیم
salīm, نافع *nāfī*. — (as food) خوشگوار
khush guwār. A wholesome beverage,
- شربت خوشگوار *sharbatī khūsh guwār*.
Wholesome air, هوای موافق *harvāi*
muwāfīk.
- WHOLESOMELY, *ad.* خوشگوارانه *khush*
guwārāna, سازگارانه *sāz gārāna*.
- WHOLESOMENESS, *n.* موافقت *muwā-*
fakat, خوشگواری *khush guwārī*.
- WHOLLY, *ad.* بالکلیه *bi'l kullīya*, کاملاً
kāmilan, تماماً *tamāman*, بالتمام
bi't tamām.
- WHOM, *pron.* که *ba ki*, کرا *kira*.
- WHOMSOEVER, *pron.* هر کرا *har kirā*,
هر کس را *har kasrā*.
- WHOO, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k*,
غربو کردن *gharīv-k*.
- WHORE, *n.* روسپی *rūspī*, فاحشه *fāhisha*,
فاحشه *kahba*.
- WHORE, *vi.* زنا کردن *zanā-k*,
بهرام رفتن *ba harām-r*.
- WHOREDOME, *n.* زناکاری *zanākārī*,
وعل *fatli shanīd*.
- WHOREMONGER, WHOREMASTER, *n.*
زناکار *zanākār*, روسپی پاره
rūspī pāra.
- WHORISH, *a.* شہوت پرست *shawat*
parast, زناکار *zinā kār*.
- WHOSE, *pron.* کرا *kirā*, آنکه *ānki*,
از که *azki*.
- WHOSOEVER, *pron.* هر که *harkī*,
هرانکه *harānki*, هر کدام *har kudām*.
- WHY, *ad.* چرا *chirā*, برای چه *barāyachi*,
چرا *bachī sabab*. Why so? چه
معنی *chi ma'nī*.
- WICK, *n.* فندیل *fatīla*, پلیدی *palīta*.
- WICKED, *a.* بدکار *badkār*, زبون *zabūn*,
مفسد *mufsid*, بد عمل *bad āmal*.
- WICKEDLY, *ad.* بدکارانه *badkārāna*,
فاسقانه *fāsikāna*, با شرارت
ba sharārat.
- WICKEDNESS, *n.* بدی *badī*, فساد *fasād*,
بد عملی *kabāhat*, قباحیت *bad āmalī*,
بد ذاتی *badzātī*.

WICKET, *n.* در بچہ *bābchi*, در بچہ *darīchi*.

WIDE, *a., ad.* عرض *ārīz*, پهنا *pahnā*, کشاده *kushāda*, واسع *wāst*.—(deviating) دور *dūr*, بعید *baīd*.

WIDELY, *ad.* عریضا *wāsīdān*, درازان *ārīzan*, دوران *dūrāna*, بعیدا *baīdan*.

WIDEN, *vt.* پهنا کردن *ārīz-k.*, عربص کردن *pahnā-k.*, کشاده *kushāda-k.*, فراخ کردن *farākh-k.*.

WIDENESS, *n.* وسعت *wusāt*, پهنا *pahnā*.

WIDOW, *n.* بیوہ *bīwa*, بی شوهر *bī shuhar*. To become a widow, بیوہ *bīwa-g.* گشتن *bīwa-g.*

WIDOWER, *n.* ارمل *bī xūja*, بی زوجہ *armal*.

WIDTH, *n.* کشادگی *ārīz*, عرض *pahn*, وسعت *kushādāgi*, وسعت *wusāt*.

WIELD, *vt.* خطر کردن *giriftan*, گرفتن *khatar-k.*, تصرف نمودن *bar-k.*, در کشیدن *tasarruf-n.* To wield a sword, نیغ *tegh afshān-k.* To wield a sceptre, سلطنت کردن *saltanat-k.*

WIELDY, *a.* نا ثقیل *nā sakīl*, نا گران *nā girān*.

WIFE, *n.* عورت *zān*, زن *xūja*, زوجہ *durat*. To take a wife, نکاح کردن *nikāh-k.*, تازا *tazawwuj-s.* تزوج ساختن

WILD, *a.* جنگلی *wahshī*, وحشی *janglī*, دشتی *dashtī*.—(desert) ویران *wayrān*.

خیالی *khāli*, دشتی *dashtī*.—(uncivilized) نادان *bī adab*, بی ادب *nādān*, بی *nā shīnās*.—(irregular) بی *bī sibāt*.—(licentious) سرکش *sarkash*, گردنکشی *gardan kash*.—(imaginary) بی معنی *wahmī*, وهمی *khīyālī*, وحش *wahash*, A wild beast, (سباع *sabt*, (ووحش *pl.*).

WILD; WILDERNESS, *n.* صحرا *sahrā*,

ویران *wīrāna*, وحشت *wahshat*, دیابان *bayābān*.

WILDLY, *ad.* وحشت *bā wahshat*, با *bā ramīdagī* زراعت *bīlā*, ویرانگی *bā wīrānagī*, بی تربیت *bī tarbiyat*, بی معنی *bī madnī*, غافلانه *ghāfilāna*.

WILDNESS, *n.* وحشیت *durushī*, درشتی *wahshīyat*.—(uncultivated state) بی آبادی *bī ābādī*.—(disorder of mind) اضطراب *īstārāb*, سرگردانی *sar gardānī*.—(inconstancy) بی قراری *bī karārī*.

WILE, *n.* حیل *hīla*, مکر *makr*, فریب *farīb*.

WILFUL, *a.* سرکش *sarkash*, عناد *īnād*, خود سر *khud sar*.

WILFULLY, *ad.* سرکشانه *sarkashāna*, با *bā khud sarī*.—(by design) قصدا *dīda u dānīsta*, kasdan.

WILL, *n.* اراده *īrāda*, مرضی *marzī*, آرزو *ārzu*, مقصود *khāhīsh*, خواهش *makṣūd*, کام *kām*.—(command) مراد *murād*, اختیار *īkhtiyār*, قابو *kābū*. The divine will, قضا *razāi hakk*, رضای حق *kazā'illa*. Good-will, خیر خواهی *khayr khāhī*, مهربانی *maharbanī*.—(right intention) راستی *rāstī*. Free will, حسن ارادت *husnī irādat*. Ill will, بد خواهی *bad khāhī*. A will, وصیت *wasīyat* (*pl.* وصایا).

WILL, *vt., vi.* آرزو کردن *ārzu-k.*, خواستن *khāstan*.—(command) فرمان دادن *farmūdan*, حکم نمودن *hukm-n.*—(bequeath) وصیت کردن *wasīyat-k.*

WILLING, *a.* خوشی *rāzī*, راضی *khushī*, راغب *ārzu-mand*, آرزومند *rāghīb*.

WILLINGLY, *ad.* اختیارانه *īkhtiyārāna*, با *bā irāda* اراده *ba dīl u jān*, و جان

WILLINGNESS, *n.* رضا *razāmandī*,

آرزومندی *ārzūmandī*, خواهش *khāhish*.

WILLOW, *n.* بید *bīd*, عرب *ārb*.

WILY, *a.* حیلہ باز *hīla bāz*, مکار *makkār*.

WIN, *vt., vi.* غلبہ شد *ghālib-sh.*, غلبہ یافتن *ghalaba-y.*—(at chess) مات دادن *māt-d.*—(at cards) خلال دادن *khilāl-d.*

WIND, *n.* باد *bād*, هوا *harwā*, ریح *rīh*.

A violent wind, شدید باد *bādi shadīd*,

تند باد *bādi tund*. A gentle wind,

سبب باد *bādi sabā*, نسیم *nasīm*. A

favourable wind, موافق باد *bādi*

muwāfak, شرط *bādi shart*. A con-

trary wind, مخالف باد *bādi mukhālīf*.

A blast of wind, نفثت *naflhat*. To

blow as the wind, وزیدن *vazīdan*,

هوا بزدن *bād-z.* Hot wind, گرم

باد *harwāi garm*. Cold wind, سرد

باد *bādi sard*. Wind from the stomach,

زرد *zart*.

WIND, *vt., vi.* تافتن *tāftan*,

چرخیدن *pechīdan*—(with a wheel)

گردیدن *rīstan*—(turn round) رستن

gardīdan, دوران شدن *daurān-sh.* To

wind as a river, چرخیدن *pechīdan*,

گردیدن *gardīdan*. To wind a horn,

بوق زدن *būk-z.*, نفیر زدن *nakīr-z.* To

wind up a watch, کلید دادن *kalīd-d.*,

کوک کردن *kūk-k.*

WINDFALL, *n.* سود ناگهانی *sūdi nāghāna*,

خدا داد *khudā-dād*.

WINDINESS, *n.* شدت باد *shiddati bād*,

نفخ *naflkh*.

WINDLASS, *n.* منجنیق *manjanīk*,

گردان *gardān*.

WINDMILL, *n.* آسیاب باد *āsyaī bād*.

WINDOW, *n.* دریچه *darīcha*, غره *ghurfa*,

روزی *rauzaan*.

WINDPIPE, *n.* نای گلو *nāya galū*,

حلقوم *halkūm*.

WINDWARD, *ad.* بسوی باد *ba sūi bād*.

WINDY, *a.* هوادار *harvādār*, باددار *bād dār*.

WINE, *n.* شراب *sharāb*, می *maya*, باده

bādsh, خمر *khamr*. Pure wine, شراب

ناب *sharābi nāb*, Cherry-wine, وشناب

wishnāb. Date-wine, طابت *tābat*.

Honey-wine, مقدی *makadīy*. Wine

made from barley, اخسم *akhsama*.

A drinker of wine, باده نوش *bāda nūsh*,

شراب پرست *sharāb parast*. Overcome

with wine, مست *masti*, خراب *kharāb*,

ناطل *makhmūr*. A wine measure, ناطل

nātal, بیدانه شراب *paymānai sharāb*.

A cup of wine, پیاله شراب *payālai*

sharāb, شیشہ شراب *shīsha sharāb*.

A wine cask, می دان *mayadān*. A

wine merchant, باده فروش *bādi farūsh*,

خمار *khammār*. To drink wine, باده

نوشیدن *bāda-n.*, می خوردن *maya-kh.*

Wine-shop, شرابخانه *sharāb khāna*.

WING, *n.* جناح *janāh*, بال *bāl*, پر *par*.

Flapping or flattering the wings, بال

زدن *bāl-z.* The wing of an army, لشکر

ayādi lashkar.

WING, *vt.* پرواز کردن *parvāz-k.*, پر زدن

par-z.

WINK, *vi.* چشم بند کردن *chashm band-k.*,

عین چمیدن *tarfat-s.*, ساختن

چشم زدن *chashm-z.*, دین *dyn-j.*

چشم پوشی (connive at) *ghamz-k.*

اغماض کردن *chshm pūshī-k.*, اغماض

ighmāz-k.

WINK, *n.* رمز چشم *ghamza*, رمز چشم

chashm, طرفت العین *tarfatul dyn*.

WINNER, *n.* سود گیر *sūdgīr*, غالب

ghālib, بازی بر *bāzībar*.

WINNING, *a.* دلکش *dīlkash*, خاطر

khātīr gīr.

WINNOW, *vt., vi.* غله را در هوا افشاندن

ghalla rā dar harwā-a.

WINTER, *n.* سرما *sarmā*, زمستان *zamistān*, شتا *shitā*. The intense cold of winter, زمهریر *zamharīr*, شدت شتا *shiddati shitā*. In the time of winter, در موسم سرما *dar mausimi sarmā*.

WINTER, *vt., vi.* موسم زمستان بسر کردن *mausimi zamistān basar-k.*

WINTERLY; WINTRY *a.* سرما لایق *sarmā*, زمستانی *zamistānī*, شتا لایق *lāyaki shitā*.

WIPE, *vt.* مالیدن *mālidan*.—(make clean) صاف کردن *sāf-k.* پاک کردن *pāk-k.* To wipe out, مسح کردن *mahw-k.* نسخ ساختن *nashk-s.*

WIPE, *n.* پاک سازی *mas'h*, طعن *sāzi*.—(sarcasm) ملامت *tadn*, ملامت *malāmat*.

WIRE, *n.* تار *tār*.

WIRE-DRAW, *vt.* تار کشیدن *tār-k.* بداری کشیدن *ba darāzi-k.*

WIRE-DRAWER, *n.* تار کش *tār kash*, تار ساز *tār sāz*.

WISDOM, *n.* عقل *dānish*, دانش *ākl*, فهم *hikmat*, زیرکی *zīrakī*, خرد *khīrad*.

WISE, *n.* عقلمند *āklmand*, زیرک *zīrak*, دانا *khīradmand*, عاقل *ākil*, دانای *dānā* هوشیار *hūshyār*.

WISE, *a.* وجاه *waja*, طرح *tarh*, طور *taur*.

WISEACRE, *n.* نادان *ahmak*, احمق *nādān*.

WISELY, *ad.* خردمندانه *ākilāna*, با *bā ākl*, با حکمت *bā hikmat*.

WISH, *vt., vi.* آرزو کردن *khāstan*, رغبه شدن *rāghib-sh.* *ārzu-k.*

WISH, *n.* خواهش *khāhish*, اراده *irāda*, مراد *murād*, رغبت *rāghbat*, آرزو *ārzu*.

WISHFUL; WISHING, *a.* آرزومند *ārzu-mand*, رغبه *rāghib*, طالب *tālīb*.

WISP, *n.* دستر علف *dastai dlf.*

WIT, *n.* طبیعت *tabīāt* زیرکی *zīrakī*, فراست *zarāfat*, ادراک *idrāk*, خردمند *khīradmand*.—(sound mind) عقل *ākl*, هوش *hūsh*. To be in one's wits, هوشیار بودن *hūshyār-b.* To be out of one's wits, دیوانه بودن *dīwāna-b.* بی عقل شدن *bī ākl-sh.*

WITCH, *n.* ساحره *sāhira*, زن جادوگر *zani jādūgar*.

WITH, *prep.* با *bā*, همراه *mat*, با هم *bāham*, ham. With child, حامله *hāmila*, بار بردار *bār bardār*.

WITHDRAW, *vt., vi.* (deprive of) باز گرفتن *bāz-g.* محروم کردن *mahrūm-k.*—(retire) باز رفتن *bāz-r.* در گشتن *bar-g.* بر گردیدن *bar-g.*

WITHDRAWAL, *n.* پس کشیدن *pas-k.* بازداشتگی *bar dāshtagī*.

WITHER, *vt., vi.* پژمردن *pazhmurdan*, افسردن *afsurdan* خوشیدن *khūshīdan*.

WITHHOLD, *vt.* باز داشتن *bāz-d.* وا داشتن *wā-d.* دریغ داشتن *darīgh-d.* منع کردن *manē-k.*

WITHIN, *prep.* اندرون *andarūn*, درون *darūn*, فی داخل *fi dākhil*. Within two or three days, دو سه روز *dar ārsai dū sih rūz*. Within bounds, *darūni hadd*. From within, اندرون *az darūn*. To go within, رفتن *andarūn-r.*

WITHOUT, *prep., ad.* 1. (not within) بیرون *bīrūn*, ظاهر *zāhīran*, بدر *badar*. 2. (wanting) بدون *bīdūn*, بغیر *baghayr*, از حد بیرون *bī*. Without bounds, بی انتها *bī intihā*.

- Without cause, *bī sabab*, بی سبب *bī takrīb*. 3. (unless) بجز *baḡuz*, مگر *magar*, الا *illā*, اگر نه *agar na*.
- WITHSTAND, *vt.* مقاومت کردن *mukā-wamat-k*, مخالفت نمودن *mukhālafat-n.*, در مقابل ایستادن *dar mukābil-i*.
- WITNESS, *n.* گواه *gawāh*, شاهد *shāhid*, (pl. شهود), *shahīd*. To cite a witness, bring witnesses, گواهی آوردن *gawāhī-ā.*, مشهد *shāhid-g*, شاهد گزین *mushhid-k*. A creditable witness, گواه معتمد *shāhidi ādil*, شاهد عادل *gawāhi mudtinaid*. A false witness, گواه کاذب *shāhidi darūgh*, دروغ *gawāhi kāzib*. Contradictory witnesses, شاهد مخالف *shawāhidi mukhālif*.—(testimony) شهادت *shahādat*, گواهی *gawāhī*.
- WITNESS, *vt.* گواهی دادن *gawāhī-d.*, دیدن *shahādat-k*, شهادت کردن *shahādat gāh*, شاهدی *mushhad*.
- WITTICISM, *n.* بذله *bazla*, لطیفه *latīfa*, نکته *nukta*.
- WITTILY, *ad.* ظریفانه *zarīfan*, زیرکانه *zīra-kāna*, با بذله و لطیفه *bā bazla u latīfa*.
- WITTINESS, *n.* لطیفه گوئی *latīfa gūi*, زیرکی *zīrakī*.
- WITTINGLY, *ad.* دیده و دانسته *dīda u dānista*, با خبر *bā khabar*.—(by design) قصد *bā gharaz*, "قصداً" *kasdan*.
- WITTY, *a.* نکته پرور *latīfa gu*, لطیف *nukta parwar*, ظریف *zarīf*.
- WIZARD, *n.* ساحر *afsūngar*, افسونگر *sāhir*.
- WOE, *n.* غم *andūh*, اندوه *ghamm*, رنج *ranj*, دروغ *afēūs*, افسوس *darīgh*.
- WOFUL, *a.* دلفگار *dilfigār*, درد ناک *dard nāk*, غمگین *ghamgīn*.—(paltry) حقیر *hakīr*, ذلیل *zalīl*.
- WOFULLY, *ad.* دلفگارانہ *dilfigārāna*, حقیرانه *bī ranj*, ملول *mulūlun*, *hakīran*.
- WOLF, *n.* گرگ *gurg*, دب *zīb*. A young wolf, گرگ زاده *gurg bacha*, *gurg zād*. A howling wolf, کقاعب *kātib*.
- WOLFBANE, *n.* گرگ خانی *khānīki gurg*.
- WOLFISH, *a.* گرگ مانند *gurg mānand*, زب *zīb āsā*.
- WOMAN, *n.* عورت (pl. زنان), *zan*, عورت *aurat*, نسا (pl. عورات), *nisā*. A married woman, کدبانو *khātūn*, *kadbānū*. A young woman, صبیہ *sabīya*, دوشیزه *dushīza*. A divorced woman, مطلوقہ *mardūda*, *matlūka*. A pregnant woman, حاملہ *hāmila*, زن, *zani bārdar*. A barren woman, زن, *astarvan*. A chaste woman, زن, *zani pākdāman*, مسخوری *mastūran*. An impudent woman, زن, *zani shūkh chashm*. An old woman, *pīr zan*, عجور *ājūz*.
- WOMANHOOD, *n.* حال عورت *hālī durat*.
- WOMANISH; WOMANLY, *a.* زنانہ *zanāna*, موافق اوصاف, زن *muwāfaki ausāfi zan*.
- WOMANKIND, *n.* عالم نسا *ālamī nisā*, زنان *firkai zanān*.
- WOMB, *n.* رحم *rahm*, زهدان *zihdān*.
- WONDER, *vi.* متعجب شدن *mutadajjub-sh.*, متعجب *tadajjub-n.*, تعجب نمودن *mutahayyir-sh.*, سرگردان بودن *sar gardān-b.*
- WONDER, *n.* تعجب *taa'jjub*, عجب *ājab*, کرامت *muājjiz*, معجز *karāmat*. A wonder of wonders, عجیب العجایب *ājabu'l ājāyib*.
- WONDERFUL; WONDROUS, *a.* عجیب *ājīb*, نادر *nādir*, بدیع *badīd*.

WONDERFULLY, WONDROUSLY, *ad.*

"عجبا *ājaban*, غریباً *gharīban*

WONT, *a.* عادت داشتن *ādat-d.*, عاده گرفتن *kāyuda-g.*, معتاد شدن *muāṭā-d.*, استعمال داشتن *istīmāl-d.*

WOO, *vt.* ناز و نیاز *ēshk-n.*, عشق نمودن *nāz u niyāz-k.*

WOOD *n.* چوب *chūb*, خشب *khashab*, هیزم *hīzam*, هیما *hīma*. Dry wood, هیزم *hīzam*, احتباب *ihṭāb*. Wood of aloes, رادبوی *rād būi*. Brasil or red wood, بقم *bakam*, ایدع *aydd*. Yellow wood, زرد چوب *zard chūb*. A piece of wood, پارچ *pārai chūb*, کسار *kusār*. A carrier of wood, هیزم *hīzam kash*. A pile or stack of wood, انبار هیزم *ambārī hīzam*. A log of wood, گندق هیزم *gandai hīzm*. — (forest) جنگل *jāngal*, مشجر *mushajjar*.

WOOD, *vt.* هیزم کردن *hīzam-k.*, محطاب *maḥṭab-s.*

WOODCOCK, *n.* ماکیان، دیا بانې *mākiyāni bayābānī*.

WOOD-CUT, *n.* نقش چوب *nakshi chūb*.

WOOD-CUTTER, *n.* هیزم تراش *hīzam tarāsh*.

WOODED, *a.* مشجر *mashjar*.

WOODEN, *a.* از چوب *chūbīn*, چوبین *chūbīn*, ساخته *az chūb sākhṭa*. A wooden block, گندق هیزم *kundai hīzam*.

WOODMAN, *n.* هیزم فروش *hīma farūsh*, عیاد *sayyād*, چوب فروش *chūbfarūsh*.

WOOD-PIGEON, *n.* فاخته *fākhṭa*, بهام *yamām*.

WOODY, *a.* چوبی *chūbī*, خشبی *khashbī*.

WOER, *n.* طالب زن *āshik*, عاشق *tālībī zan*.

WOOF, *n.* پود *pūd*.

WOOL, *n.* پشم *sūf*, پشم *pashm*. Bearing wool, پشم دار *pashmdār*, صایف

sā'if. Plucking of wool, نفش *nafsh*. To card or teaze wool, حلج کردن *halj-k.*, پشم زدن *pashm-z.* To shear wool, پشم بردن *pashm-b.* A dealer in wool, صواف *sawwāf*, پشم فروش *pashm farūsh*.

WOOLLEN, *a.* پشمین *pashmīn*, صاف *sāf*.

Woollen cloth, پشمین پارچه *pārchai pishmīna*, صوف *pārchai sūf*. — (broad cloth) بنات *banāt*. A woollen tassel, رعث *raās*. A woollen-drupe, صواف پشمین *pashmīna farūsh*, صواف *sawwāf*.

WOOLLY, *a.* پشم دار *pashmdār*, صایف *sā'if*.

WORD, *n.* کلمه *kalama*, سخن *sakḥun*, حاصل *lafz*, قول *kawl*. In a word, کلام *hāsīl u'l kalām*, بالجملة *bi'ljumlā*. Word by word, کلمه بکلمه *kalama ba kalama*. Words and actions, فعل و مقال *fa'īl u makāl*, کارها *sakḥunhā u kārḥā*. Foolish words, سخن دیهوده *kārīnā*. To use harsh words, دشنام دادن *drushnām-d.* Sweet, agreeable words, کلام خوش *kalāmikhūsh*, شیرین سخن *sakḥunī shīrīn*.

WORD, *vt.* کلام کردن *talaffuz-k.*, نلفظ کردن *kalām-k.*

WORK, *vt., vi.* شغل *āmal-k.*, عمل کردن *shughl-k.*, معامله کردن *muāmala-k.* — (produce an effect) اثر کردن *asar-k.*, تأثیر کردن *tāsīr-k.* To work or prevail upon, متوجه کردن *mutawajja-k.*, انگیزختن *angīkhtan*. To work out (effect by toil), محو کردن *az jadd u jahad-k.* — (eraze) محو کردن *mahv-k.* To work up, (irritate) غضبناک ساختن *ghazabnāk-s.* — (stimulate) تحریر کردن *tahrīr-k.* To set on work,

کار دادن *kār-d.*, کار فرمودن *kār-f.* To work with a needle, ترازیدن *tirāzīdan.* نقش کردن *naksh-k.*

WORK, *n.* کار *kār*, عمل *āmal*, کار و بار *kār u bār*, کردار *kirdār*, معاملات *muāmalat*, امر *amr*, فعل *faʿl*, — (embroidery) نقشبندی *nakshbandī*, بکار تراز *tirāz*. He was at work, بکار مشغول *ba kār mashghūl būd*. Skilful at work, کار آموده *kār āzmūda*. Diligent at work, کار بند *kār band*, کار پرور *kār parwar*. Performing work, کار کنان *kār kunān*, کار گذار *kār guzār*.

WORK-HOUSE; WORKSHOP, *n.* کارخانه *kārkhāna*, پیشگاه *pesha gāh*.

WORKING-DAY, *n.* روز کار و بار *rūzi kār u bār*, بوم العمل *yumu'l āmal*.

WORKMAN; WORKER, *n.* کار گذار *kār guzār*, کارکن *kārkun*, کاسبی *kasbī*, مانع *sānt*.

WORKMANLY; WORKMANLIKE, *a.* استادانه *ustādāna*, دستکارانه *dastkārāna*.

WORKMANSHIP, *n.* کار گری *kār garī*, صنعت *sanʿat*, کار گذاری *kār guzārī*.

WORLD, *n.* جهان *jahān*, عالم *ālam*, دنیا *dunyā*, گیتی *gītī*, روزگار *rūzgār*, گردون *gardūn*. The fourth quarter of the world, ربع مسکون *rabt mashkūn*, چهار کشور *chehār kishwar*. This world, این جهان *in jahān*. The next world, آخرت *ākhirat*, عالم ارواح *ālamī arwāh*. Conquering the world, جهانگیر *jehāngīr*, عالمگیر *ālamgīr*. The protector of the world, جهان بان *jehānbān*. The king of the world, شاه عالم *shāh ālam*, شاه جهان *shāh jehān*. The asylum of the world, جهان پناه *jehān panāh*.

WORLDLINESS, *n.* دنیا پرستی *dunyā parastī*, زمانه پرستی *zamāna parastī*, طمعکاری *tamkārī*.

WORLDLY, *a.* دنیوی *dunyawī*.—(attached to worldly things). دنیا پرست *dunyā parast*, طمعکار *tamt kār*.

WORM, *n.* کرم *kirm*, دود *dūd*. The silk-worm, دودالحریر *dūdū'l harīr*, کرم پیدل *kirmi pīla*. A maw-worm, شکم کرم *kirmi shikam*. The glow-worm, کرم شبتاب *kirmi shaltāb*. An earth-worm, خراطین *kharātīn*, امعاء الارض *amāu'larz*. A worm that gnaws wood, &c, چوب خوار *chūb khār*. A fruit or herb-worm, خسروغ *yasrūd*. A dung worm, مکس *nagas*.

WORM-EATEN, *a.* کرم خورده *kirmkhrda*.

WORMWOOD, *n.* افسانطین *afsan-tīnī rūmī*.

WORRY, *vt.* آزدن *azīyat-k.*, آذردن *āzurdan*.

WORSE, *a., ad.* بدتر *badtar*. To make worse, بدتر کردن *badtar-k.* To grow worse, بدتر گردیدن *badtar-g.*

WORSHIP, *n.* پرستش *parastish*, عبادت *ibādat*, طاعت *tāʿat*, سجده *sajda*.—(title of respect), کبریا *kibla*. His worship, حاکم *hākīm*. A place of worship, عبادتگاه *ilādat gāh*, سجده گاه *sajda gāh*.

WORSHIP, *vt., vi.* پرستیدن *parastīdan*, تعظیم کردن *parastish-k.*, پرستش کردن *taʿzīm-k.*, سجده کردن *sajda-k.*

WORSHIPFUL, *a.* مکرم *mukarram*, معظم *muʿazzam*.

WORSHIPPER, *n.* پرستنده *parastīnda*, خدا متعبد *muta'abbid*.—(of God) خدا پرست *khudā parast*.—(of idols) بت پرست *but parast*.—(of fire) آتش پرست *ātīsh parast*, گبر *gabr*.

WORST, *a.* بدترین *badtarīn*, بدترین *zabūn tarīn*.

WORST, *vt.* شکست دادن *shikast-d.*,
هزیمت دادن *hazimat-d.*

WORSTED, *n.* پشم ریشمه *pashmi rishma*.

WORTH, *n.* (price) قیمت *kīmat*, بها *bahā*, ارزش *arzish*. — (excellence) فضیلت *fazīlat*, کمال *kamāl*. — (merit) قدر *kadr*, لیاقت *liyākat*. To be worth, ارزیدن *arzīdan*, قیمت داشتن *kīmat-d.*

WORTHILY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, موافق *muwāfiq*.

WORTHINESS, *n.* سزاواری *sazāwārī*, شایستگی *shāyistagī*, لیاقت *liyākat*, قابلیت *kābiliyat*.

WORTHLESS, *a.* بی قدر *bī kadr*, ناکس *nākas*, نا شایسته *nā shāyista*, کمترین *kamtarīn*.

WORTHLESSNESS, *n.* بی قدری *bī kadarī*, حقارت *hikārat*, پستی *pastī*, ذلت *zillat*.

WORTHY, *a.* واجب *sazāwār*, سزاوار *wājib*, لایق *lāyak*, شایسته *shāyista*, مستند *mustadd*. Worthy of honour or respect, واجب الرعایت *wājibu'r ri'ayat*. Worthy of death, واجب القتل *wājibul katl*. Worthy to be hanged, واجب الصلب *wājibu'ssalb*. To think worthy, لایق پنداشتن *lāyak-p*.

WORTHY, *n.* صاحب ظہور *sāhibi zahūr*, مرد نیکو کار *mardī nekū kār*.

WOUND, *n.* جراحت *jarāhat*, زخم *zakhm*, ریش *rīsh*, خستگی *khastagī*. A mortal wound, زخم سهمناک *zakhmi sahamnāk*, زخم مهلک *zakhmi muhlīk*. The scar of a wound, داغ زخم *dāghi zakhm*, نشان جراحت *nishāni jarāhat*.

WOUND, *vt.* جراحت کردن *zakhm-k.*, زخم کردن *jarāhat-k.*, ریشدار کردن *rīshdār-k.*, خستن *khastan*.

WRANGLE, *vi.* کاذب کردن *kāziya-k.*, مذاکره کردن *munākasha-k.*, خصومت کردن *munāzīdt-k.*, کخاصومت کردن *khasūmat-k.*

WRANGLE, *n.* قضیه *kāziya*, مذاکره *munākasha*, نزاع *nizād*.

WRAP, *vt.* ملفوف کردن *malfūf-k.*, لفافه کردن *lifāfa-k.*, پیچیدن *pechīdan*.

WRAPPER, *n.* لفافه *lifāfa*, ملوفا *mulaffīf*.

WRATH, *n.* قهر *kahr*, خشم *khishm*, غضب *ghazab*.

WRATHFUL, *a.* غضبناک *ghazabnāk*, خشمناک *khashmnāk*, پر قهر *pur kahr*.

WRATHFULLY, *ad.* با قهر *ba kahr*, غضباً *ghazaban*.

WRATHLESS, *bi* قهر *bī kahr*, خشم *bī khishm*.

WREAK, *vt.* انتقام کردن *intikām-k.*, راندن *rāndan*.

WREATH, *vt.* پیچیدن *pechīdan*, تافتن *tāftan*.

WRECK, *vt.* شکستن *shikastan*, زدن *zadan*, تباہ کردن *tabāh-k.*, غرق شدن *ghark-sh*.

WRENCH, *n.* پیچش *pechish*, صدمه *sadama*, فشار *fishār*.

WRENCH, *vt.* کشیدن *berūn-k.*, پیچ دادن *pech-d.*

WREST, *n.* تاب *tāb*, پیچ *pech*.

WREST, *vt.* ربودن *rabūdan*, کشیدن *kashīdan*, گرفتن *girāftan*.

WRESTLE, *vt.* مصارعت کردن *musāridt-k.*, کشتی گرفتن *kushtī-g*.

WRESTLER, *n.* مصارع *musārī*, پهلوان *pahlvān*.

WRESTLING, *n.* کشتی *kushtī*, مصارعت *musāridt*.

WRETCH, *n.* بد بخت *badbakht*, بی نصیب *bī nasīb*, بیچاره *bīchāra*.

WRETCHED, *a.* دل تنگ *dīl tang*, غمگین *ghamgīn*, زشت *zisht*.

WRETCHEDLY, *ad.*, بدبختانه *bad bakhhtāna*, حقیرانه *hakīrāna*.
 WRIGHT, *n.* صانع *sānt*, کارگر *kārīgar*.
 WRING, *n.* آزار *āzār*, صدمه *sadma*, زور *zūr*.
 WRINKLE, *vt.* چین کردن *pur chīn-k.*
 WRINKLE, *n.* چین *chīn*.
 WRIST, *n.* ساعد *bandi dast*, بند دست *sātd.*
 WRIT, *n.* حکم *navishta*, نوشته *hukm*, فتوی *fatwa*.
 WRITE, *vt.* نوشتن *navishtan*, مسطور *mastūr-s*, مرتوم داشتن *mar-kūm-d.*—(compose) تصنیف کردن *tasnīf-k.*
 WRITER, *n.* نویسنده *navīsanda*, محقق *muḥarrir*, مؤلف *rākīm*—(author) مصنف *musannif*, مؤلف *mu'allif*.
 WRITING, *n.* تحریر *tahrīr*, خط *khat*, (pl. خطوط) نوشت *navisht*. Beautiful writing, خوش حسن خط *husni khat*, خط *khush khat*. A thin character, خط خفیه *khati khafī*. A stout plain written character, خط جلی *khati jalī*. A writing master, استاد خط *ustādi khat*, خوش نویس *khūsh navīs*. Writings, نوشتهجات *navishta-jāt*, سندات *sanadāt*.
 WRITTEN, *a.* نوشته *navishta*, مرتوم *markūm*, مکتوب *maktūb*, مسطور *mastūr*.
 WRONG, *n.* غلط *ghālat*, خطا *khatā*, تقصیر *taksīr*, ادبیت *āzīyat*.
 WRONG, *a.* نادرست *nārāst*, ناصواب *nā sawāb*, خطا *khatā*.
 WRONG, *vt.* ظلم کردن *zulm-k.*, زحمت نمودن *zahmat-n.*
 WRONGLY, *ad.* غلطانه *ghālatāna*, سهواً *sahwān*.
 WRY, *a.* کج *kaj*, معوج *mu'awwaj*.

X.

XANTHIC, *a.* زرد دام *zard fām*, جعفرانی *jāfarānī*.
 XEBEC, *n.* کشتی کوچک *kishti i kūchak*.
 XEROTES, *n.* خشک مزاجی *khushk mizājī*.
 XYLOGRAPHY, *n.* نقش چوب *nakshi chūb*, قلم کاری *kalam kārī*.
 XYSTER, *n.* استخوان تراش *ustukhān tarāsh*.

Y.

YACHT, *n.* قایق *kāyik*, زورق *zaurak*.
 YACHTING, *n.* سواری *sawārī*, زورق *zaurak*.
 YAM, *n.* قند *kand*.
 YARD, *n.* (measure) ذرع *gaz*, ذراع *zart*—(court of a house) محوطه *sahn*, احاطه *ahāta*.
 YARN, *n.* رشته خام *rishta khām*, تار *tār*. —(a story) قصه *kissa*, حکایت *hikāyat*.
 YAWN, *vi.* خمیازه کردن *khamyāza-k.*
 YE, *pron.* شما *shumā*.
 YEAR, *n.* سنه *sana*, سال *sāl*, سن *sinn*. —(solar) سال شمسی *sāli shamsī*—(lunar) سال قمری *sāli kamari*. Last year, سال گذشته *sāli guzashita*, پارسال *pārsāl*. This year, امسال *imsāl*. Next year, سال آینده *sāli āyanda*, سال دیگر *sāli digar*. A leap year, سال کبیسه *sāli kabisa*, New year, سال جدید *sāli jadīd*. New year's day, قبل از *nav rūz*. Many years ago, سالها سالها *kabl as sālnā*, سالها سالها *sālhā i sālhā*.

YEARLY, *a* سالیه *sālyāna*, هر سال *har sāl*.

YEARNING, *n* رغبت خواهش *khāhish*, رغبت *raghbat*, محبت *mohabbat*.

YELL, *n* نرید *naāra*, شور *shūr*, فریاد *faryād*.

YELL, *vi* بخوغا کردن *bāng-z.*, باغگ زدن *ghaughā-k.*

YELLOW, *a* زرد *zard*, اصفر *asfar*.

YELLOW, *n* زردی *zardī*.

YELLOWISH, *a* زرد فام *zard fām*.

YELP, *vt* عف عف کردن *df df-k.*

YEOMAN, *n* زمین دار *sharīf*, زمین *zamīn dār*, توشه خانه *dārūghai tūsha khāna*.

YEOMANRY, *n* عوام الناس *āwāmunnās*.

YERK, *vt* انداختن *andākhtan*.

YES, *ad* آری *ārī*, بالی *balī*.

YESTERDAY, *n* روز گذشته *dirūz*, دیروز *rūzi guzashita*. Day before yesterday, دیروز *parī rūz*.

YESTER-NIGHT, *n* دیشب *dīshab*, دوش *dūsh*.

YET, *a., ad.* (besides) لیکن *lākin*, لیکن *likin*, مگر *magar*.—(till now), هنوز *hanūz*, تا حال *tā hāl*.—con (nevertheless) با وجود *ba wajūdike*.

YIELD, *n* نتیجه *natīja*, حاصل *hāsil*, ثمره *samra*.

YIELD, *vi, vt.* (produce) پيدا کردن *paydā-k.*, بار دادن *bār-d.*.—(concede), عطا کردن *ātā-k.*.—بخشیدن *bakhshīdan*.—(give up) حواله کردن *tark-k.*, قبول کردن *kubūl k.*.—(admit) تسلیم کردن *taslīm-k.*.—(submit) موافقت کردن *muwāfikāt-k.*

YIELDING, *a.* (surrendering) تسلیم *taslīm*, انقیاد *inkiyād*.—(compliance)

متواضع *tādt.* *a.* تابع *tābt*, متواضع *mutawāẓt*, نرم *narm*.

YOKE, *n* یوغ *yūgh*, گُل *ghull*.—(servitude) غلامی *ghulāmī*.—(a pair) جفت *juft*.

YOKE, *vt* هم یوغ نمودن *ham yūgh-n.*, بهم بستن *baham-b.* جفت کردن *juft-k.*

YOLK, *n* زرده *zarda*.

YONDER, *ad* آنجا *ānjā*, آنسو *ānsū*.

YORE, *ad* در زمان پیشین *dar zamāni peshīn*, در وقت سلف *dar wakhti salaf*.

YOU, *pron* شما *shumā*, شما *shumāyān*.

YOUNG, *a* جوان *jawān*, سال خورد *khurd sāl*, نا تجربه *nā tajruba kār*, نا وائف *nā wākf*.

YOUNG, *n* بچه *bachcha*, جوان *jawān*.

YOUNGSTER, *n* پسرک *sabī*, پسرک *pisarak*.

YOUR, *pron* شما *az āni shumā*.

YOURSELF, *pron* خود شما *khud shumā*.

YOUTH, *n* جوانی *jawānī*, شباب *shabāb*, سال *khurd sāl*, نو عمر *nau umr*.

YOUTHFULNESS, *n* جوانیت *jawānīyat*, شباب *shabāb*.

Z.

ZEAL, *n* اشتیاق *ishtiyyāk*, شوق *shauk*, حرارت *hamiyat*, اهمیت *hardārat*.

ZEALOT, *n* زاهد *zāhid*.

ZEALOUS, *a* دلسوز *dilsūz*, مستعد *mustād*.

ZEALOUSLY, *ad* با غیرت *bā ghayrat*, شوقمندانه *shaukmandāna*.

ZEALOUSNESS, *n* اشتیاق *ishtiyyāk*, دلسوزی *dil sūzī*.

ZEMINDAR, *n* زمین دار *zamīndār*.

ZEND, *n* زند *zand*, زنده *zhand*.

ZENITH, *n.* سمت الراس *samtu'r rās.*

ZEPHYR, *n.* نسيم باد صبا *bādi sabā,* نسيم *nasim.*

ZERO, *n.* صفر *seifar,* نقطة *nukta.*

ZEST, *n.* مزه ذايقه *zāika,* مازة *maza.*

ZEST, *vt.* مزه دادن *maza-d.*

ZIGZAG, *a.* خمي و پيچ *pech u khami,* پيچ در پيچ *pech dar pech.*

ZINGIBER, *n.* زنجبيل *zanjabīl.*

ZODIAC, *n.* مطلق البروج *mintaku'l burūj.*

ZODIACAL, *a.* برجی *burjī,* منطقي *mintakī.*

ZONE, *n.* (circle dividing the earth), مطلق *mintak,* دائرة *dāi'ra.* Frigid zone, منطقة مجرودة *mintakai mabrūda.* Temperate zone, منطقة معتدلة *mintakī*

kai mudtadila. Torrid zone, منطقة محروقة *mintakai mahrūka.*

ZOOGRAPHY, *n.* حیات نویسی *hayāt narwīsi,* حیوان شناسی *haywān shanāsi.*

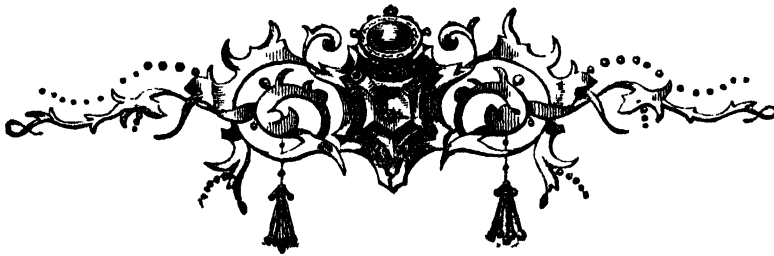
ZOOLOGICAL, *a.* منعلق بعلم حیوانات *mutadllik ba ilmi haywānāt.*—(gardens) باغ حیوانات *bāghī haywānāt.*

ZOOLOGY, *n.* علم حیوانات *ilmi haywānāt,* معرفت حیوانات *madrifati haywānāt.*

ZOOTOMY, *n.* تشریح حیوانات *tushrīhi haywānāt.*

ZOROASTER, *n.* زرتشت *zartusht,* زردست *zardust.*

ZOROASTRIAN, *n.* زرنشتی *zartushtī.*

ERRATA.

Page.	Column.	Line.	Correct.	Incorrect.
3	2	last.	نرد	نرد
10	2	14	مندبھلی	مندبھلی
20	1	15	aforementioned	aforementiond
22	1	29	پسندیدو	پسندیدو
27	2	30	ameliorate	amelierate
29	2	21	پیشیدیان	پیشیدیان
30	1	32	غضبناک	غضبناک
30	2	19	tez mizāj	tej mijāj
31	1	6	خانہ	حابہ
31	1	36	اشداندیج	اشداندیج
33	2	35	پیش	پیش
61	1	last	tassās	tāssās
75	1	9	پیکھال pikhāl	یکھال yakhāl.
75	1	25	child-birth	child-bird
77	1	22	embellish	embelish
78	2	21	blockish	blokish
78	2	23	blockishness	blokishness
91	2	39	gaiety	gayity
92	2	35	کھالی khālī	کھال khāla
114	2	13	description	discription
116	2	23	sar zanish	zar zanish
127	2	3	buffoon	bafoon
129	2	18	ملحق	محمی
141	2	34	barāy	bārāya
142	1	26	conclave	cenclave
160	2	16	Coolly	cooly
204	2	19	detail	datail
282	2	9	lose	loose
308	1	12	agitated	agited
322	1	34	nauseousness	nauceousness,
339	1	5	grandchild	grandhild
348	1	19	falter	faulter
423	1	18	endeavour	endeavonr
424	2	27	immovable	immoveable

Page.	Column	Line.	Correct.	Incorrect.
496	1	12	clothes	cloths
518	1	38	Peddlar	pedlar
541	1	40	prate	parate
542	2	17	definitely	difinitely
577	2	20	refrigerant	refrigerent
595	1	10	cradle	craddle
598	1	16	governor	governer
600	2	18	salable	saleable
603	1	33	expense	expencc
607	1	21	scrutoire	scrutoir
607	2	18	mediterranean	medditerranean
682	1	36	transiently	trasiently
630	1	5	socially	socialy
685	2	6	trigonometry	trignometry
700	1	27	unreasonable	uareasonable
704	1	13	practice	practise
725	2	22	fluttering	flattering
686	1	20	<i>ghālibān</i>	<i>ghālībān</i>
686	2	24	<i>āzāb</i>	<i>āzāb</i>
687	1	5	سداد اعتقاد	سدد اعتقاد
687	1	14	<i>makr</i>	<i>mar</i>
692	1	32	unassisted	unasisted
694	1	4	فادان	لادان
703	2	32	لروم	لذوم
703	2	36	لزماء	زما
706	1	4	مقدمت التجيش	مقدمت التجيش
714	1	21	<i>harīs</i>	<i>karīs</i>

ANGLO-PERSIAN

WORKS BY THE SAME AUTHOR.

1.	PERSIAN PRIMER : Being an elementary treatise on Grammar, with exercises...	0	12	0
2.	SECOND BOOK OF PERSIAN : To which are added the PANDNAMA of Shaikh Saâdi and GULISTAN, Chap. I., with their Vocabularies	1	4	0
3.	THIRD BOOK OF PERSIAN : Being a selection from various Authors in PROSE and POETRY, with annotations and a full VOCABULARY	1	4	0
4.	The Student's PERSIAN and ENGLISH DICTIONARY : Pronoun- cing, Etymological and Explanatory	3	8	0
5.	The Student's English and Persian Dictionary :	3	8	0
6.	The Student's Enlarged English-Persian Dictionary : Pronoun- cing and explanatory, Royal octavo, pp. 733	9	0	0
7.	A new GRAMMAR of the PERSIAN TONGUE : Part I., Accidence (with the Appendix)	0	10	0
8.	A new GRAMMAR of the PERSIAN TONGUE : Part II., Syntax.	0	8	0

MAY BE HAD FROM

MRS. RADHABAI ATMARAM SAGOON, Kālbādevi Road, Bombay.

MESSRS. THACKER AND Co., Bombay.

MESSRS. THACKER SPINK AND Co., Calcutta.

MESSRS. HIGGINSBOTHAM AND Co., Madras.

A liberal commission will be allowed to the purchasers of
books value Rs. 50 or more. Apply to the Author, No. 43,
Todd Street, Fort, Bombay.

Extracts from Opinions

OF

EMINENT SCHOLARS

AND THE PRESS,

ON

Mr. S. B. DOCTOR'S Anglo-Persian Books.

FROM

E. Rehatsek, Esqr., M.C.E., M.R.A.S.

Fellow of the Bombay University.

1. Your *Persian Primer* is more than it purports to be. I have examined it and find it to be a compendious Persian Grammar containing all the necessary rules illustrated by a vocabulary and sentences in each of the twenty lessons of which this useful little book consists.

2. Students will now be very glad to avail themselves of Mr. S. B. Doctor's *Dictionary* because they will find it to be just as good as, but more copious than, the small Dictionaries hitherto imported, and a great deal cheaper, since it consists of pp. 558 and costs only three rupees and a half, and Mr. Sorabshaw's Dictionary may be recommended also in other respects, as those who use it will soon find out for themselves.

3. I have looked at the *Third Book of Persian* by Mr. S. B. Doctor and have come, after a brief examination to the conclusion that it is a valuable addition to his other publications on the same subject. It is a collection of 132 stories, in Prose and Poetry, from 17 different authors which ought to be highly appreciated by students who will find not only explanatory remarks at the foot of every page, but also a full vocabulary at the end of the book, which is designed to aid them in every respect.

4. I am sure nobody could give an unfavourable opinion of your (English-Persian Dictionary) work, which bears on every page the marks of the great and persevering care bestowed upon it by you. This I may confidently say after having examined it pretty closely.

5. I beg to acknowledge with thanks the receipt of your *Persian Grammar* to compliment you on its handsome appearance and good contents.

6. I have looked through the *Second Book of Persian* and it will do very well.

FROM

**Shamsul ulama Dastur
Hoshang Dastur Jamasp,**

Professor of Persian, Deccan College,
Fellow of the Bombay University.

1. I believe this little manual (Persian Grammar, Part II) will be very useful to young students of Persian.

2. Such a book, (English-Persian Dictionary) no doubt, was a desideratum long felt by many a youth in our schools and colleges, and perhaps a far greater number of other Persian Students. Useful as this work is, its price is comparatively very little; a circumstance, which, in my opinion, will enable not a few to avail themselves of the benefit of your hard labour and untiring perseverance.

3. I find the extracts (in your Third Book of Persian) very judiciously and wisely chosen and believe it will be of great use and assistance for those who are studying for the Matriculation Examination.

I perused with much pleasure your *Persian Primer*, I think the arrangement of it is very good indeed, and I shall be happy to recommend it to any of my friends commencing the study of the language.

Colonel Thomson.

Buldhana.

15-5-1879.

... .. having looked through the *Persian Primer* by Mr. S. B. Doctor,

I am of opinion, that it is likely to prove a useful School book.

Principal, Calcutta Madressa.

I have shown your Persian books to competent persons and it may end in their being used in some schools.

**Inspector of Schools,
Presidency Division, Madras.**

I have received the two parts of your Persian Grammar, and have looked through them. So far as I can judge, they appear to me to be well adapted for the purposes you have in view.

**Professor of Persian,
Free Church Institution, Nagpur.
6th March, 1885.**

I have gone through your both parts of Persian Grammar and found them quite satisfactory and suitable to the purposes you have intended.

**Arabic & Persian Professor,
St. Xavier's College, Calcutta.
11th April, 1885.**

I have gone through the two excellent parts of your Persian Grammar and find that you have bestowed great pains and consideration on compiling them. Although both the works are a sort of compendium still they are quite sufficient for the requirements of the students preparing for the University Entrance examination.

**Professor of Persian,
Lahore College.
22nd February, 1885.**

After looking deeply to the merits and demerits of your two parts of Persian

Grammar, which treat of Accidence, Syntax and Prosody, I have come to the conclusion that they are excellent, well arranged and useful to the English knowing students of Persian. Although they are compiled on the principle usually followed by Persian Grammarians still the arrangement and selection of matter in them reflect great credit on the Author.

Arabic Professor,

Benares College.

13th March, 1885.

1st February, 87.

DEAR SIR,

Many thanks for your three Books of Persian and your English-Persian and Persian-English Dictionaries with which you kindly presented me. I am very much pleased with them and I have no doubt that any student who will have thoroughly studied them will have as good a knowledge of Persian as can be acquired in a school and moreover notions of Persian literature that are not generally found in books of that kind. I am particularly delighted with the Dictionaries, as I have been looking in vain for a short and handy Dictionary of the Persian language that should be in the same time short, complete, accurate and clear: I find those four qualities united in your Dictionaries. I have seen many Lexica that tried to solve the problem, but none that came so near the mark. It is a capital service

you have rendered to students of Persian, and I, for one, thank you heartily for it.

I am,

yours truly,

J. DARMESTETER,

College de France, Paris.

OPINIONS OF THE PRESS.

In acknowledging the receipt of a neat and handy volume entitled "The Student's English and Persian Dictionary" by Mr. Sorabshaw Byramji Doctor, we have great pleasure in commending the book to the notice of those whom necessity or inclination leads to the study of that beautiful Oriental language which has not unjustly been denominated the French of Asia. Mr. Sorabshaw's publication is intended to supply a want long felt by the Students of Persian, as the only reliable book of reference in that language is Richardson's Persian Dictionary, a ponderous tome, the cost of which must of necessity place it beyond the means of the majority of Persian Students. Mr. Sorabshaw's work is by no means so ambitious as that of Richardson, and yet within the compass of some 500 pages he has compressed information more than sufficient for ordinary requirements. The antecedents of the Author are a guarantee of the excellence of his work, for besides being a Persian lecturer at the leading High School in Gujarat, Mr. Sorabshaw is the Author of half a dozen Persian School-books, most of which have received the sanction and support of the Educational Department, and are extensively used in the Government and private

High Schools of this Presidency. His Persian and English Dictionary, to which the English and Persian Dictionary at present under notice is designed to be a companion volume, was dedicated by permission to Sir Richard Temple, himself a Persian Scholar, and by no means likely to accord his countenance in this way to any attempt which was not of exceptional merit. The dedication of the present work has been accepted by His Excellency Sir James Fergusson, which is another testimonial to the merit of Mr. Sorabshaw's compilation.

TIMES OF INDIA (26 April, 1882)

This book which has been brought out as a companion volume to the Persian-English Dictionary by the same author, Mr. S. B. Doctor, is intended to supply a long felt and still growing want of Students of Persian, the study of which has recently received a great impetus in this Presidency by its having been accepted as a second language in the higher University examinations. The book before us has been prepared evidently with great care. In the selection of Persian and Arabic equivalents of English terms, the author has tried to be liberal but clear. In order to keep the book within reasonable limits, and probably with a view to render it easily accessible to young students, Mr. Doctor has rejected words which have crept into large dictionaries, but which are needless for practical purposes. We agree with the compiler in the hope that the form and character

of the Persian typography, the fullness of the matter, the simplicity of the arrangement, and the size and price of the book will make it acceptable, not only to Schools and Colleges, but to Students of Persian in general.

BOMBAY GAZETTE (May 20th, 1882.)

We have to apologise to Mr. S. B. Doctor and others for delay in noticing their works. To begin with Doctor's Series of Persian—a small library in itself—we can say that these books are a real boon to the Student. Written by a gentleman who has devoted his attention almost exclusively to this kind of work, the books are admirably suited to the purpose for which they are intended. And looking to the time and trouble he must have spent upon them, we are not surprised that Mr. Sorabsha's series has passed into School-books recognised by Government. This is, of course, the greatest honour within reach of a native author, and we heartily congratulate Mr. Doctor.

INDIAN SPECTATOR (21st May, 1882)

English and Persian Dictionary, by Mr. S. B. Doctor, of Surat. This is a handy little volume, well got up.....As a carefully selected collection of words taken from larger dictionaries like Richardson's, the work is well done and is handy.—PROGRESS.

هم مهرايجي بهرام جي ڊاڪٽر صاحب
مدرس فارسي هائي اسڪول سورٽ ڪي
تعريف ڪرڻا ضروري خيال ڪرڻي هيٺ ڪم

اولہوں نے چند کتب واسطی تحصیل علم فارسی کی حال میں تالیف کی ہیں * ان کتابوں کی دیکھنی سی مولف صاحب کی اعلیٰ درجہ کی لیاقت علم فارسی میں معلوم ہوتی ہے * ازاجملہ ایک فارسی کی دکھتری ہے * جسمیں نہایت عمدگی اور ترتیب کیساتھ فارسی الفاظ کی معنی انگریزی میں لکھی ہیں * نہ کتاب طلبہ کی نہایت کار آمد ہیں * دوسری کتاب کا نام فارسی گرامر ہیں جسمیں اصول قواعد صرف کی بیان کئی ہیں * تیسری اور چوتھی کتاب گویا فارسی کی پہلی اور دوسری کتاب ہیں * اور ہمکو امید ہے کہ ان کتابوں کی بہت قدر ہوگی * کشف الاخبار *

سن ૧૮૮૦ માં ફારસી અંગ્રેજી શાળાના સ્કુલનાં કાર્યોના તથા ખાનગી અભ્યાસીઓને ઉપયોગી થઈ પડે તેવા પેલલવેલણા મી. સોરાબશાસ્ત્રી રચેલા છે, જે મુંબઈના માત્ર ગવર્નર સર રીચર્ડ ટેમ્પ્લને અર્પણ કરેલા છે. એ અંથકર્તાના ધનસાક્ષને ખાતર હમારે કહેવા વીના ચાલતું નથી કે, એવા શાળાકોશ એ ભાષાના વિદ્વાનોએ ૩, ૭ થી તે ૩. ૧૦૦) સુધીની કિંમતના રચેલા છે, પણ તેઓએ શાળાની વ્યુત્પતિ ઉપર એટલું અમારા ભણવામાં આનું નથી. અને મી. સોરાબશાસ્ત્રી અંથ નાનો છે તે છતાં સરળ અને સુગમ પડે એવા શાળાની વ્યુત્પતિ આપવાનો પ્રયત્ન કરેલા છે, એટલું છતાં એ પુસ્તકની કિંમત માત્ર ૩. સાડાત્રણ રાખેલી છે. તેટલાજ કિંમતે આજ સુધી હોઈ દેશીએ નહીં બનાવેલા અંગ્રેજી ફારસી શાળાકોશ એઓએ હાલમાં રચી તેમાં જરૂરના ઘણું કરીને સઘળા શાળા સમાવી અંગ્રેજી ભાષામાંથી ફારસી ભાષામાં ભાષાંતર કરવાને સ્કુલ અને કોલેજના વિદ્યાર્થીઓને નડતી ખરેખરી અડચણ દૂર કરી એક અગત્યની જોડ પુરી પાડી છે. એ અંથ પણ હાલના ગવર્નર સર નેમ્સ

ફર્ગ્યુસનને તેઓની પરવાનગીથી અર્પણ કરેલા છે. શાળાકોશ રચવામાં મી. સોરાબશાસ્ત્રી પેલણી કોશીશ તરફ જોતાં જ કરવાને તેઓ શક્તિમાન થયા છે તે સ્તુતિપાત્ર છે.—ગુજરાત મિત્ર (તા. ૭ મી મે, ૧૮૮૨).

ફારસી અને અંગ્રેજી અને ફારસી શાળાના જે જુદા જુદા નાના કોશો સુરતની હાઈસ્કુલના ફારસી શિક્ષક મી. સોરાબશાસ્ત્રી જેહરામજી ડાકટરે છેલા જે ત્રણ વરસોમાં પ્રગટ કર્યા છે. રીચર્ડસન અને જનસનના જોડા અંગ્રેજી ગ્રંથો ઉપરાંત જુદા ફારસીના “અનજુમનઆરા” અને “જુરહાને કાતબ” જેવા ઘણા શાળાકોશો છે, પણ તેઓ સઘળા જોડા અને મોઢા હોવાથી મારફત સરની કિંમત અને કદની ફારસી ફરહંગની આપણી હાઈસ્કુલો અને કોલેજોમાં શીખનારા વિદ્યાર્થીઓને ખચીત જોડી અગત હતી, અને તે જરૂર મી. ડાકટરે પોતાના જે ગ્રંથોથી પુરી પાડી છે.....

.....ફારસી અને અંગ્રેજી શાળાકોશમાં ફારસી શાળાના અંગ્રેજી અક્ષરો વડે “જોનીશીઅન સીસ્ટમ” પ્રમાણે ઉચ્ચારે આપવાથી વળી અભ્યાસીઓને જોડી સગવડ થઈ પડી છે, કેમકે ફારસી ભાષા સઘળી રીતે સેલ્લી અને મીઠાસદાર હોવા છતાં તેના કેટલાક અક્ષરોના અનેક ઉચ્ચારોને લીધે તથા વળી ચોક્કસ નીરાણીઓથી શાળાનાં ઉચ્ચારણ થવાને લીધે આ ઉચ્ચારો નવા શીખનારાઓને ખુબજ કામના થઈ પડે તેમાં થોડોજ શક છે. પણ આ કોશમાં આપણા જવાન કર્તોએ કેટલાક શાળાની બનાવટ સમજવવા માટે તેના ત્રણ ધાતુઓ પણ આપ્યા છે, એટલુંજ નહીં પણ કોઈક ઢેકાણે એક ફારસી શાળા સંસ્કૃતના કોઈ શાળા સાથે મળતો આવતો હોય તો તે પણ દેખાડયું છે..... મી. ડાકટરે ફારસીના વિદ્યાર્થીઓને માટે અત્યાર સુધીમાં પોણો ડજન નાના જોડા ગ્રંથો રચ્યા છે, જેઓમાંનો એક તો ફારસી વ્યાકરણ સંબંધી છે. અમે આ જવાન જૂલસથને તેની ઉલટ અને કોશરોને માટે સાખાશી આપિયે છીએ.—રાસ્ટ ગોક્તાર (તા. ૨૮ મી મે, ૧૮૮૨).

